

د افغانستان کالنی

۱۳۴۶ — ۵

د اطلاعاتو او کلتور وزارت
د تبلیغاتو لوی مدیریت

د طور انشاء شهیم په اہتمام

مسؤل مدیر: ل. طوفان، ملکیار

د سنبلې لومړی نېټه

۲۴ گڼه

افغانستان به سیاست بیطرفی مثبت
و همکاری آزاد بر روی اصل مساوات بین
دول پابندی کامل دارد .

* * *

ملت افغانستان به تلاش خود در راه پیکار
با عوامل نامساعد اقتصادی ادامه میدهد
و توأم با آن برای عملی کردن اصلاحات
سیاسی ، اجتماعی و فرهنگی قدمهای
اساسی گذاشته ، مساعی خود را پیهم در راه
بهبود شرایط حیاتی خویش بکار میبرد .

افغانستان همه مجاهداتی را که در راه
تعمیم صلح جهان ، همزیستی مسالمت آمیز
و همکاری آزاد بین ملت ها بر اساس حقوق
مساوی و منافع مشترک صورت میگیرد
تایید میکند .

از ارشادات قیمتدار
اعلیحضرت معظم همایونی

DS

350

A35

1966-67

Persian
Oriental
Coll.

د ډول ډ و ل سپو ر تو نو مخصوص
د ښکار او آبیاز ی سره زیاته علاقه لری
همدغه راز هما یونی اعلیحضرت د گر خیدو
او سفر سره هم علاقه څر گندوی او په کال
کښی څوواره دهیواد لیری اونژدی سیموته
په بیلو، بیلو وسیلو داسه سیرلی. او کله ناکله
پلی هم گردش او مسافرت کوی.

ددغو گر خیدو او مسافرتونو په مقصد له
ښکو سره له نژدی پیژند کلو ی او دهغو
دژوندانه له څرنگوالي سره آشنا کیدل دی.
اعلیحضرت همایونی د مطالعی سره مخصوصه
علاقه لری او یو په زړه پوری کتاب په یوه
ورځ حتی په یوه بلا انقطاع مطالعه پای ته
رسوی. په تیره بیا اجتماعی او تاریخی
موضوعات چه فکر کول غواړی ډیر څو ښوی
همایونی ذات د نړۍ دجاری او ضاع احوالاتو
- ره زیاته علاقه ساتی او هره ورځ زیات
شمیر جریدی او مجلی مطالعه کوی دهمدی
زیاتی علاقه له مخی دباختر آژانس د تیلی
پرتر بولین شاهی قصر ته غځول شوی دی
چه دهغه په واسطه پر له پسې بهر تڼ ډول
کورنی او باندنی خبرونه شاهی قصر ته
مخابره کیری.

اعلیحضرت معظم همایونی په عام ډول د
ښکلو هنرو سره علاقه لری او دهنری آثارو
کلکسیو نونه، کتابونه، ساتی دخط او نقاشی.
آثار یی د شاهی قصر په کتابخانه کښی
راټول کړی دی او په نظر کښی دی چه دغه
آثار ملی کتابخانی ته چه د تاسیسولو په فکر
کښی یی دی ورکړی، په خپله په رسامی او
میناتور نقاشی کښی پوره ذوق لری او د
فراغت په وخت کښی له دغو هنرو سره
ځان مشغو لوی، همدغه راز د کرهڼی او د
څارویو له روزنی سره تمایل څرگندوی او
نرخپل نظر لاندی کوچنی فار مونه ادا ره
کوی. مخصوصا د نباتاتو او حیواناتو له
تجزیی او تعمیم سره علاقه ساتی او خپلی
تجربیی له نورو سره څپری دهمدغه کبله په
کاریز میر کښی ددوی شخصی کړونده د
افغانستان له ډیرو ښو تجربی فار مو نو
څخه گیل کیری.

اعلیحضرت تل غواړی چه د هیواد له خلکو

اعلیحضرت محمد ظاهر شاه دا علیحضرت
غازی محمد نادر شاه شهید زوی دی چه د
۱۲۹۳ کال دمیزان په ۲۲ کابل کی زینیدلی
دی اعلیحضرت هما یونی خپل تحصیلات د
حیبی او استقلال په لیسو کی بشپړ کړی
او په ۱۳۰۴ کال کی چه دده نو مالی پلار
اعلیحضرت محمد نادرشاه غازی په فرانسه
کی دافغانستان د نوی سفیر په حیث تعیین
سو همایونی ذات ورسره و.

اعلیحضرت محمد ظاهر شاه فرانسوی ژبه
او عالی علوم دژانسون دوسیلی با ستور او
کولژ دو مون پیلیمه په لیسو او پوهو کورنیو
کی زده کړل او دخپل وطن دداخلی مسایلو،
ملی اخلاقو او لازمو مطلبو په پوهید لوی
یی دخپل پلار دارشاداتو او نظر یاتو څخه
مستفید شوی دی.

دافغانستان دویرجن اغتشمش وروسته
چه دغه اغتشمش دده نامتو پلار په تدبیر درایت
او پوهی خاموش سو اعلیحضرت معظم
همایونی د ۱۳۰۹ کال د میزان په ۲۰ کابل
ته تشریف راوړ او څرنگه چه یی د عسکری
مقدس عالم سره مینه در لوده ددغی مینی له
کبله د خپل بزرگوار پلار د گر نلار اوسنت په
تعقیب دکابل نظامی تعلیم گاه وویل او په
۱۳۱۰ کال کی یی د پخوانی در بار دوزیر
والاحضرت سردار احمدشاه چه دا علیحضرت
محمد نادر شاه شهید داکا زوی د محترمی
مشری لور حمیره سره واده و کړ.

همایونی ذات په ۱۳۱۱ کی دملی د فاع
دوزارت دوکیل او په ۱۳۱۲ کی د پوهنی
دوزارت دوکیل په حیث کار کاوه او ددغو
وزارتو جاری یی په کمال درایت او تدبیر
وړاندی بیولی.

په ۱۳۱۲ کال کی هغه وخت چه دده پلار
اعلیحضرت محمد نادر شاه غازی شهید سو
دملت دوکیلاتو، مشرانو او تولو عسکری او
ملکی ماورینو او خلقو په خوښه دافغانستان
دشاهی پوهنک تخت کښینوست سن کال دده
مبارک جلوس (۳۵) کال دی.

دا علیحضرت معظم هما یونی شخصی
او تفریحی مصروفیتونه:
معظم هما یونی اعلیحضرت

سره له نژدی وپیژنی او هر چیر ته چه وی کیری هغه وخت چه همایونی ذات خپلی هڅه کوی چه بلا واسطه د خلکو د مختلفو طبقو سره تماس وکړی او د دوی افکار، احساسات هیلې او آرزو گانې له نژدی څخه درک کړی. نوڅکه د کابل او ولایتو یو شمیر خلک هره ورځ له هری طبقې او هر سن او سال څخه داعلیحضرت حضور ته ورځي او د شاهانه ذات دارشاداتو او عواطفو څخه بر خور داره

داعلیحضرت معظم همایونی او لادونه

دزیریدو نیټه یی

د ۱۳۱۱ کال دوری په ۲۸	والاحضرت شهزادگی بلقیس
د ۱۳۱۲ لمریز کال داسد ۱۹	والاحضرت مرحوم شهزاده محمدا کبر
د ۱۳۱۳ کال دوری په ۲۱	والاحضرت شهزاده احمدشاه
د ۱۳۱۵ کال دلیم ۱۰	والاحضرت شهزاده گمې مریم
د ۱۳۲۰ کال دغبرگولی په ۴	والاحضرت شهزاده محمدنادر
د ۱۳۲۵ کال دلندی په ۱۰	والاحضرت شهزاده شاه محمود
د ۱۳۲۸ کال دوری په ۲۵	والاحضرت شهزاده محمدداود پښتونیار
د ۱۳۳۵ کال دسلواغی په ۵	والاحضرت شهزاده میرویس

کار کنان دافغانستان کالنۍ چهل ونهمین سالگره
 استقلال افغانستان عزیز را به پیشگاه اعلیحضرت
 معظم همایونی حامی استقلال و بانۍ نهضت
 دیمو کراسی درکشور ، علیاحضرت ملکه معظمه ،
 خاندان جلیل سلطنتی و ملت نجیب افغان صمیمانه
 تبریک میگویند .

تمثال فرخنده اعلیحضرت المتوکل علی الله محمدظاهر شاه
بادشاه محبت و تقوی خواه ما

عليا حضرت ملکه حميرا مادر معنوی ملت افغان

پیام های اعلیحضرت معظم همایونی در مراسم رسمی سال

بمناسبت تجلیل یکم هزار و چهار صدمین سالگره کلام الله مجید

به هدایت وبرکت و پشتیبانی این کتاب مقدس بنای اسلام از دستبرد حوادث درامان مانده وخواهد ماند خوشبختیم که ملت مازایده بر هزار سال تاکنون افتخار پیروی وخدمت اسلام را دارد.

از بارگاه خداوند متعال نیازمندیم ارشادات این کتاب مقدس در همه امور رهنمون ملت وامت اسلامی باشد ودر پرتو مبارک آن سعادت وارتقای وطن و وحدت نظر واتفاق مسلما نان تامین گردد.

تجلیل این روز مسعود را بتمام مسلمانان عالم مخصوصاً ملت عزیز خود مبارک میخوانم. آمین.

به تقرب عید سعید فطر

به اوامر دین پاک اسلام پیوسته یاری نماید روز های عید فطر برای تشدید صلح های محبت بین مردمان و تالیف قلوب فرصت خجسته را میسر می دارد تا بتوانیم در راه جبران پسمانی ها و تقصیرات خود ها و تامین رفاه و ترقی درین جهان ورستگاری در آخرت هر یک و منفرداً و نیز جمعاً با کمال اتفاق یکدلی و اخوت مجاهده نمایم.

ورود این ایام مبارک را یکبار دیگر به ملت عزیز خویش و کافه امت محمد مصطفی (ص) تنهیت میگویم.

بمناسبت عید اضحی

طی این روز های فرخنده مسلمانان پاکدل راست تا کینه و کدورت را از دل زدوده بانیت پاک پیوند های برادری، همدردی و همدلی را با یکدیگر استوار سازند.

این بزرگترین عید سالانه اسلامی این بار با حلول سال نوین شمسی هجری تصادف کرده است. با این حسن اتفاق برماست که از درگاه رب العزت طلب توفیق نموده سال آینده را با پایداری و عزم را سخ درایثار و همکاری و اتفاق برای بذل مجاهدات در راه پیشرفت اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و رستگاری معنوی ملت خداپرست و فداکار افغانستان استقبال کنیم.

به مناسبت حلول سال نو!

نخستین روز بهار، البته با تجدیدنظری طبیعت، توأم بوده برای فعالیت های اجتماعی، اقتصادی، بخصوص امور دهقانی، کشتندگی

خدا ی پاک را سپاسگزاریم که امروز آغاز هزار و چهار صدمین سال نزول قرآن مجید در مملکت عزیز ما تجلیل میشود برای من وملت من افتخار عظیمی است که توفیق یافته ایم به چنین سعادت نایل شویم. قرآن کلام الله و ابلاغ آن به مردمان معجزه ابدی خاتم الانبیا است.

قرآن دستور اساسی امت اسلامی و رهبر مسلمانان جهان است صلی محمدی که ۱۴ قرن کامل پیش از امروز از مکه بلند گردیده بود توأم با آیات مبارک و روشن و رسای قرآن پیوسته در گوش جهانیان طنین انداز و ندای کلمه الله از سر زمین مسلمانان بلند است.

بمناسبت عید سعید فطر تبریکات خویش را بر عایای عزیزم و جهان اسلامی اظهار میدارم.

درین موقع فرخنده به پیشگاه ایزدی جلو جلاله عرض سپاس مینماییم که بما توفیق ادای فریض ماه مبارک رمضان را عنایت فرمود.

همچنین برماست که بدرگاه رب جلیل با همه عجز عرض نیازمندی نماییم که عبادت و اطاعات بندگان را به لطف عمیم خویش قبول فرموده جمله مسلمانان را در تمسک

بمناسبت فرارسیدن عید اضحی تبریکات صمیمی خود را بملت عزیزم و همه مسلمانان عالم اظهار میدارم.

درین روز های خجسته همدینان ما از همه اقطار جهان خاطره فداکاری و تسلیم حضرت ابراهیم علیه السلام را در راه فرما نبری پروردگار طی یک آزمایش تاریخی تجلیل کرده با عرض بندگی مناسب فریضه حج بیت الله مبارک و زیارت مدینه النبی را بجا می آرند.

و برای رستگاری دارین خویش و همه امت اسلامی بدرگاه خدای بخشایشگر سر نیاز میگذازند.

فرارسیدن فصل بهار را، بعموم شما مژده داده از خداوند متعال آرامی کرامت، سعادت و سلامت همه را خواستارم.

د افغانستان کالنی

نهال شانی، باغداری، خیلی سود مند ومفید میباشد.

سر تاسر کشور بنام میله نهال شانی تخصصی شده است به غرس نهال های تازه مشمر وغیر مشمر اقدام نمایند و طبق رهنمونی ومشوره شعبات واشخاص موظف دو لت و تجارب محیط با اسلوب نوین مشغول کار ر ونهال شانی و سر سبز ساختن منطقه شوید. البته تربیه، حفاظت، ونگهبانی این اشجار توسط شما از شرایط مهم بار آوری درختان است که در غیر آن مساعی اولیه بی ثمر خواهد بود.

آرزومندم به یاری خداوند توانا ومددگار در اثر مساعی دایم شما افغانستان پیش از پیش شاداب و سر سبز گشته نسل حاضر وآینده این سر زمین، از لحاظ تندرستی و رفع نیازمندی های اجتماعی، اقتصاد دی به وسیله تکثیر اشجار، کشت و زراعت سرسبزی وزیابایی وطن بر خوردار باشند.

خوشبختانه بالطف ایزد متعال برف و باران در نقاط مختلف وطن در موقع مساعدی باریده زمینه نشاط و فعالیت را جهت کشت وزراعت، نهال شانی، باغداری و سر سبز ساختن کشور فراهم ساخته است. این عوامل طبیعت با تجدید حیات خویش، آغاز جنبشهای همگانی را مستلزم گر دانیده است تا مردم ما برای بهبود وضع اجتماعی واقتصادی بخصوص زیبایی محیط، ومنطقه به وسیله نهال شانی، باغداری کشت و زراعت جمعاً سعی نمایند. توصیه من این است که در آغاز سال نو وشروع موسم بهار با قوت و طاقت بیشتری بخصوص در روز اول سال که با رخصتی عمومی در

مسافرتها

موقف بین المللی افغانستان تحت قیادت اعلیحضرت معظم همایونی پادشاه معظم ماو مساعی حکومت یناغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم در سال ۱۳۴۵ و ۱۳۴۶ برای توسعه روابط بین المللی افغانستان و برای خدمت به صلح جهان وانکشاف فضای حسن تفاهم نقش مهمتری داشته است.

مسافرت اعلیحضرت معظم همایونی وعلیاحضرت ملکه معظمه به هند وپاکستان مسافرت یناغلی محمد هاشم میوند وال صدراعظم به مصر، ترکیه، امریکا و فرانسه و مسافرت نیگولای پودگورنی صدر هیئات رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی جلالتماب هنرش لوبکه رئیس جمهور اتحادی آلمان و یناغلی اوتانت سر منشی ملل متحد به کابل نشانه مساعی خجسته افغانستان وتعقیب سیاست بهی خواهانه بین المللی آن می باشد که درین فصل سالنامه ثبت و به مطالعه گذاشته شد.

اداره

مسافرت اعلیحضرت معظم همایونی وعلیاحضرت

ملکه معظمه به جمهوریت هند

عبدالظاهر رئیس و لسی جرگه، سنا تور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه، هیئت کابینه، صاحبمنصبان ارشد اردوی شاهانه مامورین عالیرتبه، روسای کور دیپلو ماتیک، مقیم کابل با خانم های شان. بعضی ازاعضای ولسی جرگه ومشرانو جرگه که در کابل حضور داشتند و معاریف شهر، پشتونستانی های مقیم کابل برای وداع در جا های معینه صف بسته انتظار موکب اعلیحضرتین را می کشیدند.

یناغلی علی محمد وزیر دربار سلطنتی یناغلی نوراحمد اعتمادی معاون اول صدارت و وزیر امور خارجه، میرمن علی شاه سلیمان، پوهاند محمد اصغر کابل ینساروال، دکتور

اعلیحضرت معظم همایونی وعلیاحضرت ملکه معظمه ساعت هشت و سی قبل از ظهر ۱۸دلو برای یک مسافرت رسمی بنا بدعوت رئیس جمهور هند ذریعه طیاره عازم دهلی جدید گردیدند.

درین مسافرت والا حضرت شاهدخت مریم، والا حضرت شهبزاده محمد داود پشتون یار با اعلیحضرتین همراه بودند.

والا حضرت شهبزاده احمد شاه، والا حضرت شهبزاده محمد نادر، والا حضرت شاهدخت بلقیس والا حضرت مارشال شاولخان غازی فاتح کابل ودیگر والا حضرت بعضی از اعضای فامیل جلیل سلطنتی، یناغلی محمد هاشم میوند وال صدراعظم باخانم شان، دکتور

عبدالغفور روان فرهادی مدیر عمومی سیاسی،
 بناغلی محمد امین اعتمادی رئیس تشریفات
 وزارت امور خارجه، جنرال محمد عمر سریاور
 حضور ملوكانه، جگرن محمد یحیی نوروز،
 میرمن صدیقی، دكتور سعدالله غوثی معاون
 مدیریت روابط سیاسی وزارت امور خارجه،
 محمدعلی سلیمان، عضو ریاست تشریفات
 وزارت امور خارجه، دكتور عبدالفتاح نجمدكتور
 حضور شاهانه در این سفر معیت ذات شاهانه
 را داشتند.
 اعلیحضرت معظم همایونی وعلیاحضرت ملکه
 معظمه ساعت دوازده ظهر وقت دهلی در میدان
 هوایی پالم مواصلت نمود.
 ورود ذات شهبازی وعلیاحضرت با شلیک
 بیست و یک توپ استقبال گردیدند.
 ذات شهبازی وعلیاحضرت ملکه معظمه

اعلیحضرت معظم همایونی در میدان هوایی کابل با بناغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم

حینیکه از طیاره فرود می آمدند از طرف داکتر ذاکر حسین معاون رئیس جمهور، میرمن اندراگانندی صدراعظم، وزیر خارجه و بناروالی دهلی استقبال گردیدند در میدان هوایی هیئت کابینه، روسا و اعضای مجلسین، روسای کوردیپلوماتیک و عده کثیری از شهریان دهلی برای استقبال پادشاه و ملکه افغانستان حضور بهم رسانیده بودند.

قرار اعلامیه رسمی مقام ریاست جمهوری که روز ۷ دلو در دهلی نشر شد نظر به علالت مزاج دکتور رادا کرشنان رئیس جمهور هند که از چندی باین سو عاید حال وی گردیده و نظر به توصیه اطبا چنین تجویز بعمل آمده بود که دکتور ذاکر حسین نایب رئیس جمهور از اعلیحضرت معظم همایونی و علیاحضرت ملکه معظمه پذیرایی نماید.

قرار اطلاع آل اندیا رادیو دکتور رادا کرشنا توانستند در پروگرام روز ملی هند شرکت کنند.

برای رفع نقاهت در حال استراحت بودند. مراسم روز ملی هند با سهم گیری دکتور ذاکر حسین بر گذار شده بود.

دکتور ذاکر حسین معاون رئیس جمهور در بیانیه خیرمقدم خویش گفتند: امروز بکمال مسرت تشریف آوری اعلیحضرتین را درینجا خیرمقدم می گویم و میدانم که درین خیرمقدم مردم دولت هند با من شریک هستند خا طرات خوش و فراموش ناشدنی از مسافرت چند سال قبل اعلیحضرت همایونی در هند در قلوب ما باقی مانده و ما خوشحال هستیم که مجدداً این فرصت بما دست داد که بار دیگر از اعلیحضرت شما در بین مردم خود پذیرایی و استقبال می کنیم.

ما خصوصاً خوشوقت هستیم که درین مرتبه علیا حضرت ملکه معظمه افغانستان نیز با اعلیحضرت شما همسفر میباشند. ما از صمیم قلب علیاحضرت ملکه را خیر مقدم می گویم و اطمینان داریم که مسافرت اعلیحضرتین در کشور ما ثمر بخش خواهد بود.

خاطراتی که از مسافرت خود به سرزمین زیبای شما و دیدار مردم شجاع و نجیب افغانستان که چند ماه قبل صورت گرفت به من دست داد با مسرت یاد آور می شوم. و خاطره آن سفر همواره نزد ما باقی خواهد بود. درین دید و بازدیدها تحکیم و تشدید دوستی و تفاهم نزدیک که بین دو ملت ما موجود است کمک بیشتر می نماید. من از طرف حکومت و مردم هند بار دیگر

اعلیحضرت و علیاحضرت و الاحضرات را در کشور خویش خیر مقدم می گویم و یقین دارم که این مسافرت منتج به تشدید مزید مناسبات هر دو کشور ما میگردد.

ذات همایونی در جواب معاون رئیس جمهور تشکر نموده فرمودند :

امید وارم مراتب امتنان ما را از دعوت دوستانه رئیس جمهور برای بازدید ازین کشور زیبا و پنهانوار تان بپذیرید علالت مزاج ایشان درین فرصت موجب تأثر ما گردیده اعاده صحت ایشان را آرزو مندیم.

این بازدید به سلسله مسافرت های متقابل صورت میگیرد که سران هر دو ملت طی آن به تحولات حیاتی کشور های همدیگر از نزدیک آشنا گردیده در باره مسایل مورد علاقه طرفین تبادل نظر می نمایند.

از مسافرت نه سال قبل خود باین سرزمین دوست خا طرات بسیار نیکو به دل داریم و مسافرت چهارم سال قبل جلالتمآب رئیس جمهور به کشور ما نیز خا طرات گرمی در نزد ما و ملت افغانستان گذاشته است. مسرت داریم دیدار مجدد شما و میسر شدن این موقع برای مشاهده تر قبات مزید ملت بزرگ تان آن خاطره های نیکو را تجدید می نماید.

درین موقع تمنیات دو ستانه و صمیمی مردم افغانستان را توأم با آرزو مندی خود و ملکه برای سعادت ملت دو ست هند ابراز میدارم و امید وارم این مسافرت ما در تقویت مزید علایق دو ستانه بین دو کشور نقش مفیدی داشته باشد هکذا شام ۹ دلو دعوت رسمی به افتخار اعلیحضرت معظم همایونی و ملکه معظمه از طرف دکتور ذاکر حسین معاون رئیس جمهور هند در اشتراپتی بهاون ترتیب یافته بود.

در این دعوت بین اعلیحضرت معظم همایونی و دکتور ذاکر حسین معاون رئیس جمهور بیاناتی مبنی بر روابط دو ستانه دو کشور تعاطی گردید.

بیانیه دکتور ذاکر حسین معاون رئیس جمهور هند :

اعلیحضرتا! هند برای شما و برای مملکت و مردم شما کشور نا آشنایی نیست و مسافرت فعلی اعلیحضرتین قسمتی از عنعنه مداوم تبا دل دوستانه مسافرت های بین دو کشور میباشد. بین دو کشورما بطوریکه اعلیحضرت شما مستحضر اند گفتگو و مرآوده دایمی تقریباً از آغاز تاریخ صورت گرفته است در آن طرف دره خیبر افغانستان به منزله دروازه ونیم قاره هند قرار گرفته از این دروازه

بسیاری از تمدن ها و کلتور جدید و پرارزش وارد هند شده است.

بدین ترتیب تاریخ طولانی و متنوع دو ملت ما پر از تجارب مشترک و نفوذ های تاریخی و کلتوری میباشد و این ها اثر مشترک بر مردم هند و افغانستان گذاشته است از آریایی های باستانی که از آنها ما هردو بهره و افری که امروز برده ایم و در دوره هزارسال که در آن نفوذ بودایی از هند با افغانستان شروع گردید و ظهور بعدی اسلام در افغانستان و برای شصت ملیون نفر از همشهریان ما که شریک دین بزرگ شما میباشند تا دوره مبارزه ما علیه استعمار تار و پود تاریخ هردو کشور ما ثبت بوده است بنا بر این و قتیکه ما از روابط قدیم تاریخی و کلتوری بین دو کشور صحبت میکنیم تنها سخنی نیست بلکه رابطه ایست که اثر آن هنوز در هنر و کلتور و موسیقی ما و در مظاهر مختلف حیات ملی نمایان است در حالیکه پیوستگی و ارتباط ما در تاریخ و مرادوه قدیم کلتوری برای ما گرانبهاست و برای آن اهمیت زیاد قایل هستیم و مایلیم که اینها را حفظ کنیم امروز ما باید دست در دست با چلینچ های نو برای ساختمان مجدد اقتصادی و اجتماعی مقابله کنیم چلینچ سرو صورت دادن به حیات ملی مردم ما که از نادانی و فقر آزاد شوند مادر هند پروگرام قابل ملاحظه انکشاف و تکامل ملی برای اصلاح اقتصادی و اجتماعی را که در افغانستان تحت قیادت حکیمانۀ اعلیحضرت شما شروع شده است با تحسین و تمجید مشاهده میکنیم ما همچنین میدانیم که بدون نیرو مندی اقتصادی و پیشرفت اجتماعی استقلال فاقد معنی واقعی میباشد ما هم در هند مصروف همچنین کار بنا نمودن یک دنیای جدید سعادت اقتصادی و پیشرفت اجتماعی و تغییر دادن روشن عنعنوی به روش عقلی نسبت به مسایل و تبدیل نمودن تخنیک روحانی به تخنیک علمی و تکامل اجتماعی ساکن بیک اجتماع فعال میباشیم در پیشرفت مساعی مشترک خود افغانستان و هند در ماه می سال گذشته یک قرار داد دامنه داری شامل پروژه های مرفه و مساعد اقتصادی و تخنیکی و علمی به منظور تشدید و تحکیم نمودن و دادن وسعت و اهمیت جدید به علائق تاریخی و عنعنوی که هر دو کشور ما را بایک دیگر مر تبط میسازد منعقد کرده اند در امور بین المللی هند و افغانستان کدام مسئله سراغ ندارد بلکه فقط ایدالهای مشترک عقیده مشترکی در اصول عدم الحاق همزیستی مسالمت آمیز و پشتیبانی از موسسه ملل متحد لہذا جای تعجب نیست که در سیاست خارجی

نزدیکترین تفاهم و تعاون بین دو کشور ما وجود داشته باشد این مطلب هنگام شرکت ما در کنفرانس باندونگ ، بلگراد و قاهره که در آن نمایندگان هر دو کشور نقش بارزی در تقویت موضوع صلح جهانی و ایجاد تفاهم و حسن نیت زیاد متقابل بین دو کشور و همچنین در بین سایر کشور های جهان بازی کرده اند صریحا و واضحا به ثبوت رسید هند ما نند افغانستان شدیداً از سیاست عدم الحاق به پیمانہ های نظامی پیروی کرده و معتقد است که این بهترین سیاست برای تأمین صلح جهان و پیشرفت همکاری و حسن نیت متقابل بین ملل با اساس مساوات و منفعت متقابل میباشد.

هر دو کشور آرزو دارند روابط دوستانه و مبادله ثمر بخش را در رشته های مختلف با کلیه ممالک قطع نظر از عقاید سیاسی آنها انکشاف و توسعه بدهد. هر دو مملکت از مردم و مللی که برای کسب آزادی و حق تعیین سرنوشت خود مبارزه مینمایند پشتیبانی میکنند. هر دو کشور جدأ طرفدار عقیده همزیستی مسالمت آمیز در بین ملل و عدم دخالت در امور داخلی دیگران میباشد.

هر دو کشور عقیده دارند که کشور های غیر منسلک در سراسر جهان باید اقدام جدی برای پشتیبانی از حق آزادی مردم که هنوز تحت اسارت میباشد اتخاذ نمایند و همکاری و تفاهم بین المللی را بسط بدهند هر دو کشور پشتیبانی خود را از موسسه ملل متحد اعلام داشته باین عقیده که موسسه مذکور نماینده بهترین امید بشر برای محدود ساختن نواحی زود خورد و اختلاف و بالا خره برای استقرار صلح در سراسر جهان و همچنین در توسعه همکاری و حسن نیت متقابل در بین ملل میباشد.

هر دو کشور معتقدند که بتناسی از هدف ها و مقاصد این موسسه جهانی باید کلیه کشور ها حق آزاد داشته باشند تا به سازمان ملل متحد ملحق شوند.

هر دو کشور موافقت دارند که اوضاع و احوال را میتوان بر اساس قرار داد صلح ۱۹۵۵ ژنیو حل نموده تا مردم و ایتنام بتوانند سر نوشت خود را بدون کدام دخالت خارجی تعیین کنند.

هر دو کشور معتقدند که نظر به مسئولیتی که کشور های روه انکشاف در سراسر جهان مواجه به آن میباشد باید اقدام ملت برای بسط و توسعه همکاری متقابل بین کشور های روه انکشاف در رشته های تجارت و انکشاف

اعلیحضرت معظم همایونی و ملکه معظمه در میدان هوایی هند از طرف ذاکر حسین معاون رئیس جمهور هند و اندراگانندی صدراعظم هند استقبال میشوند .

رئیس جمهور و موجب تائید و تاسف ما فراهم آورد درین موقع صمیمی ترین آرزوهای خود را برای اعاده صحت ایشان اظهار میداریم .

نه سال قبل مردم مهمان نواز هند وزعمای بزرگ آن در فضای صمیمیت و گرم جوشی مانند محفل دو ستانه امشب از ما استقبال نمودند ، یاد آن پذیرایی و ابراز احساسات دو ستانه مردم هند نسبت به مردم افغانستان

توأم با خاطره آن دو ستان گرامی که متاسفانه در قبال مسئولیت های ملی عمر شان وفا نکرد مخصوصاً زعیما بزرگ هند

پندت جواهر لال نهرو در خاطره ما نقش پایدار دارد .

همچنان خاطره مسافرت چهار سال قبل جلالتماب شما و احساسات مودتی که مردم ما نسبت به شما و همراهان تان اظهار نمودند و تماس های نزدیک و دوستانه ای که در خلال

بعمل آید بنابراین امید داریم کشور های رو به انکشاف زمینه را برای تبادل تجربه و نظر یات فراهم نموده و تصمیم بگیرند که

اقدام جدی برای رفع مسایل شان در دومین کنفرانس ملل متحد برای تجارت و انکشاف بعمل آرد .

از اینکه داکتر رادا کرشنان رئیس جمهور هند باین محفل نتوانسته اند برای پذیرایی مهمانان گرامی حضور داشته باشند تائید و تاسف عمیق شانرا اظهار کرده اند .

اعلیحضرت معظم همایونی درین محفل فرمودند : -

جلالتماب عزیز! نخست مراتب امتنان خود ملکه و مردم افغانستان را از کلمات لطف آمیزی که نسبت به ما و مردم ما اظهار نمودید به جلالتماب شما ابراز می نمایم .

علاوت مزاج جلالتماب دکتور رادا کرشنان

بین خویش همکارۍ بیشتر و نزدیک تر در ساحه اقتصادی قایم نمایند بنا بر این توقع داریم در دومین کنفرانس ملل متحد برای تجارت و انکشاف کشور های در حال رشد از نزدیک تبادل افکار نموده برای حل مشکلات مشترک خویش متحداً ابراز مساعی نمایند.

مردم ما باین حقیقت پی برده اندکه دول این منطقه جهان با رعایت اصل تفاهم و دوستی و جستجوی راه حل مسالمت آمیز مسایل ذات البینی خویش را بر اساس عدالت و واقع بینی میتوانند امکانات همکاری های وسیع و موثر را بین خود فراهم کنند. این بهترین راهیست که از طریق آن دول مذکور برای رسیدگی به مسایل مختلف حیاتی با حفظ منافع خویش و منافع منطقه و صلح بین المللی به روحیه که مقتضای جهان معاصر است. کوششهای مشترک خود را سر فکړه میتوانند.

افغانستان متیقین است موسسه ملل متحد مساعد ترین وسیله تمرکز مساعی همه کشور های خور و بزرگ به منظور تامین صلح و تحکیم روابط عادلانه میان دول میباشد.

عقیده ما بر آن است که موسسه جهانی باید شامل همه کشور های دنیا باشد تا اینکه در تامین اهداف خویش به موفقیت های مزید نایل گردیده بتواند.

مردم افغانستان از اینکه بعضی موجبات تشنج در اوضاع کنونی روابط بین المللی و خاصه نزاع ویتنام وضع خطیری را ایجاد نموده است اظهار نگرانی و تاسف نموده متوقعند دول ذیعلاقه با پیروی روحیه تفاهم برای حل صلح جویانه منازعات و تقلیل این کشیدگی و رفع تهدیداتی که متوجه صلح و امنیت جهان است. با اقدامات جدی و موثر بپردازند.

در خاتمه با تجدید مراتب تشکرات از پذیرایی صمیمانه شما آرزو مندیم در روز های اقامت خویش در این کشور دوست بعضی آثار عظمت فرهنگی باستانی هند و نیز مظاهر نوین ترقی این ملت را در ساحات مختلف زندگی ملاحظه نماییم.

از حاضرین گرمای خواهشمندم در برداشتن جام خود بامن در آرزو های صمیمانه ام برای صحت و سلامت جلالتماب دکتور راداکرشنان رئیس جمهور هند و سعادت ملت بزرگ هند اشتراک ورزند.

اعلیحضرت معظم همایونی به تاریخ یازده قبل از ظهر روز ۹ دلو از قطب مینار، لعل قلعه که یکی از آثار دوره سلاطین اسلامی

آن بین شما و رجال مسئول مملکت ماصورت گرفت و اخیراً مسافرت جلالتماب دکتور ذاکر حسین بافغانستان مظهر آن علایق پایدار بین هردو ملت میباشد که از قرون متما دی باین سو وجود داشته از زمان استقلال ملت بزرگ شما به مرحله جدیدی وارد گردیده مطابق به آرزو مندی طرفین پیهم راه انکشاف و توسعه را می پیماید.

تشریک مساعی نمایندگی هردو کشور در مجامع بین المللی و سهم تاریخی باندو نگی، بلگراد و قاهره در ایجاد تفاهم بیشتر و تقویت روابط بین دو کشور و همچنان در تحکیم مبانی صلح جهانی نقش مهم داشته است.

افغانستان به سیاست بیطرفی مثبت و همکاری آزاد بر روی اصل مساوات بین دول پابندی کامل دارد.

جریان اوضاع جهان در سالهای اخیر با ثبات رسانیده که پیروی سیاست غیر منسلک توسط یک عده کافی از کشور های جهان نه تنها برای تامین منافع خود آنها بلکه در راه رفع منازعات بین المللی تقویة همزیستی مسالمت آمیز و تامین صلح دنیا به طور موثر سودمند واقع شده است.

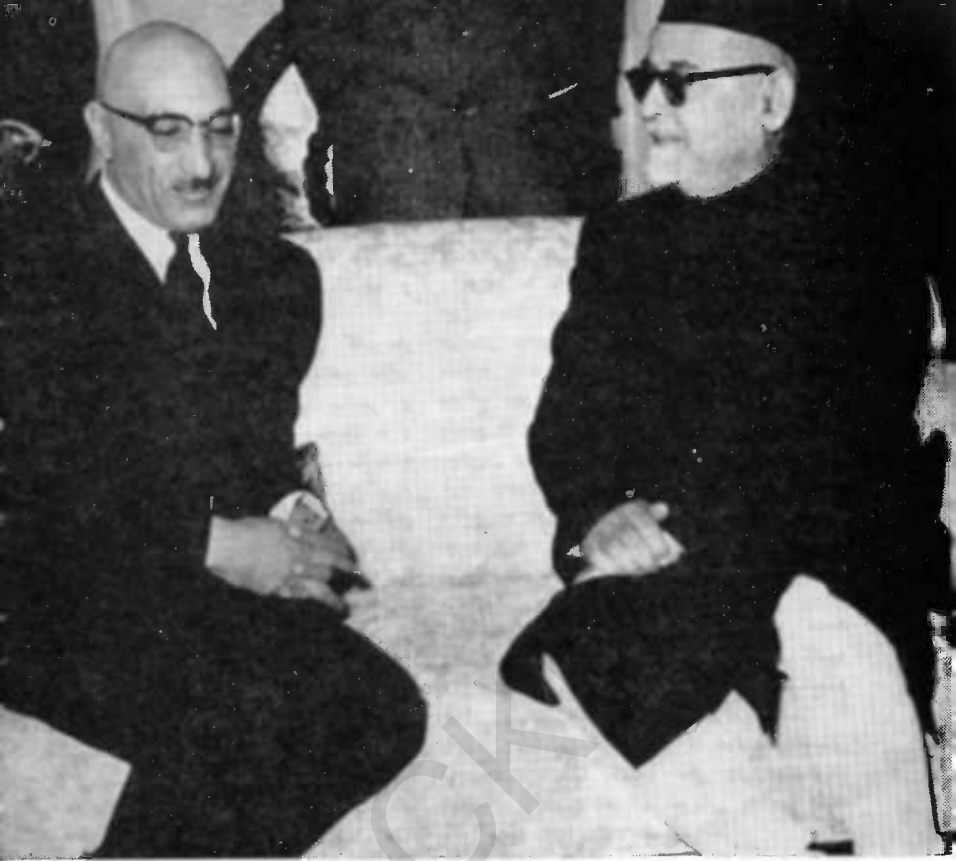
از اینجاست که ملل بیطرف باید تشریک مساعی خود را به منظور تقویة استقلال همه دول تامین حق تعیین سر نوشت مردمان و ملل تشدید همکاری بین المللی، تحکیم صلح جهان مطابق به فیصله های اجتماعات بلگراد و قاهره ادامه دهند.

مجاهدات کشور های رو بانکشاف در راه بهبود اوضاع اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی شان و همچنین پایداری آنها در حل مشکلات ناشی از اوضاع تحولات مذکور بحیث یک میزۀ بزرگ این عصر در تاریخ ثبت خواهد شد.

مردم افغانستان که در ساحه انکشاف مساعی خود را متوجه و متمرکز نموده و تجاری اندوخته اند.

تلاش خستگی ناپذیر ملت هند را درین ساحه بنگاه تقدیر نگر بسته موفقیت آنرا از صمیم قلب آرزو میکند.

باتاسف مشاهده مینماییم در اثر عدم مساعدت اوضاع جهان کشور های در حال رشد با وجود ابراز مساعی زیاد در راه بکار انداختن وسایل و منابع طبیعی خویش با مشکلات روز افزون رو برو میباشدند. این کشور ها وقتی موفق تر خواهند بود که

اعلیحضرت معظم همایونی و دکتور ذاکر حسین معاون رئیس جمهور هند حین ملاقات

در هند میباشد دیدن فرمودند و شب همان تاریخ دعوتی از طرف اعلیحضرتین درآشوکا هتل ترتیب شده بود که دران محفل بین اعلیحضرت معظم همایونی و داکتر ذاکر حسین بیاناتی تعاطی گردید.

بیانیه اعلیحضرت معظم همایونی :-

مسرت پذیرفتن جلالتمآب شما درین محفل یک بار دیگر به ما موقع میدهد خود را میان دوستان خویش یابیم درین فرصتی که یک قسمت مسافرت رسمی من در پای تخت این کشور دو ست قرین به انجام است آرزومندم مراتب امتنان قلبی خود و ملکه را نسبت به مهمان نوازی های گرم و صمیمانه ای که ازما صورت گرفته یک بار دیگر به جلالتمآب شما و توسط جلالتمآب شما به ملت بزرگ

هند اظهار نمایم شاد مانیم درین مسافرت خویش با جلالتمآب شما و دیگر زعمای هند راجع به موضوعات مورد علاقه هر دو کشور در فضای حسن تفاهم تبادل نظر نمایم. خوشبختانه یک بار دیگر در یافتن که آرزومندی توسعه علایق دو ستانه و همکاری مزید نزد طرفین همواره موجود است. همچنین تبادل نظرما در باره اوضاع کنونی جهان لزوم اشتراک مساعی بین همه دول را برای تقویت مبانی صلح و رفع کشیدگی های بین المللی تأیید نمود.

این مسافرت من موقع میبخشد با کسب آشنایی مزید از مجاهدات خستگی نا پذیر ملت دوست هند در راه و تأمین هدف های بزرگ آن برای بلند بردن سطح زندگی

د افغانستان کالنی

میرمن اندراگانندی صدراعظم هند ضمن
اظہار خیر مقدم به اعلیحضرتین گفتند : -
افغانستان مصروف انکشاف اقتصاد ی خود
میباشند.

ممالک روبه انکشاف در حالی میتوانند ترقی
کنند که با یکدیگر مساعدت نمایند و لواین
مساعدت عادی باشد افغانستان تحت قیادت
دور اندیشانه اعلیحضرت محمد ظاهر شاه
به پیشرفت های اقتصادی واجتماعی نا یل
شده است.

اعلیحضرت همایونی طی بیانات شان
مردمان ما یکدیگر را از روی او را ق
فرمودند : -

تاریخ بحدیث آشنایان دیرین شناخته علاق
بائمر شانرا از جمله داشته میدارند. واقعا
طی قرون متمادی رفت و آمد مردمان و انتقال
جریانات فکری وهنری بین هر دو کشور ر
موجود بوده ارز شهای بشری بین ایشان
تبادل یافته است.

طی قرون معاصر و خاصه در قرن اخیر
هنگام تسلط استعمار هردو ملت با حوال
همدیگر علاقمندی کامل داشته اند و جنبش
های آزاد یخواهی یکدیگر را تقدیر
نموده مرا حل مختلف آنرا تعقیب و موفقیت
آنرا حسن استقبال نموده اند.

آزادی سر زمین هند در اثر مجاهدات
فرزندان خردمند وفداکار در سال ۱۹۴۷ بین
مردم ما همان احساسات مسرت را بار آورد
که موفقیت پیکار های دامنه دار ملت
افغانستان در راه کسب استقلال بیست و هشت
سال قبل بر آن بین ملت دوست هند تولید
کرده بود.

در جهان امروز هر دو ملت افغانستا ن
وهند مانند همه ملل و خاصاً ملل روبه انکشاف
باید در راه بهبود احوال اقتصادی، اجتماعی
فرهنگی وسیاسی خویش ابراز مساعی نمایند
مردم افغانستان که خود به منظور ارتقاء
سطح زندگانی مادی ومعنوی خویش سر گرم
مجاهدات میباشند مساعی مردم دوست هند
را در راه ترقی بانگاه تقدیر نگر یسته
آرزومند موفقیت مزید آن میباشد.

افغانستان وهند در مجامع بین المللی به
شمول کنفرانس های بانوگنک، بلگراد و
قاہره وموسسه ملل متحد با همکاری دیگر
کشور ها در راه تقویت صلح جهان ابرا ز
مساعی مشترک نموده اند و ایسن همکاری
خویش را باکمال پایداری ادامه میدهند .
افغانستان طریق بیطرفی و دوستی با

اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی قدر دا نی.
نماییم.

آرزومندیم مسافرت کنونی ما سلسله
تماس های که طی بیست سال اخیر بین دو
کشور صورت گرفته است مو جبات تحکیم
مزید روابط افغانستان وهند را فرا هم آورد.
از حاضرین این محفل خواهشمندم در
برداشتن جام در اظہار آرزومندی برای صحت
وسلامت دکتور رادا کرشنان رئیس جمهور
هند با من وملکه اشتراک نمایند.

بیانیه جوابیه دکتور ذاکر حسین معاون
رئیس جمهور هند : -

ما یلم از اعلیحضرت شما برای احساسات
دوستانه که برای من ومردم هند اظہار فرمودید از صمیم
قلب ابراز تشکر مینمایم همچنان این کلمات
لطف آمیز که شما نسبت بمن اظہار فرمودید
نزد من بسیار عزیز و قیمتدار است.

میدانم که مانند من حکومت ومردم هند کمال
مسرت وخوشنودی از مسافرت اعلیحضرتین
در کشور ما دارند.

ما عقیده داریم که مسافرت شما جنبش
نیرو مندی به احساسات دوستانه بین دو
ملت هند وافغانستان بخشیده است.

مسافرت شما یک فرصت گرانبها برای
تبادل نظریات وعقاید بین ما فراهم نموده
است.

بطور که اعلیحضرت شما از روی لطف
اظہار فرمودید خوشبختانه این تبادل بازدیدگر
آرزوی هردو کشور را برای تحکیم وتقویت
علاقه دوستانه که بین ما وجود دارد نشان
داده است.

بررسی صحنه های بین المللی که در مذاکرات
ما به عمل آمده است شباهت نظریات دو کشور
ما راجع به مسایل بین المللی مختلف ودک
مشترک مامیروساند که احتیاج مبرم روز است
تا اقدام جدی توسط تمام ملل برای توسعه
صلح درجهان وبرای ایجاد همکاری وتفاهم
وحسن نیت بین دو کشور های جهان بعمل
آید.

اکنون از همه شما خواهشمندم که به
صحت وسعدت اعلیحضرت پادشاه وملکه
افغانستان برای رفاه وسعدت مردم افغانستان
وبرای دوستی پایدار بین مردم هند وافغانستان
جام خودرا همراهی من بلند نماید.

اعلیحضرت معظم همایونی به تاریخ ۱۱
داو در اجتماع بلدی دهلی در لعل قلعه
اشتراک نمودند.

ناگزير خاطرې شور انگيز آن لمحې مشابره احيې ميکند که در عين محل زعيم محبوب و فقيه هند پندت جواهر لال نهرو با کلمات صميمي از علايق باستاني بين هردو ملت ذکر و تمنيات عميق خود را براي تشنيد روا بط حسنه کتوني بيان هردو کشور و براي تقويت صلح جهان ابراز مينمود.

در اخير تمنيات با حرارت خود و مردم افغانستان را براي سعادت مردم هند اظهار مي نمايم.

اعليحضرت معظم همایوني در دوره مسافرت شان در هند از ايالت ميسور، مهار اشترا و در شمېر آگره از تاج محل ديدن نمودند.

ذات شهرياري در موقع اقامت خویش در هند از دکتور رادا کرشنان رئيس جمهور هند عيادت فرمودند.

به تاريخ ۱۸ دلو مسافرت رسمي اعليحضرت معظم همایوني و ملکه معظمه از هند ختم شده به پاکستان مسافرت نمودند.

اعلاميه مشترک افغانستان و هند

تفاهم متقابل و دوستي، که ميزه علايق مودت عنعنوي بين حکومت و مردمان هردو کشور میباشد صورت گرفته شباهت نظر ز يادي را در موضوعات بين المللي بين طرفين نشان داد.

در اين مذاکرات از جانب هند جلالتمآب محمد کريم چکلا وزير امور خارجه، جلالتمآب عظيم حسين سکر تر وزارت امور خارجه، جنرال پرنات تهاپر سفير کبير هند در افغانستان و بناغلي آشوکان مهستا معاون سکر تر وزارت امور خارجه نيز اشتراک نمودند.

از جانب افغانستان درين مذاکرات جلالتمآب نوراحمد اعتمادی معاون صدارت و وزير امور خارجه، جلالتمآب عطاءالله ناصر ضياء سفير کبير افغاني در دهلي و دکتور روان فراهي مدير عمو مي سياسي وزارت امور خارجه نيز سهم گرفتند. طرفين نتايج مذاکرات سال گذشته خویش را در باره توسعه همکاري اقتصادي، و تخنيکي تقدير نمودند. هر دو جانب عقیده دارند که امکانات زياد توسعه مزيد همکاري اقتصادي و فرهنگي و علايق تجارتي بين ايشان موجود میباشد.

طرفين اظهار يقين نموده اند که سياست غير منسلک پيوسته داراي مقام عمده وارزنده بوده در تحکيم صلح و همکاري بين المللي نقش مثبتي دارد. هردو جانب اهميت قبول

همه ملل را بحيث يك سياست عنعنوي پيروي مينمايد، مردم ما يقين دارند کشور های اين منطقه جهان از راه همکاري متقابل و بوسيله حل مسالمت آميز مسايل ذات البيني با يك ديگر مساعدت با ثمر کرده ميتوانند.

يقين دارم طی ايا ميکه در اين کشور دوست سپري خواهيم کرد مظاهر متعدد مجاهدات خستگي ناپذير مردم شما را در راه پيشرفت اقتصادي، اجتماعي و فرهنگي ملاحظه خواهيم نمود.

از استقبال با حرارت شهر يان دهلي و اظهارات صميمانه که درين محل نسبت به من و کشور من اظهار گرديد از جانب خود و ملکه تشکر مينمايم.

در همين موقع سلامها و تمنيات نيکوي ملت افغانستان را بشما و همه مردم هند ميرسانم. اين اظهار متقابل احساسات دو ستانه مردمان هردو کشور درين لمحې و اينکه خود را پس از نه سال در قبال شما دوستان مي يابم

نظر بدعوت دکتور رادا کرشنان رئيس جمهور هند اعليحضرت معظم همایوني پادشاه افغانستان ببعيت عليا حضرت ملکه معظمه، والا حضرت شاهدخت مريم عزيز نعيم، والا حضرت شهبزاده محمد داود پشتو نيار، جلالتمآب علي محمد وزير در بار سلطنتي، جلالتمآب نوراحمد اعتمادی معاون صدارت و وزير امور خارجه از تاريخ هشتم تا دوازدهم دلو ۱۳۴۵ به هند مسافرت رسمي نمودند. اعليحضرت معظم همایوني و عليا حضرت ملکه معظمه از پذيرايي با حرارت و صميمانه حکومت و مردم هند اظهار قدر داني و مسرت فرمودند.

اين مسافرت اعليحضرتين بسلسله مسافرت های عنعنوي بين هر دو کشور صورت گرفته است. نظر به علايق دو ستانه و احساسات صميمانه بين هردو کشور، اعليحضرتين بعد از ختم مسافرت رسمي از بعضي مقامات تاريخي، فرهنگي و مناظر هند ديدن نمودند.

اعليحضرت معظم همایوني طی اقامت خویش در دهلي جديد با رئيس جمهور دکتور رادا کرشنان، معاون رئيس جمهور دکتور ذاکر حسين و صدر اعظم مير من اندرا گاندي درباره موضوعات مختلف به شمول اوضاع کتوني جهان و مسايل مورد علاقه هردو کشور و توسعه علايق اقتصادي و فرهنگي بين خویش مذاکره نمودند. اين مذاکرات در فضاي صميميت

اصول همزیستی مسالمت آمیز را از طرف کشور های جهان شرط حمایت صلح وامنیت بین المللی شناخته مخالفت خود را به تسلط جویی، تفوق طلبی وانحصار و قدرت و پیمان های نظامی ادامه میدهند.

طرفین مخالفت قاطع خود را به استعما ر واستشمار جدید تحت همه اشکال ومظاهر آن مجدداً تایید نموده اتحاد بین قوای استعمار ونژاد پرستی را تقبیح نمودند.

طرفین از دوام منازعات ویتنام که با خطر وارد کردن جنگ وسیع تر صلح جهان را مستقیماً مورد تهدید قرار میدهد اظهارنگرانی نمودند. طرفین متیقن اند که این مسئله راه حل نظامی ندارد وفیصله سریع آن باساس موافقتنامه های ۱۹۵۴ ژنیو میسر شده میتواند چنانکه مردم ویتنام خود در باره مستقبل خویش بدون مداخله خارجی آزادانه تصمیم بگیرند. طرفین برین موافقت دارند که قطع بلاشرط آتشباری برویتنام شمالی اولین قدم اساسی برای توقف محاربات ویتنام میباشد.

طرفین از شدت مسابقه تسلیحانی که صلح وامنیت بین المللی را مورد مخاطره شدید قرار داده اظهار نگرانی نموده وآرزومندی خود را هرچه زود تر برای بوجود آوردن یک موافقت نامه بین المللی برای خلع سلاح عام و تام نحت یک سیستم کنترل موثر اظهار کرده اند.

جانبین خطر شدیدی را که در نشر سلاح ذروی موجود است تاکید نموده و برای خاتمه دادن بان امضای یک معاهده عدم انتشار سلاح ذروی را که مطابق باساسات قابل قبول فیصله های بیستمین ویستو یکمین اسامبله عمومی ملل متحد باشد تقاضا نمودند. همچو یک موافقتنامه مخصوصاً موازنه مکلفیت ها و

جانبین خطر شدیدی را که در نشر سلاح ذروی موجود است تاکید نموده و برای خاتمه دادن بان امضای یک معاهده عدم انتشار سلاح ذروی را که مطابق باساسات قابل قبول فیصله های بیستمین ویستو یکمین اسامبله عمومی ملل متحد باشد تقاضا نمودند. همچو یک موافقتنامه مخصوصاً موازنه مکلفیت ها و

مسافرت اعلیحضرت معظم همایونی وعلیاحضرت

ملکه معظمه به پاکستان

حضرت ملکه معظمه را در نزدیک طیاره ره خیر مقدم گفتند.

درین موقع رئیس شوری، وزیر امور خارجه پاکستان سفیر کبیر افغانی وسفیر کبیر پاکستان بدر بار کابل نیز با خانم های شان حضور داشتند.

موقعیکه ذات ملو کانه از طیاره فرو د می آمدند ۲۱ توپ برسم احترام شلیک شد.

بعداً ذات شهربازی باتفاق رئیس جمهور پاکستان جانب صفوف مستقبلین تشریف فرما

اعلیحضرت معظم همایونی و علیا حضرت ملکه معظمه با همراها نشان ساعت ۱۱ قبل از ظهر بو وقت محلی از آگره به را ولپندی پایتخت پاکستان مواصلت فرمودند.

اعلیحضرتین بدعوت فیلد مار شال محمد ایوب خان رئیس جمهور پاکستان یک هفته از آنکشور دیدن نمودند.

فیلد مار شال محمد ایوب خان و میر من اورنگ زیب دختر رئیس جمهور در میدان هوایی چک لاله اعلیحضرت همایونی و علیا

DIO PAK

اعلیحضرت معظم همایونی در موقع ورود به میدان هوایی راولپندی .

پاکستان را بحضور اعلیحضرتین معر فی نمودند سران دو کشور افغانستان و پاکستان در محل مخصوص تشریفاتی قرار گرفته سلام گارد احترام را قبول و آنرا معاینه نمودند.

گردیدند.
یک دسته اطفال دسته های گل به اعلیحضرتین و والاحضرت شاهدخت مریم و شهزاده محمد داود پشتونیار تقدیم کردند. پس از آنکه مارشال ایوبخان اعضای کابینه

د افغانستان کالني

تاکسیلا که یک منطقه تاریخی میباشد دیدن فرمودند. اعلیحضرت معظم همایونی و علیا حضرت ملکه معظمه با همراها نشان ساعت ۹ صبح تو سط طیاره آریانا آگره را بقصد راولپندی ترک فرموده و پس از طی مسافت ۵۰۰ میل بساعت ۱۱ وارد راولپندی گردیدند.

اعلیحضرت معظم همایونی و علیا حضرت ملکه معظمه ساعت هشت ۱۸ دلو دردعوتیکه به افتخار اعلیحضرتین از طرف فیلهمارشال محمد ایوب خان رئیس جمهور پاکستان در مهمانخانه ریاست جمهوری ترتیب شده بود اشتراک فرمودند.

درین دعوت والا حضرت شاهدخت مریم عزیز نعیم و والا حضرت شهبزاده محمد داود و پشتونیا و همراهان اعلیحضرتین، ثنا غلشی غلام محمد سلیمان سفیر کبیر افغانی در راولپندی و خانم وصیبه مارشال ایوب خان وزیر خارجه و بعضی از وزرای پاکستان و جنرال محمد یوسف سفیر کبیر پاکستان در کابل و عده از مامورین عالیرتبه ملکی و عسکری با خانم های شان حضور داشتند.

اعلیحضرتین ساعت هفت و پنجده دقیقه در سالون بزرگ مهمانخانه ریاست جمهوری تشریف فرما شده و با مدعوین مصافحه فرمودند.

ذات شهر یاری درین دعوت از مدعوین خواهش نمودند تا جام خود ها را به صحت و سلامت رئیس جمهور و سعادت مردم پاکستان بلند نمایند.

همچنان فیله مارشال ایوب خان جام خود را به صحت و سلامت اعلیحضرت معظم همایونی و ملکه معظمه و سعادت مردم افغانستان بلند نمودند.

این دعوت تا حوالی ساعت ده شب ادامه داشت. و به تاریخ ۱۸ دلو بعد از ظهر اعلیحضرت معظم همایونی و علیا حضرت ملکه معظمه در حالیکه فیله مارشال محمد ایوب خان رئیس جمهور پاکستان معیت اعلیحضرتین را داشتند در منطقه تاکسیلا موزیم آن جا دیدن نمودند. در موزیم تاکسیلا آثار مربوط تمدن گریکو بود یک تمدن بودایی که در اثر کاوش های باستانشناسی در این منطقه بدست آمده وجود دارد آثار این موزیم که مورد بازدید اعلیحضرتین قرار گرفت قدامت تاریخی ۲۴۰۰ سال را دارا میباشد.

مجسمه ها ، آلات آهنی و ظروفیکه در آن زمان از آن استفاده میشد با زیورات آن عصر

موزیک سلام شاهی افغانستان و سرو د ملی پاکستان را و ااخت.

پس از آن اعلیحضرتین با روسای کور دیپلوماتیک مقیم پاکستان در حالیکه از طرف رئیس تشریفاتی وزارت خارجه بحضور ایشان معرفی گردیدند مصافحه نمودند.

هزار ها نفر شهر یان راولپندی نیز برای استقبال اعلیحضرتین در اطراف میدان هوایی صف بسته ورود اعلیحضرتین را با شعرا و های زنده باد محمد ظاهر شاه و کف زدن های ممتد استقبال نمودند.

میدان هوایی چک لاله با بیرق های افغانستان و پاکستان تزیین یافته و شعار های خیر مقدم جلب نظر میکرد.

بعداً اعلیحضرتین در حالیکه رئیس جمهور پاکستان به معیت شان بودند تو سط موزیم های مخصوص جانب مهمانخانه ریاست جمهوری حرکت فرمودند.

موکب اعلیحضرتین را در عرض راه میدان هوایی و مهمانخانه مردم راولپندی با حرارت استقبال کردند.

طلاب معارف در حالیکه بیرق های افغانستان و پاکستان را بدست داشتند با حرکت دادن آنسها و نعره های پاینده باد پاکستان و افغانستان و کف زدن ها موکب اعلیحضرتین را بدرقه کردند.

اهالی ، مامورین و شاگردان معارف از ساعت ۸ صبح روز ۱۸ دلو در دو کنار جاده خطسیر موکب شاهانه و علیاحضرت ملکه معظمه صف بسته و انتظار مهمانان شاهی را می کشیدند. مارشال ایوبخان تا مهمانخانه ریاست جمهوری که در حدود چهار میل از میدان هوایی فاصله دارد اعلیحضرتین را همراهی نمودند.

جاده های بین میدان هوایی و اقامتگاه اعلیحضرتین نیز با بیرق های دو کشور و پارچه های ملون تزیین یافته و شعار های خیر مقدم بزبان های پشتو، دری وارد و در هر گوشه و کنار جلب نظر میکرد.

ساعت دوازده و نیم بو وقت محلی میرمن ایوبخان خانم رئیس جمهور پاکستان در مهمانخانه ریاست جمهوری با علیاحضرت ملکه معظمه ملاقات تعارفی کرد.

درین موقع والا حضرت شاهدخت مریم و میرمن اورنگ زیب دختر رئیس جمهور نیز حضور داشتند.

اعلیحضرت همایونی ساعت ۲ و نیم بعد از ظهر به همراهی رئیس جمهور پاکستان از

اعلیحضرت معظم همایونی حنیکه ازوزیم تاکسیلا دیدن میفرمایند .
ایوب خان رئیس جمهور پاکستان نیز درفوتو دیده میشود .

تاکسیلا عدۀ زیادی از اهالی آنجا ورودموبک
اعلیحضرتین را با رقص های محلی که به
همرایی دهل و سرنا اجرا میشود پذیرایی
نمودند.

در موزیم گذاشته شده است. تا هنوز کاوش
های باستان شناسی در این منطقه ادا
درد.
موقع ورود اعلیحضرتین به مدخل موزیم

در منزل شان اعاده ملاقات کردند.

مسافرت اعليحضرتين پادشاه و ملکه افغانستان در جرايد راولپنډي انکسارت وسيعي نموده است روزنامه پاکستان تايمز طی مقاله که بتاريخ ۱۹ دلو نشر نموده گفته است که اعليحضرت محمد ظاهر شاه کشور شان افغانستان را مدبرانه بصورت تدريجي بسوی ترقی وانکشاف سوق داده است.

درمقاله تذکر رفته است که درافغانستان بهرهنمايي اعليحضرت محمد ظاهر شاه، شاهراه های عصري بزرگ ميدانهای هوایی، فابريکه هاوورکشاپها و مراکز انکشافدهات تاسيس گرديده که دربهتر ساختن وضع حيات ملی تأثير بزرگی دارد. پاکستان تايمز علاوه میکند: - افغانستان بهقيادت اعليحضرت محمد ظاهر شاه پلانیهای وسيعی را درساحه معارف چه درمراحل ابتدایی، ثانوی و عالی روی دست گرفته است روزنامه تائيد کرده است که افغانستان به قيادت موثر و مفيد اعليحضرت بسوی اهداف عالی خود روان است. روزنامه مذکور متذکر گرديده که افغانستان توانسته که طی ساليان اخير اقتصاد کشور را بنیان گذاری نموده ودر تقوی بهتر اقتصاد خود پلانیهای مفیدی راطرح و تطبيق نماید. روزنامه نوشته که در افغانستان سيستمهای آبیاری بمنظور توسعه ساحه زراعت اصلاح گرديده ودر بکار انداختن منابع طبیعی جهت استفاده از آن اقدامات خوبی بعمل آمده است.

پاکستان تايمز در اخير مقاله خود مينويسد مردم پاکستان ترقی وپيشرفت کشور دوست وبرادر خود افغانستان را باآرزومندی کامل مينگردند و موفقیت های بیشتر را در ساحات مختلف حيات بهقيادت ذات شهرباری به مردم افغانستان خواهانند.

اعليحضرت معظم همايونی وعليا حضرت ملکه معظمه ۱۹ دلو درشهر لاهور که از راولپنډي درحدود دوصد ميل فاصله دارد با استقبال گرم هزاران نفر شهر يان لاهور مواجه گرديدند.

اعليحضرت تين دريك اجتماع بلدی نیم ساعت دربين شهريان لاهور توقف فرموده وبایک تعداد مردم که جهت مصافحه با اعليحضرتين واطهار احساسات ازیکدیگر سبقت ميچستند دست دادند.

ذات شاهانه وعلياحضرت ملکه معظمه با همراهان شان ساعت ۱۰:۱۱ دقيقه قبل از ظهر ۱۹ دلو ذریعۀ طیاره مخصوص از راولپنډي حرکت فرمودند و ساعت ۱۱ وچهل

همچنان دو دسته اطفال بازی محلی جوب بازی را اجرا کردند. اهالی تاکسیلا موقعیکه موتر حامل اعليحضرتين از مقابل ميگذشت با کف زدن ها و ابراز احساسات از ایشان پذيرایی کردند.

در مدخل موزيم کمشنر پندی که منطقه تاکسیلا نیز جز این ایالت میباشد با آمر و کارکنان موزيم ذات شاهانه وعليا حضرت ملکه معظمه را خير مقدم گفتند.

ذات ملوکانه وملکه معظمه در حالیکه والاحضرت شاهدخت مریم ووالاحضرت محمد داود پشتونيار نیز معیت شان را داشتند از غرفه های موزيم با دلچسپی دیدن کردند در هر قسمت آمر موزيم به حضور اعليحضرتين توضیحات عرض ميکرد.

آثار این منطقه به آرت هده و بگرام شباهت دارد. همچنان اعليحضرت معظم همايونی وعلياحضرت ملکه در عرض راه اسلام آباد از باغ شخصی رئیس جمهور پاکستان دیدن فرموده و عصريه را که آنجا ترتیب شده بود صرف نمودند.

اعليحضرت ساعت پنج بعد از ظهر بهشهر اسلام آباد که بحیث پایتخت آینده پاکستان تعیین شده وساختمان آن از هفت سال باین طرف آغاز گرديده است وارد گرديدند.

یک قسمت این شهر تا پنج سال دیگر تکمیل شده وهمه دواير دولتی از راولپنډي به آنجا انتقال ميیابد فعلا یک تعداد وزارت خانه ها از راولپنډي باین شهر جديد انتقال داده شده است.

اعليحضرتين با رئیس جمهور پاکستان بر فراز تپه که در کنار این شهر جدید قرار دارد تشریف برده و از آنجا منظره شهر را تماشا کردند.

موقعیکه اعليحضرتين بسواری موتر ازجاده های شهر عبور کردند به استقبال گرم اهالی شهر مواجه گرديدند.

اعليحضرتين ساعت شش وچهل دقيقه دو باره به اقامتگاه شان به مهمان خانه ریاست جمهوری مراجعت فرمودند.

حين باز گشت به راولپنډي اهالی شهر در هر قسمت با گرمی از اعليحضرتين استقبال کردید.

کذا اعليحضرت معظم همايونی ساعت نه صبح ۱۹ دلو در دفتر ریاست جمهوری با فيلد مارشال محمد ایوب خان رئیس جمهور پاکستان اعاده ملاقات نمودند.

همچنان علياحضرت ملکه معظمه به ساعت ده قبل از ظهر باميرمن ایوبخان رئیس جمهور

د افغانستان کالنی

وزرای ایالتی و مامورین عالیرتبه و یک تعدد از زیاد اهالی شهر لاهور از اعلیحضرت تین استقبال نمودند .

موقعیکه ذات شهر یاری از طیاره فرود آمدند پارچه های که در آن حاجمالات خیر مقدم نوشته شده بود توسط بالون ها به هوا شد . همچنان یکدسته اطفال که بالباس های محلی ملیس بودند دسته های گل به اعلیحضرتین و والا حضرت شاهدخت مریم عزیز نعیم و والا حضرت شهزاده محمد داود پشتو نیا را تقدیم نمودند .

اعلیحضرتین پس از آنکه وزرای کا بینه ایالتی بحضور شان معرفی گردیدند جا نب صفوف دختران خارندوی که لباس مخصوص سفید و سبز خارندوی را به تن داشتند تشریف فر ما گردیده احساسات گرم شان را پذیرفتند .

دختران خارندوی اکلیل هانی گل را که بدست داشتند با حرکت دادن و شعار های زنده باد افغانستان و پاکستان احساسات شان را اظهار میگردند .

جمله زنده باد - پادشاه افغانستان بتاریخ ۲۰ دلور در شهر لعل پور از طرف بیش از یکصد

دقیقه در عرض راه در منطقه منگلا که در ۷۰ میلی جنوب شرق راولپندی واقع است طیاره شان فرود آمده و بند منگلا را مشاهده فرمودند .

ذات شهر یاری و ملکه معظمه در منگلا از طرف آفتاب غلام نبی قاضی رئیس ادار و آب و فوای محرکه پاکستان و انجنیران پروژه پذیرایی شدند .

اعلیحضرت تین توضیحات سرانجنیر موظف را در ساختمان های مختلف بند که تا سال آینده تکمیل می شود استماع فرمودند .

در قصبه منگلا طلاب معارف و اهالی آنجا در حالیکه بیرق های افغانستان و پاکستان را بدست داشتند با کف زدن و نثار گل از هوکب اعلیحضرتین پذیرایی می نمودند .

اعلیحضرتین ساعت ۱۲ و پنجاه دقیقه به کلپ منگلا تشریف برده و در آنجا با سر انجنیران و آمرین پروژه یکجا طعام چاشت را صرف فرمودند .

اعلیحضرت معظمه هایونی و علیاحضرت ملکه معظمه ساعت ۳ بعد از ظهر ۱۹ دلوبه شهر لاهور مواصلت فرمودند . در میدان هوا یی شاعلی محمد موسی گورنر پاکستان غربی،

اعلیحضرت معظمه هایونی و علیاحضرت ملکه معظمه مودل باستانی تاکسیلا را در موزیم آنجا ملاحظه میفرمایند . ایوب خان رئیس جمهور پاکستان نیز در فوتو دیده میشود .

از پوهنځي تدبير منزل در شهر لاهور ديدن فرموده و بعد در اجتماع خاړندوی دختران آن شهر اشتراك نمودند .

علياحضرت ملکه معظمه از شعب مختلف پوهنځي تدبير منزل بشمول شعب دوخت، پخت و کودکستان کوچکی که درين پوهنځي برای آشنایي شاملين باطرز تربيه طفل وجود دارد ديدن کردند .

درمدخل پوهنځي رئيس و استادان آن از علياحضرت ملکه معظمه استقبال نموده دسته های گل به ايشان تقديم نمودند .

همچنان تحفه از نمونه های سوزن دوزی شاگردان اين پوهنځي توسط رئيس آن به علياحضرت ملکه معظمه اهدا گردید .

بعدا علياحضرت ملکه معظمه در اجتماع بزرگ دختران خاړندوی اشتراك نموده و با استقبال پرحرارت ايشان مواجه گردیدند .

موقعیکه عليا حضرت ملکه معظمه به اين اجتماع تشریف آوردند بيرق های افغانستان و پاکستان به اهتزاز در آورده شد پس از آن ملکه معظمه نمايش دختران خاړندوی را تماشا کردند .

همچنان يك نمايش لباس های محلی پاکستان را نیز مشاهده کردند سمبول خاړندوی دختران لاهور به علياحضرت ملکه معظمه از طرف اجتماع دختران خاړندوی آن شهر اهدا گردید .

علياحضرت ملکه معظمه باهمراها نشان درحالیکه ازطرف دختران خاړندوی با کف زدنهای مشايحت ميشدند از اجتماع دختران خاړندوی به اقامتگاه شان تشریف آوردند .

علياحضرت معظمه هایوني ساعت هفت و پانزده دقيقه صبح ۲۱ دلو بوقت محلی به مقبره محمد علی جناح تشریف برده پس از اتحاف دعا اکلیل گل گذاشتند . ذات شاهانه بعدا درحالیکه فيلد مارشال محمد ایوب خان رئيس جمهور پاکستان به معیت ايشان بودند برای بازدید از مناظر مير پور سکرو توسط موتر به آنصوب عزيمت فرمودند علياحضرت معظمه هایوني ساعت شش بعد از ظهر بعد از بازدید مناظر ميرپور سکرو به اقامتگاه شان در کراچی مراجعت کردند .

علياحضرت ملکه معظمه روز ۲۱ دلو از ليسه اقتصاد فامیلی که درسه میلی کراچی واقع است ديدن کردند درين بازدید والا حضرت شاهدخت مریم عزيز نعيم نیز معیت علياحضرت ملکه معظمه را داشتند .

هزار نفر باشندگان شهر که از میدان هوایی تاپوهنتون لعل پوربه فاصله بیش از شش ميل در دوکنار جاده برای پذيرايی موکب علياحضرت معظمه هایوني ايستاده بودند شعرا را داده ميشد .

ذات شهرياری در پوهنتون لعل پور از طرف محصلين و استادان با گرمی استقبال شدند . در هر قسمت پوهنتون محصلين ، علياحضرت معظمه هایوني را حلقه نموده و با کف زدن و شعرا را شائرا ابراز می داشتند . علياحضرت معظمه هایوني بنا بر خواهش محصلين پوهنتون با آنها يکجا عکس گرفتند . ذات ملو که نه ساعت ۹ صبح ۲۱ دلو ذریعه طیاره از شهر لاهور پس از ۲۵ دقيقه پرواز به شهر لعل پور تشریف بردند و از پوهنتون آنجا و مرکز تحقیقات زراعتی ایوب ديدن کردند . در میدان هوایی لعل پور وزیر زراعت ایالتی پاکستان و مامورين عالی رتبه آنجا از علياحضرت پذيرايی کردند و اطفال خورد سال دسته های گل بذات شهرياری تقديم کردند .

مردم شهر لعل پور در دوکنار جاده از میدان هوایی تاپوهنتون با اهتزاز در آوردن بیرق های رنگه و شعرا های زنده باد . شاه افغانستان ورود علياحضرت هایوني را استقبال می کردند . مردم شهر تا ختم بازدید ذات شهرياری و باز گشت شاهانه به میدان هوایی که تقریباً يك ساعت را دربر گرفت برای مشايحت ذات شاهانه انتظار داشتند . جاده های بين میدان هوایی و پوهنتون با دروازه های تشریفاتی و بیرق های افغانستان و پاکستان مزین گردیده بود . ذات شاهانه پس از آنکه توضیحات دوکتور هاشمی معاون رئيس پوهنتون را در مورد پلان ها و شعب پوهنتون زراعتی لعل پور استماع فرمودند از شعب آن ديدن کردند .

ذات شاهانه همچنان از مرکز تحقیقات زراعتی ایوب و فارم های تجربی آن ديدن نموده و دريك فارم نمونه های میوه جات و سبزیجات فارم های اين مرکز را ملاحظه کردند . ذات شهرياری ساعت يك بعد از ظهر ذریعه طیاره دوباره به شهر لاهور مراجعت کردند . درين بازدید محمد موسی گورتنر پاکستان غربی معیت ذات شاهانه را داشت .

قراریک خبر دیگر علياحضرت ملکه معظمه صبح روز ۲۱ دلو درحالیکه والا حضرت شاهدخت مریم نیز معیت شان را داشتند

د افغانستان کالني

همچنان عليحضرت ملکه معظمه از مرکز فرمودند .
اعضای کمیته حمایه نابینایان رئیس و کارکنان آن مرکز از ملکه افغانستان استقبال گرم نمودند .

عليحضرت ملکه معظمه از شعب دو خت بافت ، کاردستی مرکز تربیه نابینا یا ن دیدن کردند درین مرکز بیش از یکصد نفر نابینا یا ن تحت تربیه و حمایه قرار دارند .

یکدسته از نابینایان حین ورود ملکه معظمه ترانه خیر مقدم سرودند که موزیک آنها رادر خواندن ترانه همراهی میکرد .

اعلیحضرت معظمهمایونی و علیحضرت ملکه معظمه به ساعت هفت روز پنجشنبه ۲۰ دلو پسلسله بازدید شان از نقاط مختلف پاکستان از لاهور توسط پسر و از مخصوص جت به کراچی مواصلت فرمودند .

در میدان هوایی کراچی فیلد مارشال محمد ایوبخان رئیس جمهور پاکستان، کمشنر شهر کراچی، اعضای کابینه مرکزی پاکستان از اعلیحضرتین استقبال کردند .

اعلیحضرت معظم همایونی موقعیکه دسته گل شاگرد خاندوی را در میدان هوایی کابل قبول میفرمایند .

عليحضرت ملکه معظمه ساعت یازده ونیم قبل ازظهر بهلیسه اقتصاد فامیلی تشریف فرما گردیده ودر آنجا ازطرف کمشنر شهر کراچی،مدیر واستادان وشاگردانلیسه پذیرائی شدند.

دسته های گل از طرف شاگردان لیسه به ملکه معظمه ووالا حضرت شاهدخت مریم اهداء گردید .

عليحضرت ملکه معظمه از شعب سوزن دوزی لباس دوزی ، پخت و پز و صنوف درسی ، سیانس ، کیمیا صنعت و کتابخانه لیسه دیدن فرمودند .

مدیر ومعلمات لیسه در هر قسمت بهحضور عليحضرت توضیحات به عرض میرساند .
درین لیسه ۵۶۰ شاگرد مصروف آموختن امور مربوط به حیات فامیلی میباشد . موقعیکه عليحضرت ملکه معظمه لیسه اقتصاد فامیلی راترک میگفتند شاگردان لیسه دور موترشان حلقه زده باشعار های زنده بادافغانستان و کف زدنبا از ملکه معظمه مشایعت نمودند .

علیا حضرت ملکه معظمه در اجتماع شاگردان معارف

گورنر پاکستان غربی نیز معیت اعلیحضرتین را داشتند در مقابل مقبره علامه اقبال اقبال از اعلیحضرتین استقبال کردند . پس از آن اعلیحضرتین قلعه شاهي و مسجدشاهی را در شهر لاهور مورد بازدید قرار دادند .

اعلیحضرت معظم همایونی و علیا حضرت ملکه معظمه ساعت پنج و سنی دقیقه بعد از ظهر لاهور را به قصد کراچی ترک گفتند .

در میدان هوایی لاهور برای وداع اعلیحضرتین گورنر پاکستان غربی، مامورین عالیرتبه ملکی و عسکری شهر لاهور حضور داشتند .

اعلیحضرت معظم همایونی بتاريخ ۲۲ دلو در حالیکه فیلد مارشال محمد ایوب خان رئیس جمهور پاکستان به معیت شان بودند پس از مشاهده منطقه تندوی محمدخان در میدرآباد و بازدید از فابریکه شکر آنجا ساعت هفت شب ۲۲ دلو بکراچی مراجعت فرمودند .

در میدان هوایی حیدر آباد بناغلی مسرور

سران کورد ییلوماتیک آن عده از سفارت خانه هایی که در کراچی توقف دارند و مامورین عالیرتبه ملکی و عسکری نیز در میدان هوایی از اعلیحضرتین پذیرائی کردند .

یکده نمایندگان شهریان کراچی در میدان هوایی برای استقبال اعلیحضرتین حاضر بوده و باشعار های زنده باد اعلیحضرت پادشاه افغانستان از اعلیحضرت معظم همایونی و علیاحضرت ملکه معظمه پذیرائی نمودند .

جاده های شهر کراچی بایرق های افغانستان و پاکستان مزین شده و در چارراه های بزرگ فوتو های اعلیحضرت معظم همایونی نصب گردیده بود .

اعلیحضرتین ساعت دو و نیم بعد از ظهر ۲۰ دلو قبل از عزیمت جانب کراچی در شهر لاهور از مقبره علامه اقبال دیدن نمودند . درین بازدید والا حضرت شا هدخت مریم ، والا حضرت شهزاده محمد داود پشتونیار همراهان اعلیحضرتین و بناغلی محمد موسی

شان را داشتند . ديدن نمودند مديره عمومي انجمن نسوان وميرمن هاي مامورين عاليرتبه کراچي درين غره از علياحضرت ملکه معظمه پذيرائي نمودند .

همچنان ساعت ۱۱ قبل از ظهر علياحضرت ملکه معظمه از موزيم ملي در کراچي بازديد کردند درمداخل موزيم مدير عمومي موزيم و يك عده از دختران ښوونځي هاباگرمي از علياحضرت ملکه معظمه استقبال کردند .

بساعت ۱۲ ونيم ظهر ۲۲ دلو علياحضرت ملکه معظمه در دعوت چاشتي که از طرف انجمن نسوان پاکستان بافتخار شان درهوئل انتر کانتيا نانتل ترتيب شده بود اشترک نموده وطعام چاشت را بااعضاي انجمن نسوان صرف فرمودند درين دعوت و ا لاحضرت شاهدخت مريم، ميرمن نسيم اورنگ زيب دختر رئيس جمهور پاکستان وميرمنهاي بعضي ازوزراء واعضاي انجمن نسوان اشترک داشتند .

عليحضرت معظم همایونی وملکه معظمه ازتاریخ ۸ ۱۸۸ دلو بههند وازتاریخ ۱۸-الی ۲۴ بهپاکستان مسافرت کردند. و به تاریخ ۲۴ دلو ساعت ۱۱ و۵۰ دقیقه قبل ازظهر کابل مواصلت فرمودند .

مسافرت جلالتمآب هنریش لوبکه رئیس جمهور اتحادی آلمان ومیرمن لوبکه بافغانستان

همکاری اقتصادی جمهوریت اتحادیه آلمان پروفیسور دکتور هرمان مایر لیندن برگ، رئیس شعبه اول سیاسی وزارت امور خارجه دکتور لویت پونت ورتس آمرشعبه امورشعبه امور فرهنگی در وزارت خارجه جمهوریت اتحادی آلمان ،دکتور هانس شو ارتسمن رئیس تشریفات در وزارت امور خارجه .

دکتور هرمان زهر بوروگک سرمنشی ریاست جمهوری ، روبرت برگر آمر شعبه تجارتی و رشد اقتصادی در وزارت خارجه، دکتور هانس شرمر معاون اداره جمهوریت اتحادیه آلمان ښاغلی هلمر باسپر وزیر اداره جنوب شرق آسیا دروزارت امور خارجه وپروفیسور ینی شوبریت طبیب رئیس جمهور .

ښاغلی هلموت میومر آمر تشریفات وارتباط خارجه دفتر ریاست جمهوری ، ښاغلی هنریش ریدر شاییت منشی مطبوعاتی ریاست جمهوری .

ښاغلی هوالد هافمن مشاور در وزارت همکاری اقتصادی،دکتورولف پرویس سگر تر

علي خان کمشنر ،مامورين عاليرتبه ویک عده از اهالی حیدر آباد از ذات شهر یاری استقبال نمودند .

همچنان از میدان هوایی تاداخل شهر به فاصله ده میل مردم دردوکنار جاده هاصف بسته بابراز احساسات ازاعلیحضرت همایونی استقبال کردند .

همچنان دسته های ازاهالی بههمراهی دهل وسرنا درکنار جاده ها رقص های محلی آنجازا اجرا میکردند.

ذات شاهانه ازفاریکه شکر در تند و ی محمداخان درحالی دیدن فرمودند که ازطرف آمروکارکنان فابریکه تسو ضیحات عرض میشد .

ذات ملوکانه طعام چاشت را درکابل پور صرف نمودند . بافتخار ورود اعلیحضرت معظم همایونی جاده های شهر حیدر آباد با بیرق های افغانستان وپاکستان تزیین یافته و دروازه های تشریفاتی برپا شده بود.

همچنان علياحضرت ملکه معظمه ساعت ده وپانزده دقیقه صبح ۲۲دلو از غره فروش تولیدات دستی انجمن نسوان پاکستان در حالیکه والاحضرت شاهدخت مريم نیز معیت

دکتور هنریش لوبکه رئیس جمهور اتحادیه آلمان ومیرمن لوبکه همسرشان ساعت ۱۰قبل ازظهر ۲۵ حوت برای یک مسافرت رسمی بنادعوت اعلیحضرت معظم همایونی و علياحضرت ملکه معظمه به کابل وارد شدند .

در نزدیک طیاره اعلیحضرت معظم همایونی علیا حضرت ملکه معظمه ، والاحضرت مارشال شاه ولی خان غازی فاتح کابل، ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم و خانم شان دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه ، سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه، ښاغلی

نور احمد اعتمادی معاون صدارت و وزیر امور خارجه ، وزیر دفاع ملی ، وزیر داخله، رئیس هوایی ملکی ، والی کابل، کابل ښاروال از دکتور لوبکه ومیرمن لوبکه استقبال کردند .

اعضای معیتهی رئیس جمهور اتحادیه آلمان دراین سفر هانس یورگن وشینسکی وزیر

موقعیکه اعلیحضرت معظم همایونی دومیدان هوایی با دکتور هنریش لوبکه مصافحه میفرمایند . علیا حضرت ملکه معظمه نیز در فوتو دیده میشوند .

ملکه معظمه بافتخار دکتور هنریش لوبکه رئیس جمهوریت اتحادیه آلمان و خانم محترمه شان در قصر دلکشاہ ترتیب شده بود . در این دعوت بیانیه هایی مبنی بر روابط دوستانه و همکاری های دوکشور تعاطی گردید .

متن بیانیه اعلیحضرت معظمهما یونی

جلالتآب عزیز !

مسرت دارم جلالتمآب و محترمه خانم لوبکه و همراهان شمارا ازجانب خود و ملکه و مردم افغانستان خیرمقدم میگویم .

آرزوی صمیمی استقبال شمارا درافغانستان ازمدتی باینسو بدل می‌پرورانیدیم مسرت داریم که اکنون جلالتمآب شما و خانم لوبکه را دربین خودمی بینیم . درین موقع خاطرآتیرا

اول دروزارت همکاری اقتصادی، بشا غلی هاینس و بیر ویناغلی هرمان کوشتر و پیغل لوتک یوفرات ترجمان ها همچنان یک‌هیشتمفده نفری فلمبر داران ، عکاسان و نامہ نگاران موسسات مختلف مطبوعاتی جمهوریت اتحادیه آلمان نیز بارئیس جمهور همراه بودند .

دکتور هنریش لوبکه رئیس جمهوریت اتحادیه آلمان ساعت یازده قبل از ظهر ۲۶ حوت درقصر دلکشا با اعلیحضرت معظم همایونی ملاقات کردند .

دراین ملاقات طرفین راجع به موضوعات مورد علاقه هر دو کشور بشمول تو سعه روابط اقتصادی و فرهنگی بین افغانستان و جمهوریت اتحادی آلمان مذاکره نمودند .

وبه تاریخ ۲۵ حوت ساعت ۸ شب دعوتی از طرف اعلیحضرت معظم همایونی و علیاحضرت

دوستي بين طرفين تائير مثبت و ا ر د
ميکند .

مردم افغانستان که در راه کسب آزادي مجادلات
دامنه دار نموده اند از مجاهدات ملل و مردمانی
که برای حق تعيين سر نوشت خویش در
مقابل استعمار مجادله ميکنند و نیز از مساعی
کشور های در حال رشد برای پیشرفت و
ترقی پشتیبانی می نمایند حکومت افغانستان
در راه تحکیم روابط حسنه با دول دوست
بر اساس سیاست بیطرفی مثبت عدم الحاق
در پیمانها ، پا بندی به منشور ملل متحد
صرف مساعی ميکنند .

افغانستان همه مجاهداتی را که در راه
تحکیم صلح جهان همزیستی مسالمت آمیز و
همکاری آزاد بین ملت ها بر اساس حقوق
مساوی و منافع مشترک صورت میگیرد تأیید
ميکنند .

خورسندی که مناسبات ما به جمهوریت
اتحادی آلمان مطابق آن اساسات و بروی
دوستی عنعنوی افغانستان و آلمان پیوسته
توسعه می یابد .

یقین داریم این مسافرت رسمی و دوستانه
و مذاکرات و ملاقاتهای جلالتماب شما در
کشور ما در تشدید مزید علایق نیک مودت
و همکاری اقتصادی و فرهنگی بین افغانستان
و جمهوریت اتحادی آلمان مطابق آرزومندی
مردمان هر دو کشور نقش موثر خواهد
داشت .

جام خود را به صحت و سلامت جلالتماب
رئیس جمهور و خانم لوبکه وسعدت جمهوریت
اتحادی آلمان بلند میکنم .

متن بیانیه جلالتماب هنریش لوبکه

اعلیحضرتین

والاحضرات

جلالتمابان

خانمان ، آقایان

از کلمات اعلیحضرت شما که اظهار نمودید
امتنان عمیق خویش را ابراز میدارم خانم من
و اینجانب و همچنین اعضای معیتی ام از
پذیرائی دوستانه ای که در کشور پادشاهی
افغانستان نسبت بما ابراز داشتند عمیقانه
متشکریم .

از مدت مدیدی باینسو آرزوی اعادۀ مسافرتی
را که اعلیحضرتین شما در اسد ۱۳۴۲ به
جمهوریت اتحادی آلمان نموده بودید داشتیم .
از شناسایی مردمان با شهامت و کشور شما

که از زمان مسافرت خویش در کشور زیبا ی
شما با خود داشتیم تجدید نموده از مسلمان
نوازی های گرم جلالتماب شما و مردم آلمان با قدردانی
یادآوری می نمایم . طی مسافرت خویش
مشاهده نمودیم که مردم شما بازحمات خستگی
ناپذیر و عقیده راسخ آینده دردمند اند کی
به ترقیات وسیع و قابل ملاحظه اقتصاد د ی
فرهنگی و تخنیکی نایل گردیده اند .

جلالتماب شما وقتی از افغانستان دیدن
می نمایند که در آستانه یك تحول مهم اجتماعی
سیاسی و اقتصادی قرار داریم امیدواریم در
کشور ما به بعضی جنبه های زند گانی و مساعی
مردم مادر آغاز این تحول آشنا گردید .
در طی اقامت مختصر جلالتماب مردم مامسرت
دارند که به استفاده از موقع احساسات
دوستی خویش رانسیب جلالتماب و مردم آلمان
ابراز میدارند .

واقعا علایق دوستی افغانستان و آلمان که
طی نیم قرن اخیر خاصیت عنعنوی را بخود
گرفته است مبنی بر احساسات مودت آمیز
مردمان هر دو کشور بیک دیگر می باشد .

مردم افغانستان با کمال قدر دانی به خاطر
می آورند آلمان از اولین کشورها نیست در
نخستین سالهای استقلال افغانستان بمادست
معاونت داده و خاصه درساحه تعلیم و تربیت
مساعدت ارزنده ای با افغانستان فراهم نموده
است .

جای مسرت است که طی سالهای اخیر
افغانستان و جمهوریت اتحادی آلمان در راه
توسعه روابط اقتصادی و فرهنگی خویش
با همه علاقمندی ابراز مساعی نموده اند .
ملت و حکومت افغانستان برای رفع
محرومیت های زاده عهد استعمار و عوامل نامساعد
زندگی مجادله مینمایند همکاری های اقتصادی
و فنی همه دول دوست و از آنجمله جمهوریت
اتحادی آلمان راهمواره صمیمانه تقدیر نموده
اند توسعه معاونت فرهنگی جمهوریت اتحادی
آلمان به افغانستان از انجمله در مورد مدارس
مسلكی و همکاری نزدیک موسسات تحصیلات
عالی هر دو کشور قابل توجه میباشد .

همچنین کمک فنی حکومت جلالتماب خاصه
در مورد پروژه انکشاف پکتیا و خدمات رضا
کاران جوان کشور شما و نیز مساعدت مالی
در یکمده پروژه های تولید نیروی برقی و
مواصلات و مخابرات مورد قدردانی صمیمانه
مامیباشد .

یقین داریم این همکاری هادر تقویت علایق استوار

اعلیحضرت معظم همایونی حین ایراد بیانیه در دعوت اعلیحضرت شان که بافتخار دکتور هنریش لوبکه در قصر دلکشا ترتیب شده بود.

فرمودید که مناسبات مودت افغانستان و آلمان از بدو شناسائی مملکتین بزی از هر گونه سوء تفاهم در طول زمان همیشه روی نیات نیک استوار و پایدار مانده است امروز بکمال علاقه مشاهده میکنیم که این عنعنه در سالهای اخیر راه طبیعی خود را می پیماید .
از شروع تاسیس لیسه نجات در سال ۱۳۰۳ معلمین آلمانی در افغانستان مشغول خدمات بوده اند نام این لیسه نشانه دوستی بین هر دو کشور گردیده است . تعداد زیادی از فرزندان افغان ازین لیسه فارغ گردیده و بعضی از ایشان به مناصب عالی و معزز تقرر یافته اند .

آلمان توسط لیسه نجات در افغانستان از همان وقت شناخته شد . نتایج با ثمر این همکاری تعلیمی موجب ابتکارات در باقی ساحات گردید . مکتب میخانیک کابل موافقات تبادلات علمی بین پوهنتون کابل و یونیورستی های

که در قلب آسیا واقع است نهایت خرسندیم و متیقنیم که درینجا در بین دوستان خویش هستیم .

شناسایی متقابل بین مردمان هر دو کشور از قرن نزده باینسو بوجود آمده است موازی باین معرفت علاقه و احترام بین طرفین نیز توسعه یافته است . استقرار روابط سیاسی بین افغانستان و آلمان در سال ۱۲۹۹ تبادل وسیع و همکاری های با ثمری را در ساحات فرهنگی اقتصادی و سیاسی میسر نمود . در سال ۱۳۰۵ آلمان و افغانستان معاهده دوستی عقد نمودند که دارای اثرات پایداری بوده و با تمام نشیب و فراز های زمان پابرجا مانده است هموطنانم و اینجانب مسافرت اول رسمی را که مرحوم امان الله خان پادشاه افغانستان در ۱۳۰۷ در آلمان بعمل آوردند بخوبی بخاطر دارم اعلیحضرت شما در بیانیه ای که در موقع مسافرتان به آلمان ایراد نمودید تائید

آلماني کولن ، بن و بوخم و همچنين افتتاح موسسه گوينه در سال گذشته از آن جمله ميباشد . مساعي مشترك ما امکان اينرا ميسر نموده است که مرکز بزرگ توليد نيروي برقي ماهي پر که آرزومندم فردا از آن ديدن نمايم در نزديکي کابل اعمار شود . علاوه متخصصات آلماني براي ترقي اقتصادي ولايت پکتيا کار ميکنند .

جمهوريت اتحادي آلمان به يکمه بزرگ کشور ها براي سهمگيري در سريع ساختن رشد اقتصادي آنها مساعدت مي نمايد . افغانستان در صف اول کشور هاي مي آيد که معاونت مالي و نيز مساعدت فني از کشور ما حاصل مي نمايد . چون افغانستان امور متعدد انکشافی روی دست دارد طبيعي است که نميتواند تنها به مساعدت آلمان اکتفا نمايد و بهر صورت ما نيز چنين امکانات را نخواهيم داشت بنابراین مانند شما مسرت داريم که ديگر دول عمده نيز بشما مساعدت مي نمايند علاوه معلوم است که براي شما نيز اين اهميت دارد که براي حصول مساعدت متوقع محض يك کشور مساعدت دهنده نباشيد اعليحضرت شما لطف فرموده موفقيت هاي ملت آلمان را در راه اعمار مجدد کشور ما تحسين فرموديد ما نيز از جانب خود گامهاي فراخي را که مردم با شهامت افغانستان تحت رهنمائي اعليحضرت شما و حکومت شما بر داشته اند مي ستائيم .

افغانستان از راه اصلاحات ديموکراتيک در ساحه قانون اساسي و در ساحه اداري که اعليحضرت شما موسس و حامی آن مي باشيد تحول عميقي نموده است که بموجب آن مردم آن در ترقيات علوم طبيعي و فنون عصري سهم مي گيرند . با اين اصلاحات افغانان ثابت کرده اند که مي تواند خردمندی و صبوري ملتي را که از عظمت تاريخ خود مستشعر است با عزم و تصميم راسخي که عصر تخنيک از ما مقتضي است متحد سازند .

استقلال خارجي افغانستان با کمال پيروزمندی توسط مردم شما و بامساعي سياسي پادشاهان سابق بدست آمده با سياست روشن و حکيمانه اعليحضرت شما نگهباني و استوار شده است . شما با کمال منطق سياست بيطرفي و عدم الحاق را پيش مي بريد که متوجه تايمين حق تعيين سر نوشت مردمان ميباشيد چنانکه در منشور ملل متحد درج شده است افغانستان با همکاري فعال در موسسات بين المللي و ايراز مساعي درراه صلح و عدالت مقام محترمي

را در اجتماع بين المللي حاصل کرده است . انتخابات يك افغان بحيث رئيس يك دوره مجمع عومي يك نشانه بارز اين احترام مي باشد .

چون آلمان يك کشور منقسم است آلمان بمساعدت همه مردمان آزاد نيازمند مي باشد تا هدف بزرگ ملي خود را بصورت عادلانه تايمين نمايد آرزوي جدي ما اينست تمام آلمانها از حق تعيين سرنوشت برخوردار شده و در وطن مجددا اتحاد يافته اي زندگي نمايند . ما اين مرام را با روحيه مسالمت کارانه و فقط با وسايل صلح جويانه تعقيب خواهيم نمود .

مردم و حکومت آلمان آرزومند خدمتگذاري به صلح ميباشند شما را در راه جستجوي اصلاح منازعات و رفع قضاوت هاي قبلي و بيموجب و اتخاذ وسايل عملي در راه رفع کشيدگيها با خويش موافق مي شماريم . تشکرات صميمانه خود را راجع به همدردی که در مورد مسايل دشوار مربوط آلمان در اين کشور موجود است ابراز ميدارم تا آنجا که ميتوانيم در مورد مساعي خويش در راه صلح و آزادي در آينده متوقع تفاهم دوستانه خويش باشيم خود را مکلف به شکران ميدانيم . جام خود را به سلامتي اعليحضرتين شما و اعضای خانواده شاهی و مستقبل مسعود مردم دوست افغانستان و دوستي پايدار بين مردمان هر دو کشور بلند ميکنم .

هچنان جلالتماب دکتور لوبکه طی ملاقات ٦ بعد از ظهر ٢٦ حوت در قصر گلخانه با اعليحضرت معظم همايوني يك نامه اطمينانيه به امضاء خويش و با مهر رسمي جمهوريت اتحادي آلمان تقديم کرده است . ذات ملوکانه نامه را با اظهار قدرداني قبول فرمودند . روی اين نامه اطمينانيه کلمات آتي به خط منقوش تحرير شده است .

بمناسبت مسافرت من به مملکت افغانستان کمال مسرت دارم به مردم و حکومت افغانستان اطمينان آتي الذکر را بدهم :

حکومت جمهوريت اتحادي آلمان آماده است بمصرف خويش براي شهر خوست ولايت پکتيا دستگاه ذخيره آبيکه شامل موتور ها ، پمپها ونل هاي خواهد بودتهيه کرده و باين صورت در کار تايمين آب مشروب صحي براي آن شهر سهمگيري نمايد .

اميدوارم باين صورت در بهبود صحت مردم شهر خوست ولايت پکتيا و استواري مزيد علايق دوستانه که همواره بين مردمان هر دو

اعلیحضرت معظم همایونی هنگام مذاکره با دکتور هنریش لوبکه در قصر دلگشا

بپذیرائی شدید .

کشور موجود بوده سهم بگیرم .

در حسن نظری که به آن مردم افغانستان مسافرت ما را تعقیب نموده‌اند و خصوصا در مهمان نوازی سر شار مهربانی اعلیحضرتین شما و رجال معزز حکومت افغانستان چه در کندهار چه در کابل این مهربانی مشهود بوده

است . اکنون در شب عزیمت خانم من و اینجانب و اعضای معینی ام تشکرات صمیمانه خود را اظهار می داریم . آنچه درینجا مشاهده نموده‌ایم هر لحظه به ما ثابت نموده است که میان دوستان خویش میباشیم .

هر کسی این کشور را بازیابیهای کهنسار و افق و دشتهای پهناور آن دیده باشد اعتماد به نفس نزد مردم افغان و سربلندی ایشان از داشتن آزادی و استقلال پی برده است .

تقرج ما در طول رود خانه کابل الی مرکز تولید نیروی برق ماهیپر جرات قوه های طبیعت را برای رشد اقتصادی کشور خود تسبیخ می کند . جای خوشوقتی است که درین زمینه همکاری آلمان و افغانستان مخصوصا

کابل : حوت ۱۳۴۵ - مارچ ۱۹۶۷ امضاء
(لوبکه رئیس جمهوریت اتحادی آلمان)

مهر جمهوریت اتحادی آلمان

دکتور هنریش لوبکه رئیس جمهوریت اتحادی آلمان ساعت ۹ و نیم قبل از ظهر ۲۶ حوت از قسمت های مختلف دستگاه برق ماهیپر و فابریکه پشمینه بانی در منطقه صنعتی کابل بازدید کردند و نیز ساعت ۴ بعد از ظهر سنگ تهادب عمارت جدید سفارت کپرای آنکشور را در غرب انصاری وات گذاشتند .

بتاریخ ۲۷ حوت به اعزاز اعلیحضرت معظم همایونی و علیا حضرت ملکه معظمه دعوتی از طرف هنریش لوبکه رئیس جمهور اتحادی آلمان و میرمن لوبکه در قصر چپلستون ترتیب یافته بود .

دکتور هنریش لوبکه درین محفل گفت:-
نهایت افتخار دارم که امشب شما رابحیث مهمان خود خیر مقدم می گویم از وقت ورود بپاک افغانستان با محبت و حرارت لطف کارانه

در ساحه تخنیکي نتایج با ثمر بار آورده است. مشاهده شاهراف جدید ومحل اقامت وساختمان های صنعتی شاهد این ترقی میباشد ، دکتور لوبکه علاوه کردند مخصوصا خوشوقتم که درین مسافرت توانستم سنگ تهادت عمارت جدید لیسه نجات را بگذارم ، درین روز های اخیر بارها مشاهده نمودم که افغانان با من با زبان مادری ام صحبت نموده اند .

ملاقات با معلمین و متعلمین مکتب میخانیکي کابل مذاکره با رئیس پوهنتون کابل و همه آنچه را در این کشور مشاهده نمودم مرا متیقین ساخت که توسعه و پیشرفت روابط بشری و فرهنگی باید در زمره اهداف عالی ما باشد .

این کشور را در حالی ترک میکنم که یقین دارم که جمهوریت اتحادی آلمان و دولت پادشاهی افغانستان برای صلح جهانی وتحول و ترقی خانواده ملل پهلوی همدیگر ایستاده خواهند بود ، جام خود را به صحت اعلیحضرتین پادشاه و ملکه افغانستان و آینده مسعود مردم افغان و دوستی آلمان و افغانستان بلند میکنم
اعلیحضرت معظم همایونی در بیانیۀ شان فرمودند:

از کلمات لطف آمیز شما و ازین دعوت دوستان که امشب بمن و ملکه یکبار دیگر موقع میدهد با دوستان آلمانی خویش ملاقات کنیم اظهار تشکر مینمایم . درین فرصت که مسافرت دوستانۀ جلالتمآب قرین به انجام است لحظات مسرت بخش این

اعلامیه مشترک

افغانستان و جمهوریت اتحادی آلمان

نظر بدعوت اعلیحضرت محمد ظاهر شاه پادشاه افغانستان و علیا حضرت ملکه معظمه حمیرا . رئیس جمهوریت اتحادی آلمان وخانم لوبکه از تاریخ ۲۴ تا ۲۸ حوت ۱۳۴۵ مطابق ۱۵ تا ۱۹ مارچ ۱۹۶۷ بمملکت افغانستان مسافرت رسمی نمودند .

در این مسافرت وزیر همکاری اقتصادی بناغلی هانس یورگن ویشتنفسکی که از وزیر امور خارجه نیز وکالت مینمودند و مامورین عالی رتبه دولتی با رئیس جمهور همراه بودند .

هر دو رئیس دولت طی ملاقاتهای خویش در کابل در باره اوضاع بین المللی و علاقیت بین کشور هایشان تبادل نظر وسیع نمودند. ذوات آتی درین مذاکرات سهم گرفتند از

روز ها را بخاطر داشته به جلالتمآب شما اطمینان میدهم ، که علاوه به خاطرات نیکی که در این جا از خود میگذارند ملاقاتها و تماسهای مفیدی که طی اقامت مختصرشان دست داده در راه استحکام مزید روابط دوستانه و توسعه علاقیت اقتصادی و فرهنگی بین دو کشور ما نقش موثری خواهد داشت آرزو مندیم در موقع بازگشت با عافیت در کشور خود تمنیات نیک و سلامهای پر حرارت مردم افغانستان را به مردم خویش برسانند از حاضرین خواهش مینمایم در بر داشتن جام خود در آرزو های صمیمانه برای صحت و سلامت جلالتمآب رئیس جمهور و خانم لوبکه و سعادت مردم جمهوریت اتحادی آلمان بلند نمایند .

دوکتور هانریش لوبکه از بعضی پروژه های اقتصادی افغانستان که به کمک جمهوریت اتحادی آلمان اعمار گردیده دیدن کردند و سنگ تهادت لیسه نجات را که در اعمار آن جمهوریت اتحادی آلمان نیز سهم دارد ، گذاشتند شهربان کابل به شمول متعلمین و متعلمات حین عزیمت در جاده ها صف بسته خط سیر مهمانان گرامی اعلیحضرتین را با شعار های سفر به خیر مهمانان را مشایعت کردند .

طیاره حامل رئیس جمهوریت اتحادی آلمان ذوات مبعیثی شان ساعت ۱۰ و نیم قبل از ظهر ۲۸ حوت از میدان هوایی کابل بقصد بن اوج گرفت .

جناب افغانی صدر اعظم بناغلی محمد هاشم مپوندوال ، وزیر امور خارجه بناغلی نوراحمد اعتمادی و دو وزیر دیگر و از جانب آلمانی وزیر همکاری اقتصادی علواتا سفرای کبار و مامورین عالیرتبه هر دو کشور در مذاکرات حصه گرفته بودند . همچنین وزرای طرفین بمذاکرات جداگانه نیز پرداختند . مذاکرات در فضای صمیمیت عمیق صورت گرفته مظهر آن روحیه دوستی صمیمانه بود که همیشه میزۀ علاقیت افغانستان و آلمان میباشد .

اعلیحضرت معظم همایونی خاطرات مسافرت خویش و علیا حضرت ملکه معظمه را که در اسد ۱۳۴۲ (اگست ۱۹۶۳) در جمهوریت اتحادی آلمان واقع شده بود تذکر داده و از

مسافرت ها

جمهوريت اتحادی آلمان برای تطبيق آن مساعدت خواهد نمود همچنانکه اطلاعات این معلومات را با کمال علاقمندی حاصل نموده اظهار داشت که حکومت جمهوريت اتحادی آلمان برای مساعدت به افغانستان در داخل امکانات مالی خویش جهت رسیدن به اهداف پلان ابرازمساعدت خواهد نمود .

رئیس جمهور ملی اقامت خویش از مرکز تولید نیروی برقی ماهیپر و نیز از پوهنتون و مکتب میخانیکي کابل دیدن نموده باین وسیله خود را با ترقیات قابل توجه افغانستان در راه رشد اقتصادی و تعلیم و تربیت جوانان آشنا ساختند .

رئیس جمهوريت فدرالی آلمان سنگ تهادب لیسه نجات را که توسط هر دو حکومت مشترکا اعمار خواهد شد گذاشتند .

رئیس جمهور و هیئت ممیعی ایشان فرصت دیدن کندهار را حاصل داشتند رجال رسمی و شهریان آنجا بایشان دوستانه خیر مقدم گفتند .

رئیس جمهور از پذیرائی با حرارت و مهمان نوازی ای که در باره ایشان و اعضای ممیعی از هر جانب ملی مسافرت رسمی به افغانستان ابراز گردیده بود اظهار شکران نمودند .

پذیرائی با حرارتی که از اعلیحضرتین صورت گرفته بود با کمال رضایت یاد آوری نمودند. جانب آلمانی از این امتنان دارد که بناغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم نظر بدعوت جمهوريت اتحادی آلمان در آینده نزدیک به آنجا مسافرت خواهد نمود .

طرفین عزم خویشرا برای مجاهدت در راه تفاهم بین المللی و رفع کشیدگی های موجوده بمنظور حفاظت صلح جهانی مجددا تائید نمودند هر دو جانب اظهار یقین نمودند که اتخاذ چنین طریق امکان پیشرفت انکشاف مرفه ملت های ایشان را فراهم نموده حل مسایل را با وسایل محض صلح جویانه مطابق اساسات منشور ملل متحد میسر میسازد .

طرفین با کمال رضایت تذکر دادند که طرق متعدد همکاری بین ایشان خاصه در ساحه فرهنگی و اقتصادی ثمرات زیاد بار آورده است .

طرفین تصمیم خویشرا برای ادامه این همکاری که ارزش آن ثابت گردیده است اظهار داشتند .

جانب افغانی به هیئت آلمانی راجع به سومین پلان پنجساله که بزودی آغاز میشود معلومات لازمه داده و اظهار امید نمود که

مسافرت بناغلی نیکولای پودگورنی صدر هیأت

رئیس شورای عالی اتحاد شوروی به افغانستان

شوروی استقبال کردند در مسافرت پودگورنی صدر هیئت شورای عالی اتحاد شوروی ذوات آنی بایشان همراه بودند .

محمدالله خالوف معاون صدر هیئت رئیس شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و صدر هیئت رئیس شورای عالی جمهوریت شوروی سوسیالیستی تاجکستان، نیپوروزنی پیترسیتیا نویج وزیر نیروی محرکه و برق اتحاد شوروی سوسیالیستی .

ارخیپوف ایوا واسیلیویچ معاون او ل رئیس کمیته دولتی روابط اقتصادی خارجی شو رای وزیران اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی .

وینو گرادوف ولادیمیر میخانلو یچ معاون وزیر امور خارجه اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی .

الکساندروف کونستانتین ایوانویچ سفیر کبیر اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در افغانستان، کیکتیف سیرگی پیترو ویچ مدیر شعبه کشور های شرق میانه وزارت امور

نیکولای پودگورنی صدر هیئت رئیس شورای عالی اتحاد شوروی بنا بدعوت اعلیحضرت معظم هایبونی ساعت ۹ و ۵۰ دقیقه قبل از ظهر ۸ جوزا برای انجام یک مسافرت رسمی چهار روزه وارد کابل گردیدند ذات ملوکانه در حالیکه والا حضرت مارشال شاه ولی خان غازی فاتح کابل ، بناغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم ، دکتور عبدالظاهر رئیس و لسی جرگه ، سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه ، بناغلی نوراحمد اعتمادی معاون و ن صدارت وزیر امور خارجه ، سترجنرال خان محمد وزیر دفاع ملی ، بناغلی عبدالله یفتلی وزیر مشاور و مهماندار بناغلی پودگورنی جنرال محمد عارف سفیر کبیر افغانستان مقیم مسکو و سفیر کبیر اتحاد شوروی کونستانتین ایوانویچ الکساندروف بناغلی وردک والی کابل ویناروالی سر پرست پوهاند محمد اصغر رئیس انجمن دوستی افغانستان و اتحاد شوروی شرف ممیعت ذات شاهانه را داشتند در نزدیکه طیاره ازمهمانان

هيئت رئيسه شوراي عالي اتحاد جماهير شوروي
 سوسيالستي ، توکماکوف بوريس پاولوويچ
 امر شعبه روابط بين المللي هيئت رئيسه
 شوراي عالي اتحاد جماهير شوروي سوسيالستي
 کالميکوف نیکولای الکساندروويچ سز یا ور
 صدر هيئت رئيسه شوراي عالي اتحاد جماهير
 شوروي سوسيالستي واسيلنکوف نیکولای
 فيود وروويچ ياورسدر هيئت رئيسه شوراي عالي
 اتحاد جماهير شوروي سوسيالستي ، گلاب
 اعلیٰ حضرت معظم همایوني و بناغلی نیکولای پودگورني صدر هيئت رئيسه شوراي عالي
 اتحاد شوروي در ميدان هوای کابل

خارجه جماهير شوروي سوسيالستي ، زامياتين
 ليونيد ميترو فانويچ مدير شعبه مطبوعات
 وزارت امور خارجه اتحاد جماهير شوروي
 سوسيالستي ، مولوچکوف فيو درفيودورو ويچ
 مدير شعبه تشریفات وزارت امور خارجه اتحاد
 جماهير شوروي سوسيالستي ، شيو چينکو
 ليونيد ميخايلوويچ منشي صدر هيئت رئيسه
 شوراي عالي اتحاد جماهير شوروي سوسيالستي
 گيتانف ولاديمير سير گيويچ منشي صدر
 اعلیٰ حضرت معظم همایوني و بناغلی نیکولای پودگورني صدر هيئت رئيسه شوراي عالي
 اتحاد شوروي در ميدان هوای کابل

بشری مقام ارزنده دارد پیوسته مورد تحسین مردم افغانستان بوده است .

ملت افغانستان به تلاش خود در راه پیکار با عوامل نامساعد اقتصادی ادامه میدهند و با آن برای عملی کردن اصلاحات سیاسی اجتماعی و فرهنگی قدمهای اساسی گذاشته، مساعی خود را پیهم در راه بهبود شرایط حیاتی خویش بکار میبرد .

مردم مامساعد تهای مالی و فنی کشور های دوست را که درجمله ایشان اتحاد شوروی مقام برجسته دارد صمیمانه قدر دان میکنند . سهم مساعدت و همکاری وسیع دولت شما در موفقیت پلانهای پنجساله اول و دوم افغانستان خیلی بارز بوده خاطر آن بحیث یک نمونه موثر دوستی در نزد مردم ما باقی خواهد ماند .

مرکز تولید برق نفلو که افتتاح آن در روز های اقامت جلالتمآب شما در افغانستان صورت میگردد یکی از تاسیسات عمده و موثر در رشد اقتصاد کشور مامیباشد این پروژه مانند یکده تاسیسات دیگر نشانه علاقتی حسنه و همکاری با ثمر بین دو کشور دوست افغانستان و اتحاد شوروی باقی خواهد ماند ملت افغانستان بخوبی میداند که پیروزی مجاهدت کشورهای روبانکشاف در راه بلند بردن سطح زندگانی اقتصادی ، فرهنگی اجتماعی و سیاسی شان نیازمند همکاری بین المللی میباشد ، و این همکاری تنها در سایه صلح و امنیت جهانی صورت پذیرفته میتواند .

مردم ما با این حقیقت پی برده اند که دول این منطقه جهان با رعایت اصل تفاهم و دوستی و جستجوی راه مسالمت آمیز برای حل قضایای ذات البینی خویش با اساس عدالت و واقع بینی باید امکانات همکاری های وسیع و موثر را برای خود فراهم کنند . این بهترین راهی است که از طریق آن دول مذکور برای رسیدگی به مسایل مختلف حیاتی با حفظ منافع خویش و منافع منطقه و صلح بین المللی بازو حیه که مقتضای او ضاع جهان معاصر است مساعی مشترک خود را صرف کرده میتوانند .

افغانستان پیرو اصول بیطرفی مثبت ، عدم الحاق به پیمان ها و دسته بندی های نظامی بوده آرزو مند توسعه مناسبات با همه ملل جهان بر اساس احترام متقابل میباشد . همچنین حمایت از اساس منشور ملل متحد

گنی نیکولای ایوانا ویچ دگروال ، پرو خوروف ولادیمیر ایوانوویچ منشی معاون وزیر امور خارجه اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی .

شومیلوف الیک ماروویویچ مستشار شعبه وزارت امور خارجه اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی ، علیف انور مهدی پی ویچ ترجمان بوگرینوی ایوان پاو لویچ تر جان . هکذا ساعت ۸ شب ۸ جوزا اعلیحضرت معظم همایونی دعوتی بافتخار نیکولای پودگورنی صدر هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی در قصر دلکشا ترتیب شده بود .

در این دعوت بین اعلیحضرت معظم همایونی و بناغلی پودگورنی بیانیه های تعاطی گردید .

بیانیه اعلیحضرت معظم همایونی :-

جلالتمآب عزیز!

مسرت دارم باردیگر از جانب حکومت خود ، مردم افغانستان جلالتمآب شما و همراهان محترم تانرا خیر مقدم میگویم .

آمدن جلالتمآب شما به افغانستان به سلسله مسافرت های متقابل زعمای دو کشور که در تاریخ معاصر روابط ملتی یک مظهر نیکو عالی دوستی و حسن همجواری میباشد موجب مسرت عمیق ما گردیده است همچنان این مسافرت ها از عوامل تشدید علاقت حسنه ایست که از وقت استقلال افغانستان مقارن بزمان تاسیس دولت شوروی تحت رهبری لینن فقیه تا کنون بین کشور ما و اتحاد جماهیر شوروی اشتراکی شوروی استوار میباشد .

مبنای پایدار این دوستی اعتماد و احترام متقابل بوده و از چندین سال با این سوهمکاری وسیع اقتصادی بدان تحکیم مزید بخشیده است . دیدن دوباره دوستان شوروی در محفل امشب خاطرات گوارای مسافرت های ما را به کشور زیبای شما تجدید میکند . پذیرائی باحرارت و صمیمانه ای که مردم مهربان نواز شما در خلال مسافرت ها از ما نموده اند همواره ما را به شادمانی و مورد قدر دان مامیباشد .

خوشبختانه ملت های افغانستان و شوروی در مرور این سالها یکدیگر را بهتر شناخته و علاقت دوستی باهمی و اعتماد متقابل را پیهم تقویت داده اند . در طول این مدت پیشرفت های بزرگ مردمان کشور دوست ما که امسال پنجاهمین سال تاسیس اتحاد شوروی را تجلیل میکنند . در مساحات مختلف حیاتی و مخصوصاً مساعی و پیروزی شان در راه دست یافتن بشر بر فضایی خارجی که در تاریخ دانش

ما اتحاد شوروی مشاهمه نمایند .

اجازه فرمایید جام شربت خود را به صحت و سلامتی جلالتمآب بود گورنی رئیس دولت دوست و همسایه ما اتحاد شوروی و به ترقی و سعادت ملت شوروی به تشدید مزید علاقیت دوستی بین افغانستان و اتحاد شوروی بلند نمایم .

بیانیه ښاغلی نیکولای بود گورنی صدر هیئت رئیسه شوروی عالی اتحاد شوروی

اعلیحضرتا .

والاحضرت

جلالتمآب ضدر اعظم

آقایان محترم

رفقا!

پذیرایی محبت آمیز و تبریکاتی که نسبت به اتحاد شوروی و مردم ما اظهار فرمودند بما تاثیر عمیق بخشید از سخنان مودت آمیز و مهمان نوازانه اعلیحضرت تشکرات صمیمی خویش را اظهار داشته و آنرا مظهر احساسات دوستانه میدانیم که مردم افغانستان و اتحاد شوروی بیکدیگر دارند . واستقبال گرم و شور انگیز امروز بعضی مردم کابل از ما نمودند گواه درخشان دیگری برای این امر میباشد .

خوشوقتم از جانب هیئت رئیسه شوروی

اعلیحضرت معظم همایونی و ښاغلی بود گورنی صدر هیئت رئیسه شوروی

و حل صلح جویانه منازعات بین المللی با احترام به آرزو های ملل و مردمان و تأیید حق تعیین سرنوشت ملل و پشتی بانی مجاهدات ایشان در مقابل استعمار با اشکال مختلف آن مینای ثابت سیاست خارجی افغانستان را تشکیل میدهد .

شدت کشیدگی در اوضاع جهان و خاصه در قاره آسیا موجبات نگرانی همه مردمان صلخواه جهان را فراهم آورده است . دوام شدت یافتن جنگ ویتنام مخصوصاً موجب پریشانی مزید جهانیان میباشد .

آرزوی ما آنست که با رعایت موافقتنامه های سال ۱۹۵۴ ژنیو حقوق مسلم مردم ویتنام به صلح ، استقلال و وحدت تأمین شده امنیت بین المللی در معرض این خطر بزرگ باقی نماند . همچنان با پشتیبانی کامل از حقوق برادران عرب توقع داریم حقوق غیر قابل انکار ایشان مطابق عدالت بین المللی تأمین شده تهدید یکه از این رهگذر متوجه صلح جهان است رفع گردد .

امید است اقامت مختصر جلالتمآب شما درین کشور دوست تان بخوشی سپری گردد .

آرزو مندم با فراهم شدن فرصت آشنائی با مردم مادر مواقع مختلف مظاهر علاقمندی صمیمی ایشان را به ملت دوست و همسایه

پنجاه سال پیش در نتیجه انقلاب کیسر سوسیالیستی اکتوبر دو لت شوروی بوجود آمده و در روابط بین المللی اصول نوین لنین را اعلام کرد یعنی اصولی را که مبنی بر شناسایی، مساوات، حقوق و احترام با استقلال و حاکمیت سایر کشور ها میباشد.

در ماه می سال ۱۹۱۹ مردم افغانستان بر اثر مبارزه فداکارانه خود بر ضد استعمار گران خارجی استقلال ملی خود را به دست آورده و در راه ترقی مستقلانه ثابت قدم گردیدند. از آن زمان تاکنون روابط اتحاد شوروی و افغانستان همواره دارای خاصیت و جنبه دوستانه حسن همجواری میباشد.

ما همه از اینکه کشور های ما به نفع طرفین همکاری اقتصادی و تجارت خود را به سرعت توسعه داده با هم روابط فرهنگی و کلتوری دارند رضایت مندی عمیق داریم و در بین کشور های مارجع به مسایل مهم بین المللی به نفع تأمین صلح و امنیت ملل تبادل افکار دایمی صورت می پذیرد.

روابط که بین اتحاد شوروی و افغانستان بر قرار شده اند نه فقط با منافع ملل ما بلکه با منافع سایر کشور ها نیز مطابقت دارد. تاریخ مناسباً ب حسن همجواری ما سرمشق و نمونه بارز آنست که چگونگی در

عالی و حکومت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و از طرف مردم شوروی تبریکات صمیمی و نیکو ترین آرزو مندی های صحت و سعادت را به اعلیحضرت همایونی، جلالتآب و صدراعظم و همچنین به افغانان عالیقدر که اینجا حضور دارند و به مردم افغانستان تقدیم دارم.

ما با این عقیده اعلیحضرت که روابط بین کشور ما و ملل ما مبنی بر حسن همجواری دوستی و حسن نیت بوده بر پایه اعتماد و احترام متقابل قرار گرفته است کاملاً موافقیم اعلیحضرت! ما درین امر نیز هم عقیده میباشیم که تماسهای شخصی بین زعمای کشورهای ما عامل مهمی است که بمنظور برقراری و حفظ اینگونه مناسبات مساعدت میکند.

ملاقاتها و مذاکرات رهبران اتحاد شوروی با اعلیحضرت و رجال دولتی افغانستان با سرعت لپچه صورت گرفته و خاصیت عمق نیکویی را حاصل کرده است.

این ملاقاتها و مذاکرات مانند ملاقات امروز همواره تمایل آزاد ما را با این امر تأیید میکند که به موافقتهای حاصله اکتفا نموده در کار توسعه دوستی و همکاری بین کشور های ما به پیش روییم.

عالی اتحاد شوروی حین تعاطی بیانیه در دعوت قصر دلکشاء

عمل ونه با کلمات روابط دول بر پایه اصول احترام متقابل به حاکمیت واستقلال ملی ، دوستانه خود را با دول در حال رشد و غیر منسلک توسعه میدهد.

اتحاد شوروی این سیاست خود را با همکاری دو ستانه کشور های سو سیالستی برادر انجام میدهد.

مردم شوروی از سیاست خارجی صلح طلبانه افغانستان تقدیر شایانی مینماید این سیاست معرف ومبین منافع ملی افغانستان بوده در عین حال به امر حفظ واستحکام صلح جهانی ومبارزه برای از بین بردن کامل استعمار نیز خدمت میکند.

با کامل رضایت میتوان خاطر نشان نمود که تمایل مشترک کشور های ما به تامین صلح وهماکاری متساوی الحقوق بین المللی یکی از عوامل مهم واز مشخصات محاسن روابط اتحاد شوروی وافغانستان است.

مبارزه عادلانه مردم ویتنام در راه آزادی و استقلال وظیفه انتر ناسیونالی و بین المللی خود دانسته در این راه کمک لازم را به مردم ویتنام میرسانیم.

اتحاد شوروی همچنین پشتیبان کشور ها وملل عرب است که امری یالیست ها قصد دارند بوسیله تر تیب دادن تحریکات خطرناک عسکری بر استقلال ملی آنان لطمه وارد آورند.

دولت ما برای جلو گیری از نقص صلح وامنیت در شرق نزدیک کلیه اقدامات ممکنه را بجا میاورد.

لگام انداختن بر قوای معین میلی تاریستی وجنگ طلب در قاره اروپا که بسوی سلاح ذروی دست دراز کرده سسمی دارند نقشه اروپای بعد از جنگ را دو باره تغییر دهند اهمیت خاصی برای حفظ صلح دارد اگر این نقشه های تلافی جویانه اجراء شونده بشریت ناگزیر به پرتگاه جنگ جهانی نو کشانیده خواهد شد.

اتحاد شوروی در راه سیستم اطمینان بخش امنیت اروپا مبارزه قطعی میکند کشور ما در سایر نواحی گره ارض نیز جداً در راه رفع تشنجات اوضاع بین المللی وحل مسایل مورد اختلاف بین دول با وسایل مسالمت آمیز مبارزه کرده از نهضت ملی آزادی بخش ملل با تمام وسایل پشتیبانی میکند وروابط

اتحاد شوروی در راه سیستم اطمینان بخش امنیت اروپا مبارزه قطعی میکند کشور ما در سایر نواحی گره ارض نیز جداً در راه رفع تشنجات اوضاع بین المللی وحل مسایل مورد اختلاف بین دول با وسایل مسالمت آمیز مبارزه کرده از نهضت ملی آزادی بخش ملل با تمام وسایل پشتیبانی میکند وروابط

اتحاد شوروی در راه سیستم اطمینان بخش امنیت اروپا مبارزه قطعی میکند کشور ما در سایر نواحی گره ارض نیز جداً در راه رفع تشنجات اوضاع بین المللی وحل مسایل مورد اختلاف بین دول با وسایل مسالمت آمیز مبارزه کرده از نهضت ملی آزادی بخش ملل با تمام وسایل پشتیبانی میکند وروابط

ذات شاهانه و ښاغلی پودگورنی چینیکه با فشار سوچ دستگاه بر ق نفلو را افتاح میرمایند

میشود. میتوانیم خاطر نشان سازیم که در چنین شرایط در سرحدات کشور های ما صلح آسایش و آرامش حکمفرماست این انجمنها حدود فعالیت شانرا توسعه داده و تما سها و همکاری بیشتر در قسمت فرهنگ، تمدن، علوم و سایر رشته ها بر قرار میکند. دوستی ملت های ما یک تاریخ طولانی دارد و می توانیم بگوییم که این دوستی با عنعنه مبدل شده است درین موقع پو ها ند محمد اصغر رئیس انجمن دوستی افغانستان و شوروی گفت: انجمن دو ستان افغان و اتحاد شوروی عقیده راسخ دارند هر قدر شناسایی بین هر دو ملت زیاد تر شود بهمان پیمانها علایق مودت آمیز بین ایشان استوار تر خواهد شد.

خوشبختانه در سالهای اخیر ملتها ی افغانستان و اتحاد شوروی در باره جنبه های مختلف زند گی یکدیگر به شمول تحولات اقتصادی، فرهنگی و علمی معلومات زیاد اندوخته اند و مساعی یکدیگر را در راه ترقی و تقویت صلح جهان نیکو تر ارزیابی میکنند. از مساعی انجمن دو سستی شوروی و افغانستان که در تشنید مزید همکاری بین دو کشور صرف مساعی نموده نیز تمجید کرد.

اتحاد شوروی و در ختم بیا نیه ښاغلی پودگورنی سلام شاه افغانستان را نواخت. همچنان ښاغلی محمد هاشم میوند وال صدراعظم بساعت سه بعد از ظهر ۸ جوزا با نیکولای پودگورنی صدر هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی در قصر چهلستون ملاقات کردند. و به تاریخ ۹ جوزا ساعت ۱۰ قبل از ظهر تا ساعت ۱۲ مذاکرات بین اعلیحضرت معظم همایونی و نیکولای پودگورنی صدر هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی در قصر دلکشا صورت گرفت. درین مذاکرات ښاغلی محمد هاشم میوند وال صدر اعظم نیز شرکت داشتند.

و همچنان ظهر روز ۹ جوزا نیکولای پودگورنی صدر هیئت رئیسه شوروی ملی اتحاد شوروی در دعوتی اشتراک کردند که به افتخار شان از طرف انجمن دوستی افغانستان و شوروی در تبه پنمان ترتیب شده بود. در این دعوت ښاغلی نیکولای پودگورنی گفتند در زمانیکه در بعضی نواحی جهان نارا حتی و آشفتنگی وجود دارد موقیقه آتشی جنگ در جنوب شرق آسیا شعله ور است در یس فرصتی در ناحیه شرق میانه کانون جدید نارا حتی و اختلافات بوجود آمده عظمت دوستی بین کشور های ما و لزوم استحکام بیشتر آن نسبت به هر وقت احساس کرد.

د افغانستان کالی

گرفت در محیط دوستی و صمیمیت و حسن تفاهم کامل جریان داشت.

بار دیگر تمایل طرفین را باینکه در آینده نیز روابط دوستی و همکاری خود را بیش از پیش توسعه دهند تأیید میکنند مذاکرات طرفین گواه بر اینست که نظریات مادر باره بسیاری از مسایل بین المللی یا اینکه متشابه‌اند یا اینکه بیکدیگر بسیار نزد یک میباشند.

و به تاریخ ۹ جوزا بافتخار اعلیحضرت معظم همایونی دعوت شب نشینی از طرف نیکولای پود گورنی در قصر چهل ستون ترتیب شده بود در این دعوت بین اعلیحضرت معظم همایونی و بناغلی پود گورنی بیانیه های تعاطی گردید.

بیانیه بناغلی نیکولای پود گورنی:-

اعلیحضرتا! والا حضرت، جلالتمآب صدراعظم ذوات محترم، رفقای عزیز!

بسی خوشوقتم ازینکه به اعلیحضرت همایونی وهمچنین به جمیع مهمانان افغانی که اینجا حضور دارند از صمیم قلب تهنیت و خیر مقدم گویم.

سفر ما بکشور شما بازدید دو ستانه و مظهر تمایل صمیمانه اتحاد شوروی به تحکیم بیشتر روابط ما با همسایه جنوبی ما افغانستان میباشد که پایه های آن از جانب ما قریب نیم قرن پیش از طرف لینن گذاشته شده است.

این گفته لینن که روسیه تا ابد به نفع رفاه طرفین اولین دو ست دو لست عالم لیه افغانستان خواهد بود امروز نیز مانند سابق روش ما را نسبت بافغانستان معین و مشخص میسازد.

روابط نیک در بین دول ما نتیجه مساعی مشترک ما میباشد در اتحاد شوروی برای سیاست افغانستان که دایر بدوستی و همکاری با اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی است قدر و قیمت بسزایی قایل اند. و اعلیحضرت همایونی را طرفدار صمیمی تحکیم و توسعه روابط افغانستان و اتحاد شوروی میدانند. اکنون قریب سی و پنج سال است که اعلیحضرت شما زمام مملکت افغانستان را در دست دارید و در تمام این مدت روابط حسن همجواری ما تحکیم و توسعه یافته است. اتحاد شوروی بنوبه خود مصمم است در آینده نیز سیاست دوستانه خود را نسبت به افغانستان تعقیب نماید و متقابلاً همکاری همه جانبه خود را استحکام بخشد.

مذاکرات و مصاحباتیکه درین روزها انجام

در زمان فعلی مسولیت دول و حکومت ها راجع به سر نوشت صلح افزایش یافته است اکنون از هر وقت بیشتر اختلافات نظامی بپر قسمتی جهان ممکن است به تصادمات و برخورد های جهانی منجر گردد.

اتحاد شوروی کلیه اقداماتی را بجای آورد تا این منظور ها عملی گردد و ما با کامل رضایت مندی خاطر نشان میسازیم که حکومت افغانستان نیز سیاست صلح را بطور مداوم تعقیب کرده طرفدار تخفیف تشنج اوضاع بین المللی است و از ملل در مبارزه آنها برضد استعمار پشتیبانی میکند.

اجازه بفرمایید اعلیحضرت همایونی در پایان سخنان خود آرزو مندی خود را برای موفقیت شما و حکومت شما را در ترقی و پیشرفت و تعالی افغانستان دوست و در پیروی سیاست صلح خواستار گردم.

اجازه بدهید جام خود را به سلامتی اعلیحضرت معظم همایونی محمد ظاهر شاه پادشاه افغانستان، به سلامتی کلیه حاضرین برای دوستی افغانستان و شوروی بلند کنیم.

بیانیه اعلیحضرت معظم همایونی:

جلالتمآب عزیز!

از کلمات لطف آمیز شما و ازین دعوت دوستانه ایکه در خلال آن یک بار دیگر فرصت ملاقات دو ستان شوروی برای من میسر گردید صمیمانه تشکر میکنم. دوستی افغانستان و اتحاد شوروی یک نمونه برجسته روابط صمیمانه بین دول همسایه میباشد، افغانستان ارزش این دوستی در پرتو را بدرستی درک نموده سعی خود را در تشدید آن بکار می برد.

مسافرت ها

جدیت لازم بکار برده و بسوی بلند بردن سطح زندگانی قدم های راسخ برمیدارند زحمات شباروزی جوانان افغان که در اعمار چنین پروژه ها سهم میگیرند درین موقع پیوسته مورد قدر دانی ما می باشد .

اکمال این پروژه مثالی از همکاری های دوستانه و بی آلاشی دوست و همسایه ما اتحاد شوروی و مظهر توسعه علایق مودت بین دو کشور میباشد .

خورسندم درین محفل جلالتمآب نیکولای پودگورنی صدر هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی از ملت دوست و همسایه ما نمایندگی میکنند حضور ایشان باین مناسبت نشانه برجسته آرزومندی عمیق دو ملت برای تشنید دوستی و همکاری در راه پیشرفت اقتصادی شمرده میشود .

درین موقع مراتب تقدیر خویش و ملت افغانستان را از مساعدت های صمیمانه بی شائبه و موثر اتحاد شوروی اظهار داشته و در عین حال زحمات متخصصین اتحاد شوروی را در اکمال این پروژه تحسین مینمایم .

بیانیه نیکولای پودگورنی صدر هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی در مراسم افتتاح دستگاه برق نفلو :

اعلیحضرتا، والاحضرات، جلالتمآب صدراعظم، بناغلو رفقای عزیز!

اجازه بفرمائید از طرف مردم شوروی هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی حکومت شوروی و از جانب خود پایان ساختمان بزرگترین دستگاه برق آبی افغانستان را به حاضرین در این مراسم با شکوه و به تمام مردم افغانستان تبریک و شاد باش گویم .

انجیران و کارگران افغانی با همکاری متخصصین شوروی در شرایط فوق العاده دشوار زمین شناسی و جیولوژی با مرتفع ساختن مشکلات بسیار این تاسیسات انجیری عصری را بنا نمودند . کارکنان کارخانه برق آبی نفلو را بحق میتوان تسخیر کنندگان طبیعت نامید .

در همکاری خلاق کارکنان افغانی و شوروی بار دیگر دوستی استوار و محکم ملل ما به نحو درخشانی نمودار گردید این دوستی دارای عنعنه و سنت پر افتخاری است و ریشه های آن را باید در آن زمان های فراموش نشدنی جستجو کرد که مردم مملکت شوروی نوزاد با اسلحه از آزادی خود دفاع میکردند و هنگامی که ملت افغانستان اسلحه در دست گرفت تا استثمار گران خارجی را برای همیشه

آمدن جلالتمآب شما به کشور ما یک قدم دیگر در راه تقویه علایق ملتین بوده تاثیر آن در تحکیم مبانی دوستی باهمی با رز می باشد. یقین داریم ملاقات ها ومذاکراتیکه با جلالتمآب شما در کابل در محیط حسن تفاهم واعتماد متقابل انجام داده وطی آن در باره مطالب مورد علاقه طرفین بشمول توسعه همکاری اقتصادی موضوعات بین المللی و مسایل مربوط به این منطقه جهان تبا دل نظر نمودیم در تقویه علایق حسنه بین دو ملت نقش مهم خواهد داشت.

افغانستان در راه تنظیم فعالیت خود به منظور تامین رشد اقتصادی از مدتی باینسو مشغول صرف مساعی میباشد امید وارم در طول مدت اقامت جلالتمآب شما مظاهر این سعی ملت ما را که در پیروزی آن کمک های مثر و بی شانیه دولت شما تاثیر عمیق داشته مشاهده فرمایید.

امید است بقیه ایام مسافرت جلالتمآب شما در افغانستان بسمرت سپری شود خواهشمندم هنگام عودت پیامهای صمیمانه مردم افغانستان را بحیث مثل احساسات دوستی ما با اتحاد شوروی وقدر دانی ما از مساعدتهای موثر اقتصادی آن بملت دوست وهمسایه ما اتحاد جمهوریت های اشتراکی شوروی ابلاغ نمایید جام خود را به صحت وسلامت مهمان عزیزما جلالتمآب نیکولای پودگورنی صدر هیئت دولت دوست وهمسایه ما اتحاد شوروی وبه ترقی وتمدات ملت شوروی و تقویه مزید علایق دوستی بین افغانستان واتحاد شوروی بلند کنم.

هكذا به تاریخ ۱۰ جوزا ساعت ۱۱ قبل ازظهر اعلیحضرت معظم همایونی در حالیکه مهمان محترم شان نیکولای پودگورنی صدر هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی با ایشان همراه بود با قطع نوار سه رنگ دستگاه برق آبی نفلو را افتتاح فرمودند در این موقع بین اعلیحضرت معظم همایونی و بناغلسی پودگورنی صدر هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی بیانیه های تماطی گردید .

بیانیه اعلیحضرت معظم همایونی:-
مسرت دارم که امروز یکی از پروژه های مهم انکشافی مملکت را که مراحل عمده آن طی دومین پلان پنجساله افغانستان سپری شده است افتتاح مینمایم .

انجام چنین پروژه ها نشان میدهد که ملت و حکومت افغانستان مساعی دامنه دار خویش را در راه تامین رشد اقتصادی مملکت به

د افغانستان کالنی

و استقلال اقتصادی شان و تهیه کادر های ملی و بالا بردن سطح زندگی مردم کمک و مساعدت نماید ما نه در این کشور ها و نه در قسمت های دیگر جهان جویای هیچ گونه نفع امتیازی نمی باشیم .

مردم شوروی خوشوقتند از اینکه مردم افغانستان منجمله با کمک اقتصادی و تکنیکی اتحاد شوروی سرکهای درجه اولی ساخته که عده زیادی از شهر ها و دهات کشور را به یکدیگر مربوط و متصل ساخته اند ، و یک سلسله موسسات صنعتی و سیستم های آبیاری تاسیس نموده است در این ساختمان ها ده ها هزار نفر از افغانها و دو نوبه اول جوانان افغانستان هنر و حرفه های عصری را آموختند .

ما خوشوقتیم از اینکه مردم افغانستان در راه ترقی اقتصاد ملی خود با کمال اطمینان پیش میروند و ساختمان مرکز برق آبی نغلو بزرگترین قدمی در این راه میباشد .

اجازه بفرمائید کار های نیک ، پرافتخار و کارگران و متخصصین با قریحه و با پشت کار افغانی را که سازندگان کارخانه برق آبی میباشند آرزو نمائیم و موفقیت های جدید آنها را در کار به نفع وطن شان و کامیابی رفاهیت شان را در نزدیکی شخصی خواستار گردم .

اجازه بفرمائید از شما اعلیحضرت همایونی که فرمان نشان های افغانستان را برای شایسته ترین متخصصین شوروی صادر فرمودید و ما این امر تقدیر شایان از کار افراد شوروی در این ساختمان میدانیم اظهار تشکر و سپاسگذاری نمائیم .

از شما هموطنان عزیز که وظیفه خود را با کمال افتخار انجام داده و نمایندگان شایسته وطن سوسیالیستی خود در خاک افغانستان بوده اید ممنون و سپاسگذارم .

شما در اینجا با همان فداکاری که عادت کرده اید در وطن خود خدمت نمائید کار میکنید شهرت و افتخارات کشور ما مدیون کار و زحمت مردم شوروی است که وطن خود را مبدل به کشور مقتدر و از هر حیث مترقی نموده اند دولتی که اکنون با کمال اطمینان کامل برای استقبال پنجاهمین سال جشن خود به پیش میروند .

اتحاد شوروی و افغانستان را نه فقط همکاری ثمر بخش اقتصادی بلکه همین نظریات نزدیک در باره بسیاری از مسائل بین المللی در

از وطن خود بیرون رانند .

افغانستان یکی از اولین ممالک آسیا بود که راه استقلال و ایجاد اقتصاد ملی خود را بطور استوار پیش گرفت . جمهوریت جمهوری شورا ها از مبارزه افغانستان در راه استقلال پشتیبانی کرد و در آن سالها بود که به ابتکار لینن کبیر و مبارزین شجاع افغانی در راه استقلال تهداب و ضالوده دوستی اتحاد شوروی و افغانستان گذاشته شد . در دستورالعملی که به تصویب لینن رسید و برای اولین سفیر کبیر اتحاد شوروی در افغانستان فرستاده شده بود گفته شده است : دوستی مستلزم مساعدت متقابل است و مطابق آرزوی خود به رساندن کمک ممکنه برای ترقی و رونق دولت افغانستان دوست حاضریم درین زمینه صلح آمیز هر گونه مساعدتی را که در حدود قدرت ما باشد به افغانستان خواهیم کرد .

این اصول لینن را در نتایج مشخص همکاری اتحاد شوروی و افغانستان مجسم یافته و تاکنون نیز اهمیت خود را حفظ کرده اند . ما با کمال رضایت مشاهده میکنیم که روابط اتحاد شوروی با همسایه جنوبی اش افغانستان بر پایه تساوی حقوق ، عدم مداخله در امور داخلی یکدیگر و منافع مشترک با احراز موفقیت توسعه و انکشاف میابد .

بین اتحاد شوروی و افغانستان همکاری اقتصادی وسیعی دائر شده است . کشورهای ما تجارتی دارند که به نفع طرفین است اموال افغانستان در اقتصاد ملی اتحاد شوروی مورد استفاده قرار میگردد و بسیاری از اموال شوروی ، ماشینها و سامان بطوریکه ما میدانیم در بازار افغانستان خریدار دارند .

کشف و استفاده از معادن گاز طبیعی در افغانستان برای توسعه تجارت شوروی و افغانستان امکانات نوی را فراهم میسازد چون اتحاد شوروی خریدار بزرگ این گاز خواهد بود .

روابط کلتوری ما که بطور موفقیت آمیز توسعه می یابد ملل ما را غنی تر کرده به حسن تفاهم بهتر مساعدت میکنند مردم شوروی به فرهنگ و تمدن افغانستان که تاریخ چندین هزار ساله دارد و اکنون پا به پای قرن ما پیش میروند با نظر احترام مینگرند .

بر خلاف دول امپریالیستی ، اتحاد شوروی بحیث یک دولت سوسیالیستی در روابط خود با ممالک در حال انکشاف کوشش مینماید به مساعی آنان در راه تحکیم استقلال ملی

فعالیت برای امر صلح بهم مربوط ساخته است .
 اکنون میان قوای صلح و جنگ مبارزه سختی در جریان است .
 امپریالیزم قصد دارد با تمام وسایل حتی با وسایل عسکری نهضت مردم را برای حصول آزادی و استقلال سرکوبی کنند و اوضاع بین المللی را متشنج و حاد سازند .
 شوروی به مبارزه عادلانه مردم ویتنام کمک

در آنجا اکنون نیز محافل ملیتریست و بروز افزونی می نماید و ما یقین داریم که مردم ویتنام پیروز خواهند شد و مبارزه عادلانه آنان به فتح و ظفر خواهد رسید .
 اکنون برای آغاز تجاوز امپریالیستی بر ضد دوستان مشترک اتحاد شوروی و افغانستان در شرق میانه یعنی بر ضد کشور های مستقل عرب نیز تشبثاتی بعمل می آید .

جنگ طلب نقشه های تلافی رادر سر پرورانده سعی دارند مرز های موجوده را مورد تجدید نظر قرار دهند و چنگال خود را بسوی اسلحه اتمی دراز کرده اند .

اتحاد شوروی با جدیت برای تأمین امنیت در قاره اروپا مبارزه میکند .

امپریالیستها سعی دارند ظلم و تعدی استعمار را در خاک عربها پابرجا سازند .
 دولت ما با هوشیاری مراقب توسعه از آزادی ملی و پیشرفت اجتماعی توسعه و

بناغلی نیکولای پودگورنی صدر هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی با بناغلی محمد هاشم میوند وال صدراعظم دیده میشوند.

اعلیحضرت معظم همایونی و نیکولای پودگورنی صدر هیات رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی
چنینکه احساسات مردم را در میدان هوائی کابل قبول می فرمایند .

ترجمه دوی متن بیانیه بناغلی محمد هاشم
میوند وال صدراعظم که بزبان پشتو در
ضیافتی که بافتخارجلاتمآب نیکولای پودگورنی
صدر هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی
در قصر وزارت امور خارجه ترتیب شده بود
ایراد نموده اند:-

جلالتمآب :-

با کمال شادمانی از جانب خود و همکارانم
جلالتمآب شما و همراهان محترم شما را درین

محفل خیر مقدم میگویم این لمحہ خاطر
مسرت انگیز مسافرت خویش را در اتحاد
شوروی در دلو ۱۳۴۴ فروری ۱۹۶۶ ملاقات
با جلالتمآب شخص شما و دیگر زعمای اتحاد

شوروی تجدید می نمایم که طی آن علاقمندی
صمیمانه مردم همسایه و دوست شما را به
افغانستان به نیکویی مشاهده نمودم .

حکومت و مردم افغانستان خرسندند از
جلالتمآب شما بحیث مهمان پادشاه بزرگ
خویش و رئیس دولت کشور دوست و همسایه

گسترش می یابد ما یقین داریم که به روی
هر تجاوز کاری بوسیله تشریک مساعی تمام
دول و ملل صلحدوست میتوان لجام افکند و
از صلح ، آزادی و استقلال ملل دفاع کرد .

اجازه بدهید بار دیگر بکار انداختن دستگاہ
برق آبی نفلو را که موفقیت جدید مردم
افغانستان و مظهر جدید دوستی و همکاری
کشور های ما میباشد به تمام حضار محترم
تبریک گویم .

بنش از پیش استوار و منکشف باد روابط
اتحاد شوروی و افغانستان سعادت ورفاهیت
مردم دوست افغانستان را خواستارم .

کذا به تاریخ ۱۰ جوزا دعوت به افتخار
بناغلی پودگورنی صدر هیئت رئیسه شورای

عالی اتحاد شوروی از طرف بناغلی محمد هاشم
میوندوال صدر اعظم در قصر وزارت امور
خارجه ترتیب شده بود در این دعوت بین
بناغلی نیکولای پود گورنی و بناغلی محمد هاشم
میوندوال صدر اعظم بیانیه های تعاطی گردید .

مسافرت ها

و صحت و سلامت جلالتمآب نیکولای پودگورنی
صدر هیئت رئیسه اتحاد شوروی بلند میکنم.
بیانیهٔ ښاغلی نیکولای پودگورنی :
جلالتمآب !
خانمها و ښاغلو :
رفقا :

ښاغلی صدر اعظم محترم ! اجازه بفرمایید
از تبریکات گرمی که خطاب بما ایراد فرمودید
سپاسگذاری کنم مهمان نوازی پر محبت
اعلیحضرت همایونی ، حکومت و مردم افغانستان
گواه قوی روابط حسن همجواری و دوستی
واقعی میباشد که بین کشور های ما وجود
دارد .

ملاقات ها و مذاکرات ما با اعلیحضرت
همایونی و با جلالتمآب فرصت داد در بارهٔ
مسایل روابط دو جانبه و راجع به برخی
مسایل بین المللی تبادل نظر بعمل آوریم .
ما عقیده مند میباشیم که تبادل افکار ما
بسیار ثمر بخش و مفید بوده و اطمینان ما را
درینکه کشور های ما تمایل مشترک به تحکیم
روابط دوستی و حسن همجواری دارند با هم
بیشتر تقویت بخشید .

توسعهٔ روابط در نیم قرن : -

تقریباً نیم قرن است یعنی در طی همان
مدتی که دولت شوروی و افغانستان مستقل
وجود دارند این مناسبات بر پایهٔ اصول احترام
حاکمیت و استقلال ملی ، تساوی حقوق وعدم
مداخله در امور داخلی یکدیگر و همکاری به
نفع طرفین توسعه می یابد .

با عقیدهٔ دوستان افغانی در بارهٔ اینکه روابط
مودت آمیز بین کشور های ما موفقیت بزرگ
ملل اتحاد شوروی و افغانستان است ماکاملاً
موافقم و عزم راسخ داریم این روابط را
مستحکم تر و منبسطتر سازیم .

ښاغلی صدر اعظم با ارزیابی عالی شما از
اهمیت کار خانه برق نغلو که جدیداً افتتاح
یافت و از آن همکاری ثمر بخشی بین کشور
های ما که هنگام تاسیس این کارخانه و
موسسات دیگری که برای ترقیات ملی افغانستان
تا این اندازه مهم میباشند با چنین موفقیتی
ابراز گردید من هم عقیده میباشم .

مسئلهٔ پشتونستان : -

ما همچنین با این عقیده جناب عالی موافقم
که کشف ذخایر هنگفت گاز طبیعی با شرکت
متخصصین شوروی امکانات نوری را برای ترقی
و استحکام اقتصاد افغانستان فراهم می آورد
و اما در بارهٔ مسئلهٔ پشتونستان که ضمن
بیانات ښاغلی صدر اعظم اکنون به آن اشاره
شد باید گفت که اتحاد شوروی پیش ازین

اتحاد شوروی پذیرائی می نمایند .
مرکز تولید برق نغلو که مراسم افتتاح
آن امروز صورت گرفت منافع حاصله از
تاسیسات تولید برق را در یک منطقهٔ کشور
ما طی ماههای مختلف سال تکمیل نموده در
تولید نیروی محرکه که به منظور ایجاد توسعه
صنایع نقش مهمی خواهد داشت .

این پروژه به سلسله شاهراه سالنگ و
شاهراه تورغندی هرات ، قندهار که یکی از
مهمترین حلقه های مواصلات افغانستان و
آسیای میانه میباشد کشفیات گاز طبیعی که
امکانات نوین پیشرفت اقتصادی را در کشور
ما میسر مینماید پروژه بند و کانال ننگرهار
که در تحول یک ناحیه کشور ما تأثیر بزرگ
خواهد داشت و دیگر پروژه های نافع که به
مساعادت اتحاد شوروی به سر رسیده و می رسد .
جالب ترین مظهر همزیستی مسالمت آمیز توأم
با همکاری با ثمر بین دو کشور دارای رژیم
های مختلفه سیاسی میباشد .

تشکر از همکاری های دوستانه :

درین موقع با اظهار تشکر از همکاری های
دوستانه وسیع اتحاد شوروی در تطبیق یکمده
پروژه های مهم اولین و دومین پلان پنجسالهٔ
افغانستان ازینکه حکومت جلالتمآب شما دوام
مساعادت را در تطبیق سومین پلان پنجسالهٔ
ما وعده داده است با کمال حرارت تشکر
میکنم .

سیاست افغانستان : -

افغانستان در حمایت خویش از سیاست
عدم الحاق ، پشتیبانی حق تعیین سرنوشت
مردمان و ملل ، حل مسالمت آمیز مسایل
بین المللی همکاری آزاد بر اساس حقوق
مساوی میان دول پایدار میباشد .

مردم افغانستان آرزومندند کشور های این
منطقه مسایل مورد اختلاف خویش و خاصه
آنها که از بقایای استعمار میباشد از راه تفاهم
و واقع بینی مطابق آرزو های مردمان و عدالت
بین المللی حل کنند . از اینجاست که
افغانستان همواره متوقع است قضیهٔ پشتونستان
از طریق مسالمت آمیز و مطابق آرزو های
مردم ، زعماً و روشنفکران پشتونستان حل
شده باینگونه امکانات استقرار صلح و همکاری
با ثمر درین منطقه آسیا به پیمانها وسیع
میسر شود .

با آرزومندی برای تقویت مزید دوستی
عنقوی بین افغانستان و اتحاد شوروی که
این مسافرت جلالتمآب شما در آن اثر سودمند
خواهد داشت جام خود را به ترقی و سعادت
بزید ملت دوست و همسایهٔ اتحاد شوروی

د افغانستان گانلي

شوروي بدربار کابل ترتيب شده بود اشتراك نودند .

ښاغلي پودگورني صدر هيئت رئيسه شوروي عالي اتحاد شوروي به ساعت ۱۱ و ۱۵ دقيقه قبل از ظهر کابل را به قصد مسکو ترك گفتند .

نيكولاي پودگورني صدر هيئت رئيسه شوروي عالي اتحاد شوروي موقعيكه طياره حامل شان فضاي خاك افغانستان را ترك ميگفت تلگرام آتي را عنواني اعليحضرت معظم همايوني به كابل مخابره كردند .

هنگام ترك خاك كشور دوست افغانستان ميخواهم از پذيرائي و مهمان نوازي پرحرارتتي كه نسبت به ما ابراز شد مراتب تشكرات صميمي خود را بحضور اعليحضرت و حكومت و مردم افغانستان تقديم دارم .

مذاكرات مفصل با اعليحضرت شما وهمچنين گرمي استقبال از طرف اهالي افغانستان عمق و استواري پايدار علايق عنعنوي و حسن همجوارى كشور ها و ملل ما را بار ديگر تايد نمود .

مسرت خواهم داشت بعد از بازگشت بوطن پيام هاي نيك اعليحضرت را به مردم اتحاد شوروي برسانم . سعادت وصحت اعليحضرت ورفاه مردم دوست افغانستان را خواستارم .

ن . پادگورني صدر هيئت رئيسه شوروي اتحاد جماهير شوروي سوسياليستي .

اعلاميه مشترك افغانستان واتحاد شوروي

رئيس كميته دولتي روابط اقتصادي شوروي وزيران اتحاد شوروي با كشور هاي خارجي . و ذوات معيتم ن . و . پودگورني نيز در اين مراسم حضور داشتند .

جلالتماب ن . و . پادگورني از بعضي پروژه هاي ديگر كه نيز با همكاري اتحاد شوروي اعمار يافته است و از آن جمله شاهراه سالنگ و همچنين موسسه پولتي تخنيك پوهنتون كابل كه عمارت آن تحت ساختمان است بازديد نموده با شهر كابل شناسائي حاصل كردند . جلالتماب ن . و . پادگورني با اعليحضرت محمد ظاهر شاه و جلالتماب محمد هاشم ميوندوال ملاقات و مذاكرات گرم و دوستانه بعمل آوردند . درين مذاكرات از جانب شوروي اشخاص آتي حاضر بودند .

ښاغلي محمد الله خالوف صدر هيئت رئيسه شوروي عالي جمهوريت شوروي سوسياليستي تاجكستان ، ښاغلي پ ، س نياروژني وزير نيروي محرکه و برق اتحاد شوروي . ښاغلي اي . و . ارخيپوف معاون اول

نيز موقف ورويه خود را توضيح داده است و آن بلا تغيير است . ما عقیده مندیم که حل مسئله را باید به نفع مردم پښتونستان با وسايل مسالمت آمیز جستجو نموده و این امر با منافع صلح درین ناحیه نیز مطابقت خواهد داشت .

اجازه بفرمایید از مهمان نوازی صمیمی و پذیرایی گرمی که امروز تشکیل نموده اید سیاستگزاری نمایم . من جام خود را به سلامتی اعليحضرت همایوني محمد ظاهر شاه به سلامتی جلالتماب صدر اعظم و خانم محترمه شان به سلامتی تمام افغانهای عالی رتبه که اینجا حضور دارند .

برای پیشرفت افغانستان و برای دوستی اتحاد شوروي و افغانستان بلند میکنم .

همچنان به تاریخ ۱۰ جوزا ساعت ۳ بعد از ظهر مذاكرات بين نيكولاي پودگورني صدر هيئت رئيسه شوروي عالي اتحاد شوروي قبل از ظهر ۱۱ جوزا در حالیکه ښاغلي محمد هاشم ميوند وال صدراعظم با ايشان همراه بودند از شاهراه سالنگ و تو نل های آن دیدن کردند .

هكذا ښاغلي پودگورني صدر هيئت رئيسه شوروي عالي اتحاد شوروي و ښاغلي محمد هاشم ميوندوال در قصر چهلستون ملاقات نمودند .

و شب به دعوت که از طرف کونستانتين ايوانوويچ الکساندروف سفير کبير اتحاد

نظربدعت اعليحضرت معظم همايوني محمد ظاهر شاه جلالتماب ن . و . پودگورني صدر هيئت رئيسه شوروي عالي اتحاد شوروي سوسياليستي از ۸- الي ۱۲ جوزاي سال ۱۳۴۶ مطابق ۳۰ می الي ۳- جون سال ۱۹۶۷ مسافرت رسمي و دوستانه ای به افغانستان بعمل آوردند .

اعليحضرت محمد ظاهر شاه به معيت جلالتماب ن . و . پادگورني صدر هيئت رئيسه شوروي عالي اتحاد شوروي طی مراسم باشکوه مرکز توليد برق آبي نغلو را که بزرگترين مرکز برق افغانستان و با مساعديت اتحاد شوروي بر رود خانه کابل اعمار گرديده است افتتاح فرمودند .

جلالتماب محمد هاشم ميوندوال صدراعظم و اعضای کابينه و ديگر شخصيت های افغانی و ذوات معيتم ن . و . پادگورني نيز درين مراسم حضور داشتند .

جلالتماب محمد هاشم ميوندوال صدر اعظم و اعضای کابينه و ديگر شخصيت های افغانی

مسافرت ها

بناغلی و . م . نینوگرادوف معاون وزارت امور خارجه اتحاد شوروی . بناغلی ك. ا. الكساندروف سفیر كیبر اتحاد شوروی در افغانستان . بناغلی س . پ كیكیتف رئیس شعبه شرق میانه وزارت امور خارجه . بناغلی . ل . م . زمایاتین رئیس شعبه مطبوعات وزارت خارجه اتحاد شوروی از جانب افغانستان ذوات اتی در مذاكرات حاضر بودند . بناغلی علی محمد وزیر دربار سلطنتی . بناغلی نور احمد اعتمادی معاون صدارت عظمی و وزیر امور خارجه . بناغلی عبدالله یفتلی وزیر مشاور . پوهاند عبدالحكیم ضیایی وزیر پلان . بناغلی عبدالكريم حكیمی وزیر مالیه و جنرال محمد عارف سفیر كیبر افغانستان در اتحاد شوروی .

دكتور روان فرهادی مدیر عمومی سیاسی وزارت امور خارجه .

طرفین در جریان مذاكرات كه در محیط دوستی و صمیمیت جریان داشت در باره روابط افغانستان و اتحاد شوروی و مسایل مهمه بین المللی بشمول مسایل این منطقه آسیا تبادل نظر نمودند .

طرفین از استحکام روز افزون مناسبات دوستانه بین هر دو کشور ابراز رضائیت عمیق و متقابل نموده اهمیت این مناسبات را بحیث عامل مهم صلح درین منطقه قاره آسیا و برای صلح جهانی خاطر نشان نمودند جانب شوروی سیاست افغانستان را تقدیر نمود كه مبنی بر بیطرفی مثبت، عدم الحاق به پیمانها و دسته بندی های نظامی ، پشتیبانی از حل صلح جویانه منازعات بین المللی با احترام به حق تعیین سرنوشت ملل و مردمان و حمایت سجاهدات ایشان در مقابل استعمار با همه اشكال و مظاهر آن و ادامه و توسعه مناسبات حسنه با همه ملل جهان باسناد احترام متقابل و همکاری آزاد مبنی بر حقوق مساوی بوده در بهبود اوضاع این منطقه سهم بارزی دارد .

جانب افغانی با توجه به اینکه ملل اتحاد شوروی امسال پنجاهمین سال تاسیس دولت شوروی را تذكار و تجلیل می نماید مراتب تقدیر خویش را به پیشرفت های مردمان شوروی در ساحات مختلف ابراز داشته با اظهار تبریک باین مناسبت تقویت بیهم دوستی هر دو کشور را در طی این نیم قرن مایه مسرت شمرد .

جانب شوروی موفقیت های بزرگ افغانستان را در ترقی اقتصاد ملی مستقل

آنودر ترتیب كادراهی متخصصین داخلی ودر سایر شئون انكشافی مردم افغانستان منذكر كردید طرف افغانی اظهار داشت: - كه مساعدت های اقتصادی تخنیکي اتحاد شوروی به افغانستان در اجراء شدن يك عده پروژه های مهم نخستین و دومین پلان پنج ساله افغانستان كه متوجه آماده ساختن زیر بنای ترقی اقتصادی افغانستان بوده نقش بارزی داشته است .

در ضمن مطالعه مسایل همکاری اقتصادی و فنی بین دو کشور خاطر نشان كردید كه افغانستان از همکاری با اتحاد شوروی به نفع انكشاف اقتصاد مستقل خویش باموفقیت استفاده می نماید .

بنا بر خواهش حكومت افغانستان ازحكومت اتحاد شوروی جانب شوروی آمادگی خود را بر اینکه در دوره اجراء سومین پلان پنجساله انكشافی افغانستان به پیمانۀ مورد توافق طرفین همکاری خواهد نمود تایید داشت .

طرفین منذكر گردیدند كشف ذخایر قابل استفاده گاز طبیعی افغانستان برای رشد صنعتی مملكت و توسعه قابل ملاحظه علایق اقتصادی و تجارتي اتحاد شوروی و افغانستان كه پیوسته بر حقوق مساوی و منافع متقابل استوار است امکانات مساعد نوینی فراهم می سازد .

در جریان مذاكرات از توسعه كنوانی علایق بین طرفین در ساحة تعلیم و تربیت اظهار رضائیت بعمل آمد كه درین اواخر مخصوصا در ساحة تدریس در موسسه پولی تخنیک پوهنتون كابل كه به مساعدت يك عده استادان و معلمین شوروی صورت می گیرد مشاهده میشود .

طرفین اظهار عقیده نمودند كه همکاری اقتصادی ، تخنیکي ، علمی و فرهنگی بین هر دو کشور بهترین نمونه همسایگی نيك و همزیستی مسالمت آمیز دو کشور دارای رژیم های مختلف بوده ادامه و انكشاف چنین همکاری بر اساس حقوق و منافع مشترك موافق به آرزو ها و منافع ملل آنها و صلح جهان میباشد .

هر دو جانب اظهار آرزومندی نمودند كه در آینده نیز روابط دوستانه و همسایگی نيك و همکاری هر دو کشور را توسعه و استحکام بخشند باین مناسبت هر دو جانب منفعت و سهم بزرگی را كه دید و بازدید ها و تماس های رجال دولتی هر دو کشور در توسعه روابط افغانستان و اتحاد شوروی دارد تایید نمودند

طرفین درجریان مذاكرات موقف های اساسی مندرجه آن اسنادو اعلامیه های مشترك افغانستان

د افغانستان کالنی

عامل مهم درراه تحکیم و صلح اروپا و همه جهان میباشد. طرفین درین امر هم عقیده میباشند که برای اتحاد محیط اعتماد متقابل و حسن تفاهم دراروپا اقدامات مزید بعمل آید.

طرفین عقیده راسخ دارند که حصول موافقت دربارهٔ خلع سلاح عام و تام تحت کنترل موثر بین المللی برای تأمین صلح بین المللی وسیلهٔ موثری خواهد بود.

طرفین با در نظر گرفتن اهمیت بزرگ حل و فصل مسئلهٔ عدم انتشار سلاح ذروی لزوم انعقاد یک موافقهٔ بین المللی را به اسرع وقت

درین موضوع ذکر نمودند هر دو جانب خاطر نشان نمودند که انعقاد موافقت نامه‌ای دربارهٔ منع آزمایش های ذروی زیر زمینی و موافقت دربارهٔ ایجاد مناطق عاری از سلاح ذروی قدم بزرگی در راه خلع سلاح عام و تام خواهد بود.

جانبین با در نظر گرفتن نقش عمدهٔ موسسهٔ ملل متحد در امور حفظ و تحکیم صلح جهانی علاقه‌مندی خود را به تقویت آن موسسه بر اساس رعایت کامل منشور و جهان شمول بودن آن موسسه مجدداً تأیید نموده طرفداری خود را از همکاری مثبت و فعال بین کشورها در داخل سازمان ملل متحد ابراز داشتند طرفین

این ضرورت را تأیید نمودند که همه کشورها اعلامیهٔ ملل متحد را دربارهٔ واگذاری استقلال همه کشورها و مردم تحت استعمار و نیز اعلامیهٔ آن موسسه را دربارهٔ غیر مجاز بودن مداخله در امور داخلی کشورها، رعایت استقلال و حاکمیت آنها دقیقانه رعایت نمایند.

جلالتماب ن. و. پود گورنی دعوت هیئت رئیسهٔ شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و حکومت اتحاد شوروی را از اعلیحضرت معظم همایونی محمد ظاهر شاه برای مسافرت به اتحاد شوروی به فرصت مساعد تجدید نمودند. ذات ملوکانه این دعوت را با ابراز تشکر پذیرفتند.

همچنین جلالتماب ن. و پادگورنی دعوت حکومت شوروی را برای یک مسافرت به اتحاد شوروی به جلالتماب محمد هاشم میوندوال صدر اعظم ابلاغ نمودند. این دعوت با اظهار تشکر قبول گردید.

جانبین بر این موافقت نمودند که مسافرت جلالتماب ن. و پادگورنی صدر هیئت رئیسهٔ شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی با افغانستان و تبادل نظر مفیدی که دربارهٔ مسایل مورد علاقه طرفین صورت گرفت به توسعهٔ مزید روابط همسایگی نیک هر دو کشور به نفع دوستی عنعنوی طرفین و صلح جهانی مساعدت خواهد کرد.

و اتحاد شوروی را که قبلاً نشر گردیده است تأیید نمودند.

(۲)

ضمن مطالعهٔ مهمترین مسایل بین المللی که مورد علاقه طرفین می باشد نگرانی عمیق دربارهٔ وخامت جدی اوضاع که عامل خطر روز افزون برای صلح در بعضی نواحی جهان و خاصه در ویتنام و شرق نزدیک میباشد اظهار گردید. طرفین اظهار داشتند که دوام مساعی خویش را برای تحکیم صلح و امنیت بین المللی ضروری دانستند.

جانبین بدین اتفاق نظر داشتند که ادامهٔ توسعهٔ جنگ و ویتنام به تشنجات بین المللی افزوده خطر جدی برای صلح جهانی فراهم میسازد.

طرفین موقف های خود را درین موضوع به یکدیگر شرح دادند. طرفین مخالفت قطعی خود را بدخالت خارجی در امور ویتنام اظهار داشته قطع فوری حملات و بمباردها های خاک جمهوری دموکراتیک ویتنام را با تطبیق قرار داد های سال ۱۹۵۴ ژنو احترام حقوق مردم ویتنام را در تعیین سرنوشت ایشان بدون هیچگونه مداخلهٔ اجنبی تقاضا کردند.

اوضاع فعلی منطقهٔ شرق نزدیک موجب نگرانی طرفین گردیده است که در آن تشبثاتی به منظور از بین بردن نهضت آزادی ملی و حاکمیت و استقلال کشور های عرب و اسیای استعمار در خاک عرب بعمل می آید و این امر شدیداً منافی منشور ملل متحد و اعلامیهٔ مجمع عمومی راجع به غیر مجاز بودن مداخله در امور داخلی کشورها و رعایت استقلال آنها می باشد طرفین تساند خود را بمجادلهٔ کشور های عرب که از استقلال و حاکمیت خود دفاع میکنند، اظهار نموده عملیات تحریک آمیزی را که یکبار دیگر بوخامت خطر اوضاع در شرق نزدیک منجر شده است تقبیح نمودند هر دو جانب صمیمانه اظهار آرزومندی نمودند که شرق میانه و شرق نزدیک یک منطقهٔ صلح تبدیل گردد.

امضاء شدن اعلامیهٔ تاشکند توسط هند و پاکستان در موضوع حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات آن دو کشور آسیای جنوبی در اوضاع این منطقه تأثیر مساعدی بخشیده است.

طرفین اعتماد واثق دارند که رعایت اصول و روحیهٔ آن اعلامیه نه فقط به منافع دول امضاء کننده آن مطابقت دارد بلکه به استقرار اوضاع در آسیای جنوبی و تخفیف عمومی تشنجات بین المللی مساعدت کرده میتواند طرفین در بارهٔ اوضاع اروپا تبادل افکار نموده تأیید کردند که تخفیف تشنجات قارهٔ اروپا بحیث

مسافرت اعلیحضرت معظم همایونی به جاغوری

مالستان و ناور

حامی اساسات دین مقدس و نگهبان ارزش‌های وثیقه ملی یعنی قانون اساسی ما میباشد . مردم ما اعتقاد کامل دارند که پادشاه حافظ استقلال وطن و نگهبان تمامیت ارضی کشور ماست .

اعلیحضرتا ! درین عصر فرخنده که ملت نجیب افغان جنبش‌های سیاسی و اجتماعی خود را تحت تدابیر حکیمانه ذات شاهانه میبیماید ما باقیافه‌های لبریز از شادی و چشمان پر از شوق و امید به چهره مبارک پدر غمخوار خود می‌نگریم و از جان و دل موکب‌شان را خیر مقدم می‌گوئیم .

اعلیحضرتا ! در عرض راه شعاریکه به افتخار تشریف آوری تاجدار محبوب تهیه شده بود نظرم را جلب نمود که در آن باخط زیبا و روح پرور نگارش یافته بود . از جان و دل نوشته ایم یا مرگ یا شاه پرستی ، شعار حیاتی مردم ما در تمام تحولات سیاسی و شئون زندگی همانا شاه دوستی و وطن پرستی میباشد و تا دم مرگ و تا آخرین قطرات خونی که در رمق داشته باشیم از شاه پرستی و وطن دوستی دست بر نخواهیم داشت .

همچنان در انگوری و مرکز ولسوالی‌جاغوری بناغلی قربان علی ، بناغلی خادم‌علی زاهدی و بناغلی سعیدی از معاریف قوم جاغوری نیز

بیانیه‌های خیر مقدم بحضور شاهانه عرض و در راه اعتلای کشور اظهار هر نوع آمادگی نمودند .

ولسوالی جاغوری ۷۲ هزار نفوس داشته یک متوسطه ، سه ابتداییه یک مکتب ابتدائی نسوان ، ۹ مکتب دهاتی و سه مکتب پروژه انکشاف دهات دارد که ۲۰۰۰ شاگرد دران مشغول درس میباشد .

تولیدات زراعتی جاغوری را گندم جو ، نخود ، جوار و دیگر حبوبات روغندار و بی روغن تشکیل میدهد صنعت بربک ، گلیم ،

شال ، سوزن دوزی ، جراب و دستکش بافی این منطقه شهرت دارد .

اعلیحضرت معظم همایونی ساعت هشت قبل از ظهر ۴ - اسد برای انجام يك مسافرت رسمی از کابل به قصد جاغوری ، مالستان و ناور عزیمت فرمودند .

در این سفر ذات شاهانه والا حضرت شهزاده محمد نادر ، پوهاند دکتور محمد عثمان انوری وزیر معارف ، بناغلی نور محمد کبگدای سر منشی حضور شاهانه ، بناغلی عبدالوهاب بلکیار معین اول وزارت داخله ، یکمده روسای وزارت خانه‌های صحیه ، پلان و داخله و وکلای سناتوران منطقه و یک گروپ ژورنالیست‌ها متشکل از خبرنگاران ، عکاس و فلمبردار نیز شرف معیت حضور شاهانه را داشتند .

اعلیحضرت معظم همایونی ساعت پنج و نیم بعد از ظهر ۵ اسد به سنگ ماشه مرکز ولسوالی جاغوری مواصلت فرمودند و از طرف عده کثیری از باشندگان سنگ ماشه و قراء مربوط آن اعم از زن و مرد ، پیر و جوان و طلاب معارف با حرارت پذیرائی شدند .

اعلیحضرت معظم همایونی ساعت یک بعد از ظهر به انگوری که یکی از قراء مربوط جاغوریست مواصلت فرمودند و از طرف تمام اهالی انگوری و قراء مجاور با شغف و سرور استقبال گردیدند .

ذات شاهانه حین مواصلت به انگوری عده از معاریف جاغوری را در حالیکه بناغلی عبدالعزیز والی غزنی با آنان همراه بود به حضور ذات شاهانه بار دادند .

ذات شاهانه به آنها در اطراف پیشرفت کشور و سهم گیری مردم ارشادات قیمتمدار شانرا فرمودند .

وکیل رمضان علی شریفی ضمن معروضه گفت : شهریارا افتخار دارم که بحیث نماینده فرزندان شاه دوست و مردم وطن پرست جاغوری از موکب مسعود ذات ملوکانه خیر مقدم و خوش آمدید عرض میکنم .

اعلیحضرتا ! مردم ما اعتقاد آهنین و ایمان یولادین دارند که پادشاه سمبول وحدت و

سوار کاران، موکب شاهانه را از يك قریه تا قریه دیگر بدرقه می نمودند فاصله بین کابل و جاغوری سه صد و هفتاد و پنج کیلومتر می باشد .

اعلیحضرت معظم همایونی ساعت ۹ ویست دقیقه قبل از ظهر ۶ اسد در بین دعا های خیر مقدم مردم جاغوری سنگ ماشه را به قصد ولسوالی مالستان ترك فرمودند .

ذات شهبازی قبل از عزیمت از مرکز جاغوری معلمین و منسوبین معارف جاغوری را در سنگ ماشه بحضور شاهانه پذیرفتند و نصایح سودمندی به آنان گوشزد فرمودند . ایشان را بوظایف سنگینی که عهده دارند بیش از پیش متوجه ساختند .

ذات شهبازی طی ارشادات حکیمانه شان فرمودند : درین عصری که تحولات بزرگ ذات ملوکانه با اهالی جاغوری از نزدیک مصافحه و احوال پرسی میفرمایند .

هكذا در عرض راه موکب شاهانه در قره هوت قول ، انگوری ، داد ، میرک ، لومان خدایداد از طرف هزاران نفر از مردم شاه دوست جاغوری با شادمانی و سرور استقبال شد .

در رخنه که آغاز منطقه ولسوالی جاغوری میباشد در سینه تپه باسنگ ریزه های سفید بخت درشت ینه راغلی گران تولوک جلب نظر می نمود . دروازه های دولتی در خط السیر شاهانه افراشته شده و بیرق شاهی و ملی در روی تپه ها و بالای قلعه ها جلب نظر میکرد مردم شاه دوست جاغوری دسته های گل و بته های خوشبو به موکب شاهانه نثار میکردند . طلاب معارف در هر قسمت در حالیکه لباس های متحد الشكل بتن داشتند و بیرق های شاهی را اهتزاز می دادند ترانه های شاه و خیر مقدم می سرودند .

اجتماعی وارد زندگی مردم کشور گردیده و حکومت بروی پلان‌های مطروحهٔ انکشافی مصروف ساختمان بنیهٔ اقتصادی و بلند بردن سطح زندگی مردم میباشد. مسئولیت بزرگی به نسل حاضر متوجه میشود. مخصوصاً طبقهٔ معلم و مربی که بار سنگین تعلیم و تربیهٔ اولاد وطن را بدوش دارند. فداکاری و ایثار شما معلمان در راه تعلیم و تربیهٔ فرزندان کشور که مردان آینده را تشکیل میدهند. خیلی مهم و موثر است. برای شما از خدای بزرگ توفیق میخواهم.

حینیکه ذات شهریاری معلمین معارف را به حضور شاهانه پذیرفته بودند طلاب معارف با سرودن ترانه‌ها و صدای ژوندی دی وی زموگران تولوگ اظهار احساسات مینمودند. عمدهٔ کثیری از مردم نیز در اطراف کمپ شاهی گرد آمده با صدا های زنده باد شاه با احساسات طلاب همنوایی میکردند ذات شهریاری پس از طی پنجاه کیلومتر مسافه و عبور از کوتل مرتفع سبز چوب، تبرغه، قرغه و مومه ساعت ۱۱ و بیست دقیقه به کشیکنه ده که یکی از قراء ولسوالی مالستان میباشد مواصلت فرمودند.

در قرغه و دیگر قراء که در خط السیر شاهانه قرار داشت مردم اعم از زن و مرد پیرو جوان در دو جناح جاده صف بسته بانره های خوش آمدید و زنده باد تولوگ معظم، از اعلیحضرت معظم همایونی با حرارت زاید الوصف استقبال نمودند در شینه ده موکب شاهانه را یکدسته از سوارکاران اقوام هزاره و خروتی کوچی تا کمپ شاهی بدرقه نموده پیر و جوان هزاره بارقص های محلی در پیشاپیش موکب شاهانه از شهریاری معظم استقبال نمودند ذات ملوکانه اقوام هزاره و خروتی را مورد لطف شاهانه قرار دادند.

اعلیحضرت معظم همایونی نان چاشت را در کنار دریای خروشان شینه ده با معاریف قوم هزاره، شینه ده و قوم خروتی کوچی صرف فرمودند.

همچنان ذات ملوکانه به کمپ سران قوم خروت کوچی تشریف برده با آنها از نزدیک ملاقات نمودند اتن های ملی که به افتخار ورود تولوگ معظم اجراء گردید مورد پسند شاهانه قرار گرفت.

در خط السیر حضور شاهانه از آغاز منطقه ولسوالی جاغوری تا میرادینه مرکز ولسوالی مالستان در هر قسمت رواق های پذیرائی

برپا شده و بیریق های شاهی و ملی در تپه ها و کوها و بالای قلعه ها برافراشته شده بود زن و مرد خرد و بزرگ، پیرو جوان باشعف و سرور در پیشاپیش موکب شهریاری اظهار احساسات مینمودند. در جملهٔ هزاران نفر از مستقبلین پیر مردی نود و هفت ساله جلب نظر نمود که بدوش جوانی در صف اول مستقبلین اخذ موقع کرده بود بادیدن شهریاری معظم اشک سرور به چشمان پیر مرد حلقه زده گفت: - از پسرم درخواست کردم و خواهش نمودم که اگر رضای مرا میخواهد مرا بدوش خود به خط السیر پادشاه معظم ببرد تا از آخرین روز های زندگی نیز با دیدار پادشاه اسلام خاطرهٔ خوش باخود بپریم. ذات شاهانه ساعت سه بعد از ظهر ۶ اسد در بین احساسات مردم مالستان به میرادینه مرکز ولسوالی مالستان مواصلت نمودند. به تعداد کثیر مردم اعم از زن و مرد بانثار گلها و بته های خوشبو و شعار های خیرمقدم از پادشاه معظم استقبال کردند. ولسوالی مالستان یک مکتب متوسطه دو دهاتی دارد نفوس آن چهل هزار نفر است. مردم آن زراعت پیشه و مالدار میباشدند، جو، شاخل، باقلی از پیداوار مالستان است در مالستان اشجار منمر موجود نیست زیرا هوای سرد دارد. گلیم بافی، بنیان بافی صنعت زنان این منطقه را تشکیل میدهد.

اعلیحضرت معظم همایونی حین تشریف آوری به مرکز مالستان جمعیت بزرگی از مردم را که در تپه های مجاور کمپ شاهی اجتماع نموده بودند. مخاطب قرار داده فرمودند:

آرزوی دیرین ما بود که از شما فرزندان منطقهٔ کوهسار و سر سبز مالستان دیدن کنم البته منظور اصلی ما ازین مسافرت تنها دیدن شما نه بلکه آشنا شدن بمسایل و آرزو های شما است. در عرض راه اشتراک مساعی شما در ساختمان سرک مالستان از کوتلهای مرتفع آن مشاهده کردیم. طبیعی است که این سرک مسافرت ما را بمحل شما سهولت بخشید و یقین است که این سرک در راه داد و ستد و زندگی شما خدمت بسزائی را ایفا میکند. به پشتکار و زحمت کشی مردم شما در هر موقع و زمان از قدیم آشنایی دارم. مشاهدهٔ وادی سر سبز و شاداب مالستان و وضع زراعت شما سبب اطمینان خاطر ما گردید. خداوند بالطف خاص زمین مساعدی بشما اعطا فرموده است. اطمینان دارم توجه مزید شما برای پیشرفت زراعت و آبادی منطقهٔ شما از راه گرفتن

جرگه ، بناغلی سید غلام حسین مشهور به سید رئیس و بناغلی محمدعلی بالنوبه از الطاف و مراحم اعلیحضرت همایونی اظهار امتنان نمودند .

وکیل فاضلی گفت : مردم مالستان از تشریف آوری ذات شاهانه نهایت مسرور و شادمان میباشند . این مردم قدوم شاه رافال نیک میگیرند و عقیده دارند که شاه با خود خیر و برکت می آورد .

شاه ها ! وطن سوهایه نور از تو باشد همیشه شاد و مسرور از تو باشد . سپس بناغلی سید رئیس ورود پادشاه محبوب را در مالستان خیرمقدم گفته و از غم خواری شاهانه نسبت به رعایای شاهانه شان سیاسیگری کرد .

وکیل فاضلی افزود : - مردم مالستان پلان های مطروحه حکومت را که از ارشادات ذات شهریاری منبع میگیرد سراسر بخیر و نفع کشور دانسته و در راه پیشبرد این پلان ها از هیچ نوع سعی دریغ نمیکنند . قانون اساسی که زاده افکار پادشاه حق پرست و عدالت گستر میباشد . ضیامن رفاه و سعادت مردم ماست و

هكذا ذات شاهانه عصر روز مذکور دریکی از تپه های بلند و مسطح مرکز مالستان مسابقه اسب دوانی و نیزه زنی را مشاهده فرمودند و قهرمانان این مسابقه را مورد تفقد قراردادند . بعدا یکن از فضلی جاغوری بناغلی محمد اسحق اخلاقی از توجهات حکومت که بتاسی از ارشادات همایونی صورت میگیرد شکرگذاری

اعلیحضرت معظم همایونی موقع ورود به ناور ، در حالیکه موکب ملوکانه از طرف او با احساسات شاه دوستی استقبال میگرد

محمد هاشم فاضلی وکیل مالستان درولسی کافی میسر است که با اعضای حکومت و پارلمان ملاقات کرده و مسایل و آرزو های خویش را در میان بگذارید تا مسایل شما مورد غور و ملاحظه حکومت قرار گرفته و برای حل آن طرق معقولی جستجو گردد .

ابراز احساسات صمیمی شما باعث مسرت خاطر ما گردید ولی باید ملتفت بود که این احساسات یک طرفه نیست . محبت شما مانند سایر افراد کشور در قلب ما جا دارد .

در پایان ارشادات ذات شاهانه یناغلی سید مشوره ها و کمک های علمی و تخنیکی ازوزارت زراعت و آبیاری نتایج بهتری را بار می آورد . درین مسافرت من بعضی از نمایندگان حکومت و پارلمان همراهی دارند . فرصت کرده ضمنا توجه حکومت را به تاسیس یک شفاخانه و بهبود زراعت شان یاد آور گردیده گفت : - اگر بتوانیم با توجه حکومت از آبهای زیرزمینی استفاده نماییم حد اکثر استفاده از زمین های موجوده ایجاد خواهد شد .

همچنان یناغلی عبدالمجید حسانی یکی دیگر از معاریف جاغوری نیز ضمن بیانیه تاسیس شفاخانه و اصلاح زراعت را تایید کرد .

یناغلی شریفی وکیل جاغوری در ولسی جرگه در اطراف خواسته های مردم و پروژه های سریع الثمر و سرمایه گذاری های دسته جمعی مطالبی اظهار داشت .

اعلیحضرت معظم همایونی در اجتماع غیر مردم جاغوری فرمودند : -

سال گذشته موقع میسر گردید تا از یک قسمت ولایات مرکزی کشور دیدن نمایم . مسروریم که امروز فرصت دست داد که شما را نیز از نزدیک می بینیم . استقبال بسیار گرم و صمیمانه شما باعث مسرت خاطر ما گردید .

این محبت شما برای من چیز نوی نیست شما در هر موقع و زمان این احساسات نیک و محبت خود را ابراز کرده اید اما چیزیکه برای من درین سفر تازگی دارد دیدن منطقه شما و باشنائی نزدیک به سوالات و آرزو های شماست که منظور اصلی این سفر ما را تشکیل میدهد .

با استعداد طبیعی مردم شما آشنایی داریم ، شما لیاقت ، زحمت کشی و خدمت گذاری خود را در مواقع مختلف و پروژه های انکشافی کشور بوجه احسن نشان داده اید . درین

مسافرت بعضی از اعضای کابینه و پارلمان با من همراهی دارند . آرزوی من اینست که

شما فرصت مساعدی یافته و سوالات و آرزو های خود را با نمایندگان حکومت و ملت در میان بگذارید تا برای حل آن طرق موثری جستجو گردد حکومت طی پلانهای انکشافی گذشته برخی کارهای اساسی وزیرینا را برای بهبود زندگی مردم کشور انجام داده است . پلان سوم انکشافی نیز این رویه اساسی وزیرینای اقتصادی را تعقیب میکند . علاوه درین پلان یکتعداد پروژه های سریع الثمر تولیدی نیز مدنظر گرفته شده است که در بلند بردن سطح زندگی مردم ما تاثیر بسزایی خواهد داشت .

در قسمت انکشاف اجتماعی و عنعنوی مردم ندوین قانون اساسی از کار های مهمی است که بمیان آمده و حکومت و ملت در راه تطبیق آن باصمیمیت و علاقمندی زیاد قدمهای موفقانه برداشته باید ملتفت بود که انکشاف و ترقی یک کشور یک وسیله سریع السیر نبوده بلکه به شرایط و مقتضیات مالی و تخنیکی و همکاری طبقات مختلف مردم مربوط است . پیشرفت های اخیر کشور زاده اعتماد و همکاری است . قانون اساسی افغانستان یک روش

نوین و دیموکراسی را در زندگی مردم داخل نموده است . پیشبرد این روش جدید خالی از مشکل نیست ولی ما معتقدیم که این مشکلات به یاری خداوند و همکاری مردم رفع میگردد . جای مسرت است که مشاهده میکنیم کشور عزیز ما باوصف موجودیت نارامی های کدر بعضی از گوشه های جهان وجود دارد . بدون اخلال پروژه های انکشافی خود را پیش میبرد و روز بروز در نتیجه آن زندگی بهتر و مطمئن تر نصیب مردم ما میگردد .

اعلیحضرت معظم همایونی در پایان ارشادات شاهانه شان یکبار دیگر رضانیت کامل شاهانه شان را نسبت به احساسات نیک مردم جاغوری ابراز فرمودند .

اعلیحضرت معظم همایونی در حالیکه والا حضرت شهزاده محمد نادر و دیگر همراهان سفرشان شرف معیت شاهانه را داشتند ساعت ۹ و بیست دقیقه قبل از ظهر ۶ اسد در حالیکه هزاران نفر از اهالی مالستان در دو جناح سرک و روی تپه ها اخذ موقع نموده بودند در بین احساسات شاه دوستی و نمره های زنده باد پادشاه معظم ما اقامت گاه سلطنتی را در میرادینه بقصد ولسوالی ناور ترک فرمودند .

ذات شهر یاری در بین راه میرادینه وقریه قوریه که یکی از قراء مربوط ولسوالی ناور میباشد از طرف عده کثیری از مردم که در دو

طرف جاده خط سیر شاهانه اخذ موقع نموده بودند با حرارت استقبال شدند . در قراء نوده ، سبزك ، كندلی وقیلورواق های پذیرائی برپا شده بود . اقوام هزاره و کوچی خروت رقص های محلی و اتن های ملی را اجرا کرده و صدا های زوندی دیوی زمونز گران تولواک از حنجره اطفال معصوم و پیر مردان اعم از زن و مرد درفضا طنین انداز بود .

بیرق های شاهی و ملی در دامنه کوهها و روی عمارات مردم به حال اهتزاز مشاهده میشد . ذات ملوکانه در حالیکه موکب شاهانه شانرا یکدسته از سوار کاران خروت و هزاره بدرقه میکرد ساعت یک بعد از ظهر روز مذکور در کمپ شاهی در قریه قوریه مواصلت فرمودند . اعلیحضرت معظم همایونی نان چاشت را

با معاریف اقوام هزاره و کوچی این منطقه صرف نمودند . و بعدا اتن های ملی ونیزه زنی از روی اسپ که توسط جوانان کوچی اجرا شد مشاهده فرمودند . و آنها را مورد لطف و شفقت شاهانه قرار دادند .

اعلیحضرت همایونی بعدا جانب مرکز ولسوالی ناور حرکت فرموده و در عرض راه با قبایل مختلف قراء چراغ سنگ، آب دره، کنه گک و حصارک که درهرجا جوقه ، جوقه صفت بسته بودند باحرارت زایدالوصفی استقبال گردیدند .

ذات شاهانه در حوالی ساعت هفت و نیم همان روز به مرکز ولسوالی ناور تشریف فرما شدند .

کذا اعلیحضرت معظم همایونی درراه عزیزت جانب ناور گروپ دوم نقشه برداران جیالوجی را که در قریه سبزک و مالستان مصروف کار میباشند مورد تفقد شاهانه قرار دادند .

این گروپ سنگهایی را که در آن آهن ، طلا و مس به مشاهده رسیده و موجودیت معادن این فلزات را در مالستان تثبیت میکند به

حضور شاهانه تقدیم نموده و توضیحات بمرض رسانیدند .

اعلیحضرت معظم همایونی از میرادینه مرکز ولسوالی مالستان تا مرکز ولسوالی ناور یکصد

اعلیحضرت معظم همایونی موقع ورود به مالستان از طرف هزاران نفر رعایای شاهانه

بگرمی پذیرائی شدند

وچهل و پنج کیلومتر فاصله راهی واز کوتل، های صعب المورور باسار (که سه هزار متر از سطح بحر ارتفاع دارد) گندلی، تامکو عبور فرمودند .

موکب ذات شهرياری را از دو کیلومتري مرکز ولسوالي ناور یکدسته سوار کاران هزار واقوام کوچی تا نزدیک کمپ شاهي بدرقه نمودند .

اعلیحضرت معظم همایونی در يك اجتماع بزرگ اقوام کوچی و هزاره درناور فرمودند :

این چند روزه اقامت کوتاه من در ولایت غزنی که فردا انجام می یابد و دیدن شمایر زندان عزیز این منطقه اسباب خوشی زیاد ما را فراهم ساخت . اعلیحضرت معظم همایونی خطاب به حاضرین فرمودند : از روزیکه به ولایت غزنی داخل شده ایم در هر جا اتحاد، یگانگی و برادری را به وجه احسن مشاهده کردیم که باعث مسرت ماست . شما میدانید که هرآرزو در سایه اتحاد و برادری برآورده میشود و آرزومندیم همه شما از این موهبت برخوردار باشید .

از نیازمندی های شما کاملاً اطلاع داریم . دولت برای بهبودوضع زندگی شما متوجه است . زندگی امروز مردم افغانستان بازندگی بیست سال قبل شان قابل مقایسه نیست و تفاوت بازری در این فاصله مشاهده میشود که مردم ما به این حقیقت مستشعرنه .

اعلیحضرت معظم همایونی در موردمشاهدات حضور شاهانه از فعالیت گروه دوم تفحصات جبالوجی در قریه سبزک مالستان فرمودند :- امروز ازاین کوها و کوتل های مرتفع عبور کردیم و بسیار ممنون شدیم که یکدسته از جوانان شما درساحه تفحصات جبالوجی مصروف کار بودند تاچائیکه تحقیقات ابتدائی نشان داده احتمال می رود درسیته کوه های شمامعدان پر قیمتی موجود باشد که البته حکومت آنرا سروری و مطالعه میکند .

در پایان ارشادات ذات شهرياری یناغلی عبدالحسین مقصودی وکیل ناور در ولسی جرگه موکب ملوگانه را در ناور خیرمقدم گفته علاوه کرد ما از نهضت های اجتماعی و ترقیات اخیریکه در سایه ارشادات حکیمانه ذات شاهانه صورت گرفته اظهار سپاسگذاری مینمائیم و بحضور شاهانه اطمینان عرض مینمائیم که دربین ما روحیه برادری و برابری مستحکم است . مردم افغانستان عموماً و مردمان این منطقه مخصوصاً

درسود و زیان خود یکدیگر را شریک میدانند وکیل مقصودی بیانات خودرا به سعادت افغانستان و طول عمر ذات شهرياری خاتمه داد .

سپس یناغلی علی بابای قمبری و یناغلی عبدالخالق از ساکنین قریه قوریه ناور بالنوبه مقدم اعلیحضرت معظم همایونی را خوش آمدید گفته و از الطاف و مراحم ذات شاهانه اظهار سپاسگذاری نمودند .

یناغلی سید محمد هاشم فاضلی وکیل مالستان در ولسی جرگه از مراحم اعلیحضرت معظم همایونی اظهار سپاسگذاری نموده همگاری مردم مالستان را در اكمال پلننها و پروژه های حکومت وعده داده وخواسته های مردم را که شامل تاسیس شفاخانه ، اصلاح زراعت، توسعه معارف، اعمار پلنها و استفاده از معدان مالستان میباشد توضیح کرد .

اعلیحضرت معظم همایونی ساعت هشت و نیم صبح ۷ اسد مرکز ولسوالي ناور را به قصددره آجرترك فرمودند . مردم قراء كتوك شهر خوات، سبزاب، کاریز، الترغنه، گك زرد، ایرگین اعم از زن و مرد پیرو جوان اجتماع نموده مقدم پادشاه محبوب شان را باسرود های محلی و اتن های ملی باگرم جوشی زایدالوصفی استقبال کردند ذات شهرياری در هر جا توقف نموده و رعایای وفاشعار شاهانه شانرا مورد الطاف قرار میدادند .

اعلیحضرت همایونی درحوالی ساعت ۱۱ اقبل از ظهر روزمذکور به کوتل اژدهار واقع حدبخشی ولایات وردک و غزنی مواصلت فرموده ودر آنجا ازطرف یناغلی محمد ابراهیم عباسی والی وردک وکیل محمد اسلم وکیل بهسود درولسی جرگه ، سناتور محمد رضا کربلائی معاریف وعده کثیری از اهالی اعم از زن و مرد باحرارت استقبال گردیدند .

درین جا نیز زنان و مردان باجرای سرود های محلی و همچنان جوانان کوچی باتن های ملی وخواندن لندی ها از پادشاه معظم خود استقبال کردند .

ذات ملوگانه درمقابل صفوف مستقبلین از موکب شاهانه پیاده شده و رعایای وفاشعار شاهانه رامورد تقدد خاص قرار دادند .

اعلیحضرت معظم همایونی ساعت ۱۲ و ۵ دقیقه ظهر همان روز بمرکز ولسوالي بهسود مواصلت فرموده وپس از اقامت مختصر مرکز بهسود را بقصد آجر ترك گفتند ودر حوالی ساعت هشت شب به بامیان مواصلت فرمودند.

در مرکز بهسود از طرف اهالی و طلاب معارف استقبال گردیدند .

درین موقع نعره های زنده باد پادشاه محبوب ما به هوا طنین انداز بود و موکب شاهانه با کف زدنهای ممتد بدرقه میشد .

اعلیحضرت اعظم همایونی ازین استقبال گرم اهالی اظهار مسرت فرمودند . مخصوصا

از اینکه بعضی پروژههایی را که درسال گذشته ذات شاهانه هدایت فرموده بودند و از طرف

اهالی آنجا به کمک شعبات مربوطه حکومت عملی شده اظهار رضایت فرمودند .

ذات شاهانه از دستگاه قالین بافی که درین منطقه جدیدا از طرف شعبات صنایع کوچک وزارت معادن و صنایع بکار انداخته شده بود دیدن فرمودند .

ذات شاهانه توفیق مزید آنها را درپیشبرد این صنعت مفید توقع فرمودند .

سپس اعلیحضرت معظم همایونی جانب آجر حرکت فرمودند .

در عرض راه اهالی قراء حاجی گک دره کالو و بای موری اعم از مرد، زن و اطفال دسر راه اخذ موقع کرده بودند و در هرجا موکب شاهانه را با فریاد های زنده باد شاه و پاینده باد

افغانستان و کف زدنهای ممتد استقبال میکردند موقع مواصلت موکب شاهانه به بامیان اهالی بامیان ، طلاب معارف و مامورین ولایت بامیان

با گرم جوشی زاید الوصفی پادشاه محبوب خود را استقبال نمودند .

شب ۷ - اسد ذات شاهانه در بامیان استراحت داشتند

اعلیحضرت معظم همایونی ساعت ۳ بعد از ظهر ده اسد اقامتگاه شاهانه را در دره آجر به قصد خنجان ترك فرمودند ذات شهنشهر یاری

در عرض راه از معدن ذغال سنگ در اشپشته دیدن فرموده و کارکنان معدن را مورد تفقد شاهانه قرار دادند .

دو نفر از کارکنان سابقه دار معدن بناغلی سید اسین و بناغلی محمد ولی که هر یک بیش

از سی سال دوره خدمت داشتند مورد لطف خاص شاهانه قرار گرفتند .

در موقع بازدید ذات ملوکانه انجنیر محمد صدیق اسحق زی آمر معدن اشپشته در مورد

معدن ذغال سنگ و طرز کار آن بحضور ذات شاهانه توضیحات بعرض میرساند .

اعلیحضرت معظم همایونی در مورد تهیه بهتر شرایط زندگی و تامین حفظ الصحه کارکنان به پوهاند دکتور محمد عثمان انوری وزیر

معارف هدایات لازمه اعطا فرمودند . کارکنان معدن اشپشته مورد تفقد ذات شاهانه قرار گرفته و برای شان از حضور شاهانه يك مشت پول بطور بخشش منظور گردید .

انجنیر اسحق زی بو کالت کارکنان از تفقد و مراحم ذات اشرف ملوکانه و ازینکه با تشریف آوری شاهانه کارکنان معدن اشپشته

را افتخار بخشیدند اظهار شکران نموده . در موقع بازدید ذات شاهانه از معدن اشپشته

انجنیر نصرت الله ملکیار والی بامیان شرف معیت ذات همایونی را داشت .

در خنجان دکتور خلیل احمد ابوی والی پروان ، و بناغلی عبدالباقی یوسف زی والی بغلان بحضور شاهانه شرفیاب گردیدند .

اعلیحضرت معظم همایونی شب ده اسد را در خنجان استراحت و ساعت ۹ قبل از ظهر

روز یازده اسد بصوب کابل حرکت فرمودند همینکه موکب ذات شاهانه به جبل السراج

مواصلت کرد از طرف جم غفیری از اهالی ، طلاب معارف و مامورین با شعار های زنده باد پادشاه معظم ما استقبال بعمل آمد .

اعلیحضرت معظم همایونی از مسافرت به جاغوری ، مالستان ، ناور و استراحت بدره آجر ساعت یازده قبل از ظهر ۱۱ اسد مع الخیر به مرکز مواصلت فرمودند .

پیام علیا حضرت ملکه معظمه بمناسبت تجلیل روز بین‌المللی اطفال

داشت به چشم امید نگاه میکند. اطفال سالم شالوده يك جامعه سالم است. با احساس این مسئولیت بزرگ آنانیکه در تربیه اطفال سالم بذل مساعی میکنند در حقیقت خدمت بزرگی را انجام میدهند. موسسات و کانون های طفل و مادر باید از مساعدت های اخلاقی و مادی تشویق و قدردانی هموطنان برخوردار باشند.

باین پیام و با ابراز از آرزو های نیک خود به تقریب این روز صحت و سعادت مادران و اطفال وطن عزیز را تمنا میکنم.

مسرت دارم که روز اطفال را به صفت يك مادر به عموم مادران و کودکان افغان تبریک میگویم. تجلیل این روز بنام روز اطفال در همه جهان با مراسم خاصی برگزار میشود. دلیل آنهم اهمیتی است که در دنیای امروز برای اطفال و مادران قایل هستند. تجلیل این روز در حقیقت احترام و ارزش واقعی کودکان امروز را که بنیان گذاران جامعه فردای کشور اند ثابت و محفوظ نگه میدارد. جامعه ما باین کودکان که روزی در سر نوشت کشور شان سهم بارز خواهند

بیانیه علیاحضرت ملکه معظمه بمناسبت تجلیل روز مادر

جامعه ما امروز با تجلیل مقام بزرگمادر،

هموطنان عزیز!

يك فریضه مهم اجتماعی را ایفا مینمایید.

با کمال مسرت روزمادر را که برای اولین

تخصیص این روز به حیث رمز احترام

بار در کشور عزیز ما تجلیل میشود بنا م

بمادر ، مایه مسرت خاص من گردیده است.

خداوند بزرگ افتتاح مینمایم.

وظیفه ملی همه ماست تا متوجه بهبود احوال

تجلیل و استقبال این روز فرخنده در

ورشده فکری و تعلیمی مادران امروز و فردا

افغانستان برای فرزندان افغان فرصت آن

باشیم.

میدهد تا یکی از عالیترین احساسات بشری،

مادرانیکه خود از بهره دانش و اصول

محبت و تکریم خود را در برابر مادران

آموزش و پرورش برخوردار باشند، بهتر

بصورت خاص ابراز دارند.

می‌توانند به جامعه خویش فرزندان صالح

دین پاک اسلام احترام مادر را از فرایض

تقدیم نمایند.

برگزیده انسانی شمرده، درینمورد به فرزندان

امید وارم هموطنان عزیز ما با اشتراک

خود توصیه اکید نموده است .

خود در تجلیل روز مادر رسم ارادت و امتنان

مادران افغان در طول تاریخ وظیفه پرورش

خویش در برابر مادران وظیفه شناس

نسلهای جوانرا بادرک مسئولیت خود و

افغان بجا آورند .

مسئولیت فردای فرزندان شان انجام داده‌اند.

بیانیه والا حضرت شهزاده احمد شاه بمناسبت افتتاح شاهراه دوشی و

شیر خان بندر

در خور ستایش است .

هموطنان عزیز ، مهمانان گرامی !

درین فرصت وظیفه خود میدانم که از زحمات شباروزی فرزندان این خاک و خاصه افراد جوان قویکار یاد آور شده بهترین تمنیات خویش را برای سعادت و مساعی بیشترشان در راه اعتلای مملکت عزیز ما اظهار دارم . همچنان از همکاری متخصصین شوروی که در اجرای این پروژه با کمال جدیت و علاقمندی ابراز مساعی نموده اند تشکر مینمایم . خرسندم که درین محفل خجسته جلالتمآب میخائیل یفریموف معاون رئیس شورای وزیران اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی به نمایندگی از حکومت و مردم کشور دوست و همسایه ما حضور بهم رسانیده اند .

خواهشمندم جلالتمآب ایشان مراتب قدر دانی صمیمانه ما را از مساعدت مالی و فنی اتحاد شوروی در مورد اعمار این شاهراه به حکومت و مردم خویش ابلاغ نمایند . در اخیر بنام خداوند توانا و به آرزومندی سعادت افغانستان عزیز در پرتو رهنمایی های حکیمانه اعلیحضرت معظم همایونی شاهراه دوشی - شیرخان بندر را افتتاح مینمایم .

مسرت دارم مشاهده مینمایم که یکی از پروژه های مهم مواصلاتی کشور ما به انجام رسیده است .

عمران شاهراه دوشی - شیرخان بندر که شامل دومین پلان پنجساله افغانستان میباشد در راه انکشاف اقتصادی کشور عزیز مانقش بارزی خواهد داشت .

ختم این پروژه منافع شاهراه سالنگ را به پیمانه وسیع و موثر تکمیل میکند .

مجموع این دو پروژه یک حلقه مهم سیستم مواصلاتی است که صفحات شمال و جنوب مملکت را از نزدیک با هم وصل و علائق اقتصادی این مناطق را توسعه میبخشد .

تکمیل این پروژه یک قدم فراخ و مثبتی است که افغانستان تحت قیادت اعلیحضرت معظم همایونی در راه انکشاف اقتصادی می گذارد .

مساعی ای که در مورد تکمیل عمران این شاهراه و پروژه های متعدد انکشاف در ساحات اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی صورت میگیرد

بیانیه والا حضرت شهزاده احمد شاه بمناسبت افتتاح

ورکشاپهای پلچرخی

بلکه برای استفاده شقوق تخنیکی و فنی ملکی نیز قابل استفاده میباشد .

درین جا از خدمات خستگی ناپذیر کارکنان افغانی تقدیر مینمایم . که به نیکویی میدانند عصر ما عصر تکنولوژی است و درین راه ابراز مساعی دقیق و پیوسته لازم میباشد . ضمناً از تشریف آوری نمایندگان کشور دوست چکسلواکیه تشکرات خویش را ابراز و مراتب قدر دانی مقامات افغانی را از همکاری فنی متخصصین دولت دوست چکسلواکیه اظهار میدارم .

بنام خداوند بزرگ این پروژه را که یک قدم دیگر در راه انکشاف سالم کشور میباشد افتتاح میکنم .

جلالتمآبان ، مهمانان گرامی ، حاضرین محترم !

خوشوقتم امروز یکی از پروژه های عمده مملکت را که اساسات و سروری آن طی پلان پنجساله اول و مراحل تکمیل آن طی پلان پنجساله دوم سپری گردیده است افتتاح مینمایم .

مردم ما که همواره برای بلند بردن سطح زندگی خود صرف مساعی مینمایند متوجه موسساتی اند که معد تقویه وضع اقتصاد دی مملکت باشد .

روی همین منظور ورکشاپهای پلچرخی به تعقیب فابریکه حربی که خدمات قابل قدری را انجام داده بود اعمار گردید که نه تنها برای یکمده احتیاجات یومیة تخنیکی مربوط دفاع ملی

مسافرت بنیاعلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم

به جمهوری عربیه متحد

بنیاعلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم ساعت ده قبل از ظهر ۲۴ سنبله برای يك مسافرت رسمی به جمهوری عربیه متحد و ترکیه بدآنصوب عزیمت کردند .

در میدان هوائی کابل اعضای کابینه ، کوردیلوماتیک مقیم کابل بنیاعلی جمیل وافی سفیر کبیر ترکیه و شارژ دافیر سفارت کبرای جمهوری عربیه متحده در کابل ، هامورین عالی رتبه عسگری و هلمکی ، یکمده از اعضای ولسی جرگه و مشرانو جرگه ، معاریف شهر کابل و دینتونستانی های مقیم کابل برای وداع بنیاعلی صدر اعظم حضور بهم رسانیده بودند .

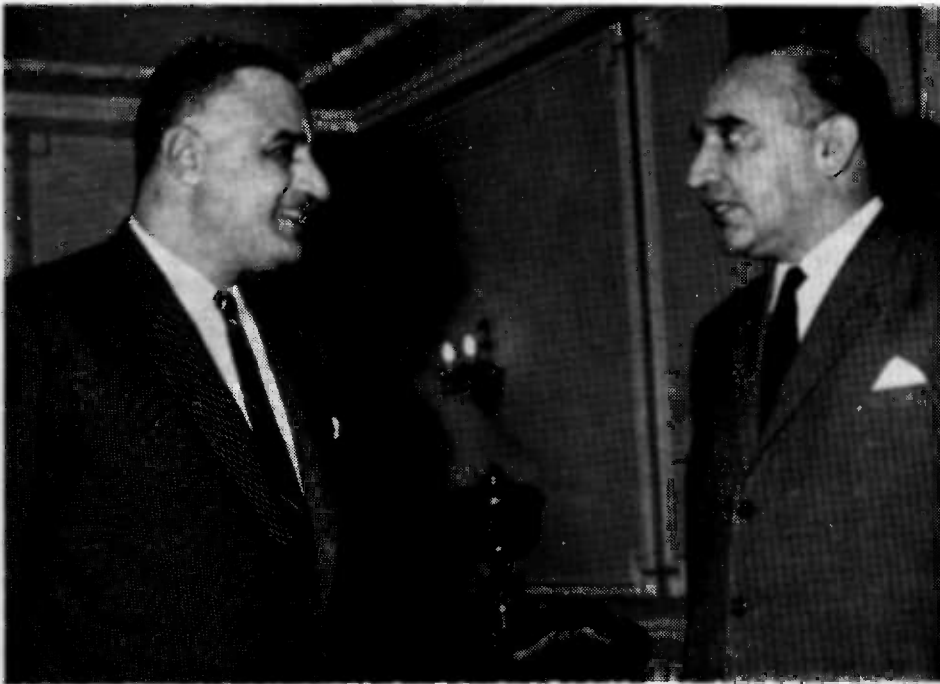
در این سفر بنیاعلی عبدالله یفتلی وزیر مالیه، دوکتور روان فرهادی مدیرعمومی سیاسی وزارت امور خارجه ، بنیاعلی شاه محمد دوست مدیرقلم مخصوص صدارت ، بنیاعلی عبدالحکیم رئیس پروژه وادی ننگرهار ، دگروال ارکان حرب علی زوی شرف یار نظامی بنیاعلی عبدالاحد

مدیر امور مطبوعاتی و ارتباط عامه در صدارت بنیاعلی میر محمد یونس مشرف دوکتور معالج و یک عده هامورین دیگر در جمله ذوات معیتی بنیاعلی میوندوال شامل میباشند .

بنیاعلی میوندوال صدر اعظم بوقت قاهره در حوالی ساعت ۱۰ قبل از ظهر ۲۶ سنبله به قاهره وارد گردیده در میدان هوائی از طرف بنیاعلی صدقی سلیمان صدر اعظم جمهوری عربیه متحد استقبال گردیدند . همچنان برای استقبال بنیاعلی صدر اعظم اعضای کابینه جمهوری عربیه متحد ، هامورین عالیرتبه عسگری و ملکی روسای نمایندگی های سیاسی متعین قاهره ، اعضای سفارت کبرای افغانی و محصلان افغانی نیز در میدان هوائی قاهره حضور بهم رسانیده بودند .

و به شام ۲۶ سنبله دعوت رسمی به افتخار بنیاعلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم از طرف صدقی سلیمان صدر اعظم عربیه متحد در قاهره ترتیب شده بود .

بنیاعلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم با بنیاعلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور جمهوری متحد عربی در حال صحبت دوستانه دیده میشود.

تا کار ها و مساعی را که مردم ما در وطن شان انجام داده اند مشاهده نمایید .
بیانیه ښاغلی میوندوال صدر اعظم که بزبان عربی ایراد گردیده است :-

جلالتمآب عزیز !

از کلمات محبت آمیز شما نسبت به خویش و افغانستان صمیمانه تشکر میکنم . پذیرائی با حرارتی که امروز از جانب جلالتمآب شما و مردم این کشور از من و همراهانم بعمل آمده نشانه علایق برادری بین ملت های ما میباشد که بر پایه های معنوی استوار بوده و در تاریخ قدیم هر دولت ریشه عمیق دارد در تاریخ معاصر از زمان سیدجمال الدین افغان باینسو مبارزات هر دو ملت در راه پیکار با استعمار بمنظور کسب آزادی و دفاع از آن و حصول ترقیات مادی و معنوی این علایق محبت را بیشتر استوار نموده است .

همچنانکه کامیابی های ملت افغانستان در کسب استقلال و مبارزات آن به منظور اعمار مجدد کشور موجبات شادمانی ملت برادر عرب را فراهم آورده است به همین گونه موفقیت های مردمان ملت برادر عرب در راه مجادله با تسلط خارجی و پیشرفت های مادی و معنوی ایشان اسباب مسرت عمیق ملت افغانستان بوده است .

کامیابی های مردم برادر مصر در مراحل کسب استقلال دفاع از سوئز و خاصتا رفع تعرض مسلح بیگانگان درست ده سال قبل و بالاخره تنظیم مجدد حیات ملی مردم شما و ترقیاتیکه با تطبیق پروگرام های اصلاحی شما نصیب این کشور گردیده است احساسات قدر دانی ملت افغانستان و همه ملل آزادی دوست و ترقی پسند جهان را راجع ب مردم آزادی دوست و ترقیخواه شما افزوده است .

افغانستان و جمهوریت عربیه متحده که هر دو در اجتماعات تاریخی باندونگ ، بلگراد و قاهره سهم فعال داشتند و هر دو با کمال پایداری از سیاست بیطرفی فعال و عدم الحاق به پیمان ها پیروی میکنند . هر دو ملت از حقوق مردم و ملی که برای آزادی در مقابل استعمار به اشکال مختلف آن و در مقابل تسلط جویی و تبعیض و عدم مساوات مجادله دارند حمایت میکنند . حکومت افغانستان با الهام از تمنیات و آرزو های کتله های جوان و نیرو های مترقی و بمنظور اصلاحات در جهات اقتصادی ، اجتماعی و معنوی زندگانی ملی و

در این دعوت بین صدر اعظمان هر دو کشور بیاناتی مبنی بر روابط دوستانه دو کشور تعاطی گردید .

بیانیه ښاغلی انجنیر صدقی سلیمان صدر اعظم جمهوریت عربیه متحده :-

جلالتمآب عزیز !

مردم عرب پیوسته از رویه مملکت برادر خود افغانستان حکومت و مردم آن در برابر تاهمین آزادی تمجید و ستایش نموده و احساسات مردم افغانستان را در اثنای حملات سه جانبه برسویز بدیده تقدیر می نگرند . وقایع و مجاهدات مردمان عرب و افغان در طول تاریخ معاصر حس برادری و قابلیت و استعدادشانرا در انجام کار های مفید ثابت ساخته است . برای سالهای متمادی مردمان ما بصدای آزادی حفظ استقلال و تقویه ارزش های ذات البینی و تصمیم ایدالها و پرنسیپ های انسانی در بین جوامع بشری لیک گفته اند .

این اشتراك مثبت راه را برای ایجاد رابطه برادری و دوستی هموار نموده و مردمان مارا در ساحه های مجادله فکری و معنوی باوصف مسافه طولانی که بین شان موجود است نزدیک میسازد .

سید جمال الدین افغان و دیگر متقدمین که در اطراف وی جمع شده بودند توانستند يك نمونه جاوید و گنجینه از افکار طلایی را در مورد مبارزات افراد و جوامع بشری به عالم بشریت تقدیم کنند .

مساعی مشترک برای وحدت کشور های آسیایی و افریقایی پیروی از سیاست عدم انسلاک به پیمان های نظامی و تامین صلح جهان نقاط مشترک سیاست کشور های ما را تشکیل میدهد .

سفر ښاغلی میوندوال در تحکیم بیشتر روابط دوستانه بین دو کشور موثر بوده وبما موقع میدهد تا بتوانیم اشتراك عمل خود را در ساحه های ذات البینی و وحدت کشورهای آسیایی و افریقایی و امور بین المللی مخصوصا درین روز هایی که جنگ مخرب کلیه جهان را به تباهی و فشار تهدید میکند شدت بخشیم .

ما متیقنیم که این مسافرت شما يك توقف مثبت جهت توسعه افق همکاری بین دو کشور بوده و تفاهم باهمی ما را به نفع صلح جهان مستحکمتر ساخته و روابط برادری مردمان ما را تحکیم بیشتر می بخشد .

این مسافرت شما فرصت خوبی خواهد داد

بنا غلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم موقعیکه در عمارت طاهریه باباغلی صد قی سلیمان صدراعظم جمهوریت متحد عربی ملاقات میفرمایند.

محبت و برادری در بین مردمان هر دو کشور بود .

همچنین خاطرات نیک مسافرت جلالآب جمال عبدالناصر رئیس جمهوریت عربیه متحده در افغانستان که متصل انعقاد کنفرانس پاندونگ صورت گرفت نزد مردم افغانستان زنده است. خوشبختانه اجتماعات بین المللی برای زعمای هر دو کشور موقع داده است تماسهای شخصی و تبادل افکار خود را در مراحل مختلف قایم بدارند .

حکومت افغانستان از آمال بزرگ عرب و از آنجمله اعاده حقوق مشروع عرب فلسطین پشتیبانی کامل نموده و خواهد نمود و یقین دارد اعاده حقوق ایشان برای تامین عدالت بین المللی استواری صلح درین منطقه و در همه جهان لازمی میباشد .

موجودیت یک عده محصلین افغانی درین کشور برادر و عده ازمعلمان شما درافغانستان نشانه دوام علایق فرهنگی بین طرفین است که توسعه آن محل آرزومندی هر دو ملت میباشد .

آرزو مندم مسافرت اینجانب در استحکام مزید علایق برادری و روابط فرهنگی ومعنوی هر دو کشور مطابق آرزومندی صمیمانه ما نتایج مفید بار آرد .

با تجدید مراتب امتنان از پذیرایی بسا

ترقی متوازن آن بر اساس اسلامیت رژیم شاهی مشروطه ملیت، دیموکراسی و سوسیالیزم مجاهدت می ورزد و علیه عوامل نا مساعد زندگانی و بی عدالتی اجتماعی مبارزه مینماید . ملت افغانستان از اینکه مردم دوست و برادر جمهوریت عربیه متحده در راه تشکیل یک جامعه مترقی چنانکه با آرزو ها و طریق زندگی ملت بزرگ عرب موافق باشد مجاهدت مینمایند کمال مسرت دارند بنابراین بامسرت ملاحظه مینماییم مردمان برادر افغانستان و جمهوریت عربیه متحده هر یک مطابق به مقتضیات حیات ملی خویش برای تشکیل یک جامعه آزاد و مترقی مجاهدت مینمایند . و هر دو کشور متیقن اند که سیاست خارجی ایشان و پروگرامهای اصلاحی شان در ساحه داخلی و مجاهدات شان برای بهبود زندگانی مردمان ایشان و صلح جهان و رفاه بشریت سودمند میباشد .

آمال مشترک مردمان ما و شما در راه ارتقاء سویه مادی و معنوی حیات ملی و حمایت از ملل و مردمان جهان در طریق تامین حق تعیین سر نوشت ایشان و همکاری در راه استقرار صلح و رفاه بشریت علایق برادری ما را پیوسته محکم تر گردانیده است .

مسافرت اعلیحضرت معظم همایونی به جمهوریت عربیه متحده موید و نشانه علایق

حرارت شما حکومت و مردم شما تمنیات خالصانه خود را برای ترقی و تعالی مزید ملت عرب و مردم برادر جمهوریت عربیه متحده اظهار میدارم .
پاینده باد دوستی افغانستان و جمهوریت عربیه متحده :

برای احیای حقوق مردم عرب فلسطین استفاده نموده است .
 به تاریخ ۲۹ سنبله ۱۳۵۱ بنیاد محمد هاشم میوندوال ساعت دوی بعد از ظهر روز مذکور با ښاغلی جمال عبدالناصر رئیس جمهوریت عربیه متحده در منزل شان ملاقات نمودند .

ضمن این ملاقات ښاغلی میوندوال سلامهای اعلیحضرت معظم همایونی را به ښاغلی جمال ناصر رسانیدند و به تاریخ ۳۰ سنبله از موزیم النصر بازدید نمودند همچنان ښاغلی صدر اعظم بروز مذکور در سفارت کبرای افغانی در قاهره با محصلین افغانی ملاقات نمودند و از عمارت جامعه عرب در آنجا دیدن کردند .

ښاغلی عبدالخالق حسونا سر منشی جامعه عرب حین ورود ښاغلی صدر اعظم به عمارت جامعه عرب از ایشان استقبال کرد .
 ښاغلی صدر اعظم بروز ۳۱ سنبله که بازدید شان در مصر خانمه یافت به ساعت (۹) روز مذکور برای یک مسافرت دوستانه رسمی توسط طیاره آریانا جانب ترکیه عزیمت نمودند .

ښاغلی صدر اعظم به تاریخ ۲۸ سنبله ذریعه موتر عازم اسکندریه گردیدند و بعد از ظهر روز مذکور از اهرام های قاهره دیدن نموده و شب پروگرام تاریخ قدیم مصر را شنیدند و از بند اسوان دیدن کردند . سپس ښاغلی صدر اعظم ضمن مصاحبه با آژانس خبرسانی شرق میانه گفتند: روابط دوستانه بین افغانستان و جمهوریت عربیه متحده بر احترام نقاط نظر یکدیگر در مسایل بین المللی متکی میباشد .
ښاغلی صدر اعظم گفتند : - که هر دو کشور از سیاست مشترک بیطرفی مثبت و تحقق بخشیدن به صلح جهانی پیروی میکنند . و ضمن اشاره بر موضوع فلسطین گفتند: - که از زمان حادثه غم انگیز فلسطین در سال ۱۹۴۸ افغانستان از هر فرصتی در اجتماعات جهانی

متن اعلامیه مشترک افغانستان و جمهوریت عربیه متحده :

عنونه بین افغانستان و جمهوریت عربیه متحده وجود دارد صورت گرفته مذاکرات روابط بین دو کشور و اوضاع بین المللی را بصورت عمومی احتواء میکرد .

درین مذاکرات ښاغلی عبدالله یقتلی وزیر مالیه، ښاغلی سید شمس الدین مجروح سفیر کبیر افغانستان ، دکتور عبدالغفور روان فرهادی مدیر عمومی سیاسی وزارت امور خارجه، ښاغلی شاه محمد دوست مدیر قلم مخصوص صدارت از طرف افغانستان و از جانب جمهوریت عربیه متحده ښاغلی محمود ریاض وزیر امور خارجه ، ښاغلی شفیق علی خشن وزیر زراعت ، ښاغلی احمد فرید ابو شادی معاون وزارت امور خارجه ، احمد فتحی رضوان مدیر عمومی اداره آسیائی وزارت خارجه شرکت ورزیده بودند .

طرفین به روابط دو جانبه افغانستان و جمهوریت عربیه متحده به منظور استحکام و انکشاف مزید آن مذاکراتی انجام داده اند .

طرفین پیوستگی و اتصال خود را به سیاست عدم انسلاک بحیث وسیله جهت حفظ و نگهداری صلح و امنیت بین المللی تأیید نمودند . هر دو طرف به این عقیده اند که انکشاف جریانات جهان مخصوصا در چند سال اخیر

دراثر دعوت انجنیر صدقی سلیمان صدرا عظم جمهوریت عربیه متحده ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم افغانستان از تاریخ ۱۷ تا ۲۱ سپتامبر ۱۹۶۶ مطابق ۲۶ تا ۳۰ سنبله ۱۳۴۵ به یک بازدید رسمی از جمهوریت عربیه متحده پرداختند . در دوران این بازدید ښاغلی جمال عبدالناصر رئیس جمهوریت عربیه متحده ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدرا عظم افغانستان را پذیرفتند .
 ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم افغانستان و همراهان شان از شهر قاهره مرکز جمهوریت عربیه متحده ، سکندریه ، اسوان و پورت سعید دیدن کردند .

همچنان ایشان فرصت یافتند تا خود را با زندگی مردم جمهوریت عربیه متحده آشنا سازند . ښاغلی میوندوال و همراهان شان از پروژه های صنعتی و زراعتی و همچنان موسسات کلتوری و تاسیساتیکه پس از انقلاب مصر به رهنمائی ښاغلی جمال عبدالناصر رئیس جمهوریت عربیه متحده بوجود آمده دیدن نمودند .
 از آنها در دوران بازدید شان با گرمی زاید الوصفی استقبال بعمل آمد .

مذاکرات بین صدر اعظمان افغانستان و جمهوریت عربیه متحده در یک فضای گرم دو ستانه و تفاهم متقابل که بصورت یک

از تجاوزات استعماری و تبعیضی که در مقابل مردم فلسطین صورت میگردد ابراز داشته و عقیده خود را در باره لزوم اعاده حقوق غیر قابل انکار مردم فلسطین اظهار کرده است . طرفین حمایت از مبارزات مردم شیبه جزیره عربستان جنوبی برای نیل به آزادی و استفاده حق خود ارادیت شان ابراز داشته اند . صدر اعظمان دو کشور اوضاع افریقا را مورد مطالعه قرار داده و لزوم حمایت از مبارزات تمام مردمی را که هنوز تحت یوغ استعمار میباشد برای بدست آوردن آزادی و استقلال شان تایید کرده اند .

درین مورد طرفین سیاست تبعیضی را که از طرف حکومت غیر قانونی و اقلیت افریقای جنوبی و رودیشیای جنوبی پیروی میشود و سیاست استعماری پرتگال را در انگولا، موزمبیق و منطقه نام نهاد گینی پرتگالی مورد تقبیح قرار داده اند .

آنها به عملی شدن فیصله های موسسه ملل متحد و موسسه اتحاد افریقا به منظور تضمین قوانین مربوطه اکثریت ناسیونالیستی درین مناطق و آزادی شان تاکید کرده اند . طرفین با پیوستگی خود بمنشور ملل متحد موافقه نموده و به لزوم توسعه موثریت موسسه موصوف و رسیدن به مرحله جهانی به منظور ارتقاء و نقش مفید آن که متکی بر عدالت و ارتقاء بشریت باشد ابراز نموده اند .

آنها اراده خود را برای ابراز مساعی در راه خلع سلاح تحت کنترل موثر بین المللی اظهار نموده و موافقه کرده اند که از انعقاد يك معاهده بین المللی برای جلوگیری از انتشار اسلحه اتومی بحیث يك قدم موثر در راه خلع سلاح عمومی و کامل حمایت کنند . طرفین موافقه کرده اند که استحکام صلح و

امنیت بین المللی از بین بردن پایگاههای نظامی خارجی را که برای تهدید کشور های صلح دوست مورد استفاده قرار گرفته و در امور داخلی شان مداخله می نمایند ایجاب میکند .

طرفین همچنان موافقه کرده اند بوجود آوردن روابط جدید و عادلانه اقتصادی بین ملل و انکشاف همکاری بین کشور های مترقی و در حال رشد و عملی ساختن فیصله های کنفرانس ملل متحد برای تجارت و انکشاف بمنظور حفظ منافع دول در حال رشد که ضمناً به موضوع ارتقاء بشریت بصورت عمومی نیز کمک میکند ضروری میباشد .

بازدید صدر اعظم افغانستان فرصت جدیدی برای تایید رشته های تاریخی دوستی و

نشان داده که سیاست عدم انسلاک در راه حل مسائل و مشکلات بین المللی برای حفظ بقای صلح و در راه تقویه زیست باهمی مسالمت آمیز سهم زیادی داشته است .

هر دو طرف لزوم ادامه مساعی ممالک غیر منسلک را با تائید اعلامیه های بلگراد و قاهره به منظور تقویه صلح تسانند آزادی تمام کشور ماوادیاد تشریک مساعی بین المللی تاکید نموده و میکند .

طرفین ضرورت حمایت از اصل عدم مداخله در امور داخلی کشور ها و همکاری موثر بین دول را بحیث شرط لازمه بقای صلح تائید نموده اند .

هر دو طرف یاد آور شده اند کشیدگیهای کنونی که صلح جهانی را به مخاطره می اندازد عمدتاً ناشی از اضرار قدرت های استعماری است که در صدد پیروی از سیاست استعمال قوه با مفکوره نیل به اهداف سیاسی شان و محروم ساختن مردم از حقوق مشروع آزادی و استقلال ایشان میباشد .

افغانستان و جمهوریت عربیه متحده حمایت خود را یکبار دیگر از مبارزات مردم علیه تسلط جویی به هر شکل و وضع آن ابراز داشته اند . طرفین حمایت خود را به آن عده مردم جهان که هنوز هم برای احیای حق خود ارا دیت و حصول آزادی استحکام استقلال خود مشغول مبارزه میباشدند ابراز داشته اند .

طرفین با نگرانی عمیق اوضاع خطرناک ویتنام را مورد مطالعه قرار داده و خاطر نشان کرده اند . این وضع تاثیر مستقیمی در اوضاع بین المللی دارد .

هر دو طرف حمایت خود را از حق غیرقابل انکار مردم ویتنام برای تعیین سرنوشت آینده شان ابراز نموده اند .

طرفین خواستار خاتمه دادن فوری حملات هوایی و بمبارد جمهوریت مردم ویتنام شده و موقف خود را در باره لزوم احترام کامل و عملی ساختن توافق های سال ۱۹۵۴ ژنیو و حقوق مشروع و تمنیات مردم ویتنام برای آزادی و استقلال شان تایید نمودند .

آنها عقیده دارند که اعاده صلح در ویتنام در بقای صلح در سراسر جهان سهم خواهد داشت .

طرفین اوضاع شرق میانه را مورد مطالعه قرار داده اند .

صدر اعظم افغانستان حمایت کامل کشور خود را در مورد مردم عرب فلسطین ابراز داشته وی یکبار دیگر تقبیح مملکت خود را

در دوران این بازدید پروگرام کلتوری برای سالهای ۱۹۶۶ و ۱۹۶۷ بین دو کشور با مضاء رسیده است .

صدر اعظم افغانستان از ښاغلی محمد صدق سلیمان صدر اعظم جمهوریت عربیه متحد برای بازدید از افغانستان در یک فرصت مساعد دعوت نموده اند و این دعوت با امتنان پذیرفته شده است .

مسافرت ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم

به ترکیه

آشوب وقایع جهانی هیچگاه در ثبات روابط ما تاثیر وارد نکرده است .

بیانیه ښاغلی میوندوال صدر اعظم !

جلالتاب عزیز !

از پذیرائی با حرارت و کلمات دوستانه شما با کمال صمیمیت تشکر میکنم . این فضای محبت که درین محفل حکمفرماست نشانه علایق برادرانه ایست که از اعصار دیرینه اینسو مردمان افغانستان و ترک را بهم پیوسته داشته است هر دو ملت در تاریخ با عظمت خویش صفحات مشترک دارند که ممیزات مشترک روحانی و فرهنگی مظهر بر جسته آن میباشد بیشتر از زمان حضرت مولانا جلال الدین رومی که از شهر بلخ به قونیه آمده از هفت قرن باینسو در خاک این کشور برادر خفت است پیوند های بیشمار هر دو ملت را بهم نزدیک داشته بود و تاکنون در مراحل مختلف تاریخ تقویت یافته است در زمان معاصر درست همان وقتی که افغانستان پس از یک قرن بیکار با تسلط بیگانه در دل آسیا استقلال کامل خود را اعلام داشت غازی مصطفی کمال اتاترک قوای ملی را رهبری نموده تمامیت ترکیه را نگهبانی و تأمین نمود و این کشور برادر را به حیات نوینی سوق داد . طی آن سالیان پر افتخار هر دو ملت از مجاهدات دلاورانه یکدیگر در مقابل نفوذ خارجی و بمنظور استحکام ملی پیوسته فخر کرده اند .

بیش از نیم قرن میشود که معلمین ترکی در شقوق مختلفه حتی هنگام مراحل دشوار تاریخ معاصر ما سالیان گرانبهای زندگی خود را بین ملت ما گذرانیده و در ترقی معارف و دانش عصری در کشور ما با کمال صمیمیت صرف مساعی نموده اند .

طی این مدت جوانان افغان در بین ملت نجیب شما مانند برادر پذیرفته شده و تحصیل علم نموده اند .

این علایق علمی و فرهنگی خاصه در زمان زعم بزرگ ملت شما مرحوم مصطفی کمال اتاترک

صمیمیت بین دو کشور را فراهم نموده و اراده طرفین را برای خدمت در راه استحکام روابط شان در تمام شقوق جهت منفعت متقابل شان و به عنوان سهمی در راه رفاه بشریت از طریق تاسیس اساسات محکم جهانی که در آن تفاهم و صلح متکی بر عدالت و همچنان احترام به حقوق مردم جهت تعیین سرنوشت آینده شان و استفاده آزادانه از ثروت های شان باشد یکبار دیگر ابراز داشته است .

ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم بدعوت ښاغلی سلیمان دیمیریل صدر اعظم جمهوریت ترکیه ساعت ۱۲ ظهر ۲۱ سنبله وارد انقره گردیدند .

ښاغلی صدر اعظم در نزدیکی طیاره از طرف ښاغلی سلیمان دیمیریل صدر اعظم ترکیه استقبال گردیدند برای استقبال ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم در میدان هوایی ښاغلی احسان صبری چاغلین گیل وزیر خارجه ، ښاغلی مونس فایق اورلان سوی مستشار صدارت ، ښاغلی ذکی کونرال مدیر عمومی سیاسی وزارت خارجه ، ښاغلی جمیل وافی سفیر کبیر ترکیه متعین کابل . والی و ښاروالی انقره قوماندانهای قوای سه گانه ، اراکین وزارت خارجه ، سفیر کبیر و اعضای سفارت کبرای افغانستان و معلمین افغانی در انقره حضور بهم رسانیده بودند . ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم به تاریخ اول میزان با رئیس جمهور ترکیه ملاقات کردند .

در این ملاقات رئیس جمهور ترکیه از علایق که مردم آنکشور نسبت به مردم افغانستان دارند یاد آور گردیدند .

ښاغلی سلیمان دیمیریل صدر اعظم ترکیه در دعوتیکه به افتخار ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم ترتیب داده بودند گفتند : استعداد شما بحیث یک سیاستمدار برجسته و مساعی موفقانه شما در انکشاف اجتماعی و اقتصادی افغانستان که یک کشور برادر ترکیه میباشد هویداست .

مساعی شما برای تمام حکومتیکه شدیدا آرزوی بهبود جوامع خود را دارند قابل توجه است روابط دوستانه بین افغانستان و ترکیه موجود است خوشبختانه ما توانسته ایم این روابط دوستانه را که در حال انکشاف مداوم میباشد حفظ نماییم .

چنانچه گذشت زمان و فاصله جغرافیایی که بین دو کشور موجود است و موقف های پر

بناغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم نیم ساعت قبل از بستری شدن بشفاخانه بناغلی عصمت انی نو در حال صحبت دیده میشوند . بناغلی دیهیریل صدراعظم ترکیه نیز در فوتو دیده میشود .

تقویت و توسعه یافت و اکنون حیثیت عنعنوی آزاد بر اساس تساوی حقوق در ساحات و مدام را کسب نموده است .

مسابی ملت برادر ترکیه در راه ترقی اقتصادی و فرهنگی و موفقیت های آن مورد علاقه و موجب مسرت ملت افغانستان بود . است . شادمانم از زمان رسیدن بخاک شما نمونه های این موفقیت های شما مشاهده نموده و در روز های آینده بیشتر ملاحظه مینمایم .

مردم افغانستان آرزومند تنظیم حیات ملی خویش مطابق به واقعیات تاریخ و فرهنگ ملی و مقتضیات عصر میباشد و باین منظور برای تشکیل یک جامعه آزاد و مترقی به مساعی جدی منظم و صادقانه پرداخته اند و همه امکانات اقتصادی و بشری خود را بکار میاندازند تا از براندگی بهتر چنانکه شایسته یک ملت مسلمان دیموکرات و مترقی است برخوردار شوند .

سیاست خارجی افغانستان بر اساس مصالح ملی آن بیطرفی فعال و غیر منسلک بوده روابط افغانستان را با کلیه ملل جهان روی اصل احترام متقابل رهنمایی میکند و موقف افغانستان را در قبال مسایل بین المللی و همکاری در راه صلح تعیین میدارد . ما معتقدیم که همکاری

پاینده باد دوستی افغانستان و ترکیه در جریان مسافرت رسمی بناغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم به ترکیه تکلیف در دوطبقی که از دو روز قبل اجلاس میشد سبب گردید

د افغانستان کالني

تاريخ ۳۱ سنبله در روز اول مواصلت شان در انقره مريض و بعد از ختم پروگرام روز اول همان شب به شفاخانه بستر گردیدند . تداوی ښاغلی صدر اعظم در شفاخانه انقره ۲۶ روز را در بر گرفت .

ښاغلی صدر اعظم به تاريخ ۲۸ میزان از انقره پس از اعاده صحت شان به کابل مواصلت کردند .

ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم حین باز گشت به میدان هوایی کابل گفت:-

درین موقع که باز بفضل خداوند بعد از اعاده صحت به وطن مراجعت میکنم آرزو دارم تا نیرو و طاقتی را که خداوند بمن لطف کرده در راه خدمت به هموطنان خود صرف کنم .

متن اعلامیه مشترک افغانستان و ترکیه :

و صدر اعظم ترکیه مذاکرات در فضای دوستی با حرارت و صمیمیت صورت گرفت . از جانب افغانستان درین مذاکرات ذوات آتی شامل بودند .

ښاغلی عبدالله یفتلی وزیر مالیه ، دو کتور علی احمد پوپل سفیر کبیر افغانستان ، دو کتور روان فرهادی مدیر عمومی سیاسی وزارت امور خارجه ، ښاغلی شاه محمد دوست

که ایشان به شفا خانه انقره بستری و تحت معاینه قرار بگیرند .

دکتوران معالج تکلیف را انسداد امعاء دقیقه تشخیص و عملیات فوری را تجویز نمودند . بساعت پنج بعد از ظهر روز جمعه اول میزان عمل جراحی به صورت موفقانه انجام یافت قرار اظهار ښاغلی دکتور عابدین ۴ره وزیر صحتیه ترکیه و داکتر معالج وضع صحی و سیر بعد از عملیات طبیعی وی اطمینان بخش میباشد .

خبر صبح روز ۲ میزان حاکیست که صحت ښاغلی میوندوال صدر اعظم به طور نورمال رو به بهبود است .

ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم به

ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم افغانستان بتاريخ ۲۱ سنبله ۱۳۴۵ مطابق ۲۲ سپتمبر ۱۹۶۶ نظریه دعوت ښاغلی سلیمان دیمیریل صدر اعظم ترکیه به مسافرت رسمی در ترکیه پرداختند .

صدر اعظم افغانستان با جلالتهاب جودت سونای رئیس جمهور ترکیه نیز ملاقات نمودند . طی این مسافرت بین صدر اعظم افغانستان

ښاغلی میوندوال موقعی که به سوال نمایندگان جراید و مجلات پایتخت جواب میگویند

مدیر عمومی قلم مخصوص صدارت عظمی ،
از جانب ترکیه ذواتی در مذاکرات شمولیت
داشتند .

بناغلی احسان صبری چاغلین کیل وزیر
امور خارجه .

بناغلی ذکی کنرالپ سکرتر جنرال وزارت
امور خارجه .

بناغلی جمیل وافی سفیر کبیر ترکیه در
افغانستان .

بناغلی عالی بن کایا معاون سکرتر جنرال
در امور سیاسی وزارت امور خارجه .

طی این مذاکرات که در فضای تفاهم صورت
گرفت طرفین راجع به توسعه پیهم دوستی بین
هر دو ملت که بر اساس عنعنۀ دیرینه و
اعتماد متقابل و همکاری بنا یافته است اظهار
امتنان نمودند .

طرفین موجودیت روابط صمیمانه را از قرون
مدیده باین سو میان هر دو ملت متذکر
گردیدند . طرفین به صورت خاص تذکر دادند
یک فصل جدید همکاری بین هر دو کشور در
آن سالهای پسر افتخار کشوده شده هر دو
کشور از پیکارهای ممتد برضد قوای اجنبی
پیروزمند برآمدند و افغانستان استقلال خود را
مجددا احیاء نمود و ترکیه جمهوریت جدید
را اساس گذاشت .

طرفین در بارۀ مسایل مهمۀ بین المللی
تبادل نظر نمودند و همچنین روابط دو جانبه افغانستان
و ترکیه و امکانات تحکیم و توسعه مزید آنرا
مورد بحث قرار دادند .

طی مذاکرات هر دو صدر اعظم سیاست
های خارجی کشور های خویش را شرح دادند .
صدر اعظم ترکیه اظهار داشت : - که سیاست
خارجی کشور وی مبنی بر پیشبرد و تقویت
صلح ، امنیت و همکاری بین المللی میباشد .

صدر اعظم افغانستان پابندی کشور خود را
به سیاست بیطرفی و غیر منسلک ، تقویت ،
همزیستی مسالمت آمیز و همکاری بین المللی
مجددا تأیید نمودند .

طرفین دریافتند توسعه علایق حسنۀ عنعنوی
بین ترکیه و افغانستان طی نیم قرن اخیر
بطور برآزنده به منفعت همکاری بین المللی
بوده است .

هر دو صدر اعظم با در نظر داشتن این
مطالب اوضاع بین المللی را مطالعه نموده
متذکر گردیدند . هر دو حکومت در بارۀ لزوم
فیصلۀ سریع و صلح جویانه مسایل بین المللی
وحدت نظر دارند . نظریۀ مشترک طرفین این
است که همکاری بین المللی بطور مستحکم

تذکره صدر اعظم افغانستان از بناغلی

بر اساس اصل های عدم مداخله در امور داخلی ، مساوات ، حقوق ، احترام متقابل بین ملل هدف عمده همه کشورهای صلح دوست می باشد و همکاری آزاد بر اساس دوستی و همسایگی نیک بین دول در تأمین این هدف مقام عمده دارد .

طرفین اهمیت اساسی ملل متحد را شناخته لازم میدانند برای توسعه مذکور مجال اجرای وظایفی که باین محول شده است ، تقویت صلح جهان و همکاری بین المللی ، حمایت حقوق بشر و آزادی های اساسی و تأمین هدف های منشور ملل متحد میسر گردد .

طرفین پشتیبانی خود را از مردمانیکه بر ضد استعمار و برای کسب حق تعیین سرنوشت خویش مجادله میکنند مجدداً تأیید نمودند . صدر اعظم ترکیه ازینکه جانب افغانی راجع به مسئله قبرس تفاهم کامل نشان داده در موسسه ملل متحد از ترکیه پشتیبانی نموده است اظهار تشکر نمودند . طرفین اظهار موافقت نمود .

مسئله قبرس باید از طرق مسالمت آمیز و با موافقت همه طرف های ذی علاقه بر اساس احترام کامل حقوق مشروع هر دو جماعت ملی که در آن جزیره زندگی دارند حل شود هر دو صدر اعظم اظهار امید نمودند مذاکرات دو جانبه که اکنون بین حکومت های ترکیه و یونان جاریست به حل عادلانه و اطمینان بخش این مسئله واصل شود .

هر دو صدر اعظم در باره پلانهای تحولات اقتصادی و اجتماعی کشور های خویش شرح دادند . صدر اعظم ترکیه مراتب تحسین حکومت و مردم ترکیه را در باره اقدامات قابل توجه و موفقانه که از طرف اعلیحضرت پادشاه افغانستان و حکومت افغانستان در مورد اصلاحات در ساحت مختلف بعمل آمده است اظهار داشتند .

صدر اعظم افغانستان حکومت ترکیه را در باره ترقیات مهمه که در ساحت اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی در ترکیه صورت گرفته

است تبریک گفتند .

در مورد علایق ، جانبین ، هر دو صدراعظم باشادمانی متذکر شدند پروگرامهای فرهنگی و تبادل فنی که از حوالی نیم قرن باین سو صورت گرفته است در تحکیم پیوندهای برادری بین مردمان ایشان مساعدت نموده است .

طرفین متیقن اند توسعه این علایق مورد آرزومندی صمیمی مردمان ایشان می باشد . طرفین عزم دارند روابط اقتصادی و فرهنگی خویش را توسعه داده و برای استواری علایق دوستی و همکاری موجوده بین هر دو کشور بذل مساعی کنند .

طرفین تصمیم گرفتند تطبیق تبادل سالانه فرهنگی را به اساس موافقت نامه فرهنگی موجوده توسعه دهند . همچنین موافقه بعمل آمد مطالعات لازمه مشترکاً صورت گیرد تا امکانات تجارت بین هر دو کشور توسعه یابد . بناغلی محمد هاشم میوندوال دعوت حکومت خویش را به بناغلی سلیمان دیمیریل صدراعظم و بناغلی احسان صبری چا غلیان کیسل وزیر امور خارجه ترکیه اطلاع نمودند تا در فرصتی که برای شان مساعد باشد به افغانستان مسافرت نمایند این دعوت با اظهار تشکر قبول گردید .

طی این مسافرت چنان لازم گردید که متأسفانه صدر اعظم افغانستان برای معالجه عودت یک بیماری داخل شفاخانه کردند و بر ایشان عمل جراحی صورت گیرد صدر اعظم افغانستان قدر دانی عمیق خویش را به مناسبت توجه کامل مقامات ترکی و معالجه موفقانه طبیبان ترکی و دیگر پرسونل طبی ترکی اظهار نمودند .

صدر اعظم افغانستان همدردی و محبتی را که مردم ترکیه در ایام بیماری ایشان اظهار داشته اند با احساس قدردانی عمیق تلقی نمودند .

صدر اعظم افغانستان بتاريخ ۲۷ میزان ۱۳۴۵ مطابق ۱۹ - اکتوبر ۱۹۶۶ بصوب وطن عودت نمودند .

مسافرت بناغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم

به امریکا

ولسی جرگه ، بناغلی نور احمد اعتمادی معاون صدارت و وزیر امور خارجه ، بعضی دیگر از اعضای کابینه ، شارژدافیر و اعضای سفوات امریکا ، سفیر کبیر فرانسه و بعضی دیگر از سران کوردیپلوماتیک مقیم کابل و عده از مامورین برای وداع بناغلی صدر اعظم حضور

بناغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم ساعت یازده قبل از ظهر ۳ حمل بدعوت لیندن جانسن رئیس جمهور ایالات متحده امریکا ذریعه طیاره آریانا عازم آنکشور گردیدند . در میدان هوایی کابل بناغلی علی محمد وزیر دربار سلطنتی ، دکتور عبدالظاهر رئیس

مسافرت‌ها

رئیس بیست و یکمین دوره اجلاسیه ملل متحد، بناغلی عبدالله ملکیار سفیر کبیر افغانی در ایالات متحده امریکا، بناغلی گل احمد نور قنسل افغانی در نیویارک و اعضای نمایندگی افغانی در ملل متحد نمایندگان بناروال و گورنر نیویارک از بناغلی صدراعظم پذیرائی کردند.

بناغلی جیمز سمینگوستون رئیس تشریفات امریکا نیز در میدان هوایی از بناغلی میوندوال استقبال نموده و ایشانرا از جانب رئیس جمهور خیر مقدم گفت.

وبعداً عازم هتل ولد ورف استو ریا گردیدند.

بهم رسانیده بودند در این سفر دکتور نورعلی وزیر تجارت، دکتور روان فرهادی مدیرعمومی سیاسی وزارت امور خارجه، بناغلی شاه محمد دوست مدیر عمومی قلم مخصوص صدارت با بناغلی صدر اعظم همراه بودند.

بناغلی صدر اعظم در این سفر در مقر ملل متحد با بناغلی تانت سرمنشی آن موسسه برعلاوه مذاکرات با مقامات حکومتی ایالات متحده امریکا در یکده موسسات علمی و اقتصادی آنکشور بیاناتی در باره تحولات افغانستان ایراد نمودند.

در میدان هوایی کنیدی شهر نیویارک بناغلی عبدالرحمن پژواک رئیس هیئت نمایندگی افغانی

درین عکس جلالتمآب لیندن جانسن با بناغلی میوندوال صدراعظم دو مراسم پذیرائی به تاریخ

۲۸ مارچ

بناغلی عبدالله ملکیار سفیر کبیر افغانستان در واشنگتن نیز در عکس دیده میشوند

د افغانستان کالني

از آن وقت تا اکتون افزایش بعمل آمد . همچنان در بیست سال گذشته عدّه از امریکائی ها جهت همکاری در ساحات انکشاف اقتصادی دوش بدوش با متخصصین کشور های دیگر و ملل متحد به افغانستان آمدند. افغانستان مصمم است تا با قدرت ممکنه اقتصاد خود را انکشاف بخشیده و در عین زمان موسسات اجتماعی و سیاسی خود را مطابق ایجابات عصر و زمان بسازد . مردم ما از کشور های دوست به شمول ایالات متحده امریکا که در اهداف ما جهت پیشرفت واعتلا همکاری کرده اند . صمیمانه تقدیر میکند .

افغانستان از يك سياست فعال بیطرفی پیروی نموده و از قضاوت آزاد در مسایل بین المللی کار میگیرد . افغانستان از هر فرصت ممکنه در راه خدمت برای تامین صلح جهانی و پشتیبانی از حقوق ملل استفاده کرده معتقد است که پیشرفت همه ملل به شمول افغانستان در پرتو صلح امکان پذیر است . ما متیقن هستیم که تفاهم بین المللی بهترین راه برای تامین سعادت بشری در سر تاسر جهان میباشد حکومت افغانستان با تمام قوت درراه اصلاحات اقتصادی ، سیاسی ، اجتماعی و امور کلتوری در کشور سعی می ورزند .

اظهارات لیندن جانسن رئیس جمهور امریکا: -
خاطره مسافرت اعلیحضرت پادشاه و علیا حضرت ملکه معظمه افغانستان به ایالات متحده امریکا صمیمانه نزد همه ما موجود است . از ورای تاریخ گفته میتوانیم که روابط بین کشور های ما نزدیک و دوستانه بوده و امروز از هر وقت دیگر صمیمی تر است . سر زمین شما مانند سر زمین ما عنعنات مستحکم آزادی واستقلال را دارا میباشند . مردم شما مانند مردم ما از اتحاد احترام متقابل و عدالت پشتیبانی می کنند .

ما در بقای صلح جهانی و بوجود آوردن چنان جمعیت جهانی که روی اساسات آزادی استوار است سهم مشترک داریم . مسروریم از طرف تمام امریکائیان ورودشما را به ایالات متحده امریکا خیر مقدم می گوئیم . گرچه افغانستان از امریکا به میل ها و ساعت هافا صله دارد اما ملاقات امروز ما نشان داد که این بعد مسافه برای ما آنقدر زیاد نیست .

بناغلی صدر اعظم حین توقف شان در واشنگتن در بلیر هوس اقامت داشتند . بناغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم در قبرستان ملی ارلینگتن بر قبر عسکر گمنام

بناغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم روز دوشنبه ۶ حمل يك ساعت راجع به موضوعات مورد علاقه افغانستان و ملل متحد با بناغلی تانت سر منشی آن موسسه در نیویارک مذاکره کردند و در دعوت چاشتی که از طرف اوتانت به افتخار شان ترتیب شده بود اشتراک کردند در این دعوت بناغلی عبدالرحمن پژواک رئیس هیئت نمایندگی افغانی و رئیس بیست و یکمین دوره اجلاسیه ملل متحد ، شرکت کرده بودند و شب را دردعوتی که به افتخار شان از طرف شورای تجارت و صنایع امریکا برای شرف دور ترتیب شده بود شرکت نمودند .

بناغلی صدر اعظم ذریعه طیاره مخصوص به تاریخ ۷ حمل عازم واشنگتن شدند . بناغلی میوندوال به تاریخ ۸ حمل درقسمت جنوبی قصر سفید از طرف لیندن جانسن رئیس جمهور ، دین رسک وزیر امور خارجه ، ویلر قوماندان عمومی قوای سه گانه امریکا و دیگر رجال حکومتی آنکشور پذیرائی گردیدند .

بناغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم در مراسم پذیرائی قصر سفید حین ورودشان درواشنگتن گفتند :- گرچه بعد قابل ملاحظه جغرافیائی کشور های ما را از هم جدا میسازد عقیده مشترک در احترام به آزادی و حقوق فردی پلی است که فاصله را از بین میبرد . بناغلی صدر اعظم تمینات اعلیحضرت معظم همایونی را با لیندن جانسن رئیس جمهور و توسط ایشان به مردم ایالات متحده امریکا رسانیده گفتند :- اعلیحضرت معظم همایونی و علیا حضرت ملکه معظمه از مهمان نوازی که مردم و حکومت ایالات متحده امریکا نسبت به اعلیحضرتین حین مسافرت شان در سپتامبر ۱۹۶۳ ابراز داشتند مراتب تشکرات صمیمانه شان را بوسیله من اظهار فرموده اند .

این بازدید برای من فرصت ملاقا ترا با رئیس جمهور ، اعضای حکومت و مردم امریکا خواهد داد . البته بازدید شان در راه تقویه و پیشرفت روابط دوستانه و علایق کلتوری که تا حال صمیمانه پس از برقراری روابط سیاسی بین دو کشور وجود دارد خدمتی را انجام خواهد داد .

بناغلی صدر اعظم از اولین روز کامل توقف شان در امریکا که مصادف با سالگره سی و یکمین سال امضای معاهده برقراری روابط سیاسی بین دو کشور در پاریس بود تذکر داده اظهار کردند :- در همین سالها بسو د محصلین افغانی غرض ادامه تحصیلات عالی به ایالات متحده امریکا آمدند و به تعداد آنها

بناغلی میوندوال صدراعظم و همراهان شان ضمن بازدید از ایالات متحده امریکا بتاريخ ۲۷ مارچ از موسسه ملل متحد در نیویارک دیدن کردند. بناغلی صدراعظم با او تا نیت سرمنشی ملل متحد ملاقات نمودند.

درین عکس از چپ بر راست عبدالله ملکیا رسفیر کبیر افغانستان در واشنگتن، بناغلی عبدالرحمن پژواک نماینده دائمی افغانستان در ملل متحد، بناغلی میوندوال صدراعظم، و تانت سرمنشی ملل متحد، دکتور نورعلی وزیر تجارت و دکتور روان فرهادی مدیر عمومی سیاسی وزارت امور خارجه دیده میشوند.

جان کنیدی رئیس جمهور فقید امریکا کیلیل های گل گذاشتند همچنان بناغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم در دعوت ناشستی لیندن جانسن در قصر سفید اشتراک نمودند درین دعوت بناغلی لیندن جانسن رئیس جمهور ایالات متحده امریکا گفتند: - ما حاضر ستیم تا یک تیم از متخصصین زراعتی خود به افغانستان بفرستیم تا افغانستان را در سریع بخود اتکا در مورد مواد غذایی کمک یابد.

لیندن جانسن درین دعوت افزودند اکنون وقت آنست که هرگاه بتوانیم خود را باهم بار بگر وقف وظایفی بنماییم که هر یک از ما روش خود ما. در کشور خود بشدت هر تمامتر مشغول انجام آن میباشیم که این وظایف عبارت است از اعمار چوکات بهتر دولت اجتماعی برای مردم ما.

وقف کردن تمام انرژی و منابع ما برای شگی بهتر مردم ما.

جلالتمآب رئیس جمهور ما شما از تجربه ما راجع به دیموکراسی تذکر دادید افتخار دارم تصدیق نمایم که مجاهدات ما در این طریق تحت رهنمائی های خردمندانه و خیرخواهانه اعلیحضرت معظم همایونی دوام دارد.

وقتیکه در خزان ۱۳۴۲ اعلیحضرت معظم همایونی به اتازونی مسافرت انجام دادند این تجربه نهالی غرس شده در سر زمین باستانی ما بود اکنون این نهال که پرورش آن مورد امتحان بوده است بسوی برومندی میرود.

قانون اساسی ۱۳۴۳ و انتخابات آزاد و سری پارلمانی در سر تاسر کشور که در سال ۱۳۴۴ صورت گرفت و همچنان تاسیس شورای مستقل نماینده های تمام ملت و تصویب قوانین اصلاحات برای عصری ساختن اجتماع

و مهمتر از همه حصه گرفتن ما به صورت برادری و دسته جمعی برای یک صلح دائمی مردم سراسر جهان.

بیانیه بناغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم سواب بیانیه جلالتمآب لیندن جانسن

حسن جمهور امریکا

د افغانستان گالني

بين المللي بمفاد كسور و منطقه بوده و اميدواريم به جهان خدمتي انجام بدهد .
برای ما این طریقه تازه نیست بلکه سیاستی که ما از آن در طول این قرن بیست یک جهاد ملی و از اثر موقعیت جغرافیائی و تجربیات تاریخی پیروی کرده ایم .
ښاغلی رئیس جمهور اشاره شما به سال جدید افغانی که مطابق به شروع بهار میباشد و برای ما موقع اتخاذ تصمیم در راه پیشرفت کشور میباشد . کاملاً بجا است .
سال نو از نگاه ما شروع پلان پنجساله سوم میباشد امیدواریم در راه بهبود وضع زندگی مردم خود با پیشرفت هائی عمده نایل گردیم .
حکومت و مردم افغانستان در برابردستی، تفاهم و علاقه که توسط حکومت و مردم ایالات متحده امریکا در مورد مجاهدت ما در راه بهبود اقتصادی ، اجتماعی ما ابراز میشود امتنان دارند .

خانمها ، آقایان ورفقا:-

از شما خواهش میکنم که جام خود را به صحت و سعادت رئیس جمهور و ملت بزرگ امریکا یکجا با من بلند کنید .
ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم صبح روز پنجشنبه ۹ حمل با نمایندگان بانک بین المللی انکشاف و صندوق مخصوص بین المللی و معاون وزارت خارجه امریکا برای امور اقتصادی ملاقات کردند .
همچنان ښاغلی میوندوال باجیک هودوات آمر اداره خدمتگاران صلح امریکا مذاکره کردند .
درین مذاکره راجع به پروگرام خدمتگاران صلح امریکا در افغانستان و پلان های آینده آن تبادل نظر بعمل آمد .

ښاغلی صدر اعظم بعد از ظهر روز پنجشنبه ۹ حمل از مرکز اسلامی واشنگتن که به همکاری ملل اسلامی اعمار گردیده دیدن کردند .

ښاغلی میوندوال حین ورود شان بمركز اسلامی از طرف دکاتور عبدالقادر رئیس آن مرکز و محصلین افغانی پذیرائی شدند .

در محفل پذیرائی که برای ښاغلی صدراعظم در کتابخانه مرکز اسلامی ترتیب شده بود یک جلد قران مجید از طرف آن مرکز به ښاغلی صدر اعظم اهدا شد .

درین محفل بر علاوه مسلمانان مقیم واشنگتن چهارده سفیر کشور های اسلامی نیز شرکت نموده بودند .
ښاغلی میوندوال بعدا با هفت عضو کمیته

و شتون سیاسی ثمره آن میباشد .
خلاصه اینکه تجربه ما به نیکوئی آغاز یافته و در آستانه بارور شدن است .
ما مراحل عصری شدن را نه تنها در یک جانب بلکه در یک زمان در جهات متعدد سیاسی ، اجتماعی و اقتصادی آغاز کردیم و در بعضی ازین موارد مساعدت دوستان خویش مانند ایالات متحده امریکا را که برای رشد اقتصادی ما به ما میسر گردیده است به نیکوئی تقدیر میکنم ما مساعدت شما را در مورد اعمار زیر بنای اقتصادی ما و خاصه اعمار شاهراه کابل ، قندهار که هدیه مردم امریکا بوده و در تابستان سال گذشته طی محفلی که در آن ښاغلی فریمن وزیر زراعت کشور شما حاضر بود افتتاح شد و همچنان شاهراه هرات تا سرحد ایران را که اکنون زیر ساختمان است قدر دانی میکنم .
همچنان در مورد انکشاف معارف ، زراعت، منابع آبی و حمل و نقل از امداد شما به پیمانهای بزرگی استفاده کرده ایم که همه در پیشرفت مردم ماتائیرات مفید و فراوان خواهند داشت .

جلالتآب رئیس جمهور! شما اطمینان میدهم که هدف عالی و اولی ما رسیدن به آن مراحل اقتصادی در اقل وقت میباشد که خویشتن را از مساعدت خارجی بی نیاز گردانیم .
فعلاً به مساعدت شما در ساحات مختلف احتیاج داریم تا اهداف انکشافی ملی خود را در اقل وقت ممکنه تأمین نماییم .
تقدیم مساعدت شما بصورت یک هیئت متخصصین جهت مشوره بر طرق و وسایل کفایت در ساحه تولیدات زراعتی خیلی سودمند میباشد و توقع داریم این جنبه همکاری شما و نیز سایر جنبه های آنرا با مامورین مسئول حکومت شما مذاکره نماییم .

جلالتآب رئیس جمهور! افغانستان مثال بر جسته کشوری است که در آن مساعی بی شایبه مردم و مساعدت های دوستانه کشور های خارجی متوافق باهم محیط صلح و آرامش را در جهان پر از هرج و مرج و بی امن بوجود آورده است .

ما باصول مندرجه منشور ملل متحد بشمول حل مسایل بین المللی از طریق مسالمت آمیز عقیده کامل داریم در پرتو این روحیه ما به مساعی خویش در راه حل مسالمت آمیز موضوع پشتونستان که موضوع مهم روابط بین افغانستان و پاکستان را تشکیل میدهد ادامه میدهم .
سیاست بیطرفانه فعال بر جسته همکاری

بناغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم در دعوتیکه به افتخارشان از طرف کلوپ مطبوعات ملی بتاريخ ۳۰ مارچ مطابق ۹ حمل در عمارت کلوپ مطبوعات ملی در واشنگتن ترتیب شده بود ، بیانیة شانرا ایراد مینمایند

روابط خارجی مجلس سنای ایالات متحده امریکا ملاقات کردند . درین موقع بناغلی عبدالله ملکیار سفیر کبیر افغانی در واشنگتن ، بناغلی ابریت نیومن سفیر کبیر امریکا در کابل و پرنیس تشریفات ایالات متحده امریکا حاضر بودند .

بناغلی صدر اعظم شام روز پنجشنبه ۹ حمل با سران کوردیلوماتیک مقیم واشنگتن در سفارت کبرای افغانی ملاقات تعارفی نموده و بعدا بناغلی صدر اعظم و مدعوین در دعوتیکه به افتخار شان از طرف بناغلی عبدالله ملکیار سفیر کبیر افغانی در سفارت کبرای افغانستان ترتیب شده بود اشتراک کردند .

بناغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم در حین توقف شان در واشنگتن به تاریخ ۹ حمل در کلوپ مطبوعات ملی امریکا شرکت نموده و بیانیه ایراد کردند .

بیانیة بناغلی صدر اعظم در کلوپ مطبوعات ملی امریکا : -

این فرصت نیک وظایف گذشته مرا در کشور شما بخاطر آورد که موقع یافتم با بسیاری از شما ملاقات و راجع به کشور خود با شما سخن گویم . من از لیندن جانسن رئیس جمهور امریکا که مرا به ایالات متحده امریکا دعوت نموده است متشکرم .

این مسافرت به من موقع نیک میدهد تا بسیاری از دوستان قدیم خود راملاقات نمایم . مسرت دارم که در بین تعداد بزرگی از مردم ایالات متحده امریکا علاقه روز افزون و تفاهم در مورد کشور خودمی یابم مسرت بزرگ دارم که راجع به تکامل اقتصادی و سیاسی افغانستان سخن گفته و بعداً نقاط مهم سیاست خارجی خویش را بشما اجمالاً توضیح میدهم .

افغانستان همین اکنون دهه انکشاف اقتصادی خودرا طی پلان پنجساله بی در پی تکمیل نموده است پلان پنجساله سوم بکلی تهیه و قرار است که از طرف پارلمان ما موردغور قرار گیرد . در دوران پلنهای پنجساله اول

و دوم: حکومت ضرورتی دید تا در پروژه های مربوط به تولید برق، ترانسپورت و مخابرات سرمایه گذاری های بزرگی بنماید.

همچنین توجه قابل ملاحظه به انکشاف زراعت معطوف گردید. بند های جدید اعمار گردید و سیستم توزیع آب به صورت معتدلی بهبود یافت.

توجه برای تفحصات پترول و گاز طبیعی و همچنین انکشاف معارف عصری نیز مبذول گردید. مانند سایر کشورهای روبه انکشاف

تورید سامان و لوازم و تجهیزات و پرسونل از خارج برای انجام این کارها ضروری بود. کمکها و قرضه ها مصارف ضروری اسعاری را تهیه کرد.

در تطبیق تعهدات این دو پلان ما برای چندی به کسر بزرگ مالی مواجه شدیم. بعدا ما موفق شدیم تا تورم پولی خود را از طریق مساعی جدی تحت کنترل بیاوریم. تجارب حاصله از پلانهای اول و دوم پنجساله ما را رهنمون ساخت تا ثقلت توجه خود را در پلان پنجساله سوم تغییر دهیم.

پلان پنجساله سوم با دقت تهیه گردیده است.

پلان های اول و دوم ثقلت خود را به ترانسپورت مواصلات، کنترل منابع آبی برای تولید قوه برق و آبیاری تفحصات منابع آبی معدنی و ارضی و تربیه پرسونل جهت

اشتراک در مساعی انکشافی متوجه ساخته بود. این فعالیت ها محتاج سرمایه گذاری های بزرگ و اسعار سنگت بود که بصورت عمده از طریق کمکها و قرضه ها از کشورهای دوست و موسسات بین المللی تهیه شده بود.

در پلان پنجساله لازم است تا با استفاده مولده از زیر بنایی که جدیداً ایجاد گردیده امور پیشرفته و به استخراج منابع طبیعی که کشف گردیده آغاز شده و سرعت در تولیدات زراعتی و صنعتی به منظور استهلاك داخلی و صادرات ازدیاد بعمل آید.

پرسونل و منابع مادی باید موثر تر مورد استفاده قرار گیرد از نقطه نظر مالی این مساعی معنی آن را میدهد که پس انداز ها و سرمایه گذاری های عامه و شخصی به پیمانانه

بیشتری صورت گیرد. و یک حصه زیاد انکشاف باید از طریق منابع داخلی تمویل گردد.

ضروری است تا در افزایش بار سنگین دیون خارجی و شرایط امداد خارجی از احتیاط کار گرفته شود. بهر صورت در بسیازی از اقاسم

جدید سرمایه گذاری ها اسعار خارجی به پیمانانه کمتر شامل است.

پلان پنجساله سوم یک قدم مهم بسوی انکشاف اتکاء بخودیک پیمانانه سریعی میباشد ولی با آنهم امداد خارجی در این حتمی خواهد بود.

همچنان لازم است تا زمینه برای بلند بردن سوبه حیاتی نیز مساعد گردیده و سهم ما در تولیدات توسعه یابد.

منافع و مفاد پروژه های زیر بنای اقتصادی پلانهای پنج ساله قبلی به چندین قسمت کشور محدود گردیده است. پلان سوم برای آن طرح

گردیده تا تولیدات زراعتی در سراسر کشور اصلاح گردیده و در هر جایی که فرصت های اقتصادی میسر است صنایع توسعه داده شود.

قزار است که پیمانانه سرمایه گذاری در سال ۱۳۵۰ به تناسب سال ۴۵ چهل فیصد افزایش یابد. درین افزایش تصدی های

شخصی سی فیصد و تصدیهای تولیدی چهل فیصد سهم خواهد بود. برای سی فیصد متباقی از کمک های خارجی استمداد خواسته میشود.

پیشرفت افغانستان در ساحه سیاست فوق العاده درخور ستایش است شاه خردمندو دور اندیش ما تسهیلات را در راه پیشرفت

بسوی اصلاحات فراهم ساختند. واضح گردید که ما میتوانیم اصلاحات سیاسی جدید را به عهده بگیریم. کار درموضوع قانونی اساسی جدید آغاز گردید این امر کار مشکلی بود زیرا منظور صرف داشتن یک ستندی که آوازه

است و به سر نوشت اضافه از هفت ملیون پشتون ارتباط دارد کار میکنیم .

ما معتقدیم که راه حل معقول و مسالمت آمیز بروفق مرام های حقه مردم پشتونستان رهبران و علمای آنجا پیدا شده میتواند .

ما یقین کامل داریم که این گونه راه حل مسئله مذکور مخالفت امنیت وساعات پاکستان تلقی شده نمی تواند ، و برای تمام منطقه سودمند میباشد .

قبل از آنکه این بیانات را خانمه دهم میخوام موقف افغانستان را در مورد موضوع ویتنام خاطر نشان سازم .

طوریکه در بسا اعلامیه های رسمی افغانستان اعلام گردید ما همیشه نگرانی خود را درباره

خرابی رقت آور اوضاع ویتنام که بطور روز افزون صلح جهانی را تهدید میکند ابراز

کرده ایم . ما معتقدیم که مسئله ویتنام بر اساس فیصله های سال ۱۹۵۴ ژنیو راجع

به هند چین که در آن به مردم ویتنام اطمینان داده شده بود که سر نوشت خود را مطابق

نمیتات خود شان بدون مداخله خارجی حل خواهند کرد حل شده میتواند .

هكذا بناغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم در دعوت نهاریکه به تاریخ ۱۰ حمل

از طرف دین رسک وزیر امور خارجه به افتخارشان ترتیب شده بود شرکت نمودند ودر این دعوت بناغلی صدر اعظم گفتند : -

افغانستان مصمم است تا درعصری ساختن کشور بصورت مسالمت آمیز طوریکه امروز این

حرکت در سراسر آسیا حکمفرماست موفوق گردد .

از وقتیکه به واشنگتن موصلت کرده اند از خلال ملاقات شان با لیندن جانسن وسایر اعضای حکومت امریکا این اطمینان شان تقویت

یافته که روابط کلتوری واقتصادی افغانستان با ایالات متحده امریکا در حال انکشاف است.

بلند داشته باشد نه بلکه داشتن يك منشور قابل تعميل بود .

این قانون اساسی درسال ۱۹۶۴ نافذگردید و سال ما بعد آن انتخابات عمومی صورت

گرفت که در آن برای نخستین بار زنان رای دادند و برای عضویت در پارلمان کاندید شدند .

درساحه روابط خارجی شما، ازسیاست عنعنوی بیطرفی مااطلاع دارید مایک سیاست بیطرفی فعال و

عدم انسلاک را در پیمانهای نظامی تعقیب میکنیم منظور از تعقیب این خط مشی رسیدن

بااهداف ملی ما و رهنمای روابط افغانستان با تمام ملل جهان بر اساس احترام متقابل و تعیین موقف افغانستان در مسایل بین المللی

و همکاری در راه صلح جهانی میباشد . غایه عمده مملکت ما صیانت استقلال، دفاع از

حاکمیت ارضی ، خدمت در راه صلح و همکاری با دیگران در راه پیشرفت بشریت میباشد .

موقف ما همزیستی مسالمت آمیز و همکاری آزاد بر اساس تساوی حقوق در ساحه های

اقتصادی و کلتوری میباشد ما مصمم هستیم که روابط دوستانه خود را باتمام ملل توسعه

دهیم . ما تمام مساعی خود را در راه انکشاف روابط حسنه و همکاری با همسایگان خویش و

سایر ممالک منطقه بخرچ میدهیم . ما در روابط خویش با ممالک جهان اساس های تساوی

حقوق ، احترام متقابل ، اجتناب از استعمال توه در راه حل اختلافات بین المللی و اساس عدم مداخله در امور داخلی سایر دول را احترام میکنیم .

ما از حقوق تمام مردم و ملل که در راه آزادی به نام اشکال و مظاهر آن مجادله

میکند حمایت نموده وبا تسلط خارجی ، تبعیسی و عدم مساوات مخالفت می ورزیم ،

ما در مورد معضله های اساسی خود با پاکستان که عبارت از مسئله پشتونستان

افغانستان و ایالات متحده امریکا هر دو عقیده متینی بکرامت انسانی و آزادی ملی داشته است. هر دو کشور نه تنها در صدد حفظ استقلال ملی خود بوده اند. بلکه پیوسته از مجادلات مردمان دیگر برای احراز آزادی شان حمایت و پشتیبانی نموده اند.

افغانستان آرزومند است تا ملت خود، جامعه خود، اقتصاد خود، موسسات سیاسی خود را انکشاف دهد. ما معتقدیم که تمام ملل جهان مانند ما باید قادر باشند تا با دیگران در شرایط مسالمت آمیز زیسته و بر پای منافع متقابل همکاری کرده و به حمایت یکدیگر خود احترام بگذارند.

ښاغلی میوندوال ضمن اشاره به پیروی از سیاست بیطرفی و عدم انسلاک به پیمانهای نظامی اظهار کردند: - این سیاست مثبت و بیطرفی فعال که هدف آن تقویت صلح، تخفیف کشیدگی و توسعه همکاری بین ملل جهان است برای مردم ما ثمر بخش ثابت شده و از نظر بین المللی یک قدرت مثبت بوده است. ما از حمایت کشور های دوست چون ایالات متحده امریکا در مساعی انکشافی ما تمجید مینماییم.

دین رسک وزیر خارجه امریکا به صدراعظم افغانستان اظهار کرد: - افغانستان و ایالات متحده امریکا دوستان یکدیگر میباشند بعد مسافه احترامی را که ما نسبت به یکدیگر داریم تخفیف نداده و نه قابلیت ما را برای همکاری کم کرده است.

ښاغلی میوندوال در مورد انکشافات افغانستان اظهار کردند که پیشرفت های اقتصادی، اجتماعی و کلتوری به آسانی صورت نگرفته است.

تمام مردمان ما درین وظیفه سهیم بوده و مساعی فوق العاده و فداکاری ها از خود بخرج میدهند.

امروز تمام آسیا در عصری شدن شامل است. آسیا چه جبرا و چه به صورت مسالمت آمیز مجبور است تا پیش برود. افغانستان مصمم است که عصری شدن کشور را به صورت صلح آمیز مثبت از پیش برد.

قبل از اشتراك در دعوت وزیر خارجه امریکا ښاغلی صدر اعظم با اوریل فریمن وزیر زراعت و هیوبرت واترز آمر شعبه مبارزه با گرسنگی مربوط اداره انکشاف بین المللی امریکا و به تعقیب آن ښاغلی میوندوال بازل وارن قاضی القضاة امریکا برای سی دقیقه مذاکره کردند.

بعد از دعوت نهار وزیر خارجه امریکا و ښاغلی میوندوال مذاکرانی با ویلیام هال معاون اداره انکشاف بین المللی امریکا و سایر مامورین آن اداره انجام دادند.

درین مذاکرات موضوع پروگرام کمک امریکا به افغانستان مورد بحث قرار گرفت.

به تاریخ ۱۰ حمل دعوتی بافتخار صدراعظم افغانستان از طرف انستیتوت امور خارجه داده شده بود.

ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم به تاریخ ۱۳ حمل به کالیفورنیا که در ساحل غربی ایالات متحده امریکا واقع میباشد مواصلت کردند.

پوهنتون کالیفورنیا حین بازدید ښاغلی صدراعظم دکتورای افتخاری حقوق را به ایشان تقدیم کرد.

ښاغلی صدر اعظم در راه عزیمت به کالیفورنیا در شهر اوکلاهما توقف مختصری نموده و جورج شرت ښاروال، اوکلاهما ښاغلی میوندوال را برای آن روز به حیث ښاروال افتخاری شهر معرفی کرد.

در بازدید ښاغلی صدر اعظم از کالیفورنیا ښاغلی عبدالله ملکیار سفیر کبیر افغانی با ایشان همراه بودند در میدان هوایی سانتا بارا واقع کالیفورنیا دکتور رابرت نیومن سفیر کبیر امریکا در کابل، ښاروال سانتا بارا رئیس پوهنتون کالیفورنیا و دو نفر از سفرای سابق امریکا در افغانستان از ښاغلی صدراعظم پذیرائی کردند ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم حین بازدید شان از پوهنتون کالیفورنیا واقع شهر سانتا بارا دکتورای افتخاری را در رشته حقوق دریافت کردند.

ښاغلی محمد هاشم میوندوال یکی از جمله سه شخصیتی میباشند که روز ۱۳ حمل در پوهنتون کالیفورنیا دکتورای افتخاری به ایشان تقدیم گردید. لستر پیرسن صدر اعظم کانادا در رشته حقوق و فرانسس سدویک نویسنده و هیکل تراش امریکایی در رشته هنر های زیبا نیز در همین روز دکتورای افتخاری دریافت کردند.

در محفل پذیرائی که در استدیوم پوهنتون کالیفورنیا به افتخار ښاغلی میوندوال ترتیب شده بود در حدود چهار هزار محصل، استادان و اعضای پوهنتون اشتراك کرده بود. درین محفل بر علاوه همراهان ښاغلی صدر اعظم گورنر، رئیس پوهنتون کالیفورنیا و سفیر کبیر ایالات متحده امریکا در کابل نیز شرکت داشتند.

عالی رو به انکشاف نیست و هیچ کشور رو بانکشاف در سوئیه بلند تعلیمی قرار ندارد ، این مساله رافورا در نظر مجسم میسازد ، ما بنا بر چندین دلیل ، در ساحه معارف نسبتا دیر تر آغاز کرده ایم ، فلپذا پساکار هایی موجود است که باید انجام یابد ، تنها شش فیصد مردم ما با سواداند و ازین دسته کوچک بایستی تمام معلمان ، متخصصان فنی روسا و کارمندان اداری ما تهیه شود ، همه میدانید در این کشور صنعتی که صنایع آن اکثرا پیرامون موفقیت های تخنیکی تمرکز یافته ، برای هزاران شغل و مقامیکه زندگی عصری ایجاب میکند ، چقدر افراد تحصیل کرده ضرورت است ، حتی شما با وجود سیستم خیلی مرفی تعلیمی ، تمام نیازمندیهای تان را بر آورده نمی توانید ، بخاطر دارم که داکتر نیومن یوقت بمن گفته بود که هرگاه دانشگاه کالیفورنیا طبق پلان بزرگش انکشاف می یافت و تناسب فعلی شاگردان دانشگاه های خودش را حفظ میکرد ، لازم بود هفتاد فیصد دکتوران فلسفی را که تماما دانشگاه های ایالات متحده عرضه کرده است اجبر بگیرد و علاوه یکمده دانشمندان را از ممالک خارجی نیز جلب کند .

هر گاه ایالتی مانند کالیفورنیا در پرکردن تمام نیازمندیهای خودش مشکلاتی دارد ، پس این کار برای يك مملکت کم انکشاف جهان ، مانند افغانستان تا کدام اندازه بیشتر مشکل خواهد بود ، خوشم ازینکه امشب بشما مطمئنان میدهم که کشور های دوست مخصوصا حکومت امریکا از طریق قرار داد های همکاری با دارالمعلمین دانشگاه کولمبیا و دانشگاه های وایومینگ اندیانا والینویز جنوبی و همچنان گروپ مخصوص تربیوی برای تعلیمات حرفوی و یک تیم مربوط به فن معماری درین مساعی ، کمک زیادی با ما بعمل آورده اند .

درست چند سال قبل وقتی وظیفه خطیربراه انداختن کشور خویش را بسوی عصر جدید سروی کردیم ، با در نظر گرفتن زیانهای ناشی از موقعیت محاط بودن به خشکه اصولا از میان سه روش عملی ناگزیر بودیم یکی را انتخاب کنیم ، نخست همه چیز را تابع انکشاف اقتصادی قرار میدادیم ، دوم همه چیز را بایست تابع انکشاف سیاسی میدانستیم و سوم اینکه میتوانستیم برای برقراری توازن بین انکشاف اقتصادی و سیاسی که واقعا مشکلتترین راه است ، بکوشیم . روش اول معنی آن را میداشت که زندگی

رئیس پوهنتون کالیفورنیا درین محفل ماموریت های گذشته بناغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم را از ابتدا که بحیث يك ژورنالیست بکار آغاز نمودند با وظایف شان در وزارت های خارجه و اطلاعات و کلتور توضیح نموده اظهار کرد : بناغلی میوندوال به رهنمایی اعلیحضرت معظم همایونی یکی از بانیان اولی تجربه دیموکراسی در کشور شان میباشند .

بناغلی میوندوال محصل ورزیده در علوم سیاسی ، اقتصاد ، تاریخ و امور دینسی هستند .

بناغلی صدر اعظم هموطنان شان را با نوشته هایش تنویر نموده اند .

وی موفقیت های گذشته و حالیه بناغلی میوندوال را تقدیر نمود و کامیابی مزید شان را در آینده آرزو کرد .

بناغلی میوندوال قبل از اینکه دکترای افتخاری را دریافت نمایند از صنف آرت و شعب مراکز پوهنتون دیدن نموده و در دعوت چاشتی که از طرف رئیس پوهنتون کالیفورنیا ترتیب شده بود اشتراک کردند .

متن بیانیة بناغلی میوندوال صدر اعظم در موقع دریافت دکتورای افتخاری حقوق اودانشگاه کالیفورنیا :-

مسرت دارم که این افتخار بزرگ را از دانشگاه کالیفورنیا نصیب می شوم . این مسرت من ازچندین لحاظ است یکتعداد محصلان افغانی در رشته های مختلف دانشگاه کالیفورنیا تحصیل کرده و یا هم اکنون مشغول کسب تعلیمات عالی هستند . از جمله دکتور عبدالمجید سابق سفیر کبیر محترم افغانی در ایالات متحده نخستین کسی بود که سال گذشته جایزه دانشگاه را دریافت کرد . ما با این دانشگاه بزرگ يك پیوند و رابطه دیگری نیز احساس میکنیم زیرا دکتور رابرت نیومن سفیر کبیر محترم شما به کشور ما ، یکی از استادان این دانشگاه هستند ولی بزرگترین پیوندیکه بین ما و شما موجود می باشد ، عبارت از علاقه مشترک ما به مساله تعلیم است . ازینکه میخواهم درینباره در دانشگاه کالیفورنیا ، ایالتی که در رشته تعلیم خدمات بزرگی انجام داده ، اظهار عقیده کنم . مسرت دارم ، تعلیم برای ما در افغانستان از بسا جهات بزرگ ترین سوالی بوده و در میان یک سلسله نیازمندیها در داخل مملکت عمده ترین نیازمندی ما را تشکیل می دهد .

این حقیقت که هیچ کشور دارای تعلیمات

فردی کاملاً تابع به يك پلان اقتصادي باشد بعضی کشور ها این روش را باشکال مختلف در پیش گرفته اند .
 ما با این روش سر و کار نداریم و آن را برای شان مطلوب میخواهیم ولی این راه ، راه مانیست .
 راه و روش دوم معنی آن را می داشت که مردم چیز فهم ولی بی تجربه حتی قبل از آنکه عقاید روشن تری برای آینده ما تیارز کند ، در معرض افکار بس پیچیده و بازی سیاسی قرار داده شوند ، نتیجه چنین روش ، جز بی نظمی ، عدم امکان واجد بودن يك انکشاف مطرح شده و شاید رویه پرفته مضحل ساختن نهضت اصلاحی ما چیز دیگری نمی بود .
 بی جهت نیست که دانشمند نامداری مانند پروفیسور هرولد لاسکی فقید گفته است که در اصطلاح (حکومت دیموکراتیک) به لفظ حکومت بایست اهمیت قایل شد .

این روش میسر گذاشتن آنی و کلی زمینہ توسط بعض کشور های جوان در پیش گرفته شده ، ما با این روش سر و کار نداریم و آن را برای شان مطلوب آرزو میکنیم ، ولی این راه ، راه ما نیست .

آنچه ما سعی کرده ایم انجام دهیم متحد شدن در راه تکامل متوازن هر دو یعنی انکشاف اقتصادی و اجتماعی و پیشرفت سیاسی به منظور بر قراری دیموکراسی است . علاوه مجبور بودیم دسته بندی پلانگذاری دولتی و تشبثات انفرادی را طرح کنیم اینهم کار آسانی نبود .

انتخابات آزاد برای نخستین بار در تاریخ ما صورت گرفت و اکنون پارلمان کاملاً انتخابی داریم . تاکنون حزب سیاسی نداریم ولی قانون تشکیل احزاب سیاسی همین حالا تحت مطالعه پارلمان قرار دارد . کشور مادرین تجربه تازه قدم گذاشته وطبعاً بی تجربه یکی از مسایلی را بیان می آرد ، ولی هرگاه یکی از میان شما لحظه ای تصور میکردید که پارلمان ما آزادانه انتخاب نشده و یا اینکه اعضای آن محض دست نشانده هستند کافی است به این امر متوجه شوید که پارلمان ، بودجه اخیر ما را تقلیل داده است .

هر جلسه پارلمانی از ناحیه تبادل نظر که بعضاً خیلی حاد میگردد ، جاندار گردیده و شما میدانید که این امر برای من و همکاران حکومت من ، کار ساده و آسانی نیست ، شاید هیچ صدر اعظم و یا هیچ رئیس جمهوری در دنیا موجود نباشد که لحظه ای در اوقات

تلخی بسر نبرد که در طول آن میخواهد مدتی تنها گذاشته شود تا کار های خودش را انجام بدهد معیناً این حقیقت مایه افتخار من است که اعلیحضرت معظم همایونی پادشاه ما اراده فرموده و مصمم اند تا کشور ما را به راه دیموکراسی و قانونی رهنمایی کنند . ما تازه می آموزیم تا اسباب دیموکراسی را بکار بر یسم . شاید برسید که اینجا را به تعلیم چه کار است ، میدانیم در حالیکه همه دیموکراسیها دارای تعلیمات عالی باشند تمام کشور های تحصیل کرده دیموکراسی نیستند ، ولی در افغانستان هر دو برای رسیدن بیک هدف بزرگ صمیمانه بهم پیوسته اند .

ما افغانها بحیث مردم بافتخار و مغرور و آزاد شهرت داریم .
 هر گاه قرار باشد که اعتماد به اصل (تئوری اقلیم) طوریکه در کتاب (روح القوانين) مونتسکیو تذکر یافته است . میتوان گفت که این نمونه را در مردمیکه در کوهستانها بسر می برند ، دریافت کرد ، تاریخ گواهی میدهد که در طول تاریخ بر کشور ما حملاتی شده ولی هیچگاه مغلوب نشده ایم .
 ما در میان کشور های آسیائی به تنهایی خود سه مرتبه مجبور شدیم در برابر یک قدرت اروپائی یعنی برتانیه بجنگیم و سرانجام هر بار پیروز شده ایم .

بنا بر این افغانها مخصوصاً آرزو نداشته اند بر آنان حکومت بعمل آید چنانچه بعضی امریکائیها حتی شاید در ایالت بزرگ کالیفورنیا ، گاهگاهی از واشنگتن احساس رنجش می نمایند همچنان افغانها گاه ، گاه از حکومت مرکزی خود خوش نبوده اند ، پاره ای از وسایل معینی موجود است که برای مردم ما مدتی سمبول حکومت مرکزی بوده ولی از آن دوری جسته شده است ، حتی تعجب خواهید کرد اگر بشنوید که به مکاتب نیز بحیث وسیله احتمالی کنترل حکومتی بنظر شک و سوء ظن دیده میشد ، وقتی حکومت خواست برای نخستین بار در بعض ولایات و دهات مکاتب اعمار و تاسیس نماید ، با مخالفت شدید و حتی خصومتها مواجه شد .

اکنون اینها تماماً بصورت سحر آمیزی تغییر کرده و مردم برای تعمیر مکاتب و تهیه معلم ، در خواستها و عرایضی میدهند ، این وضع چرا تغییر کرد ! آیا افغانها بیکبارگی برده بار و سودمند واقع شده اند ! خیر مردم ما با قبول طرز زندگی نو شخصیت و منش خودشان را تغییر نداده اند ولی چیز مهمتری

را کشف کردند ، مردم ما در یافتند که از طریق انتخابات آزاد اکنون سهم بزرگی می توانند در حکومت بگیرند و این نقش را بهر اندازه ایکه علم و دانش شان توسعه یابد به همان پیمانۀ موثر تر بجا آورده میتوانند ، اکنون مردم ما در تحت شرایطیکه تسهیلات تعلیمی بایست در سراسر کشور (بصورت متوازن) فراهم ساخته شود ، مکتب میخواهند ، اعضای پارلمان جدید این موضوع را بحیث یک مسالۀ حسابی قبول کرده اند . بدینترتیب در کشور ما در طرف نسبتاً چند سال محدود میتوان ملاحظه کرد که معارف چگونه دیموکراسی را تقوی می کنند و دیموکراسی چگونه معارف را تشویق مینماید هر دو عنصر بدون یکدیگر کاری را از پیش برده نمیتوانند و ما بایستی بسوی دو عنصر پیش برویم .

بنابر همین دلیل است که مادر قانون اساسی جدید خود در قسمتی که (حقوق و وظایف اساسی مردم) را تشریح میکند . در تاکید آزادی معارف قدم فراتری ، گذاشته ایم ، هر گاه بشنیدن آنچه در قانون اساسی ما درین مورد اشاره شده ، علاقه داشته باشید ، قسمتی از آن را اقتباس میکنیم : -

بنابر همین دلیل است که ما در قانون (تعلیم حق تمام مردم افغانستان است و از طرف دولت و اتباع افغانستان بصورت مجانی فراهم میگردد ، هدف دولت در این ساحه رسیدن به مرحله ای میباشد که برای همه افراد افغانستان مطابق به احکام قانون ، تسهیلات مناسبی در آن فراهم ساخته شود ، دولت مکلف است برای تصمیم و انکشاف معارف متوازن پروگرام موثری وضع و در ساحه تطبیق بگذارد .)

این اساسی است که روی آن اعضای پارلمانی ما برای (معارف ملی متوازن) داد میزنند و این هدفی است که حکومت من با علاقه کامل در راه رسیدن به آن با آنان هم آهنگ میباشد ، چنانچه درین مورد ضمن بیانیه تاریخی ۲۴ اگست خویش خطاب به هموطنانم که در آن فلسفۀ سیاسی (مترقی دیموکرات) خود را شرح میدادم تاکید کرده ام و اینک قسمتی از آن مطالب :-

(بمنظور تعمیم پروگرام های موثر و متوازن معارف ، باید سعی به خرج داد شود تا توازن نسبی چه از نظر مدارج تعلیمی و چه از لحاظ مناطق مختلف کشور تا حد امکان به میان آورده شود ، بنظر ما تعلیم و تربیت کودکان و نسل جوان برای شناسایی ارزشهای اسلامی ملی و دیموکراسی و حفظ نظام و رعایت قانون

راهی که در پیش رو داریم نه ساده است و نه کوتاه شما میتوانید به آسانی درک کنید ، فیصدی کوچک نفوس ما که بیسواد هستند ، نمیتوانند تعداد معلمانی را بجامه تقدیم کنند که همین اکنون برای تعلیم و تربیه جوانان خود به آن نیازمندیم .

از همین جهت است که از جمله چیز های دیگر ما این امر را به شاگردان افغانی که در ایالات متحده و سایر کشور ها تعلیم و تربیه آموخته اند خیلی مهم و حیاتی می پنداریم که بعد از اكمال تحصیلات و بازگشت شان بوطن وظایف محوله شان را در سیر تکامل بسوی دیموکراسی از طریق معارف انکشاف اقتصادی و نهضت اجتماعی اشغال نمایند . معارف یک مساله نسل ها بوده و ما صرف وقتی میتوانیم به رسیدن به نقطه جهش امیدوار باشیم که شالوده بزرگتری را از طریق تهیه قوای تعلیمیافته بشری ایجاد کنیم ، ما از مساعدت شما سیاستگذاریم ، ولی توقع داریم در چنین کمک و مساعدت خودباز هم برده بار و مصر باشیم ، چون معارف ، یک تشبث طولیل و مسلسلی را ایجاد میکند ، توقع داریم دوستان ما در یک کار دشوار و دراز ، ما را

همراهی کنند .

میدانیم که کانگرس شما میتواند مطابق به سیستم قانون اساسی تان در هر مرتبه تنها برای یکسال تخصیصاتی بدهد ، ولی ما برای یکسال نه بلکه برای نسلمها باید پلانی داشته باشیم ، ما درین راه نه تنها از طریق همکاریهای مادی بلکه از راه کمکهای معنوی و ادامه دوستی و تشویق شما میتوانیم تقویه شویم .

ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم به تاریخ ۱۶ حمل پس از بازدید ایالت کالیفورنیا وایلو ناین به نیویارک مراجعت کرد .

ښاغلی میوندوال از شیکاگو دیدن نموده و در آنجا کنفرانس مطبوعاتی ومصاحبه تلویزیونی انجام دادند و شب را در دعوتی که از طرف موسسه ادلای سینتونس ترتیب شده اشتراک کردند .

ښاغلی میوندوال صدراعظم در نیویارک با شورای معاصلات تجارتی برای تفاهم بین المللی مذاکره نموده و در دعوت چاشتی که به افتخار شان از طرف انجمن آسیایی نیویارک اشیاسوساییتی ترتیب شده بود اشتراک کردند و شام را به دعوت شورای روابط خارجی شرکت نمودند .

ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم ساعت ۲ شب ۲۰ حمل بوقت محلی نیویارک را به قصد پاریس ترک گفتند و پس از هفت ساعت پرواز به میدان هوایی پاریس مواصلت کردند .

لیندن جانسن تیلگرام ذیل را پس از آنکه ښاغلی صدر اعظم نیویارک را ترک گفتند عنوانی ایشان مخابره نموده اند درین اثنا نیکه شما ایالات متحده امریکا را ترک میگوئید بهترین تمنیات ما را با خود می برید ملاقات شما بمن موقع شناسائی با شما و آگاهی در مورد پیشرفت های افغانستان ساحات اقتصادی و سیاسی را داد ما متیقن هستیم که افغانستان به موفقیت خود در مساعی برای پیشبرد صلح و سعادت ادامه خواهد داد .

من و خانم برای شما سفر بازگشت بوطن را مامون و خشکوار می خواهیم .

(لیندن . بی . جانسن)

ښاغلی صدر اعظم تلگرام آتی را به جواب تلگرام ښاغلی جانسن فرستاده اند .

در موقعیکه امروز نیویارک را ترک میگویم میخوام یکبار دیگر نسبت دعوت لطف آمیز شما و پذیرائی گرمی که از من در کشور شما بعمل آمد تشکر نمایم .

از اینکه یکبار دیگر از امریکا بازدید کرده و فرصت ملاقات را با جلالتمآب شما یافتم حقیقتا مسرور هستم جای خوشوقتی برای من بود که طی این سفر با دوستان قبلی خود دیدن نموده ، و یکنه تعداد دوستان جدید پیدا کردم من متیقن هستم که این مسافرت روابط حسنه دو کشور را تشدید بیشتر خواهد بخشید .

با تمنیات صمیمانه و با موفقیت های شما در راه صلح و دوستی .

(محمد هاشم میوندوال)

ابلاغیه مشترک جلالتمآب لیندن جانسن رئیس جمهور ایالات متحده امریکا و ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم افغانستان

محمد ظاهر شاه پادشاه افغانستان و علیا حضرت ملکه حمیرا به سابقه طولانی دوستی نزدیک امریکا و افغانستان خیلی افزوده است، رئیس جمهور از صدر اعظم خواهش کردند تا محبت پر حرارت و تمنیات نیک مردم امریکا را نسبت به مردم افغانستان بحضور اعلیحضرت معظم همایونی برسانند . صدر اعظم میوندوال به رئیس جمهور مساعی مداوم افغانستان را تحت قیادت اعلیحضرت معظم همایونی در اعمار تحکیم موسسات دیمو کراتیک و تسریع ارتقاء اقتصادی و اجتماعی افغانستان شرح دادند . ایشان اجمال اراده حکومت خود را طی پلان پنجساله سوم جهت تقویه مساعی برای انکشاف اقتصادی تذکر دادند . رئیس جمهور به صدر اعظم از آرزومندی متداوم ایالات متحده امریکا اجرای نقش آن

بنا بدعوت لیندن جانسن رئیس جمهور ایالات متحده امریکا صدر اعظم افغانستان محمد هاشم میوندوال از تاریخ ۷-الی ۹ حمل ۱۳۴۶ مطابق ۲۸ الی ۳۰ مارچ ۱۹۶۷ به واشنگتن مسافرت کردند .

رئیس جمهور ایالات امریکا و صدر اعظم افغانستان به تاریخ ۷ حمل ۱۳۴۶ با هم ملاقات و راجع به مسایل مورد علاقه طرفین تبادل نظر نمودند .

رئیس جمهور امریکا جانسن نسبت به اینکه صدر اعظم افغانستان را دوباره به واشنگتن خیر مقدم میگوید مسرت خاص خود را اظهار و نقش برجسته و طولانی ایشانرا به حیث سفیر کبیر افغانستان در امریکا یاد آور شدند رئیس جمهور امریکا همچنان یاد آور شدند که مسافرت رسمی سنبله ۱۳۲۴ اعلیحضرت

مسافرت ها

در معاونت به مساعی افغانستان جهت تطبیق پلان پنجساله اطمینان دادند .
صدر اعظم به رئیس جمهور نسبت به کمک اقتصادی امریکاشونودی عمیق مردم افغانستان جهت تطبیق پلان پنجساله اطمینان دادند .
صدر اعظم به رئیس جمهور نسبت به کمک اقتصادی امریکاشونودی عمیق مردم افغانستان را اظهار نمودند .
درین مورد رئیس جمهور از مساعی مشترک دامنه دار امریکا و افغانستان در ساحت متعدد عرفانی با رضائیت خاص یاد آور شدند .
صدر اعظم سیاست خارجی افغانستان را که بر اساس روش عدم انسلاک و دوستی و همکاری با همه ملل استوار است شرح دادند .
صدراعظم مسایل موجود بین ممالک منطقه را که افغانستان در آن میباشد تشریح و بار دیگر نظر افغانستان را مبنی بر اینکه این مسایل از راه مسالمت و در فضای تفاهم ، اعتماد و واقع بینی حل شده میتواند توضیح کردند .

مسافرت بناغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم

به فرانسه

دو حکومت و از جانب دیگر اراده مشترک هر دو برای تصدیق و تأیید حقوق مردم به ترقی، تعیین سر نوشت و صلح میباشد خویشتن را تبریک میگوئیم که حضور شما درینجا بما موقع میدهد تا اقدامات کابل و پاریس درین مورد مشخص تر و قویتر ساخته شود .
جناب صدراعظم! امیدوارم سلاهما و احترامات فایقه و خاطرات صمیمانه مرا به اعلیحضرت برسانید .
جام خود را به خوشبختی شما بافتخار افغانستان که دوست فرانسه است بلند میکنم .
بیانیه بناغلی صدر اعظم بجواب بیانیه جلالتمآب رئیس جمهور فرانسه :-
جلالتمآب رئیس جمهور ! -
استقبال محبت آمیز و کلمات دوستانه شما موجب مسرت من گردید واز آن صمیمانه تشکر میکنم ، جلالتمآب رئیس جمهور کلمات شما نشانه مؤدت است .
که هر دو کشور را بهم پیوسته داشته و خوشبختانه حیثیت عنعنوی و ثابتی را گرفته است .

بیانیه رئیس جمهور فرانسه :-

استقبال و افتخار داریم از جلالتمآب شما پذیرائی می نمایم و این تأیید علا یق خیلی حسنه بین هر دو کشور میباشد که مسافرت فراغوش ناشدنی دو سال قبل اعلیحضرت محمد ظاهر شاه آنرا تبارز بخشیده بود .
اساسات این علاقیت از یکسو همکاری که بر حسب موافقت نامه سال گذشته منعقدہ بین

ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم حین ملاقات باجنرال شارل دوگول رئیس جمهور فرانسه در قصر الیزه دیده میشود

قبل اعلیحضرت معظم همایونی که به معیت هملکه معظمه در اثر دعوت شما بعمل آورده بودند گرامی می شمارند .

این مسافرت به من موقع خجسته دیدن پایتخت کشور بزرگ و دوست و خاصه فرصت معرفت با جلالتمآب شما را میسر میدارد ، که از مدت مدیدی آرزومندی من بوده است .

باین معنی هموطنان من مساعدت وسیع فرانسه را به کشور های جوان در حال رشد قدر دانی مینماید .

جام شربت خود را به صحت جلالتمآب رئیس جمهور ترقی و سعادت ملت فرانسه ودوستی بین هر دو کشور بلند میکنم .

هکذا ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم بتاريخ ۲۲ حمل در پاریس از مقر یونسکو دیدن کرده و با ښاغلی رونی ماهو مدیر عمومی یونسکو ملاقات و راجع به توسعه مساعدتهای یونسکو به افغانستان مذاکره کردند .

مسرت دارم که فرصت مذاکره را باجلالتمآب شما در باره توسعه علایق فرهنگی بین هر دو کشور حاصل نمودم علایق فرهنگی هر دو کشور از مدت تقریباً نیم قرن باین سوهمواره با ثمر بوده و در سال های اخیر بحدی معتنا به توسعه یافته است .

علایق اقتصادی فرانسه و افغانستان در آستانه چنان توسعه است که مورد آرزومندی هر دو کشور بود و از این حسن استقبال میکنم امیدوارم اقامت من در پاریس ومذاکرات من باحکومت فرانسه تشخیص طرفی که بر

علایق اقتصادی فرانسه و افغانستان در آستانه چنان توسعه است که مورد آرزومندی هر دو کشور بود و از این حسن استقبال میکنم امیدوارم اقامت من در پاریس ومذاکرات من باحکومت فرانسه تشخیص طرفی که بر

همچنان ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم بهروز ۵ شنبه ۲۳ حمل در دعوت چاشتی که از طرف موريس کودومورویل وزیر خارجه فرانسه ترتیب شده بود اشتراك کردند و همچنین به امرين یونسکو در پاریس راجع به پروگرام سیمینار نسخه های قلمی پښتو و دری که در تابستان امسال در کابل دایر

خواهد شد مذاکره نمود . و راجع به سایر موضوعات مربوطه یونسکو تبادل افکار کردند. ښاغلی میوندوال صدر اعظم بعد از سه هفته مسافرت به ایالات متحده امریکا و فرانسه ساعت ۹ و ۴۵ دقیقه قبل از ظهر ۲۵ حمل ذریعه طیاره آریانا به کابل مراجعت کردند .

بیانیه مطبوعاتی مشترک افغانستان و فرانسه

طی این مذاکرات فرصت مطالعه اوضاع عمومی بین المللی و خاصه مسایل مربوط آسیا میسر گردید .

طرفین نقاط نظر مربوطه خود را شرح داده، ملتفت گردیدند موقف های ایشان در باره اکثر مسایل باهم تلاقی میکند .

صدر اعظم افغانستان ازین اظهار رئیس جمهور فرانسه با کمال امتنان استقبال نمود که هر دو کشور در مورد شناختن و حمایت حق مردمان در همه جا به ترقی ، تعیین آزاد سرنوشت و بصلح ، عزم مشترک دارند .

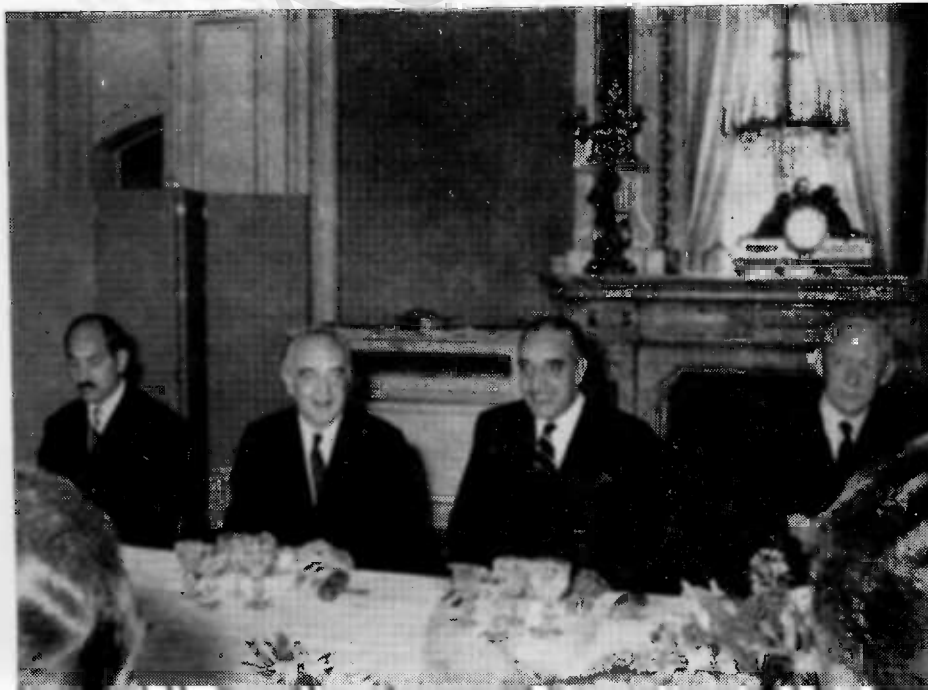
درساحه دوجانبه طرفین ازعلاق خیلی نیک که بصورت عنعنوی و خصوصاً از مسافرت رسمی اعلیحضرتین پادشاه و ملکه افغانستان در سال ۱۳۴۴ در فرانسه به اینسو بین هر دو کشور موجود است تذکر دادند . علایق فرهنگی و تخیکی فرانسه و افغانستان

ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم افغانستان از تاریخ ۱۹ الی ۲۴ حمل ۱۳۴۶ مطابق ۹- الی ۱۴ اپریل ۱۹۶۷ در پاریس اقامت نمودند .

دکتور نور علی وزیر تجارت و دکتور روان فرهادی مدیر عمومی سیاسی وزارت امورخارجه در معیت ایشان بودند هنگام اقامت خویش در پایتخت فرانسه صدراعظم بتاريخ ۲۱ حمل مطابق ۱۱ اپریل از طرف جنرال دوگول رئیس جمهور فرانسه که ضیافت نهاری به اعزاز ښاغلی صدر اعظم در قصر الیزه ترتیب داده بودند پذیرائی شدند .

همچنین ښاغلی میوندوال بتاريخ ۲۳ حمل مطابق ۱۳ اپریل با ښاغلی کودومورویل در قصرکی دورسی ملاقات نمودند و وزیر امور خارجه در آنجا ضیافت نهاری به اعزازایشان ترتیب داده بود .

ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم در دعوت وزیرخارجه فرانسه در پاریس

جلالتماب محمد هاشم میوند وال حیثیکه از مرکز یونسکو دیدن کرده ودر آنجا از طرف رونی ماهو مدیر عمومی آن موسسه پذیرایی شدند.

مورد بحث آمد در اثر این مذاکرات از ترقیات اطمینان بخش همکاری بین طرفین مطابق موافقت نامه اسد ۱۳۴۵ بین هر دو کشور تذکر داده شد . طرفین اظهار امید نمودند این همکاری تعقیب و توسعه یابد .

در ساحه اقتصادی صدر اعظم افغانستان هدفهای سومین پلان پنجساله را شرح داده اظهار توقع نمود فرانسه در داخل امکانات خویش در تطبیق آن همکاری نماید . جانب فرانسوی اطمینان داد که بعضی پروژه های پلان با توجه خاص مورد نظر آن میباشد .

مسافرت بناغلی اوتانت سرمنشی مؤسسه ملل متحد بکابل

بیانیه بناغلی محمد هاشم میوند وال صدراعظم جلالتماب :-

با اظهار مسرت از اینکه موقع می یابم یک بار دیگر با شما ملاقات نمایم ورود جلالتماب را به پایتخت کشور ما کابل خوش آمدید میگویم .

در این موقع ملاقات چند هفته قبل ما را در نیویارک با شادمانی بیادآورده بهترین تشکرات خویش را از استقبال صمیمانه که از من در مقر ملل متحد بعمل آوردید و تبادل نظری که در آن موقع باهم نمودیم تقدیم نمایم .

ما در اینجا خاطرات اولین مسافرت شمارا بافغانستان هنگامیکه بهمراهی صدر اعظم آنوقت برما مدت کوتاهی در کشور ما توقف نمودید بیاد داریم .

بناغلی اوتانت سرمنشی مؤسسه ملل متحد بتاريخ یکشنبه ۲۶ حمل ساعت یازده و نیم قبل از ظهر به دعوت حکومت افغانستان برای یک بازدید دو روزه وارد کابل شد . در نزدیک طیاره بناغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم ، بناغلی نور احمد اعتمادی معا ون صدارت و وزیر امور خارجه والی کابل و کابل بناروال از اوتانت پذیرائی کردند .

بناغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم ساعت هشت ۲۶ حمل دعوتی بافتخار اوتانت سرمنشی مؤسسه ملل متحد در گلخانه صدارت ترتیب داده بود در این دعوت بیانیه های بین بناغلی میوندوال صدر اعظم و اوتانت تعاطی گردید .

بناغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم با بناغلی اوتانت سرمنشی ملل متحد درمیدان هوایی کابل .

خدمات شایانی که طی یکی از مشکل ترین دوره های تاریخ بشریت انجام داده ومیدهید بشما تقدیم نمایم .

درین مورد میخواهم بهترین آرزو های خویش را برای موفقیت مساعی بزرگ شخصی که جهت برقراری صلح در ویتنام بخرچ میدهید اظهار دارم .

افغانستان سیاست مثبت و فعال عدم الحاق و بیطرفی را که هدف آن تقویت صلح تقلیل کشیدگیها و تشویق همکاری بین المللی می باشد تعقیب میکند ، افغانستان از حق مردمان برای تعیین سر نوشت پشتیبانی نموده ، امحای استعمار را بمر اسم و رسم که باشد میخواهد و طرفدار احترام حقوق بشر ، حل مسالمت آمیز منازعات بین المللی ، خلع سلاح عام وتام ، همزیستی وهمکاری بین المللی در ساحه های اقتصادی و اجتماعی را میباشند .

این سیاست برای کشور ما و منطقه ما و جهان مفید واقع شده است از این رو عقیده داریم که همه ملل باید باهم به صورت مسالمت آمیز زیست کنند و برای تامین منافع متقابله خویش با همدیگر همکاری نمایند و در راه حل مسالمت آمیز منازعات بین المللی سعی ورزند . ما با همین روحیه مساعی خویش را برای حل مسالمت آمیز قضیه پښتونستان که مسئله عمده روابط ما با پاکستان میباشد ادامه میدهیم . مساعی ملل متحد برای تحکیم صلح و رفاه از راه انکشاف اقتصادی و اجتماعی قابل تمجید و تحسین است .

فعالیت های ملل متحد وموسسات اختصاصی آن در ساحه های انکشاف اقتصادی واجتماعی در صورتیکه با جدیت و صحت کامل بعمل آید بر تقلیل کشیدگی های بین المللی اثر نیکویی داشته و ازین راه در تامین رفاه و آرامی جهان شمر واقع شده میتواند .

افغانستان در ابراز مساعی خویش برای تامین پیشرفت اقتصادی واجتماعی همکاری ممکنه را از موسسه ملل متحد و موسسات اختصاصی آن بدست آورده است . ما از مساعی ملل متحد و کمیسیون اقتصادی آسیا وشرق دوربرای تکمیل شا هراه آسیا یسی مخصوصا متشکریم ، افغانستان که از زمانه های باستانی باینسو چهار راه آسیا میباشد از این پروژه پشتیبانی کامل مینماید .

در ختم این تذکرات مختصر آرزو مدم یناغلی منشی عمومی اقامت شما در کابل بخوشی بگذرد و با آنکه مدت مسافرت شما در اینجا نهایت کوتاه است آرزو دارم شما و همراهان

درین موقعیکه از شما بحیث منشی عمومی ملل متحد در کشور خویش استقبال مینماییم میخواهم مراتب قدردانی عمیق حکومت افغانستان را از مساعی خستگی ناپذیر شما در راه صلح و تقویت اصول عالیله مندرجه منشور ملل متحد تقدیم نمایم .

جلالتآب شما وقت و نیروی خود را برای خدمت به سازمان جهانی وقف کرده اید ، اعضای ملل متحد با وجود ، اختلافاتیکه در بین خویش دارند در حفظ اعتماد به شخصیت شما باهم متفق میباشند ، این موقف مشترک وقتی به بهترین وجه آشکار شد که اعضای ملل متحد هنگام جلسات گذشته مجمع عمومی با اتخاذ نظر اعتماد خویش را با انتخاب کردن مجدد شما بحیث منشی عمومی ملل متحد بشما اظهار نمودند .

بسیار ممنونم جلالتمآب شما با وجود مشکلات متعددی قبول فرمودید برای یک دوره دیگر باین مقام پر مسئولیت باقی بمانید . علاقه استوار حکومت افغانستان را به پیروی اصول مندرجه منشور ملل متحد درین دنیا ی پر آشوب و عصر تضاد منافع درین موقع مسافرت شما به کشور خویش یکبار دیگر تایید مینمایم .

طوریکه به نیکویی میدانید افغانستان عضو هیچ پیمان دیگری بجز از مجمع بزرگ دول یعنی موسسه ملل متحد نمیباشد .

این خط مشی مطابق به خواسته های مردم افغانستان بوده و با مساعی ما برای انکشاف ملی موافق میباشد . آرزو مندیم همه اعضای ملل متحد به منظور حفظ صلح و امنیت در گیتی تصمیم راسخ خویش را جهت انجام مسوولیت های خویش اظهار داشته بدست آویز مشترک قابل قبول برای همه یعنی منشور موسسه ملل متحد پابندی داشته باشند ، ما آگاه هستیم که جلالتمآب شما مساعی خویش را برای عملی نمودن این منظور وقف فرموده اید و افغانستان همیشه درین راه با شما همفکر بوده است .

حکومت افغانستان باین عقیده است که صلح و امنیت بین المللی در صورت عدم وجود ملل متحد و یا در صورتی که ملل متحد در نتیجه عدم همکاری اعضای آن غیر موثر یا ضعیف گردد بیشتر مواجه با خطر میشود . با آگاهی کامل از اینکه جلالتمآب شما بحیث یک خدمت گزار بین المللی خویشتن را وقف بهبود احوال جهان نموده اید میخواهم بحث يك آسیا یی بهترین احساسات خویش را از

باریابی بناغلی تانت سرمنشی مو سسه ملل متحد بحضور اعلیحضرت معظم هما یونی درین موقع بناغلی میوندوال صدراعظم نیز بار یاب شدند.

من از کنفرانس باندونگ بدین طرف شما و من افتخار اشتراك آنرا داشتیم اشكال سیاست عدم انسلاک بسیاری از کشورها پشمول افغانستان را از نزدیک تعقیب نموده ام. مجاز خواهد بود اگر بگویم که من از پیروی که منشور و اعلامیه کنفرانس باندونگ از طرف کشور های عضو آن به شمول افغانستان بعمل آمده متحسب میباشم .

وقتیکه میگویم افغانستان از مندرجات منشور و اعلامیه نهائی کنفرانس باندونگ پیروی جدی می نماید مخصوصا مقصد اینست که حکومت افغانستان از اساسات همزیستی مسالمت آمیز و رویه همکاری دوستانه با همه حکومتا بدون در نظر داشتن اختلافات ایدیالوژی و سیاسی پیروی میکند .

فکر میکنم جای آنست تا از مندرجات منشور ملل متحد درین باره تذکر دهم ، منشور ملل متحد بصورت قطعی میگوید که کشور های عضو در صلح و سلم باهمدیگر بحیث همسایگان نیک زندگی خواهند کرد . این زبان قطعی منشور است بیست و دو

محترم تا بتوانید بعضی نقاط دلچسپ را در اینجا بازدید نمایید . جام خود را به صحت و سلامت شخص جلالتمآب و موفقیت پایدار شما در خدمت به ملل متحد می بردارم . متن بیانیه جوابیه اوتانت سر منشی موسسه ملل متحد :-

بناغلی صدر اعظم ، روسای مجلسین ، اعضای کابینه .

بناغلو ! اول از همه میخواهم تشکرات صمیمی و خوشنودی خود را نسبت دعوت نیکی که بمن داده شده و مسافرت مرا درین کشور امکان پذیر ساخته است بحضور اعلیحضرت معظم همایونی ، صدر اعظم و حکومت شما تقدیم کنم .

طوریکه شما همین اکنون فرمودید این دومین مسافرت من باین شهر تاریخی میباشد و هنوز خاطرات خوش مسافرت خود را باین شهر که دوازده سال پیش به همراهی صدراعظم سابق بر ما در راه عزیمت به مسکو صورت گرفت با خود دارم .

بشریت يك مليون سال كهن به د ه
است.

در دوران این يك مليون سال انسان
چیزهای بزرگی خلق کرده است. انسان چیز
های محیر العقول را انجام داده است. و آن
عبارت از پیشرفت در ساحات هنر، سیانس
ادبیات، شعر، فلسفه، مذهب و دین، معماری
انجینیری، و امثالهم تمام اینها ایجاد ها ی
محیر العقول انسان میباشد.

اینها همه ترس انسان را از بمبها یدروجن
بوجود آورده است. این بزرگترین بحرانست
که بشریت امروز به آن مواجه میباشد بنباغلی
صدراعظم از همین لحاظ است تا وقتیکه من به حیث
سرمنشی ملل متحد کار میکنم. مساعی
پیوسته من این خواهد بود تا سعی ورزم از
تأمین پرنسیپ های منشور ملل متحد وجلو
گیری از جنگ، پیروی نمایم در پاراگراف اول
منشور ملل متحد بصورت قطعی گفته شد که
موسسه ملل متحد برای آن بنایافته تا نسل
های آینده بشر را از خطر جنگ که در دوران
مادو مرتبه تالمات ناگفتنی رابه بشریت آورده
است. حفاظت نماید این زبان حقیقی منشور
ملل متحد است. ملل متحد برای این بنایافته
تانسسل های آینده را از خطر جنگ که دوبا ر
در دوران حیات مایکی در ۱۹۱۴ و دیگری در
۱۹۳۹ تا اثرات ناگفتنی را برای بشریت آورد.

سال پیش از تمام کشورها تقاضا شده تا
از منشور ملل متحد پیروی نموده و باهم
در صلح و سلم بحیث. همسایگان نیک زندگی
کنند.

بنباغلی صدر اعظم، شما و همکاران تان
از این ماده خاص منشور ملل متحد با دقت
زیاد پیروی نموده اند این امر با اعلامیه نهائی
کنفرانس بانوونگک مطابقت دارد.

شما با لطف خود به خدمات و ماموریت در
راه تأمین صلح اشاره نمودید.

طوریکه من در چندین مناسبت قبلا گفته ام
نظریات من در مورد حل پرابلم های انسانی و
کلیه تاریخ بشری مرا با این نتیجه رهنمون
می نماید که در نیمه دوم قرن بیستم طی شیخ
بمب های دروچن به غیر از راه همزیستی، یگانه
را همسپردیگر نیستی است. این درس بزرگ زمان
ماست و طوریکه من چندین مرتبه قبلا اظهار نموده ام
فکر میکنم ما باید روی یک حقیقت اصلی تعمق
و مذاقه نمائیم و آن اینست که معمای خطرناک
برای تمام موجودیت مفکوره قدرت بمب
های دروچن است. در کدام وقتی در کدام جا
کدام نفری شاید بمب های دروچن را با نفاق در
آرد.

آنوقت انجام تمام چیزهایی خواهد بود که
انسان آنرا خلق نموده است.
شاید مبالغه نموده باشیم که بگوئیم تا ریخ

بنباغلی میوندوال صدراعظم با واتانت در دعوت شب ۲۷ حمل، سناتور داوی و بنباغلی اعتمادی
معاون صدارت نیز دیده میشوند.

مسافرت ها

است نجات دهد. اکنون مابه دورنمای قطعی يك تباهی دیگر مواجه میباشیم و آن ازنا حیه انكشافات جنوب شرق آسیا میباشد. بناغلی صدراعظم ، خوشنودم که خود رادر حصه این بحران مخصوص باطرز العمل ، روش و ارزبایی حکومت افغانستان موافق می یابم. بطور مثال من خود را باحکومت افغانستان درین موافق می یابم که قدم اول بسوی ایجاد شرایط مذاکرات صلح آمیز انقطاع بمباران ویتنام شمالی که بناغلی صدراعظم شما آنرا باجرت در دوران مسافرت تان به امر یکا اظهار نمودید میباشد. من با ارزبایی و درك اوضاع باشما موافق میباشم. دومین چیزیکه من خودرا درباره آن با ارزبایی حکومت تان موافق می یابم اینست که غایه نهائی درویتنام باید از طریق موافقتنامه های ۱۹۵۴ ژنیو جامعه عمل گیرد.

به نظر من اختلافات سیاسی به عین را ه اختلافات ایدیالوژی دینی روان خواهد شد.

من فکر میکنم بشریت بسوی یک سنتیز حرکت میباشد. شاید برای این امریک قرن یادو قرن ویا پنج قرن درکار خواهد بود اما علایم غیرقابل اشتباهی موجود است که نشان میدهد ماتقریباً بسوی سنتیز روان می باشیم.

بناء درجلسه آینده شورای اقتصاد دی و اقتصادی بیشتر نگران میباشم زیرا از انجام جنگ دوم جهانی بدینطرف کشور های غنی تر و کشور های فقیر فقیرتر شده اند و این خلاهنوز هم وسیع شده میرود.

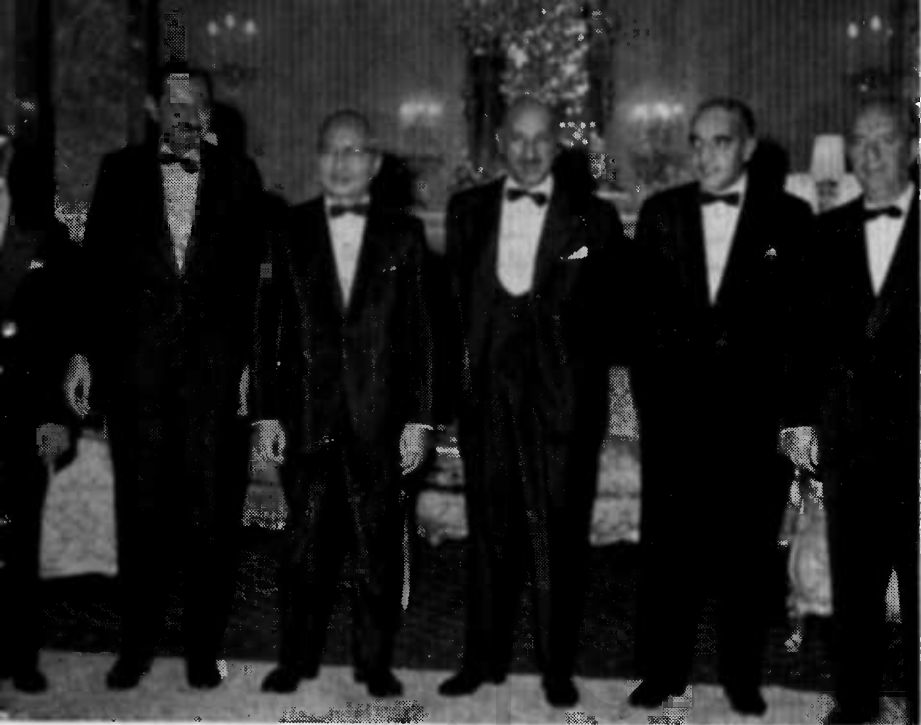
ملل متحد درسال ۱۹۶۱ دهه انکشاف را با اهداف وسطی آغاز نمود. حتی این اهداف وسطی هم هنوز تامین نگردیده است. اکنون بعداز تقریباً شش سال هنگامیکه ما نتایج تاثیر پروگرام های دهه انکشاف را مجدداً ارزیابی میکنیم.

من شخصاً احساس میکنم که نتایج آن هنوز ازقناعت بخش بودن دور است. البته اختلافات افکار بین من و بعضی از همقطاران من درموسسه ملل متحد موجود است اما احساس شخصی من اینست که حتی این هدف وسطی یعنی پنج فیصد از دیا د تولیدات ملی هنوز بدست نیامده است. بنا درجلسه آینده شورای اقتصاد دی و اجتماعی ملل متحد که قرار است درماه جولای

بسیار مسرت دارم که من در مورد این مسایل اصلی باحکومت شما موافقت کامل دارم طوریکه من همیشه گفته ام جنگ ویتنام اصلاً يك موضوع سیاسیست و مسایل نظمی قادر نخواهد بود تا این بحران را حل نماید صرف مباحث و مذاکرات دیپلوماسی و سیاسی میتواند يك حل مسالمت آمیز را برای ویتنام بمیان آورد. دوم اینکه مقصد واضح دسته های که اصلاً درموضوع ویتنام ذیدخل میباشند تطبیق موافقتنامه های ژنیو میباشد موافقتنامه های ژنیو در حقیقت دو غایه دارد.

استقلال و عدم انسلاک ، اینست دو غایه موافقتنامه های ۱۹۵۴ ژنیو اگر ویتنام شمالی و ویتنام جنوبی هر دو مستقل ساخته شده بتوانند و اگر دسته های که اصلاً درجنگ ویتنام شامل میباشند بتوانند روی این غایه بموافقه برسند درآنوقت من گفته می توانم که مایک قد م نزدیکتر به صلح شده ایم یگانه مشکل درین زمینه بوجود آوردن این شرایط است. اما بناغلی صدراعظم اجازه بدهید که بشما اطمینان

دهم تاوقتی که من وظایف سرمنشی ملل متحد را انجام میدهم مساعی پیوسته من این خواهد بود تا سعی ورزم خود را درراه اعاده صلح در آن منطقه بد بخت آسیا وقف نمایم. بنا بناغلی صدراعظم شما در مورد اهمیت جنبه های اقتصادی و اجتماعی وظایف ملل متحد درست گفته اید و من با ارزبایی شما درین مورد بکلی موافقه دارم.

بناغلی تانت سرمنشی موسیسه ملل متحد بحضور اعلیحضرت معظم همایونی

در بنهوق بناغلی میوندوال صدر اعظم ، بناغلی دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه ،

بناغلی دآوی رئیس مشرانو جرگه و بنا غلی نورا احمد اعتمادی معاون اول صدارت عظمی و وزیر

امور خارجه نیز باریاب دید و میشوند

بر کشور های روجه انکشاف دارد.

بطور مثال مسئله را میگیریم و آن قیم مواد اولیه است که اکنون یکی از پرابلم های جدی کشور های ر وبه انکشاف را تشکیل میدهد.

صرف هفته گذشته ، جناب صدراعظم هنگام توقف در سیلون من با صدراعظم آنکشور مذاکراتی انجام دادم حکومت سیلون نسبت به تنزیلی که در قیمت های مواد اولیه مثلا چای بوجود آمده خیلی نگران میباشد. این تنزیل اقتصاد سیلون را تا اندازه متاثر میسازد . بطوریکه سیلون مجبور است تا به ذرا یسع چندین جانبه دوجانبه و سایر منابع میسر متوسل شود.

البته حکومت سیلون این موضوع را به موسسات مربوط ملل متحد می کشاند . بطور مثال پرابلم های قیم مواد اولیه را در یکی

در زنیو انعقاد یابد فکر میکنم مجبور خواهم بود تا سفارشات قوی نمایم که مساعی ما در دوران سه سال آینده به منظور جبران یس ماندگی های شش سال گذشته مامتضا عف گردد. بناء تمام مساعی مایعنی مساعی تمام اعضای ملل متحد باید بیشتر وقف بلند بردن معیار اقتصادی واجتماعی مردمان هر حصه جهان گردد . البته این دومین غایه ملل متحد میباشد .

مسرورم که از جلسه آینده کنفرانس انکشاف و تجارت ملل متحد که در ماه فروری سال آینده در دهلی جدید انعقاد می یابد بشما اطلاع دهم به نظر من این یکی از مهمترین یس کنفرانس هایی خواهد بود که تا حال از طرف ملل متحد منعقد میگردد . چه تجارت امداد و فعالیت اساسی وعمده ایست که تا کثیر مستقیم

مسافرت‌ها

از کشورهای امریکای لاتین که صادر کننده قهوه میباشند بشما ذکر نمایم. در سال ۱۹۶۵ این کشور پنجاه فیصد بیشتر نسبت به صادرات پنج سال قبل تر خود صادر نمود. اما این کشور بیست فیصد کمتر از عواید پنج سال پیشتر باوصف اینکه پنجاه فیصد بیشتر از مقدار قبلی صادر نمود بود بدست آورد.

عواید اسماری این کشور هشتاد فیصد عوایدی بود که پنج سال قبل حاصل شده بود. این یکی از مثالهای برجسته است که چطور کشورهای روبه انکشاف از رهگذر سیستم قیمت های اموال و روحیه های کشور های انکشاف یافته درین زمینه متضرر میشوند.

هستم که پرایلم های اقتصادی واجتماعی بتا جناب صدراعظم من بکلی با شما موافق و عملیات ملل متحد درین ساحه باید مورد نزدیک ترین توجه مآقرار گیرد. همچنین خیلی ممنونم که می دانم حکومت

جناب صدراعظم یکبار دیگر می خواهم امتنان خیلی صمیمانه خود را بحضور اعلیحضرت معظم همایونی، شما جناب صدراعظم و حکومت تان نسبت به مهمان نوازی گرمی که بمن و رفقایم در دوران توقف مختصرم درین شهر زیبای تان ابراز شده باتشکر تقدیم کنم.

جلالتآب اجازه بدهید پیشنهاد کنم جا م خود را به سعادت اعلیحضرت معظم همایونی صدراعظم محترم و حکومت مردم افغانستان بلندکنیم.

همچنان اوتانت سر منشی ملل متحد

بناغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم حین ایراد بیانیه

د افغانستان کالی.

زندگی کند ومن فکر میکنم که این مهمترین قسمت منشور ملل متحد است .

ملل متحد باید یک مرکز هم آهنگ ساختن اعمال ملل عضو به منظور نایل شدن به اهداف مشترک باشد .

اولین طرز العمل من این است که هرگاه اختلافی بین دوسه یا چهار عضو پیدا شود باید یک منطقه مشترکی جستجو گردد.

ویا به عباره دیگر روش من هماهنگ ساختن این جبهات میباشد .

با وجود تمام اختلافات مذهبی ، اختلاف ایدئولوژی های سیاسی در رنگ و جلد فکر

میکنیم که بشریت به سوی یک سنتیز مشترک روان است من به مفکوره تزائیتی تزو سنتیز

عقیده دارم و جداً فکر میکنم که علایم اشتباه ناپذیری وجود دارد که بشریت به سوی یک سنتیز بزرگ روان است .

همچنان بناغلی ارسن شهباز آمر اداره انکشافی ملل متحد در افغانستان قبل از اجرای

مراسم افراشتن بیرق ملل متحد از خدمت ما ت بناغلی تانت در راه صلح جهانی به قدردانی یاد کرد.

همچنین او تانت به ساعت هشت شب ۲۷ حمل بحضور اعلیحضرت معظم هائیونی در قصر گلخانه باریاب گردیدند.

درین موقع بناغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم ، رئیس ولسی جرگه ، رئیس مشرانو جرگه معاون اول صدارت و وزیر امور خارجه ، وزیر

اطلاعات و کلتور آمر و معاون اداره پروگرام های انکشافی ملل متحد در افغانستان نیز حضور ملوگانه را داشتند .

او تانت سر منشی عمومی ملل متحد صبح روز سه شنبه ۲۸ حمل را ذریعه طیاره

مخصوص ملل متحد به قصد راو کپندی ترک گفت :

ساعت ۹ ونیم قبل از ظهر ۲۷ حمل از موزیم دیدن و بعداً در عمارت وزارت امور خارجه با بناغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم و

بناغلی نور احمد اعتمادی معاون صدارت و وزیر امور خارجه ملاقات کرد .

کذا بناغلی تانت ساعت ۲ بعد از ظهر ۲۷ حمل بیرق ملل متحد را در نمایندگی آن موسسه در کابل برافراشت

بیانیه او تانت در حین برافراشتن بیرق !

خیلی مسرور هستم که توانستم با شما ملاقات نموده و در آوان توقف مختصر خود در این شمیر تاریخی مذاکراتی با بناغلی صدراعظم و وزیر خارجه افغانستان انجام هم و کذا امتنان

دارم که حکومت افغانستان کار و کیفیت کار شما را و روابط بین شما و همکاران افغانی شما را قدردانی میکند .

فکر میکنم که روابط شما با حکومت و مردم افغانستان خیلی مشر خواهد بود اگر شما

اهمیت تمایل بشریت ، روح تفاهم روحیه همکاری و آرزوی تفاهم نظریات دیگران را در ذهن خود داشته و این پیام ملل متحد را در

همه جا بپروم برسایند این همکاری مشر تر خواهد شد ملل متحد به هر حال تشکیلات مرکزی

یا دسته جمعی مردمان جهان را منحصکس میسازد ، ملل متحد مطابق میل دول عضو خویش ضعیف یا نیرومند شده میتواند هرگاه ملل عضو آن خواسته باشند ملل متحد

نیرومند شود ، نیرومند گردیده و هرگاه نخواهد ضعیف باقی بماند ضعیف خواهد ماند .

روش من در مواجه شدن با تمام مسائل مطابق رهنمایی های منشور ملل متحد میباشد که در آن تذکر رفته که همه اعضا باید با

همدیگر مانند همسایه گان نیک در صلح

افغانستان

موقعیت جغرافیایی:-

افغانستان که از چهار طرف با خشکه محاطه می باشد در منطقه معتدله بر اعظم آسیا بین ۲۹ درجه ۳۰ دقیقه - ۳۸ درجه و ۳۰ دقیقه عرض البلد شمالی و ۶۰ درجه ۳۰ دقیقه ۷۵ درجه طول البلد موقعیت دارد . کلانترین طول افغانستان از دره خیبر تا آخرین نقطه شمال غربی یعنی دهنه ذوالفقار ۶۰۰ میل و کلانترین عرض آن از خمیاب تا آخرین نقطه جنوب مملکت یعنی کوه چگای تقریباً ۵۰۰ میل بوده و مساحت عمومی افغانستان تقریباً ۲۷۰۰۰۰ میل مربع میباشد .

سرحدات:

افغانستان از طرف شمال تقریباً یکهزار میل با اتحاد جماهیر شوروی هم سرحد می باشد این سرحد از گوشه شمال شرقی یعنی جاییکه دریای آمو بستر کوههای مرتفع پامیر را ترک می دهد شروع شده و تا دهنه ذوالفقار می رسد . از دهنه ذوالفقار که نقطه اتصال افغانستان ، ایران و شوروی می باشد . بطرف جنوب تا سیاه کوه سرحد افغانستان و ایران بمیان می آید . این سرحد برای چندین سال بصورت مستند و ثابت بیسن افغانستان و ایران دیده نشده و بعضاً سبب بروز بعضی کشیدگی ها گردید تا اینکه در ۱۹۳۴ به حکمیت جنرال فخرالدین التای یک جنرال منور و عالم ترک موضوع تصفیه شده و به فیصله مذکور هردو مملکت افغانستان و ایران قناعت نموده و سرحد اساسی و ثابت تعیین گردید .

در جنوب و شرق از سیاه کوه تا انتهای شمال شرق با پشتونستان همسایه بود . و در انتهای شمال شرق اندکی با ولایت سنگیانگ چین هم سرحد می باشد .

ساختمان طبیعی :-

افغانستان سر زمین کوهستانی بوده و بطور وسطی از سه تا ۴ هزار فت از سطح بحر ارتفاع دارد . سلسله کوها تقریباً در تمام افغانستان وجود دارد اما بصورت عموم از شمال شرق به جنوب غرب امداد می یابد . بعضی قسمت های شمال شرق و مرکزی مملکت از جلگه های بزرگ مرتفع که ارتفاع وسطی آن تا به ۶ هزار فت می رسد و ستون فقرات آن کوه هندوکش می باشد تشکیل یافته این جلگه های مرتفع به تدریج پست شده می رود و بطرف جنوب سطوح هموار به (۱۶۰۰) فت می رسد .

کوها :-

کوه هندوکش که از سطح مرتفع پامیر در شمال شرق مملکت شروع گردیده و به جنوب غرب افغانستان امتداد می یابد ارتفاع وسطی آن ۱۴ هزار فت و قله بلند ترین آن ۱۶۹۰۰ فت می رسد .

کوه بابا :- از بامیان شروع شده و بطرف غرب تا به ۱۲۵ میل امتداد می یابد ارتفاع وسطی آن تا ۱۳۰۰۰ فت می رسد . قله بلند ترین آن شیخ فولادی نام داشته و در حدود ۱۶۸۷۴ فت ارتفاع دارد .

فیروز کوه:- بغرب کوه بابا دو سلسله کوه دیگر وجود دارد که بنام فیروز کوه یاد می شود .

پاراپا میزاد :- در انتهای غرب بین هرات و باد غیسات سلسله کوه کوچک وجود دارد که بنام سلسله پاراپا میزاد یاد می گردد و باندازه ۹ هزار فت ارتفاع دارد .

سپین غر :- این کوه شاخ از سلسله کوه سلیمان می باشد که افریدی و تیرا در یک طرف آن و ننگرهار بدیگر طرف آن و جو د

دارد . قله بلند ترین آن بنام سیگارام یاد شده و ۱۵۶۰۰ فټ ارتفاع دارد .

همچنان کوه سلیمان کوهای هزاره جات ، تیربند ترکستان از کوه های مشهور می باشند .
دریاها :

دریای آمو : - طول این دریا ۱۴۰۰ میل می باشد و از معروفترین دریای آسیا حساب می شود . و تقریباً بانسازه ۴ صد میل ، سرحد طبیعی بین افغانستان و اتحاد جماهیر شوروی را تشکیل می دهد .

دریای کوکچه : - از کوه هندوکش سر چشمه گرفته به دریای آمو می ریزد .
دریای مرغاب :

از انتهای فیروز کوه سر چشمه گرفته ، اولاً بطرف غرب و بعد بطرف شمال غرب جریان می کند و طول آن ۲۸۵ میل می باشد . هریرود : - از کوه های دایزنگی سرچشمه گرفته از طرف شرق بطرف غرب جریان دارد . و طول آن ۳۵۰ میل می باشد .

دریای کابل : - از کوتل اوئی سرچشمه گرفته با معاونین خود دریای پغمان ، لوگر ، کنر بطرف شرق جریان دارد .

هلمند : - طول این دریا ۶۲۵ میل می باشد . از کوه های پغمان و هندوکش سر چشمه گرفته از بین هزارجات گذشته و بطرف جنوب غرب مملکت جریان می کند .

ارغنداب :

از کوه های هزارجات سرچشمه گرفته به جنوب غرب مملکت جریان می نماید دریای خاش رود ، فراه رود نیز از همین گروپ می باشد .

اقلیم :

اقلیم افغانستان بطور عموم در زمستان سرد و در تابستان گرم و خشک می باشد در زمستان برف می بارد مخصوصاً در مناطق مرتفع که بزرگترین منابع آب را برای مملکت تشکیل می دهد خیلی ها زیاد می باشد و چهار فصل معین دارد .

ولایات :

افغانستان به ۲۹ ولایت تقسیم گردید ه کابل پایتخت و یکی از شهر های بسیار عمده افغانستان بوده و تقریباً نیم میلیون جمعیت دارد . قند هار دومین شهر مملکت را با داشتن یک صد هزار نفوس تشکیل می دهد . قندهار از حیث میوه و داشتن میدان هوایی بین المللی شهرت جهانی دارد .

هرات : - با داشتن نفوس تقریباً یک صد و بیست هزار نفر یکی از شهر های بزرگ

افغانستان محسوب میشود هرات در تجارت قالین و میوه معروف است .

جلال آباد :

در شرق افغانستان موقعیت داشته و از لحاظ میوه جات متنوع نیشکر برنج شهرت زیاد دارد و از جمله شهر های صنعتی ، بغلان ، کندز ، پلخجری را نام برده می توانیم در شمال افغانستان مزار شریف ، میمنه مرکز بزرگ تجارت پشم ، پنبه و قالین را تشکیل می دهد .

اوضاع اقتصادی :

زراعت تقریباً ۷۵ فی صد مصروفیت باشندگان افغانستان را بار می آورد و ۲۵ فیصد مردم به مالدار می مشغولیت دارند گندم ، برنج ، پنبه ، و انواع میوهجات از پیداوار عمده مملکت می باشد ، پنبه ، پشم ، قره قل ، قالیسن و میوهجات از اقلام عمده صادرات است . مواد نفتی ، ماشین باب ، موتر ، منسوجات از واردات بزرگ میباشد گرچه تاکنون خطوط آهن در مملکت تمدید نیافته . اما روی هم سرک های اسفلت شده و حفر تونل های بزرگ به بهترین صورت بعمل می آید . همچنان اعمار میدانهای هوایی که مطابق به شرایط بین المللی می باشد در تجارت افغانستان خدمت بزرگی بعمل آورده است .

تجارت خارجی افغانستان از راهای عمده ترانزیتی از خاکهای اتحاد جماهیر شوروی ، ایران و پاکستان اجراء می شود .

مردم . لسان :

از اعصار و قرون سابق افغانستان شاهراه تجارتی بود . اقوام جهان رفت و آمد خود را به چین و هندوستان از همین سر زمین اجراء می نمودند .

ازینرو آهسته آهسته در مرور زمان یک تعداد از نژاد های مختلف درین سر زمین بود و باش اختیار نمودند و تحت عنوان افغان بزندگی رو آوردند و تعداد عمومی مملکت فعلاً به ۱۳ میلیون می رسد . باشندگان این سر زمین بدون تبعیض نژاد ، دین ، همه در پرتو دیموکراسی حقیقی زندگی نموده در کلیه امور مساوی می باشند لسان پشتو و دری زبان های رسمی مملکت را تشکیل می دهد .

تعلیم و تربیت :

در افغانستان تحصیل تا به صنف شش ابتدائی اجباری بوده و بعد از آن اختیاری است . مصارف تعلیمی از صنوف ابتدائی الی تحصیلات عالی در پوهنتون ، تماماً رایگان

می باشد . علاوه از مکاتب ابتدائی متوسط و عالی و پوهنتون ها ، يك تعداد بزرگ مكاتب دهاتی و كورس های اكابر در نقاط مختلف افغانستان جهت با سواد ساختن عمومی جامعه تشكيل داده شده است .

بوده و از طرف دولت تأديه می گردد . حكومت توجه بیشتر و عالی تر در راه تعمیم معارف و بلند بردن سوئیة تحصیلات ابراز می دارد . فعلا در افغانستان دو پوهنتون یکی بنام كابل پوهنتون و دیگری بنام ننگر هار پوهنتون

عقاید و پروگرام اصلاحات بنام علی محمد هاشم میوندوال

صد راعظم در موقع ورود چهل و هشتمین سال استقلال وطن هموطن عزیز !

و مرفه بر اساس تسانده ملی ، حرمت كرامت انسانی ، سلطه قانون ، مساوات ، تعاون اجتماعی و ترقی متوازن همه امور حیا تی میباشد ، از آنجا كه حرکت بسوی این هدف های عالی وظیفه فرزندان خدا پرست ، شاهدوست و وطن خواه این خاك است ، از آنجا كه كافه مردم ما شهریان ، روستائیان ، كارگران ، كار فرمایان ، روشنفكران باید تحت سایه پادشاه كه مظهر وحدت ملی است در راه ترقی و اعتلای كشور مجاهده و با فقر ، بیماری ، بیسوادی و عوامل نامساعد زندگانی و بی عدالتی اجتماعی و بقایای ملوك الطوائفی مجادله كنند ،

از آنجا كه همه افراد ملت باید در مجادله علیه هر نوع تبعیض ، خود پرستی ، قبیله پرستی ، منطقه پرستی ، تعصبات ، استبداد ، ارتجاع و استفاده جویی متحد گردند ،

بنابراین ما تصمیم گرفته ایم تا این جهاد ملی را بر اساس اسلامیت رژیم شاهی مشروطه ملیت ، دیموکراسی و سوسیالیزم اعلام كنیم و در جهات اقتصادی ، اجتماعی ، فرهنگی ، مدنی ، اخلاقی و معنوی زندگانی ملی اصلاحات وارد آریم .

ما معتقدیم همه فرزندان وطن باید با كمال از خود گذری و هم آهنگی به مساعی جدی ، منظم و صادقانه بپردازند و همه امکانات اقتصادی و بشری خود را درین راه بكاراندازند تا از زندگی بهتر چنانكه شایسته يك ملت مسلمان دیموکرات و مترقی است برخوردار شوند .

امور سیاسی واداری ومدنی پادشاه ، دولت و مردم :

ما معتقدیم كه پادشاه مظهر وحدت ملی و رهنمای ترقی كشور است وهمه مردم افغانستان به پیروی از رژیم شاهی مشروطه ، احترام به قانون اساسی و دیگر قوانین مملكت نگهبانی وطن وصیانت منافع آن و اشتراك در حیات ملی مكلف می باشند .

ما معتقدیم همه افراد افغانستان اعم از زن و مرد بدون تبعیض مبنی بر قومیت و زبان

و رود جشن چهل و هشتمین سال استقلال افغانستان را از طرف خود و هیئت كابینه و صاحب منصبان اردو و مامورین و همه ملت شاهانه بحضور اعلیحضرت معظم همايوني و علیا حضرت ملكه و خانواده جلیل سلطنتی تبریک می گویم و بروح اعلیحضرت محمدنادر شاه شهید و شهدای راه آزادی كشور دعا و تحیت می فرستم .

خود را مسرور می دانم كه تبریکات این عید ملی را به كافه هموطنان عزیز تقدیم داشته و با استفاده از موقع در مورد آرزومندی های خود به مردم افغانستان اعلام دارم كه مجاهدت من و همكاران كابینه من مطابق به قانون اساسی و بملاحظه خط مشی حكومت باساس واقعیت و فلسفه ایست كه ما را برای خدمت مردم و بغرض سعادت مردم آماده فداکاری و مبارزه در این طریق ساخته است . آمال مشترکی كه ما را دور هم جمع می كند طرح بنای مفكوره ما را بر پایه عقیده مترقی دیموکرات (دیموکرات مترقی) استوار ساخته و افكار ما را در باره رشد اقتصادی ، اجتماعی و سیاسی كشور با الهام از تمنیات و آرزوهای نیروی جوان و كتله های مترقی كشور در پیرامون این فلسفه واحد ، سمت واحدی ، می بخشد .

با اعلام این مفكوره اجازه می خواهم خطوط برجسته پروگرام های اصلاحی خویش و همكاران خود را كه از فلسفه سیاسی (مترقی دیموکرات) منشاء می گیرد و نماینده آرزو ها و واقعیت عصر ماست باطلاع روشن فكران و قوای مترقی و وطن پرستان برسانم .

این فلسفه سیاسی در همه وقت و در جریان دوام فعالیت ما بصفت حكومت یا قوه اجرائیه محرك و رهنمای ما خواهد بود .

از آنجا كه حیات ملی افغانستان باید مطابق بواقیعات تاریخ و فرهنگ ملی و مقتضیات عصر تنظیم شود ، از آنجا كه مهمترین وجهه مقتضیات عصر تشكيل يك جامعه آزاد مترقی

بشریت باشد پشتیبانی نمائیم .

ما از حقوق همه مردم و ملی که برای آزادی در مقابل استعمار باشکال مختلف آن و در مقابل تسلط جویی و تبعیض و عدم مساوات مجادله میکنند باید حمایت کنیم . عقیده داریم که حق تعیین سرنوشت از حقوق مسلمة ملل و مردمان است و تطبیق آنرا در قضایائی که از بقایای استعمار است جدا پشتیبانی می کنیم .

مجاهدات مسالمت آمیز افغانستان برای تأمین حق تعیین سر نوشت برادران پشتونستانی ما باید به جدیت دوام داده شود و سعی بعمل آید چنان فضائی تفاهم و اعتماد و واقع بینی ایجاد گردد که زمینه را برای وصول بطرق حل این مسئله که از بقایای استعمار می باشد مساعد گرداند و تمنیات صمیمی مردم، رهبران و ترقی خواهان پشتونستان بر آورده شود .

دفاع ملی:-

اردوی شاهی افغانستان پاسبان صلح و حریت و کانون بزرگ فداکاری میباشد . مساعی ما باید متوجه تقویت دفاع کشور و حفظ حیثیت و شئون و ارتقای وضع مادی و معنوی اردوی افغانستان باشد .

اداره و امنیت:-

به مقصد تنظیم امور کشور ، حمایت حقوق افراد و رعایت قانون، نگهبانی نظم، استحکام و استقرار امنیت ، موجودیت يك اداره سالم و موثر ضروری است .

ما بهبود نظام اداری کشور را در کلیه شقوق مستلزم ساده ساختن مقررات ، اجرای سریع امور ، تقلیل مصارف اداری ، تقویة همکاری و ایجاد انسجام بین دواير دولت میدانیم .

عقیده داریم اصلاح اداری کشور در تقسیمات ملکی باید با پیروی از اصل مرکزیت متوجه ممیزات ساحه و نفوس و انکشاف واحد های محلی باشد تا باینوسیله در تمام ساحات ملی واریسی موثر صورت گیرد .

قوای امنیه کشور باید دارای پرسنل فنی باشد و ابراز مساعی شود که شکل دایمی و مسلکی را اختیار کند .

اداره و قوای امنیه باید حقوق و آزادی افراد را تأمین و برای مجادله بارشوت و اختلاس ، غبن قانون شکنی ، استفاده از نفوذ اجتماعی افراد ، و سوء استفاده از صلاحیت ماموریت اقدامات موثر نماید .

امور عدلی و قضایی :

ما معتقدیم که بنیان گذاری يك جامعه مسعود

و مذهب از لحاظ حقوق و وظایف ، مساوی بوده و آزادی در داخل قانون ، حق طبیعی آنان است .

ما معتقدیم با در نظر داشتن عدالت اجتماعی باهر نوع اعمال نفوذیکه موانعی در راه ترقی و رعایت حقوق و احترام اصل آزادی و مساوات مردم ایجاد نماید مجادله نماییم . ما معتقدیم تطبیق اصول مساوات ، توازن و همکاری بین قوای ثلاثه دولت شرط مهم تأمین دیموکراسی و دوام رژیم پارلمانی را تشکیل می دهد . قوای تقنینیه ، اجرائیه و قضائیه هر یک باید مطابق به قانون اساسی با احترام کامل یکدیگر و با رعایت صلاحیت یکدیگر در پیشبرد امور کشور ابراز مساعی و تعاون نمایند .

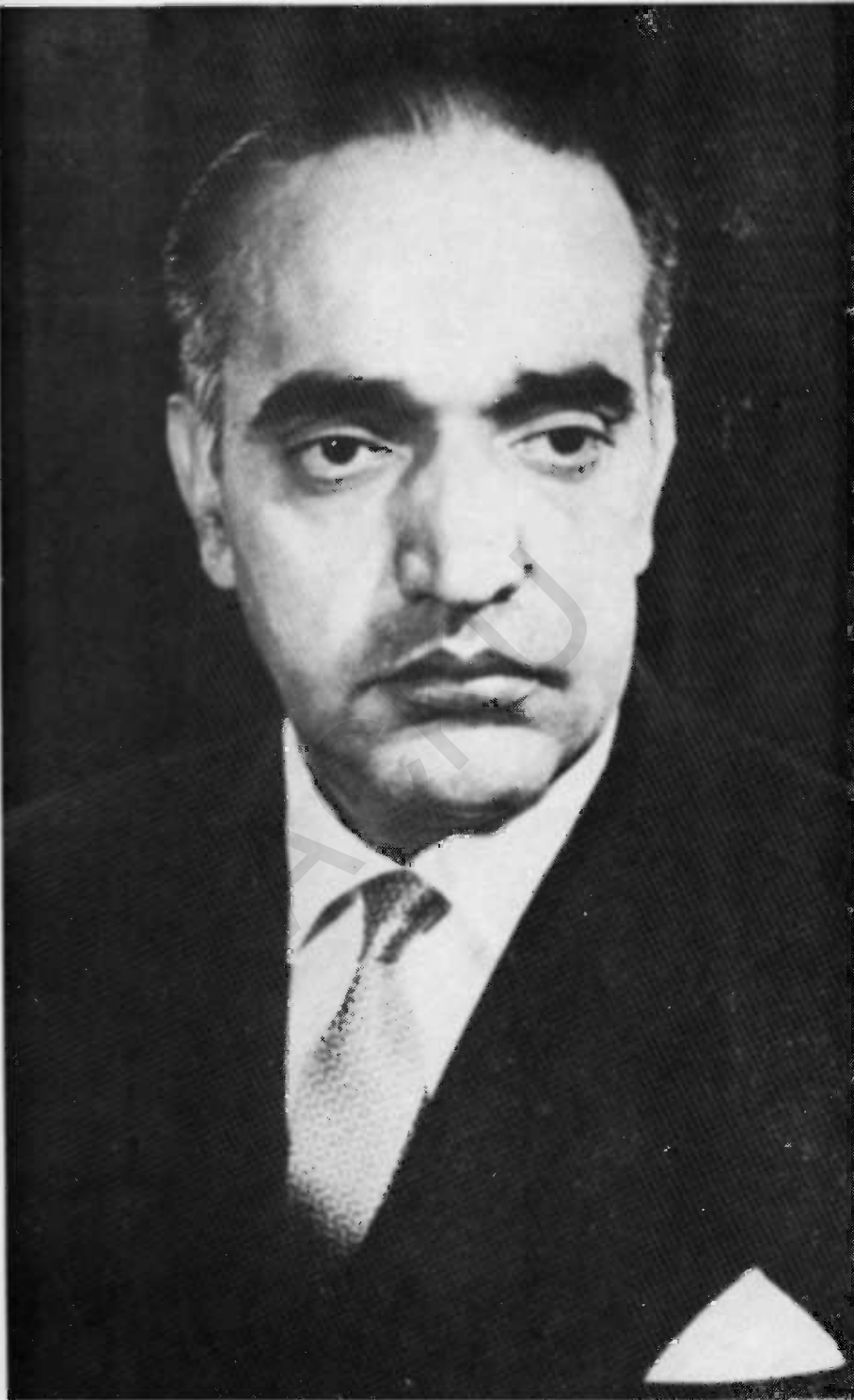
سیاست خارجی:-

با در نظر داشتن موقعیت جغرافیائی و سیاسی کشور ، به منظور حفظ استقلال و آزادی عمل و قضاوت آراه که بر اساس مصالح ملی استوار میباشد ، ما معتقدیم که باید سیاست بیطرفی وعدم الحاق به پیمانهای نظامی را پیروی کنیم . تعقیب این سیاست که از یکطرف متوجه تأمین اهداف ملی میباشد از طرف دیگر روابط افغانستان را با کلیه ملل جهان روی اصل احترام متقابل رهنمایی می کند و موقف کشور را در قبال مسایل بین المللی و همکاری در راه صلح تعیین می نماید .

ما معتقدیم که حفظ استقلال ، دفاع از تمامیت ساحه ، صیانت منافع و بلند بردن حیثیت افغانستان در جامعه بین المللی و خدمت در راه صلح و همکاری برای آزادی و ترقیات بشری باید هدف اصلی سیاست کشور ما باشد .

همکاری آزاد با اساس تساوی حقوق در ساحات اقتصادی و فرهنگی و زیست باهمی تشدید و تقویت گردد برای حفظ و توسعه مناسبات دوستانه با همه ملل خاصه مناسبات همسایگی نیک و همکاری با کشورهای همجوار و کشورهای این منطقه باید مجاهدت شود . در مناسبات ملل جهان اصل تساوی حقوق، احترام متقابل عدم استعمال قوه برای حل منازعات و عدم مداخله در امور داخلی رعایت شود .

ما باید از اصول عالیه مندرجه منشور ملل متحد پیوسته احترام نموده برای تقویت و جهانی بودن این موسسه و بهبود یافتن تشکیلات و طرز فعالیت آن با ملل جهان همکاری نموده از خلع سلاح عام و تام و هر حرکت و اقدامی که ممد صلح در دنیا و سلامت

بناغلی محمد ہاشم میونسوال صدر اعظم

ھیأت محترم کابینہ

ستر جنرال خان محمد وزیر دفاع ملی

بشاغلی نوراحمد اعتمادی معاون صدارت
ووزیر امور خارجه

دکتور احسان تره کی وزیر عدلیه

انجنیر احمدالله وزیر داخله

خبرنامه

پوهاند دكتور محمد عثمان انورى وزير معارف

دكتور عبدالكريم حكيم وزير مالى

انجنير محمد حسين مساء وزير فوايدعامه

دكتور نورعلى وزير تجارت

پیغله کبرا نورزایی وزیر صحیه

نساغلی عبدالروف بینوا وزیراطلاعات وکلتور

انجنیر میرمحمد اکبررضا وزیرزراعت و آبیاری

انجنیر عبدالصمد سلیم وزیر معادن و صنایع

دكتور محمدانيس وزير مشاور

بناعلى عبدالله يفتلى وزير پلان

دكتور روان فرهادى منشى
مجلس على وزراء

بناعلى محمدخالد روشن رئيس مستقل قبايل

روزنامه اطلاعات تهران ۱۳۰۲/۱۰/۱۰

سریع اقتصادی باشد طرح گردیده و در آن به بلند بردن تولیدات زراعتی و صنعتی رجحان داده شود .

در طرح پلانیها باید منابع طبیعی و قوای بشری بصورت تخمین سنجش گردد ، زیرا بدون احصائیه صحیح و واقعی از پلان ها نتیجه مطلوب حاصل شده نمیتواند .

بنابراین تجدید نظر در تشکیلات احصائیه وی مملکت بصورت جدی مد نظر گرفته شود تا یک سازمان احصائیه مرکزی مناسب که بمرام پلان گذاری موافق باشد بوجود آید ، سیستم محاسبه عایدات ملی که نتایج آن معلومات لازمه را به منظور تحلیل اقتصادی شقوق مختلف مهیا می سازد باید ترویج یافته بکار انداخته شود .

زراعت، آبیاری و مالداری:

افزایش پیهم نفوس مملکت و لزوم تولید مواد غذایی کافی از یکطرف و تقاضای روز افزون به مواد خام صنعتی از جانب دیگر توسعه سریع تولیدات زراعتی را ایجاب می کند .

استفاده از اراضی تحت زرع باید متکی بر اصل ازدیاد قدرت تولیدی دهقان و هر واحد زمین باشد این اصل شامل استفاده از طریق جدید زرع بکار انداختن وسایل اصلاح شده و ماشین آلات زراعتی و خاصا به مساعدت دولت تعمیم تخم بذری بهتر استعمال کود کیمیاوی و اصلاح طریقه آبیاری می باشد .

ما معتقدیم تطبیق اساسات اقتصاد آب با احداث بند های بزرگ و کوچک و استفاده از آب های زیر زمینی به منظور انکشاف زراعتی و تولید انرژی برق و بالنتیجه مساعد نمودن زمینه انکشاف صنعتی یک امر ضروری محسوب می گردد .

همچنان باید به پروژه های کوچک و سریع الشمر زراعتی و آبیاری که منتج بازدیاد تولیدات زراعتی گردد رجحان داده شود .

بمنظور استفاده اعظمی از ساحات زراعتی لازم است در نواحی جدیدی که تحت پروژه های آبیاری سیراب می شوند اراضی به اشخاص بی زمین و کم زمین و برای اسکان کوچیان به مقصد زراعت بطور عادلانه و اقتصادی توزیع گردد . همچنین در آن اراضی تحت آب که ایجاب بهره برداری سریع را بنماید ، فارم های میکانیزه دولتی بفرص توسعه تولیدات زراعتی و آشنا ساختن مردم به زراعت فنی تاسیس شود .

در آن نقاط و مناطق کشور که وضع فعلی

افغانی در پرتو دیموکراسی از طریق تامین حقوق و تطبیق عدالت ، صورت پذیر می باشد .

برای این منظور لازم است تحول وسیع و عمیقی در اذهان وارد کنیم تا روحیه سلطه قانون ، جای حاکمیت جبر و فشار را فرا گیرد ، استقلال قضاء تامین گردد و مردم ما در یک محیط وارسته از تهدید و تخویف از حقوق خود دفاع نمایند و به تامین آن نایل گردند .

به نظر ما نظام عدلی فعال و موثر در یک رژیم دیموکراتیک اهمیت حیاتی دارد . ادارات عدلی باید به منظور تطبیق قوانین ، حفظ حقوق مردم و دولت و جلوگیری از ظلم و تعدی در سرتاسر کشور ، رسیدگی به قضایای وارده و تضمین حسن جریان دعاوی بردارند تا از یک طرف نظام عدلی بشکل بهتر و فعالتری به حرکت آید و از جانب دیگر اصل استقلال قضاء و تطبیق احکام قطعی محاکم رعایت شود .

امور اقتصادی و مالی:-

هدف اصلی ما بر اساس دیموکراسی اقتصادی بلند بردن سطح زندگی طبقات محروم و نجات مردم تحت فشار می باشد . برای نیل باین هدف رشد اقتصادی . بهبود کیفیت و ازدیاد حجم تولیدات اساس سیاست اقتصادی ما را تشکیل میدهد .

از آنجا که کشور های در حال رشد از راه پلان گذاری می توانند در راه پیشرفت و تسریع نموی اقتصادی گام های موثری بردارند ما معتقدیم که افغانستان باید باین منظور و نیز به مقصد تامین اهداف یک دیموکراسی مترقی بر اساس اقتصاد مختلط و رهبری شده این طریقه را در پیش داشته باشد .

با در نظر گرفتن این اصل باید فعالیت های اقتصادی دولتی اداره گردد ، و فعالیت های خصوصی از طرف دولت رهبری شود و هر دو دسته فعالیت ها هم آهنگ گردد و فعالیت های اقتصادی دولت بیشتر متوجه پروژه های زیر بنای اقتصادی و تولید انرژی و صنایع ثقیله و امثال آن گردیده ، قطاع (سکتور) خصوصی که داخل ساحه پلان دولتی بوجود می آید باید مورد حمایت و تشویق دولت قرار گیرد .

برای رسیدن باین اهداف باید پلان های طویل المدت و قصیر المدت که با مقتضیات عصر و احتیاجات مردم ، موافق و محرک تحول

کشور بدون تقویت صنایع خفیفه و ثقیله تامین شده نمی تواند ، ما معتقدیم که در ساحه صنعتی ساختن کشور از یکطرف از سیاست تقلیل واردات اموال صنعتی استهلاکی خارجی پیروی شده و از جانب دیگر منابع داخلی تقویت و انکشاف داده شود .

با در نظر گرفتن اینکه امکان تاسیس صنایع خفیفه در شرایط موجوده کشور بیشتر میسر است و مواد اولیه صنایع خفیفه در قطاع زراعتی فراهم میگردد و با ملاحظه اینکه تقویت صنایع خفیفه با انکشاف عرضه مواد زراعتی به منظور افزایش عاید و تقویه قوه خرید حلقه اتصالی را تشکیل می دهد و با برقرار نمودن این حلقه اتصال در بین صنعت و زراعت زمینه اقدامات بعدی در ساحه صنایع ثقیله مساعد میگردد . ما معتقدیم که به تقویت صنایع خفیفه در قدم اول رجحان داده شود .

به نظر ما توسعه صنایع خفیفه به مساعدت و رهنمونی دولت از طریق تشویق سرمایه گذاری داخلی ، تدارک کریدت های مساعد و تقویت بانک صنعتی و تهیه معلومات فنی و حمایت گمرکی صنایع و تأمین تسهیلات لازمه و جلب سرمایه گذاری خارجی مورد ضرورت تحت شرایط پلان اقتصادی فراهم میگردد .

ما معتقدیم که در ساحه صنعتی ساختن کشور ، تاسیس صنایع اساسی یا صنایع تولید انرژی و صنایع ثقیله امر ضروریست و عقیده داریم که اداره این صنایع و آن نوع صنایع ضروری که قطاع خصوصی به تاسیس آن اقدام نتواند تماماً توسط دولت بعمل آید. باین صورت نقش دولت در انکشاف صنایع شامل پیمانانه وسیعی میباشد .

با در نظر داشتن ضعف سوبه تولید ومبیا نبودن دستگاه های صنعتی کافی لازم است در حال موجوده صنایع دستی و حرفه وی از طریق تشکیل کوپراتیف ها مساعدت های مالی دولت ، حمایت گمرکی و تشکیل بازار های فروش تقویت گردد .

استفاده از مواد معدنی برای تعویض واردات و از سایر مواد سوخت داخلی که منجر به صرفه در اسعار و محدود کردن مصارف محروقات نباتی و حفاظه اشجار و جنگل ها باشد باید مورد مطالعه قرار داده شود و تفحص و سروی چنین معادن عملی شود .

به عقیده ما برای يك کشور رو به انکشاف که امکانات موجودیت ذخایر معدنی در آن میسر است جستجوی این ذخایر و تلاش در استفاده از آن ضرورت مبرمی محسوب می

ملکیت موجب عدم توازن اقتصادی و اجتماعی میگردد اصلاحات ارضی از طریق محدود ساختن ملکیت باید جداگانه مطالعه شده بطور عادلانه و موثر و چنانکه موجب بلند رفتن سر جمع محصولات زراعتی گردد ، تطبیق شود .

ما معتقدیم که برای تطبیق اصلاحات ارضی اصل مساعی مشترك بین مردم بالخاصه طبقه زارع و مالدار در توسعه و ترقی سریع زراعت و بلند رفتن تولیدات زراعتی و همچنان بلند بردن سطح زندگی این طبقه از طریق تاسیس و توسعه سیستم کوپراتیف ها اهمیت بسزایی دارد . بنا برین باید زمینه برای بوجود آمدن کوپراتیفها با مقاصد متنوع از قبیل موسسات کریدتی موسسات فروش تولیدات زراعتی و تهیه وسایل و ماشین آلات زراعتی به اساس تساند و تعاون باهمی موسسین آن مساعد ساخته شده در تمام مراحل ، تشویق و آزان حمایت شود .

توام با این سیاست يك پروگرام منظم توسعه انواع کریدت های زراعتی از طریق بانک های زراعتی در تمام اکناف مملکت برای بهبود وضع زمین دار كوچك و پیشبرد زراعت ومجادله علیه سود خواری تعقیب گردد.

به منظور تقویه طبقه مالدار و افزایش تولیدات حیوانی باید مساعی لازم به خرج داده شود تا چراگاه ها با شرایط مناسب توسعه یافته برای تهیه مواد غذائی حیوانات درموسم های مختلف سال صرف مساعی شود . اقدامات وقایوی در مقابل امراض حیوانی و نباتی جزء مهم پروگرام انکشاف زراعت باشد .

با در نظر گرفتن اینکه ساحات سر سبز و جنگلات افغانستان محدود است باید در راه حفاظه جنگلات و توسعه آن در حدود امکان پروگرام جدی تعقیب و عملی گردد .

ما معتقدیم که رابطه فعلی دهقان و مالک و مستاجر و وجود يك طبقه طفیلی بین آنها یکی از عمده ترین عواملی است که موجبات عدم توازن اجتماعی را در شرایط موجوده کشور فراهم آورده است . اصلاح این عوامل یکی از اساسی ترین طرق اصلاحات زراعتی محسوب گردیده و پایه های اساسی اصلاحات اقتصادی را تشکیل می دهد .

صنایع ومعادن:-

افغانستان از نظر انکشاف صنایع ، کشور جوانی محسوب میگردد برای صنعتی شدن کشور و مطالعه امکانات آن باید در قدم اول سروی مکملی از منابع طبیعی بعمل آید .

با در نظر گرفتن اینکه استقلال اقتصادی

کوپراتیف های صنایع دستی و صنایع کوچک، تاسیس و نگهداشت مساجد، مکتب، مراکز فرهنگی و غیره صورت خواهد گرفت.

هدف عمده این پروگرام باید مسا عدت و رهنمونی مردم روستا باشد به طوری که ایشان از راه همکاری و تعاون متقابله بخود یاری نموده و در امور مربوط بهبود حال جامعه خویش که توسط جرگه های قریه ها رهبری شود به صورت فعال اشتراك ورزند و خود را مسئول آن بشناسند و به دریافت و تطبیق طریقه های موثر و بهتر در تهیه خوراك، پوشاك و مسكن، تأمین تسهیلات ابتدا یی، طبی، فرهنگی و تفریحی سالم که شرایط بهتر زندگی را بر ایشان تأمین می کند نایل آیند و بدین ترتیب واجد ذهنیت و طرز تلقی جدید شوند که مستلزم يك نظام دیموکراسی مترقی و ملی است.

ما معتقدیم که انکشاف مثبت از مناطقی که به مشکلات بیشتر مواجه می باشند شروع گردیده و به تدریج تمام جامعه را فرا گیرد.

شهر سازی:-

ما معتقدیم که حیات اجتماعی مردم کشور در شهر ها و دهات بصورت موازی پیش برود. در اصلاح و زیبایی شهر های موجوده و طرح محلات نوین در شهر های بزرگ و ایجاد شهر های جدید، کلیه جهات اقتصادی، اجتماعی و جغرافیایی شهر سازی بشمول شرایط تقسیمات نفوس در مراکز صنعتی و تجارتی و تأمین شرایط صحی و حفظ مناطق سر سبز تفریحی در نظر گرفته شود. به طوریکه تاسیس شهر های جدید و ایجاد مراکز صنعتی و تجارتی خصوصیات دهکده های همجوار را از نظر زراعت و مالداري و سایر خصوصیات طبیعی و اقتصادی آنان از میان نه برد.

مسائل آب رسانی، تنویر، نظیف و بدر رفت، احداث خطوط عصری و مواصلات شهری و اعمار موسسات عرفانی و اجتماعی و پارک ها از خطوط بر جسته سیاست شهر سازی ما میباشد که باید بنابر امکانات اقتصاد ملی مورد تطبیق آید با در نظر گرفتن حالت موجوده کشور در این ساحه در مورد تعمیر مسکن صحی و کم قیمت به احتیاجات مردم نیازمند توجه خاص میذول شود.

در اعمار تعمیرات مورد احتیاج عامه باید جنبه های استفاده عملی از آن بر جنبه های تزئینی و پر مصرف ترجیح داده شود و سعی بعمل آید که ثروت ملی در تعمیرات غیر اقتصادی و مجلل مصرف نشود و راگد نماند. همچنین به نظر ما برای انتظام حیات شهری

گردد و لازم میدانیم در ساحه انکشاف امور معادن و بهره بر داری از مواد معدنی که ذخایر طبیعی و دست نخورده افغانستان را تشکیل می دهد اقدامات موثری از طرف دولت بعمل آید.

در طرح پلان های بهره برداری از معادن باید استفاده از مواد معدنی در هر مرحله آن به منظور صادرات چه بشکل طبیعی باشد و یا نیمه دست خورده و یا تصفیه شده مطابق شرایط اقتصادی و امکانات تخنیکي مد نظر باشد.

در پہلوی بهره برداری از مواد مهم معدنی که مستلزم سرمایه گذاری مزید است آن نوع مواد معدنی که با سرمایه قلیل و دستگاه های ساده استخراج شده و مورد تقاضای بازارهای داخلی و بین المللی واقع می شود با طرح و تطبیق پلان های اقتصادی بهره برداری از آن صورت گیرد.

همچنان آن نقاط کشور که حایز نفت می باشند به صورت مکمل سروری گردیده و با در نظر داشتن اهمیت اقتصادی آن در مورد استخراج و بکار انداختن آن به حیث يك ماده مولد انرژی در داخل کشور و نیز به منظور استفاده از آن به حیث يك قلم مهم صادراتی اقدامات موثر بعمل آید. بهمین صورت به نظر ما استفاده از گاز طبیعی بهیست يك ماده مولد انرژی برای رفع احتیاجات داخلی نیز به منظور صدور آن به خارج توسعه داده شود.

انکشاف منطوقی:-

به منظور چاره جویی مشکلات مناطق و مردمانیکه از جریان رشد اقتصادی و اجتماعی کشور تاکنون بدور مانده اند باید مساعی مزید با تطبیق پروگرام های منطوقی به خرج داده شود و در مورد سایر مناطق نیز مطالعات دقیقی روی دست گرفته شود.

باید با طرح و تطبیق پلان های عمران منطوقی کشور در داخل پلان انکشاف اقتصادی سعی بعمل آید تا وضع اقتصادی و اجتماعی متوازن در تمام کشور بصورت نسبی و تاخذ امکان تأمین گردد.

انکشاف دهات:-

به عقیده ما انکشاف دهات می باید به اساس پروگرام انکشاف جمعیت صورت گیرد این انکشاف که متضمن بلند بردن ظرفیت تولیدات و عایدات حقیقی مردمان روستا و نیز حفظ و تزئید غنای مادی و معنوی مردم خواهد بود از طریق ترویج تکنیک عصری در شعبات مختلفه زراعت، مالداري، صحت و ایجاد

باید قوانین بلدی به پیمانہ وسیع تر تدوین و تطبیق شود .

تجارت:-

با پیروی از سیستم اقتصاد مختلط و رهنمای شده ما معتقدیم تجارت کشورخاصا تجارت خارجی باید با انکشاف اقتصادی کشور هم آهنگ گردد .

برای جبران مصارف جاریه اسعاری و تپه اسعار مزید به منظور انکشاف اقتصادی کشور لازم می افتد تا اسعار ما حاصل صادرات اقلام عمده از قبیل پنبه ، پشم ، قره قل و غیره به دست دولت باشد .

بمنظور تزئید عواید طبقه زارع و مالدار عقیده ما اینست تا کوپراتیف های زراعتی اختیاری و متنوع المرام با تشویق دولت تاسیس و توسعه یابد تا تجار میانجی از مسیر جریان تجارتی در اثر فعالیت وموثریت اقتصادی این موسسات از بین برود .

تأمین تنوع مزید در تجارت صادراتی و اصلاح صفات تجارتی اقلام قابل صدور با رعایت افزایش متمادی حجم عمومی صادرات باید مورد توجه باشد .

سیاست وارداتی باید با رعایت قوه خرید مردم و لزوم استقرار ارزش پول افغانی متوجه تولید بیشتر اموال سرمایه وی و محدود ساختن واردات اشیای استهلاکی غیر ضروری و اشیای تجملی گردد و به این منظور لازم است تعرفه های گمرکی مورد نظر باشد .

عقیده داریم که در باره استقرار قیم مواد عمده استهلاکی طرف احتیاج عامه و جلوگیری از احتکار چنین اموال باید دولت مداخله نموده و از طریق توسعه عرضه و رقابت در فروش آن توسط موسسات دولتی اقدام نماید .

با در نظر گرفتن اینکه علت عمده استقرار قیم در شرایط فعلی کشور بلند بردن سویه تولیدات می باشد بنا بران ازدیاد تولیدات مرام عمده ما را در این زمینه تشکیل می دهد .

به نظر ما برای بهبود وضع میزان تادیات باید مقررات معاملات اسعاری با در نظر گرفتن نقاط فوق طوری تنظیم گردد که تسهیلات لازمه در قسمت صادرات اموال و خدمات فراهم شده نرخ تسعیر افغانی مقابل اسعار خارجی حمایت شود. برای حفظ ارزش پول افغانی با ید از احتکار اسعاری، قاچاق و فرار سر مایه جداً جلوگیری بعمل آید .

مواصلات:-

به عقیده ما به منظور استفاده اعظمی از تاسیسات موجوده و تاسیسات جدیدیکه در

کشور به میان می آید و به منظور تأمین سرعت انکشاف تولیدات صنعتی و زراعتی ، ارتباط نقاط عمده صنعتی و اقتصادی مملکت لازم می باشد .

ارتباط بین نقاط مختلفه مملکت که از حیث جنبه های اجتماعی سیاسی و اداری حایز اهمیت باشند با ایجاد شوارع و خطوط مواصلات راه های فرعی و معاون ، تاسیس خطوط هوایی و اعمار میدان های هوایی و مواصلات رودخانه ها با حد اقل مصارف ممکنه تأمین شود.

برای تقلیل مصارف ترانسپورتی مسایل عمده ترانسپورت یعنی تپه مواد سوخت ارزان وسایط کم مصرف و اقتصادی ترانسپورتی با ایجاد موسسات ترمیم و حفظ وسایل ترانسپورت باید مورد مطالعه بوده برای تنظیم این امور مقررات لازم وضع گردد. همچنین باید موسسات بیمه اموال مسافرین و عراده جات و وسایل نقلیه زمینی و فضای در مملکت تاسیس و تعمیم یابد .

استفاده از خطوط مواصلات و وسایل حمل و نقل باید برای ترانزیت بین المللی مورد نظر باشد تا اینکه افغانستان مقام تاریخی چار راه آسیا را مجدداً وعلا کسب نماید.

تکمیل سیستم مخابرات را در سرتاسر کشور بغرض زود رسی و دور رسی امور و فراهم ساختن سرعت تماس ، مخابره و مکاتبه بین مردم امر ضروری می دانیم .

امور مالی:-

سیاست مالی ما حتی الامکان متکی براساس توازن بودجه و استقرار مالی و پولی با حفظ سرعت پیشرفت در حیات اقتصادی می باشد. مصارف دولت باید با در نظر داشتن صرفه جویی در مصارف عادی بیشتر در قطاع هایی بعمل آید که نتیجه آن متضمن انکشاف اقتصادی باشد .

استفاده از سایر منابع مالی داخلی از طریق تشویق صرفه جویی مردم وسوق دادن سرمایه های خصوصی در پروژه های صنعتی وزراعتی زود رس ، سپیم شدن مردم در بانک ها و موسسات تولیدی و اصلاح و توسعه فعالیت بانکی لازمی می باشد .

ما معتقدیم سیاست معقول مالی و بودجه وی عامل اساسی تأمین عدالت اجتماعی محسوب می گردد . عقیده ما اینست که با اخذ مالیه و مصرف مجدد آن از طرف دولت می توان سیاست توزیع دو باره عاید را به ملاحظه استقرار عدالت اجتماعی تطبیق نمود .

به عقیده ما باید ابراز مساعی نمود که تعداد ساعات کار، استراحت و رخصتی با مزد، معقول و عادلانه باشد.

ما معتقدیم برای عملی شدن مفکوره های فوق و خاصاً تنظیم روابط کارگران و کارفرمایان، اتحادیه کارگران به میان آید.

برای حمایت خانواده که رکن طبیعی و اساسی جامعه و کانون اصلی تربیت کودکان میباشد باید از راه تطبیق پلانهای تدریجی مساعدت لازم صورت گیرد. باید کوشیده شود که حتی الامکان برای مادران طی یک مدت معقول قبل از تولد کودکان ایشان و بعد از آن حمایت خاص میسر باشد. مادرانی که شغل با معاش دارند باید طی این دوره از تعطیل با معاش و تأمینات اجتماعی و صحتی مناسب مستفید باشند.

به عقیده ما باید برای حمایت و مساعدت کودکان و نو جوانان ابراز مساعی نمود لازم میدانیم کودکان و نو جوانان در مقابل استثمار حمایت گردند تا نو جوانان در مشاغل منافی اخلاق، صحت و یا متضمن خطر برای نموی جسمی و فکری ایشان گماشته نشوند.

باید همه مساعی ما متوجه این هدف باشد تا کارکنان کشور به شمول متعلمین، مامورین متقاعدین اجیران، مستخدمین کارگران زراعتی و صنعتی به سطح زندگی مناسب برای ایشان و خانواده ایشان به شمول خوراک، پوشاک و مسکن و همچنین بهبود پیمه معیشت نایل گردند. به نظر ما برای مردمان چادر نشین کشور باید مساعدت های لازمه میسر ساخته شود و در راه اسکان ایشان در ساحات مساعد کشور امکانات و تسهیلات فراهم گردد.

صحت عامه:

هدف ما آنست که به منظور حفظ صحت و سلامت مردم و تقویة استعداد جسمی و ذهنی ایشان باید طب وقایوی توسعه یافته و در عین زمان طب معالجوی با وسایل ثابت و سیار از راه ابراز مساعی جدی و استفاده از همه مدارک ممکنه به شمول همکاری و مساعدت مردم پیشرفت کند.

به نظر ما برای تقلیل درجه وفیات کودکان و نیز برای بهتر ساختن شرایط حفظ الصحة محیطی، جلوگیری از شیوع بیماری ها و مجادله به آن و بهتر ساختن خدمات صحتی موجوده، تاسیس مراکز جدید صحتی لازم میباشد.

بمنظور مجادله علیه الکل و مخدرات

همچنان اخذ مالیه مستلزم طرح قوانینی است که متکی بر پرنسیپ های عدالت اجتماعی باشد این قوانین باید گریز از مالیه و تخلف از مالیه را تحت هر گونه شرایط بشمول آنکه این وضع ناشی از نفوذ سیاسی و اجتماعی باشد جلو گیری نماید.

بمنظور تأمین عدالت اجتماعی در ساحت توزیع عاید ملی لازم است اخذ مالیات مستقیم نسبت به مالیات غیر مستقیم رجحان داده شود. در باره معاش مامورین با در نظر داشتن حد اقل مصارف حیاتی سنجش بعمل آید بقسمی که بدین وسیله توازن معقولی در بین سوئے معاش و سوئے قیم توسط ازدیاد معاش و تشکیل کوپراتیف های استیلاکی بر قرار گردد.

امور اجتماعی و فرهنگی :-

امور اجتماعی:-

با در نظر گرفتن اینکه کار، حق و فریضه هر افغانی است که قدرت اجرای آنرا داشته باشد، ما معتقدیم که زمینه کار باید در جامعه افغانی مطابق به استعداد و وسایل زندگی برای همه افراد میسر گردد و همه منابع طبیعی و بشری کشور تاحد امکان محل استفاده قرار گیرد.

برای تهیه شرایط قابل قبول مسکن غذا و خدمات لازم اجتماعی برای کارگران و خانواده های ایشان باید همه مساعی صورت گیرد تا در موقع بیکاری، بیماری، نقص اعضاء، بیوه گی، پیری و یا در تمام موارد دیگر که به علل خارج از اراده انسانی وسایل امرار زندگی کارگر از دستش برود حد اقل شرایط زندگی برای او مهیا باشد.

مجاهدات ما باید برای رسیدن به مرحله ای باشد که مزد کارگر و شرایط کار، عادلانه بوده و هر کس اعم از زن و مرد مقابل کار مساوی مزد مساوی بدست آرد.

به عقیده ما بمنظور حمایت از حقوق کارگران باید در مورد تعیین اندازه اجوره متناسب با حد اقل حیاتی آنان، تأمین شرایط مساعد کار و تنظیم روابط بین کارگران و کارفرمایان بصورت عادلانه مطالعه بعمل آمده به طرح قوانین مربوطه به طوریکه ماهیت تطبیقی عملی کامل داشته باشد، اقدام شود.

شرایط کار باید از خطرات صحتی و جسمی مامون و فارغ گردد. هر کارگر در ساحت کار خویش باید بتواند از روی سابقه کار و استعداد خویش شامل درجه بالاتر مسلک خویش شود.

های زراعت و مالداري تخنيک و صنعت ، معارف و ساير شقوق طرح و توسعه يابد . در مورد تعليمات عالی لازم ميدانيم توجه خاصی به نيازمندي های شقوق مختلف اقتصادي و اجتماعي و فني بالخاصه پيشبرد و تطبيق موثر پروگرام های انکشاف اقتصادي و اجتماعي ميذول گرديده لزوم تبیه امکانات تحصيل برای همه شاگردان و لزوم بهبود در کيفيت تعليمات در نظر باشد .

منظور ازین همه مساعي بايد چنان باشد که پسران و دختران افغان در تمام مملکت اين امکان را دريابند که با بلند بردن سطح دانش و کسب مهارت های فني و مسلکی به حيث بزرگترین قوه محرکه برای خدمات آینده و اشتراک مساعي در راه مجادله با بينوائی ، بيماری و نادانی آماده گردند .

در کنار اين تعليمات منظم ، مدارس بايد زمينه آموزش را برای آنانیکه نظر به عوامل مختلف از کسب سواد دور مانده اند فراهم نمود . تعليمات اکابر را بايد بهمکاری و همت مردان و زنان فداکار در شهر ها ، قصبات و در روستای کشور و در موسسات خدمات توليدي از قبيل کارخانه ها و معادن و نیز در نظام عسکری عملي نمود .

با در نظر گرفتن اینکه تقويت بنيان سلامت جسمي ، روحي و اخلاقي ، مستلزم رشد سالم قواي جسمي محسوب ميگردد ، ما معتقديم تا در زمينه انکشاف امور ورزشي و تاسيس مراکز سپورتي در کشور توجه جدی ميذول گرديده و اين ضرورت بحيث يك اصل مهم مد نظر بوده و برای اين منظور جنبش لازمه در سر تاسر کشور بکمک جوانان و با حرکت جدی ايشان و تشويق دولت در نظر گرفته شود تا سنجيه سپورتي بحيث يك اصل اساسي در بين جوانان تقويت گردد و اين طبقه در ساحه مبارزات ملي و ارتقای کشور بتواند با روح سالم و فکر سليم آماده فعاليت باشند .

اطلاعات:-

ما معتقديم هر فرد افغان حق دارد بدون خوف از آزادی بيان برخوردار باشند . آزادی مطبوعات بايد در مملکت تامين و تطبيق يابد به نظر ما غايه حقيقي در ايجاد و تعميم مطبوعات آزاد، نشر اطلاعات، انکشاف سليم ساحات ذهني و فکري افراد ملت افغان است .

بعقیده ما نشرات راديويي و غيره که مختص به دولت است نه تنها بايد وسيله رساندن

و مسکرات اقدامات موثر را لازم ميدانيم . به نظر ما امکانات تطبيق پروگرام های طب و قايومي و معالجوی طبق اصل متوازن ساختن چنين خدمات و تسهيلات در کلیه مناطق کشور و همچنين طرح ملي شدن صحت عامه بصورت جدی تعقيب گردد .

معارف:-

در ساحه معارف عقیده ما اينست تا حق تعليم مجاني برای همه افراد مملکت تامين شود . برای تحقق اين اصل و با ملاحظه اینکه تعداد شاملان مکاتب و پوهنتون ها به تناسب تعداد نفوس کشور خیلی قليل است عقیده داريم تا در راه افزايش تعداد شاملان مذکور از طريق تاسيس و ازدياد تعداد مکاتب و پوهنتون ها در کشور جدیت لازم ميذول گردد .

به منظور تعميم پروگرام های موثر و متوازن معارف بايد سعی به خرج داده شود تا توازن نسبي چه از نظر مدارج تعليمي و چه از لحاظ مناطق مختلف کشور تا حد امکان به میان آورده شود .

به نظر ما تعليم و تربيت کودکان و نسل جوان برای شناسايي ارزش های اسلامي ملي و ديموکراسي و حفظ نظام و رعایت قانون و همکاري و فدا کاری در راه ترقي جامعه اهميت اساسي دارد .

همکاري های داوطلبانه مردمان کشور با دولت و از طريق دولت برای پيشرفت تعليم و خاصه تعليم ابتدائي که مدارج رسيدن به هدف تعليم ابتدائي را در سر تاسر کشور سريعتر ميسازد بايد حتی الامکان تشويق شود .

به عقیده ما در مورد تعليمات ابتدائي با در نظر گرفتن هدف تعميم تعليمات ابتدائي در تمام افغانستان بايد لزوم تامين توازن نسبي آن در مناطق مختلف کشور مد نظر باشد .

در مورد تعليمات ثانوي بايد جنبه کمی و کيفي و توازن آن با تعليمات ابتدائي و عالی مورد نظر باشد لازم است شرايط شمول در مکاتب ثانوي بصورتي وضع شود که شاگردان با استعداد و ذکی از همه نقاط کشور حق اوليت شمول را در آن داشته باشند .

تعليمات مسلکی و حرفه وی به سويه های مختلف به طوریکه ارتباط نزديک و اساسي به تبیه پرسونل مورد احتياج شقوق مختلف اقتصادي و اجتماعي و فني دارد بايد مورد توجه جدی ما قرار گيرد و پروگرام های آن نظر به شرايط واقعي احتياجات پرسونل در رشته

از ترقیات علمی سهم گیری با ثمر و مثبت در حیات ثقافتی و معنوی ملت و بشریت تأمین شده بتواند .

با ذکر نکات بر چسسته مرام اصلاحی مترقی دیموکرات آرزوی ما اینست تا:-

- بمنظور ایجاد قیود بر اعمال عناصر ارتجاعی و افراطی ، بمنظور ایجاد موانع بر اعمال آنانیکه با نفوذ اجتماعی و اقتصادی خود نقش اصلاحی قانون ، تأمین عدالت اجتماعی و جنبش روشن فکران کشور را در راه ترقی مختنق سازند .

- بمنظور از میان بردن بقایای ملوک الطوائفی که موقف خود را در برابر جنبش اصلاحی مترقی دیموکرات بنا بر حفظ منافع خاص خود بسپولت از دست نخواهند داد .

وطن پرستان کشور در صفوف نیروی جوانی و قوای مترقی کشور به پیوندند و در طریق تحقق آمال دیموکراسی سیاسی ، اجتماعی و اقتصادی ، مبارزه دامنه دار را صمیمانه آغاز کنند .

برای آنکه:-

چرخ این جنبش بدست نیروی جوان و قوای مترقی کشور در حرکت می افتند و این نیروی بزرگ باید بر ضد عناصر نا موافق این مرام جنبه متحدی را تشکیل دهند و نقش خود را در صفحه تاریخ کشور به شایسته گی ثبت کنند .

برای آنکه :

مرام مترقی دیموکرات در اعماق آرزو های طبقات مختلف و کتله های مترقی کشور ریشه گرفته است و این مرام از جلوه ظاهری و عقاید فریبنده بشدت نفرت دارد .

وبالآخره برای آنکه:-

اصل ایمان و راستی جهت نیل باین مرام متقاضی آنست تا در این طریق مبارزه دامنه دار در پیش گرفته شود و این مبارزه که بمنظور ارتقای کشور ، تحکیم میانی ملیت و تأمین حقوق طبقه محروم و تحت فشار آغاز شده است تحت سایه شاه ترقیخواه و دیموکرات ، طبق ارشادات اسلام دوام خواهد کرد و در این طریق استوار و صمیمی باید بود:-

اینست راه تحقق آرزوهای مردم ما در راه فراهم آوری زمینه رشد رفاه ، ازدیاد تولیدات تأمین آزادی ، مساوات و سلطه قانون.

زنده باد آزادی

زنده باد ملت

زنده باد شاه

اطلاعات مفید در باره احوال کشور و جهان به مردم، بلکه وسیله بزرگ بلند بردن سطح دانش ایشان و استواری بنیان وحدت ملی و ترقی باشد .

امور کلتوری:-

ترقی کلتوری را هدف عالی ترقی اقتصادی و اجتماعی و اساسی ترقی معنوی میدانیم . به عقیده ما همه مردمان افغانستان برای تحصیل و ترقی هر دو زبان رسمی کشور پشتو و دری مکلف به مجاهدت میباشند .

نظر به وضع موجوده زبان ملی پشتو و لزوم اقدامات موثر و دامنه دار برای ترقی و تعمیم آن عقیده داریم تا در این زمینه مساعی بیشتر و وسیع تر بعمل آید.

ما میراث ثقافت ملی خویش را بزرگترین غنای معنوی وطن و جزء ارزنده کلتور بشریت میدانیم مردم ما و خاصتاً نسل جوان باید از تاریخ و کلتور وطن مستشعر بوده آنرا مایه افتخار خویش بشناسند و ارزش های آنرا در حصه پیشرفت های ثقافتی کشور تبارزدهند.

به نظر ما همه زبان های افغانستان جزء گنجینه ثقافت ملی کشور میباشد . مقامات علمی و ثقافتی کشور در جمع آوری ، ثبت ، نگهبانی و نشر ادب و فلکور این زبان ها و همه مناطق کشور ابراز مساعی مزید نمایند. هنر کشور که جزء ثروت کلتور آسیا و بشریت میباشد ، باید صیانت و تقویه یافته آثار تاریخی و باستانی افغانستان محفوظ داشته شود عقیده داریم در معرفی کلتور همه مردمان کشور باید مجاهده نمود و برای تریبه و تنمیه استمداد های افراد هنرمند همت گماشت .

ما معتقدیم ارشاد مردم بسوی شعایر مقدس دینی و به سوی اخلاق پسندیده و خدمات اجتماعی بارعایت عنعنات ملی و تقدیر افتخارات تاریخی و ارتقای سویه فرهنگی افراد و بیداری شعور اجتماعی و ترقی خواهی شرط لازم پیشرفت جامعه افغانی میباشد .

بنابران باید با خرافات و روحیه پسماندگی مجادله کرد و جامعه را بیش از پیش به سوی دیموکراسی حقیقی رهنمونی نمود .

بعقیده ما لازم است از راه وسایط نشراتی از مضار افکار منافی مصالح و ثقافت ملی جلو گیری کرد تا در راه پیشرفت و ارتقای منظم

سویه سیاسی ، اقتصادی اجتماعی ، فرهنگی و معنوی مردم ما سگته یا عایقی به میان نیاید .

باید مجاهدت نماییم تا روزی فرا رسد که حق هر فرد ملت افغانستان در کسب استفاده

اجراآت حکومت وزراء در پلان پنجساله دوم چه کرده اند؟

جمهوریت چکوسلوا کيا ۳۸۸ ملیون دالر .

ملل متحد اړه ملیون دالر .
روی همرفته از مجموع کمک های فوق ۶۲ فیصد آن به صورت قرضه و ۳۸ فیصد آن بصورت امداد بلاعوض داده شده است .

فینانسمن مصارف افغانی پلان دوم که عبارت از ۱۱۹۹ میلیارد افغانی بود ۷۶۰ ملیون آن از امداد مواد استهلاکی خارجی و متباقی از منابع داخلی در نظر گرفته شده بود . امداد مواد استهلاکی که با توريد اجناس طرف احتیاج عامه باعث استقرار قیم میگردد و از جانب دیگر برای تمویل مصارف پروژه ها بکار برده میشود در پنج سال پلان دوم عوض ۶۰۰ میلیارد ملیارد افغانی پیشبینی شده به ۲۹۹ میلیارد افغانی میرسد و از منابع آتی بدست آمده : -
اضلاع متحده امریکا ۱۲۷۳ ملیون افغانی .

اتحاد جما هیرشوروی ۱۰۹۸ ملیون افغانی .

جمهوریت اتحادی آلمان ۳۸۸ ملیون افغانی .

موسسه غذایی جیان ۵۱ ملیون افغانی .

دو ملیون دالر مصرف متخصصین و محصلین :-
علاوه بر امداد و قروضیکه برای پروژه های انکشافی پلان دوم داده شده از ممالک دوست و موسسات بین المللی یک اندازه کمک بصورت امداد فنی و تخنیکي تحت موافقتنامه های همکاری تخنیکي و فرهنگی بدسترس افغانستان گذشته شده که قسمت بیشتر این نوع امداد به اعزام محصلین افغانی و استخدام متخصصین خارجی به مصرف رسیده است و سالانه در حدود ۱۰ ملیون دالر تخمین میشود .

کمک و معاونت های فوق که از طرف ممالک دوست و موسسات بین المللی بدون قید و شرط بغرض بهبود وضع اقتصادی و پیشبرد پروژه های انکشافی که یگانه هدف آن بلند بردن سویه زندگی مردم است بنظر قدر دیده شده و مورد امتنان حکومت و مردم افغانستان قرار میگیرد و این معاونت ها اعتمادی را که دول

پلان پنجساله دوم که در آغاز سال ۱۳۴۱ در معرض تطبیق گذاشته شد هدف های اساسی آتی را در برداشت .

اول :- افزایش تولیدات زراعتی بغرض تهیه مواد خوراکی ب مردم و تأمین مواد خام صنعتی .

دوم - ایجاد صنایع اساسی و توسعه صنایع مواد مصرفی .

سوم - انکشاف مزید خدمات اجتماعی مخصوصاً معارف و توجه زیاد به تعلیمات اختصاصی .

چهارم - در عین حال تقویه مزید زیربنای اقتصادی که در پلان اول کار آن آغاز گردیده بود .

بمنظور تمویل اهداف متذکره از حجم سرمایه گذاری انکشافی که در پلان دوم به ۳۱۳۳ میلیارد افغانی بانرخ تسعیر یک دالر معادل ۳۲۳۵ افغانی تخمین گردیده بود .

مصرف حقیقی آن نظربه سنجش های دست داشته در حالیکه نرخ تسعیر دالر ۴۵ افغانی باشد بالغ به ۲۵۰۹ میلیارد افغانی گردیده و حسب آتی در شقوق مختلف اقتصادی و اجتماعی طی پلان دوم بمصرف رسیده است مواصلات و مخابرات ۹ میلیارد و یکصد ملیون افغانی یا از ۳۵ فیصد مجموع مصرف حقیقی پلان دوم .

صنایع و معادن نه میلیارد افغانی یا ۳۴۷۷ فیصد .

زراعت و آبیاری چهار میلیارد و سه صد ملیون افغانی یا ۲۶۷۶ فیصد معارف و سایر امور انکشافی سه میلیارد و پنجمصد و هشتاد و نه ملیون دالر پیشبینی گردیده بود نظیر به راپور های واصله و سنجش هاییکه صورت گرفته است امداد و قروض خارجی در ظرف پنجسال پلان دوم بالغ به ۳۵۲۲ ملیون دالر خواهد شد که تقریباً ۶۰ فیصد پیشبینی را احتواء مینماید و به ترتیب آتی بدسترس افغانستان گذاشته شده است .

اتحاد جماهیر شوروی ۲۳۰ ملیون دالر .

اضلاع متحده امریکا ۸۲۲ ملیون دالر .
جمهوریت فدرالی آلمان ۳۱۴ ملیون دالر .

سرعت نورمال در نظر داشت موفق گردید با افزایش عواید و کمک های خارجی بودجه مملکت را در سنوات اخیر به حالت متوازن از سال ۱۳۴۲ بدین طرف به اساس تنظیم پروگرام های متعدد داخلی و سفارشات دولتی و سندوق و جیبی بین المللی اصلاحات در سیستم جمع آوری عواید و مالیات نه تنها بغرض ازدیاد بودجه دولت بلکه برای بهبود وضع اقتصادی مخصوصاً تولیدات داخلی مملکت عملی گردید.

از جمله تزیید محصول واردات با لای بعضی از اموال تزیید مالیات اراضی تدوین قانون جدید مالیات بر عایدات و همچنین اصلاح سیستم قیمت تبادل اسعار بالای واردات و صادرات میتوان نام برد - صعود قیمت اموال و بالتیجه اسعار آزاد خارجی که در سالهای اخیر توجه همه را بخود جلب کرده یک امر غیر مترقبه نبوده و هر مملکت بالخا صه یک کشور روبه انکشاف که اقدام به انکشاف اقتصادی آنهم به صورت صریح مینماید.

بایستی متوقع چنین امر باشد و خود انکشاف اقتصادی بخود چنین وضع را آوردنی است مگر بآن هم در کشور ما طوریکه از ارقام متذکره برمیاید. این وضع قابل تشویش روبه بهبود نهداده و سعی گردیده است یک توازن معقول در سالهای اخیر پلان دوم بین فعالیت های انکشافی و عرضه پول به میان آورد.

باساس اجراءات حکومت به اوضاع پولی مملکت تاحدی تسلط پیدا شد و یک استقرار نسبی اقتصادی را در کشور تأمین نمود.

توزیع مصارف حقیقی در سکتور های اقتصادی و اجتماعی نشان میدهد که سرمایه گذاری در شسق مواصلا ت بیشتر از سایر شقوق طی پلان دوم صورت گرفته.

علت مهم آن اینست که طی پلان اول امور ساختمانی یکمده پروژه های بزرگ سرک سازی مانند سرک های تورغندی، هرات قندهار بطول ۶۷۹ کیلومتر. سپین بولدک قندهار کابل بطول ۶۰۴ کیلومتر و کابل جبل السراج بطول ۱۰۷ کیلومتر بشمول ۲۸ کیلومتر تونل و ۴۰۴ کیلومتر کالوری و سرک دوشی و شیرخان بندر بطول ۲۰۴ کیلومتر از پلان اول به پلان دوم انتقال و به اکمال رسید.

بدین صورت در سالهای پلان پنجم

دوست به استقرار اوضاع و موثر بود ن پلانهای انکشافی افغانستان دارند طاهر میسازد.

مصارف باقیمانده انکشافی از منابع داخلی یعنی ازمآزاد عواید دولت و قرضه بانک مرکزی تهیه شده است در سالهای اول پلان دوم نظریه اینکه یکمده پروژه های انتقالی پلان اول در مراحل حساس ساختمانی قرار داشت و مآزاد عواید داخلی و کمک های مواد استهلکی خارجی به پیمانۀ لایمه بدسترس نبود بناء دولت به استقراض بانک مرکزی متوسل گردیده ولی نظریه اقداماتی که حکومت از سال ۱۳۴۲ به اینطرف در اصلاح امور مالی و پولی و تجارت روی دست گرفت وضع روبه بهبودی بوده و سعی گردید که حجم استقراض از بانک متدرجاً تقلیل یابد.

روی این اصل حجم قرضه در سال های ۱۳۴۱-۱۰۵۶ میلیون - افغانی در سال ۱۳۴۲ ۹۸۵ میلیون در سال ۱۳۴۳ - به ۶۴۹ میلیون افغانی رسیده.

ریفورم های مالی:-

نظریه ریفورم هائیکه در امور مالی بمیان آمد عواید دولت سال بسال ارتقاء یافت چنانچه عایدات دولت بشمول امداد مواد استهلکی در سال ۱۳۴۱ بالغ بر ۲۲۳۲ میلیون افغانی گردید این رقم در سال ۱۳۴۴ بالغ بر ۴۵۰۰ میلیون و در سال ۱۳۴۵ - ۴۹۵۰ میلیون افغانی گردید.

مجموع عواید دولت در پنجسال پلان دوم به ۱۵۷ میلیارد افغانی بالغ شد که چهار فیصد بیشتر از آنچه پیش بینی گردیده بود بدست آمد مجموع مصارف عادی و تادیه قروض در پنجسال ۱۳۴۶ میلیارد افغانی تخمین شده بود اما از اجراءات حقیقی و بودجه ۱۳۴۵ چنین برآمد که در ظرف پنجسال مبلغ ۱۲۶ میلیارد افغانی به امور عادی وزارت خانه ها و دوایر دولتی به مصرف رسید بآنکه مصارف جدید عادی از قبیل تأثیر ریفورم اسعاری افزایش قیمت مواد و غیره مصارف عادی اکثر دوایر مملکت را بلند برد بآنهم به اثر اقدامات جدی حکومت مبنی بر صرفه جویی مصارف عادی که تقریباً در حدود ۹۰ فیصد پیش بینی شده بود صورت گرفت که این امر منتج به تقلیل استقراض داخلی نسبت به آنچه پیش بینی شده بود گردید.

باوجود آنکه حکومت اقتصاد مملکت را با

اول حسب ذیل پیشبینی شد .

تولیدات انرژۍ برق که در سال ۱۳۴۰ (۱۲۶) ملیون کلیوات ساعت بود در سال ۱۳۴۵ به ۲۴۴ ملیون کلیوات ساعت یا تقریباً دوچند افزایش یافت .

تولیدات ذغال سنگ که در سال ۱۳۴۰ به ۶۶۴ هزار تن میرسید در سال ۱۳۴۵ به ۱۵۲ هزار تن یا ۲۳ چنده بلند رفت .

تولیدات سمنت در سال اخیر بتنا سبب سال اخیر پلان اول ۳۴ چنده ولاجورد ۲ چنده پنبه ، محلولج تقریباً ۲ چنده منسوجات نخ۲ چنده روغن نباتی ۳ چنده بلند رفت همچنان بنابر تاسیس فابریکه جدید تولیدات منسوجات پشمی وسندی افزایش قابل ملاحظه بعمل آمد .

از ارقام فوق بوضاحت معلوم گردید که سیر انکشاف صنایع مواد استهلاکی در مملکت روه ارتقاء بوده واحداث زیر بنای اقتصادی درسیر انکشاف صنایع مذکور نقش بارزی داشته است چنانچه یکی از هسته های مهم انکشافی صنایع خفیفه که انرژۍ مییاشد باتکمیل مرحله اول دوفابریکه برق آبی نغلو وماهی پربا ظرفیت نهائی ۱۱۱۵ هزار کلیوات برقرار دارد .

معادن:-

در ساحه معادن برمه کاری به منظور کشف وثبتیت ذخایر گاز با سرعت قابل ملاحظه ادامه داشت ومجموع مترانه آن طی سالهای پلان دوم به ۵۰ هزار متر میرسد پلان های استفاده از گاز مکشوفه در ساختمان های یتیم نایق وخواجه گوگرد که ذخایر آن در حدود ۷۶ ملیون متر مکعب سنجش شده تکمیل وتمدید پایپ لاین گاز به شوروی به قطر ۸۲۰ ملی متر وطول ۹۷۵ کلیو متر وتمدید پایپ لاین به فابریکه کود وبرق در مزار شریف به قطر ملی متر وطول ۸۸ کیلومتر شروع وتکمیل شد .

ذخیره گاز:-

ذخیره تثبیت شده گاز اهمیت حیاتی را نه تنها از نگاه انکشاف امور اقتصادی افغانستان در آینده داشته بلکه از لحاظ بهبود وضع تجارت افغانستان نیز اهمیت زیادی را دارا میباشد .

امور ساختمانی پایپ لاین گاز که در سال ۱۳۴۶ تکمیل گردید زمینه را برای صدور گاز به اتحاد جماهیر شوروی مساعد ساخته وباصور آن عواید اسمعاری مملکت بیک مبلغ قابل ملاحظه بعد از ثبت قیمت افزایش

در افغانستان سرکهای عصری موتر رو بطول ۲۰۰۰ کیلو متر مورد استفاده قرار گرفت .

بعلاوه اكمال امور ساختمان سرک های متذکره ساختمان سرک های پلخمیری ، شبرغان ، هرات واسلام قلعه وسروی مقدماتی سرک کابل ، هرات از طریق هزاره جات و اعمار سرک کابل ، گردیز وسرک کتر هادر سال اخیر پلان دوم شروع گردید .

میدان های بین المللی کابل وکندهار ومیدان های بگرام ، شینندن هرات ، مزار شریف ، کندز وجلال آباد تکمیل ومورد استفاده قرار گرفت .

امور مخابراتی:-

در ساحه انکشاف امور مخابراتی طی پلان دوم دستگاه تیلفون اتومات کندهار بکار انداخته شد . دستگاه تیلفون اتومات شهر کابل از پنج هزار به ۱۳ هزار لاین توسعه مییابد ودستگاه های جدید تیلفون اتومات در مزار شریف وهرات تحت ساختمان است .

رابطه تیلفونی وتلگرافی بین کابل ودهلی از یک طرف بین کابل وشهر های مسکو ، لندن ، پاریس ، بیکننگ ، فرانکفورت از جانب دیگر قایم گردیده است دستگاه بیسیم رادیو تیلفون وتلگراف بانصب دستگاه فرستنده با ظرفیت ده کلیوات ودودستگاه فرستنده با ظرفیت سه کلیوات توسعه یافت .

در سال اخیر پلان دوم امور مخابراتی ساختمانی چینل سیستم بینفراه هرات وکندهار ، فراه آغاز گردید بوسیله این چینل سیستم رابطه مستقیم بین المللی بین افغانستان وایران در پلان سوم انتقالی ودر ابتدائی پلان سوم قایم خواهد شد امور ساختمانی چینل سیستم پلخمیری ، کندز در سال اول پلان سوم تکمیل خواهد گردید .

عده بیشتر پسته خانه های شهری در کابل ودیگر شهر های افغانستان اعمار گردید .

امور ساختمانی مرکز تربیوی مخابرات در کابل تکمیل وآماده برتربیه پرسو نل فنی گردید .

در ساحه صنعت:-

افزایش تولیدات عمده محصولات صنعتی در سال اخیر پلان دوم بتناسب سال اخیر پلان

بیدک، نسپر، شاروان، و غیره تکمیل گردید.

کار بند سرده که به مقصد آبیاری ۶۰ الی ۸۰ هزار جریب زمین شروع گردیده بود تکمیل و در ظرف سالهای آینده شبکه آبیاری و تسطیح اراضی آن انجام یافت.

احداث دستگاه های تحقیقات زراعتی در کابل، بغلان، مرغاب، قند هار، جلال آباد، بلخ، بامیان و هرات و تحقیقات درباره گندم، جو، جواری، سبزیجات، میوه جات، پنبه، لبلبو، جنکلات، علفچر، تولیدشیر، پوست قره قزل، پشم، گوشت و غیره از نگاه مقاومت با امراض انطباق با محیط بهبود جنس و غیره مدنظر گرفته شده و اصلاحات بعمل آمده از جمله اهداف توسعه زراعت به پروژہ زراعت پروژہ گندم عطف توجه زیاد گردیده و جهت اصلاح و تکثیر آن با حکومت اضلاع متحده امریکا و کانادا تماس حاصل گردید. و هم برای اصلاح تخم از طریق توریذ انواع تخم های جدید اقدام بعمل آمد و تاسمان تولید کود کیمیاوی در داخل کشور یک اندازه کود مکفی از خارج وارد و به دهاقین توزیع گردید.

زرع و حاصلات نباتات صنعتی از قبیل پنبه لبلبو و حبوبات روغنی با استفاده از کود کیمیاوی و تطبیق عملیات بهتر اگر و تخنیک افزایش یافت. مثلا تولیدات پنبه خام که در سال ۱۳۴۰ (۵۴) هزار تن بود، در سال چهارم پلان به ۹۰ هزار تن رسید.

در قسمت حفاظة جنکلات و استفاده بهتر از آن پروگرام وسیعی به کمک حکومت فدرالی آلمان در ولایت یکتیا ترتیب و فعالیت های مربوطه آن جریان دارد.

همچنان مطالعات وسیعی در قسمت جنکلات مصنوعی به منظور تهیه چوب تعمیراتی، پایه های تیلفون، گالری های معادن اقدامات مؤثری صورت گرفت.

بهره برداری پروژہ های زراعتی و صنعتی و غیره که از مدت زیادی به اینطرف در وادی هیرمند مورد تطبیق قرار گرفته است بیشتر مورد توجه واقع شد، و بغرض اجرای این منظور فعالیت های انکشافی دولت بیشتر متوجه بهره برداری از اراضی زراعتی موجوده در وادی هیرمند و اصلاحات آبیاری درینا ز اراضی که تحت آب قرار دارد میباشد.

بمنظور بهره برداری مؤثر از اراضی وادی هیرمند چنین تجویز گرفته شد تا سالانه بیشتر از ۲۰ هزار ایکر زمین با کمک و همکاری

خواهد یافت ذخیره آهن معدن حاجی گلکه اضافه از دو ملیارد تن تخمین گردیده است بهره برداری آن تحت مطالعه میباشد همچنان ساختمان فابریکه کود کیمیاوی به ظرفیت ۱۰۵ هزار تن یورا در مزار شریف شروع و امور ساختمانی آن در جریان است. تفحصات برای کشف نفت جریان داشته نتایج حاصله از نگاه اقتصادی تاحال دلچسپ نبوده اما زمینه را برای کشفیات مزید آماده میسازد و هم امور انکشافی مواد معدنی در مناطق شمال و مرکزی افغانستان آغاز یافت.

طی دوسال اخیر پلان دوم معادن بیرل در دره پیچ و معادن زغال سنگ در شرب باشک و معادن باریت در فرنجل و معادن لاجورد در سر سنگ و ابرک در با میان کشف گردید.

در مناطق شمال افغانستان بیشتر از ۱۸ هزار کیلومتر مربع اراضی بمقیاس دوصد هزار عکس برداری گردید.

در جستجوی معادن :

همچنان در این مدت مطالعات مزیدی در قسمت دریافت معادن طلا در ولایت بدخشان و تخار و معادن مس سرب، جست و غیره در سایر مناطق کشور بعمل آمد.

زراعت:

در ساحه زراعت و آبیاری بغرض استفاده بهتر از آبهای روی زمین سیراب ساختن اراضی لای مزروع پروژہ های آبیاری در پلان دوم سهم بارزی داشت.

پروژہ کانال ننگرهار که امور عمده ساختمانی آن تکمیل گردیده است مراحل هموار کاری و بهره برداری آن شروع و بصورت تدریجی جریان دارد.

ساحه اراضی ایکه از کانال ننگرهار آبیاری میشود ۱۵۲۲۵۰ جریب زمین بوده که منجمله ۲۲۲۰۰ جریب زمین زراعتی سابقه و ۱۲۰۰۰۰ جریب زمین زراعتی جدید در آن شامل است.

تاکنون بیش از ۲۰۰۰۰ جریب زمین تسطیح ابتدایی گردیده و قسمتی از این اراضی که تسطیح آن انجام یافته تحت زراعت در آورده شد.

بهره برداری از اراضی تحت کانال ننگرهار بدو صورت عملی شد یکی بصورت فارم های میکانیزه دولتی و دیگری بصورت فارمهای انفرادی.

همچنان امور ساختمانی نهر اجمیر، نهر

آن بغرض رفع حوايج آينده مملکت به اشخاص دارای تعليمات مختلف مسلکي تاسيس و ساختمان يک قسمت آن که عبارت از موسسه پولي تخنيک مکتب تخنيک عالي، مکتب مسلکي جديد تخنيک های نفت و جنگلک و موسسه مسلکي زراعت ميباشد تکميل و يا روبه تکميل ميباشد.

علاوه بر فعاليت متذکره در مورد تربيه پرسونل فني يکتعداد زياد کار گران افغاني بسويه های مختلف فني در داخل پروژو های انکشافی تربيه گرديد.

ازدياد در وسايل صحي:-

در قسمت بهبود وضع صحي مر دم ۱۲ شفاخانه ملکی در نواحی مختلف کشور جديداً احداث گرديده و بکار انداخته شد.

اعمار دستگاه های اکسريز بيشر از پيشيني پلان دوم صورت گرفته و تعداد آن در مقابل ۳۱ دستگاه به ۳۸ دستگاه اکسريز در سال اخير پلان دوم رسانيده شد.

در قسمت طب وقايوی جهت ازبين بردن امراض اپيد يمیک و توسعه تدابير جهت جلو گيري از امراض سازي و وقايه عليه امراض ملارياني کولرا وغيره اقدامات وسيعی صورت گرفت.

اطلاعات و کلتور:-

در امور اطلاعات و کلتور پروژهای دستگاه موج کوتاه و موج متوسط ۱۰۰ کليوا ته در منطقه صنعتی کابل که تحت ساختمان بودکليه امور آن طی سال های اخير پلان دوم تکميل گرديده و افتتاح شد استديوی راديو طی پلان دوم افتتاح و باعث توسعه پروگرام های نشراتي راديو افغانستان گرديد. مطبعه دولتي مجهز و يک دستگاه شست و شوی فلم بکار انداخته شد.

انکشاف دهات :-

برای بلند بردن سويه زندگی مردمان دهاتی مملکت علاوه بر پروگرام صحي، معارف زراعت پروژهای جديد ديگری در سال های اخير پلان دوم در نقاط مختلف مملکت افتتاح و در اثر نتایج مفيد آن بميان آمدن مفکوره انکشاف منطقوی برای ديگر مناطق کم انکشاف مملکت چون هزاره جات، بدخشان هراته کنرها بعد از پکتيا در سال های اخير پلان نیز مورد غور قرار گرفت. چنانچه تاسيس فابريکه نجاری در اسعد

ايالات متحده امریکا از نظر اقتصادی و تخنيکی مطالعه شده و بعد از امور ساختنی آنها و دريناز هموار کاری و آماده ساختن اراضی آن برای زرع صورت ميگيرد.

پلان انکشاف مزيد وادی هيرمند که متضمن انکشاف توليدات زراعتی واحداث پروژه های توليدات انرژی و صنايع که عمد پيشرفت پروگرام های انکشاف منطقه باشد تحت غور و مطالعه قرار دارد. مطالعات منابع آب و خاک در افغانستان با تاسيس رياست سروی آب و خاک در سال ۱۳۴۳ به پيمانه وسيع شروع گرديد فعاليت اين دستگاه که سابقاً مربوط به وادی هيرمند و ساحه هريرو بود به نواحی ديگر افغانستان توسعه یافته و طی يک و نیم سال گذشته علاوه بر وادی های مذکور وادی کابل، ساحه کتواز، نواحی شمال افغانستان مخصوصاً وادی کوکچه تحت مطالعه قرار داده شد.

استفاده مشترک از منابع بزرگ درياي پنج که مشتمل بر توليد انرژی برقی به پيمانه بسيار زياد و آبياری اراضی و سيع می باشد بعد موافقه دولتين افغانستان و شوروی در اوایل سال ۱۳۴۳ مقدمات کار آن فراهم و مطالعات مقدماتی آن به صورت مشترک از طرف متخصصين طرفين آغاز یافت.

خدمات اجتماعی :-

در امور خدمات اجتماعی مخصوصاً معارف اهداف پلان دوم نیز از آنچه توقع ميرفت بيشر مورد تطبيق قرار گرفت. در قسمت معارف توسعه و انکشاف قابل ملاحظه در تعداد مکاتب ابتدای دهاتی و متوسط و همچنان افزايش تعداد معلمين در مکاتب عالی طی پلان دوم بعمل آمد تعداد شاملين مکاتب ابتدای دهاتی و متوسط که در سال ۱۳۴۰ به ۲۲۵ هزار نفر ميرسيد در سال ۱۳۴۵ به ۴۵۵ هزار نفر یعنی به دوچند و در مکاتب مسلکی تقريباً دو برابر سال اخير پلان اول رسانيده شد.

درين مدت ۶۸۰ مکتب جديد تاسيس گرديد. تعداد محصلين در مکاتب عالی بشمول طبقه انانث که در سال ۱۳۴۰ به ۲۲۱۶ نفر ميرسيد در سال ۱۳۴۵ به ۳۳۱۵ نفر رسانيده شد.

جهت تربيه پرسونل فني در ظرف پلان دوم يکده مکاتب مسلکی جديد در داخل چوگات وزارت معارف و پوهنتون و خارج از

آباد ولایت کٹر آغاز مطالعات لازمہ در سایر نقاط فوق الذکر در این قسمت می باشد .

ونقشه های آنرا ترتیب وجہت ساختمان آن بولایات مربوطه سپرده است .

امور شهری :-

درانکشاف امور شهری مملکت پروژہ آبرسانی کابل تکمیل ومحل چاهای عمیق برای

در ساحه تجارت :-

تجارت خارجی مملکت سیر انکشاف طبیعی خودرا در جریان پلان دوم طی نمود حجم صادرات در سالهای ۱۳۴۱-۱۳۴۲-

منابع آب انتخاب گردید پلان عمومی شهر کابل برای بیست و پنجسال ترتیب و ممکن

۱۳۴۳-۱۳۴۴-بتناسب سال ۱۳۴۰ یعنی سال اخیر پلان اول علی الترتیب به ۱۰ فیصد

که در ظرف بیست و پنج سال آینده پاموجودید منابع مالی متدرجاً مورد تطبیق قرار داده شود.

۳۰ فیصد ۳۲ فیصد ، ۳۳٫۰ فیصد افزایش یافته است .

بمنظور بهبود وضع صحتی و زندگی

چنانچه افزایش واردات افغانستان نسبت

بعضی قسمتهای متراکم، شهر کهنه کابل

به صادرات آن فیصدی بیشتری را احتواء

پروگرام عاجلی جهت اعمار خانهای ارزان

مینماید مگر این معضله از نظر پنهان نه

قیمت برای اهالی آن نواحی که در اثر

مانده وتدابیر لازمہ برای رفع این بی

تخریب ، منازل خودرا از دست میدهند

سبب نگی در همین او اخر ا تخا ذ گردید .

رویدست گرفته شد بغرض اجرای این منظور

پروگرام کار ساختمانی آن توسط واحد

چنانچه روی همین اقدام وضع تجارت

ساختمانی وزارت دفاع ملی در بگرامی سیاه

افغانستان قرار معلومات در زمان

سنگ ترتیب وامور ساختمانی مربوط آن در

موجوده رو به بهبود گذاشته و نتایج

حال جریان است .

آن قناعت هیئت صندوق وجهی بین المللی

سروی پروژه ساختمانی خانه سازی در

راکه بکابل آمده بود فراهم نمود .

زنده بانان که در سال ۱۳۴۲ تکمیل گردید

در تدابیر یکہ بغرض تشویق وتوسعه

بود در سالهای مابعد ۸ بلاک آن که از جمله

صادرات اتخاذ گردید . در سال ۱۳۴۵ تفاوت

بلاک اولی دارای ۳۴ اپارتمان بوده و جمعاً

بین صادرات واردات کمتر شده و تا حد امکان

۲۵۶- اپارتمان را در برمیگیرد تکمیل

موازنه در بین آن برقرار گردید .

گردید .

در دوره پلان دوم از آنچه در فوق تذکر

لا یحہ توزیع واستفادہ از اپارتمان های

داده شد تکمیل ومتباقی مواد پلان نظر به

مذکور اخیراً ترتیب وعنقریب مودرتطبیق

بعضی معاذیر از قبیل به موقع ترسید ن

گذاشته خواهد شد .

کمک های خارجی . فقدان مالی وتوسعه لازمہ

بغرض تهیه آب آشامیدنی برای شهر های

تولیدات داخلی که موجود دبود . اکمال نشد

قندهار، هرات، مزاروجلال آباد مذاکر اتی

وتطبیق آن در سال اول پلان سوم مورد تطبیق

باممالک متحا به صورت گرفته وامور سروی

قرار خواهد گرفت .

وساختمانی این پروژه هادر جریان سالهای

آینده آغاز وتکمیل میگردد همچنان ریاست

پلان گذاري در کشور

متن بيانيه راديو بي بعضی از وزراء راجع به سومين پلان پيشيني شده پنجاه ساله انکشاف اقتصادي واجتماعي افغانستان از سال ۱۳۴۶ الی ۱۳۵۰

بيانيه پوهاند دكتور عبدالحکيم ضيائي وزير پلان

هموطنان عزيز!

قراريکه اطلاع داريد . با شروع سال ۱۳۴۶ سومين پلان پنجاه ساله انکشاف اقتصادي اجتماعي افغانستان بمعرض اجراء گذاشته شد . تسويد اين پلان به انجام رسيد . بمعرض تصويب به مجالس محترم ولسي جرگه و مشرانو جرگه تقديم و جهت معلومات هموطنان عزيز و علاقمندان نشر ميشود . بمعرض آشنا ساختن شنوندگان محترم با اين پلان ميخواهم بطور مختصر نکات عمده آنرا توضيح دهم :

پلان پنجاه ساله سوم با مطالعه و ارزيايي دقيق انکشافاتيکه در اثر تطبيق دو پلان گذشته صورت گرفته بود . طرح گردیده است . طوريکه ميدانيد در دو پلان گذشته توجه زياد بنابر ضرورتیکه احساس بود در احداث پروژه های موصلات - انرژي - آبياري های بزرگ سروي و تفحصات منابع آب ، خاک و معادن و تربيه پرسونل بعمل آمد . اکمال و پيشبرد امور اين نوع پروژه ها مستلزم سرمايه گذاري هنگفت که جزو مهم آنرا اسعار خارجي تشکيل ميدهد ميباشد . قسمت اعظم سرمايه گذاري های پلان اول و دوم از طريق امداد و قروض خارجي تامين گردید .

در پلان سوم ازدياد و توسعه توليدات و بکار انداختن پروژه های توليدي به اساس پروژه های بزرگیکه در پلان های گذشته احداث گردیده مورد توجه قرار داده شده است . تا توليدات زراعتي و صنعتي با استفاده از منابع فعلي و جديد برای استهلاك داخلي و تقويه صادرات تزئيد يابد . بايد خاطر نشان ساخت که ازدياد توليدات منوط به استفاده بيشتري منابع داخلي ميباشد يعني از منابع قواي بشري و مواد داخلي استفاده موثر صورت گرفته ، و عوايد دولت تزئيد و سرمايه های خصوصي بايد درين راه تشويق شود .

امور ترتيب پلان سوم تقريبا از يك و نيم سال قبل آغاز يافت - به همه معلوم است که طرح يك پلان به معلومات وسيع و جامع ضرورت دارد با آنکه احصائيه های درست اساسي هنوز در دست نيست مگر با استفاده از اصول های مروجہ در چنين موارد اقدام

صورت گرفت . در شروع سال گذشته يك گروپ متخصصين پلان سازي اتحاد شوروي نظر به دعوت حکومت بکابل آمدند تا با متخصصين و مامورين افغاني در تهيہ معلومات مربوط به پلان سوم و تحليل پيشرفت هائيکه در اثر تطبيق دو پلان بعمل آمده همکاري نمايند . در مدت اقامت شش ماهه اين هيئت يك اندازه مواد . که از آن در طرح پلان سوم استفاده ميشود جمع آوري و ترتيب شده ، مسوده اولي پلان آماده گردید . بعدا يك هيئت متخصصين بانك جهاني برای ارزيايي وضع اقتصادي مملکت و ارائه مشوره شان برای طرح پلان سوم بکابل آمده پس از تکميل مطالعات نظريات خود را به حکومت تقديم نمودند .

علاوه بر هيئت های فوق الذکر ازمشاورين و متخصصين ممالک دوست و موسسات بين المللي که در وزارت پلان و ساير دواير ايفاي وظيفه مينمايند استفاده بعمل آمده است .

نظريات والي ها علماء و اهل خيره که در باره انکشاف وضع اقتصادي و اجتماعي مملکت بوزارت پلان رسيده بود نيز مد نظر قرار داده شد و استفاده های خوبی از آن بعمل آمد . قانون اساسي ، خط مشي و پروگرام اصلاحی حکومت نياغلي ميوندوال که از آن وثيقه ملي سر چشمه ميگيرد در طرح پلان سوم اساس قرار داده شد . با در نظر گرفتن مراتب فوق مسوده پلان هر وزارت و رياست به همکاري وزارت پلان ترتيب يافت . تسويد پلان های وزارت ها و دواير در وزارت پلان بار ديگر انسجام يافته و شکل نهائي خود را گرفت .

هموطنان عزيز و علاقمندان اطلاع دارند که تا حال در مورد وضع اقتصادي و اجتماعي مملکت خود احصائيه های موثوق نداريم و اين امر موجب آن گردیده که در باره انکشاف وضع عمومي ، معلومات بروی فيصدي انکشاف يا ارقام ارائه شده نمیتواند . البته نظر به پروگراميکه در پلان سوم گنجانیده شده تاختم پلان احصائيه های اساسي ، از قبيل نفوس زراعت و غيره بدست خواهد آمد و آنگاه مشکل ما از اين رهگذر حل ميشود با وجود آن نتايج

توليدات بعمل آيد . و همچنان با ازدياد سرمايه گذاري مقدار مصرف نيز به اندازه تقريباً (۲۰) فيصد بلند رفته و مصرف في نفر كمی بيشتر از ۱۰ فيصد افزايش مي يابد . تجارت خارجي توسعه يافته صادرات تقريباً ۴۲ فيصد ازدياد مي يذيرد اما بالمقابل واردات اموال تجارتي ۳۳ فيصد تزئيد مي يابد که اين امر منتج به بهبود وضع بيلانس تاديات ميشود .

انكشاف معارف و تربيه پرسونل در پلان سوم نه تنها متوجه تعميم متوازن معارف در کشور ميباشد بلکه پروگرام تعليمی درمءارج مختلف آن طوري طرح گرديده که همءواء با انكشاف اقتصادي باشد . احتياجات آينده ما به پرسونل فني نسبت به گذشته متفاوت است زیرا يك تعداد زياد موسسات توليدي بكار انداخته ميشود که اين موسسات به اداره کنندگان انجنيران و با پرسونل فني ضرورت دارد بناء افزايش قابل ملاحظه اي در کميت و کيفيت تعليمات مسلکي و عالي بغرض رفع حوايج شقوق مختلفه و بلند بردن قدرت توليدي در نظر گرفته شده است .

با ارائه نکات عمده انكشاف اقتصادي و اجتماعي پلان سوم ميخواهم راجع به موضوعات مهم پلان سوم توضيحاتي بعرض برسانم .

منابع مالي :

دو هدف اساسي در تمويل پلان سوم مدنظر قرار داده شده است . تدارك منابع بيشتر مالي از داخل ، بغرض بر داشتن قدم هاي اولي بسوي اتكاء بخود و در عين حال تأمين استقرار نسبي در ارزش پول افغاني . به اين منظور اقدامات و تدابيروي رويدست ميباشد که حتي الامکان عوايد و منابع داخلي تزئيد يافته و مصارف به اندازه معقول محدود ساخته شود بغرض مقايسه بهتر ، ارقام سالهاي گذشته و پلان سوم از سنجنش هاي استفاده بعمل آمده است تا ارزش افغاني را ثابت ارائه بدارد . نظر به اين اصول عوايد خالص دولت در بين سالهاي ۱۳۴۰ و ۱۳۴۵ تقريباً ۲۱ فيصد افزايش يافته است البته در مقايسه عدد بعدد اين افزايش قابل ملاحظه ميباشد نظر به پلان مرتبه عوايد داخلي در سنه ۱۳۵۰ نظر به سال ۱۳۴۵ تقريباً ۸۵ فيصد بالاميرود عوايد مجموعي پلان سوم نسبت به عوايد حاصله پلان دوم با تعديل قيم (۵۸) فيصد افزايش خواهد يافت .

امداد مواد استهلاکي خارجي بصورت مجموعي تقريباً ۴۰ فيصد بيشتر از آنچه در پلان دوم

اجراآت پلان سوم را به تفريق شقوق مختلف و پيشرفت هاي مربوطه آن اظهار نموده ميتوانيم . حالا بر ميگرديم به نقاط عمده ايکه درين پلان از اهداف اساسي بشمار ميرود . مقدار سرمايه گذاري در مدت پلان سوم به اندازه قابل توجهي نسبت به آنچه در پلان دوم بعمل آمده بود بيشتر پيشبيني شده است و نظر به شکل تمويل در نظر است که يك قسمت زياد اين افزايش از منابع مالي داخلي تدارك شود . با آنکه کمک هاي خارجي هنوز هم يك منبع عمده تمويل خواهد بود . اما نظر به ازدياد حجم تاديات اقساط و ربيع قروض خارجي لازمي و حتمي ديده ميشود که در تدارك سرمايه هاي داخلي توجه جدي بعمل آيد ، تا قدم هاي اولي بسوي اتكاء بخود برداشته شود .

هدف اساسي پلان سوم ، ارتقاي بسويه زندگي مردم با ميسر ساختن امکانات استفاده از توليدات براي تعداد بيشتر مردم ميباشد . به اين منظور سعی بعمل آمده تا فعاليت هاي انكشافي ، در شقوق مختلف تا چائيکه از نظر فني و اقتصادي ممکن باشد پهن ساخته شود . عوايد مستقيم پروژه هاي بزرگ پلان هاي اول و دوم به مناطقي محدود بود که در آنجا اعمار و احداث ميشد . اما در پلان سوم امور زراعتي که تقريباً در سراسر کشور عموميت دارد ، اصلاح و توسعه يافته و همچنان پروژه هاي صنعتي در هر منطقه اي که امکانات اقتصادي و تخنيکي موجود باشد احداث ميشود . توليدات زراعتي در ظرف دو پلان گذشته به اندازه محدودی افزايش يافت که سالانه به يك الي يکتيم فيصد ميرسيد اما در پلان سوم به ازدياد محصولات زراعتي توجه خاصي بعمل آمد و اقدامات لازمه بغرض نيل به اين هدف رويدست گرفته شده است . و تخمين ميشود که محصولات زراعتي سالانه تا ۳ فيصد افزايش يابد .

حجم سرمايه گذاري سالانه رو به افزايش بوده و نظر به پيشبيني ، مقدار سرمايه گذاري که در سال ۱۳۵۰ صورت ميگيرد ۴۰ فيصد بيشتر از آنچه در سال ۱۳۴۵ بعمل آمده خواهد بود درين ازدياد ، ۴۰ فيصد آن در سرمايه گذاري خصوصي و متبقي آن از سکتور دولتي توقع برده ميشود .

در نتيجه سرمايه گذاريها و پيشرفت هاي پلان سوم زمينه مساعدی براي ازدياد توليدات مختلف بميان آمده و نظر به محاسبات تخميني پيشبيني ميشود که ۲۵ فيصد افزايش در

۲۵۸۸ میلیارد افغانی یا ۳۲ فیصد بیشتر بالغ میشود. کمک‌های پروژه‌وی خارجی (۱۹) میلیارد افغانی یا تقریباً (۴۲۰) ملیون دالر تخمین شده است این مقدار به مقایسه پلان دوم تقریباً (۱۹) فیصد بیشتر است. و با این مبلغ حجم سرمایه گذاری عمومی به (۴۹) میلیارد افغانی میرسد که ازین جمله ۳۳ میلیارد آن به لست پروژه های پلان سوم تخصیص داده شده است. از مجموع امداد پروژه وی پیشبینی شده تقریباً در حدود ۷۰ میلیارد آن انتقال قروض و امداد است که با پروژه های انتقالی در جریان پلان سوم مورد استفاده قرار داده میشود به این ترتیب قسمت منابع داخلی در سرمایه گذاری عمومی (۵۳) فیصد و در چوکات پلان سوم (۳۰) فیصد را تشکیل میدهد که بمقایسه پلان دوم و پلان اول حرکت ما را بسوی اتکاء بیشتر بخود ارائه میدهد. اما بانهم کمک خارجی که بصورت قرضه و امداد بلاعوض بدسترس قرار میگیرد یک منبع عمده تمویل بشمار رفته اندازه تحقق آن تأثیر مستقیم بالای حجم سرمایه گذاری و پیشرفت پلان دارد ازینرو با اظهار امتنان از کمک های دول دوست و موسسات بین‌المللی توقع ما این است که در پیشبرد و انجام موفقانه پلان سوم با کمک و معاونت های مساعد خود در مجاهدات ما مثل سابق سهم بارزی بگیرند. در جریان پلان دوم (۴۴) فیصد مصارف افغانی پروژه های انکشافی از قرضه بانک مرکزی تأمین گردید. گرچه ازین منبع بحدیث یک مدرک تمویل استفاده میشود ولی اثرات مستقیم انفلاسیون دارد. در پلان سوم مقدار قرضه بانک مرکزی بیک حد غیر انفلاسیونی محدود ساخته شد است و تقریباً کمتر از (۹) فیصد ضرورت پولی افغانی پلان سوم ازین منبع در نظر گرفته شده است. ازینرو تخمین میشود که منابع مالی داخلی یعنی مازاد عواید دولت که بمصرف پروژه های انکشافی تخصیص داده میشود به اندازه ۶۵ فیصد در سال ۱۳۵۰ بمقایسه ۱۳۴۵ افزایش یابد طوریکه در بالا گفته شد در سه سال اول پلان دوم یک قسمت زیاد مصارف انکشافی از قرضه بانک مرکزی تهیه گردید اما در دو سال اخیر مقدار استقرار بانک مرکزی به حد اقل غیر انفلاسیون تقلیل یافت. به این صورت مقدار سرمایه گذاری در سالهای اخیر پلان دوم به اساس قیمت های ثابت بالا نرفت. میتوان گفت که جمع آوری مالیات و محصولات دولت به اندازه ضرورت صورت نگرفته و استقرار نسبی قسماً از طریق محدود ساختن مصارف بمیان آمده است. اما

تحقق یافته پیشبینی شده است اما مقدار آن بین سالهای ۱۳۴۵ و ۱۳۵۰ رو به تقلیل میباشد این امر از اصلاحات در تحصیل عواید داخلی سر چشمه میگردد. با در نظر گرفتن امداد مواد استهلاکی خارجی عواید مجموعی دولت در پلان سوم بمقایسه آن با پلان دوم تقریباً (۵۴) فیصد افزایش می‌یابد.

مصارف عادی دولت بین سالهای ۱۳۴۰ و ۱۳۴۵ با در نظر گرفتن ارزش حقیقی افغانی سالانه در حدود (۸) فیصد افزایش یافته است اما در جریان پلان سوم بغرض حفظ و مراقبت و تدویر شاهراه های جدید مکاتب، شفاخانه ها و سایر تاسیساتیکه بوجود آمده تخصیص بیشتر درین راه ضروری دانسته میشود. همچنان ببهبود وضع مامورین دولتی از طریق ازدیاد معاشات و سایر تسهیلات در نظراً میباشد. به این منظور مصارف عادی دولت در سال ۱۳۵۰ به مقایسه ۱۳۴۵ تقریباً ۳۶ فیصد و مصارف عادی در طرف پلان سوم نسبت به دوم ۲۴ فیصد افزایش می‌یابد. در مصارف عادی دولت کوشش بعمل آمده تا از یکطرف در مصارف دوایر صرفه جوئی بعمل آید و از سوی دیگر تخصیصات لازمه برای تدویر تاسیسات جدید داده شود.

میزان تادیات ما به کشور های خارجی از درک ربح واقساط قروض در جریان پلان سوم تقریباً یک و نیم چند بیشتر از آنچه در پلان دوم تادیه شده میباشد. این امر از بسر رسیدن اقساط اکثر قروضی که قبلاً اخذ گردیده نشئت میکند. تادیات قروض خارجی با استفاده مزید ازین منبع هنوز هم افزایش می‌یابد. باوجود افزایش تادیات قروض خارجی به اندازه فوق و منظوری پول بیشتر به مصارف نادی، مازاد عواید داخلی که بمنظور انکشاف تخصیص یافته تقریباً دو چند مبلغیست که در پلان دوم بدسترس قرار داشت.

نظر به محاسبات تخمینی حجم سرمایه گذاری خصوصی در طرف پلان سوم به (۱۸) میلیارد افغانی بالغ میشود که این مقدار ۵۰ فیصد بیشتر از مقدار است که در پلان دوم صورت گرفته است. ازین جمله مقداریکه در پروژه های شامل لست سرمایه گذاری پلان سوم صورت میگیرد تقریباً ۵ میلیارد افغانی تخمین شده است. به این صورت مجموع سرمایه گذاری از منابع داخلی بشمول ۱۲ ملیارد سرمایه گذاری دولتی به ۳۰ ملیارد افغانی یا ۳۳ فیصد بیشتر از پلان دوم میباشد. این مجموع به استثنای کمک مواد استهلاکی به

آبیاری تا جائیکه امکان ساختمان و تکمیل آن از نقطه نظر فنی مخصوصا موجودیت پرسونل مسلکی برای طرح و تطبیق پروژه ها دیده میشد شامل پلان ساخته شده و سعی بعمل آمد تا منابع بیشتر درین راه تخصیص داده شود.

مصارف انکشافی دولت در زراعت بدون پروژه های آبیاری به بیش از ۴ میلیارد افغانی بالغ میشود در حالیکه مجموع مصارف انکشاف زراعت در پلان دوم به ۶۱۴ ملیون میرسید در ۴ میلیارد افغانی تقریبا ۱٫۷ میلیارد برای انکشاف زراعتی وادی ننگرهار و تقریبا ۷۰۰ ملیون افغانی برای امور انکشافی وادی هیرمند و پکتیا تخصیص داده شده است . در دوپروژه اول مراحل ساختمانی یعنی بند - کانالها زابر ها و سایر ساختمان های اساسی تکمیل و اراضی تحت آب آمده باید آماده زرع شود . کارهائیکه در جریان پلان سوم بعمل می آید منتج به تولید محصولات زراعتی درین ساحات در جریان پلان میباشد ازینرو در زمره فعالیت های زراعتی قرار گرفته است . مبلغ باقیمانده که به ۱٫۸ میلیارد افغانی میرسد به سایر امور انکشاف زراعتی تخصیص داده شده است . ساحات فعالیت در انکشاف زراعتی ادامه پروگرام های پلان دوم به پیمانہ وسیعتر و موثر و توسعه و تشدید فعالیت در ازدیاد تولیدات مواد غذایی مخصوصا گندم میباشد . توريد واستعمال کود کیمیاوی بمقایسه پلان دوم تا ۱۰ چند افزایش می یابد همچنان توريد و بکار انداختن تراکتور و سایر تجهیزات و آلات زراعتی به پیمانہ قابل ملاحظه صورت میگیرد. البته موفقیت چنین پروگرام وابسته به موجودیت پرسونل فنی بتعداد کافی میباشد تا ثمریت تطبیق پروگرام ها بالا برده شود . درین مورد نیز پروگرام های طرح گردیده تا تعداد زیا د پرسونل مورد احتیاج از طریق موسسات تربیوی و کور سهای قصیر المدت تهیه و تربیه شود. انکشاف صنایع انرژی و معادن بشمول تفحصات نفت و گاز که ۳۴ فیصد تخصیصات سرمایه گذاری پلان دوم را احتواء مینمود در پلان سوم ۳۲٫۵ فیصد تخصیصات پروژه وی پلان سوم را تشکیل میدهد . نقطه قابل تذکر درین ساحه اینست که سرمایه گذاری خصوصی در ایجاد موسسات صنعتی تولیدی به یکمقدار قابل توجه افزایش می یابد چنانچه در پلان دوم سرمایه گذاری خصوصی ۱٫۷ فیصد مصارف انکشافی را احتواء میکرد در حالیکه در چوکات پلان سوم تا ۱۵ فیصد میرسد خصوصیت دیگر

در پلان سوم در نظر است که با حفظ سرعت انکشاف ، استقرار نسبی قیم قایم گردد . و باید تذکر داد که این امر تا حد زیادی منوط به توسعه سرمایه گذاری خصوصی میباشد . خوانندگان محترم : فکر میکنم که بصورت مختصر با تمویل پلان سوم آشنا شدید اینک راجع به تخصیص منابع مالی در شقوق مختلف توضیحاتی بعرض میرسانم . توزیع منابع دست داشته مالی دولت بین شقوق مختلف به روشی استوار است که در آن انتقال از پروژه های زیر بنا به پروژه های تولیدی زود رس در نظر بوده است ساحه این پروژه های تولیدی را زراعت و صنعت تشکیل میدهد . همچنان سرمایه گذاری خصوصی به پروژه هائیکه منتج به ازدیاد تولیدات صنعتی و زراعتی شود تشویق و سوق داده میشود . نظر به تقسیماتیکه بعمل آمده زراعت و آبیاری بزرگترین افزایش را نشان میدهد . چنانچه حجم سرمایه گذاری از ۴٫۴ میلیارد افغانی پلان دوم به ۹٫۷ میلیارد افغانی ارتقاء مییابد و تناسب آن در سرمایه گذاری مجموعی دولت از ۱۸٪ به ۲۹٪ بالا میرود . اتخاذ این تصمیم نظر به ازدیاد تولیدات زراعتی بغرض رفع حوایج مردم به مواد غذایی و مواد خام صنعتی و تقویه صادرات صورت گرفته است . از مجموع مبلغیکه به انکشاف زراعت و آبیاری تخصیص داده شده است ۵۸ فیصد آن به احداث و توسعه پروژه های آبیاری ۴۲ فیصد آن به انکشاف زراعتی بمصرف میرسد . احداث پروژه های جدید آبیاری و اصلاحات لازمه درسیستم های فعلی آبیاری از نقطه نظر تهیه مقدار لازمه آب برای آبیاری اهمیت اساسی دارد یکتعداد پروژه های بزرگ آبیاری که کار ساختمانی آن در پلان دوم و حتی سالهای قبل از آن شروع گردیده شامل پروژه های آبیاری بوده و ساختمان آن ادامه می یابد . همچنان یکتعداد پروژه های جدید آبیاری در مناطق مختلف که مراحل سروری و مطالعات آن تکمیل گردیده بود آغاز می یابد . رویهمرفته ۹۰ فیصد مصارف آبیاری به پروژه های بزرگ تخصیص داده شده متباقی آن در اصلاح و ایجاد سیستم های کوچک آبیاری بمصرف میرسد واضح است که پروژه های بزرگ آبیاری در یک مدت طویل آماده بهره برداری گردیده اما پروژه های کوچک در مدت کوتاه تر به تولید آغاز مینماید . بناء لازم است که بغرض استفاده از پروژه های بزرگ آبیاری پروگرام طویل المدت طرح و مورد تطبیق قرار داده شود . پروژه های کوچک

خدمات اجتماعی بزرگترین قسمت را معارف تشکیل میدهد. در تعداد مسئولین مکاتب دهاتی - ابتدائی - مسلکی - ثانوی و عالی افزایش قابل ملاحظه رخ میدهد که البته این افزایش مستلزم تعمیرات جدید و تجهیزات مزید میباشد.

به این منظور حجم سرمایه گذاری در این ساحه به اندازه زیادی افزایش می یابد. انکشاف و توسعه معارف نه تنها از لحاظ کمیت مورد نظر میباشد بلکه اصلاح کیفیت نیز از اهداف عمده معارف در درجات مختلف تعلیمی بشمار میرود. توازن نسبی در تعمیم معارف اساس تاسیسات جدید را تشکیل میدهد. مصارف سرمایه گذاری در انکشاف معارف ۸۲ فیصد نسبت آنچه در پلان دوم صورت گرفته بود توسعه می یابد. باین صورت از ۷۷٪ فیصد مجموع سرمایه گذاری به ۷۷٪ فیصد بالامیرود. صحت عامه بدرجه دوم قرار داشته مصارف

تاسیسات صحتی در پلان سوم بمقایسه آن در پلان دوم تقریباً سه چند میشود و به این ترتیب خدمات صحتی به ناطیکه فعلاً از تسهیلات و خدمات صحتی بی بهره اند توسعه پیدا میکند. تعداد شفا خانه - بستر و سایر تسهیلات افزایش می یابد.

تعداد پروژه های انکشاف دهات که فعلاً به ۴۷ پروژه میرسد در اخیر پلان سوم به ۹۷ پروژه بالا برده میشود. و مصارف انکشاف دهات نیز از ۱۳۷ میلیون افغانی پلان دوم به ۶۳۱ میلیون افغانی افزایش می یابد. تاسیس پروژه های جدید انکشاف دهات به اساس سروی ها و معلومات تهیه شده از دهات دارای رشد کمتر افغانستان شروع میشود فعالیت های انکشافی در ساحه معارف - صحتی - زراعت و صنایع کوچک که از طرف واحد های انکشاف دهات صورت میگردد طبعاً در ازدیاد تولیدات و ارتقای سویه زندگی مردمان دهاتی نقش بارزی دارد.

پروژه انکشاف منطوقی ولایت پکتیا که از پلان دوم انتقال یافته به پیمانہ وسیعتر انکشاف و توسعه می یابد و مجموعاً مبلغ ۵۶۰ میلیون افغانی درین پروژه بصرف میرسد. پروژه های وادی ننگرهار و هیلمند به مرحله بهره برداری رسیده بغرض تسریع بهره برداری آباد ساختن اراضی زراعتی از کار های مهم درین مناطق بشمار میرود پروگرام های انکشاف منطوقی برای سایر مناطق نیازمند طرح میگردد. انکشاف مواصلات و مخابرات در پلان سوم محدود به تکمیل نمودن پروژه های انتقالی پلان

انکشاف صنایع پلان سوم استفاده بیشتر از تولیدات زراعتی و مواد خام داخلی در تولید اجناس صنعتی میباشد.

ساحه تفحصات نفت و گاز در نواحی شمال کشور به فعالیت های انکشافی و استخراجی در ساحات معین متمرکز میگردد پروژه های که بغرض استخراج و صدور گاز طبیعی تحت ساختمان قرار دارد در سال اول پلان تکمیل گردیده و بهره برداری از معادن گاز طبیعی در سال ۱۳۴۶ آغاز می یابد کار فابریکه کود کیمیای برق حرارتی و پایپ لاین انتقال گاز به این دستگاه هاجریان داشته و طبق پروگرام در سالهای اخیر پلان تکمیل و مورد استفاده قرار داده میشود. تفحصات مزید برای کشف و تثبیت منابع جدید گاز و نفت در نواحی جنوب مملکت ادامه می یابد. همچنان سروی و تفحص برای کشف سایر مواد معدنی به پیمانہ لازم صورت میگردد.

در قسمت انکشاف انرژی برق سرمایه گذاری بیشتر میگردد با آنکه فیصدی آن کمی تقلیل می پذیرد. در جریان پلان دوم مصارف هنگفتی در پروژه های نخلو و ماهیپر صورت گرفت. این پروژه ها در سال اول پلان سوم تکمیل میشود و از پروژه های بزرگ انرژی پلان سوم برق کجکی میباشد. قسمت اعظم مصارف انکشافی انرژی به تمديد لین های انتقال برق از ساحه تولید به مناطق مصرف کننده واحداث شبکه های توزیع تخصیص داده شده است و به این طریق ازین منبع در انکشاف صنایع - زراعت و وضع زندگی مردم استفاد بهتر و بیشتر صورت میگردد.

انکشاف صنایع تولیداتی بیشتر به عهده سرمایه گذاران خصوصی گذاشته شده است - دولت تنها در صنایع کود کیمیای و سمنت اشتغال می ورزد با آنهم حجم سرمایه گذاری دولت در ساحه صنایع تولیدی دوچند میشود. بغرض فراهم نمودن زمینه مساعد برای سرمایه گذاران خصوصی تشویقات لازمه صورت میگردد. قرار است با احداث پروژه های جدید تولیدات صنعتی اجناس مختلف مخصوصاً مواد استهلاکی و خوراکه به اندازه قابل توجهی افزایش یابد. بنابراین گفته میتوانیم که تاجه حدی سرمایه گذاری خصوصی در تطبیق پلان سوم اهمیت دارد.

در پہلوی انکشاف شقوق صنایع و زراعت، انکشاف خدمات اجتماعی از قبیل معارف، صحتی، انکشاف دهات و انکشاف مناطق کم رشد يك امر لازمی پنداشته میشود. در ساحه

انکشاف وضع اقتصادی و اجتماعی تقدیر کنیم. نظر به سنجش‌های تخمینی، تولیدات زراعتی و مالداری در سال ۱۳۵۰ به مقایسه ۱۳۴۵ تقریباً ۱۶ فیصد افزایش می‌یابد و درین مدت تولیدات صنعتی ۱۳۵ فیصد صنایع دستی ۲۶ فیصد، تولیدات معدنی بشمول گاز طبیعی ۶۰۰ فیصد، انرژی برق ۱۶۰ فیصد، سایر خدمات ۱۹ الی ۵۳ فیصد تزئید می‌یابد.

همچنان نظر به سنجش‌های تخمینی ارزش مقدار اموال و خدماتیکه در سال ۱۳۵۰ برآورد مصرف و سرمایه‌گذاری بدسترس قرار می‌گیرد مبلغ ۷۴ میلیارد افغانی تخمین می‌شود و این رقم در سال ۱۳۴۵ به ۵۹ میلیارد تخمین شده است به این ترتیب یک افزایش ۲۵ فیصد را ارائه می‌دارد. از مجموع ۷۴ میلیارد افغانی تقریباً ۱۱ میلیارد آن دو باره سرمایه‌گذاری می‌شود که این رقم به مقایسه سال ۱۳۴۵ یک افزایش ۳۹ فیصد را نشان می‌دهد.

مصرف مجموعی دولت و اشخاص انفرادی به ۶۳ میلیارد افغانی یا با یک افزایش ۲۳ فیصد بمقایسه سال ۴۵ میرسد. نظر به تخمیناتی که بعمل آمده است نفوس مملکت در سال ۱۳۵۰ به ۱۶۹ میلیون نفر خواهد رسید در حالیکه در سال ۱۳۴۵ نفوس مملکت ۱۵۴ میلیون تخمین شده است. بعباره دیگر ۱۰ فیصد نفوس زیاد می‌شود به این ترتیب مصرف فی نفر از ۳۱۶۷- افغانی در سال ۱۳۴۵ به ۳۵۰۳ افغانی در سال ۱۳۵۰ یا با یک افزایش تقریباً ۱۱ فیصد بالا میرود. در نظر باید گرفت که در سال ۱۳۴۵ بعلت خرابی فصل تولیدات زراعتی مخصوصاً گندم و پخته تا حدی تقلیل یافت. در تخمین ارزش اموال - قیمت‌های سال ۱۳۴۵ مورد استفاده قرار داده شده و از قیمت تولیدات - مصارف تولیدی وضع شده است. با در نظر گرفتن تجارت خارجی و مصرف دولت ارزش تولیدات به استثنای امداد خارجی در جریان پلان دوم (۱۰) فیصد افزایش یافته و در پلان سوم این افزایش ۲۵ فیصد پیشبینی می‌شود. تخمین می‌شود که از مجموع تولیدات داخلی و تجارت خارجی در سال ۱۳۴۵ تقریباً ۹۳ فیصد آن بمصرف رسیده و (۷) فیصد آن سرمایه‌گذاری شده است. پیشبینی می‌شود که در سال ۱۳۵۰ با افزایش ۲۵ فیصد در ارزش تولیدات مذکور مقداریکه سرمایه‌گذاری می‌شود از ۷ به ۹ فیصد بالا میرود و به این صورت حجم منابعیکه به سرمایه‌گذاری تخصیص می‌یابد در سال ۱۳۵۰ تقریباً (۶۳) فیصد بیشتر از سال ۱۳۴۵ خواهد بود.

دوم و ساختمان بعضی شاهراه‌ها و خطوطیکه در تسریع انکشاف اقتصادی و اجتماعی اهمیت دارد متمرکز می‌شود. در پلان دوم مبالغ هنگفتی در ساختمان شاهراه‌ها بمصرف رسید که در نتیجه یک حلقه اتصالی از هرات تا پلخمری از طریق کندهار و کابل تکمیل و همچنان این حلقه به نقاط مهم سرحدی وصل ساخته شد. در پلان سوم در راه تکمیل کردن حلقه اتصالی سرحد پلخمری تا شبرغان تکمیل و سرحد شبرغان تا هرات سروری می‌شود - سرحد هرات تا اسلام قلعه و مزار شریف - تاشگرد نیز تکمیل می‌گردد کارهای سروری و ساختمان یک قسمت شاهراه مستقیم کابل - هرات تکمیل می‌شود ساختمان یکتعداد پلها و سرحدهای فرعی به منظور اتصال مناطق دور افتاده و مناطق زراعتی با شهرها و بازارهای فروش مواد زراعتی رویدست گرفته می‌شود و همچنان انکشاف امور هوا نوردی و توسعه شبکه‌های مخابراتی در کشور به اندازه ایکه هم‌نوا با سایر شقوق باشد در پلان گنجانیده شده است روی هم‌رفته مصارف سرمایه‌گذاری درین سکتور از ۹۵۰ میلیارد افغانی به ۴۲۰۰ میلیارد تقلیل می‌یابد. پروگرام متعدد برای انکشاف شهرهای افغانستان و بهبود وضع مردمان شهر نشین با ایجاد سیستم‌های آبرسانی طرح نقشه‌های اساسی شهرسازی، اعمار خانهای ارزان قیمت و تعمیرات اداری و کلتوری در پلان شامل می‌باشد و برای انجام این کارها تخصیصات لازم از منابع مختلف در نظر گرفته شده است. با توضیحات فوق می‌خواهم راجع به نتایج متوقعه پلان سوم تذکراتی خدمت هموطنان عزیز بعرض برسانم.

اهداف پلان پنجساله سوم بصورت عمومی و کیفی در آغاز مطلب توضیح شده و همچنان مقدار منابعیکه بمنظور انکشاف تخصیص داده شده است از حیث کمیت و کیفیت در هر یک از سکتورهای پلان مختصراً توضیح گردید. حالا لازم است تا درباره تولیدات و مصارف و سرمایه‌گذاری از حیث مقدار که در اثر تطبیق پلان سوم توقع برده می‌شود روشنی انداخته شود.

باین منظور در ارزیابی پلان سوم از روش‌های معمول استفاده نموده و تا جائیکه امکان داشت در مورد تولیدات - عواید و مصارف ملی و اقلام مربوطه از تخمینات کارگرفته شده. گوشش ما این بود که در ساحات مذکور تخمینات بهتر نمایم تا به این صورت نتایج و تأثیر اقدامات و پالیسی‌های دولت را در

توليدات مواد معدنی و گاز طبیعی تقریبا ۷ چند میشود. انرژی برق تقریبا بین يك الى يکينم چند افزایش می یابد.

طوريکه در بالا اشاره شد. توليدات زراعتی و صنعتی بصورت مجموعی ۲۵ فیصد افزایش می یابد. گرچه فیصدی افزایش توليدات صنعتی خیلی ها بیشتر از زراعت است مگر از حیث حجم ازدیاد توليدات زراعتی بیشتر از صنایع میباشد. انکشاف متوازن زراعت و صنعت يك امر لازمی و ضروریست تا بدین وسیله منافع حاصله بین کارگران زراعتی و صنعتی بصورت بهتر توزیع گردد.

توليدات سایر خدمات به اندازه ۳۰ فیصد افزایش می یابد. ولگت مجموع ارزش اموال و خدمات را تشکیل میدهد.

تقریبا کل محصولات زراعتی و يك قسمت محصولات صنعتی توسط موسسات و اشخاص تولید میشود. سرمایه گذاری دولت در پروژه های زیر بنا شرایط مساعد را مهیا میسازد. همچنان تسهیلات کريدتی امداد های فنی و پالیسی های قیمت گذاری مناسب در تسریع توليدات مساعدت بیشتر مینماید.

با تحقق پیشبینی هائیکه در ازدیاد توليدات و محصولات بعمل آمده است و با وجود ازدیاد در مصرف و استهلاك. امکانات سرمایه گذاری که پیشبینی شده میسر میگردد.

هموطنان عزیز لازم می بینم تأیید نمائیم که رسیدن به اهداف فوق الذکر مستلزم اقدامات جدی دولت و مردم افغانستان میباشد البته تا اندازه زیادی وابسته بمقدار کمک و معاونت خارجی نیز است. گرچه معیار هائیکه هدف قرار داده هنوز از معیار های بین المللی دور است با آنهم رسیدن به این معیار ها يك موفقیت بزرگ محسوب میشود.

این بود خلاصه ای نقاط عمده و نتایج متوقعه پلان سوم. امیدوارم که به یاری خدای متعال و رهنمائی های خردمندانه پادشاه محبوب و ترقی خواه ما و همکاری صمیمانه مردم، پلان پنجساله سوم بمرض اجراء قرار گرفته و نتایج ثمر بخش از آن بدست بیاید. البته در صورت موفقیت در وضع مردم ما بهبودی قابل ملاحظه بوجود می آید اما با آنهم مشکلات ما کاملا حل نگردیده هنوز به معیار های بین المللی در ساحات مختلف زندگی رسیده نمی توانیم توصل به این هدف مخصوصا در ساحه معارف - صحیه توليدات و بالاخره سويه زندگی ایجاب طرح پلان طویل المدت را می

برای رسیدن به اهداف پلان سوم لازمی است تا اجراءات مربوط هر سکتور طوريکه پیشبینی شده صورت گیرد. محصولات زراعتی در سال ۱۳۵۰ بمقایسه سال ۱۳۴۵ تقریبا ۱۶ فیصد افزایش می یابد در حالیکه افزایش سال ۱۳۴۵ بمقایسه ۱۳۴۰ تنها ۱٫۶۱ فیصد بود. افزایش مهم توليدات زراعتی در گندم پیشبینی شده است. این افزایش نه تنها برای رفع احتیاجات مردم بمواد غذایی ضروری پنداشته میشود بلکه بفرض تعادل نرخ که برای مستهلکین ومولدین مفید است لازمی میباشد. قرار تخمین حاصلت گندم در سال ۱۳۵۰ تقریبا در حدود ۴۶۰ هزار تن بیشتر از مقدار اوسط سالانه پلان دوم خواهد بود به این صورت ازدیاد سالانه ۴ فیصد پیشبینی شده است در حالیکه ازدیاد نفوس سالانه ۱٫۷۵ فیصد تخمین میشود و تجارب نشان میدهد که با افزایش عایدات مردمان شهری تقاضا بمواد غذایی بیشتر میشود. توقع می رود که افزایش توليدات سالانه ۲ فیصد فی نفر برای رفع تقاضای مواد غذایی واستقرار قیم کافی خواهد بود که این موضوع در طرح پلان زراعتی و افزایش محصولات آن اساس قرار داده شده است.

سایر محصولات زراعتی نیز تزئید می یابد مثلا جواری ۶۵ هزار تن برنج ۱۰ هزار تن لبلبو ۷۷٫۵ هزار تن. همچنان توليدات گوشت و شیر بفرض تهیه مواد غذایی بهتر، توسعه پیدا میکند. توليدات روغن نباتی به اثر ازدیاد مقدار حبوبات روغن دار تا سه چند افزایش می یابد. افزایش محصولات زراعتی مخصوصا در تقلیل و تمویض واردات دارای اهمیت است. توليدات پخته که یکی از اقلام مورد ضرورت صنایع داخلی و صادرات میباشد نیز افزایش یافته علاوه بر ارتقای توليدات آن به سطح سالهای اول پلان دوم تولید مقدار بیشتر در نظر میباشد چنانچه در سال ۱۳۵۰ حاصلات پخته خام تا ۱۳۰ هزار تن پیشبینی میگردد.

محصولات صنعتی در سال ۱۳۵۰ بمقایسه سال ۱۳۴۵ تقریبا سه چند میشود در حالیکه در سال ۱۳۴۵ بمقایسه سال ۱۳۴۰ دو چند گردیده بود چون توليدات صنعتی به پیمانہ محدود میباشد لذا سه چند و دو چند شدن آن يك امر نا ممکن نیست. علاوه بر انکشاف صنایع کود کیمیاوی. سمنت نساجی. شکر. روغن نباتی و انواع اموال استهلاکی، انکشاف و توسعه صنایع اصلاح مواد صادراتی نیز در نظر میباشد. صنایع دستی و کوچک نیز به پیمانہ وسیعتری انکشاف مینماید. ارزش

نمایه .
 بنا بر همین ملحوظ در جریان پلان سوم يك پلان طويل المدت ۲۵ ساله طرح ميشود . اين پلان طويل المدت كه به اساس روحيه قانون اساسي طرح ميشود مقتضيات واحتياجات جامعه افغاني و بر آورده شدن تدريجي آنرا در نظر خواهد گرفت . بهمين منظور در جمله پروگرامهاي پلان سوم تكميل احصائيه هاي اساسي شامل گرديده است تا با استفاده از اين احصائيه ها و تحليل وضع دورنما ، پلان مذكور بحيث يك چوكات عمومي پلان هاي پنجساله آينده ترتيب شود . پلان سوم البته بحيث مرحله اول اين پلان طويل المدت بشمار ميرود . خواستارم .

افغانستان منابع سرشار طبيعي آب - خاك .
 معادن و قواي بشري را داراست استفاده از اين منابع در چوكات پلان مدت طولاني بكار دارد و اين موضوع نيز ما را وادار ميسازد كه مانند ساير ممالك اين منطقه پروگرام هاي طويل المدت براي استفاده منابع خویش طرح نماييم .
 در خاتمه همكاري صميمانه مردم را در تطبيق پلان پنجساله سوم كه هدف يگانه و اساسي آن ارتقاي سويه زندگي مردم ميباشد جلب نموده سعادت و ترقي افغانستان عزيز را تحت قيادت اعليحضرت معظم همايوني از بارگاه ايزدي خواستارم .

بيانيه انجنير مير محمد اكبر رضا وزير زراعت وآبياري

هموطنان گرامي !

دراين شرح ميخواهم كه راجع به وضع معضلات زراعتي افغانستان و پروژه هاي پيشيني شده در پلان پنجساله سوم انكشاف زراعت و آبياري تذكري بعرض برسانم زراعت يكي از بزرگترين مبناي اقتصاد افغانستان بوده و ۸۵ فيصد نفوس كشور از منابع زراعتي تامين زندگي مينمايند . همچنان بيش از ۷۰ فيصد عايد ملي كشور از طريق زراعت بدست آمده در حدود ۹۰ فيصد مواد صادراتي آنرا زراعت تشكيل ميدهد كه اقلام عمده آن همانا پنبه - قره قل - ميوه خشك و تازه نباتات تيلي - پشم پوست گوسفند و روده ميباشد .

متذكر بايد شد كه خاصيت كوهستاني و ناكافي بودن آب جهت آبياري مشكلات زياد را در راه انكشاف زراعت وآبياري كشور ايجاد نموده است . ساحه مجموعي در خور زراعت در افغانستان بالغ بر ۱۴ ميليون هكتار يا ۷۰ ميليون جريب و ساحه كه سالانه حقيقتا تحت كشت در آورده ميشود بالغ بر ۴ ميليون هكتار يا ۲۰ ميليون جريب ميگردد كه از جمله ۱۴ ميليون جريب تحت آبياري از منابع مختلف آب قرار دارد . در كشور ما براي آبياري بيشتر از آب جوي ها - كاريز ها و چشمه سار ها استفاده بعمل مي آيد و قلت آب در مواقع ضرورت يكي از عمده ترين موانع انكشاف زراعتي بشمار ميرود منابع آبي ما از سلسله كوه هاي سر چشمه ميگيرد كه غالبا از برف پوشيده ميباشد لذا در فصول مختلف سال سبب نوسانات و تحولات آب در دريا ها شده بغرض تغيير مجراي آب از دريا ها به جوي ها و قنوات از چوب سنگ و ريگ در اعمار بند ها كار گرفته ميشود كه اكثر در

اثر بروز سيلابها ويران گرديده آب سيل در جويها ها سرازير و غالبا سبب تخریب منابع آبياري و موجب خساره كشت و زراعت ميگردد . ناگفته نما ند كه مقدار آب در كانالها در طول

تخنیکي هنوز هم سیر بطي داشته در شرایط حاضره افغانستان تجارب کافی در تحقیق زراعت عصری ندارد .

بنا بران معرفی ساینس و تخنیک و آبیاری کشور ضرورت مبرم بوده باید طور عملی در اراضی بکار برده شود . با در نظر داشت رفع مشکلات که مانع انکشاف زراعت و آبیاری در افغانستان میشود لازم است قوه محرکه دهقان تقویه گردد . البته تشویق زارعین به منظور ازدیاد تولیدات زراعتی تدابیر لازمه را در مورد استقرار قیم در چوکات پلان پنجساله سوم ایجاب مینماید .

توسعه سریع نفوس کشور که سالانه ۱۷۵ فیصد سنجش گردیده معیار تقاضای غذا را بلند برده امکان دارد این تقاضا در آینده افزایش یابد و میتوان اظهار کرد که این افزایش سالانه در نان ۲- الی ۳ فیصد میباشد و از اشیاء دیگر از قبیل برنج - گوشت - روغن - لبنیات - سبزیجات - میوه جات و غیره در آینده بیشتر از آن افزایش خواهد یافت . بسا اقلام صادراتی افغانستان بازار وسیع داشته تقاضای آنها به تناسب عرضه خیلی زیاد میباشد . لذا در پلان پنجساله سوم سعی میگردد تا حجم تولیدات مواد متذکره ازدیاد یافته جنسیت آنها بهتر گردد . استفاده از اراضی تحت زرع باید متذکر بر اصل ازدیاد قدرت تولیدی دهقان و هر واحد زمین باشد . این اصل شامل استفاده از طریق جدید زرع و بکار انداختن وسایل اصلاح شده و ماشین آلات زراعتی خاصا مساعدت دولت در تعمیم تخم بذری بهتر استعمال کود کیمیای و اصلاح آبیاری میباشد .

همچنان به پروژه های کوچک و سریع الثمر زراعتی و آبیاری که منتج به ازدیاد تولیدات زراعتی گردد حق اولیت داده میشود .

پروگرام ترویج زراعتی برای استفاده از طریق جدید زرع - نمایش و بکار انداختن وسایل ساده و اصلاح شده و ماشین آلات زراعتی - تطبیق تخمیاننه بهتر و اصلاح شده و کود کیمیای توسعه داده میشود .

فعالیت بانك زراعتی در قسمت تادیبه کريدت های قصير المدت زراعتی برای تهیه تخمیاننه کود کیمیای و ادویه ضد امراض نباتی و اعطای قرضه های متوسط المدت برای سرمایه گذاری های لازمه بالای زمین مخصوصا اصلاح انبار و سیستم های آبیاری موجوده و انبار و کانال های جدید احیاء و توسعه داده میشود . همچنان تاسیس کوپراتیفها با مقاصد متعدد

سال نا منظم بوده اراضی پائین آب بصورت نا مکفی آبیاری میشود بعضا مقدار آب کانالها از آنچه ظرفیت آنها میباشد بنابر قلت آب به نصف میرسد . لهذا توسعه ساحة تحت آبیاری ذریعه اعمار ذخایر آب و چاه های عمیق اهمیت زیاد دارد .

از اینکه بانیست فعلا جهت آبیاری اراضی بکار رود استفاده مناسب بعمل نیامده اصلاحات و سیستم آبیاری را برای ازدیاد حاصلات زراعتی ایجاب میکند و در بعضی نقاط مملکت اصلاح و بهبود سیستم آبیاری موجوده نافع تر و مفیدتر از اعمار بند های بزرگ و پر مصرف میباشد .

گندم که یکی از محصولات عمده و مهم مملکت محسوب شده ۱۱۵ میلیون جریب زمین را که بعضا در اراضی للمی میباشد احتوا میکند . پنبه و لبلبو در يك ساحة تخمین ۳۷۰ هزار جریب بذر میشود اما ساحات قابل زراعت که مشمریت آن به تناسب دیگر ساحات مملکت بهتر است در صفحات شمال واقع است . تکاشف زراعت در بستر دریاها و ادیها بوده در سایر جاها بصورت عنعنوی با محصول کم بعمل آمده . رویهمرفته قوه تولیدی فی واحد زمین وفی واحد کار کم میباشد اما در ا نر تقویه اراضی ضعیف استعمال تخم اصلاح شده - ترتیب و آماده ساختن بهتر تخم کنترل امراض آفات و بیکار بردن طرق جدید و علمی زراعتی حاصلات را به پیماننه قابل وصفی میتوان ازدیاد بخشید .

تولیدات حیوانی از لحاظ صادرات و از ناحیه استهلاك داخلی اهمیت شایان دارد . قلت مواد غذائی در موسم زمستان امراض و سایر عوامل باعث اتلاف مواشی میگردد .

يك ساحة قابل ذکر از اراضی زراعتی نظر به شرایط نا مساعد اجاره داری و دهقانی حاصل قناعت بخش بار نمی آورد . معذرا برای بهبود سیستم بهره برداری از منابع آب و زمین و تمثایل ساختن زارعین و دهاقین در اصلاح اراضی و سیستم های آبیاری شان وهم بمنظور تنظیم امور زراعت و آبیاری و تامین عدالت بروی ایجابات عصر شرایط و اوضاع محیط به تدوین و عملی نمودن يك عده قوانین زراعتی و آبیاری ضرورت احساس میشود . برای انکشاف زراعت شامل ساختن تخنیک در زراعت و تنویر اذهان زارعین و دهاقین اهمیت زیاد داشته رفع بیسوادی و تعمیم معارف ابتدائی در روستاها نتایج مفید را بوجود خواهد آورد . با وجود تحولات وارده تعمیم زراعت

را در کشور واریسی نماید امریست حتمی همچنین برای تهیه - توزیع و فروش کود کیمیاوی ترتیبات لازمه در نظر گرفته شده . با ملاحظه این مطالب پروگرام های پروژه گندم در ظرف پلان پنج ساله سوم چنین طبقه بندی گردیده است :

- ۱- تکثیر و توزیع تخم اصلاح شده آبی در طول مدت پنجساله بمقدار ۱۷۲۰۰۰ تن .
- ۲- تکثیر و توزیع تخم بهتر آبی للمی و تخم اصلاح شده خارجی بمقدار ۳۲۰۰۰ تن .
- ۳- تداوی و تخم پاکی در طول مدت مذکور بمقدار ۴۶۸۰۰۰ تن .
- ۴- استعمال کود کیمیاوی در طول مدت پنجسال بمقدار ۴۴۰۰۰۰ تن .
- ۵- تزیید ساحه جدید تحت کشت گندم بحدود ۲۵۷۰۰۰ جریب .

مجموع تزیید در حاصلات گندم از اثر عوامل مذکور در طول پنجسال ۸۳۰۰۰۰ تن میشود و تزیید سالانه در تولید گندم در سال اخیر پلان پنجساله سوم به ۳۲۱۵۰۰ تن میرسد . همچنان به اثر تطبیق کود کیمیاوی در جواری و برنج تولیدات جواری و برنج در طول پلان بالترتیب ۱۳۶۰۰۰ تن و ۱۹۰۰۰ تن تزیید خواهد یافت .

پروژه انکشاف تولید پخته :

پخته از حاصلات خیلی مهم صنعتی و صادراتی کشور میباشد انکشاف تولید پخته از یکطرف موجب ازدیاد صادرات و از طرف دیگر در انکشاف صنایع نقش عمده دارد . باید یاد آور شد که تمام تخمیانہ جات نباتی بعد از يك مدت معین به اصلاح و تجدید ضرورت دارد . در غیر آن حاصل فی جریب تنزیل یافته جنسیت آن تغییر نموده و در تولیدات آن کسر رونما میگردد .

نخستین اقدامی که باید در زمینه انکشاف تولیدات پخته بعمل آید همانا تجدید تخم پخته میباشد . چه جنسیت و قدرت تولیدی تخم موجوده پخته ضعیف گردیده است . ناگفته نماند که فعلا در مزارع و کشت پخته تقویه زمین قسمی که لازم است مراعات نمی شود . همچنان در طریقه کشت پخته نواقص زیاد وجود دارد که ایجاب اصلاح و بهبود را مینماید . پروگرام های که درین پروژه در طول پنجسال مد نظر است همانا تحقیقات - تکثیر تخم بهتر - ترویج - اصلاح پروس و ذخیره میباشد که در اثر تطبیق پروگرامهای مذکور تولید سالانه پخته پس از طی پنجسال

از قبیل موسسات کریدنی - فروش تولیدات زراعتی تهیه وسایل و ماشین آلات زراعتی بر اساس تساند و تعاون با همی موسسین آن مورد حمایت و تشویق حکومت قرار میگردد .

تکمیل بند های متنوع المرام و سیستم های بزرگ آبیاری انتقالی واحداث بند ها وسیستم های جدیدی درمناطق که برای آبیاری اراضی جدید و انکشاف زراعتی موجوده لازم است اعمار میگردد .

نظر به موجودیت قوای بشری - فزیک و منابع مالی که برای انکشاف زراعت و آبیاری در دوران پلان سوم محسوس است در نظر است تا فعالیت انکشافی بالای تولیدات نباتی و حیوانی که از نگاه مواد خوراکه مورد ضرورت مستهلکین داخلی و صادراتی اهمیت شایان دارد تمرکز یابد .

پروژه های زراعتی و آبیاری که از طرف وزارت زراعت و آبیاری ترتیب و در چوکات پلان پنجساله سوم اقتصادی کشور گنجانیده شده با تطبیق آن زمینه انکشاف زراعت را فراهم خواهد آورد. در این پلان ۴۴ پروژه آبیاری و زراعتی گنجانیده شده است .

پروژه گندم : - افزایش روز افزون نفوس و تقاضای بیشتر مردم به صرف گندم ازدیاد حاصلات را به تناسب افزایش نفوس و بلند رفتن سطح زندگی مردم ایجاب میکند ساحه که سالانه تحت کشت گندم آبی می آید در حدود ۵۳ فیصد یعنی ۶۲۲۰۰۰۰ جریب و ساحه که سالانه تحت کشت للمی قرار میگردد در حدود ۴۷ فیصد یعنی ۵۵۱۵۰۰۰ جریب محاسبه گردیده است . حاصل فی جریب گندم در زمین آبی طور اوسط ۳۶ سیر و حاصل فی جریب گندم در زمین للمی از ۱۲ تا ۱۵ سیر میرسد که نسبت به بعضی شرائط نا مساعد تولید گندم و حاصل فی جریب آن کم میباشد .

عوامل مهمی که موجب تنزیل حاصل فی جریب گندم در افغانستان گردیده عبارت است از کشت تخم بذری محلی که قدرت تولیدی خود را باخته تقلیل قوه تولیدی زمین در اثر استفاده مکرر عدم مراعات طرق بهتر بذر - عدم مراعات تناوب مناسب زراعتی استعمال آلات زراعتی ابتدائی - عدم سیستم منظم و موثر کریدت مارکننگ و تشویق و بالاخره امراض و آفات زراعتی . باید متذکر شد که هر يك ازین عوامل در تطبیق پروگرامهای تولید گندم مد نظر گرفته میشود . بمنظور تطبیق موفقانه پروژه گندم تاسیس يك دستگاه منظم و مجهز که تکثیر و توزیع تخم بذری

هزار تن به ۴۲۵ هزار تن بلند خواهد رفت و تولید سبزیجات از ۵۹۰ هزار تن به ۶۳۱ هزار تن در طی پلان پنجساله سوم میرسد . از احصائیه های بدست آمده بر می آید که ضایعات تولیدات زراعتی از نظر آفات و امراض از ۱۰ الی ۳۰ فیصد و در صورت بروز امراض وبائی ۸۰ فیصد مجموع حاصلات زراعتی بعضی مناطق را در بر میگیرد . اگر ضایعات ناشی از عوامل متذکره که یک حجم بزرگ حاصلات زراعتی را تشکیل میدهد حفاظت گردد تا اندازه در رفع کسر مواد زراعتی مورد احتیاج ممد واقع میشود .

با تطبیق موفقانه این پروژه ، در طول پلان پنجساله سوم فیصدی ضایعات مذکور تقلیل یافته و باعث ازدیاد تولیدات زراعتی میگردد .

بکار انداختن تراکتور در ساحه های وسیع زراعتی که دهاقین باوسایل موجوده به آن رسیدگی نتوانسته و قسمت عمده زمین زراعتی شان سالانه بدون کشت میماند مساعدت شایان میکند . لذا بر اساس تجارب و علاقه زارعین و زمینداران وزارت زراعت و آبیاری در پلان پنجساله سوم پروژه استفاده از تراکتور و واتر پمپ و مسئله ماشینی ساختن زراعت را در مناطقی که شرائط مساعد دارد بیشتر توسعه و ترویج خواهد داد . روی این منظور وزارت زراعت و آبیاری در طول سالهای پلان سوم به توریب ۳۵۰ عراده تراکتور اقدام مینماید .

همچنین مسایل تدقیق - مطالعه و ترویج سامان و آلات زراعتی دستی و حیوانی بعمل می آید تا متدرجا سامان و آلات زراعتی موجوده با مقتضیات و شرائط محیطی عوض گردد . در طول پلان سوم توریب تدقیق و نمایش سامان زراعتی از قبیل قلبه حیوانی - ماشین تخم پاکي - جغل - جویه کش - تخم پاش - ماشین درو حیوانی داس و غیره صورت میگردد . همچنان در نظر است تا بر اساس سنجش که درین پروژه بعمل آمده بتعداد دو هزار پایه واتر پمپ برای رفع نیازمندی زارعین مناطق مختلف مملکت وارد گردد .

جنگلات مشمر پسته - جلفوزه - شیرخشت - زیتون و غیرمشمر افغانستان یک ساحه تخمیناً ۱۵ ملیون جریب را احتواء میکند عاید آن در رفع حوایج داخلی و صادرات مملکت حجم قابل وصفی را تشکیل میدهد . لذا در پروژه جنگلات در طول پنجسال پلان سوم امور حفاظه - اصلاح - تکثیر و احیاء جنگلات مشمر و غیر مشمر بعضی مناطق در نظر بوده و در قسمت

از ۵۹۰۰۰ تن به ۱۱۶۰۰۰ تن بلند خواهد رفت . درین پروژه در راه بدست آوردن تخم بهتر بذری - تطبیق کود و طرق اگروتخنیک بهتر در ساحات معینه عملیات صورت خواهد گرفت .

تحت پروگرام تکثیر تخم در نظر است که تا اخیر پلان پنجساله سوم تخم بذری موجوده بیک تخم بهتر پخته تجدید شود که تولید تخم بذری به ۶۰۰۰۰۰ سیر در سال ۱۳۵۰ برسد درینصورت حصص اعظمی ساحه تحت کشت پخته تحت بذر تخم اصلاح شده می آید . همچنین در حصه ترویج - پخته سعی میگردد تا دهاقین به بذر تخم بهتر - استعمال کود کیمیاوی و تطبیق روش های اگروتخنیک بهتر آشنائی پیدا کرده و آنرا عملی نمایند . در نظر است که تا اخیر پلان پنجساله سوم به تعداد ۱۴۵۰ قطعه نمایشی در مزارع پخته کاران تاسیس گردیده و توسط آن مزایای تخم بهتر بذری و ترتیب استعمال کود و طرق اگروتخنیک بهتر عملاً به دهاقین نشان داده شود .

لبلیو و نیشکر :

چون ضرورت شکر در مملکت بنا بر تزئید نفوس و بلند رفتن سویه زندگی مردم سال بسال رو به ازدیاد است . بناء در پلان پنجساله سوم اقتصادی بالای عوامل عمده بلند بردن تولید لبلیو و نیشکر - عملیات اصلاح تخم - تاسیس قطعات نمونه وی تحقیقات بذر لبلیو و تطبیق کود کیمیاوی صورت میگردد .

تزئید در ساحه تحت کشت لبلیو به اندازه ۳۱۵۰ جریب بعمل خواهد آمد در سال اخیر پلان پنجساله سوم در تولید سالانه لبلیو ۳۳۰۰۰ تن و در تولید نیشکر ۳۱۰۰۰ تن افزودی رخ خواهد داد . که به تناسب تولیدات فعلی سالانه در حاصلات لبلیو ۵۹ فیصد و در حاصلات نیشکر ۶۰ فیصد در اخیر سال پلان پنجساله سوم ازدیاد صورت می پذیرد .

چون میوه جات از جمله تولیدات مهم زراعتی کشور بوده بر علاوه ضرورت آنها از نگاه استهلاک داخلی از اقلام مهم صادراتی کشور نیز محسوب میشود . لذا در حصه تولید و اصلاح میوه جات اقدامات لازمه بعمل می آید . در پروگرام های اصلاح و تکثیر سبزیجات در پلان پنجساله سوم به آن سبزیجاتیکه بر علاوه استهلاک داخلی اهمیت تجارتي و صادراتی دارد حق اولیت داده خواهد شد .

تولیدات میوه در طول پلان سوم از ۳۷۲

دورگک فریز و کندهاری برون شویس و کندهاری صورت خواهد گرفت .

در پروژهٔ حمایه حیوانات در قسمت تولید واکسین ضد امراض مختلف اقدامات لازمه بعمل آمده و به این ترتیب ۲ میلیون گاو و ۱۲ میلیون گوسفند ۱۷ میلیون مرغ حمایه و تداوی خواهد شد . و در صورت بروز امراض وبائی حیوانی تدابیر لازمه اتخاذ شده است .

در پروژه القاح مصنوعی که در استیشن‌های مربوط وزارت زراعت و آبیاری تطبیق میگردد براساس پروگرام کار این پروژه ها ۱۵۰۰۰۰۰ گاو و ۷۵۰۰۰۰ گوسفند در طول پنجسال القاح مصنوعی خواهد شد .

در پروژه لبنیات برای ایجاد بازار فروش برای زارعین و رفع نیازمندی مردم شهرکابل از لحاظ شیر در تاسیس يك دستگاه تولید شیر به ظرفیت سه هزار لیتر روزانه پرداخته میشود .

در پروژه مرغداری در قسمت تربیه مرغ و تولید جنس بهتر اقدامات لازمه صورت خواهد پذیرفت .

در اثر تطبیق پروژه تحقیق و تکثیر ماهی در طی پنجسال تولید گوشت ماهی تراوت به ۹۹۱ تن و ماهی کارپ به ۶۴۳ تن بالغ خواهد شد .

در نظر است در پلان پنجسالهٔ سوم پروگرام بهره برداری و تکثیر زنبور عسل طور منظم بمعرض اجراء قرار گیرد و در اثر تطبیق پروژه زنبور داری تعداد زنبور عسل از ۲۳۸ فامیل به ۲۳۱۰ فامیل ازدیاد یابد .

پيله وری که از فعالیت‌های اقتصادی و عنعنوی مردم ما میباشد از نگاه اهمیت زراعتی و صنعتی آن سعی میشود تا طبق پروژه پيله وری در طول مدت پلان پنجسالهٔ سوم تربیه کرم پيله در استیشن‌های مربوط وزارت زراعت و آبیاری در مرکز و ولایات انکشاف بیشتر یابد .

و از نتایج مثبت آن علاقمندان پيله وری بیش از پیش مستفید شوند چنانکه بتعداد ۹۹۲۲۰ جعبه تخم تجارتي تولید خواهد شد و تخم مادری ۵۶۴۳ تخته در طول پلان پنجساله سوم تولید گردیده که از آن به اندازهٔ ۱۴۰۰۰۰ کیلو ابریشم بدست خواهد آمد .

در پروژه مکتب و ترنری متکی بر اهمیت و مشکل قلت پرسنل در نظر است تا در طول پلان سوم ۱۲۰ نفر بسویه بکلوریا در رشتهٔ و ترنری و ۱۹۲ نفر بسویه های مختلف در رشته های متفرق تربیه گردد .

فعلا کشور ما به فقدان احصائیه زراعتی

جنکلات کتر ها پروژه برای سروی جنکلات آن منطقه ترتیب و در چوکات پلان پنجساله سوم گنجانیده شده است . همچنان پروژه بمنظور احداث جنکلات مصنوعی و قوریه جات ترتیب گردیده که در کابل - ننگرهار - پکتیا و سمنگان در احداث قوریه های جنگل تهیه تخمیانہ - توزیع نهال و غیره فعالیت میکند . در پروژه سروی اصلاح علفچر سعی شده تا در طول پلان پنجسالهٔ سوم پروگرام های سروی ساحات علفچر ها از نگاه وسعت جنسیت خاک - تعیین انواع مختلف علوفه - وضع آب های زیر زمینی شرایط جوی تعاملات محیطی و غیره و همچنین تهیه آب آشامیدنی برای حیوانات حفاظت حیوانات از پرودت سرما اعمار ذخیره خانه ها تاسیس استیشن های تحقیق و تکثیر تخم علوفه در مناطق مختلفه و غیره تطبیق و عملی گردد . همچنین در نظر است تا توسط توريد تخم بهتر يك ساحهٔ ۱۰-۲۰ هزار جریب زمین در مناطق مساعد توسعه یابد .

گوسفند قره قل منبع مهم تولید پوست بوده و بنا بر اهمیت آن ارزش تربیهٔ گوسفند قره قل بیشتر قابل توجه میباشد و در اصلاح نسل قره قل اقدامات موثر بعمل آید و در تولیدات آن با در نظر داشت رنگ - پوست و حجم مورد تقاضای مارکیت بین المللی افزایش صورت میپذیرد . در پروژه اصلاح قره قل در طی پلان پنجسالهٔ سوم در احداث و تجبیز مراکز اصلاح قره قل در شیرغان - مرغاب و پوزه ایشان در مورد تکثیر و توزیع قچهای اصلاح شدهٔ سور و ملهئی - مطالعه تاثیر خوراک در جنسیت و تولید پشم معاونت و رهنمائی مالداران در تربیه و تغذیهٔ گوسفند قره قل و پروسس پوست از طریق کوپراتیفها تطبیق القاح مصنوعی - تشویق تاسیس کوپراتیفهای جدید قره قل تربیه پرسنل فنی در امور اصلاح قره قل و غیره عملی میگردد. متذکر باید شد که از نگاه نبودن قچهای اصلاح شده تولید پشم - گوشت و فیصدی زای در گوسفندان عادی قناعت بخش نبوده و سطح تولید آن پائین میباشد . لذا در پروژهٔ اصلاح گوسفند در مورد تخلیط جنس از نگاه بلند بردن تولید و جنسیت پشم تکثیر و توزیع قچهای اصلاح شده و غیره اقدام بعمل می آید. در پروژه اصلاح نسل گاو شیری جهت بدست آوردن تخلیط مناسب و اقتصادی ترنسل خالص خارجی با نسل محلی - مطالعه تولید شیر در نسل اول - دوم سوم - چهارم و پنجم

شده است . که با بکار بستن چاهای عمیق و کم عمق توسط استعمال پمپ های آب کشی . ساحات قابل زراعت مزید تحت آبیاری می آید . اتخاذ تصمیم لازم در مورد انتخاب . وسایل . اصلاح و احداث شبکه های آبیاری و بکار انداختن آبیاری ماشینی . مربوط به نتایج سروی - دیزاین - لویج موجه اقتصادی و شرایط زراعتی و محیطی میباشد . که تحقیقات و تدقیقات تخنیکي فنی و اقتصادی در آن نقش بزرگی بازی میکند .

پروژه های کوچک آبیاری :

از جمله ۲۶۷۵ میلیون جریب زمین آبی . نظر به قلت آب . مشکلات ناشی از وضع نا مساعد شبکه های فعلی آبیاری . و عدم تطبیق مقادیر لازم و موثر آب بالای زمین . محض ۱۴۵ میلیون جریب آن همه ساله تحت استفاده قرار میگردد . همچنان همه ساله حصص از ساحه دومی نیز موجب عدم وضع ثابت ساختمان های کنترولی . انهدام سریند ها . و شکن انهار بحد کافی سیراب نشده و ازین رهگذر کسر فاحش در حجم تولیدات به ظهور می پیوندد . به منظور رفع مشکلات سابق الذکر پروژه های اصلاح شبکه آبیاری . احداث شبکه های جدید کوچک . روی دست گرفته میشود . که نظر به نیازمندی طبقه زارع . زود ثمر تا حد امکان متضمن شرائط و تعاملات محلی میباشد .

پروگرام پروژه های کوچک آبیاری در دوران پلان پنجساله سوم اهداف آبی را احتوا میکند . اصلاح شبکه های آبیاری موجوده . بسط و توسعه شبکه آبیاری ساحات مجاور شبکه های فعلیه . احداث سیستم آبیاری بالای ساحات جدید کوچک پروژه های آبیاری کوچک در جریان پلان پنجساله سوم بالای ساحات جدید . عبارت از پروژه های آبیاری کله گمی - نهر خواجه در کاپیسا - دشت گمبیری پروژه آبیاری الجین ولرخابی میباشد . مجموع ساحه که تحت پروگرام توسعه شبکه آبیاری کوچک آمده بالغ بر ۶۴۵۰۰ جریب زمین میشود . بر علاوه اصلاح يك تعداد انهار موجوده از قبیل شاروان ، شیرغان ، بختیاران ، بدخشان ، کنر ، اق مسجد ، نقی ، بلخ ، و بعضی انهار هرات وغیره که از طرف مردم تمویل میگردد . تحت اصلاح گرفته خواهد شد . در پروژه سروی استفاده مشترک و متنوع المرام از آب و انرژی دریای پنج و امو که از منابع

قابل اعتبار دچار میباشد . لذا سروی مقدماتی احصائیه های زراعتی در طول پلان سوم تکمیل و احصائیه گیری عمومی زراعتی عملی خواهد شد .

فعالیت انکشاف وادی ننگرهار در طول پلان پنجساله سوم انکشاف زراعت و آبیاری ادامه یافته و کارهائیکه در پلان سوم در نظر است حسب آتی میباشد :

۱- تاسیس و ساختمان دو فارم زراعتی و آبادی اراضی داخل آن که ساحه بیست و پنج هزار جریب را احتواء میکند .

۲- آبادی و آبیاری ۶۴۹۷۰ جریب زمین خارج فارم .

۳- مساعد ساختن زمین های مذکور و تقویه آن با در نظر گرفتن تناوب زراعتی و آماده ساختن آنها برای توزیع .

۴- مطالعه و سروی و ساختمان موسسات صنعتی تولیدات زراعتی .

۵- ساختمان قصبات رهائش در فارمها - اعمار گدامها و تاسیس فارم مرغداری و مالداري

۶- احداث باغهای ستروسی و زیتون غرض تولید حاصل .

۷- حفظ و مراقبت تاسیسات مرحله اول ساختمانی و تکمیل کار های متباقی آن .

۸- ساختمان شبکه برق برای تنویر و تمديد لینهای مخابراتی و سرکهای عمومی .

طوری که قبلا تذکار یافت مسایل آبیاری در انکشاف زراعت نقش ارزنده داشته و به دست آوردن تولیدات بیشتر از اراضی که هم اکنون تحت کشت است امر حتمی و لازمی شمرده شده و کذا تحت کشت در آوردن اراضی صالح الزراعت جدید را نیز ایجاب میکند .

لذا رسیدن به این مامول مستلزم کنترول و تطبیق موثر و اقتصادی آب میباشد . برای استفاده از مقادیر آبی که فعلا بمصرف میرسد و کذا بمنظور بلند بردن پیمانه تولیدات ساحه فعلی باید شبکه موجوده آبیاری اصلاح و شکل منظم و نافع را بخود بگیرد . سریند ها - انهار و شبکه های آبیاری موجوده که بشکل خامه و غیر فنی اعمار گردیده منجر به ضیاع مقادیر زیاد آب و باعث خساره قدرت کار و مواد عمرانی میگردد . باید اصلاح و بشکل فنی بکار انداخته شود .

در مناطقیکه قلت آب های سطح الارضی بمشاهده میرسد و یا استفاده از آن محال و ناممکن می نماید . انکشاف ساحه زراعتی با استفاده از آبهای تحت الارضی در نظر گرفته

مجموعی ۴۹۰۰۰۰ جریب میباشد. زمینگردال حاضر بصورت دائمی آبیاری می گردد تنها ۱۹۲۰۰۰ جریب بوده که به این حساب ساحه وسیع زمین خوب آن نیازمند آبیاری است که سروی و پروژه سازی آن در پلان پنجساله سوم مد نظر گرفته شده است.

پروژه سروی مفصل ساحه کند زخان آباد نیز حایز اهمیت بوده به منظور بلند بردن تولیدات زراعتی لازم است تا منطقه مذکور بصورت مفصل سروی گردد. نظر به شرائط موجوده. و موقعیت اراضی قابل استفاده لازم دیده شد. که وادی مذکور به شش حوزة جداگانه تقسیم و هر کدام آن علیحده مطالعه گردد. از جمله حوزة های متذکره حوزة دوم و ششم بصورت مقا یسوی بهتر بود. و اخیرا حکومت بموافقه بانک بین المللی به توسعه حوزة ششم. که بین دریای خان آباد و کندز واقع است حق اولیت را قایل شد. که دارای يك ساحه ۹۸۷۰۰ جریب زمین می باشد ۲۵۰۰۰ جریب آن ساحه جد یداست. در پلان سوم انکشاف زراعت و آبیاری در نظر گرفته شده تاسروی مفصل آن اکمال یافته و پروژه سازی لازمی صورت گیرد.

پروژه سروی مفصل ساحه چخانسور: - از سال های متعددی باینطرف در ولایات چخانسور ساحه زمین خوب مورد تهدید سیلاب دریای هلمند قرار گرفته و آب اضافی آن زمین های قابل استفاده را دلدلزار ساخته است. برای دریافت طرق رفع مشکلات متذکره پروژه مذکور در چوکات پلان سوم گنجانیده شده.

درین پروژه سروی مفصل و دیزاین سریند آب گردان تثبیت ظرفیت آب در سر بند جهت آبیاری ساحات پائین - سروی مفصل. دیزاین و پروژه سازی کانال عمومی و غیره بعمل می آید.

پروژه سروی مفصل و پروژه سازی آبیاری وادی فراه رود. در وادی فراه رود يك ساحه مجموعی ۲۹۶۰۰۰ جریب زمین قابل زراعت موجود است که سالانه کمتر از نصف آن تحت آبیاری قرار میگیرد به اساس مطالعات مقدماتی احداث بند ذخیره در سه موضع امکان پذیر می باشد که از جمله موضع بند بخش آباداز نگاه نزدیکی به ساحه زراعتی - وضع توپو گرافی جیولوجی - سواقتصادی مناسبتر دیده میشود.

در طول پلان پنجساله سوم با در نظر داشت معلومات متذکره سروی های مفصل بالای وادی فراه رود بعمل می آید که امور عمده

سرشار آب و انرژی میباشد سعی میگردد تا امکانات استفاده برای آبیاری ساحات وسیع و تولید ملیون ها کیلوات برق میسر میگردد. در طول دو سال اول پلان پنجساله سوم سروی و تحقیقات استفاده از آب و انرژی دریای پنج و امو تکمیل خواهد شد. به منظور توسعه سطح کشت و تربیت تولیدات زراعتی علاوه بر اجراءات دیگر که در زمینه پروژه تحقیقات آب های تحت الارضی ساحه وادی دریای کابل و کتواز صورت میگردد. لازمی است. تا در مناطق که اراضی صالح الزراعت موجوده نظر به عدم آب های سطح الارضی تحت کشت نمی آید ذریعه استفاده از آب های تحت الارضی آبیاری و تحت زراعت در آید. سه منطقه که عبارت از نواحی مقر و کتواز - ساحه بین کابل و چهاریکار و ساحه بین کابل و سروبی میباشد و ساحه مجموعی ۲۶۰۰۰ کیلومتر مربع را احتواء میکند. جهت تحقیقات آب های تحت الارضی و استفاده از چاه های عمیق تعیین گردیده است.

با اجرای امور پروژه هایدرولوجی، آب شناسی معلومات واحصائیه های اساسی که پروژه های استفاده از منابع آبی به آن نیازمند است بدست آمده که تنظیم و تکمیل پلان - پروگرام ساختمان و بهره برداری مبنی بر موجودیت معلومات مذکور صورت میگیرد. در نظر است در دوران پلان پنجساله سوم فعالیت هایدرولوجی به شکل موثر و عاجل ادامه یافته و به تعداد ۸۰ استیشن هایدرولوجی بالای دریا های مختلف مملکت تاسیس گردد. پروژه سروی مفصل قسمت علیای وادی کابل و وادی هریرود. یکی دیگر از پروژه های مفید است که در طول پلان پنجساله سوم اکمال می یابد. مجموع اراضی درجه دوم - سوم - چهارم - پنجم و ششم در وادی هریرود بصورت مجموعی ۲۰۵۴۰۰۰ جریب زمین می باشد که مجموع اراضی خوب درجه ۲-۳ و ۴ ۱۱۱۲۰۰۰ جریب بوده و در حال حاضر تنها ۲۷۴۰۰۰ جریب زمین همه ساله آبیاری میگردد که به این حساب ساحه وسیع قابل توسعه موجود است. و ایجاب تطبیق پروگرام آبیاری و توسعه زراعتی را می نماید.

از روی تحقیقات و سروی معلوم گردیده که با استفاده اعظمی از تمام مقادیر آب هریرود و کنترل آن ذریعه اعمار بندهای ذخیره بالای هریرود و معاونین آن. در حدود ۶۵۰ هزار جریب زمین تحت آبیاری آمده میتواند. قسمت علیای وادی کابل دارای ساحه

این پروگرام هما ناسروی مفصل توپوگرافی بالای تمام ساحه سرروی توپوگرافی جیولوجی و برمه کاری بالای موضع بندبخش آباد-سرروی دقیق و دیزاین سربند آب گردان - تثبیت خطوط کانال های عمده جناح راست و چپ سرروی مفصل خاک شناسی - ترتیب دیزاین شبکه آبیاری و زاکشی- تجزیه و تحلیل اقتصادی پروگرام کار و پلان بهره برداری زراعتی می باشد .

نظریه احتیاج آبیاری و قلت آب دربرخی از مناطق مملکت پروژه سرروی بعضی از بندهای کوچک در چوکات پلان پنجساله سوم گنجانیده شد- تا از بند های کوچکی که در ساختمان آنها طریقه تخنیکي همان وقت بکار برده شده و از آنها طور موثر کار گرفته نشده استفاده اعظمی بعمل آید .

همچنان بالای برخی از مجاری آبی مملکت ترمیم بند های کوچک . با مصارف قلیل که از زمره پروژه های قصیرالمدت و زود ثمر محسوب میگردد صورت می پذیرد .

پروژه اصلاح آبیاری و توسعه زراعتی ساحه منتخبه کندز - خان آباد :

بمنظور بلند بردن سطح تولیدات و تطبیق تناوب مفید زراعتی . اصلاح وضع اگروتخنیک صورت مارکنک استفاده اعظمی و موثر آب و جلوگیری از ضایعات آن . بالاخره تطبیق سیستم موثر آبیاری و زاکشی لازمی می باشد. بعد از تکمیل سرروی مفصل حوزه ششم منطقه کندز - خان آباد که در پروژه سرروی مفصل از آن ذکر رفته از حیث عایدات و دیگر مشخصات نسبت به پنج حوزه سرروی شده دیگر برتری دارد باید تحت ساختمان قرار گیرد . پروژه مذکور شامل احداث سر بند آب گردان بالای دریای خان آباد احداث شبکه جدید . اصلاح شبکه موجوده آبیاری . احداث فارم تجربوی زراعتی و ترویج و تناوب بهتر تطبیق طرک موثر اگروتخنیک . ترویج و استفاده عادلانه و موثر از آب موجوده . و تقلیل ضایعات آب و غیره میباشد .

پروژه ساختمانی آبیاری قسمتی از وادی هریرود : هدف اساسی پروژه مذکور تطبیق پروگرام موثر آبیاری بالای زمین های موجوده و جدید وادی هریرود می باشد که این امر از راه احداث بند ذخیره . سربند و شبکه منظم آبیاری صورت گرفته میتواند . علاوه احداث فابریکه های تولید برق بالای مسیر کانال اصلی امکان پذیر می باشد . بر اساس مطالعات قبلی از جمله امکانات مختلف اعصار بندها

بالای دریای هریرود . بند کوگان بحیث بند ذخیره اولی تثبیت گردیده است . بند کوگان دارای ظرفیت ذخیره ۲۷۰ میلیون متر مکعب آب میباشد . از جریان عادی هریرود و جریان تنظیم شده کوگان ، توسط بند کوگان ، برای سیستم آبیاری جدید استفاده شده و بعد از التقای دو دریای مذکور در حصه ماروه . بند آبگردان احداث می گردد که ازین بند . آب به ارتفاع و حجم معینه به کانال عمده جناح راست و کانال جناح چپ در جریان می افتد . ذریعه این شبکه آبیاری تقریباً ۱۶۵۰۰۰ جریب زمین بطرف راست و چپ دریا آبیاری شده میتواند . پروژه آبیاری وادی پروان : - ساحه پروژه آبیاری وادی پروان منطقه بین دریای پنجشیر و شکر دره را احتراء کرده . در نظر است تا از آبهای اضافی دریای پنجشیر جهت آبیاری ساحه مزید در این منطقه استفاده بعمل آید . طبق معلومات حاصله در حدود ۲۰۰ هزار جریب زمین قابل زراعت در جناح راست دریای غوربند وجود دارد بعضی حصص آن سالانه تحت آبیاری قرار میگردد .

در طول پلان پنجساله سوم مرحله اول انکشاف آبیاری این منطقه ساحه ۹۵ هزار جریب زمین را در بر میگردد که منجمله ۴۵۰۰۰ جریب زمین جدید می باشد و برای زمین باقی مانده آب کافی رسانیده می شود . اجزای عمده این پروژه را اعمار یک سربند بالای دریای پنجشیر در نواحی گلکهار حفر کانال عمومی بطول تقریباً ۴۵ کیلو متر . اعمار برق ها بالای دریای سالنگ - غوربند و حفر کانال های عمده تشکیل می دهد .

پروژه استفاده از آبهای تحت الارضی : - این پروژه علاوه بر اجرای امور مختلف حفر یک تعداد جاهای عمیق را در ساحه کتواز ایجاب میکند نسبت اینکه از اراضی صالح زراعت در منطقه موصوف بعلت عدم آبهای سطح الارضی بعمل نماید . استعمال آبهای تحت الارضی توسط حفر جاهای عمیق در حوزه متذکره باید صورت پذیرفته و ترویج یابد بمنظور اینکه از یکطرف از مصارف چاه های حفر شده پس از انجام امور تحقیقاتی استفاده بعمل آید و از جانب دیگر ساحه جدید تحت آبیاری در آورده شود . تجهیز ۳۰ حلقه چاه متذکره با وسایل مورد ضرورت لازمی شمرده می شود . عملیه تصفیه آب از چاه های مذکور نصب نل و فلتر مورد ضرورت را به قطر های مناسب ایجاب میکند . تا آب را از اعماق ۷۰ - ۱۰۰ متر بلند سازد . همچنین بمنظور

استفاده زراعتی توسعه شبکه آبیاری بالای اراضی مجاور چاه های مجهز متصور است .

پروژه آبیاری وادی کوکچه : - يك ساحه مجموعی ۸۸۰۰۰ جریب زمین قابل زرع بطرف راست دریای کوکچه که بین دریای مذکور و دریای پنج و آمو واقع گردیده بصورت دقیق سروی شده . و از آن معلوم گردیده است که ساحه ۴۷۰۰۰ جریب زمین جدید بوده وساحه ۳۵۰۰۰ جریب که تحت کانال موجوده نوآباد واقع است سالانه تقریباً چهل فیصد آن آبیاری میگردد در حالیکه دریای کوکچه آب وافر به تمام موسم سال داشته و یک حصه زیاد آن بدون استفاده جریان مینماید . برای احیای زمین بایر فوق الذکر که اصلاً خیلی حاصلخیز می باشد باید از آب وافر دریای کوکچه استفاده شود و به این منظور احداث یک سر بند به طول ۸۱۰ متر و ارتفاع ۲۳ متر از نوع بند خاکی با داشتن ساختمان های کانکریتی و آهنی . در پروژه در نظر گرفته شده . که بتواند آب را مطابق ایجابات تکنیکی به ساحل راست دریای کوکچه بالای ساحه پروژه و ساحل چپ نهر ارجی به اندازه ضرورت رهنمائی نماید . قرار دیزاین مقدار ۳۰ متر مکعب فی ثانیه آب بطرف چپ به نهر ارجی داده خواهد شد . که فعلاً قلت آب در آن محسوس است . و مقدار ۱۰۷ متر مکعب فی ثانیه آب به طرف راست در کانال جدید الی موضع استیشن برق جریان خواهد نمود . که از آن جمله ۸۱ متر مکعب فی ثانیه برای تولید برق در آینده به مصرف خواهد رسید . و قسمت باقیمانده آن که ۲۶ متر مکعب آب فی ثانیه می شود در کانال عمده جناح راست جهت آبیاری مورد استفاده قرار میگیرد . ساختمان سر بند کوکچه به حیث دستگاه کنترولی فابریکه تولید برق نیز فعالیت نموده و امکانات تولید ۲۲ هزار کیلووات برق را فراهم می سازد .

ساختمان فابریکه برق درین پروژه شامل نیست .

پروژه آبیاری سرده وادی جلگه در ناحیه سرده ساحه ۱۳۷۵۰۰ جریب زمین قابل زرع را احتواء نموده که ساحه ۱۰۲۰۰۰ جریب آن باید از آب ذخیره و ۵۰۰۰ جریب آن از جریان دریای جلگه آبیاری گردد متباقی . از آب کاریز های محلی استفاده نماید . احداث کانال های عمومی و شبکه های آبیاری در طول پلان پنجساله سوم نیز در نظر است . که باساس آن میتوان ساحه ۷۰۰۰۰ جریب زمین را بوسیله آب ذخیره بند همه ساله تحت آبیاری درآورده و از ۳۲۰۰۰ جریب زمین آبی باقی مانده نظر

به محدودیت ظرفیت بند ذخیره همه ساله استفاده بعمل نیامده و بشکل تناوب بکار انداخته خواهد شد .

حفر کانال های عمومی جناح چپ و راست دریا در حدود ۷۰ کیلومتر و انهار فرعی آبیاری در حدود ۵۰۰ کیلو متر و ۲۰۰ کیلو متر شبکه زاکشی با ساختمانهای آن حصص عمده این پروژه را تشکیل می دهد .

پروژه اعمار بند خشت پل : - چون آب مناطق دولت آباد و اند خوی برای رفع ضرورت آبیاری کافی نیست و مردم این نواحی از رهگذر قلت آب مواجه به مشکلات می باشد . لذا پروژه بند ساختمان بند خشت پل و یا مواضع مناسب دیگر در فاریاب روی دست گرفته خواهد شد . بر اساس معلومات ابتدائی که بدست آمده در اثر اعمار یک بند خاکی به ارتفاع ۴۴ متر که کاسه آن یک ساحه ۱۴۰ کیلومتر مربع را احتواء میکند مقدار ۳۰ میلیون متر مکعب آب ذخیره شده میتواند .

پروژه خاک شناسی : - قبل از آنکه شبکه آبیاری استفاده از آبهای سطح الارضی و یا احداث چاه ها جهت استعمال آبهای تحت الارضی بالای یک ساحه روی دست گرفته شود . موجودیت نقشه های خاک - درجه بندی زمین و طرز استفاده از اراضی مذکور امر لازمی شمرده میشود . مستند به این احصائیه ها هنگامی که قدرت تولیدی خاک بشکل موثر و اقتصادی ثابت گردید تطبیق پروگرام های آبیاری و بهره برداری از زمین روی دست گرفته شده میتواند . در دوران پلان پنجساله سوم در نظر است بعضی از ساحات باقیمانده مملکت که تحت سروی خاک شناسی نیامده سروی گردد . این ساحات . مناطق بین مقر و کندهار و همچنان قسمتی از ولایات بادغیس و فاریاب را احتواء خواهد کرد که ساحه مجموعی تحت این پروگرام عبارت از دو نیم میلیون الی سه و نیم میلیون جریب زمین می باشد .

پروژه سروی مفصل پروژه سازی صفحات شمال : - در صفحات شمال مملکت ساحات وسیع زمین قابل زرع موجوده بوده و از حیث ندانستن آب استفاده لازمه از آنها بعمل نیامده . در حالیکه یک سلسله دریا ها در آن نواحی در جریان بوده و همواره در موسم سیلاب هامقدار زیاد آب آنها . بدون استفاده جریان نموده . و ضایع میگردد . بمنظور استفاده اعظمی از منابع آب و خاک مذکور پروژه سروی مفصل پروژه سازی صفحات شمال در چوکات پلان پنجساله سوم روی دست گرفته شده است . ساحات جدید که در اثر تطبیق پروژه های آبیاری در

تاسیس اداره - تنظیم - تدویر و تقنین آب در چوکات پلان پنجساله سوم گنجانیده شده تا در مورد تدقیق و مطالعه و طرح پالیسی انکشاف . اداره و استفاده آب و مراتب هم آهنکی فعالیت های مربوطه وضع قوانین آب . تدقیق و مطالعه مسائله حقا به و اقدامات در تثبیت آن . جمع آوری احصائیه های وابسته به منابع و پروژه های استفاده از آب . فعالیت بعمل آمده در تربیه پرسنل فنی در شقوق مختلف . تنظیم اداره و تقنین و احصائیه اقدامات لازمه و موثر تر صورت گیرد .

در خاتمه باید متذکر شد که تطبیق و عملی گردیدن پروژه های که در باره آنها شرح مختصری بعمل آمد بیش از همه بسته به همکاری طبقات زارع و دهقان کشور دستگاه های مربوطه و کافه هموطنان عزیز است که در پهلوی مساعی مداوم وزارت زراعت و آبیاری . در راه رسیدن به اهداف و مقاصد معینه پلان پنجساله سوم انکشاف زراعت و آبیاری ابراز می نمایند . و در زمینه از مساعدت های شان در فرصت های لازمه دریغ نمی ورزند . در انجام ترقی و رفاه ملت افغان را با طول عمر پادشا محبوب افغانستان از بارگاه ایزدی تمنا میکنم . آمین .

طول پلان پنجساله سوم برای زراعت آماده میگردد بالغ به ۶۰۰۰۰۰۰ جریب میشود . پروژه تاسیس اداره : - تنظیم - تدویر و تقنین آب : - در افغانستان استفاده از آب بمنظور توسعه آبیاری و زراعت - تولید قوه برق . آب رسانی مدنی و صنعتی . تاکنون قسمی بعمل آمده که ارتباط مناسب بین پروژه ها و همچنین انسجام و انتظام لازمه در پیشبرد و عملیات آنها سراغ شده نمیتواند . متکی به تجارب ممالک پیشرفته جهان . روی دست گرفتن پروژه های کثیر المرام جهت استفاده از آب رودخانه ها بشکل منظم و منسجم خیلی اقتصادی و موثر تر شناخته شده است . بتأسی از نقاط فوق میتوان اذعان کرد که به اساس تثبیت مقادیر آب مناسب برای اهداف متنوعه نظر به اوقات مختلف سال و ترتیب یک پروگرام متحد و منسجم . جهت استفاده از منابع آبی و کذا تجمع و تمرکز اجزای ساختمان مختص به هر مرام . در یک موضع یا در مواضع مرتبط بهره برداری را موثر تر و ساختمان ها را اقتصادی بار می آورد . که تقلیل مصارف عملیات بکار انداختن پروژه های اکمال یافته را به ملحوظ جلو گیری از تکرار مصارف موجب میشود .

میتنی بر مشکلات و مراتب فوق الذکر پروژه
بیانیه انجنیر عبدالصمد سلیم وزیر معادن و صنایع

هموطنان عزیز و محترم :

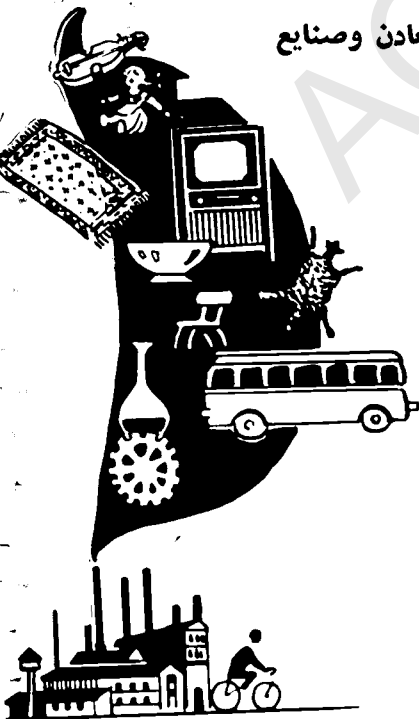
طرح پلان پنجساله سوم امور معادن - برق و صنایع نیز نتیجه مطالعه و کار اراکین و منسوبین اینوزرات بهمکاری قابل قدر وزارت

جليله پلان و پیروی از هدايات بناغلی صدر اعظم در جریان سال ۱۳۴۵ میباشد که شرح مختصر آن ذیلا بعرض میرسد .

پلان پنجساله سوم معادن - برق و صنایع
پلان پنجساله سوم را ادامه تحقیقات علمی به مقاصد عملی تفحصات نفت و گاز در مناطق جنوب کشور مقدمات تاسیس دستگاه ذوب فلز - ایجاد صنایع مواد استهلاکی -

مواد غذایی و مواد تعمیراتی از طریق سرمایه گذاری خصوصی - انکشاف خاص برق و انکشاف قابل ملاحظه صنایع دستی تشکیل میدهد . در دو پلان اول توجه بیشتر به پروژه های زیر بنای اقتصادی معطوف گردیده بود .

در پلان پنجساله سوم مطابق خط مشی و

قوانین صنایع و احداث مرکز رهنمائی صنعتی در نظر گرفته شده . علاوه سبم گیری سر مایگذازان خصوصی تنها منوط به پروژه های شامل پلان نیست مطابق خواهشات شان به پروژه های خارج پلان به ابتکار خودشان اجراءات میتوانند . وزارت كمك و رهنمائی لازمه میکند . انكشاف صنایع دستی بخش عمده پلان پنجساله سوم را تشکیل میدهد . برای احیاء و تدویر اقتصادی بعضی فابریکاتی که نظر به علل و عوامل مختلفه طور مطلوب فعال نیستند پلان های طرح شده . تقلیل و تعویض واردات بفرص صرفه جوئی اسعار تزئید تولیدات مواد استهلاکی اصلاح اجناس صادراتی - فراهم شدن زمینه برای احداث صنایع ثقیله وانكشاف متوازن صنعتی در کشور و ایجاد کار ثابت - اهداف عمده این پلان را تشکیل میدهد .

در پلان پنجساله سوم مبلغ ده میلیارد و ششصد و هشتاد و نه ملیون افغانی سرمایه گذاری پیش بینی شده که (۲۸۶۴) ملیون افغانی در رشته جیالوجی و معادن و توبوگرافی و بطرول (۲۸۶۲) ملیون افغانی در انكشاف برق و (۴۹۶۳) ملیون افغانی در صنایع تخصیص داده شده مبلغ مجموعی پیش بینی شده فوق (۳۲۳) فیصد حجم عمومی سرمایه گذاری پلان سوم میباشد به عباره دیگر وزارت معادن و صنایع شما مسئول انجام زیاد ه ازیک ثلث اهداف انكشاف اقتصادی مملکت عزیز در طول پلان پنجساله سوم کشور است .

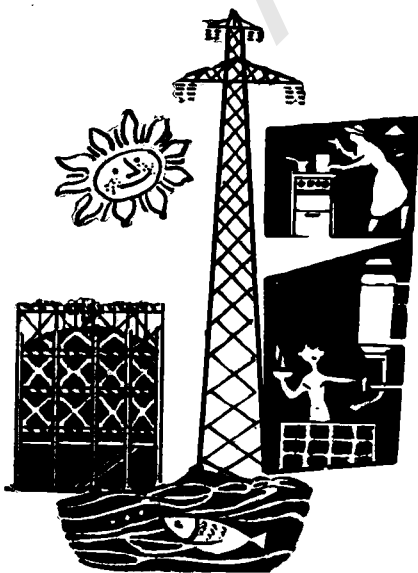
پروگرام اصلاحی حکومت جهت استفاده مزید از منابع طبیعی و قوای بشری بمنظور بلند بردن تولیدات داخلی و ارتقای سوئه زندگی مردم ما در چوکات اقتصاد مختلط رهبری شده انكشاف متوازن در ساحه تولید انرژی بهره برداری از پروژه های زیر بنای دو پلان اول تقدیر و استفاده از منابع معدنی احداث پروژه های سریع الثمر تولیدی از طریق سرمایه گذاری های خصوصی - و انكشاف صنایع دستی در نظر گرفته شده . تولید انرژی - فعالیت در امور کارتوگرافی - سری جیالوجی و بهره برداری - معادن و مطالعه استفاده صنعتی ذخائر معدنی فعالیت های زیر بناء محسوب میشود این فعالیت ها در سکتور دولتی مد نظر گرفته شده . در حقیقت کار یک مملکت درین رشته ها خاتمه پذیر نیست و سالیان متمادی به مقیاسات مختلف و مقاصد روز افزون جریان داشته میباشد سبم سکتور خصوصی در پروژه های سریع الثمر تولیدی متمرکز گردیده .

طرح و ترتیب قوانین معدن و بطرول و انسجام فعالیت های معدنی و صنعتی با استفاده مزید از قوای بشری در نظر است . با تثبیت ذخائر گاز طبیعی - آهن و مواد میتالورژیک و ذغال قابل کوكس شدن زمینه استفاده از منابع سر شار فوق میسر گردیده است .

از ذخائر گاز طبیعی بمنظور صادرات و تولید برق و کود کیمیای کار ادامه داده میشود . در طی پلان پنجساله سوم مطالعات ما راجع به احداث فابریکه ذوب آهن و ساختن فولاد ادامه می یابد و امیدواریم اساس صنایع ثقیله کشور بزودی ازین طریق گذاشته شود .

تفحصات نفت و گاز بر علاوه صفحات شمال کشور در صفحات جنوب شروع و ادامه می یابد . طلا ، سرب ، جست ، مس ، المونیم ، بیرایت ، سلفر ، ابرک و سنگ ریشه بیشتر مورد مطالعه قرار داده میشود و استخراج بعضی از آنها شروع میگردد .

ایجاد توازن در تولید و توزیع برق و ایجاد منابع مزید تولید برق در نقاط مختلف بمنظور انكشاف بهتر صنعتی و اجتماعی مملکت در نظر گرفته شده . در ایجاد و توسعه صنایع توجه مزید به این نکته مبذول شده تا امکانات انكشاف آن از طریق استفاده بیشتر از مواد خام زراعتی و معدنی داخلی میسر شده و سکتور خصوصی (یعنی سرمایه گزاران انفرادی) بخوبی به آن ها علاقه گرفته بتواند . بمنظور جلب و تشویق سرمایه گذاری خصوصی طرح

تعداد پروژه های شامله پلان (چهل وسه) پروژه عمده است که (۷) پروژه انتقالی پلان دوم و (۳۶) پروژه جدید میباشد .

درین جمله (۱۶) پروژه مربوط برق و (۱۶) پروژه مربوط صنایع سکتور خصوصی است .

پروژه توپوگرافی - پروژه معادن و جیالوجی - پروژه تفحصات نفت و گاز و پروژه صنایع دستی .

پروژه های مربوط انکشاف برق قرار ذیل اند :

شبکه سوم توزیع برق در کابل و نواحی مجاور آن ..

شبکه شهری و تاسیس استیشن های توزیع برق جلال آباد ..

شبکه توزیع و تاسیس استیشن برق غزنی ..

لین انتقال برق کابل - غزنی ..

دستگاه های تولید برق برای شش منطقه ..

شبکه های توزیع مناطق فوق ..

دستگاه برق دیزلی هرات ..

دستگاه برق بخار هرات ..

دستگاه جدید برق دیزلی قندهار ..

لین انتقال برق از برشناکوت به استیشن شمالی کابل ..

لین انتقال (۱۱۰) کیلوولت گلپهار - کابل و شبکه توزیع چاریکار - قره باغ - استالف - سرای خواجه و غیره .

لین انتقال برق سروبی - جلال آباد ..

دستگاه برق آبی سوم پلخمری ..

ترمیم اساسی دستگاه های سروبی و چک وردک .

دستگاه برق آبی کجکی ولین انتقال گرشک و قندهار ..

لین انتقال از دستگاه برقی آبی درونته به لغمان و شبکه توزیع آن .

سال اول پلان در قسمت بعضی پروژه های فوق سال مورد مطالعه و پروژه سازی میباشد .

با اكمال پلان ظرفیت تولید (۱۹۴۵۰۰) کیلووات و ظرفیت توزیع (۹۹۲۵۰) کیلووات به تناسب سال ۱۳۴۵ افزایش می یابد . ارقام فوق برای تولید (۱۳۰) فیصد و برای توزیع (۱۰۵) فیصد افزایش میباشد .

لین های انتقال (۵۳۳) کیلو متر اضافه میشود . در سال پنجم پلان قدرت توزیع (۴۴۰) میلیون کیلووات ساعت برق میسر میگردد .

طوریکه از فوق معلوم میشود تولید و توزیع متوازن برق هدف میباشد . بعین آوردن نورم وستند رد های عصری برق در مملکت جز پلان است .

غایه مهم دیگر کار در راه اتصال مستقیم منابع بزرگ تولید قوه و احداث حلقه های بسته انتقال برق میباشد .

بر علاوه نقشه برداری های طبقات الارضی به مقیاسات لازمه و تخمین مزید منابع معدنی و تثبیت ذخائر آنها به کتگوری های صنعتی در دوران پلان پنجساله سوم مواد معدنی بمقادیر پیش بینی شده ذیل تولید میشود .

ذغال سنگ (۱۲۰۰۰۰) تن .

نمک (۲۴۰۰۰) تن ..

لاجورد بدرجات مختلف (۴۸) تن .

سلفر (گوگرد) (۶۸۰۰) تن .

بیرایت (۱۹۰۰۰) تن .

طلا (۱۰۰۰۰۰) گرام .

بیریل (۲۸۰) تن ...

کنسترات سرب و جست (۱۰۰۰۰) تن ..

راپور تخنیک و اقتصادی ذوب آهن در نیمه اول سال ۱۳۴۶ بدست می آید .

ظرفیت و نوعیت تولیدات کارخانه ذوب آهن و تخنولوجی آن که آیا ذوب آهن توسط گاز یا ذغال یا هر دو صورت بگیرد در نتیجه فیصله میشود .

ظرفیت ابتدائی دستگاه که احداث آن طی سالهای پلان در نظر گرفته شده (۵۰۰) الی (۷۰۰) هزار تن تخمین میگردد . و قسمی در نظر گرفته خواهد شد که در دوران پلان چارم ظرفیت آن دو چند شده بتواند . صادرات گاز در ربع دوم سال ۴۶ شروع میگردد در دوران پلان سوم مقداری (ده) میلیارد متر مکعب گاز به اتحاد شوروی تسلیم داده خواهد شد . طی پلان سوم (۲۹) چاه های استخراجی به عمق مجموعی (۵۱) هزار متر حفر خواهد شد و جمعا (۵۳) چاه فعالیت خواهد کرد .

معلومات طبقات الارضی و نتایج حاصله از تفحصات نفت و گاز در صفحات شمال مملکت ما را اجازه میدهد تا تفحصات مزید را به منظور کشف ذخائر دیگر نفت و گاز ادامه وهم تفحصات نفت و گاز طی پلان پنجساله سوم از ساختمان های پای کوه ها که تا اندازه در سطح زمین آشکار اند به مناطق هموار که ساختمانها در زیر دشتها مدفون شده اند ادامه داده میشود در این تفحصات از تکنیک های جیوفزیک و برمه کاری های عمیق استفاده میشود . در حدود یکصد و چهل هزار متر برمه کاری و (۳۸۰۰) کیلومتر پروفیل های سائزیمیک انجام خواهد شد در پانزده ساختمان برمه کاری های مختلف المرام توسط (۱۳) دستگاه مکمل اجراء میگردد از نقشه برداری های مختلف المرام و متنوع و سائر عملیات

مربوطه درینجا عرض نمیشود احداث پایپلاین گاز ازخواجه گوگردک ویتیم تاق به مزار شریف به قطر (۳۲۴) سانتی و طول (۸۸) کیلو متر برای انتقال سالانه (۳۵۰) میلیون متر مکعب گاز اجراء میشود. قرار است پایپ لاین مذکور در سال ۴۷ تکمیل گردد. پایپ لاین داخلی بمنظور تهیه گاز به فابریکه کود کیمیای و برق حرارتی مزار احداث میشود. ظرفیت اعظمی فابریکه کود کیمیای (۱۰۵) هزار تن کاربامید میباشد. کارخانه تولید برق ظرفیت تولیدی (۳۶) هزار کیلووات برق را خواهد داشت (۲۴) هزار کیلووات مصرف فابریکه تولید کود و متباقی مصرف شهری و صنعتی مزار و بلخ و قرای مجاور آن ها خواهد بود. قرار است در سال ۴۹ اعمار این فابریکه ختم شود پروژه کود کیمیای از جمله پروژه های مهم پلان انکشافی است و در راه ازدیاد محصولات زراعتی کشور رول بارزی دارد.

در پلان سوم پروژه های صنعتی مورد نظر در سکتور خصوصی به سه قسم عمده صنایع مواد غذایی صنایع مواد استهلاکی و صنایع مواد تعمیراتی تقسیم گردیده احیاء تجهیز و بهتر ساختن طرز العمل بعضی فابریکات از قبیل گوگرد سازی کابل - چینی سازی شاکر فابریکات جنگلک و غیره شامل پلان است. انکشاف تولید روغن نباتی از پنبه دانه و سایر حبوبات روغنی مورد نظر جدی میباشد دستگاہای موجوده تیل کشی و روغن سازی سپین زر توسعه داده میشود. درولایت بلخ و ولایت هرات و ولایت هلمند فابریکات روغن نباتی شروع بتولید میکند. ظرفیت فعلی تولید روغن نباتی (۳۶۰۰) تن و تیل (۲۴۰۰) تن میباشد. با ختم پروژه های پلان اندازه تولید به (۱۱) هزار تن بالغ میشود. صنایع مشروبات برای صادرات مشروبات از قبیل آب میوه و آب های معدنی جهت استهلاک داخلی شامل پلان گردیده.

تولید سه میلیون لیتر آب انگور و مشتقات آن برای صدور در نظر است. ایجاد مسلخ ها و دستگاہای سرد کننده بغرض حفاظه و عرضه بهتر گوشت - میوه و سبزیجات و استفاده از مواد فرعی آنها از قبیل خون - پوست - روده و غیره در کابل - هرات و قندوز هر کدام بظرفیت (۱۵۰) هزار کشتار و حفاظه (۳۵) هزار راس مواشی پیش بینی گردیده در صنایع مواد استهلاکی تولیدات نساجی رقم بارز دارد. احداث چهار فابریکه نساجی پخته هر کدام به ظرفیت (۱۰ - ۱۲)

میلیون متر تکه در کابل - ننگر هار - هرات و بلخ پیش بینی شده علاوه در ظرفیت تولید فابریکه نساجی گلپهار و پلخمیری بیست میلیون متر افزایش تولید بعمل می آید. در ختم پلان افزایش عمومی تولید تکه نخی در افغانستان به (۶۸) میلیون متر بالغ میشود که این رقم (۱۱۴) فیصد افزایش به تناسب سال ۴۵ میباشد شعبات تختابی - بافت - رنگ آمیزی و تاپه کاری شامل پلان های فوق بوده و تولید (۳۵۰) تن نخی اضافه تر جهت کمک به صنایع دستی از قبیل سطرنجی بافی - کرباسی بافی و غیره در نظر است. تولید پارچه جات از انساج مصنوعی از قبیل نایلون و غیره در کابل و قندهار با احداث (۴) فابریکه جدید شامل پلان است. ظرفیت فابریکات کابل الی دو میلیون متر و ظرفیت فابریکات قندهار چهار الی شش میلیون متر پیش بینی میشود. ضرورت داخلی منسوجات فوق سالانه (۴۴) میلیون متر تخمین گردید. برای اصلاح اساسی قالبین افغانی به اصلاح تار ریشی و رنگ آمیزی پشم قالبین و تثبیت نورم و ستندرد در تار قالبین توجه خاصی مبذول گردیده. احداث دو فابریکه بظرفیت مجموعی صد تن سالانه تار در ولایات هرات و جوزجان پیش بینی شده پشم شونی عصری جز این دستگاہا میباشد. سالانه در حدود دو میلیون جوهر بوت به شمول بوت مستعمل بکشور در مقابل صرف اسعار وارد میشود. یک فابریکه بوت دوزی در کابل به ظرفیت (۳۰۰) هزار جوهر بوت چرمی ملکی و عسکری و (۴۰۰) هزار جوهر بوت رابری از طریق سرمایه گذاری خصوصی مشترک داخلی و خارجی در نظر است این فابریکه شامل دستگاہ دباغی بظرفیت (۵۶۰۰۰) جلد پوست میباشد. احداث دستگاہای دیگر بوت دوزی به ظرفیت مجموعی هفتصد هزار (۷۰۰۰۰۰) جوهر از چرم گاویشی وارداتی در نظر گرفته شده.

سالانه در حدود (۴) میلیون جلد پوست مواشی در مملکت بدست می آید که (۲) الی ۲ میلیون جلد بقسم خام صادر میشود. پروس این پوست ها برای پوستین و پوستینچه - بوت و پوست نیم خام برای صدور در آمد اسعاری را کمک میشود. چهار فابریکه هر کدام به ظرفیت سالانه نیم میلیون جلد پوست در بلخ - هرات - قندهار و غزنی در پلان گنجانیده شده در دستگاہ غزنی آشدادن پوست برای پوستینچه به طرق عصری پیش بینی گردیده نقائص فعلی پوستینچه مانند بوی

کارخانه جات جنګلک بحیث تولید کننده پرزه جات استفاده اعظمی صورت بگیری طی شده تولید آن نوع ماشین های زراعتی مورد نظر است که وزارت جلیله زراعت استعمال آنها بعد تجارب منظور کند بسته کاری این ماشین ها در پلخمری و بلخ اجراء خواهد شد .

مقصد اصلی این پروژه کمک در راه تزئید تولیدات زراعتی خواهد بود .

یک تعداد زیاد مردم ما به تولیدات دستی و محلی مصروفیت دارند سر جمع عواید بعضی اقلام دستی از قبیل قالین بافی - گلیم بافی - بافت الچه - کرباس - سطرنجی - کرک و برک - پوستین و پوستینچه دوزی - بوت دوزی - کلالی - کاشی کاری - محصولات - ریخته کری - آهنگری - موبل سازی - زرگری و غیره حرفه ها طور تخمین در حدود یازده میلیارد افغانی را تشکیل میده. محصولات فوق ماشینری و سرمایه گذاری هنگفت را ایجاب نکرده نظر به اهمیت موضوع موسسه صنایع دستی پروگرام ذیل را زیر نظر گرفته .

جمع آوری احصائیه های واثق صنایع دستی اصلاح تولیدات - مواد خام و افزار کار مطالعه بازار در داخل و خارج .

ایجاد کوپراتیف های محلی صنایع دستی حفظ دیزاین های عنعنوی محصولات دستی کشور جزء پروگرام میباشد . بر علاوه موسسه جدید صنایع دستی به موسسه صنایع دستی و کوچک انکشاف می یابد یک اداره مرکزی جهت کمک و رهنمائی صنعتگران در تشکیل ریاست صنایع ایزاد گردیده .

مراکز دیگر رهنمائی صنایع کوچک و صنایع دستی در کابل - غزنی - هرات - بدخشان و مناطق مرکزی افغانستان دائر میگردد .

قانون صنایع کوچک و دستی که تدوین شدیم بعد طی مراحل قانونی مورد تطبیق قرار داده میشود .

احداث نرزه دستگاه کوچک تولید جراب - زیرجامه - سامان برق اجناس پلاستیکی گدی سازی - رفعت دوزی - رنگ تعمیراتی تانکر سازی - آهن جامه تعمیراتی - خشت و کیریل تسمه - دکمه - لبتیات - ظروف المونیم - بکس سازی و غیره در نقاط مختلف کشور در قطار صنایع کوچک ماشینی داخل پروگرام میباشد .

سرمایه گذاری در رشته های فوق از یک میلیون الی هفت میلیون افغانی بالغ میگردد و اشتراک سرمایه های کوچک در احداث آنها ممکن است .

نا مطلوب موی دادن و رنگ های غیر فنی بکلی اصلاح میشود .

برای بسته بندی سمنت - کود کیمیاوی - میوه جات و طبع کتب و غیره در حدود سه هزار تن کاغذ در سال ضرورت آتی حس میشود . آوردن صنعت کاغذ سازی در مملکت در قدم اول از راه تورید پلپ مطالعه میشود . ظرفیت ابتدائی دستگاه (۳۶) هزار تن در سال پیش بینی گردیده .

تجدید و تجهیز فابریکه چینی سازی شاکر برای تولید (۳۶۰) هزار چاپینک و (۳۰۰) هزار پیاله و بشقاب با استفاده از مواد خام داخلی پیش بینی شده مجموع ظرفیت تولید فابریکه (۱۵۰) تن در سال خواهد بود . ضرورت مجموعی مملکت (۶۰۰) تن در سال تخمین میشود . احیای فابریکه گوگرد سازی کابل برای تولید سالانه (۶) ملیون قطی گوگرد پیش بینی شده .

در قطار مواد تعمیراتی احداث یک فابریکه سمنت سازی در هرات در مرحله اول به ظرفیت (۶۰) هزار تن در نظر گرفته شده دستگاه قسمی اعمار خواهد شد که در آینده ظرفیت آن دو چند شود .

یک دستگاه تولید تخته های (سمنت و سنگ ریشه) بطرفیت حد اقل یازده هزار تن تخته در پلخمری نزدیک فابریکه سمنت شامل پروژه های تولیدی مواد تعمیراتی برای پوشش عمارات میباشد . در قدم اول سنگ ریشه مورد ضرورت از خارج وارد خواهد شد .

شیشه تعمیراتی و ظروف شیشه ئی و بوتل از احتیاجات عمده مملکت است در حدود (۲۶۰) تن سالانه از این مواد وارد میشود .

احداث فابریکه شیشه تعمیراتی در کابل و فابریکه ظروف شیشه ئی و بوتل در مزار شریف پیش بینی گردیده . ظرفیت تولیدی فابریکه بعد از مطالعه تثبیت میگردد .

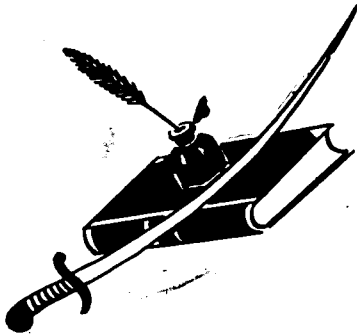
تولید تخته های پرس شده از پرچخه - ساقه پخته و زغروپته برای رفع حوائج ولایاتی که چنګل و چوب وافر ندارند پیش بینی شده . ظرفیت اعظمی این دستگاه ها (۴۶) هزار متر مکعب تخته پرس شده در سال پیش بینی شده که برای تولید موبل و ضرورت تعمیرات مصرف خواهد شد . احداث دستگاه های مذکور در هرات - قندهار - و مزار شریف در نظر میباشد .

امور مقدماتی احداث یک دستگاه تولید سامان و آلات زراعتی ساده به ترتیبی که از

همکاری و نظریات اصلاحی تان با سهم گیری مزید سرمایه های خصوصی شما کمک به انکشاف اقتصاد کشور و ارتقاء سویه زندگی مردم عزیز ما خواهد بود .

این بود خلاصه از اهداف پلان پنجساله سوم انکشاف امور مربوطه معادن برق و صنایع به توفیق خدای بزرگ همکاران معادن و صنایع تطبیق پلان را به شما وعده میدهند پشتی بانی

بیانیه پوهاند دکتور محمدعثمان انوری وزیر معارف

قوای بشری یکی از عوامل مهم انکشاف اقتصادی و اجتماعی يك جامعه بشمار میرود ازین رو انکشاف آن نیز بحیث مشخصات عمده ترقی کشور شناخته میشود - پس به هر اندازه که قوای بشری انکشاف نماید بهمان پیمانه اقتصاد مملکت انکشاف یافته و سطح عواید ملی بلند خواهد رفت - باید متذکر شدکه با انکشاف قوای بشری امکان استفاده بهتر از عوامل دیگر مانند دیگر سرمایه گذاری ها بعمل می آید لذا قوای بشری در انکشاف اقتصادی و اجتماعی نقش بارزی دارد .

رول معارف در انکشاف قوای بشری البته ازین نقطه نظر خیلی مهم است - اساسا مصارف در تعلیم و تربیه يك سرمایه گذاری است که اصلا در منابع بشری صورت میگیرد بصورت عمومی تعلیم و تربیه زیر بنای مهمی را در رشد اقتصادی کشور تشکیل میکند زیرا در اثر تعلیم و تربیه است که استعداد های گوناگون افراد بلند میرود و با اثر آن از يك طرف قدرت تولیدی افراد بیشتر گردیده و از جانب دیگر تعلیم و تربیه سبب تنویر اذهان میشود و زمینه را برای ایجاد و تطبیق سازمان های اقتصادی مساعد میسازد .

وزارت معارف افغانستان بروی این حقایق علمی احتیاجات عمده کشور را مد نظر گرفته و اهداف پلان سوم انکشافی معارف را طرح نموده است پلان پنجساله معارف البته درعین زمان موافق به روحیه ماده (۳۴) قانون اساسی و خط مشی حکومت طوری طرح گردیده است که در آن تعمیم تعلیمات ابتدائی - انکشاف متوازن معارف - بهبود کیفیت تعلیمی - انکشاف تعلیمات ثانوی - مسلکی و عالی متناسب به احتیاجات امکانات تخنیکی - علمی و مالی مملکت پیش بینی شده است در پلان سوم سعی بعمل آمده تا حق تعلیم مجانی برای تعداد بیشتر افراد ملکت تأمین گردد .

برای تحقق این اصل در افزایش تعداد مشمولین دوره های مختلف تعلیمی از طریق تاسیس و ازدیاد مکاتب ابتدائی - ثانوی - مسلکی و تعلیمات عالی در کشور حتی الامکان توجه لازمه مبذول گردیده است بدین ترتیب توسعه تعلیمات ابتدائی با در نظر داشتن هدف تعمیم تعلیمات مذکور در تمام افغانستان و امکانات آن یکی از اهداف مهم پلان سوم معارف را تشکیل میدهد .

برای نیل باین منظور بر علاوه منابع و امکانات

باساس نظریات علمای پلان گذاری افزایش قدرت تولیدی - پرسونل تعلیم یافته نظر به طول مدت تعلیم چنین تخمین شده است :

چهار سال تعلیم قدرت تولیدی يك کارگر را بمقایسه يك شخص بیسواد باندازه ۴۴ فیصد می افزایش و هفت سال تعلیم قدرت تولیدی يك کارگر را بمقایسه يك شخص بیسواد ۲۳ فیصد و از ۱۳ الی ۱۴ سال تعلیم عین قدرت را ۳۲۰ مرتبه بلند می برد این ارقام البته حقایق نسبی را ارائه میکند آنچه ثابت میشود اینست که قدرت تولیدی باندازه معتناهی در نتیجه دوره های مختلف تعلیم و تربیه بلند میرود ولی طبعاً تناسب ارتقای قدرت تولیدی در هر دوره بهمین اندازه نمی باشد زیرا قدرت تولیدی انسان بیک دسته عوامل دیگر از قبیل شرایط محیطی موجودیت منابع طبیعی سرمایه و تقاضا نیز اتکامیکند و شرایط اجتماعی - سیاسی در آن حتما دخیل است .

مالي دولت همكاري هاي داوطلبانه مردم كشمور
نيز آرزو برده شده است - انگشاف تعليمات
لانوې با در نظر گرفتن توازن نسبي آن با
تعليمات ابتدائي و عالي طوري پيشيني شده
تا امكان دوام تحصيل را براي يك تعداد بيشتر
فارغان با استعداد ابتدائي ميسر گرداند .

توسعه و انگشاف تعليمات مسلكي و حرفه‌وي
به سويه هاي مختلف برعايت احتياجات شقوق
مختلفه اقتصادي فني و اداري مملكت تا جائيكه
امكانات اقتصادي كشمور اجازه ميدهد در پلان
گنجانيده شده است و باين اساس يك تعداد
پرسونل مسلكي و فني ماروي ضرورت پروژه
هاي انگشافي دولت در پلان سوم تهيه خواهد
گرديد .

از آن جائيكه تربيه معلم محور انگشاف تمام
تاسيسات جديد را در پلان سوم و پلان هاي
آينده انگشافي معارف افغانستان تشكيل ميدهد
تا تاسيسات جديد موازي به انگشاف تربيه
معلم پيش برود بناء درين پلان تربيه و تهيه
معلمان مسلكي به پيمانۀ وسيع تري پيش بيني
گرديده است و در اصلاح پروگرامهاي تربيه
معلم نيز توجه خاصي بعمل آمده است تا
معلمين ورزيده تر براي معارف مهيا گردد .

توسعه و انگشاف تعليمات عالي در پلان
سوم بااساس نيازمندي هاي شقوق مختلف
اقتصادي - اجتماعي و فني حتى الوسع در نظر
گرفته شده است به تناسب احتياجات وامكانات
اقتصادي مملكت زمينه تعليمات عالي براي
جوانانيكه داراي استعداد و لياقت باشند فراهم
خواهد شد .

تاسيسات جديد در پلان سوم معارف طوري
پيش بيني شده است كه انگشاف معارف را
چه از نظر مدارج تعليمي و چه از نظر منطقي
بصورت يك توازن نسبي پيش ببرد .

در توازن بين مدارج تعليمي هدف اينست
كه بااساس خط مشي حكومت تعداد بيشتر
جوانان لايق تر بااساس امتحان بسوي تعليمات
عالي سوق داده شود - در توازن منطقي سعي
بعمل آمده است تا در موسسات تعليمي بهر
منطقه كه باشد براي شاگردان لايق از ساير
مناطق موقع تحصيل ميسر گردد چنانچه در
مكاتب اوليه هاي پايتخت شاگردان تمام ولايات
از تمام مناطق و در ليليه هاي ولايات شاگردان
از چندين ولايت نزديك و دور دست پذيرفته
خواهد شد - در تمام موسسات جديد تعليمي
مناطق مختلفه كشمور شرايط محيطي ايجابات
علمي امكانات اقتصادي و اداري رعایت ميشود.
در مورد بميان آوردن معارف متوازن بايد

باين حقيقت عطف نظر نمود كه از عمر معارف
جديد افغانستان در حدود ۶۰ سال ميگذرد در
طول اين مدت در توسعه معارف افغانستان
ترجه تقاضا و خواهش مردم در هر منطقه
بيشتر رول داشته و در نتيجه يك نوع بي
موازنه گي را در تامين معارف مخصوصا مناطق
دور دست كشمور پيش نموده است - خوش
بختانه باتحولات جديد اجتماعي اين نقيصه
نزد همه طبقات مردم افغانستان رفع گردیده
و با ابتكار پلان گذاري هاي دولت بسوي يك
معارف متوازن پيش ميرود .

وزارت معارف در پلان پنجساله سوم خود
اين اصل مهم را مد نظر گرفته است البته
بايد متذکر شد كه انگشاف صحيح و متوازن

معارف مستلزم منابع مالي شرايط تخنيكي و
علمي يك انگشاف ميباشد در پلان انگشافي
معارف امكانات مالي و تخنيكي دولت كمكهاي
مالي و تخنيكي ممالك دوست موسسات بين
المللي و معاونت هاي داوطلبانه مردم مد نظر
گرفته شده است و بروي آن پلان سوم انگشافي
معارف طرح گردیده - وزارت معارف سعي خواهد كرد
تا مطابق به ايجابات اجتماعي و اقتصادي معارف
كشمور در سراسر مملكت بطرف يك توازن
مطلوب پيش برود براي بر آورده شدن اين
منظور وزارت معارف با در نظر گرفتن تعداد
شاگردان معارف و نفوس ولايات در صدد پيدا
نمودن راه حلي شده تا در آينده مطابق روش
هاي علمي معارف متوازن در تمام كشمور پهن
گردد - عنصر مهميكه در روي كار آوردن
توازن معارف نقش دارد همانا احصائيه هاي
دقيق ميباشد چه از روي آن يك فارمول براي
متوازن شدن معارف بدست مي آيد .

مطالعات علمي و مشاهدات بين المللي برين
اصل استوار است كه انگشاف معارف ازمحيط
شروع نشده بلكه از مراكز شروع ميگردد از
همين جااست كه تمرکز نفوس درمرا كز
بصورت مترقي پيش ميرود و اين خود يك
مشكل ديگري را در توازن معارف در ممالك ورو
به انگشاف پيش ميکند اصل مهم ديگري كه
در تعميم و انگشاف معارف مهم است كيفيت
تعليم و تربيه ميباشد يكي از پرنسپ هاي
انگشافي معارف در طي پلان سوم بهبود كيفيت
تعليم و تربيه است كه اين منظور تا حد امكان
از طريق تعديل و اصلاح پروگرام هاي درسي
تربيه معلمان مسلكي ورزيده تهيه وسايل تعليم
از قبيل كتب درسي - معاون درسي - مواد
سمعي و بصري - لابراتوار ها انگشاف كتابخانه
ها و اصلاح عمارات معارف برآورده خواهد شد

۳-درسال ۱۳۴۸ (۸۵) نوع کتا بمختلف درسی به تیراژ دو ملیون نسخه .
 ۴-درسال ۱۳۴۹ (۸۵) نوع کتاب مختلف درسی به تیراژ دو ملیون نسخه .
 ۵-درسال ۱۳۵۰ (۸۵) نوع کتا ب مختلف درسی به تیراژ دو ملیون و پنجصد هزار ر نسخه.

که مجموعا چهارصد و بیست نوع کتب درسی به تیراژ نه ملیون پنجصد هزار نسخه میشود که این تعداد طبعاً متناسب به انکشاف تعلیمات ابتدائی - مسلکی و ثانوی خواهد بود .

هدف سوم تربیه معلم است چون نقش معلم ورزیده و مسلکی در بهبود کیفیت وانکشاف معارف نهایت مهم است بنابراین در پلان سوم انکشافی معارف به جنبه های اساسی تربیه معلم توجه کافی مبذول شده است درین پلان انکشاف موسسات تربیه معلم طوری طرح گردیده تا به تعداد معلمین که به اصول تدریس آشنا باشند و معلومات مسلکی کافی داشته باشند حتی الامکان افزایش قابل ملاحظه بعمل آید نظریه سنجشیکه بعمل آمده فعلا در معارف به تعداد ۱۹۳۰ نفر معلم به سویه های مختلف کمبود است و از طرف دیگر برای تاسیسات جدیدیکه در طول پنجسال آینده بعمل می آید ۷۸۵۰ نفر معلم ضرورت است که مجموعا در جریان پلان سوم ۹۷۸۰ معلم طرف ضرورت شعبات مختلف تعلیمی معارف خواهد بود بناءً توجه مزیدی در انکشاف موسسات تربیه معلم معطوف گردیده است.

تناسب بین تعداد شاگرد و معلم يك اصل مهم دیگری است که در کیفیت تعلیمی رول بسزائی دارد که حین سنجش تعداد معلم طرح ضرورت تاسیسات جدیدیک تناسب پائینتری تعداد شاگرد و معلم استفاده شده است که این تناسب در کیفیت تدریس موثر است .

نارم تناسب شاگرد و معلم در ممالک جهان مختلف است بصورت وسطی میتوان گفت که برای مکاتب ابتدائی يك تناسب يك درسی و پنج و مکاتب متوسطه يك در بیست و پنج و در مکاتب ثانوی و لیسه هایك تناسب يك در بیست و نظر گرفته شده است بروی این سنجش در پلان معارف کوشش بعمل خواهد آمد تا در سراسر افغانستان تناسب تعداد شاگرد با معلم تقلیل یابد و خود را حتی المقدور نارم بین المللی نزدیک تر سازد ازینجاست که در طی پلان پنجساله سوم تعداد ضرورت معلم بیشتر میگردد .

شد و همچنین در نظر است که لوائح و تعلیماتنامه های معارف با اساس تجارب گذشته و شرایط عصر جدید تجدید نظر شود که این اقدام نیز بهبود کیفیت تعلیم و تربیه واقع خواهد شد باید متذکر شد که مسوده قانون معارف با در نظر گرفتن نقاط فوق الذکر اخیرا تکمیل و برای طی مراحل قانونی بمقامات صالحه سپرده شده است که درین تسوید تمام مراحل بهتر شدن وضع تعلیم و تربیه و بمیان آوردن يك معارف صحیح و متوازن پیش بینی گردیده است .

در بهبود کیفیت معارف بمواد آتی توجه مهمی بعمل آمده است .

۱- پروگرام های درسی :- گرچه پروگرام های درسی معارف وقتا فوقتا تجدید نظر شده دران تعدیلات لازمه بعمل آمده است و لی بمنظور هماهنگ شدن پروگرام تعلیمی و تربیتی معارف بانهضت و تحولات جدید که طبق هدایت قانون اساسی در مملکت رونما گردیده در پلان سوم درین قسمت توجه خاصی مبذول میگردد و ترتیبات لازمه اتخاذ شده تا پروگرام مکاتب بالخصوص پروگرام دوره ابتدایی با در نظر گرفتن اهداف ملی و ایجابات انکشافی کشور تجدید نظر شود و همچنین کتب مناسب تالیف و تهیه گردد اصلاح و بهتر ساختن پروگرامها و تدوین مجدد کتب درسی از طرف معلمین و متخصصین داخلی بمشوره متخصصین خارجی روی دست و اجراء گرفته شده است اهداف خاص در پروژه تعلیمات ابتدائی قرار ذیل است :

۱- تاسیس يك واحد مکمل و مجهز جهت اصلاح و تجدید نظر بر پروگرام های درسی مکاتب درچوگات وزارت معارف تا سال ۱۹۷۱ .

۲- تقویه و تجهیز شعبات مربوطه وزارت معارف در ساحه تالیف کتب درسی - کتب معد درسی و رهنمائی معلمین وغیره

۳- طرح پروگرام تربیه داخل خدمت تا معلمین به پروگرام های درسی و کتب درسی که تحت این پروژه بمیان می آید آشنا می بیدانند .
 هدف دوم تالیف و نشر کتب است که در طول پلان پنجساله سوم انکشافی معارف کتب دوره های مختلف معارف چنین تخمین و پیش بینی گردیده است .

۱-درسال ۱۳۴۶ (۸۰) نوع کتاب مختلف درسی به تیراژ يك ملیون نسخه .

۲-درسال ۱۳۴۷ (۸۵) نوع کتاب مختلف درسی به تیراژ يك ملیون و پنجصد هزار نسخه .

احتیاج به تعمیرات مکاتب از عوامل دیگر ی است که در پیش رفت تعلیم و تربیه وصحت شاگردان تأثیر دارد چه باید تدریس در یک فضای مساعد صورت بگیرد طوریکه بمشاهده میرسد یکی از مشکلات وزارت معارف نداشتن تعمیرات کافی است که این مشکل در نتیجه زیاد شدن شاگردان هنوز بزرگتر میشود چون در حال حاضر قدرت مالی و تخنیک دولت از نظر ساختمان متناسب به سرعت انکشاف معارف نیست بنابراین مشکل مذکور تدریجاً رفع خواهد شد .

تعمیراتیکه در پلان سوم پیش بینی شده است عبارت است از ۳۱۵ باب مکتب ابتدائی ۹۵ باب مکتب متوسطه ۱۰ باب لیسه و یازده باب مکاتب مسلکی میباشد روی هم رفته مصارف تعمیرات معارف به هشتصد و بیست ملیون ونهصد ونود هزار افغانی بالغ خواهد شد برای آن پنج ملیون و ششصد و نود و نه هزار دالر ضرورت خواهد داشت که از طریق امداد های مؤسسات بین المللی وممالک دوست برای معارف افغانستان خواهد رسید ناگفته نماند وزارت معارف نقشه متحد الشکلی را برای مکاتب ابتدائی ثانوی ومسلکی ترتیب داده است که با اساس آن تعمیرات ساخته خواهد شد روی هم رفته در پلان سوم وزارت معارف در پهلوی کمیت و کیفیت معارف را نیز در نظر داشته است واحتمالاً ممکن کوشش شده است تا معارف رابسوی یک سویه بلند تر ارتقاء دهد .

باعملی شدن تاسیسات جدید انکشاف معارف از حیث کمیت در اخیر پلان پنجساله سوم با مقایسه به سال ۱۳۴۵ که ختم پلان پنجساله سوم است قرار آتی خواهد برد .

تعلیمات ابتدائی :- تعداد داخله مکاتب ابتدائی و دهاتی طور مجموعی از چهار صد و دو هزار به پنجصد و شصت و دو هزار بلند خواهد رفت که تخمیناً ۴۰ فیصد افزایش را ارائه میکند .

تعداد شاگردان مکاتب ابتدائی از سه صد و دوازده هزار به چهار صد و چهل هزار بالغ خواهد شد که سی و هشت فیصد تزئید راتشکیل میدهد .

در تعلیمات متوسطه به تعداد داخله مکاتب متوسطه عمومی ومسلکی بیست و سه هزار و چهار صد شاگرد تزئید بعمل می آید که سی و پنج فیصد افزایش رانشان میدهد - تعداد متعلمین مکاتب متوسطه از سی و شش هزار به پنجاه و هشت هزار ارتقاء خواهد یافت

که شصت و یک فیصد افزایش را نشا د میدهد .

در مکاتب مسلکی بسویه متوسطه سطح تعداد شاگردان از هشت هزار و پنجصد به نه هزار و نهصد بلند خواهد رفت و این یک افزایش هفده فیصد را ارائه میکند در تعلیمات ثانوی بالعموم ثانوی ومسلکی تعداد شاگردان از سیصد و هزار به بیست و چهار هزار نفر ارتقاء خواهد یافت که بصورت مجموعی هشتاد و پنج فیصد تزئید رانشان میدهد - این افزایش در تعلیمات ثانوی عمومی شصت و پنج فیصد و در تعلیمات ثانوی مسلکی ۱۳۰ فیصد خواهد بود که درین صورت تعداد شاگردان مکاتب ثانوی از هفت هزار و هفت صد به یازده هزار و نهصد تعداد شاگردان ثانوی مسلکی از پنج هزار و سه صد به دوازده هزار و پنجصد ارتقا ع خواهد یافت .

تعداد فارغ التحصیلان دوره های مختلف :- اگر سال اخیر پلان سوم با تناسب سال اخیر پلان دوم مقایسه شود دیده میشود که بصورت تخمینی تعداد فارغ التحصیلان صنف (۶) از بیست و یک هزار و دوصد به بیست و چهار هزار و دوصد و از صنف نهم از هفت هزار و دوازده به یازده هزار و هفتصد و از صنف دوازده هم از دو هزار و سه صد و یک به پنج هزار و چهار صد و هشتاد و یک ارتقاء خواهد یافت که بالترتیب تزئید ۱۰۸ الی ۱۲۴ و ۱۳۸ فیصد را ارائه میکند .

در دوران پلان سوم تناسب تعداد دختران و پسران در مراحل مختلف تعلیمی متوازن تر خواهد شد چه بصورت عمومی فعلاً یک تناسب یکی در شش موجود است و این تناسب در اخیر سال به یکی در پنج خواهد رسید . اساسات انکشاف معارف در ممالک جهان نظر به شرایط محیطی مختلف بوده وهم نظر به ایجابات وقت باتحول میباشد از آنجائیکه پلان گذاری جنبه های آفاقی و هم جنبه های آفاقی آن بیشتر تقویه گردد .

بطور خلاصه در پلان سوم از اساسات آتی در تاسیسات جدید و ارتقای مکاتب استفاده شده است .

۱- تعلیمات ابتدائی :- برای انکشاف متوازن تعلیمات ابتدائی ذکور و اناث از اساسات علمی تخنیک و انکشافی استفاده بعمل آمده و نقاط ذیل مدنظر گرفته شده است .

۱- تعداد نفوس ولایات به تناسب سرجمع نفوس مملکت .

۲- تعداد متعلمین هر ولایت به تناسب نفوس

در تعلیمات مسلکی برای ازدیاد مکاتب مسلکی حتی الوسع احتیاج به قوای بشری مدنظر بوده است. در ساحه تربیه معلم احتیاج به تعداد معلم در تاسیسات جدید و تلافی کمبود فعلی مراعات گردیده است این بود مختصر از پلان انکشافی معارف درجوات کات پلان پنجساله سوم انکشافی دولت .

همان ولایت . برای ارتقای مکاتب دهاتی دومعلمه به ابتدایی اساسی تعداد داخله مکاتب دهاتی موجوده اساس پیش‌بینی قرار داده شده است مکاتبیکه تعداد داخله آنها از ۹۹ تا ۵۰ شاگرد بوده به دهاتی دومعلمه و مکاتبیکه تعداد داخله آنها از ۱۰۰ بیشتر بوده به ابتدایی ارتقاء یافته است .

بیانیه پیغله کبرا نورزایی وزیر صحیه

هموطنان عزیز !

با آغاز سال ۱۳۴۶ پلان انکشافی سوم صحی توأم با پلان عمومی - اقتصادی و انکشافی سوم کشور عزیز شروع میگردد. وزارت صحیه پلان انکشافی سوم صحی رابتناسی از قانون اساسی نوین افغانستان وبه پیروی از خط مشی حکومت بناغلی میوندوا ل صدراعظم و پروگرام اصلاحی آن در ساحه انکشاف امور صحی مانند سایر شئون حیاتی واجتماعی با شرایط مالی و پرسونل فنی که بدسترس وزارت صحیه قرار میگيرد مطابق هدف معینه به طب وقایوی اهمیت بیشتر وحق اولیت را قائل گردیده و اهداف عمده آنرا در ساحه های مختلف صحی بادر نظر گرفتن صحت عامه متوازن جهت فراهم آوردن تسهیلات صحی مناسب بقدر توان برای تمام افراد کشور عزیز مدنظر گرفته که به تدریج طی پلان جاریه و پلان های آینده برآورده شود. ویگانه شکل عملی وعام المنفعه این هدف عالی بصورت متوازن - بمیان آمدن سرورسپای اساسی صحی در تمام نقاط لازمه کشور بصورت تدریجی است .

وقایوی در نقاط لازمه کشور متکی باصل متوازن ساختن صحت عامه مدنظر گرفته شده که قسماً آمادگی های لازمه رادر ساحه تربیه پرسونل فنی و فراهم آوردن تسهیلات لازمه وقایوی برای پیشبرد پلان انکشافی آینده صحی در کشور احتواء مینماید وقسمت مهم پروژه های بزرگ صحی که حیثیت مراکز تربیوی وتولیدی مواد لازمه وقایه ومعالجه را دارند مانند پولی کلینیک عمومی مرکزی و کلینیک دندان-شفاخانه زایشگاه جدید ومکتب قابله نرس - شفاخانه یکصد بستر اطفال انستیتوت چشم - مرکز احیای مجددموسسه اکسیریز - موسسه تهیه واکسین و تقویه لابراتوار های تولیدی دیوی عمومی ادویه که این پروژه هادر حقیقت هسته اصلی واساسی برای انکشاف امور صحی در سراسر کشور بوده ونتائج پرثمر آن بعداز تکمیل وبگاز افتادن آن بصورت تدریجی درسالهای اخیر

از نگاه استفاده - پلان انکشافی سوم وزارت صحیه بدوقسمت عمده تقسیم مینماید که قسمت اول آن راتکمیل پروژه های انتقالی پلان دوم که يك امر عاجل محسوب میشود تشکیل میدهد که امکان تکمیل وبکار انداختن آنها بمنتظر استفاده مردم - بیشتر موجود است وروی این اصل پروژه های اکمالی در پلان سوم در قدم اول مدنظر گرفته شده است .

قسمت دومی محتوی يك تعداد پروژه های جدید خوردوبزرگی میباشد که از نگاه تممیم وترویج طبابت عصری خاصتاً پیشرفت طب

پلان انکشافی سوم و پلان های انکشافی آینده معلوم میگردد .
 به منظور اطمینان حاصل کردن تکمیل و تطبیق این قسمت پروگرام - وزارت صحیه نیازمندی بیشتری برای بدست آوردن پرسونل تربیه یافته و تجهیزات و لوازم فنی ضروریه دارد که روی این اصل اساس - پروژه های بزرگ رادر کابل که از آن اسم بردیم - صرف از نگاه تربیه و رسانیدن پرسونل فنی که از بسیاری نقاط نظر جای مناسب میباشد گنجانیده شده و همچنان در همین مراکز بزرگ چنان تربیاتی اتخاذ خواهد شد که بر علاوه تربیه پرسونل مورد ضرورت آینده - پرسونل موجوده ولایات هم برای بلند بردن سویه خودها در این مراکز وقتاً فوقتاً آمده مدتی تربیه دیده معلومات تازه را اخذ نموده و آموخته تر شده بانیرو و قدرت علمی مکمل تر به نقاط اولیه خود برای خدمات بهتر مردم برگردند. و همچنان وزارت صحیه با تمام قدرت و توان خود میکوشد که در جریان سالهای پلان اهداف اساسی خود را مطابق توضیح مرام بتدریج عملی نماید و پرسونل های اساسی صحی را انکشاف و تقویه بخشد تا تمام افراد مملکت عزیز مان از خدمات طبی و قایوی و معالجوی در سراسر کشور برخوردار گردند . اما برای حفظ و نگهداری واحد های صحی مربوطه - صرف مراقبت وزارت صحیه و فعالیت کارکنان صحی کفایت نمی نماید - تا با همکاری صمیمانه مردم توأم نباشد. بناء در تمام امور انکشافی و توسعه خدمات صحی - وزارت صحیه نیاز مندی بیشتری به همکاری مردم دارد. این همکاری مردم بوسیله توسعه تبلیغات صحی - نشرات رادیونی - نشر پامفلت ها - بیانیه ها نصب پوسترها - نمایش فلمهای صحی در سینما های سیار و غیره جلب میگردد . و پروگرام آن توسط تیم های تبلیغاتی در هر طرف عملی میگردد . و بخصوص همکاری مردم از نگاه طب و قایوی در مراعات نمودن شرایط حفظ الصحه محیطی - ملوث نه نمودن آبهای آشامیدنی - رعایت نمودن مقررات صحی در خوردن میوه جات و مواد غذایی - قبول نمودن واکسینا سیون های لازمه و بالاخره اطلاع امراض ساری به نزدیکترین مرکز صحی نهایت ضروری است .

طرز انکشاف و حق تقدم :

در پلانهای انکشافی آینده و در تطبیق پلان انکشافی سوم - وزارت صحیه میکوشد توسعه انکشاف امور صحی با اساس توحید پروگرام انکشافی بطریقی پیش برود تا استفاده اعظمی

را از منبع مالی و پرسونل فنی که بدست میاید در راه خدمات بهتر صحی مردم کشور عزیز نموده و حتی المقدور از تضاعف عمل و مصرف مکرر جلو گیری نماید. و توجه بیشتر خود را در آن قسمت از نقاط مملکت بخرچ میدهد که مردم آن سامان از نگاه اجتماعی و اقتصادی نظریه سایر نقاط رشد کمتر نموده و وضع زندگی اجتماعی آنها ایجاب رسیدگی فوری و عاجل را از نگاه صحی مینماید . برای بر آوردن این منظور از یکطرف مراکز فرعی صحی که اهداف طب و قایوی را مطابق به آرزوی وزارت صحیه پیش برده بتواند در درعین زمان بامور معالجهٔ مریضان بپردازد در نقاط مختلفه کشور توأم با ارتقای سرویس های اساسی صحی از نگاه امتزاج ملاریا و جلوگیری از بروز مجدد آن در جاهای لازمه که ملاریا به صفحهٔ مراقبت رسیده - بکار می اندازد . از طرف دیگر و درعین حال میکوشد تا توسعه طب معالجوی با وسایل مناسبتر ثابت و سیار در مراکز صحی موجوده تقویه گردد تا بتواند به نحو مناسب تر و بهتر خدمات صحی لازم از نگاه پیشرفت طبابت امروزی در ساحت تشخیص و تدایوی برای حفظ صحت و سلامت مردم انجام دهد. همچنان با پیشرفت توسعه انکشاف امور صحی از حالا و زارت صحیه موضوع بدست آوردن پرسونل مورد ضرورت پروژه ها را با توضیح سالهای انکشاف و بکار افتادن آنها مدنظر گرفته و با مراکز مسئول تربیه در تماس است تا اندازهٔ ضرورت خود را از نگاه قوای بشری در پلان سوم و آینده بصورت تدریجی و حتی الامکان تکافو نماید. طرز انکشاف صحی و بکار انداختن موسسات مربوطه - ایجاب پرسونل جدید تربیه یافته را مینماید - و علاوهٔ بنابر توسعه موسسات فعلی تعداد بیشتر پرسونل اختصاصی مورد نیاز است .

برای بدست آوردن این هدف در پلانهای انکشافی آینده و تطبیق پلان سوم و وزارت صحیه بر علاوه تربیه اشخاص فنی و ستاف لازمه بوسیله مراکز تربیوی پوهنتون کابل و ننگرهار و تربیه پرسونل پارا میدیکل و مسلکی در مراکز تربیه دست داشته خود از بورس های سازمان صحی جهان و معالک دوست و دایر نمودن کورسهای تعلیمی ریفریشر و توجیبی استفاده بعمل میاورد .
 باین نکته وزارت صحیه متوجه است که در افغانستان بیشتر از ۸۵ فیصد مردم در دهات حیات بسر می برند و اکثر از تسهیلات صحی منظوقی

همایونی موسسه ملاریا در سال ۱۳۲۷ تاسیس یافت و بلافاصله به فعالیت آغاز کرد و تا سال ۱۳۳۷ تمام نقاط ملاریایی کشور کنترل گردید و متعاقباً نظریه مساعد گردیدن وضعیت ملاریا و ایجابات فنی پروگرام آن طور جدی پیشرفت .

در سال ۱۳۴۴ و ۴۵ موفقیت های شایانی نصیب این پروگرام گشته است چنانچه تقریباً یک میلیون نفوس جدید در سال ۱۳۴۵ در ولایات لوگر - پروان - بادغیس اطراف کابل و غوروات بغرض جلوگیری از بروز انتشار احتمالی مرض شامل پروگرام ساخته شد - تطبیق پروگرام امحای ملاریا بزرگترین پروگرام صحت عامه مملکت میباشد که در پلان انکشافی به آن حق اولیت داده شده است .

پلان پروگرام امحای ملاریا که به معیار بین المللی تر تیب و تنظیم یافته جد آ تعقیب میگردد و دارای (۴) صفحه تخنیک فنی میباشد .

۱- دوره سرویسهای مقدماتی .

۲- صفحه دواپاشی سرویلانس که آنرا صفحه حمله میگویند.

۳- صفحه سرویلانس جدی که دواپاشی نمیشود بنام صفحه کانسو لیدیشن یا استحکام یاد می شود .

۴- صفحه نگهداری و جلوگیری از بروز دوباره مرض .

ریاست مجادله ملاریا اکنون صفحه

سرویسهای مقدماتی را کاملاً انجام داده و بر صفحه حمله و استحکام قرار دارد و متدرجاً به صفحه مراقبت خواهد رسید که صفحه آخرین پروگرام میباشد - و قتیکه آخرین آثار ملاریا از مملکت محو گردید آنگاه امور مراقبت و جلوگیری از بروز مجدد آن - یک جزء وظیفه صحت عامه خواهد شد. در جریان پلان سوم امور مربوطه این مجادله چنین به معرض اجراء قرار داده میشود .

در سال ۴۶ (۵۰۰) هزار نفوس بصورت سرویلانس در پروگرام امحای ملاریا در مناطق مختلفه که تاکنون در پروگرام گرفته نشده داخل میشود.

در سال ۴۷ به اندازه تقریباً (۵۰۰) هزار دیگر در منطقه جوزجان - مزار شریف شامل پروگرام میگردد .

در سال ۴۸ تا ۴۹- ۱۵۰۰ گرو قایع غیر مترقبه بملاحظه نرسد ، و سروی های اییدی مولوژی را نشان ندهد نفوس تحت پروگرام امحای ملاریا که قرار توضیح فوق پیش برده میشود در حدود ۸ میلیون نفوس و یا یک اندازه

زیاد خواهد بود . امید میرود که به همکاری مردم و فعالیت و فداکاری کارگران صحتی و مشاورین سازمان صحتی جهان و کمک های مؤثر یونسف پروگرام امحاء در ظرف سال های پلان که از حالا برای جلوگیری از بروز مجدد ملاریا سرویس های اساسی صحتی در مناطق مذکور بتدریج بکار انداخته میشود به محروم اند که توسعه و انکشاف تدریجی پروژه های صحتی دهکده از یکطرف و بکار انداختن سرویس های اساسی صحتی از دیگر طرف در طی پلان انکشافی سوم و آینده - این مسئله حل گردد و از واری صحتی منظوقی - مردم آن سامان بهره مند گردند .

برای حفظ سلامت طفل و مادر - تربیه قابله ها و نرس های انائیبه رایک امر لازمی میدانیم تا در این قسمت مکاتب جدید نرس قابله ویا معاونه نرس و قابله در شفاخانه های ولایات به منظور تربیه پرسونل محلی عندالموقع در جاهائیکه کورس مذکور دایر است تقویه گردیده و در جاهای لازمه دیگر تاسیس میگردد در ظرف پنج سال پلان سوم در نواحیکه ملاریا به مرحله مراقبت میرسد و برای اینکه مقاصد بیشتر و چند جانبه بدست آید خدمات صحتی با سرویس های اساسی مختلط میگردد تا حیات و صحت مردم بهتر حمایه گردیده و خدمات وقایوی و معالجوی ساده بدسترس عموم موطنان قرار گیرد.

روی این اصل چنان موافقه گردیده تا در مراکز فرعی صحتی که در نواحی دهات از طرف پروژه های صحتی دهات فعاً لیت مینمایند و قتیکه ملاریا به صفحه مراقبت در ساحت مذکور برسد مراکز فرعی منطقه مذکور به سرویس های اساسی صحتی در دهات ارتقاء یافته و از بروز مجدد ملاریا بدینوسیله جلوگیری بعمل آمده و امتزاج پرسونل فنی هر دو شعبه سرویس های مذکور تقویه میگردد .

مجادله های امراض ساری :

۱- ملاریا :

مرض خانمانسوز ملاریا که از سالیان درازی در افغانستان بیخ و ریشه دوانده بود و روز بروز بوسعت و انتشار خود می افزود و تلفات سنگین را بر پیکر حیاتی و اقتصادی مملکت وارد نموده بود و ازین لحاظ پروژه های انکشافی و اقتصادی مملکت به مشکل عملی شده میتوانست . برای وزارت صحتیه اولین پرابلم مهم صحتی و حیاتی را بوجود آورده بود. همان بود که به اراده اعلیحضرت معظم

۳- مجادله علیه توبرکلوز :

مرض توبرکلوز یاسل نیز یک پرابلم قابل توجه است. مجادله به مقابل این مرض از سال ۱۳۳۲ آغاز و یک مرکز مجادله در کابل بکار انداخته شد.

دراول وهله یک دستگاه تشخیص برای وقایع مانند سامان لابراتوار جذرای کلچر مرکوب سل - واسطه تشخیص واکسریز و سایر خواندن نتایج فلم و تست توبرکولین تدارک گردید.

در عین زمان یک عمده داکتران - نرسپا - و تکنیشن هاجست پیشبرد امور مجاد لوی توبرکلوز متدرجاً تربیه شده رفته ومصروف فعالیت اندو برای بازدید مریضان در منازل شان بنام هوم ویزیت - نرسپا موظف ساخته شد. تداوی وقایع عاجل سناتوریم نسوان نیز تاکنون ادامه دارد.

درا ابتداء پروگرام مجادله بصورت مقدماتی وتجربوی در حوزه کابل شروع و بانثا نچ اطمینان بخش پیش برده شد.

واژ سال ۱۳۳۸ باین طرف به کمک منابع خارجی این پروژه تقویه و تاکنون ادا مه دارد.

جریان فعالیت درین مرکز از یکطرف بصورت وقایه یعنی تطبیق توبرکولین واکسن ب.ث. ژ بوده. برای اینکه بمقابل امراض ساری مجادله خوبتر و کنترول قناعت بخش بدست آید پروگرام واکسینیشن (ب. ث. ژ) در مکاتب - لیلیه هاوبا صول خانه بخانه در منازل به مرض تطبیق گذاشته شده و برای دریافت وقایع مرض توبرکلوز به منازل و مکاتب فعالیت آغاز یافته. البته در صورت تدریجی به تمام مناطق کشور توسعه داده میشود. واز جانبی بصورت معالجوی معاینه و تداوی مریضان در مرکز مجادله و نیز در منازل مریضان ونواحی شهر کابل اجراء میشود تجویز گردیده تا مرکز کنترول توبرکلوز به ولایات نیز به توان مالی بعد از اكمال سامان ولوازم تهیه و پرسونل آن توسعه یابد. چنانچه یک مرکز ابتدائی در ولایات پروان - بامیان ننگرهار نیز دایر ومصروف فعالیت میباشد.

همچنین به منظور اینکه پروگرام مجادله توبرکلوز و دیگر امراض ساری بصورت اساسی و فنی پیش برده شود. بورد امراض ساری تشکیل گردید تا به وسیله کمیته های فرعی بهر یک از شعبات مختلفه در مورد پروژه ها و پروگرام کار مطالعه و بصورت قناعت بخش

زیاد خواهد بود. امید می رود که به همکار ی مردم و فعالیت و فداکاری کارگران صحتی و مشاورین سازمان صحتی جهان و کمک های موثر یونسف پروگرام امحاء در ظرف سالهای پلان که از حالا برای جلو گیری از بروز مجددی ملاریا سرویس های اساسی صحتی در مناطق مذکور بتدریج بکار انداخته میشود به اندازه قناعت بخش پیشرفت نماید.

۲- مجادله علیه چیچک :

چیچک یک مرض ساری بوده واز جمله پروژه هائی است که در ردیف فعالیت های طب وقایوی حایز اهمیت میباشد.

این مرض نه تنها سبب مرگ میشود بلکه میوبیت های دایمی - کوری و تغییرات شکل را نیز بار می آورد.

تقریباً یازده سال قبل (۷۶۷۸) واقعه چیچک در مناطق مختلفه مملکت بایک تعداد تلفاتی از این مرض مشاهده گردیده و همچنین پنجسال قبل اهالی لوگرد وگرشک شدیدا مورد حمله قرار گرفته بود.

برای جلوگیری آن تیم های مجادلوی بمقابل این مرض اعزام و متدرجاً تحت کنترول آورده شد. هرگاه مردم جمعیت مابخصوص قبایل ناقل و کوچی اطفال خویش را بوسیله اشخاص معینه خالکوبی کرده بهر وقت و زمان که واکسینا توران موظف وزارت صحتیه حاضر میگردد طبقه زاناه و مردانه برای خالکوبی حاضر شوند امید است بامحای چیچک موفقیت حاصل شود.

همچنین در سال گذشته اعضای صحتی بین المللی در سازمان صحتی جهان در مورد جلوگیری این مرض باین موافقه رسیدند تا پروگرام اساسی جهان شمول برای امحای چیچک شروع گردد و مشتمل است به پروگرام امحاکه برای ده سال در نظر گرفته شده محل تطبیق قرار گیرد.

بمنظور اینکه ساحه فعالیت خالکوبی وسیع تر گردد تعداد سنترین ها و واکسینا توران نیز تزئید و برای فعلا (۴۶) سنترین و سه صد وهفتاد واکسینا توران موظف این کار ساخته شده است و تقریباً هفت ملین نفر با وصول خانه بخانه خالکوبی گردیده اند.

در این اواخر وزارت صحتیه اصول جدید خالکوبی راتحت تجربه قرار داده که توسط آله های خصوصی باصول فشار بالای بازو تطبیق میگردد و امید است نتایج خوبی از آن گرفته شود.

فعالیت ورزند .

۴- **مجادله علیه تراخم :**

مرض تراخم چون از جمله امراض ساری بوده ودر بسا نقاط کشور مردمان آن سامان رابه این مرض مبتلا ساخته حتی گوری و معیوبت های دایمی رابا رآورده . بسا این ملحوظ به غرض جلوگیری از سیر و پیشرفت آن تجویزی بمعل آ مده . وتوسط متخصصین این رشته جهت جلوگیری از پیشرفت مرض مطالعه و سروی آغاز گردید بالنتیجه مناطقیکه مردم آن بیشتر باین مرض مبتلا میباشد از بین بردن آن با همکاری متخصصین داخلی وخارجی به معاینه ومعالجه این مرض اقدام وبصورت تیم های ثابت وسیار در این ساحه فعالیت داشته باشند .

فعلا يك مرکز مجادله تراخم در ولایت هرات مصروف فعالیت بوده ومتدرجاً بدیگر نواحی که این مرض موجود است به معالجه وتداوی آن می پردازد .

بر علاوه الی ختم یافتن کار تیم مجادله تراخم حرکت آن از یک منطقه به منطقه دیگری تیم سیار بنام کلینیک نور نیز که مشتمل از متخصصین داخلی وخارجی میباشد - جدیداً نکار انداخته شده ومصروف فعالیت اند . این تیم وقتاً فوقتاً بولایات جهت معالجه امراض چشم و تراخم برای مدتی اعزام می شوند .

۵- **مجادله های دیگر :**

۱- کولرا :- یک مرض قرنطینی ساری بین المللی است که عدم کنترل واتخاذ تدابیر آنی وفوری از مرض - موجب معطلی موقتی روابط اقتصادی وتجارتی خواهد شد . ازین نگاه تدابیر لازمه وقایوی ومجادلوی در نظر گرفته شده است .

۲- تیفوس :- یک مرض ساری استیلائی بوده اگرچه در اثر مجاهدات دوامدار ومجادله هائیکه تا امروز در طی سالیان متعادی مقابله این مرض اجراء گردیده مرض تحت کنترل است- اما برای جلوگیری از بروز مجدد آن حتی المقدور ترتیبات مقدماتی در پلانهای مجادلوی گرفته شده است .

۳- تیفوئید :- برای جلوگیری از شکل استیلائی آن در موقوع وزمان لازمه در جریان سال واگسینا سیون های ضد مرضی در مراکز صحتی در نظر گرفته شده - ادامه می یابد .

سرویس های اساسی صحتی :

عبارت از انکشاف سرویس های صحتی ومراکز فرعی در مناطق روستائی بوده چه

این پروژه به منظور آنکه باطریقه های ساده وبسیط سرویس های وقایوی ومعالجوی را بین آن عده مردمان ماکه از نگاه اجتماعی رشد کمتر نموده اند پیشبرده در عین زمان میتوان به سهولت وبطور اقتصادی ساحه فعالیت آن را در تمام کشور بابودجه که برای آن اختصاص داده شده پهن نموده ونظر به تمام پروگرام های انکشافی حق تقدم وتفوق برای این پروگرام داده میشود که در هر سال پلان يك تعداد به آن تقاطیکه نیازمندی آن بیشتر محسوس میگردد بکار انداخته میشود که مجموعاً در طی پلان به ۲۰۰ مرکز صحتی وفرعی بالغ میگردد والبته بکار انداختن این پروژه ها تنها منحصر به آن نقاط کشور عزیز که ملا ربای آن سامان به صفحه مراقبت برسد نبوده بلکه در نقاط دیگر یکه به تسهیلات صحتی احتیاجات اشد احساس گردد دایر میشود .

واهداف آن قرار آتی برای آگامی هموطنان عزیز مختصراً بیان میشود :-
الف - اجرای مراقبت دوام دار لازمه امحای موفقانه ملاریا .

ب- در عین حال دایره مطالعه و تدقیق در منطقه وسیع تر تعقیب گردد تا تمام اهالی را احتواء کرده بتواند واین کار توسط کمک های آتی صورت پذیر میگردد .
۱- کمک های طبی ابتدائی .

۲- واگسینا سیون وتامیس معا فیت مقابل مرض .

۳- تثبیت فوری در صورت بروز يك مرض ساری .

۴- اطلاع و فیات وتولدات به اداره صحتیه ولایات .

۵- اطلاع احوالات اپیدیمولوجی به اداره صحتیه ولایات .

تأققت نماید که سرویس های اساسی صحتی در پنج سال پلان حتی الامکان انکشاف مینماید . واز نقطه نظر بدست آمدن شرایط مالی وتدارک پرسونل مورد نیاز بتدریج در تمام ساحه های افغانستان در معرض تطبیق گذاشته خواهد شد .

درساحه تحری و تدقیق :-

وزارت صحتیه تا اندازه قدرت وتوان خود وتاجا نیکه از نگاه اهمیت موضوع مسئولیت وظیفوی داشته وخاصتاً انکشاف طب وقایوی رامورد نظر گرفته تدقیق وتحری را درساحه های مختلفه طبابت وظایف اولیه واساسیه موسسه صحت عامه قرار داده است وپروگرام

صحي و مراکز فرعي توبرکلوز در برخي از ولايات مد نظر گرفته شده که به تدريج بکار انداخته شود. حق اوليت به آن ولاياتي داده ميشود که نظر به مطالعات احتياج شديدتر موجود است.

حسب پلان مجوزه تاسيس پنج مکتب تربيه معاونه نرس و معاونه قابله بر علاوه هشت مکتب که در شفاخانه هاي وزير اکبر خان - پلخمری - مزار شريف - قندهار - ميمنه - هرات - بست و جلال آباد موجود است و تربيه در آنجا ادامه مي يابد در غزني - قندز - پکتيا - باميان - فيض آباد بکار بياندازد تا وزارت صحتيه اندازه احتياج نرس را در مملکت براي خدمات صحي به ستندرديکه در ديگر ممالک رو به انگشاف مروج است و با بدست آوردن امکانات پولی و بودجوي در پلان انگشافي سوم برساند. چه بصورت اوسط براي هر بيست بستره چهار و نيم نرس مطابق ستندرد نرسنگ ضروريست. و در تعداد بستر هاي موجوده وزارت صحتيه که فعلا (۱۳۴۹) مي باشد و در جريان پلان به تعداد (۶۸۵) بسترافزايش يافته و در ختم پلان تعداد بستر ها به (۲۰۳۴) خواهد رسيد. از اين افزايش (۴۸۵) بستر در ولايات مختلفه کشور پيش بيني شده است. همچنان به تربيه يك تعداد زياد تري مفتشين صحي که در نقاط مختلفه کشور و پروژه هاي صحي دهات انجام وظيفه نمايند ضرورت احساس ميگردد - وزارت صحتيه براي رفع اين معضله و تربيه مفتشين صحي و ديگر کارگران صحي در شقوق مختلف طبي تدابير لازم راحتي الامکان مد نظر خواهد گرفت.

اگر چه وزارت صحتيه نظر به توان مالي و پرسونل فني که در جريان پلان انگشافي پنجساله سوم بدست مي آورد ميگوشد تا انگشاف صحي را با در نظر گرفتن اصل متوازن ساختن صحت پيش ببرد - مگر براي رسيدن به هدف و مرام حقيقي خط مشي حکومت و پروگرام اصلاحي آن - چنان احساس ميگردد تا طی پلان انگشافي سوم مطالعات لازمه را بر علاوه تطبيق و مراقبت پلان مطروحه قصير - المدت پنج ساله سوم انجام دهد تا ستندرد هاي صحي را در افغانستان که با مقايسه ديگر - ممالک رو به انگشاف نهايت پايان تر است بلند ببرد و به سويه لازمه برساند. از آنرو وزارت صحتيه وظيفه خواهد داشت که طی پلان پنج ساله سوم چنان مطالعات دقيقانه را نسبت طرز انگشاف آينده با در نظر

هاي متنوعه را در ساحه تدقيقات و تحريات طبي طرح و در موسسه مذکور در معرض اجراء قرار داده است.

اين پروگرام با اشتراك مساعي پرسونل تربيه شده افغاني و همکاري تيم آلمان ها از يکطرف کارکنان سازمان صحي جهان از طرف ديگر پيشبرده ميشود. اين مطالعات منوط و منحصر بخود دستگاه هاي تدقيقاتي داخل موسسه نبود بلکه فعاليت ساحوي هم جز و پروگرام تدقيقاتي آن مي باشد. تا بالخاصه سروی هاي مختلفه چند جانبه سيرو لوژی و هما تولوژی وغيره را در نقاط مختلفه کشور عملا اجراء نموده بتوانند که بالائر تدقيقات و تحريات لازمه - طريقه هاي توليد معافيت را در ستين مختلفه بدست آورده و بدينو سيله مجادله علمي و اساسي را بمقابل امراض ساري و استيلاني بطرز نهايت اقتصادي بدسترس کارکنان صحي ميگذارد.

پروژه هاي ساختماني :

پروژه هائیکه درسال ۱۳۴۶ اکمال آن مدنظر است عبارت از شفا خانه هاي مرکز بغلان - فيض آباد - شبرغان - جاجي - ارگون - پلخمری - تالفان - چخانسور - زرنج و قلعه نورمي باشد.

در پروژه هاي صحي انتقالی که ادامه امور تکميل آنها از طرف وزارت صحتيه در نظر گرفته شده شفاخانه غور ات - ارزگان - زابل - لغمان - کنر - سمنگان - کاپيسا - خان آبا - د يکاولنگ و مرکز صحي جذام - مرکز فرعي صحي وردک - شفاخانه اطفال در کابل - پولیکلينک عمومي و کلينک دندان - زايشگاه جديد در کابل شامل مي باشد.

و علاوه تا طی پلان سوم انگشافي کشور - وزارت صحتيه پروژه هاي موسسه تبه واکسين موسسه جديد اکسريز ابن سینا - مراکز فرعي و سرويس هاي اساسي صحي و چارده مرکز صحي که هر يك داراي ۵ - ۵ بستر مي باشد در نقاط مختلفه در ولايات از نگاه امتزاج ملاريا و جلو گيري از بروز مجدد آن و وارسى اهالي دور دست بکار انداخته خواهد شد - موسسه چشم و مرکز احياي مجدد چشم - مرکز حمايه طفل و مادر در کابل - تبه آب صحي مشروب براي شفاخانه ها و مراکز صحي موجوده - که فاقد آن است در داخل چوگات پلان سالانه و بدست آوردن وسايل ممکنه در سال هاي اول پلان شروع و در جريان آن تکميل خواهد شد.

همچنان اکسريز ولايات - يونت هاي سيار

از نگاه اجتماعی جهت رفع سرگردانی مریضداران و در نظر گرفتن حساسیت وضع مریض ادویه بنام علمی آن قید گردیده که بعین نام در دوا فروشی ها موجود میباشد و مریضدار برای پیدا کردن دوا به نام های مختلفه تجارتي آن سرگردان نمی شوند .

ازنگاه اقتصاد ملی . چون در فورمولیر کیفیت دوا از نگاه علم مطالعه و تثبیت گردیده البته دوائی که دارای کیفیت عالی میباشد طبعاً تاثیر آن بالای مریض بیشتر بوده و دوی مؤثر میتواند نسبت به دوی تجارتي زودتر موجب شفاء مریض شده و از نگاه فعالیت مجدد مریض به اقتصاد يك فامیل و اقتصاد ملی مملکت كمك مینماید .

از نگاه تجارت :

چون ادویهجات در فورمولیر ملی باساس نامهای علمی آن بشکل انحصاری قید نشده بلکه ساحه رقابت تجارت در فورمولیر مدنظر گرفته شده است البته نظر به تقاضای دوا و استهلاك آن رقابت تجارتي دوا باز خواهد بود .

تطبيق فورمولیر ملی با توضیحاتی که ذکر شد بخصوص به منظور جلو گیری از ورود بی جا و مصارف گزاف و انواع مختلفه تجارتي ادویه - در مرکز ولایات از طرف وزارت صحتیه و آمریت های صحت عامه جداً تعقیب میگردد. در اخیر اضافه می شود که خوشبختانه وزارت صحتیه به همکاری متخصصین خود و ریاست محترم تقنین وزارت جلیله عدلیه به تدوین طرح قانون صحت عامه موفق گردید. و امیدواریم که بعد از طی مراتب اصولی که به آینده قریب صورت میگردد به شکل قانون صحت عامه بغرض تعیین و توضیح ساحه های مکلفیت مربوطه وزارت صحتیه و رفاه عامه بجامه تقدیم گردد .

گران معین وزارت مخابرات

عمومی مخابرات و بهبود وضع مخابراتی کشور طرح گردیده متضمن خدمت به امور تجارت و اقتصاد صنعت و عرفان و بالاخره بهر طبقات و افراد

گرفتن ازدیاد نفوس عمومی مملکت انجام دهد تا بتواند يك پلان طویل المدت (۲۵) ساله صحتی را که در انجام آن نفوس مملکت نظر به وضع فعلی دو چند یعنی تقریباً (۳۰) میلیون خواهد رسید - طرح نماید که چوکات عمومی برای پلانهای پنج ساله آینده قرار خواهد گرفت .

همچنان در جریان پلان سوم و پلان های آینده پروگرام های حمایه طفل و مادرتوسعه خواهد یافت و نیز برای بهتر ساختن شرایط حفظ الصحته محیطی جلو گیری از شیوع بیماریها و مجادله با آن اقدامات لازمه بعمل خواهد آمد .

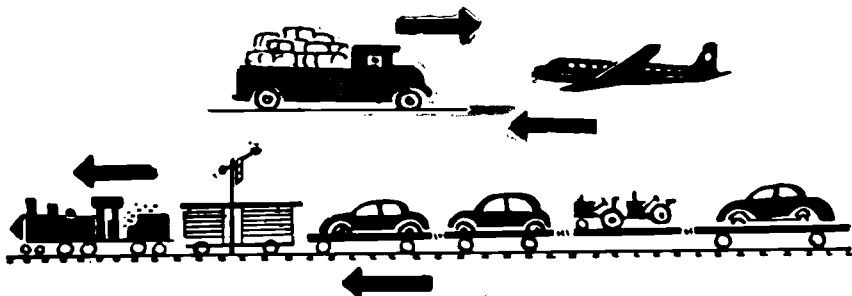
موضوع تدوین و روی کار آمدن فورمولیر ملی ادویه از نگاه کنترل دوا یکی از مشکلاتی بود که همواره وزارت صحتیه به آن مواجه میگردد - و جهت انسجام امور دواهمچنانیکه در همه ممالک کتب متعددی بنام های فارمه کوبی - دسپنسری - دیکشنری های دوا - کودکس و فورمولیر و غیره تدوین گردیده و طبق آن اطباء و دوا سازان و فابریکات دوا سازی تحت يك رژیم قانونی حرکت نموده و از هر نوع بی نظمی جلو گیری بعمل می آید و شرایط مندرجه کتب مذکور نظر به شرایط احتمالی و صنعتی هر مملکت بصورت خصوصی ترتیب میگردد . در افغانستان نیز در این اواخر بائر جنبش های نوین علمی - فورمولیر دوا برویکار آمد - منظور اساسی آن این است تا بحيثی رهنما در حصه تورید و تولید دوا در داخل مملکت از آن استفاده کرده شود

از نگاه علم تمام انواع ادویه جات لازمی در آن باساس علمی دوا درج گردیده همچنان برای انکشافات و تحولات بعدی در ساحه طب و دوا نیز امکانات مطالعه در فورمولیر موجود است .

بیانیه دیپلوم انجنیر محمدعظیم

هموطن عزیز!

سرمایه گذاری پلان پنجساله سوم مخابراتی که به اساس خط مشی حکومت در راه انکشاف

کشور است انکشاف مخابرات به پیشرفت سائر شقوق ارتباط مستقیم داشته در سراسر مملکت موازی با اكمال پروژه های صنعتی و تجارتی توسعه می یابد ، یکی از وظائف عمده پلان جدید از یکطرف تقویه مخابرات داخلی و از طرف دیگر تقویه و استقرار ارتباط مخابرات با ممالک همجوار و ادامه و بهتر ساختن وضع مخابراتی تیلفونی تیلگرافی و پستی با تمام کشور های جهان است به این منظور حجم سرمایه گذاری پلان پنجساله سوم به تصمیم دولت تخمیناً (۵۱) فیصد نسبت به پلان دوم انکشافی اضافه تر گرفته شده است.

در پلان پنجساله سوم مخابراتی بر علاوه پروژه های جدید کار باقیمانده چند پروژه پلان دوم نیز شامل آن است که کار آن به شدت جریان داشته و امید می رود تا ختم سال جاری که سال اول پلان است بپایه تکمیل برسد ، توسعه دستگاه تیلفون اتومات کابل از پنجهزار لاین به سیزده هزار لاین طبق پروگرام پیش رفته و مونتاژ آن در سه ناحیه یعنی سه هزار لاین در شیر شامینه و نواحی آن سه هزار لاین در شهرنو و نواحی آن و دو هزار لاین در مرکز دستگاه سابقه جریان دارد . کار بسته کاری سه دستگاه که با اشتراک پرسونل داخلی و خارجی ادامه دارد تاکنون (۷۰) فیصد کار آن تکمیل و توقع می رود باقیمانده کار آن در ظرف چندماه آینده به پایان برسد یک دستگاه دوصد لینه تیلفون اتومات برای مرکز صنعتی پل چرخ نیز شامل این پروژه است کیبل اندازی شبکه شهری کابل در حصص مختلف شهر متعلق به هر سه دستگاه که در بهار سال گذشته آغاز یافته بود و در طول زمستان دوام داشته و الان هم ادامه دارد به اندازه (۶۰) کیلومتر انجام شده باقیمانده کار (۱۳۰) کیلو متر کیبل در ظرف یکسال بپایه تکمیل خواهد رسید تعداد عمومی پایه های تقسیمات که درین راه مصرف می شود (۵۹۱) پایه و ۸۶۲ جین بکس تخمین شده است در کار کیبل اندازی شبکه شهری پرسونل فنی تیلفون و دویونت قوای کار به همکاری وزارت جلیله فوائد عامه صرف مساعی دارند - تجربه کیبل اندازی پلان پنجساله اول و وقوع مکرر خرابی کیبل هادر مواضع حساس وزارت مخابرات را وادار ساخت که برای حفاظت کیبل وجلو گیری از وقوع انواع خرابی آن در شبکه دستگاه های جدید حتی الققدور پروژه بلول اندازی را روی دست بگیرد چنانچه کار این پروژه مهم برای فاصله (۱۱) کیلو متر بصورت تجربوی

سال گذشته شروع به اندازه (۷۰) فیصد کار آن پیش رفته باقیمانده در ظرف چهار ماه آینده انجام خواهد شد . تهیه بلول و اعمار مین هول در نقاط مختلف خط سیر آن از نگاه حفاظت کیبل های عمومی و امتحان نمودن این کیبل ها در مواقع لازمه رول بارزی داشته و حین وقوع خرابی هر قسمت کیبل بدون کندن سرک های قیر تجدید شده میتواند .

مصرف عمومی پروژه توسعه دستگاه اتومات کابل با شبکه شهری و بلول اندازی به ده ملیون و چهار صد و شصت هزار دالر (۲۱) ملیون افغانی تخمین شده است .

توزیع لاین های تیلفون دستگاه های جدید اتومات کابل امید است در پایان خزان سال جاری آغاز یابد وزارت مخابرات فورمه درخواست تیلفون را به مراجعین محترم توزیع نموده است این کار را وزارت چندماه قبل از توزیع لاین به لحاظی پیش بین گردید تا با داشتن وقت کافی بتواند به جمع آوری فورمه ها . بر آورد لاین ها ترتیب و تقسیم تمام جین بکس های حصص مختلف شهر بروی نقشه و پلان صحیح اقدام کند وزارت مخابرات در نظر گرفته که با خانه پری این فورمه ها بعدا هیچ نوع سرگردانی به مراجعین عائد نشود بدون آنکه اطلاع حاصل کند لاین های شان بر آورد گردیده و اندازه سامان مورد ضرورت شان از نزدیک ترین پایه تقسیمات سنجش و تنها در روز توزیع به ایشان تکلیف شود که سامان را تهیه به بیند - تمدید هشت هزار لاین جدید که همه بسرعت هر چه تمامتر آن را آرزو دارند کاری سهلی نیست ما می دانیم به مشکلی مواجه میشویم چه انجام این کار در ظرف یک ماه یا دو ماه دور از امکان است تمدید لاین های جدید تغییری را در لاین های سابقه نیز وارد می سازد زیرا اکثرآ از لاین های سابق به پایه های جدید انتقال می یابد پس تصور می فرمائید که درینصورت کار آینده ما به روی هشت هزار لاین نیست بلکه با پنجهزار لاین سابقه پلان کار تمدید لاین های ما به روی سیزده هزار لاین ترتیب خواهد شد ازین رو از مراجعین محترم باوصف انتظار ز یسار حوصله افزائی مزیدشان را نیز آرزو مندیم .

دستگاه های تیلفون اتومات هرات و مزار شریف که هر کدام به ظرفیت ابتدائی (۱۰۰۰) لاین شامل پلان بوده سامان آن مطابق پروگرام تماماً وارد وبسته کاری دستگاه هرات و مزار

لذا در پلان دوم برای مراکز کابل و قندهار دستگاه دوازده چنینه نیز در نظر گرفته شده این دستگاهها باریتیرهای ارض راه که درغزنی مقر و قلات ضرورت اند مطابق پروگرام وارد و با مسرت یاد آور می شویم که حتی بسته کاری مکمل این دستگاه ها در تمام استیشن ها از کابل تا قندهار تکمیل گردیده و آماده امتحان است با استفاده ازین دستگاه ها بین کابل و قندهار (۱۸) مخابره تیلیفونی و تیلگرافی در آن واحد بر قرار خواهد شد . توقع می رود این تعداد مخابره برای ارتباط مخابره ولایات هلمند ، فراه و هرات و هکذا ارتباط مخابره ترانزیت بین المللی از راه کویته با پاکستان و از راه اسلام قلعه با ایران مشکل مخابره فعلی ما را مرفوع سازد باسرتک های تیلگراف موسسات و شرکت ها نیز می توانند از دفتر خود توسط ماشین تیلی پرنیتر ارتباط تیلگرافی را به یک چنین مستقل با دفتر نمایندگی خود در خارج قائم نمایند درین راه شرکت ها چنین تیلگراف را برای دائم در تصرف داشته و کرایه سرتک را به وزارت مخابرات می پردازند چنانچه آریانا افغان هوایی شرکت مستقیماً با نمایندگی خود در پاکستان ارتباط دارد و قرارداد دو موسسه دیگر به عین شکل الحال روی دست است .

دستگاه (۱۲) چنینه دیگر برای مرکز پل خمی کابل وارد و در نیمه اخیر سال جاری یعنی متعاقب ختم مونتاز دستگاه هرات به نصب آن اقدام خواهد شد دستگاه جدید پل خمی تسهیلات بیشتری را برای انجام مخابره ولایات کندز و مزار شریف فراهم خواهد نمود و بر علاوه یک دستگاه سه چنینه دیگر که آن هم بکابل رسیده بین پل خمی و کندز بکار خواهد افتاد لین پل خمی و کندز قبلاً به سیم مسی و پایه های فلزی تجدید و برای مخابره آماده میباید از دستگاه جدید پل خمی سه چنینه برای ولایت کندز سه چنینه برای ولایت بلخ و شش چنینه برای پل خمی و بغلان تخصیص داده خواهد شد ولایت بامیان که الان به مشکل مخابره مواجه است از یک و یا دو چنینه پل خمی نیز استفاده خواهد نمود .

مصارف عمومی پروژه های چنینه سیم با سامان و لوازم لین و دستگاه های مربوط به یک میلیون و (۳۵۰) هزار دالر و هزده میلیون و هشت صد هزار افغانی بالغ خواهد شد با پیشرفت پروگرام انکشافی چنینه سیم باید متذکر شد که یازده نفر متخصص وزارت مخابرات دولت فیدرالی آلمان با یک تعداد موتر هامجهز

آغاز یافته و روتکمیل است درهرات و مزار شریف تعمیرات دستگاه تیلیفون بصورت عصری و مطابق با ایجابات فنی بنا یافته است هر دو تعمیر با لوازم مرکز گرمی مجهز است بسته کاری دستگاه تیلیفون اتومات هرات در ظرف (۱۰) ماه تکمیل خواهد شد مد نظر است نصب دستگاه تیلیفون مزار شریف در ماه سنبله آغاز و تمام کار آن با شبکه شهری در مدت (۲۰) ماه انجام شود دستگاه های تیلیفون اتومات هر دو ولایت در آینده تا سه هزار لین توسعه داده شده می تواند مصرف پروژه های هر دو دستگاه یک میلیون و سه صد هزار دالر و ۲۴ ملیون و پنجاه هزار افغانی تخمین شده است بکار افتادن دستگاه های تیلیفون ولایات بلخ و هرات نه تنها احتیاج شهری مراکز هر دو ولایت را از نگاه مخابره مرفوع خواهد ساخت بلکه با طرز سرعت مخابره اتومات و بهبود شبکه شهری مخابره بین مراکز چهار ولایت کابل ، قندهار ، هرات و مزار شریف به قسم شبکه عمومی از طریق لین های چنینه سیستم برقرار خواهد شد و عواید دستگاه های تیلیفون اتومات مذکور به وزارت مخابرات موقع آنرا خواهد داد تا در پلان بعدی بفکر توسعه و انکشاف امور مخابرات در مرکز و نواحی هر دو ولایت گردد .

تعمیر لین چنینه سیستم بین گوشک فراه رود ، هرات و اسلام قلعه بفاصله (۵۷۰) کیلومتر هر دو به تکمیل است نصب دستگاه چنینه سیستم درین مراکز جریان داشته و امید است تا ماه سنبله دستگاه ها از بسته کاری فارغ و مخابره چنینه سیستم بین کابل و هرات به دو سیستم آغاز یابد هر سیستم چهار مخابره تیلیفونی و شش مخابره تیلگرافی را در آن واحد اجراء می کند یک سیم مخابره غرض اجرای مخابرات داخلی قرار داد خواهد شد سیم دوم از طریق اسلام قلعه به تهران وصل و برای مخابره دو کشور و هم مخابره بین المللی بصورت ترانزیت طرف استفاده قرار خواهد گرفت درین پروژه به تعداد (۱۱۵۰۰) دانه پایه مغه براکت دنده و سلیتتر و (۱۵۰) تن سیم مسی بمصرف خواهد رسید .

با نصب دستگاه های چنینه سیم در هرات مخابره تیلیفونی و تیلگرافی آنولایت بیکسیتیم سه چنینه از طریق دستگاه قندهار بکابل برقرار می گردد عین دستگاه در قندهار در پلان اول بکار افتاده بود و چون دستگاه قندهار برای ترانزیت مخابره هرات کافی شمرده نمی شد

جهان است در سال گذشته حاوی دوازده نشریه بوده و پروگرام امسال نیز بروی دوازده نشریه مختلف پیش بینی گردیده است وزارت مخابرات در نظر دارد تا تکتهای رایجه پستی که روزمره بروی مراسلات استعمال می شود و از سال های است که بیک نوع طرف استفاده قرار

دارد با تغییر دیزاین جدیداً طبع نماید . مرکز تربیوی مخابرات به سال سوم دوره تعلیمی آغاز نموده است در سه صنف تعلیمی (۹۰) نفر محصل بصورت لیلیه در مکتب مذکور مصروف تحصیل اند درین مرکز تربیوی سال اول مضامین عمومی و در سال دوم و سوم مضامین مسلکی تخنیک تلفون رادیو . جنیل سیستم و کیبل و لین تدریس می شود مرکز تربیوی بعد از هشت ماه وزارت را از ثمر خود مستفد ساخته و همه ساله سی، سی نفر را به شعب مختلف به دستگاه های مخابراتی تقدیم خواهد نمود مرکز تربیوی به مصرف صندوق وجهی بین المللی و همکاری اتحادیه بین المللی تیلی کمونیکشین بناء شده است که دارای کتابخانه مجهز با سامان و لوازم مکمل درسی است وزارت مخابرات از نگاه حفظ و مراقبت دستگاه و پیشبرد پروژه های جدید بر روی نیازمندی پرسونل به بهره برداری مکتب مخابرات منتظر نمانده در سال ۴۵ پانزده نفر تکنشین های لایق و سابقه دار را به سه گروه جهت فراهم گرفتن تعلیمات علمی به آلمان غربی اعزام نمود که موقفانه بوطن عودت نموده است .

پروژه های پلان دوم انکشافی مخابرات گرچه قسمت اعظم آن در سال جاری تکمیل خواهد شد با وصف آن کار های انجام شده به اساس پروگرام اصلاحی در عائدات وزارت مخابرات تأثیر بارزی بخشیده است عواند وزارت مخابرات بصورت عمومی در شقوق پست . تلفون و تیلگراف در سال ۱۳۴۵ به مقایسه سال ۱۳۴۴ هفت ملیون افغانی بشمول قیمت اسعار حاصله در تزئید بوده است که این امر ما را در پیش بینی های پروژه های پلان انکشافی سوم زیادتراً به نتایج مطلوب امیدوار می سازد که شرح مختصر پلان مذکور را ذیلا بعرض میرسانم .

در پلان انکشافی سوم در ولایت ننگرهار یک دستگاه تلفون اتومات به ظرفیت یکهزار لین که در آینده امکان توسعه را نیز دارد در نظر گرفته شده کار ساختمان این پروژه در سه سال اخیر پلان سوم بپایه تکمیل خواهد رسید . برای مرکز کندوز نیز یک دستگاه یکهزار لینه تلفون اتومات شامل پلان است

با سامان کار لین تحت پروگرام امداد تخنیکی بصورت بایلاترال پروگرام در تمدید لین های عمومی جنیل سیستم بین پلخمیری و کندز و گرشک الی اسلام قلعه و هکذا در حفظ و مراقبت دستگاه تیلفون اتومات کابل با وزارت مخابرات همکاری دارند .

مخابره رادیو تیلگرافی و رادیو تلفونی بین المللی طبق پروگرام و شدول دو هفته یومیه باروفا . پاریس . فرانکفورت . لندن . مسکو . دهلی و تهران مستقیماً برقرار است با سائر کشور های جهان مخابره رادیو تلفونی بصورت ترانزیت از طریق پاریس ، لندن و مخابره رادیو تیلگرافی زیاد تر از طریق اروپا و لندن اجراء می شود مخابره تیلگرافی و تلفونی با پاکستان از طریق لین توسط دستگاه های جنیل سیستم در طول روز جریان دارد مخابره تیلگرافی ما با دستگاه های بی سیم و سیمدار از سیستم قدیمه مورش اکثراً به ماشین های تیلی پرنیتر مبدل گردیده است دفتر تیلگراف خانه مرکزی درین اواخر به تعمیر دستگاه اتومات کابل انتقال و باپکار انداختن ماشین های جدید تیلی پرنیتر تغییر طرز مخابره و نظم و نسق کار به شکل تیلگرافخانه عصری درآورده شده است .

وضع امور پستی و تبادل و توزیع مراسلات و پارسلات از نگاه سرعت رو به بهبود است و ادارات وارده و صادره پستی برای اجراءات داخلی و بین المللی در مرکز با پرسونل لازمه تشکیل گردیده است به تعداد مجموعاً (۱۶) الی (۱۸) هزار و مراسله و پارسل روزمره وارد و صادر می شود تعداد پسته خانه ها در مرکز و ولایات افزود گردیده در مرکز کابل با افتتاح پسته خانه در تعمیر جدید اتومات شهر نو در سال گذشته که از هر نگاه یک پسته خانه عصری است تسهیلات بیشتر را برای اهالی شهرنو فراهم نموده است پسته خانه جدید شیرشامینه عنقریب افتتاح می شود در مرکز وزارت نیز پسته خانه جدیدی بنام پسته خانه مرکزی که بشکل عصری در آورده شده است طرف استفاده مراجعین قرار خواهد گرفت در نقاط مختلف شهر بر علاوه بیست عدد صندوق پستی دریکصد صندوق شهری دیگر افزوده گردیده و جمع آوری مراسلات مطابق پروگرام بعد ازین ذریعه موثر صورت میگیرد

پروگرام نشریه تکته های فیلاتیلی که بیشتر در معرفی افغانستان خدمت می کند و طرف علاقه و دلچسپی ذوقمندان و فیلاتیلیست های

با تکمیل پلان دوم که دستگاه های چنین به دو سیستم بین قندهار و هرات بکار می افتد نظر به ازدیاد مخابره احتیاجات مناطق مذکور بر آورده نخواهد شد زیرا قندهار و هرات با مناطق و نواحی آنها مراکز بزرگ تجارتي محسوب و هم در خط امتداد لین ولایت مراکز دیگری مانند بست دلارام فراه رود و شینندن قرار دارد از جانب دیگر نظر به تعهدات بین المللی سه چنین مستقیماً از راه اسلام قلعه به تهران امتداد می یابد که سه چنین باقیمانده برای مخابرات سمت غربی از هرات به قندهار و کابل و از کابل به ولایت شمال کفایت نمی کند روی این منظور در پلان سوم برای قندهار يك دستگاه دوازده چنینه نیز قید پروژه گردیده است در این جا متذکر میشویم که دستگاه مذکور ایجاب مصارفی را در قسمت لین نمی کند زیرا قبل ازین روی چنین احتمالات توسعه وی دوجوره لین هوایی بین قندهار و هرات از نگاه تخنیک برای سه چنین و ۱۲ چنین آماده گردیده است .

دستگاه تلیفون اتومات قندهار که فعلا ظرفیت (۱۵۰۰) لین را دارد در پلان سوم پنجصد لین دیگر به آن افزود خواهد شد دستگاه مذکور در ختم پلان سوم به ظرفیت دو هزار لین فعالیت خواهد کرد .

بین پل خمری و مرکز ولایت تخار تمدید لین جدید به سیم مسی و پایه های فلزی که برای مخابره چنین مساعد گردد نیز در پلان سوم شامل است نصب دستگاه های سه چنینه نیز برای هر دو مرکز در پروژه شامل بوده و یقین است که اجرای این امر امکان مخابره مستقیم کابل را با فیض آباد نیز سهل خواهد ساخت. لین چنین ستم که مخابره کابل و پل خمری را انجام می دهد در پلان اول یعنی قبل از احداث شاهراه سالنگ تمدید یافته بود این شاهراه احتیاجات را بوجود آورد و در نظر است که در طی پلان سوم يك لین مسی بر روی پایه های فلزی از طریق سالنگ بین پل خمری و پروان نیز امتداد یابد طوریکه مخابره چنین نیز توسط آن اجراء شده بتواند .

در پلان سوم پروژه هم بنام احتیاجات ولایات گرفته شده مرام ازین پروژه ارتباط مخابره نواحی ولایات است به مرکز هروایت این نیازمندی در هر ولایت احساس می شود و لازم دیده شد که بصورت عمومی تحت پروژه واحد در آورده شود و شامل تمدید لین های جدید و نصب سوچپورد های محلی میباشند درین راه در قسمت مخابره مراکز اکثر ولایات

و چنین پیش بینی شده که در طول سال های پلان به انجام رسیده و مورد استفاده قرار گیرد .

چنین سیمت سابقه بین کابل و مزار شریف که از طریق پل خمری امتداد یافته بود يك چنین آن کابل و مزار و دو چنین دیگر کابل و پل خمری را باهم وصل کرده بود و هم در وقت ضرورت مخابره ولایات پروان و بامیان رانیز با کابل ولایت شمال اجراء می کرد که فعلاً کفایت نمی کند همچنان با ساختمان چنین سیستم ولایات بلخ و فاریاب از طریق جوزجان و اندخوی که در نظر میباشد شرکت های موجوده پل خمری و مزار شریف در اجرای آن کافی نیست .

لذا با تمدید لین مسی جدید بین پل خمری و مزار شریف بر روی پایه های سابقه زمینه را حتمی برای اجرای مخابره کابل و میمنه نیز مساعد خواهد ساخت کار اعمار این لین که (۲۲۱) کیلو متر طول دارد در طول سه سال پلان به انجام خواهد رسید .

ولایت پکتیا فعلاً ذریعه يك لین عادی از راه لوگر با کابل ارتباط تلیفونی دارد این لین چندان اطمینانی و مکفی نیست چه ولایت پکتیا در حال انکشاف بوده و احساس مبرمی بیک ستم مخابره بهتر می نماید به اساس پیش بینی پلان پروژه تجدید لین بفاصله (۲۲۸) کیلو متر و توريد دستگاه سه چنینه برای ولایت موصوف در جریان سال های پلان سوم امید است بپایه تکمیل برسد .

بین مزار شریف و میمنه فعلاً مخابره توسط يك لین عادی جریان دارد و همین يك مخابره به بسیار مشکل اجراء می شود در پلان سوم بطول (۳۲۹) کیلو متر تمدید لین اساسی به سیم مسی و پایه های فلزی بین مزار شریف جوزجان . اندخوی و میمنه نصب دستگاه های مخابره آن برای چنین مد نظر گرفته شده که امید است در ظرف سه سال اخیر پلان تکمیل گردد .

برای انکشاف و توسعه مخابره رادیو تلیگرافی و رادیو تلیفونی بین المللی ۷ دستگاه مرسله به قوه ۳۰ کیلووات از نوع سنگل سایدیند که قوه آن چهار چند دستگاه عادی رادیواست با (۱۶) دستگاه اخذ و سه دستگاه مانیترنک که آخر الذکر برای کنترل فریکانس دستگاه های بی سیم بکار برده خواهد شد در پلان گنجائیده شده سامان و لوازم دفتر مرکزی و ماشین های قوی برق نیز شامل این پروژه است .

آلات لازم دیده شد تا اعمار يك ورکشاپ مرکزی ترمیم آلات کوچک و پرزه جات تهیه گردد همچنان چهار ورکشاپ ترمیم در چهار ولایت نیز مد نظر گرفته شده است .

در قسمت تعمیرات نظر به احتیاجات دستکاه ها و دواتر مخابراتی يك تعمیر مرکزی در کابل و پانزده تعمیر در ولایات در طول پنجسال پلان سوم اعمار خواهد گردید .

مصارف عمومی پروژه های پلان سوم انکشافی مخابراتی به (۸) ملیون و ۲۰۵ هزار دالر و ۲۱۵ ملیون و ۹۳۸ هزار افغانی تخمین شده است .

این بود گزارش هفت پروژه انتالی پلان دوم و هژده پروژه جدید مخابراتی در پلان سوم انکشافی مملکت که به سمع شنودگان گرامی رسانیده شد از بارگاه ایزدی نیازمندیم که افغانستان عزیز با آرزو و تمنیات نیک اعلی حضرت معظم همایونی در همه شتوق به پیشرفت پلان های انکشافی فیروز گردد و در قطار آن پروژه های مخابراتی ما نیز به یاری خدای بزرگ سیر تکامل خود را موقفانه به پیامید در همه حال التجای ما توفیق الهی است .

یا مرکزی دیگری که به چنین سیستم ارتباط دارند اتصال یافته و یا کامل مخابره را بصورت بهتر انجام خواهد داد .

برای مرکز پل خمری که از نگاه مخابره مرکز ترانزیستی مخابراتی ولایات شمال و از طرفی هم منطقه صنعتی است يك دستگاه تیلفون اتومات به ظرفیت یکهزار لین برای مرکز مذکور در پلان گنجانیده شده است . هکذا برای مرکز ولایت هلمند نیز يك دستگاه تیلفون اتومات به ظرفیت یکهزار لین پیش بینی شده .

حلقه ارتباط مخابره چنین سیستم صفحات شمال با ارتباط لین میمنه با هرات تکمیل خواهد شد تمديد لین چنین سیستم به فاصله ۵۲ کیلو متر بین میمنه و هرات و نصب دستگاه های سه چنینه در پلان شامل بوده و توقع می رود که در جریان سال های پلان سوم تکمیل و طرف استفاده قرار گیرد .

از آنجایکه وسائل و تجهیزات مخابراتی از قبیل دستگاه تیلفونی چنین سیستم و ماشین های تیلی پرینتر روز بروز زیاد شده می رود . لذا برای حفظ و مراقبت و ترمیم این نوع

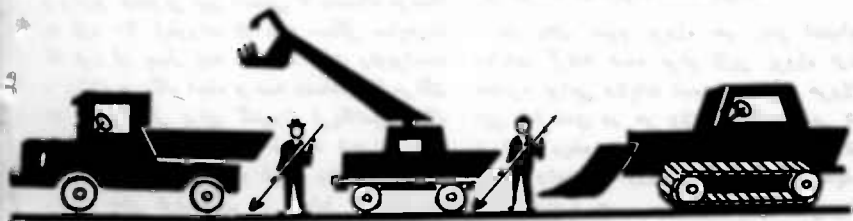
بیانیه محمدحسین مسأ وزیر فواید عامه

هموطنان عزیز و گرامی!

دوست به انجام رسیده است. در پلان های اقتصادی پنجساله راه و راه سازی که در نزد دولت اهمیت مبرمی داشت در ردیف احتیاجات اولی قرار داده شده و در طول پلانهای مذکور تا اخیر سال ۱۳۴۵ با اعمار شوارع جدید باندازه ۲۹۰، کیلو متر از طول سابقه حلقوی مملکت که عبارت از ۲۵۷۲- کیلومتر بوده کاسته شد و منجمله ۲۷۵۷ کیلو متر مسافه جدید دایره وی به طول ۷۱۹ کیلو متر قیر ریزی و ۵۶۱ کیلو متر روپوش کانکریت داده شده و ۳۳۰ کیلو متر تحت ساختمان و قیر ریزی میباشد .

مسرورم ازینکه موقع میابم راجع به آن قسمت پلان پنجساله سوم انکشافی که به وزارت فواید عامه ارتباط دارد، معلومات مختصری را به شنوندگان رادیو افغانستان تقدیم مینمایم:

در تأمین زیربنای اقتصادی مملکت که هدف مهم پلان های اول و دوم را تشکیل میداد فلم درست، ساختمان و آماده ساختن شاهراه بندها، میدان های هوایی بود که خو شبختانه فیصدی بیشتر آن با عرق ریزی های متداوم کارکنان افغانی و همکاری اقتصادی و تخنیکی مما لك

پل چاردره در ولایت کندز، پل کشم در ولایت بدخشان، اکمال بند خروار در ولایت لوگر، مگرو رایون، بولی تخنیک و پرو ژه سید نور محمد شاه مینه در ولایت کابل.

ساختمان و قیر ریزی سرک (پلخمری- مزارشریف- شبرغان) با تقلیل ۴۰ کیلو متر نظر به سرک سابقه ولایات بغلان، سمنگان بلخ و جوزجان را باهم وصل مینماید که دارای طول مجموعی ۳۲۱ کیلو متر میباشد، علاوه بر تباط شهرهای ایبک و آقچه به سرک عمومی به طول مجموعی (۹) کیلو متر در نظر گرفته شده که جمله طول داخل پروژه به ۳۳۰ کیلو متر بالغ میشود.

کار این پروژه در ماه عقرب ۱۳۴۳ شروع گردیده و تاکنون ۲۴ کیلو متر از پلخمری بطرف مزار شریف و ۸ کیلو متر از مزار شریف به استقامت شبرغان قیر شده که نظر به پلان مرتبه به شرط مساعدت بنیه مالی در سال سوم پلان سوم تکمیل و بغرض استفاده ترافیک آماده خواهد شد.

ساختمان و قیر ریزی سرک هرات-اسلام قلعه که دارای ۱۲۴ کیلو متر طول است کار آن در سال ۱۳۴۵ شروع و تاکنون ۲۳٪ از حجم عمومی پروژه تکمیل گردیده است، توقع می رود که در نیمه سال دوم پلان سوم برای افتتاح آماده گردد.

سرک کابل- گردیز- خوست در سال ۱۳۴۴ شامل پلان انکشافی گردیده و دارای ۲۴۵ کیلو متر طول میباشد، تاکنون در حدود ۳۰ کیلو متر به حال یک طبقه قیر شده، در نظر است تا اواخر پلان سوم تا گردیز قیر و از گردیز تا خوست ساختمان صورت بگیرد، باید تذکر داد که درین پروژه نظر به نوع کار و شرایط توپوگرافی پروگرام مرتبه طوری ترتیب یافته که سروی و پروژه سازی آن از یکطرف قسمت به قسمت انجام و متعاقباً به کارهای ساختمان اقدام میشود.

سرک مستقیم کابل- هرات که ولایات مرکزی کشور را باهم وصل مینماید سروی مطالعاتی آن در سال ۱۳۴۴ صورت گرفته و در سال ۱۳۴۵ پروژه مقدماتی یک قسمت مذکور بوزارت سپرده شده است سروی نهایی و ساختمانی سرک دوراهی میدان الی گردن دیوار به فاصله ۷۵ کیلو متر و هرات الی اوبه ۹۲ کیلو متر در جریان پلان سوم تحت اجراء گرفته خواهد شد.

سرک کنرها و حصارک : -
از آنجاییکه احتیاج مملکت در احداث یک

هکذا از جمله سرکهای که حلقه مذکور را به نقاط و بنادر عمده وصل میکند، سرک کابل-تورخم سرک قندهار- سپین بولدک، سرک پلخمری-شیرخان بندر، قیسریزی و سرک هرات- تورغندی کانکریت گردیده است که بدین ترتیب طول مجموعی سرکهای قیر شده بااستثنای سرکهای داخل شهرها در ختم پلان پنجساله دوم و آغاز پلان سوم انکشافی بالغ بر ۱۲۶۲٫۱۴ کیلو متر و سرکهای کانکریت شده بالغ بر ۶۷۹٫۲ کیلومتر میشود که واجد شرایط و خصوصیات انجینیری و تخنیکی به تفصیل آتی میباشد:

۱- عرض سرک بصورت عمومی دراراضی هموار از ۱۰ تا ۱۲ متر، در اراضی تپه زار ۹ متر، و در اراضی کپستانی بصورت استثنایی ۸ متر.

۲/ عرض قیر ریزی سرک به صورت عمومی ۷ متر.

۳/ عرض کانکریت ریزی بصورت عمومی ۷ متر.

۴/ میل اعظمی بصورت ۷٪ و به صورت استثنایی در مناطق بسیار مشکل از ۸ تا ۹٪، شعاع اصغری گولایی های افقی بصورت عمومی ۳۰۰ متر و بصورت استثنایی ۱۰۰ الی ۵۰ متر.

۵/ عرض پلها برای ترافیک از ۸ الی ۱۰ متر و عرض هر یک از پیاده روی های دو طرفه الی یک و نیم متر.

هکذا وزارت فواید عامه در چوکات پلان های انکشافی اقتصادی مملکت طرح یک عمده پروژه های سیستم آبیاری را هم گذاشته بود، که مهمترین آنها را بند قرغه، کانال ننگرهار و بند سرده تشکیل داده است، و در عین حال ساختمان میدان هوایی بین المللی کابل، میدان هوایی شینند، قدمه اول میدان هوایی بگرام، باطرح و تطبیق یک قسمت از پلانهای شهری و تعمیراتی نیز در ظرف پلانهای گذشته به پایه تکمیل رسیده است.

در پلان پنجساله سوم بمرحله اول دوام و انجام آن کارهای مدنظر گرفته شده که اکمال آن ایجاب تسلسل را به پلان سوم داشت مانند سرک پلخمری-مزار شریف، شبرغان، سرک هرات-اسلام قلعه، سرک کابل- پل علم- گردیز، سرک گردیز- خوست سرک مستقیم کابل-هرات، سرک حصارک، سرک کنرها، سرک لسغان از طریق پل سرخکان، سرک جبل السراج- گلپهار، خط آهن سپین بولدک، ساختمان قدمه دوم میدان هوایی بگرام، پل امام بگری در ولایت بلخ،

بعض رسانيده ميشود.

ساختمان و قبر ريزی سرک مزار شريف- تاشکدر که سروی و پروژه آن بزودی اگمال خواهد یافت، بحيث پروژه جدید در پلان سوم شامل گردیده، و تکمیل آن در سال سوم پلان سوم هدف قرار داده شده است.

سرک (شبرغان-میمنه-هرات) که قسمت باقیانده نیمه قوس شاهراه مملکت را تشکیل میدهد در سال سوم پلان سوم سروی و پروژه سازی آن گنجانیده شده است.

سروی و پروژه سازی سر کهای (کنندز- خان آباد- تالقان- فیض آباد) اصلاح سرک (فراه رود-فرام- چخانسور) و سرک گردن دیوار پنجاب نیز در سال دوم پلان سوم رویدست گرفته خواهد شد.

اعمار بعضی پلهای ولایات و مرکز به شکل سیستماتیک شامل پلان گردیده و امیداست با ازدیاد قدرت مالی ودر یافت مدارک امور عملی آن که در سال اول به اندازه محدود آغاز یافته است در سالهای ما بعد حسب احتیاج افزونی یابد .

شهر سازی و خانه سازی:

پیشرفتهای ذهنی و اقتصادی مملکت که توسعه شهر ها و عصری شدن آنها را با ر آورده و تقاضای تهیه پلانهای شهری روز به روز ر و بافزونیست در داخل قدرت و چوکات موجوده کارکنان وزارت فواید عامه با شمول مستخدمین خارجی و متخصصین ملل متحد در بر آوردن این آمال از صرف مساعی دریغ نه نموده و دوام آنرا در دوران پلان سوم به پیمانہ بیشتر از وظایف خود میداند.

تهیه نقشه های انفرادی و مفصل تعمیرات مورد نیاز ادارات دولتی و تصدیها که تالاحال صورت گرفته در دوران پلان سوم با استفاده از تجارب گذشته توسعه داده خواهد شد. جستجو و طرح پلانهای ساحه های توسعوی به منظور تامین منازل رهائش مخصوصا در موارد که هجوم مردم روز افزون بوده و به پیمانہ نهایی خود رسیده در پلان سوم مورد توجه بیشتری قرار خواهد گرفت، در شهر کابل که از همه اولتر این معضله احساس می شود تدابیر مختلف به سویه های متنوع آغاز گردیده است.

در پروژه سید نور محمد شاه مینه تاکنون ۱۳۱۰ نمره زمین به منظور اعمار منزل

قسمت این دو سرک در اواخر پلان پنجساله دوم دیده میشد. بنابراین کار ساختمانی آنها آغاز و طبق پلان جریان دارد، تالاحال از جمله ۶۳ کیلو متر سرک کنر ها در حدود ۱۷ کیلو متر و از جمله (۳۰) کیلو متر سرک حصارک (۲) کیلو متر امور ساختمانی آنها پیش رفته در طرف پلان سوم نیز مطابق پلان مرتبه کار ساختمانی هر دو سرک جریان داشته و در اواخر پلان سوم به صورت یک سرک درجه سوم کار ساختمانی آنها تکمیل و آماده ترافیک خواهد شد.

ساختمان و قبر ریزی سرک جبل السراج- گلپهار ساختمان سرک لغمان از طریق پل سرخکان و ساختمان بند خروار نیز از جمله پروژه هایست که اگمال آن در پلان سوم پنجساله گنجانیده شده است.

خط آهن سپین بولدک که دارای طول در حدود ۷ کیلو متر میباشد سروی و پروژه سازی آن در طرف پلان سوم تکمیل و امور مقدماتی ساختمانی آن که در سال گذشته آغاز گردیده بود در سال دوم پلان سوم خاتمه خواهد یافت.

همچنان اگمال ساختمانی قدمه دوم میدان هوایی بگرام در سال دوم پلان سوم صورت خواهد گرفت.

اعمار پلهای امام بکری، چاردره و کشم رویدست است.

امور ساختمانی تعمیراتی در نادر شاه مینه (مکروریان) که کار آن در پلان پنجساله دوم شروع و قسمت اول آن که حاوی ۲۲ بلاک عمارت شامل مسجد، مرکز گرمی، مخزن آب، کانا لیژاسیون، کافه، گاراژ، مکتب، باغچه و غیره میباشد در حدود ۷۰٪ تا اخیر پلان دوم تکمیل و متباقی در اواخر سال جاری انجام خواهد شد.

ساختمان پولی تخنیک کابل که شامل اطاق های درسی، لابراتوار، تعمیر رهائش پروفیسوران، لیلیه، نانخوری، مسجد، سینما، جشنزایوم، مرکز گرمی، ورکشاپها، ستودیم، پارک و غیره میباشد در سال ۱۳۴۴ شروع و در حدود ۶۴٪ نظر به حجم عمومی تکمیل و ممکن است که در اوایل سال ۱۳۴۷ کاملا خاتمه یابد.

این بود پروژه هاییکه از پلان دوم به پلان سوم انتقال نموده و وزارت فواید عامه با اگمال آن مکلفیت دارد، اکنون راجع به پروژه هاییکه جدیداً در پلان سوم شامل گردیده بغرض معلومات مزید شنوندگان محترم

بیشتری را مینماید. روی این منظور در قسمت سر کپاسرهای گذاری بیشتر را جذب نموده گروپ متخصصین کامیانی کامسکس دنمارکی از طریق امداد مالی بانک جهانی مشاهدات عمومی را انجام و اکنون مصروف تهیه راپور میباشد که البته بعد از تدقیق در خصوص مصارف واندا زه پرسونل فنی حفظ و مراقبت در جریان پلان سوم بایست جدا توجه نمود.

مترقبه:

باید تذکر داد که پیشرفت تمام امور پروژههای فواید عامه تابع مساعی قوای بشری و وسایط تکنیکی میباشد. قوای بشری روی همرفته متشکل از افراد قوایکار مامورینملکی و پرسونل فنی و قوای تکنیکی عبارت از وسایط میکانیزه دستداشته ایست که نكسپانسی و ترمیمات لازمه آنها توسط شاپهای ترمیماتی متعدد وزارت فواید عامه صورت میگردد.

اهداف پلان های سوم با ارتباط پلان های اول و دوم بصورت مختصر به عرض رسانیده شد. کارکنان وزارت فواید عامه اعم ازملکی وعسکری امید وارند با ایمان کامل در پرتو ارشادات اعلیحضرت معظم همایونی ورهنمایی های حکومت مطابق به اهداف ملی دربرآوردن وظایف شان موفق باشند.

بیانیه بنیانی محمدعثمان صدقی وزیر اطلاعات و کلتور

های اصلاحی حکومت در تامین و تطبیق مرام های دیموکراسی روز افزون بحرکت می آید زمزمه این جنبش عظیم فکری و چشم بسوی بلند بردن سطح دانش مردم ونهضت های اجتماعی و فکری بوسیله شعب مختلفه اطلاعات و کلتور وجهه ملی بینالمللی خود را تبارز میدهد وروی این مامل گزیده است که وزارت اطلاعات و کلتور در قبال توسعه خدمات نشراتی و تبلیغاتی و فرهنگی درزمینه های رادیو وخبر وانکشاف صنعتفلمبرداری وتقویه مطابع ولایات ونشر کتب و آثار و روشن کردن تاریخ باستانی وباستانشناسی وحفریات ودایرة المعارف وبر آوردن اهداف وخدمات سیر وسیاحت وبهبود بخشیدن وضع نشراتی روز نامه ها وجراید کشور درگذشته کوشیده است که در ظرف یکتیم سال اخیر نیز مصدر فعالیت های قابل ملاحظه گردد. اکنون باغتنام فرصت اقدامات یک ونیم سال گذشته وپیشبینی های انکشافی آینده دوایر وموسسات مختلف وزارت اطلاعات و

ارزان قیمت به مردم مستحق توزیع وعلواتا ۱۲۰ خانه که نقشه آنرا وزارت فواید عامه ترتیب داده از طرف وزارت جلیله دفاع ملی تحت ساختمان قرار گرفته شده است. کوتل خیر خانه که پروژه نهایی آن بالتدریج برای ۲۵ هزار خانه گنجایش خواهد داشت. اکنون رویدست میباشد، درین ساحه مارکتیها، مکاتب، باغچه های تفریح و غیره وسایل مدنی نیز پیش بینی شده است. چون وزارت فواید عامه به امور ساختمانی و تعمیراتی با وسایط مکانیزه و اساسات انجنیری نظر به تحول عصر وزمان مؤظفیت دارد. برای اینکه این تحولات در اجرای امور مربوطه هم آهنگی نماید، دوش به دوش به ترتیب و تنظیم لواحي، مقررات، نورم های فنی ومسلکی جدید نظر به ایجاب عصر و تشویق موسسات انفرادی که در سابق رویدست بود در جریان پلان سوم به پیمانۀ وسیع تر دوام خواهد نمود.

حفظ و مراقبت :-

با موجودیت شاهراه های عمده به طول مجموعی ۱۹۴۰، کیلو متر ویک تعداد پلهای مدرن دیگر وبعضی بندهاویکعده زیاد تعمیرات و سرکها تا درجات پایان تر بطول اضافه از ۱۲ هزار کیلو متر، موضوع حفظ و مراقبت شکل جدی را بخود گرفته وایجاب مساعی

از آنجائیکه انکشاف ذهنی فرزندان وطن وتنویس افکار عامه بوسایل نشراتی و تبلیغاتی سمعی وبصری از اهداف عالیه دولت وخطوط اساسی ورشد معنوی افراد مملکت بشمار میرود.

واز آنجائیکه کشور ما با طرح پلانهای ثمربخش ومفید در راه ایجاد و تصمیمدانش ومطبوعات مترقی با نشراطلاعات برای انکشاف سلیم ساحه های ذهنی وفکری مساعی فراوانی را میذول داشته ومیدارد و ترقی کلتوری را هدف عالی پیشرفت اقتصادی واجتماعی و اساسی سیر تکامل معنوی میداند وتوسعه میبخشد.

وزارت اطلاعات و کلتور بنوبه خویش درین زمینه وظایف وتکالیف بزرگی راعبدهدار میباشد که نقش آن یقیناً مورد تأیید همگان خواهد بود بالخاصه درین دوره درخشان دیموکراسی که امیدها وآرزوهای مردم کشورما در پرتو رهنمایی های حکیمانۀ ومدیرانۀ اعلیحضرت معظم همایونی وپروگرام

کلتور بسم شنوندگان اړیچمینه تقد یم
میشود:-

اداره نشرات حتی الامکان صرف مسا می
نموده است تا برای بهتر ساختن وضع
نشراتی روز نامه ها و جراید و مجلات مرکز
و ولایات زمینه بهتر فعالیت های نشراتی را
فراهم گرداند که همکاریها و مساعدت های
آن با کلیه موسسات و دوایر نشراتی و
تبلیغاتی و علمی و هنری به پیمانۀ مطلوب
صورت گرفته است.

روزنامه ها:-

به سلسلۀ این انکشافات نشراتی است که
روزنامه ملی انیس سال گذشته در روز های
جمعه ۱۶ صفحه نشر شد و با انتشار مطالب
مفید عرفانی خدمات مهم علمی و اجتماعي را
انجام داد.

در سال ۱۳۴۶ انیس عوض ۶ صفحه به
صفحه تبدیل گردید و در پهلوی این موفقیت
کتاب سال را که حاوی مطالب مهم دا خلی
و بین المللی میباشد زیر چاپ گرفته است.
کامیابی بزرگ این نشریه ملی این است
که در سال ۴۵ و ۱۳۴۶ تقریباً متکی بر خود
گردیده است. مجله ژوندون که در زیر
نظر این اداره چاپ میشود در بهتری مطالب
و چاپ خود کوشیده است و احتمال میرو دکه
این نشریه در سال جاری در ۴۰ صفحه نشر
شود.

روزنامه اصلاح که از نامه های معروف
کشور است تلاش دارد که وظایف نشراتی
خود را در نشر مطالب و مضامین جالب و
خواندنی انجام دهد و علاقمندان خود را به
پیشرفت پروژه های دولت متوجه گردانند.
روزنامه هیواد که تماماً بزبان ملی پشتونشر
میشود درین مدت، ۲۵ فیصد در قطع خود
افزوده است و با نشر مضامین اجتماعی و
سیاسی و مسایل آفاقی و ذوقی تحول مطلوبی
در آن نمودار گردیده است و ۳۰ فیصد در
تعداد مشترکین آن افزایش رخ داده و آینده
میگوشد تا این کیفیت و کمیت را بیشتر
تقویه بخشد روز نامه کابل تایمز از شکل
ابتدایی بقطع روز نامه اساسی درآورده شده
روز، بروز انکشاف بیشتر میکند و برای
اولین بار اقدام به نشر سالنامه بزبان
انگلیسی کرده و موفق شده است.

بزرگ شدن قطع چهار روز نامه ولایات
و توجه بیشتر به کیفیت نشراتی جراید و
روزنامه های کشور نیز در ظرف همین مدت
میسر گردیده است.

سوسسه طبع کتاب با وجودیکه از تاسیس

آن دیری نمرگذرد توفیق یافته است که
تاکنون ده کتاب را در حدود سی هزار جلد
و پنجاه هزار جلد تفسیر شریف بچاپ
رسانیده و تعداد زیاد کتب دیگر را بمنظور
چاپ زیر نظر بگیرد.

اداره تبلیغات :-

آماده ساختن مجدد تفسیر شریف که ۴۴
سال قبل در کابل چاپ شده بود و طبع
چندین کتاب دیگر علمی و اخلاقی و فلسفی
و رساله ها از طرف اداره تبلیغات بعمل آمده
و در نظر است که قرآن مجید با کتب بزرگ
ششگانه حدیث نیز بزیور طبع آراسته
گردد.

این اداره مواعظ دینی و مذهبی را در اوقات
معینه از رادیو افغانستان نشر مینماید و
امید است که بیشتر از پیش بتواند در

تبلغات و ارشادات دینی و مذهبی خویش و مفیدی دارد. بنابراین وزارت اطلاعات و کلتور تشکیلی خدمت کند.

برای نخستین مرتبه در پهلوی تجلیل سایر مراسم روز های مذهبی در اخیر سال ۴۵ چهارده صدمین سالگره نزول قرآن شریف را با برگزاری مراسم پرشکوه تجلیل کرد و وزارت در نظر دارد که در آینده قریب کتب مفید علمی و دینی و اجتماعی و فلسفی و اخلاقی را توسط این اداره چاپ کند.

مجله پیام حق که بشکل جدید خود مورد استقبال بیشتر خوانندگان واقع شد امسال قدمی فراتر گذاشت و فعلا در هر پانزده روز یکبار نشر میشود.

سالنامه بمانند سالهای گذشته حاکی از فعالیت های اجتماعی و اقتصادی و سیاسی بوده و مطالب بین المللی را بشکل خوب انتشار داده است.

اداره طبع کتب و جوایز بمنظور درجه بندی آثار هنری و جوایز آثار خطی و نقاشی و حجاری و میناتور و رسامی و کنده کاری تالیفات و تراجم و غیره تعداد زیاد کاندید ها را پذیرفته است و در آینده نیز درین راه مجاهدت میورزد تا آثار قلمی و هنری انکشاف یابد.

دوایر فلمبرداری و عکاسی و طایف خویش را موفقانه انجام میدهند و لایبراتور جدید افغان فلم که برای شستن هر نوع فلم های سیاه و سفید سینمایی آماده است امکانات شستن و چاپ فلم را در خود افغانستان فراهم خواهد کرد. برای اینکه افغان فلم در پرورش استعداد هنری جوانان در ساحه آرت و تمشیل و نمایش فلم های تاریخی و پروگرام های اقتصادی و اجتماعی سهم بهتر بگیرد اعمار یک استودیوی کوچک تولید فلم بمصرف چهار میلیون و سه صد هزار افغانی و پنجاه هزار دالر در پلان سوم مدنظر گرفته شده است

اداره اطلاعات همدریف با پیشبرد وظایف مختلفه خویش در زمینه تهیه سکالر شپ و بورسها بمنظور بلند رفتن سوئے معلوماتی مشمولین وزارت اطلاعات و کلتور اقدامات مفیدی نموده وهم اکنون عده از منسو بین این وزارت در خارج مصروف تعلیم اند و عده دیگر بوطن برگشته شامل کار شده اند.

تاکنون بمنظور معرفی افغانستان نقشه های احصائیه وی و اقتصادی و رساله های مختلف بزبان انگلیسی چاپ کرده و میکند.

پروگرام های سمعی و بصری برای تنویر و ارشاد عامه با میتود ها و وسایل سهل و ساده و افاده قابل فهم و با در نظر داشتن ایجابات تبلیغاتی تاثیر و نتیجه خیلی موثر

تقویه و تعمیم زبان ملی پشتون:

از آنجائیکه همه مردمان افغانستان برای تحصیل و ترقی هر دوز بان رسمی کشور (پشتو و دری) مکلف به صرف مساعی میباشند اخیراً در چوکات وزارت اطلاعات و کلتور بنام مدیریت عمومی تعمیم و تقویه انکشاف زبان پشتو تاسیس گردیده است. این اداره مسئولیت دارد که در زمینه برآوردن این مامول نظر به وضع موجوده زبان ملی پشتو و لزوم اقدامات موثر و دامنه دار برای ترقی و تعمیم آن پروگرامهای مرتبه راتطبق نماید.

رادیو افغانستان:

رادیو افغانستان طی دو سال اخیر علاوه از اینکه در تنظیم و تنسیق و بهتری پروگرام های خود سعی به خرج داده است. آینده نیز میکوشد تا سوئے نشراتی خود را با روحیه محلی و ملی و بین المللی متوازن با سیر تفکر و جریانات روز همواء گرداند.

جنبه های تخنیکی رادیو نیز با تکمیل پروژه های دستگا های فرستنده که شامل پلان پنجساله دوم بود در نیمه اول سال ۱۳۴۵ خاتمه پذیرفت و در جشن همان سال بکار انداخته شد.

یک دستگاه فرستنده (۱۰۰ کیلوواته) امواج متوسط یکدستگاه (۱۰۰ کیلوواته) امواج کوتاه با چهار پایه آنتن های مربوط بشمول یک استودیوی سیار بدون تحمیل بر بودجه به فعالیت آغاز کرد.

در پیشبینی های آینده اعمار و بکار انداختن یک مرکز ثبت پروگرام های (پروود کشن) یک ورکشاپ مرکزی و خریداری یک اندازه وسایل و مواد جهت ثبت پروگرامها. اعمار سرک اتصال مرکز فرستنده پل چرخنی با شاهراه عمومی بایک پل مورد نظر است.

چون از یکطرف مدت زیادی از بکار انداختن دستگاه فرستنده (۲۰ کیلوواته) رادیو افغانستان سپری میشود و پروژه جات آن به

مراجعیڼ معرفي ېدارد.

موسسه دباختر آژانس:

در ظرف این مدت تحولاتی در سیستم کار دباختر آژانس پیدا شده است. چنانچه مطابق پلان توانست که در شش ولایت کشور دستگاه تیلی پرنتر نصب کند و توسط این دستگاه هر روز از مرکز آژانس دباختر اخبار مهم داخلی و بین المللی برای نشریه جراید ولایات مخابره میشود و آژانس دباختر برای توسعه معلومات پرسنل فنی خود سال گذشته کورس ژور نالیزم رابه همکاری آژانس چیکا دایر کرد و نمایندگان خود رابه آژانس خبر نگاری آشنا ساخت و فعالیت آژانس دباختر از ۱۲ ساعت به ۱۸ ساعت افزایش یافت که فعلا شب وروز بدون وقفه از آژانس های مهم دنیا خبر اخذ میدارد. احداث دستگاه های اخذ آژانس در ولایات جوزجان، پروان، غزنی، فاریاب، هلمند و بدخشان. با مصرف بیش بی چارده ملیون افغانی وسی و پنج هزار دالر بعمل خواهد آمد.

ریاست کلتور:

ریاست کلتور کدر انکشاف و توسعه هنر وظیفه دارد تا حال در تیاتر آن ۸ درام نمایش یافته و ۱۲ نمایش در دوره افغانستان داده است و یک تیاتر جدید برای ۳۰۰ نفر تحت اعمار گرفته که عنقریب تکمیل خواهد شد منظور از آن دادن کنسرت ها، درامها و پروگرام های شعر خوانی و غیره رویهمرفته آشنایی مردم به هنر می باشد.

شعبه موسیقی اداره کلتور تاکنون ۱۱۰ پروگرام مختلف موسیقی با رادیو افغانستان تهیه کرده است و مدیریت سینما ها دتروید فلم با اشخاص و موسسات قرار داد های عقد نموده و فلمهای تازه بکابل وارد کرده است و سینما گردیز را با بکار انداختن ماشین و پروژکتور فعال گردانیده است. شعبه نقاشی و رسامی آن ۱۲ نمایش در کابل دایر نموده است.

در پرتو انکشاف مناسبات با موسسات کلتوری ممالک دوست هیئت هنرمندان اداره کنسرتها به ایران و شوروی سفر کرده و دسته های هنرمندان اتحاد شوروی، ایران، هند و پاکستان و جمهوریت مردم چین و یوگوسلا ویا به افغانستان آمدند و بیک سلسله نمایش ها و کنسرتها پرداختند.

هیئت اداره کنسرتها همچنان به بعضی ولایات کشور مسافرت نمود.

گرخندوی :-

از تازه ترین فعالیت های گرخندوی این است که هوتل پری فابریکیت که از فنلند

دست آمده نمیتواند واز جانب دیگر فعالیت یکدستگاه فرستنده امواج متوسط بطول موجی که در دست داریم حتمی است. تا یک ساحه تقریبا ۵۰ کیلو متری اطراف مرکز که اکنون در یک خلای نشرات رادیویی قرار دارد تحت نشرات گرفته شود. لذا ترمیم ویا تجدید این دستگاه تحت مطالعه قرار دارد و این پروژه در نیمه اول سال اول پلان انکشافی سوم سروری و تثبیت میگردد.

دستگاه رادیو افغانستان هم اکنون روزانه ۱۴ ساعت کار میکند و بزبان های پشتو، دری بلوچی، اردو انگلیسی، روسی و جرمنی نشرات دارد. از جمله این ۱۴ ساعت ده ساعت آن برای نشرات داخلی و ۴ ساعت برای ممالک همجوار و اروپای مرکزی تخصیص یافته است.

کتابخانه های عامه:

وزارت اطلاعات و کلتور که مسئول رهنمایی و هدایت تاسیس و انکشاف کتابخانه های عامه در مملکت می باشد باید گفت که در مدت یکتیم سال گذشته درین زمینه پروژه های علمی و مفیدی را مورد تطبیق قرار داده است چنانچه افتتاح ۱۴ کتابخانه عامه در ولایات کشور نشانه اجراء وزارت درین باره بشمار می رود که این کتابخانه ها در تحولات فکری، علمی و اجتماعی ارباب مطالعه و خوانندگان ارزنده را ایفا می نماید و در نظر است که ۱۶ کتابخانه در سایر ولایات کشور نیز تاسیس شود.

همچنان مرکز کتابخانه های سیار و تهیه زمینه مطالعه برای سایر طبقات مطالعه کننده از قبیل شفاخانه ها، لیلیه ها، محابس و غیره نیز از آرزو های وزارت اطلاعات است چنانچه فعلا یک کتابخانه کوچک در محبس کابل افتتاح شده است.

هكذا تقویه بخش اطفال کتاب خانه عامه کابل از پروگرام های مهم آینده شمرد میشود در ترغیب و تشویق مردم بخواندن و مطالعه نیز صرف مساعی بعمل میاید و درین قسمت لزوم ایجاد و تاسیس کتابخانه مخصوص برای اطفال احساس می شود و بایستی کتب و مواد خواندنی انتشار بیاید و تسمیلات اداری و حسابی کتابخانه های عامه فرا هم گردد و در پهلوی این مطالب موضوع مسایل فنی و مسلکی کتاب شناسی و امور کتاب و کتابخانه نیز مورد نظر است که باینصورت در علاقمندی مردم برای استفاده از مواد و وسایل کتابخانه ها افزودی بعمل خواهد آمد و وزارت اطلاعات خواهد توانست کتابخانه ها را بحیث آموزشگاه دلچسپ و زیبا به

از کتب و آثار مهمی که درین مدت چاپ کرده است.

هكذا آریانا دایرة المعارف در طبع و نشر قاموس جغرافیایی دری و پشتوی افغانستان پرداخته و در نظر است که یکدوره دو جلدی تاریخ افغانستان از انجمن تاریخ و یکدوره دو جلدی دایرة المعارف از دایرة المعارف چاپ شود.

اداره موزیم و باستانشنا سی:-

در ساحة آبادات تاریخی و باستانشنا سی در نقاط مختلف کشور چون غزنه و همد که سروی شده است حفريات جریان دارد. در آی خانم نیز این فعالیت از یکنیم سال باینطرف ادامه دارد.

فعلا موزیم غزنه یکی از موزیم های مهم کشور است کار ترمیم مسجد شاه جهان در بابر تکمیل شده و موزیم انتو گرافی بزودی در جوار باغ بابر تاسیس خواهد گردید. در گلپهار و جلال آباد نیز موزیم تاسیس شده و در نظر است که موزیم های کند هار، مزار شریف و هرات بشکل بهتر در آورده شود.

برای حفظ شئون ملی و تاریخی و جلوگیری از ضایعات متصوره و تامین تسهیلات لا زمه در نگهداشت آثار مکشوفه اعمار موزیم های عصری در کابل و چهار ولایت، هفتاد و هشت میلیون و هشتصد هزار افغانی دودصد و بیست و چهار هزار دالر پیشبینی گردیده است.

مطابع دولتی:-

عمارت جدید مطبعه دولتی با تجهیزات مکمل بکار انداخته شد و مطابع ولایات کشور توسعه مزید نمود.

باینصورت در تعداد و حجم نشریه ها مثل جراید و مجلات در ظرف پلان دوم افزایش قابل ملاحظه بعمل آمد.

علاوه برینکه جراید و مجلات مرکز به قطع خوب بوسیله لاینو تایپ چاپ میشود و بقطع کابل تایمز و هیواد افزوده شده وانیس ۸ صفحه گردیده است باید گفت که تفسیر شریف برای دومین بار به یکتعداد زیاد تحت چاپ گرفته شده است.

ریاست مطابع دولتی در این مدت کوشیده است تا متوازن با سایر انکشافی موسسات نشراتی در تهیه و وسایل و مواد و پرسو تل مورد لزوم و احتیاج حتی الامکان اقدامات مفید بنماید.

بغرض توسعه مطبعه دولتی متوازن با افزایش حجم نشرات داخلی در مرکز و ولایات چهار صد و هشتاد هزار دالر در جریان پلان

وارد شده بود در پهلوی هتل بامیان نصب گردید. طبع کتب و نقشه های رهنمایی کابل هرات و افغانستان مورد علاقمندی توریستان واقع شد.

سفر شکار برای صیادان ماهر اروپایی بنام شکار مار کویو میسر گردید و تماس ها با دواير و موسسات توریستی انکشاف یافته و بالخاصه در سال ۱۳۴۵ تعداد سیاحتیان از ۸۰۰۰ سال ۴۴ به ۲۳ هزار نفر ارتقا ع یافت.

نمایندگی توریزم در هرات افتتاح گردید و در نظر است که در قند هار نیز تاسیس شود.

ارسال کارگران و شاگردان گرخنودی بخارج قدم دیگریست که در ظرف این مدت برداشته شده است از آنجائیکه انکشاف خدمات توریستیک بغرض جلب سیاحتیان و تزئید منابع عایدات اسعاری گوشه از کشور که غایب و هدف عمده پلان سوم را تشکیل میدهد بنا بران در پروژه گرخنودی بمنظور توسعه بیشتر فعالیت های آن و تامین لازم برای سیاحتیان خریداری يك تعداد موتر ها بصرف یکصد هزار دالر در جریان پلان سوم مدنظر گرفته شده است.

از طرف دیگر انکشاف روابط اقتصادي و اجتماعي مملکت با کشور های خارجی و توسعه خدمات توریستی در مملکت ایجاب مینماید تا یک هتل بین المللی در کابل اعمار گردد روی این ملحوظ هتل بین المللی گنجایش دوصد اطاق را دارد بصرف سر مایه گذاری خارجی و داخلی در مقدمه کار ساختن قرار گرفته است و مصرف آن به یکصد و سی میلیون افغانی و سه میلیون و هفتصد و چهل و سه هزار دالر پیشبینی گردیده است.

در بند امیر نیز هتل جدیدی به ظرفیت دوازده اطاق و مصارف پیش بینی شده سه میلیون افغانی و بیست هزار دالر مورد نظر است.

انجمن تاریخ:-

اداره انجمن تاریخ که هدف آن معرفی دوره های مختلف تاریخی افغانستان باستناد موارد و منابع موثوق در ادوار قبل از اسلام و بعد آن میباشد علاوه بانشر مجله آریانا، کتب تاریخی و رسائیل مختلفه را طبع نموده است که طبقات صوفیه طبقات ناصری جلد اول و دوم، پشتو لویگان غزنه افغانستان در عصر گورگانیان هند، مادر زبان دری، صوفیان و ملامتیان، تاریخ افغانستان بعد از اسلام و آثار علی شیر نوایی که تازه طبع گردیده

توما میکنیم که در پرتو ارشادات قیمتها در اعلیحضرت معظم همایونی و پشتتیا نی و حمایت مردم وزارت اطلاعات و کلتور بهمانند سایر موسسات و حلقه ها ودوایر حکومت مسئولیت های اجتماعی خود را بهتر از پیشتر انجام دهد.

سوم پیشبینی گردیده است. شونندگان ارجمند :- جای افتخار و مسرت خواهد بود اگر کار کنان وزارت اطلاعات و کلتور توانسته باشند مکلفیت های خویش را در بسامان رسانیدن آرزو های ثقافتی و کلتوری مردم ایفا کرده باشند. یکبار دیگر با اعتماد بیاری خداو ندمتعال

مدنیتهای آسیائی

گزارش مجلس متخصصان درباره مدنیتهای آسیای مرکزی که از تاریخ ۲۴-الی ۲۸-اپریل ۱۹۶۷ در مرکز سازمان یونسکو واقع پاریس مطابق ۳ ثور الی ۷ ثور ۱۳۴۶ منعقد شده بود.

صورت خواهد گرفت ولی در دوسال اول راجع به مطالعات باستانشناسی توجه بیشتری بعمل میاید .

کلیه معلومات و نشرات موجوده راجع به دوره کوشانی از طرف دارالتحریر مرکز تحقیقات مقیم کابل بکمک همه موسسات مربوط تثبیت و تشخیص میشود تا با این اساس مطالعه راجع بدوره کوشانی آغاز یابد .

۱- مجلس متخصصان برای مربوط ساختن فعالیتهای هیاتهای باستانشناسی در آسیای مرکزی و پلان سازی برای حفريات درآینده احتیاج مبرمی احساس کرد.

۲- پروفیسور غفور اوف اعلان نمود که در ماه سپتامبر و اکتوبر ۱۹۶۸ در دوشنبه (مرکز جمهوریت تاجکستان شوروی) يك کنفرانس راجع بدوره کوشانی دایر میگردد این کنفرانس از طرف حکومت اتحاد جماهیر شوروی ترتیب میشود و بعد از کنفرانس امکانات بازدید از بعضی حفريات قسمت آسیای مرکزی شوروی مانند سمرقند بخارا و همچنان زمینه بازدید از مراکز حفريات باستانشناسی افغانستان موجود میباشد .

۳- از کنفرانس دوشنبه برای گردآوری بهترین متخصصان درباره دوره کوشانی و تعیین دستة تحقیق و تتبع جهت پلان سازی راجع به ترتیب و تهیه مواد نشراتی درباره کوشا نیان استفاده میشود .

۴- بناغلی صدقی وزیر اطلاعات و کلتور ، نماینده افغانستان پیشنهاد کرد که از سیمینار نسخ قلمی که در ماه جولای ۱۹۶۷ در کابل انعقاد مییابد جهت مطالعه دوره کوشانی و بخصوص برای مشوره با اعضای هیات باستانشناسی که فعلا در افغانستان کار میکنند وهم باردیگر علمای ممالک مختلف که در سیمینار سهم میگیرند کار گرفته میشود.

اول- موضوعات برای مطالعه تحقیق و تتبع

بعد از آنکه مجلس متخصصان موضوعات پنجگانه راجع مطالعه قرار داد نظر بعضی نتایج مشخصه موضوع حقاولیت و طرز تنظیم کار تحقیق و تتبع راجعین نمود این سفارشها و توصیه هامر بوطه به موضوعات پنجگانه قرار ذیل تثبیت شد:

۱- باستانشناسی و تاریخ امپراتوری کوشانی
۲- تاریخ آرت و هنر مدزمان آسیای مرکزی (آرت گند هارا و تیموری در مرحله اول)
۳- سهم مردمان آسیای مرکزی در انکشاف علوم .

۴- مطالعه راجع به تاریخ افکار و فلسفه
۵- ادبیات مردمان آسیای مرکزی .

دوم :- باستانشناسی و تاریخ امپراتوری کوشانی

الف- مجلس فیصله کرد که مسئولیت ارتباط بین موسسات مختلف در خصوص تحقیق و تتبع پیرامون دوره کوشانی در افغانستان بدوش انجمن تاریخ افغانستان میباشد و انجمن مذکور بحيث مراکز این ارتباط تعیین شده است .

ب- موسسه امور آسیایی و اکادمی علوم اتحاد شوروی (متعین مسکو) شعبه باستانشناسی ایران - پوهنتون پشاور (پاکستان) و شعبه باستانشناسی جمهوریت هند در داخل این چوکات همکاری مینماید.

ب- متخصصان متفقا باین نتیجه رسیدند که موضوع مطالعه باید به امپراتوری کوشانی منحصر نباشد بلکه باستانشناسی و تاریخ آسیای مرکزی در دوره کوشانی مورد مطالعه و تحقیق قرار بگیرد . برای این مقصد راجع به باستانشناسی تاریخ مسکوکات تاریخ هنر ها و نژاد شناسی و غیره مطالعات وسیعی

پروفیسور غفوراف نماینده اتحاد شوروی به کمیته اطلاع داد که در سال ۱۹۶۹ دوهزار و پنجاه و مین سالگره تاسیس شهر سمرقند تجلیل میشود.

ج-انکشاف علوم در آسیای مرکزی

۱- کمیته متخصصان سفارش نمود که مراکز ارتباط مطالعات تاریخ و انکشاف علوم آسیای مرکزی در پاکستان تاسیس شود.

۲- دوره‌ایکه برای مطالعه مورد نظر فوق تعیین شد عبارت از قرن نهم الی سیزدهم میلادی میباشد که هندوها قبل از هجوم مغلها با عروج علوم در آسیای مرکزی مصادف است. همچنان فیصله بعمل آمد که انکشاف علوم عقلی و نقلی مورد مطالعه قرار بگیرد. علاوه تصمصم گرفته شد که نشرات بدو صورت ذیل ترتیب گردد.

الف نشریک مو نوگراف اساسی پیرامون تاریخ علوم در آسیای مرکزی مربوط بدوره اسلامی که در آن مراکز عمده انکشاف علوم مورد مطالعه قرار میگردد.

ب- نشر یک سلسله رساله هاراجع به آثار علمای معروف این دوره.

۲- پیشنهاد شد که به همکاری یونسکو آثار البیرونی دریک سلسله مجدداً طبع شود.

د- مطالعه ادبیات :-

۱- سفارش شد که پوهنتون تهران و مراکز مطالعات مدنیت ایران بحیث مرکز تحقیقات ادبی قرار بگیرد.

۲- همچنان قبول شد که ریاست پشتو تولنه در کابل برای مطالعات ادبیات پشتو و پوهنتون تاشکند برای مطالعه ادبیات زبان های متداول ترکستانی (آسیای مرکزی شوروی) بحیث مراکز تحقیقی شناخته شود.

۳- تاریخ جریانات ادبی آسیای مرکزی بحیث یک موضوع مورد مطالعه قرار داد شد.

متخصصان موافقت نمودند که مطالعات فوق الذکر دوره های قبل از مغل و بعد از مغل را تا عصر کنونی در بر بگیرد.

۴- داکنتر بچگا نماینده چکوسلواکی پیشنهاد نمود که ادبیات آسیای مرکزی در دوران

سوم :- تاریخ هنر و آرت مردمان آسیای مرکزی

الف آرت گندهارا :-

متفقاً فیصله شد که تاریخ آرت کندهارا بحیث یک قسمت مهم مطالعات راجع به دوره کوشانی قرار بگیرد متخصصان اعتراف نمودند که آرت گندهارا جداگانه و بصورت علیحد ه بدون مطالعه تاریخ اقتصاد و مذاهب آسیای مرکزی در دوره کوشانی موفقانه صورت نمیتواند گرفت. بنابراین سفارش جدی شد تا برای مطالعه آرت گندهارا از طریق جدید مخصوصاً از وسایل احصائیوی کار گرفته شود.

همه متخصصان موافقه نمودند که اسم گندهارا اکنون برای علما اطمینان بخش نیست و در عین حال پیشنهاد میشود متخصصان مینی بر اینکه آرت گندهارا بنام آرت کوشانی یادشود نیز از طرف همه قبول نشد. این نکته رانیز باید تذکر داد که آرت گندهارا بریکمه مکاتب منطوقی مشتمل میباشد. بنابراین چو کاتیکه برای مطالعه دور کوشانی تعیین شده است بالای موضوع آرت گندهارا نیز کاملاً تطبیق میگردد.

ب- آرت تیموری :-

۱- برای این مقصد سفارش شده که پوهنتون سمرقند بحیث مراکز ارتباط مطالعات راجع به آرت دوره تیموری در ممالک آسیای مرکزی تعیین شود.

۲- موضوعات قابل مطالعه عبارتند از فن معماری، رسم میناتور، خطاطی و صحافی پروژه آرت تیموری بیشتر جنبه تبلیغی دارد تا تحقیقی. پیشنهاد شد که درباره آرت دوره تیموری طی سه قسمت ذیل نشرات ترتیب گردد.

الف- البوم ساختمانهای دور تیموری

ج- البوم میناتورها

۳- یکی از سوالهای که درین خصوص مورد مذاکره قرار گرفت عبارت از ضرورت ترتیب و تهیه یک فهرست ابدات و نسخ قلمی مربوط بدوره تیموری و طرز حفاظت آنها میباشد. یکی از اعضای سکر تریٹ یونسکو بمالک ذی علاقه توصیه کرد که جهت کمک متخصصان برای حفاظت آبدات تاریخی و ساختن میکروفنهای نسخ نادر قلمی رسماً به سازمان یونسکو مراجعه کنند.

د رمورد مطالعه راجع به تاریخ علو موتا ریخ افکار و فلسفه دوره اسلامی بین مراکز هندی و پاکستانی ارتباط نزدیکی قائم می گردد.

۲- طوریکه همه متخصصان اعتراف نموده اند ساحه مطالعات بسیار وسیع میباشد بنابراین لازمست بر بعضی قسمتهای پروژه توجه متمرکز و مینودل شود. با آنهم واضح است که برای مطالعه تاریخ فلسفه های مختلف آسیای مرکزی و ارتباط آنها با همدیگر از زمان قدیم الی عصر حاضر بصورت فوق العاده موقع مساعدی بدست آمده است که از آن باید بوجه احسن استفاده شود.

۵- تاریخ افکار و فلسفه

۱- از متخصص هندی خواهش شد که حین مراجعت به هند امکانات یکی از پوهنتون های هندی اقدام موسسه دیگر را بحیث مراکز ارتباط مطالعه تاریخ افکار و فلسفه جستجو کند

دهیواد موزیمونو ته یوه کتنه

ځخه تر شپږمې میلادی (پوری).

(۲) د بامیانو کوټه:-

د بودایی ساسانو مجسمی او نقاشی پکښی ایښودل شوی دی (ددریمی میلادی پیری څخه تر اومی میلادی پیری پوری.

(۳) د دندانداری کوټه:-

دبو دا، بودیس اترا، دیوانا مجسمی چه دامو ختو څخه جوړی شوی دی په افغانستان کی دیوانان او باختری هنر خاطره ژوندی کوی دندانداری دپاره په دغه کوټه کی ایښودل شوی دی (شپږم میلادی پیری)

(۴) د بگرام کوټه:-

په دغه کوټه کی د عاج لوحی، دیوانان اوروم نقاشی شوی گیلا سونه د گچو څخه په یونانی سبک دمدا لونیو قالب درخام د ډبری څخه گیلا سونه، کاسی دزیرو مجسمی مصری پروفیر (سنگ سماک) چینایی لاک دندانداری دپاره ایښودل شوی دی (دریمه اوخلورمه میلادی پیری).

(۵) مشترکه کوټه:-

دیوانان او بودایی توږلی مجسمی په دی کوټه کی دندانداری دپاره ایښودل شوی دی (دریمه او خلورمه میلادی پیری).

(۶) د غزنی کوټه:-

په دی کوټه کی په برجسته نقشونو دهرم ډډېرو لوحی، دښکار صحنی د کودرو شیان او دغزنی دوری دیواری عکسونه چه په لښکرگاه کی موندل شوی دی دندانداری دپاره ایښودل شوی دی.

(دیوولسمی میلادی پیری څخه بیاتر ۱۲ میلادی پیری پوری).

۷ د منگی کوټه:-

په دی کوټه کی د تاریخ دمخه آثار لکه دهیو کو سامان، دصیقلی او چقماق ډډېرو پارچی او گرانبیه ډبری لکه عقیق او پیازی

قرون ۱۷-الی نژدهم میلادی که هنوز مردم توجه علما قرار نگرفته است. نیز تحت مذاقه و مطالعه گرفته شود بنابراین موافقت شد که مطالعات مزبور در قسمت دوم پروژه یعنی در سالهای ۱۹۶۹ و ۱۹۷۰ عملی شود.

د کابل موزیم- د کابل موزیم په ۱۲۹۷ کی (د باغ بالا) په مانسی کی جوړ شوی و اود هغو تاریخی مجموعو د آثارو څخه عبارت و چه د پخوانی جنسی صندوقانی څخه راوړل شوی و، دغه شیان د زغرو، خول، اسلحی، طلائی خامکی ملی کالی، خامکی توکران، د کور شیان، دغذا جنوی، قلمی کتابونه اونورو څخه عبارت وه.

په ۱۳۰۳ کال کی دغه مجموعی د شاهي ارگ څخه یو یو مانی ته چه کوتی یا غچه نومیدله راوړلی شوې په ۱۳۰۹ کال کی دغه تاریخی آثار دارالامان دښاروالی عمارت ته یووړل شول.

وروسته ددې دپاره چه په اصولی ډول ددغو پخوانیو شیانو پلټنه وسی د افغانستان دپاچاهی حکومت افرانسی د جمهوری حکومت په منځ کی یو کلتوری تړون لاس لیک سو په دی ډول کرار کرار پخوانی آثارو موند شول د کابل په موزیم کی د پخوانیو مجموعو سره کښینود شول دغه حفریات د ۱۳۲۱ کال څخه بیا تر اوسه پوری دوام لرې اود کابل موزیم ئی دومره غنی کړی دی چه وینو نن دغه موزیم پیر زاپه دلچسپ او مخصوص آثار لرې همدا شانی باید ویل شی چه ددغو زرو آثارو دڅنگه اتنو گرافی اوسکومجموعی چه زیات اهمیت لری هم سته.

د کابل د موزیم آثار په عمومی ډول د پخوانیو سیمو په اساس ترتیب او ښودل شوې دی (۱) دهلی کوټه.

یونانی او بودایی زاپه آثار:- د بودا د گچو مجسمی د بودا صحنی چه دورق لرونکی ډبری څخه توږل شوی دی همدا شانی دبو دیساتوا دیوا او عابد مجسمی چه ددغو موادو څخه جوړی شوی دی دندانداری دپاره په دغه کوټه کی ایښودل شوی دې (ددوهمی میلادی پیری

دغه عمارت چه د تیموری عمارتو مخصوص شکل یې درلود داسلامی آثارو د نندارتون د پارته یې ښه مناسبت در لود دغه عمارت په یوه داسی محوطه کی واقع دی چه ددغی محوطی دبانندی شو کوتی د خانگو او پیره دار دخونی دپاره هم جوړی شوی دی.

عمل سته همدا شانی دفلز دوری چری زغرغشی، فلزی پیکانونه او دکودر کوشیان د ننداری دپاره ایښودل شوې دي. ددیمیلاد دمخه دزرو کلو څخه بیا تر درو زرو کلو پورې).

۸ تاویخی تالار:-

دغزنی داسلامی هنر مخصوص موزیم د ۵۴ کال دعقرب په میاشت کی داطلاعاتو او کلتور وزیر وپرانست هغه آثار چه د غزنی پهاسلامی موزیم کی دندنداری دپاره ایښول شوی دي دادې.

دموزیم سالون ۹۶ پېړۍ پهاسلمی ۱ و دپاچاهانو په تابلو گانو ښکلی شوی دی .
د مسکو گانو کوټه:-
په دغه کوټه کی دپنج مارک مسکو کات ددیمیلاد دمخه اومه پېړی (۶) .

الف:- هغه آثار چه بی له کیندنې په لاس راغلی دی .
(۱) هغه آثار چه له بازار څخه را نیول شوی دی او دغزنویانو دزمانی دی قلمی کتابونه دمرمر دپرو لوحی او فلزی آثار در دی.

یونانی مسکوکات ددیمیلاد دمخه دریمه او شلمورمه پېړۍ) او دافغانستان د یونان او باختری دورې دپاچاهانو مسکوکات د اعلیحضرت شهید تر مسکو کاتو پوری د کرونو لوژیک په ترتیب دندنداری د پار ه ایښودل شوی دی.

۱۰ داتنو گرافی کوټه:-

۲- هغه آثار چه دغزنی د ښار نه دبانندی لاس ته راغلی دی او دغزنویانو په زمانی پوری اړه لری دوه ستری چاتی (خمان) دی چه په یوه بانندی دعات صلیب شکل او په کوفی خط نوشته لیدل کیږی چه خاص اهمیت لری.

دافغانستان دبیلو سیمو دخلکو د ژوندانه مختلف لوازم اودنورستانیانو دنیکه گانو مجسمی (قدیم کافران) چه هیکل تراشی شوی دی او دهندو کش دختیزی سیمی په اصلی مدنیت اړه لری اتنو گرافی په کوټه کی دندنداری دپاره ایښودل شوی دی
د غزنی موزیم:-

۳- ځینی دزمریانو مجسمی چه دغزنو یانو دزمانی په باغو کښی داوبو دناوو، کار ور څخه اخستل کیده په دغه موزیم کښی موجود دی چه زیات یی دفیروزی له باغ څخه چه فعلا دسلطان محمود غزنوی مقبره پکښی ده لاس ته راغلی دی.

په غزنی کی د موزیم د جوړولو مفکوره دپره پخوا دمرمر دپرو یو شمیر لوحی او دغزنی دولایت څخه کوم لوښی چه پهغیر مترقبه ډول پیدا شوی او ټول شوی دي دسلطان محمود مقبری ته نزدی په یوه تحویلخانه کی ایښودل شوی دی همداشانی یو شمیر سکی. قلمی کتابونه. انور آثارهم رانیول شول او پردغی مجموعی زیات شول. همداشانی دایتالوی یانو دگندنو له کبله چه یو شمیر داسلام دمخه او وروسته آثار کشف شول او دی ته ضرورت پیدا کیدی چه په غزنی کی یو اساسی موزیم جوړ شی.

۴- منقشی دپربینی لوحی چه پر دواړو مخونوی دمحیر العقول لو حیوا ناتو نقشونه کیندل شوی دی دغزنی دنقیسو آثار وڅخه گنل کیږی.

۵- ځنی سکی هم دغزنی په موزیم کښی سته چه له بازار څخه رانیول شوی دی.
ب- هغه آثار چه له حفریاتو څخه لاس ته راغلی دی.

۱- دمرمر دپربین آثار هغه منقشی لوحی دی چه کوفی نوشتی پری لیکل شوی دی چه په هغه جمله کښی یوه مهمه کړکی ده چه تاریخ هم لری ددغو دپرونو شتی ډیر اهمیت لری ځکه چه هغه په کوفی خط فارسی لیکل شوی ده چه دغه سبک په غزنی کښی نوی لیدل کیږی.

په پای کی دتیموریانو دپېړۍ عمارت چه ښه موقعیت یی در لود دموزیم دپاره وټاکل شو دغه عمارت چه دسلطان عبدالرزاق د مقبری په نامه مشهورو او دپیری زمانی راهسی چاک او مات شوی دد موزیمونو لوی مدیریت او دایتالوی حفریاتو هیئت هغه ترمیم کړی چه د ۱۹۶۲ کال څخه بیا تر ۱۹۶۵ کال پوری یی دیوه ایتالوی مهندس اودموزیم دکار کوونکو په واسطه یی کار دوام درلود.

۲- دکودرو آثار دی چه ځینی، یی محلی کار او ځینی یی دکاشان اوری دکاسو په

ترمنځ مشغرك و. په ١٣١٠ كال كې موزيم د دارالحكومي په امر ښاروالي ته وسپارل شو او په ١٣١٢ كال كښې موزيم د ښاروالي په واسطه د پارک د هوټل ودانۍ ته ورنقل شو او د هغه آثار دنددارۍ دپاره كښنودل شول خو په ١٣٣٩ كال كې دپوهنې وزارت مو زيم له ښاروالي څخه متفك كړ او دپوهنې په مديريت پورې يې وتاړه چه همدا اوس د موزيم آثار د دارالحكومي كې د مخصوص قلم مد يريت دوداني په سالون كښې ايښودل شوي دي او چاري يې دپوهنې مديريت له خوا ادا ر ه كېږي دهرات د موزيم ډيره برخه آثار د هرات د ښاروالي د بوديجې په پيسواخستل شوي دي او يوه برخه په ١٣٢٥ كال كې د كابل د موزيم مديريت له خوا وركې شوي دي چه اكثرېه بودايي دورې پورې مر بوط او له هبې او بگرام څخه لاس ته راغلي دي هغه آثار چه د هبې او بخشش په ډول موزيم ته وركړه شوي ډير لږ او ديا د ډولو وړ نه دي.

د كندهار موزيم:-

د كندهار موزيم د تاسيس اصلي علت او حقيقي موسس پوره معلوم نه دي خو هر كله چه پخواني دفترونه په ښاروالي كښې وپلټل شول د ١٣١١ كال د ښاروالي په جنسي دفتر كښې دوزير خان) يوكميس د لرغوني اثر په نامه د ښاروالي د تحويلدار محمد عيسي په جمع كښې قيد وليدل شو نو گمان كيدې شي چه لومړي اثر چه موزيم ته لار موند لي نو د هغه وخت د صلاحيت لرونكو په مغزو كښې

يې د موزيم د تاسيس مفكوره پيدا كړه. دغه كمييس او هغه شخص چه دغه اساس يسي ايښي دي اغلب گمان كېږي چه يا به جناب محمد گل مومند او يا به محمد ناصر خان د كندهار پخواني ښاروال وي. ځكه په هغه وخت كې د كندهار د نايب الحكومه محمد گل مومند او كندهار ښاروال محمد ناصر خان له خوا د كندهار د موزيم اساس په ښاروالي كښې كښنودل شوي دي سره له دې هم دغه لرغوني آثار تر ١٣٤٤ كال پورې د ښاروالي په تحويلخانه كښې د ښاروالي له نوروشيانو او سامانو سره گډوډ مخلوط پراته و. او كومه عليهحه كوپه ورته نه وه ټاكل شوي او د قيديت دفتر يې هم د ښاروالي يو جنسي دفتر و. چه د ښاروالي نور شيان هم له دغو

څير دي چه د غزني دهنري موزيم له مهمو او لومړي درجه آثار و څخه گڼل كېږي .
٣- تزئيناتي پارچې چه اكثرأ د معماري پارچې دي چه له پڅي خټې او گچ څخه جوړ شوي دي.

٤- فلزي آثار ځيني لوښي اومجمي دي چه خاص اهميت لري او په دغه موزيم كښې ليدل كېږي د غزني د موزيم آثار د تاريخ او هنر له نظري نظر څخه خاص اهميت لري او د افغانستان د اسلامي دورې قديمترين آثار دي و د ميلادي لسمې پېړۍ څخه تر ١٢ پورې) او هم دهنر له حيث ډير مهم گڼل كېږي ځكه يوازني آثار دي چه د غزنويانو د مخصوص سبك چه د سلجوقيانو سبك ته نژدې دې مونږ ته را معرفي كوي بر سيره پر دغو آثارو ځيني وېړي او لويي پارچې او دمقبرو لوحې او كوچني حوضونه هم د نمايش دپاره دلته سته په دغه موزيم كې ټول آثار چه ايښودل شوي تقريبا دري سوو پنځوس قلمو ته رسېږي چه پاتي پورتنی آثار دري زرو قلمو ته رسېږي چه د فيروزي په بسن كښې په تحويلخانه كښې موجود دي.
د غزني موزيم هره ورځ په رسمي وخت پرانتي وي او نندارچيان يې گوري.

د هرات موزيم:-

د هرات د موزيم د تاسيس علت او د هغه د ايجاد دمفكوري لومړني عامل معلوم نه دي اما دومره ويل شوي دي چه په ١٣٠٢ او يا ١٣٠٤ سنه كښې هغه وخت چه شجاع الدوله له هرات رئيس تنظيمه و. د هغه په امر د هرات د موزيم اساس ايښودل شوي دي، نو طبعاً په هغه وخت كې موزيم په دارالحكومي پورې اړه درلوده او آثار په كښې محدود او لږ و. د انقلاب په وخت كښې چه بي نظمي او اړو ډورو. د موزيم دروازه دخلكو له خوا خلاصه شوه دجامع جومات مسي ديگ او (دهفت قلم) په نامه ډېره چه د رئيس تنظيمه په امر له گازر گانه موزيم ته راوړل شوي وه بير ته خلكو گازرگاه ته يووړه اغتشاش چه خلاص شو د موزيم ټول آثار د معارف په تحويلدار باندې وسپارل شول او د نايب الحكومه په امر د تحويلدار په جمع كې قيد شول مگر د موزيم آثار په خپله دارالحكومي كې واود دارالحكومي تر كنترول لاندې و، يعنې په هغه وخت كې موزيم د دارالحكومي كې واود

دیوی کوچنی مجموعی خاوند شو. په ۱۳۳۹ کال کښی دصلاحیت لرونکو مقاماتو په صوابدید او دپوهنی وزارت د اقداماتو په اثر دمیمنی موزیم دمطبوعاتو له مدیریت څخه

مجزا اوله مربوطو آثارو سره دمیمنی دپوهنی په مدیریت پوری مربوط شو. په اوا یلو کښی لرغونی آثار دنورو شیانو په شان د مطبوعاتو دمدیریت په تحویلخانه کښی ذخیره شوی و. په ۱۳۳۶ کال کښی وا لاضر ت سردار محمد داود میمنی ته راغلی دغه لرغونی

آثار یی هم ولیدل نو په همدی ترتیب په هغه کال کښی دلرغونو آثارو نمایش شروع شو دمیمنی دموزیم درست آثار دخلکو د هدیی او بخشش له لاری راټول شوی دی حتی یو قلم یی هم په پیسو نه دی رانیول سوی.

دمزار شریف موزیم:-

دمزار شریف موزیم ډیره پخوانی سابقه لری دمزار شریف دموزیم اساس دهغه وخت څخه را شروع کیری چه دحضرت علی کرم الله وجهه مرقد ته ځنی پاچاهانو. لویانو سوغاتونه او تحفی ورکړی دی دغه سو غاتو نه ټو له دروضی مبارکی په یوه کوټه کی ایښودل شوی دی.

همدشانی یو شمیر پخوانی اثر چه د مزار شریف دښاروالی په تحویلخانه کی موجود و دلومړی ځل دپاره په ۱۳۱۲ کال کښی دیوه سړی په جمع کی چه حاجی سلیم نو مید قید شول دغه سړی ۲۷ کاله دمزار شریف دموزیم دآمر په حیث وظیفه اجراء کړه.

دمزار شریف موزیم دخطی کتابونو او مسکو کاتو له حیثه غنی دی.

په ۱۳۳۹ کال کی دپوهنی وزارت په خوبښه دمزار موزیم دښاروالی څخه پیل کړی شو او اوه سوه پنځه دیرش آثار یی دمزار دپوهنی په مدیریت اړه پیدا کړه.

دغه آثار دښاروالی په یوه گوټه کی د ننداری دپاره ایښودل شوی دی. په ۱۳۴۴ کی دکابل موزیم دټو لوولایتو دموزیمو سره داطلاعاتو او کلتور په وزارت مربوط شو په نظر کی ده چه دغه آثار یو مناسب او دموزیم وړ ځای ته یووړل شی.

آثارو سره پکښی ثبت او دمحمد عیسی تحویلدار په جمع کښی قید شوی و.

په ۱۳۴۴ کال کی دښاغلی عبدالغنی نایب الحکومه په امر دښاروالی تحویلخانه دفتر او دموزیم ماموریت دښاروالی په عمارت کښی سره بیل شول.

په ۱۳۳۵ کال په ښاروالی کی یوه کوټه ددغو آثارو دنمایش دپاره وټاکل شوه او آثار دنداری دپاره پکښی کیښودل شول. په ۱۳۳۹ کال دپوهنی وزارت د اقدام په اثر موزیم له ښاروالی څخه منفک او له اوسوا نه

قلمو آثارو سره دکندهار په پوهنی مدیریت پوری وتړل شو اوله هغه راهسی (۶) قلمه نور آثار دپوهنی مدیریت له خوا ورباندی زیات شوی دی. دغه آثار داحمد شاهی دوهم نمبر ښوونځی په یوه کوټه کښی ایښودل شوی

دی ددغو آثارو یوه برخه درسمی موسسوله خوا ورکړی شوی دی چه له هغه جملی څخه دمطبوعاتو او فواید عامی مدیریتو نو نومونه یاد شوی دی یوازی دمطبوعاتو د مدیریت له خوا (۱۹) قلمه قلمی او چاپی کتابونه. تویک سکی او داسی نور شیان موزیم ته ورکړی شوی دی پاتی اکثره برخه آثار په پیسو رانیول شوی دی.

دمیمنی موزیم:-

په ۱۳۳۵ کښی چه جناب محترم استا د خلیلی له ایران څخه بیرته افغانستان ته راستون شو دمیمنی اعلی حاکم غلام حیدر

عدالت سره یی دمیمنی تاریخی ځایونه کتل په دغی کتنه کښی خواجه کنت ته نژدی د سلطان سنجر له غونډی نه تصادفا محمد

سپیل دحاکم اعلی زوی یو منگوتی وموند چه په هغه کښی دغوریانو د زمانی اسلامی مسی سکی وی چه ددغو مسکو کاتو په میمنه کښی دموزیم دایجادولو مفکوره داستاد خلیلی او حاکم اعلی په مفزو کښی راپیدا کړه

نو ورپسی حاکم اعلی په میمنه کی د موزیم اساس کیښود لومړی یی موزیم دمطبوعاتو مدیریت وسیاره دمطبوعاتو مدیریت د آثارو په راټو لولو بنا وکړه چه څوموده وروسته

نگاهي بر فعاليتنهي سره مياشت

دوسال تحت بحث ما، سره مياشت به يك سلسله موفقيت هاي ناييل آمده كه اميد و اريم هر سال اين موفقيت هازياد باشد .

دو مرکز:-

جمعيت، پولی کلينيکی دارد که با تمام وسايل صحتی مجهز بوده و وزارت صحتیه متخصصين داخلی و خارجی خود را نظر به تقسيم اوقات معیني همه روز ه بوقت معینه بخد مت موظف نموده تا مرا جمعین را معاينه و تدای نمایند و ادويه لازمه ايکه در خود پولی کلينيک موجود است برای مريضان داده ميشود و مريضان قابل بستر راييکی از شفاخانه های مرکز ولی عموماً به شفاخانه ابن سینا معرفي و ذریعۀ امبو لانس های جمعيت بدانجا انتقال میدهند .

عده از اساتيز پوهنځي طب که اکثر آنها درجۀ علمی پوهاندی دارند همواره درين پولی کلينيک با جمعيت همکاری می نمایند. عده زياد مريضان بی بضاعت و بينوا درين سرويس های صحتی جمعيت تدای شده روزانه به صورت اوسط به تعداد یکصد و پنجاه نفر با پس پولی کلينيک مراجعه می نمایند.

کلينيکيهای جمعيت افغانی سره مياشت در سه ناحیه مزدحم شهر کابل از ساعت هشت صبح تا ساعت هشت شب همه روزه مراجعين را می پذيرند و مريضان عاجل را ذریعۀ امبولانس ها بشفاخانه انتقال میدهند. وظیفۀ انچکشن و پانسمان را هر پرسنل فنی کلينيک ها اجراء می نمایند، فعالیت های آمريت خدمات صحتی و امور اجتماعی افغانی سره مياشت در ظرف سال قرار ذیل است.

در قسمت صحتی و اجتماعی :-

که تقریباً ستون فقرات امور جمعيت است بزرگترین کار عبارتست از افتتاح شفا خانۀ حضرت امام که سه سال قبل به همکارای مالی مردم آنجا و معاونت فنی و پولی سره مياشت آغاز یافته بود. این شفاخانه کلينيک های متعدد، بستره و وسايل عصری دارد، توسط پیغله کبرانور زایي وزیر صحتیه افتتاح گردید.

سایر فعالیت های صحتی و اجتماعی جمعيت افغانی سره مياشت که تحت هدايات و الاحضرت شهزاده احمد شاه رئیس عالی آن جمعيت صورت گرفته قرار ذیل است

این آمريت در قطار شعبات دگر جمعيت از سال ۱۳۴۲ به این طرف عرض وجود کرده و از مراحل نخست مصدر خدماتی شده است. وظایف این آمريت در تمام شرایط و مقتضيات چه در سفر و چه در حضر بطور کلی محسوس و مبرهن میباشد . و وظیفۀ دارد تادر عموم خدمات صحتی و معاونت های اجتماعی سهم گیرد . که از آنجمله یکی هم تامین صحت و سلامت و پرستاری در ماندگان مستمندان جامعه بهبود صحت بیچارگان و کمک های اولیه میباشد . از همین جا است که جمعيت افغانی سره مياشت دارای مراکز صحتی در بعضی ولايات بوده و همواره در توسعه و انکشاف آن اقدامات و جهد و جهد نموده است.

قسمت اول فعاليتنهي صحتی پولی کلينيک مرکز

۱- به سرويس های مختلف پولی کلينيک

اطفال	اناث	ذکور	معاینه و تدای شده اند.
۹۴۹۶ نفر	۱۸۸۴۶ نفر	۱۷۳۲۷ نفر	۲- به سرويس های مختلف که بستر گردیده اند ۵۸۳ نفر
۷۹ نفر	۳۶۴ نفر	۱۳۴۱ نفر	۳- پانسمان و پیچکاری شده اند
۵۲ نفر	۸۵۹ نفر	۱۱۴ نفر	۴- واکسين ضد چچک تطبیق شده
۶۱۹ نفر	۷۴ نفر		

فعاليت مراکز امداد اوليه مرکز امداد اوليه کارته پروان

اطفال	اناث	ذکور	پیچکاری شده به تعداد
۱۷۳۹ نفر	۱۳۷۵ نفر	۱۶۱۹ نفر	پانسمان شده به تعداد
۴۶۹ نفر	۳۵۰ نفر	۹۹۳ نفر	
۱۹ نفر	۴۱ نفر	۶۳ نفر	
واقعه عاجل که به شفاخانه معرفي و واکسين ضد چچک تطبیق گردیده به			
۵۰ نفر	۴۱ نفر	۳۴ نفر	تعداد

والاحضرت شهزاده احمد شاه رئیس عالی جمعیت افغانی سره میاشت

مرکز امداد او لیه چمن حضوری

اطفال	اناث	ذکور	۱- پانسمان شده به تعداد
نفر ۹۳۶	نفر ۲۳۵	نفر ۱۲۱۷	۲- پیچکاری شده به تعداد
نفر ۳۵۷۵	نفر ۲۱۹۸	نفر ۴۰۴۶	۳- واقعه عاجل که بشفاخانه معرفی شده
نفر ۵۱۴	نفر ۳۴	نفر ۶۲	

مرکز امداد اولیه ده بوری

اطفال	اناث	ذکور	۱- پانسمان شده به تعداد
نفر ۴۵۱	نفر ۳۳۹	نفر ۱۱۴۰	۲- پیچکاری شده به تعداد
نفر ۱۳۶۳	نفر ۹۹۲	نفر ۸۶۵	

مرکز امداد اولیه نمایندگی ننگرهار

اطفال	اناث	ذکور	به مرکز مذکور مراجعه نموده اند
نفر ۶۹	نفر ۹۲	نفر ۴۴	بسرورس داخله به تعداد .
نفر ۳۳۷	نفر ۹۷	نفر ۳۹۷	پانسمان شده اند به تعداد
نفر ۴۸۹	نفر ۵۹۵	نفر ۴۳۹	پیچکاری شده اند به تعداد
نفر ۹۴	نفر ۱۴	نفر ۹	واکسین چچک شده اند به تعداد

نسخه جات ۲۳۵ نفر مردم بیچاره و بی بضاعت از دیوبی جمعیت طور مجانی اجراء گردیده وهم ذریعه امبولانس جمعیت ۲۷۱ نفر مریض و مریضه به شفاخانه ها و منازل شان نقل داده شده .

ب- قسمت دوم فعالیتهای اجتماعی

- ۱- بشفاخانه زایشگاه (۳۵) قلم ادو یه جات مختلف با پنجاه عدد کمپل خورد و کلان یکصد جوړه البسه کلان سالان و یکصد جوړه البسه خورد سالان معاونت شده .
- ۲- به شفاخانه امام صاحب ۲۴۷ قلم ادویه جات و سامان و لوازم معاونت شده
- ۳- بشفاخانه اردو ۱۵ قلم ادویه جات و سامان و لوازم معاونت شده
- بشفاخانه مرستون ۴۴ قلم ادویه جات و سامان و لوازم معاونت شده .
- بشفاخانه ننگرهار ۲۰ قلم ادویه جات و سامان و لوازم معاونت شده .
- بشفاخانه ابن سینا ۶۰۰ متر صحن سفید و پنجاه عدد کمپل کمک گردیده است
- به ریاست روزنتون ۲ صندوق بازیچه اطفال حاوی ۳۸۴ قلم کمک گردیده است
- برای محبوسین و محبوسات مرکز ۱۰۰ جوړه لباس مردانه و زنانه و ۱۰ عدد کمپل کمک گردیده است.
- برای ۱۲ نفر محبوسات ولایات وردک ۱۲ جوړه لباس و فی نفر ۲۰۰ - افغانی نقد
- برای محبوسین و محبوسات ولایت کاپیسا ۱۰۲ متر صحن رنگه و ۳۴ متر ممل با مبلغ ۷۴۰۰ - افغانی نقد

معاونتهای نقدی داخلی :-

- برای ۹۸۶ نفر بصورت انفرادی معاونت شده مبلغ ۴۱۷۸۲۰۰۰ - افغانی
- برای ۴۵ نفر مریض های بی بضاعت داد شده مقدار ۴۱ بوتل خون به مبلغ ۲۷۰۰۰۰۰ - افغانی
- اجرت بستر ۱۵ نفر مریضان بی بضاعت به شفاخانه ها پرداخته شده ۲۰ - ۱۰۳۵۵ - افغانی
- نسخه جاتیکه برای یک عده مردم بی بضاعت از بازار خریداری شده ۸۷۴۳۰۰۰ - افغانی
- برای کمک های زمستانی با غرباء و لا یات قرار ذیل تخصیص صادر شده
- به ولایت کندز مبلغ ... ۵۰۰۰۰۰ - افغانی
- به ولایت فاریاب مبلغ ... ۲۰۰۰۰۰ - افغانی
- به ولایت جوزجان مبلغ .. ۲۰۰۰۰۰ - افغانی
- به ولایت غزنی مبلغ .. ۲۰۰۰۰۰ - افغانی
- به ولایت ارزگان مبلغ ... ۱۰۰۰۰۰ - افغانی
- امداد ذیل از جمعیت های ممالک خارجه باین جمعیت واصل گردیده
- از صلیب احمر سویدن البسه جات ۱۸۷۱۵ - کیلو

های ممالک جهان دارد به آنها حالی ساخته و به ممالک مذکور اطلاعات و معلومات موثق عرضه نماید .

جمعیت افغانی سره میاشت به کمک مادی و معنوی مردم ضرورت دارد . روی این هدف لازم است بوسایل ممکنه و به ذرایع مختلف متوسل شود که البته این مرام از راه تبلیغ و تبلیغات برآورده میشود .

فعالیت های تبلیغات جمعیت در سال ۱۳۴۵ :-

* ۱۲ پایه و ترین که حاوی رکلامبانشرا ت وغیره میباشد در لیسه های مرکز نصب گردانیده یک سلسله نشرات از قبیل رکلام لاتری پامفلت هاوغیره راطبع و بدستر س علاقمندان قرار داده .

* تبلیغات سره میاشت به تعداد کافی شعار های تبلیغی در جاهای مزدحم شهر بدیوار ها نصب نموده است .

* در این اواخر تصمیم گرفته شد که در همراه دو مراتبه پروگرام صدای سره میاشت از رادیو برودکاست شود .

* تبلیغات سره میاشت در تجلیل روز صحت که بتاريخ ۱۸ حمل ۴۵ برگزار گردیده سهم بارز داشت ضمناً بمناسبت روز مذکور بعضی نشریه ها از طرف تبلیغات طبع شده و ب مردم توزیع گردید .

* از برنده های جایزه ممتاز هر سلسله لاتری سلاید ها تهیه و بمعرض تما شای تماشاچیان به سینما های مرکز گذاشته شده ، ومصاحبه هارا با آنها در رادیو انجام داده .

* در هر پانزده روز مقالات راجع به اهداف مرام فعالیت و خدمات سره میاشت با نشر مصاحبه های برندگان جوایز برجسته لاتری ترتیب و برای نشر در روزنامه اصلاح و انیس ارسال داشته که در تنویر اذهان مردم در باره سره میاشت رول مهم داشته است .

* روز جهانی سره میاشت ها و صلیب احمرها شیریو خورشید سرخ تحت عنوان (خدمات صلیب احمر سرحد ندارد) بتاريخ ۸ می مطابق ۱۸ ثور ۴۵ از طرف افغانی سره میاشت و نمایندگی های آن در سرتاسر کشور تحت پروگرام معین برگزار گردید . در لیسه های مرکز و ولایات محافل بدین مناسبت ترتیب شده بود که در آن از طرف مدیران و متعلمین ، متملمات بیانیه های ایراد گردید . همچنان در ولایات تجلیل این روز مطابق پروگرام مرتبه تجلیل گردید .

صابون ۱۰۰ کیلو

پلاستر ۱۴ کیلو

کمپل پشمی ۲۱۰ تخته

بکس عاجل ۵۰ عدد

ماشین خیاطی ۵ پایه

از صلیب احمر امریکا بازیچه اطفال ۶

صندوق

ماشین گستر با لوازم یک پایه

ادویه ۶۱۱ کارتن

تحفه جات اطفال ۳۲ کارتن

صلیب احمر هنگری :-

بکس عاجل ۸ کارتن

مواد درسی ۱۰۰ قطی

صلیب احمر بلغاریا :-

بکس عاجل ۱۰۰ بکس

دو اسازی در کانون :-

ادویه ۲۲ قلم

شیر و خورشید سرخ ایران :-

الیم ۲ جلد

علاوتاً جمعیت هلال احمر ترکیه و عده نادیه مبلغ پنجاه هزار لیره ترکی راطورکمک برای پروژه مرستون اطمینان داده است . وهم صلیب احمر جاپان یک تعداد لباس بچه گانه ارسال نموده .

در قسمت تبلیغات :-

وظایفی که بدوش این اداره است تنویر اذهان مردمیکه از اهداف ، مرام ، وظایف و خدمات جمعیت آگاہی نادرند روشنی می اندازد و از طریق نشرات (مجله رکلامها ، روزنامه ها ، رادیو) و غیره تا اندازه توانسته است فعالیت و خدمات جمعیت را منعکس سازد و زمینه را برای جلب کمک مادی و معنوی مردم بشر دوست و خیرپسند مساعد نماید .

این اداره از یک طرف توانسته است اهداف سره میاشت را به سمع مردمیکه نمی دانند سره میاشت چیست و چه میکنند وچه وظایف را بدوش دارد برساند و از طرف دیگر روابط مطبوعاتی ، نشراتی و فرهنگی جمعیت را با اکثر جمعیت های هلال ، صلیب و شیر و خورشید سرخ جهان قایم نموده و از طریق نشرات خود تا اندازه موفق گردیده که روحیه فطری بشر دوستی و نوع پروری ملت با شہامت افغانستان را باتسلسل ارتباط های مطبوعاتی که با جمعیت

سه نمایش فلم :-

آمریت تبلیغات هفته دو مرتبه فلم های تریبوی و تفریحی را توسط نماینده خود بمشمولین مرستون نمایش میدهد .

مجله :-

علاوه از طبع نشرات متنوع جمعیت در هر دو ماه مجله دارد که طور مجانی به مکتب وزارتخانه ها غرض استفاده ارباب ذوق توزیع میشود .

کتابخانه :-

در مرکز جمعیت افغانی سره میاشت کتابخانه نیز موجود است که دارای کتب متنوع علمی، طبی و غیره بود برخی از ذوقمندان از مطالعه کتب مذکور استفاده می نمایند در سال ۱۳۴۵ بعضی موسسات و کتابخانهها و اشخاص انفرادی یکنمعداد کتب علمی و مسلکی را بکتابخانه جمعیت اهداء نموده اند .

هفته مخصوص :-

طبق معمول همه ساله هفته مخصوص سره میاشت از ۲۴ میزان شروع و تا ختم ماه مذکور دوام داشت که امسال نیز طبق تعامل گذشته هفته مخصوص از ۲۴ میزان شروع و تا ۳۰ میزان دوام خواهد داشت والا حضرت شهزاده احمد شاه رئیس عالی جمعیت بابیانیه سال که از طریق رادیو افغانستان انتشار یافت آغاز هفته را افتتاح فرمودند .

به روزهای هفته مخصوص تمام روزنامه های مرکز و ولایات هفته را با نشر شمال والا حضرت رئیس عالی جمعیت و سمبول سره میاشت استقبال نمودند و طبق پروگرام مرتبه کنفرانسها و کنسرت ها در لیسه هاومکتب بمناسبت این هفته ترتیب یافته ، هر روز این هفته از طرف مربیون ، متعلمین ، متعلمات لیسه های شاهدخت بلقیس، شاهدخت مریم ، زرغونه ، رابعه بلخی، ملالی، حبیبیه ، غازی ، نادریه ، رحمان بابا، خوشحالخان، ابو حنیفه ، میرمنو تولنه ، استقلال و نجات تجلیل ششد هرلیسه بنوبه خود ایام این هفته را با مراسم خاص با برگزاری کنفرانسها کنسرت ها در امبا و ترتیب لاتری به مفاد سره میاشت استقبال نمودند .

شام یکشنبه ۲۴ میزان دعوت مجلل از طرف والا حضرت رئیس عالی جمعیت در هونل کابل برگزار گردیده و همسر محترمه شان والا حضرت خاتول ، والا حضرت شاهدخت بلقیس والا حضرت شهزاده مریم با والا حضرت عزیز نعیم والا حضرت شهزاده محمد داؤد و

اعضای کابینه عده از جنرال های اردوی شاهانه مامورین عالی رتبه ، روسای کور دیپلوماتیک اشتراك داشتند .

در آنشب بیانیه از طرف پوهاند داکتر محمد عثمان انوری سکرتر جنرال جمعیت وزیر معارف ایراد شد . علاوه در دعوت کنسرتی جالب از طرف هنرمندان افغانی و ایرانی بصورت مشترک اجراء گردید همچنین محفلی از طرف دمیمنو تولنه بمناسبت تجلیل هفته مخصوص سره میاشت ترتیب یافته بود .

در تالار موسسه صحت عامه از طرف نرسهای دمیمنو روغتون بمناسبت استقبال این هفته مجلسی دایر شده بود که با ایراد خطابه هاو کنسرت ولاتری به نفع جمعیت بود از این هفته تجلیل بعمل آمد .

رضاکاران صلح امریکا نیز در تجلیل این هفته سهم داشتند کنسرت دلچسپی به نفع سره میاشت در کابل ننداری اجراء نمودند . در روزهای هفته بعضی اوراق تبلیغاتی ذریعه هیلوکوپتر به فراز شهر کابل نثار گردید . سمبول سره میاشت در ایام هفته مخصوص ذریعه طلاب معارف جمعیت جوانان سره میاشت به سینه اشخاص تعلیق شد و همچنان جمع آوری اعانه ذریعه ترافیک از موتر های بس و تکسی صورت گرفت .

سینماها یکروزه عایدات خود را بحساب سره میاشت تحویل نمودند . مرکز جمعیت در طول هفته از طرف شب چراغان و روشن شده بود .

دیپوی تحویلخانه جمعیت :

افغانی سره میاشت که هدف و مرام آن خدمت ب مردم آسیب رسیده و مصیبت زد است وظیفه دارد با ذخایر مواد استعانتی دست داشته خود کوشیده است یک دیپوی یا تحویلخانه درین زمینه به اختیار داشته باشد . مواد مختلف از قبیل البسه، صابون، کمپل ، بوت و غیره وجود دارد . یک قسمت از این مواد از دارایی خود سره میاشت تهیه و قسمت دیگر آن کمکهای جمعیت صلیب احمر سویدن، امریکا و هلال احمر جمهوریت متحد عربی راحتواء میکند .

دیپوی جمعیت که از اعمار آن مدتی سپری میشود طوری تعمیر گردیده که محتویات آن از رطوبت ، هوای گرم و غیره عوامل محفوظ نگه داشته شده . البته درینجا لازم است از دیپوی صحی جمعیت نیز تذکر دی داده شود درین دیپو به تعداد پنجمصد قلم ادویه بکس های عاجل طبی و غیره وجود دارد اقدام مذکور از طریق کمکهای صحی جمعیت های صلیب،

تعداد نفره يکجه جايزه برده اند

۲۰ - نفر
۳ - نفر
۱۳ - نفر
۳۶ - نفر
۵۱ - نفر
۴۴ - نفر
۳۰ - نفر
۱۱ - نفر
۲۴ - نفر
۱۹ - نفر
۸ - نفر
۷ - نفر
۱۰ - نفر
۳ - نفر

۱۴۳۰ افغانی.

زمین

۲ - نفر

جوايز توزیع شده نقدی ۲۰ سلسله لاتری

سال ۱۳۴۵-

افغانی	مبلغ
۳۶۰۰۰۰ افغانی	چهل هزار
۵۴۰۰۰۰ افغانی	سی هزار
۴۰۰۰۰۰ افغانی	بیست هزار
۴۸۰۰۰۰ افغانی	ده هزار
۳۵۰۰۰۰ افغانی	پنجهزار
۸۳۱۰۰۰ افغانی	یکهزار
۱۳۴۳۳۰۰ افغانی	یکصد افغانی
۷۸۲۱۰۰ افغانی	پنجاه
۳۷۱۹۱۲۷۰ افغانی	چهل افغانی

مسیایه های نقدی جوايز ممتاز

۱۳۵۳۸۰-افغانی

سفرها ۴۹ - ۱۲۷۳۹۲۹ افغانی

تعداد نفریکه جايزه برده اند

۹ - نفر
۱۸ - نفر
۲۰ - نفر
۲۴ - نفر
۷۵ - نفر
۹۳۱ - نفر
۸۳۴۳ - نفر
۱۵۶۷۳ - نفر
۹۴۴۹۳ - نفر
۱۱۳ - نفر

هلال و شیر خورشید سرخ ممالک جهان تیه گردیده تا در مواقع لازم بمریضان بیضاعت و بیچاره توزیع گردد .

دو قسمت لاتری:

جمعیت افغانی سره میاشت با تاسی از تمعیل اهداف و مرام خویش برای تخفیف آلام آسیب رسیدگان و مصیبت زدگان باید مدارک عایداتی داشته باشد. یکی از این مدارک ترویج و تعمیم لاتری است که روی دو ملحوظ سره میاشت درین باره اقدام نموده. منظور نخست از لاتری تقویة بنیة مالی آن است برای تمویل پروژه ها و سهم گر فتن در امور خیریه منظور ثانی از آن تقویة اقتصادی مردم بشکل انفرادی است که از طریق چانس خود شان و بصورت غیرمستقیم کمکی است در بلند بردن سویة اقتصادی مردم. در هر سلسله لاتری يك تعداد نفر که برنده جايزه های برجسته لاتری میشوند این پول را بدست می آورند .

در سال ۴۵ جمعیت افغانی سره میاشت بادر نظر گرفتن خواهشات مردم و افکارعامه ولایات يك سلسله لاتری مخصوص طور امتحانی برای تمام ولایات نیز تخصیص داده است تا از چانس های آن مردم هر ولایت نیز بهره مند شوند .

مبلغ (۱۱۱۰۵۲۳) افغانی بصورت نقد و جنس به (۱۱۹۸۸۸۹) نفر از طریق جایزه داده شده ذیلا توضیح میشود:-

جوايز توزیع شده سلسله ۲۰ لاتری

جمعیت در سال ۱۳۴۵-

افغانی	جوايز جنسی معادل
۲۹۸۵۸۵ افغانی	موتر ماسکویچ
۳۸۹۰۱۷۵ افغانی	موتر سایکل
۳۴۱۶۰ افغانی	بایسکل
۵۰۰۰۰ افغانی	بالاپوش
۱۳۲۱۶ افغانی	پوره
۱۲۹۷۷ افغانی	روغن
۱۴۴۳۳ افغانی	ساعت
۸۲۵۰ افغانی	بخاری
۱۳۳۰۰ افغانی	کمیل
۴۶۳۰۰ افغانی	راديو
۱۲۳۰۰ افغانی	ماشین خیاطی
۲۳۸۰ افغانی	بوت آهو
۳۵۸ افغانی	سیت قهوه خوری
۲۷۹ افغانی	پیاله ناشکن

بینوای معیوب و اطفال یتیم و بی سرپرست میباشد .
از زمانیکه مرستون با جمعیت افغانی سره میاشت ارتباط پیدا کرد بر علاوه وظایفیکه قبلاً در مورد حمایت بینوایان داشت شکل يك موسسه تعلیم و تربیه را نیز بخود گرفته است و در آن شقوق مختلف صنعتی موجود است از قبیل شعبه خیاطی ، بوت دوزی ، نجاری ، گلدوزی و بافت و غیره .

جمه مشمولین مرستون ۴۱۳ نفر است مصارف مرستون عموماً از دارایی سره میاشت و در پهلوی آن از امداد موسسات داخلی و خارجی و اشخاص خیرخواه که مستقیماً به مرستون معاونت میکنند استفاده میشود . اینک جهت مزید معلومات علاقمندان خدمات و فعالیت سال ۴۵ مرستون را قرار آتی تذکر میدهیم :-

قسمت ترمیمات و تعمیرات :-

* يك شیرخانه جدید برای تهیه شیر کودکان شیر خوار آباد گردیده و با سامان عصری تهیه شیر مجهز گردیده است .

* دو اتاق برای تربیه کودکان شیر خوار از تعمیرات سابقه آباد گردیده و به گازهایی سیمی و چپرکنهای خورد و سامان بازی کودکان مجهز شده است .

* يك چاه آب آشامیدنی به عمق ده متر بقسم پخته کاری حفر و آماده گردیده و يك واترپمپ نصب شده که آب کار آمدرهایش گاه جوانان از آن گرفته میشود .

* تعمیر سابقه کودکستان کاملاً تغییر داده شده و بشکل يك تعمیر عصری رهایش گاه برای جوانان ساخته شده و تشنابهای عصری بداخل تعمیر درست گردیده . قسمت نل کشی و رنگمالی در وازه ها و کلکین ها و سفیدکاری تعمیر مذکور تماماً تکمیل و صحن حویلی آن کبل کاری گردیده يك گلخانه وسیع جدیداً اعمار گردیده است .

* کودکستان سابقه که برای رهایش جوانان آماده گردیده کودکان در تعمیر جدید انتقال داده شده و اتاق کودکان به میزها و چوکی هاوسامان بازی و موزیک مجهز گردیده است .

مجموع جوايز نقدی و جنسی ۲۰ سلسله لاتری سال ۱۳۴۵ معادل به افغانی داده شده است ۱۱۱۵۰۲۲۳۸۳ - افغانی .

تادیه کمیشن ، مصارف اداری - حق الطبع و غیره - ۹۴۴۱۰۱ - افغانی

در قسمت مرستون :

از مرحله نخست هنگامیکه انسانها زندگی اجتماعی را اختیار نمودند نظریه حوادث و بعضی شرایط دیگر عده از انسانها را معلول و معیوب ساخته محتاج و نیازمند طلب استمداد دیگرها نمود . توجه انسانهای سالم و دارنده قوه کار نظر بخواص فطری و شرایط زیست باهمی و مویدات و جوانی معطوف طریق معاونت همونوع خود گردیده عواطف و

احساسات بشر دوستی شانرا برانگیخته حصه مایحصل کار خودرا به غرض تامین معیشت محتاجین قرار دادند و این کمک ها

نظر به سیر تکامل اجتماع تحول و تغییر پذیرفته ابتداء شکل انفرادی و بعداً شکل دسته جمعی بخود گرفته است و تاحال جامعه

را سراغ نداریم که اعضای آن معلول معیوب و محتاج استعانت دیگران نباشد و امروز نمیتوان در ممالک متمدن جهانی هم ملتی را نشان داد که تمام افراد ملت آن سالم و

حیات خویش را خود پیش ببرد . لذا برای دستگیری و معاونت با همچو اشخاص در اکثر ممالک جهان موسساتی بنامهای مختلف باین منظور وجود دارد .

تجهیزات این موسسات به همکاری مردم آن وابسته است . در میهن عزیز ما افغانستان موسسه برای حمایت و معیشت مردم بینوایان و اطفال یتیم وجود دارد که اساس آنرا اعلیحضرت شهید سعید محمد نادر شاه (رح) از پول شخصی خویش در ۲۲ ثور ۱۳۰۹ گذاشته که ابتداء بنام دارالایتام

یاد میشد و به مرور زمان اسم دارالایتام جای خودرا به کلمه دارالمساکین گذاشت که امروز بنام مرستون یاد میشود . بهر صورت گرچه بنامهای مختلف هم یاد شود منظور و هدف آن يك چیز و آن تامین زندگی مردم

* بداخل تعمیر شعبات صنایع يك اتاق بوت و سه صدو پنج دانه كمر بند توسط برای شعبه گلدوزی و بافت ترتیب و با الماری ها و میز های کار مجهز گردیده است. شعبه گلدوزی - درین شعبه سرمیزی ، پشتی ، دستمال ، سر کوچی ، جاکت و دیگر پارچه ها تهیه گردیده که تعداد آن عبارت است از ۱۰۱ پارچه .

فعالیت صحتی مرستون :

اول - تعمیر شفاخانه که دارای اتاق های متعدد بوده ذریعه دیوار های چوبی به اتاقهای جداگانه برای بستری شدن طبقه انات و ذکور و اطفال جداگانه تخصیص داده شد و همچنین يك اتاق برای تجرید مریضان سازی ساخته شده است .
برای ادویه عاجل الماری های منظم ترتیب گردیده .
کارت های صحتی برای تمام مشمولین و طلاب ترتیب شده است .

معاونت هاییکه شفاخانه مرستون دریافت داشته:-

شیر سیکم که از طرف یونسف داده شده ۳۷۵ کارتن شیر روغنی که از طرف یونسف داده شده ۴۰ کارتن صابون که از طرف یونسف داده شده ۴۰ کارتن ادویه که از طرف یونسف داده شده ۲۱ کارتن
* يك تعداد سامان پانسمان نیز از طرف افغانی سره میاشت داده شده است .
* دوصند وق سامان کمک های او لیه بنا کتابهای آن از طرف سره میاشت داده شده
* پنجصد قطی کامپوت برای مریضان از طرف سره میاشت داده شده .
سیو چهار قلم ادویه مختلفه از طرف وزارت صحتیه داده شده .
* تابلیت ویتامین اطفال از طرف کیورمدیکو داده شده ۳۴۰۰۰ تابلیت .
* روغن ماهی از طرف کیورمدیکو داده شده ۴۸ بوتل .

سوم - فعالیت های شفاخانه مرستون در قسمت تداوی مریضان:-

مریضان سرپا که از طرف شفاخانه معاینه ادویه داده شده اند ۲۹۸۰ نفر
مریضانیکه پانسمان شده اند ۱۸۹۳ نفر
مریضانیکه بستر گردیده و معالجه شده اند ۶ نفر
مریضانیکه بداخل اتاقهای نشمین شان تحت تداوی ورژیم گرفته شده اند ۵۲۶۶ نفر
مقدار شیر که برای طلاب و طلبات پرورشگاه در طول سال داده شده ۸۵۶۰ پوند
مقدار شیر که برای طلاب و طلبات خردسال داده شده ۱۲۰۳ پوند
مقدار شیر که برای طلاب و اطفال خردسال مقدار شیر که برای مشمولین مرستون در طول سال داده شده ۱۷۶۰ پوند
کامپوت برای اطفال و مریضان داخل مرستون داده شده ۴۵۰ قطی
ویتامینیکه در طول سال بمصرف رسیده ۵۲۳۲۱ تابلیت
صابون یونسف که در طول سال بمصرف رسیده ۷۳۰۸ کله

* يك میدان سیورت برای طلاب در ساحه يك جریب زمین نزدیک تعمیر پرورشگاه ساخته شده است .
* در پیش روی تعمیر پرورشگاه میدان بزرگ بشکل چمن ساخته شده .
* بداخل تعمیرات سابقه چند اتاق برای حفاظت حیوانات تهیه گردیده .
قسمت املاک و زراعت مرستون :-

اول غرس نهال .
۱ - نهال متمر ۱۲۵۰ - اصله .
۲ - نهال غیر متمر ۱۳۹۰ - اصله .
دوم - هشتاد جریب زمین از زمینهای شرقی سرک مرستون توسط ماشین های معاونتسی وزارت فواید عامه و وزارت زراعت و آبیاری ذریعه عملیه مرستون کرد بندی و آماده زرع گردیده .
مرستون يك مقدار گندم ، جو ، جوار ، نسک ، مشنگ ، کچالو ، بادجان ، سیر ، پیاز ، تربوز ، بادرنگ ، چارمغز تخم شاخل وغیره نیز از زمین های خود حاصل گرفته است .
شعبات صنعتی مرستون:-

شعبه نجاری - در طول سال ۱۳۴۵ برعلاوه ترمیمات و مسطح بعضی از اتاقها به تعداد ۷۱۹ قلم سامان نجاری از قبیل چوکی ، الماری ، در پرده ، تخته مشق طلاب وغیره تهیه و طرف استفاده مشمولین و شعبات مربوط مرستون قرار داده شده است .

شعبه بوت دوزی - از شروع تا ختسم سال ۴۵ یکپزارو سه صدو پنجاهو سه جوړه

جمعیت افغانی سره میاشت با صلیب احمر بین‌المللی و جمعیت های ممالک جهان از رهگذر مسافرتها و دید و بازدید ها توسعه و انکشاف پذیرفت در عرصه این مدت حضور والا حضرت دعوت نامه های بعضی جمعیتها را پذیرفته و به آن ممالک سفر فرموده اند .

مسافرتها و الا حضرت باعث توسعه حسن تفاهم ملی و تقویة ارتباط سره میاشت با جمعیتهای ممالک مذکور و ایجاد فضای همکاری در ساحه های ملی و بین المللی برای تحکیم روابط جمعیت با سایر مجامع و مساعد نمودن زمینه برای مساعدت های متقابل و طرفین مفید واقع گردیده همچنان اراکین جمعیت

افغانی سره میاشت نیز با اثر دعوت جمعیت های هلال، صلیب و شیر خور شید سرخ به یکجمله ممالک سفر نموده اند و از تشکیلات، فعالیت و اجراءات جمعیتهای ممالک مذکور بمعلومات خود اندوخته و از فعالیت و خدمات جمعیت افغانی سره میاشت و مفکوره عالی و پلانیهای ارزنده سره میاشت برای پرستل جمعیتهای ممالک مذکور معلومات داده اند .

همچنان شخصیت های بزرگ جمعیت های ممالک جهان با اثر دعوت جمعیت افغانی سره میاشت به افغانستان سفر نموده و در مدت اقامت خودها بعضی ایشان بحضور اعلیحضرت معظم همایونی و والا حضرت شهزاده احمد شاه رئیس عالی جمعیت شرفیاب و با سایر شخصیت های افغانستان معرفی گردیده و از تاسیسات جمعیت افغانی سره میاشت دیدن کرده و به فعالیتهای آن آشنا شدند و در حین زمان از پروژه های به ثمر رسیده و بعضی جاهای افغانستان که شهرت باستانی و بین المللی دارد نیز دیدن نموده که بشرح ذیل از دید و بازدید های هیأت جمعیت افغانی سره میاشت و هیات های ممالک دو ست می پردازیم:-

دامنه رفت و آمد های هیأت جمعیت افغانی سره میاشت بخارج و هیات جمعیت های هلال صلیب و شیر و خورشید سرخ جهان به افغانستان از سال ۱۳۴۲ بدین طرف توسعه یافته است.

هكذا والا حضرت شهزاده احمد شاه رئیس عالی جمعیت افغانی سره میاشت و همسر محترم شان والا حضرت خاتول بنا بدعوت حکومت اتحاد شوروی بتاريخ ۲۰ سرطان ۱۳۴۵ مصادف با ۱۱

مرستون در سال ۱۳۴۵ روابط خود را با رضاکاران خارجی وسعت داده يك قرارداد باریاست پیسکور آلمان در افغانستان عقد نموده که مطابق آن یکنفر مدیره باسه نفر همکار خود برای مدت دو سال اداره پرورشگاه را به عهده گرفته اند . که اکنون پیغله فائیلش میت بحیث مدیره و پیغله حلگاه و پیغله خسته و پیغله کرسنا بصفت اعضاء در پرورشگاه مصروف خدمت هستند . همچنین بناغلی پورکین رضاکار آلمانی وظیفه سرمنتظمی رادر پرورشگاه مرستون به عهده گرفته است . و پیغله گرزبلا در شق خیاطی صنایع مرستون وظیفه معلمه خیاطی را اجراء میکند .

میرمن شاباز آمر اداره ملل متحد در کابل نظارت حمام دادن و نظافت زنان معیوب مرستون را در هفته دو بار بمهده گرفته است .

بناغلی رانی لوکس رضاکار امریکایی مراقبت نظافت و تبدیل نمودن رخت و صفایی اتاقها و بستره های مردان و پسران خردسال و اشخاص معیوب و ناتوان را تحت پروگرام منظم همه روزه اجراء میکند .

ماری ارین هون رضاکار امریکایی در امور اجتماعی مرستون .

شریکی رضاکار امریکایی وظیفه نرسنگ را در شفاخانه مرستون پیغله بار باره خانم دنمارکی از عرصه دو ماه باینطرف در شیر خوارگاه بانرس های داخلی همکاری دارد . ورنچو خانم آمر خوراکی و مواد غذایی جهان در کابل بصفت نرس در شفاخانه مرستون همکاری میکند .

پروگرامهای تربیوی در مرستون در سال ۱۳۴۵ بکلی تغییر داده شده و بشکل عصری در آمده که تحت نظر رضاکاران خارجی و معلمین داخلی بصورت منظم جریان دارد . برای اوقات فراغت اطفال در تعمیر کودستان يك اتاق مخصوص جهت آموختن کار دستی تخصیص داده شده که تحت نظر معلمه خارجی همه روزه اطفال مطابق پروگرام در آنجا مصروف ساخته میشوند . يك کتابخانه کوچک در سال ۴۵ جدیداً

افتتاح گردیده که مورد استفاده طلاب و طلبات مرستون قرار گرفته است .

در قسمت روابط خارجی:-

از زمانیکه والا حضرت شهزاده احمد شاه علاقه مستقیم به جمعیت گرفته اند تماس

سويدن بعد از اشتراك در كنفرانس بين المللي حوزه جنوب شرق آسيا و بازديد از ممالك نيپال ، هند ، پاكستان و چندين ممالك ديگر در جريان سال ۴۵ بكا بل وارد گرديد . وي در مدت توقف سه روزه خود در كابل با پوهاند انوري سكرتر جنرال سره مياشت ملاقات نموده از مرستون و مراكز امداد اوليه جمعيت نيز ديدن نمود .

ښاغلي سمويل الكزنډر كوناړد رئيس كمېته صليب احمر بين المللي بنا بر دعوت جمعيت افغاني سره مياشت جهت يك باز ديد سه روزه باخانم خود وارد كابل گرديد و بحضور اعليحضرت معظم همايوني و الاحضرت رئيس جمعيت شرفياب شد و بااراكين سره مياشت و مرستون و موزيم كابل تماس گرفت .

اين بود يك نظر اجمالي بر فعاليت هاي افغاني سره مياشت طی سال گذشته که با اختصار توضیح یافت .
ضمناً ناگفته نباید گذاشت که در ائرلند شدن سطح آب دریای هیلمند و بارانها بازمه در چخانسور ، ننگرهار و بعضی حصص دیگر مملکت سیلابهای وارد نمود که باعث خسارات مالی و جانی شد .

سره مياشت يك بار دگر هياتهای خود را به ننگرهار و چخانسور اعزام نموده و يك مقدار كافي مواد خوراكي و پوشاكي را برای آسيب ديدهگان توزيع نموده است .

جولای ۱۹۶۶ غرض يك مسافرت دوستانه و حسن نيت به مسكو عزيمت فرمودند درين مسافرت دكتور جمال الدين جيلاني ښاغلي غلام عثمان علومي معاون رياست تشریفات، ميرمن رقيه ميوند خانم تورن جنرال عبدالرزاق ميوند و ښاغلي محمد نعيم بهار عضوء شعبه شرق دور مديريت روابط سياسي وزارت امور خارجه شرف معيت و الاحضرتين را داشتند .

و الاحضرتين در مدت توقف ۱۷ روزه خود در اتحاد شوروی طبق پروگرام مرتبه از شهر های مسكو ، ليننگراد، كييف ، يالتا و موسسات مختلف آنکشور ديدن نمودند .
و الاحضرت افخم ښاغلي اسکندروف نايب رئيس هيات رئيسه شوراي عالی اتحاد شوروی ملاقات نمودند .

ښاغلي شوسلي مدير شعبه جوانان ليگ صليب احمر بين المللي بنا بر دعوت جمعيت در ۱۱ ثور ۱۳۴۵ وارد كابل گرديدند . ښاغلي شوسلي طی اقامت يك هفته خود بحضور و الاحضرت مشرف گرديد و در مدت يك هفته در اطراف جمعيتهای جوانان سره مياشت و امكانات كك های ليگ صليب احمر بين المللي مطالعاتی نمود .

ښاغلي شوسلي از تاسيسات جمعيت و جاهای باستانی و تاريخی افغانستان ديدن کرد .

ميرمن مارگریت لينندا نماينده صليب احمر

د خوراکی مواد او عامه اړتیاوو اداري واحد

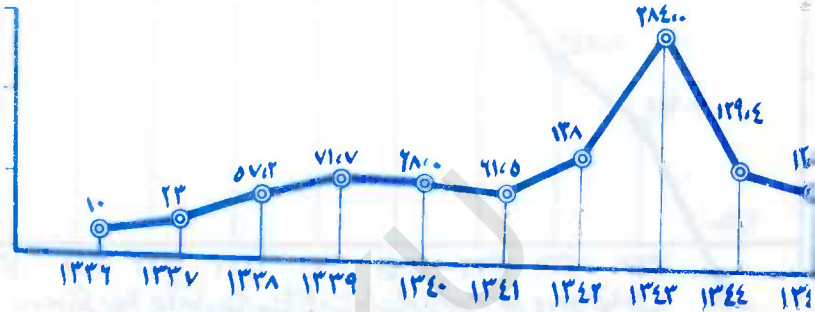
بي په وروستيو کالو کښي دلومړي ځل لپاره په ۱۳۱۶ کال کښي دغلي تهبی يو اختصاصی واحد د (ارزاقو شرکت) په نامه تا سيس کړي . دغی موسسی په هغه وخت کښي له داخلي پيداوار څخه اوږه . غوړی او وریجی او له خارجي توليداتو څخه بوره جای او نو ر ضروری شيان برابرول او هغه به بی په دولتي دوايرو . موسسو او اشخا صو ويشل .

په ۱۳۲۶ کال کښي دنړۍ ددوهمی لو یی جگړی وروستيو تاثیراتو او نو ر طبیعی عواملو په مملکت کی یوه فوق العاده قحطی را پیدا کړه نو دولت په هغه وخت کی (دعامی هوسایی مجلس) په نامه دیو مجلس جوړیدل ومنل . دغه مجلس دمالیې . اقتصاد د

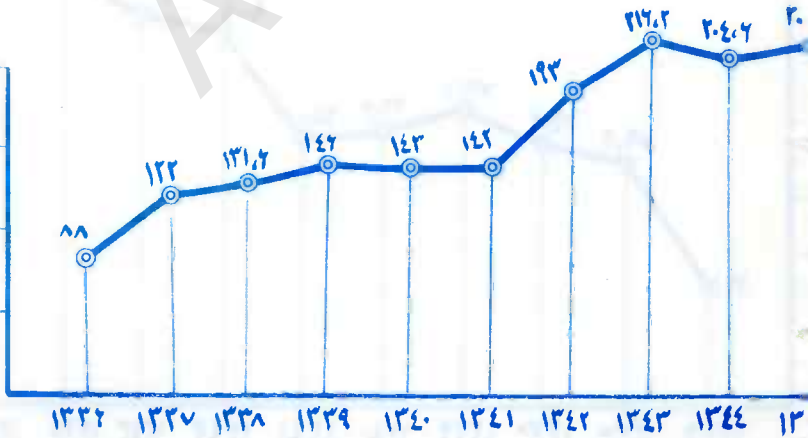
له دی کبله چه جامی . خواږه دهستو کی ځای له پیدایښت څخه تراوسه پوری دبشر د پاملرنی وړ مهم مشکل و او دی نو ځکه په دی باره کښي له پراخه فعالیت اوچدیدت څخه کار اخستیل شوی او اخستل کیر ی لکه چه دنړۍ پرمختلنی هیوادونه هم له دغه حیاتی پرابلم سره مخامخ دی او د علم او تخنیک په مرسته په دی هڅه کښي دی چه دغه معضله له پخوا نه زیاته ر فع کړی .

گړان افغانستان دتیر تاریخ له دو رو څخه تر نن ورځی پوری دلو بی او قحطی د رفع کولو له پاره تل زیاته پاملرنه کړی ده لکه چه دهمدغه مقصد او مهم اصل له مخی

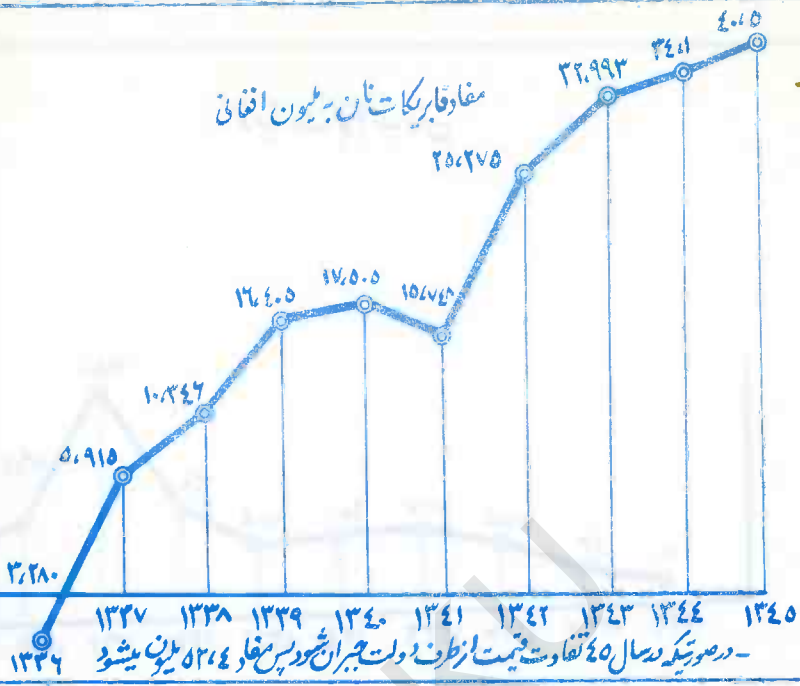
تولیات کلچوب بترن

تولیات وسطی شباروزی مواد پخته فابریکه نان بترن

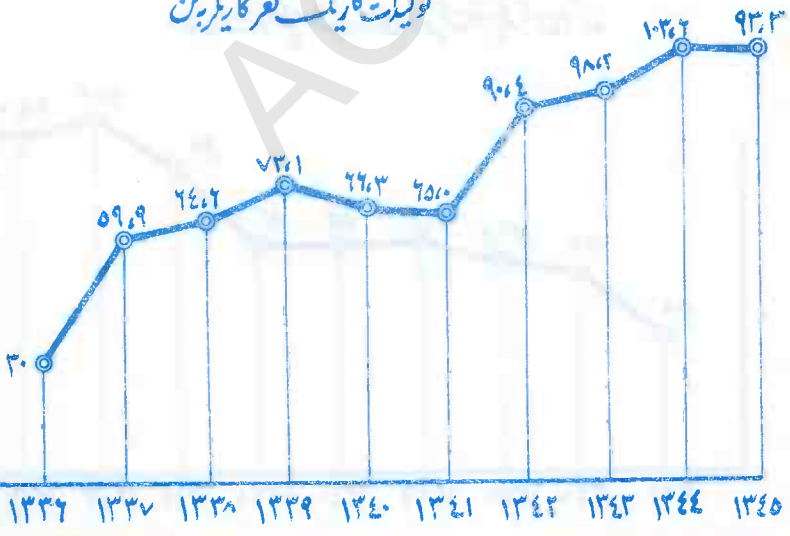

مقادیر برکات نان بیون افغانی

در صورتیکه در سال ۴۵ تفاوت قیمت از طرف دولت جبران شود پس مقدار ۵۲۴۴ تون میشود

تولیدات کاریک نغز کاریکر بتن

کښي دکړبون سيستم رواج کړې او دغه کار گټوره نتيجه ورکړه تر دې وروسته د غلي دتېبې رياست دهمدغې گټورې نتيجه له مخې خپل انکشافی پلانونه پراخه کړل او د مرکزي سيلو په څنگ کښي په کندهار او هرات کښي يې نوي فابريکي جوړې کړې چې په دې جمله کښي ځيني بار کونه هم جوړ کړل له بلې خوا دغنمو د کرهني په نظر د کښي داصلا حاتو موضوع ددولت په لړ د ديوې مستقلې پروژې په حيث دخپړني اوغور وړ وگرځيده دهمدغه راز اقداماتو نتيجه کښي دمرکزي سيلو تو ليدات له (۲۰) زرو تنو څخه (۳۰) زرو تنو ته جگ شول.سر بيره پردې چه په ۱۳۴۵ کال کښي د شوروي اتحاد دمرستي له لاري د مرکزي سيلو په څنگ کښي دوهمه زرنده دپلخمری له زرندي سره بشپړي شوي دي دلويديځ المان د حکومت په مرسته په کند ها ر او هرات کښي ديو شمير بارکونو او سيلو گانو جوړول په دريم پلان کښي په نظر کښي نيول شوي دي.

۱۳۴۵ کال دارزاقو داداري په سيستم کښي دتحويل کال شميرل کېږي. ځکه چه د تېبې غلي رياست ددولت له خوا (دارزاقو او عامه احتياجاتو اداري واحد) په نامه تعديل شو او سر پرستي يې يو تن مشاور وزير ته وسپارله شوه ددغه کال په پای کښي دغه موسسه دتصدي په سيستم د يوزر مليونو په پنگه (دافغانستان دخواراکي مواد او عامه اړتياو د موسسه) په نامه اووېنټله. د۱۳۴۵ کال په نيمايي کښي د صدراعظم ښاغلي محمد هاشم ميوند وال په امر او لارښوونه دموسسي دچارو له پاره يوکميسيون په کار پيل وکړ دغه کميسيون دواوژ رتونو له نايندگانو او دصدارت دمحاسبانو دديوان له رئيس څخه. عدلي وزير تر رياست لاندې جوړ شوي دي.

په همدغه موقع کښي دا تجويز و شو چه دکو پرايفو موسسه په پخوا دلو کسوشيانو واردولو له امله له انحطاط سره مخامخ شوي ده دخپل تعاوني مفهوم له مخې دې بير ته په پښو دروله شي چه دنو رو متر قسې هيواد و په څير دا موسسه هم خپل فعاليت بياشروع کړي او له دغې لاري زمونږ اړتياوي رفع کړي. نو ځکه ددغه کار لپاره يو کميسيون وټاکل شو چه دداخلی او څار جي متخصصينو له تجربو څخه په استفادي او غور او دقت څخه وروسته ورته يو ه

او کرهني له وزيرانو څخه جوړ شوي و چه په هغو کښي داقتصاد او محاسبي متخصصينو هم گډون کړي و. دمجلس وظيفه داوه چه دعامي هوسايي له کبله دغلي دتېبې او د ويشلو په سيستم دمر بوطو مسالو او د ارزاقو دشرکت دچارو مرا قبت او څار رنه وکړي.

دغه مجلس دلومړي ځل دپاره دنړۍ دنورو هيوادو په څير ددولتي ديوو اودمامورينو د کوپراتيف تاسيسول گټور وبلبل هغه وچه لومړي مواد دهمغو موسسو په ذريعه له داخل او خارج څخه برابر شول او دغه کارگټوره نتيجه ورکړه.

دعامي هوسايي مجلس په ۱۳۳۲ کال کښي (۱۵) زره ټنه اوږه دامريکي له متحدو ايالاتو څخه وارد کړل او هغه يې دهمدغه مجلس تر نظارت لاندې دامنيه قومانداني د کار کونکي په همکاري او دهمدردی تر څارني لاندې دکابل دښار په خلکو وويشل. خو په ۱۳۳۲ کال کښي نوموړي مجلس حکومت ته دغلي او نور شيانو دکمبود له امله د ارزاقو. شرکت په ځای. (غلي دتېبې رياست)

په نامه ديوې بلي موسسي دجوړيدو پيشنهاد وکړ. له بلې خوا به مملکت کښي دښو نو او ويا لو او تخنيکي پروژو دپه کار اچو لو سره دغذايي موادو برابرولو او ډوډي پخولو دعصري او مدرنو پروژو په تاسيسولو لاس پوري شو. ورپسې داووب لگو لو او کرهني پروژې په هيلمند او قطن کښي په کار ولويدی چه په همدغه وخت کښي دلازمونبول شويو تصميمونو له مخې دشوروي اتحاد او امريکي له حکو متونو څخه (۸۸۰) ټنه غله راښول شوه. تردې وروسته له پخوا نيو تجربو او د ۱۳۳۲ کال دغلي دکموالي څخه واخستل شوي تجربې له مخې د مرکزي سيلو په نامه په کابل کښي يو ه سيلو جوړه کړه چه هغه (۲۰) زره ټنه غله څاپولي شي او زرنده يې په ۲۴ ساعتو کې اوږه کولي او فابريکه يې په ۲۴ ساعتو کښي (۶۰) ټنه ډوډي او کلچي پخولي شي همدغه راز يوه بله سيلو چه (۲۰) زره ټنه غله څاپو لي شي په پلخمری کښي هم جوړه کړي شوي. دغه سيلوگانې دشوروي اتحاد دحکومت په مرسته د ۱۳۳۳- او ۱۳۳۵ کلو تر منځ جوړي او بشپړي شوي.

کله چه په ۱۳۳۶ کال کښي بيا دغلي کموالي محسوس شونو دولت په دې وخت کښي په خپلو گدامونو او ذخيرو کښي کافي غله لرله او دلومړي ځل له پاره يې په هيواد

ښاروالی او امنیتي قومانداني او دوزارتونو د دريوسو تنونمايندگانو په همکاري او کوششونو د پای تخت د نانبايانو څارنه په اختصا صی توگه وکړه.

دهغه نتيجو او تجربو له مخی چه د ۴۵ کال په پای او د ۱۳۴۶ کال په لومړی برخه کېښی دغلی دکمبود نه حاصلی شوی دی د خوراکی مواد او عامو اړتیاوو ریاست تصمیم وینو چه دکړهنی او اوبو لگولو د وزارت په مرسته د (غنمو پروژه) منځ ته راو پی ا و داسی لایحی طرح کړی چه دهغو له مخی د غلی وړانپولو. د دولت داملا کودحاصلاتو. ۱. و په هغو بانندی د څارنی دودو دکدامونو د تاسیسولو دحاصلاتو او بقایاوو را غوندولو ددریم پنځه کلن پلان په موده کېښی دنفوسو او عامه اړتیاوو دجدول له مخی دکدامونو د انکشاف (چه ۲۵۰ تنه غله ځای کړی شی) او دغلی دویشلو دسیستم په باب کلک تصمیمونه ونيول شی.

د ښار جوړولو ریاست

اداری په حیث له یو شمیر لایقو انجنیرانو او د ښار او کور جوړولو له متخصصینو سره د ټاکلی پروگرام په اساس په فعالیت بوخت دی او دهیواد داکثرو ولایاتو مرکزو نه چه ښاری پلانونه لری پرله پسې په ټولو ښارونو کېښی یې د ښار جوړولو پلانونه تر لاس لاندی دی.

د ښار جوړولو ریاست فعالیتونه:-

د ۱۳۴۵ دمیزان له میاشتی نه د ۱۳۴۶ کال تر میزان پوری.

لومړی برخه- قوانین. لویایح. مقررات.

۱- د ښار جوړولو دقانون مسودی اصولی مراحل تیریدل چه پخوا ددی علاقه دایرو په همکاري د ښار جوړولو ریاست له خواتر تیب شوی و. دغه قانون د ښار جوړولو دچارو په تنظیم او په منځ بیولو کېښی د ښار جوړولو د اداری. ښاروالیو او دخلکو وظایف څرگندوی.

۲- داستملاک دقانون مسو ده چه د عدلی او مالی دوزارتونو. داملاک او اسکان داداری ښاروالی او د ښار جوړولو داداری په واسطه ترتیب شوی ده په راتلونکی وخت کېښی به له اصولی مراحلو څخه تیر کړی شی.

۳- دنادر شاهمینی دپارتما نو دویشلو دلایحی تطبیقول چه دهغی مسوده د ښار جوړولو ریاست دکور جوړولو دموسسی او درهنی او تعمیراتی بانک په واسطه ترتیب شوی ده.

اساسنامه جوړه کړی چه دقانونی مراحلو دطی کولو نه وروسته دهیواد په هر گوټ او څنډه کېښی دخلکو دبیلو بیلو طبقو له پاره د محلی کانتینو نو په جوړو لو سره دکو پراتیفی نهضتو نو دمحرک په حیث ور څخه کار واخستل شی.

باید ووايو چه د ۴۵ کال په پای کېښی په ذخیرو کېښی دغلی نشتوالی له کبله په هیواد کېښی دغلی یو بی ساری کموالی پېښی شو او دغه کار دکوپراتیفی نهضتو نو مخه ونيوله. نود خوراکی مواد او عامه اړتیاوو اداره مجبوره شوله چه له امریکی څخه دغلی تر رارسیدلو پوری دخلکو د هوسایی له کبله خپله غله په پوره جدیت په مرکز او ولایاتو کېښی پر قطعاتو. مامورینو او خلکو وویشی او به عین حال کېښی له امریکی او شوروی اتحا د له حکو متو نو څخه غله رانیسی.

په همدغه وخت کېښی دخوراکی مواد او عامه اړتیاوو اداری دحکومت. پارلمان. کابل

د ښار او کورونو د جوړولو په چارو کېښی ددغی اداری فعالیت:-

د ښار جوړولو دریاست تاسیس:-

په هیواد کېښی دښارونو او کورونو د جوړولو دچارو داهمیت په نسبت په ۱۳۴۲ کال کېښی دقواید عامی وزارت په خپل تشکیل کېښی دلوی مدیریت په سویه دیوی لوی اداری اساس کېښود.

ددغی اداری اصلی وظیفه دښارونو او کورونو دجوړولو په چارو کېښی تنظیم روستل او لارښوونه ده، حکومت په ۱۳۴۳ کال کېښی دملگرو ملتو دمخصوص صندوق دپیشنهاد په اثر ددغی موسسی دفتسی او تخنیکي فعالیتونو په پاره کېښی د ښار او کورونو جوړولو اداری ته چه یو غوښتن لیک وړاندی کړی ومنل سو په دغه اساس دملگرو ملتو دمخصوص صندوق موسسه د ښارو نو او کورونو دجوړولو ادارې سره دیوی پنځه کلنې پروژی په صورت د ښار، جوړولو په مختلفو برخو کېښی دغی متخصصینو فنی سامانو او لوازمو او د ښار و جوړولو په مختلفو چارو کېښی دافغانی څلمو په روزلو کېښی مرسته کوی په ۱۳۴۴ کال د ښار جوړو لو لوی مدیریت ریاست ته لوړ کړی سو ا و اساسنامه یی له اصولی مراحلو نه تیر ه سو.

د ښار جوړولو ریاست نن دیوی مجهزی

ښاری پلانونه.

دانجنیري په برخو کښي داجتماعي. اقتصادي او حقوقي متخصصینو په گډون بشپړې اوموثر ښاری پلانونه ترتیب کړي شي دادي یوشمیر هغه پلانونه چه دیوکال په موده کښي دښار جوړولو په ریاست کښي ترتیب شوی دی.

دا څرگنده ده چه دیو ښار دپلان ترتیبول داایجابوی چه لومړی ځل دیو ښار دسا ح. دنفوسو صنعت او تجارت له مخي را تلو نكي پر اختیا مطالعه شي.

نو ددغه منظور په اساس دښار جوړو لو ریاست سره له دی چه کافی فنی پرسو نل نه لری بیایي هم تر ممکن حده هڅه کړی ده چه ښاری پلانونه ددغو مطالعاتو پد اساس ترتیب کړی دنفوسو دقیقې احصایی نه لرل او دخلکو اقتصادي او اجتماعي وضع ښه نه پوهیدل دیو ښار د جوړونكي وظيفه ډیر ه درنده وی او له مشکلا تو سره یی مخامخوی نوپه دی سبب ددی دپاره چه په څو راتلونکو کلونو کښي او یا دا چه تر هغه پوری چه موثقي احصایی نه لرل او دخلکو اقتصادي او اجتماعي وضع ښه نه پوهیدل دیو ښار جوړونكي وظيفه ډیر ډرند ه وی او له مشکلا توسره یی مخامخوی نوپه دی نسبت ددی دپاره چه په څو راتلو نكو كلو نو کښي او یا دا چه تر هغه پوری چه موثقي احصایی او صحیح معلومات لاس ته راځي او دښارونو دانكشا فی فعالیتونو ساحه او زمینه برابرپړی دښار جوړولو ریاست دخپل صلاحیت په ساحه کښي دلنډو او اوږدو مودو پروگرامو نه په نظر کښي نیولی دی.

۱-دهرات دښار عمومی پلان تقریباً (دوسو زرو تنو) دپاره چه ددغه ښار پراختیا دراتلونکو شلو کلو په موده کښي ټاکي.

۲- دفره دښار انكشافی پلان.

۳- دكا پیسا دولايت مرکز محمود راقی.

۴- د مزار شریف دښار انكشا فی پلان.

۵- دفیض آباد دښار انكشافی پلان.

۶- دسمنگان دښار انكشا فی پلان.

۷- دکنړو دولايت مرکز داسعد آباد دښار انكشافی پلان.

۸- دپکتیا دولايت مرکز د گردیز دښار انكشافی پلان.

۹- دفارياپ دولايت د مرکز انكشا فی پلان.

۱۰- دلغمان دولايت دمرکز انكشا فی پلان.

۱۱- دلوگر دولايت دمرکز انكشا فی پلان.

۱۲- دغزني دولايت د مرکز انكشا فی پلان.

دښار او ولسوا ليو تفصیلی پلانو نه.

دکابل ښار

۱۳- په کابل کښي دوزير اکبرخان دمينی تفصیلی پلان.

۱۴- په کابل کښي دسيد نور محمد شاه ميني ددوهمی. دریمی او څلرمی پر خوتفصیلی پلان.

۱۵- دخیر خانی دپروزی پلان.

۱۶- پنځه زرو تنو دپاره دخیر خانی د پروزی دلومړی. برخی تفصیلی پلان.

۱۷- دکابل دافشار دساحی تفصیلی پلان.

۱۸- دحبیبی له لیسې نه دشوروی اتحاد سفارت پوری دچاردهی دساحی تفصیلی پلان.

۱۹- دپایتخت اداری عمومی مرکز او د استقلال دپارک تفصیلی پلان.

۲۰- له بادام باغ څخه تر انصاری سرک پوری دپروزی تفصیلی پلان.

۲۱- دزازه ښار دیو برخی د تجربوی اصلاح کولو پروژه.

۲۲- دسک بچه ها و دکوچی دا صلاح تفصیلی پلان.

دیو عمومی مطالعی په اساس او د موجوده معلوماتو او احصاییو له مخي دیوه ښار د انكشاف مفکوره ترتیب شوی او دعو می پلان دمفکوری له مخي دهغه یوه برخه دتفصیلی پلان په صورت تهیه او آماده کپړی چه د ښاروالی ریاست وکړای سي دښاراحتیاجات او آنی مشکلات لری کړی په دغی موده کښي دښار جوړولو ریاست گوښښ کوی چه ډیر دقیق او صحیح معلومات لاس ته راوړی اود یو عمومی ښه پلان په تطبیق سره چه محیطی او اجتماعي حقایقو ته ورنږدی وی ترتیب شي.

دښاری پلانونو په ترتیب کښي د ښار و موقعیت. پراختیا ترانزیت او دښارو دننه سرکو شبکی تجارتی. اداری کلتور تربیوی او تقریحي مرکزونه دهستو گنځیو دساحو موقعیت او دخلکو دژوند، کار او تفریح له نگاه څخه له اجتماعي مراکزو سره د دغو ساحو ارتباط تر ممکن حده پوری په نظر کښي نیول شوی دی، هیله ده چه د ښار جوړولو ریاست وکړای سي چه دزیات شمیر کار کوونکو سره دښار جوړولو مهندسی. انجنیري. ساختمان داوبو رسولو او بدرقتو

بي چه ډير کوچني کم مصرفه او داحتياجياتو له مخي پوره او بشپړي دي، دخير خانې د پروژې په برخه کښي په نظر کښي نيول شوي دي چه البته زر تر زره به په جدیت سره به جوړولو بي لاس پوري سي له پلي خوا دښار جوړولو رياست ددغو څايو د نقشو په څرنگوالي کي ډير کوشش کړي دي چه دافغاني لرغونو عمارتو طرز بيرته را ژوندي سي او له مينځ لاپه نسي.

دښارو جوړولو رياست هيله لري چه ددغو پروگراموله تطبيق سره په افغانستان کښي د بي کوري مشکل هيسته لري سي او دخلکو دهستوگني بڼه لاهم ښه کړي. نو په همدې اساس دښار جوړولو رياست په دي برخه کښي يو لې داسي اقدامات کړي.

۱- په سيد نور محمد شاه مينه کښي څو تيبه ارزان بيه کورونه دخلکو او دفاع وزارت دکور جوړولو د يونټ په واسطه جوړيږي.

۲- څو تيبه ارزان بيه کورونه دخلکو اويا دحکومت په واسطه په سيد نور محمد شاه مينه او خير خانه کښي جوړيږي.

(۳) يوتيب هوتلونه په جلال آباد کښي جوړيږي ۴- څو تيبه ارزان بيه کورونه دافغانستان

په مختلفو برخو کښي دهرې منطقي داجتماعي او اقليمي شرايطو او دتعميراتي موادو په نظر کښي نيول سره جوړيږي.

۵- دچخانسور په ولايت کښي څو تيبه گنبدي کورونه جوړيږي.

دځينو پروژو خط اندازي او پرمخ بيول
اول- دکابل دوحشي حيوانانود باغ پروژه ددغه باغ دځينو برخو ساختماني نقشو سره دوهم- دسرک جوړولو خط اندازي او د اوبو رسولو دپروژي شروع او دخير خانې په پروژه کښي دمخکو ويشل.

درېم- دسرک جوړولو خط اندازي او دسيد نور محمد شاه مينه په پروژه کښي دمخکو ويشل او داوبو درسولو چاري.

څلورم- دسرک جوړولو خط اندازي او د وزير اکبر خان په مينه کښي ښاري اونوري چاري اجرا کول.

پنځم- ددقرغي په پروژه کښي دمخکو ويشل او دسرک جوړولو خط اندازي.

د معلوماتو او احصايو يوه درېونو مطالعي
په دي نسبت چه دښار جوړولو رياست دښار جوړولو او کور جوړولو ټول فني مسايل دنفوسو د احصايي، مهاجرينو دخلکو د مختلفو طبقاتو داحصايي او ددوي اجتماعي او اقتصادي وضعي په اساس ترتيبوي نو له يو کال را په دوخواه ددغه راز معلوماتو او

۲۳- دقرغي دپروژي دلومړي او دوهمي پراخي تفصيلي پلان.

نور ښارونه.
۲۴- دهرات دښار دانکشاف ديوي برخي تفصيلي پلان.

۲۵- دمزار شريف دښار دانکشاف ديوي برخي تفصيلي پلان.

۲۶- دجلال آباد دريگت شاه مراد خان تفصيلي پلان.

۲۷- دجلال آباد دهوتلو تفصيلي پلان.

۲۸- دکندهار دښار ددوه انکشاف برخو تفصيلي پلان.

۲۹- دچاريکار دلويديخي برخي انکشاف پلان.

۳۰- دفراه په ولايت مربوط دښيننه ښار تفصيلي پلان.

۳۱- دپکتيا په ولايت پوري مربوط د خوست دښار تفصيلي پلان.

۳۲- دپکتيا په ولايت پوري مربوط دارگون دښار تفصيلي پلان.

۳۳- دپکتيا په ولايت پوري مربوط ځمکينو دښار تفصيلي پلان.

۳۴- دپکتيا په ولايت پوري مربوط دسيدکرم دښار تفصيلي پلان.

۳۵- دتخار ولايت مرکز د تالقانو ديوي برخي تفصيلي پلان.

۳۶- دوردگو په ولايت پوري مربوط د ميدان تفصيلي پلان.

۳۷- دغزني ولايت پوري مربوط دجاغريو دولسوالي تفصيلي پلان.

۳۸- دسروبي دکوچني تجارتي مرکز تفصيلي پلان.

۳۹- دتخار په ولايت کښي د خوتجاري مرکزنو تفصيلي پلان.

د کورونو د جوړولو پروژي

د بي کوري مشکل په ټولو هيوادو کښي يو لوي پرابلم ايجاد کړي دي، چه البته دغه مشکل دنورو مملکتو په نسبت دو سره ستر مشکل نه دي مگر دښارو جوړولورياست ددي دپاره چه په راتلونکو وختو کښي دا مشکل لامشکل او لوي نه سي سرله اوسه دکورونو دجوړولو يولې پروگرامونه تر لاس لاندې نيولي دي دغه کورونه به ارزانه او کم مصرفه وي چه دښار بي وزلو او متوسطو خلکو دپاره په نظر کښي نيول شوي دي لکه چه يوه سلسله دغه راز کورونه چه د ښار جوړولو له خوا بي نقشي ترتيب شوي ددفاع وزارت په همکاري په سيد نور محمد شاه مينه کښي جوړ شوي دي دوهمه سلسله

احصایو په راټولو یې لاس پورې کړی دی د (۴۶) او (۴۷) کلونو په موده کې د دینار جوړولو ریاست په خپل پروگرام کې د دینار برخو یعنی کابل، لوگر او د پروان د منظمو پلان ترتیبول ځای کېږي دی دغه

پلانونه یې د نفوسو د احصایې له نظر تحلیل کړي او په هره برخه کې یې د نفوس پېرېستې مخصوصا په ښارونو کې یې او د نفوس حرکت یې له عواملو سره تر مطالعې او تیار کړي- نو په دې صورت کې د ښارونو د منځ ته راتلو سره د ښارونو پراختیا او د اجتماعي مرکزو موجودیت او د پروان ښو و عواملو سنجش پېښېښې کیدای شي.

افغانستان و ملل متحد

پروگرام انکشافی ملل متحد در افغانستان مثل سابق ، طی سالیکه گذشت نیز یک سلسله فعالیت های را در راه انجام و معاونت برای انجام پروژه های انکشافی ، بعمل آورده است که اهم آن را درین جا شرح میدهم .

(اداره)

انکشاف دهات

تاسیس شده در یک دهه را در طرف یکسال دو چند میگرداند بدون شبهه بر مدارک مالی، قوای بشری و منابع دیگر باز سنگینی را تحمیل مینماید .

تربیه عملی و نظری اولین دسته رهنمایان تدبیر منزل بهام نومبر ۱۹۶۵ اگمال شد . از جمله ۱۵ نفری که شامل امتحان شدند ۱۱ نفر با موفقیت فارغ گردیدند . ریاست انکشاف دهات پلانی طرح نموده که بموجب آن از فارغ التحصیلان مذکور قسما بحیثیت ماورین عادی و قسما آموزگار های افتخاری در مکاتب مربوطه استفاده میکند .

تئور عمارت مرکز تربیه گلزار پسر رسید و دستگاه طباعتی آفست نصب گردید . اطافهای کتابخانه و نمایش نیز سر و صورت خوبی بخود گرفتند و همچنین امور کانتین کوپراتیف و کار نصب و اگمال ورکشاپ تخنیکي برای امور تربیوی وهم تهیه وسایط و تسهیلات پروژه های مربوط از ناحیه ترمیم و اثر پمپ ها و ساختمان لاترین های زمینی سردست است . به عبارته دیگر وسایط تربیوی و تسهیلات طبیعی به پیمانته وسیعی در طرف سال احداث گردید یا وسعت داده شد . در خوست مرکز ولایت پکتیا سیمیناری برای راهنمای دهات یعنی ولسل ها دایر گردید . این تجربه ، خیلی مفید بوده و بار دیگر آرزوی مقامات مربوطه را نسبت بانعقاد اینگونه سیمینار ها در سایر ولایات تاکید نمود . نظر به فیصله که رایج به افتتاح ۲۴ پروژه جدید بعمل آمده پرسنل بسیار زیادی با ید تحت تربیه گرفته شود . عده مجموعی پرسنل

در پالیسی ریاست انکشاف دهات تبدیل عمده رونما شد . تصمیم جامعی در مورد ارتباط مستقیم ریاست انکشاف دهات با وزارت داخله اتخاذ گردید . الحاق ریاست موصوفه بوزارت داخله متضمن بر فواید آنی الذکر میباشد (الف) همکاری مقامات اداری مملکت با کارکنان انکشاف جمعیت در مناطق فعالیت آن بشکل آسانتر .

(ب) اعطای وضع انکشافی باین پروگرام و متوجه ساختن مسوولیت بیشتر و لسوا لهما وعلاقه دار ها که مسوولیت امور قضایی را از دوش آنها برداشته ، و بنا بران میتوانند وقت بیشتر رابه فعالیت های رفاهی وانکشافی وقت کنند.

(ج) وزارت داخله با حیثیت و صلاحیت زیاد انسجام بهتر امور را با وزارت های همکار این پروگرام تضمین نموده میتواند . در اوایل سال ۱۹۶۶ چهار پروژه جدید افتتاح گردید و باین ترتیب تعداد پروژه ها را به ۲۳ رساند . حکومت تصمیم گرفت تا به تعداد ۲۴ پروژه دگر را در خلال مدت پلان دوم افتتاح بنماید که منجمله ۵ پروژه رسما افتتاح شده اما تهیه پرسنل ، سامان و غیره آن تکمیل نگردیده است . کارسروی ۱۹ منطقه مستعد عنقریب بسر میرسد و توقع میرود که اکثر آن افتتاح خواهد شد . اعلیحضرت معظم همایونی ضمن مسافرت اخیرشان در حصص مرکزی (هزاره جات) تاسیس سه پروژه انکشاف دهات را امردادند . پروژه های مذکور تحت غور قرار گرفته است . این جهش که نتیجه آن شمار پروژه های

اجرای وظیفه میگردند. بتعداد کونتر پارت در طرف سال با تعیین يك امر اداری يك مهندس يك متخصص اقتصادی تعمیرات يك حقوقدان و يك عده انجنیر های جوان افزودی رونما گردید. انجنیر های موصوف در خلال سال بغرض تحصیلات مزید به اضلاع متحدہ امریکا فرستاده شدند.

حکومت افغانستان نیز به نوبه خود يك عده مستخدمین خارجی را استخدام نمود که از جمله سه نفر متخصص بلغاریائی در رشته مهندسی پلان شهری در تمام سال آماده همکاری بود. يك مهندس پلان و يك سروی یر پولندی هم برای مدتی با پروژه همکاری نمودند.

در ترتیب پلان شهری وظیفه عاجل همانا تهیه يك پلان برای تمام شهر های بزرگ بشمار میرفت. تا حد اقل رهنمائی و کنترل انکشافات جدید را احتواء کند. این وظیفه بانثر ازدیاد تعداد ولایات مملکت هنوز هم مشکلتتر شد. در چندین ولایت جدیدالشکل باید پلان مرکز اداری جدید طرح گردد.

بهر حال در زمینه پیشرفت زیادی صورت گرفته و یکعده از پلانهای تهیه شده فعلی نفوس شهری افغانستان از روی تناسب تعداد نفوس عمومی مملکت کوچکست و لی چنین مینماید که این وضع در آینده بسرعت تغییر خواهد کرد. بنا بران توقع میرود که کابل بانفوس موجوده (۴۵۰۰۰۰ نفوس) در طرف بیست سال دارای يك ملیون نفوس خواهد بود. تا جائیکه امکان پذیر باشد انکشافات و ترقیات جدید شهر سازی به شهر های دیگر غیر از کابل نیز عملی میگردد و پلانگذاری دقیق را ایجاب خواهد نمود.

ترتیب قانون ساختمان عمارات جدید آغاز گردید. کنترل عمارات جدید در شهر کابل و ماحول آن بعلت حجم شهر وسرعتی که عمران به آن صورت میگیرد مخصوصامشکل بوده است شهر از محدود بلدی تجاوز نمود این امر وضع پیچیده سابقهرا پیچیده تر ساخته است. در عین زمان قیمت زمین تعمیر بلند رفته است. يك پلان شهر کابل تحت تعاون دو جانبه ترتیب یافته اما قبل از اجراء و تعمیل آن کار های زیادی باید انجام شود.

تا جائیکه مسئله به شهر کابل تعلق میگیرد اجراءات سال گذشته متمرکز بر دو وظیفه بوده است.

کار های مقدماتی و آمادگی جهت یاهسیستم کنترل مکملتر.

تسهیل نرخهای زمین عمارت با تهیه زمین

ها اعم از سابقه و موجوده در حدود ۲۴۰ نفر است.

پلانی بغرض انکشاف علمی و متمرکز بودن زراعت و آبیاری به پیمانہ کوچک و صنایع دهات در وادی لوگر ترتیب و بنانک مذکور تقدیم شد. قسمت بر جسته و اساسی پلان مزبور را استفاده از خدمات توسعه زراعتی پروژه های انکشاف جمعیت تشکیل میدهد.

شرکت های کوپراتیف مواد استهلاکی در مراکز پروژه های لوگر نمبر اول و لوگر نمبر دوم و همچنین در مرکز تربیه گلزار تاسیس گردید، اصولنامه شرکت های کوپراتیف هم اکنون تحت غور حکومت قرار دارد و عنقریب به تصویب خواهد رسید.

پروژه چرمگری چاریکار بکار خود بخوبی ادامه داد. متخصص موسسه بین المللی کار جهت سروی امکانات تاسیس چرم گری های از این قبیل در دیگر مواضع به بعضی حصص مملکت گردش نمود.

پروگرام حفظ الصحه به پیمانہ وسیع پیشرفت حاصل کرد. پلانهای مکمل تهیه آب نوشیدنی برای هفت پروژه انکشاف جمعیت ترتیب شده و کار ان در حال انکشاف میباشد. متخصص دکلیو جرگه به هرکنج و کنار مملکت سفر نموده باجرگه های دهاتی، مامورین پروژه و والیها و ولسوالها مذاکراتی درین رشته بعمل آورد. از آن بعد مصروف تسوید قانون سیستم دکلو جرگه بوده و مسوده قانون فعلا تحت غور حکومت قرار دارد.

چون پروگرام انکشاف جمعیت به سرعت وسعت داده میشود و تبدلاتی در آن صورت میگردد چنانچه فعلا بحیث مسوده سومین پلان پنجساله ترتیب یافته است بنا بران راپور هیئت متذکره بامراق انتظار برده میشود تا تغییرات و اصلاحات مناسب در پروگرام و پلان مذکور بعمل آمده باشد.

ریاست خانه سازی و شهر سازی

منجمله متخصصین که در پلان عملیات پروژه مذکور استخدام گردیده است يك انجنیر تعمیرات به ماه نومبر ۱۹۶۵ مقرر شد و يك متخصص اقتصادی تعمیرات به ماه اپریل ۱۹۶۶ بکار آغاز نمود.

یگنفر امر اداری و پروگرام به کابل مواصلت نمود.

همکاری که بر حسب پلان عملیات از طرف حکومت بهموسسانه شدند عبارت بود از رئیس خانه سازی و شهر سازی و معاون ریاست چنانچه هر دویشان در پست های مربوطه

امکان ساختمان تخته های سمنتی سنگ ریشه در افغانستان تحت مطالعه گرفته میشود. دستک که باستثنای چوب سپیدار کمیاب و گران است پروبلم دیگری بهم میرساند که محتاج بمطالعات مزید میباشد داشسپای خشت پزی که از آن استفاده میکنند همه بیک سان موثر نبوده و مشکل محروقات نیز در بین عرض وجود مینماید - این موضوع نیز تفحص بیشتری را ایجاب میکند . نرخ بعضی مواد خیلی بلند بنظر میرسد و اینهم پروبلمی است که باید تحت غور آید و چاره آن شود .

بنابراین پروگرام تخصصات و مطالعات در اطراف مواد تعمیراتی بکار آغاز کرد. معلومات اساسی به پیمانها خیلی اندک در دسترس استفاده قرار دارد . این امر مستوجب یک اندازه زیاد تجارب معمولی گردید . محض برای اینکه خواص عمده و اصلی مواد موجود تعمیراتی مانند خشت پخته و دستک به تفصیل معلوم شده باشد انواع جدید پوشش بام هم اکنون تحت تجربه گرفته میشود .

توقع میرود در خلال سال دوم عملیات پروژه همه گونه تخصصات و اکتشافات لازمه بکار برده شود تا ساختمان خانه های ارزان بها به پیمانها قابل ملاحظه پیشرفت کند و هم بکار مشکل تهیه سرویسهای عامه به کمیت و کیفیت مناسب آغاز شود .

تحقیقات آبهای زمینی

این پروژه شامل است بر تحقیقات منابع آبهای زمینی در چهار منطقه جداگانه مثل چاریکار سروبی ، کنواز و یوکواکه از همه بزرگتر است برای شروع فعالیت پروژه انتخاب شده .

این منطقه رویهمرفته چهارده هزار کیلومتر مربع تقریباً در نیم راه کابل و قندهار وقوع دارد. منجمله شهر های غزنی در شمال ، زرغون شهر در شرق و ازه خواه در جنوب شرق و مقر در غرب مرکزی آن منطقه قرار گرفته اند. این منطقه شاملست بر حوضه های که دریا های ترنک و نهار علیا ، دریای وسطی و سفلی غزنی و حصص وسطی و سفلی معاونین آن یعنی جلگه دریا های غزنی و نهار چنانچه در اکثر اوقات سال خشک میباشد در آب استاده مقرر میریزند - آب استاده عبارت از یک غدیر آب شور است که ساحه آن زیادتر از صد کیلو متر مربع بوده و در قسمت غرب مرکزی منطقه پروژه وقوع دارد . دریای ترنک بیرون از منطقه باستقامت جنوب غربی جریان داشته در جوار کندهار بادریای ارغنداب یکجا میشود .

ارزان جهت یک عده مراجعین محتاج . لهذا کارهای مقدماتی سلسله الحاقیه که بطرف شمال و خارج شهر کابل ساخته خواهد شد آغاز شده و کاری که در سید نور و محمد شاه مینه میشود و ذیلا به آن اشاره رفته است نیز تأثیری بر تهیه زمین ارزان دارد . تشکیل ریاست خانه سازی خیلی موفقتاب گردید . در سید نور محمد شاه مینه به جنوب شرقی شهر کابل نمره های زمین به نرخ مناسب و ارزان به یک عده مستحقین تهیه شد که مصرف تعمیر خود را طبق پلانهای مرتبه ریاست خانه سازی تادیه میتوانستند . ریاست خانه سازی یکگنفر انجنیر تعمیرات را نیز بغرض نظارت ازکار دارها و اشخاص انفرادی تعیین نمود .

تخمین ۷۰۰ خانه تحت نقشه متذکره تکمیل گردیده یادشرف تکمیل میباشد .

ریاست خانه سازی راجع به کار و عملیات روز مره معماران انفرادی معلومات کسب نموده بایشان طریقه عمران منزل را مطابق به پلان آموخت وهم به آنها افهام نمود که ما لکین خانه های مذکور چه احتیاجاتی دارند .

کار طرح نقشه خانه بسیار ارزان برای فامیلهای بی بضاعت نیز شروع شد . فابریکه جدیدی در نیمه دوم سال ۱۹۶۵ به ساختن آسارتمانها آغاز نمود . این جزو نقشه واحد های رهایش است که از خود همه چیز بشمول مرکز گرمی مستقل میداشته باشند.

علاوه بر تهیه خانهای جدید پروبلم اعمار منزل بموض خانه های کهنه و متزلزل نیز عرض وجود میکند . بحیث یک آغاز کار عمران ۲۵۰ خانه توسط واحد خانه سازی عسکری نیز در سید نور محمد شاه مینه بالای سرک لته بند شروع شد. از این خانه ها برای اسکان دوباره یکمده خانواده هائی استفاده خواهد شد که در منازل غیر صحی در قسمت شهر کهنه پسر میبرند . خانهای اصلی این طبقه مردم تخریب و خندقهای متعفن پر کاری و بدین ترتیب مواضع کوچک دارای هوای آزاد در شهر کهنه احداث خواهد گردید .

در نیمه دوم سال سازمان صحی جهان دو نفر انجنیر صحی را فرستاد که با مشکلات آب و بدر رفت های کابل آشنائی حاصل نمودند . راپور شان در تثبیت پیشنهاد طریقه هائی که مصارف آن را کار سازی کند ارزش زیاد داشت . در دیگر ولایات کشور نیز این موضوعات مستلزم مطالعه دقیق و رسیدگی میباشد .

در رشته هیدرولوژی و دیگری برای ۱۲ ماه در رشته اداره تخنیکي .

سروی مقدماتی شاهراه آسیایی مربوط سرک مستقیم کابل - هرات

مرحله نخستین مطالعه امکانات پروژه متذکره انجام گردیده، کار این مطالعات بموجب قرار دادی که از طرف ملل متحد درین مورد عقد شده و توسط یک شرکت مهندسی عملی گردیده و راپور نهائی هیئت موظف شرکت مذکور از طرف مقامات ملل متحد ملاحظه شد و سفارشاتى در باره آغاز مرحله دوم مطالعات مزبور صادر گردید. چنانچه سروی های نهایی انجنیری رادر مورد هردو انتهای سروی یعنی از طرف هرات و از طرف کابل تحت غور و مذاقه خواهند گرفت .

پیش بینی میشود که شاید کار مرحله دوم مطالعه امکانات پروژه در اوایل سال ۱۹۶۷ شروع گردد. یک متخصص توپوگرافی بطور مداوم و با همکاری نزدیک با پروگرام تعاون دو جانبه با موسسه کارتو گرافی معاونت کرد. در تهیه و ترتیب خریطه هائی که سر تاسر مملکت را از لحاظ جغرافیائی ژئولوژی و مینرالوژی اعم از نقطه نظر فوتو گرافی فضائی و سروی های زمینی را احتواء کند پیشرفت قابل ملاحظه رونما گردیده .

یک متخصص سیستم متریک در وزارت تجارت با شعبه مربوطه که موظف بر تطبیق سیستم متریک در سراسر مملکت میباشد ، همکاری نزدیک دارد . لابراتواری جهت کنترل وزا ل و مقیاسات تولید سنگهای وزنی کنترل شده آغاز بکار نموده است .

سامان و وسایط تخنیکي ، لابراتوار مزبور تحت تعاون دو جانبه بشکل یک هدیه تهیه و تقدیم گردید . یک سر مشاور اقتصادی و یک مشاور اقتصادی به طور مسلسل برای وزارت پلان بهمرسانده شد .

علاوه بر معاونتی که با وزارت پلان در ارزیابی تطبیق پلان و ترتیب پیشبرد مطالعات متعدد اقتصادی نمودند این دو متخصص به تسوید سومین پلان پنجساله نیز همکاری نزدیک داشته اند .

یک متخصص نفوس شماری و یک معاون متخصص با وزارت داخله در ارقام و حقایق مربوط به نفوس کابل غرض سر شماری در مملکت که بسال ۱۹۶۸ آغاز میشود و برای آن معاونت مزید از سال ۱۹۶۷ بیعده تهیه خواهد شد آغاز کرد .

یک نفر متخصص از نوع پرسنل عامل و

مقصد ازین پروژه نمایش تخنیکهای جدید تحقیقات منابع آب های زیرزمینی است تا موقعیت جنسیت و مقدار منابع این قبیل آب که برای استعمال میسر میباشد تعیین گردد. انوا ع متعدد چشمه های افقی وعمودی ظرفیت ذخیره-قابلیت انتشار و خواص آب مطالعه شد . یک جنبه مهم یا این تحقیقات مطالعه پر شدن دوباره چشمه ها از عملیه فلتر ترسبی است. این مطالعه برای تخمین اندازه برداشت دائمی آن لازمیست چه بدون داشتن این معلومات انکشافات به پیمانانه بزرگ شاید موجب کمش زیاد و احیاناً خشکیدن چشمه ها میگردد .

تخنیک هائی که به سلسله تکمیل این تحقیقات از آن استفاده میکنیم شاملست بریک فهرست مکمل منابع موجوده و سروی نقاط متعدد دیگر ، نقشه برداری ژئو لوژی با استفاده از فو توگرافی فضایی، سروی های ژئو فیزیکی ، برمه کاری با برمه های فشار و برمه مترا و پمپ کردن امتحانی آب از جاهای برمه بعضی از جاهای مذکور جهت ثبت جریان آب در موسم مختلفه بکار برده میشود . تا اندازه تخمینی پر شدن دوباره چشمه ها بدریمه آن بدست آمده بتواند . سروی های ژئو فزیکي ترکیب ترسبات و توپوگرافی صخره های سخت ذخایر را تعیین و تثبیت مینماید.

تربیه کونتر پارت های افغانی که تحصیلات خود را بدرجه لیسانس انجام نموده اند در همه قسمت های تحقیقات متذکره به حوزه های ترنک علیا نزدیک مقر متمرکز بوده است . اداره خبرگیری عرادات مربوط به پروژه دستگاه های برمه کاری ، آب کشی و سامان آلات فرعی بقسم سیستم تیک با شتراک -بخانیک های افغانی و تحت رهنمائی متخصص انجام گردیده است . ورکشاپ های مرکزی و ساحه کار مجهز گردانیده شد - سرویسکاری و حفظ مراقبت آن بطریق صحیح اصلاح گردید. رابطه رادیوئی بین تیم های مختلفه در ساحه کار قرارگاه پروژه در ساحه کار و قرارگاه مرکزی عنقریب تاسیس میشود کارهای اداری و بخصوص سیستم ترتیب و تدوین معلومات و حقایق علمی به پیمانانه جامعتر حتمی است و نهایت مهم است تا معلوماتی که گرد آورده میشود از آن استفاده شده بتواند .

هفت نفر از طرف ملل متحد برای پروژه مذکور استخدام گردیده اند .

تاکنون دو نفر کونتر پارت افغانی پروژه فیلو شپ هاییرا که در پلان عملیات پیش بینی شده بود بسر رسانده اند . یکی برای ۱۲ ماه

کمک با ریاست انکشاف دهات راجع به پیشبرد کوپراتیف ها بود. پروژه های امتحانی برای موسسین کوپراتیف که قبلا توسط مشا ور موسسه تربیه شدند زمینه تجربه عملی را فراهم ساخت و بمقصد نمایش از آن استفاده شد. یکمده مامورین افغانی در رشته تفتیش حسابی کوپراتیف ها تحت تربیه قرار گرفتند در ظرف سال گذشته پروگرام وسیع تربیه کوپراتیف تحت اجرا و تطبیق گرفته شد. متخصص سازمان بین المللی کار کتابی روی موضوع کوپراتیف های زراعتی تالیف کرد و در تکمیل مسوده قانون کوپراتیف نیز که بطور اساسی از طرف وزارت های مربوطه نصوب شد کمک نمود.

صنعت چرمگری

در فابریکه نمونه چرمگری چاریکار چنانچه از بدو تاسیس آن توسط ریاست انکشاف دهات بمعاونت موسسه بین المللی کار فعالیت میکرد تأکید و توجه راجع به طریقه ها و نخنیک های عصری لازمه تولید چرم بطور رضایت بخش - بعمل آمد. در ظرف سال گذشته فعالیت متخصص موسسه کار و کارگر مخصوصا بر جنبه تربیه نفر بود. چه معاونت موسسه درین رشته بهاء دسمبر متوقف خواهد گردید.

در ظرف سال رویهمرفته ۹۰۰۰ جلد پوست از انواع مختلفه در چرمگری کار شد. متخصص مذکور به غزنی و قندهار سفر کرد تا در باره اصلاح صنعت چرمگری در آن مناطق سفارشاتى تقديم کند.

تربیه امور دفتر داری

متخصص موسسه بین المللی کار یک کورس تاپستی و امور دفتر داری را در وزارت معادن و صنایع پیشبرد. و بنا بر خواهش وزارت معارف و یونسکو دایر بر انکشاف تعلیم و تربیه تجارتی در مکاتب عالی رهنمایی قابل ملاحظه از طرف موسسه بهمرسانده شد.

موسسه خوراگه و زراعت ملل متحد

سال گذشته سی و پنج نفر متخصص بشمول بیست و دو نفر موظف به پروژه های صندوق وجهی مخصوص در رشته هایی از قبیل آبیاری صحت حیوانات - گوسفند قره قلی - گوسفند و پشم - کنترل ملخ - وترویج و تعمیم زراعت در افغانستان خدمت کردند.

در ساحه آبیاری - بسند نهر ا جمیر و پروژه نهر بیدک با معاونت پروگرام مبارزه

اجرائیه (اوپکس) بوزارت معادن و صنایع به حیثیت مدیر شعبه منجمنت صنعتی شعبه جدید التاسیس پلان و پروژه را در وزارت موصوفه اشغال نمود.

شعبه مزبور موظف است بر مطالعه امکانات پروژه های مجوزہ جدید الانکشاف صنعتی و تطبیق و ارزیابی آنها.

موسسه بین المللی کار

اداره کار و کارگری

مهمترین انکشاف سال گذشته عبارت بود از تکمیل پروژه قانون کار و کارگر، چنانچه اکنون سر دست ولسی جرگه میباشد. سازمان بین المللی کار از آغاز تا انجام مراحل طولانی تربیه مسوده نهایی قانون کار و کارگر که هدفش تأمین حوایج حاضره و رسیدگی به انکشافات متوقعه است درسه چهارسال آینده که صنعتی شدن مملکت رو به پیشرفت میرود - معاونت و مشوره بهم میرساند. همه گونه اصول نامه های متمم و معاون نیز که متعاقب تصویب قانون کار و کارگر لازم خواهد بود با معاونت و همکاری سازمان بین المللی کار تسوید گردید.

معاونت های دیگر این موسسه بمدیریت عمومی کار و کارگر درین سال شامل بود بر تربیه اعضای شعبه بخصوص از نگاهمدیریت جدید التاسیس تفتیش کار و کارگر سفارشات درباره وظایف آینده و تشکیلات آن مدیریت و دادن مشوره بمدیر عمومی و اعضای آن اداره در باره امور روزمره آنها دایر بر جنبه های متعدد اداره مامورین بشعبات مربوطه وزارت معادن و صنایع - ریاست خدماتملکی، وزارت معارف - و ریاست هوایی ملکی نیز مشوره و معلومات داده شد.

با مشاور قوای بشری - اجرت ها و معاشات که از طرف اتحادشوروی به وزارت معادن و صنایع موظف است و نیز با مشاور اداره عامه اضلاع متحده امریکا همکاری نزدیک بعمل آمد و سفارشات راجع به استفاده از منابع قوای بشری باتفاق آندو نفر توسط مشاوراداره بکار و کارگر سازمان بین المللی کار تقدیم گردید.

یک مامور مدیریت عمومی کار و کارگر بکورس انستیتوی بین المللی مطالعات کار و کارگر در مقر سازمان بین المللی کار در جینوا اشتراک ورزید.

کوپراتیف ها

فعالیت این موسسه بطور عمدۀ متوجه بر

کنترول ملخ-تدریس و ترنری - احصایه ها و پلان گذاری زراعتی - حفاظت غله ، آبیاری، جنگلداري ، تولید مویه و امثال آن علاوه بر تمديد میعاد فیلوشپ های طویل المدت قره قلی و تولید گوسفند و پشم در شوروی ادامه داشت.

سروى آبیاری حوزه های دریای هریرود و قسمت های علیای دریای کابل

این پروژه بحيث اساس انکشاف عملى سکیم های جدید آبیاری و بغرض تاسیس دو فارم نمونه تجرېوی و نمایشی زراعتی با وسایط آبیاری از آن استفاده بعمل آید در بهار ۱۹۶۵ به تعقیب يك سروى ما قبلى که آنهم تحت نظر صندوق و جېی مخصوص از حوزه های شش دریا اجراء شده و باثر آن حوزه های دریای هریرود و کابل جهت مطالعات مزید انتخاب گردیده بود - بکار آغاز نمود .

در ظرف یکنیم سال گذشته شصت مرکزى در کابل و هرات تاسیس و سامان آلات لا زمه پیشبرد سروى مطلوب برای آن تهیه گردید. سامان آلات مزید فرمایش داده شده چنانچه قسمت زیادتى آن در مواضع پروژه رسیده است . بیست و سه نفر متخصص بین المللى درین پروژه مصروف کار میباشند .

ضمن عملی کردن امور مربوطه این پروژه توجه زیادى بر تثبیت و پیشبرد تحقیقات از جنبه مساحت- توپوگرافی- خاک- هایدرولوجی و جیالوجی و فوتو گرافی فضایی حوزه های دریای کابل و هریرود و کار های فوتو گرامترى جهت نقشه بردارى وادى کابل بعمل آید .

در انجام این کار موسسه کارتوگرافی افغانستان معاونت کرد . فوتوگرافی فضایی وادیهای کابل و هرات بالای يك ساحه تقریبا ۴۰۰۰ کیلو متر به مقياس تخمین يك برهفده هزار تکمیل گردید .

کار های مثلثات و لیول و هم فوتوگرامترى به مقصد تکمیل نقشه زمینى انجام شد و در تعقیب آن نقشه های توپوگرافی وادى کابل از يك ساحه ۶۰۰۰۰ هکتار زمین به مقياس يك بده هزار ترتیب یافت . عین فعالیت اکنون در وادى هرات بحال پیشرفت مییابد و کار فوتوگرامترى نیز آغاز گردیده .

سروى های توپوگرافی و خاک متعلق بدوستیشن زراعتی در وادى های تجرېوی (بگرامی) و (اردوخان) در کابل و هرات در دو ساحه که یکی دو نیم کیلومتر مربع و دیگری چهار ونیم کیلومتر مربع احتواء میکند بسر رسیده ، سیستم آبیاری برای هر دو دستیشن

با گرسنگی انجام شد . رمة قره قلی فارم پوزه ایشان به کمیت و کیفیت خود افزود . رفت . در حالیکه فعالیت های مربوط به گوسفند و پشم بفارم مرغاب هرات متمرکز بود . سروى دوم ملخ صحرايى در مناطق دشتى جنوب غربی مملکت اجراء و پرسنل محلى با طریقه های تخنیکى که به سلسله سروى مذکور بکار برده شد آشنا ساخته شدند . سامان آلات

به قیمت معادل ۹۰۰۰ دلار جهت ترانسپورت دواپاشى مخابرات رادیویى و مصرف تربیة پرسنل بغرض استفاده ازین سامان آلات - بهمرسانده شده يك ارتباط رادیویى بین وزارت زراعت و کندهار بر قرار شد و وسایط ترانسپورت از قبیل موتر های چىپ مجهز با دستگاهای رادیویى سیار تهیه گردید . فعالیت های لابراتوار صحت حیوانى به معاونت مزید ملل متحد- انکشاف بیشتر نمود. برای نخستین مرتبه - یکنفر فارغ التحصیل بسویة لیسانسه علاوه بر معاونین لابراتوار به ستاف آن موسسه افزود و تولید واکسین های مخصوص امراض حیوانى و تطبیقات آن در همه جا ادامه داشت . در ساحه تربیوى

ترویج و تعمیم زراعتی - يك سیمینار تدویر و کورس تکرارى بمدیر های زراعت داده شد. سروى امکانات آبیاری در وادیهای حوزه دریای هریرود و کابل به صحنه عمل وارد گردید . و منظوری يك پروژه دیگر صندوق و جېی برای تربیة پرسونل در شق صحت حیوانى و نسلگیری بمنظور مقامات مربوط ملل متحد رسیده . هکذا پروژه دیگری هم از صندوق و جېی جهت انکشاف جنگلدارى تحت ترتیب گرفته شد که مراحل خود را میبیماید. در کار پروژه کنترول مرض کاو مرگى تحت پروگرام مبارزه با گرسنگى تا اندازه پیشرفت بملاحظه رسید . بغرض ازدیاد لابراتوار دیگر بحيث يك واحد جداگانه در چوکات همین پروژه و خصوصاً بمنظور بهتر ساختن وسایط و تسهیلات تربیه پرسونل عملیات مجادله با این مرض و تولید واکسین های بهتر - مذاکراتى با انستیتوى صحت حیوانى شرق میانه انجام شد . متخصصین موسسه خوراگه و زراعت ملل متحد در مورد تجدید تشکیلات وزارت زراعت کمک نموده و به نسبت حصول تخمهای زراعتی با خصوص تخمهای بهتر درخت های میوه و پنبه دانه بغرض تکثیر و علاوه جهت تأمین تخم بهتر گندم تحت پروژه جو و گندم خدماتی اجراء کردند . تربیه پرسنل از طریق فیلوشپ نیز در رشته های تولید تخم زراعتی

در بنکاک قبول شده بود انتخاب گردیده است. در ماه جون هیئت مخصوصی مرکب از يك متخصص احصائیه و يك متخصص اقتصاد با تیم پلانگذاری یونسکو روی این مطلب همکاری مینمود .

متخصص تحت پروگرام کمک تخنیکي یونسکو بریاست تدریسات مسلکی بکار خودش که تهیه کتب تخنیکي بزبانهای دری و پشتو و کمک های سمعی و بصری میباشد ادامه داده در ورکشاپ تربیوی معلمین تخنیکي و ستاف محلی مرکز سمعی و بصری نیز سهم فعال گرفت .

دارالمعلمین عالی پروژه صندوق وجهی مخصوص (یونسکو)

دارالمعلمین عالی اکنون بعیث واحد فعال در سیستم تعلیم و تربیه افغانستان شناخته شده است . در پایان سال ۱۹۶۵ مکاتب افغانی با وصول اولین دستة تربیه یافتگان آن از دارالمعلمین عالی مستفید گردیدند . فارغ التحصیلان موصوف چنانچه حایز اوصاف لازمه دیپلوم تدریس بودند عهده هایرا در مکاتب متوسط - صنوف پایین مکاتب ثانوی و دارالمعلمین ها اشغال نمودند - بعضی ها هم بتدریس بسویه های عالیتر در لیسه ها گماشته شدند . بهر حال معلمین مذکور ابراز لیاقت کردهاند و کفایت شان در راپور های رسمی اعتراف شده .

بیست و هشت نفر فارغ التحصیل کورس تدریس خود را در سال ۱۹۶۵ بسر رساندند عده فارغ التحصیلان باید بطور تخمین درسال ۱۹۶۶ به ۴۵ و در سال ۱۹۶۷ به ۷۰ نفر برسد .

سال ۱۹۶۷ سالی است که دارالمعلمین عالی بدوره ترقی خود میرسد . ستاف مکمل بین المللی و افغانی به بیمانه کامل مشغول فعالیت خواهند بود . سامان آلات بقیمت تخمینا ۴۰۰۰۰۰ دالر از طریق معاونت صندوق وجهی مخصوص حصول گردیده است . چندتن از ستاف افغانی که تحت فیلوشپ ملل متحد در خارج تحصیل میکنند به مملکت مراجعه خواهندکرد و یکمده از اعضای ستاف بفرض مطالعات تحت فیلوشپ های جدید بخارج اعزام میگرددند .

روبهرفته دارالمعلمین عالی مثل بسیار خوب همکاری بین حکومت فاهی افغانستان و هیئت های ملل متحد توسط یونسکو و صندوق وجهی مخصوص بشمار میرود .

تکمیل گردید .

موسسه تربیوی - علمی و کلتوری ملل متحد (یونسکو)

در ساحه پلانگذاری تعلیم و تربیه وظیفه ضروری تیم پلانگذاری یونسکو که با ریاست بورد پلان معارف از نزدیک همکاری میکنند در ظرف سال گذشته عبارت بود از تشریک مساعی در ترتیب قسمت های معارف سومین پلان پنجساله مملکت . در عین زمان مطالعه امکانات انکشاف تعلیم و تربیه در دوره که تا سال ۱۹۸۰ امتداد میباشد نیز بعمل آمد تا اهداف پلانگذاری آینده بداخل يك دورنمای طویل المدت گنجانیده شود . مجوزات تیم مذکور ضمن يك رساله تحت عنوان (پیشنهادهات راجع بانکشاف معارف در افغانستان) در ماه مارچ ۱۹۶۶ طبع و نشر شد .

مامورینی که به عملیات پلانگذاری سهم میگیرند در ظرف سال بطور مداوم در داخل شعبه تحت تربیه قرار داشتند . هفت نفر از مامورین که از جمله چهارده نفر آنها در يك کورس نیمروزه متناوب هفته دوبار از ماه اپریل تا سپتامبر ۱۹۶۵ اشتراک ورزیدند انتخاب شدند . در کورسها و ورکشاپ های امساله به تخنیک های احصائیه و دیوگرافی بیشتر تاکید شد . کورس قصیر المدت دیگری هم اکنون برای مامورین ولایات پلانگذاری تحت ترتیب است .

در تشکیل مجدد شعبات کنترل تعلیم و تربیه نیز تیم پلانگذاری یونسکو سهم گرفت - امکانات بکار انداختن مردم نیز مخصوصاً بقصد بهتر ساختن اوصاف معلمین - تحت مطالعه قرار داده شد .

سامان و وسایط که از طریق وجوه تعاون تخنیکي بهمرسانده شد عصری ساختن قسمت تخنیکي مدیریت احصائیه های مکاتب را بطوریکه در این رشته حیثیت يك دفتر نمونه را بخود بگیرد امکان پذیر گردانید .

همکذا تیم پلانگذاری مذکور روی سفارشات کنفرانس تهران در مورد قلع و قمع بیسوادی نیز فعالیت میکرد . و فعلا با رابطه نزدیک به پروژه های انکشاف اقتصادی پروژه های تجریوی تعلیم کلان سالان تحت اجراء و تطبیق گرفته میشود .

همچنین باید متذکر شد که افغانستان بعیث يك مملکت برای تطبیقات تخنیکي امتحانی مدل آسیایی انکشاف معارف که در سال ۱۹۶۵ نظربه کنفرانس وزرای معارف و پلان

اکادیمی استاد های دارالمعلمین - پروژه

یونسکو - یونسف

اکادیمی استاد های که معلم برای دارالمعلمین ها تربیه میکنند و بیش از این بنام اکادیمی تربیه معلم یاد میشد - به ماه مارچ ۱۹۶۴ در عمارت سابق فاکولته ادبیات در شهر نو آغاز بتدریس کرد .

هدف عمده اکادیمی طوریکه از اسم آن برمیاید آماده ساختن استادان لایق افغانی است تا بتواند پس از ختم پروژه که متخصصین بین المللی از افغانستان میروند . وظیفه تربیه معلم را برای مکاتب ابتدائیه در مملکت بعهده بگیرند . به استادان نخبه پس از گذشتادن یکسال درین اکادیمی و ابراز لیاقت برای حصول دیپلوم - فیلوشپ هایی داده میشود تا به ممالک مختلفه در شقوق مخصوصه تدریس ابتدائیه خود شان مطالعات کنند . تاحال چهار نفر آنها از همین قسم فیلوشپ استفاده نموده بوطن مراجعت و پست های حساس را بداخل اکادیمی اشغال کرده اند در حالیکه ۲۰ نفر دیگر به ناروی - دنمارک - سویدن - انگلستان و زیلند جدید مشغول تحصیل میباشدند . ۱۸ نفر دیگر در اوایل سال ۱۹۶۷ اعزام خواهندشد .

جهت تسهیلات در تربیه استادان مذکور يك دارالمعلمین از ابتدا جزو اساسی اکادیمی قرار داده شد . این پروگرام در سال ۱۹۶۴ با شمول ۷۰ نفر معلم از درجه صنف دهم آغاز و در ۱۹۶۵ شصت و پنج نفر مزید از درجه صنف دهم پذیرفته شد و در عین زمان يك صنف از طرف بعد از ظهر نیز با اشتراك بیست نفر معلمات از درجه صنف دهم که هر روز صبح در صنوف خود مصروف بودند شروع شد . این ابتکار نتیجه موفقیت آمیز بار آورد و بدین ترتیب معلمات موصوفه در سال ۱۹۶۶ بصنف یازدهم ترقی نموده پانزده نفر مزید از درجه صنف دهم در اکادیمی آغاز بتحصیل کردند . در سال ۱۹۶۶ هفتاد و هشت نفر دیگر از صنف دهم بگورس سه ساله داخل گردیدند . در انجام سال معلمینی که در سال ۱۹۶۴ داخل اکادیمی شده بودند فارغ میشوند که باین حساب در حدود شصت و هشت نفر معلم پس از طی دوره سه ساله بتدریس در مکاتب ابتدایی افغانستان شروع خواهند نمود .

علاوه بر انکشاف اکادیمی سوئی محصلین دارالمعلمین توجه لازم در باره اساسات و طرز عمل تدریس نیز بعمل آورده میشود . بغرض

معاونت باین کار - مکتب نمایشی و تطبیقی بی بی مبرو از نقطه نظر اداری با اکادیمی مربوط ساخته شد . طلاب صنوف مکتب مذکور به اکادیمی آورده میشوند و در آنجا دروس نمایشی و تطبیقی توسط استاد های دارالمعلمین بنفع شاگرد های ابتدائیه داده میشود . درین مکتب از طرف متخصصین بین المللی و استاد های دارالمعلمین منسوب اکادیمی به معلمین صنفی بطور انفرادی و دسته جمعی مشوره و رهنمایی بعمل میاید و مواد و اصول جدیده ترویج و مورد استفاده قرار داده میشود .

محصلین صنف ۱۰ - ۱۱ و ۱۲ اکادیمی نیز همه ساله يك تا دو مرتبه دوره های تدریس عملی سه هفته یی را طی میکنند .

موسسه هوا شناسی جهان

مشاور هوا شناسی و رئیس تیم این موسسه در افغانستان در پوهنتون کابل مضمون های متعدد هوا شناسی را تدریس کرد دو کتاب راجع به میتروولوجی عمومی جامع توسط متخصص موصوف ترتیب یافت چنانچه اکنون بطور منظم در دیپارتمنت هوا شناسی فاکولته ساینس پوهنتون کابل از آن استفاده میشود درین ساحه به تعاون موسسه ادامه داده میشود .

عضوء دو تیم متذکره همکاری نزدیک با شعبات هوا شناسی ریاست هوایی ملکی داشت عمدتا بمقصد انکشاف شبکه متروولوجی چون علاوه بر آن در ترتیب تقاضا نامه جهت دریافت کمک صندوق وچسبی مخصوص ملل متحد بتاسیس انستیتوی تعلیم و تربیه هوا شناسی - با حکومت همکاری نمود .

یکنفر متخصص شبکه هوا شناسی برای یکماه در سال ۱۹۶۶ بمقصد معاینه ستیشن های هوا شناسی و تجدید نظر بر پلان شبکه هوا شناسی جوی بکابل آمده با حکومت همکاری نمود .

اتحادیه بین المللی مخابرات رادیویی

پروگرام توسعهی امداد تخنیکي

از آغاز کار عملی معاونت تخنیکي در افغانستان تاکنون توسط شعبه انسجام تخنیکي اتحادیه بین المللی شش نفر متخصص از چهار مملکت اعزام گردیده که با ریاست نلگراف و تیلفون وزارت مخابرات افغانستان در طرف ۱۸۹ ماه کار در ساحات انکشاف شبکه مخابرات رادیویی و بکار انداختن و حفظ و مراقبت دستگاه ها و تربیه ستاف فنی محلی شان همکاری نموده مشورله لازمه تقدیم کرده اند . با معاونت تخنیکي متخصصین مجرب اتحادیه

نیروی ذروی یکنفر متخصص رادیو شیمی را برای مدت کوتاهی مامور کرد چنانچه بنا همکاری حکومت بلانی جهت فعالیت های آتیه ترتیب داد .

بعوض تاسیس لابراتوار های اختصاصی متعدد برای پوهنخی های مختلفه حالا تجویز شده تا بداخل پوهنتون يك لابراتوار هستوی مرکزی تاسیس گردد که برای همه مقاصد از آن استفاده شده بتواند ممالک مختلفه توسط هیئت بین المللی نیروی ذروی آمادگی برای کمک باین تاسیسات را اظهار داشته اند که بااحتمال قوی هیئت مزبور بقبول چنین پروژه تشبث ورزیده و بنا بران وسایط لازمه را بغرض انسجام مناسب بسویه بین الحکومتی تهیه خواهد نمود .

صندوق اطفال ملل متحد

صندوق اطفال ملل متحد (یونیسف) درراه انکشاف خدمات عمومی صحی تربیوی و تغذیه با حکومت افغانستان معاونت میکند در حالیکه هیئت های اختصاصی ملل متحداز قبیل سازمان تربیوی علمی و کلتوری ملل متحد سازمان صحی جهان و سازمان خوراکه و زراعت ملل متحد مشوره و معلومات تخنیکی و متخصصین بین المللی را تهیه مینمایند یونیسف تنها به تهیه لوازم و سامانیکه جهت اجرای پروژه های متعدده حکومت طرف ضرورت قرارمیگیرد مبادرت میورزد .

معاونت یونیسف باافغانستان تقریبا باندازه ۵۰۰۰۰۰۰۰ دالر سالانه تثبیت گردیده است مثلا تا ماه می ۱۹۶۶ کمک یونیسف تنها به پروژه قلع و قمع ملاریا به ۲۴۹۴۲۰۰ دالر بالغ میشد که تهیه پودر دی ، دی ، تی سامان پودرپاشی، سامان لابراتوار ، ادویه ضدملاریا عراججات و غیره سامان ترانسپورت را در بر میگیرد .

در رشته سرویسهای صحی مادر و طفل بتدریج وسعت داده میشود تا بوسیله ارتقای شعبات نسایی و اطفال در شفاخانها وازدیاد وسایط تربیوی ولایات کشور رانیز احتواء کند .

لوازم و سامان پروژه های جدید و بطور عمده برای مقاصد صحی و حفظ الصحه بیلاقی از مدارک مالی تخصیصات سابقه بلا انقطاع کار سازی شد .

اکادیمی استاد های دارالمعلمین در کابل که پروژه مشترک یونیسف میباشد لوازم و سامان به شمول مواد درسی ووسایط ترانسپورت حصول نمود قسمتی از تخصیصه

بین المللی مخابرات رادیویی افغانستان در ظرف ۱۰ سال اخیر انکشاف قابل ملاحظه نموده است درین مدت کابل و قندهار حایز مراکز تیلون اتومات محلی گردیده و شبکه کیبل زیر زمینی محلی تاسیس شد . سرکت های تیلفونی خارج منطقه و سرکتهای امواج صوتی تلگرافی که بطور قناعت بخشی مخابرات را ازیک موضع بموضع دیگر نقل میده پیش ازین بین کابل - غزنی - کلات - کندهار - پلخمری ، مزار شریف و جلال آباد بکار افتیده است سیستم های کاری بین المللی اعمار گردید و بر حسب موافقات بین المللی که تحت نظر اتحادیه بین المللی در ژنیو عقد گردید - بین کابل و پشاور و بین کندهار وگویته بکار انداخته شد .

سه نفر متخصص اتحادیه بین المللی با ریاست تلگراف و تیلفون در راه انجام پروژه های مخابراتی دومین پلان پنجساله دولت همکاری مینمایند که شامل است بر توسعه شبکه تیلفونی شهری در پایتخت و سه مرکز اتومات جدید با ۸۲۰۰ لاین و تیلفون جدید برای مراجعین اعمار موضع و تاسیس مراکز تیلفون اتومات محلی در هرات و مزار شریف نیز هر یک بطرفیت یکمزار و پنجاه تیلفون جزو پروگرام مذکور قرار گرفته است برای پروژه متذکره جمعا ۲۷۴ کیلومتر کیبل زیر زمینی باید احداث شود و تخمینا ۵۰۰ سرکت های سیم آهنی اعمار گردد . در مرکز کابل بنای یک کیبل زیر زمینی بطول مجموعی ۱۰ کیلومتر اعمار خواهندشد .

پروگرام مذکور شبکه مخابره با فاصله های طولانی را نیز تهیه میکند - سیستم های جدید کاریو ۳ تا ۱۲ چینل بفاصله ۹۰۰ کیلومتر بالین های آزاد جدید بکار خواهد افتاد سرکتهای خارج منطقه و سرکتهای تلگرافی صوتی که بعدد تیلی پرنتر فعالیت کند کابل را با گرشک - بست - فراه رود - هرات - بغلان و کندهار وگندز وصل میکند و شمار ارتباطات موجوده چند برابر خواهد گردید ستیشن های جدید تلگرافی در امتداد جاده های نو ساخت تاسیس و برای مراکز موجوده تیلفون خارج منطقه در کابل و کندهار سوچبورد های عصری تدارک خواهد شد . سرویسهای مخابره بین المللی از طریق سیستم های کاریو با ایران براه هرات و مشهد نیز جزو پلان است .

هیئت بین المللی نیروی ذروی

در اوایل سال ۱۹۶۶ هیئت بین المللی

یونیسف بمصارف محلی متخصصین نیز رسانده شد .
 ییلاقی وهم بمراکز صحت مایدر و طفل اعم
 ازمرکز وولایات تهیه نمود .

بغرض استفاده بهتر ازعراجات یونیسف
 و حفظ و مراقبت آن در افغانستان حکومت يك
 شعبه ترانسپورت را بداخل وزارت صحتیه
 با شترآك همه وزارتنهاودواپریكیه ازیونیسف
 كمك میگیرند تشكيل نمود بر علاوه موتر
 هائیکه یونیسف تهیه کرده است پرزه های
 فالتو، آلات وافزار وسامان لازمه برای وركشاپ
 مرکزی متذکره نیز تقدیم نمود

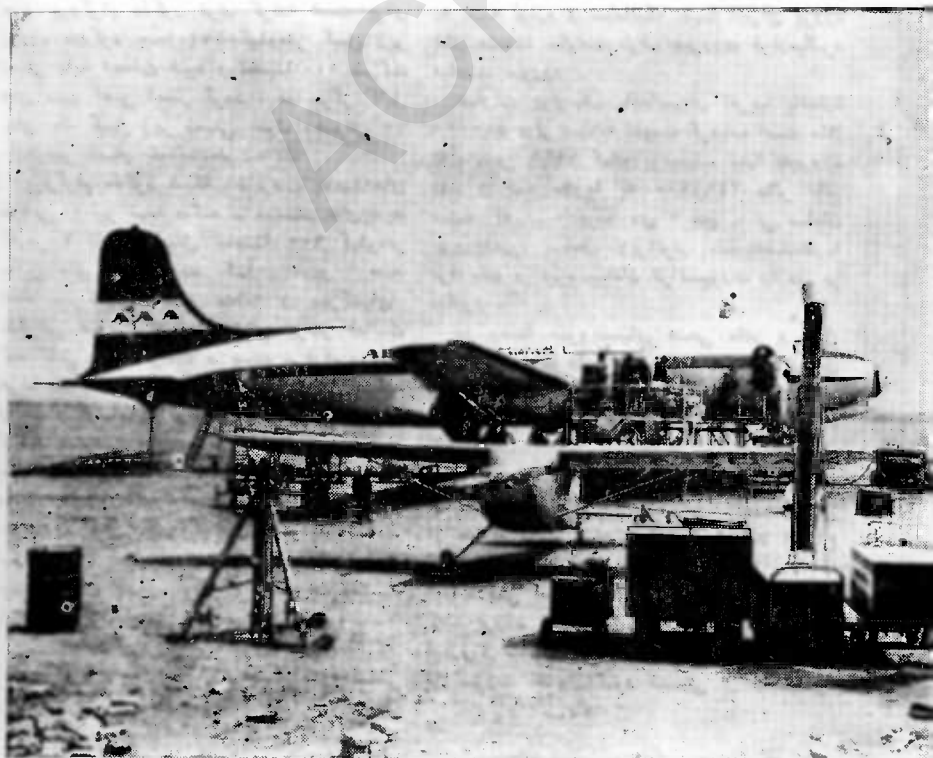
بأثر خواهش حکومت افغانستان یونیسف
 یکنفر مشاور را برای مدت کوتاهی باختیار
 وزارت پلان گذاشت که در باره تثبیت هواپنج
 اطفال و جوانان با وزارت موصوفه همکاری
 نموده و دایر بر طریق تامین هواپنج مذکور
 سفارشات ی تقدیم کرد - هکذا یونیسف در
 تمام دوره سال شیر، ادویه، ویتامین وصابون
 اذمجرای مراکز توزیعی محلی بمراکز صحتی

هوانوردی ملکی بین المللی

حمل و نقل هوایی در افغانستان

پرواز در هوا به تسخیر فضا جزء مهم و
 قسمت برجسته تکنالوژی بشمار میرود. بشر
 همیشه از زمانه های قدیم، از نگاه که
 نخستین بار پرنده ای را در پرواز دید به
 این فکر افتاده که چطور میتوان مثل
 پرندهگان در هوا جولان کرد واز محلی به
 محل دیگر پرواز نمود .
 تحولات، تغییرات و تکاملی که در تکنالوژی

میخانیک های شرکت هوایی آریانا از يك طیاره دی ، سی ۴ مراقبت و بررسی
 تخنیکي بعمل می آورند .

در سنه ۱۶۰۷ عیسوی لیو ناردووانسی نقاش و فزیک دان ایتالیا در دورهٔ رنسانس کتابی راجع به پرواز در هوا نوشت و توضیح نمود که انسان بخوبی در هوا پرواز میتواند کرد.

در ۱۷۰۹ گوسومی پرتگالی ماشین پتیاره ایجاد کرد و بحضور ژان پنجم شاه پرتگال آنرا تجربه نموده و محض سه چهار متر از زمین بلند رفت.

در ۱۷۸۳ موننگفیر فرانسوی بالونسی از پارچه ابریشمی ساخته و آنرا بحضور لویی شانزده و ماری آنتوانت ملکه فرانسه به هوا بلند کرد و در ۱۷۹۳ بالونی ساخت که ۲۵۰ متر بلند شده و ۵ دقیقه و ۴۵ ثانیه در هوا پرواز کرد. در سال ۱۸۰۴ رابرت سن باشنده هامبورگ (جرمنی) بالونی ساخت که به ارتفاع ۷۳۰۰ متر صعود کرد و راجع به رعد و برق در هوا تدقیق نمود.

در سال ۱۸۳۶ چارلز گرین انگلیسی بالونیکه ۲۵۰۰ متر مکعب حجم داشت از پارچه ابریشمی ساخت و از بحیرهٔ ما نسی گذشته، از طرف شمال فرانسه و بلجیم به آلمان فرود آمد این پرواز ۱۸ ساعت دوام کرد و ۶۰۰ کیلو متر مسافه را طی نمود. انگلیسها در ۱۸۷۹ در جنگهای افریقا و

هوانوردی و پرواز در فضا رخ داده مهمترین و دلچسپ ترین نمونهٔ تکامل قسمتی از تکنالوژی است که واضح میسازد بشر با چه مشکلات، تدقیقات و تحقیقات و مجادلات توانسته به هوس دیرین خود یعنی به هوس پرواز در فضا نایل گردد و در صحنه آسمان بدین پیمانه که امروز می بینیم موفق شود.

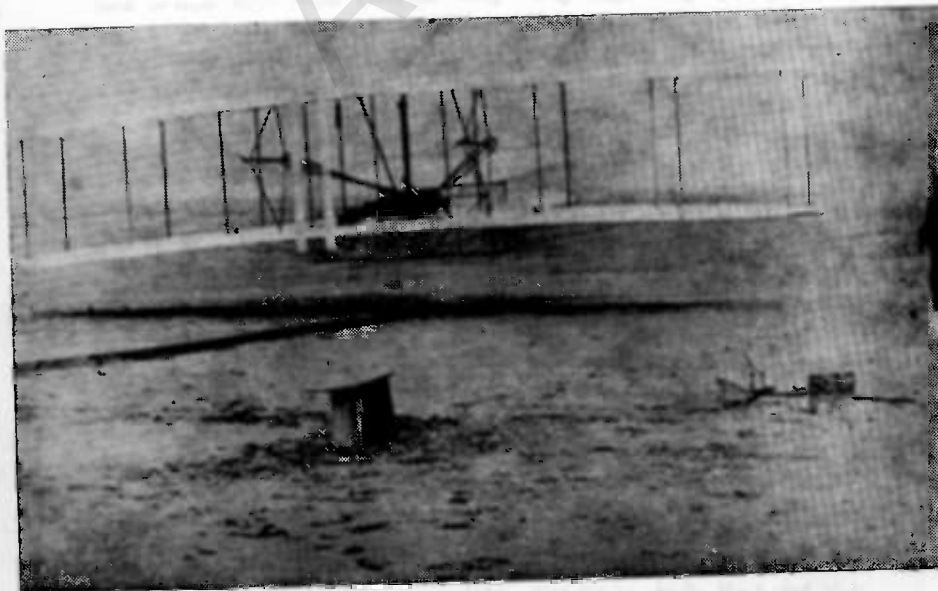
آرزوی دیرینهٔ بشر:

کیکاوس و نمرود در قرون قبل از میلاد میخواستند برای جنگ و مبارزه با خدا (نمود باله) به آسمان بروند و به این مقصد از چهار عقاب که پهلوی همدیگر بسته شده بود و در حالیکه بالای سر آنها پارچه های گوشت آویخته بودند تا عقابها از مشا هده گوشت برای رسیدن به آن، رخ به بالا صعود کند، استفاده میکردند.

مصریها دوهزار سال قبل اسم و تصویر انسانی را که توسط بال به آسمان پرواز میکنند ذکر مینمایند.

در قرن پنجم هجری در مدینه الزهری یک نفر مسلمان اندلسی برای خود بالهای ساخته بود و از بالای کوه پرواز کرده و بواسطهٔ بالهای مذکور سلامت بزمین رسید. این اولین تجربهٔ پرواز انسان در فضا بود.

اولین پرواز پتیاره که توسط برادران رایت صورت گرفت

منطوقی محدود بوده و ترانسپورت هوا یی به شکل پرواز های بین المللی انکشاف نکرده بود. اما جنگ عمومی دوم اجباراً مو جبات انکشاف تخنیکي طیاره و امکان پرواز های طویل المسافه را فراهم ساخت. و آنکهی مسایل دیگری از قبیل حقوق تجارتي موسسات هوایی پرواز از فراز قلمرو یک مملکت و ورود در فضای یک کشور دیگر و بسا پروایلم های حقوقی و تخنیکي عرض وجود نمود.

بنابران حکوه تاضلاع متحده امریکا در اواخر جنگ عمومی دوم از کلیه کشور های ذی علاقه دعوت کرد تا بمنظور حل و فصل مشکلات هوا نوردی و تشبیت حقوق پرواز طیارات ملکی در حمل و نقل هوایی بین المللی در ماه نوامبر ۱۹۴۴ در شیکاگو تشکیل جلسه بدهند. به ایصورت نمایندگان پنجاه و دو کشور بشمول افغانستان در کنفرانس بین المللی هوانوردی ملکی تاریخی ماه نوامبر ۱۹۴۴ در شیکاگو اشتراک نمودند و در مدت پنج هفته همه مسایل و امور هوانوردی ملکی بین المللی را مطرح بحث و مذاقه قرار دادند که بالنتیجه یک میثاق هوانوردی ملکی بین المللی را بتاريخ ۷ دسمبر ۱۹۴۴ ترتیب و به امضاء رسانیده اند. مرام و اهداف این میثاق در مقدمه آن چنین توضیح یافته است.

(نظر به اینکه انکشاف آینده هوا نوردی ملکی و بین المللی برای ایجاد و حفظ دوستی و تفاهم بین ملل و مردم جهان میتواند کمک شایانی نماید و لیکن سوء استفاده از آن میتواند خطری برای امنیت عمومی فرا هم کند.

و نظر به اینکه جلو گیری از اختلافات و تشویق همکاری بین دول و مردم که صلح دنیا به آن منوط است مطلوب میباشد.

لهذا حکومات امضاء کننده در مورد بعضی اصول و مقدمات بمنظور اینکه هوا نوردی ملکی بین المللی بصورت مصون و منظم انکشاف یابد و خدمات حمل و نقل هوایی بین المللی بر اساس امکانات مساوی برای همه تاسیس شود و بطور صحیح و اقتصاددی بکار افتد بموافق رسیده اند.

در میثاق شیکاگو که مشتمل بر ۹۶ ماده است حقوق و محدودیت های کلیه دول متعاقد در ساحة هوانوردی ملکی بین المللی تشبیت و تصریح شده است.

در ماده اول میثاق مذکور این پرنسیب قبول شده که هر دولت حاکمیت کامل و انحصاری بر فضای قلمرو خود دارد.

فرانسویها در ۱۸۸۴ در جنگهای هندو چین از بالونها برای کشافی و بسته رسائی استفاده کردند.

در اواخر قرن ۱۹ - زیپلن آلمانی یک بالون بیضوی شکل را موفقانه ساخت که ۱۲۸ متر طول و شش انجن و پانزده قو • اسپ داشت.

دو برادر امریکایی موسوم به رایت در سال ۱۹۰۳ طیاره ماشینی را برای بار اول ساخته و کا میابانه در هوا گردش نمود.

گرچه اقدامات بشر در دوره های مختلف تاریخ بمنظور پرواز در هوا طور متداوم جریان داشته و تسلسل آنهمه سعی و تلاش بشری موجبات اختراع طیاره را فراهم ساخته است اما اختراع طیاره حقیقی در دنیای امروز به دو برادر (رایت) نسبت داده میشود.

بعد از این تاریخ صنعت طیاره سازی و فن هواپازی و تکنالوژی ترانسپورت هوایی بسا سرعت فوق العاده پیشرفت نموده و با پرواز طیاره لند برگ در ماه می ۱۹۲۷ از نیویارک به پاریس صحنه جدیدی در هوا نوردی بین المللی آغاز و پرواز طیارات یک مملکت از فضای چندین کشور دیگر حقوق و مسایل مشکل هوانوردی بین المللی را بار آورد.

بعد از محاربه جهانی اول نقش روز افزون طیاره در ترانسپورت هوایی و بالخاصه پرواز های بلامانع طیارات در وقت جنگ و صلح از لحاظ حاکمیت دول، امنیت و مصونیت ملل پیش از پیش مطمح نظر و مورد توجه قرار گرفت. چنانکه در سال ۱۹۱۹ طی کنفرانس صلح و رسای (پاریس) اغلب جنبه های لمر بخش و خطر انگیز طیاره تحت بحث و غور قرار گرفته و بالنتیجه یک میثاق هوا

پیمایی بین المللی ترتیب و تصویب گردید. بموجب این میثاق یک کمیسیون بین المللی هوا پیمایی تاسیس شد تا مشکلات و مسایل فنی و تخنیکي پرواز های بین المللی را حل و فصل نموده و سایر انکشاف حمل و نقل هوایی را از لحاظ مصونیت پرواز و حفظ حقوق حاکمیت دول تحت غور و دقت قرار بدهد.

هر چند ترتیب و تصویب میثاق هوا پیمایی بین المللی مورخ ۱۹۱۹ نخستین اقدام مهم در زمینه تشبیت حق حاکمیت دولتها بر فضای بالای قلمرو شان و تنظیم و انسجام بعضی مقررات فنی حمل و نقل هوایی بشمار میرود. معهما میثاق مذکور علاقمندی و پابندی کلیه کشور ها را بصورت جهان شمول بخود زیاد جلب نکرد زیرا در آنوقت، حتی تا سال ۱۹۳۰، پرواز طیارات در ساحت

میشاق هوانوردی ملکی بین‌المللی محسوب میگردد و از طرف کلیه ممالک عضو سازمان بصورت استاندارد و متحد الشكل رعایت و عملی میشود.

و این موضوع از لحاظ مصونیت پر واز طیارات و ترقی و بهبود حمل و نقل هوایی بین‌المللی کمال اهمیت دارد.

علاؤأ سازمان هوانوردی ملکی بین‌المللی اغلب موضوعات حقوقی و قضایی را که با هوا نوردی ارتباط بهم میرساند طی کنفرانس های بین‌المللی حل و فصل نموده و در بعضی موارد به ترتیب و تدوین میثاقهای مختلفهٔ ذیل موفق شده است.

۱) میثاق تاریخی ۱۹۴۸ جینوا راجع به ملکیت و سایر حقوق بر طیارات، مقرراتی دارد که بصورت بین‌المللی رعایت میگردد.

۲) میثاق تاریخی ۱۹۵۲ روم در بارهٔ خساراتیکه توسط طیارات خارجی بالا ی اشخاص ثالث وارد گردیده وضع نموده مقرراتی را در مورد مسئولیت شرکت هوایی مربوطه که خساره از اثر طیارهٔ آن بالای اشخاص ثالث وارد گردیده وضع نمود است.

۳) پروتوکول راجع به تعدیلات میثاق وارسا میثاق مربوط به توحید بعضی مقررات حمل و نقل هوایی بین‌المللی در سال ۱۹۲۹ در وارسا ترتیب و تصویب شده بود که بموجب آن مقررات و شرایط اسناد حمل و نقل هوایی از قبیل تکت مسافرت، بیان نامه اموالالتجاره و غیره بالخاضع مسئولیت شرکت حمل و نقل هوایی در برابر هر مسافر طی پرواز های بین‌المللی به مبلغ تقریباً هشت هزار دالر تثبیت و تعیین شده بود. اما نظر به ارتقای سویه حیات و بهبود یافتن شرایط مصونیت پرواز طیارات میثاق وارسا طی يك کنفرانس بین‌المللی تاریخی ۱۹۵۵ در لاهه تعدیل گردید و مخصوصاً مسئولیت شرکت حمل و نقل در برابر هر مسافر طی پرواز های بین‌المللی بمبلغ تقریباً شانزده هزار دالر تعدیل گردید به اینمعنی که هر گاه مسافرین در اثر سقوط یا دیگر حوادث طیاره تلف گردند شرکت هوایی مربوطه مکلف است که مبلغ شانزده هزار دالر را برای وارگین هر يك از مسافرین تلف شده بعنوان جبران خساره بپردازد.

میشاق تاریخی ۱۹۶۱ گواد (اچازا) (مکسیکو) مقرراتی را در يك مورد خاص که اگر حمل و نقل هوایی بین‌المللی توسط شخص دیگر که طرف متعاهد قرار داد حمل و نقل نیست

همچنان در کنفرانس هوا نوردی ملکی بین‌المللی منعقدۀ شیکاگو دو قرار داد دیگر نیز مورد تصویب قرار گرفت که یکی (قرارداد حمل و نقل هوایی بین‌المللی) و دومی (قرار داد ترانزیت خدمات هوایی بین‌المللی) نام دارد. افغانستان اینهمه قرار داد ها را به امضا رسانده است.

علاؤأ بموجب میثاق هوانوردی ملکی بین‌المللی مورخ ۷ ۱۹۴۴ شیکاگو بمنظور بهبود و توسعه امور فنی و تخنیکي هوانوردی و انکشاف حمل و نقل هوایی بین‌المللی و تأمین انتظام و مصونیت هوا نوردی ملکی در جهان و تشویق فن هواپیمایی و طیاره سازی برای مقاصد صلح آمیز و بالاخره همکاری در تعمیر میدانهای هوایی و تاسیس دستگا ه های رهنمایی طیارات و وسایط امداد هوانوردی در کشور های متعاهد، يك سازمان هوانوردی ملکی بین‌المللی، تشکیل شده است که امروز بیش از یکصد کشور جهان در سازمان مذکور عضویت دارند.

سازمان هوانوردی ملکی بین‌المللی جهت رعایت تطبیق مقررات و دستاير متحد الشكل و تأمین مصونیت پرواز و بهبود ترانسپورت هوایی در کلیه ممالک جهان در زمینه های مختلف هوا نوردی يك سلسله قوانین و مقررات آتی را در زمینه های مختلف هوا نوردی وضع و تدوین کرده است.

۱- لایسنس عمله پرواز.

۲- مقررات هوا (مقررات پرواز های بصری و پر واز در اثر رهنمایی آلات و دستگا ه های هوا نوردی).

۳- هواشناسی.

۴- نقشه های هوا نوردی.

۵- واحد های قیاسی طول و سایر اندازه گیری.

۶ عملیات طیارات در حمل و نقل هوایی تجارتی بین‌المللی.

۷- ملیت و علائم راجستر شن طیارات.

۸- قابلیت پرواز طیارات.

۹- تسهیلات (سپولت در مراسم گمرکي، صحتی، ویزه و پاسپورت و غیره).

۱۰- مجازات هوانوردی.

۱۱ خدمات ترافیک هوایی.

۱۲- تفحص و نجات.

۱۳- تحقیقات در باره حوادث طیارا ت.

۱۴- میدانهای هوایی.

۱۵- خدمات اطلاعات هوانوردی.

قوانین و مقررات فوق الذکر بحیث ملحقات

هوانوردی در افغانستان آغاز یافت طیارات شرکت هوایی آریانا به حمل و نقل مسافرین و اموال التجاره بین کابل و ولایات افغانستان و بعضی کشور های همجوار پرداخته و بالخاصه در انتقال حجاج افغانی از کابل و قندهار به جدّه (عربستان سعودی) و بالعکس خدمات مفید و موثری انجام داد.

بمنظور تنظیم، انسجام و اداره امور هوانوردی ملکی افغانستان، ریاست هوایی ملکی در اواخر سال ۱۳۳۵ تشکیل شد که وظایف مهمه آن حسب آتی تذکر می یابد.

۱- تاسیس، حفاظت، مراقبت، ترمیم و تعدیل فرودگاه ها و تعمیرات مربوط بمیدان های هوایی.

۲- تاسیس و نصب دستگاه های مخابره و وسایل هوانوردی جهت راهنمایی و استفاده طیارات و موسسات هوا پیمایی.

۳- تاسیس استیشن ها و نصب دستگاه ها و فراهم نمودن تسهیلات هواشناسی.

۴- تشویق توسعه و انکشاف کلیه امور مربوط به حمل و نقل هوایی.

۵- تاسیس تنظیم و اداره همه تشبثات و موسسات حمل و نقل هوایی.

۶- ترتیب، تنظیم و اجرای کلیه مقررات و قوانین مربوط به هوانوردی و هوا شنا سی. برای پیشبرد وظایف محوله و امور هوانوردی در افغانستان میدانهای هوایی بین المللی قندهار و کابل و میدانهای هوایی داخلی هرات قندز- مزار شریف و جلال آباد تعمیر و تاسیس گردید. دستگاه های هوا شناسی و مخابره هوانوردی و وسایط ضروری رهنمایی طیارات در میدانهای هوایی و عرض راه های هوایی نصب و یکار انداخته شده است.

پیش از همه باید تذکر داد که موقعیت قندهار در پرواز های ترانزیتی عین ما هیتی را دارد که راه ابریشم در تجارت بین المللی قدیم داشت زیرا ممبر یرا که میدان هوایی بین المللی قندهار از نگاه موقعیت در خط السیر هوایی تشکیل میدهد مسافه دول شرق دور را با اروپای غربی در حدود ۶۰۰ میل کوتاه تر میسازد. علاوه بر آن شرایط اقلیمی و تویو گرافی قندهار نیز او صافست که بر اهمیت آنولا از ناحیه هوانوردی ملکی می افزاید.

هم اکنون تقریبا ۳۰۰ پرواز عبوری از فضای افغانستان در هر ماه توسط طیارات شرکت های هوایی معتبر جهان با استفا ده از دستگاه های مخابره و وسایط رهنمایی و امداد

بمحل بیاید وضع و تدوین کرده است. میثاق تاریخی ۱۹۶۳ توکیو در باره جرایم و بعضی اعمالی که در داخل طیارات از طرف مسافرین ارتکاب می یابد مقرراتی را برای حل و فصل جرایم و اختلافات وضع نموده است.

باری- امروز سازمان هوانوردی ملکی بین المللی که مقر آن در مانتريال (کانادا) میباشد بحیث يك موسسه مفید و موثر در پیشرفت ترانسپورت هوایی بین المللی و تأمین مصونیت پرواز طیارات ملکی در سر تا سر جهان شناخته شده و کشور های عضو از حاصل کار آن و امداد های تخنیکي و علمی آن در زمینه های هوانوردی بسی مستفید و متمتع شده و میشوند.

حمل و نقل هوایی در افغانستان

افغانستان تقریبا بیست سال قبل بادرک اهمیت هوانوردی ملکی در جهان، میثاق هوانوردی ملکی بین المللی را امضا کرده و بحیث عضو متعاهد در سازمان هوانوردی ملکی بین المللی شناخته شده است. هر چند پرواز طیارات ملکی کشور های خارجی مدتها قبل در فضای افغانستان بعمل آمده است. نخستین بار در سال ۱۳۰۶ يك طیاره کوچک اتحاد جماهیر شوروی دو مرتبه در ماه بین ترمز و کابل پرواز میگردد.

در سال ۱۳۱۶ قبل از جنگ عمومی اول يك طیاره سه ماشینه یونکرس جرمنی مربوط شرکت هوا پیمایی لوغت هنزا از برلین براه هرات و کابل بطرف توکیو پرواز میگردد. در سال ۱۳۲۰ پرواز طیاره دو ماشینه دیکو تا مربوط شرکت هوایی سپاهی ایران بین تهران و کابل از طریق مشهد و هرات آغاز یافت.

در سال ۱۳۳۱ يك شرکت هوایی هندوستان که بنام (شرکت هوایی همالیا) یاد میشد با طیارات نوع دیکو تا از کلکته به طریق گراچی- زاهدان- قندهار به کابل پرواز مینمود.

در سالهای ۱۳۳۱-۱۳۳۲-۱۳۳۳ يك کمپنی هوایی آمریکایی بنام (ترانس اوشن) و کمپنی های هوایی هندی بنام (ایسر جیبوتی) و (اندیمار) به حمل و نقل حجاج افغانی از کابل به جدّه پرداختند.

با توجه به اهمیت و توسعه روز افزون ترانسپورت هوایی در ارتقای سویه اقتصادی و تجارتی و ارتباط با همی ملل، شرکت هوایی آریانا بحیث يك موسسه حمل و نقل هوایی افغانستان در سال ۱۳۳۴ تاسیس و تشکیل گردید. ازین تاریخ فعالیت واقعی و اساسی

در میدان هوایی بین المللی قندهار
۳۶۵۹ نفر توسط طیاره رفت و آمد کرده
اند.

مجموعه ۴۲۰۱۸

حمل و نقل مال التجاره در سال ۱۳۴۵

در میدان هوایی بین المللی کابل
۲۳۰۳۰۱۴ کیلو گرام مال التجاره توسط
طیاره وارد و صادر شده.

در میدان هوایی بین المللی قندهار
۲۱۲۷۵۴ کیلو گرام مال التجاره توسط
طیاره وارد و صادر شده.

مجموعه

۲۵۱۵۷۴۸ کیلو گرام مال التجاره.

مسافریین داخلی در سال ۱۳۴۵

در میدان قندهار

۵۲۸۴ نفر مسافر رفت و آمد کرده اند.

در میدان کابل

۲۲۷۹۰ نفر مسافر رفت و آمد کرده اند.

در میدان هرات

۳۵۰۲ نفر مسافر رفت و آمد کرده اند.

در میدان مزار شریف

۱۲۵۰۶ نفر مسافر رفت و آمد کرده اند.

در میدان قندز

۳۲۳۶ نفر مسافر رفت و آمد کرده اند.

در میدان خوست

۳۷۴۷ نفر مسافر رفت و آمد کرده اند.

مال التجاره داخلی در سال ۱۳۴۵

در میدان مینه

۱۱۷۲ نفر مسافر رفت و آمد کرده اند.

مجموعه

۵۲۲۳۷ نفر

مال التجاره داخلی در سال ۱۳۴۵

در میدان کابل

۲۴۵۷۶۶ کیلو گرام مال التجاره حمل و نقل

شده است.

در میدان قندهار

۱۷۹۱۴۱ کیلو گرام مال التجاره حمل و نقل

شده است.

در میدان هرات

۱۵۸۹۸ کیلو گرام مال التجاره حمل و نقل

شده است.

در میدان مزار شریف

۲۴۵۲۹ کیلو گرام مال التجاره حمل و نقل

شده است.

در میدان قندز

۷۲۱۲ کیلو گرام مال التجاره حمل و نقل

شده است.

در میدان خوست

۱۰۹۲۵ کیلو گرام مال التجاره حمل و نقل

هوانوردی میدان هوایی قندهار صورت میگیرد
بموجب قانون محصولات استفاده از میدانهای
هوایی، تاسیسات و خدمات هوانوردی ملکی
افغانستان، طیارات شرکت های هوایی خارجی
که از فضای افغانستان بدون فرود آمد ندر
یکی از میدانهای هوایی عبور میکنند در هر
پرواز عبوری مکلف به تادیه مبلغ ۲۵ دالر
از بابت استفاده از تاسیسات راهنمایی و
وسایط امداد هوا نوردی میباشدند مجموع چنین
محصولات يك قلم بزرگ عواید سالانه دولت
را تشکیل میدهد.

بمنظور توسعه و انکشاف ترانسپورت هوایی
داخلی و بین المللی چنانکه گفته شد از يك
طرف میدانهای هوایی عصری و با تجهیزات
هوانوردی در مرکز ولایات مهمه افغانستان
تعمیر و تاسیس گردیده است و از طرف دیگر
جهت حصول حقوق تجارتي حمل و نقل هوایی
و توسعه شبکه پرواز های طیارات شر کت
هوایی آریانا در کشور های خارج و جلب
عملیات شرکت های هوایی خارجی در میدانهای
هوایی افغانستان يك سلسله موافقتنامه های
حمل و نقل هوایی بین افغانستان و کشور ر
های مربوط انعقاد و امضا شده است. بدین
منظور هیئت های افغانی به بعضی مما لك
خارج رفته و هیئت های هوا نوردی مما لك
ذیعلاقه به افغانستان آمدند. موافقتنامه حمل
و نقل هوایی بین افغانستان و کشور های
اتحاد جماهیر شوروی، هندوستان، پاکستان،
ایران، عراق، لبنان، جمهوریت متحد عربی،
ترکیه، یوگوسلاویا، چکوسلواکیا، یو لیند،
آلمان غربی، هالیند، بلجیم، فرانسه، سویس
و ممالک اسکاندیناویا قبلا امضا و عقد شده
است.

بموجب این موافقتنامه ها عجلتاً طیارات
شرکت هوایی آریانا به شهر های تاشکند،
دهلی جدید، پشاور، راولپندی، تهران ،
بیروت، روتر دام، (هالیند) پرواز گرد و
طیارات موسسات هواپیمایی شوروی ،
هندوستان، پاکستان، ایران، لبنان و
چکوسلواکیا در افغانستان به حمل و نقل
مسافریین مال التجاره و پسته می پردازند.
احصائیه های آتی حجم فعالیت و توسعه
ترانسپورت هوایی را در میدان های هوایی
افغانستان نشان میدهد:

حمل و نقل مسافریین بین المللی بسال ۱۳۴۵
در میدان هوایی بین المللی کابل.

۳۸۳۵۹ نفر توسط طیاره رفت و آمد
کرده اند.

شده است.

در میدان میمنه

۴۹۶۷ کیلو گرام مال التجاره حمل و نقل

شده است.

مجموعه

۴۸۸۴۳۸ کیلو گرام مال التجاره

برای تربیه افراد فنی که بتوانند در

دستگاه های مخابره و ترافیک هوا نوردی و

امور تخنیک و وسایط مخابره موقفانه ایفای

وظایف نمایند مکتب هوا نوردی ملکی در

کابل و قندهار تاسیس شد و اولین دسته

فارغ التحصیلان مکتب هوانوردی از تاریخ

۱۵ جوزای سال ۱۳۴۲ بحیث مامورین فنی

در شعب مختلفه ریاست هوایی ملکی و میدان

های هوایی ملکی شامل خدمت شده اند .

علاوتاً یکنهدهاد مامورین جهت تحصیلات بیشتر

در رشته های مختلف هوانوردی به کشور

های خارج اعزام شده اند که اکثر موقفانه

بوطن باز گشته و در پیشبرد امور محوله

اجرای وظیفه و صرف مساعی مینمایند.

باتوجه به شرح فوق میتوان اذعان کرد که

زیر بنای هوا نوردی در افغانستان کاملاً

پی ریزی و تشکل یافته و عملیات حمل و نقل

هوایی در داخل و خارج کشور استقرار یافته

و همچنان روبه توسعه است و اینک وقتاً و

وقتاً اقدامات تازه و موثری در راه انکشاف

مزید ترانسپورت هوایی و اساسات هوانوردی

بعمل می آید . فی المثل برای آنکه شرکت

هوایی آریانا در تأمین خدمات حمل و نقل

هوایی سریع و موثر چه در داخل مملکت چه

در خارج کشور موفق گردد مطالعات ابتدایی

و پلان گزاری جهت خریداری طیاره جت

خالص برای شرکت مذکور بعمل آمده و بر

طبق پلان انکشافی پنجساله آن شرکت در مرحله

اول یک عدد طیاره جت بوئنگ ۷۲۷ که هم

برای حمل و نقل مسافرین و هم اموال التجاره

مورد استفاده قرار گرفته میتواند خریداری

میشود این طیاره در ماه اپریل ۱۹۶۸ به

شرکت هوایی آریانا از طرف کمپنی طیاره

سازی بوئنگ تسلیم و تحویل داده خواهد

شد به اینصورت شرکت هوایی مذکور خواهد

توانست که در برابر کمپنی های هوا پیمایی

کشور های همجوار که با طیارات جت

تربو پروپلر در افغانستان پرواز میکنند

رقابت کند و احتیاجات روز افزون توریزم را

تکافو و مرفوع نماید.

لهذا بکار افتیدن چنین طیاره سریع السیر

در سرویس های هوایی شرکت آریانا بیش

از پیش در رفاه و آسایش مسافرین، سیاحین

و انتقال سریع مال التجاره موثر بوده نتایج

ثمر بخشی را از لحاظ مردم و خود شرکت

هوایی آریانا بوجود خواهد آورد.

همچنان اقدامات دیگر برای توسعه و

اصلاح میدان هوایی بین المللی کابل برداشته

شده است.

چون ارتفاع کابل از سطح بحر زیاد است

رنوی موجوده میدان هوایی کابل طور شاید

و باید برای نشست و برخاست طیارات جت

کفایت نمیکند. و علاوه بر دستیاب شدن

طیارات جت برای شرکت هوایی آریانا - کمپنی

های هوایی کشور های خارجی نیز با پرواز

طیارات جت خودشان در میدان هوایی بین المللی

کابل یعنی در پایتخت مملکت بیش از پیش

علاقه و دلچسپی میگیرند. لهنذا سروی امکان

تمدید رنوی میدان هوایی کابل با همکاری

متخصصین اتحاد شوروی (بموجب موافقت

نامه جداگانه که در زمینه بین ریاست هوایی

ملکی و تخنوا کسپورت شوروی قبلاً امضاشده

بود) مطالعه و تدقیق شده است. نظر به راپور

متخصصین موصوف طول رنوی میدان هوایی

کابل در حدود ۱۴۰۰ متر دیگر باید بیشتر

تطویل و تمدید گردد که به اینصورت طول

مجموعی رنوی یعنی خط دوش طیارات به

۴۲۰۰ متر خواهد رسید .

اما مهمترین اقدام ابتکاری ریاست هوایی

ملکی عبارت از طرح و تطبیق یک پروژه جدید

ترانسپورت هوایی در داخل افغانستا ن

است.

افغانستان بملاحظه نقشه جغرافیایی

ساختمان پیچیده دارد که قسمت زیاد آنرا

کوه های مرتفع و دره های طولانی احتوا کرده

است. قیام ارتباط با همی بین مناطقی واقع

در چنین نواحی بوسیله احداث سرکهامواجه

بموانع و مشکلات بسیار میباشد. طبعاً باشندگان

این مناطق در دره ها ، وادی ها، سطوح مرتفع

دشت های بایر بنا بر عدم موجودیت ارتباط

سهل و مستقیم با مراکز یکدیگر و شهر های

دور و نزدیک تحت شرایط ناگوار و دشوار

زندگی میکنند.

شوارع طبیعی که فعلاً در بعضی مناطقی

موجود است از پیچ و تاب دره ها عبور نموده

کنار رود خانها را تعقیب مینماید . بدین

علت مسافت بین دو نقطه که با خط مستقیم

بیش از صد کیلو متر نیست سه چهار مرتبه

بیشتر فاصله پیدا میکند.

بنا بر همین علل و برای ترقی و بهبود

بخشیدن کلیه شئون اجتماعی و حیاتی مردمان

این مناطق صعب العبور پروژه انکشاف

دور افتاده اهمیت بسزا دارد، بلکه تو قس میرود که طبابت عصری بمنظور صحت عامه مجادله با بیسوادی بمنظور توسعه معارف تأمین عدالت اجتماعی، توازن قیام در سرتاسر مملکت، بهره برداری از میدان های هوایی موجوده و بالاخره پیشبرد کلیه اهداف پلان های انکشافی کشور در مناطق صعب العبور فراهم گردد.

در سال ۱۳۴۵ سروی يك عده میدانهای هوایی در نقاط دور دست افغانستان بسا همکاری يك نفر متخصص سازمان هوانوردی ملکی بین المللی مربوط ملل متحد صورت گرفته است تا به آنجا که شرایط آب وهوا مساعدت نموده مناطق بامیان، بند امیر، درواز خواهان، کشم، اشکاشم، تالقان، رستاق، ینگی قلعه، خواجه غار، فرخار وامام صاحب از نظر ساختمان میدان هوایی کوچک سروی ومطالعه شده است.

در سال ۱۳۴۶ قسمت ساختمانی و اعزاز میدانهای هوایی در مناطق فوق الذکر شروع گردیده مطالعه وسروی ساحات مرکزی افغانستان از نظر تعیین وتشییت حدود میدان های هوایی کوچک وغیره خصوصیات آن بعمل می آید.

از طرف دیگر بمنظور عملیات حمل ونقل هوایی در صد میدان هوایی کوچک که نقاط دور افتاده ومناطق منزوی کشور را باهم متصل خواهد ساخت، یکنوع طیارات کوچک (کوتاه پرواز) تهیه وخریداری خواهد شد.

ترانسپورت هوایی داخلی افغانستان طرح و از طرف حکومت بحیث يك پروژه «پیلوت» یا پروژه نمونه تصویب و قبول شده است. لهذا بمنظور قیام ارتباط باهمی بین کتله های نفوس در نقاط مختلف افغانستان و ارتقای سوبه اجتماعی واقتصادی مردم برطبق پروژه جدید ترانسپورت هوایی فوق الذکر به تعداد یکصد میدان هوایی کوچک در مرکز هروایت وولسوالی هاییکه از سرک های اساسی دور افتاده اند وخود با مشکلات راه های نقلیاتی وموانع جغرافیایی مواجه میباشند تعمیر وتاسیس میگردد بطوریکه هر يك از این میدانهای هوایی دارای يك خط دوش (رنوی) بطول هزار متر وعرض سی الی سی و پنج متر ویک عمارت ترمینل بسیط و کوچک خواهد بود.

یک حقیقت مسلم وقابل توجه اینست که در اثر تطبیق واجرای پروژه ترانسپورت هوایی داخلی افغانستان با مصرف نسبتاقلیل کلیه مردمان ومناطق مختلف ومنزوی در سرتاسر کشور مستفید ومتمنع میشوند. ازین حیث بعوض ساختمان صد ها کیلو متر سرک های فرعی در هر منطقه که حفظ ومراقبت آن هم مخارج گزافی را ایجاب میکند تنهاستطیع وتعمیر یک میدان هوایی کوچک واسطوی یک کیلو متر یک امر کاملا اقتصادی ومنطقی است.

البته تعمیر چنین میدانهای هوایی و استقرار حمل ونقل هوایی داخلی نه تنها از لحاظ اقتصادی وارتباط باهمی مردم ومناطق

شرح درباره فعالیت های هواشناسی

اعصار یخچال ها را میتوانیم نام ببریم معلوم میشود که بشر از زمان پیدایش خود تا عصر موجود در معرض خطرات حوادث جوی قرار داشته وجمیع شئون اجتماعی مردم در هر زمان تحت تاثیر آب وهوای محیط وی بوده وحتی کلچر وتمدن بشر را میتوان قسما زاده اقلیم محیط وی دانست چه برودت وگرما نزول برف وباران و طوفان های را مجبور میساخت برای خود لباس وجامه تهیه بپند وبرای اینکه از حوادث جوی محفوظ بماند ناگزیر بود برای خود سر پناه وخانه اعمار کند و این وابستگی اجتناب ناپذیر بشر با آب و هوای محیط ودر نتیجه آرزوی اینکه بتواند از واقعات طبیعی جلوگیری کند ویا حداقل بتواند از ظهور این حوادث پیش بین وباخبر

هرچند علم معاصر متنو رولوژی یا علم هواشناسی نسبت به سایر علوم ساینسی جوانتر بوده ومحض در صد سال اخیر انکشاف مزید نموده است اما شواهد تاریخی نشان میدهد که بشر از مدتها قبل ودر ازمنه قدیم با این علم آشنایی داشته است. مثلا وجود منار باد برای پیمایش باد چهار صد سال

قبل از میلاد در آتن مرکز یونان وهم چنان پیمایشات مقدار بازندگی درازمنه قبل از میلاد در هند نمونه از آثار علم هواشناسی در قدیم شناخته میشود. نظر به عقیده علماء طبیعی اتمو سفیر زمین ودر نتیجه سطح زمین از عصر تکوین زمین تا حال در معرض تحولات گوناگون قرار گرفته است که ازان جمله

شود ودر صورت امکان ازان نفع خو يش استفاده کند مظهر علاقه دايمي وي به علم هوشناسی پنداشته ميشود .

خوشبختانه امروز در پرتو ترقیات ساينس و تخنيک و زحمات علما هوشناسی اين علم نيز به حيث يك علم مثبت تيارز نموده و تطبيق و استفاده عملی ازان مشمر ثمر خوبی برای نسل بشر پنداشته ميشود هم اکنون خدمت گزارى هوشناسی در رشته های مختلف اقتصادی واجتماعی رول مهم را بازی میکند طور مثال پیشرفت و بهره برداری بهتر در امور زراعتی همیشه وابسته بشرايط اقلیمی و آب هوا بوده است هوا نوردی و کشتی رانی نمیتواند بدون معلومات هوا شناسی مصنون تر و اقتصادی تر فعالیت نماید. علاوتاهوشناسی در بسی فعالیت های دیگر مانند جنگل داری تربیه مواشی دفع حشرات مضره زراعتی، امور بند انهار سیرک سازی وپل سازی و شمير سازی استفاده از انرژی آبی و حرارت ودر امور صحنی وصد ها فعالیت خورد و بزرگ تاثیر مثبت و قاطع دارد واین امر خود باعث پیشرفت وارتقاء بیشتر این علم گشته است.

مهری خدمات هوشناسی در افغانستان ن
فعالیت هوشناسی در کشور عزیز مااصلا درسال ۱۳۱۸ هـ ، ش مطابق ۱۹۴۰ آغازگردیده وبه اراده حکومت آن وقت در حدود ده استیشن هوشناسی در نقاط مختلف کشور افتتاح و بکار انداخته شد که فعالیت های هوشناسی دران زمان بمشوره یکنفر میتورو لوجست پولندی بنام داکتر استنز صورت می گرفت آثاریکه از زمان گذشته باقیسب نشان میدهد که سرویس هوشناسی مذکور بصورت منظم کار نموده در مسایل میترو لوزی وهایدرو لوزی از قبیل پیمایش آب دریا ها ومقدار باران وتبخیر وغیره در نقاط مختلف کشور به تحقیقات علمی پرداخته است. متخصص مو صوف در اخیر دو ره خدمت خود برویت مشاهدات هفت ساله کشور رساله در باره اقلیم افغانستان برشته تحریر آورده که دارای ارزش علمی است ، اما متأسفانه سرویس هوشناسی در سال ۱۳۲۵ از فعالیت باز ماند.

خوشبختانه در سال ۱۳۳۴ حکومت وقت متوجه این امر گردیده ومجدداً سرویس هوشناسی تاسیس گردید واین اقدام نیک درست در موقعیکه باساسی پلان انکشافی پنجساله زیر بنای اقتصادی کشور در هر شقوق مختلفه از قبیل احداث شا هراه ها

امعار شهر ها وتاسیس میدانهای هوا یی و امور بند وانهار وبسا پروژه های دیگرمانند پروژه های زراعتی، موجودیت احصایه های دقیق جوی اهمیت خاص دشت همانا درپرتو ارشادات قیمتنداز اعلیحضرت معظم همایونی و توجه دو لت وزحمت کشتی کارکنان هوا شناسی که در اعلیحضرت معظم همایونی و توجه دولت شقوق مختلفه تحت تربیه گرفته شدند این موسسه توانست در مدت کمی خود را به رای خدمت آماده سازد. ابتدا سرویس هوشناسی بنام موسسه میترو لوزی شاهي افغان بصورت يك واحد جداگانه و سپس با تشکیل ریاست هوایی ملکی ازسال ۱۳۳۵ به اینطرف بنام مدیریت عمومی هوا شناسی تحت اداره این ریاست خدمت کند. مدیریت عمومی هوشناسی ریاست هوایی ملکی فعلا دارای یکسلسله ارگان های اختصاصی است که اجمالی از اجرات و خدمات آن در افغانستان ذیلا تو ضیح میگردد.

۱- شبکه ایستگاه های هوا شناسی یا استیشن های هوشناسی.

از آنجا که مشاهدات جوی اساس همه فعالیت ها وخدمات هوشناسی از قبیل دریافت نتایج وشرايط اقلیمی يك منطقه ترتیب وتبیه پیشگویی اوضاع جوی و تحقیقات علمی در باره شرايط و غیره را تشکیل میدهد. بناء داشتن يك تعداد کافی از این استیشن ها که با آلات و افزار عصری مجهز باشد يك امر ضروری محسوب میشود سرویس جدید هوشناسی کشور ما ابتدا دارای دو استیشن جوی یکی در کابل ودیگری در قندهار بود اما از بدو تاسیس خود کوشیده تابر تعداد این استیشن ها بیفزاید وهمه ساله يك تعداد استیشن های جدید را افتتاح وبکار اندازد چنانچه فعلا(۳۰)استیشن مکمل در نقاط مختلف مملکت مصروف خدمت مشاهده اوضاع جوی می باشد.

نوع مشاهدات يك استیشن نظردمو قعبت وغایه تاسیس آن فرق میکند استیشن های سینوپتیک بمقصد پیشگویی اوضاع جوی و بالعموم در میدان های هوایی ولایات تاسیس شده تا بتواند به هوانوردی نیز کمک نماید استیشن های زراعتی در فارم های زراعتی بمنظور تحقیقات علمی زراعتی واستیشن های هیدرو میترو لوزی بالعموم بروی رود خانها ویا محل سر چشمه دریا به مقاصد اندازه گیری آب بکار انداخته شده است در استیشن های هوشناسی عناصر وپدیده های فزیک جوی

که در بسا امور حیاتی روز مره بشر بصورت مستقیم و غیر مستقیم دارای ارزش خاص بوده و کم و بیش مورد احتیاج همه طبقات مردم است در عصر حاضر از پیشگویی او ضاع جوی در ساحات مختلف استفاده بعمل می‌آید.

شعبه فورکاست ریاست هوایی ملکی از زمان تاسیس و بکار انداختن آن در چلمین سالگره استقلال وطن عزیز تاحال با حصول تجارب و وسایل خوبتر رونق خوبی گرفته و خوشبختانه امروز بحیث یک شعبه آبرو مند مشغول خدمت است در این شعبه یکمده لیسانس‌های پوهنخی علوم که در رشته مینتو رو لوژی تحصیل کرده اند در تهیه پیشگویی ایفای وظیفه میدارند. این شعبه در تنظیم و ترتیب پیشگویی خود از اصول و طرق عصری پیشگویی پیروی نموده برویت معلومات و مشاهدات جوی یک عده کثیر استیشنهای ممالک همجوار بالخصوص مناطقی که اختلال های جوی ازان سمت بطرف افغانستان حرکت میکند صورت میگیرد راپور های جوی مناطق مذکور توسط سیستم مخابره تیلی تاپ و فکسمیلی از مراکز مربوطه اخذ میشود که آنها راپور های جوی را از مناطق و نواحی خویش جمع میکند سپس از روی این راپور ها که بعد از هر سه ساعت مطابق مقررات بین المللی صورت میگیرد نقشه های جوی ترتیب و بعد از تحصیل آن موقعیت اختلال های جوی بروی نقشه ثبت و خصوصیات انتقال و سرعت حرکت و سمت حرکت آن از طرف فور کاستر های افغانی و خارجی تعیین گردیده و حوادث جوی که در آینده احتمال و وقوع آن بملاحظه میرسد پیشبینی و از طریق رادیو افغانستان بسمع شنوندگان محترم راد یو رسانیده میشود، علاوه این شعبه مسئولیت دارد تابه طیارات قبل از پرواز و وقت نشست وهم در عرض راه مشوره در باره او ضاع جوی بدهد، در ممالک مترقی جهان پول هنگفتی در راه بهبود و پیشرفت و صحت فورکاست بمصرف می‌رسانند، علاوه بر وسایل عصری عادی از راکت ها و اخیراً از اقمار مصنوعی جهت عکس برداری از اتمو سفر استفاده بعمل می‌آید عکسهاییکه اقمار از موقعیت طوفان های خطرناک مخابره میکند از نگاه پیشگویی خیلی ها قابل اهمیت می‌باشد خصوصاً اگر یک طوفان در منطقه تشکیل شود که دران جاه کدام ایستگاه ه هوا شناسی موجود نباشد از جانب دیگر عکسهایی حاصله از اقمار از تمام سطح کره

مختلف در طرف ۲۴ ساعت متواتر مشاهده نظری و عملی صورت میگیرد که از آنجمله در جه حرارت هوا در اوقات مختلف بشمول درجه بلند ترین و پست ترین، رطوبت هوا فشار هوا، سرعت و سمت وزش بادهای، ابرها و استمرار تشعشع آفتاب، مقدار نو عیت بارندگی و شدت آن و بمقاصد زراعت در جه حرارت در عمق خاک اندازه رویت هوا وغیره می‌باشد برای پیمایش عناصر فوق آله هایی وجود دارد که بیک ترتیب خاص و ارتفاع مختلف از سطح زمین در ایستگاه هواشناسی قرار داده شده است مشاهده و سنجش وضع هوا توسط اشخاص فنی صورت می‌گیرد که بسویه بکلوریا یا تحصیلات اختصاصی رادر ریاست هوایی ملکی فرا می‌گیرند.

تعقیب وضع هوا بصورت متمادی در طرف ۲۴ ساعت برای ترتیب شدن پیشگویی ضروری است وقتی یک مشاهده اوضاع جوی را بوقت معین بین المللی مشاهده نمود ه نتایج را به کتاب های مخصوص ثبت نموده بمرکز هواشناسی می‌فرستند، همچنان مکلف است یومیه راپور های جوی خود را به مرکز بفرستند که از طرف مرکز از طریق راد یو برای معلومات مردم پنخش گردد، تعداد موقعیت های ایستگا های مختلف هواشناسی کشور در نقاط مختلف در شکل (نقشه افغانستان) ارئه گردیده است.

ریاست هوایی ملکی برای انکشاف بهتر امور هواشناسی کشور و خدمت بهتر افتتاح پروژه ای را بسازمان هواشناسی جهان پیشنهاد نموده که باساس آن بایست در حدود ۳۵۰ تا ۵۰۰ ایستگاه هایدرو میترو لوژی ۱۵ تا ۲۵ ایستگاه ایکرو میترو لوژی جهت مطالعه و بهره برداری خوبتر از منابع آب، منابع انرژی و امور زراعتی کشور در طرف پنجسال آینده بکمک سازمان موصوف بکار انداخته میشود که دران وقت سرویس هوا شناسی ریاست هوایی ملکی قادر خواهد بود تمام نیازمندی های کشور را ازین ناحیه مر فوع سازد.

۲- شعبه فورکاست با پیشگویی اوضاع جوی :-

پیشگویی اوضاع جوی یکی از آرزوهای دیرین بشر می‌باشد که اکنون در پر تو ترقیات سیانس و تخنیک جامه عمل پوشیده ه هواشناسان میتوانند از وقوع پاره ای از واقعات جوی پیش بین گردند، پیشگویی یا فورکاست اوضاع جوی واقعا یکی از خدمات برجسته ومهم علم هواشناسی میباشد

از سطح زمین الی انجام طبقه ترد یوسفو و ترد پوپوژ نیز اشد ضرورت دارد. در حقیقت واقعات جوی سطح زمین را بعضاً علماً یک عکس العمل واقعات فوقانی جو میداند نند مطالعه هوای فوقانی را در سابق تو سطح طیارات مخصوص هواشناسی و یا بالون های فضایی انجام میدادند که امروز هم تا اندازه رایج است اما بالعموم در اکثر ممالک جهان امروز از آله ای بنام رادیو ساند استفاده میشود این آله بشکل یک قطعی بوده در آن آلات پیمایش کننده یعنی اندازه گیری درجه حرارت، رطوبت و فشار هوا تعبیه شده و آلات مذکور توسط میکانیسم مخصوص بیک فرستنده وصل گردیده که فرستنده و ضح هوا را در طبقات مختلف توسط ارسال سنگال ها به سطح زمین می فرستد که توسط یک آله گیرنده اخذ میشود این آله توسط یک بالون بزرگ مملو از هایدرو جن بپوایرتاب میشود و در عین زمان از استقامت حرکت آن سرعت و استقامت باد نیز معلوم شده میتواند که از نگاه کمک بپوانوردی دارای اهمیت می باشد. فعلاً ازین گونه آله در میدان هوایی کابل استفاده بعمل می آید و در آینده نظر به ضرورت و بهبود پیشگویی هوا، ریاست هوایی ملکی یک ایستگاه رادیو ساند را در قندهار نیز بکار خواهد انداخت.

ریاست هوایی ملکی امروز در صدد است که نظر به ایجابات عصر و بمنظور خدمت بهتر پیشبرد پروژه های بزرگ مملکت شعب مختلف هواشناسی را بسط و توسعه بخشد. منجمله تاسیس شعبه میترو لوژی تطبیقی که موضوعات علمی را تحقیق و بهره برداری عملی را در ساحه های تولید انرژی و حاصلات میسر می گرداند که یکی از اهداف مهم آینده می باشد و برای تربیه پرسونل ورزیده این دیپارتمنت هم اکنون اقدامات موثر با همکاری ریاست پوهنتون صورت گرفته که با ساس آن یک صنف مخصوص هوا شناسی در پوهنخسی علوم افتتاح و یککده طلاب برای تحصیلات عالی هوا شناسی تحت تربیه گرفته شده اند.

بدینسان خدمات و فعالیت های هوا شناسی که بطور کلی ممد و مستلزم ترقی و بهبود امور هوا نوردی و سایر پروژه های انگشافی کشور از قبیل زراعت، صحت و تاسیس بند و انهار و غیره میباشد سیر ارتقایی خود را می پیماید.

زمین و در یک وقت خیلی کم حایز اهمیت بزرگی می باشد و به هواشنان موقع آن رامیدهد که اختلال را از مبداء آن تحت نظر داشته باشد و در موقع مناسب ازان پیشگویی نماید.

۳- مدیریت اقلیم شناسی

وظیفه مدیریت اقلیم شناسی طوریکه از اسم آن بر می آید مطالعه اقلیم کشوری باشد وظیفه دارد و تمام ترصدهات جوی کشور را جمع آوری نموده در قسمت های مختلف عنا صر جوی مانند درجه حرارت رطوبت هوا، ابر، باد، بارندگی، شفق آفتاب و غیره مطالعات و معلومات حاصله را بصورت فورمه ها و جداول قابل استفاده چاپ میکند. این معلومات جوی نیازمندی وزارتخانه های کشور و کلیه پروژه های انگشافی را که قبل از آغاز پروژه ها که بچنین معلومات جوی ضرورت مبرم دارند مرفوع می سازد. علاوه بر یککده دوایسر داخل کشور اکثر موسسات خارجی نیز نیازمندی خود را به این گونه معلومات جوی ابراز میدارند که معلومات و نشریه های اقلیمی در بدل قیمت برایشان فرستاده میشود. در نظر است که در آینده اداره اقلیم شناسی بسط و توسعه داده شود تا فورمه ها و جداول معلومات هواشناسی کشور را به شکل کارد ها چاپ و مورد استفاده موسسات پروژه های ذیعلقه بگذارد.

۴- مدیریت تخنیک و اتمو سفیر فوقانی

قبلاً گفتیم که مشاهدات عناصر جوی توسط آلات صورت می گیرد که اکثر آنها خیلی حساس بوده مستلزم عیار ساختن و ترمیم می باشد بدین منظور مدیریت تخنیک وظیفه دارد تا وقتاً فوقتاً آلات را ملاحظه و برای اندازه گیری دقیق آماده سازد.

علاوه بر مطالعه وضع هوا در سطح زمین که توسط یک تعداد استیشن های هواشناسی در سطح زمین صورت می گیرد بایست در اتموسفیر فوقانی نیز معلومات گرفته شود، چه معلومات هوای بالا هم از نگاه تهیه فورکاست هم از نگاه کمک به هوا نوردی حایز اهمیت بزرگ است زیرا اختلال های جوی هوای یک منطقه را تحت تاثیر قرار میدهد از روی مشاهدات فوقانی خوبتر و واضحتر مطالعه شده میتواند. یک فور کاستر با شخصیکه مسئول تهیه پیشگویی هواست علاوه بر معلومات سطح زمین به وضع طبقه بندی هوا

در استان فارس
 با ابعاد ۲۷۱ کیلومتر در عرض و ۲۳۷ کیلومتر در طول
 دارای ۱۰ شهرستان و ۱۰۰ روستا است

مسوده سومين پلان پنجساله انكشاف اقتصادي واجتماعي افغانستان از سال ۱۳۴۶-۱۳۵۰ که روز ۱۲ ثور بناغلي ميوندوال صدراعظم آنرا در تالار ولسي جرگه قرائت کردند

نماینندگان محترم ملت !

در این ایام فرخنده سلطنت اعلیحضرت معظم همایونی پادشاه ترقی خواه ما که افغانستان عزیز وارد دومین دهه انکشاف اقتصادی و اجتماعی خود میگردد افتخار دارم که سومین پلان پنجساله را غرض مطالعه و غور به ولسی جرگه تقدیم نمایم .

باساس سیستم اقتصاد مختلط و رهبری شده و متکی بر قانون اساسی کشور پلان گذاری رایگا نه وسیله تسریع انکشاف اقتصادی مملکت میدانیم . در جهان امروزی نیازمندی های جوامع بشری وجایی که در مقابل نسل های آینده موجوده است ممالک و کتله های بشری را به مجاهدات دوام دار و منظم مکلف و موظف میسازد این امر در ممالک در حال رشد که سویه زندگی مردمان آن به یک حد پائینتر قرار دارد شکل جدی تر داشته و تشدید فعالیت مردمان آنرا ایجاب مینماید .

قراریکه تجارب به اثبات رسانیده است وصول به نتایج ثمر بخش ازین فعالیت ها تنها در داخل یک چوکات منظم امکان پذیر میباشد .

روی این اصل پلان گذاری مخصوصا درین ممالک بشکل یک پالیسی معقول در آمده است . به پیروی از پرنسیپ فوق و متکی به خط مشی حکومت امور ترتیب پلان پنجساله سوم تقریبا از آغاز دوره این حکومت شروع گردیده و در آغاز سال جدید به پایان رسید . بودجه سال ۱۳۴۶ که قبلا غرض مطالعه شوری به مشرانو جرگه تقدیم گردیده بود یک قسمت از پلان سوم را تشکیل میدهد قبل از آنکه مطالب عمده پلان سوم را بعرض برسانم اجازه میخواهم تا به صورت مختصر تحلیل وضع فعلی و طرز ترتیب این پلان را خدمت وکلای محترم توضیح دهم :

در ظرف ده سال اخیر با تطبیق دو پلان پنجساله موفقیت های نصیب کشور ما گردیده . گرچه در طول این ده سال همیشه از طریق نشرات و بیانیه ها از پیشرفت های حاصله به اطلاع هموطنان عزیز و علاقمندان رسانیده شده اما بی فایده نخواهد بود که این پیشرفت ها به صورت اجمال بار دیگر مورد مطالعه قرار داده شود .

ایجاد یک سلسله تاسیسات زیر بنای

اقتصادی از موفقیت های عمده دو پلان گذشته محسوب میشود دو هزار کیلو متر سړک های موتر رو اسفلت شده و کانکریتی مناطق عمده اقتصادی کشور را بیکدیگر وصل نموده و همچنان این مناطق را به نقاط مهم سرحدی که از حیث تجارت خارجی اهمیت بسزائی دارد اتصال داده است تکمیل سړکهای موتر رو به شکل عصری . فواصل را کوتاه تر ساخته و مصارف حمل و نقل اموال را که یک عامل عمده قیمت تمام شد به شمار میرود به اندازه زیادی تقلیل بخشید است .

ایجاد سایر تسهیلات مواصلاتی از قبیل اعمار یک تعداد میدان های بین المللی و محلی تعمیر یک بندر عصری دریائی افزایش وسایل نقلیه زمینی - ازدیاد وانتظام سرویس های هوائی بین المللی و داخلی و احداث یک تعداد ورکشاپهای ترمیم وسایل نقلیه در پیشرفت امور این سکتور اقتصادی قابل تذکر میباشد سیستم مخابرات کشور با وصل شهر های عمده توسط لاین های جینل سیستم و ایجاد دستگاه های جدید تلگرافی و توسعه سیستم تلفون های اتومات در مرکز و بعضی شهر های عمده نیز به اندازه زیادی انکشاف نمود .

در ساحه انکشاف معادن و صنایع فعالیت بیشتر در سروی و تخصص مواد معدنی ایجاد پروژه های تولید انرژی برق و استخراج معادن و تاسیس یک تعداد محدود - پروژه های صنعتی متمرکز گردیده بود در نتیجه این فعالیت ها - ذخایر هنگفت گاز طبیعی در نواحی شمال مملکت کشف و تثبیت گردیده همچنان ذخایر سر شار آهن در حاجی گلک و بعضی مواد مایلمز صنایع متالورژی در گرد و نواح آن و بعضی معادن دیگر مواد فلزی و غیر فلزی در نقاط مختلف مملکت کشف گردیده است که این معادن در انکشاف آینده مملکت نقش مهمی خواهد داشت . با احداث پروژه های بزرگ مولد انرژی برق ظرفیت ناصبه برق چندین برابر بالا رفت استخراج ذغال سنگ و نمک نظر به افزایش تقاضای صنایع و مردم توسعه یافت تولیدات مواد صنعتی از قبیل منسوجات ، شکر ، روغن نباتی ، سمنت و غیره افزایش قابل ملاحظه نمود .

مالی و موجودیت پرسونل فنی توسعه نموده است يك تعداد شفاخانه های عصری در مرکز ولايات کشور افتتاح گردیده تعداد بسترها افزایش یافته و تعداد داکتران نیز تا سه چند بالا رفته مجادله علیه ملاریا با موفقیت صورت گرفته همچنان دامنه طب وقایوی علیه سایر امراض توسعه یافت .

پروگرام انکشاف دهات تقریبا با شروع پلان گذاری آغاز یافته و امروز ۴۷ پروژه دهات در مناطق مختلف کشور داخل فعالیت میباشد و فعالیت های صحی ، عرفانی ، زراعتی که داخل پروگرام انکشاف دهات میباشد . در انکشاف دهات افغانستان و بلند رفتن قوه تولیدی مردمان دهاتی موثر واقع گردیده و به این اساس پروگرام انکشاف دهات توسعه مزید می یابد .

در ساحات مختلف دیگر از قبیل اطلاعات و کلتور ، شهر سازی و تعمیرات انکشاف منطوقی و غیره پیشرفت ها ملاحظه میگردد ایجاد دستگاه های جدید رادیو ، مطابع مجهز دستگاه فلم شویی ، دستگاه های اخذ رادیو ، منابع آب آشامیدنی ، شبکه های آبرسانی ، اسفلت جاده های شهر ، طرح پلان های اساسی برای مرکز و شهر های ولايات مطالعه مناطق کم رشد مملکت و تطبیق پروگرام انکشافی در پکتیا و غیره از فعالیت های عمده در شقوق مختلف به شمار میرود .

در جریان پلان پنجساله اول مبلغ ۱۰۳ میلیارد افغانی که با تعدیل تسعیر دالر تقریبا به ۳۰ میلیارد افغانی میرسد و در ظرف پلان دوم ۲۵۰ میلیارد افغانی که مجموعا در ظرف ۱۰ سال به ۳۸ میلیارد افغانی میرسد در شقوق فوق الذکر سرمایه گذاری گردید . در پلان اول تقریبا ۸۰ فیصد منابع مالی و در پلان دوم ۷۵ فیصد از کمک های خارجی که به صورت قرضه وامداد بدسترس افغانستان قرار داده شده بود تامین گردید .

نظر به پائین بردن سطح عایدات مردم و بالنتیجه عواید دولت با آنکه قسمت اکثر مصارف انکشافی از خارج تهیه گردیده است باز هم فشار های ازین رهگذر وارد گردیده چنانچه در آغاز پلان اول و در سال های اول پلان دوم حجم استقراض از بانک مرکزی افزایش یافته تأثیر خود را در صعود قیم بخشید اما نظر به اقدامات جدی حکومت در دو سال اخیر پلان دوم میزان استقراض بیک حد غیر انفلاسیوني تقلیل یافته و استقرار نسبی ارزش افغانی قایم گردید .

کار اعمار يك فابریکه تولید کود کیمیایی- دستگاه تصفیه گاز طبیعی و لوله های انتقال آن روی دست گرفته شد . زراعت و آبیاری نیز در این انکشافات به نوبه خود سهم داشت سرمایه گذاری بیشتر در احداث پروژه های بزرگ آبیاری صورت گرفته است - ادامه کار در وادی هلمند احداث تاسیسات آبیاری در وادی فنگرهار ، بند آبیاری سرده از کار های عمده سکتور زراعت و آبیاری محسوب میشود ، بعضی مناطق کشور از حیث منابع آب و خاک سروری گردیده پروژه بعضی بندها و کانال های آبیاری آماده ساخته شده و آلات و ترویج کود کیمیایی ، تخمیانہ بهتر ، آلات و وسایل زراعتی و طرق بهتر زرع در ساحات مختلف صورت گرفت . در اثر فعالیت های فوق در ساحه اراضی زراعتی به اندازه ۳۷۷ فیصد تزئید بعمل آمده است . همچنان در تولیدات عمده زراعتی از قبیل گندم ، پخته ، لبلبو ، نباتات تیلدار ، میوه جات و سبزیجات افزایش رخ داده است اما این افزایش نظر به ازدیاد نفوس و معیار لازمه مصرف فی نفر بطی تر می باشد .

در ساحه معارف و تربیه پرسونل نظر به ازدیاد تعداد مکاتب و موسسات تعلیمی و افزایش شاگردان در مدارج مختلف تعلیمی پیشرفت های قابل ملاحظه صورت گرفته است . چنانچه تعداد شاگردان مکاتب ابتدائی و دهاتی در اخیر پلان دوم ۴۰۲ هزار نفر - مسلکی تقریبا ۱۴ هزار نفر و محصلین پوهنتون به ۳۳۸۴ نفر رسیده است افزایش روز افزون متعلمین و دلچسپی مردم در شمول پسران و دختران شان در مکاتب و اشتراك داوطلبانه شان در تهیه تسهیلات درسی اطمینان ما را بانکشاف سریعتر معارف حاصل نموده است در اثر احداث يك تعداد پروژه های بزرگ مواصلاتی و آبیاری و انرژی - سويه استخدام بالا رفت اما نظر باینکه کارگران دانش و مهارت کافی نداشتند که يك تناسب معقول عوامل تولید را بوجود بیاورند ازین منبع استفاده موثر بعمل نیامده ولی در اثر تربیه کارگران در محل کار و تاسیس کورس های موقتی تا اندازه این تقیصه رفع گردید . و بنا بر ضرورت مملکت به پرسونل فنی و مسلکی تاسیس مکاتب و موسسات مسلکی رویدست گرفته شد .

بغرض بهبود وضع صحی مردم و جلوگیری از ضایعات در اثر شیوع بیماری های مختلف ساری - امور صحی در چوکات تخصیصات

د زرين پلان راه های حل پرابلم فوق الذکر تا جاييکه امکانات مالی و تخنيکی اجازه ميداد جستجو و پروژه های آن شامل ساخته شده است .

نظريات مردم مناطق مختلف مملکت که از طريق اعضاي شوري، والي ها- نباروا لها ، بوزارت پلان و دواير ديگر مواصلت نموده بدقت لازمه مورد مطالعه قرار داده شد و تاجاييکه لازم بود از آن استفاده بعمل آمد. از نظريات علمای افغانی راجع به بهبود وضع اقتصادی و اجتماعی مملکت نیز استفاده های صورت گرفت .

بغرض استفاده از تجربه متخصصين خارجي و بين المللی که در امور انکشاف اقتصادی سرو کار دارند از گروپ های مختلف متخصصين دعوت گرديد تا مسوده ابتدایي پلان سوم و وضع اقتصادی مملکت را مطالعه و تحليل نموده نظريات و مشوره های خود را ارائه دارند .

نمايندگان محترم !

به اجازه تان ميخواهم مطالب عمده پلان سوم را توضيح نمايم طوريکه در پلان پنجساله سوم ملاحظه می فرماييد و قبل از زمره مشکلات نام برده شد تا حال فاسد احصايه موثوق اساسي ميباشيم ازينو پلان اقتصادی ما هنوز هم يك پلان قطعی بوده و پيشبيني انکشافات آينده از روی پيشرفت های شقوق مختلفه و پيشرفت های فزيکی تقدير ميگردد اما تاجاييکه تخمينات به ما اجازه ميداد در مورد افزايش نفوس ، افزايش توليدات عمده و بالاخره توليدات ملی پيشبيني های صورت گرفته است .

در طرح پروژه های پلان سوم دو نقطه اساسي مورد نظر ما قرار داشت .

اول - حرکت تدريجي از ساحه پروژه های زیر بنای اقتصادی بسوی پروژه های صريح الثمر در ساحات زراعت و صنعت .

دوم - انکشاف منسجم شقوق مختلف اقتصادی واجتماعي، و حرکت به سوی يك توازن در تعميم خدمات اجتماعی قرايکه به شما معلوم است در سيستم اقتصادی-اقتصاد مختلط و رهبري شده را انتخاب نموده ايم و در مملکت ما يك حصه زياد فعاليت های اقتصادی در ساحات زراعت ، صنعت ، تجارت ، مواصلات و خدمات بصورت آزادانه توسط سکتور خصوصي انسجام ميبابد و تنها يك قسمتي از فعاليت های اقتصادی در سکتور دولتي متمرکز ميباشد .

ازينو در پلان سوم برای تنظيم بهتر

تجارت خارجي مملکت در دوره ده سال گذشته انکشاف نموده از حيث مقدار ومبلغ در دو ستون تجارت یعنی صادرات و واردات افزايش رونما گرديد اما نظر به اینکه هنوز توليدات داخلی از حيث مواد استهلاکی انکشاف لازمه ننموده است در ماهيت تجارت خارجي تغيير مهمي واقع نگرديده صادرات مشتمل بر اموال زراعتي و عنعنوی بوده و قسمت بيشتر واردات عادی را اموال استهلاکی تشکيل ميدهد .

وکلاي محترم !

هنگاميکه تسويد پلان پنجساله سوم آغاز گرديد پرابلم ها وسوالات مهم روبروي ما قرارداشت که ذیلا نام برده ميشود .

۱- فقدان احصايه های اساسي که به اين ترتيب تعداد نفوس حاصلات زراعتي و وضع اجتماعی مملکت به صورت موثوق معلوم نمی شود .

۲- نيازمندي های شديد مناطق مختلف کشور در ساحات مختلف زندگی .

۳- پائين بودن سطح توليدات زراعتي .

۴- محدود بودن موسسات صنعتي ومحدوديت توليدات امتمه صنعتي .

۵- استقرار سطح استخدام برای جلوگيري از بيکاري مخصوصا کارگرانيکه بعد از تکميل پروژه های بزرگ پلان اول و دوم فارغ ميشوند .

۶ - استقرار وضع مالی و پولی .

۷ - بهبود وضع بيلانس تاديات وتدارك منابع اسعار کافي برای تاديه قروض خارجي که در جريان پلان سوم تاسه چند افزايش می يابد .

۸ - طرز اداره و بلند بردن مفيديت و مؤثريت در دواير دولتي و موسسات صنعتي. برای حل پرابلم های فوق و تسريع فعاليت انکشافی در مملکت عقايد و پروگرام اصلاحي حکومت که از روحیه قانون اساسي کشور الهام گرفته و در جريان فعاليت ما بحیث فلسفه و تشريع خط مشی حکومت من قرار گرفته است اساسات طرح پلان سوم را تشکيل داده است .

پلان سوم بادر نظر گرفتن مشکلات و پرابلم های فوق - امکانات مالی و تخنيکی و بالاخره مقتضيات جامعه افغانی و واقعيت های افغانستان تسويد و ترتيب گرديد . اهداف پلان سوم که از هدف اساسي آن یعنی ارتقای سويه زندگی مردم سر چشمه ميگيرد . بهبود شقوق مختلف زندگی ميباشد.

تسهیلات کردیدی از طریق بانک‌های اختصاصی رانام برده میتوانیم .

نظر به توقعات پلان سوم حجم سر مایه گذاری خصوصی در پروژه های پلان سوم تا ۵ میلیارد افغانی که ازین جمله ۲ میلیارد آن به افغانی میباشد صورت میگیرد در حالیکه در جریان پلان دوم به ۴۰۰ میلیون افغانی میرسید همچنان نظر به تدابیر و پالیسی های پلان سوم حجم سرمایه گذاری خصوصی درساحات خارج پروژه های پلان تا ۱۸ میلیارد افغانی که این مبلغ در مدت سالهای پلان دوم به ۱۲ میلیارد افغانی تخمین شده است خواهد رسید.

کمک های خارجی هنوز هم يك منبع عمده تمويل مصارف انكشافی را تشكيل میدهد در جریان پلان سوم ازمجموع ۳۳ میلیارد مصارف انكشافی در حدود ۲۳٫۲ میلیارد آن را تقریباً ۷۰ فیصد از کمک های پروژوی و مواد استهلاکی خارجی پیشبینی شده است . ازین مجموع تقریباً ۹ میلیارد آن به شکل قرضه ها و امداد تعهد شده موجود است که قسمت کلی آن در تکمیل پروژه های انتقالی بصرف میرسد .

متباقی آنرا از امداد و قروض مساعدبلاقید و شرط خارجی توقع داریم .

در اینجا لازم می افتد که از مساعدت ها و کمک های دول دوست افغانستان و موسسات بین المللی که در پیشبرد پلان های اول و دوم نموده یاد آوری کرده مراتب امتنان مردم و حکومت را اظهار نموده نظر و دقت دول دوست و موسسات بین المللی را که به انكشاف اقتصادی ممالک در حال رشد علاقه مند میباشند جلب می نماییم که پلان و پروژه های شامل آنرا بدقت تمام مطالعه نموده از کمک های بی قیدو شرط خود دریغ ننمایند . گرچه افغانستان يك تعداد پروژه های زیر بنا را تکمیل نموده است ولی هنوز هم در آغاز انكشاف قرار داشته به کمک های خارجی نیازمند میباشد . عامل اساسی دوم که در انكشاف اقتصادی نقش بارزی دارد قوای بشری و پرسونل میباشد .

در راه استفاده از منابع قوای بشری مملکت و درساحات مختلف تدابیری رویدست میباشد که ازین منبع در راه ازدیاد تولیدات زراعتی و صنعتی و بکار انداختن آن در شقوق دیگر به صورت موثر استفاده گردد . در انكشاف معارف توسعه مکاتب مسلکی به پیمانۀ بیشتر در نظر گرفته شده است تا احتیاجات شقوق

امور دولتی و انكشاف آن پروژه ها و پروگرام های طرح گردیده و برای انسجام و رهنمایی فعالیت های خصوصی انكشاف اقتصادی تدابیر و پالیسی های لازم در پلان سوم پیشبینی شده است . منظور عمده این عمل اینست تا بدون مداخله مستقیم در فعالیت های سکتور خصوصی این سکتور در شقوقیکه باعث از دیاد سریع تولیدات گردید . و همونوا با انكشاف اقتصادی حرکت نماید سوق داده شود .

وکلاي محترم ! در پلان پنجساله سوم کوشش بعمل آمده است . تا منابع بیشتر از داخل کشور تدارک گردد چنانچه یکی از اهداف پلان سوم مساعد ساختن زمین مناسب برای تزئید پس انداز ملی بمنظور تحکیم بنیاد اقتصاد ملی میباشد طوریکه در پلان سوم ملاحظه میفرمایید . سهم منابع داخلی در تمويل پروژه های انكشافی به اندازه زیادی افزایش می یابد . در پلان اول و دوم علی الترتیب ۲۰ و ۳۵ فیصد مصارف سرمایه گذاری از داخل کشور با قروض هنگفت بانک مرکزی تمويل گردیده اما در پلان سوم ۳۰ فیصد منابع مالی پلان سوم از داخل کشور پیش بینی شده است و حجم قرضه بانک مرکزی بالعکس به ۴۰ فیصد مقدار استقراض پلان دوم قرار داده شده است .

در تدارک منابع داخلی اقدامات لازم در دوسکتور یعنی دولتی و خصوصی مدنظر قرار داده شده است .

اول - در سکتور دولتی ازدیاد عواید دولت مخصوصاً از تطبیق قوانین مالیات بر عایدات و مالیات دیگر و طرح مقررات جدید متکی به قانون اساسی کشور و پروگرام اصلاحی حکومت در نظر بوده و از طرف دیگر مصاوف عادی دولت در دوایر و موسسات به اندازه لازم محدود ساخته میشود تا به این ترتیب مبالغ بیشتری صرفه گردیده در امور انكشافی بمصرف برسد . طبق پیشبینی های پلان پنجساله سوم مازاد عواید دولتی که در امور انكشافی بمصرف میرسد بمقایسه پلان دوم تا یکنیم چند افزایش می یابد .

دوم - در سکتور خصوصی به منظور اشتراک سرمایه گذاری خصوصی در پروژه های پلان سوم و توسعه سرمایه گذاری خصوصی در شقوق مختلف تدابیر و تشویقات لازمۀ پیشبینی گردیده است . که از آنجمله قانون سرمایه گذاری خصوصی جدید و تجویزات لازمۀ در حمایت صنایع داخلی و

به اثر این اقدامات ساحه اراضی زراعتی تا حدود ۸۰۰ هزار جریب افزایش یافته و محصولات زراعتی در سال ۱۳۵۰ بمقایسه سال ۱۳۴۵ (۱۶ فیصد تزئید مییابد) .

افغانستان يك مملكت زراعتی بوده از حیث شرایط اقلیمی وساحه اراضی و مقدار آب زمينه مساعد را برای انكشاف زراعت مهیا نموده است . البته از طرح و تطبیق پروژه های پلان سوم نتایج سودمندی به دست می آید ولی تطبیق این پروژه ها کافی نیست و تا زمانی زراعت در افغانستان انكشاف لازمه را نمی نماید تا همکاری لازمه بین دهاقین ومالكین اراضی بمیان نیامده واجرت های مناسب و تشویقی به دهاقین داده نشود . همچنان استفاده بهتر از اراضی و بلند بردن قوه تولیدی فی واحد اراضی تا اندازه زیادی منوط به خود دهاقین وزارعین میباشد تا بیروی ازروش های تخنیکي و فنی و استفاده ماشین آلات ، کود کیمیای و غیره حاصلات زراعتی خود را بالا ببرند . و در فعالیت های زراعتی فعالانه سهم بگیرند .

قلت نسبی مواد غذایی که در سال های اخیر محسوب بوده و درین اواخر شدت یافته در طرح پلان زراعتی مورد توجه ما قرار داشت و به همین اساس توسعه تولیدات گندم در درجه اول قرار گرفته است . قلت موادغذائی نه تنها در کشور ما محسوس است بلکه در اکثر ممالک جهان مخصوصاً درین منطقه آسیا دیده میشود . افزایش روز افزون نفوس ، بلند رفتن سویه زندگی مردم از یکطرف و افزایش روز افزون نفوس ، بلند رفتن سویه زندگی مردم از یکطرف و افزایش بطی تولیدات زراعتی و کویف جوی از طرف دیگر باعث برهم خوردن توازن بین مواد زراعتی وتقاضا گردیده است .

دوره برای جلو گیری از قلت موادمذکور بنظر میرسد : -

اول - تسریع افزایش مواد مهم غذایی مخصوصاً گندم :

دوم - تعویض يك قسمت گندم با سایر محصولات که حاصل دهی آن در فی واحد اراضی نسبت به گندم بیشتر میباشد واین امر تا اندازه زیادی مربوط به مستهلکین است تا در عایدات خود تغییری وارد نمایند .

انكشاف متوازن صنایع که منتج به افزایش سریع تولیدات ملی میشود به این منظور افزایش تولید محصولات زراعتی که بحیث مواد خام صنایع استفاده میشود نیز

صنایع و زراعت ازین رهگذر مرفوع گردیده و انكشاف سریع خود را دنبال نماید . بکار انداختن کارگران ماهر که در ظرف چند سال اخیر و در پروژه های بزرگ تربیه گردیده اند در احداث پروژه های صنعتی و زراعتی از تدابیر یست که از یکسو باعث جذب کار گران گردیده و از سوی دیگر به غرض بلند بردن مفیدیت کار ازین نوع کارگران استفاده بعمل می آید .

بلند بردن قدرت تولیدی پرسونل و کارگران از اقدامات عمده ایست که درین ساحه بعمل می آید و نظر به پیشینی هاییکه صورت گرفته است قدرت تولیدی کار گران درشوق عمده صنعتی در حدود ۱۰ فیصد بالا میروند . علاوه بر استفاده موثریکه از منابع مالی و قوای بشری در تطبیق پلان سوم صورت میگیرد استفاده از منابع دیگر از قبیل ماشینها و تجهیزاتیکه از تکمیل پروژه ها باقی می ماند و استفاده از تولیدات موسسات فعلی بصورت موثر از تدابیر یست که بغرض انسجام امور اقتصادی و بلند بردن مفیدیت پروژه ها رویدست گرفته شده است . درین جا میخواهم رؤس مطا لب انكشاف سكتور های عمده اقتصادی و اجتماعی را به اطلاع شما برسانم .

زراعت وآبیاری :-

سرمایه گذاری در زراعت و آبیاری در پلان سوم بزرگترین افزایش را ارائه میدارد از جمله تخصیصاتیکه بین پروژه های پلان سوم توزیع گردیده است ۹۷ ملیارد افغانی به انكشاف زراعت و آبیاری تخصیص داده شده است در حالیکه مصارف واقعی پلان دوم به ۴۲ ملیارد افغانی میرسید .

تغییر مهمی در توزیع مصارف بین پروژه های زراعتی بعمل آمده است به این ترتیب که مصارف بیشتر در پروژه های کوچک آبیاری و اصلاح امور زراعتی صورت میگیرد وتناسب مصرف در پروژه های بزرگ آبیاری تقلیل مییابد . استعمال کود کیمیای ، تخمیناً بهتر استعمال ماشین آلات زراعتی ، تراکتور وواتر پمپ به پیمانان وسیعتری ترویج داده میشود طور مثال گفته می توانیم که تورییدو استعمال کود کیمیای بمقایسه پلان دوم تاده چند افزایش مییابد تعداد بیشتر پر سونل فنی و مسلکی در ترویج طرق بهتر زراعتی بکار انداخته میشود همچنان برای تنویر اذهان و تربیه دهاقین پروژه های مفید رویدست گرفته شده است .

زیادی مربوط به سهم سرمایه‌گذاران خصوصی می‌باشد .

بفرض ایجاد زمینه مساعد و تشویق سرمایه‌گذاران خصوصی در راه احداث پروژه های صنعتی تدابیر و تجاوز از لازمه در نظر گرفته شده است ، قانون جدید سرمایه گذاری خصوصی ، تشکیل بانک انکشاف صنعتی ، تاسیس مرکز رهنمایی صنعتی ، تهیه معلومات فنی و تکنیکی به صورت امداد فنی از طرف دوایر مربوط از اقدامات مهمی است که در راه انکشاف صنایع بر داشته میشود . تربیة پرسونل مسلکی در مکاتب و موسسات تربیوی ، در خارج کشور و تحت پروگرام های عاجل تربیوی بفرض رفع احتیاجات صنایع از تدابیریست که بفرض انکشاف صنایع اتخاذ گردیده .

صنایع و توسعه تولیدات صنعتی داخلی تنها با تاسیس فابریکات و عملی نمودن تدابیر فوق انکشاف لازمه نمی تواند علاوه بر تشویقات که از طرف دولت صورت میگیرد . استقبال و تشویق مردم از همه بیشتر ضروری بنظر میرسد . اگر انکشاف صنایع داخلی مطلوب باشد برای هر فرد افغان لازم است که از صنایع داخلی استقبال نموده و مصنوعات وطنی را بر مصنوعات خارجی ترجیح دهد . و استعمال آنها واجب داند ولو که جنسیت آن پائین و حتی قیمت آن بلند باشد . مملکت ما در انکشاف صنایع قرار دارد ، درین مرحله طبعاً مقابله با رقابت مصنوعات خارجی از حیث جنسیت قیمت یک امر مشکل می‌باشد ازین رو صنایع ملی ما به تقویه و تشویق کلیه هموطنان محتاج است .

سایر شقوق انکشافی :-

انکشاف خطوط مواصلاتی از طریق اعمار سړک های درجه اول ، دوم و سوم تعمیر میدان های هوایی کوچک ، تنظیم خطوط هوایی بین نقاط مختلف و دور افتاده مملکت تمهید لین های تیلیفون ، تاسیس دستگاہای تلگراف ، تمهید شبکه تیلیفون اتومات و غیره در پلان سوم پیشبینی شده است . در انکشاف مواصلات ، علاوه بر تکمیل پروژه های انتقالی پلان دوم تکمیل یکده پروژه هایی مدنظر است که از نقطه نظر اجتماعی برای وصل نقاط دور افتاده مملکت با مراکز عمده و تسریع تجارت داخلی به غرض افزایش تولیدات زراعتی و صنعتی اهمیت شایانی دارد . انکشاف خدمات اجتماعی یعنی توسعه معارف ، خدمات و تسهیلات صحی ، پروگرام

مورد توجه قرار داشته و نظر به پیشبینی های پلان سوم تولیدات اقلام عمده همچو محصولات در سال ۱۳۵۰ بمقایسه سال ۱۳۴۵ بیش از دو چند افزایش مییابد .

صنایع ، معادن و انرژی :-

بزرگترین قسمت مصارف سرمایه گذاری پلان سوم در انکشاف امور صنایع ، معادن و انرژی تخصیص داده شده است گرچه بمقایسه پلان دوم نیز از حیث فیصدی تغییری وارد نشده است اما مهمترین تغییری که در انکشاف این رشته پیشبینی شده از دیاد تولیدات محصولات مختلف صنعتی می‌باشد . تاسیس یک تعداد زیاد موسسات صنعتی در پلان سوم پیشبینی شده است . به صورت جمعی تولیدات صنعتی در سال ۱۳۵۰ به مقایسه سال ۱۳۴۵ در حدود ۲۵ فیصد افزایش می یابد . در پلان سوم برای اولین بار گاز طبیعی استخراج و مورد استفاده قرار داده شده ، کود کیمیای در داخل کشور تولید میشود ، انواع مختلف مواد استهلاکی و تعمیراتی که فعلاً از خارج وارد میشود در داخل تولید میگردد . تولیدات معدنی نیز تزئید یافته علاوه بر استخراج زغال سنگ ، نمک در پلان سوم سرب و جست ، طلا ، بیریل ، فاسفور و غیره استخراج میگردد . مطالعات تاسیس یک فابریکه ذوب آهن تکمیل و امور مقدماتی آن در جریان پلان سوم آغاز میگردد .

در انکشاف صنایع :- استفاده اعظمی از منابع داخلی کشور یعنی تولیدات زراعتی ، معدنی ، قوای بشری و حتی ورکشاپهای داخلی در نظر می‌باشد . فعالیت دولت در ساحه انکشاف صنایع معادن و انرژی متوجه تاسیسات و پروگرام هایی می‌باشد که زمینه انکشاف سریع صنایع را فراهم سازد . تفحصات و سوری ها بفرض کشف ذخایر مواد معدنی تکمیل توپوگرافی ها و نقشه برداری تاسیس دستگاه انرژی برق ، تمهید لین های انتقال برق ، احداث شبکه های توزیع برق و تاسیس صنایع ثقیله و مواد کیمیای ، مطالعات فنی و اقتصادی دستگاہای صنعتی از امور عمده ایست که بعهدہ دولت قرار داده شده است . ولی تاسیس موسسات صنایع تولیدی بفرض تولید مواد خو را که ، مواد استهلاکی ، اصلاح مواد صادراتی و ورکشاپها کاملاً به سرمایه گذاران خصوصی گذاشته شده است . لذا گفته میتوانیم که اندازه موفقیت پلان در قسمت صنایع تا حد

پلان سوم از نقطه نظر ولایات مطالعه گردد معلوم میشود که با مقایسه دو پلان گذشته فعالیت انکشافی تا حد امکان پهن ساخته شده است .

کامیابی و موفقیت این پلان به مجاهدت و فعالیت صادقانه مامورین و منسوبین حکومت و همکاری صمیمانه وجدی کافه مردم وابسته گمی دارد . من یقین کامل دارم که ملت غیور و زحمت کش افغان دست اتفاق و صمیمیت را بیکدیگر دراز نموده در اعتلای کشور عزیز از زحمات خستگی ناپذیر دریغ نمی نماید . پلان سوم را بحیث یک دوره مهم در انکشاف اقتصادی افغانستان محسوب مینمائیم زیرا درین دوره قدم های اساسی در راه حرکت تدریجی از پروژه های زیر بنا په سوی پروژه های تولیدی برداشته میشود و از طرفی در جریان این مدت یک پلان طویل-المدت ۲۵ ساله بغرض انکشاف متوازن و هم آهنک ساختن کلیه شقوق طرح میگردد، احصائیه های نفوس و زراعت که تا حال نامعلوم است گرفته می شود ، زمین مساعد برای ایجاد پروژه های تولیدی در ساحه زراعت و صنعت ایجاد میگردد ، ازینرو پلان سوم را یک دوره انتقالی از آغاز انکشاف بسوی یک انکشاف سریع محسوب نموده میتوانیم .

توقع ما از وکلای محترم ملت اینست که پلان پنجساله سوم انکشاف اقتصادی و اجتماعی را که بدقت تام از طرف دوایر مربوط ترتیب یافته است با دقت و واقع بینی مطالعه نموده از نظریات مفید خود حکومت رامستفیض گردانند در خاتمه از بارگاه ایزدی تشادام که در تطبیق این پلان و پروگرام شامه آن مارا یاری ومدد نماید. واستعدا مینما .

که افغانستان عزیز را تحت سایه اعلیحضرت معظم همایونی که همیشه با ارشادات قیمتدار و رهنمائی خردمندانه شان مارا رهبری نموده اند به پیشرفت بزرگ نایل گرداند .

جریانات شوری

درولسی جرگه !

در جلسه ۲۳ میزان ولسی جرگه فیصله گردید تا قبل از همه موضوعات شامل اجندا بودجه سال ۱۳۴۵ در جلسات آینده مورد بحث و مطالعه قرار بگیرد . بودجه امسال قبل از تعطیل در انجمن مالی و بودجه ولسی جرگه مطالعه گردیده و یک قسمت آن که شامل بودجه صدازت

چند جانبه انکشاف دهات و انکشاف منطوقی، انکشاف شهرها ، توسعه خدمات کلتوری وغیره سهم قابل توجهی در پلان سوم دارد. در انکشاف این شقوق روحیه قانون اساسی مملکت بر تعمیم توازن اساس قرار داده شده و پروژه هاییکه هم آهنک با انکشاف اقتصادی مملکت باشد درین پلان گنجانیده شده است .

معارف با تاسیس مکاتب جدید ابتدایی ، ثانوی ، مسلکی و موسسات عالی انکشاف قابل ملاحظه مینماید چنانچه در سال ۱۳۵۰ در تعداد متعلمین ۴۳ فیصد و در تعداد فارغ التحصیلان مسلکی و عالی ۹۰ فیصد بمقایسه سال ۱۳۴۵ افزایش رخ میدهد .

خدمات صحی در مملکت تاجاییکه امکانات مالی و تخنیکي اجازه میدهد از حیث کمیت و کیفیت توسعه می پذیرد در تعدادشفاخا نها موسسات صحی ، بستره ها داکتران و ماهرین طبی افزایش یکنیم چند و دو چندرخ میدهد. تعداد پروژه های انکشاف دهات در اخیر

پلان سوم بمقایسه امروز دوچند گردیده و نفوس ساحه تحت فعالیت انکشاف دهات نیز بهمان تناسب توسعه پیدا مینماید . وکلای محترمیکه در این تالار آمده اند و از مردمان و نواحی و مناطق مختلف مملکت نمایندگی مینماید هر کدام شان نزد خود آرزوهای برای انکشاف مناطق و محلات خود دارند درین درخواست ها مکاتب ، شفاخانها ، سرک ، پل ، کانال ، و انهار ، توسعه زراعتی ، برق ، موسسات صنعتی وغیره شامل خواهد بود بشما اطمینان میدهم که این احتیاجات و تمنیات نادیده نمانده است پلان گذاران ما احتیاجات فوق را از یکطرف و امکانات مالی و تخنیکي را از طرف دیگر بدقت تام مطالعه

نموده اند و در داخل چوکات امکانات مالی و تخنیکي بادر نظر داشتن پرنسبیت تقدم و تاخر واصل متوازن در خدمات اجتماعی پلان سوم راترتیب داده اند و در صورتیکه پروژه های

وزارت دفاع ملی ووزارت مالیه میباشد برای تصویب ولسی جرگه به دارالانشاء سپرده شده است .

جلسه بریاست دکتور عبد الظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود .

در جلسه ۲۵ میزان ولسی جرگه بودجه صدارت عظمی که قبل در انجمن امور مالی و بودجه آن جرگه مطالعه گردیده بود مورد

دو صد، سه صد و چهار صد بودجه آن وزارت با اساس

پیشنهاد انجمن تصویب گردید .

پس از آنکه اجندا از طرف محمد اسحق هلالی نایب منشی قرائت کرد و کلا در شانرا به مجلس ارائه کردند .

بحث قرار گرفت .

پس از آنکه بناغلی محمد اسحق هلالی نایب منشی ولسی جرگه اجندای مجلس را قرائت کرد و کلا در مورد بودجه نظریات شانرا به مجلس ارائه کردند .

جلسه ۲۵ میزان بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر گردیده بود .

در جلسه ۲۶ میزان ولسی جرگه فیصله بعمل آمد که تاختم موضوع بودجه هر روز جلسه عمومی دایر باشد و جلسات انجمنها معطل باشد در جلسه که ساعت نه و چهل و پنج قبل از ظهر ۲۶ میزان بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود روی موضوع بودجه صدارت عظمی و معاشات آن بحث و فیصله بعمل آمد .

در جلسه ۳۰ میزان ولسی جرگه فصول یکصد و ده و یکصد و بیست باب صدم بودجه صدارت عظمی با بعضی تعدیلات تصویب گردید .

درین جلسه که ساعت ده و چهل دقیقه قبل از ظهر بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود فیصله بعمل آمد تا قبل از بحث بر بودجه صدارت نظریات مشورتی مشرانو جرگه در زمینه قرائت گردیده و بعداً در مورد هر فقره رای گیری جداگانه صورت میگیرد .

پس از آنکه نظریات مشورتی مشرانو جرگه از طرف سید مبین شاه امیر منشی انجمن امور مالی و بودجه قرائت شد رای گیری در مورد فقرات صورت گرفت .

در جلسه ۳ عقرب ولسی جرگه اجزای باقیمانده بودجه صدارت مطالعه و تصویب گردید .

همچنان بودجه پیشنهاد شده حکومت برای وزارت دفاع ملی از طرف مجلس عمو می تایید شد .

جلسه که از ساعت ۹ صبح تا ۲ بعد از ظهر ادامه داشت بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود .

در جلسه قبل از ظهر ۶ عقرب ولسی جرگه فقره شانزدهم معاشات بودجه وزارت داخله تصویب گردید .

جلسه که به ساعت ده و نیم قبل از ظهر بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود تا ساعت یازده و نیم ادا مه داشت .

در جلسه ۷ عقرب ولسی جرگه مواد اخیر بودجه معاشات وزارت داخله با باب های

جلسه ساعت ده و بیست و پنج دقیقه قبل از ظهر بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر و تا ساعت دوی بعد از ظهر دوام نمود .

کذا انجمن امور مالی بودجه ولسی جرگه با اساس فیصله مجلس عمومی آن جرگه ساعت دوی بعد از ظهر ۹ عقرب جلسه نموده بودجه وزارت پلان را تحت غور و مطالعه قرارداد، همچنان بودجه یکمده از وزارت خانه های دیگر که با نظریات مشورتی مشرانو جرگه به دارالانشاء رسیده بود به انجمن امور بودجه مالی برای غور و مطالعه سپرده شد .

جلسه بریاست وکیل عبدالقیوم دایر شده بود .

در جلسه ۹ عقرب ولسی جرگه بر پیشنهادات در باره بودجه وزارت داخله بحث گردیده و با بعضی تعدیلات تصویب شد .

پس از آنکه وکلا پیشنهادات خود را درباره بودجه وزارت داخله به دارالانشاء تسلیم نمودند بر پیشنهادات از طرف بناغلی محمد شاه ارشاد منشی ولسی جرگه قرائت گردید و با بعضی تعدیلات به تصویب رسید .

جلسه ساعت ده قبل از ظهر بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر و تا ساعت دوی بعد از ظهر دوام داشت .

همچنان در جلسه ۹ عقرب انجمن مالی و بودجه ولسی جرگه که بعد از ظهر ۹ عقرب دایر شده بود بودجه وزارت پلان مطرح بحث و مذاکره قرار گرفت .

انجمن بریاست وکیل عبدالقیوم دایر شده بود .

در جلسه ۱۰ عقرب ولسی جرگه پیشنهادات وکلا درباره بودجه وزارت داخله با بعضی تعدیلات تصویب واز فقره اول تا چهاردهم تعدیلات انجمن باب معاشات بودجه وزارت مالی به اساس پیشنهاد انجمن امور بودجه مالی تایید گردید .

پس از آنکه بر پیشنهادات وکلا در باره بودجه وزارت مالی به نظریات مشورتی مشرانو جرگه و تعدیلات انجمن امور مالی

تایید گردید .

پنجاه و دوم الی فقره اخیر پیشنهادات انجمن امور مالی و بودجه در باب معاشات و از فقره اول تا هفتم باب دوصدم بودجه وزارت مالیه با بعضی تعدیلات تصویب گردید .

جلسه ساعت ۱۰ قبل از ظهر بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر و تا ساعت دوی بعد از ظهر دوام نمود .

در جلسه ۱۶ عقرب ولسی جرگه فقره های اخیر پیشنهادات انجمن امور بودجه و مالی در باب دوصدم باب های سه صد و چهارصد و بودجه مرکز وزارت مالیه با بعضی تعدیلات به تصویب رسید .

چونکه پیشنهادات کمیسیون از طرف نایب منشی مجلس قرائت میگردید و کلا نظریات شانرا ابراز داشته و پیشنهادات تحریری خودرا به دارالانشاء تسلیم نمودند .

جلسه که ساعت ده قبل از ظهر بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود تا ساعت دوی بعد از ظهر دوام داشت .

همچنان در جلسه ۱۷ عقرب انجمن امور مالی و بودجه ولسی جرگه که ساعت دونیم بعد از ظهر بریاست وکیل عبدالقیوم دایر شده بود بر بودجه وزارت فواید عامه بحث و مذاکره بعمل آمد .

در جلسه ۱۷ عقرب ولسی جرگه پیشنهادات انجمن امور مالی و بودجه درباره بودجه مستوفیت های ولایات تصویب گردید .

جلسه ساعت ده قبل از ظهر بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر و تا ساعت دوی بعد از ظهر دوام نمود .

همچنان در انجمن امور مالی و بودجه ولسی جرگه بر بودجه وزارت اطلاعات و کلتور بحث و مذاکره صورت گرفت .

جلسه ساعت دونیم بعد از ظهر بریاست وکیل عبدالقیوم دایر شده بود .

در جلسه ۲۱ عقرب ولسی جرگه فقره دوازدهم تا فقره بیست و هفتم پیشنهادات انجمن امور مالی و بودجه در باب معاشات بودجه وزارت عدلیه با بعضی تعدیلات به تصویب رسید .

جلسه ساعت ده قبل از ظهر بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر و تا ساعت دوی بعد از ظهر دوام نمود .

در جلسه ۲۲ عقرب ولسی جرگه از فقره بیست و پنجم الی فقره اخیر پیشنهادات انجمن امور بودجه و مالی در باب معاشات مرکز وزارت عدلیه با بعضی تعدیلات به تصویب رسید .

و بودجه از طرف یناغلی محمد اسحق هلالی نایب منشی ولسی جرگه قرائت گردید و وکلا در اطراف آن به بحث و مذاکره پرداختند .

جلسه ساعت ۱۰ قبل از ظهر بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر و تا ساعت دوی بعد از ظهر ده عقرب دوام نمود .

همچنان انجمن امور مالی و بودجه ولسی جرگه ساعت دونیم بعد از ظهر جلسه نموده و نظریات مشورتی مشرانو جرگه را در مورد بودجه وزارت عدلیه مورد بحث و مذاکره قرار داد . جلسه که بریاست یناغلی عبدالقیوم دایر شده بود تا ساعت ۹ شب ادامه داشت .

در جلسه ۱۱ عقرب ولسی جرگه از فقره پانزدهم تا بیست و ششم بودجه وزارت مالیه تنقیصات انجمن امور مالی و بودجه در مورد بودجه وزارت مالیه با بعضی تعدیلات تصویب رسید .

جلسه تحت ریاست دکتور عبدالظاهر دایر گردیده بود که در جلسه ۱۱ عقرب انجمن امور مالی و بودجه ولسی جرگه که بریاست وکیل عبدالقیوم جلسه کرده بود بودجه ریاست های محاکم عدلی و ولایات با نظریات مشورتی مشرانو جرگه مورد بحث و مذاکره قرار گرفت و فیصله شد تا در جلسه آینده انجمن نماینده وزارت عدلیه برای توضیح شرکت نماید .

در جلسه ۱۲ عقرب ولسی جرگه از فقره بیست و شش تا سی و یک تنقیصات انجمن امور بودجه و مالی در مورد بودجه وزارت مالیه تصویب رسید .

پس از آنکه اجندا قرائت شد وکلا در اطراف آن به بحث پرداخته و نظریات شانرا ابراز داشتند ، جلسه ساعت ده قبل از ظهر بریاست دکتور عبدالظاهر دایر و تا ساعت دوازده ظهر دوام کرد .

در جلسه ۱۴ عقرب ولسی جرگه از فقره سی و یکم تا فقره پنجاه و دوم بودجه وزارت مالیه با پیشنهاد انجمن امور مالی و بودجه مطالعه و با بعضی تعدیلات تصویب گردید .

و کلا حین قرائت فقرات نظریات شان را ابراز داشته و در اطراف آنها بحث نمودند .

جلسه که ساعت ده قبل از ظهر بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود تا ساعت دوی بعد از ظهر دوام کرد .

کذا انجمن مالی و بودجه ولسی جرگه بعد از ظهر ۱۴ عقرب بودجه وزارت فواید عامه و مورد بحث و مذاکره قرار داد .

در جلسه ۱۵ عقرب ولسی جرگه از فقره

جلسه ساعت ۱۰ قبل از ظهر بریاست وکیل محمد اسمعیل مایار نایب اول ریاست ولسی جرگه دایر و تا ساعت دوی بعد از ظهر دوام نمود .

همچنان انجمن سماع شکایات و مراقبت و تطبیق قوانین ولسی جرگه بعد از ظهر ۲۲ عقرب جلسه نموده عرایض وارده را مورد مطالعه قرار داد .

جلسه انجمن بریاست وکیل مولوی عبدالحق نایب انجمن دایر شده بود .

در جلسه ۲۳ عقرب ولسی جرگه پیشنهادات انجمن امور مالی و بودجه در مورد معاشات ریاستهای محاکم ولایات و باب دو صدوسه فقره باب سه صد ، و بودجه وزارت عدلیه با بعضی تعدیلات به تصویب رسید .

جلسه ساعت ۱۰ قبل از ظهر بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر و تا ساعت دوی بعد از ظهر دوام نمود .

در انجمن امور مالی و بودجه ولسی جرگه بودجه های وزارت صحیه و ریاست مستقل قبایل مورد بحث و مذاکره قرار گرفت .

جلسه بریاست وکیل عبدالقیوم ساعت دونیم بعد از ظهر دایر شده بود .

همچنان در انجمن سماع شکایات و مراقبت و تطبیق قوانین ولسی جرگه بر عرایض وارده بحث و مذاکره صورت گرفت .

جلسه بریاست وکیل مولوی عبدالحق نایب رئیس انجمن دایر گردیده بود .

در جلسه ۲۴ عقرب ولسی جرگه به بحث خود درباره بودجه سال ۱۳۴۵ - ادامه داده و در جلسه ۲۴ عقرب از فقره چهارم الی اخیر پیشنهادات انجمن امور مالی و بودجه را در مورد بودجه وزارت عدلیه با بعضی تعدیلات تصویب کرد .

جلسه بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود .

در جلسه ۲۵ عقرب ولسی جرگه بر پیشنهادات وکلا در مورد طرز ترتیب و تصویب و تقدیم بودجه دولت بحث و مذاکره صورت گرفت .

جلسه بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود .

همچنان در جلسات انجمن های دفاع ملی و سماع شکایات ولسی جرگه موضوعات مربوط مطالعه شد .

در انجمن دفاع ملی که بریاست وکیل محمد صدیق توخی دایر شده بود موضوع مجلوبین غیر محارب مورد مباحثه قرار گرفت .

و فیصله شد تا درین قسمت موافقه وزارت دفاع خواسته شود .

در انجمن سماع شکایات و مراقبت و تطبیق قوانین که بریاست وکیل مولوی عبدالحق نایب رئیس جلسه کرده بود بر عرایض وارده فور بعمل آمد .

در جلسه ۲۶ عقرب ولسی جرگه راجع به طرز مطالعه و تصویب بودجه دولت بحث و مذاکره صورت گرفت .

جلسه بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه از ساعت ۱۰ قبل از ظهر تا ساعت دوی بعد از ظهر ادامه داشت .

کذا در جلسه ۲۶ عقرب انجمن امور مالی و بودجه ولسی جرگه و مشرانو جرگه به تصویب رسید .

باینصورت بودجه عادی دولت از انجمن امور مالی و بودجه به مجلس عمومی ارجاع گردید .

در جلسه ۲۸ عقرب ولسی جرگه پیشنهادات انجمن امور مالی و بودجه در باب های دوسه ، سه صد و چهار صد بودجه وزارت فوایدعامه به تصویب رسید و همچنان بودجه وزارت اطلاعات و کلتور درین جلسه قرائت گردید .

جلسه ۲۸ عقرب ساعت ده قبل از ظهر بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر و تا ساعت ۲ بعد از ظهر دوام نمود .

همچنان انجمن امور مالی و بودجه ولسی جرگه ساعت دونیم بعد از ظهر ۲۸ عقرب جلسه نموده ، بودجه ریاست های وادی هلمند مشرانو جرگه و ولسی جرگه را مورد بحث و مذاکره قرار داد .

همچنان انجمن سماع شکایات و مراقبت و تطبیق قوانین ولسی جرگه بعد از ظهر ۲۴ عقرب جلسه کرده بر عرایض وارده غور نمود .

جلسه انجمن بریاست وکیل مولوی عبدالحق دایر شده بود .

در جلسه ۳۰ عقرب ولسی جرگه پیشنهادات انجمن امور مالی و بودجه در بودجه وزارت اطلاعات و کلتور با بعضی تعدیلات تصویب رسید .

جلسه ساعت ده قبل از ظهر بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر و تا ساعت دوی بعد از ظهر دوام نمود .

کذا در انجمن سماع شکایات ولسی جرگه بعد از ظهر ۲۰ عقرب بریاست وکیل مولوی عبدالحق تشکیل جلسه داده و بر عرایض و دوسیه های وارده غور کرد .

در جلسه اول قوس ولسی جرگه بودجه قوماندانی ژاندارم و پولیس به اکثریت آراء تصویب گردید .

همچنان درین جلسه در مورد بودجه وزارت معارف بحث بعمل آمد .

در جلسه اول قوس وئیقه ښاغلی غلام بهاوالدین که بحیث وکیل جبل السراج انتخاب گردیده است قرائت و مورد تأیید قرار گرفت. همچنان قبلا در جلسه ۳۰ عقرب وئیقه ښاغلی شمس الحق وکیل قرغیی لغمان قرائت و تأیید شد .

جلسه اول قوس بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود .

کذا انجمن سماع شکایات و مراقبت و تطبیق قوانین ولسی جرگه بعد از ظهر اول قوس جلسه کرده عرایض وارده را مطالعه کرد .

در جلسه ۲ قوس ولسی جرگه بودجه وزارت معارف تصویب گردید و درباره بودجه وزارت امور خارجه بحث صورت گرفت .

جلسه ساعت ۱۰ قبل از ظهر بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود .

کذا انجمن سماع شکایات و مراقبت و تطبیق قوانین ولسی جرگه بعد از ظهر ۲ قوس جلسه نموده و بر عرایض وارده غور کرد .

در جلسه ۳ قوس ولسی جرگه پیشنهادات انجمن امور مالی و بودجه در باب دو صد ، بودجه وزارت امور خارجه به تصویب رسید .

جلسه بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود .

در جلسه ۵ قوس ولسی جرگه پیشنهادات انجمن امور مالی و بودجه در باب چهار صد بودجه وزارت امور خارجه و بودجه وزارت مخابرات به تصویب رسید .

جلسه بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود در جلسه ۶ قوس ولسی جرگه بودجه وزارت صحیه ، بودجه ریاست المینک از فقره اول تاجهارم پیشنهادات

انجمن امور مالی بودجه در مورد بودجه ریاست پوهنتون در جلسه ۶ قوس ولسی جرگه به تصویب رسید .

در جلسه ۷ قوس ولسی جرگه پیشنهادات انجمن امور مالی و بودجه آن جرگه در فقره های اخیر بودجه پوهنتون ، بودجه ریاست هوائی ملکی و بودجه وزارت معادن و صنایع تصویب گردید .

جلسه ساعت ده قبل از ظهر به ریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده

بود .

همچنین انجمن سماع شکایات و تطبیق و مراقبت قوانین ولسی جرگه بعد از ظهر ۷ قوس جلسه نموده و بر عرایض وارده بحث کرد .

جلسه انجمن بریاست وکیل مولوی عبدالحق دایر شده بود .

در جلسه ۱۷ قوس ولسی جرگه پیشنهادات انجمن امور مالی و بودجه در مورد بودجه های وزارت زراعت و آبیاری ریاست مستقل قبایل ریاست وادی هیلمند به تصویب رسید .

جلسه بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود .

در جلسه ۱۹ قوس ولسی جرگه پیشنهادات انجمن امور مالی و بودجه در مورد بودجه های شوری ، وزارت تجارت ، وزارت پلان و انکشاف دهات به تصویب رسید .

جلسه بریاست وکیل محمد اسمعیل مایار نایب اول رئیس دایر گردیده بود .

بودجه عادی و انکشافی سال ۴۵ دو لست که ازمذمتی در ولسی جرگه مورد بحث بود با بعضی تعدیلات در سر جمع بودجه عادی به تصویب رسید .

جلسه ولسی جرگه بریاست وکیل محمد اسمعیل مایار نایب رئیس آن جرگه دایر گردیده بود .

جلسات قسمت اول سال دوم دوره دوازدهم شوری روز ۲۰ قوس خاتمه یافت . و کلا و سناتوران مطابق لایحه و وظایف داخلی هر دو جرگه به رخصتی رفتند .

روز ۲۰ قوس جلسات ولسی جرگه و مشرانو جرگه در عمارت شوری دایر شده و باتلاوت قران مجید جلسات هر دو جرگه تا ختم رخصتی خاتمه یافت جلسه به ریاست وکیل محمد اسمعیل مایار نایب رئیس دایر شده بود .

جلسه ولسی جرگه ساعت ۱۰ قبل از ظهر ۱۱ حمل دایر گردیده پس از آنکه مولوی عبدالحق وکیل چارده چند آیه قرآن مجید را تلاوت کرد ، دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه گفت : خبیلی مسرورم که شما همکاران گرامی رایکبار دیگر در تالار ولسی جرگه ملاقات مینمایم .

ایام مرخصی اگر از یکطرف در انجام وظایف ماوشما معطلی وارد مینماید از جانب دیگر موقع آنرا میسر میگردد تا شرایط اختصاصی حوزه های انتخابی خود را بنیانز مندیهی

بامیان، وکیل غلام فاروق غزنوی از مرکز ولایت غزنی وکیل محمد حسین از کشم بدخشان، وکیل عبدالجیب از نوزاد ولایت هیلمند، وکیل نصر الدین شاهرخی از مرکز ولایت سمنگان، وکیل عبدالحمید از شولگره ولایت بلخ وکیل اختر محمد از قلمه زال ولایت کندز، وکیل حاجی محمد گل از کوچی ولایت ننگرهار وکیل محمد عمر از شاجوی ولایت زابل وکیل حاجی محمدنایب از گیزاب ولایت ارزگان، وکیل شاه عالم طاهری از کرخ ولایت هرات، وکیل عبدالستار از بالا بلوک ولایت فراه، وکیل غلام محی الدین از مرکز ولایت بغلان، وکیل میر احمد از میوند ولایت کندهار، وکیل حاجی سید احمد سیلانی از لاش جوین ولایت چخانسور، وکیل علی احمد بایانی از مرکز ولایت پروان، وکیل کتب خان از سپیره ولایت پکتیا، وکیل غلام صدیق از سروبی ولایت کابل.

انجمن امور مالی و بودجه :-

وکیل محمد اکبر از پنجاب ولایت بامیان، وکیل عبدالحسین مقصودی از ناور ولایت غزنی، وکیل عبدالقیوم از مرکز ولایت بدخشان، وکیل احمد خان از نهر سراج ولایت هلمند، وکیل علی محمد از دره صوف ولایت سمنگان، وکیل محمد ظاهر یونسی از نهر شاهی ولایت بلخ، وکیل سید امیراز خان آباد ولایت کندز، وکیل حاجی ولی محمد وکیل کوچی پشت رود ولایت هلمند، وکیل غلام نقشبند از ارغنداب ولایت زابل، وکیل دوست محمد از دهر او د ولایت ارزگان، وکیل محمد صالح از گدره ولایت هرات، وکیل عبدالحکیم سپین از مرکز ولایت فراه، وکیل سردار عبدالرشید از بلخمری ولایت بغلان وکیل عبدالاحد کرزی از حوزه دوم شهر کندهار، وکیل محمد عمر از چاربرجک ولایت چخانسور، وکیل عبدالرزاق از ولسوالی سرخ پارسا ولایت پروان، وکیل محمد نادرازموسی خیل ولایت پکتیا، وکیل محمد آصف آهنگ از حوزه سوم شهر کابل.

در انجمن تقنین و امور عدلی :-

وکیل محمد سرور از ورث ولایت بامیان، وکیل رمضان علی شریفی از جاغوری ولایت غزنی، وکیل غلام حجت الله مجددی از جرم ویلات بدخشان، وکیل عبدالرشید داوری از ناوه هیلمند بارکزی ولایت هیرمند، وکیل محمد کبیر عبرت از خلم ولایت سمنگان، وکیل عبدالوهاب

مردم وامکانات بر آورده شدن آن عمیقاً نه وبه تامل مطالعه نمائیم . این مطالعات اساس فعالیت های پارلمانی ما را تشکیل داده و در اجرای وظایف مانقش بارز دارد.

دکتور عبدالظاهر اظهار امید کرد تا وکلا با در نظر داشتن توقعات مردم وامکانات انجام آن وظایف خود را در ولسی جرگه به توفیق خداوند طوریکه آرزوی مردم افغانستان است در روشنایی کامل این مطالعات انجام دهند .

رئیس ولسی جرگه افزود در اجلاس گذشته با وجود مشکلاتیکه از ناحیه های مختلف به آن مواجه شدیم توانستیم به انجام قسمتی از وظایف خویش موفق گردیم .

در جلسات آینده وظایف سنگین و مهمی پیشرو توجه عمیق به وظایف میباشد . امیدواریم جلسات گذشته ما را به ارزش استفاده از فرصت و مخصوصاً به احترام از روش دیمو کراتیک و اعتماد با همی ملتفت گردانیده زمینه مساعدی برای فعالیت های آینده آماده نموده باشد تا با روشن که مظهر روحیه قانون اساسی و پشتیبانی از حقوق فردی و تأمین عدالت فردی و اجتماعی است وظایف خود را تحت رهنمایی های قیمتدار اعلیحضرت معظم همایونی طبق آرزوهای ملت نجیب افغان انجام داده باشیم دکتور عبدالظاهر گفت :- توفیقات الهی را در راه انجام وظیفه و خدمت ب مردم افغانستان نیازمند بوده و بنام پروردگار و بنام سعادت ملت نجیب افغان جلسه را افتتاح میکنم :-

پس از آغاز جلسه ابتدا فهرست کارجرگه از طرف وکیل محمد شاه ارشاد منشی آن جرگه قرائت گردید .

در جلسه تا همان روز اعضای انجمن های مراقبت، تطبیق قوانین و سمع شکایات یا تا انجمن امور مالی و بودجه و انجمن امور عدلی و تقنین با اساس لایحه وظایف داخلی آن جرگه جدیداً انتخاب شد .

جلسه مذکور که به ریاست دکتور عبدالظاهر رئیس آن جرگه دایر گردیده بود تا ساعت ۴ بعد از ظهر ادامه داشت .

وکلائی که بروز ۱۱ حمل جدیداً در انجمن های سه گانه ذیل انتخاب شده اند عبارتند از :-

در انجمن سمع شکایات و مراقبت و تطبیق قوانین :- وکیل سید حبیب الله از یکا و لنگک و ولایت

بدخشان .
 وکیل عبدالقیوم از اندراب و لا یست
 بغلان .
 وکیل بازمحمد از زرمتم ولایت پکتیا .
 وکیل جان محمد از اندر ولایت غزنی .
 وکیل عبدالقدوس صافی از ولسوالی بلخ
 ولایت بلخ .
 وکیل عبدالقیوم از پشتونکوت و لا یست
 فاریاب .
 وکیل عبدالروف از قلعه گاه ولایت فراه
 وکیل صالح محمد از مرکز ولایت چخانسور .
اعضای انجمن امور پلان انکشافی :-
 وکیل گل حبیب از پغمان ولایت کابل .
 وکیل امیرمحمد حبیب از کوهستان ولایت
 کاپیسا .

وکیل سید یحیی از دو لست آباد ولایت
 بلخ .
 وکیل غلام محمد از چوکی و لا یست کنر .
 وکیل بېرک از حوزه پنجم شهر کابل .
 وکیل نیک محمد از کوهدامن و لا یست
 کابل .
 وکیل میرعلی گوهر از غوربند و لا یست
 پروان .
 وکیل خدای بېردی از اشکاشم و لا یست
 بدخشان .
 وکیل هلال الدین بدری از شهر مزارشریف
 ولایت بلخ .
 وکیل بهاء الحق از وازه خواه و لا یست
 غزنی .

اعضای انجمن امور دفاع ملی :-

وکیل محمد صدیق توخی از اوابه و لا یست
 هرات .
 وکیل محمد گل از کوچی ریگستان بلوچی
 گرمسیر ولایت هیلمند .
 وکیل بسم الله از شنکسی و لا یست
 زابل .
 وکیل عبدالرحمن جمشیدی از کشک و لا یست
 هرات .
 وکیل عبدالهادی هدایت از خوگیانی و لا یست
 ننګرهار .
 وکیل میر عبدالصیر آزاد از ادرسکن ولایت
 هرات .
 وکیل محمد نبی ایماق از مرکز و لا یست
 بادغیس .
 وکیل لعل محمد از شاولی کوت و لا یست
 کندهار .

از چمتال ولایت بلخ ، وکیل عبدالرحمن مخدوم
 از مرکز ولایت کندز ، وکیل خدایداد از کوچی
 ولایت غزنی ، وکیل نظر محمد از ترنک
 و جلدهک ولایت زابل ، وکیل عبدالستار از
 اجرستان ولایت ارزگان ، وکیل محمد شاهپور
 علی زایی از غوریان ولایت هرات ، وکیل
 محمد حسین از انار دره ولایت فراه ، وکیل
 عزیزالله واصفی از خاکریز ولایت کند هار ،
 وکیل عبدالحمید زهری از اصل چخانسور ،
 وکیل محمد شاه ارشاد از بگرام ولایت پروان ،
 وکیل عبدالوکیل از خوست ولایت پکتیا ،
 وکیل میرمحمد صدیق فرهنگ از حوزه دوم
 شهر کابل :-

در جلسه ۱۲ حمل ولسی جرگه یک عده
 اعضای باقیمانده انجمن های سمسکایا ت و
 مراقبت تطبیق قوانین امور بودجه و مالی
 تقنین و امور عدلی انتخاب گردیده و هم برای
 انجمن های امور داخله ، امور پلان انکشافی ،
 دفاع امور فرهنگی امور روابط بین المللی
 زراعت ، امور معادن و صنایع ، اعضای جدید
 انتخاب گردید .
 جلسه ساعت ده قبل از ظهر همان روز
 بریاست دوکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه
 دایر و تا ساعت ۳ ونیم بعد از ظهر ادا مه
 داشت .
 اعضای انجمن های ولسی جرگه که بتاریخ
 ۱۲ حمل انتخاب گردیدند عبارت انداز :-

اعضای انجمن امور داخله :-

وکیل دوست محمد از شورا بک ولایت
 کندهار .
 وکیل سعادت از سید آسا د و لا یست
 وردک .
 وکیل سید محمد ظاهر شاه اکبری از
 شهرستان ولایت ارزگان ، وکیل محمد کمین
 بابازی از اچین ولایت ننګرهار .
 وکیل محمد میر ازده بالای ولایت ننګرهار .
 وکیل جمال خان از باغران و لا یست
 هیلمند .
 وکیل بهاء الدین از جبل السراج ولایت
 پروان .
 وکیل عبدالاول قریشی از مرکز و لا یست
 تخار .
 وکیل نورمحمد از روونی دو آب و لا یست
 سمنگان .
 وکیل اسماعیل از واخان و لا یست

انجمن امور زراعت :-

وکیل شاه نظر از نادعلی و لا یت هیلمند.
وکیل حاجی سرور از دیشو و لا یت
چخانسور .
وکیل غلام نقشبند ناشر از قره باغ ولایت
غزنی .
وکیل کمال الدین اسحقزی از سر پل
ولایت جوزجان .
وکیل عبدالصمد از سپین بولدک ولایت
کندهار .
وکیل گل زریں از مرکز ولایت کنر .
وکیل محمد اسحق هلالی از گلستان ولایت
فراه .

انجمن امور معادن و صنایع:

وکیل فضل احمد از مقر ولایت غزنی .
وکیل عبدالعزیز از مرکز ولایت زابل .
وکیل محمد اکرم ایماق از سنگ چارک ولایت
جوزجان .
وکیل جمعه گل از مرکز ولایت پکتیا .
وکیل محمد عثمان از تولک ولایت غور .
وکیل صالح محمد حنیفی از برکی برک
ولایت لوگر .
وکیل احمد خان از پسا بند ولایت
غور .

روسا ، نایب رئیس و منشی انجمنهای
دفاع و امور زراعت و آبیاری و لسی جرگه که از
طرف اعضای انجمن انتخاب گردیده بودند در
جلسه ۱۳ حمل آن جرگه تأیید و تصویب
گردید.

جلسه بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس
ولسی جرگه ساعت ۱۰ و نیم قبل از ظهر
آغاز و تا ساعت سه و نیم بعد از ظهر دوام
داشت .

وکیل حاجی محمد صدیق توخی از او بی
ولایت هرات بحیث رئیس وکیل لعل محمد
از شاه ولی کوت ولایت کندهار بحیث نایب
رئیس .

در انجمن دفاع ملی انتخاب شدند.

همچنین وکیل کمال الدین اسحقزی از
سرپل ولایت جوزجان بحیث رئیس ، وکیل
عبدالصمد از سپین بولدک ولایت کندهار
بحیث نایب رئیس و وکیل محمد عیسی تخاری
از اجاه آب ولایت تخار بحیث منشی در انجمن
امور زراعت و آبیاری با کثرت آراء انتخاب
گردیدند.

وکیل محمد عظیم از بلجراغ و لا یت
فاریاب .
وکیل عبدالوهاب از پرچمن و لا یت
فراه .
وکیل محمد زمان از بکواه ولایت فراه .

وکیل باز محمد از ارغستان و لا یت
کندهار .

اعضای انجمن امور روابط بین المللی :-

وکیل احمد شاه رحمتیان از حوزة دوم شهر
هرات .
وکیل عبدالملك ناصری از حوزة شکر دره
ولایت کابل .
وکیل اناهیتا راتبزاده از حوزة دوم شهر
کابل .
وکیل سلطان محمد علمی از دندولایت
کندهار .
وکیل شاغاسی از شیوة ولایت ننگرهار .
وکیل عبدالحکیم از موسی قلعه و لا یت
هیلمند .
وکیل غلام صدیق دفتانی از ارچی و لا یت
کندهار .
وکیل عبدالقیوم از کوچی کتواز و لا یت
غزنی .
وکیل عبدالغفور باهر از علیشنگ ولایت
لغمان .

اعضای انجمن امور فرهنگی :-

وکیل رحمت الله از جانی خیل ولایت
پکتیا .
وکیل رقیه ابوبکر از حوزة اول شهر کابل .
وکیل معصومه عصمتی از معروف ولایت
کندهار .
وکیل حاجی محمد از چمکنی و لا یت
پکتیا .
وکیل عبدالسلام از ارغنداب و لا یت
کندهار .
وکیل سید محمد از درة پیچ و لا یت
کنر .
وکیل پیغله خدیجه احراری از حوزة اول
شهر هرات .
وکیل عبد القدر از درواز ولایت
بدخشان .
وکیل محمد گلدی ازدو لت آباد و لا یت
فاریاب .

شکایات وکیل غلام فاروق از مرکز ولایت غزنی بحیث رئیس ، وکیل محمد عمر از شاه جوی ولایت زابل بحیث نایب رئیس و وکیل علی احمد بایانی از مرکز ولایت پروان بحیث منشی تعیین شدند .

وکیل عبدالاحد گززی از مرکز ولایت کندهار بحیث رئیس انجمن امور مالی و بودجه ، وکیل محمد صالح از گذره ولایت هرات بحیث نایب رئیس و وکیل سید مبین شاه امیر از مرکز ولایت هلمند بحیث منشی در این انجمن انتخاب شدند .

انجمن های پلان انکشافی و تشکیلات اساسی امور فرهنگی زراعت و آبیاری مراقبت تطبیق قوانین و سمع شکایات بودجه و امور مالی، تقنین و امور عدلی ، امور داخله و اداره محلی ولسی جرگه ۱۵ حمل جلسه های مقدماتی شانرا تشکیل نموده و درباره طرز کار آینده انجمن ها بحث و مذاکره کردند .

ریاست انجمن پلان انکشافی و تشکیلات اساسی را ښاغلی امیر محمد حسیب وکیل کوهستان ، ریاست انجمن امور فرهنگی را ښاغلی حاجی محمد وکیل چمکنی ، ریاست انجمن زراعت و آبیاری را ښاغلی کمال الدین اسحق زی وکیل سر پل و ریاست انجمن مراقبت تطبیق قوانین و سمع شکایات را ښاغلی غلام فاروق غزنوی وکیل غزنی، ریاست انجمن بودجه و امور مالی را ښاغلی عبدالاحد گززی وکیل شهر قندهار بعهدہ داشتند کذا انجمن تقنین امور عدلی به ریاست ښاغلی عبدالهادی هدایت وکیل خوگیانی ، انجمن امور داخله و اداره محلی بریاست ښاغلی عبدالاول قریشی وکیل تخار دایر شده بود کذا رئیس ، نایب رئیس و منشی انجمن های ذیل که از طرف اعضای انجمن ها انتخاب شده بود در مجلس عمومی ولسی جرگه نیز تایید و تصویب گردید .

در انجمن امور تجارت وکیل سد واصیل از سید گرم بحیث رئیس ، وکیل محمد نبی ایماق از مرکز بادغیس بحیث نایب رئیس ، وکیل غلام ربانی از مرغاب بحیث منشی انتخاب شدند .

وکیل عبدالهادی هدایت از خوگیانی بحیث رئیس ، وکیل رمضانعلی شریفی از جاغوری بحیث نایب رئیس و وکیل عبدالحمید زهری، از اصل چخانسور بحیث منشی انجمن تقنین و امور عدلی انتخاب گردیدند .

در انجمن امور صحیه وکیل محمد نسیم تولواره از مرکز بامیان بحیث رئیس ، وکیل میرزا احمد جان از ده سبز بحیث نایب رئیس

در جلسه ۱۴ حمل ولسی جرگه رئیس ، نایب رئیس و منشی انجمن های امور پلان انکشافی ، فرهنگی روابط بین المللی ، امور داخله و اداره محلی و امور صحیه ، امور تفتیش و عدلی امور تجارت که قبلا از طرف اعضای هر انجمن تعیین شده بودند تایید و تصویب گردید .

جلسه که ساعت دو و نیم قبل از ظهر همان روز بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر گردیده بود تا ساعت چهار و نیم بعد از ظهر دوام داشت .

در جلسه بعد از ظهر ولسی جرگه که جلسه سوال بود. ښاغلی عبدالکریم حکیمی وزیر مالیه ، انجنیر احمد الله وزیر داخله ، دکتور محمد عمر وردک والی کابل ، پوهاند محمد اصغر کابل ښاروال و ښاغلی دوست محمد فضل رئیس دافغانستان دخوراکه مواد او عامه اړتیاو موسسه اشتراک کرده بودند. درین جلسه وزیر مالیه ، والی کابل ، و رئیس دخوراکه مواد او عامه اړتیاو موسسه راجع به اقدامات اخیر حکومت در مورد تهیه بیشتر و توزیع بهتر مواد ارتزاقی به سوالات یکدمه و کلا توضیحات دادند .

در انجمن امور پلان ښاغلی امیر محمد حسیب از کوهستان ولایت کاپیسا بحیث رئیس ، وکیل میر علی گوهر از غوربند ولایت پروان بحیث نایب رئیس و وکیل هلال الدین بدری از شهر مزار شریف بحیث منشی انتخاب گردیدند.

در انجمن امور روابط بین المللی وکیل عبدالغفور باهر از علیشنگک لغمان بحیث رئیس ، وکیل غلام صدیق دفتانی از ارچی ولایت کندز بحیث نایب رئیس ، و وکیل شاه غاسی از شیوه ننگرهار بحیث منشی انتخاب گردیدند .

وکیل حاجی محمد از چمکنی ولایت پکتیا بحیث رئیس ، وکیل غلام علی حسیب از رستاق ولایت تخار بحیث نایب رئیس و وکیل محمد گلندی از دولت آباد ولایت فاریاب بحیث منشی در انجمن امر فرهنگی انتخاب شدند .

در انجمن امور داخله و اداره محلی ، وکیل عبدالاول قریشی از مرکز ولایت تخار بحیث رئیس ، وکیل عبدالقیوم از پشتون کوت ولایت فاریاب بحیث نایب رئیس ، و وکیل محمدکمین از ارچین ولایت ننگرهار، بحیث منشی انتخاب شدند .

در انجمن تطبیق و مراقبت قوانین و سمع

کرده بود يك فصل از قانون بناورالی مورد بحث ومذاکره قرار گرفت.

انجمن امور زراعت و آبیاری که بریاست وکیل کمال الدین اسحق زوی دایر شده بود بحث خود را در موضوعات زراعتی و مالداري کشور دوام داد .

انجمن امور داخله بریکمه از عرایض وارده غور وبحث کرد و در نتیجه فیصله شد تا عرایض وارده بوزارت داخله سپرده شود . جلسه این انجمن بریاست وکیل عبدالقیوم میمنه گی دایر شده بود .

انجمن امور روابط بین المللی به ریاست عبدالغفور باهر بر موضوعات مربوطه غور کرد . انجمن مراقبت تطبیق قوانین وسمع شکایات بر عرایض وارده غور کرده ریاست انجمن را وکیل غلام فاروق غزنوی بعهده داشت .

انجمن امور صحی بریاست محمد نسیم تولواره به جلسه مقدماتی خود پرداخت . در انجمن امور فرهنگی که به ریاست وکیل حاجی محمد چمکنی دایر شده بود . نماینده وزارت معارف اشتراك کرده و به سوالات اعضای انجمن در مورد دارالمعلمین هاتوضیحات داد .

در انجمن مالی و بودجه که بریاست عبدالاحد کرزی دایر شده بود در باره مالیات اراضی بحث ادامه یافت در جلسه ۱۹ حمل ولسی جرگه موضوع معارف و طرق اساسی انکشاف معارف متوازن در کشور مورد بحث و مذاکره قرار گرفت .

جلسه که ساعت ده قبل از ظهر ۱۹ حمل بریاست دو کتور عبدالظاهر رئیس و لسی جرگه دایر شده بود تا ساعت سه و نیم بعد از ظهر دوام داشت .

در جلسه ۲۰ حمل ولسی جرگه بحث در مورد انکشاف معارف متوازن ادامه یافته و يك سلسله پیشنهادات از طرف وکلا درین باره به دارالانشاء سپرده شد . همچنان درین جلسه یکمه اعضای انجمن ها نیز انتخاب گردید .

جلسه بریاست دوکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه از ساعت ده قبل از ظهر آغاز و تا ساعت دوی بعد از ظهر دوام داشت . در جلسه ۲۱ حمل ولسی جرگه هیئت اداری انجمن های امور فواید عامه ، امور معادن و صنایع و امور انکشاف بهبود اجتماعی که از طرف انجمنها انتخاب شده بودند تأیید و تصویب گردید .

وکیل غلام رسول از گجران بحیث منشی انتخاب شدند .

انجمن های امور مالی و بودجه مراقبت تطبیق قوانین وسمع شکایات امور داخله و اداره محلی ، امور زراعت و آبیاری ، امور دفاع ملی و امور روابط بین المللی ولسی جرگه قبل از ظهر روز ۱۶ حمل جلسه کرده و بر موضوعات مربوط شان بحث گردید .

انجمن امور زراعت و آبیاری که بریاست وکیل کمال الدین اسحق زوی جلسه کرده بود بر موضوع تبدیل نام وزارت زراعت به وزارت زراعت و آبیاری بحث کرد .

همچنان انجمن امور مالی و بودجه که بریاست وکیل عبدالاحد کرزی جلسه کرده بود بر موضوع تجدید مالیات اراضی بحث ومذاکره کردند .

در انجمن تقنین و امور عدلی بر موضوع پروژه قانون بناورالی بحث ومذاکره بعمل آمد . جلسه این انجمن بریاست وکیل عبدالهادی هدایت دایر شده بود .

انجمن مراقبت تطبیق قوانین وسمع شکایات که بریاست وکیل غلام فاروق غزنوی تشکیل جلسه داده موضوع عرایض سال گذشته را مورد غور و بررسی قرار داد .

منشی انجمن بناغلی بایانی عرایض مربوط انجمن را از منشی سابقه آن انجمن تسلیم گردید .

انجمن امور داخله و اداره محلی بریاست عبدالقیوم نائب رئیس آن انجمن تشکیل شده و موضوعات مربوط انجمن را مورد بحث قرار داد .

همچنان انجمن امور دفاع ملی بریاست حاجی محمد صدیق توخی و انجمن امور روابط بین المللی به ریاست عبدالغفور باهر جلسات مقدماتی شانرا تشکیل نمودند .

انجمن های ولسی جرگه ۱۸ حمل جلسه کرده و بر موضوعات مربوطه بحث و مذاکره نمودند .

انجمن امور پلان انکشافی و تشکیلات اساسی بریاست وکیل امیر محمد حسیب جلسه کرده در موضوع تشکیلات وزارت خانه های فواید عامه عدلیه، معادن و صنایع، ریاست مستقل قبایل . ریاست خدمات ملکی و دافغانستان دخوراکه مواد و او عامه اپتیاو موسسه و دارالانشاء مجلس عالی وزراء و تشکیلات بودجه سال ۴۶ بحث کرد .

در انجمن امور عدلی و تقنین که بریاست رمضان علی شریفی نایب آن انجمن جلسه

خود را طي کرده باشد .

جلسه انجمن برياست غلام فاروق غزوي دایر گرديده بود .

انجمن امور مالي و بودجه برياست وکيل عبدالاحد کزي و انجمن روابط بين المللي برياست وکيل عبدالغفور باهر دایر گرديده و موضوعات مربوط خود را مورد غور قرار دادند .

انجمن امور زراعت و آبياري به رياست وکيل کمال الدين اسحق زي تشکيل جلسه داده و بر موضوع نام گذاري وزارت زراعت و آبياري بحث کرد .

انجمن امور صحي در جلسه ۲۲ حمل خود موضوع فور مولير ملي ادويه را که از طرف وزارت صحيه ترتيب شده بود مطالعه کرد جلسه انجمن به رياست وکيل محمد نسيم تولوازه دایر گرديده بود .

همچنان انجمن امور تجارت به رياست وکيل سدو اصيل جلسه مقدماتي خود را دایر کرد . در جلسه قبل از ظهر ۲۷ حمل ولسي جرگه پيشنهادفوري يکمه وکلاکه به دارالانشاء سپرده شده بود و باساس آن بايد هشت ماده قانون انتخابات شوري که قبل در جلسات سال گذشته تصويب شد مورد بحث مجدد قرار ميگرفت بعد از يك سلسله مباحثات رد گرديد .

همچنان در جلسه بعد از ظهر ماده نهم قانون انتخابات شوري به اکثریت آراء بدون تعديل تصويب گرديد جلسه برياست دكتور عبدالظاهر رئيس ولسي جرگه ساعت ده قبل از ظهر همان روز دایر گرديده و تا ساعت چهار بعد از ظهر ادامه داشت .

در انجمن های ولسي جرگه روز پنجشنبه ۳۰ حمل درباره قرار داد فرهنگي افغانستان و فرانسه پروژه قانون مجازات رشوت و باقيداران بانک زراعتي و قانون بناوالي ها بحث بعمل آمد .

در انجمن تقنين و امور عدلي که برياست وکيل عبدالهادي هدايت دایر شده بود قانون بناوالي ها از ماده ۲۶ الي ۲۳ تاييد و تصويب شد .

در جلسه انجمن امور فرهنگي قرار داد فرهنگي که بين افغانستان و جمهوريت فرانسه منعقد گرديد ، مورد بحث قرار گرفت .

رياست انجمن را وکيل حاجي محمد چمکني بعهده داشت .

در انجمن امور انکشاف و بهبود اجتماعي که برياست وکيل عبدالکريم فرزنان جلسه کرده

در انجمن فوايد عامه وکيل عبدالرزاق از سرخ و پارسا بحيث رئيس وکيل سلطان احمد علمي از دندکندهار بحيث نايب رئيس ، و وکيل بهاء الدين از جبل السراج بحيث منشي در انجمن امور معادن و صنايع ، وکيل عبدالقدوس صافي از بلخ بحيث رئيس ، وکيل محمداکرم ايماق از سنگ چارک بحيث نايب رئيس ، و وکيل محمد عثمان از تولک بحيث منشي .

در انجمن انکشاف و بهبود اجتماعي :
وکيل دكتور عبدالکريم فرزنان از زندهجان بحيث رئيس ، و وکيل عبدالملک ناصري از شکر دره بحيث نايب رئيس انتخاب گرديدند جلسه ساعت ۱۰ قبل از ظهر برياست دكتور عبدالظاهر رئيس ولسي جرگه دایر گرديده و در آن راجع به پيشنهاد انجمن امور فرهنگي و موضوعات مربوط به معارف و قانون انتخابات شوري بحث شد جلسه مذکور تا ساعت ۱۱ و سي دقيقه دوام کرد . پروژه قانون بناوالي ها ، پروگرام های معارف ، فورمولير ادويه از موضوعاتي بود که بتاريخ ۲۲ حمل در انجمن های ولسي جرگه مورد بحث قرار گرفت .

در انجمن تقنين و امور عدلي که برياست وکيل عبدالهادي هدايت وکيل خويگاني دایر شده بود در موضوع پروژه قانون بناوالي ها بحث و مذاکره بعمل آمد .

در انجمن امور روابط فرهنگي پوهاند دكتور محمد عثمان انوري وزير معارف و پوهنوال توريالي اعتمادي رئيس پوهنتون کابل اشتراك کرده و به سوالات اعضای انجمن در مورد امتحان کانکور فارغ التحصيلان ليهه ها و طرح قوانين پروگرام های معارف و پروگرام انکشاف زبان ملي پشتو توضيحات دادند . جلسه انجمن برياست وکيل حاجي محمد چمکني دایر گرديده بود .

در انجمن امور داخلي و اداره محلي که برياست وکيل عبدالاول قريشي دایر شده بود ، کابل بناوال ، حاضر شده و در مورد نرخ ها به سوالات اعضای انجمن جواب گفت . همچنان وي يکمه سوالات انجمن را غرض تهیه جواب تسليم شد .

انجمن امور دفاع ملي که برياست وکيل محمد صديقي توخي تشکيل جلسه داده بود بر موضوعات مربوط غور کرد .

انجمن سمع شکايات و مراقبت تطبيق قوانين بر عرايض وارده غور کرده و بعد از يك سلسله بحث تصميم اتخاذ کرد که بعد از اين به آن عرايض غور شود که مراحل قانوني

شده به سوالات و کلاص جواب گفت . انجمن بریاست وکیل عبدالاحد کرزی جلسه کرده بود .

در انجمن امور فرهنگى موافقتنامه فرهنگى بين افغانستان و فرانسه مورد بحث قرار گرفته و در نتیجه از ماده اول الی ماده پانزده آن تصویب گردید .

جلسه بریاست وکیل حاجى محمد چمکنى دایر شده بود .

انجمن امور پلان انكشافى و تشكیلات به ریاست وکیل امیر محمد حسیب کوهستانی جلسه کرده و در آن موضوع ارتباط واحد ادارى املاك و اسكان را به وزارت داخله ، موضوع تصدى شدن د افغانستان دخوراکه مواد و اوعامه اړتیاو موسسه مورد بحث ومذاکره قرار گرفت .

در جلسه بعد از ظهر ښاغلى عبدالکريم حکيمى وزير ماليه اشتراك کرده به سوالات عدۀ از اعضاى انجمن جواب گفت .

در انجمن روابط بين المللى که بریاست وکیل عبدالغفور باهر جلسه کرده بود موضوع تعديل سازمان ملل متحد مبنى بر تزئيداعضای غير دايمى شورای امنیت و تعداد اعضاى شورای اقتصادى و اجتماعى آن سازمان که بموجب فيصله ۱۷ دسامبر ۱۹۶۲ شورای امنیت صورت گرفته و توسط فرمان تقينى تايد شده است مورد بحث قرار گرفت . این تزئيداعضای شورای امنیت ، شورای اقتصادى و اجتماعى در اثر توسعه عدۀ دول شامل سازمان جهانى صورت گرفته است .

در جلسه قبل از ظهر همانروز انجمن امور دفاع ملي ، رئيس تشكیلات وزارت دفاع ملي حاضر گردیده و به سوالات وكلا در موضوعات مربوط آن وزارت جواب گفت ، ریاست انجمن را وکیل حاجى محمد صدیق توخى بعهده داشت .

در انجمن امور زراعت و آبیاری که بریاست وکیل حاجى عبد الصمد نائب رئيس آن انجمن جلسه نموده بود موضوع باقیداران بانک زراعتى مورد بحث قرار گرفته و در نتیجه فيصله شد تا تمام قروض بانک ذمت اشخاص تحصیل گردد . فيصله انجمن برای غور مزید در مجلس عمومى به دارالانشاء سپرده شد .

در انجمن امور داخله و اداره محلی ساعت دو ونیم قبل از ظهر روزمذکور انجنیر احمدالله وزیر داخله و ښاغلى امان الله منصورى معین دوم وزارت داخله ، ښاغلى عبدالصمد بخشى رئيس انكشاف دهات، روسای املاك و اسكان

بود پروژۀ قانون مجازات رشوت تحت غور قرار گرفت و در مورد پنج ماده آن فيصله بعمل آمد .

انجمن امور سمع شكایات و مراقبت تطبيق قوانين ولسى جرگه بریاست وکیل غلام فاروق غزنوى و انجمن روابط بين المللى بریاست وکیل عبدالغفور باهر جلسه کرده و بر موضوعات مربوط غور کردند .

در انجمن امور زراعت و آبیاری که بریاست وکیل کمال الدین اسحق زى دایر شده بود بحث در مورد باقیداران بانک زراعتى ادامه یافت .

انجمن تشكیلات اساسى و پلان انكشافى بریاست وکیل امیر محمد حسیب و انجمن امور داخله و اداره محلی بریاست وکیل عبدالاول قريشى جلسه کرده و بر موضوعات مربوط بحث کردند .

پروژه قانون نکاح و طلاق، پروژه قانون مجازات ، رشوت ، موضوع تعديل سازمان ملل متحد مبنى بر تزئيداعضای غير دايمى و شورای امنیت موافقت نامه فرهنگى بين افغانستان و فرانسه از موضوعاتى بود که در انجمن های ولسى جرگه اول غور مورد بحث ومذاکره قرار گرفت .

انجمن تقنين و امور عدلى که به ریاست وکیل عبدالهادى هدايت جلسه کرده بود در مورد پروژه نکاح و طلاق باپاره تعديلات و ايزادات فيصله خویش را صادر کرده و جهت غور مجلس عمومى به دارالانشاء سپرد همچنان ماده ۳۴ تا ماده ۳۶ قانون ښاروالیها از ملاحظه اعضاى انجمن گذشت .

در انجمن سمع شكایات و مراقبت تطبيق قوانين در موضوع دارالمعلمين ها و ارتقاء دارالمعلمين عالی به پوهنځى و کانکور معلمين بحث صورت گرفته و در جلسه بعد از ظهر انجمن پوهاند محمد عثمان انورى وزیر معارف، پوهنوال توريالى اعتمادى رئيس پوهنتون و رئيس تربيه معلمين حاضر شده به سوالات اعضاى انجمن جواب گفتند: جلسه انجمن بریاست وکیل محمد فاروق غزنوى دایر شده بود در جلسه قبل از ظهر انجمن امور مالی و بودجه موضوع کنوانسیون های بين المللى فلاتیلی مورد بحث قرار گرفته وانجنیر محمد عظیم گران معین وزارت معارف به یکمده سوالات اعضاى انجمن درین مورد جواب داد .

همچنان در جلسه قبل از ظهر این انجمن ښاغلى دوست محمد فضل رئيس دافغانستان دخوراکه مواد اوعامه اړتیاو موسسه حاضر

حاضر شده به سوالات اعضای انجمن در موضوعات مربوط املاک و اسکان و انکشاف دهاات جوابات دادند .

ماده یازدهم تا چهاردهم قانون انتخابات شوروی در جلسه دوی ثور ولسی جرگه پس از غور و بحث به اکثریت آراء تصویب و تایید گردید .

جلسه قبل از ظهر و بعد از ظهر ولسی جرگه بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر گردیده بود در جلسه همان روز انجمن امور داخله و اداره محلی که بریاست وکیل عبدالاول قریشی دایر شده بود پر موضوعات املاک ته جایی ، بند یوانه انکشاف دهاات ، رشوه ستانی محصلی و ترفایک بحث شد .

انجنیر احمدالله وزیر داخله ، ښاغلی امان الله منصورى معین دوم آن وزارت ، بریدجنرال محمد رحیم ناصری قوماندان عمومی ژاندارم و پولیس در جلسه روز مزبور این انجمن اشتراک کرده به سوالات اعضای انجمن درین موارد جواب گفتند .

همچنان در جلسه انجمن امور انکشاف و بهبود اجتماعی که همان روز بریاست وکیل عبدالکریم فرزان دایر شده بود پروژه قانون منع رشوت از ماده اول تا ماده پانزدهم بعد از غور و تطبیق تسوید شد .

در جلسه انجمن فواید عامه و مواصلات که به تاریخ مذکور به ریاست وکیل عبدالرزاق توفیق دایر شده بود بر موضوعات مربوط بحث بعمل آمد .

از ماده ۱۵ تا ماده ۱۹ قانون انتخابات شوروی در جلسه ۳ ثور ولسی جرگه مورد بحث قرار گرفته و بعد از ارائه نظریات عدّه ازوکلا این مواد با پاره تعدیلات به اکثریت آراء تصویب گردید .

جلسه قبل از ظهر و بعد از ظهر ۳ ثور بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر گردیده بود . در جلسه اخیر انجمن امور معادن و صنایع که بریاست محمد اکرم نایب رئیس انجمن دایر شده بود در موضوع سخن کوره مذاکره شد .

در جلسه اخیر انجمن سمع شکایات و مراقبت و تطبیق قوانین ولسی جرگه که بریاست وکیل غلام فاروق غزنوی دایر شده بود در موضوع دارالمعلمین ها و ارتقاء دارالمعلمین عالی به پوهنخی و گانکور معلمین صورت گرفت .

ماده بیستم قانون انتخابات شوروی در جلسه

بعد از ظهر روز مذکور بعد از غور و مباحثه با پاره تعدیلات به اکثریت آراء تصویب گردید .

همچنان در جلسه قبل از ظهر بر یکمه پیشنهادات که از طرف وکلاء به دارالانشاء سپرده شده بود . مذاکره صورت گرفته و در نتیجه به اکثریت آراء فیصله گردید تاجلسات انجمنهای ولسی جرگه تا دو شنبه آینده معطل گردیده و در عوض جلسه عمومی دایر و بر قانون انتخابات شوروی غور و فیصله بعمل آید .

جلسه قبل از ظهر و بعد از ظهر روز ۴ ثور تحت ریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر گردیده بود .

ماده بیست و یکم قانون انتخابات شوروی در جلسه ۶ ثور ولسی جرگه بعد از غور و مباحثه با پاره تعدیلات به اکثریت آراء تصویب گردید .

جلسه که بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود تا ساعت دوی بعد از ظهر دوام داشت .

از ماده بیست و دوم الی ماده بیست و چهارم قانون انتخابات شوروی در جلسه ۸ ثور ولسی جرگه با پاره تعدیلات به اکثریت آراء تصویب گردیده و بالای ماده بیست و پنجم غور و مباحثه بعمل آمد .

جلسه قبل از ظهر و بعد از ظهر که بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه ساعت ده قبل از ظهر دایر گردیده بود تا ساعت ۴ بعد از ظهر دوام داشت .

از ماده ۲۵ الی ماده ۳۰ قانون انتخابات شوروی در جلسه ۹ ثور ولسی جرگه بعد از غور و مباحثه با پاره تعدیلات به اکثریت آراء تصویب گردید .

جلسه قبل از ظهر و بعد از ظهر که بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه ساعت ده آغاز گردیده بود تا ساعت ۳ بعد از ظهر ادامه داشت .

به تصمیم ولسی جرگه در جلسه عمومی ۱۰ ثور فیصله شد تا جلسه استیضاح بصورت جلسه استجواب طور سری دایر گردد .

جلسه عمومی که بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده و تا ساعت چهار بعد از ظهر دوام کرد از ماده ۳۱ - الی ماده ۳۲ قانون انتخابات شوروی نیز با پاره تعدیلات به اکثریت آراء تصویب گردید و بالای ماده سی و سه غور و مباحثه بعمل آمد .

ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم

در انجمن امور زراعت و آبیاری راجع به عرایض اهالی تخار، کندز، بغلان در مورد پروتوکول پخته غور و مباحثه بعمل آمد. ریاست این انجمن را وکیل کمال الدین اسحق زی بعهده داشت.

در انجمن امور پلان یناغلی امان الله منصوری معین وزارت داخله حاضر شد در مورد یونت اداری اسکان و املاک و ارتباط آن بوزارت داخله توضیحات دادند.

در انجمن پروژه نغلو انجنیر عبدالصمد سلیم وزیر مصادن و صنایع حاضر شده در موضوع تحقیق پروژه نغلو به سوالات اعضای انجمن جواب دادند.

پروژه قانون مجازات رشوه الغای محصول مواشی، پروتوکول زرع پخته و موضوعات مربوط اشخاص غیر محارب در جلسه ۱۹ ثور انجمن های ولسی جرگه مورد بحث و مذاکره قرار گرفت.

انجمن امور مالی و بودجه بر ریاست عبدالاحد کرزی جلسه کرده در مورد الغای محصول مواشی قرار خویش را صادر و بعد از یک سلسله مباحثه جهت غور مزید آنرا به دارالانشاء سپرد.

انجمن امور مراقبت تطبیق قوانین و سمع شکایات بر یکعهده عرایض وارده غور کرد. ریاست جلسه را وکیل غلام فاروق غزنوی بعهده داشت.

انجمن امور روابط فرهنگی بر ریاست وکیل حاجی محمد چمکنی جلسه کرده و در موضوع از بین بردن تفاوت سویه تعلیمی شاگردان مرکز ولایات کشور بحث نموده و راجع به تشکیل صنف های تهیه و سببیه ولایات در پوهنتون پیشنهاداتی از طرف اعضای انجمن تقدیم گردید.

پوهاند دکتور محمد عثمان انوری وزیر معارف و دکتور محمد اکرم معین تدریسی وزارت معارف و پوهنوال توریالی اعتمادی رئیس پوهنتون کابل در جلسه قبل از ظہر این انجمن حاضر شده و به سوالات و کلا جواب دادند.

همچنان در جلسه بعد از ظہر موضوع لباس ملی خانم ها که در سال گذشته از طرف ولسی جرگه تصویب شده بود مورد بحث قرار گرفته و فیصله بعمل آمد تا طبق ماده ۷۲ قانون اساسی انجمن مختلط از هر دو جرگه تشکیل شده بر موضوع بحث کند.

انجمن امور روابط بین المللی در موضوع تعدیل منشور سازمان ملل متحد مبنی بر تزئید

اعضای غیر دایمی شورای امنیت و شورای اقتصادی و اجتماعی که به موجب فیصله ۱۷ دسامبر ۱۹۶۳ شورای امنیت صورت گرفته تأیید کرد و موضوع را برای ارائه به مجلس عمومی به دارالانشاء سپرد.

ریاست جلسه را وکیل عبدالغفور باهر بعهده داشت. در جلسه انجمن امور انکشاف و بهبود اجتماعی و تسوید پروژه قانون مجازات رشوه تکمیل گردید.

ریاست انجمن را وکیل دکتور عبدالکریم فرزاد بعهده داشت.

انجمن امور داخله بر ریاست وکیل عبدالاول قریشی جلسه نموده بر یکعهده عرایض وارده غور کرد.

انجمن امور زراعت و آبیاری بر موضوع پروتوکول زرع پخته غور و مباحثه بعمل آورد. ریاست این انجمن را وکیل کمال الدین اسحق زی بعهده داشت انجمن تقنین و امور عدلی بر ریاست وکیل عبدالهادی هدایت بر موضوعات مربوطه غور کرد.

انجمن امور فواید عامه و مواصلات بر ریاست وکیل حاجی عبدالرزاق توفیق جلسه کرده بر موضوع امور فنی مخابرات و توازن آن در تمام کشور بحث و مذاکره کرد.

انجمن امور دفاع ملی بر ریاست وکیل لعل محمد نایب رئیس انجمن جلسه کرده در مورد اشخاص غیر محارب بحث و تصامیمی اتخاذ کرد.

انجمن های امور فواید عامه و مواصلات، انکشاف و بهبود اجتماعی امور داخله و اداره محلی، امور مالی و بودجه، امور فرهنگی و زراعت آبیاری ولسی جرگه روز پنجشنبه ۲۰ ثور جلسه کرده بر موضوعات مربوط غور کرد. انجمن امور فواید عامه بر پروژه های وزارت مخابرات، غور کرده و رئیس پلان وزارت مخابرات درین جلسه در مورد این پروژه ها توضیحات داد.

جلسه انجمن بر ریاست وکیل عبدالرزاق توفیق دایر شده بود. موضوع طبابت اجتماعی در انجمن انکشاف و بهبود اجتماعی مطرح بحث قرار گرفته و قرار انجمن درین مورد به دارالانشاء سپرده شد.

جلسه انجمن بر ریاست وکیل عبدالکریم فرزاد دایر شده بود.

انجمن امور داخله بر ریاست وکیل عبدالاول قریشی جلسه کرده بر یکعهده عرایض وارده در موضوعات املاک و اسکان غور کرد.

کرزی جلسه کرده بر موضوع غله و عضویت افغانستان در کنفرانسهای بین المللی تیلی کامیوکیشن قرار خویش را صادر کرد و جهت غور نهائی مجلس عمومی فیصله خود را به دارالانشاء سپرد .

انجمن امور روابط بین المللی در باره موافقتنامه فرهنگی افغانستان و فرانسه و تعدیل سازمان ملل متحد مبنی بر تزئید اعضاء غیر دایمی شورای امنیت و شورای اقتصادی و اجتماعی که به موجب فیصله ۱۷ دسامبر ۱۹۵۲ شورای امنیت فیصله گردیده بفرمان تقنینی اجراء شده غور بعمل آورد در جلسه بعد از ظهر دکتر نور روان فرهادی مدیر عمومی سیاسی وزارت امور خارجه در جلسه انجمن حاضر گردیده بر یکعده سوالات اعضاء انجمن در مورد جواب ارائه کردند . جلسه تحت ریاست وکیل عبدالغفور باهر دایر گردیده بود .

انجمن امور فرهنگی تحت ریاست وکیل حاجی محمد چمکنی جلسه کرده و بر موضوع امتحان کانکور و شمول طلاب لیسه ها در پوهنتون کابل بحث بعمل آورده و در نتیجه فیصله شد درجلسه آینده این انجمن پوهاند دکتر محمد عثمان انوری وزیر معارف و پوهنوال توریالی اعتمادی رئیس پوهنتون کابل به جلسه انجمن حاضر شده به سوالات و کلا جواب ارائه کنند .

انجمن امور مراقبت تطبیق قوانین و سمع شکایات بر عرایض متعلمین دارالمعلمین غور نموده و تصامیم اتخاذ کرد ریاست این انجمن را وکیل غلام فاروق غزنوی بعهده داشت . انجمن امور فواید عامه بر موضوع خط مشی و تشکیلات وزارت فواید عامه بحث نموده و تصامیم اتخاذ کرد . هم چنان در جلسه قبل از ظهر این انجمن فیصله گردید تا در جلسه آینده انجنیر محمد حسین مساء وزیر فواید عامه حاضر شده به سوالات و کلا جواب گوید . ریاست این انجمن را وکیل حاجی عبدالرزاق توفیق بعهده داشت .

انجمن امور دفاع ملی بر ریاست وکیل لعل محمد نایب رئیس انجمن جلسه کرده بر موضوع فورمه و تاقیق مجلوبین غور و مذاکره بعمل آمد . انجمن امور صحی بر ریاست وکیل محمد نسیم تولواره جلسه کرده و در باره توریید ادویه و از دوکتور ویس رئیس دیوی عمومی ادویه که به انجمن احضار شده بود سوالات بعمل آمد .

در انجمن امور عرایض در جلسه که به ریاست وکیل عبدالاول قریشی تشکیل گردیده بود بر یکعده عرایض وارده غور بعمل آمد .

ساعت دوی بعد از ظهر ۱۱ نور در جلسه استجواب ولسی جرگه اشتراک نمودند . باسناد تصمیم یک روز قبل ولسی جرگه جلسه استجواب به صورت سری دایر شده بود .

ریاست جلسه را دکتر عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه به عهده داشت و تا ساعت چهار و چهل و پنج دقیقه ادامه یافت .

انجمن های تقنین و امور عدلی ، امور انکشاف و بهبود وضع اجتماعی ، امور معادن و صنایع ، امور روابط بین المللی ، امور زراعت و آبیاری ، انجمن تحقیق پروژه نغلو ، امور داخله ، امور تطبیق قوانین و سمع شکایات ولسی جرگه قبل از ظهر روز پنجشنبه ۱۳ نور جلسه کرده بر موضوعات مربوط غور نمودند .

انجمن تقنین و امور عدلی در مورد ماده ۲۱ اصولنامه ترفیع و تقاعد مامورین ملکی ، الغای تبصره موقتی ماده نسیم اصولنامه مازدیاد ماده واحده در مورد وزرای مستعفی و العای اداره فتوای مربوط وزارت عدلیه و ارتباط ریاست انکشاف وادی ننگرهار به وزارت زراعت و آبیاری همچنان الغای محاکم استیناف الف ب . ج و تبدیل اسم وزارت زراعت به وزارت زراعت و آبیاری قرار خویش را صادر کرده و برای غور مزید فیصله مجلس عمومی آنرا به دارالانشاء سپرد .

در انجمن امور انکشاف و بهبود وضع اجتماعی پروژه قانون مجازات رشوت در چهار فصل و ۱۸ ماده تسوید گردید .

در انجمن روابط بین المللی موافقتنامه همکاری فرهنگی بین حکومت افغانستان و فرانسه که بفرمان تقنینی اجراء شده و از انجمن فرهنگی جهت غور مزید باین انجمن رسیده بود مورد غور و مذاکره قرار گرفت . انجمن پروژه نغلو در مورد تکمیل تحقیقات پروژه مذکور غور و مباحثه کرد .

انجمن امور معادن و صنایع بر موضوعات مربوطه غور کرد .

در انجمن امور زراعت و آبیاری موضوع پروتوکول زرع پخته در ولایات قندز ، تخار ، بغلان مورد غور و مذاکره قرار گرفت .

انجمن های امور داخله و مراقبت تطبیق قوانین و سمع شکایات بر یکعده عرایض وارده غور و مذاکره کرد .

انجمن های ولسی جرگه ۱۵ نور جلسه کرده ، بر موضوعات مربوطه غور و مباحثه بعمل آورد .

انجمن امور مالی و بودجه بر ریاست عبدالاحد

انجمن بریاست وکیل لعل محمد نائب رئیس جلسه کرده بود .

انجمن تقنین و امور عدلی بریاست وکیل عبدالهادی هدایت جلسه کرده بر موضوعات مربوط غور کرده . شش انجمن ولسی جرگه ۲۷ ثور بحث خود را در موضوعات مربوط ادامه داد .

در انجمن امور زراعت و آبیاری که بریاست وکیل کمال الدین اسحق زی دایر شده بود بر موضوعات زراعتی کشور تبادل نظر بعمل آمد .

همچنان انجمن امور مالی و بودجه قرار خود را در باره تصفیه حساب بودجه سال ۱۳۴۴ صادر کرد . ریاست انجمن را وکیل عبدالاحد کرزی بعیده داشت .

در انجمن امور فرهنگی که بریاست وکیل حاجی محمد چمکنی دایر شده بود ماده شش الی یازده پروژه قانون معارف تصویب گردید . انجمن امور داخله بر یک تعداد عرایض وارده مربوط به موضوعات املاک و تشکیلات غور کرد .

این عرایض از نگاه ارتباط موضوع از طریق انجمن مراقبت تطبیق قوانین و سمع شکایات به انجمن امور داخله رسیده بود . ریاست انجمن را وکیل عبدالاول قریشی بعیده داشت .

انجمن امور مراقبت تطبیق قوانین و سمع شکایات که بریاست وکیل محمد عمر نایب رئیس جلسه کرده بود بر عرایض وارده غور کرد .

انجمن امور روابط بین المللی بریاست وکیل عبدالغفور باهر جلسه کرده به موضوعات بحث کرد .

انجمن های ولسی جرگه ۲۹ ثور جلسه کرده بر موضوعات مربوط بحث و مذاکره کرد . انجمن امور صحیه بر موضوع شفا خانه های ریاست پوهنتون و مشاهدات اعضای انجمن از میرمنو روغتون بحث کرد .

در جلسه قبل از ظهر انجمن پوهاندکتور محمد عثمان انوری وزیر معارف پوهنوال توریالی اعتمادی رئیس پوهنتون کابل اشتراک کرده و به سوالات اعضای انجمن در این موارد توضیحات دادند .

ریاست انجمن را وکیل محمد نسیم تولوازه بعیده داشت .

انجمن امور بلان انکشافی و تشکیلات اساسی بریاست وکیل امر محمد حسب جلسه کرده و موضوعات مربوط به بلان پنجماله سوم

روز بهمراهی شباغلی محمد انور ضیائی معین آوزارت در جلسه انجمن شرکت کرده به سوالات اعضای انجمن درین موضوع جواب گفت .

در انجمن امور فواید عامه انجنیر محمد حسین مساء وزیر فواید عامه شرکت کرده در باره متوازن ساختن ساختمان ها در تمام کشور به پرسشهای اعضای انجمن توضیحات داد .

ریاست انجمن را حاجی عبدالرزاق توفیق بعیده داشت .

در انجمن مراقبت تطبیق قوانین و سمع شکایات که بریاست وکیل غلام فاروق غزنوی دایر شده بود در مورد ۲۱ فقره عارضین قرار صادر گردیده و به مراجع مربوط ارجاع گردید . موافقتنامه فرهنگی افغانستان و فرانسه در جلسه انجمن روابط بین المللی مجددا مورد غور قرار گرفت . ریاست انجمن را وکیل عبدالغفور باهر بعیده داشت .

انجمن انکشاف و بهبود اجتماعی بریاست وکیل دکتور عبدالکریم فرزانه جلسه کرده ماده یک الی پنج قانون حمایه مادر و اطفال را تسوید کرد .

انجمن امور داخله و اداره محلی در جلسه ۲۶ ثور خود اوضاع محابس و اخذ اعانه و پاسپورت را از حجاج تحت غور قرار داد و فیصله شد در جلسه روز شنبه ۲۹ ثور انجمن قوماندان عمومی ژاندارم و پولیس برای ارائه توضیحات درینمورد اشتراک نماید . انجمن بریاست وکیل عبدالاول قریشی جلسه کرده بود .

انجمن امور فرهنگی بریاست وکیل حاجی محمد چمکنی دایر شده و در آن پروژه قانون معارف از ماده اول الی پنجم تسوید گردید . هکذا بر موضوعات قبلی بحث خود را ادامه داد . انجمن امور زراعت و آبیاری نیز تشکیل جلسه داده و ریاست انجمن را وکیل کمال الدین اسحق زی بعیده داشت .

انجمن امور صحی بتاريخ ۲۹ ثور جلسه کرده در مورد راپور مشاهدات بازدید اعضای انجمن از میرمنو روغتون بحث کرد .

جلسه انجمن بریاست وکیل محمد نسیم تولوازه دایر شده بود موضوع افسراد غیر محارب و مجلوبین باقیمانده سال ۱۳۱۹ الی

۱۳۲۶ در جلسه انجمن امور دفاع ملی مورد مذاکره قرار گرفت و فیصله شد تا در جلسه روز شنبه ۲۹ ثور انجمن نماینده وزارت دفاع ملی اشتراک کنند .

بر ریاست وکیل عبدالاول قریشی دایر شده بود عرایض وارده مورد غور قرار گرفت .
و فیصله شد تا معین ، روسای املاک و اسکان و انکشاف دهات وزارت داخله در جلسه آینده انجمن اشتراک نموده در مورد عرایض توضیحات بدهند .

انجمن تقنین تعدیل ماده نود و یک قانون تشکیلات و صلاحیت قضایی را تحت غور قرار داده و دکتر محمد حیدر وزیر عدلیه در جلسه انجمن اشتراک کرده به سوالات اعضای انجمن درین مورد جواب گفت .

ریاست انجمن را وکیل عبدالهادی هدایت بعهده داشت .

انجمن زراعت و مالداری بر ریاست وکیل کمال الدین اسحق زی در باره توریید تراکتور ها، واتریمپها و ماشین آلات زراعتی مذاکره کرده سوالات تحریری درین مورد به بانک زراعتی فرستاد .

از ماده ۲۳ تا ماده ۴۳ قانون انتخابات شوروی در جلسه ۲۳ ثور ولسی جرگه باپاره تعدیلات به تصویب رسید .

مواد قانون در حالیکه از طرف وکیل شاه ارشاد منشی ولسی جرگه قرائت میشد مورد بحث و مذاکره قرار گرفت.

جلسه قبل از ظهر و بعد از ظهر بر ریاست دکتر عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود .

از ماده ۴۴ تا ماده ۴۸ قانون انتخابات شوروی در جلسه ۲۴ ثور ولسی جرگه باپاره تعدیلات تصویب گردید .

ماده های قانون در حالیکه از طرف وکیل محمدشاه ارشاد منشی ولسی جرگه قرائت میگردد بالای آن غور و مذاکره صورت گرفت جلسه قبل از ظهر و بعد از ظهر بر ریاست دکتر عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود .

بر ماده ۴۹ قانون انتخابات شوروی در جلسه ۲۵ ثور ولسی جرگه بحث و مذاکره بعمل آمد .

جلسه قبل از ظهر و بعد از ظهر بر ریاست دکتر عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود .

انجمن های ولسی جرگه ۲۶ ثور به بحث خود در مورد موضوعات مربوطه ادامه دادند .
انجمن امور مالی و بودجه به ریاست وکیل عبدالاحد کرزی جلسه کرده موضوع مالیه اراضی را تحت بحث قرار داد .
بنیادلی عبدالکریم حکمی وزیر مالیه قبل از ظهر همان

در جلسه انجمن امور مالی و بودجه که بر ریاست وکیل عبدالاحد کرزی دایر شده بود لغو گمرکات محلی و تقویه گمرکات سرحدی تحت غور قرار گرفت .

پروژه قانون معارف در انجمن امور فرهنگی مطالعه شد ریاست جلسه انجمن را وکیل حاجی محمد چمکنی بعهده داشت در انجمن امور زراعت و آبیاری که بر ریاست وکیل کمال الدین اسحق زی دایر شده بود .
بر موضوعات زراعت بحث بعمل آمد .

انجمن های ولسی جرگه ۲۲ ثور جلسه کرده و موضوعات مربوط شان را مورد غور و مباحثه قرار دادند .

در انجمن تطبیق قوانین و سماع شکایات که بر ریاست وکیل غلام فاروق غزنوی دایر شده بود در مورد ۲۳ فقره عارضین نظریه قانونی اظهار و به مراجع مربوط ارسال شد.

در جلسه روز پنجشنبه ۲۰ ثور انجمن نیز بر ۲۳ فقره عارضین غور شده بود موافقتنامه فرهنگی بین حکومت افغانستان و فرانسه در انجمن امور روابط بین المللی مورد مباحثه قرار گرفت .
این موافقتنامه قبلا در انجمن امور فرهنگی نیز مطالعه شده بود ریاست انجمن را وکیل عبدالغفور باهر بعهده داشت.

در انجمن امور فواید عامه و مواصلاات که بر ریاست وکیل عبدالرزاق توفیق دایر شده بود موضوع قرضداران بانک رهنی و تعمیراتی مورد مباحثه قرار گرفته و معاون بانک رهنی و تعمیراتی به انجمن حاضر شده به سوالات و کلا در این مورد جواب گفت.

در انجمن امور فواید عامه که بر ریاست وکیل حاجی محمد چمکنی دایر گردیده بود بنیادلی محمد نجیم آریا معین وزارت اطلاعات و کلتور اشتراک نموده در باره مصادره جریده افغان ملت بسوالات و کلا توضیحات داد.

در انجمن انکشاف و بهبود اجتماعی در باره پروژه قانون حمایه طفل و مادر مذاکره شد .
ریاست انجمن را وکیل عبدالکریم فرزاد بعهده داشت .

موضوع لغو گمرکات محلی و تقویه گمرکات سرحدی لغو دو فیصد و چهار فیصد محصول مالیات در انجمن امور مالی و بودجه مطالعه شده و رئیس گمرکات و رئیس بودجه وزارت مالیه در انجمن بسوالات و کلا درین مورد توضیحات دادند .

انجمن ریاست وکیل عبدالاحد کرزی جلسه کرده بود .
در انجمن امور داخله و اداره محلی که

ښاروالیها بحث صورت گرفت . انجمن امور تجارت بریاست وکیل سدو اصیل جلسه کرده . و پر یکمه عرایض تجارتي غور بعمل آورد . انجمن انکشافی و بهبود اجتماعی پروژه قانون حمایت طفل و مادر را در ۲۲ ماده تکمیل و تصویب کرده و غرض غور مجلس عمومی بدارانشاء سپرد .

ریاست انجمن را وکیل دوکتور عبدالکریم قرزان بعیده داشت .

انجمن امور دفاع ملی بریاست وکیل لعل محمد نایب رئیس انجمن جلسه کرده و بر موضوع مجلوبین غیر محارب بحث بعمل آورد . انجمن فواید عامه و مواضات که بریاست وکیل حاجی عبدالرزاق توفیتی جلسه کرده بود بر موضوع جوابات بانک رهنی و تعمیراتی بحث کرد .

همچنین انجمن امور صحتی بریاست وکیل محمد نسیم تولواره جلسه کرده و بر موضوعات مربوط غور کرد . جدول حوزه های انتخاباتی ضمیمه قانون انتخابات با پاره تعدیل در جلسه ۷ جوزا ولسی جرگه به اکثریت آراء تصویب گردید .

جلسه ولسی جرگه بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود .

انجمن های ولسی جرگه ۹ جوزا در موضوعات مربوطه شان به بحث ادامه دادند .

در انجمن امور انکشاف و بهبود اجتماعی موضوعات مربوطه تحت غور و مطالعه قرار گرفت .

در انجمن امور داخله و اداره محلی درباره عرایض وارده مربوطه موضوعات املاکی بحث صورت گرفت راپور مجلوبین فوتی در انجمن امور دفاع ملی مورد مطالعه قرار گرفت همچنان انجمن امور فواید عامه جواب بانک رهنی و تعمیراتی را در باره قرضداران آن بانک مطالعه کرد .

در انجمن امور مالی و بودجه ، بودجه عادی سال ۴۶ دولت تحت مطالعه و بحث قرار گرفت .

انجمن روابط بین المللی جلسه کرده و بالای موضوع الحاق افغانستان به میثاق ضمیمه امحای غلامی مورخه ۷ سپتامبر ۱۹۵۶ منعقد رتیبو مطالعه خود را آغاز کرد .

در انجمن امور فرهنگی از ماده ۱۲ الی ۲۶ قانون معارف به تصویب رسید . همچنان عرایض وارده در انجمن مراقبت در تطبیق قوانین و سمع شکایات مورد مطالعه قرار گرفت .

دکتور محمد عمر وردک ښاروال سرپرست

داور رئیس کمراکات وزارت مالیه شرکت کرده و درینمورد توضیحات دادند .

همچنان انجمن امور داخله و اداره محلی در مورد پیشنهاد یکمه وکلای پکتیا بحث کرده و پر یکمه عرایض وارده غور بعمل آورد .

در انجمن فیصله گردید تا در جلسه روز شنبه ۵ جوزا ښاغلی امان الله منصورى معین وزارت داخله و روسای املاک و اسکان به انجمن حاضر شده و در مورد توضیحات بدهند .

ریاست جلسه را وکیل عبدالاول قریشى بعیده داشت .

انجمن امور مالی و بودجه بریاست وکیل عبدالاحد کرزی جلسه کرده و بر موضوع نشر اسناد قرضه های عامه از ښاغلی محمد انور ضنیایی معین و سه تن از روسای وزارت مالیه که به جلسه انجمن حاضر شده بودند توضیحات خواست .

انجمن امور زراعت و آبیاری در مورد توزیع و قیمت تراکتور ها و واترپمپ های بانک زراعتی بحث کرد .

ریاست انجمن را وکیل کمال الدین اسحقزی بعیده داشت .

انجمن امور مراقبت تطبیق قوانین و سمع شکایات بریاست وکیل غلام فاروق غسزوی جلسه کرده و بریکمه عرایض وارده غور کرده و در مورد ۱۶ فقره وارده قرار خویش را صادر کرد .

در جلسه بعد از ظهیر انجمن ښاغلی امان الله حیدزی مدیر عمومی ترافیک اشتراک کرده و در باره سرویسهای انفرادی و سرویس های مربوط شرکت سرویس بسولات اعضای انجمن توضیحات داد .

انجمن امور فرهنگی در مورد تغییر اسم ولسوالی سیمبره مربوط ولایت پکتیا به اسماعیل کوت بر بحث خویش ادامه داده و مدیر عمومی تشکیلات وزارت داخله به انجمن حاضر شده درین باره توضیحات داد . ریاست انجمن را وکیل حاجی محمد چمکنی بعیده داشت .

انجمن تقنین و امور عدلی بریاست وکیل رمضان علی شریفی نایب رئیس انجمن جلسه کرده دکتور محمد عمر وردک ښاروال سرپرست در جلسه انجمن اشتراک کرده به سوالات اعضای انجمن در مورد منابع عایداتی ښاروالی توضیحات داد .

هکذا در جلسه بعد از ظهیر انجمن درمورد تنظیم مواد قانون انتخابات شورى در انتخابات

انجمن امور معادن و صنایع در جلسه خود بر موضوعات قیمت تولیدات نساجی، فابریکه شاکر، فابریکه گوگرد سازی، فابریکه جنگلک، فابریکه تولید کود و برق و همچنان پایپ لاین گاز طبیعی و قیمت بوت آهو بحث بعمل آورد.

در جلسه بعد از ظهر انجمن انجنیر عبدالصمد سلیم وزیر معادن و صنایع اشتراک کرده و به سوالات انجمن در این موارد توضیحات داد.

ریاست انجمن را وکیل عبدالقدوس صافی بعهدہ داشت. در جلسه انجمن امور فرهنگی بر موضوع قانون معارف بحث صورت گرفت و ماده ۱۲ قانون تصویب شد ریاست انجمن را وکیل غلامعلی حسیب رستاقی بعهدہ داشت. بتاريخ ۳۰ ثور قانون انتخابات شوروی به صورت یک کل از طرف مجلس عمومی ولسی جرگه تایید و تصویب گردید.

بحث بر مواد قانون انتخابات شوروی در اجلاس گذشته آغاز شده خاتمه یافت. پس از آنکه همه مواد قانون انتخابات شوروی توسط وکیل محمد شاه ارشاد منشی ولسی جرگه یکبار دیگر در جلسه قرائت شد بصورت یک کل مورد رای گیری قرار گرفت و تصویب گردید.

باساس ماده هفتاد و سوم قانون اساسی پس از آنکه در مورد هر ماده طرح قانون رای گرفته میشود باید طرح بار دوم قرائت شده در باره رد یا تصویب آن به صورت یک کل رای گیری صورت بگیرد.

همچنان در جلسه بعد از ظهر ولسی جرگه قسمت اعظم جدول تعیین حوزه های انتخاباتی ضمیمه قانون انتخابات شوروی مورد مباحثه قرار گرفته و مطابق مواد فیصله شده قانون انتخابات شوروی تعدیل گردید.

جلسه قبل از ظهر و بعد از ظهر ولسی جرگه بریاست دکتور عبدالظاهر دایر شده بود.

دوازه انجمن ولسی جرگه بتاريخ ۳۰ ثور جلسه کرده بر موضوعات مربوطه غور و مذاکره بعمل آورد.

انجمن امور روابط بین المللی بریاست وکیل عبدالغفور باهر جلسه کرده و در مورد ورود خروج اموال هیات خارجی مقیم افغانستان غور کرد.

در جلسه قبل از ظهر این انجمن بناغلی محمد انور ضیایی معین و بناغلی غلام حیدر

کشور را تحت غور قرار داد.

در جلسه قبل از ظهر انجمن پوهاند دکتور عبدالحکیم ضیائی وزیر پلان اشتراک کرده و در مورد پلان پنجساله سوم کشور به اعضای انجمن توضیحات داد.

در جلسه انجمن امور فواید عامه که بریاست وکیل عبدالرزاق توفیق دایر شده بود انجنیر محمد عظیم گران معین وزارت مخابرات اشتراک کرده و به سوالات اعضای انجمن در موضوعات مربوط مخابرات جواب گفت.

انجمن امور انکشاف و بهبود اجتماعی جلسه کرده بعد از غور و مباحثه پیشنهادی راجع به تسوید پروژه قانون حفاظه و تربیه اطفال بیکس به دارالانشاء سپرد.

در جلسه بعد از ظهر انجمن از ماده پنج الی ماده بیست و سه پروژه قانون مادر و اطفال تسوید گردید.

ریاست انجمن را وکیل دکتور عبدالکریم فرزانه بعهدہ داشت در انجمن امور روابط بین المللی دکتور روان فرهادی مدیر عمومی سیاسی وزارت امور خارجه اشتراک کرده و در مورد بعض قسمت های موافقتنامه فرهنگی افغانستان و فرانسه به اعضای انجمن توضیحات داد جلسه بریاست وکیل عبدالغفور باهر دایر شده بود.

انجمن امور مراقبت تطبیق قوانین و سمع شکایات بریاست وکیل غلام فاروق غزنوی جلسه کرده در مورد هفده فقره وارده قرار خویش را صادر کرد.

در جلسه انجمن امور داخله برید جنرال محمد رحیم ناصری قوماندان عمومی ژاندارم و پولیس اشتراک کرده و در باره وضع محبوسین و اغانه و پاسپورت حجاج و محصلی و بندیوانه به سوالات وکلا توضیحات داد ریاست انجمن را وکیل عبدالاول قریشی بعهدہ داشت.

در انجمن امور دفاع ملی که بریاست وکیل لعل محمد نایب رئیس جلسه کرده بود رئیس تشکیلات وزارت دفاع ملی شرکت کرده در باره افراد مجلوبین غیر محارب و مجلوبین باقیمانده سال ۱۳۲۰ الی ۱۳۲۶ توضیحات داد.

انجمن امور زراعت و مالداری به ریاست وکیل کمال الدین اسحق زی جلسه کرده و در موضوع زرع پخته بحث بعمل آمد. در جلسه بعد از ظهر انجمن بناغلی محمد یاسین مایل معین آبیاری وزارت زراعت و آبیاری با روسای آبیاری و وترنری شرکت کرده به سوالات اعضای انجمن توضیحات داد.

نسبت به رویه تعرض آمیز اسرائیل علیه برادران عربی دوام داد .

قرار است مباحثه درین باره ادامه یافته درخاتمه آن اعلامیه از طرف ولسی جرگه درین موضوع نشر گردد . جلسه بریاست دوکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود . و تا ساعت ۴ و نیم بعد از ظهر دوام داشت .

در جلسه ۱۵ جوزا ولسی جرگه که به ریاست دوکتور عبدالظاهر دایر شده بود بحث در موضوع حدوث جنگ بین اسرائیل و عربها ادامه یافته و در اخیر اعلامیه ذیل از طرف ولسی جرگه صادر شد متن اعلامیه ولسی جرگه : -

از مدت نیم قرن باینطرف که صمیمیت به همکاری استعمارگران به تعرضات خود علیه اراضی و حقوق عرب آغاز نموده تجاوزات جارحانه آن موجب بروز سه جنگ بزرگ در شرق میانه گردیده است .

ظلم صریحی که از طرف حکومت غاصب نام نهاد اسرائیل در موقع تشکیل آن بسر اعراب فلسطین گردید عده کثیری از اعراب زاب ترک وطن شان مجبور نمود .

ملت افغانستان در همان وقت ازین رویه یبرود عمیاً متاثر گردیده و بعد از آن هم وقتی که رویه اسلام دشمنی و جنگجوی این دولت نام نهاد متجاوز در برابر ممالک عربی ادامه یافت تا سلف و تاثر ملت ما بازم عمیق تر و شدیدتر گردید .

اکنون که اسرائیل با مدعی ترین وسایل عصری مجهز گردیده در صحنه جنگ داخل و برحق حاکمیت ممالک عربی بی باکانه تعرض میکند ولسی جرگه افغانستان به تاسی از پیام همدردی و پشتیبانی اعلیحضرت معظم همایونی و نایب ابلایه حکومت که بدین مناسبت به عنوان زومنا دول عربی صادر شده و بایبوری از افکار و عقاید ملت افغان بحکومت جداتوصیه میکند که بر اساس احوت اسلامی و بر اساس فیصله های کشور های باندونگ ، بلگراد و قاهره اسرائیل را متجاوز و مسئول شمرده ر به ممالک عربی راجع به امداد لازم خود اطمینان بدهند و از همین حالا ترتیبات مناسب اتخاذ کند تا در موقع ضرورت امداد موثر را عملی کرده بتواند و از سبب گرفتن درین جهاد بی بهره نماند .

ولسی جرگه با شنیدن این خبر بحث خود ما انتظار داریم که حکومت با در نظر گرفتن را در موضوع با ابراز تأثرات عمیق و کلاهیجات اوضاع و طوری که به ولسی جرگه وعده

در جلسه انجمن شرکت کرده راجع به غرایض مربوطه نیازوالی به سوالات جواب گفت .

انجمن امور معادن جلسه کرده در موضوع توحید قیمت برق و بیلائس نساجی غور کرد . انجمن امور تجارت بحث خود را بالای غرایض تجارتی ادامه داد .

انجمن امور زراعت و آبیاری در باره توریه ماشین آلات زراعتی بحث کرد .

انجمن تقنین و امور عدلی در جلسه ۹ جوزای خود پروژه قانون ترتیب احصائیه و سروری اراضی را مورد مطالعه قرار دادند .

انجمن های امور مالی و بودجه مراقبت و تطبیق قوانین و سمع شکایات و امور فرهنگی ولسی جرگه روز پنجشنبه ۱۰ جوزا جلسه کرده و بر موضوعات مربوط واریسی کردند .

در انجمن امور مالی و بودجه بر موضوع موثر های تقلیل شده سال ۱۳۴۵ حکومت ، خریداری موثر های جدید و تجویز در مورد موثر های تصدق و موسسات بحث و مذاکره بعمل آمده بود فیصله انجمن صادر شده بغرض غور مجلس عمومی به دارالانشاء سپرده شد . همچنان انجمن تطبیق قوانین و سمع شکایات بر یک تعداد غرایض وارده غور کرد .

انجمن امور فرهنگی ماده ۲۲ - الی ۲۷ قانون معارف را تصویب کرد .

در جلسه ۱۳ جوزا ولسی جرگه بر یکعهده پیشنهادات که از انجمنهای مربوطه جهت غور مزید بدارالانشاء سپرده شده بود بحث و مذاکره بعمل آمده و بعد از غور به اکثریت آراء فیصله گردید تا پیشنهادات دوباره به انجمنهای مراقبت تطبیق قوانین و سمع شکایات و امور فرهنگی جهت ارائه تفصیل بیشتر ارجاع گردد . جلسه که بریاست دوکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه از ساعت ده قبل از ظهر دایر شده بود تا ساعت ۳ بعد از ظهر دوام داشت .

در جلسه ۱۴ جوزا ولسی جرگه به اثر پیشنهاد فوری یکعهده از وکلا موضوع رویه تحریک آمیز اسرائیل علیه دول عربی مورد بحث قرار گرفت .

در موقعی که بحث درین مورد جریان داشت شباغلی صدر اعظم به ولسی جرگه حاضر گردیده اطلاع دادند که متأسفانه امروز جنگ بین اسرائیل از یکطرف و جمهوریت عربی متحد و سوزیه و اردن از طرف دیگر آغاز گردیده است .

انجمن روابط بین المللی بر موضوعات مربوطه بحث کرد .
انجمن امور مالی و بودجه موضوع مالی اراضی را تحت بحث قرار داد .

شباغلی عبدالکریم حکیمی وزیر مالیه در حالیکه روسای عواید و بودجه حاضر بود قبل از ظهر ۱۶ جوزا به جلسه انجمن حاضر شده درباره سوالات اعضای انجمن توضیحات داد. انجمن امور تجارت در جلسه ۱۶ جوزا خود موضوع کنوانسیون تصفیه هتازعات سرمایه گذاری بین الدول و اتباع دول خارجی را تحت بحث خویش قرار داده و در نتیجه بعد از یک سلسله غور موضوع را از نگاه ارتباط به انجمن روابط بین المللی سپرد تا بعد از مباحثه جهت غور مزید دوباره باین انجمن بسپارد .
این کنوانسیون در ده فصل و ۷۵ ماده تدوین گردیده است .

انجمن امور صحتی بحث خود را در مورد فورملیر خاتمه داده و قرار خود را در پنج ماده درین مورد به وزارت صحتیه ابلاغ کرد .

وکیل میرعلی گوهر نایب رئیس انجمن پلان انکشافی و تشکیلات اساسی بحیث رئیس و وکیل شاه نظر بحیث نایب رئیس انجمن انتخاب گردیده و انتخاب آنها از طرف مجلس عمومی ولسی جرگه تأیید گردیده است وکیل هلال الدین بدری منشی سابق انجمن مانده سابق این وظیفه را بعهده گرفت .

وکیل امیر احمد حسیب رئیس سابق انجمن از وظیفه اش بحیث رئیس انجمن استعفی کرده بود .

قانون معارف توریذ ادویه و پروژه قانون سروی و احصائیه زراعتی از موضوعات مهمی بود که ۱۹ جوزا در انجمن ولسی جرگه مورد مطالعه قرار گرفت .

انجمن امور فرهنگی در جلسه ۱۹ جوزای خود از ماده ۳۷ الی ماده ۴۶ قانون معارف را تصویب کرد . شباغلی امان الله منصوری معین وزارت داخله قبل از ظهر روز مذکور در انجمن امور داخله و اداره محلی شرکت کرده در موضوعات املاک و اسکان به سوالات اعضای انجمن توضیحات داد .

داده تصمیمات مناسب اتخاذ و به اطلاع ولسی جرگه جواب بگوید .
انجمن های ولسی جرگه ۱۶ جوزا جلسه کرده و بر موضوعات مربوطه غور و مباحثه بعمل آوردند .

در انجمن امور معادن و صنایع جوا با ت دافغانستان در پرشنا موسسه در مورد برق تغلو و ماهی پر مطالعه شده و قرار خود را درباره صادر و جبهت غور مجلس عمومی به دارالانشاء سپرد .

انجمن امور انکشاف و بهبود اجتماعی قانون بیمه های اجتماعی را تحت بحث مقدماتی قرار داد .
انجمن امور داخله به یک تعداد عرایض املاکی غور کرد .

انجمن امور فواید عامه و مواصلات بر موضوع اشخاصیکه از بانک تعمیراتی مدیون اند غور کرده و انجنیر احمدالله وزیر داخله به انجمن حاضر شده و در باره جمع آوری قرضه ها به سوالات اعضای انجمن توضیحات داد و قسمتی از سوالات تحریری اعضای انجمن را غرض جواب باخود برد .

همچنان در جلسه بعد از ظهر ۱۶ جوزا انجمن موضوع قرار داد های ساختمانی که از طرف وزارت مختارات با کمپنی های داخلی و خارجی صورت گرفته است مورد مباحثه قرار گرفت .

انجمن مراقبت و تطبیق قوانین و سمس شکایات بریکمه عرایض وارده غور کرد .

انجمن امور دفاع ملی در جلسه ۱۶ جوزا خود موضوع اشخاصی را که قبل از ظهور جلوب فوت میکنند تحت غور قرار داد .

در جلسه قبل از ظهر شباغلی فقیر محمد دیوه گلی رئیس احصائیه وزارت داخله به انجمن حاضر شده به سوالات اعضای انجمن توضیحات ارائه کرد .

انجمن تقنین و امور عدلی قانون سروی اراضی را تحت بحث مجدد خویش قرار داده و فیصله کرد تا یک انجمن مختلط از اعضای انجمن امور مالی و بودجه در انجمن تقنین و امور عدلی تشکیل شده قانون مذکور را مورد مطالعه قرار دهد .

خلیج عقبه، شبه جزیره سینا و غیره اراضی مختلفه سوریه واردن تایید و تخلیه فوری آنرا جدأ تقاضا مینمایند.

۲- ولسی جرگه اعاده حقوق مهاجرین فلسطین را مطابق به اساس حق تعیین سرنوشت عرب های مذکور تایید و تقاضا می نماید.

۳- ولسی جرگه راجع به اسراء جنگت رعایت مقررات و تعاملات بین المللی راتقاضا می نماید.

۴- ولسی جرگه ابلاغیه ها و مساعی مقامات رسمی افغانستان را درین باره تایید و پشتیبانی میکند.

۵- حکومت ترتیبی اتخاذ نماید که بدامنه معاونت ممکنه، طبی، مالی چنان وسعت داده شود تا هر فرد افغان بسهولت بتواند بقدر توان در آن رضاکارانه سهم عملی گرفته فریضه انسانی و اسلامی خود را ادا نماید. ماده ۲۴ اصولنامه مکلفیت در جلسه ۲۲ جوزای ولسی جرگه به اساس نظریه انجمن های امور دفاع ملی امور تقنین و عدلی تعدیل گردید.

پس از آنکه اجندای مجلس از طرف وکیل محمد شاه ارشاد منشی ولسی جرگه قرائت شد از جمله موضوعات داخل اجندا به موضوع بیکاری کارگران مسلکی وعادی پروژه ها که از جانب انجمن بهبود اجتماعی به دارالانشاء سپرده شده بود حق او لیت داده شده ومورد بحث ومذاکره قرار گرفته در نتیجه فیصله بعمل آمد که پیشنهادات انجمن امور بهبود اجتماعی به انجمن تقنین سپرده شود جلسه بریاست دوکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود.

انجمن های ولسی جرگه روز مذکور به بحث شان در مورد موضوعات مربوط ادامه دادند.

در انجمن امور داخله واداره محلی را جع به عرایض اهالی ارزگان فیصله انجمن صادر وبه دارالانشاء سپرده شد.

سند تصویب میثاق فیصله منازعات مربوط سر مایه گذاری دول وتبعه سایر دول مورخه ۱۸ مارچ ۱۹۶۵ در انجمن روابط بین المللی مطالعه شد.

انجمن امور معادن وصنایع بر موضوع فابریکه های برق ماهی پر، نغلو و سرو بی غور کرد.

در انجمن امور صحیه جوابات ریاست پوهنتون کابل وراپور مشاهدات اعضای انجمن که قبلا از میرمتو روغتون بعمل آورده بودند مطالعه گردید.

انجمن امور تجارت در جلسه ۱۹ جوزای خود در مورد تورید ادویه بحث کرده ودوکتور سید مرتضی سعیدی رئیس تفتیش وزارت صحیه درین موضوع به سوال اعضای انجمن جواب گفت.

انجمن انکشاف بهبود اجتماعی برموضوعات ارتزاقی بحث کرد.

موضوع قرار داد ساختمانی وزارت مخابرات باکمپنی های داخلی وخارجی باز هم مورد غور انجمن امور فواید عامه و مواصلات قرار گرفت.

همچنان انجمن امور روابط بین المللی بالای موضوعات مربوط بحث کرد در انجمن تطبیق قوانین وسمع شکایات بر یک تعداد عرایض وارده غور بعمل آمد.

انجمن تقنین وامور عدلی در جلسه ۱۹ جوزای خود پروژه قانون سروی واحصائیه اراضی را تحت بحث قرار داد انجمن امور زراعت وآبیاری موضوعات آبیاری را مورد مطالعه قرار داد.

در جلسه قبل ازظهر ۲۰ جوزای ولسی جرگه برایجه استفاده از موتورها که از طرف حکومت به ولسی جرگه فرستاده شده بحث صورت گرفت وفصله قبلی ولسی جرگه در این مورد تایید گردید.

همچنان در جلسه روزمذکور ولسی جرگه در باره تغییر ایام کار وتعطیل شوروی بحث صورت گرفت وفیصله شد این موضوع نیز از طرف انجمن مختلطی که برای غور درمورد لباس تعیین شده مورد مطالعه قراربگیرد.

برای غور مجدد بر قانون احزاب که از طرف مشرانو جرگه در آن تعدیلاتی وارد گردیده ده عضو را برای انجمن مختلطی که قرار است این قانون را دوباره مورد غور قرار بدهد نیز در جلسه همان روز تعیین شد.

در جلسه ۲۱ جوزای ولسی جرگه موضوع تجاوزات حکومت نام نهاد اسرائیل بر ملل عربی وعهد شکنی ها وتخلف ورزی های شان از قبول فیصله های شورای امنیت در اثر یک پیشنهاد فوری که از طرف عدله از وکلا امضاء شده بود مطرح بحث قرار گرفت ودر نتیجه قرار آتی فیصله بعمل آمد.

۱- ولسی جرگه افغانستان بحکم علا یست دینی ثقافتی که بین افغان ها وملل عربی موجود است وبتاسی از تایید حق ومنشور ملل متحد وموقف ضد استعماری افغانستان به نمایندگی ازنیات وتمنیات حقه مردم عرب و اعاده حقوق ملل عربی در شرق میانه مانند

توضیحات دادند. در انجمن امور انکشاف بهبود اجتماعی بحث بر موضوع تسوید پروژه قانون بیمه های اجتماعی صورت گرفت. انجمن امور داخله بر موضوعات مربوط غور کرد.

انجمن امور مراقبت تطبیق قوانین و سمع شکایات بر یکمده عرایض وارده غور بعمل آورد.

در انجمن امور معادن و صنایع دوکتور محمد انور اکبر معین صنایع وزارت معادن و صنایع قبل از ظهر حاضر شده و در مورد فابریکه های برق نغلو، ماهیپر، سروبی و شبکه های شهری به اعضای انجمن توضیحات داد.

در انجمن تقنین و امور عدلی با لای پروژه قانون ستروی اراضی بحث صورت گرفت.

همچنان انجمن امور پلان انکشافی بحث مقدماتی خود را در مورد پلان سوم انکشافی و اقتصادی مملکت ادامه داد.

انجمن های ولسی جرگه قبل از ظهر و بعد از ظهر ۲ سرطان جلسه نموده و بر موضوعات مربوط غور کرد.

بحث بر موضوع پروژه قانون بیمه های اجتماعی در انجمن امور انکشاف و بهبود اجتماعی بعمل آمد.

از ماده اول تا ۷۵ سند تصویب میثاق فیصله منازعات مربوط به سر مایه گذاری دول در انجمن امور روابط بین المللی مورد مذاکره اعضای انجمن قرار گرفت.

انجمن امور دفاع ملی بر موضوعات مربوط بحث کرد.

قبل از ظهر دوی سرطان دوکتور محمد عمر وردک بناروال سرپرست به انجمن امورداخله حاضر شده و در موضوع واردات و باقیات بناروالی کابل و همچنان در مورد نظافت شهر و نظیف هوتلها و نرخنامه های اموال به سوالات اعضای انجمن توضیحات داد.

انجمن امور مراقبت تطبیق قوانین و سمع شکایات بر یکمده عرایض وارده غور کرد. موافقتنامه فرهنگی افغانستان و جمهوریت پولیند در انجمن امور فرهنگی مورد بحث قرار گرفته و بعد از غور از نگاه ارتباط موضوع به انجمن روابط بین المللی ارجاع شد.

ساعت ۱۱ قبل از ظهر همان روز انجنیر حمیدالله (حمید) رئیس دافغانستان دبرینسا موسسه به انجمن معادن و صنایع حاضر شده و در مورد موضوعات مربوط برق به سوالات اعضای انجمن توضیحات داد.

انجنیر عبدالصمد سلیم وزیر معادن و صنایع قبل از ظهر ۲۲ جوزا به انجمن امور انکشاف بهبود اجتماعی رفته راجع به حقوق کارگران به سوالات اعضای انجمن توضیحات داد.

در انجمن روابط فرهنگی از ماده ۵۵- الی ماده ۶۱ قانون معارف به تصویب رسید. همچنان در انجمن امور مالی و بودجه بحث بالای حساب قطعی بودجه سال ۱۳۴۴ صورت گرفت.

در جلسه انجمن امور دفاع ملی قبل از ظهر ۲۲ جوزا دگروال عبدالسلام رئیس تشکیلات وزارت دفاع ملی شرکت کرده به سوالات اعضای انجمن راجع به مجلوبین که بعد از یکسال دوره خدمت عسکری در قطعه مجلای متکلفی ترتیب می دهند. توضیحات داد.

در جلسه قبل از ظهر انجمن زراعت و آبیاری در حالیکه بحث انجمن بر موضوع علنچر های عمومی مملکت دوام داشت بنباغلی محمد یاسین مایل معین آبیاری وزارت زراعت و آبیاری در جلسه انجمن حاضر شده بسوالات اعضای انجمن جواب گفت: -انجمن تقنین و امور عدلی در جلسه قبل از ظهر و بعد از ظهر بر قانون ستروی اراضی بحث کرد.

در جلسه قبل از ظهر ۲۹ جوزای ولسی جرگه وکیل هلال الدین بدری با کثرت آراء بحیث عضو هیئت مطالعه و اتخاذ تصمیم به غرض جمع آوری اعانه و کمک با برادران عرب تعیین گردید.

قبلا حکومت از شوری خواهش کرده بود تا نمایندگان شوری با شمول در هیئت مشترکا در زمینه با حکومت به اقدامات مقتضی بپردازد.

جلسه استیضاح که قرار بود بعد از ظهر روز مذکور دایر شود صورت نگرفت. جلسه قبل از ظهر و بعد از ظهر بریاست دوکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود.

تسوید پروژه قانون بیمه های اجتماعی وریش غله، قانون ستروی اراضی، پلان سوم انکشافی اقتصادی کشور از جمله موضوعاتی بود که در جلسه انجمنهای ولسی جرگه روز پنجشنبه ۳۱ جوزا مورد بحث و مذاکره قرار گرفت.

در جلسه قبل از ظهر انجمن امور مالی و بودجه انجنیر احمد الله وزیر داخله و بنباغلی عبدالوهاب معین اول آن وزارت حاضر شده و در مورد ریش غله به اعضای انجمن

در انجمن پلان انکشافی و تشکیلات اساسی غور مقدماتی بر پلان پنجساله سوم کشور ادامه یافت.

انجمن مرا قبت و تطبیق قوا نین و سمع شکایات بر یک تعداد عرایض وارده غور کرد.

انجمن انکشاف و بهبود اجتماعی قانون بیمه های اجتماعی را مورد غور قرار داد. انجمن امور داخله بر یکتعداد عرایض مربوط موضوعات املاکی و موضوع سیمینار املاکی سال ۱۳۴۴ ولایت کندز تخار و بغلان را در باره خس بری مورد بحث قرار داد.

بناغلی محمد انور ضیایی معین وزارت مالیه با رئیس خزاین آوزارت ونماینده وزارت عدلیه قبل از ظهر روز مزبور در انجمن روابط بین المللی اشتراك کرده وبه سوالات وکلا در مورد سند تصویب میثاق تصفیه منازعات سرمایه گذاری بین الدول واتباع سایر دول توضیحات دادند.

انجمن امور معادن و صنایع جوابهای دافغانستان د برشنا موسسه و شرکت نساجی را که در مورد موضوعات مربوط هر دو موسسه به انجمن رسیده بود مطالعه کرد.

در انجمن امور مالی و بودجه بحث بر بودجه پروژه انکشاف وادی هیلمند دوام کرده و بحث مقدماتی بر بودجه وزارت پلان ووزارت زراعت و آبیاری نیزروزمه کور شروع گردید. دکتور محمد اکرم معین اول وزارت معارف در انجمن امور فرهنگی اشتراك کرده و به سوالات وکلا در باره قانون معارف توضیحات داد.

در انجمن تقنین و امور عدلی غور بر قانون سروی احصائیه اراضی ادامه داشت.

انجمن امور زراعت و مالداري در باره علفچر های عمومی کشور بحث کرد.

سه انجمن ولسی جرگه روز پنجشنبه ۷ سرطان جلسه کرده موضوعات مربوطه شان را مطالعه کردند.

بناغلی عبدالروف بینوا وزیر اطلاعات و کلتور ساعت دو نیم قبل از ظهر روز پنجشنبه در جلسه انجمن امور مالی بودجه اشتراك ودر مورد بودجه آوزارت به سوالات اعضای انجمن توضیحات داد.

در انجمن امور داخله بحث بر موضوع عرایض املاکی و سیمینار املاکی خس بری

در جلسه بعد از ظهر انجمن امور فواید عامه و مواصلات انجنیر غوث الدین متین معین و بناغلی معراج الدین نوری رئیس حفظ و مرا قبت وزارت فواید عامه به انجمن حاضر شده ودر مورد سرکها و پلهای عمومی کشور به سوالات اعضای انجمن جواب ارائه کردند.

بودجه پروژه وادی هیلمند در جلسه انجمن امور مالی و بودجه مورد بحث قرار گرفت این قسمت بودجه با نظریه مشورتی مشرانو جرگه به انجمن رسیده است.

انجمن تقنین و امور عدلی بحث خود را بر موضوع قانون سروی اراضی ادامه داد. همچنان انجمن امور زراعت و مالداري بر موضوعات مربوط بحث کرد.

در جلسه ۳ سرطان ولسی جرگه در مورد مسوده قانون ازدواج بحث و مذاکره صورت گرفته وبه اساس پیشنهادات یکمده وکلا که به دارالانشاء سپرده شد بحث در مورد تا فردا موکول گردید.

قانون ازدواج قبلا در انجمن امور عدلی و تقنین آن جرگه نیز مطالعه شده بود. جلسه همان روز بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر گردیده بود.

در انجمن امور مالی و بودجه ولسی جرگه که بعد از ظهر روز مذکور دایر گردید بحث در مورد بودجه سال ۴۶ پروژه انکشاف وادی هیلمند ادامه یافت.

ماده اول مسوده قانون ازدواج در جلسه ۴ سرطان ولسی جرگه باپاره تعدیلات به اکثریت آراء بعد از غور و مباحثه تایید و تصویب گردید.

جلسه بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود.

ماده دوم و سوم مسوده قانون ازدواج در جلسه ۵ سرطان ولسی جرگه با پاره تعدیلات به اکثریت آراء تصویب گردید.

جلسه بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر گردیده بود.

انجمن های ولسی جرگه طی جلسات ۶ سرطان خود در موضوعات مربوطه غور و بحث کردند.

ولایات کندز تخار و بغلان صورت گرفت. همچنان انجمن امور انکشاف بهبود اجتماعی بحث خود را بر موضوع پروژه بیمه های اجتماعی ادامه داد.

انجمن های ولسی جرگه طی جلسات ۹ سرطان خود بر موضوعات مربوط بحث کردند.

انجنیر احمد الله وزیر وښاغلی امان الله منصوری معین وزارت داخله با مدیر عمومی املاک آنوزارت در جلسه قبل از ظهر انجمن امور داخله اشتراک کرده سوالات و کلا رادر موضوع خسربری ولایات تخار، بغلان و کندز و سیمینار املاکی سال ۱۳۴۴ جواب گفتند. در جلسه بعد از ظهر انجمن امور داخله یک تعداد عرایض مربوط املاکی مورد غور قرار گرفت.

انجمن دفاع ملی بر موضوعات مربوط غور کرد. سند تصویب میثاق تصفیة منازعات سر مایه گذاری بین الدول و اتباع سایر دول در انجمن روابط بین المللی مورد بحث قرار گرفت.

در انجمن امور تطبیق قوانین و سماع شکایات بر یکتعداد عرایض وارده غور رشد. در انجمن امور پلان تشکیلات اساسی غور مقدماتی بر پلان پنجمساله سوم مملکت دوام داشت.

انجمن امور زراعت و آبیاری بر موضوعات مربوط بحث کرد.

در جلسه قبل از ظهر انجمن امور مالی و بودجه ولسی جرگه پوهاند دکتور عبدال حکیم ضیایی وزیر پلان و در جلسه بعد از ظهر این انجمن انجنیر میر محمد اکبر رضا وزیر زراعت و آبیاری و انجنیر محمد حسین مساء وزیر فواید عامه اشتراک کرده سوالات و کلا در مورد بودجه وزارت های متذکره توضیحات دادند.

از ماده چهار الی ماده پانزدهم مسوده قانون ازدواج در جلسه قبل از ظهر و بعد از ظهر ۱۰ سرطان ولسی جرگه با پاره تعدیلات به اکثریت آراء تصویب و تایید گردید.

جلسه بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه از ساعت ۱۰ آغاز و تا ساعت دوی بعد از ظهر دوام داشت.

ماده ۱۶ تاماده ۱۹ مسوده قانون ازدواج در جلسه قبل از ظهر ۱۱ سرطان ولسی جرگه با پاره تعدیلات با کثرت آراء تصویب گردید.

همچنان در جلسه بعد از ظهر بحث بالای

ماده بیستم صورت گرفت جلسه قبل از ظهر و بعد از ظهر بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه از ساعت ۱۰ آغاز و تا ساعت دوی بعد از ظهر دوام داشت.

بحث بر ماده بیستم مسوده قانون ازدواج در جلسه قبل از ظهر روز مذکور در ولسی جرگه ادامه یافت.

جلسه بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر گردیده بود.

انجمن های ولسی جرگه طی جلسات ۱۳ سرطان بر موضوعات مربوط غور و بحث کردند.

انجنیر احمد الله وزیر وښاغلی عبدالوهاب معین وزارت داخله با قوماندان عمومی ژاندارم و پولیس آنوزارت در انجمن امور مالی و بودجه اشتراک کرده در باره بودجه امسال وزارت داخله به پرسش های اعضای انجمن جواب دادند.

همچنان ښاغلی محمد خالد روښان رئیس مستقل قبایل در جلسه بعد از ظهر این انجمن اشتراک کرده در مورد بودجه سال جاری ریاست مستقل قبایل به سوالات و کلا توضیحات داد.

در جلسه قبل از ظهر همان روز انجمن امور معادن و صنایع ښاغلی محمد انور اکبر معین صنایع وزارت معادن و صنایع رفته به سوالات اعضاء در باره فابریکه های صنعتی کشور معلومات ارائه کرد.

انجمن امور دفاع ملی ضمن بحث بر موضوع مجلویین بقایا و موضوعات مربوطه از دگروال عبدالسلام رئیس تشکیلات وزارت دفاع ملی که در انجمن شرکت کرده بود معلومات خواست. انجمن روابط فرهنگی بعد از بحث بر عرایض رسیده در مورد لباس ملی فیصله کرد تا این موضوع به انجمن مختلط که قبلا در این باره تعیین شده بود سپرده شود.

انجمن امور تطبیق قوانین و سماع شکایات بریک تعداد عرایض وارده غور کرد.

موضوع تاسیس شفاخانه های جدید در مرکز ولایات در انجمن انکشاف و بهبود اجتماعی مطالعه شد انجمن امور داخله بریک تعداد عرایض مربوط املاکی و داخله و همچنان انجمن امور تجارت بر یکتعداد عرایض وارده تجارتی بحث و غور کرد.

در انجمن امور فواید عامه و مواصلا ت بر جواب های وزارت مخبرات در مورد دستگاه های جدید تلفون شیر شاه مینه و شهر نو

شکایات ولسی جرگه در جلسه بعد از ظهر ۱۷ سرطان آن جرگه با اکثریت آراء لغو گردید.

همچنان در جلسه قبل از ظهر بر بکتعداد پیشنهادات که بالای آنها تقاضای فوریت شده بود مباحثه به عمل آمد جلسه بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دا یر گردیده و تا ساعت یکنیم بعد از ظهر دوام داشت.

یازده انجمن ولسی جرگه قبل از ظهر و بعد از ظهر ۲۰ سرطان جلسه نموده و بر موضوعات مربوط غور کرد.

پیغله کبرا نوزایی وزیر صحیه ساعت ۱۰ و نیم قبل از ظهر در انجمن امور انکشاف و بهبود اجتماعی اشتراک کرده و در مورد تاسیس شفا خانه های جدید بسنوالات اعضای انجمن توضیحات داد.

در جلسه انجمن امور فرهنگی دکتور احمدشاه جلال معاون ریاست تدریسات مسلکی وزارت معارف شرکت کرده و در باره مکاتب اختصاصی به اعضای انجمن توضیح داد.

انجمن امور فواید عامه و مواصلات بریکعهه غرایض وارده بحث کرده انجمن امور تجارت بر موضوع باقیداران سابقه دیپوی تما و نی بحث کرده و بر یکعهه غرایض غور نمود.

در انجمن امور دفاع ملی بحث در مورد مجلوبین بقایا دوام داشت.

در انجمن امور صحتی در باره قانون صحت عامه بحث بعمل آمده و انجمن امر داخله بر یکعهه غرایض املاکي غور کرد.

بناعلی غلام رسول رئیس فابریکه بوت آهو قبل از ظهر روز مذکور به انجمن امورمعادن

رصنایح حاضر شده و در مورد تولیدات فابریکه و قیمت آن به اعضای انجمن توضیحات ارائه کرد.

موافقتنامه همکاری اقتصادی و تخنیکي بین افغانستان و جمهوریت مردم چین در انجمن امور روابط بین المللی مورد بحث و مذاکره

که سولات آن قبلا از طرف اعضای این انجمن بعمل آمده بود بحث شد.

انجمن های ولسی جرگه طی جلسات ۱۶ سرطان خود بر موضوعات مربوط غور و مذاکره کردند.

در انجمن امور داخله بریک تعداد غرایض مربوط املاکي بحث صورت گرفت.

در انجمن فواید عامه امور مواصلات جواب های وزارت های فواید عامه و مخابرات که سولات آن قبلا از طرف اعضای انجمن طرح شده بود مطالعه گردید.

در جلسه قبل از ظهر انجمن امور فرهنگی بحث بر پیشنهادات بعضی از اعضای انجمن در مورد تعدیل ماده ۶ قانون معارف صورت گرفت.

همچنان در جلسه بعد از ظهر انجمن بریک تعداد غرایض وارده غور شد.

در انجمن تطبیق قوانین و سمع شکایات بریک تعداد غرایض غور بعمل آمد.

انجنیر عبدالصمد سلیم وزیر معادن و صنایع در جلسه قبل از ظهر و همچنان دکتور نور علی وزیر تجارت در جلسه بعد از ظهر انجمن بودجه و مالی اشتراک کرده به سولات و کلا در مورد بودجه سال ۱۳۴۶ وزارت ها مربوطه توضیحات دادند.

انجمن انکشاف بهبود اجتماعی، قانون منع خرافات و رسوم نادرست را تحت ۹ فصل و ۱۷ ماده تصویب کرده جهت غور مجلس عمومی به دارالانشاء سپرد.

در جلسه قبل از ظهر انجمن معادن و صنایع در باره پروژه ها و دستگا های برق کشور و در جلسه قبل از ظهر انجمن بحث بر تولیدات فابریکه بوت آهو صورت گرفت. بحث بر قانون سروی و اراضی در انجمن تقنین و امور عدلی دوام داشت.

موافقتنامه فرهنگی بین دولت افغانستان و جمهوریت مردم پولند که قبلا از طرف انجمن امور فرهنگی از حیث ارتباط به انجمن روابط بین المللی سپرد شده بود بعد از غور و مطالعه انجمن روابط بین المللی قرار انجمن در باره صادر و بانجمن امور فرهنگی سپرده شد.

انجمن امور مراقبت تطبیق قوانین و سمع

قرار گرفت.

انجمن امور داخله بر يك عده عرا يضى
املاكي غور كړد.

در انجمن امور فرهنگي بر يگنده سوالا ت
تحريري كه از وزارت معارف رسیده بودغور
بعمل آمده وموضوع جهت غور مزید به
دارالانشاء سپرده شد.

در جلسه بعد از ظهر انجمن بر مو ضوع
موافقتنامه فرهنگي بين افغانستان وجمهوريت
مردم پولیند بحث بعمل آمد وموافقنامه از
انجمن روابط بين المللي به این انجمن رستیده
است.

پیغله کبرا نور زایی وزیر صchie درجلسه
قبل از ظهر ۲۳ سرطان در انجمن ا مور
صحي اشتراك کرده وراجع به پروژه قانون
صحت عامه به سئوالات انجمن تو ضیحات
داد.

انجمن امور مالي و بودجه بر موضو
بودجه سال ۴۶ وزارت اطلاعات و کلتور
بحث کرده وبعد از غور ومباحثه نظرية خودرا
در مورد صادر وجهت تصویب مجلس عمومی
با بودجه وزارت صchie وریاست مستقل قبایل
که قبلا در انجمن گذارش یا فته بود به
دارالانشاء سپرد.

همچنان در جلسه بعد از ظهر انجمن بودجه
وزارت در بار ووزارت دفاع ملی مورد بحث
قرار گرفته وجهت تصویب مجلس عمومی
به دارالانشاء سپرده شد.

از ماده اول تا ماده ۴۵ قانون سروی
اراضي در انجمن تقنین وعدلی مطالعه گردید.
انجمنهای ولسی جرگه طی جلسات روز
پنجشنبه ۲۸ سرطان شان بر مو ضوعا ت
مربوط بحث و غور کردند.

انجمن انكشاف وبهبود اجتماعی برموضوع
تاسیس شفاخانه های جدید بحث كړد.
تحصیل پول باقیداران بانك رهنی و
تعمیراتی در انجمن امور فواید عامه ومواصلات
مورد بحث قرار گرفت.

انجمن امور مالي و بودجه بر بودجه وزا رت
داخله بحث كړد. از ماده ۴۶ تاماده پنجاه
قانون سروی اراضي در انجمن تقنین وامور
عدلي مطالعه شد.

همچنان سند تصویب میثاق تصفیه منازعات
سر مایگذاری که قبلا از انجمن امور تجارت
باین انجمن رسیده بود بعد از مطالعه اعضای
انجمن برای غور مزید دوباره به انجمن امور
تجارت ار جاع گردید.

در انجمن تقنین وامور عدلی بحث بالا ی
قانون سروی واحصائیه اراضي صورت گرفت.
انجمن امور تشکیلات اساسی وپلان انكشافی
بحث خود را در مورد پلان پنجساله انكشافی
دوام داد.

در جلسه قبل از ظهر انجمن مالي و بودجه
نماینده وزارت معادن و صنایع در جلسه بعد
از ظهر نماینده وزارت دفاع ملی به انجمن
حاضر شده راجع به بودجه سال ۱۳۴۶ هردو
وزارت توضیحات دادند.

انجمن های امور فرهنگي، مالي و بودجه
امور داخله و تقنین وامور عدلی و لسی جرگه
روز پنجشنبه ۲۱ سرطان در جلسات شان
بر موضوعات مربوط غور کردند.

پوهاند دكتور محمد عثمان انوری وزیر
معارف در جلسه قبل از ظهر انجمن امور
فرهنگي شرکت کرده ودر موضوع دارالمعلمین
ها بسئوالات اعضای انجمن توضیحات داد.

انجمن مالي و بودجه ولسی جرگه در جلسه
خود بودجه ۱۳۴۶ وزارت صchie و بودجه
ریاست مستقل قبایل را با پاره تعد یلات
تصویب ودر مورد آنها قرار خود را صادر
كرد.

انجمن امور داخله جوابات بنااروالی کابل
را در باره صعود نرخهای بازار و نظافت
شهر وتنظیم نرخ هوتلها و غیره موضوعات
مربوط بنااروالی تحت غور گرفت.

انجمن تقنین وامور عدلی به بحث خود در
باره اصولنامه سروی واحصائیه اراضي ادامه
داد.

انجمن های ولسی جرگه ۲۳ سرطان جلسه
کرده ویر موضوعات مربوطه غور نمودند .
در انجمن امور دفاع ملی بحث بر موضوع
مجلوبین بقایا صورت گرفت.

موافقتنامه همکاری اقتصادی و تخنیکي و
فرهنگي بين افغانستان و جمهوريت مردم
چین در انجمن روابط بين المللي مورد بحث
قرار گرفت.

در انجمن امور فواید عامه و موا صلات
بر موضوعات باقیداران بانك رهنی وتعمیراتی
بحث گردید.

جلسه ۱۴ عقرب. خود در اطراف عرایض و دوسیه های يك عده از مراجعین غور نموده قرار خود را صادر کرد جلسه بر ریاست سناتور عبدالباقي مجددي دایر شده بود.

همچنان انجمن امور مالی و بودجه مشرانو جرگه بودجه انكشافی دولت را که چندی قبل از طرف وزارت پلان موصلت نموده بود مطرح بحث قرار داد.

جلسه انجمن امور مالی و بودجه بر ریاست سناتور محمد نبی توخی دایر شده بود.

در جلسه ۱۵ عقرب مشرانو جرگه پیشنهادات سناتوران مطرح بحث قرار گرفته و به اکثریت آراء فیصله شد تا برای غور بیشتر به انجمن های مربوط سپرده شود.

انجمن های امور عدلی قوانین و امور مالی و بودجه مشرانو جرگه ۱۷ عقرب جلسه کرده و بر موضوعات مربوط شان غور نمودند.

در انجمن امور عدلی که ریاست آنرا سناتور محمد هاشم مجددي بعهده داشت فصل اول و دوم قانون احزاب تحت غور و مباحثه قرار گرفت.

ریاست جلسه انجمن امور مالی و بودجه را سناتور محمد نبی توخی بعهده داشت.

کذا انجمن امور معارف و فرهنگی و امور عالی و بودجه مشرانو جرگه روز ۱۷ عقرب جلسه نموده بر موضوعات مربوط شان غور و واریسی نمودند.

در انجمن معارف که ریاست آنرا سناتور عبدالشکور ولی بعهده داشت روی موضوعات گماشتن اشخاص فنی و تحصیل یافته در رشته های تخصص شان و همچنان اینکه حاضرین دکتران خصوصا در ولایات مطابق حاضری مامورین باشد بحث بعمل آمد.

انجمن امور مالی و بودجه، بودجه انكشاف ریاست انكشاف زراعتی ولایت ننگر هار را مطالعه کرد. ریاست جلسه راسناتور محمد نبی توخی بعهده داشت.

بودجه انكشافی ریاست انكشاف زراعتی ننگرهار دوصدو هفتاد ملیون افغانی میباشد. انجمن امور مالی و بودجه عدلی و قوانین و سماع شکایات مشرانو جرگه ۲۱ عقرب جلسه نموده بر موضوعات مربوط بحث نمودند در انجمن امور مالی و بودجه مشرانو جرگه بودجه انكشافی سال ۱۳۴۵ وزارت فواید عامه و وزارت تجارت مورد مطالعه قرار گرفت.

در جلسه ۲۵ عقرب مشرانو جرگه پیشنهاد یکمده سناتوران در مورد طرح قانون انجمن سماع شکایات مشرانو جرگه بر حلقه گیری از رشوه به مجلس عمومی قرائت

موضوع تعیین نایب های مشرانو جرگه روز یکشنبه ۲۴ میزان در جلسه عمومی آن جرگه مطرح بحث قرار گرفت.

پس از يك سلسله بحث با اکثریت آراء فیصله بعمل آمد تا تعیین نایب ها در جلسه روز چهارشنبه مورد بحث قرار بگیرد همچنان روز ۲۴ میزان قانون انتخابات بناروالی در مجلس عمومی مشرانو جرگه مورد مذاکره قرار گرفت و فیصله شد تا در این موضوع روز سه شنبه ۲۶ میزان در مجلس عمومی بحث صورت بگیرد.

جلسه روز ۲۴ میزان مشرانو جرگه به ریاست سناتور عبدالسهادی داوی رئیس آن جرگه در حضور ۲۳ تن از سناتوران دایر شده بود.

اعضای انجمن وزارت دفاع ملی، وزارت فواید عامه و ریاست مستقل قبایل مشرانو جرگه ۴ عقرب جلسه نموده بناغلی سناتور میر احمد را بحیث رئیس، سناتور میر محمد شاه باغبان را بحیث منشی انجمن تعیین نمودند.

سناتور محمد علی و سناتور محمد جعفر عضویت این انجمن را داشتند.

در انجمن امور مالی و بودجه مشرانو جرگه بودجه انكشافی وزارت زراعت و آبیاری مطرح بحث قرار گرفت.

بناغلی عبدالحمید رئیس، پلان، بنی غلی محمد اسلم خاموش رئیس و ترنری، بنی غلی مسجیدی رئیس حفاظة نباتات، بنی غلی جمعه محمد محمدی رئیس سرری آب و خاک، رئیس تحقیق و ترویج و مدیران عمومی اقتصاد و اداری آن وزارت به انجمن حاضر شده به سوالات شفاهی اعضای انجمن پاسخ داده و سوالات تحریری را برای ارائه جواب باخود بردند.

در جلسه ۷ عقرب انجمن، امور وزارت عدلیه، قوانین و ستره محکمه، مشرانو جرگه تصویب رلسی جرگه را در موضوع لباس غور و مطالعه نموده و نظریه خود را به دارالانشاء آن جرگه غرض تقدیم به جلسه عمومی سپرد جلسه انجمن بر ریاست سناتور محمد هاشم مجددي دایر شده بود.

انجمن سماع شکایات مشرانو جرگه روز ۱۵ عقرب عرایض وارده را مورد مطالعه قرار داد.

جلسه انجمن بر ریاست سناتور عبدالباقي مجددي دایر شده بود.

انجمن سماع شکایات مشرانو جرگه بر حلقه گیری از رشوه به مجلس عمومی قرائت

و پس از يك سلسله مذاكره با اكثريت آراء تصويب كرديد تا پيشنهاد مذكور به غرض غور مزيد به انجمن عدلي و قوانين مشرانو جرگه سپرده شود.

جلسه ۲۵ غرېب برياست سناتور عبدالهادي داوي دز حاليكه چهل و سه تن از سناتوران حاضر بودند دابر شد انجمن سماع شكايات مشرانو جرگه روز ۲۵ غرېب برياست سناتور عبدالباقي مجددي جلسه كرده بر عرايض وارده بحث نمود.

انجمن هاي سماع شكايات و امور مالي و بودجه مشرانو جرگه روز ۲۶ غرېب جلسه نموده بر موضوعات مربوط غور كردند.

دز بنسټه انجمن سماع شكايات كه رياست آنرا سناتور عبدالباقي مجددي بعهده داشت دز اطراف عرايض وارده غور بعمل آمد.

انجمن بودجه مالي بودجه هاي انكشافی سال ۱۳۴۵ ښاروالي كابل، وزارت اطلاعات و كلتور و رياست پوهنتون كابل را تحت بحث قرار داد.

جلسه انجمن برياست سناتور محمد نبي توخي دابر شده بود .

دز جلسه ۲۹ غرېب مشرانو جرگه پيشنهاد سناتوران مورد مذاكره قرار گرفته و به اتفاق آراء فيصله شد كه مواد پيشنهاد در انجمن هاي مربوطه براي غور سپرده شود.

جلسه برياست ښاغلي سناتور عبدالهادي داوي دز حاليكه ۴۲ تن از سناتوران حضور داشتند دابر شده بود.

انجمن هاي سماع شكايات داخله و ښاروالي ها، املاك و اسكان، امور معارف و صحتيه و بودجه مالي مشرانو جرگه ۳۰ غرېب جلسه كرده به موضوعات مربوط غور نمودند.

رياست انجمن امور معارف را سناتور عبدالشكور ولي، رياست انجمن سماع شكايات را سناتور عبدالباقي مجددي، رياست انجمن امور داخله و ښاروالي ها را سناتور گل احمد ملكيار و رياست انجمن امور بودجه و مالي را سناتور محمد نبي توخي بعهده داشت .

انجمن هاي امور مالي و بودجه و امور عدلي و قوانين مشرانو جرگه جلسه كرده و بر موضوعات مربوط شان غور نمودند.

دز انجمن امور مالي و بودجه كه رياست آنرا سناتور محمد نبي توخي بعهده داشت بودجه انكشافی سال ۴۵ ولايت پكتيا مور د مطالعه قرار گرفت.

همچنان دز جلسه امور عدلي و قوانين طرح قانون احزاب مجدداً مطالعه شده با تعديلات

انجمن به دارالانشاء سپرده شد. جلسه برياست سناتور محمد هاشم مجددي رئيس انجمن دابر شده بود.

انجمن هاي مالي و بودجه قوانين و عدلي سماع شكايات و دفاع ملي و فوايد عامه مشرانو جرگه بتاريخ ۵ قوس تشكيل جلسه نمود ه بر موضوعات مربوط غور نمودند.

انجمن مالي و بودجه برياست سنا تور محمد نبي توخي انجمن قوانين و عدلي بر رياست سناتور محمد هاشم مجددي، انجمن سماع شكايات برياست سناتور عبدالباقي مجددي و انجمن دفاع ملي و فوايد عامه به رياست سناتور مير احمد دابر شده بود.

انجمن امور مالي و بودجه مشرانو جرگه برياست سناتور محمد نبي توخي و انجمن سماع شكايات مشرانو جرگه برياست سناتور عبدالباقي مجددي تشكيل جلسه نمود ه بر موضوعات مربوطه غور نمودند.

دز جلسه ۶ قوس مشرانو جرگه كه به رياست سناتور عبدالهادي داوي رئيس آن جرگه دابر شده بود طرح قانون احزاب مورد بحث و مذاكره قرار گرفت.

جلسه ساعت ۱۰ قبل از ظهر دز حاليكه ۴۴ تن از سناتوران حضور داشتند دابر گرديده بود قانون احزاب دز جلسه آينده نيز دز مجلس مطرح بحث قرار خواهد گرفت.

انجمن هاي بودجه و مالي، قوانين و عدلي و سماع شكايات مشرانو جرگه بتاريخ ۱۲ قوس جلسه نموده بر موضوعات مربوط غور كردند.

دز انجمن بودجه مالي بودجه انكشافی دولت كه از چندي مورد بحث و غور انجمن قرار گرفته بود تكميل و قرار انجمن بسه دارالانشاء سپرده شد.

رياست جلسه را سناتور محمد نبي توخي بعهده داشت.

دز جلسه انجمن قوانين كه به رياست سناتور محمد هاشم مجددي دابر شده بود قانون صدور اعتبار نامه و سند تصويب معاهدات و موافقتنامه هاي بين الدول مطالعه شده و پس از غور و تدقيق به دارالانشاء سپرده شد. همچنان دز جلسه انجمن سماع شكايات به عرايض وارده غور بعمل آمد.

جلسه اين انجمن برياست سناتور عبدالباقي مجددي دابر شده بود .

طرح قانون احزاب بانظريه انجمن امور عدلي و قوانين مشرانو جرگه دز جلسه ۱۳

سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه دایر و تاساعت ۴ بعد از ظهیر ادامه داشت.

درین جلسه چهل تن از سناتوران حضور داشت.

در جلسه ۲۰ قوس مشرانو جرگه فیصله انجمن امور عدلی و قوانین در باره فقره دوم و سوم فصل دوم طرح قانون احزاب مر رد بحث و مذاکره قرار گرفت.

این فقره که بحث و غور بیشتر را انجام میکرد به جلسه آینده موکول گردید.

جلسه ساعت ده قبل از ظهر تحت ریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه در حالیکه سی و هشت تن از سنا توران حضور داشت دایر گردیده بود.

انجمن بودجه و مالی مشرانو جرگه بریاسه سناتور محمد اشرف ۴ حمل جلسه نموده در اطراف بودجه سال ۱۳۴۶ دولت غور و تدقیق کرد.

انجمن امور مالی و بودجه و انجمن سمع شکایات مشرانو جرگه ۶ حمل جلسه کرده بر موضوعات مربوط غور نمودند. جلسه انجمن امور مالی و بودجه که بریاست سنا تور محمد نبی توخی دایر شده بود بر بودجه سال ۴۶ دولت غور کرد.

همچنان انجمن سمع شکایات به یک تعداد عرایض وارده و ارسی کرده و فیصله انجمن را در مورد به دارالانشاء مشرانو جرگه فرستاد.

جلسه بریاست سناتور عبدالباقی مجددی دایر شده بود.

انجمن امور مالی و بودجه و انجمن سمع شکایات مشرانو جرگه بتاریخ ۶ حمل جلسه نموده بر موضوعات مربوط شان غور کردند. انجمن امور مالی بریاست سناتور محمد نبی توخی دایر شده بود.

شاغلی یار محمد رئیس بودجه و زارت مالیه به انجمن حاضر شده و به سوا لات اعضای انجمن در باره بودجه سال ۱۳۴۶ دولت توضیحات داد.

همچنان انجمن سمع شکایات بیک تعداد عرایض وارده و ارسی کرده و فیصله خود را به دارالانشاء مشرانو جرگه سپرد. ریاست جلسه این انجمن را سناتور عبدالباقی مجددی بعهده داشت.

انجمن امور سمع شکایات و انجمن امور بودجه و مالی مشرانو جرگه ۱۳ حمل جلسه نموده بر موضوعات مربوط غور کردند.

در انجمن امور سمع شکایات که جلسه آن بریاست سناتور عبدالباقی مجددی دایر شده

قوس آنجرگه مورد بحث و مذاکره قرار گرفت.

جلسه ساعت ۱۰ قبل از ظهیر به ریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه در حالیکه ۴۴ تن از سناتوران حضور داشت. دایر شده بود.

فیصله انجمن در مورد طرح قانون احزاب که در چهار فصل و ۴۶ ماده ترتیب شده بود توسط سناتور محمد هاشم و اسوخت منشی آنجرگه قرائت گردید.

فیصله بعمل آمد تا سر از تاریخ ۱۴ قوس جلسات مشرانو جرگه به نسبت تراکم کار عمه روزه دایر گردد.

بودجه انکشافی سال ۱۳۴۵ دولت در جلسه ۱۴ قوس مشرانو جرگه مورد بحث قرار گرفته و به اکثریت آراء بانظریه انجمن امور مالی و بودجه آن جرگه تایید و تصویب گردید.

جلسه ساعت ده قبل از ظهیر در حالیکه سی و چهار تن از سناتوران حضور داشت به ریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه دایر و تا ساعت سه و نیم بعد از ظهیر ادامه داشت.

در جلسه ۱۵ قوس مشرانو جرگه فیصله و لسی جرگه دزمورد ساساتو کار کارگران در ماه مبارک رمضان که از طرف انجمن عدلی و قوانین نیز تایید شده بود به اتفاق آراء تصویب گردید.

درین جلسه که بریاست سناتور میر عبدالکریم معقول نایب اول مشرانو جرگه در حالیکه ۳۳ تن از سناتوران حضور داشتند دایر شده بود همچنان بر طرح قانون صدور اعتبار نامه. سند تصویب معاهدات و موافقتنامه های بین الدول با نظریه انجمن عدلی و قوانین بحث و مذاکره صورت گرفت.

در جلسه ۱۶ قوس مشرانو جرگه فیصله انجمن عدلی و قوانین آن جرگه در مورد قانون احزاب مطرح بحث قرار گرفت و چهار ماده از فصل اول فیصله مذکور با تعدیلات به اکثریت آراء تصویب گردید.

جلسه که بریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه دایر گردیده بود چهل تن از سناتوران حضور داشتند.

در جلسه ۱۹ قوس مشرانو جرگه فیصله انجمن قوانین و عدلی آن جرگه در مورد فقره اول ماده پنج فصل دوم طرح قانون احزاب پس از بحث و مذاکره به اتفاق آراء تایید و تصویب گردید.

جلسه ساعت ده قبل از ظهیر به ریاست

بود پر یکمه عرایض وارده وارسى گردیده و فیصله انجمن به دارالانشاء سپرده شد. همچنان انجمن امور بودجه و مالی بر بودجه سال ۱۳۴۶ دولت غور نمود. جلسه انجمن را سناتور محمد نبی توخی

بعهدو داشت. ښاغلی عبدالکریم حکیمی وزیر مالیه قبل از ظهر ۱۴ حمل در جلسه انجمن موقت مشرانو جرگه اشتراك کرده و به سوالات بعضی از اعضای انجمن در مورد تهیه و جمع آوری مواد ارتزاقی توضیحات داد.

انجمن موقت بریاست سناتور میر عبدالکریم معقول جلسه کرده بود.

در جلسه ۱۵ حمل مشرانو جرگه طرح پیشنهاد انجمن عدلی و قوانین آن جرگه در باره قانون احزاب از ماده نژده تا ماده بیست و سه با برخی تعدیلات به اکثریت آراء تایید و تصویب گردید.

جلسه ساعت ده قبل از ظهر به ریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه در حالیکه سنی و نه تن از سناتور ها حضور داشت دایر گردیده و تا ساعت دوازده ظهر ادامه داشت.

همچنان انجمن موقت مشرانو جرگه بعد از ظهر روز مذکور جواب وزارت مالیه را درباره تهیه بیشتر و توزیع بهتر غله مورد غور قرار داده و راپوری در این مورد جهت تقدیم به مجلس عمومی ترتیب کرد.

انجمن موقت در مجلس عمومی تار یخی ۱۲ حمل آن جرگه انتخاب شده بود تا در زمینه با مقامات مسؤل داخل اقدام شود.

ریاست انجمن موقت را سناتور میر عبدالکریم معقول بعهدو داشت.

انجمن های سمع شکایات، عدلی و قوانین مشرانو جرگه ۱۸ حمل جلسه کرده و بر موضوعات مربوط غور نمودند.

انجمن عدلی و قوانین که ریاست آنرا سناتور محمد امین خوزیانی بعهدو داشت در مورد عرایض متقاعدین اجیر فیصله خود رابه دارالانشاء مشرانو جرگه سپرد.

همچنان انجمن سمع شکایات که ریاست سناتور عبدالباقی مجددی دایر شده بود در اطراف یک تعداد عرایض مراجعین وار سنی و فیصله خود را به دارالانشاء مشرانو جرگه تفویض کرد.

در جلسه ۱۹ حمل مجلس عمومی مشرانو جرگه پیشنهاد مصوبه انجمن موقت در مورد تهیه و توزیع غله به ولا یات کشور که بعد از مذاکره با ښاغلی عبدالکریم حکیمی وزیر مالیه تسوید شده بود به اکثریت آراء تایید

و تصویب گردید.

پیشنهاد انجمن که توسط نایب منشی قرائت میشد در چهار ماده ترتیب ودر آن راجع به طرق بهتر تهیه و توزیع غله تذکر داده شد.

جلسه ساعت ده قبل از ظهر به ریاست سناتور عبدالهادی داوی در حالیکه سنی و پنج تن از سناتوران حضور داشت داویر و تا ساعت سه بعد از ظهر دوام داشت.

انجمن های مالی و بودجه و سمع شکایات مشرانو جرگه ۲۰ حمل تشکیل جلسه کرده به موضوعات مربوط غور نمودند.

انجمن امور مالی که بریاست سناتور محمد نبی توخی دایر شده بود بودجه سال ۱۳۴۶ دولت را مطرح بحث قرارداده اعضای انجمن یاد داشت هایی در اطراف بودجه گرفته و فیصله کردند تا روز ۲۲ حمل رئیس بودجه وزارت مالیه به انجمن حاضر و یاد داشت ها را جواب بگویند.

انجمن سمع شکایات که بریاست سناتور عبدالباقی مجددی دایر شده بود بعرا یض یک تعداد مراجعین وارسى و فیصله خود را به دارالانشاء مشرانو جرگه سپرد.

در جلسه ۲۱ حمل انجمن امور مالی و بودجه مشرانو جرگه ښاغلی یار محمد رئیس بودجه وزارت مالیه اشتراك کرده به سوالات اعضای انجمن در مورد بودجه سال ۱۳۴۶ دولت جواب گفته و یک سلسله سوالات تحریری انجمن را برای ارائه جواب با خود برد.

جلسه انجمن بریاست سناتور محمد نبی توخی دایر شده بود.

در جلسه عمومی ۲۲ حمل مشرانو جرگه طرح پیشنهاد انجمن قوانین و عدلی آن جرگه در باره قانون احزاب از ماده بیست و پنج تا ماده بیست و هشت به اکثریت آراء با برخی تعدیلات تایید و تصویب گردید.

در حالیکه مواد طرح قانون احزاب توسط سناتور محمد هاشم واسوخت منشی آن جرگه قرائت میشد پس از اظهار نظر و مباحثه سناتوران در باره هر یک از مواد رای گیری صورت گرفت.

جلسه ساعت ده قبل از ظهر به ریاست سناتور عبدالهادی رئیس مشرانو جرگه در حالیکه چهل و دو تن از سناتوران حضور داشت دایر گردیده و تا ساعت سه و سنی دقیقه دوام داشت.

در جلسه عمومی ۲۷ حمل مشرانو جرگه طرح پیشنهاد انجمن امور عدلی و قوانین آن جرگه

پیشنهاد انجمن امور عدلی و قوانین در مورد قانون احزاب تحت بحث و مذاکره قرار گرفت. در این جلسه ماده سه و دو پیشنهاد طرح

انجمن در باره قانون احزاب پس از مذاکره به اکثریت آراء تایید و تصویب شد.

همچنان در این مجلس پس از آنکه نظریات و فیصله انجمن امور مالی و بودجه در مورد بودجه سال ۱۳۴۶ دولت با دیگر ضمایم آن توسط سناتور محمد هاشم واسوخت منشی قرائت شد سناتور هادر باره آن ابراز نظر کردند.

جلسه ساعت ده قبل از ظهر به ریاست سناتور میر عبدالکریم معقول نایب اول مشرانو جرگه در حالیکه چهل و پنج تن از سناتور ها حضور داشت دایر گردیده و تا ساعت چهار و سی دقیقه ادامه داشت.

انجمنهای امور مالی و بودجه، داخله و بناروالیهها و سماع شکایات مشرانو جرگه ۳ ثور جلسه کرده بر موضوعات مربوطه غور و واریسی نمودند.

در انجمن امور مالی و بودجه، بودجه انکشافی سال ۱۳۴۶ دولت مورد مذاکره و تدقیق قرار داده شد در نتیجه تجویز گردید که بتاریخ ۴ ثور بناغلی وزیر پلان به انجمن حاضر و در اطراف بودجه مذکور توضیحات بدهند انجمن سماع شکایات بیک تعداد عرایض مراجعین واریسی و فیصله خود را به دارالانشاء مشرانو جرگه سپرد.

انجمن داخله و بناروالیهها در موضوعات مربوطه تدقیق کرد.

ریاست انجمن مالی و بودجه را سنا تور محمد نبی توخی و ریاست انجمن سماع شکایات را سناتور عبدالباقی مجددی و ریاست انجمن داخله و بناروالیهها را سناتور گل احمد ملکیار بعهده داشتند.

در جلسه ۴ ثور انجمن امور مالی و بودجه مشرانو جرگه که به ریاست سناتور محمد نبی توخی دایر شده بود بناغلی علی احمد خرم رئیس پلان وزارت پلان به انجمن حاضر و به سولات اعضا انجمن در باره بودجه انکشافی سال ۱۳۴۶ دولت جواب گفتند.

در جلسه ۶ ثور مشرانو جرگه نظریه انجمن مالی و بودجه آن جرگه در مورد سراجم موازنه بودجه وارداتی و مصارفاتی سال ۱۳۴۶ با بعضی تعدیلات به اکثریت آراء تایید و تصویب گردید.

همچنان در جلسه ۶ ثور نظریه مشورتی

در باره قانون احزاب از ماده ۲۹ تا ماده ۳۱ پس از بحث و مذاکره به اکثریت آراء تایید و تصویب گردید.

هریک از مواد طرح انجمن که توسط سناتور محمد هاشم واسوخت منشی به مجلس قرائت میشد مورد غور و مباحثه سناتوران قرار گرفت.

جلسه ساعت ۱۰ قبل از ظهر بر ریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه دایر گردیده و تا ساعت دوازده و سی دقیقه دوام داشت.

در جلسه ۲۷ حمل چهل و هفت تن از سناتوران حاضر بودند.

انجمنهای امور مالی و بودجه، عدلی و قوانین مشرانو جرگه ۲۹ حمل جلسه کرده بر موضوعات مربوطه غور کردند.

در انجمن قوانین و عدلی که به ریاست سناتور محمد امین خویانی تشکیل جلسه نموده بود، لایحه تنظیم ترانسپورت داخلی مشرانو جرگه، در ۲۵ ماده تدوین و تصویب گردید.

همچنان در این انجمن در مورد واضح و شرح بودن امضاء های اشخاص رسمی ماده واحده وضع و تصویب شد. تا ضمیمه اصولنامه اوراق گردد.

انجمن فیصله های خود را به دارالانشاء مشرانو جرگه تفویض نموده تا به مجلس عمومی ارائه شود.

انجمن امور مالی و بودجه که به ریاست سناتور محمد نبی توخی دایر شده بود جواب وزارت عدلیه را در باره بودجه سال ۱۳۴۶ آن وزارت مورد غور و تدقیق قرار داد.

انجمن های امور مالی و بودجه و سماع شکایات مشرانو جرگه اول ثور به موضوعات مربوطه بحث کردند در جلسه انجمن امور مالی و بودجه که بر ریاست سناتور محمد نبی توخی دایر شده بود موازنه بودجه عادی ۱۳۴۶ دولت که در جلسات گذشته انجمن تحت غور و تدقیق گرفته شده بود فیصله و نظریه انجمن برای ارائه مجلس عمومی به دارالانشاء مشرانو جرگه سپرده شد.

انجمن سماع شکایات بر ریاست سنا تور عبدالباقی مجددی دایر شده بود بیک تعداد عرایض مراجعین واریسی و فیصله خود را به دارالانشاء تسلیم داد.

در جلسه ۲ ثور مشرانو جرگه نظریات و فیصله انجمن امور مالی و بودجه در باره موازنه بودجه عادی سال ۱۳۴۶ دولت و طرح

عرايض مراجعين غور كړيدو و فيصله انجمن در مورد عرايض به دارالانشاء مشرا توجرگه سپرده شد

رياست انجمن امور مالي و بودجه راسناتور محمد نبي توخي و رياست انجمن سميع شكايات راسناتور عبدالباقي مجددي بعهده داشت . در جلسه ۱۱ ثور انجمن امور مالي و بودجه مشرانو جرگه بناغلي و بناغلي عبدالوهاب حيدر معين و بناغلي علي احمد خرم رئيس پلان و وزارت پلان حاضر شده و به سوالات انجمن درباره بودجه انكشافى سال ۱۳۴۶ دولت جواب گفتند . جلسه انجمن برياست سناتور محمد نبي توخي دايير شده بود .

انجمن امور مالي و بودجه و انجمن سميع شكايات و انجمن عدلي و قوانين مشرانو جرگه ۱۵ ثور جلسه كرده و به موضوعات مربوط غور نمودند .

انجمن امور مالي و بودجه در ضمن وارسى بودجه انكشافى سال ۱۳۴۶ دولت تصميم گرفت كه روز دوشنبه ۱۷ ۱ پيغله كبر انورزايى وزير صعيه ساعت ده قبل از ظهر و بناغلي دكتور محمد اكبر عمر معين وزارت تجارت ساعت دوى بعد از ظهر همان روز به انجمن حاضر و به سوالات اعضاى انجمن در مورد بودجه هاى مربوطه جواب بگويند .

انجمن سميع شكايات بيك تعداد عرايض مراجعين وارسى كرده و فيصله خود را به دارالانشاء مشرانو جرگه سپرد .

انجمن عدلي و قوانين راجع به ترتيب و تنظيم لايحه كرايه جات و ديگر موضوعات مربوط تدقيق بعمل آورده نظريه خود را به دارالانشاء مشرانو جرگه تفويض نمود .

رياست انجمن عدلي و قوانين را سناتور محمد امين خويگاني و رياست انجمن سميع شكايات را سناتور عبدالباقي مجددي و رياست انجمن امور مالي و بودجه مشرانو جرگه را محمد نبي توخي بعهده داشتند در جلسه ۱۶ ثور مشرانو جرگه بودجه وزارت هاى زراعت و آبيارى، پلان، فوايد عامه و رياست هاى مستقل قبائل، المييك، هوايي ملكي، وادى هلمند، اداره املاك و اسكان و رياست پوهنتون بشمول رياست موسسات صحي، فا كو لته طب و فارمسي و رياست پولى تخنيك باسماح نظريه مشورتي انجمن امور مالي و بودجه آن جرگه تاييد و تصويب گرديد . همچنان درين جلسه بودجه امداد و موسسات نيز تصويب شد .

جلسه ساعت ۹ و سي دقيقه قبل از ظهر برياست سناتور مير عبدالكريم معقول نايب

انجمن مالي و بودجه در باره بودجه عا دي دولت مورد مباحثه قرار گرفته و بودجه وزارت در بار، رياست ولسي جرگه ، صدارت عظمي، وزارت دفاع ملي، وزارت خارجه به اساس نظريه مشورتي انجمن تاييد و تصويب شد . بودجه وزارت عدليه نيز درين جلسه باپاره تذكرات به تصويب رسيد .

جلسه قبل از ظهر و بعد از ظهر كه برياست سناتور مير عبدالكريم معقول نايب اول مشرانو جرگه دايير شده بود از ساعت نونيم صبح تا ساعت چهار بعد از ظهر ادا شده داشت .

در جلسه ۸ ثور انجمن امور مالي و بودجه و انجمن سميع شكايات مشرانو جرگه بر بودجه انكشافى سال ۴۶ و عرايض وارده غور بعمل آمد .

انجمن سميع شكايات كه برياست سناتور عبدالباقي مجددي دايير شده بود بيك تعداد عرايض مراجعين وارسى بعمل آمده و انجمن فيصله خود را به دارالانشاء مشرانو جرگه سپرد .

انجمن امور مالي و بودجه كه به رياست سناتور محمد نبي توخي دايير گرديده بود بر بودجه انكشافى ۱۳۴۶ دولت تدقيق و وارسى كرد .

در جلسه عمومي ۹ ثور مشرانو جرگه بودجه وزارت هاى داخله، ماليه، معارف ، صعيه، مخابرات و تجارت و ژاندارم و پوليس باسناد نظريه مشورتي انجمن امور مالي و بودجه آن جرگه بابعضى تذكرات با اكثريت آراء تاييد و تصويب گرديد .

بودجه هروزارت با نظريات مشورتي انجمن توسط سناتور محمد هاشم و سوخت منشي آن جرگه به مجلس قرائت ميشد و پس از بحث فيصله در مورد صورت گرفت .

جلسه ساعت نه و سي دقيقه قبل از ظهر برياست سناتور مير عبدالكريم معقول نايب اول آن جرگه دايير و تا ساعت ۴ بعد از ظهر ادامه داشت .

درين جلسه چهل تن از سناتوران حضور داشتند .

انجمن هاى امور مالي و بودجه و سميع شكايات مشرانو جرگه ۱۰ ثور جلسه كرده بر موضوعات مربوطه غور كرد در انجمن مالي و بودجه، بودجه انكشافى سال ۴۶ دولت مورد بحث قرار گرفته فيصله شد تا معين و رئيس پلان وزارت پلان به جلسه انجمن حاضر و بسوالات اعضاى انجمن جواب بدهند . در انجمن سميع شكايات بر يك تعداد

روز پنجشنبه ۲۰ ثور جلسه کرده ضمن غور بر بودجه انکشافی ۱۳۴۶ دولت فیصله کرد تا قبل از ظهر روز شنبه ۲۲ ثور انجنیر عبدالصمد سلیم وزیر معادن و صنایع بعد از ظهر همانروز، انجنیر میرمحمد اکبر رضاوزیر زراعت و آبیاری بانجمن حاضر شده و به سوالات سناتوران در مورد بودجه انکشافی توضیحات بدهند.

انجمن های امور عدلی و قوانین مالی و بودجه و سماع شکایات مشرانو جرگه که ۲۲ ثور جلسه داده به موضوعات مربوطه شان غور نمودند.

انجمن عدلی و قوانین قانون جریده رسمی را که از طرف مجلس عمومی بغرض غور مزید به انجمن سپرده شده برد تحت مطالعه قرار داده با ایزاد یک فقره در ماده شش و تایید دیگر مواد آن تصویب نموده و بغرض تقدیم به مجلس عمومی به دارالانشاء مشرانو جرگه سپرد.

در انجمن امور مالی و بودجه قبل از ظهر بناغلی عبدالقدوس مجید معین معادن و صنایع وزارت معادن و صنایع حاضر شده و به سوالات سناتوران در باره بودجه انکشافی ۱۳۴۶ وزارت مذکور توضیحات دادند.

همچنان در جلسه بعد از ظهر بناغلی محمد یاسین مایل معین و رئیس پلان وزارت زراعت و آبیاری راجع به بودجه انکشافی سال ۱۳۴۶، آوزارت به سوالات اعضای انجمن توضیحات داد.

انجمن سماع شکایات به یکتعداد عرا یض وارده و ارسی نموده و فیصله خود را به دارالانشاء مشرانو جرگه سپرد ریاست انجمن عدلی و قوانین را سناتور محمد هاشم مجددی و ریاست انجمن امور عدلی، مالی و بودجه را سناتور محمد نبی توخی و ریاست انجمن سماع شکایات را سناتور عبدالباقی مجددی بعهده داشتند در جلسه عمومی ۲۳ ثور مشرانو جرگه ماده ۴۵ و ۴۶ طرح پیشنهاد انجمن امور عدلی و قوانین آن جرگه در باره قانون احزاب با برخی تعدیلات به اکثریت آراء تایید و تصویب گردید.

با تصویب این مواد طرح انجمن در باره قانون احزاب که در چهار فصل و چهل و شش ماده تسوید گردیده خاتمه یافته و قرار است مطابق لایحه وظایف داخلی آن جرگه طرح یکبار دیگر از آغاز تا ختم قرائت شده به صورت یک کل مورد رای گیری قرار گیرد.

همچنان در این جلسه پیشنهاد محدود بود ن

ول آن جرگه در حالیکه چهل تن از سناتوران حضور داشتند دایر گردیده و تا ساعت سه بعد از ظهر دوام کرد.

سناتور محمد هاشم واسوخت منشی جرگه بودجه های متذکره را در مجلس قرائت کرده و در مورد آنها بحث صورت گرفت.

انجمن های امور مالی و بودجه و سماع شکایات مشرانو جرگه ۱۷ ثور جلسه کرده و بر موضوعات مربوطه شان غور نمودند در انجمن امور مالی و بودجه دکتور محمد اکبر عمر معین وزارت تجارت در مورد بودجه انکشافی سال ۱۳۴۶ آوزارت به سوالات اعضای انجمن جواب داد.

انجمن سماع شکایات از یکتعداد عرا یض وارده و ارسی نموده فیصله خود را به دارالانشاء مشرانو جرگه سپرد.

ریاست انجمن امور مالی و بودجه راسناتور محمد نبی توخی و ریاست انجمن سماع شکایات راسناتور عبدالباقی مجددی به عهد داشتند.

در جلسه ۱۸ ثور انجمن امور مالی و بودجه مشرانو جرگه پیغله کبرا نورزایی وزیر صحه به سوالات اعضای انجمن در باره بودجه انکشافی آن وزارت جواب گفته و سوالات تحریری را جهت ارائه جواب با خود برد.

انجمن بریاست سناتور محمد نبی توخی جلسه کرده بود.

در جلسه عمومی ۱۹ ثور مشرانو جرگه بودجه ریاست مشرانو جرگه ۷ بودجه امداد به مامورین بی بضاعت و قرضه و نکت پولی بودجه ریاست مشرانو جرگه ۷ بودجه امداد مشورتی انجمن بودجه و مالی آن جرگه به اکثریت آراء تایید و تصویب گردید.

همچنان قانون موازنه سال مالی ۱۳۴۶ مطابق به نظریه مشورتی انجمن با بعضی تذکرات تایید شد.

در این جلسه از ماده ۳۳- الی ماده ۴۴ طرح پیشنهاد انجمن امور عدلی و قوانین مشرانو جرگه در باره قانون احزاب با برخی تعدیلات به اکثریت آراء تصویب گردید.

جلسه ساعت ده قبل از ظهر در حالیکه چهل و سه تن از سناتوران حضور داشت به ریاست سناتور میر عبدالکریم معقول نایب اول آن جرگه دایر گردیده و تا ساعت سه و چهل و پنج دقیقه دوام داشت.

نظریه مشورتی مشرانو جرگه در باره بودجه عادی سال ۱۳۴۶ دولت و قانون موازنه سال مالی ۱۳۴۶ صادر گردیده و به ولسی جرگه تفویض گردید.

انجمن امور مالی و بودجه مشرانو جرگه

ساعت ده و سیه دقیقه قبل از ظهر ۲۶ نو ر خطوط اساسی پلان پنجاهه سوم کشور را در جلسه عمومی مشرانو جرگه تو ضیح کردند.

ښاغلی صدراعظم يك جلد طرح پلان پنجاهه سوم را به سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه سپردند.

مشرانو جرگه بعداً در مورد پلان پنجاهه کشور غور و مطالعه خواهند کرد. کاپی های طرح پلان پنجاهه سوم قبلاً به سنا توران توزیع گردیده بود.

همچنان در جلسه همان روز مشرانو جرگه بر فیصله انجمن امور عدلی و قوانین آن جرگه در باره عرایض عدّه از متقاعدین اجیر بحث صورت گرفته و باتفاق آراء فیصله شد تا انجمن بار دیگر به موضوع غور نماید جلسه قبل از ظهر و بعد از ظهر بریاست سنا تور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه در حالیکه ۴۴ تن از سناتوران حضور داشت دا یر گردیده بود.

انجمن مالی و بودجه مشرانو جرگه ۲۷ نور بریاست سناتور محمد نبی توخی جلسه کرده و بر موضوع بودجه انکشافی سال ۱۳۴۶ وزارت اطلاعات و کلتور غور و مباحثه بعمل آورد.

انجمن عدلی و قوانین، انجمن امور مالی و بودجه و انجمن سمع شکایات مشرانو جرگه ۲۹ نور در اطراف موضوعات مربوط بحث کرد.

انجمن امور عدلی و قوانین پیشنهاد های سناتوران را که از طرف مجلس عمومی به آن انجمن محول گردیده بود تحت غور مزید قرار داد.

انجمن سمع شکایات به عرایض مرا جعین و ارسی کرده و فیصله خود را به دارالانشاء سپرد.

در انجمن امور مالی و بودجه ښاغلی محمد نجم آریامین وزارت اطلاعات و کلتور اشتراک کرده در باره بودجه انکشافی سال ۱۳۴۶ آن وزارت توضیحات داد.

ریاست جلسه انجمن عدلی و قوانین را سناتور محمد هاشم مجددی و ریاست انجمن سمع شکایات را سناتور عبدالباقی مجد دی و ریاست انجمن امور مالی و بودجه را سنا تور محمد نبی توخی بعهده داشت.

احزاب پس از بحث و مذاکره به اکثریت آراء رد گردید.

جلسه قبل از ظهر و بعد از ظهر بریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه در حالیکه چهل و چهار تن از سناتور ها حضور داشت دایر گردیده بود.

مواد طرح انجمن توسط سناتور محمد هاشم و اسوخت منشی آن جرگه در مجلس قرائت شد.

انجمن های امور مالی و بودجه و سمع شکایات مشرانو جرگه ۲۴ نور جلسه کرده بر موضوعات مربوط غور بعمل آورد.

در انجمن مالی و بودجه انجنیر محمد عظیم گران معین و رئیس پلان وزارت مخارات حاضر شده به سوالات اعضای انجمن در موضوعات مربوط انوزارت توضیحات دادند.

همچنان در جلسه بعد از ظهر انجمن پوهنوال توریالی اعتمادی رئیس یو هنتون و رئیس اداری آن ریاست حاضر گردیده به سوالات شفاهی اعضای انجمن در موضوعات مربوط پوهنتون جواب دادند ریاست انجمن مالی و بودجه را سناتور محمد نبی توخی و ریاست انجمن سمع شکایات را سناتور عبدالباقی مجددی بعهده داشتند.

انجمن عدلی و قوانین، انجمن امور مالی و بودجه مشرانو جرگه ۲۵ نور جلسه کرده و بر موضوعات مربوط غور کرد.

انجمن عدلی و قوانین پیشنهاد های سناتوران را که از مجلس عمومی به آن انجمن محول گردیده بود مورد غور قرار داد.

در انجمن امور مالی و بودجه ښاغلی امان الله منصورى معین دوم بریدجنرال محمد رحیم تاضری قوماندان عمومی ژاندارم و پولیس و ښاغلی عبدالواحد نجم معاون فنی انکشاف دهات و ښاغلی عبدالعلی آمر سروری معوس وزارت داخله اشتراک کرده در باره بودجه انکشافی سال ۴۶ آن وزارت به سوالات سناتوران توضیحات دادند.

ریاست انجمن عدلی و قوانین را سنا تور محمد هاشم مجددی و ریاست انجمن بودجه و مالی را سناتور محمد نبی توخی، بعهده داشت. ښاغلی محمد هاشم میوند وال صدراعظم

فلسطین تایید گردید و ابلاغ این امر به حکومت توسط رئیس مشرانو جرگه ضروری پنداشته شد.

جلسه قبل از ظهر و بعد از ظهر بریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه در حالیکه ۴۴ تن از سناتوران حضور داشت دایر گردیده بود.

انجمنهای امور خارجه، تجارت معاهدات و موافقتنامه های بین المللی و امور مالی و بودجه عدلی و قوانین و سمع شکایات مشرانو جرگه روز مذکور جلسه کرده بر موضوعات مربوط غور نمودند.

در انجمن امور خارجه، تجارت معاهدات و موافقتنامه های بین المللی از ماده ۹ الی ماده ۱۲ طرح قانون صدور اعتبار نامه و سند تصویب معاهدات و موافقتنامه های بین الدول را مورد مطالعه و غور قراردادند تجویز گردید تا ساعت قبل از ظهر روز پنجشنبه ۲ جوزادکتور عبدالغفور روان فرهادی مدیر عمومی سیاسی وزارت امور خارجه به انجمن اشتراك نمود و به سوالات سناتوران توضیحات بدهد.

انجمن امور مالی و بودجه جواب وزارت هاییرا که از ایشان در باره بودجه انکشافی سال ۱۳۴۶ سوالات شده بود تحت غور و دقت قرار داد انجمن سمع شکایات بیک تعداد عریاض و زاده غور نموده فیصله خود را به دارالانشاء مشرانو جرگه سپرد.

انجمن عدلی و قوانین در اطراف پیشنهاد های سناتورانیکه از مجلس عمومی به انجمن محول گردیده بود غور و تدقیق نمود.

انجمن امور خارجه، تجارت، معاهدات و موافقتنامه های بین المللی و امور مالی و ریاست سناتور عبدالهادی داوی دایر شده بود. ریاست انجمن عدلی و قوانین را سناتور محمد هاشم مجددی ریاست انجمن مالی و بودجه را سناتور محمد نبی توخی و ریاست انجمن سمع شکایات را سناتور عبدالباقی مجددی بعهده داشتند.

انجمن امور مالی و بودجه مشرانو جرگه ۸۶ جوزا جلسه و جواب وزارت زراعت و آبیاری را در مورد بودجه انکشافی سال ۴۶ آنوزارت مطالعه کرد.

تصویب قانون احزاب سیاسی در جلسه عمومی ۹ جوزای مشرانو جرگه بصورت یک کل به اکثریت آراء تایید گردید همچنان درین جلسه ماده هفت قانون احزاب که از طرف یک انجمن موقت قبلا تسوید شده بود نیز تایید گردید طرح قانون احزاب سیاسی که توسط انجمن امور عدلی و قوانین آن جرگه

انجمن های قوانین و عدلی. سمع شکایات و امور مالی و بودجه مشرانو جرگه ۳۰ ثور جلسه کرده و بر موضوعات مربوط غور کرد.

انجمن امور قوانین و عدلی موضوع فرمان تقنینی راجع به تعدیل تبصره ماده ۵۶ ترفیع و تقاعد مامورین ملکی در موضوع استخدام دوباره مامورین متقاعد بصفت اجیر را که از طرف مجلس عمومی برای تدقیق مزید به انجمن سپرده شده بود غور و مطالعه کرد و نظریه خود را بدارالانشاء جهت تقدیم به مجلس عمومی سپرد.

در انجمن سمع شکایات بیک تعداد عریاض و زاده غور کرده و نظریه خود را بدارالانشاء تفویض کرد.

در انجمن امور مالی و بودجه بناغلی عبدالرحیم چیزایی رئیس ساختمانی پولی نخنیک به سوالات اعضاء راجع به بودجه انکشافی سال ۴۶ آنریاست به انجمن توضیحات داده و سوالات تحریری را بفرض ارائه جواب با خود برد.

ریاست انجمن قوانین و عدلی را سناتور محمد هاشم مجددی ریاست انجمن سمع شکایات را سناتور عبدالباقی مجددی و ریاست انجمن امور مالی و بودجه را سناتور محمدنبی نوخی بعهده داشت.

در جلسه اول جوزا انجمن امور مالی و بودجه مشرانو جرگه که به ریاست سناتور محمد نبی توخی دایر شده بود پوهاند دکتور محمد عثمان انوری وزیر معارف و دکتور میر عبدالفتاح صدیق رئیس پلان آن وزارت اشتراك کرده در باره بودجه انکشافی سال ۱۳۴۶ وزارت معارف به سوالات انجمن جواب داده و سوالات تحریری را به غرض جواب باخود بردند.

در جلسه عمومی ۲ جوزای مشرانو جرگه پیشنهاد عدله از سناتوران در باره تعدیل و ترمیم مواد ۵ و ۲۸ قانون احزاب سیاسی مورد بحث و مذاکره قرار گرفت و تعدیل و ترمیمی که در پیشنهاد تذکر رفته بود به اکثریت آراء تایید و تصویب گردید.

همچنان در باره پیشنهاد تعدیل ماده ۷- این قانون تجویز گردید تا سناتوران تسوید تعدیل ماده مذکور را ترتیب و به مجلس آینده تقدیم نمایند.

پیشنهادات در مورد تعدیل و ترمیم بعضی مواد قانون مطابق ماده ۲۶ اصولنامه داخلی آن جرگه صورت گرفته است.

همچنان در جلسه ۲ جوزای مشرانو جرگه اظهارات نطاق وزارت خارجه در مورد مسئله

دافغانستان کالنی

محمد نبی توخی ۱۵ جوزا جلسه کرده وجواب های وزارت اطلاعات و کلتور ووزارت معارف را در باره بودجه انکشافی سال ۴۶ وزارت خانه های مذکور تحت غور و تدقیق قرار داد. در انجمن امور عدلی وقوانین که بریاست سناتور محمد هاشم مجددی دایر شده بود یناغلی محمد موسی اشعری وکیل ریا ست تقنین وزارت عدلیه اشتراک نموده وسوالات سناتوران را در مورد قانون ازدواج و نکاح خط جواب گفت.

در جلسه عمومی ۱۶ جوزای مشرانو جرگه پیشنهاد یکمده از سناتوران درباره موافقتنامه تولید پخته بین زارعین ولایت کندز و شرکت سپین زر مطرح بحث و مذاکره قرار گرفته وبا اکثریت آراء فیصله شد که پیشنهاد مذکور باموافقتنامه به انجمن زراعت، معادن و صنایع هوایی ملکی و ترانسپورت مشرانو جرگه سپرده شود تا پس از غور و تدقیق نظریات خود را بغرض فیصله های نهایی به مجلس عمومی تقدیم نمایند.

جلسه از ساعت ۱۰ قبل از ظهر در حالیکه ۴۳ تن از سناتوران حضور داشت بریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه دایر و تا ساعت ۴ بعد از ظهر دوام داشت. انجمن های امور مالی و بودجه دفاع ملی و فواید عامه، عدلی وقوانین سمع شکایات مشرانو جرگه بر موضوعات مربوطه غور و تدقیق کرد.

در انجمن دفاع ملی و فواید عامه موضوع اعمار یک پل بگرام مطرح بحث و مذاکره قرار گرفت.

در انجمن امور مالی و بودجه، جوابهای وزارت های مخابرات و فواید عامه در باره بودجه انکشافی سال ۱۳۴۶ این دو وزارت مورد غور و تدقیق قرار داده شد.

در انجمن عدلی وقوانین در اطراف پیشنهاد های سناتوران که از مجلس عمومی به انجمن سپرده شده بود تدقیق بعمل آمد. در انجمن سمع شکایات بیک تعداد عرایض غور بعمل آمد انجنیر محمد عظیم گران معین وزارت مخابرات در جلسه انجمن اشتراک کرده و بسوالات اعضای انجمن جواب گفت.

انجمن امور دفاع ملی و فواید عامه را سناتور میر احمد مولایی بریاست امور مالی و بودجه را سناتور محمد نبی توخی بریاست انجمن عدلی وقوانین را سناتور محمد هاشم مجددی بریاست انجمن سمع شکایات را سناتور عبدالباقی مجددی بعهده داشتند.

در چهار فصل و چهل و شش ماده پیشنهاد شده بود در جلسات عمومی مشرانو جرگه قبلا با برخی تعدیلات به اکثریت به تصویب رسید.

همچنان تعدیل انجمن امور عدلی وقوانین مشرانو جرگه در باره ماده شش قانون جریده رسمی توسط سناتور محمد هاشم و اسوخت منشی جرگه به مجلس قرائت شده به اکثریت آراء تایید گردید.

قانون جریده رسمی برای غور بیشتر قبلا از طرف مجلس عمومی باین انجمن سپرده شده بود.

جلسه قبل از ظهر بریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه و جلسه بعد از ظهر بریاست سناتور میر عبدالکریم معقول نایب اول آن جرگه در حالیکه ۴۳ تن از سناتوران حضور داشت دایر گردیده بود در جلسه عمومی ۲۳ جوزای مشرانو جرگه تسوید ماده واحده ضمیمه در اصولنامه اوراق مبنی بر اینکه اشخاصیکه در معاملات رسمی و دولتی و موسسات و داد و ستد صلاحیت امضاء را دارند مکلف اند که علاوه بر امضاء خود نام و ماموریت خود را خوانا و واضح تحریر کنند به اکثریت آراء تصویب گردید.

این ماده قبلا توسط یک انجمن موقت تثبیت شده بود.

همچنان در باره پیشنهادات یک عده سناتوران در مورد اعمار پل در حصه عبدالله برج بگرام و اصلاح قبرستانها بحث صورت گرفت فیصله گردید تا پیشنهادات مذکور به انجمن های امور مالی و بودجه و انجمن امور فواید عامه و انجمن امور داخله و بناروالی ها بمشرا نو جرگه سپرده شود تا انجمن ها در اطراف آن غور مزید نموده بعداً نظریه خود را به مجلس عمومی تقدیم بدارند.

جلسه بریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه در حالیکه چهل تن از سناتوران حضور داشتند دایر شده بود.

انجمن امور مالی و بودجه مشرانو جرگه بریاست سناتور محمد نبی توخی جلسه کرده جوابات وزارت زراعت و آبیاری را در مورد بودجه انکشافی سال ۱۳۴۶ آن وزارت تحت غور و تدقیق قرار داد.

انجمن سمع شکایات که بریاست سناتور عبدالباقی مجددی جلسه کرده بود بر یک تعداد عرایض مراجعین واری کرده و فیصله خود را به دارالانشاء مشرانو جرگه سپرد. انجمن امور مالی و بودجه بریاست سناتور

معاهدات وزارت امور خارجه اشتراك كرد * سوالات شفاهي سناتوران را در مورد طرح قانون صدور اعتبار نامه وسند تصویب معاهدات وموافقتنامه های بین الدول توضیحات داده وسوالات تحریری را با خود بردند.

در انجمن عدلی وقوانین که بریاست سناتور محمد هاشم مجددی دایر شده بوددر اطراف پیشنهاد های سناتوران که از مجلس عمومی به انجمن سپرده شده بود غور وبحث بعمل آمد.

انجمن امور مالی وبودجه که بریاست سناتور محمد نبی توخی دایر شده بودچوایهای وزارت زراعت وآبیاری را در باره بودجه انكشافی سال ۴۶ آن وزارت تحت تدقیق و غور قرار داد.

در جلسه عمومی ۲۳ جوزا مشرانو جرگه فرمان صدارت در باره تعیین نماینده مشرانو جرگه در جمله هیئت ترتیب و تهیه اعانه به ممالک عربی مطرح بحث قرار گرفت.

سناتوران پس از بحث و ابراز احساسات بر طرفداری از حقوق عربها ومعاونت به ایشان که در اثر تجاوز دولت نام نهاد اسرائیل متضرر گردیده اند صلاحیت انتخاب يك عضو مشرانو جرگه را به رئیس آن جرگه محول کردند.

سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه برای شمول در هیئت مذکور سناتور عبدالوهاب آصفی را بحيث نماینده مشرانو جرگه تعیین کرد.

همچنان در جلسه روز مزبور مکتوب های ولسی جرگه در باره تعیین اعضای انجمن مختلط برای مطالعه موعد کار وایام تعطیل شوری، موضوع لباس وقانون احزاب مورد بحث قرار گرفت در نتیجه پس از مباحثه و رای گیری صلاحیت انتخاب اعضای انجمن مختلط به رئیس مشرانو جرگه تفویض شد. انجمن های سمع شکایات، عدلی وقوانین وامور مالی وبودجه مشرانو جرگه ۲۶ جوزا جلسه کرده ودر موضوعات مربوط غور و تدقیق کرد.

در انجمن سمع شکایات که به ریاست سناتور عبدالباقی مجددی دایر شده بود یکتعداد عرایض مراجعین غور وفیصله بعمل آمده وبه دارالانشای مشرانو جرگه سپرده ، انجمن امور مالی وبودجه بریاست سناتور محمد نبی توخی جلسه کرده در اطراف جواب های وزارت زراعت وآبیاری در مورد بودجه انكشافی سال ۴۶ آنوزارت تدقیق کرد.

در انجمن عدلی وقوانین که بریاست سناتور

در جلسه عمومی ۲۳ جوزای مشرانو جرگه نظریه انجمن امور مالی وبودجه آن جر که در باره بودجه انكشافی سال ۱۳۴۶ مورد بحث قرار گرفته وبه اکثریت آراء تصویب شد تا بودجه انكشافی با پلان پنجساله سوم کشور یکجا در جلسات آینده مشرانو جرگه تحت بحث ومذاکره قرار بگیرد.

همچنان در این جلسه صورت تصویب مجلس عمومی در باره موافقت نامه تولید پخته بین زارعین ولایت کندز وسپین زر شرکت که توسط سناتور محمد هاشم واسوخت منشی به مجلس قرائت شده به اکثریت تأیید و تصویب گردید.

جلسه بریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه در حالیکه چهل و سه تن از سناتوران حضور داشت دایر شده بود. انجمن های دفاع ملی وفواید عامه امور مالی وبودجه، سمع شکایات وانجمن زراعت معادن وصنایع وهوایی ملکی مشرانو جرگه روز مذکور جلسه کرده وبر موضوعات مربوط غور نمودند.

در انجمن دفاع ملی وفواید عامه انجنیر غوث الدین متین معین وزارت فواید عامه اشتراك نموده وبه سوالات سناتوران در مورد اعمار پل بگرام توضیحات داد و بعضی سوالات تحریری سناتوران را بغرض جواب با خود برد انجمن امور مالی وبودجه پس از غور در بودجه های انكشافی ۴۶ وزارت مخابرات ووزارت اطلاعات و کلتور نظریه مشورتی خود را با بودجه های متذکره به غرض ارائه به مجلس عمومی بدارالانشاء مشرانو جرگه سپرد در انجمن زراعت، معادن وصنایع موافقتنامه منعقد بین زارعین کندز و شرکت سپین زر راجع به تولید پخته تحت غور وتدقیق قرار داده شد.

انجمن سمع شکایات بيك تعداد عرایض مراجعین واری و فیصله خود را بدارالانشاء سپرد.

انجمن دفاع ملی وفواید عامه بریاست سناتور میر احمد، انجمن امور مالی وبودجه بریاست سناتور محمد نبی توخی، انجمن زراعت وصنایع بریاست سناتور سید حبیب شاه و انجمن سمع شکایات بریاست سناتور عبدالباقی مجددی جلسه کرده بود.

در انجمن امور خارجه، تجارت معاهدات وموافقتنامه های بین المللی که ۲۲ جوزا به ریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه دایر شده بود دکاتور روان فرها دی مدیر عمومی ویناغلی نظر محمد معاون مدیریت

انجمن های سمع شکایات امور مالی و بودجه، عدلی و قوانین و دفاع ملی و فواید عامه مشرانو جرگه در موضوعات مربوط غور و تدقیق کردند.

در انجمن سمع شکایات که بر یا ست سناتور عبدالباقی مجددی دایر شده بود درگرم عبدالحکیم قوماندان امنیه ولایت کابل اشتراک نموده سوالات شفاهی اعضای انجمن را جواب گفت.

در انجمن امور مالی و بودجه که بریاست سناتور محمد نبی توخی دایر شده بود بناغلی محمد یاسین مایل معین آبیاری و روسای ویترنری، جنگلات وزارت زراعت و آبیاری اشتراک کرده در اطراف بودجه انکشافی سال ۴۶ آن وزارت سوالات اعضای انجمن را جواب دادند.

درا انجمن دفاع ملی و فواید عامه که بریاست سناتور میراحمد مولایی دایر شده بود در موضوعات مربوط بحث و تدقیق بعمل آمد.

در انجمن عدلی و قوانین که بریاست محمد امین خوزیانی دایر گردیده بود ماده اول قانون انتخابات شوری الی ماده بیست مورد تدقیق قرار گرفت.

در جلسه عمومی ۳ سرطان مشرانو جرگه مسوده قانون صدور اعتبار نامه سند تصدیق

معاهدات و موافقت نامه های بین الدول مورد بحث قرار گرفته و از ماده اول تا ماده شش به اکثریت آراء تایید و تصویب گردید.

مسوده قانون صدور اعتبار نامه که توسط سناتور محمد هاشم و اسوخت منشی قرائت میشد دارای دو فصل و سیزده ماده میباشد. مسوده این قانون قبلا در انجمن امور خارجه تجارت، معاهدات و موافقت نامه های بین الدول مشرانو جرگه تحت غور و مطالعه قرار داده شده و تصویب گردیده بود.

همچنان در این جلسه نظریه انجمن امور عدلی و قوانین آن جرگه در باره عریضه یگنده از متقاعدین با تعدیل به اکثریت آراء تصویب شد.

محمد هاشم مجددی دایر شده بود در موضوعات مربوط غور گردید.

در جلسه عمومی روز پنجشنبه ۲۴ جوزای مشرانو جرگه بودجه انکشافی سال ۱۳۴۶ دولت مطرح بحث قرار گرفت.

همچنان درین جلسه سناتور عبدالوکیل راپور سفر اخیر خود را که از امور زراعتی بعضی ممالک دیدن کرده بود به مجلس توضیحات داد.

جلسه بریاست سناتور میر عبدالکریم معقول نایب اول آن جرگه در حالیکه چهل تن از سناتوران حضور داشت دایر گردیده بود.

انجمن های عدلی و قوانین و امور مالی و بودجه مشرانو جرگه ۲۹ جوزا جلسه کرده بر موضوعات مربوطه غور نمودند.

در انجمن عدلی و قوانین که بریاست سناتور محمد هاشم مجددی دایر شده بود تعدیل ماده ۲۴ - اصولنامه مکلفیت عسکری که از طرف ولسی جرگه به تصویب رسیده بود مطرح غور و بحث انجمن قرار گرفت در نتیجه تصویب ولسی جرگه عینا تایید و تصویب گردیده بغرض تقدیم به مجلس عمومی به دارالانشای مشرانو جرگه سپرده شد.

در انجمن امور مالی و بودجه که بریاست

سناتور محمد نبی توخی دایر شده بود جوابهای وزارت زراعت و آبیاری راجع به بودجه انکشافی سال ۴۶ آن وزارت مورد مذاکره قرار گرفت.

انجمن امور خارجه تجارت معاهدات و موافقتنامه های بین المللی مشرانو جرگه روز پنجشنبه ۳۱ جوزا بریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس آنجرگه جلسه نموده طرح قانون صدور اعتبار نامه و سند تصویب معاهدات و موافقتنامه های بین الدول را که در جلسات قبلی نیز مطالعه شده بود تحت غور و تدقیق قرار داده در نتیجه طرح قانون متذکره را با بعضی تعدیلات تایید و تصویب نموده بغرض ارائه بمجلس عمومی به دارالانشاء مشرانو جرگه سپرد.

انجمن سمع شکایات که بریاست سنا تور عبدالهادی مجددی جلسه کرده بود بر یک تعداد عرایض وارده غور و فیصله خود را به دارالانشاء مشرانو جرگه سپرد.

در انجمن زراعت و معادن و صنایع که ریاست آنرا سناتور سید حبیب شاه به عهده داشت موافقتنامه تولید پخته زارعین ولایت کندز و شترکت سپین زر که از مجلس عمومی بآن انجمن محول شده بود مورد بحث و تدقیق قرار داده شد.

در جلسه عمومی ۶ سرطان مشرانو جرگه بودجه انکشافی سال ۱۳۴۶ ریاست انکشاف دهات قوماندانی عمومی ژاندارم و پولیس و

آمریت سر شماری و نفوس مربوط وز، رت داخله پس از بحث و مذاکره باستاس نظریه انجمن امور مالی و بودجه آن جرگه با اکثریت آراء تایید و تصویب گردید.

همچنان در این جلسه نظریه انجمن امور عدلی و قوانین مشرانو جرگه در باره تعدیل ماده ۲۴ اصولنامه مکلفیت عسکری باتعدیل

تصویب شد. تعدیل ماده ۲۴ اصولنامه مکلفیت عسکری قبلاً در جلسه عمومی ولسی جرگه تصویب و به مشرانو جرگه رستیده بود.

جلسه ساعت ۹ قبل از ظهر به ریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه در حالیکه ۴۲ تن از سناتوران حضور داشتند دایر گردیده و تا ساعت سه و نیم بعد از ظهر ادامه داشت.

در جلسه عمومی همان روز مشرانو جرگه بودجه انکشافی سال ۱۳۴۶ وزارت مخابرات

باستاس نظریه انجمن امور مالی و بودجه آن جرگه پس از بحث و مذاکره به اکثریت آراء تصویب گردید.

جلسه ساعت ۹ قبل از ظهر به ریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه دایر گردیده و تا ساعت چهار بعد از ظهر ادامه داشت.

در این جلسه سی و هشت تن از سناتوران حضور داشتند.

قرار است جلسات عمومی مشرانو جرگه نظر به کثرت کار بعد ازین هفته سه روز دایر گردد. فعلاً جلسات آن جرگه هفته دوروز دایر میشوند.

جلسه ساعت ۹ قبل از ظهر بر ریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه در حالیکه ۴۶ تن از سناتوران حضور داشت دایر گردیده و تا ساعت ۴ بعد از ظهر ادامه داشت.

طرح قانون صدور اعتبار نامه، سند تصدیق معاهدات و موافقتنامه های بین الدول در جلسه عمومی همان روز مشرانو جرگه به صورت کل به اکثریت آراء تایید و تصویب گردید.

همچنان در جلسه قبل از ظهر ۴ سرطان ماده هفت تا ماده سیزده این قانون بابرخی تعدیلات پس از بحث و مذاکره تایید گردیده و در جلسه بعد از ظهر قانون مذکور به صورت کل مطالعه و به اکثریت تصویب گردید.

جلسه ساعت ۹ قبل از ظهر در حالیکه ۴۲ تن از سناتوران حضور داشتند تحت

ریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه دایر گردیده و تا ساعت ۴ بعد از ظهر دوام داشت.

انجمن های امور مالی و بودجه عدلی و قوانین سمع شکایات و انجمن زراعت و معادن و صنایع مشرانو جرگه ۵ سرطان جلسه کرده و بر موضوعات مربوط غور و تدقیق بعمل آورد.

در انجمن امور مالی و بودجه که بریاست سناتور محمد نبی توخی دایر گردیده بود

انجنیر احمد الله وزیر و بناغلی امان الله منصور میین و رئیس اسکان وزارت داخله

حاضر شده و ستوات شفاهی اعضای انجمن را در باره بودجه انکشافی سال ۱۳۴۶ آن وزارت توضیحات داد.

در انجمن عدلی و قوانین که به ریاست سناتور محمد ها شم مجددی دایر شده بود قانون انتخابات شوروی مورد مذاکره و تدقیق قرار داده شد.

ماده ۳ الی ماده ۹ قانون انتخابات شو ری باعضی تعدیل اساسا توافق نظر حاصل گردیده بآنهم باتفاق آراء يك انجمن فرعی

از جمله اعضای آن انجمن انتخاب گردیده تا مطالعات بیشتری در مورد ماده شش و هفت قانون مذکور نموده و نظریات خود را بانجمن

ارائه نمایند در انجمن زراعت و صنایع که بریاست سناتور حبیب شاه دایر شده بود برجواب وزارت زراعت و آبیاری در مورد موافقتنامه تولید پخته بین زارعین کند ز و شرکت سپین زر غور بعمل آمد.

در انجمن سمع شکایات به یکتعداد عرایض وارده غور گردیده وانجمن فیصله خود را به دارالانشاء سپرد.

در انجمن امور مالی و بودجه روی بودجه انکشافی سال ۱۳۴۶ وزارت معارف فیصله بعمل آمد نظریات مشورتی انجمن بغرض ارائه به مجلس عمومی به دارالانشاء مشرانو جرگه تفویض گردید.

جلسه انجمن سمع شکایات بریاست سناتور عبدالباقي مجددي وانجمن امور مالی و بودجه بریاست سناتور محمد نبی توخی دایر شده بود.

در جلسه عمومی ۱۳ سرطان مشرانو جرگه انجنیر محمد حسین مسا وزیر فواید عامه اشتراك کرده وبه سوالات سنا توران دربارۀ بودجه انکشافی ستال ۴۶ آن وزارت و پروژه های مربوط راه سازی تعمیراتی و عمرانی کشور توضیحات داد.

جلسه ساعت ۹ قبل از ظهر به ریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه در حالیکه ۴۹ تن از سناتوران حضور داشتند دایر گردیده و تا ساعت چهار بعد از ظهر ادامه داشت.

در جلسه عمومی ۱۶ سرطان مشرانو جرگه مطالعه بودجه انکشافی سال ۱۳۴۶

وزارت فواید عامه ادامه یافته و بودجه آن وزارت باسناد نظریه مشورتی انجمن امور مالی و بودجه مشرانو جرگه باعضی تذکرات باکثريت آراء تاييد و تصويب گردید.

انجمن امور مالی و بودجه مشرانو جرگه بریاست سناتور محمد نبی توخی جلسه کرده ودر مورد بودجه انکشافی سال ۴۶ وزارت

فواید عامه و ریاست پوهنتون نظریات مشورتی خود را به دارالانشاء مشرانو جرگه غرض ارائه به مجلس عمومی تقدیم کرد

انجمن سمع شکایات مشرانو جرگه به ریاست سناتور عبدالباقي مجددي جلسه کرده در اطراف یکتعداد عرایض وارده غور و تدقیق به عمل آورد و فیصله خود را به دارالانشاء مشرانو جرگه سپرد.

بودجه انکشافی سال ۱۳۴۶ وزارت اطلاعات و کلتور باسناد نظریه انجمن امور مالی و بودجه مشرانو جرگه در جلسه عمومی ۱۱ سرطان پس از بحث و مذاکره به اکثریت آراء تاييد و تصويب گردید.

همچنان درین جلسه موقعیکه بودجه انکشافی وزارت فواید عامه مطرح گردید پس از مذاکره با کثريت آراء فیصله شدتاً

انجنیر محمد حسین مسا وزیر فواید عامه در جلسه عمومی قبل از ظهر روز چهارشنبه ۱۳ سرطان مشرانو جرگه اشتراك کرده

و به سوالات سنا توران در باره بودجه انکشافی توضیحات بدهد در جلسه که چهل و یک تن از سناتوران حضور داشت بودجه انکشافی وزارت های مذکور با ستوال و

جوابهایی که در باره بودجه انکشافی توسط انجمن از وزارت های مربوط بعمل آمده بود از طرف سناتور محمد ها شم واسوخت منشی قرائت گردید و بحث بر آن بعمل آمد.

جلسه ساعت ۹ قبل از ظهر به ریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه دایر گردیده و تا ساعت ۴ بعد از ظهر ادامه داشت.

انجمن های عدلی و قوانین زراعت و صنایع سمع شکایات واموز بودجه مشرانو جرگه که بتاریخ ۱۲ سرطان جلسه کرده بر موضوعات مربوط غور کردند.

در انجمن عدلی و قوانین که بریاست سناتور محمد هاشم مجددي دایر شده بود از

محمد هاشم مجددی دایر شده بود نظریه انجمن فرعی را مربوط به ماده ۶ و ۷ اصولنامه انتخابات شورای زیر غور و تدقیق قرار داد.

در جلسه ۱۸ سرطان مشرانو جرگه درباره نظریه مشورتی انجمن امور مالی و بودجه آنجرگه راجع به بودجه انکشافی سال ۴۶ وزارت تجارت بحث و مذاکره بعمل آمد.

جلسه ساعت ۹ قبل از ظهر به ریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه در حالیکه چهل تن از سناتوران حضور داشت دایر گردیده و تا ساعت دوی بعد از ظهر ادامه داشت.

انجمن سماع شکایات مشرانو جرگه که به ریاست سناتور عبدالباقی مجددی دایر شده بود بربک تعداد عرایض وارده غور و فیصله خود را به دارالانشای مشرانو جرگه سپرد.

نظریه مشورتی انجمن امور مالی و بودجه مشرانو مشرانو جرگه در باره بودجه انکشافی سال ۱۳۴۶ وزارت معادن و صنایع در جلسه ۲۰ سرطان آنجرگه مورد بحث و مذاکره قرار گرفت.

جلسه ساعت نه قبل از ظهر به ریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه در حالیکه چهل تن از سناتوران حضور داشتند دایر گردیده و تا ساعت چهار بعد از ظهر ادامه یافت.

در جلسه عمومی ۲۳ سرطان مشرانو جرگه بودجه انکشافی سال ۴۶ وزارت عدلیه پیشنهاد های عمده از سناتوران و راپور انجمن موقت در باره بودجه وزارت فواید عامه تحت بحث و مذاکره قرار گرفت.

درین جلسه با اکثریت آراء فیصله شد تا انجمن بودجه و مالی آن جرگه پس از اخذ معلومات بیشتر در باره بودجه انکشافی وزارت مالیه به مجلس عمومی تقدیم شود.

همچنان پیشنهاد های یکمده از سناتوران که یکی آن توام با نظریه انجمن امور عدلی و قوانین آن جرگه بود تصویب و پیشنهاد های دیگر آن پس از بحث و مذاکره به اکثریت آراء فیصله شد تا انجمن امور داخله درباره غور بیشتر کرده و به مجلس عمومی تقدیم کند.

جلسه ساعت ۹ قبل از ظهر بر یا ست سناتور میر عبدالکریم معقول نایب اول آن جرگه در حالیکه ۳۶ تن از سناتوران حضور داشتند دایر گردیده و تا ساعت ۱۳ نیم بعد از ظهر ادامه داشت.

همچنان درین جلسه نظریه مشورتی انجمن مالی و بودجه آن جرگه در باره بودجه انکشافی سال ۱۳۴۶ ریاست پوهنتون کابل پس از یک سلسله بحث و مذاکره با بعضی تذکرات مورد تایید و تصویب مجلس قرار گرفت.

بودجه انکشافی سال ۱۳۴۴ وزارت معارف با اساس نظریه امور مالی و بودجه مطرح بحث قرار گرفته و باتفاق آراء بودجه مذکور با اساس نظریه انجمن تایید و تصویب شد.

درین جلسه فیصله شد تا پیشنهاد یکتا از سناتوران در مورد کم آبی ولایت بادغیس برای غور به انجمن داخله و بنابر والی هاسپرده شود.

اوراق مربوط به بودجه ها و نظریات مشورتی انجمن از طرف سناتور محمد هاشم واسوخت منشی مشرانو جرگه به مجلس قرائت میشد.

جلسه در حالیکه ۴۶ تن از سناتوران حضور داشتند بر ریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه از ساعت نه قبل از ظهر آغاز و تا ساعت سه و نیم بعد از ظهر ادامه داشت.

انجمن های زراعت، دفاع ملی، فواید عامه، سماع شکایات، امور مالی و بودجه، عدلی و قوانین مشرانو جرگه ۱۷ سرطان جلسه کرده و بر موضوعات مربوطه غور و قرار خود را صادر نمودند.

در انجمن زراعت که بر ریاست سناتور عبدالوکیل دایر شده بود در سه فقره از موضوعات مربوطه غور و تدقیق بعمل آمد.

انجمن دفاع ملی که بر ریاست سناتور میراحمد مولایی اجتماع نموده بود فیصله خود را مربوط بدوسیه عبدالرحمن جلبی صادر و به دارالانشاء مشرانو جرگه سپرد.

انجمن سماع شکایات تحت ریاست عبدالباقی مجددی بیک تعداد عرایض مراجعین تدقیق و قرار خود را به دارالانشاء تفویض نمود.

انجمن امور مالی و بودجه بر ریاست سناتور محمد نبی توخی جلسه نموده قرار خود را در باره بودجه انکشافی سال ۴۶ وزارت تجارت بغرض تقدیم به مجلس عمومی به دارالانشاء سپرد.

در جلسه بعد از ظهر بناغلی حمید الله حمید رئیس د برینا لوی شرکت با انجمن اشتراک کرده و در مورد بودجه انکشافی سال ۴۶ ریاست برق نفلو به سوالات شفا هی اعضاء انجمن توضیحات داد.

انجمن عدلی و قوانین که بر ریاست سناتور

انجمن های مشرانو جرگه ۲۴ سرطان جلسه کرده موضوعات مربوطه شانرا مطالعه کردند.

انجمن های سماع شکایات عدلی و قوانین داخله و بناروالیها و امور مالی و بودجه مشرانو جرگه ۲۶ سرطان جلسه کرده و بر موضوعات مربوطه غور نمودند.

در انجمن دفاع ملی و فواید عامه مشرانو جرگه که بر ریاست سناتور میر احمد مولایی دایر شده بود قبل از ظهر روز مذکور بناغلی عبدالوهاب حیدر معین وزارت پلان اشتراک کرده و سوالات سناتوران را در باره اعمار یک پل در حصه عبدالله برج جواب گفت.

انجمن سماع شکایات بر ریاست سنا تور عبدالباقی مجددی بیک تعداد عرایض وارد غور کرده و فیصله خود را به دارالانشای مشرانو جرگه سپرد.

همچنان انجمن در بعضی از موضوعات مربوط نیز غور و تدقیق کرد.

انجمن عدلی و قوانین بر ریاست سنا تور محمد هاشم مجددی دایر شده و در مورد قانون انتخابات شوری تدقیق بعمل آورد.

در جلسه انجمن سماع شکایات که بر ریاست سناتور عبدالباقی مجددی دایر گردیده بود مدیر املاک ولایت کابل اشتراک کرده به سوالات اعضای انجمن توضیحات داد.

انجمن داخله و بناروالی ها که ریاست آنرا سناتور گل احمد ملکیار بعهده داشت در باره تهیه آب مشروب ولایات و مسئله پاسپورت که از مجلس عمومی به آن انجمن محول گردیده بود غور و تدقیق بعمل آورد.

انجمن عدلی و قوانین بر ریاست سنا تور محمد امین خوگبانی جلسه کرده و روی موضوعات مربوط غور و تدقیق کرد.

در جلسه انجمن امور مالی و بودجه که به ریاست سناتور محمد اشرف مشرقی والدایر شده بود بناغلی غلام احمد پوپل رئیس انحصارات دولتی و بناغلی دوست محمد فضل

در انجمن امور مالی و بودجه که بر ریاست سناتور محمد اشرف مشرقیوال دایر شده بود به اساس فیصله مجلس عمومی مشرانو جرگه بر بودجه انکشافی وزارت عدلیه مجددا غور

رئیس دخوراکی مواد او عامه ارتیاء و موسسه شرکت کرده و بسوالات سناتوران در مورد بودجه انکشافی سال ۴۶ این دو ریاست توضیحات دادند.

و تدقیق بعمل آمد و هم بودجه های انکشافی بناروالی کابل و ریاست هوایی ملکی در این انجمن تحت تدقیق قرار گرفت.

در جلسه عمومی ۲۷ سرطان مشرانو جرگه بودجه انکشافی سال ۴۶ وزارت عدلیه، ریاست املاک و اسکان با اساس نظریه انجمن امور مالی و بودجه آن جرگه پس از بحث و مذاکره به اکثریت آراء تایید و تصویب گردید.

دکتور نور علی وزیر تجارت در جلسه عمومی مشرانو جرگه اشتراک کرده و به سوالات سنا توران با اساس بودجه انکشافی سال ۴۶ آن وزارت در باره وضع تجارت و اقلام صادراتی و وارداتی کشور توضیحات داد.

همچنان در این جلسه نظریه انجمن امور مالی و بودجه آن جرگه در باره بودجه انکشافی وزارت زراعت و آبیاری نیز مورد بحث قرار گرفت.

جلسه ساعت ۹ قبل از ظهر به ریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه دایر گردیده و تا ساعت چهار بعد از ظهر دوام کرد.

جلسه ساعت ۹ قبل از ظهر بر ریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه در حالیکه چهل و یک تن از سنا توران حضور داشت دایر گردیده و تا ساعت سه و سی دقیقه بعد از ظهر دوام داشت.

در این جلسه چهل و شش تن از سناتوران حضور داشت.

نظری به تاریخ افغانستان

(هند- اروپایی) اطلاق میگردد. طوایف آریاییها از جمله نژاد سفید بشر بود و قسمت بزرگ اقوام سفید پو ست را تشکیل میدهد. اما آریایی ها (بمعنی خاص) یکعده مردمانی هستند که بین بحیره خزر و دریاچه گنگا (هند) مسکن داشته اند.

کلمه آریانا که مشتق از (آریا) میباشد مفهوم ره‌ایشگاه مردم نجیب‌آقا، شجاع و امثال آنرا داشته است. بلخ یکی از شهرهای بسیار مشهور و آریاییهای باستان بوده است. نام قدیم آن بکتیریا (یابخدی) میباشد. بخدی اولین شهر بزرگ و مشهور تاریخی افغانستان است که از هزاران سال قبل مرکز پادشاهان آریایی آریانا بشمار رفته است. بخدی مرکز باختر و اولین شهر تاریخی آریانا است که در آن بقول مورخین نظام شاهي نخستین کشور بمیان آمده است. کتاب آوستا که مهمترین یادگار تاریخی این مملکت میباشد شهر بخدی را بشکل يك (شهر بزرگ) و زیبا و دارای بیرقهای بلند) وصف میکند. در دوره نهضت اسلام بلخ (بخدی) ملقب به (ام البلاد) یعنی مادر شهر ها گردید. فردوسی شاعر و سخنور معروف در کتاب منظوم تاریخی و رزمی جاویدان (شاهنامه) خویش عظمت و پهلوهای شکفت آور تمدن آریانی کیهن را ترسیم و تجلی بخشیده است.

ابن سینای بلخی، فیلسوف، روانشناس و طبیب حاذق شرق در همین دیار متولد و متوطن بوده است و وجود لاجو رد در بد خشان افغانستان که درازمنه قدیم منحصر بهمین خاک بوده و در سایر ممالک از آریانافروستاده میشود. روابط دیرینه این کشور را باممالک کیهن جهان در زمانه های قبل تاریخ و عصرهای تاریخی قدیم نشان میدهد.

آریاییهای افغانستان در ابتدا طی قرون متمادی یکتو حیات بدوی را بسر می بردند. مالداری و زراعت (گله داری و کشاورزی) پیشه عمده آنها را تشکیل میداد.

اساس زندگی آنها بر شالوده خانواده و قبیله بنا شده بود. بالاخره آریاییها کیهن بعد از سیر یکسلسله تحولات اجتماعی بتاسیس شهرها و بلدیها پرداختند. در نتیجه مدنیت (ویدی) آریانا بوجود آمد.

چونکه مفکوره مذهبی آریاییها مبین برستایش عناصر طبیعت بوده لهذا تو صیف این عناصر در منظومه های زمینبنده و سرود

افغانستان قبل از قرن ۱۹ در قاره آسیای مرکزی، نفوذ بزرگی داشته و فعالیت های آن در بین رودخانه آمو و دریای سند و ماورای آن صفحه تاریخ درخشان و برجسته این قسمت آسیا را تشکیل میدهد. شواهد فراوان اعم از آثار باستانی و تاریخی نشان میدهد که افغانستان دارای تمدن افتخار آمیزی بوده و صفحات برجسته آنرا میتوان با تاریخ پرافتخار سایر مناطق زنده دنیا مقایسه نمود.

مناطق کشمیر، پشاور، بلوچستان، خراسان و ماوراءالنهر چندین مرتبه در ادوار مختلف تاریخی با افغانستان امروزی مزج بوده و یک کتله واحد سیاسی را تشکیل میداده اند. کشورهاییکه در بالا از آنها تدرک رفت. از نگاه جغرافیایی، کلتوری و فرهنگی با هم شباهت و علامات مشخصه مشترک دارند.

بالخاصه دو کشور افغانستان و ایران نزدیکترین روابط دینی، تاریخی، فرهنگی و حسن همجواری را دارا میباشند. گذشته ازین تاریخ قاره آسیای میانه بما گواهی میدهد که افغانستان در نقش (قلب آسیا) صفحه متحرک مقدرات کشورهای ایران، آسیای مرکزی و هند بوده است. چنانچه بطورمثال بگفته یکی از محققین شرق شناسی «تنگه خیبر گومل اراضی آزاد و هموار سند را بروی آفتابان افغان نشین (مردمان آشیانه عقاب) باز نگمیداشته است «دره خیبر در طی قرون متمادی معبر مهاجرین، تاجران، مهاجرین و فاتحین طوایف مختلف بوده است تنگه خیبر و فرمانروایان (آشیانه عقاب) تاریخ سرزمین هند (هندوستان و پاکستان امروز) را سروصورت خاصی بخشیده است.

نام قدیم افغانستان (آریانا) بود. این نام در کتاب (اوستا) آمده است و بهمین منطقه آسیای میانه اطلاق میگردد. در دوره اسلام اسم (خراسان) جای نام آریانا باستان را گرفت. بالاخره نام (افغانستان) در قرن نهم و بسعت یافته و بعوض نام خراسان مستعمل و متداول گردید. امروز نام ملی و رسمی باشندگان مردم این کشور مرد خیز (افغانستان) میباشد.

آریا بیبا

طوایف آریایی (بمعنی عام) بمردمان اصیل

هایکه داشتند، جلوه گر است. منظومه ها و سرود های آریاییها بشکل (ادبیات شفاهی) بوده و بعضا سابقه چهار هزار سال پیش از امروز دارد. ادبیات آریای کهن بمرور قرن‌ها از دهن به دهنی گشته و در سینه ها محفوظ مانده است.

دوره ویدی

در دوره مدنیت ویدی آریانا، دو نوع مجالس مشوره موجود بود که یکی آنرا بنام (سبها) و دیگر آنرا بنام سمیتی) یاد میکردند. برای اجرای بازیهای ملی هم استفاده میکردید بزرگ محل مناسبی را تعیین و تخصیص داده بودند. مردمان محلات اعم از مرد و زن در آنجا اجتماع کرده، معاملات و دعاوی خود شان را بحث و فیصله میکردند. ازین محل برای اجرای بازیهای ملی هم استفاده میکردید در مجالس سمیتی صرف اشراف و اعیان آن زمان حق اشتراك داشتند. درین مجلس شخص شاه هم حضور بهم میرساند نظیر این مجالس راهنوز هم میتوان در جرگه های (مجالس شوری و اعیان) افغانستان دید.

زنان و مردان آریانان زندگانی آزاده نه داشته در مجامع عمومی مخصوصا در (سامانه) که یک نوع میله عمومی بود جمع شده و جوانان به اساس عشق همسر اختیار میکردند. آریاییهایی باستان بزن و زیبایی احترام و علاقه فراوان داشتند یکی از سرود های آنروز لوزم ازدواج را چنین بیان میکند. (زن برای مرد همان اندازه ضرور است که زه برای گمان) آریاییها قدیم مردمان دل آزاد و سرشار بودند ورزش ها و بازیهای آنها عبارت بود از: پهلوانی اسب دوانی، عراده سواری، شکار، شعرسرایی رقص، ساز و آواز و غیره آریاییها مردم شجاع و رزم آراء بودند. رو حانیون و شعرا بواسطه ادعیه و اشعار روحیه شهادت در ایشان تقویه میکردند.

مشروب مشهور آنها عبارت از (سوما) بود که از عصاره یکنوع گیاه کوهی و شیر و غسل ساخته میشد. این مشروب که اثر خمار و نشه از آن هویدا بود. صیغه مذهبی هم پیدا کرده بود در دوره (ویدی) طوایف آریایی از بخدی بطرف جنوب هندوکش سرازیر شده و بالاخره در هند منتشر گردیدند.

در حدود هزار سال قبل از میلاد، مدنیت (ویدی) بعد از اصلاحات و تکامل بشکل مدنیت (روستایی آریانا) پدیدار گردید.

دوره زردشت

درین دوره زمینه های حیاتی، فکری و مذهبی آریانا برای قبول یک ذهنیت جدید و تکاملی مساعد بود. بالاخره این تطور و

انقلاب اجتماعی هم در شخصیت یکنفر (ریشی) بزرگ آریایی موسوم به (زردشت) تجلی نمود، زردشت یک مرد مطلع، دانا و فرزانه بود. زردشت در حوالی قرون پنجم الی دهم قبل المیلاد بداخل (یادر نواحی) افغانستان امروزی میزیسته است. زردشت کوشید تا خرافات اجتماعی آنروز را از اذهان مردم زدوده آنچه مفید بود حفظ و آنچه به آن نیازمندی محسوس میگردد تازه بمیان آورد. زردشت یک شاعر حکیم سر زمین آریانا ی باستان نبود. موصوف را میتوان مؤسس نهضت و رفورم اجتماعی مردم روستایی آریانا نامید. زردشت مردم را به یکتا پرستی دعوت و کتاب مذهبی خود را بنام (اوستارا) با آنها عرضه کرد.

در حرحال آیین اوستایی بر اساس مبارزه بین دو قوه (نیکی و بدی) بنیافته و انسانرا در اختیار یکی ازین دو، مختار میداند. بهمین لحاظ زردشت مردم را به پندار نیک، گفتار نیک و کردار نیک توصیه میکند و اوستا (اهورا مزدا) را حاکم مطلق و برتر از هر دو قوه نیکی و بدی می شناسد آئین اوستا در باختر از پور خود تا پنجاه سال صاف و خالص ماند، بعد از آن وقتیکه در فارس هخامنشی رفت مخلوط با معتقدات سامی گردید. در دوره فتوحات مسلمین انحطاط مراسم و آئین اوستایی آغاز گردید. در آئین اوستایی مثل ویدی پرستش عناصر طبیعی نبود ولی احترام آن باقی ماند، که از آنجمله آتش مقام مهمتری داشت.

آشوری ها و هخامنشی ها

وقتیکه آریانا کانون مدنیت و تهذیب اقوام آریائی بود، آشوریها و هخامنشی های مقتدر نظر تسلط را بر این کشور داشتند. ضحاک سامی (پیش آهنگ) آشوریها در سر زمین آریانا از طرف فریدون جانشین جمشید پادشاه افغانستان بالاخره شکست خورده و سرکوبی گردید قوای ملی آریانا چندین سال در برابر هجوم هخامنشی و سیروس مقاومت و ایستادگی کرده است. سیروس کبیر (۵۴۹ - ۵۲۹ ق. م) و داریوش (۵۲۲ - ۴۸۵ ق. م) بالاخره سرزمین آریانا را در دره دو طرف هندوکش فتح کرده و آنرا بدو حصه تقسیم کردند: - که یکی آن موسوم به کندهارا و دیگری موسوم به باختریا میباشد. تاثیر واقعی فتوحات سلاله هخامنشی در آریانای کهن بیشتر از نگاه ثقافت و فرهنگ بوده است

اسکندر مقدونی

تاسیاست لشکر کشی اسکندر مقدونی مشهور به کبیر باین منطقه از جهان در سال ۳۲۹ قبل از

بین ممالک چین، هند و امپراطوری روم گردید. ابریشم تر کستان چینی از راه افغانستان سر زمین هند و روم میرفت. پشم، لاجورد، صمغ و غیره مواد و محصولات آریانا را تجار (بازرگانان) ممالک شرقی حوزه بحیره روم خریداری کرده و در بازار های امپراطوری روم بفروش میرسانیدند. سرمایه افغانستان در چین خریدار زیاد داشت. عایدات مهم آریانا در آنوقت از محصول ترانزیتی اموال ممالک چهار اطراف آن، بدست می آمد.

افغانستان در بین قرون اول السی هفتم عیسوی، یک مرکز فعال تبلیغات فرهنگ و ترویج مذهب بودائی بوده است مبلغین و مباشرین بزرگ مذهب بودائی از مراکز خویش در خاک افغانستان (یعنی از بلخ، بگرام و جلال آباد) بسمت های مختلف بمناطق دور دست سیر و سفر میکردند و به تبلیغ دیانت و تعلیمات بودا می پرداختند. دره بامیان که تقریباً ۸۲۰۰ فت از سطح بحر ارتفاع دارد یک مرکز بزرگ بودائی در دامنه قتل بر برف هندوکش بوده است. دره بامیان در شاهراه رفت و آمد بین هند و چین واقع بود. صد ها مغاره های بود و باش که در سینه سنگلاخهای دره بامیان با اشکال منظم حفر و با نقشهای زیبا رنگ آمیزی شده است از عمر طلانی تمدن بودائی درین سر زمین بخوبی گواهی میدهد و مجسمه بودایی بارتفاع ۱۷۵ فت و دیگری بارتفاع ۱۱۵ فت بعد از گذشتن زیاده از هزار سال باز هم برای سیاحت این منطقه جالب و شگفت انگیز میباشد. در اواسط قرن هفتم میلادی هیوان تسانگ (جهان گرد چین) از قسمت شرقی افغانستان عبور نمود و کمی بعد از آن سلسله سلاطین چین بنام تانگ ترکهای غربی را مغلوب و منقرض ساخته برای مدت یک قرن از (۶۹۰-۷۵۱) میلادی یک تعداد قبایل شمال و جنوب جبال هندوکش تحت سلطه امپراطوری چین درآمدند.

ظهور و نفوذ اسلام در افغانستان :

افغانستان از ۱۲ قرن باینطرف یک کشور اسلامی میباشد. هیچ مذهب و دیانت دیگری در عقول و فکور مردم افغانستان بمانند اسلام تأثیر عمیق و ریشه دائمی نینداخته است. نهضت پیشه گان عرب و پیش آهنگان دین مبین اسلام، برای پیشبرد اصول اسلام که بر بنای توحید آزادی، مساوات و عدالت قرار داشت، کمر همت بسته، ایثار و فداکاری را درین راه و طیفه دینی خویش پنداشتند. لشکر مجاهدین اسلام در مقابله با اردو های دو امپراطوری بزرگ جهان (روم و فارس)

میلاد مسیح شروع و در سال ۳۲۵ قبل از میلاد خاتمه یافت. اسکندر کبیر بعد از آنکه مقاومت شدید مبارزین ملی افغانستان باستان را در هم شکست سلطه خویش را درین منطقه پهن کرده و بالنتیجه افغانستان تحت نفوذ فرهنگ و زبان یونانی واقع شد. آثار باستانی و بقایای تمدن (یونان - باختری و سرزمین امروزی افغانستان از یکدوره مهم سر زمین تاریخی آریانیهای قدیم حکایه میکند.

بعد از رویکار آمدن سلسله موریان هند، آشوکا پادشاه مقتدر موری سلطه و نفوذ خویش را تا اراضی قریب جنوب سلسله کوه های هندوکش قلم کرد. بتوجه آشوکا مذهب بودائی درین کشور داخل و در ظرف پنجصد سال در اکثر مناطق شرقی افغانستان پهن و منتشر گردید.

باین ترتیب دیده میشود که سه دسته افکار مذهبی بمرور زمان در آریانا جمع شد. اول: - دسته آویستانی ملی، دوم یونانی و سوم پیروان مذهب بودائی. در صنایع و امور هنری آریانا هم یکنوع تبدل و اختلاط واقع شد. از یکطرف صنایع مشهوره (یونان و باختری) و از جانب دیگر مکتب صنعتی (گریکو بودیک) بمیان آمد. صنعت یونان و باختری آنقدر ترقی و پیشرفت کرد که نشر آن انقلابی در زمینه صنعت آسیائی تولید نمود.

و حتی صنعت ساسانی فارس هم ازین منبع آب خورد.

دوره کوشانیان

در دوره دوم امپراطوری کوشانیان کانیسکا (در حدود ۱۲۰ میلادی) به تخت سلطنت آریانا جلوس کرده کانیسکای کبیر از زمره مقتدر ترین امپراطوران کوشانی افغانستان است. نام این شخص در ممالک هندوستان و چین نیز مشهور بوده، یکی از پایتخت های آن کایسا (یا بگرام امروزی در شمال کابل) و دامنه امپراطوری او بعلاوه آریانا شامل حوزه تام و ترکستان چین، و شما لغرب هند و سواحل گنگا بوده است. آثار تمدن این دوره را نیز در موزیم کابل میتوان بخوبی ملاحظه و مشاهده نمود، دوره عروج امپراطوری کوشانی در آریانا نیز یکی از مهمترین ادوار تاریخی افغانستان بوده و در رشته های حیاتی مملکت از قبیل صنعت، دیانت، ادبیات، تجارت و معارف و غیره ترقیات محسوس رخ داده است. اصلاحات فواین مذهبی یکی از نشانه های نهضت های عرفانی این دوره است. افغانستان درین دوره مرکز تجارت و روابط اقتصادی

همچنان افغانها بزرگترین رجالی در علم و فن به تمدن اسلام اهداء نمودند از قبیل :- ابو موسی جابر بن حبان خراسانی (کیمیادان معروف قرن دوم) . محمد بن موسی خوزمی (ریاضی دان بزرگ قرن سوم) ابن قتیبه مروزی (عالم جامع قرن مذکور) امثال آن .

دوره سامانیان

در زمان سامانیان اشخاص محلی درافغانستان حکومت مینمودند و در اواسط قرن دهم میلادی یکی از سرداران سلجشور دولت سامانی بنام البتگین شهر غزنی را تحت کنترل خود در آورده و جانشینان او (بالخاصه سلطان محمود غزنوی) سراسر خراسان و سر زمین هند را تا پنجاب ، مالتان و گنگا بزیر تسلط خود در آوردند . دولت غزنوی یکی از مهمترین و درخشانترین ادوار تاریخی افغانستان را تشکیل میدهد . سلطان محمود امپراطور افغانستان که پسر سبکتگین است در تاریخ نظامی و ادبی دنیای شرق مقام بزرگی دارد محمود غزنوی در سال ۹۹۳ هجری به تخت سلطنت غزنی جلوس نمود . سلطان محمودم از نظر دین وهم از نظر اداره ، افغانستان را وحدت بخشید و آنگاه سیاست و علم و ادب کشور را ترقی داد . محمود دین مبین اسلام را با سعی بلیغی در آن طرف رودخانه سند پیشراند و تا سونمت رسید و باینصورت گویا خدمتی بعالم اسلام نمود . سلطانمحمود زبان و ادب دری را بنوعی از راه تشویق پرورش نمود که نظیر آن کمتر در تاریخ دیده میشد . بتوجه سلطان محمود شهر غزنی یکی از مراکز مهم و مشهور آسیائی قلمداد گردید .

الحاصل محمود غزنوی ، در دوره اسلام افغانستان بزرگی از حیث سیاست ، نظام،علم و ادب ، تجارت وصناعت وسائر شئون مدنی تشکیل نمود . از بعضی عرفا و شعراى دوره سلطنت غزنویان قرار ذیل نام برده میشود:- ابوریحان بیرونی ، احمد حسن میمندى ، فردوس طوسی ، فرضی سیستانی ، عنصری ، منوچهری ناصر خسرو وامثال آن . شاهنامه فردوسی و تاریخ بیهقی در زمره آثار ادبی وتاریخی جاویدان این دوره محسوب میگردد . بقایای تمدن دوره درخشان و پر افتخار غزنویان را امروز نیز میتوان بدخل موزیم ها ، در شهر های غزنی و لشکر گاه (بست) مشاهده نمود. خلاصه دوره شهنشاه غزنه سلطان محمودکبیر که بنام او شاعر بزرگ فردوسی ، شاهنامه خود را اهداء کرد . رقیب عظمت و شکوه

فاتح و مظفر گردیدند . اسلام در قرن نهم میلادی با پیروزی کامل بجنوب هندوکش راه پیدا نمود .

پیغام توحید ، عدالت و مساوات دین اسلام از افغانستان بقا هند منتقل ومنتشر گردید .انتشار دین اسلام وشریعت انور محمدی(ص) انقلابذهنی، فکری واجتماعی بی سابقه ایرا در کشور پهناور هند ایجاد کرد، یکتاپرستی ، برادری و برابری ، ایثار و از خود کنده ری جای شرک بست پرستی تبعیض طلبی و ستمگری را گرفت . ظهور پیغمبر اسلام ، نزول قرآن ، مبارزات خلفای راشدین و مجاهدات سائر رهبران خیرخواه و نیکوکار اسلام مشعل علم و عرفان دراکناف جهان فی الجمله در افغانستان ، افروختند و بیرق تمدن پر افتخار جدید را هر جا که یا گذاشتند بر افراشتند .

بعد از انکشاف و وسعت امپراطوری اسلام، حکام محلی و ایالتی اعلان خود ارادیت و استقلال کردند افسر مشهور افغانی (ظاهر هراتی) و یعقوب لیث صفاری (زابلی) علیه خلیفه اسلامی قیام کردند و کابل در سال ۸۷۱ میلادی بتصرف سلطان ملی درآمد ظاهر هراتی مشهور به ذوالیمین ، بغداد و کشور های عربی را اشغال کرد و سپس خراسان، مرکز امپراطوری اسلام گردید .

ظاهر مردمال اندیش ، مجرب وعا قل بود، ظاهر در سال ۲۰۶ هجری استقلال افغانستان اسلامی را اعلان و نام خلیفه عباسی را از خطبه بیفگند . باین ترتیب گویا بعد از دو قرن کشش و کوشش بالاخره افغانستان موفق شد استقلال خویش را در مناطق مفتوحه شمال و غرب کشور در مقابل عرب اعلان و تحکیم نماید .

عربها از دو نعمت بزرگ برخوردار بودند:- یکی دین متین و زرینی چون اسلام ودیگری زبان توانگر و حیرت انگیزی چون زبان عرب، قرآن مجید ، شریعت اسلام و زبان عرب بقسمت اعظم معمور جهان رسانیده شده و مقبول افتاد ، در قرن اول هجری همینکه افغانها بقبول اسلام شروع کردند در زبان عرب و علوم و معوده اسلامی چون قرآن ، تفسیر، حدیث و فقه پیشرفته رجالی مانند امام اعظم ابو حنیفه نعمان (کابلی الاصل امام احمد بن حنبل مروزی ، ابن المبارک مروی ، حافظ ابی عبدالله محمد بن نصر مروزی ، ابو داود سجستانی و امثالهم تا قرن سوم هجری به دنیای اسلام اعطا کردند .

شاهرخ و اخلاف او بزخمهای دست چنگیز و چغتائی مرهم نهادند به تعمیر مجدد افغانستان تعلیم و تربیه ، علم و ادب ، ترویج فن و تکامل صنعت در افغانستان خدمات زیاد کردند آثار قیمت دار و عمارت مجلل و باشکوه شاهرخ و گوهر شاد ملکه محبوب او هنوز در خرابه های هرات و مرو و مشهد موجود است . زیچ معروف (الیغیگی را هرکس می شناسد و نام نامی سلطان حسین بایقرا و امیر علیشیر نوائی را هر آدمی احترام مینماید . رجال معروف افغانی چون جامی شاعر ، خواند میر مورخ، بهزاد نقاش (که بر فرائیل شرق ملقب شده) و میر علی خطاط همه درین دوره ، جهان ادب و فن را روشنی می بخشیدند .

دوره تیمورپا

بهر صورت دولت تیموری افغانستان یقین دوام نموده بالاخره بواسطه ظهور دولت های صفوی فارس و شیبانی ماوراءالنهر روز بروز دائره سیاسی شان محدود میگردد تا آنکه از بین رفته و جای خود را در افغانستان شمالی و غربی بحکومت های مذکور و در افغانستان شرقی بدولت نو احدات بابریه هند گذاشتند باینصورت گویا افغانستان بار دیگر بخرابی و تجزیه سوق گردید .

دوره بابر

در اوایل قرن دهم هجری (بابر) یکی از نواسه های امیر تیمور کورگان در کابل به تشکیل یک حکومت قوی موفق گردید . بابر در سال ۹۳۲ هجری از افغانستان باستقامت هندوستان (هند و پاکستان) سوقیات کرده و بعد از جنگ های چندی بالاخره دولت لودی افغان را در حوزه گنگا منقرض و سلطنت خویش را اعلام نمود .

بابر مثل شاهرخ مفتون و پروریده تربیت و تهذیب افغانی بوده ، کابل را بسیار دوست داشت و بنابر این وصیتش بعد از مرگ در کابل دفن گردید .

دوره سوری

شیر شاه افغان سوری در نتیجه جنگ های سختی که با همایون پسر بابر نمود او را بکشور فارس فرار ساخته مجددا شهنشاهی افغان را در کشور هند اعلام نمود . بعدها نفوذ و سلطه افغانها در هند بمرور چیده شده و از جانب دیگر صفویها ولایات هرات ، نیشاپور ، سیستان ، مرو و قندهار را از دست از یک امراء محلی افغانی و از دولت بابریه هند گرفته ، مدتی تحت اشغال خویش قرار دادند . شهر مشهور هرات بدست اجانب

دوره غوریان خلفای بغداد بود امپراطوری غوریان که مینار یاد بود گورنر افغان قطب الدین ایبک تاهنوز در قلب هند سر بفلک ایستاده است . دوره با افتخار کشور ما شمرده میشود تمدن درخشان اسلامی نیم قاره هند در قرن ۱۲ و در نیمه قرن سیزدهم هجری مرهون مساعی شاهان سلسله غوری افغانستان میباشد . در دوره سلطنت غوریان ، علم و صنعت انکشاف پیدا کرده و یک دارالعلم اسلامی بزرگ در هرات بنیان گذاری گردید . خواجه عبدالله انصاری ، نظامی عروضی ، سنائی غزنوی ، خراسانی ، شیخ عطار و مولانا جلال الدین رومی (بلخی) در زمره عرفا و نویسندگان نامی این دوره محسوب میگردد .

در سال ۱۲۳۳ میلادی آخرین سلطان از سلسله غوریان که در افغانستان حکومت مینمود بدست سپاهیان مغل کشته شد و پس از مرگ او قسمت اعظم از منطقه افغانستان ضمیمه امپراطوری مغل گردید و یکی از نواسه های چنگیزخان مغل (هلاکو خان) با لقب خان دوم زمام امور حکومت ایران ارمنستان و عراق را در دست گرفت . در دوران حکومت مغل تقریباً کلیه شهر ها و آبادی های افغانستان نابود و ویران گردید و دیری نگذشت که این منطقه مورد تاخت و تاز امیر تیمور لنگ نیز واقع گردید .

در هر حال تمدن افغانستان اسلامی که از قرن اول هجری آغاز و در قرن شش هجری قوس صعودی خود را می پیمود . در اوایل قرن هفت هجری از صرصر خزان دهشتناک هجوم خونین و آتشین مغل از پا در افتاد بعد ها آنچه باقیمانده بود تیمور لنگ بر باد داد. آنها عظمت و جلال هفت قرنه کشور معظم خراسان در دمی به آغوش تاریخ مدفون گردید. اینست که دیگر برای قرنها ممکن نشد . افغانستان از آن صدمات مادی و معنوی قذعلم نماید . قرن هفتم هجری تنها در تاریخ افغانستان و کشور های اسلامی بلکه در تاریخ بشریت داستان سیاهی است که فراموشی آن مهال است . افغانستان از هجوم چنگیز تا مرگ تیمور یعنی بعد از دو قرن تنزل و انحطاط اجتماعی و زوال علم و حکمت ، بالاخره مجددا پیا ایستاده و راه تهذیب ، تمدن ، علوم و فنون را پیش گرفتند . تیمور در ردیف پادشاهان فاتح و مدبر اما خشن مشرق زمین قرار دارد . شاهرخ جوان ، پسر چهارم تیمور دلدادۀ تهذیب و تمدن هرات و شیفته تربیت و ثقافت افغانستان بود .

دو باره تحت تصرف خویش در آورده و تادهلی شهر های هند آنوقت را مطیع خود ساخت . بعد از احمد شاه بابا امپراطوری افغان آهسته ، آهسته رو بتحلیل و تجزیه رفت سیاست استعماری غرب در شرق و شمال افغانستان قدم ، بقدم پیشرفته ، موجب اغتشاشات داخلی و جنگهای خارجی گردید . این نوع تشنجات سیاسی و نیرنگهای دیپلوماتیکی ، فرصت ترقیات اجتماعی را از دولت های افغانی سلب مینمود . پالیسی حفظ هند دولت انگلستان و سیاست استیلائی ناپلیون کبیر در کشور های مجاور افغانستان چون روسیه و ایران تاثیر نموده و افغانستان میدان عملیات مختلفه سیاسی گردید . در نتیجه معاهده لاهور (۱۲۵۴ ه مطابق ۱۸۳۸ میلادی) و معاهده قندهار (۲۵۵ ه مطابق ۱۸۳۹ میلادی) بین شاه شجاع وانگلیس ، بعلاوه سلب استقلال سیاسی افغانستان ولایات : سند ، ملتان کشمیر پشاور اتک نیز در شرق افغانستان مجزا شد در عوض افغانستان در جنگ اول افغان ها و انگلیس ها غالب شده و دولت ابدالی افغانستان نیز از طرف ملت سقوط داده شد . مبارزین ملی ذیل صفت قهرمانان ملی افغانستان را در جنگ اول افغان وانگلیس کسب کردند .

دوره محمد زایی ها

وزیر اکبر خان ، نواب محمد زمانخان ، شجاع الدوله خان ، محمد عثمان خان تگاو ، نائب امین الله خان لوگری ، محمد شاه خان با بکر خیل ، ملا مومن گلجایی و امثال آن بعد از اغتشاش داخلی افغانستان و فتور امور خانواده سلطنتی ابدالی رشته امور مملکت در کف برداران متعدد وزیر فتح محمد خان افتاد بدین ترتیب دوره سلطنت محمدزائی (که تا الحال در افغانستان دوام دارد) بر سر اقتدار آمد .

امیر دوست محمد خان مشهور بامیر کبیر ، امیر شیر علیخان ، امیر عبدالرحمن خان ، امیر حبیب الله خان ، امان الله خان ، اعلیحضرت محمد نادر شاه شهید و العتوکل علی الله اعلیحضرت محمد ظاهر شاه پادشاه مدبر و معارف پرور افغانستان در زمره پادشاهان معروف سلسله دولت محمد زائی محسوب میگردند . وحدت ملی افغانستان در سال ۱۸۴۱ عیسوی با اثر توجه و مبارزات ملی امیر دوست محمد خان دوباره تامین گردید . در هنگام سلطنت امیر دوست محمد خان لشکر نظامی افغانیان تحت فرماندهی وزیر اکبر خان غازی قوای انگلیس را بشکست های فاحش

خراب و هزار ها نفر بیگناه بقتل رسیده بود . سائر بلاد افغانی نیز در سیستان و قندهار تحت شکنجه قرار گرفته بود . بالاخره يك نهضت ملی و خالص افغانی تازه رویکار آمد .

دوره هوتکیها

دولت هوتکیان افغانستان میرویس نیکه هوتکی تشکیل و دست تسلط صفویها از حصص غربی افغانستان کوتاه گردید . شاهان هوتکی (محمود و اشرف) بکشور فارس سوقیات و فتح کرده سلسله صفویه را در سال ۱۱۳۵ هجری منقرض و فارس را اشغال کردند . سلسله فتوحات و توسعه کشور افغانها با رویکار آمدن نادر افشار (فاتح خراسانی) موقتاً معطل و منقطع گردید . نادر افشار تا دهلی پیش رفته در بار مغلی هند را تابع خویش ساخت . در دوره امپراطوری مغلیها درهند ، مجاهدین ملی افغان از قبیل پیرو روشن خوشحال خان ختک ، رحمان بابا مبارزات ملی خویش را دوام داده و علیه بابرپا همواره مشغول پیکار بودند . کارنامه های این راد مردان ملی در زمره افتخارات ملی اقوام پشتون محسوب میگردد بهر حال اسمای پادشاهان دوره هوتکیها قرار ذیل قابل تذکر میباشد .

میرویس سال تاسیس حکومت ۱۱۲۱ ه - میرعبدالله ۱۱۳۰ - شاه محمود ۱۱۳۱ - شاه اشرف ۱۱۳۷ - شاه حسین ۱۱۴۲ - ۱۱۵۰ هجری قمری حاجی میرویس خان از مردان نامدار و خقدار و باسیاست افغانستان است . شاه محمود يك پادشاه دلاور و بلند همت بود مزیدا قابل توضیح دیده میشود که :-

بیشتر توجه و اهتمام هوتکیها مصروف تحکیم پایتخت قندهار و تسخیر کشور فارس بوده است . باین لحاظ دولت هوتکی ها در داخل مملکت بتوحید اداره سیاسی کل افغانستان موفق نشدند باینهم مبارزات ملی هوتکیها ، برای نسل آینده افغانستان بزرگترین سر مشق خود ارادیت و استقلال خواهی محسوب است .

دوره ابدالی

بعد از مرگ نادر افشار ، احمدشاه بابا (ابدالی) در سنه ۱۱۶۰ ه . ق پادشاه افغانستان شد و مدت ۲۵ سال پادشاهی کرد . اولاده احمدشاه بابا تا یکصد سال درین کشور حکومت کردند . احمد شاه بابا شخص دانا ، دلاور ، رعیت پرور و شاعر بود . احمد شاه بابا بعد از تامین وحدت ملی و اصلاحات داخلی کشور ، عزم بدست آوردن ملک های از دست رفته افغانستان را نمود . احمد شاه بابا تمام ممالکی را که بداخل سرحد طبیعی افغانستان است .

مواجه ساختند .
امیر شیر علیخان ، جانشین امیر دوست محمد خان ، مرد منوری بود ، شیر علیخان کوشید تا اردوی (نظام) افغانی را تقویه نموده و بواسطه تاسیس مدارس و تنظیم ادارات و سازمانها ، مملکت را بترقی و تمدن جدید آشنا بسازد . امیر شیر علیخان از کاردانی و سیاست سید جمال الدین افغانی (مبارزملی و اسلامی شرق) در امور مملکت داری استفاده شایانی نمود . امیر شیر علیخان هنوز تازه قدم در راه تحولات اجتماعی گذارده و استقلال افغانستان را اعلام نموده بود که دولت انگلیس از ارتباط سیاسی او با دولت روسیه بدبرده جنگ دوم افغان و انگلیس را در سال ۱۲۹۶ هجری آغاز کرد . احساسات ملی مردم افغانستان بجوش و هیجان آمده :- قشون انگلیس در کابل و میوند تلفات سنگینی دید در نتیجه انگلیسها مجبور به تخلیه افغانستان گردیدند و سرداران ملی چون جرنیل محمد جان خان غازی (وردکی) ملا دین محمد معروف به مشک عالم . (اندر) . و سردار محمد ایوب خان و امثال آن در تاریخ نظامی افغانستان حصه با افتخاری گرفتند .

در سال ۱۲۳۷ هـ. ق (۱۹۱۹ عیسوی) اعلان جنگ سوم افغان و انگلیس شروع شد و در نتیجه مارشال فاتح این حرب سپهسالار محمد نادر خان غازی (علیحضرت پادشاه آینده افغانستان) علامت فتح و فیروزی حاصل کرد ازین بعد تاریخ افغانستان عوض شده . تمدن جدید در مملکت قبول میشود . ولی بعد از چند سال یک قوت ارتجاعی بنام حبیب الله (رحه سقا) از ضعف اداره دولت سوء استفاده کرده ، حکومت را سقوط و خودش اعلان پادشاهی کرد. مگر بزودی سپهسالار محمد نادر خان غازی فاتح کابل یک قوای ملی تشکیل و ارتجاعیون را مغلوب و دولت جدیدی تشکیل نموده و از طرف ملت بحیث علیحضرت پادشاه افغانستان قبول، مملکت را بطرف تکامل متوجه ساخت . جانشین نادر شاه غازی و شهید علیحضرت المتوکل علی الله محمد ظاهر شاه است که در سال ۱۲۱۰ هجری شمسی به تخت سلطنت افغانستان جلوس فرموده و امروز مصروف امور ترقی و تعالی کشور افغانستان بوده ، تمام وسائل عصری را در راه حصول این آرزو و مرام ملی جستجو و تهیه میفرمایند .

سجایا ، روحیات و فرهنگ ملت افغان

افغانستان سر زمین کلتور و مهمانوازی است . خواص ملی مردم کشور مرد پرور افغانستان را درین سه جمله میتوان خلاصه کرد :-
۱- **یک افغان به گریزندگان و آوارگان باید پناه بدهد .**

۲- **یک افغان ، اصل مهمانوازی را نهایت محترم شمرده ، در منازل و دیار خویش حتی از دشمنان باجبین کشاده پذیرائی نماید .**

۳- **یک افغان ناموس و شرف خویش را بهر قیمتیکه باشد حفظ میکند و تحقیر را با تحقیر و تجاوز را بتجاوز متقابل پاسخ میدهد.**

جمعیت افغانستان بیشتر یک اجتماع زراعتی محسوب میگردد . رسم و رواجهای محلی و عنعنات ملی قبایل افغانیان برای نو واردان مردمان این کشور بار ، بار

جالب توجه بنظر میرسد ، در اجتماع افغان ، ذهنیت ملی و وحدت فکر روز بروز جانشین روحیه محدود قبایلی و نسبی گردیده ، چیزی کارآمد و مشمریت جای مکوره رجحانات لسانی. واصل و نسب را میگیرد اکثریت باشندگان افغانستان را طوائف پښتون تشکیل میدهد . عقاید دینی و مراسم مذهبی طبق قانون اساسی کشور و شریعت انور اسلام آزاد است . تمام افراد طبق قانون اساسی کشور از مزایای حقوق مدنی و سیاسی طور مساوی برخوردارند . قانون اساسی افغانستان که بر مبنای دین مبین اسلام استوار است طبقات (ممتاز و حقیر) اجتماعی را نپذیرفته است .
وحدت عمل و چگونگی استحکام بنیاد ملی

امتحا ن شده و نتایج مثبت آن امروز درج صفحات تاریخ درخشان این کشور میباشد .
دکتور (ویلبر) نویسنده معروف و عالم مبرز اجتماعی امریکا در کتاب خویش راجع به افغانستان چنین مینگارد :-

اجتماع افغانستان با وجود نا متجانس و متباین بودن طوائف آن ، يك ملت واحدی میباشد که دارای اوصاف بخصوص و مشخص است . عواملیکه طوائف این کشور را باهم مزج نموده و در نتیجه بحیث یک کتله واحد در آورده است قرار ذیل میباشد :-

تعلیمات حس برآدری و برابری بر مبنای دین اسلام ، احترام بزعامت پیشوایان قومی ، عشق با آزادی وقایع تاریخی برهنگامه وانگیزنده تاریخ درخشان و یادگار های پر افتخار باستانی ، رقابت بین امپراطوریهای دول معظم همسایه و بالاخره بصحنه آمدن زمامداران رشید و رهبران دوراندیش . دکتور ویلبر راجع بروحیات و خواص مردم افغانستان چنین اظهار میدارد :- (مردم افغان ، زحمت کش ، برده بار ، ناموس نگهدار ، متدین ، ساده و بی آرایش، مهمان دوست و محافظ عقاید می باشند .)

دکتور (ویلبر) مزیداً چنین می نویسد که :-
(افغانها جز از طرف رهبران خود آنها از جانب اغیار به آسانی تحت تسلط و نفوذ درآورده شده نمیتوانند . از عجائب حقایق تاریخی کشور افغانستان یکی اینست که :- دین اسلام (۱۳ قرن قبل) در آسیای میانه بهمقابل مذهب بودائی قیام کرد و در نتیجه قائم مقام آن گردید . دین عیسویت که ۲-۳ قرن قبل از اسلام تارو و سمرقند رسیده بود بافغانستان نرسیده است . حتی گفته میشود که یکنفر عیسوی هم در آنوقت نتوانسته بود بسرمین افغانستان نفوذ نماید .)

در هر حال ، نکته دیگر اینکه مردم افغانستان را از نگاه سطح اقتصادیات میتوان بسدهسته تقسیم کرد :-

- ۱- طبقه ثروتمند .
- ۲- دسته متوسطین .
- ۳- گروه نادر و کم بضاعت .

صنعتی شدن کشور مطابق پروگرامهای اجتماعی و اقتصادی که از طرف مقامات دولت اتخاذ گردیده است . هموار ساختن تفاوت سطح زندگی را در آینده تا جائیکه ممکن است بین طبقات بالا و پائین اجتماع ملحوظ نظر قرار داده است . بناء تمایل بازدیاد فیصدی کارگران و طبقه متوسط روز بروز زیاد شده میروند . کلتور و ساختمان اجتماعی ملت افغان

بسته و مفید نیست . موقع کسب علم ودانش تا شش سال در مدرسه برای همه پسران و دختران کشور اجباری قلمداد شده است . تعلیمات بالاتر از آن اختیاری بوده و انتخاب نامزد شوندگان مکاتب (دانشکده) ثانوی ، عالی و پوهنخی ها (دانشگاه ها) باساس استعداد و تشبیت لیاقت شاگردان صورت میگیرد . تعلیم و تربیه در سراسر مکاتب و (دانشکده) های افغانستان طور مجانی (رایگان) میباشد . اجتماع افغانستان متحرک ، باز وانعطاف پذیر است . قانون اساسی کشور امکاناتی را بار آورده است که هر افغان میتوانند در صورت کسب لیاقت بگرمی صدرات برسد . عوامل مهمه ایگه باعث هم آهنگی فکر ، اتحاد عمل و پختهگی کلتور خاص افغانی میگردد اینهاست موسسات و مدارس عرفانی ، انکشاف صنایع ، وسایل مخابرات ، وسائط انتقالات و مواصلات ، تعلیمات مشترک پسران و دختران در مدرسه ها و دانشگاه ها ، ازدواج ها ، فعالیتهای ورزشی ، همکاری و مبارزات روشنفکران جوان اینک و بالاخره فعالیت های اجتماعی احزاب سیاسی . مردم افغانستان به بازی های ملی و ورزشهای بدنی علاقه فراوان دارند .

بازیها و ورزشهای مشهور ملی امروزه افغانستان عبارتست از :-

این ورقصهای محلی ، بزکشی ، اسب سواری ، شکار ، پهلوانی ، نیزه زدن ، تیراندازی ، توپ دنده ، فتنال ، اتلتیک و سائر ورزشهای مروجه غربی ، ساز و سرود مقام خاصی در کلتور مردم افغانستان دارد . آهنگ های مختلف ملی افغانی و بعضاً آهنگ های خارجی در بین مردم شنونده زیادی دارد ، بعضی سراینندگان معروف و محبوب امروزه افغانستان قرار ذیل معرفی میگردد :- استاد سر آهنگ استاد رحیم بخش ، استاد شیدا ، استاد یعقوب قاسمی . بنا غلو خیال ، خلاند ، هم آهنگ ، بیلتون ، ناشناس وامثال شان . در زمره خانمهای سراینده ، میرمن رخشانه ، پروین ، زیلا . رعنا و ... شامل میباشد . استاد محمد قاسم مرحوم و خدای نظر فقیه نیز در زمره سراینندگان معروف و محبوب معاصر کشور محسوب میگردد .

شعر و شاعری در محافل ملی و ادبی افغانستان نیز رونق خاصی دارد . در زمره شعرای معروف و محبوب معاصر وطن ذوات ذیل شامل میباشد :- استاد ملک الشعراء بیتاب ، استاد خلیلی ، استاد محمد ابراهیم خلیل ، بنا غلو نوید . عبد ا لرحمن

نمونه ترجمه دری لندی پشتو بشرح ذیل
تقدیم میگردد :-

۱- پر کوه های بلند خدا نظر لطف دارد.
قلل آنها را از برف سپید و دامن آنها را
از گل پر میکند .

۲- ای گلیکه بر کمر کوه شگفته ئی !
آبیاری تو بخش من است ، نمیدانم تو بخش
که خواهی بود ؟

۳- دل من طفلیست ، گریه میکند -
از من گلپای باغچه های بیگانه میخواهد .

۴- خدایا مرا گل بساز صحرائی .
تا نسیمیکه از سوی محبوب می آید مرا
باهتزاز پنازد .

۵- گلها از خاک میروید .
محبوب من با اینکه از گل نازکتر است بزیر
خاک میرود .

۶- اگر درمیوند شهید نشدی ،
محبوب من زمانه ترا برای بی ننگی نگاه
میدارد .

۷- هرچه زلف سیاهم میراث و بی صاحب
شود ،

دلپاخته خویش را از جنگیکه برای حفظ
وطن است منع نمیکم .

۸- از جنگ وطن بخون آلوده زخمی بر
گردی ، نادر وقت دوختن زخمپایت بوسه
های گرم بتو تقدیم کنم .

۹- محبوب من سرش را فدای وطن کرد ،
کفن او را با تارهای زلفم خواهم دوخت .

۱۰- به باروت سیاه وبخون سرخ شوی ،
مگر محبوب من با پیکر سالم بی ننگ باز
نگردی .

۱۱- محبوب من آیا وقتی خواهی آمد ،
که تفنگ را برداشته دست بدست بسنگر
برویم .

۱۲- ماه دروسط آسمان رسیده است ،
بی محبوب نمیتوان خوابید یا اینکه من نمیتوانم
بخواهم .

۱۳- تنم مانند برگ سبز حناست ، ظاهر
آن نازه ولی در باطن بخون رنگین هستم .

۱۴- محبوبم بمزاج و ظرافت نمی فهمد .
من بزلفان آشفته او را میزدم دلگیر شد .

۱۵- ای محبوبیکه از يك خنده من مست
شده ئی اگر بوسه بدهم دیوانه خواهی شد ،

۱۶- محبوبم ازمن ، من از محبوب هستم ،
اگر بخواهد مرا در بازار بفرودد با او می
روم .

۱۷- فدای قاصد کوچک شوم يك پیا م
محبوب را دو مرتبه تکرار میکند .

پژواک ، یوسف آئینه اسمعیل مبلغ ، بناغلی محمد
پانیز حنیفی ، محمد رحیم شیدا وامثال آن درزمره
نویسندگان بزرگ موجوده افغانستان ازین
اشخاص میتوان نام برد . بناغلی محمد هاشم
میوندوال ، علامه صلاح الدین سلجوتی ،
بنا غلو عبدالرؤف بینوا ، عبدالحسی حبیبی ،
محمد ابراهیم صفا ، عبدالرحمن پژواک ، روان
فرهادی ، فدای محمد فدائی ، قدیر تره کی استاد
جاوید وامثال شان درامه نویسان معروف
معاصر وطن عبارتند از : - مرحوم عبدالرشید
لطیفی ، استاد محمد اکبر پامیر بناغلی
عبدالغفور برشنا ، بناغلی عبدالقیوم بیسد و
امثال شان .

نقاشان معروف امروزه کشور عبارتند از :-
بناغلو عبدالغفور برشنا ، خیرمحمد سیدمقدس
نگاه ، امان الله ، اسدالله صافی ،
بناغلی گندمی ، امید ، اکرم نقاش وامثال شان .
لندی پشتو مثل سببچه و آئینه احساسات
شیر مرد و زن پشتون (افغان) است . لندی
عبارتست از آن اشعار ملی که شاعر آن معلوم
نیست ولی بمرور قرنهای از دهن بدهن و از
ستینه بستینه برای ابنای کشور بمیراث مانده
است .

سائر خصوصیات (لندی) و نمونه های ترجمه
دری آنرا که به خامه شیوای یکی از نویسندگان
حساس ونایم کشور نوشته شده است ذیلا
اقتباس مینمائیم :-

اشعار لندی همانطوریکه بسیار ساده ،
سلیس و روانست بهمان اندازه از تاثیر زبان
های بیگانه پاکست لندی باساست مستقیم
سیلاب از خود عروض دارد . قسمت اول آن کوتاه
یعنی ۹ سیلاب و قسمت دوم آن دراز یعنی ۱۳
سیلاب (سایبل) است . خصوصیت بارز دیگر
این اشعار همانا خطاب زن بمرد است که در
اکثر لندی ها بملاحظه میرسد . همچنین هر
شعر لندی را میتوان چنان يك نوت موسیقی
ملی دانست که بر چندین طرز و آهنگ های
مختلف سروده میشود . یعنی يك لندی را در
حالات متنوع از قبیل رزم وبزم سفر و حضر ،
سکون و رقص ، غم و خوشی و غیره میتوان
بالحان و آواز های گوناگون موسیقی تطابق
داده سرود .

در کوه های بلند و دامنه های سر سبز ،
در دره های شاداب و دشتبهای پهناور ، در
دهات و شهرها زیر آبنشار و پهلوی غزدی ،
در توله شبان و نی باغبان بالاخره در هر
گوشه سر زمین پشتون ها ازین اشعاریکسان
ساز می روند . اینک جهت توضیح مطلب چند

- ۹- روی آئینه روح است .
 - ۱۰- کلوخ انداز را پاداش سنگ است .
 - ۱۱- اگر آسیای بابه هم است ، نبوت است .
 - ۱۲- در یخ نوشتن و در آفتاب ماندن .
 - ۱۳- علاج واقعه قبل از وقوع باید کرد .
 - ۱۴- دشمن دانا به از نادان دوست .
 - ۱۵- سالیکه نیکوست از بهارش پیدا است .
 - ۱۶- شب در میان ، خدا مهربان .
 - ۱۷- ترس برادر مرگ است .
 - ۱۸- از تو حرکت از خدا برکت .
 - ۱۹- اول سلام باز کلام .
 - ۲۰- چیزیکه عوض دارد گله ندارد .
 - ۲۱- در خانه مور شبمنی طوفان است .
 - ۲۲- برای کسی بمر که برایت تب کند .
 - ۲۳- آب رفته بجوی باز نمیگردد .
 - ۲۴- اجل گرفته بمیرد نه بیمار سخت .
 - ۲۵- آنرا که حساب پاک است از محاسبه چه باک است .
 - ۲۶- انسان بنده احسان است .
 - ۲۷- حساب بمشقال ، بخشش بغرور .
 - ۲۸- نجاری کار شادی نیست .
 - ۲۹- اگر تو ، تو هستی و من ، من نه تو خواهی بود و نه من . اگر من شما شوم و شما من . هم تو خواهی بود و هم من .
 - ۳۰- قطره ، قطره دریا میشود .
- در پایان این قسمت ، خصائص و سجایای افغانستان را یکبار دیگر قرار ذیل خلاصه مینمایم : -
- افغانها ذاتاً مردم بسی آرایش ادب نگهدار ، مہمانواز ، دوستدار مظاهر و مناظر طبیعت متدین (مسلمان) ، ظرافت پسند ، وطن پرست و استقلال پرور میباشند .

پیداوار افغانستان

زرد آلو ، نارنج ، مالته ، آلبالو ، شفتالو ، بادام ، پسته ، نیشکر و لبلبو .

میوه جات افغانستان از نگاه تنوع مزه و کیفیت ممتاز است . گویند تنها در ولایت هرات ۶۲ نوع انگور پیدا میشود . خربوزه - اسقلانی مزار شریف ، از نگاه مزه شیرینی ، نازکی ، و خوشخوری در تمام جهان ممتاز بوده و بعضی اهل خبره آنرا بهترین خربوزه دنیا میدانند .

تنوع ، کمیت و کیفیت میوه جات افغانستان - خیلی طرف پسند و توجه کشور های غربی میباشد . بهمین سبب دوستان امریکائی افغانستان را بعضاً (کلفورنیای آسیا) نیز نامیده اند .

۱۸- از کسب علم دریغ مکن . دوشیزگان بمن از بیسواد بودن تو طعنه میزنند . اشعار فوق الذکر - نازک خیالی ، شہامت و احساسات وطن پروری زنان و دوشیزگان افغان را به خوبی معرفی مینماید . زنان افغان دوش بدوشی مردمان خویش همواره داخل کار زار ها و فعالیت ها بوده اند . در زمره زنان نامدار افغانی که کارنامه های شان زینت بخشای صفحات تاریخ افغانستان میباشد . میتوان ازینها نام برد :-

ملالی ، زرغونه ، رابعه بلخی ، میرمن نازو ، زینب هوتکی ، عایشه درانی و امثال شان مردم افغانستان از قدیم الایام بشعر سرایی ، غزل خوانی ، قصه گوئی و متلک گوئی علاقه داشته اند افغانستان داستانهای فولکوریک جالب و شنیدنی دارد .

مثلاً و ضرب الامثالیکه ورد زبان خاص و عام مردم این کشور میباشد زیاد است : اینک در ذیل سطور هذا نمونه چند از ضرب المثلہای شیرین و پنداندوز افغانی را بزبان دری نقل میکنیم :-

- ۱- به آهو میگویند بدو و به تازی میگویند بگیر .
- ۲- پرسیان ، پرسیان آدم بمکه میرسد .
- ۳- بار کچ بمزول نمیرسد .
- ۴- قدر عافیت کسی داند که به مصیبتی گرفتار آید .
- ۵- بعد از تاریکی شب روشنی است .
- ۶- گوه هر قدر بلند باشد باز هم بر سرش راه هست .
- ۷- بلند پروازی زیاد زمین خوردن سخت دارد .
- ۸- نیت بد ، قضای سر .

طوریکه در قسمت گذشته تذکر رفت . افغانستان یک کشور زراعتی شناخته میشود . تقریباً ۸۵ فیصد مردم بامور زراعت و مالداری اشتغال دارند اراضی مساعد و قابل زرع افغانستان جمعا هشتم حصه کل ساحه کشور را احتوا مینماید . تقریباً ۴۰ فیصله اراضی قابل زراعت افغانستان توسط رودخانه ها و دریاچه ها قابل آبیاری میباشد .

محصولات و پیداوار مهمه زراعتی مملکت عبارتند از :-

کنندم ، برنج ، جو ، جوار ، سائرا انواع حبوبات . پخته ، تمباکو ، کچالو ، پیاز و غیره میوهجات افغانستان عبارتست از : - انگور ، سیب ، ناک ، خربوزه ، تربوز ،

پیداوار جنگلی و درختستان های افغانی میدهد :-
 عبارتند از : - چوبهای چهار تراش و دستنگ
 ذغال ، غسل ، موم و غیره .
 گاو ، گوسفند ، بز ، اسب ، خر و قاطر در
 زمره مواشی مهمه کشور محسوب میگردد .
 مگ ، پشک ، گرگ ، روباه ، شیر و پلنگ
 از جمله سائر حیوانات معروف افغانستان می
 باشد .

افغانستان جنگل زارها و منابع نیروی
 تولید برق آبی بحد کافی دارد پیداوار مواد
 مهمه معدنی کشور عبارتست از :- مس ،
 نقره ، طلا ، آهن ، کروم ، ذغال سنگ ،
 نمک ، لاجورد ، لعل ، نفت و گاز و غیره .

در سالهای اخیر بعضی صنایع خفیه اعمار
 واحداث گردیده است. صنایع مهمه افغانستان
 عبارتند از :- صنعت نساجی ، فابریکهای
 شکر سازی ، موسسات تولید و توزیع نیروی
 برق آبی، چینی سازی، حجاری و نجاری ، تولید
 سمنت ، کانسرف و پیکنگ میوه جات ،
 دستگاههای تیل ، کشی ، ورکشاپها و موسسات
 تخنیکی و غیره صنعت قالین بافی ، نقش دوزیها ،
 زیور سازی و کاشی کاری در زمره صنایع مشهور
 دستی و روستائی کشور شمرده میشود .

وسایط مهمه انتقالات بدخل کشور عبارتند
 از : - موترهای لاری (ترک) ، سائر انواع
 عراد جات و طیاره . (هواپیما) .
 صادرات مهم کشور را اقلام ذیل تشکیل
 افغانستان يك کشور در حال رشد محسوب
 میگردد . کشور های درحال انکشاف ، قرار
 تجارب ، از راه سیستم پلان گذاری بهتر میتواند
 در راه پیشرفت و تسریع نموی اقتصادی کام
 های موثری بردارند بنا سیستم اقتصادی
 مختلط رهبری شده برا ی تامین اهدا ف
 يك دیموکراسی مترقی ، بحیث خط مشی
 حکومت افغانستان قبول شده است .

موقف سیاسی افغانستان

افغانستان باستان (چار راهی) آسیا نامیده
 میشد . سر زمین آریانیان قدیم مرکز داده
 و سند معاملات تجارتی بین ممالک شرق و غرب
 بوده است .
 کلتور های مختلف و تمدنهای کهنه و جدید
 درین ناحیه باهم ملافی شده و در نتیجه شناخت
 و بافت میگردد در تاریخ قرن ۱۹ شرق میانه ،
 افغانستان حکم و حیثیت (نبض آسیا) را بخود
 گرفته بود .

اما ملت افغان

ترجیح میدهد که کشور افغانستان بحیث یک
 سرزمین غیر منسلک به پیمانهای محزب نظامی
 ولی علاقمند بصلح و سلم و خیر و صلاح گیتی ،
 شناخته شود .
 دولت افغانستان با در نظر داشتن موقعیت
 جغرافیائی و سیاسی کشور . بمنظور حفظ
 استقلال و آزادی عمل و قضاوت آزاد که بر
 اساس مصالح ملی استوار میباشد . معتقد

حکومت افغانستان آرزو دارد که همکاری آزاد
 با اساس تساوی حقوق در ساحت اقتصادی فرهنگی
 و زیست باهمی در بین همه ممالک بالخاصه
 در بین کشورهای همجوار این منطقه تشدید
 و تقویه گردد . در مناسبات بین الدول ، اصل
 تساوی حقوق ، احترام متقابل ، عدم استعمال
 قوه برای حل منازعات و عدم مداخله در امور
 داخلی ممالک یکدیگر ، رعایت شود .
 دولت افغانستان میخواهد از اصول عالی

کنفرانس ممالک غیر منسلک منعقدۀ سال ۱۹۶۱ (در بلگراد) اشتراک کرده است حفظ سیاست بیطرفی یک سیاست عنعنوی افغانستان میباشد انتخاب ښاغلی عبدالرحمن پژواک (سفیر افغانستان در ملل متحد) بحیث رئیس بیست و یکمین اسامبله عمومی یونو . یکی از دلایل مهمه اثبات درستی موقف سیاسی بیطرفی افغانستان و حمایه از سازمان جهانی یونو میباشد .

افغانستان در سال ۱۹۴۶ شامل اعضای سازمان ملل متحد گردیده است . ښاغلی ارنولد تاین بی مورخ معروف و معاصر انگلستان طی یکی از آثار خویش می نویسد: بلخ در مدت تاریخ پنجمین ساله تمدن بشر برای ۸۵ نصد اینمدت یکی از بزرگترین شهر های دنیا بوده است .

افغانستان با حصول استقلال کشور در سال ۱۹۱۹ پابعرضه نوین تاریخ خویش گذاشته و امروز با گامهای سریع کاروان تمدن را دنبال میکند . فرزندان ، نیاکان دلیر ، علمدوست و با شهادت افغان امید وارند تا آب رفته را بجوی باز آرند . ملت افغان آرزو دارد که با نگهداشت موازنه بین فعالیتهای مادی و حفظ ارزشهای معنوی ، نمونه واقعی یک کشور مترقی ونضت پیشه اسلامی را بدنیا معرفی کرده و فرزندان عالی مقامی مانند ابن سینای بلخی بجهان و جهانیان تقدیم بدارد .

مندرجه منشور ملل متحد پیوسته احترام نموده برای تقویت وجهانی بودن این موسسه و بهبود یافتن تشکیلات و طرز فعالیت آن باملل جهان همکاری نموده از خلع سلاح عام و تام و هر حرکت واقدامیکه ممدصلح در دنیا وسلامت بشریت باشد ، پشتیبانی نماید . مردم افغانستان از حقوق همه مردم و مللی که برای آزادی در مقابل استعمار باشکال مختلف آن ودر مقابل تسلط جویی وتبعیض وعدم مساوات مجادله میکنند حمایت مینماید .

ملت افغان عموما باین عقیده اندکه حق تعیین سرنوشت از حقوق مسلمۀ ملل ومردمان است . تطبیق حق خود ارادیت ملل را در قضایایی که از بقایای استعمار است ، جدا پشتیبانی مینماید .

مجاهدات مسالمت آمیز افغانستان ، برای تامین حق تعیین سرنوشت هفت میلیون برداران پشتونستانی شان دوام دارد . ملت افغانستان حل و فصل این مساله را که از بقایای استعمار میباشد مطابق تمنیات صحیحی مردم ، رهبران و ترقی خواهان پشتونستان جدا آرزومنداست . ملت افغانستان مبارزات سیاسی ومجاهدات ملی قهرمان معروف پشتونها یعنی مبارزات ملی نیم قرنه خان عبدالغفار خان را بنظر تحلی دیده مجادلات شانرا قرین موقفیت میخواهد افغانستان در دوران جنگهای اول و دوم جهانی موقف بیطرفی خویش را حفظ کرده است . کشور افغانستان بحیث عضو در

وقایع مهم داخلی

۱- اول سنبله : اعلیحضرت معظم همایونی چهل و هشتمین سالگره استقلال کشور را با ارشادات قیمتدار شان افتتاح نمودند .

۲- اول سنبله : سدستگاه ۱۰۰ کیلواته موج متوسط و کوتاه رادیو افغانستان ودستگاه ۲۰ کیلواته فرستنده آژانس باختر توسط ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم افتتاح گردید .

۳- سنبله : اعلیحضرت معظم همایونی ۲- سنبله : اعلیحضرت معظم همایونی ساعت ۹ صبح نندارتون راکه از پیشرفت های کشور در ساحه های مختلف نمایندگی میکرد افتتاح نمودند .

۴- سنبله : ستر جنرال خان محمد وزیر دفاع ملی خانه های فامیلی واقع قشله قرغه را افتتاح کرد .

۵- سنبله : ښاغلی صدر اعظم در کمپ اطاق تجارت با اعضای اطاق تجارت و تجار مرکز و ولایات روی موضوعات اقتصادی کشور صحبت کردند .

۶- سنبله : والا حضرت شهزاده احمدشاه کپ قهرمانی نیزه زنی را بعد از انجام آخرین مسابقه بتیم ولسوالی زرمتم اهدا کردند .

۷- سنبله : جمهوریت مردم پولیند یکمده پروژه های متوسط و کوچک صنعتی شامل سومین پلان آنکشانی کشور را تمویل خواهد کرد و همچنان حکومت پولیند آمادگی خودرا در تمویل یکمده پروژه های دیگر صنعتی که

- تورید می‌گردد تعیین شده است .
- ۲۲- سنبله : سنگ تهادب عمارت دستگاه دو صد لینه تیلیفون اتومات در پلچرخ‌گذاشته شد .
- ۲۳- سنبله : شعبه تعلیمات عالی اسلامی نسوان در پوهنخی شرعیات پوهنتون کابل تاسیس گردید .
- ۲۴- سنبله : به مناسبت چهلمین سالگره نافذ شدن معاهده دوستی بین افغانستان و جمهوریت اتحادی آلمان تلگرام های تبریکه بین یناغلی محمد هاشم میوند و آل صدر اعظم و دکتور ایرهارد صدر اعظم جمهوریت اتحاد آلمان مبادله گردید و مطبوعات از آن تجلیل کرد .
- ۲۵- سنبله : یناغلی میوندوال صدر اعظم ساعت ۱۰ قبل از ظهر بنا بدعوت جمهوریت عربی متحد و ترکیه به آن صوب عزیمت نمودند .
- ۲۶- سنبله : چار صد و هشتاد نه میلیون و یکصد هزار افغانی از ما حصل فروش مواد استیلاکی امدادی امریکا بغرض تقویه بودجه دولت بدسترس وزارت مالیه گذاشته شده است
- ۲۷- سنبله : برای مشغولیت های تفریحی وقت درسی شاگردان معارف در مرکز یک سلسله پروگرام های تفریحی طرح گردیده است .
- ۲۸- سنبله : وزیر معارف کمپ های ورزشی را برای نمایندگان تیم های پوهنتون کابل معارف و تیم پالندوی اعطا کرد .
- ۲۹- سنبله : وزارت زراعت و آبیاری در نظر دارد پروژه را بمنظور تنویر اذهان طبقه مولد و بلند بردن سطح تولیدات زراعتی روی دست بگیرد .
- ۳۰- سنبله : برای توسعه فابریکه های نساجی گلپهار و پلخمری ۴۷۰ پایه ماشین بافت خریداری شده است .
- ۳۱- سنبله : کار اعمار یک باغ وحش و تاسیس یک موزیم نباتات در احاطه پارک بریکوت روی دست گرفته شده است .
- ۳۲- سنبله : حکومت تصمیم گرفته است انبای که مکلف به سپری نمودن دوره خدمت عسکری میباشند بدسترس وزارت صحیه گذاشته شوند تا در بدیل خدمت عسکری مسلکی به پردازند .
- ۳۳- سنبله : وزیر معارف برای ارتقای سویه تعلیمی معلمین و معلمات کورسهای بعد از وقت را توصیه کرد .
- ۳۴- سنبله : اعلیحضرت معظم همایونی علیا حضرت ملکه معظمه از غرفه آثار باستانی
- ۹- سنبله : روز پښتونستان با مراسم خاص در مرکز وسایر ولایات کشور تجلیل شد .
- ۹- سنبله : اعلیحضرت معظم همایونی نیزه زنان ولایات را بحضور شهرداری پذیرفتند . ذات شاهانه از احیای سپورت نیزه زنی اظهار مسرت فرمودند .
- ۱۰- سنبله : پروگرام های خارجی رادیو افغانستان دو باره شروع گردید .
- ۱۱- سنبله : سنگ تهادب لیسه ببرک در مرکز گردیز گذاشته شد .
- ۱۲- سنبله : عمارت لیسه عمرآخان در اسعد آباد ولایت کنر ها تهادب گذاری شد .
- ۱۳- سنبله : کار قسمت زراعتی پروژه انکشاف ولایت پکتیا توسط پوهاند دکتور عبدالحکیم ضیائی وزیر پلان در مرکزخوست آغاز شد .
- ۱۴- سنبله : لایحه پروژه صندوق اعانه به صحه ذات ملوکانه رسید و به وزارت مالیه دستور اجرای آن صادر گردید .
- ۱۵- سنبله : چهار کمیسیون برای مطالعه بعضی از امور اداری و تدریسی و علمی پوهنتون تعیین شد .
- ۱۵- سنبله : پوهنخی طب و فارمسی کابل یک شفاخانه سیار (۱۵۰) بستری را تاسیس میکند .
- ۱۵- سنبله : سنگ تهادب مستجد باغ بالا مینه در گوشه شرقی پارک آنجا گذاشته شد .
- ۱۶- سنبله : قسمت های اخیر مسوده قانون جدید معارف تصویب شد .
- ۱۶- سنبله : در جلسه اخیر مجلس عالی وزراء فیصله شد تا مقبره اعلیحضرت تیمور شاه تر میم وجاده باغبا نکوچه تامقبره پار کی احداث شود .
- ۱۷- سنبله : یک کورس تربیه محاسبین و مفتشین در وزارت مالیه افتتاح شد .
- ۱۷- سنبله : صندوق وجهی بین المللی دو ملیون دالر را بغرض پیشبرد مواد مندرجه موافقتنامه سند های بین افغانستان و صندوق وجهی بحسابات دافغانستان بانک انتقال داده است .
- ۱۷- سنبله : حسب امر یناغلی صدراعظم پارک استقلال احداث میگردد .
- ۱۸- سنبله : سی و ششمین سال تاسیس شورای ملی افغانستان تجلیل شد .
- ۲۱- سنبله : موسسه صحت عامه از طرف وزارت صحیه بحیث مرکز تجزیه و تحلیل ادویه که در داخل مملکت تهیه و یا ازخارج

۴- **ميزان** : کتابخانه عامه کوهدا من توسط ښاغلي محمد عثمان صدقي وزير اطلاعات و کلتور در عمارت ولسوالي آنجا در مير بچه کون افتتاح گرديد .

۵- **ميزان** : حکومت جمهوريت اتحادی آلمان برای اکمال و توسعه شبکه توزیع برق کابل به پر نسیب نادیه در حدود ۲۲ میلیون مارک کريدت به افغانستان تحت شرایط مساعد موافقه نموده است .

۵- **ميزان** : وزارت معارف تجویز نموده که پروگرام های ابتدایی تمام ښوونځي های کشور را به احتیاجات عصر و زمان هم آهنک ساخته و در آن تعدیلاتی بوجود آورد .

۵- **ميزان** : سيمينار اصلاح و تکثير گندم در کندز افتتاح شد .

۹- **ميزان** : ښاغلي سليمان ديميراييل صدر اعظم ترکیه از ښاغلي ميوندوال در شفاخانه انقره عیادت کردند .

۱۱- **ميزان** : تداوی ښاغلي صدر اعظم باساس مشوره اطباء در شفاخانه انقره ادامه دارد .

۱۲- **ميزان** : صحت ښاغلي صدر اعظم رو به بهبود است .

۱۳- **ميزان** : ښاغلي ميوندوال بصورت عادی به خوردن غذا شروع نمودند .

۹- **ميزان** : قوانین صحتی در ۲۴ فصل تدوین گرديد .

۹- **ميزان** : يك شفاخانه سی بستری در استعد آباد تهیاد گذاری شد .

۱۰- **ميزان** : جشن اطفال با مراسم خاصی

تجلیل گرديد .

۱۱- **ميزان** : پيشنهاد افغانستان در باره پروژه شاهراه کابل هرات از طرف اعضای کمیته انسجام شاهراه بين المللی آسیا مورد قبول واقع شد .

۱۱- **ميزان** : پروژه پایپ لین گاز هشتاد فیصد تکمیل گردیده و سال آینده افغانستان باتحاد شوروی گاز صادر میکند .

۱۳- **ميزان** : ۱۲۳۰ جریب زمین مازاد ملکیت دولت در ساحة گلپهار ظاهر گرديد .

۱۳- **ميزان** : توربین اول برق نغلو به فعالیت آغاز نمود .

۱۶- **ميزان** : بارادۀ اعلیحضرت معظم همایونی يك مسجد در ساحة پولي تخنيك اعمار میگردد .

۱۷- **ميزان** : اعلیحضرت معظم همایونی از توجه رئیس جمهور ترکیه در باره اعاده صحت ښاغلي ميوندوال اظهار قدر دانی فرمودند

خیم زرگر و شعب مختلف فابریکه نساجی گلپهار دیدن فرمودند .

۲۹- **سنبله** : کار ساختمان سرك هرات اسلام قلعه آغاز گرديد .

۳۰- **سنبله** : ښاغلي عبدالرحمن پژواک نماینده افغانستان در ملل متحد بحیث رئیس مجمع عمومی ملل متحد انتخاب شد .

۳۰- **سنبله** : حکومت ښاغلي محمد هاشم میوندوال بر اساس خط مشی خود برای بکار انداختن انستیتوت چشم و تاسیس مکتب نابینایان تصمیم گرفته است تا به یک کمک موسسه نور طبق نقشه مرتبه کار ساختمان کلینک اعاده بینایی را رویدست بگیرد .

۳۰- **سنبله** : بین جمهوریت اتحادی آلمان و افغانستان موافقتنامه متهمه قرار داد سال ۱۹۵۸ همکاری اقتصادی و تخنیکي انکشاف موسسه صحت عامه امضاء شد .

خبر های ماه میزان

اول - **ميزان** : ښاغلي محمد هاشم ميوندوال صدر اعظم ساعت ۶، ۳۱ سنبله با رئیس جمهور ترکیه ملاقات کردند .

اول - **ميزان** : ښاغلي سليمان ديميراييل صدر اعظم ترکیه بافتخار ښاغلي ميوندوال شب ۳۱ سنبله دعوتی ترتیب داد که درین دعوت بین طرفین بیانیه ها تعاطی گرديد .

اول - **ميزان** : بساعت پنج بعد از ظهر ښاغلي محمد هاشم ميوندوال صدر اعظم نسبت انسداد امعاء در شفاخانه انقره تحت عمل جراحی قرار گرفت .

۳- **ميزان** : رئیس جمهور و صدر اعظم ترکیه از ښاغلي ميوندوال عیادت نمودند .

۳- **ميزان** : تلگرامی مبنی بر آرزومندی اعاده صحت ښاغلي محمد هاشم ميوندوال و صدر اعظم از حضور اعلیحضرت معظم همایونی علیا حضرت ملکه معظمه و همچنان از طرف هیئت کابینه به انقره مخابره شده است .

۴- **ميزان** : وضع صحتی ښاغلي ميوندوال که اکنون در شفاخانه انقره استراحت دارند رو به بهبود است .

۶- **ميزان** : ښاغلي ميوندوال در شفاخانه انقره شروع به قدم زدن نموده است تاریخ خروج ښاغلي صدر اعظم از شفاخانه انقره بعدا توسط دکتوران معالج تعیین خواهد شد .

اول - **ميزان** : بین افغانستان و جمهوریت عربی متحد يك پروگرام کلتوری برای سال ۱۹۶۷ امضاء شد .

جرگه در سمت غربی عمارت شورى گذاشته شد .

۳۰- **میزان :** اعلیحضرت معظم همایونی و علیا حضرت ملکه معظمه از یناغلی محمد هاشم میوندوال عیادت فرموده و از اعاده صحت شان اظهار مسرت فرمودند .

خبر های ماه عقرب

۲- **عقرب :** سنگ تہداب عمارت الحاقیہ بنوونخی تخنیک ثانوی گذاشته شد .

۲- **عقرب :** سال تاسیس پوهنخی طب در پوهنتون کابل و ننگر ہار با مراسم خاصی تجلیل شد .

۲- **عقرب :** والا حضرت شاهدخت بلقیس شہادت نامہ های فارغ التحصیلات لیسه شاهدخت بلقیس را توزیع نمودند .

۲- **عقرب :** بیست و یکمین سالگرہ تاسیس ملل متحد با پیام یناغلی میوندوال تجلیل گردید .

۳- **عقرب :** والا حضرت شہزادہ محمد نادر کپ های فاینل مسابقات بز کشی را بہ روسای تیم های جوزجان و بغلان اعطا کردند .

۴- **عقرب :** سنگ تہداب شفاخانہ سی بستری در لغمان گذاشته شد .

۴- **عقرب :** وزارت زراعت و آبیاری برای بلند بردن سطح تولیدات زراعتی یک تعداد تراکتور و وائر یمپ را بدسترس زارعین خواهد گذاشت .

۵- **عقرب :** روز معلم در سراسر مملکت با قرائت پیام شہریاری تجلیل گردید .

۶- **عقرب :** موافقتنامہ ادامہ همکاری گروپ مشاورتی ہندرکسن بین افغانستان و جمہوریت اتحادی آلمان در وزارت پلان بہ امضاء رسید .

۷- **عقرب :** ذات شاہانہ و علیا حضرت ملکہ معظمہ نمایندگان معلمان معارف مرکز و ولایات را بحضور شان پذیرفتند .

۷- **عقرب :** کتیبہ های سلطنت یونان و باختر در آی خانم کشف شد .

۷- **عقرب :** والا حضرت شاهدخت بلقیس شہادت نامہ های فارغ التحصیلات لیسه ملالی را توزیع کردند .

۷- **عقرب :** اسناد تسلیمی سامان ہیدرومتری و لابراتوار آب های سطح الاربین افغانستان و جمہوریت اتحادی آلمان امضاء شد .

۸- **عقرب :** کار پروژہ آبیاری در ساحہ بختیاران مربوطہ ولایت کابل توسط وزیر زراعت و آبیاری آغاز گردید .

۱۷ **میزان :** ۴۸۰۵ جریب زمین در نواحی کابل سروی شدہ است .

۱۸ **میزان :** فابریکہ روغن نباتی بست ہشتاد فیصد تکمیل گردیدہ است .

۱۸- **میزان :** نہر شاہ روان کہ دو صد ہزار جریب زمین را آبیاری میکند بصورت پختہ ساختہ میشود .

۱۹- **میزان :** وزیر معارف سالون خزان را افتتاح کرد .

۱۹- **میزان :** شفاخانہ جدید گردیز ذریعہ وزیر صحیہ افتتاح شد .

۱۹- **میزان :** اسناد تسلیمی سامان فنی جیالوجی بین وزیر معادن و صنایع و سفیر کبیر جمہوریت اتحادی آلمان بہ امضاء رسید .

۲۰- **میزان :** سنگ تہداب عمارت دستگاہ چینل سیستم مرکز کندز گذاشته شد .

۲۰- **میزان :** ساختمان میدان ہوایی ملکی فیض آباد طور فنی آغاز گردید .

۲۲- **میزان :** پنجاہ و سومین سال میلاد مسعود ذات شاہانہ در سراسر مملکت با مراسم خاصی تجلیل شد .

۲۱- **میزان :** والا حضرت شاہ مدخت اشرف پہلوی رئیس انجمن عالیہ زنان ایران بنا بہ دعوت والا حضرت شاهدخت بلقیس وارد کابل گردیدند .

۲۲- **میزان :** جلسہ اول سال دوم دورہ دوازدهم شورى آغاز شد .

۲۳- **میزان :** سالگرہ جشن نجات وطن در تمام ولایات کشور باشکوہ مندی برگزار گردید .

۲۴- **میزان :** ہفتہ مخصوص جمعیت افغانی سرہ میاشت آغاز شد .

۲۵- **میزان :** اعلیحضرت معظم همایونی خطاب بہ وکلا . معارف و چاپ اندازان شمال کشور فرمودند : کشور ما امروز در آستانہ یک تحول بزرگ اجتماعی قرار دارد اتحاد نظر و عمل بین ملت و حکومت در موفقیت این تحول سہم بزرگی را داراست .

۲۶- **میزان :** سنگ تہداب پل قریہ دہ افغانان میدان گذاشته شد .

۲۷- **میزان :** بنوونخی متوسط نمبر ۲ نسوان بہ لیسہ شاهدخت مریم مسمی گردید .

۲۸- **میزان :** یناغلی محمد ہاشم میوندوال صدر اعظم ساعت ۸ ونیم بعد از صحت یابی از انقرہ مع الخیر بکابل مواصلت فرمودند .

۲۸- **میزان :** ہوتل کابل از وزارت مالیہ مجزا و بہ وزارت اطلاعات و کلتور مربوط شدہ است .

۲۹- **میزان :** سنگ تہداب عمارت مشرانو

۱۶- **عقرب** : سالگره جلوس اعلیحضرت معظم همايوني در سراسر کشور با مراسم خاصی بر گزار شد .

۱۶- **عقرب** : جلسات کمیسیون منطوقی توریزم در جنوب شرق آسیا که روز ۱۴ عقرب آغاز گردیده بود امروز خاتمه یافت .

۱۶- **عقرب** : مسافرت ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم به امریکا به بهار آینده موکول شد .

۱۷- **عقرب** : ښاغلی میوندوال صدر اعظم از مرکز تعلیمی مخابرات دیدن کردند .

۱۸- **عقرب** : افغانی صره میاشت پروژه تعمیراتی دیپو های ادویه و لوازم طبی و مرستون جدید را با تهیه یونت سیار بمصرف ۶۰ میلیون افغانی رویدست گرفته است .

۲۰- **عقرب** : ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم بوزارت عدلیه هدایت داده اند تا کمیسیونی مرکب از نمایندگان وزارت های عدلیه ، داخله ، تجارت ، مالیه تشکیل و پروژه قانون انسداد قاچاق را تحت غور و مطالعه قرار بدهد .

۲۰- **عقرب** : سنگ تهداب شفاخانه سی بستره ای در شهر ایک گذاشته شد .

۲۱- **عقرب** : اعلیحضرت معظم همايوني از تاسیسات شیر خان بندر دیدن فرمودند .

۲۱- **عقرب** : والا حضرت شاهدخت بلقیس شهادتنامه های فارغ التعلیمات سالهای ۴۳ و ۴۴ لیسه رابعه بلخی را توزیع نمودند .

۲۱- **عقرب** : ښاغلی یفریموف معاون صدراعظم اتحاد شوروی در راس یک هیات برای اشتراک در مراسم افتتاح سرک دوشی ، شیرخان بندر وارد کابل شد .

۲۲- **عقرب** : والا حضرت شهزاده احمد شاه ساعت ۱۲ و ۱۰ دقیقه امروز سرک دوشی شیرخان بندر را افتتاح کردند .

۲۵- **عقرب** : برمه کاری چاه نمبر بیست و سه گاز که در ساحه خواجه گوگردک شیرخان سه ماه قبل توسط یک گروه برمه کاران افغانی شروع شده بود موقفانه خاتمه یافت .

۲۵- **عقرب** : اعلیحضرت معظم همايوني ساعت شش و پنجاه دقیقه شام ۲۳ عقرب پس از بازدید از آثار تاریخی آی خانم در ولایت تخار مع الخیر به ارگ شاهی مواصلت فرمودند .

۲۵- **عقرب** : توربین دوم برق آبی پروژه نغلو بصورت دائمی بکار انداخته شده و هر دو توربین نغلو فعلا در حدود بیست هزار کلیوات برق از طریق آستیشن سرربی به کابل و گلبهار انتقال میدهد .

۲۵- **عقرب** : ښاغلی عبدالرحمن پژواک

۸- **عقرب** : باغ سراج اعمار جلال آباد به وزارت اطلاعات و کلتور متعلق گردید .

۹- **عقرب** : ۳۵ هزار هکتار اراضی جنگلدار بکتیا در حال حاضر آماده بهره برداری میباشد .

۹- **عقرب** : پارک بریکوت برای باغ وحش و باغ نباتات کابل تخصیص داده شد و انتقال حیوانات باغ وحش پارک بریکوت آغاز گردیده است .

۱۰- **عقرب** : فارم های زراعتی شش ولایت مختلف کشور بمنظور بدست آوردن تخم بهتر بذری گندم بحث مراکز تحقیقات زراعتی از طرف وزارت زراعت و آبیاری تعیین گردید .

۱۱- **عقرب** : کتابخانه عامه بکستیا توسط ښاغلی آریا معین وزارت اطلاعات و کلتور در شهر گردیز افتتاح شد .

۱۱- **عقرب** : کمیته مخصوص جهت انکشاف شعبه تدبیر منزل پوهنخی تعلیم و تربیه تعیین گردید .

۱۱- **عقرب** : برای اولین بار در میدان هوایی جدید الاحداث بامیان و فیض آباد دو طیاره کانادایی فرود آمد .

۱۱- **عقرب** : هیئت چهار نفری متخصصین آبرسانی جاپانی راپور مطالعات سروری مقدماتی شانرا در مورد آب آشامیدنی ولایت کندهار هرات ، بلخ و ننگرهار به وزیر پلان سپردند .

۱۲- **عقرب** : سنگ تهداب کتابخانه پشتو توله از طرف معین وزارت معارف به الحاقیه آن موسسه گذاشته شد .

۱۳- **عقرب** : محمود رافی مرکز ولایت کاپیسا تثبیت شد .

۱۴- **عقرب** : پروژه قانون دهقان که توسط وزارت زراعت و آبیاری تدوین گردید بمجلس عالی وزراء تقدیم و مجلس عالی کمیسیونی مشتمل از وزراء زراعت و آبیاری عدلیه ، تجارت و مالیه را تعیین نموده تا بر پروژه غور و تدقیق بعمل آورد .

۱۴- **عقرب** : سنگ تهداب ورکنسپ تخنیکي و ترمیم موتر در مزار شریف گذاشته شد .

۱۵- **عقرب** : کنفرانس توریزم و نتیجه فعالیت آن از طرف محمد عثمان صدقی وزیر اطلاعات و کلتور به صالون کنفرانس های آن وزارت افتتاح شد . در این کنفرانس هند ، پاکستان و سیلون اشتراک نمودند .

۱۵- **عقرب** : کمیته کدوی حکومت چکوسلواکیا موافقه نمود تا اداره عالی جمعیت افغانی سره میاشت مبلغ شصت میلیون افغانی مصارف پروژه تعمیراتی و تهیه یونت پنجصد نفری سیار اداره را به قسط پنجسال به آن کمپنی تادیه نماید .

۸- قوس : يك جنريتر شصت كيلواته برق ديزلی در شهر زرنج نصب و عنقریب بكار انداخته میشود .

۹- قوس : نهر خواجه كوهستان سال آینده تکمیل میشود آنگاه ۱۷ هزار جریب زمین تحت آبیاری آورده میشود .

۱۰- قوس : بناغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم امروز دستگاه برق ماهی پر را افتتاح کردند این پروژه به مصرف ۸۸ ملیون

مارك تکمیل شده است .

۱۲- قوس : برای بهتر ساختن وضع زراعتی کشور وزارت زراعت و آبیاری يك تعداد تراكتور خریداری و برای زارعین به اقساط توزیع میکند .

۱۳- قوس : سیمینار اعضای کلي جرگه های مربوط پروژه های انکشاف دهات خوگیانی ، علیشنگ و علینگار در دارالمعلمین ننگر هار افتتاح گردید .

۱۴- قوس : بمنظور تهیه آب آشامیدنی چاه های عمیق در هرات و اندخوی از طرف ریاست سروی آب و خاک حفر میگردد .

۱۵- قوس : وزارت زراعت و آبیاری جهت

سرسبزی و انکشاف زراعت کنواز پروژه خاصی را طرح کرده است .

۱۹- قوس : بناغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم بوزارت های مربوط امر دادند ، پروژه قانون استملاك تدوین گردد .

۲۰- قوس : تاسیس يك صنف بی ، سی ، بی ، در پوهنخی طب پوهنتون ننگرهار به منظور بلند بردن سويه تعلیمی محصلین در

شورای عالی پوهنتون کابل به تصویب رسید .

۲۱ قوس :- کلب جوانان در تالار نمایشات عرفانی وزارت اطلاعات و کلتور افتتاح شد .

۲۱- قوس : والا حضرت مارشال شاه ولی خان غازي فاتح کابل شهادتنامه ها ، مدالها و انعامان منسوبین و فارغ التحصیلان ممتاز حربی پوهنتون و حربی شونوخی را توزیع کردند .

۲۲- قوس : بندریگی انجیل در ده کیلومتری شهر هرات تکمیل و افتتاح گردید .

این بند بطول ۵۰ متر و عرض ۲۰ متر و ارتفاع ۷ متر بمصرف بیش از يك ملیون افغانی تکمیل شده است . پول آنرا مردم هرات اعانه داده اند .

۲۲- قوس : فابریکه قیر ریزی در دشت شادیان ولایت بلخ شهر مزار شریف بكار انداخته شد .

۲۲- قوس : سالکرة معاهده دوستی افغانستان

گفت :- وی هنوز امیدوار است که او تانان يك دوره دیگر بچیث سر منشی موسسه م . م کار نماید .

۲۶- عقرب : کتابخانه روضه شاه ولایت مآب و ولسوالی خلم از طرف محمد عثمان صدقی وزیر اطلاعات و کلتور افتتاح شد .

۲۷- عقرب : والا حضرت مارشال شاه ولی خان غازي فاتح کابل کپ های قهرمانی تینس کلوپ بین المللی را به مستحقین اعطا کردند .

۲۸- عقرب : نه ولایت کشور احصائیه گیری زراعتی شد .

۲۸- عقرب :- بناغلی یفریموف معاون صدراعظم اتحاد شوروی براس يك هیئت بنابند و ت حکومت افغانستان بناریخ ۲۱ عقرب برای اشتراك در مراسم افتتاح شاهراه دوشی و شیرخان بندر به کابل آمده بود عازم کشورش گردید .

۲۹- عقرب : مذاکرات هیات های افغانستان و اتحاد شوروی در باره تثبیت قیمت و مقدار صادرات گاز بصورت رسمی آغاز گردید .

خبرهای ماه قوس

۳- قوس : سنگ تهادت عمارت شفاخانه مرکز صحنی وردك گذاشته شد .

۳- قوس : يك آبنده تاریخی سبک معماری قبل از اسلام در شهر غزنی کشف گردید .

۳- قوس : يك هزار جریب زمین از فارم اردو خان برای زراعت تخم و گندم خارجی تخصیص داده شد .

۴- قوس : امور مقدماتی پروژه آبیاری کیله گی بچیث پنجمین پروژه زودرس وزارت زراعت و آبیاری تکمیل گردیده و ۵۶۵۰ جریب زمین لامزروع تحت آبیاری آورده میشود .

۵- قوس : شفاخانه نسوان و موسسه حمایه طفل و مادر سال آینده در غزنی افتتاح خواهد شد .

۵- قوس : مسجد باغ بابر تحت نظر هیئت باستان شناسان ایتالوی ترمیم و به وزارت اطلاعات و کلتور تسلیم داده شد .

۶- قوس : ذات شاهانه موقعیکه هیئت ورزشکاران را بحضور شان پذیرفتند نمودند هر فرد افغان بادرك مسئولیت خود باید در پیشبرد حرکت مثبتی که بوجود آمده سهم بارز داشته باشند .

۷- قوس : دریلان سوم با احداث ۳ دستگاه نساجی سی ملیون متر پارچه نخی در تولیدات داخلی افزایش بعمل خواهد آمد .

- واندونيزيا تجليل گرديد .
- ۲۲- قوس : شفاخانه زرمتم که کارساختمان آن تکميل گرديده بود افتتاح گرديد .
- ۲۳- قوس : کتيبه های خط کوفي سلطان مسعود سوم در ايتاليا بصورت يك رساله نشر شده است .
- ۲۶- قوس : ساختمان شرکت پخته هرات که در ساحه ۱۲۵ جريب زمين اعمار گرديده تکميل شد .
- ۲۷- قوس : موافقت نامه حمل و نقل هوايي بين حکومت شاهي افغانستان وسويدن در کابل نشاني شد .
- ۲۷- قوس : بين افغانستان و جمهوريت مردم چين در باره پروتوکول تبادلہ اموال مذاکره آغاز گرديد .
- ۲۸- قوس : برای ترويج صنعت قالين بافی در کابل و جهت توسعه و انکشاف اين صنعت در ولاياتی که قالين بافی رواج دارد وزارت معادن و صنايع يك کورس قالين بافی راتحت نظر اشخاص فنی دایر نمود .
- ۲۸- قوس : در ولايت هرات يك دستگاه برق باستفاده از ذغال معدن کرخ در پلان سوم انکشافی کشور بکار انداخته ميشود .
- ۲۹- قوس : پل نه برجه که جدیداً در ساحه پروژه انکشاف دهات شيبوکی تحت پروگرام ساختمانی کمک های متقابل اعمارگرديده افتتاح شد .
- ۲۹- قوس : کلينک وزير اکبر خان روغتون که با صرف يك مليون وشش صد هزار افغانی اعمار گرديده تکميل ومورد استفاده قرارگرفت وظرفيت سی وچهار بستره را دارد .
- ۳۰- قوس : سنگ تهادت يك مرکزصحي بيست بستری برای مردمان قبایلي ومحلی منطقه اسمار گذاشته شد .
- ۳۰- قوس : سرک جدید الاحداث درعلاقه دازی نرخ مربوط ولايت وردک افتتاح گرديد .
- خبر های ماه جدی**
- ۲- جدی : موافقتنامه توريد بيست هزار تن گندم امریکايی امضاء شد .
- ۲- جدی : يك جنريتر یکصد کليواته برق ديزلی در شهر تالقان نصب و بکار انداخته شد .
- ۳- جدی : سيلوی سوم وچهارم کابل تکميل گرديد ، اين دو سيلو گنجایش سی هزار تن غله را دارد .
- ۴- جدی : در اججار ساحه جنوب افغانستان در بين منطقه مفروکندهار فيصدي های دلچسپ طلا کشف گرديده طوریکه مطالعات جيالوجی
- نشان ميدهد اججار اين منطقه ده الی بيست کرام طلا در فی تن را دارا ميباشد .
- ۴- جدی : دوازدهمين دوره کورس های زمستاني معلمين افتتاح شد .
- ۵- جدی : قسط دوم قرضه که برای شيبکه شهري برق کابل از جمهوريت اتحادي آلمان اخذ شده بود ازطرف دافغانستان درپربنا مؤسسه تاديه گرديد .
- ۶- جدی : قرارداد اخذ خبرآژانس تانويگ امضاء گرديد .
- ۶- جدی : بناغلی محمد هاشم ميوندوال صدر اعظم دعوت يومجلهين تسه بال رئيس شوراى وزراى جمهوريت مردم مغلستان برای يك بازديد دوستانه از آن کشور با تشکر پذيرفته است .
- ۷- جدی : کار انتقال برق از پلخمري به کندز که به مصرف هفتادويش مليون افغانی تکميل ميگردد با نصب اولين پايه آغازگرديد .
- ۸- جدی : پروتوکول تبادلہ اموال برای يکسال ديگر بين افغانستان و جمهوريت مردم چين امضاء شد .
- ۹- جدی : انستيتوت سيانس برای معلمين ليسه های مرکز در ليسه حبيبيه افتتاح گرديد .
- ۱۰- جدی : يکصد و پانزده پروژه شامل پلان دوم وشش پروژه جديد ديگرازبودجه انکشافی سال ۱۳۴۵ تمويل شده است .
- ۱۱- جدی : پروگرامهای تعليمات ابتدائی مطابق بروحيه معارف و شرايط امروز کشور همآهنگ ساخته ميشود .
- ۱۲- جدی : شش کلينیک حيوانی در ولايات تاسيس ميگردد .
- ۱۲- جدی : سال نزول قرآن عظيم الشان امسال در افغانستان بتاريخ ۲۷ ماه مبارک رمضان با قرائت پیام اعليحضرت معظم همايوني تجليل ميگردد .
- ۱۴- جدی : امکان زرع چای در افغانستان مطالعه ميشود .
- ۱۵- جدی : برای بلند بردن توليدات گندم (۶۷۴۰۰) سير گندم اصلاح شده درسی جريب زمين بذر گرديده است .
- ۱۴- جدی : بمنظور تصفيه مسایل جزایي حقوقی و عدلی يك محکمہ تصفيه استيناف در کابل تشکيل گرديد .
- ۱۷- جدی : بناغلی محمد هاشم ميوندوال صدر اعظم پل اساسی سرخکان و همچنين کار تسطیح و ساختمان سرک ده زيارت لغمان را افتتاح نمودند .
- ۱۷- جدی : نظر به اهميتی که تثبيت ملکيت

نشر شد .

۲- دلو : اعلیحضرت معظم همایونی و علیاحضرت ملکه معظمه بتاريخ ۱۸ دلو بدعوت رئیس جمهور پاکستان به آنکشور مسافرت مینمایند .

۲- دلو : وزارت معادن و صنایع یک کورس قالین بافی را جهت انکشاف بیشتر این صنعت رسماً در مرکز آوزارت دایر کرد .

۲- دلو : رسماً اعلام شد بناغلی سرمنشی موسسه م . م سال آینده بافغانستان مسافرت میکند .

۲- دلو : جمعیت افغانی سره میاشت یک اندازه رخت ، کمپل و یک مقدار پول نقد به محبوسین بی بضاعت ولایت وردک کمک کرد .

۳- دلو : مطالعات متخصصین جمهوریت مردم چین نشان میدهد که ولایت ننگرهار برای بذر جای بیشتر مساعد میباشد .

۳- دلو : دوکاروان موتر های حامل گندم اخیراً از طریق پشاور وچمن به جلال آباد وکندهار مواصلت کرد .

۴- دلو : یک کورس رادیو ژورنالیزم در رادیو افغانستان افتتاح شد .

۴- دلو : هشتمین کورس محاسبه بهسیستم جدید در انستیتوت اداره صنعت دایر گردید .

۵- دلو : اولین جلسه موسیسین شرکت سهامی میلمه پال در پشتنی تجارتی بانگ دایر گردید .

۵- دلو : پل اساسی جاغوری که بامصرف ۳۸۲ هزار و ۴۸۰ افغانی تکمیل گردیده افتتاح گردید .

۵- دلو : در ساحه یک صد و سیزده جریب زمین گندم اصلاح شده در ولایت ننگرهارزرع شد .

۶- دلو : بناغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم ترمیم کابینه خود را بصحّه اعلیحضرت معظم همایونی نیز رسیده اعلان کردند .

بناغلی عبدالله یفتلی وزیر مالیه بحیث وزیر مشاور بناغلی انجنیر احدالله وزیر فواید عامه بحیث وزیر داخله ، بناغلی عبدالکریم حکیمی وزیر مخابرات به حیث وزیر مالیه ، بناغلی انجنیر محمد حسین مسوالی بلخ بحیث وزیر فواید عامه ، بناغلی میوندوال صدر اعظم از خدمات بناغلی عبدالستار شالیزی سابق وزیر داخله و معاون دوم صدارت عظمی که از کابینه استعفاء نموده است قدردانی نمودند بناغلی یفتلی وزیر مشاور در امور مالی و اقتصادی مشاور صدر اعظم خواهد بود .

در انکشاف اقتصادی و صیانت حقوق فردی و اجتماعی دارد حکومت بناغلی محمد هاشم میوندوال تجویز نموده تا یک مرکز عمومی برای ثبت املاک در کابل تاسیس و تمام زمین های دولتی و شخصی بصورت عصری ، علمی و منظم در دفاتر مخصوص درج گردد .

۱۸- جدی : هزار و چهار صد و مین سال نزول قرآن مجید ده صبح امروز با قرأت پیام اعلیحضرت معظم همایونی تجلیل گردید .

۱۹- جدی : کمیسیون مطالعه مسوده قانون جدید معارف در دومین جلسه مطالعاتی خویش بر مواد فصلهای مدیریت های معارف تعلیمات مسلکی و فنی تعلیمات اکابر و انجمنهای محلی بنوئخی ها غور و با برخی تعدیل آنها را تصویب نمود .

۲۰- جدی : تاسیس سه دارالمعلمین اساسی در پلان ستوم معارف در ولایت پکتیا ، کندز و پروان در نظر گرفته شده است .

۲۰- جدی : نظریه هدایت بنا غلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم سه صد تن گندم از ذخایر گندم های مرکز به ولایت جوزجان تخصیص داده شده است .

۲۱- جدی : اعلیحضرت معظم همایونی نماز عید سعید فطر رادر ارک شاهی ادا فرمودند .

۲۴- جدی : چهل ملیون افغانی از مفاد خالص سال ۱۳۴۴ تولیدات فابریکه سمنت غوری بحساب واردات دولت شامل شد .

۲۵- جدی : مرحله دوم مذاکرات برای تثبیت گاز بین هیئت های افغانی و شوروی در وزارت معادن و صنایع آغاز گردید .

۲۶- جدی : در اثر هدایت بنا غلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم اضافه از ۲۶ هزار افغانی جهت تکمیل مسجد جامع تیرین ارسال میشود .

۲۷- جدی : عمارت دارالمعلمین لشکرگاه تنه‌باب گذاری شد .

۲۸- جدی : پوهنتون کابل مقبره سیدجمال الدین افغان را در پلان سوم انکشافی باساس هدایت حکومت ترمیم و تکمیل میکند .

۲۹- جدی : بناغلی حامد بانو سفیر کبیر جدید ترکیه بدربار کابل طبق تشریفات معمول اعتماد نامه خود را بحضور اعلیحضرت معظم همایونی در قصر دلکشا تقدیم نمود .

خبرهای ماه دلو

اول دلو: - پل اسعد آباد افتتاح گردید این پل بمصرف ۱۳ ملیون و ۲۰۶ هزار و هجده افغانی تکمیل شده است .

اول دلو : روزنامه ننگرهار باقطع بزرگ

د افغانستان کالنی

- ۹- دلو: ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم طی تلگرامی عنوانی جانسن رئیس جمهور امریکا نسبت برحادثه مرگ سه نفر کپهان نورد امریکائی تأثرات حکومت و مردم افغانستان را ابراز داشتند .
- ۹- دلو: سیمینار رهنمائی تعلیمات مسلکی در ښوونځی میخانیکي دایر گردید .
- ۱۰- دلو: افغانستان قرار داد استفاده از فضای خارجی را امضاء کرد .
- ۱۱- دلو: ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم دعوت حکومت پاریس را به منظور ملاقات باجنرال دوگول قبول کردند .
- ۱۲- دلو: ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم دیپلوم های يك تعداد از فارغان دوره های ۴۱ تا ۴۵ پوهنځی های مختلف پوهنتون کابل را توزیع کردند .
- ۱۲- دلو: قرارداد ساختمان شبکه توزیع برق شهر جلال آباد بین دافغانستان دبرښنا موسسه و موسسه سلخور پوم اکسپورت اتحاد شوروی منعقد شد .
- ۱۵- دلو: باساس هدایت مجلس عالی وزراء امکانات عملی پروژه آبیاری کندزوخان آباد مطالعه میشود این پروژه شامل ۱۹۷۴۰ هکتار زمین است .
- ۱۵- دلو: در وادی هلمند دستگاه پایپ سازی بکار انداخته شد این دستگاه در ۸ ساعت بیش از هزار پایپ کانکرتی میسازد .
- ۱۷- دلو: موسسه پروگرام غذایی جهان معادل يك ملیون و هفتاد هزار و ششصد دالر مواد خوراکیه به کارگران پروژه انکشاف پکتیا کمک میکند .
- ۱۷- دلو: راجع به توسعه روابط عرفانی بین ترکیه و افغانستان مذاکره شد .
- ۱۷- دلو: پنج مکتب لیلیه برای کوچی ها که مصارف ساختمان آن از طرف موسسه خیریه بانک ملی تمویل میگردد در نقاط مختلف کشور تاسیس میشود .
- ۱۸- دلو: باساس فیصله مجلس عالی وزراء به اعمار پل چاردره ولایت کندز اقدام میشود .
- ۱۹- دلو: بمنظور کمک و تشویق معلمین مجلس عالی وزراء فیصله نمودند برای معلمین متقاعد که بحیث اجیر استخدام گردند معاش مکمل همان بست داده شود .
- ۲۰- لو: به نسبت برقیاری در ولایت جوزجان مکاتب مناطق سرد سیر آنولایت سه روز رخصت شدند .
- ۲۱- دلو: سنگ مزار امیر علی شیرنوایی در هرات گذاشته شد .
- ۲۱- دلو: در حدود هفتاد هزار تن غله امریکایی از حالا تا حلول موسم حاصل برداری سال ۴۶ به افغانستان وارد میگردد .
- ۲۱- دلو: يك دستگاه جدید کشمش پا کی در عمارت شرکت صنایع میوه چاریکار بکار انداخته شد .
- ۲۲- دلو: شهادت نامه های فارغ التحصیلان اکادمی پولیس توزیع گردید .
- ۲۵- دلو: قرارداد پروژه سازی و اصلاح و توسعه شبکه توزیع برق کابل بین افغانستان دبرښنا موسسه و کمپنی مشورتی بین المللی لامایر عقد گردید .
- ۲۵- دلو: بمنظور فراهم آوری تسهیلات و استفاده اهالی ، ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم به واحد اداری ارزاق و احتیاجات عامه هدایت داده اند تا يك مقدار از چوب وزغال ذخیره گدام های مرکز را به قسمت نازلتر از نرخ بازار برای فروش عرضه کند .
- ۲۶- دلو: مدالهای پوهنه که از حضور اعلیحضرت معظم هاپوونی برای يك عده معلمین ولایت هلمند منظور شده بود بایشان تقویض گردید .
- ۲۶- دلو: جلسات هیئت صندوق وجهی بین المللی و هیئت مالی افغانستان که به تاریخ ۲۲ دلو شروع شده بود اخیرا خاتمه یافت .
- ۲۷- دلو: سنگ تهادیپوی ادویه زراعتی در قندهار گذاشته شد .
- ۲۷- دلو: نمایش آثار آرت مشمولین کورس های زمستانی افتتاح گردید .
- ۲۹- دلو: بمنظور کمک بدهاقین زرع پخته و تزئید تولیدات پخته مجلس عالی وزراء اخیرا فیصله نمود تا در نرخ خریداری فی سیر هر سورت پخته هشت افغانی و پنجاه و دو پول تزئید بعمل آید .
- ۳۰- دلو: سه موسسه انفرادی پلاستیک سازی و بافندگی و شیرینی سازی تاسیس گردید .
- ۳۰- دلو: ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم از ساعت ۹ صبح تا ساعت ۱۲ و ۴۵ دقیق، بعد از ظهر دپروز در وزارت پلان روی موضوعات مربوط تکمیل پلان سوم به تفصیل بحث نمودند .
- ۳۰- دلو: واحدااری املاک واسکان بوزارت داخله و ریاست ترانسپورت بوزارت تجارت ملحق گردید .
- ۳۰ دلو: موافقت نامه مواد غذایی برای کارگران معادن ذغال و فامیل های آنها در

وزارت پلان بامضاء رسید .

۳۰- **دلو :** دكتور رابرت نیومن سفیر کبیر جدید ایالات متحده امریکا به دربار کابل طبق تشریفات معمول اعتماد نامه خود را به حضور اعلیحضرت معظم هما یونی در قصر دلکشا تقدیم نمود .

خبرهای ماه حوت

اول حوت : دبیولم ها و تصدیق نامه‌های ۱۱۶ نفر شاملین کورس های زمستانی تعلیم و تربیه توزیع شد .

اول حوت : بیش از یکصد و پانزده هزار ستیر گنچاره برای مال داران ولایات جوزجان ، بادغیس و فاریاب توزیع شد .

۲- **حوت :** در مجلس عالی وزراء بودجه سال ۱۳۴۶ دولت که از طرف وزارت مالیه ترتیب و تنظیم شده بود به تصویب رسید .

۲- **حوت :** بمنظور امتناع از افزونی تشکیلات و بوجود آوردن يك مؤسسه مسؤول برای استقرار قیم مجلس عالی وزراء اخیراً فیصله نمودتا واحد اداری ارزاق و احتیاجات عامه بابودجه و پرسونل آن به شکل تصدی درآورده شود .

۲- **حوت :** ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم بحضور اعلیحضرت معظم همایونی در قصر گلخانه باریاب گردیدند .

۳- **حوت :** بودجه سال مالی ۱۳۴۶ دولت برای مطالعه و ابراز نظر مشورتی به مشرانو جرگه سپرده شد .

۵- **حوت :** برمه کاری اولین چاه عمیق آب مشروب در اندخوی آغاز گردید .

۶- **حوت :** ۱۹۴ ښوونځي دهاتي ابتدائي متوسط و لیسه در سال اول پلان سوم انکشافی در کشور جدیداً تاسیس میگردد .

۷- **حوت :** برای احداث قسمت دوم سرک ترانزیت کار تخریب منازل و دکانهای کوچی سنگ بچه ها از طرف خود مردم آغاز شد .

۸- **حوت :** وزارت خارجه گفت: نظریه دعوت اعلیحضرت معظم همایونی و علیا حضرت ملکه معظمه جلالتآب دكتور هنریش لوبکه رئیس جمهور اتحادی آلمان باخانم محترمه شان به تاریخ ۲۴ حوت جهت يك بازدید رسمی وارد کابل میشود .

۸- **حوت :** يك عده از تجار ولایات کشور در عمارت صدارت با ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم ملاقات و آمادگی شانرا برای سرمایه گذاری در تاسیس فابریکه های نساجی در کندهار ، هرات و مزار شریف به ښاغلی صدر اعظم اظهار نمودند .

۹- **حوت :** دافغانستان درخوراکی مواد و

اوامه اړتیاؤ مؤسسه شروع بکار کرد .

۱۰- **حوت :** چپل و ششمین سالگرهٔ امضای معاهده دوستی افغانستان و اتحاد شوروی در کابل ومسکو تجلیل شد .

۱۰- **حوت :** مجلس عالی وزراء پروژه قانون توزیع تذکره نسوان را تصویب نمود .

۱۰- **حوت :** موافقتنامه اعمار يك شفاخانه چار صد بستری برای وزارت دفاع ملی بین افغانستان و اتحاد شوروی بامضاء رسید .

۱۲- **حوت :** مجلس عالی وزراء مطرح پروژه قانون سروی نفوس را که از طرف نمایندگان وزارت خانه های عدلیه و داخله بداخل سیزده ماده تبیه و تدقیق گردیده بود تصویب نمود .

۱۲- **حوت :** موافقت نامه امداد تخنیکي برای تقویه انکشاف زراعتی ولایت پکتیا بین افغانستان وجمهوریت اتحادی آلمان امضاء شد .

۱۳- **حوت :** برای رفع مشکلات فامیل ها مرکز معاونت اجتماعی در مرکز ولایات کشور تحت نظر میرمنو توله تاسیس میشود .

۱۳- **حوت :** تصدیق نامه های مشمولین انستیتوت ساینس توزیع شد .

۱۳- **حوت :** کار تمدید پایپ لاین گاز از زیر بستر دریای آمو خاتمه یافت .

۱۵- **حوت :** سال تعلیمی معارف در مناطق سرد سیر آغاز گردید .

۱۵- **حوت :** يك لابراتوار تجزیه هنگک وزیره در وزارت زراعت و آبیاری تاسیس و به فعالیت آغاز کرد .

۱۵- **حوت :** بین افغانستان و دنمارك موافقت نامه حمل و نقل هوایی نشانی شد .

۱۵- **حوت :** موافقت نامه علمی و فرهنگی بین افغانستان و اتحاد شوروی برای سال ۱۹۶۷ در تالار وزارت اطلاعات و کلتور بامضاء رسید .

۲۰- **حوت :** مجلس عالی وزراء اخیرا اساسنامهٔ پروژه زولوژی افغانستان را که از طرف کمیتهٔ زولوژی ترتیب و پیشنهاد شده بود به تصویب رسانید .

۲۰- **حوت :** ادارهٔ مرکزی جنایی برای کشف جرایم و مجرمین با وسایل علمی و فنی عصری مجهز گردیده است .

۲۰- **حوت :** برمه کاری چاه نمبر چهل گاز در ساحهٔ خواجه گوگردك توسط برمه کاران افغانی آغاز گردید .

۲۱- **حوت :** شهادت نامه های فارغ التحصیلان دوره دوم ښوونځي کادستر در کندهار توزیع شد .

- ۲۳- **حوت** : با تکمیل دهنه حق آبه قراءه پایان بلوک جوی پاتو مشکلات قلت آب نژده هزار جریب زمین و دو هزار خانه وار رفع گردید .
- ۲۴- **حوت** : موافقت نامه حمل و نقل بین حکومت افغانستان و ناروی نشانی شد .
- ۲۴- **حوت** : طیاره حامل ښاغلی هنریش لوبکه رئیس جمهوریت اتحادی آلمان و خانم شان که قرار بود ساعت سه و چهل و پنج دقیقه بعد از ظهر روز چارشنبه بکابل مواصلت نمایند نسبت خرابی هوا ساعت سه و سی و دو دقیقه به کندهار مواصلت کرد .
- ۲۵- **حوت** : طیاره حامل مهمانان گرامی اعلیحضرتین ساعتده قبل از ظهر روز پنجشنبه در میدان هوایی بین المللی کابل فرود آمد .
- ۲۶- **حوت** : کلینیک صدری این ستیناروغتون افتتاح گردید .
- ۲۸- **حوت** : شهادت نامه های فارغان مکتب نرسنگ مردانه توزیع شد .
- ۲۹- **حوت** : باساس هدایت حکومت توزیع روزانه در حدود دو هزار سیر آرد از طرف د افغانستان دخوراکه موادو اوامه اړتیاؤ موسسه بر علاوه آرد سابقه در مندوی شروع شد .
- ۲۹- **حوت** : با احترام حلول عیداضحی میعاد باقیمانده حبس ۳۵۲ نفر مجوسین و مجوسات مرکز وولایات افغانستان مورد عفو حضور اعلیحضرت معظم همایونی قرار گرفته است .
- ۲۹- **حوت** : برای صنعتگران و تجار کشور از حضور اعلیحضرت معظم همایونی مدال های صنعت مطلا منظور شده بود بایشان سپرده شد .
- ۳۰- **حوت** : عیداضحی در سراسر کشور با مراسم خاص تجلیل گردید .
- ### خبرهای ماه حمل
- ۳- **حمل** : ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم ساعت یازده قبل از ظهر بدعوت روسای جمهوریت ایالات متحده امریکا و فرانسه بطرف امریکا حرکت کردند .
- ۴- **حمل** : وزارت زراعت و آبیاری برای توسعه پروگرام های تکثیر و ترویج مناطق چهاردهمی و لوگر را که از مناطق مطلوب کشور میباشد بحیث ساحه نمونه تخصیص داده است .
- ۵- **حمل** : آخرین روز اخذ امتحان کانکور برای شمول در پوهنتون روز هشت حمل تعیین گردیده است یک هزار و دو صد فارغ التحصیل امسال جدیداً در پوهنتون شامل میشود .
- ۵- **حمل** : ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم از بیروت به نیویارک مواصلت کردند .
- ۶- **حمل** : سفیر کبیر هند در کابل یک تعداد کتب و لوازم ستپورتی را بوزارت معارف اهدا کرد .
- ۸- **حمل** : امریکا افغانستان را در تطبیق پلان سوم کمک خواهد کرد ، حکومت ایالات متحده پیشنهاد کرد تا یک تیم از متخصصین زراعتی را بافغانستان بفرستند .
- ۹- **حمل** : اعلیحضرت معظم همایونی انجنیران پروژه انکشاف وادی ننگرهار را در باغ شاهی جلال آباد بحضور شاهانه پذیرفتند . به متخصصین پروژه ننگرهار در قسمت پروگرام های جدید هدایت دادند تا مطابق شرایط اقلیمی در تهیه جنس بهتر زیتون احداث تکثیر جنگلها از سرعت عمل کار گرفته شود .
- ۱۰- **حمل** : وزارت زراعت و آبیاری کمک به زارعین پخته کار کشور و افزایش در تولید پخته هشت افغانی و پنجاه و دو پول افزایش را در فیسیس هر سورت پخته در کمپاین امسال افزود نموده است .
- ۱۱- **حمل** : سنگ تهادت عمارت جدید اکسریز مرکز در محوطه ابن سینا روغتون گذاشته شد .
- ۱۱- **حمل** : اولین لېسه در ولایت وردک افتتاح گردید .
- ۱۱- **حمل** : اولین جلسه ولسی جرگه با بنیابه دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه افتتاح شد .
- ۱۱- **حمل** : بمنظور توسعه معلومات معلمین یک ورکشاپ در دارالمعلمین کابل افتتاح گردید .
- ۱۲- **حمل** : اسناد مذاکرات راجع به تاسیس مرکز تحقیق و نکشر ماهی در درونته بیسن نمایندگان افغانستان و جمهوریت مردم چین در کابل باامضاء رسید .
- ۱۶- **حمل** : با قرانت پیام علیا حضرت ملکه معظمه حمیرا ورکتون در کندهار افتتاح گردید .
- ۱۸- **حمل** : روز صحت جهانی در سراسر افغانستان بنام همکاران صحی تجلیل گردید .
- ۱۹- **حمل** : پروتوکول اعمارهوتل بین المللی کابل بین شرکت مینه پال و شرکت تیلر وودی انگلستان امضاء شد .
- ۲۰- **حمل** : پروتوکول پروژه مقدمانی ساختمان اولین مرکز حمایه طفل و مادر در کابل امضاء شد .

آرت گند هارا ودوره تیموریه قبل از ظهر ۳۰ حمل جانب پاریس عزیمت نمودند.

خبر های ماه ثور

اول ثور: شفاخانه حضرت امام بمصرف تقریباً دو میلیون افغانی در ساحه دوازده جریب زمین اعمار گردیده افتتاح گردید.

۲ ثور: یناغلی پژواک نماینده دایمی افغانستان در ملل متحد بحیث رئیس جلسات فوق العاده انتخاب گردید.

۳ ثور: اولین جلسه کمیته ترتیب پروگرام سال بین المللی توریسم در عمارت وزارت اطلاعات و کلتور دایر شد.

۴ ثور: شهادت نامه های سیسزده نفر فارغان کورس نرسنگ و معاونه قابلیت امریت صحت عامه و لسوالی پلخمری بفلان توزیع شد.

۳ ثور: قرار داد همکاری برای توسعه و انکشاف شعبه بشر شناسی پوهنځی ادبیات و علوم بشری پوهنتون کابل در آن پوهنځی به امضاء رسید.

۳ ثور: تاکنون ۲۲ زبان در یکصد و هفده نقطه کشور ثبت گردیده است.

۴ ثور: اولین وپوکتون نگرهار در عمارت لیسه دختران جلال آباد افتتاح شد.

۴ ثور: کمک های مؤسسه مواد خوراکی و زراعت جهان در افغانستان توسعه می یابد.

۵ ثور: والا حضرت شهبزاده محمد نا در بحیث رئیس افتخاری کمیته زولوژی افغانستان انتخاب گردیدند.

۵ ثور: کتابخانه عامه فیض آباد افتتاح گردید.

۸ ثور: اسناد مذاکره پروژه تا سیس فارم مرغ داری بین معین آبیاری وزارت زراعت و آبیاری و آمر پروژه مرغداری جمهوریست مردم چین در کابل با مضا رسید.

۹ ثور: باساس هدایت اعلیحضرت معظم همایونی یک عده فامیل هاییکه منازل شان در گذرگاه در اثر سیلاب منهدم گردیده به عماراتیکه از طرف وزارت دفاع ملی در سیدنور محمد شاه مینه اعمار شده منتقل شدند.

۹ ثور: یک مرکز بین المللی برای مطالعات تمدن فرهنگ دوره کوشانی ها از نظر باستان شناسی در کابل تاسیس میگردد.

۱۰ ثور: کاراصلاح کاریزها در بکواهنداد فیصد پیشرفته است که با تکمیل کار آن بیش از سی هزار جریب زمین تحت زراعت خواهد آمد.

۱۰ ثور: حکومت امریکا موافقه نموده است که مقدار چهل هزار تن گندم دیگر را

۲۰ حمل: دارالمعلمین عالی گردیز افتتاح شد.

۲۰ حمل: یک کتابخانه عامه در فراه افتتاح گردید.

۲۱ حمل: مدیریت اطلاعات وزارت امور خارجه گفت: بنابدعو ت اعلیحضرت معظم همایونی نیکولای ویکتور ویچ بودگورنی صدر هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی برای یک بازدید رسمی از تاریخ هشت الی یازده جوزا مطابق سی می الی ۲ جون سال جاری بافغانستان مسافرت خواهند کرد.

۲۵ حمل: یناغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم بعد از مسافرت سه هفته ای به ایالات متحده امریکا و فرانسه بکابل مراجعت کردند.

۲۵ حمل: یناغلی میوندوال بحضور اعلیحضرت معظم همایونی در قصر گلخانه باریاب شدند.

۲۵ حمل: سنگ تهادب یک پل اساسی بالای دریای قریه باجگاه گذاشته شد.

۲۶ حمل: یناغلی تانت سرمنشی موسسه م. م بعد از ملاقات با یناغلی

محمد هاشم میوندوال صدر اعظم در قصر گلخانه در کتاب مخصوص امضاء و به مقبره اعلیحضرت شهید رفته ا کلیل گل گذاشت.

۲۷ حمل: اعلیحضرت معظم همایونی یناغلی تانت سرمنشی موسسه م. م را در قصر گلخانه بحضور شاهانه پذیرفتند.

۲۷ حمل: قرار داد خریداری بیست هزار تن گندم از اتحاد شوروی بین وزارت ما لیه و موسسه وستوگ انتورگ اتحاد شوروی در کابل به امضاء رسید.

۲۷ حمل: کتابخانه عامه لوی و لسوالی خوست افتتاح شد.

۲۸ حمل: بمنظور تصمیم و انکشاف زبان پښتو سیمیناری بشمول نمایندگان مؤسسات فرهنگی و کلتوری در گلوپ مطبوعات دایر میشود.

۲۹ حمل: مراسم یاد بود روزتاریخی شهادت حضرت امام حسین در بعضی نقاط کشور برپا گردید.

۳۰ حمل: بیش از یک میلیون وسه صد هزار افغانی را عده از تجار فراه برای تاسیس شرکت پشم و قالین سر مایه گذاری کردند.

۳۰ حمل: یناغلی صدقی وزیر اطلاعات و کلتور در راس یک هیئت کلتوری جهت اشتراک در کمیته مطالعات تاریخ کوشانی ها،

- به قرضه طويل المدت و شرايط سهيل به دسترس حكومت افغانستان بگدارد.
- ۱۲ ثور:- والا حضرت شهزاده احمد شاه رئيس عالي جمعيت افغاني سره مياشت مراتب تسليت وهمدردی خود را با مصيبت رسيدگان سيلاب های اخير در ولايت ننگرهار اظهار نموده است.
- ۱۳ ثور:- ښاغلی محمد هاشم ميوند وال صدراعظم در جلسه ولسي جرگه اشتراک کرده و در اطراف خطوط اساسی پلان پنجساله سوم کشور به مجلس توضيحات دادند.
- ۱۳ ثور:- کمیته برای انکشاف مزید پروگرام صدای معارف در رادیو افغانستان تعیین گردید.
- ۱۳ ثور:- توزیع مواد امدادی افغانی سره میاشت به مصيبت رسيدگان سيلاب ننگرهار آغاز گردید.
- ۱۶ ثور:- اشخاصيکه منازل شانرا در گذرگاه به اثر آب خیزی دریای کابل از دست داده اند و یا به منازل شان صدمه رسیده است به اساس اراده حضور ملوکانه به سيد نور محمد شاه مینه انتقال داده شده اند.
- ۱۶ ثور:- حساب قطعی بودجه سال مالی ۱۳۴۶ به ولسي جرگه تقديم شد.
- ۱۷ ثور:- مکتب قبایلی خوست افتتاح شد.
- ۱۷ ثور:- در پلان سوم انکشافی وزارت مخابرات هفت پروژه انتقالی پلان دوم وهزده پروژه جدید پیشبینی شده است.
- ۱۷ ثور:- روز جهانی سره میاشت در سراسر کشور با مراسم خاصی تجلیل گردید.
- ۱۸ ثور:- کار حفريک چاه عمیق برای تهیه آب آشامیدنی برای اهالی شهر غزنی در دو کیلو متری شمال غرب بالا حصارغزنی آغاز گردید.
- ۱۸ ثور:- با اساس هدايت ښاغلی محمد هاشم ميوندوال صدراعظم پنج هزار سیر غله به فیض آباد ارسال شده.
- ۱۹ ثور:- تاسیس شعبه جدیدی بنا م انجنیری زراعتی در پوهنځی زراعت طی جلسه شورایعالی پوهنتون کابل به تصویب رسید.
- ۱۹ ثور:- در وزارت زراعت و آبیاری کرسی سروری خاک و خاک شناسی افتتاح گردید.
- ۱۹ ثور:- سیمینار منظوری جیالوجی و مترالوجی در نیمه دوم ماه اسد امسال بکمک یونسکو در پوهنتون کابل دایر میگردد.
- ۱۹ ثور:- پرو توکول فروش و صدور ر گاز طبیعی از افغانستان به اتحاد شوروی در وزارت معادن و صنایع به امضاء رسید.
- ۱۹ ثور:- اعلیحضرت معظم همایونی برای جلوگیری از خطر بلند رفتن آب دریای چخانسور اتخاذ ترتیبات تدافعی و قایوی را بحکومت امر فرمودند.
- ۱۹ ثور:- جوايز سپورتی برای ۵۱ نفر ورزشکاران معارف توزیع گردید.
- ۲۲ ثور:- در اجتماع مقد مسالسی تنظیم مطالعات آسیای مرکزی فیصله شد تا انجمن تاریخ افغانستان بین موسسات مختلفی که به مطالعه باستان شناسی و تحقیق و تشیع دوره کوشاکی می پردازند بحث مرکز ارتباط شناخته شود.
- ۲۳ ثور:- والا حضرت لیلما که ریاست انجمن مبارزه با بیسوادی را بعهده دارنداز شاگردان دوره دوم کورسهای اکابرمدیريت تئوری افکار دمیرمنو ټولنه امتحان گرفتند.
- ۲۳ ثور:- حسب هدايت والا حضرت شهزاده احمد شاه رئيس عالي جمعيت افغاني سره میاشت هیئتی بمنظور کمک به آسیب رسيدگان چخانسور عازم آنصوب گردیدند.
- ۲۳ ثور:- کار ساختمان پروژه تمدید لین و انتقال برق آبی دستگاه پلخمری و کندز که در سال ۱۳۴۵ شروع شده بود قسمت اول آن در بغلان خاتمه یافت و برق در لین های آن جریان داده شد.
- ۲۴ ثور:- در سید نورمحمد شاه مینه برای ۳۹۰ نفر زمین توزیع گردید.
- ۲۵ ثور:- يك مقدار گندم که قبلا از اتحاد شوروی خریداری شده بود اخيرا به بنا در افغانستان مواصلت کرده است.
- ۲۵ ثور:- سازمانده ۴۴ تاماده ۴۸ قانون انتخابات شوروی در ولسي جرگه باپاره تعدیلات تصویب گردید.
- ۲۶ ثور:- کلینیک عاجل وزیر اکبر خان روغتون افتتاح شد. این کلینیک بمصرف يكه ملیون و شش صد هزار افغاني تکمیل گردیده است.
- ۲۷ ثور:- ۱۵ چاه استخراجی گاز درخواجه گوگردک یتیم تاق تکمیل گردیده و آماده استخراج گاز برای صدور است.
- ۲۷ ثور:- والا حضرت شاهدخت بلقیس شهادت نامه های دومین دوره فارغ التحصیلات ښوونځی نرس قابله را طی محفلی که در موسسه زینتتون ترتیب شده بود توزیع کردند.
- ۲۷ ثور:- ښاغلی محمد هاشم ميوندوال

اخبار مصور

اعلیحضرت معظم ہمایونی حینیکہ سلام قطععات اردوی شاہانہ را قبول میفرمایند .
(اول سنبلہ ۱۳۴۵)

موقعیکه ذات شاهانه از غرفه بوت دوزی دیدن مینمایند در عکس پناغلی محمدهاشم میوندوال
صدراعظم نیز دیده میشوند .
(۲ سنبله ۱۳۴۵)

موقعیکه ذات شاهانه از غرفه بایسکل ساخت
وطن در نندارتون دیدن مینمایند .
(۲ سنبله ۱۳۴۵)

اعلیحضرت معظم همایونی و علیا حضرت ملکه معظمه با والاحضرت اشرف پهلوی و
 شاهدخت بلقیس در قصر گلخانه (۲۳ میزان ۱۳۴۵)

اعلیحضرت معظم همایونی و علیا حضرت ملکه معظمه در اجتماع معلمات و معلمات در قصر گلخانه
 (۷ عقرب ۱۳۴۵)

ذات شاهانه وملكه معظمه موقعه سلامت قطعات اردوی شاهانه را كه از مقابل لوژ سلطنتی
(اول سنبله ۱۳۴۵)

اعلیحضرت معظم همایونی باسکرتو جنرال ریاست المیک و ورزشکاران
(۶ قوس ۱۳۴۵)

قبول میفرمایند . بناغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم نیز در فوتو دیده میشوند

اعلیحضرت معظم همایونی حینیکه نندارتون را صبح ۲ سنبله التتاح نمودند
(۲ سنبله ۱۳۴۰)

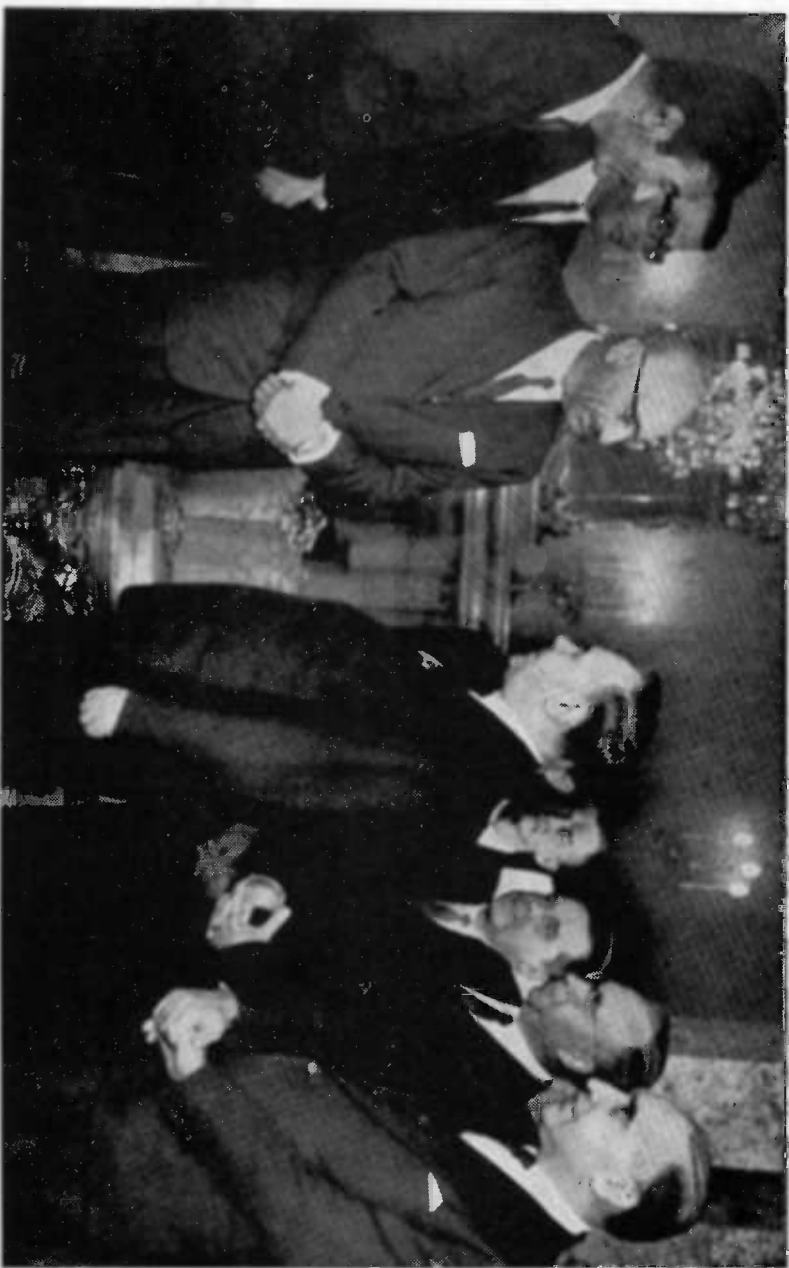
اعلیحضرت معظم هایونی در دعوت تولدی شان کیک مخصوصی را به واسطه گارد نوته
میکنند در عکس علیا حضرت ملکه معظمه به طرف چپ شان دیده میشود
(۲۳ میزان ۱۳۴۵)

هنگامیکه اعلیحضرت معظم همایونی نشان یادگار را به سینه یکی از چاپ اندازان الصاق میفرستد
(۲۵ میزان ۱۳۴۵)

اعلیحضرت معظم همایونی ساعت یازده و چهل و پنج دقیقه قبل از ظهر ۴ نور دکتورسن
مدیر عمومی موسسه مواد خوراکی و زراعت جهان را در قصر دلکشا بحضورشاهانه پذیرفتند.

(۲۶) عقرب (۱۳۴۵)

مناغلی یفریخوف معاون صدراعظم اتحاد شوروی موقع پارلمانی حضور ذات شایه در قصر گلخانه

بناغلی تانت سر منشی موسسه ملل متحد «طرف چپ» در حالیکه بحضور اعلیحضرت معظم
همایونی در قصر گلخانه باریاب می شود. بناغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم نیز
دیده می شوند .
بناغلی تانت به سلسله مسافرت خویش به بعضی از کشور های آسیایی در ماه اپریل سال
۱۹۶۷ از افغانستان نیز دیدن کرد (۲۷ مهل ۱۳۴۶)

موقعی که بناغلی صلاح العبد بحضور اعلیحضرت معظم همایونی در قصر گلخانه بار باب است
(۲۶ جوزا ۱۳۴۶)

اعلیحضرت معظم همایونی چینیکه از غرفه مطابع دولتی در نندارتون دیدن میفرمایند .
 بناغلی محمدابراهیم کندهاری رئیس مطابع دولتی بحضورذات شهریاری توضیحات
 بعرض میرساند (۲ سنبله ۱۳۴۵)

والاحضرت شاهدخت مریم موقعیکه شهادتنامه یکی از نرس های بنوونخی نرسنگ را اعطا
 میکنند (۲۸ سرطان ۱۳۴۶)

اعلیحضرت معظم همایونی چنینکه از غرفه مطابع دولتی در نندارتون دیدن میفرمایند .
 یناغلی محمد ابراهیم کندهاری رئیس مطابع دولتی بحضور ذات شهرباری توضیحات
 بعرض میرساند (۲ سنبله ۱۳۴۵)

والاحضرت شاهدخت مریم موقعیکه شهادتنامه یکی از نرس های نبوونخی نرسنگ را اعطا
 میکنند (۲۸ سرطان ۱۳۴۶)

علیا حضرت ملکه معظمه بیانیه‌شانرا به مناسبت تجلیل روزمادر
در زینب ننداری ایراد می‌نمایند. (۲۶ جوزا ۱۳۴۶)

والاحضرت شاهدخت مریم موقعیکه بنوونخی متوسط نمبر ۲ نسوان که به کیسه‌شاهدخت مریم
مسمی گردید در روز افتتاح بیانیه شانرا ایرادمینمایند (۲۷ میزان ۱۳۴۵)

والاحضرت شهزاده احمد شاه با بيانيه شان بىرك دوشى - شير خان بندر را
افتتاح كردند (۲۳ عقرب ۱۳۴۰)

والاحضرت شهزاده احمد شاه حینیکه با قطع نوار ورکشاپ های پلچرخی را افتتاح میفرمایند.
(۲۷ جونا ۱۳۴۶)

ACK

بناغلی میوند وال صدراعظم حین ایرا دبیانیه موقع افتتاح دستگاہ جدید راد بسوافغانستان
(اول سنبله ۱۳۴۵)

والاحضرت شاهپور عبدالرضاء پہلوی برادرشہنشاہ ایران حین مصافحہ با والاحضرت
شہزادہ احمدشاہ در میدان ہوائی کابل (۲۰ اسد ۱۳۴۵)

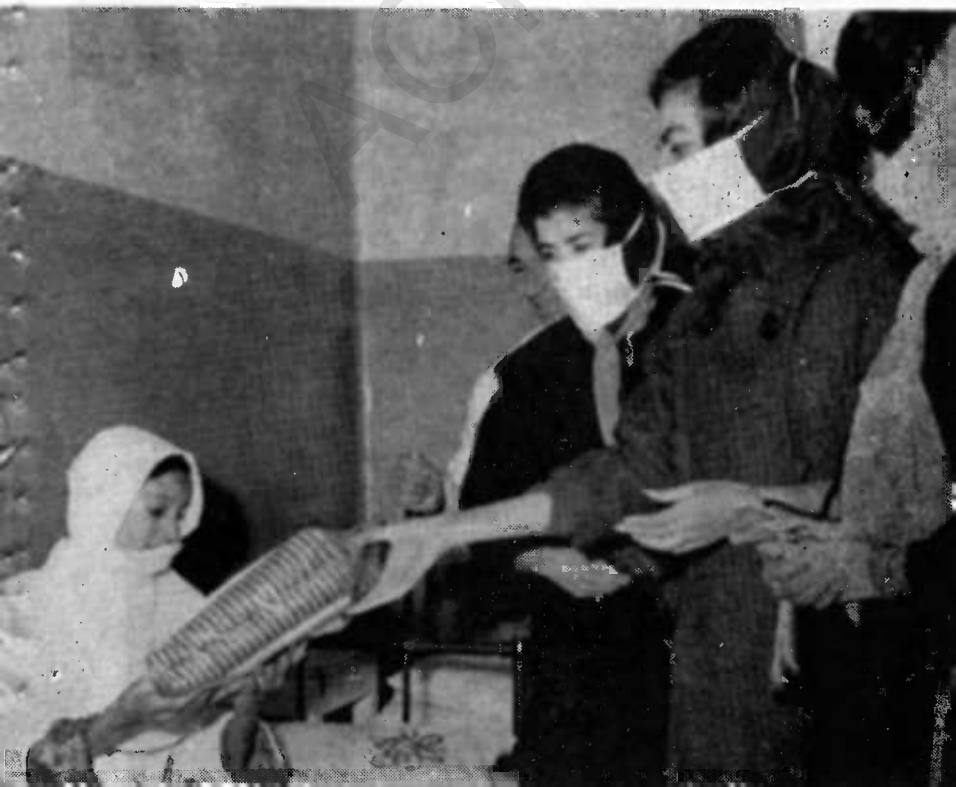
بناغلی گونارد رئیس بین المللی صلیباہر موقع باریابی بحضور
والاحضرت شہزادہ احمد شاہ (۳ حوت ۱۳۴۵)

هیئت اتحاد شوروی بحضور و لاجسرت شهزاده احمد شاه (۷ سرطان ۱۳۴۶)

والاحسرت شاهدخت بلقیس رئیسه عالی انجمن میر من های رضا کز هنگامیکه تحفه‌ای
را به یکی از مریضان اهداء می‌کنند (۹ جدی ۱۳۴۶)

حنیگه شاهدخت بلقیس از لیسه شاهدخت مریم دیدن میکنند. (۲۷ میزان ۱۳۴۵)

شاهدخت اشرف پهلوی در میدان هوایی کابل باشاهدخت بلقیس (۲۱ میزان ۱۳۴۵)

نباغلی محمدهاشم میوندوال صدراعظم موقهیکه باقطع نواریل سرخکان را افتتاح مینمایند
درین عکس نباغلی دوکتور عبدالظاهر رئیس ولدی جرکه طرف راست نباغلی صدراعظم
دیده میشوند (۱۲ جدی ۱۳۴۵)

پناغلی محمد هاشم میوند وال صدراعظم حینیکه دکمه او لین توربین ماهی پر را فشار داده به کار انداخت (۱۱ قوس ۱۳۴۵)

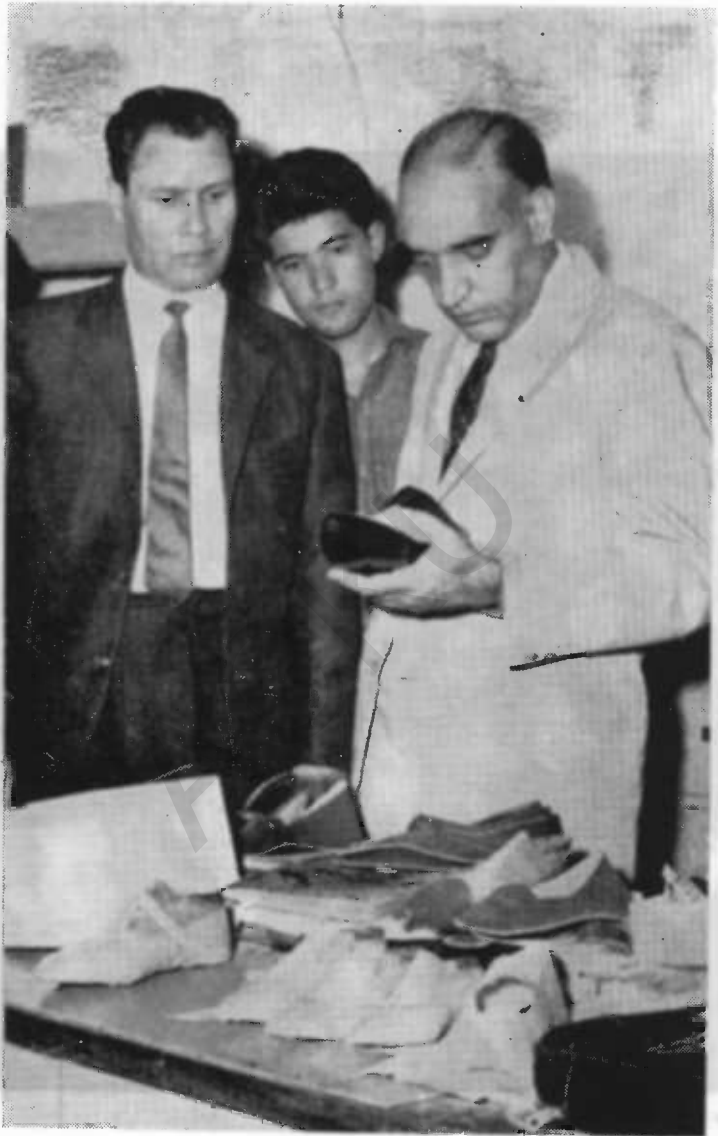

(۲۸ جو زا ۱۳۴۶)

ښاغلي ميوند وال صدراعظم حين مصافحه با اعضای کابینه

ښاغلي تانت سر منشي ملل متحد در باز دید از افغا نستان با ښاغلي محمد هاشم ميوند وال
 صدراعظم ملاقات ميکند (۳۶ حمل ۱۳۴۶)

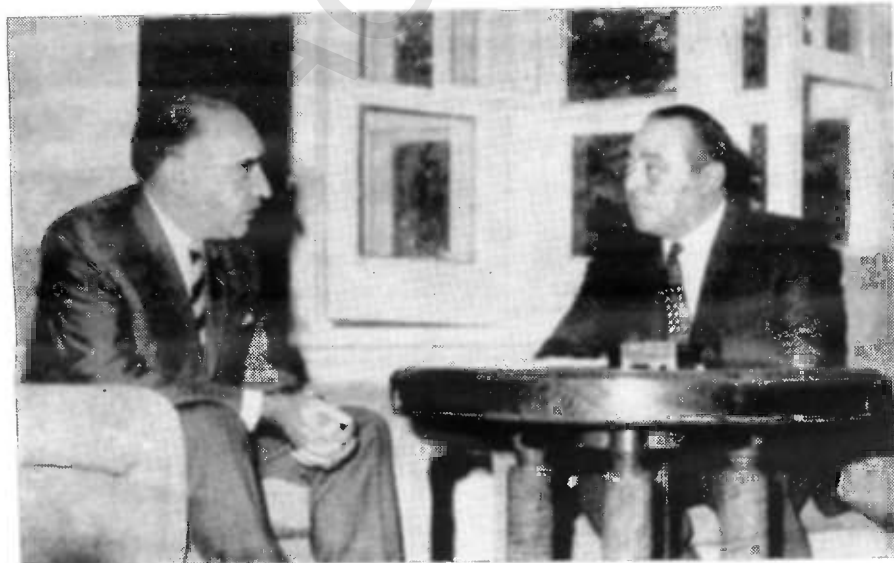
بناغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم هنگامیکه از شعبه بوت دوزی فابریکه آهو
دیدن مینماید (۱۶ اسد ۱۳۴۵)

بناغلی محمد هاشم میوند وال صدراعظم

پوهنتون کالیفو رنیا در سنتا بار بارا پس از آنکه دکترای افتخاری حقوق را به بناغلی محمد هاشم میوند وال صدراعظم تقدیم کرد. در این عکس از طرف رئیس پوهنتون برایشان تبریک گفته میشود (۱۱ حمل ۱۳۴۶)

بناغلی محمد هاشم میوند وال صدراعظم موقعیکه بناغلی صلاح العبد نماینده رئیس جمهوریت عربی متحد را در گلخانه صدارت ملاقات مینماید. (۱۶ جوزا ۱۳۴۶)

بناغلی محمد هاشم میوند وال صدراعظم چینکه در میدان هوایی تهران هنگام عزیمت
در جلسات اضطراری موسسه ملل متحد عازم نیویارک میباشند. از طرف بناغلی امیر عباس هویدا
صدراعظم ایران پذیرایی میشوند. (۱۰ سرطان ۱۳۴۶)

بناغلی مجاهد هاشم میوند وال صدر اعظم حین مصاحبه با نامه نگاران جرأید پایتخت
در میدان هوایی کابل (۱۱ سرطان-۱۳۴۶)

بناغلی پژواک، چینگه به حیث رئیس جلسه مخدوم جمع عمومی ملل متحد انتخاب شده‌اند
به او تانت سپر منشی ملل متحد دیده میشود (۲ ثور-۱۳۴۶)

بناغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم با بنا علی لینگن جا سنر رئیس
جمهور امریکا (۸ حمل ۱۳۴۶)

دو طفل خردسال حينگه دستۀ گل رابه بښاغلي يفر يمو ف معا ون صدرا عظم
انحداد شوروي درميدان هوايي کابل تقديم ميکنند (۲۱ عقرب ۱۳۴۵)

پوهاند دکتور محمد عثمان انوري وزير معارف موقع امضای قرار داد
يك هزار تن کاغذ بښاغلي بيرون بسات سفیر کبير سویدن در کابل
(۲۴ قوس ۱۳۴۵)

بناغلی عبدالروف بینوا وزیر اطلاعات و کلتور بتاريخ صبح ۲۳ جوزا شروع بکار نمودند.

پنځله کبرا نورزایی وزیر صحیه چینیکه باقطع نوارشفاخانه حضرت امام را که به کمک مالی ریاست عالی جمعیت افغانی سره میاشت اعمار گردیده افتتاح مینمایند. (آزل تور ۱۳۴۵)

به تاریخ ۱۵ جوزا محصلین، شاگردان معارف و یکمده شمیر یان کابل با ابراز احساسات اسرائیل را بر قلمرو ممالک عربی تقبیح کرده و بطرف فداری از تا مین حقوقی

بشتیانی از موقف حکومت در حمایت از حقوق برادران عربی خود تجاوز فوای هوایی وزمینی
 به فلسطین شعار میدادند. این عکس گوشه از ابراز احساسات مردم راتمیل میکند.
 (۱۵ جوزا ۱۳۴۶)

پیغله گبرا نور زای وی وزیر صحیه حین ایراد
 بیانیه قبل از افتتاح کلینیک عا جل در
 اکبر خان رو غتون (۲۹ قوس ۱۳۴۵)

انجنیر عبدالصمد سلیم وزیر معادن و صنایع؛ دکتور گیر هارد مو لٹمن
 سفیر کبیر جمهوریت آلمان حین امضای اسناد تسلیمی
 سا مان فنی جیو کو جی (۲۰ میزان ۱۳۴۵)

بناغلی عبدالوہاب (حیدر) معین وزارت پلانر نما یندہ افغانستان
 حین اشتراک در بانک ایکافی درتوکیو دیدہ میشوند (۱۳ حمل ۱۳۴۶)

بناغلی دکتور محمد اکرم معین وزارت معارف
و بناغلی سکاوتین مستشار اقتصادی سفارت
کبرای اتحاد شوروی در کابل حین مبادله
موافقتنامه معلمین پولی تخنیک
(۱۰ سرطان ۱۳۴۶)

بناغلی سر دار سلطان محمود غازی رئیس
هوایی ملکی و بناغلی فریدریک دوژان کی پرسفیر
گیسو دنمارک در کابل در حال
تبادل موافقتنامه حمل و نقل هوایی
(۳ جوزا ۱۳۴۶)

نباغلی محمد نجیم آریا معین وزارت اطلاعات و کلتور چینیکه
 از ماشین جدید طباعتی الکترونیک در کمپنی لاینوتایپ شهر مانچستر
 انگلستان دیدن میکند . (۷ حمل - ۱۳۴۶)

ماریت باغ و کوه
 در قشور و معادن لرستان
 مشاهده می شود
 خطیقه باغ
 ۲۳۶۱

سردار سلطان محمود غازی رئیس هوایی ملکی با مستشار سفارت سویدن
 در موقع نشانی کردن موافق هواسی (۲۷ قوس ۱۳۴۶)

افغانستان آرزومند توسعه مناسبات با همه ملل جهان است ښاغلی پودگورنی اظهار کردند : مردم اتحاد شوروی از سیاست صلح طلبانه افغانستان تقدیر میکند .

۹- جوزا : ذات شاهانه و ښاغلی پودگورنی درباره تقویت مزید علایق دوستانه و همکاری در ساحات مختلف افغانستان و اتحاد شوروی مذاکره کردند .

مذاکرات بین اعلیحضرت معظم همایونی و نیکولای پودگورنی صدر هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی از ساعت ده قبل از ظهر تا ساعت ۱۲ ظهر در قصر دلگشا صورت گرفت .

۱۲- جوزا : مهمان اعلیحضرت معظم همایونی ښاغلی پودگورنی صدر هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی کابل را بقصد مسکو ترک گفتند .

۱۳- جوزا : در جلسه انجمن ولسی جرگه قانون معارف از ماده ۲۳-۲۶ تصویب شد .

۱۴- جوزا : ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم در ولسی جرگه موقعیکه مجلس دایر بود حاضر گردیده در باره جنگ بین اسرائیل و جمهوریت عربی متحد ، سوریه و اردن بیانات دادند .

۱۵- جوزا : اعلیحضرت معظم همایونی پروژه آبیاری کبده گی و فابریکه بریکت ذغال سنگ کرکر را در ولایت بغلان بازدید فرمودند .

۱۵- جوزا : اعلامیه ای از طرف ولسی جرگه درباره تجاوزات اسرائیل و حمایت از حقوق اعراب فلسطین نشر گردید .

۱۵- جوزا : ښاغلی صلاح العبد نماینده فوق العاده ښاغلی جمال عبدالناصر رئیس جمهوریت عربی متحد به ساعت ۷ بعد از ظهر در قصر گلخانه بحضور اعلیحضرت معظم همایونی مشرف گردیده پیام ښاغلی جمال عبدالناصر رئیس جمهوریت عرب متحد و حکومت خویش را مبنی بر قدردانی از پشتی بانی اعلیحضرت معظم همایونی ، حکومت و مردم افغانستان بحضور شاهانه اظهار داشت .

۱۶- جوزا : ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم طی ملاقاتی به ښاغلی صلاح العبد از پشتیبانی مردم افغانستان بوی اطمینان دادند .

۱۹- جوزا : معادن طلا در انکوری و زابل کشف گردیده اکت و از معادن طلای زرکشان در پلان پنج ساله سوم بهره برداری خواهد شد .

۲۰- جوزا : نشانهای درجه اول ، دوم ، سوم و چهارم ستور که از حضور اعلیحضرت

صدر اعظم خطوط اساسی پلان پنجساله سوم کشور را در جلسه عمومی مشرانو جرگه توضیح کردند .

۲۹- ثور : اعلیحضرت معظم همایونی در هفته دوم ماه جوزا دستگاه بزرگ تولید برق نغلو را افتتاح میفرمایند .

۳۰- ثور : باساس اهداف پلان پنجساله سوم کشور پروتوکول انکشاف پخته بین زارعین و شرکتهای صنعتی در شیرغان امضاء شد .

خبر های ماه جوزا

اول جوزا : جشن گندم در ولایت فراه برگزار شد .

۲- جوزا : موافقت نامه های حمل و نقل هوایی بین افغانستان و کشورهای دنمارک ، ناروی و سویدن امضاء شد .

۲- جوزا : نمایش عکسهای هدف انکشافات اخیر کشور با یک شعبه عکاسی از طرف آژانس باخترا در ولایت قندهار افتتاح شد .

۲- جوزا : یک پایه ماشین طبع حروفی هایدلبرگ در مرکز تهیه مواد درسی پوهنتون بکار انداخته شد .

۵- جوزا : اداره موسسه غذایی جهان تصویب کرده تا ده هزار تن گندم را از طریق کمک بلا عوض بافغانستان صادر کند .

۵- جوزا : دستگاه های حلاجی ، پرس و عدل بندی پخته و جنریتر برق دیزلی اسپین زر شرکت در ولسوالی های حضرت امام و ارچی یکی بعد دیگر افتتاح گردید .

۵- جوزا : باساس پیشنهاد میرمنو تولنه و منظوری وزارت معارف و مجلس عالی وزراء و صحنه حضور ملوکانه بعد ازین همه ساله روز ۲۴ جوزا بنام مادر تجلیل میگردد .

۶- جوزا : بمناسبت چهل و نهمین سالگه استقلال کشور در قصر دلگشا به کتاب مخصوص مراتب تبریکات به حضور ذات شاهانه ثبت گردید .

۷- جوزا : سالگه استقلال افغانستان در تمام نمایندگی های سیاسی افغانی در کشورهای متحابه تجلیل گردید .

۸- جوزا : نیکولای پودگورنی صدر هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی ساعت ده و ۵۰ دقیقه قبل از ظهر امروز بدعوت اعلیحضرت معظم همایونی برای انجام یک مسافرت رسمی چهار روزه وارد کابل گردیدند .

۹- جوزا : اعلیحضرت معظم همایونی در دعوت دیشب که بافتخار نیکولای پودگورنی صدر هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی در قصر دلگشا ترتیب شد بود فرمودند : -

اسرائیل پلان های تجاوز خود را تحقق بخشیده و اکنون سعی دارد نتایج تجاوز خود را جهت اشغال کشور های عربی بکار برد. **اول سرطان:** - یناغلی میوند وال صدراعظم با او تانت، کوسیگین و صدراعظم ن بلغاریا و یوگوسلاویا ملاقات کردند.

۳ سرطان: - از اعلیحضرت معظم هما یونی روسای جمهوریت عربی متحد و سوریه نسبت به پشتیبانی افغانستان از موقف اعراب اظهار امتنان کردند.

۲ سرطان: - یناغلی محمد هاشم میوند وال و یناغلی نور احمد اعتمادی معاون سدرات و وزیر امور خارجه در جلسه انجمن امور بین المللی و روابط خارجی ولسی جرگه اشتراك کردند.

۲۳ جوزا: - بمنظور معاونت با برادران عرب حکومت تجویز گرفت تا هیئت را جهت مطالعه و اتخاذ تصمیم بغرض جمع آوری اعانه تعیین نماید.

۲۴ جوزا: - ستیمینار پلان گذاری دروزارت معارف به کمک یو نسکو دایر گردید.

۲۳ جوزا: - برای يك عده از مامورین وزارت اطلاعات و کلتور نشان های مینه پال وربنتین که از حضور اعلیحضرت معظم هما یونی منظور شده بود اعطا گردید.

۲۴ جوزا: - روز مادر با پیام علیا حضرت ملکه معظمه در سراسر کشور تجلیل گردید.

۲۶ جوزا: - والا حضرت شاهدخت مریم از مادران مریض در سناتوریم نسوان عیادت کردند و هدایائی را که از طرف زیرنتون تهیه شده بود نیز به مادران مریض اعطاء نمودند.

۲۶ جوزا: - یک شعبه بافت قالین درچوکات مدیریت صنعتی محبس گردیز افتتاح گردید.

۲۷ جوزا: - والا حضرت شهزاده احمد شاه قبل از ظهر امروز ورکشاپهای پلچرخی را در منطقه صنعتی کابل افتتاح فرمودند.

۲۷ جوزا: - یناغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم جهت اشتراك در جلسه اضطراری مجمع عمومی ملل متحد عازم نیویارک گردیدند.

۲۸ جوزا: - روز میلاد مسعود حضرت محمد (ص) در افغانستان بامراسم خاصی تجلیل شد.

۲۹ جوزا: - یناغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم و همراهان شان به نیویارک مواصلت نموده و ریاست هیئت نمایندگی افغانی را در جلسه اضطراری موسسه م.م بصدقه گرفتند.

۳۰ جوزا: امداد اولیه افغانی سره میاشت به کشور های اردن، سوریه و عراق ارسال گردید.

معظم هما یونی برای عهده نفر متخصصان و انجیران اتحاد شوروی که در اعمار دستگاه برق آبی نغلو همکاری کرده اند منظور و برای شان توزیع شد.

۲۰ جوزا: ولسی جرگه اعاده حقوق مردم عرب را در شرق میانه تایید و تخلیه فوری اراضی اعراب را جدأ تقاضا کردند.

۲۲ جوزا: یناغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم به همراهی یناغلی نور احمد اعتمادی معاون سدرات و وزیر امور خارجه در جلسه انجمن امور بین المللی و روابط خارجی ولسی جرگه اشتراك کردند.

۲۳ جوزا: بمنظور معاونت با برادران عرب حکومت تجویز گرفت تا هیئت را جهت مطالعه و اتخاذ تصمیم بغرض جمع آوری اعانه تعیین نماید.

۲۴ جوزا: ستیمینار پلان گذاری دروزارت معارف به کمک یو نسکو دایر گردید.

۲۳ جوزا: برای يك عده از مامورین وزارت اطلاعات و کلتور نشان های مینه پال وربنتین که از حضور اعلیحضرت معظم هما یونی منظور شده بود اعطا گردید.

۲۴ جوزا: روز مادر با پیام علیا حضرت ملکه معظمه در سراسر کشور تجلیل گردید.

۲۶ جوزا: والا حضرت شاهدخت مریم از مادران مریض در سناتوریم نسوان عیادت کردند و هدایائی را که از طرف زیرنتون تهیه شده بود نیز به مادران مریض اعطاء نمودند.

۲۶ جوزا: یک شعبه بافت قالین درچوکات مدیریت صنعتی محبس گردیز افتتاح گردید.

۲۷ جوزا: والا حضرت شهزاده احمد شاه قبل از ظهر امروز ورکشاپهای پلچرخی را در منطقه صنعتی کابل افتتاح فرمودند.

۲۷ جوزا: یناغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم جهت اشتراك در جلسه اضطراری مجمع عمومی ملل متحد عازم نیویارک گردیدند.

۲۸ جوزا: روز میلاد مسعود حضرت محمد (ص) در افغانستان بامراسم خاصی تجلیل شد.

۲۹ جوزا: یناغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم و همراهان شان به نیویارک مواصلت نموده و ریاست هیئت نمایندگی افغانی را در جلسه اضطراری موسسه م.م بصدقه گرفتند.

۳۰ جوزا: امداد اولیه افغانی سره میاشت به کشور های اردن، سوریه و عراق ارسال گردید.

خبرهای ماه سرطان

اول سرطان: - یناغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم در اسامبله عمومی ملل متحد گفتند:

۱۱ - سرطان: موافقت نامه شرایط عالی استا دان، متخصصین و پرسونل فنی اتحاد شوروی برای تدریس در یولی کلینیک تخنیک

کابل و تخنیکم ها امضاء شد.

۱۰ **سرطان:**— اداره باستانشناسی و حفظ آبدات و مناطقی باستانی در دارالامان و افتتاح گردید.

۱۲ **سرطان:**— ماده شانزده تا نوزده مسوده قانون ازدواج در جلسه ولسی جرگه با پارۀ تعدیلات با کثرت آراء تصویب گردید.

۹ **سرطان:**— والا حضرت شهزاده احمد شاه رئیس عالی جمعیت افغانی سره میاشت هیئت اتحاد شوروی را بحضور شان پذیرفتند.

۱۴ **سرطان:**— یک مرکز صحی فرعی در قریه چار دره ولسوالی غور بند افتتاح شد.

۱۴ **سرطان:**— نیاغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم در جلسه انجمن روابط بین المللی ولسی جرگه به همراهی نیاغلی نور احمد اعتمادی معاون صدارت و وزیر امور خارجه اشتراک کرده و راجع به مسافرت ایشان به نیویارک که غرض اشتراک در جلسات اضطراری موسسه ملل متحد صورت گرفته بود توضیحات دادند.

۱۶ **سرطان:**— نیاغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم در میله کارگران مطابع دولتی که هر سال برای ۲۴ ساعت در آستانف برگزار میگردد اشتراک کردند.

۱۷ **سرطان:**— والا حضرت شاهدخت بلقیس و والا حضرت مارشال شاه ولیخان غازی فاتح کابل از پروگرام کلتوری انجمن هندی ها دیدن کردند.

۱۷ **سرطان:**— حکومت امریکا موافقه نموده است تا مبلغ دوازده میلیون دالر را برای اعمار پروژه برق کجکی قرضه بدهد.

۱۷ **سرطان:**— امتحانات چهارونیم ماهه مکاتب مناطق سرد سیر شروع گردید.

۱۸ **سرطان:**— والا حضرت شهزاده احمد شاه رئیس عالی جمعیت افغانی سره میاشت و والا حضرت شهزاده محمد نادر، والا حضرت لیلما از پروگرام کلتوری انجمن هندی های کابل مشاهده فرمودند.

۲۰ **سرطان:**— دافغانستان دخوراکی مواد عامه ایتیاو موسسه بمنظور فراهم آوری تسهیلات در طرز العمل خرد و رفیع سرگردانی فروشدگان غله، لایحه خریداری حفاظه و

توزیع را در ولایات کشور ترتیب نموده است.

۲۰ **سرطان:**— پانزده هزار تن جواری که با اساس موافقه قبلی بین حکومت افغانستان و ایالات متحده امریکا به افغانستان ارسال شده بود اخیرا به کندهار رسیده است.

۲۰ **سرطان:**— یکصد و بیست نمره زمین در پروژه خیر خانه مینه برای مستحقین توزیع گردید.

۲۱ **سرطان:**— با اساس فیصله مجلس وزراء ریاست گرخدوی بر ریاست هوایی ملکی مربوط گردید.

۲۳ **سرطان:**— از حضور اعلیحضرت معظم همایونی تلگرام تبریکیه به مناسبت روز ملی فرانسه عنوانی جنرال شارل دو گول رئیس جمهور آنکشور به پاریس مخابره شده است.

همچنان از حضور ذات شاهانه تلگرام تبریکیه بمناسبت روز ملی عراق عنوانی جنرال عبدالرحمن عارف رئیس جمهور آنکشور به بغداد مخابره گردیده است.

۲۴ **سرطان:**— وزارت معادن و صنایع در مدت سه ماهی که از آغاز پلان پنجساله سوم سپری شده توانسته است عده ای از پروژه های صنعتی را که در پلان سوم پیشبینی شده بود تحت تطبیق گرفته و امکان احداث یک عده فابریکه ها را آماده بسازد.

۲۵ **سرطان:**— بسلسله تطبیقات معموله اعلیحضرت معظم همایونی از تطبیقات قطعه را کت اردوی شاهانه در نزدیکی آب ایستاده مقرر دیدن فرمودند.

۲۵ **سرطان:**— لایحه امتحانات پشتوی مامورین از طرف کمیته انکشاف و تقویت زبان ملی پشتو تصویب شد.

۲۷ **سرطان:**— والا حضرت شاهدخت مریم شهادت نامه های یازده نفر از فارغان دوره دوازدهم شیونخی نرسنگ نسوان را طی محفلی که در میرمنو رو غتون ترتیب شده بود توزیع نمودند.

۲۷ **سرطان:**— قرار داد قرضه مبلغ چهار میلیون و سه صد و هفتاد و هشت هزار دالر برای خریداری مقدار چهل هزار تن گندم و چهار هزار تن روغن نباتی بین افغانستان و ایالات متحده امریکا امضاء شد.

۲۷ **سرطان:**— در مورد استخدام متخصصین چکوسلواکی جهت پروژه سازی فابریکه سمنت هرات از نگاه ماشین آلات برق و ساختمان بین وزارت معادن و صنایع و موسسه سترو اگسپورت چکوسلواکی عقد گردید.

متن بیانیۀ بناغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم

که در پنجمین جلسه مخصوص مجمع عمومی بروز جمعه اول سرطان ۱۳۴۶ مطابق ۲۳ جون ۱۹۶۷ در نیویارک ایراد نمودند

بناغلی رئیس و نمایندگان محترم !

از وقتیکه تجاوز اسرائیل بر کشور های عربی بعمل آمده این موسسه جهانی در برابر بشریت مورد آزمایش قرار گرفته است . در آغاز غور و مذاقه به تجاوز اخیر اسرائیل میخوام فرصت را غنیمت دانسته صمیمی ترین تمجید خود را به اوتانت سرمنشی ملل متحد نسبت به مساعی خستگی ناپذیرش در راه تامین صلح علی العموم و ایفای موثر مسئولیت های سنگینش بصورت بیطرفانه ابراز نمایم . بناغلی رئیس ... ما در اینجا برای آن آمده ایم تا نگرانی عمیق خود را در مورد خطرات و تباهی های ابراز نماییم که با اثر تجاوز اسرائیل در شرق میانه بظهور پیوسته است .

درین وقتی که سر انجام اوربند بر قرار گردیده عساکر اسرائیل قسمت های قابل توجه اراضی سه کشور همسایه عربی خود را اشغال کرده و افراد ملکی را در مناطق اشغالی به ظلم و تعدی های بیباکانه معروض نموده است . اگر درین وقت حساس موسسه ملل متحد در برابر متجاوز تسلیم میشود و یا درازبین بردن عواقب تجاوز ناکام میگردد عقیده و ایمان جهان نسبت باین موسسه تکان خورده و افراطیون اسرائیلی این ناکامی موسسه جهانی را پاداش بزرگ عملیات تجاوز کارانه خود خواهند پنداشت .

اسرائیل بعد از حمله و اشغال اراضی همسایگان خود اکنون فی الحقیقت تقاضا دارد تا مطابق شرایط خودش حل و فصل جدید صورت گیرد .

از این امر واضح میگردد که عملیات تجاوزی اسرائیل که قبل از وقت سنجیده شده بود منشاء خود را از توقعات آنکشور برای احراز موقف های نظامی گرفته است تا بتواند توسط آن از یک موقف مقتدر به چانه زدن پرداخته و شرایط جدیدی را رویکار آورد که با اهداف توسعه جوئی آن مطابقت داشته باشد .

حملات هوا یی اسرائیل که بتاريخ ۵ جون ۱۹۶۷ مطابق ۱۴ جوزای ۱۳۴۶ صورت گرفته بم منظور بسراه انداختن یک حمله ناگهانی بر کشور های همسایه عربی و فرار دادن جهان مقابل یک عمل انجام شده بود . اکنون اسرائیل تقاضای صلح نام نهاد رادارد در حالیکه تجاوز آن ادامه دارد از عربها دعوت

بناغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم
چین ایراد بیانیۀ در پنجمین جلسه مخصوص
مجمع عمومی ملل متحد در نیویارک
شده تا واقیعت های مسلم را قبول کرده و
واقعیین بوده و خود را بسرنوشت خود خواسته
های متجاوز بسپارند .

بناغلی رئیس ... اجازه بدهید بگویم که
ملت افغان یک ملت عرب نیست . ملت افغان به همان
جامعه مسلمان تعلق دارد که اکثریت عربها به
آن متعلق میباشند . ما با اساس عقاید دین
اسلام از ایدیالوژی های تبعیضی مخصوصاً
تحت مدرن ترین مظاهر توسعه جوئی و تصرف
جای و سرزمین دیگران از طریق حمله و استعمال
قوه و اعتقاد باین مفکوره که قدرت حق است .
نفرت داریم .

تراژیدی فلسطین قطع و بیخ کنی و اخراج
سباکنین قانونی آن یکی از بی عدالت ترین
حوادثی است که بر مردم عرب تحمیل گردیده
است .

مسئله که همین اکنون در برابر ما قرار دارد

در ۷ اپریل ۱۹۶۷ قوای اسرائیل حمله شدیدی را علیه سوریه براه انداخته و بعداً صدر اعظم اسرائیل چنین تهدید نمود .
ما شاید اقداماتی را اتخاذ نمائیم که اثر آن کمتر از اقدامات ۷ اپریل نباشد .

لوی درستیز اسرائیل گفت : وقت آن شاید برسد که دمشق را اشغال کرده و حکومت سوریه را سرنگون سازیم این امر تکان دهنده است که بخاطر آورده شود که پلان گذاری تجاوز نظامی اسرائیل تا زمان تفصیلات آخری متذکره با آمادگی های سایکالوژیک متوازی بوده و آن عبارت بود از توسل به یک پیمانہ وسیع به مبارزه تبلیغاتی تا افکار عامه مردم جهان را گمراه ساخته باشند . و چنان فضای روحی بین المللی را ایجاد نمایند که در اثر آن عرب ها بحیث محرکین شناخته شوند و در نتیجه مسئول جنگی بحساب روند که توطئه و آغاز آن توسط اسرائیل تحت یک پلان کاملاً سنجیده شده بعمل آمده است .

به جهان گفته شد که اسرائیل صرف آرزو دارد تا در صلح زندگی کند و ادعا های ارضی ندارد جهان مجبور بود که آماده گردد تا از یک جنگ تحفظی که توسط یک ملت کوچک برای دفاع از خود بعهدہ گرفته شده استقبال کند .
سرمنشی ملل متحد در ابلاغیه ۲۰ جون ۱۹۶۷ خود درین مجمع توازن رامتکی بتحقیق در قسمت عقب کشتی قوای اضطراری ملل متحد در ۱۸ می ۱۹۶۷ مطابق ۲۷ ثور ۱۳۴۶ بار دیگر تحقیق بخشید .
وی خاطر نشان ساخت که اساس لایبندی فعالیت قوای اضطراری ملل متحد در اضافه از ده سال اخیر در قسمت اجرای وظایف مجزی نگه داشتن قوا ، تصمیم رشاکارانه حکومت جمهوریت عربی متحد بود . مبنی بر دور نگه داشتن عساکرش از خط متارکه در حالیکه اسرائیل با قوای اضطراری ملل متحد همچو همکاری نکرد .

این امر چنین معنی میدهد که جمهوریت عربی متحد کاملاً صلاحیت قانونی داشت که مطالبه بیرون شدن قوه اضطراری ملل متحد را از مناطق تحت سلطه خود بنماید .
سرمنشی ملل متحد فقط یک عمل ممکنه قانونی را درین مورد بعمل آورد - این مطلب روشن شده بود که اسرائیل یکبار دیگر این مفکوره را رد نمود که قوای اضطراری ملل متحد در طرف اسرائیل متمرکز گردد .

در این موقع ما از مساعی شریفانه سرمنشی ملل متحد برای ایفای وظایفش تمجید نموده

یاوصف اینکه حاد میباشد یک موضوع تازه نیست . اسرائیل که بروی سیاست دسیسه و فریب برای تولید دهشت و خوف عربهای غیر متشکل ، صلحجو و بی یاور بوجود آمده و موجودیت خود را بتجاوز دائمی و لاینقطع حفظ کرده موفق شده است از طریق سازشهای منافع غیر آبرومندانه با عربها روبرو شود .

شاعلی رئیس ... این موسسه جهانی با کار های انجام شده یکی بعد دیگر مواجه گردید . این بود چگونگی موضوع در آغاز ایجاد اسرائیل که از مرحله ابتدائی آن بخوبی گذشته بود و بدان این موسسه جهانی جهت تمهید و پرورش انداخته شد .

از همین سبب مسئولیت ملل متحد در برابر حل و فصل مناسب و عادلانه این مسئله بسیار عاجل است . دولتی که به این قسم ایجاد گردید سرمایه و دارایی خود را بکار انداخت تا برای توسعه اراضی خود که به نادرستی بدست آورده شده بود آغاز نموده و بصورت علنی و سری به تجاوز خود علیه عربها ادامه داد .

یروپا گندهای شدید جهان غرب برای بر انگیختن افکار عامه بطرف اعمال غیر انسانی و بیدادگری های وحشیانه نازی ها علیه یهودی ها و منافع شخصی جاطلبی های استعمار ، اسرائیل را قدرت بخشیده تا در جهان عرب جا گرفته و سعی ورزد خود در آن مستقر سازد .
جای تعجب نیست که در تحت این شرایط این طفل ناز پرورده استعمار دارای یک صفت مشخصه بی نظیر میباشد و آن اینکه در مواقع متعدد مورد توییح و تقبیح موسسه ملل متحد قرار گرفته است .

غفو و اغماض از جرم اسرائیل که آنکشور را در قبال مسئولیت هایش در برابر این موسسه بی اعتنا ساخته است یکی از مظاهر اطمینانی است که برای صیانت موقف اسرائیل متأسفانه توسط آنهایی داده شده که در بعضی از اوقات رفاهیت بین المللی ، عدالت و مفید بودن صلح و امنیت جهانی را با اساس سیاست های ملی داخلی شان که توسط گروههای مختلفه ابراز میکردند مورد مذاقه قرار میدهند ولی انسان میتواند به آسانی معقولیت چنین سیاست را مورد باز پرس قرار دهد .

در دو دهه گذشته دومرتبه اسرائیل جهان را در پرتگاه جنگ جهانی و همه عواقب مدهشی که ازان متصور است کشانید .

شاعلی رئیس ... اجازه بدهید تا از مراحل مهم تجاوز اخیر اسرائیل یاد آور شویم .

بندگیریم. ادامه به اتخاذ موقف‌هاییکه در طی بیست سال گذشته غیرقابل دفاع ثابت شده برای داعیه صلح و آرامش جهانی زیان می‌رساند. آیا ما حقیقتاً و براستی میتوانیم تجزیه‌ناحق دولت فلسطین را فراموش کنیم که یکونیم ملیون از عربهای فلسطین را بسوی اخراج از وطن . تیره‌روزی - استخفاف و آینده نامعلوم سوق داده ؟ این عمل باید برای مدتها بحیث بازسنگینی بر وجدان آنهایکه آنرا ادامه میدهند قرار گیرد .

جای تعجب نیست که ممکن نبود عربها این بیعدالتی را قبول کنند و کمتر جای تعجب است که آنها علیه عواقب شوم این عمل اظهار داده‌اند .

بناغلی رئیس ! عدالت - حقوق انسانها و آزادی نمیتواند و نباید قربانی وفدای ارزش غیرقابل اعتبار آنچه که واقعیت اش میخوانند و سایر اقدامات نیمه و کمتر آزان گردد . آنچه که اکنون مهم است اینست که تجاوز بوقوع پیوسته است . این تجاوز ازطرف اسرائیل صورت گرفته است آنچه که مهمتر است اینست که این اولین مرتبه نیست که اسرائیل متجاوز بوده‌است - این اولین مرتبه نیست که اسرائیل جنگ بزرگ و خرابی و تباهی راعلیه عربها براه انداخته است و البته این اولین مرتبه نیست که اسرائیل فیصله های ملل متحد را با بی اعتنائی رد و پرنسیپ های اولیه حقوق بشر را نقض کرده است .

ارتکاب تجاوز یک عمل غیر انسانی است اما اگر به متجاوز اجازه داده میشود تا ازگمره تجاوز خود مستفید گردد آن یک عمل شنیع است . آیا راستی نطق اسرائیل فکر میکند که مجمع عمومی ملل متحد قبول خواهد کرد که جنایت اسرائیل صرف عصاره فضیلت است . بناغلی رئیس ! ما حوادث شرق میانه را با نگرانی عمیق و مباحث شورای امنیت را با توجه زیاد دنبال نمودیم . جای ناامیدی بود که ملاحظه کردیم درحالیکه مذاکرات صلح آمیز در شورای امنیت جریان داشت پلانهای تهیه شده اسرائیل علیه عربها درحال پیشرفت بود . درحالیکه شورای امنیت مساعی بخرچ میداد تا این موضوع را تحدید کند و سرمنشی ملل متحد تقاضای دم گرفتن را نمود .

اسرائیل بر عکس در حالیکه از تقوا سخن میگفت حملات هوایی وزمینی را علیه سرزمین عربها آغاز کرده و بدین ترتیب ملل متحد را به یک واقعت نام نهاد و یک عمل انجام شده

واز اقدامی که وی درین زمینه اتخاذ کرده است کاملاً پشتیبانی مینمائیم .

پس ازاینکه جمهوریت عربی متحد حق مالکیت خودرا در آبهای متعلق بخود مورد رسیدگی قرارداد شورای امنیت دایر گردید تا موضوع را تحت مطالعه قرار دهد .

این قضیه باوجودیکه اساساً ماهیت حقوقی راحیز بود توسط اسرائیل بیک شکل بی‌اهمیت میدل گردیده و بحیث یک تهدید بزرگ به صلح بین المللی تعبیر گردید .

اسرائیل صبح پنجم جون ۱۹۶۷ مطابق ۱۴ جوزای ۱۳۴۶ یک حمله کاملاً پیش‌بینی شده راعلیه کشور های عربی آغاز نمود . روز دیگر هنگامیکه شورای امنیت ملل متحد پیشنهاد نمود تا بحیث اولین قدم بسوی اعاده صلح بتمام مخاصمت ها خاتمه داده شود اسرائیل عملیات خودرا توسعه بخشید .

اسرائیل برای اینکه جهان را بیک سلسله حقایق انجام یافته دچار سازد بعین شکل به فیصله های بعدی شورای امنیت جواب گفت هنگامیکه امر اوربند صادر گردید قوای اسرائیل هیچ قسمتی از خاک سوریه را اشغال نکرده بودند . تجاوز برسوریه بعد آزان وقت آغاز شد که اسرائیل به سرمنشی ملل متحد از قبولی خود درمورد اوربند اطمینان داده بود باوجود اینکه اسرائیل مرتکب چنین تجاوز پیمان شکنانه گردید جواب شورای امنیت به مقابل این عمل متأسفانه تقبیح از تجاوز و تقاضای بیرون شدن فوری قوای متجاوز از مناطق اشغالی نبود .

در عرض شورای امنیت تقاضای یک اوربند محض رانمود . این تقاضائی بود که اسرائیل آنرا تاوقتی مراعات نکرد که بعضی از پلانهای مضحک توسعه جوئی نظامی و سیاسی خود را از طریق غصب مزید اراضی جمهوریت عربی متحد - اردن و سوریه عملی نکرد . رویه و کردار ناهنجار قوای مسلح اسرائیل نه تنها عنان تجاوز و فلاکت باری را علیه عربها نگرفت بلکه باعث حملات مکرر و لاقیدانه علیه قوه صلح درآن ناحیه گردید . به ترتیبیکه خدمتگاران شجاع و دلیر هندی ، ایرلندی ، کانادایی و برازیلی شامل قوای اضطراری ملل متحد بقتل رسیدند . قابل تأسف است .

بناغلی رئیس ! برای بی‌لجایی که طی آن اسرائیل خواسته تجاوز خودرا ادامه دهد آیا لازم است ثبوت بیشتری آورده شود ؟ من فکر میکنم وقت آنست که از دهشت و هراس گذشته

دیگر مواجه ساخت .

در پرتو آنچه که بوقوع پیوسته و به نحوی که این وقایع صورت گرفت بدون يك ثابت شده است که خوف کشورهای عربی مجاور از يك حمله اسرائیل علیه شان دارای اساس متینی بوده است .

گذشته از دیگر چیزها ملایمت و بیعلاقگی عمومی بین المللی اسرائیل را کمک و تشویق کرد تا حملات بزرگ ناگهانی را بر همسایگان خود آغاز نماید .

جای ناامیدی است که بگوئیم شورای امنیت که ارگان اولی مسئول تامین صلح و امنیت جهانی ملل متحد میباشد جزا و بر بند به فیصله های مرئی تر و مجرد تر دیگر نایل آمده نتوانست . اوربندیکه بدون التفات ماند . تا اینکه اسرائیل منافع جنگی خود را تشدید و موقف ارضی خود را بهبود بخشید تا نه تنها کشور های عربی بلکه ملل متحد را از رهگذر يك عمل انجام شده دیگر مورد تهدید تزویر آمیز قرار بدهد . اگر شورای امنیت ملل متحد در ایفای مسئولیت خود مطابق به منشور ملل متحد موفق میشد من یقین دارم که به انعقاد جلسه مخصوص و فوق العاده مجمع عمومی ضرورتی نمی بود .

این امید و استدعای شدید من است که مجمع عمومی در برابر این عمل وخیم و دهشت تجاوز واضح و تهدید تزویر آمیز در ایفای مسئولیت های خود با اساس عدالت ، صداقت ، رویه منصفانه و مطابق به پرنسیپ های مندرجه منشور ملل متحد موفق گردد .

بناغلی رئیس ! حمله ناگهانی پیش بینی شده و خائنانه اسرائیل بر جمهوری عربی متحد در سال ۱۹۵۶ و جدمان جهان را تکان داد و کشور های بزرگ که خود درین حمله شامل نبودند بحیث علایم امیدواری برای کشور های کوچک اقدامات جدی و فوری را برای خنثی نمودن این حمله اتخاذ نمودند آیا در سال ۱۹۶۷ این يك توقع زیاد خواهد بود که ما راجع به تخلف بزرگ از منشور ملل متحد و چلینج به صلح و امنیت توافق نظر داشته باشیم ؟

چشمان جهان بسوی کشور های بزرگ است تا خود را از ملاحظات باریک سیاسی بالاتر قرار داده و مسئولیت حقیقی خود را بمقابل ملل متحد - عدالت - حقوق بشر و ملل درک نمایند .

بناغلی رئیس ... ما طبعاً متعجب شدیم و قتیکه دریافتیم که شورای امنیت نتوانست به فیصله نامه موافقه کند که ضمن سایر چیزها طالب بیرون شدن قوای اسرائیل عقب خط قبل

از مخاصمت ها بود .

تجاوز عیان و واضحاً سنجیده شده صورت گرفته است اراضی دولت های مستقل اشغال گردیده است . اشغال این مناطق در حالیکه شورای امنیت موسسه ملل متحد دربارهٔ فیصله نامه های نامناسب اوربند مذاکره داشت ادامه می یافت . با اینهم ممکن نشد تا متجاوز را تقبیح نموده و تجاوز آنرا متوقف سازد امید اینست که در پرتو روابط کلتوری و تاریخی و علایق تاریخی با شرق میانه حکومت امریکا ممکن خواهد یافت تا بیشتر از سال ۱۹۵۶ صرف مساعی کند . این امر از کشورهای مانندیالات متحده امریکا بر اساس آنچه پرنسیپ های امریکایی ها شناخته شده توقع می رود . مسودهٔ فیصله نامه که توسط اتحاد شوروی ارائه گردیده و اکنون در برابر مجمع عمومی قرارداد به نظر ما به حل مناسب این واقعه اسفناک منتج میشود . ما از آن پشتیبانی نمیکنیم .

ما تقاضا میکنیم که این دارای اهمیت زیاد است که قدرت های مهم که اعضای با امتیاز این موسسه میباشند باید اثبات نمایند که در مورد مسئولیت های خود آگاه میباشند و تعهدات خود را در مورد تامین صلح و امنیت جهان ایفاء نموده و تجاوز را تقبیح نمایند . اینجا من میخواهم یکی از بیانات نمایندهٔ امریکا را بخاطر اسامبله بیابورم که گفته بود ایالات متحده امریکا بصورت موکدمتعهد گردیده تا از استقلال سیاسی و تمامیت ارضی تمام کشورهای شرق میانه حمایت نماید . ایالات متحده امریکا به تجاوز هر کشور در این منطقه و بهر شکلی که صورت گیرد شدیداً مخالف است میکند چه این تجاوز آشکار باشد چه پوشیده . این موقف ایالات متحده امریکا با تفاوت اوضاع نباید تغییر کند .

ما همچنان امیدواریم که هیئت انگلستان بحیث یکی از قدرت های مهم و با امتیاز موسسه وهم بحیث کشوری که از لحاظ تاریخ در مسایل این حصهٔ جهان عمیقاً سهیم است باید بصورت کامل اخراج بدون قید و شرط قوای اسرائیلی را از خاک عرب حمایه کند .

جای قناعت است که مشاهده میکنیم يك قوهٔ مهم دیگر یعنی فرانسه بصورت روشن و بدون شبهه و ابهام از قبول اشغال اراضی دیگران توسط ظفر و قوهٔ سلاح ابا ورزیده است .

معیناً ما عقیده داریم که حق غیرقابل انکار مردم و کشور ها نباید معروض شرایط و مناقصه و مزایده باشد قبول همچو موقف معنی تعدیل منشور ملل متحد را خواهد داد . ملل متحد

را اشغال کرده و سپس شرایط خود را تحمیل کند ؟

ښاغلی رئیس ! این جریانات یک چلنج تاریخی در قبال تمام جامعه بین‌المللی میباشد .

این مجمع راپور های را استماع کرده است که طی آن قوای اسرائیل بار دگر باخراج مردم پرداخته است . ده‌ها هزار عرب ازخانمان‌شان اخراج‌گردیده و منازل شان کاملا منهدم شده و خودشان بدون کمک طبی یا هرنوع مایحتاج دیگر بشری آواره ساخته شده‌اند .

حالت وخیمی که در نتیجه مهاجرت جدید آوارگان و مصیبت جدیدیکه با آنها درمناطق تازه اشغال شده جریان دارد پیدا شده بر فوریت تقاضا های مکرری که در مجمع عمومی برای عقب کشیدن فوری قوای اسرائیل بعمل آمده میافزاید .

ښاغلی رئیس . . . در همچو موارد است که ما از نطق اسرائیل سخنانی راجع به اتکاء بخودملل کوچک‌که قسمت عمده فامیل بین‌المللی را تشکیل میدهد میشنویم ما راجع بیک حقیقت متیقن هستیم که صلح جهان درمورد تهدید توسعه جویی صهیونیت قرار دارد که اسرائیل بصورت بیرحمانه آنرا بحیث یک آله سایکالوژیک بمقابل ملل کوچک استخدام کرده است .

اسرائیل ظاهرا کوچک در حقیقت چیزی نیست مگر یک پایگاه خطرناک منافع استعماری که کشور های کوچک را در شرق نزدیک تهدید میکند .

من میخواهم یک اشاره به اهداف اسرائیل راجع به‌اماکن مقدسه نمایم - تا جائیکه به نیم میلیارد مسلمان ارتباط دارد آنها تحمل کرده نخواهند توانست که معابد مقدس شان توسط یک رژیم تبعیض طلب اشغال گردد .

من هیچگونه عزم نداشتیم که این احساس مذهبی را تذکر دهم . اما من توسط بیانات عناصر صهیونیت در اسرائیل و جاهای دیگر مجبوره چنین توضیحی گردیدم در این باره درمواقع متعدد بسیار چیز ها گفته شده‌است . فکر میکنم که من سعی ورزیده‌ام تا موقف کشور خودرا که براصول مندرجه منشور ملل متحد استوار بوده و توسط مردم افغانستان

پشتیبانی میشود ظاهر سازم درین مرحله من باید توقعات حکومت و مردم خودرا که از ملل متحد دارند خلاصه نمایم . در برابر این مجمع عالی‌مقام و بزرگ جائیکه ماهمیشه نظریات بظرفانه ابراز نموده‌ایم میخواهم نکاتی‌آنی را

باید اسرائیل را مجبور سازد تا از تجاوز خود منصرف شده و اراضی عربی را به‌مالکین حقه آن مسترد نماید . یعنی عواقب تجاوز اسرائیل را مضمحل ساخته و قوای اسرائیلی بصورت فوری آنطرف خط متارکه عقب برآیند و این تقریبا یگانه عنوان صحیحی قضیه ای میباشد که در برابر این مجمع عالی مقام و بزرگ قرار دارد .

تحت هر نوع شرایطی که باشد این حق غیر قابل نقض بوده و بدون درنظر گرفتن هرگونه ملاحظات دیگر برمحاسن خود استوار میباشد . بعد ازاینکه تجاوز ازین برده شود و اسرائیل نسبت به تجاوزش علیه عربها تقبیح گردد و بعد ازاینکه خرابی های رنج آور بکلی ترمیم شود در آنوقت برملل متحد است که بصورت جدی مطالعه اسباب و علل تصادم را درشرق نزدیک آغاز نماید . فی‌الحقیقت وجدان بشریت آگاه است که اسرائیل قدم به قدم اراضی عربی را بخود منضم ساخته و این فعالیت های آن بعضا تحمل شده و بعضا بدون ملاحظه گذشته است ارتکاب تجاوز یک عمل غیر انسانی است اما اگر بمرتکب آن اجازه داده میشود تا از ثمر تجاوز خود مستفید گردد آن وقت این یک عمل نفرت‌انگیز خواهد بود . آیا تجاوز را با داشتن ملکیت قانونی مرادف میتوان ساخت ؟ هرگاه چنین شود گویا به متجاوز پاداش داده شده است .

ښاغلی رئیس ! ما در اینجا برای آن هستیم تا اعلام نمائیم که ما جداوبشدت مخالف همچو یک تمایل و حرکت درمناسبات بین المللی میباشدیم ما عقیده داریم که تاریخ بطرف جلو حرکت میکند و مناسب و امکان پذیر نیست که چرخ تاریخ را عقب گردانیم .

غیر مجاز است که اسرائیل از ثمره تجاوز خود برای تهدید همسایگان عربی خود استفاده نماید آیا قرار است جهان به دامان قانون جنگل یعنی جائیکه قوه حکم رواست و مقصد از عدالت اراده فاتح است . انداخته شود ؟ آیا این مجمع موافقه دارد که تاریخ سیر خودرا معکوس سازد و فتوحات نظامی بحیث رویه جهانی قبول شود ؟

مصالحات با روش غیرقانونی بحیث یک تخطی از منشور ملل متحد بوده و منجر به‌خاتمه یافتن خود این موسسه جهانی خواهد شد . قضیه اساسی در مقابل همه ما اینست که آیا یک کشور میتواند قلمرو یک کشور دیگر

تاکید نمایم که بحیث یک قسمت اساسی برای هر نوع تصمیمی قرار گیرد که مجمع عمومی ممکن است اتخاذ کند .

اول- تجاوز باید بشورت عمومی تقبیح گردد و در این قضیه مخصوصاً تجاوزی که از طرف اسرائیل صورت گرفته تقبیح شود .
 ۲- نتایج تجاوز باید با آغاز بیرون شدن فوری وبدون قید و شرط تمام قوای اسرائیل از تمام اراضی از بین برود .

مسئله مهاجرین ودیگر قضایای مهم باید بعداً در چوکات عدالت و حقوق غیر قابل انکار مردم عرب مورد مذاقه قرار گیرد قبل از هر چیز دیگر باید چنان وضع مساعدی ایجاد گردد که راه را برای عدالت و صلح دوامدار در آن منطقه باز نماید .

ښاغلی محمد هاشم میوند وال صدراعظم و هیأت افغانی در جلسه اضطراری مجمع عمومی ملل متهد را جع به شرق میانه درین تصویر ښاغلی نور احمد اعتمادی وزیر امور خارجه، دکتور روان فرهادی مدیر عمومی سیاسی، شاه محمد دوست مدیر عمومی قلم مخصوص صدارت عظمی، ښاغلی میر عبدالوهاب صدیق عضو نمایندگی دایمی افغانی در ملل متعددیده میشود. علاوه ښاغلی عبدالله ملکیار سفیر کبیر افغانستان در واشنگتن که برای استماع جلسه مجمع عمومی به نیویارک حاضر شده اند در تصویر دیده میشود.

وقایع مهم خارجی

- ۵- **سنبله** : ناچی طالب صدر اعظم عراق امر رهایی نود و هفت نفر از افراد قبایل کرد را که بجرم شرکت در جنگ علیه قوای حکومتی در چند سال اخیر دستگیر شده بودند صادر کرده است .
- ۵- **سنبله** : یک تعداد از نمایندگان گروپ کشور های اروپایی از تانت تقاضا نموده اند که خود را برای یک دوره دیگر بحیث سر منشی موسسه م . م کاندید نماید .
- ۶- **سنبله** : اتحاد شوروی یک قمر مصنوعی دیگر را بنام کوزموس یکصد و بیست و هشت به فضا پرتاب کرد .
- ۶- **سنبله** : بیش از یک میلیون نفر در بتکال غربی در اثر سیلابها متاثر گردیده اند .
- ۷- **سنبله** : جنرال سوهارتو وزیر اول کابینه اندونیزیا گفت که حکومت آن کشور از کمک های امریکا با خوشی استقبال میکند .
- ۷- **سنبله** : یک کانگرس انجمن بین المللی متخصصین طبی و لابراتواری به اشتراک هفتصد نفر از بیست کشور در برلین افتتاح گردید .
- ۸- **سنبله** : ایالات متحده امریکا (۷۵۰۰۰۰) دالر غرض کمک فوری آسیب رسیدگان زلزله ترکیه تخصص داده است .
- ۸- **سنبله** : مارشال کاتی کاجوران صدراعظم تایلند اولین سیمینار غذا و انکشاف دنیای جوان را برای آسیا و شرق دور افتتاح نمود .
- ۱۲- **سنبله** : شورای امنیت بیک سلسله فعالیت برای منصرف ساختن تانت از تصمیم وی شروع نمود .
- ۱۲- **سنبله** : حکومت نظامی کانا کمیسوونی را تشکیل داد تا قانون اساسی جدید آنکشور را تدوین نمایند .
- ۱۲- **سنبله** : لیندن جانسن رئیس جمهور امریکا تصویب تاسیس یک دستگاه تصفیه آب شور را از کانگرس آنکشور مطالبه نمود .
- ۱۳- **سنبله** : سیمینار علمی بین المللی در مورد معضله های میکابیکتی را توموشن وکار های انجنیری تکنیکی و امور اداری در مسکو افتتاح شد .
- ۱۳- **سنبله** : مذاکرات ده روزه نمایندگان جبهه آزادی ملی الجزایر و مقامات حکومتی سوریه در دمشق خاتمه یافت .
- ۱۴- **سنبله** : هرگاه قوای خارجی از ویتنام جنوبی اخراج گردد امریکا هم پایگاه خود را به مقامات حکومتی ویتنام جنوبی واگذار خواهد شد .
- ۱۵- **سنبله** : یک سمپوزیم بین المللی روز دوشنبه در وین افتتاح گردید .
- ۱۵- **سنبله** : کنفرانس کشور های عضو کامنولت تحت ریاست هرالده ویلسن صدر اعظم انگلستان در لندن افتتاح گردید .
- ۱۶- **سنبله** : پارلمان رودیشیا لویس حکومت را به تصویب رسانید که بر اساس آن حکومت غیر قانونی رودیشیا اختیار دارد تا در صورت لزوم هر یک از سکنه مظنون آنجا را بدون محاکمه توقیف کند .
- ۱۶- **سنبله** : دو کتورهندریک فرورد صدراعظم افریقای جنوبی توسط شخص نامعلومی به قتل رسید .
- ۱۸- **سنبله** : پاکستان و مالیزیا در باره برقراری مجدد روابط سیاسی بین خود اصولا موافقه کرده اند .
- ۲۰- **سنبله** : سواحل بحیره کسپین مورد استفاده قرار گرفت .
- ۱۹- **سنبله** : زکریامحی الدین صدر اعظم جمهوریت عربی متحد از وظیفه اش استعفا داد و عوض آن صدقی سلیمان وزیر امور سد عالی اسوان راجمال عبدالناصر رئیس جمهوریت عربی متحد مامور تشکیل کابینه جدید گردانید .
- ۲۰- **سنبله** : یک شبکه بزرگ قاچاق بری مواد مخدره در کویت کشف شد .
- ۲۱- **سنبله** : جنرال شارل دوگول رئیس جمهور فرانسه سومین انجار آزمایشی ذروی آنکشور را مشاهده کرد .
- ۲۲- **سنبله** : مقامات امریکایی دیشب سفینه کیهانی چوای یازدهم را با چارلز کنراد و ریچارد گوردن دو کیهان نورد با موفقیت به فضا پرتاب نمودند .
- ۲۳- **سنبله** : کنفرانس وزرای خارجه جامعه عرب به پایان رسید .
- ۲۳- **سنبله** : جمال گورسل سابق رئیس جمهور ترکیه وفات یافت .
- ۲۶- **سنبله** : در اعلامیه مشترکی که پس از ختم کنفرانس سران کشور های عضو کامنولت در لندن انتشار یافته بیست و دو کشور عضو کامنولت تصمیم گرفته اند به مجاهدات خود برای تامین صلح در ویتنام ادامه بدهند و هکذا انفجارات آزمایشی ذروی در فضا از طرف دو کشور بزرگ موجبات تاسف اعضای کامنولت را فراهم کرده است .
- ۲۶- **سنبله** : کمیته ضد استعمار به مجمع عمومی م . م توصیه نموده که افریقای جنوب

- غربی را تحت اداره مستقیم خود قرار بدهد
- ۳۰- سنبله: سومین کنفرانس منظوم پونسکو برای همکاری تخنیکي کشور های افریقای شمالی و شرق میانه در الجزایر افتتاح شد .
- ۲۶- سنبله: جانسن رئیس جمهور ایالات متحده امریکا در مورد رویکار آمدن قرارداد عدم انتشار اسلحه ذروی ابراز علاقه نموده است .
- ۳۰- سنبله: بیست و یکمین دوره اجلاسیه مجمع عمومی ملل متحد ساعت ۱۱ و ۳۰ دقیقه شب بوقت افغانستان افتتاح گردید .
- ۳۰- سنبله: لود دوک ایرهارد صدراعظم جمهوریت اتحادی آلمان اخیرا مباحثه پارلمانی را روی مسئله بحران دفاعی جمهوریت اتحادی آلمان با ابراز اعتماد بر صاحب منصبان و قشون مسلح آنکشور افتتاح کرد .
- ۳۱- سنبله: پول رینوریک از صدراعظمان اسبق فرانسه که از سال ۱۹۴۰ عهده صدارت آنکشور را بدوش داشت روز چارشنبه به عمر ۸۷ سالگی فوت نمود .
- میزان:**
- اول - میزان: شاعلی عبدالرحمن پژواک رئیس جدید مجمع عمومی موسسه م . م به منظور یافتن راه حل به مناظرات ویتنام تقاضای مساعی جدید وکلی و همگانی را بعمل آورد .
- ۲- میزان: اوتانت سر منشی موسسه م . م دعوت نامه را برای اشتراک در کنفرانس سران دول و حکومت موسسه اتحاد افریقا که در ادیس ابابا منعقد میگردد قبول نمود .
- ۴- میزان: مجمع عمومی موسسه م . م دیشب اجندای مذاکرات دوره اجلاسیه خوراکه که شامل نود و هشت موضوع میباشد به تصویب رسانید .
- ۵- میزان: کنفرانس هشت کشور افریقای که پروبلم های انکشافی و تربیه اشخاص فنی و مسلکی را باساس تجویز کمیسیون امور اقتصادی ملل متحد مورد مطالعه قرار میدهد روز دوشنبه در ادیس ابابا پایتخت حبشه افتتاح گردید .
- ۶- میزان: نمایندگان کشور های آسیایی و افریقای تقاضا کردند که افریقای جنوب غربی تحت اداره مستقیم موسسه م . م در آورده شود .
- ۶- میزان: پنجاهمین کنفرانس نمایندگان پارلمان دول مختلف جهان در تهران افتتاح شد .
- ۶- میزان: یک هیئت مخصوص از واتیکان موظف گردیده است تا در راه برقراری صلح
- در ویتنام صرف مساعی نماید .
- ۶- میزان: گایانا روز دوشنبه به عضویت صندوق وجهی بین المللی و بانک جهانی شامل گردید .
- ۶- میزان: بیست و یکمین جلسه کمیسیون مشترک هند و پاکستان برای دریای اندوس در دهلی جدید شروع شد .
- ۸- میزان: بچوانلند تحت نام بتسوانابه آزادی کامل خود نایل گردید .
- ۹- میزان: اتحاد شوروی و فرانسه در مورد همکاری های علمی و تخنیکي موافقت شانرا ابراز کرده اند .
- ۱۱- میزان: بسو تولند یکی از متصرفات دیگر برتانوی در افریقای جنوبی تحت نام لسوتو به آزادی کامل خود نایل شد .
- ۱۱- میزان: حکومت تونس روابط سیاسی خود را با جمهوریت عربی متحد قطع کرد .
- ۱۲- میزان: فرانسه به یک انفجار آزمایشی دیگر دست زد .
- ۱۳- میزان: چهار هزار نفر دیگر از عساکر تازه دم آمریکایی به ویتنام جنوبی وارد شدند .
- ۱۵- میزان: انگلستان یک پلان صلح را در مورد ویتنام اعلام نمود .
- ۱۶- میزان: به تمام محصلین جمهوریت مردم چین هدایت داده شد در اسرع اوقات خاک اتحاد شوروی را ترک بگویند .
- ۱۶- میزان: در مجمع عمومی موسسه ملل متحد بر پالیسی تبعیض طلبی افریقای جنوبی انتقاد شد .
- ۱۷- میزان: طیارات امریکا باز دیگر اطراف هانوی را بمبارد کردند .
- ۱۸- میزان: رئیس جمهور امریکا باگرومیگو مذاکره کرد .
- ۲۰- میزان: مجلس قوای ویتنام شمالی از طرف عساکر امریکایی کشف گردید .
- ۲۰- میزان: امریکا واتحاد شوروی راجع با استفاده از فضای خارجی موافقه کرده اند .
- ۲۰- میزان: بین عساکر سر حدی اردن و اسرائیل بار دیگر تصادمی رخداد .
- ۲۲- میزان: حکومت جمهوریت اتحادی آلمان از پرداخت تمام مصارف نظامی عساکر برتانوی که در خاک جمهوریت اتحادی آلمان متمرکز میباشند امتناع ورزیده است .
- ۲۳- میزان: جوزف کالز صدر اعظم هالند مستعفی گردید .
- ۲۴- میزان: شورای امنیت موسسه م . م فیصله نامه را به تصویب رسانید که بموجب

داخلي بدهد .

اول - عقرب : کانگرس امریکا لویاچی را به تصویب رسانید که بر اساس آن حکومت امریکا در دو سال آینده پنج ملیارد دالر مواد خوراکه خود را از مجرای پروگرام مواد خوراکه برای صلح به کشور های مختلف جهان خواهد داد .

۳- عقرب : حکومت سوریه فرمان تجهیزات عمومی طبقات مختلف مردم آنکشور را برای مقابله با توطئه های اسرائیل و استعمارصادر کرده است .

۳- عقرب : بوتسوانا که اخیرا بحیث یک دولت مستقل عرض وجود نموده بعضویت ملل متحد پذیرفته شده است .

۶- عقرب : پلان های اقتصادی جدید انگلستان در مجلس عوام ولارد های آنکشور تصویب شد .

۷- : امریکا از صد کشور دعوت نموده است تا در کنفرانس آب برای صلح اشتراك نمایند .

۷- عقرب : جمهوریت مردم چین یکراکت رهنمایی شده ذروی را در داخل خاک خود **۷- عقرب :** اوتانت از پشتیبانی های موفقانه مورد آزمایش قرار داد .

افغانستان در مورد موسسه م . م اظهارشکران کرد .

۸- عقرب : کانگرس بین المللی مجادله علیه مرض سرطان رسما در توکیو خاتمه یافت .

۸- عقرب : جانسن بار دیگر از ویتنام شمالی تقاضای مذاکره را برای قطع جنگهای ویتنام نمود .

۱۰- عقرب : پنجمین کنفرانس بین المللی متخصصین قلب دردهلی افتتاح گردید .

۱۰- عقرب : نهمین جلسه شورای اتحادیه اقتصادی ممالک عربی در قاهره افتتاح گردید .

۱۱- عقرب : تانت سر منشی موسسه م . م از گانا وگینی مطالبه کرد تا اختلافات خود را ازطریق مسالمت آمیز حل نمایند .

۱۲- عقرب : مجمع عمومی ملل متحد در جلسه خود موافقه نمودند که اوتانت برای بار دیگر بحیث سر منشی ملل متحد خود را کاندید کند .

۱۳- عقرب : حکومت امریکا کمک خود را باگینی قطع نمود .

۱۴- عقرب : مجلس عوام انگلستان لویاچ درباره لاندن آزادی به جزایر باریدوس را تصویب نمود .

آن لسوتو ویتسوانا بعضویت موسسه ملل متحد پذیرفته خواهد شد .

۲۵- میزان : باساس فیصله مجمع عمومی ملل متحد روز بیست و یکم مارچ هر سال بحیث روز از بین بردن تبعیض نژادی واستعمار در سراسر جهان تلقی گردید .

۲۶- میزان : جانسن رئیس جمهور امریکا مسافرت خود را به شرق دور شروع کرد .

۲۷- میزان : برای سوپانداریو وزیر خارجه سابق اندونیزیا جزای اعدام تقاضا شد .

۲۷- میزان : وزیر مالیه عراق از عهده خویش مستعفی شد .

۲۵- میزان : هسپانیه با پرتاب اولین راکت خود بفضا در جمله کشور های تسخیر کننده فضا شامل گردید .

۲۴- میزان : کمیته اجتماعی مجمع عمومی موسسه ملل متحد فیصله نامه را به اکثریت آراء به تصویب رسانیده که در آن از مجمع عمومی تقاضا شده تا هرگونه تبعیض واستعمار را تقبیح نماید .

۲۷- میزان : ایالات متحده امریکا وانگلستان در مورد یک پروگرام مصالحتی راجع به مذاکرات دفاعی سه جانبه که قرار است درین آغاز گردد موافقه رسیدند .

۲۸- میزان : جمهوریت اتحادی آلمان چک حاوی یک ملیون دالر جهت تکافوی مصارف عملیات صلح در قبرس به اوتانت سرمنشی موسسه م . م تسلیم داد .

۳۰- میزان : کمیته قیومیت مجمع عمومی موسسه م . م فیصله نامه را به تصویب رسانید که در آن از هر گونه ترتیباتیکه بین انگلستان و رودیشیا اتخاذ گردیده وحق خود ارادیت افریقایی های رودیشیارا پایمال نمایند بشدت انتقاد شده است .

۳۰- میزان : کنفرانس سران نه کشوربلاک شرقی که چند روز قبل در مسکو شروع گردیده بود خاتمه یافت .

۳۰- میزان : حکومت امریکا بار دیگر اعلام نموده که با عضویت جمهوریت مردم چین در موسسه م . م به مخالفت خود ادامه خواهد داند .

۳۰- میزان : شورای امنیت فیصله کرد که تمديد مبعاد ماموریت تانت را به مجمع عمومی موسسه م . م پیشنهاد کند .

عقرب :

اول - عقرب : حکومت انگلستان موافقه نمود تا به سوازیلند که آخرین متصرفه آنکشور در افریقا میباشد درسال آینده آزادی

- ۱۴- **عقرب** : شورای امنیت و مجمع عمومی
موسسه م . م نمایندگان هسپانیه و سوئد
را بحیث قضات محکمه بین المللی هاکت
انتخاب نمود .
- ۱۵- **عقرب** : حکومت گانا نزده نپردیلومات
گینی را که اوایل هفته گذشته در اکرادستگیر
نموده بود رها نموده است .
- ۱۶- **عقرب** : اتحاد شوروی یک لاپراتوار
علمی را که چندی قبل به فضا پرتاب نموده
بود با موفقیت بزمین برگردانید .
- ۱۷- **عقرب** : اوتانت سرمنشی مؤسسه م . م
از مجمع عمومی مطالبه نموده در سال ۱۹۶۷
چهارده ملیون و سه صد هزار دالر برای
مصارف نگهداری قوای اضطراری ملل متحد
تادیه کند .
- ۱۷- **عقرب** : اولین انتخاب پارلمانی ترینیداد
و توباگو که چار سال میشود به آزادی خود
رسیده در سراسر آنکشور شروع شد .
- ۱۷- **عقرب** : کمیته اقتصادی مجمع عمومی
موسسه ملل متحد فیصله نامه را به تصویب
رسانید که در آن به کشور های پیشرفته جهان
گفته شده به دول رو به انکشاف کمک های
خود را ازدیاد بخشند .
- ۱۸- **عقرب** : عده زیادی از هندوها به عنوان
اعتراض با کشتار گاو در دهلی جدید به
مظاهره پرداخته و بائر گلوله باری افراد
پولیس هفت نفر از مظاهره جهان مقتول و
در حدود دو صد نفر از طرفین مجروح گردیدند .
- ۱۸- **عقرب** : گلزار لال نندا وزیر داخله
هند در اثر فشار هاییکه اعضای حزب کانگرس
پس از بحران های چند روز اخیر دهلی جدید
بروی وارد نمودند از وظیفه اش استعفا داد .
- ۱۹- **عقرب** : انتخابات امریکا خاتمه یافت
گرچه حزب دموکرات هنوز هم در کانگرس
دارای اکثریت قابل ملاحظه میباشد با آن هم
حزب جمهوریخواه درین انتخابات موفقیت غیر
متربقه را بدست آورده است .
- ۱۹- **عقرب** : کنفرانس کشور های افریقائی
از اقدامات ملل متحد در مورد افریقای جنوب
غربی حمایت و از رویه انگلستان درباره
رودیشیا انتقاد کرده است .
- ۱۹- **عقرب** : حزب دیموکرات مسیحی جمهوری
اتحادی آلمان گبستگر را عوض پروقیسور
لودویک ایرهارد صدر اعظم آنکشور کاندید
نمود .
- ۲۰- **عقرب** : کمیته سیاسی مجمع عمومی
موسسه م . م مسوده فیصله نامه را به اکثریت
آراء به تصویب رسانید که در آن تقاضا شده
- باید برای انعقاد قراردادی در باره جلوگیری
از انتشار اسلحه اتمی مساعی دامنه داری به
خرچ داده شود .
- ۲۱- **عقرب** : نمایندگان برازیل ، کانادا ،
چشمه ، دنمارک و هند بحیث اعضای موقتی
شوری امنیت برای یک دوره دو ساله انتخاب
شدند .
- ۲۳- **عقرب** : نطاق حکومت اردن اعلام داشت
که بین طیارات اردن و اسرائیل جنگهای فضائی
شدیدی در داخل خاک اردن صورت گرفت و
درین حادثه دو طیاره اسرائیلی سقوط داده
شده است .
- ۲۳- **عقرب** : یک هیئت مخصوص کمیته ضد
استعمار موسسه م . م از حکومت هسپانیه
تقاضا نموده تا به منطقه گینی استوایی که
اکنون تحت اداره هسپانیه میباشد تاماه جولای
آینده آزادی بدهد .
- ۲۳- **عقرب** : دکتور کورت کیسنگر از طرف
اعضای پارلمان حزب دیموکرات مسیحی جمهوری
اتحادی آلمان بحیث جانشین احتمالی پروقیسور
لودویک ایرهارد صدر اعظم فعلی آنکشور انتخاب
شد .
- ۲۵- **عقرب** : کیهان نوردان امریکایی پس
از چهار روز مسافرت به فضای خارجی بزمین
فرود آمدند .
- ۲۶- **عقرب** : لیندن جانسن رئیس جمهور
امریکا در یکی از شفاخانه های بحری امریکا
تحت دو عملیات قرار گرفت .
- ۲۸- **عقرب** : مجمع عمومی م . م فیصله نامه
را به تصویب رسانید که از انگلستان تقاضا
مینماید برای از پا در آوردن رژیم غیرقانونی
رودیشیا از قوه کار بگیرد .
- ۲۸- **عقرب** : نمایندگان پارلمان کشور های
عضو پیمان اتلس به دول مربوط توصیه
نموده اند که بمنظور بهتر ساختن مناسبات شرق
و غرب با کشور های بلاک شرقی تماسهای
غیر رسمی برقرار نمایند .
- ۲۹- **عقرب** : پارلمان انگلستان فیصله نمود
که حکومت آنکشور با کشور های عضو بازار
مشترک اروپای غربی به منظور پیدا نمودن
راهی جهت عضویت انگلستان در بازار مشترک
داخل مذاکره شود .
- ۳۰- **عقرب** : رئیس جمهور هند سومین
کنفرانس جهانی تعلیمات طبی را در دهلی
جدید افتتاح کرد .
- ۳۰- **عقرب** : نندارتون اقتصادی و تجارتی
جمهوریت مردم چین در جاپان افتتاح شد .

۱۰- قوس: سه نفر از شخصیت های ترکیه دوباره بریاست حزب عدالت انتخاب گردید .

۱۰- قوس : باربیدوس یکی از متصرفات انگلستان در بحیره کارابین آزادی کامل خود را بدست آورد .

۱۰- قوس : سه نفر از شخصیت های برجسته حزب لیبرال در جاپان بر سر اقتدار میباشند از وظایف شان استعفاء داده اند .

۱۱- قوس: کورت کیسنگر به حیث صدراعظم جمهوریت اتحادی آلمان انتخاب شد.

کیسنگر از حزب کریسچین دیموکرات وسوشل دیموکرات نامزد چوکی صدارت شده بود .

۱۲- قوس : اوتانت برای يك دوره پنج ساله دیگر بحیث سر منشی موسسه م . م انتخاب گردید .

۱۲- قوس : ایساکوساتو صدر اعظم جاپان بار دیگر بحیث رئیس حزب بر سر اقتدار دیموکرات انتخاب گردید .

۱۲- قوس : حکومت جدید آلمان تصمیم گرفت با اتحاد شوروی و سایر کشور های اروپای شرقی روابط دوستانه بر قرار کند .

۱۳- قوس : مذاکرات سری هرالده ویلسن صدر اعظم انگلستان و اییان سمیت صدراعظم رودیشیا که دو روز قبل در عرشه کشتی تایگر در سواحل جبل الطارق شروع شده بود خاتمه یافت .

۱۳- قوس . لویج حکومت فرانسه درباره انجام رفرندم در صومال فرانسوی در مجلس شورای آنکشور تصویب شد - حکومت فرانسه

اعلان کرد که در صورت آزاد شدن صومال فرانسه از پرداخت کمک ابا خواهد ورزید .

۱۳- قوس : رشید کرامی کابینه لبنان را تشکیل داد .

۱۴- قوس : در چهار دهمین کنفرانس عمومی یونسکو روز ۸ سپتمبر بحیث روز بین المللی مبارزه با بیسوادی تمییز گردید .

۱۵- قوس : حکومت رودیشیا از قبول پیشنهاد های انگلستان در باره حل بحران های رودیشیا امتناع ورزید بلافاصله تصمیم گرفت که موضوع رودیشیا را به موسسه ملل متحد ارجاع نموده و تقاضای وضع تغییرات اقتصادی اجباری را علیه حکومت رودیشیا بنماید .

۱۶- قوس : مجمع عمومی موسسه ملل متحد در جلسه خود چند فیصله نامه را در باره

۳۰- غرپ : حزب ناسیونال دیموکرات در انتخابات ایالت باواریای جمهوریت اتحادی آلمان پانزده چوکی بدست آورد .

خبرهای ماه قوس

اول قوس : بناغلی عبدالرحمن پژواک رئیس اجلاسیه مجمع عمومی م . م يك کمیته ۱۴ عضوی را جهت مطالعه اوضاع افریقای جنوب غربی تعیین کرد .

۲- قوس : حکومت اردن از امریکا تقاضا نمود تا بمنظور مقابله باتکرار حملات اسرائیل بر اردن تعداد مزید اسلحه خود را به اردن بفروشد .

۳- قوس : انتخابات پارلمانی دنمارک که در سراسر آنکشور شروع شده بود به نفع سوسیالیستها و صدر اعظم دنمارک خاتمه یافت .

۴- قوس : حکومت فرانسه به متحدین خویش در اتحادیه پیمان اطلس اطلاع داد که فرانسه به تنهایی سیاست نزدیک شدن با بلاک شرق را ادامه خواهد داد .

۶- قوس: جلسات عمومی افتتاحیه با نک انکشاف آسیا که سه روز در توکیو دوام داشت خاتمه یافت .

۵- قوس : بین کشور های اندونزیا و مالیزیا ارتباط رادیویی تیلی تایپ و تیلی پرائتر مجددا شروع گردید .

منابع موثق در رودیشیا اطلاع داد که مساعی هرالده ویلسن صدر اعظم انگلستان جهت جلب موافقت رژیم اقلیت سفید پوست اییان سمیت ناکام گردیده است .

۷- قوس : عساکر عربستان سعودی در خاک اردن متمرکز گردیده است .

۷- قوس : بین امریکا واتحاد شوروی در باره استفاده صلح آمیز از فضای خارجی موافقه شد .

۸- قوس: ایران وسنگاپور به عضویت پلان کولمبو پذیرفته شدند .

۹- قوس : مجمع عمومی موسسه ملل متحد در جلسه دیشب خود پس از تصویب پیشنهاد امریکا موضوع عضویت جمهوریت مردم چین را در موسسه م . م واخراج فارموسا از عضویت این موسسه با ۵۷ رای مخالف در مقابل ۴۶ رای موافق رد کرد .

۹- قوس : در کابینه ائتلافی جدید جمهوریت اتحادی آلمان ویلی برانت به حیث معاون صدر اعظم انتخاب شد .

- ۲۹- قوس: روابط پستی و مواصلاتی که در اثر مخالفت های گذشته بین اندونیزیا و مالیزیا قطع گردیده بود دوباره برقرار گردید.
- ۳۰- قوس: ستیفان پولوس صدر اعظم یونان استعفاء داد .
- ۳۰- قوس: بیست و یکمین دوره اجلاس مجمع عمومی موسسه م . م . م خاتمه یافت .
- خبرهای ماه جدی**
- ۲- جدی: بین شهر واتیکان که مرکز مذهبی رومی کاتولیک های جهان میباشد با حکومت یوگوسلاویا پس از چهارده سال بار دیگر روابط سیاسی برقرار گردید .
- ۳- جدی: حکومت امریکا تصمیم گرفته که بمنظور تقویه قوای صلح اردن به آنکشور کمک نظامی فوری بدهد .
- ۳- جدی: وصفی تل صدر اعظم اردن بار دیگر از طرف اعلیحضرت ملک حسین پادشاه آنکشور مامور تشکیل کابینه جدید اردن شده است .
- ۴- جدی: بین حکومت الجزایر و فرانسه قراردادی در باره رفع اختلافات مالی دوکشور به امضاء رسید .
- ۵- جدی: او تانت بحیث شخصیت سال ۱۹۶۶ شناخته شد .
- ۵- جدی: جنگ ویتنام بعد از ۴۸ ساعت اوربند بمناسبت ایام عید مسیحی بار دیگر شروع شد .
- ۵- جدی: به سکنه برلین غربی امسال اجازه داده نشد در ایام کرسمس از اقارب شان در برلین شرقی دیدن کنند .
- ۶- جدی: حکومت کمبودیا مناسبات سیاسی خود را با حکومت کوریای جنوبی قطع کرده است .
- ۸- جدی: یک کودتای نظامی در خرطوم پایتخت سودان عقیم ساخته شد .
- ۹- جدی: دانشمندان اتحاد شوروی وارد هند گردید .
- ۱۰- جدی: برای ختم جنگ ویتنام انگلستان کنفرانسی را دایر میکند برای شرکت در این کنفرانس از امریکا - ویتنام شمالی و جنوبی دعوت بعمل آمده .
- ۱۰- جدی: جاپان علیه پنجمین آزمایش ذروی جمهوری مردم چین شدیداً احتجاج نموده و تقاضا نموده که بنام بشریت اذتکرار آن خود داری نماید .
- ۱۱- جدی: امریکا برای مذاکره در باره ویتنام آماده است .
- ۱۱- جدی: وینزویلا روابط دیپلوماسی
- مسئله خلع سلاح به تصویب رسانید .
- ۱۹- قوس: شورای امنیت موسسه م . م . م به اتفاق آراء تصویب نمود که باربیدوس به عضویت موسسه موصوف پذیرفته شود .
- ۲۰- قوس: آسامبله عمومی موسسه ملل متحد باتفاق آراء تشکیل يك سمپوزیم صنعتی را جهت انکشافات صنعتی تصویب نمود .
- ۲۰- قوس: دانشمندان جهان پلانهای طرح کرده اند که با عملی شدن آن اوضاع جوی دو هفته قبل از وقوع افشاء شده می تواند .
- ۲۰- قوس: بین حکومت جمهوری عربی متحد و اتحاد شوروی قرار داد مربوط به همکاری های کلتوری و ازدیاد هیئت های علمی امضاء شد .
- ۲۱- قوس: مجمع عمومی موسسه م . م . م فیصله نامه را به اکثریت آراء بتصویب رسانید ، در آن گفته شده که باید تمام کشور های جهان از مداخلات مستقیم یا غیر مستقیم در امور داخلی سایر کشور ها خود داری نمایند .
- ۲۲- قوس: مجمع عمومی موسسه ملل متحد فیصله نامه را تصویب کرد که از تمام کشورها تقاضا میکند تا مناسبات سیاسی را با پرتگال قطع کنند .
- ۲۴- قوس: مجمع عمومی ملل متحدتاسیس صندوق وجهی را برای انکشاف صنعتی کشور های در حال رشد تصویب کرد .
- ۲۶- قوس: شورای امنیت موسسه م . م . م با وضع تمریزات اقتصادی بعضی از اقلام علیه رودیشیا موافقه کرد .
- ۲۶- قوس: او تانت سر منشی موسسه ملل متحد اعلام کرد اگر جنگهای ویتنام ادامه بیابد خطر بروز جنگ شدت خواهد یافت .
- ۲۶- قوس: شورای امنیت باتمديد خدمت افراد قوای صلح م . م . م در قبرس موافقه کرد .
- ۲۷- قوس: کمیته سیاسی مجمع حقوق بشر در مجمع عمومی موسسه ملل به استفاده صلح آمیز از فضای خارجی را با اتفاق آراء به تصویب رسانید .
- ۲۷- قوس: رئیس جمهور کانگو هشت عضو را از کابینه اخراج نمود .
- ۲۸- قوس: بموجب فیصله نامه کمیته اول مجمع عمومی موسسه م . م . م فضای خارجی به شمول مهتاب و سایر اجرام سماوی ملکیت هیچ يك کشور شده نمیتواند .
- ۲۹- قوس: قرارداد جلوگیری از رسیدن اسلحه اتمی به فضای خارجی در م . م تصویب گردید .

- خود را مجدداً با برازیل قایم مینماید.
- ۱۱- **جدی:** حقوق گمرکی اجناس صنعتی بین کشور های هفتگانه عضو انجمن تجارت ازاد اروپا از بین خواهد رفت.
- ۱۲- **جدی:** امریکا پیشنهاد سرمنشی ملل متحد را در باره قطع بلاقید و شرط ویتنام شمالی رد کرد.
- ۱۳- **جدی:** اوربند ۴۸ ساعته ویتنام-خاتمه یافت: (۶۸۰۰) نفر عسکر امریکا در ویتنام پیاده شدند.
- ۱۴- **جدی:** بیرون کشیدن عساکر برتانوی از اتحادیه عربستان جنوبی سر از روز یکشنبه ده جدی آغاز گردیده است.
- ۱۴- **جدی:** لیندن جانسن رئیس جمهور امریکا پس از گذشتاندن ایام تعطیل خود در تکزاس به واشنگتن عودت نمود.
- ۱۵- **جدی:** جودت سونای رئیس جمهور ترکیه پروژه تمدید پایپ لاین که با تمان را در اناتولیای جنوب شرقی با اسکندریه در سواحل مدیترانه وصل میکند افتتاح کرد.
- ۱۷- **جدی:** کمیسیون اقتصادی موسسه م.م برای افریقا اعلام داشت که تاکنون ده کشور افریقای شرقی و مرکزی با تاسیس بازار مشترکی برای خود موافقه نموده اند.
- ۱۷- **جدی:** صدر اعظم انگلستان در کابینه خود تغییرات زیادی وارد نموده است.
- ۱۸- **جدی:** سه صد نفر از دوکتوران ، نرسها و سایر کارمندان طبی در نیویارک علیه جنگهای ویتنام مظاهره کردند.
- ۱۸- **جدی:** یک سرویس هوایی بین آلمان شرقی و بغداد افتتاح شد.
- ۱۸- **جدی:** حکومت سوریه پیشنهاد کمپنی پترول عراق را مبنی بر پرداخت مبلغ ۳۷۰۰۰۰۰۰ سترلنگ طور پیشکی غرض استفاده از پایپ لاین پترول داخل خاک سوریه به آنکشور رد کرده است.
- ۱۹- **جدی:** یک سرویس هوایی بین آلمان شرقی و بغداد افتتاح شد.
- ۲۱- **جدی:** کمیته ۱۴ عضوی از طرف ملل متحد برای مطالعه موضوع افریقای جنوب غربی تعیین گردید.
- ۲۲- **جدی:** اداره بریتش کونسل در شش کشور مختلف جهان مسدود گردید.
- ۲۴- **جدی:** ماو تسی تونگ برای خاتمه دادن بحران های داخلی چین پیشنهاد های مصالحتی کرد.
- ۲۴- **جدی:** تانت تقاضا کرد تا کشورهای عضو م. م به کمک خود در تمویل مصارف صلح ادامه دهند.
- ۲۵- **جدی:** اتحاد شوروی برای ۶۰۰ پروژه انکشافی کشورهای رو به انکشاف امداد فنی میدهد.
- ۲۵- **جدی:** حکومت اندونیزیا و مالیزیا موافقه نموده اند که برای مقابله با فعالیت های تخریبی و کمونستی در مناطق سرحدات خود تشریک مساعی نمایند.
- ۲۶- **جدی:** قرار دادی بین آلمان شرقی و هند راجع به تسلیمی کود کیمیای به هند در برلین شرقی با مضاء رسید.
- ۲۷- **جدی:** سوریه و اسرائیل با تشکیل جلسات کمیسیون مشترک متارکه موافقه کردند.
- ۲۹- **جدی:** تانت سرمنشی موسسه م. م نخستین جلسه کمیته مخصوص جنوب غرب افریقا را افتتاح کرد.

خبرهای ماه دلو

- اول دلو:** اوتانت سر منشی موسسه م.م بمقامات مربوط هدایت داده تا زمینه را برای انعقاد جلسات کمیسیون مشترک متارکه سرحدات سوریه و اسرائیل فراهم نمایند.
- ۲- **دلو:** چهار نفر از وزرای کابینه صومال فرانسوی از پست های خودکناره گیری کردند.
- ۳- **دلو:** مخالفین ماوتسی تونگ یک ایالت را اشغال کردند رفت و آمد قطار آهن بین شانگهای و دیگر مناطق چین متوقف گردیده است.
- ۳- **دلو:** مذاکرات وزرای مالیه جمهوریت اتحادی آلمان ، امریکا ، انگلستان و ایتالیا و فرانسه در لندن خاتمه یافت.
- ۴- **دلو:** بقول آژانس تاس اتحاد شوروی و ساحل عاج بین هم روابط سیاسی قایم کردند.
- ۵- **دلو:** ویلسن مذاکرات خود را راجع به عضویت انگلستان در بازار مشترک اروپای غربی با دوگول آغاز کرد.
- ۶- **دلو:** شورای وزرای سودان یک پلان ملی ساختن تمام فعالیت کمپنی های خارجی را با سودان در ظرف پنج سال تصویب نمود.
- ۶- **دلو:** انقلاب کلتوری چین ، زعمای رهبران جمهوریت مردم چین را به دسته های مخالف و موافق تقسیم کرده است و دامنه اختلافات به فابریکه ها و کمیسیون ها سرایت نموده است انتقادات محافظین گارد سرخ ،

- ۲۰- **دلو** : اوربند ایام سال نو ویتنام در سراسر ویتنام شروع گردیده است .
ویتکانگهای ویتنام جنوبی برای هفت روز مقررات متارکه را مراعات میکنند ولی ویتنام جنوبی و امریکا با اوربند چهار روزه موافقه نموده اند .
- ۲۱- **دلو** : کوسیگین اعلام کرد برای قطع جنگهای ویتنام مهمترین موضوع ختم بمباران بلاقید و شرط ویتنام شمالی از طرف امریکا میباشد .
- ۲۲- **دلو** : پاکستان معاملات تجارتي خود را با رودیشیا قطع کرد .
- ۲۳- **دلو** : اوربند ۴ روزه در ویتنام خاتمه یافت عساکر امریکایی و ویتنام جنوبی عملیات خود را علیه ویتکانگها شروع نمودند .
- ۲۴- **دلو** : در تانزانیا موسسات صنعتی و معدنی ملی گردید .
- ۲۴- **دلو**: پس از ختم متارکه ۴ روز ه به مناسبت سال نو ویتنامی امریکا تعطیل جدید بمبارمان را بر فراز ویتنام شمالی بحیث یک اشاره صلح به هانوی امر داد
- ۲۴- **دلو**: ماوتسی تونگ به عساکر جمهوری مردم چین امر تیراسی داد ، مظاهرات ضداتحاد شوروی در پیکنگ و ضد چین در مسکو صورت گرفت .
- ۲۵- **دلو** : فرود آمدن طیارات نظامی امریکا و انگلستان در میدان هوایی جمهوری عربی متحد ممنوع شد .
- ۲۵- **دلو** : صدر اعظمان شوروی و انگلستان کوسیگین و ویلسن . با تاسیس لین گرم بین مسکو و لندن موافقه کردند .
- ۲۵ **دلو** : امریکا بمبارد ویتنام شمالی را مجددا شروع کرده و این امر باعث تاسف بعضی کشور ها و شخصیت ها گردیده است .
- ۲۶- **دلو** : کنفرانس سران ده کشور افریقایی خاتمه یافت .
- ۲۶- **دلو**: ۲۱ کشور امریکای جنوبی و مرکزی قرارداد تاسیس یک منطقه فاقد اسلحه ذروی را امضاء کردند .
- ۲۷- **دلو**: تمام اعضای کابینه جاپان استیفاء داد .
- ۲۷- **دلو**: انتخابات پارلمانی در هند شروع شد .
- علیه زعمای حزبی و نظامی همچنان ادامه دارد .
- ۸- **دلو** : در واشنگتن ، ماسکو و لندن قرار داد بین المللی استفاده از فضای خارچی امضاء شد .
- ۸- **دلو** : راجع به تمدید امداد موسسه م، م برای مرکز تربیوی انکشاف اداری یک موافقت نامه بین عراق و ملل متحد در بغداد با امضاء رسید .
- ۸- **دلو** : حالت اضطراری در رودیشیا سه ماه دیگر تمدید گردید .
- ۸- **دلو** : سه نفر کیهان نوردان امریکایی که در یک کپسول در کمپ کنیدی مشغول تمرین پرواز های کیهانی بودند سوختند .
- ۱۰- **دلو** : اتحاد شوروی از فعالیت قوای جدید نازی در جمهوریت اتحادی آلمان اظهار نگرانی کرد .
- ۱۱- **دلو** : کابینه جمهوریت مردم چین تعطیلات سال نو را فسخ کرد .
- ۱۲- **دلو** : در جمهوریت مردم چین به فعالیت محافظین سرخ خاتمه داده شد ، افراد قوای مسلح چین امور خطوط هوایی شش شهر را بدست گرفت .
- ۱۵- **دلو** : بین حکومت اتحاد شوروی و کیوبا قرار دادی در ماسکو به امضاء رسید که بموجب آن تجارت بین هر دو مملکت در سال ۱۹۶۷ ازدیاد می یابد .
- ۱۶- **دلو** : اردن تصمیم گرفته روابط خود را با جبهه آزادی فلسطین قطع نماید .
- ۱۸- **دلو** : اوتانت سر منشی موسسه م، م پولو کیرو ندی نماینده او گندا رابحیث معاون مخصوص امور سیاسی و شورای امنیت برای خود مقرر نمود .
- ۱۸- **دلو** : کوسیگین صدراعظم اتحاد شوروی سه ساعت با هرالو ویلسن صدراعظم انگلستان ملاقات و با وی در باره تمام مسایل مورد علاقه مذاکره کرد .
- ۱۹- **دلو** : بین حامیان و مخالفین ماوتسی تونگ در مناطق مرکزی جمهوریت مردم چین هنوز هم تصادمات جریان دارد .
- ۱۹- **دلو** : مجلس عوام انگلستان لویسح حکومت را به تاسی از فیصله نامه اخیر شورای امنیت در باره وضع تعزیرات اقتصادی اجباری که علیه حکومت غیر قانونی رودیشیا بود به تصویب رسانید .

مستقیم شرکت نموده اهداف خود را در ویتنام شمالی گلوله باری کرد .

۹- **حوت :** حکومت انگلستان به هفت جزیره از متصرفات خود در نیم کره غربی آزادی داخلی داده و هفته آینده چند متصرفه دیگر برتانوی درین منطقه به آزادی داخلی نایل خواهد شد .

۹- **حوت :** مذاکرات اقتصادی انگلستان و جاپان شروع شد .

۹- **حوت :** روابط ین و عمان مجدداً برقرار شد .

۹- **حوت :** کنفرانس وزرای کشور های امریقایی در ادیس ابابا دایر گردید .

۱۰- **حوت :** لوابح مربوط به انعقاد قرار داد کنسلی بین امریکا و اتحاد شوروی از طرف کمیته روابط خارجی مجلس سنای امریکا پس از مدتها بحث به تصویب رسید .

۱۰- **حوت :** انگلستان و مالتا برای رفع اختلافات خود به مذاکره شروع کردند .

۱۳- **حوت :** کمپنی پترول عراق اعلام نمود که اولین جریان نفت عراق از راه سوریه به بندر لبنان موصلت کرد .

۱۳- **حوت :** راجع به وسایل تقلیل مرمی های ذروی بین امریکا و اتحاد شوروی در مسکو مذاکره صورت میگردد .

۱۴- **حوت :** انتخابات برای تعیین اعضای مجلس شورای ملی فرانسه در سراسر آنکشور شروع گردید .

۱۴- **حوت:** کابینه اردن استعفی داده شریف حسین مامور به تشکیل کابینه جدید گردید .

۱۵- **حوت :** طرفداران دوگول در انتخابات پارلمانی فرانسه چوکی های بیشتری بدست آورده اند .

۱۶- **حوت :** يك موافقتنامه دفاعی بین اتحاد شوروی و کوریای شمالی امضاء گردید .

۱۷- **حوت :** متخصصین بین المللی بمنظور تجلیل خطرات اتمی در ژنیو تشکیل جلسه دادند .

۱۷- **حوت :** سه تن از سناتوران امریکا از جانسن تقاضا کردند تا امریکا در افتتاح مذاکرات صلح ویتنام پیش قدم گردد .

۲۰ - **حوت :** مذاکرات انگلستان و مالتا دربارهٔ بیرون کشیدن قسمتی از عساکر برتانوی از مالتا بنا کا می انجاما مید .

۲۰ - **حوت :** کمیسیون حقوقی بشر موسسه م . م مسوده میثاقی را در ژنیو تسوید نموده که در آن هرگونه تبعیض دینی و عقیده وی مخالفت شده است .

۲۹- **دلو :** يك سمپوزیم در بارهٔ پروبلم های منابع آبیاری و ذخیره آب برای ممالک شرقی در موسسه مردم آسیا در اکادمی ساینس اتحاد شوروی دایر شد .

۲۹- **دلو:** ایسا کو ساتو مجدداً بحیث صدر اعظم جاپان انتخاب گردید .

۲۹- **دلو :** کمیته خدمات نظامی مجلس نمایندگان امریکا يك لایحه جدید را به تصویب رسانید که باساس آن چهار و نیم میلیارد دالر تخصیص داده شده تا در فعالیت های نظامی امریکا در جنوب شرق آسیا در سال جاری از آن استفاده شود .

خبرهای ماه حوت

اول حوت : بین حکومت اندونیزیا و سنگاپور قرار دادی در بارهٔ انکشاف معاملات تجارتی ذات لیبنی شان به امضاء رسیده است .

اول حوت : جمهوریت عربی متحد باتاسیس موسسه مشترکی جهت تفحصات نفتی در بعضی از مناطق جمهوریت عربی متحد با يك شرکت نفت امریکایی موافقه نمود .

۲- **حوت :** کمیتهٔ بین المللی خلع سلاح جلسات خود را پس از شش ماه التواء بازدیگر در ژنیو آغاز کرد .

۳- **حوت :** مالتا پیشنهادهای جدید انگلستان را در بارهٔ مذاکرات دو کشور راجع به حل اختلافات قبول کرد .

۳- **حوت:** جانسن و ولسن و اتانانت اظهار امید کرده اند که هر چه زودتر قرار داد جلوگیری از انتشار اسلحه اتمی به امضاء برسد .

۳- **حوت :** کنفرانس بین المللی چای در لندن افتتاح شد .

۳- **حوت :** در سراسر جمیکا سر از امروز انتخابات پارلمانی آغاز گردیده است .

۴- **حوت :** اندونیزیا مجدداً به صندوق وجبی بین المللی پیوست .

۵- **حوت :** اتانانت سر منشی موسسه م . م بناغلی شالیزی را بحیث عضو هیئت سه گانه تحقیق اوضاع عدن اعلان کرد .

۶- **حوت :** حکومت اندراگاندهی صدراعظم هند پس از شکست هفت نفر از وزرای کابینه و زعمای درجه اول حزب کانگرس برسر اقتدار وی در انتخابات جدید بیک بحران مواجه شده است .

۷- **حوت :** نندارتون امریکا در اتحاد شوروی افتتاح شد .

۸- **حوت :** قوای بحری نمبر هفت امریکا برای اولین بار در جنگ های ویتنام بصورت

اتحاد شوروی انتخابات محلی خاتمه یافت .
 ۵ - **جمل :** انکشاف تجارت شرق و غرب موانعی را که سد راه انکشاف مناسبات طرفین میباید از بین میبرد .
 ۵ - **جمل :** قطع بمباران ویتنام انقطاع عملیات نظامی و شروع مذاکرات را بین دسته های متخاصم در ویتنام پیشنهاد کرده است .
 ۶ - **جمل :** رژیم جدید سیرالیون پارلمان آنکشور را منحل نموده و برای پیشبرد پلان های خود اختیارات را بیشتر بدست آورده است .
 ۶ - **جمل :** کلنل امروس چندا بحیث رئیس رژیم نظامی سیرالیون مقرر گردید .
 ۸ - **جمل :** هیئت مخصوص موسسه م.م برای عدن به جده وارد شد .
 ۹ - **جمل :** در کلکته مقررات شبگردی وضع گردید .
 ۹ - **جمل :** مجادله با فقر و بی نوایی باید با شرایط بهتر پیش برده شود .
 ۱۰ - **جمل :** یک پلان همکاری کلتوری علمی برای سال ۱۹۶۷ بین ویتنام شمالی و اتحاد شوروی باامضاء رسید .
 ۱۲ - **جمل :** نمایش آثار هنری باستانی وایتناکی مردم آسیا مربوط به قرن نهم در یک موزیم لیننگراد افتتاح گردید .
 ۱۳ - **جمل :** اوتانت سر منشی موسسه م.م برای برقراری صلح قطع بمباران ویتنام را از امریکا تقاضا کرد .
 ۱۴ - **جمل :** جلسه کمیسیون اقتصادیک یکی در توکیو افتتاح شد .
 ۱۷ - **جمل :** لیندن جانسن رئیس جمهور امریکابار دیگر این موضوع را که با یک بمباران طیارات امریکا بی پرویتنام شمالی به صورت بلاقید و شرطی رفع گردد در نمود .
 ۱۷ - **جمل :** بین سوریه و اسرائیل تصادفات زمینی و فضائی رخداد .
 ۱۸ - **جمل :** ژورژ پو سپیدو صدراعظم فرانسه اعضای کابینه جدید خود را در قصر الیزه به جنرال شارل دو گول رئیس جمهور آنکشور معرفی نمود .
 ۱۸ - **جمل :** هیئت سه عضوی موسسه م.م برای عدن به صورت غیر مترقبه باز دید خود را از عدن قطع کرده و به روم مواصلت کرد .

۲۰ - **جمل :** بیباغی عبدالستار شالیزی در ژنیو اظهار داشت به هیئت ملل متحد هنگام اقامت در عدن آزادی کاملی برای

۲۱ - **حوت :** طیارات امریکائی باردیگر یکی از فابریکه های ویتنام شمالی را بمباران نموده خساراتی وارد کردند .

۲۲ - **حوت :** کانگرس مشورتی مردم جامعه عرب شروع شد .

۲۲ - **حوت :** کانگرس مشورتی مردم اندونیزیا عوض سوکارنو جنرال سوهارتو را بحیث کفیل ریاست جمهوری آنکشور انتخاب کرد .

۲۲ - **حوت :** اندرا گاندی مجدداً بحیث صدراعظم هند انتخاب گردید .

۲۳ - **حوت :** حامیان دوگول در انتخابات پارلمانی فرانسه اکثریت را بدست آوردند .

۲۳ - **حوت :** یکی از محاکم نظامی کانگو چو مبی صدراعظم سابق آنکشور را به اعدام محکوم نمود .

۲۴ - **حوت :** جاپان با انعقاد دو مین کنفرانس انکشاف جنوب شرق آسیا موافقه نمود .

۲۴ - **حوت :** پنجمین سال تشکیل کنفرانس خلق سلاح در ژنیو تجلیل گردید .

۲۴ - **حوت :** لویج تعیین نایب السلطنه ایران به تصویب رسید .

۲۷ - **حوت :** انگلستان می تواند یک نقش بسیار مفید را توسط حفظ روابط نزدیک با اتحاد شوروی و امریکا بازی نماید .

۲۹ - **حوت :** بیست و یکم مارچ از طرف مجمع عمومی موسسه م.م به حیث روزهای تبعیض نژادی تعیین گردیده است .

خبرهای ماه جمل

۳ - **جمل :** پیشنهاد حکومت کارگر انگلستان در باره ملی سازی ختن نود فیصد از صنایع فولاد در آنکشور باوصف مخالفت شدید اعضای حزب محافظه کار توسط مجلس عوام به تصویب رسیده و بالاخره شکل قانونی را بخود گرفت .

۴ - **جمل :** تانت از حکومت ویتنام تقاضا کرد بگویند در ویتنام متارکع برقرار گردد .

۴ - **جمل :** لیندن جانسن رئیس جمهور ایالات متحده امریکا برنده جایزه سالگروه تولدی فرانکلن روزولت شناخته شد .

۴ - **جمل :** در سیرالیون کودتای نظامی شد .

۵ - **جمل :** سیستم اعشاری پولی انگلستان در مجلس عوام بتصویب رسید .

۵ - **جمل :** در جمهوریت های پانزده گانه

۲ - **ثور** : مقامات حکومتی اندونیز یا در منطقه چینی نشین جاکارتا مقررات قیود شمیرگدی وضع نمودند .

۳ - **ثور** : حکومت جمهوریت عربی متحد و سوریه فیصله کرده اند که هر گاه اسرائیل بر یکی از این دو کشور حمله نماید آنها این حمله را بر خود تلقی نموده و مشترکاً علیه اسرائیل اقدام خواهند کرد .

۳ - **ثور** : سوریه سوم با بیلپهای میخا نیکی خود ۱۵ سانتی متر قشر سطح کره ماه را حفاری نمود .

۴ - **ثور** : ویلاد یمیر کو ماروف کیهان نورد اتحاد شوروی به سبب با زنه شدن رشمه های پارا شوت سفینه تلف گردید .

۸ - **ثور** : ویتکا نگهای ویتنام جنوبی با متارکه دو روزه در ویتنام موا فقه کردند .

۹ - **ثور** : اوتانت سر منشی موسسه ملل متحد از رژیم کونوئی یونان تقاضا نموده تا در مورد معامله با محبوب سین سیاسی آنکشور مانند حکومت یک کشور دیمو کرات با آنها رفتار نمایند .

۱۰ - **ثور** : حکومت انگلستان تصمیم گرفته هشت هزار نفر از اطفال و زنان اتباع خود را که در عدن بسر می برند به انگلستان بر گرداند .

۱۱ - **ثور** : جمهوریت یمن قلمرو آبهای داخلی خود را تا دوازده میلی تو سعه داده است .

۱۲ - **ثور** : امریکا تقاضای انگلستان را برای عضویت در بازار مشترک ارو پا حسن استقبال کرد .

۱۳ - **ثور** : کمیته هجده عضوی خلع سلاح جلسات خویش را از تاریخ هجده الی بیست و هفت ثور به تعویق انداخته است .

۱۳ - **ثور** : پاپ پال ششم رهبر مذهبی رومن کاتولیک های جهان از کشورهای مربوط تقاضا نموده که پیشنهاد های اخیر مربوط به برقراری صلح در ویتنام را عملی نمایند .

۱۶ - **ثور** : در انتخابات ریاست جمهوری که در چند روز گذشته در لیبی صورت گرفت تیمن بار دیگر بحیث رئیس جمهور و سال برت مجدداً بحیث معاون رئیس جمهور آنکشور انتخاب شدند .

انجام ماموریتش داده نشده بود .

۲۱ - **حمل** : اوتانت گفت : باید برای صنعتی گردانیدن مالک رو بانکشاف مساعی بخرج داده شود .

۲۱ - **حمل** : شورای عالی اتحاد شوروی اولین جلسه خود را به تعقیب انتخاباتی که بتاريخ بیست و یکم حوت صورت گرفته بود دایر کرد .

۲۱ - **حمل** : راپورت های تلویزیونی امریکا به اعتصاب عمومی خود خاسته دادند .

۲۱ - **حمل** : هشتمین کنفرانس درباره معیار تولیدات در سانتیاگو افتتاح گردید .

۲۴ - **حمل** : دوکتور ذاکر حسین برای اشغال پست ریاست جمهوری هند کاندید شده است .

۲۴ - **حمل** : اوتانت سرمنشی موسسه م.م. اظهار داشت که جنگ های ویتنام جنبه سیاسی داشته و لازم است از طرق سیاسی حل گردد نه از راه نظامی .

۲۵ - **حمل** : بین ایران و اتحاد شوروی قرار دادی در باره همکاری در پروگرام های مشترک به امضاء رسیده است .

۲۵ - **حمل** : شورای متخصصین نظامی بیمان سیتو جلسات خود را در واشنگتن شروع نمود .

۲۵ - **حمل** : کمیته روابط خارجی مجلس سنای امریکا لوابیح مربوط به معاهده بین المللی استفاده صلح آمیز از فضای خارجی به اکثریت آراء به تصویب رسانید .

۲۶ - **حمل** : هیئت سه نفری موسسه م.م. برای عدن با وزیر خارجه انگلستان داخل مذاکره شد .

۲۸ - **حمل** : کمیسیون فضایی ملل متحد اجلاسیه سالانه خود را تحت ریاست نماینده آستر یا افتتاح نمود .

۳۰ - **حمل** : دوکتور ادناور صدرا عظم سابق جمهوریت اتحادی آلمان وفات کرد .

خبرهای ماه ثور

اول - **ثور** : کابینه جدید یونان در حضور پادشاه آنکشور حلف وفاداری یاد کرد .

۲ - **ثور** : شباغلی پڑواک گفت : حل پروبلم هائیکه موسسه ملل متحد به آن مواجه است باید از راه بکار بردن تدبیر صبر و واقع بینی صورت گیرد .

- ۱۸ - **تور :** تمام تصدیهای صنایع معدنی در الجزایر ملی گردید .
- ۱۸ - **تور :** بیستمین آسامبله موسسه صحتی جهان با شرکت چهار صدنماینده در ژنیو آغاز گردید .
- ۱۸ - **تور :** دکتر ذاکر حسین بھیت رئیس جمهور هند انتخاب شد .
- ۱۸ - **تور :** بین وزرای دفاع انگلستان و فرانسه در باره پروژه مشترک تولید طیارات جنگی جدیدی موافقه حاصل شده است .
- ۲۲ - **تور :** هیئت های افریقای آمریکا لاتین در مجمع عمومی موسسه م.م. راجع به مسوده یک فیصله نامه مجمع عمومی ملل متحد در باره افریقای جنوب غربی به موافقه رسیدند .
- ۲۳ - **تور :** کمیته اجتماعی شورای اقتصاد و اجتماعی موسسه ملل متحد فیصله نامه را بتصویب رسانید که از کشورهای جهان مطالبه میدارد تا هر چه زودتر اعلامیه های بین المللی علیه تبعیض نژادی جامعه عمل در بر گیرد .
- ۲۵ - **تور :** کنفرانس پیشنهادی کنیدی فقید در باره تجارت و حقوق گمرکی در باره رفع اختلافات موجوده بین آمریکا و شش کشور عضو بازار مشترک بموافقه رسید .
- ۲۵ - **تور :** جمهوریت عربی متحد قوای خود را بحال تیارسی در آورد تا در صورت بروز جنگ بین اسرائیل و سوریه داخل محاذ گردد .
- ۲۶ - **تور :** صادق المهدی صدراعظم سودان از پست خود استعفاء داد .
- ۲۷ - **تور :** مارشال تیتو مجدداً بھیت رئیس جمهور یوگوسلاویا انتخاب گردید .
- ۲۹ - **تور :** اوتانت سرمنشی موسسه م.م. رسماً به قوای صلح موسسه موصوف در شرق میانه هدایت داد تا پس ازین منطقه را تخلیه نمایند .
- در اثر این هدایت افراد صلح موسسه م.م. از تمام پست هاییکه در مقابل سرحدات اسرائیل قرار داشت عقب نشینی نمود .
- ۲۹ - **تور :** محمد احمد محبوب بھیت صدراعظم سودان به تشکیل کابینه جدید آنکشور مامور گردید .
- ۲۹ - **تور :** پارلمان اتحاد شوروی معاهده بین المللی استفاده صلح آمیز از کره ماه وسایر سیارات را به تصویب رسانیده است .
- ۳۰ - **تور :** وزرای تجارت ده کشور حوزه کامنولت در منطقه کارابین مذاکرات شانرا در والنکستون آغاز کردند .
- ۳۰ - **تور :** در منطقه غیر نظامی بین دو قسمت ویتنام عده بیشتر از عساکر امریکائی بوسیله هلیکوپتر و کشتی های جنگی پیاده شدند .
- ۳۱ - **تور :** فیلد مارشال عبدالحکیم عامر معاون رئیس جمهور و معاون قوماندان عمومی قوای مسلح جمهوریت عربی متحد امر تسلیحات قوای احتیاط آنکشور را صادر نمود .

خبرهای ماه جوزا

- اول - **جوزا :** او تانت سرمنشی موسسه م.م. برای مذاکره اعزام قاهره شد .
- ۵ - **جوزا :** برای سه صد هزار افراد احتیاطی جهت انجام خدمات نظامی درسوریه اسلحه توزیع گردید .
- ۶ - **جوزا :** او تانت به افراد کانادائی قوای صلح م.م. هدایت داد که هر چه زودتر خاک جمهوریت عربی متحد را ترک بگویند .
- ۷ - **جوزا :** سودان امر سفر بری عمومی را صادر کرد .
- ۷ - **جوزا :** عراق و عربستان سعودی اعلان کردند که فروش تیل خود را به کشور هاییکه از اسرائیل حمایت میکنند معطل خواهند کرد .
- ۹ - **جوزا :** اتحاد شوروی در مناطق شمالی بحرالکاهل به یک سلسله فعالیت برای پرتاب راکتها و مرمیها به فضا شروع نموده است .
- ۹ - **جوزا :** نایجر یا یشرقی از اتحادیه نایجر یا مجزا گردیده و استقلال خود را بنام جمهوریت دیموکراتیک (بایا فرا) اعلان نمود .

عربي متحد و نو نس با بر قراری مجدد روابط سیاسي بين خود موافقه نمودند .
۲۳ - جوزا : وزیرای زراعت شش کشور عضو بازار مشترک اروپای غربی در جلسه اخیر خود در بروسل قوا نین مر بوط به تجارت و تعیین قیمت بعضی از آجناسس زراعتی را به تصویب رسانید .

۲۶ - جوزا : الکسی گو سیگین صدراعظم اتحاد شوروی در پاریس با جنرال شارل دوگول رئیس جمهور فرانسه ملاقات و با وی درباره مسایل مربوط به اوضاع شرق میانه مذاکره کرد .

۲۷ - جوزا : جمهوریت اتحادی آلمان و حبشه يك موافقه نامه همکاری تخنیکي در ساحه نشریه اطلاعات که هدف آن پیشبرد دانش و اطلاعات در باره کشور های همدیگر است امضاء نمودند .

۲۷ - جوزا : جلسه اضطراری مجمع عمومی ملل متحد ساعت ۶ و چهل دقیقه وقت افغانستان راجع به بحران شرق میانه شروع گردید . الکسی گو سیگین که اولین نطق بود ضمن بیان اوضاع خود گفت : تصادمات در شرق میانه ممکن است منجر به جنگ ذروی گردد .

۲۸ - جوزا : کابینه جدید جمهوریت عربی متحد بریاست جمال عبدالناصر تشکیل گردید .

۲۹ - جوزا : شورای امنیت موسسه م.م. باتفاق آراء فیصله نمود که میعاد خدمت افراد قوای صلح موسسه ملل متحد در قبرس شش ماه دیگر تمدید گردد .

۲۹ - جوزا : طیارات جنگی به قاهره مواصلت کرد واحد های نظامی سینا مجدداً دسته بندی گردید .

۲۹ - جوزا : الکسی گو سیگین صدراعظم اتحاد شوروی دعوت لیندن جانسن رئیس جمهور امریکا را برای ملاقات رد کرد .

۳۰ - جوزا : پودگورنی صدر هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی وارد قاهره شد وی با جمال عبدالناصر مذاکرات مهمی انجام خواهد داد .

خبرهای ماه سرطان

اول - سرطان : يك قرار داد نظامی که دارای اهمیت بزرگی است بین جمهوریت عربی متحد و اتحاد شوروی در قاهره بامضاء رسید .

۲ - سرطان : لیندن جانسن رئیس جمهور امریکا اظهار داشت که بین وی و الکسی گو سیگین صدراعظم اتحاد شوروی

۱۴ - جوزا : جنگ بین اسرائیل و جمهوریت عربی متحد در گرفت طیارات اسرائیل بر خاک جمهوریت عربی متحد بصورت ناگهانی تجاوز کرد و جمهوریت عربی متحد چهل طیاره اسرائیل را سقوط داد .

۱۵ - جوزا : جنگ از فضا و زمین بین اعراب و اسرائیل بشدت ادامه دارد عساکر اردن، سوریه و عراق مشترکاً اهداف خود را در اسرائیل مورد حمله قرار دادند .

۱۶ - جوزا : سوریه چند قصبه را در اسرائیل اشغال و عساکر آنکشور بطرف تل ابیب پیش میروند در محاذ های جنگ بین اسرائیل و اردن جنگهای تن به تن با بر چه ادامه دارد .

۱۶ - جوزا : شورای امنیت موسسه م.م. در جلسه اخیر خود فیصله نامه را به اکثریت آراء به تصویب رسانید که در آن تقاضای فوری متارکه در شرق میانه شده است .

۱۶ - جوزا : عساکر سوریه چند قصبه تحت تصرف اسرائیل را اشغال کرده

۱۹ - جوزا : فیله مارشال عبدالحکیم عامر معاون رئیس جمهور و معاون قوماندان اعلی قوای مسلح جمهوریت عربی متحد و جنرال شمس الدین بدران و زیر دفاع آنکشور از وظایف شان استعفا کرده اند .

۲۰ - جوزا : جمال عبدالناصر که از عهده ریاست جمهوریت عربی متحد استعفاء کرده بود دوباره به تقاضای مردم بحیث رئیس جمهور باقی ماند .

۲۰ - جوزا : اتحاد شوروی، چکوسلواکیا مجارستان و بلغاریا روابط سیاسی خود را با اسرائیل قطع کردند .

۲۱ - جوزا : جمهوریت مردم چین به جمهوریت عربی متحد وعده تهیه یکصد هزار تن گندم و معادل ده میلیون دالر اسعار قابل تسعیر را داده است .

۲۱ - جوزا : عبدالرشاد علی شیرماولین صدراعظم جمهوریت صومالیه برای يك دوره شش ساله بحیث رئیس جمهور آنکشور انتخاب شد .

۲۲ - جوزا : شورای اجرائیه موسسه بین المللی مواد خوراکی و زراعت جلسه سالانه خود را در روم افتتاح کرد .

۲۲ - جوزا : حکومت جمهوریت

۱۳ - سرطان : کمیته اعتبار نامه اسامیه
عمومی ملل متحد اعتبار نامه های تمام
نمایندگان شامل جلسه اضطراری را
تصویب نمود .

۱۴ - سرطان : مجمع عمومی موسسه
ملل متحد در جلسه اضطراری خود مسوده
فیصله نامه نمایندگان کشورهای غیرمنسلك
را که تقاضا میکرد با ید عساکر اسرائیلی
بصورت بلا قید و شرط از مواضع فعلی
متعلق به ممالک عربی بیرون کشیده شوند
رد کرد .

۱۶ سرطان:- عبدالرحمن پژواک رئیس
دوره اجلاسیه فعلی مجمع موسسه م،م اعلام
نمود که برای حل بحرانهای شرق میانه ادامه
مساعی کوسیگین و جانسن را تقاضا کرد.

۱۶ سرطان:- او تانت سر منشی موسسه
م،م نظر به جریانات فعلی او ضاع شرق
میانه از رفتن خود به ژنیو منصرف شده.

۱۷ سرطان:- اسرائیل بار دیگر بیک حمله
ناگهانی به پورت سعید و پورت فواد دست
زد ولی قوای جمهوریت عربی متحد جواب
مقابله داده و دفع کردند.

۱۷ سرطان:- او تانت سرمنشی موسسه
م،م فیصله نموده است تا یک سیمینار
بین المللی را روی موضوع تبعیض نژادی و
استعمار در لوساکا پایتخت زمبیا بین ۲۴
جولای و چهارم آگست دایر نماید.

۱۸ سرطان:- چند کشتی جنگی اتحاد
شوروی در اثر دعوت حکومت جمهوریت عربی
متحد به پورت سعید و اسکندریه وارد
شدند.

۲۱ سرطان:- کنفرانس عالی قدرتهای
چهارگانه عربی در قاهره تشکیل گردید.

۲۳ سرطان:- مجمع عمومی موسسه م،م
در جلسه اضطراری خود مسوده فیصله نامه
را که در آن از ینکه اسرائیل فیصله نامه
های سابق مجمع عمومی را در باره خودداری
از الحاق قسمت اردنی بیت المقدس به قلمرو
متصرفه خود عملی ننموده ابراز تأسف شده
باکثرت آرا به تصویب رسانید.

موافقه شده تا در راه صلح برای نسل های
آینده صرف مساعی کنند .

۳ - سرطان : طیارات اسرائیل باز
بر فراز قلمرو سو ریه تجاوز کردند و تانت
این موضوع را طی راپوری به شورای امنیت
خاطر نشان کرد .

۴ - سرطان : انجمن قانون بین المللی
اتحاد شوروی اسرائیل را ملزم قرار داد که
از قانون بین المللی که مورد قبول عموم
واقع بود واستعمال قوه را علیه تمانیت
ارضی واستقلال سیاسی دول ممنوع قرار
میدهد تخطی نموده است .

۵ - سرطان : کوسیگین صدرا عظم
اتحاد شوروی طی یک کنفرانس رادیو
تلویزیونی گفت : اگر اثرات تجاوز
اسرائیل از بین نرود هر لحظه امکان
تجدید جنگ موجود است .

۶ - سرطان : ورود کشتی های امریکا
وانگلستان در تمام بنا در جمهوریت
عربی متحد منع قرار داده شد .

۱۰ - سرطان : اداره ملل متحد برای
کمک به آوارگان عرب فلسطین پیشنهاد
هایی در یافت کرده است که بموجب آن
مجموعاً معادل شش میلیون و یکصد و شصت
وسه هزار وسه صد و سی دالر نقد و جنس
برای کمک به آوارگان عرب پرداخته میشود.

۱۰ - سرطان : عبدالرشید علی شوماک
بچیت رئیس جمهور جدید صومالی حلف وفاداری
یاد نمود .

۱۱ - سرطان : در تصادم اخیر قوای
جمهوریت عربی متحد و اسرائیل که در شهر
قنطارا واقع در ساحل شرقی کانال سوئز
بطرف سینا بوقوع پیوست شش تانک
و نه موتر زره پوش اسرائیل از بین رفته
است .

۱۲ - سرطان : در قاهره اعلام شد که
جمهوریت عربی متحد فیصله نموده تا مراسم
تجلیل اعلامیه روز جمهوریت آنکشور را که
قرار بود بتاريخ ۲۳ جولائی بر گزار گردد
اجرا نشود .

۱۲ - سرطان : لیبیا و مجارستان روابط
سیاسی خود را به سوی سفارت گیری
برقرار کردند .

۱۲ - سرطان : سیمینار بین المللی
جیولو جست ها در مسکو افتتاح شد .

۱۲ - سرطان : افغانستان و چهارده
کشور غیر منسلك دیگر اخراج بدون قید و شرط
عساکر اسرائیل را تقاضا کردند .

مقررات بز کښی

یا سپورت ملی افغانستان

شرایط بر داشت او لی شروع میشود قطر دایره برداشت مرکزی ۴ متر است اگر توسط چاپ انداز گوساله به دایره حلال تیم مقابل انداخته شود نمره بمقاد تیم دایره مربوط است .

ب : - دایره برداشت مرکزی : - این دایره به مسافت ۱۵۰ متر از ضلع نزدیک در وسط مستطیل قرار دارد قطر دایره برداشت مرکزی چهار متر است .

تبصره : - در جریان بازی غیر از موضوع (اوت) به هر عنوانیکه از طرف حکم در حرکات وقفه عمومی داده شود برای شروع بازی از همین دایره استفاده میشود .

ج : - در هر میدان دو دایره حلال بدو طرف دایره برداشت هر یک به قطر ۴ متر موجود است که مسافت این دایره حلال از ضلع خارج (اوت) از ۲۵ متر تا ۵۰ متر میباشد که در خلال این مسافت دایره حلال تعیین میشود برای دو تیم که در مسابقه شرکت میکنند به هر یک یک دایره حلال تعیین میشود وقتی که گوساله به دایره حلال انداخته شد و بعد به سرعت خود یا لگد اسپ از داخل محیط خارج گردد به شرطی که تماس گوساله بالای خط محیط دایره باشد حلال حساب میشود هر گاه گوساله بداخل محیط تماس نکرده از خارج خط انداخته شده و بالای حلال محسوب نمیگردد .

تبصره : - فاصله دایره برداشت که از ضلع نزدیک مستطیل مسافت ۲۵ تا ۵۰ متر تعیین گردیده از این جهت است که نظر به موقعیت یا محل تماشا معروض خطر سوار کاران واقع نشود .

۳- بیرق های دور عبارت از پنج بیرق است که در ضلع احتیاط مقابل به فاصله ۵۰ متر دور از همدیگر نصب میشود با یدر هر دوره بازی وقتاً که گوساله از دایره برداشت برداشته شد یکی از چاپ اندازان از تیم مربوط به هر تیمی که باشد باید گوساله را سواره از عقب یکی یا چند بیرق دور بدهد و به دایره حلال برساند .

تبصره : - هرگاه قبل از دور دادن گوساله از بیرق ها (اوت) خارج شود و برداشت از دایره مرکزی صورت بگیرد در آن صورت لازم است که شتل برداشت از دایره اصلی برای بار اول گوساله از یکی یا چند ، از بیرق هادور داده شود .

ریاست المپیک افغانی بعد از آنکه سپورت بز کښی را بحیث سپورت ملی افغانستان به رسمیت شناخت مقررات جداگانه در چندین مجالس که همه روسای تیم های ولایات شمال و سابقه داران سپورت بز کښی و چاپ اندازان ماهر اجتماع نموده بودند و مجلس بریاست والا حضرت سردار عبدالولی دایر شده بود برای سپورت بز کښی مقررات جداگانه وضع شده که خاصتا در مسابقات قهرمانی بز کښی مقررات مذکور حتما مرعی الاجراء میباشد .

۱- میدان بز کښی به شکل مستطیل میباشد اضلاع دراز ۴۰۰ متر و اضلاع خورد ۳۵۰ متر است این اضلاع با چونه تجدید میشود . بیرون خط های خارج (اوت) است . وقتیکه چاپ انداز با گوساله از خط مذکور خارج میشود بازی به اشپلاق حکم قطع گردیده و بعد گوساله به دایره برداشت مرکزی انتقال داده میشود و دوباره به امر حکم مسابقه سر از نو آغاز می یابد در داخل این مستطیل یک مستطیل دیگر به طول ۳۵۰ و عرض ۳۰۰ متر موجود است که فاصله اضلاع آن ۳۵ متر است و خط طیکه مستطیل خود را احتواء میکند خط احتیاط است زیرا زما نیکه چاپ انداز حامل گوساله به این خط رسید برای اینکه زحمت او به هدر نرود تکیه به جلو کرده بالای اسپ حاکمیت نشان داده جلو اسپ را از خارج شدن میدان مانع میشود و به سمت مطلوب رهبری میکند .

در میدان بز کښی چهار دایره موجود است .
الف- دایره برداشت اصلی .
ب- دایره برداشت مرکزی .
ج- دو دایره حلال .

الف دایره برداشت اصلی : - از این دایره بازی آغاز میشود گوساله در ابتدا بمرکز این دایره گذاشته میشود .

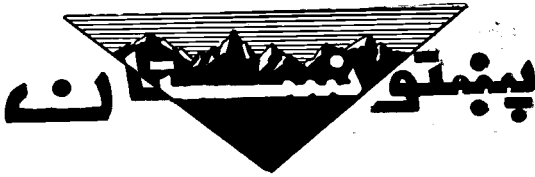
چاپ اندازان بحال دایره یا قوس در محیط این دایره جا میگیرند بهتر است تا جاییکه ممکن است دست های اسپ ها بالای خط محیط تماس داشته باشد با اشپلاق حکم چاپ اندازان محیط دایره را تجاوز کرده برای برداشت گوساله اقدام میکنند بعد از هر مرتبه که گوستاله از طرف عضو یک تیم به دایره حلال مربوط آن تیم انداخته میشود مانند آغاز بازی یعنی برداشت سر از نو از همین دایره به

مقررات بزکشی

- ۴- فول ها عبارت است از :-
الف :- ریزنگو برکاب در آوردن پای گوساله .
- ب :- قاش پاچه را در قاش انداختن .
- ج :- چل پر پاچه را بار یسمان بستن .
- د :- چاپ انداز مقا بل را با قسچین و مشت زدن .
- ه :- جلو چاپ انداز مقابل را گرفتن .
- و :- به یراق طرف مقابل صدمه وارد کردن مثلا بریدن رکاب یا تنگ ذریعه چاقو .
- ۶- وزن گوساله سی کیلوگرام است و تا پنج کیلو کم و بیش شده می تواند .
- جزای خروج موقت یا دایم را از مسابقه بدهد .
- ۵ :- در هر تیم اقلا پنج اسپ واکثر تا پانزده و ۲۰ اسپ اشتراک میکنند . مدت دوام مسابقه يك ساعت است بعد از نیم ساعت ده دقیقه تفریح داده میشود .
- تبدیل اسپ ها یا چاپ انداز در حال مجروح شدن به اختیار حکم است . نظر به مساعدت وقت و موافقه طرفین در صورت مساوی بودن مدت بازی دراز شده می تواند .

بزکشی یکی از سپورتهای ملی کشور

په ۴۵-۴۶ کال کښي د پښتونستان په مسئله پورې د مربوطو حالاتو لنډيز

په افغانستان راديو کښي د پښتو ټولني له خوا د شاعرانو په گډون يوه مشاعره هم وشوله او په دغو ټولو مراسمو کښي د پښتو نستان خلکو ته مبارکي وويله شو.

په پښتونستان کښي

د سنبلې په ۹ ورځ د آزاد پښتونستان په ټولو برخو کښي د پښتونستان تاريخي ورځ په خاصو مراسمو و نمانځله شوه په دغه مناسبت په راغلو خبرونو کښي ويلي شوي چې د زياتو خلکو په شمول ددغي تاريخي ورځي ياد تازه او پوهانو مشرانو او ليکوالو د ټولو په وړاندي د پښتونستان د خلکو د مشرو عو حقوقو په باره کښي تودي وينا وې وکړې او جناب اشعار ولوستل شو او دخپلو خاصو ولسي او ايالاتو سره سم يې په لوړو ځايونو د مظاهري او بنياد نامي په حيث دا ورلمبې بلې کړي وې او په دغه ډول يې دغه تاريخي ورځ په جوش او خروش و نمانځله.

(پيغامونه)

د افغانستان دخپلواکي د ۲۸ جشن په مناسبت د آزاد شمالي پښتونستان د قومى مشرانو له خوا په راليزلو پيغامونو کښي د ۲۸ جشن له کبله يې دخپلي خوښي او خوشحالي مراتب څرگند کړي و. او په دغه مناسبت کي دخوښي په څرگندولو کښي د معظم همایوني اعليحضرت حضور ته مبارکي ويلي وې او دشهرياري ذات ترقيادت لاندې دافغان ملت دسعادت او سلامتيا هيله کړي وه.

د عقايدو او اصلاحاتو په پروگرام کښي

تير کال د افغانستان دخپلواکي د اته څلويښتم کال په مناسبت ښاغلي صدراعظم محمد هاشم ميوڼد وال د عقايدو او اصلاحاتو د پروگرام د وينا پرتخ کښي د پښتونستان په باره کښي وويل.

په دې عقیده يو چه دخپل سر نوشت د ټاکلو حق دملنو او خلکو له مسئله حقو قو څخه دى او په هغو قضايانو کښي چه داستعمار وينا پرتخ کښي د پښتونستان دورځي په مسئله بقاياو څخه دى ددى حق په ټينگه ملاتړ کوو ښاغلي صدراعظم وويل زمونږ د پښتونستاني

د پښتونستان دخلکو د حقوقي غوښتنې اوملى حساب په تاييد د نه بدلیدونکي مطالبې جريان او کوشش چه د زمانې په تودو سړو او ترخو اندیښنو کښي دخپل مقاومت په ترجماني خپل هدف او منزل مقصود ته متوجه پاتى شوى او د پښتونستان مسئله د افغانستان او پاکستان ترمنځ د يوازني سياسى اختلاف په حيث پاتى ده نو ددغي مسئلې په تاييد د پښتو نستان دخلکو دکوشش او دهغوى دارزواگانو اواظهار عمل صورت حال په دې ډول وړاندي کيږي خو څنگه چه د ۱۳۴۵ کال حالات داسد د مياشتي پوري د تير کال په کلني کښي تاريخي ځاي نيولي نو مونږ ددغه کال د سنبلې د مياشتي د پښتونستان د تاريخي ورځي د خاطر اتو څخه شروع شوى جريان په لنډ صورت د کابل کلني دلوستونکو مطالعي ته په دې ډول سپارو.

د پښتو نستان تاريخي ورځ

تير کال د سنبلې په ۹ ورځ د پښتو نستان دخپلواکي د تړون تاريخي ورځ په درنو مراسمو او مظاهرو استقبال شو له په کابل کښي د پښتونستان په تاريخي يادگار چه د کابل ښاروال په لنډه وينا د پښتونستان بيرغ پورته شو دزرگونو خلکو او په افغانستان کښي د اوسيدونکو پښتونستانو په گډون د بيرغ پورته کول دتودو احساساتو په څرگندولو استقبال او همدا رنگه چه په زرگونو خلک د پښتونستان دخلکو سره دورور ولي د علاقو او د پښتونستان دآزادى په تاييد او آرزو ښکاره کولو راپول شوي و په غازي سندیوم کښي خان عبدالغفار خان او خان محمد ايوب خان پخپلو ويناو کښي د افغانستان د حکومت او ملت نه دخوښي په څرگندولو کښي د پښتونستان دآزادى په باره کښي د افغانستان کوششو نه او اخلاقي او معنوى مرستې وستايلى او د پښتونستان په باره کښي اوږدى ويناوې وکړلي ددغو ويناو څخه وروسته په غازي سندیوم کښي د پښتونستان دورځي په مناسبت دخپلي او خارجي نمايشونه وشول او

په لاره کې کړل یاد کړې او وویل هر قوم ډاکټر یو پوملی وطن دوست مجا هد پښتون و، دمرحوم ډاکټر او رنگ شاه فاتحه دسنبلی په (۲۱) ورځ دقبایلو دستمقل ریاست لهخوا د شیر پور په لوی جمات کښی واخیستلی شوه چه ښاغلی صدراعظم دکابینې غړو عالی رتبه مامورینو مخورو ښاریانو او پښتونستانیانو په کښی گډون در لود دهغه روح ته دپښنی دعا وشوله.

دهمردی او خواشني اظهارات

دميزان په اولو ورځو کښی چه دافغانستان صدراعظم ښاغلی میوند وال ددوستانه سفرپه دوران کښی په ترکیه کی ناروغه شوی و خان عبدالغفار خان دښاغلی صدراعظم دناروغی په نسبت دخپلی همدردی مراتب له ننگر هار څخه دقبایلو دستمقل ریاست ته پخپل رالیزلی لیک کښی څرگند کړی ؤ ددوی دهمردی او خواشني مراتب دقبایلو دستمقل ریاست له خوا ښاغلی صدراعظم ته ور سو لی شو همدا رنگه دپښتونستان دبیلو بیلو سیمو د خلکو له خوا دښاغلی صدراعظم دناروغی په نسبت دخواشني او همدردی پیغامونه راغلی ؤ اود ښاغلی صدراعظم دصحت دعاگانې شوی وې.

دعقرب لومړی نیټه:

دآزاد شما لی پښتونستان د بیلو بیلو برخو څخه او دجنوبی پښتونستان د کاکړو دقبیلی خلکو صدراعظم ښاغلی میوند وال په صحت او روغیدلو دخپلی خوشحالی په څر گندو لو کښی د لوی خدای څخه د ښاغلی صدراعظم دروغتیا غوښتنه او داخلص دعا کړی وه.

په خبرونو کښی ویلی شوی ؤ کوم وخت چه د پښتونستان په خلکو د ښاغلی صدراعظم دصحت زیری وشو دخلکو د خوشحالی موجب شول او په همدغه مناسبت چه ښاغلی صدراعظم پخیر سره روغ جوړ افغانستان ته راورسید خان عبدالغفار خان دعقرب په لومړی ورځ دښاغلی میوند وال کورته ورغی او ددوی په صحت یی خپله خوښی وکړه همداشان په راغلو لیکونو کښی ویلی شوی چه دشمالی پښتونستان دباچو اوسره گمر مشرانو او عالمانو د خپلو خلکو په نمایندگی دصدراعظم ښاغلی میوند وال دروغتیا په نسبت دخپلی خوښی مراتب څر گند کړی ؤ.

دعقرب ۵ نیټه:

خان عبدالغفار خان دیوی لښوی دوری دپاره دکابل نه کندهار ته لاړ او دخو ورځسو

ورویو سر نوشت دحق دتا مین دپاره د افغانستان مسالمت آمیزه زیارونوته باید په ټینګه دوام ورکړی شی چه یو داسی دقا هم او اعتماد او واقع بینی فضا پیدا کړی شی چه ددې مسئلې چه داستعمار دقبایلو څخه ده دحل لاروته درسیدلو زمینه مساعده شی او دپښتونستان دخلکو او رهبرانو او ترقی غوښتونکو صمیمی آرزوگانې تر سره شی.

ډاکټر او رنگ شاه جنازه

دسنبلی په ۱۹ ورځ په امریکه کښی د آزاد پښتونستان دټولنی درټیس مرحوم ډاکټر اورنگ شاه جنازه دده دوصیت مطابق په الوتکه کښی کابل ته راوړی شوه او دمعظم همایونی اعلیحضرت دهغی مهربانی له مخی چه دپښتونستان په مجا هدینو یی لری امری وکړ چه دمرنجان غونډی په سلطنتی هدیره کښی دفن کړی شی.

جنازه په رسمی مراسمو سره په کابل کی اوسیدونکی پښتونستانیان دخوشحال خان د لیسې او رحمان بابا د لیسې شاگردان دکابل یو شمیر مخور ښاریان دپښتونستان درانه مشران خان عبدالغفار خان او خان محمد ایوب خان په گډون چه د جنازی د مشایعت دپاره حاضر ؤ او دمرحوم ډاکټر اورنگ شاه ځوی سردار شاه او دهغه مرحوم میرمن دتابوت سره راغلی ؤ دهوایی میدان څخه جنازه دقبایلو دستمقل ریاست سالونته یووړلی شوه او دهغه ځای نه په رسمی تشریفاتو دمرنجان غونډی سلطنتی هدیرې ته ددفن دپاره نقل او په درناوی سره خاورو ته وسپارلی شوه ددغه نومیالی پښتونستانی دښخولو په مراسمو کښی والا حضرت سردار محمد داؤد، والا حضرت سردار محمد نعیم، صدراعظم ښاغلی میوند وال دکابینې څینی غړی عسکری او ملکی عالیرتبه مامورین خان عبدالغفار خان، خان محمد ایوب خان اڅکزی او نورو یوشمیر زیاتو پښتونستانیانو گډون در لود.

ښاغلی صدراعظم دمرحوم ډاکټر روح ته د پښنی په دعا کښی د هغه مرحوم ځوی او پاتی کسانو ته همدردی ښکاره کړه اودوی ته یی دلوی خدای نه دزیات صبر هیله وکړه او هم دډاکټر او رنگ شاه ځوی سردار شاه دخپلی کورنی په نمایندگی دمعظم هما یونی اعلیحضرت له مهربانیو او دافغانستان د حکومت له توجه څخه خوښی وکړ له.

په دغه وخت کښی خان عبدالغفار خان دمرحوم ډاکټر او رنگ شاه شخصیت او دهغه خدمتونه چه دپښتونستان دترقی او پرمختګ

افغانستان د صدر اعظم ښاغلي محمد ها شم ميوند وال د حکومت دعقاید و او اصلا حاً تو په پروگرام کښي ولسي شوي دی چه افغانستان به دخپلو پښتو نستانو وروڼو د سر نوشت دټاکلو دحق دتامين دپاره دسولي دلاری نه خپلو کوششو نو ته په ټينگه دوام وړکوي او سعی کوي چه دښه تفاهم او اعتماد او واقع بيني له مخي داسي فضا پيدا شي چه ددی مسئلي دحل دپاره چه داستعمار دبقایاؤ نهدی زمينه برابره کړي او دپښتونستان دخلکو مشرانو او ترقي غوښتونکو صميمي آرزو گاني سر ته ورسپړي.

ښاغلي روښان دخپلي وينا په پای کښي وويل دافغانستان حکومت او ملت دپښتونستان دخلکو سره دورور ولي او تاريخي علايقو په اعتبار او د ادب ژبي ثقافت او تاريخ دشریکو افتخاراتو په اعتبار ددوی څخه خپل معنوی او اخلاقي مساعد تونه سپمولي نهدی او ترهمن کن حد پوري يی د خپلو اصلاحی اجتماعی علمی او صحی پرو گرامونو سره سم د پښتونستان وروڼو داجتماعی علمی او صحی او ضا عو انکشاف هم په نظر کښي نيولی دی چه په کابل ننگرهار او پکتيا کښي ددوی د پار ه خو مختصی تعلیمی موسسی او دپښتونستانو مراجعینو دصحی وضعیت په ښه کيدو کښي هر وخت مساعد تو نه او مرستتی د هغو نمونی شميرل کيږي.

او خوشحاله يم چه دمعظم هما یونی اعلیحضرت دښو ارزوگانو په پیروي او د صدر اعظم ښاغلي محمد هاشم ميوند وال د حکومت دعقاید و او اصلاحاتو د پرو گرام په اساس دلومړي ځل دپاره دکټرو نو د ولایت داسمار په ولسوالي کښي دقبایلي او افغاني مراجعینو او محتاجانو دپاره دیو صحی مرکز دښښټ ټبره ږدم او په دغه وسیله هیله لرم چه دپخوا څخه زیات توفیق ومومو چه زمونږ قبایلي او افغاني وروڼه دکوم صحی تکلیف دپيښيدو په وخت له ټږدی نه په دغه مرکز کښي دتداوی او صحی وقایي لاندی ونیولی شي او دپښتونستان دعلاقو او سر حدی برخو څخه دولایت تر مرکز او کله ناکله دافغانستان نورو ښارونو ته ددوی دمسافرت مشکل لری شي دښاغلي روښان دوینا په مقابل کښي دآزاد شمالي پښتونستان دباچور دچارمنگ ښاغلي محمد شعیب جان دخپلي سیمي دخلکو په نمایندگی داسمار د صحی مرکز دتاسیس په نسبت دخپلي قدر دانی مراتب ښکاره کړل اودغه کار یی دپښتونستان

تیرولو څخه وروسته دعقرب په ۱۷ ورځ بیړته کابل ته راغی.

دقوس په میاشت کښي دآزاد شما لی پښتونستان دتیرا دمحلی شورا رئیس مولانا فضل کریم چه یو مجاهد پښتون او علمی شخصیت ؤ وفات شو دهغه په دغه مړینه د پښتونستان ملی ټولنی سختی خواشنی شولی او دتیرا زیاتو خلکو دهغه مرحوم روح ته دعقا کولو دپاره دهغه دښخولو په مراسمو کښي گډون کړی ؤ او دهغه فاتحه په تیرا او افغانستان کښي واخستله شوه.

دمرحوم مولانا فضل کریم دوفات په مناسبت دصدر اعظم ښاغلي محمد ها شم ميوند وال له خوا آزاد شمالي پښتونستان دتیرا دمحلی شورا اودهغه مرحوم بازماندگانو په عنوان تلگرام کښي تسلیت او همدردی ښکاره کړی وه.

د قوس په ۱۷ ورځ په جلال آباد کښي دقبایلو دلوی مدیریت او دمرحوم مولانا د ورور ښاغلي عبدالهادی له خوا په جلال آباد کښي داوسیدونکو پښتو نستانو د دا یرو مامورینو اونورو خلکو په گډون فاتحه واخستل شوه اودهغه مرحوم پښتونستانی روح ته د بښنی دعا وشوله.

دیو صحی مرکز دښښټ ټبره کښي دښوډل شوه
دقوس په وروستیو ورځو کښي د قبا یلو دمستقل ریاست رئیس ښاغلي روښان له خوا دکټرونو دولایت په اسمار کښي د قبا یلي او محلی خلکو دپاره دیو شل بستری صحی مرکز دښښټ ټبره کښي دښوډل شوه دصحی مرکز دبنیاد گذاری په مراسمو کښي چه د کتر والی مامورین او دآزاد شمالي پښتونستان ځینی مشرانو او دکټر مخورو پکښي گډون در لود.

ښاغلي رو ښان د صحی مرکز دبنیاد گذاری په مناسبت پچپه وينا کښي چه دهما یونی اعلیحضرت سلا مونه یسی حاضر ینو ته ورسوله وويل دښاغلي محمد هاشم ميوندوال صدر اعظم حکومت تل دداسی لارو چارو او پلانو په ټیون کښي دی چه دهغه په تطبیق او عملی کیدلو سره دافغانستان دهري سیمي داوسیدونکو او لیری برخو دخلکو دپساره دهوسایی او آرامی وسایل برابر شي.

ښاغلي رو ښان دقبا یلو مستقل ر قیس دافغانستان او پښتونستان دمناسبتو په باره کښي وويل دافغانستان دملت او حکومت بی آرزو گاني دپښتو نستان د ټولو خلکو سره ملگری دی ښاغلي روښان وويل د

افغانستان ته دخان عبدالولی خان را تگت
 ددلولی دمياشتی په ۱۶ ورځ دخان عبدالغفار خان څوی خان عبدالولی خان دمحموم مرکز ی پښتونستان اوسیدو نکي دخپلی کور نی سره د څو ورځو تیرو لو دپاره چه په تو رخم کی ورته دقبایلو د مستقل ریاست مر ستیا ل ښاغلی بینوا او په جلال آباد کښی اوسیدونکو

دخلکو سره دافغانستان دحکومت او خلکو د دايمي همکاريو په لاره کښی یوبل مثبت گام وباله .

دآزادی غوښتونکو گرفتاری

دجدي میاشت.

پښتونستانو ستړی مشی وویل جلال آبادته راورسید او په هغه میلمستیا کښی گډون وکړ چه ددوي په درناوی د ننگر هار والی ښاغلی دین محمد دلور له خوا ترتیب شوی وه په دغه میلمستیا کښی خان عبدالغفار خان هم گډون در لود.

ښاغلی خان عبدالولی خان دد لوی په ۱۹ ورځ د جلال آباد څخه دخپلی کورنی سره کابل ته راغی درانگ په وخت کښی ور نه دماهی پر په خوا کښی دقبایلو دمستقل ریاست مرستیال ښاغلی بینوا او ددغه ریاست

څو تنو مدیرانو دپښتو ټولنی د رئیس پوهاند رښتین او یو شمیر لیکوالو له خوا هرکلی وویل شو او ددغی ورځی د غرمی ډو ډی په صدارت عظمی کښی دصدراعظم ښاغلی محمد هاشم میوندوال سره دملاقات په ترڅ کښی وخوړله.

ددلوی په ۲۰ ورځ دقبایلو دمستقل رئیس ښاغلی روښان له خوا دخان عبدالولی خان په درناوی دفرغی دسپوډمی په رستوران کښی غرمنی میلمستیا شوی وه چه په هغه کښی دنوموړی خان دکورنی غړو داطلاعاتو او کلتور دوزارت ځینو رئیسانو دپښتو ټولنی ځینو غړو او دکابل ځینو ادیبانو هم گډون درلود. خان عبدالولی خان په افغانستان کښی دخپل اقامت په ورځو کښی دکندهار او هلمند د ولایتو تاریخی آثار او صنعتی موسسی او انکشافی فعالیتونه هم ولیدل او دغه فعالیتونه یی وستایل.

او همدا شان چه د هلمند او کندهار څخه کابل ته راغی نود افغانستان د شمالي ولایاتو دکننی دپاره چه دقبایلو دمستقل ریاست مرستیال ښاغلی بینوا ورسره د هغی خواته لاړ په دغه دوره کښی خان عبدالولی خان د سمندو فابریکه دنساجی فابریکه او د سرک جوړولو پروزی او نور انکشافی فعالیتونه وکتل دشمالی ولایاتو دتاریخی آثارو او

دمحموم جنوبی پښتونستان د بلو چستان څخه په راغلو اطلاعاتو کښی ویلی شوی و چه دپښتونستان دآزادی دپاره په روان ملی کوشش کښی چه نوايزاده دودا خان مینگل دپښتو نستان دآزادی غوښتنی په اثر دپاکستان دحکومت له خوا نیولی شوی و په ۱۴ کاله حبس محکوم کړی شو. په خبسر کښی زیاته شوی وه چه دپاکستان حکومت د جنوبی پښتونستان په کویته او جاله وان کښی دپښتونستان دآزادی خواهانو څخه یو شمیر د آزادی غوښتنی د کوشش په اثر نیولی او بندیان کړی دی.

پښتونستانو ته داختر مبارکی

کابل: ۱۳۴۵ کال دجدي په میاشت کښی دکوچنی نیکمرغه اختر په مناسبت دافغانستان صدراعظم ښاغلی محمد هاشم میوندوال د خپلی وینا په ترڅ کښی خپلو پښتو نستانو ورونو ته ددغو نیکمرغو ورځو مبارکی وویل.

دد لوی په میاشت کښی

دمحموم جنوبی پښتونستان دکویته څخه په راغلو اطلاعاتو کښی ویلی شوی چه د جنوبی پښتونستان د بلو چستان د مریمیلی دخلکو او دپاکستان ددولتی مقاماتو ترمنځ جگړی روانی دی او آزادی خواهان د ښاغلی میر شیر محمد خان په مشری چه د آزادی غوښتنی په تایید او تعقیب یی خپل کوشش جاری ساتلی دی دپاکستان په فوخی او حکومتی ځایونو حملی کوی او دخلکو لهخوا

دغو ملی مجاهدینو ته د خوراکی شیا نوپه رسولو دپاکستان د حکومت له خوا سخت بندیزونه لگولی شوی دی او عسکروته وظیفه ورکړی شوی چه دښارونو او کلیو څخه د خوراکی شیانو وړل بند کړی نو ددغه کبله نه یوازی داچه ملی مجاهدین بلکه ددغی سیمی خلک هم دبندیز او خوراکی شیانو دلروالی دستختی سره مخامخ دی او داقصادی محاصری لاندی نیولی شوی دی.

فوراً گرفتار او په کورن مارشل يي سردار په عمری قید محکوم او دده دري ځامن نسي اعدام کړه ددغي دردناکي واقعي دانکا س په صورت کښي سردار عطاءالله خان او نواب محمد اکبر خان او شهزاده عبدالکریم خان هم فوراً گرفتار شول اوتراوسه گرفتار دي.

نو پردغه بنا تما مو بلو خو په ياغيانه سرکشي شروع وکړه او دري کاله کيږي چي دهرقسم بي سروساماني باوجود يو حکومت سره مردانه وار غورځي پر خسي کړي دي او تر اوسه يي کوي.

زه اميد کوم چه تاسو به په دي ذريعه دحکومت تو جه دبلو خو په مو جوده مجاهدو کښي هرومکن اخلاقي او معنوي مرستو ته رواړي وي چه عندالبنستون مشکور اوعند الله ماجور شي قصه درزاه وه چه ما پرمختصر کړه اميد دي چه تاسو به تفصيل ځني واخلي او بل ددي حقيقت اظهار هم ضروري گڼم چي دبلو خو معامله دښتونستان دمسالي يو لاینفک جز دي. که بلو چستان نه وي دښتونستان موجوديت به نيم کړي وي نوڅکه دغه معاملي ته په جداگانه نگاه بايد ونه کتلي شي.

تا تو بيدار شوي ناله کشيدم ور نه عشق کا ريست که بي آه و فغان نيزکنند

څلور مطالبی

دحوت په مياشت کښي دمحکوم جنو بي ښتونستان څخه په خبرو شوو اطلاعاتوکښي ددي خبري وضاحت شوي وچه دبلوخودقام دپرله پسي قربانيو او مجادلو په اثر بالاخر دپاکستان حکومت دپته غاړه کښيښود له چه د بلوڅو سرداري (جلا رياست) ومني خودبلوڅو قام په دي قانع نه دي او مجادله يي دوام لري.

په خبرونو کښي ويلي شوي و چه دجنوبي ښتونستان بلو چستان په دي ډول مطالبی لري چه:-

۱- پنجابيان او پناه گزيان دي د بلوچستان څخه ووزي.

۲- ددودي سرداري دقلا ت بيل ريا ست دي ومنل شي.

۳- دسوي گيس کميشن دي قوم تورکړي شي.

۴- يو يونټ دي مات شي.

ديونټ سره مخالفت

دحوت په مياشت کښي دمحکوم مر کزي ښتونستان نه په را غلوخبرونو کښي ويلي

انکشافی پروژو دسپين زر شرکت دستکاوې او دشير خان بندر تاسيساتو دکتلو څخه وروسته دحوت په ۱۰ نيټه کابل ته را غي په کابل کښي دااطلاعاتو اوکلتور دوزارت او پښتو ټولني لهخوا هم دنوموړي خان په درناوي ملمستيا وي شوي وي.

خان عبدالولي خان د حوت په ۱۶ ورځ په داسي حال کښي چه په تورخم کښي ورته د قبايلو دمستقل رياست مرستيال بنا غلسي بينوا دننگرهار دقبايلو مدير په ولسي جرگه کښي دومند دري وکيل ښاغلي غلام نبي چکنوري او په جلال آباد کښي اوسيدو نکو پښتو نستانو مخه ښه ويوله ددري هفتو اقامت څخه وروسته دافغانستان نه پښتونستان ته دخپلي کورني سره لاړ.

جلال آباد ته را تگن

ددلوي په مياشت کښي دمحکوم مر کزي ښتونستان نوميالي ليکوال ښاغلي حسين بخش کوثر جلال آباد ته راغلي و نوموړي په جلال آباد کښي په يوه جوړه شوي ادبي ټولنه کښي دخپلي وينا په ترڅ کښي وويل خوشحاله يم چه ځان دننگر هار د ولايت د ادبياتو او شاعرانو په منځ کښي وينم او د خوښي ځاي دي چه زمونږ افغاني ورو نه د معظم ټولواک همایوني اعليحضرت دلارښودني لاندی دخپل وطن دودانولو په کار لگيادي.

دښتونستان په مسئله دښاغلي خانمحمد ايوب خان لټنه تبصره.

دبلو څو دمهمو پښيو اجمالي رويداد. ددلوې په مياشت کښي خان محمد ايوب خان اڅکزي په يوه لټنه وينا کښي وويل. څه وخت چه پاکستان په وجود راغلي نو دقلا ت درياست والي احمد يار خان په پاکستان کښي دشمول څخه انکار وکړ.

پردغه بنا محمد علي جناح احمد يار خان دبعضي تعهداتو پر اساس په شمو لبت قانع کړ. دمحمد علي جناح دمرگ بعد پاکستاني زمامدارانو درياست والي احمد يار خان په لاهور کښي قید کړ او دقلا ت رياست يي د خاران مکران او قلا ت پردو رياستو تقسيم کړ.

ددغه صورت حال برخلاف سردار نوروز خان دغاوت بيرغ پورته کړ پاکستان يي ډير پريشان او پردی مجبور کړ چه نوروز خان يي دخليفه دستاويز پر بنا د سر او مال په حفظ دگفت و شنيد دپاره مرکز ته وغوښت سردار مذکور دذهني معصوميت اوسياسی ساده گي په وجه دهوکه وخورله چه مرکز ته ورسيدو

ښاغلی میوند وال په نامه هم د مبار کس پیغامونه دمختلفو بر خو څخه را رسيد ليؤ او په تشکر سره دهغوی له خوا د غو پیغامونو جوابونه ورکړی شوی دی.

د پښتونستان دمستلي دحل په لاره کېږي د کوشن دوام.

د ۱۳۴۶ کال دحمل په میاشت کېښی صدراعظم ښاغلی میوند وال امریکي ته د دوستانه مسافرت په دوران کېښی دامریکي د متحده ایالاتو دجمهور ریسیلندن جا نسن له خوا په سپینه مانی کېښی ددوې په درناوی په ترتیب شوی میلمستیا کېښی دجپلی وینا په ترڅ کېښی وویل مونږ د سولی دوسایلو سره دبین المللی مسئلو دحل د لړوم په گډون دملگرو ملتو منشور ته کلکه عقیده لرو. ددغی روحی په اساس چه بین المللی موضوعات په مسالمت آمیز و طریقو سره حل کېدای شي مونږ دپښتونستان دمستلي دحل کېدو په باب چه له پاکستان سره ز مونږ درواپلو مهېه موضوع تشکیلوی خپلوکوششو نوتو پسې دوام ورکوو.

همداشان ښاغلی میوند وال دامریکي د مطبوغاتو په ملی کلب کېښی د ورځپاڼه لیکو نکو یو یو لني ته دوینا په ترڅ کېښی دپښتونستان دمستلي په باب وویل مونږ له پاکستان سره دخپل اصلی مشکل حل یعنی پښتو نستان دمستلي په باب چه په هغه له او و ملیونو نه زیاتو پښتنو سر نوشت مربوط دی کار کوو ښا غلی میوند وال وویل مونږ دا عقیده لر و چه ددې مسئلي دمسالمت آمیزه حل لاره ټول دپښتونستان دخلکو مشرانو اومفکرینوله حل یعنی دپښتو نستان دمستلي په باب چه په هغه کېښی داوو ملیونو نه زیاتو پښتنو سر نوشت ټاکل دی کار کوو.

ښاغلی میوند وال وویل مونږ دا عقیده لرو چه ددې مسئلي دمسالمت آمیزه حال لاره د ټول پښتونستان دخلکو مشرانو اومفکرینوله مشروعو غښتنو سره سم به شروع کېدای شي.

مونږ پوره ډاډه یو چه دحل دغه ډول یوه لاره دپاکستان له امنیت او نیگمرغی سره ناموافق نه شي گنل کېدای او دحل دغه لاره به ددی سیمي ټولې گټې تر سره کړي.

دپښتو نستان نو له خوا دښاغلی صدراعظم دوینا تود هر گلی

دحمل د میاشتی په ۲۲ نیټه دآزادپښتونستان دبیلو بیلو بر خو څخه دپښتونستان قومی

شوی و چه د محکوم مرکزی پښتو نستان دگل بیلې اوسیدو نکي ښاغلی نثار محمد په یوه مطبوعاتی ټولنه کېښی دخپلی وینا په ترڅ کېښی دې ټکي ته گوته نیولی وه چه د یو یونټ څخه دراپیدا شوو مشکلا تو په باره کېښی غور او څېړ نه پکار ده او په دغه تحقیق کېښی لازم دی دیونټ دټنگو لودپاره په زړه پوری کو شس وکړی شي.

نوموړی ددغو حالاتو په بیان کېښی دیونټ سره دمخالفت په اظهار کېښی وویل چه د یونټ دکبله دمحکوم پښتونستان خلک دمالی زیان گاللو دمشل سره مخامخ دی اودمعاملاتو دفیصلی دپاره لاهور ته ځی او سر بیره په دغه په نورو ډیرو مشکلا تو اخته دی ښاغلی نثار محمد وویل دیونټ څخه دپیدا شو و مشکلاتو یو خفگان دادی چه د پښتونستان دبر ښنا دقوی څخه په مساوی ډول استفاده نشی کیدلی ځکه دپښتونستان سیمو ته د یونټ څخه سخت نقصانات رسیدلی اورسپیری نوباید یونټ مات کړی شي.

تغزیراتی بندیزونه

دحوت دمیاشتی په ۱۶ نیټه دمحکوم مرکزی پښتونستان څخه په خپرو شوو خبرو کېښی ویلی شویؤ چه دمحکوم مرکزی پښتونستان په پښتور گوهاټ او نورو ډیرو برخو کېښی دپاکستان دحکومت له خوا دتغزیرا تو ۱۴۴ ماده نافذ شوی چه ددغه بندیز مطابق هیڅوک حق نلری چه غونډی او جلسی وکړی په خپرونو کېښی زیاته شوی وه چه دغونډی او جلسی نه علا وه پنځه تنه هم نشی کولی چه یو ځای شي په خبر کېښی ددغه تغزیراتو دایښودلو علت دایښودل شوی و چه دینشنل عوامی گوند تصمیم نیولی ؤ چه د روژی د ۱۲ نیټی نه تر ۱۹ پوری دیو یونټ په خلاف جلسی او مظاهری وکړی.

دمبارکي پیغامونه

دپښتو نستان دبیلو بیلو سیمو دمشرانو له خوا دلوی اختر او نوی کال په مناسبت دگران ټولواک حضور ته دمبارکي پیغامو نه رارسیدلی ؤ چه په دغو پیغا مو کېښی دگران ټولواک اعلیحضرت محمد ظاهر شاه ترسپوری لاندی دافغانستان دملت دهوسایی او پرمخ نک هیلی شوی وی.

په پیغامونو کېښی د پښتو نستان نورویو دحقه حقوقو دملاتړ له کبله د افغانستا ند مشرانو او خلکو څخه دخوښی په څرگندولو کېښی شکریه شوی وه په همدی ډول د پښتونستانو مشرانو له خوا دصدرا عظم

۱۵ ورځ دمخني پښتونستان دهلکانو دپار ه به خوست کښي يوه ليليه قبايلي ښوونځي دقبايلو دمستقل رئيس ښاغلي روښان له خوا پرانستل شو. دقبايلي ښوونځي دپرانستلو په وخت کښي ښاغلي روښان دقبايلو مستقل رئيس په يوه وينا کښي دافغانستان ۱ و پښتونستان دوروري علايقو او داوردی مودی روابطو ته اشاره وکړه وی ویل چه دافغانستان حکومت او ملت تل دخپلو پښتونستانو ورو نو دنيکمرغي اوددوی دپوهی دپرمخ تگ دپار ه کوششونه کړی اوکوی یی اوزمو نږ دگران تولواک دښی ارادی په پیروی دصدر اعظم ښاغلی محمدها شم میوندوال حکومت دافغانستان دخلکو اړتیاؤ دپور کو لو او همدغه راز دپښتونستا نو ورونو دتتویرددهنی سویی دانکشاف اودپوهنی دپرمخ تگ په لاره کښي کوشش کړی اوکوی یی خوزمو نږ پښتونستانی ورونه هم چه له اوسنی مدنی ژوند څخه گټه واخلی او دغه ښوونځي ددغه کار داجراله پاره ددغی ادعا تایید ونکی او د افغانستان اودپښتونستان دخلکو دوروری څرگنده نمونه ده .

دقبايلي ښوونځي دافتتاح په مرا سموکښي دښاغلي روښان دويټا نه وروسته دپو هنی دوزارت لومړی معین ښاغلی دکتور محمداکرم هم پخپله مفصله وينا کښي ویل دپښتونستانو ورونو دخلمی نسل روزل دښاغلی میوندوال دحکومت یوانکشافی پروگرام دی اودغه ښوونځي یی دپښتونستانو ورونو دپو هنی دپرمخ تگ په لاره کښي یویل گام وباله . وروسته له هغه په خوست کښي اوسیدونکو پښتونستانو څخه یوتن ښاغلی شاکم خان دخپلو خلکو په نمایندگی دافغانستان دگران پاچا معظم همایونی اعلیحضرت له مهر بانو اودپښتونستان دخلکو دهوسایی په لاره کښي دصدر اعظم ښاغلی میوندوال د حکومت له کوششو نو څخه دخوښی په وينا کښي شکر په وکړه .

په پای کښي دپکتیا والی تورن جنرال محمدعظیم ددغه قبايلي ښوونځي پرا نستل مبارکی پښتو نستانو ورونو ته ویله اوددرونو مراسمو په ترڅ کښي چه ښوونځي پرانستل شو دمخني پښتونستانو دقبیلو څخه پکښي دلومړی ځل دپاره څلویښت تنه هلکان داخل او په در س ویلو یی شروع وکړه .

متاثر شوی حالات

د ۱۳۴۶ کال دثور په میاشت کښي دشمالی پښتونستان ددیر دریاست څخه به را غلو

مشرانو پخپلو را لیرلو پیغامو کښي دامریکی په متحده ایالاتو کښي د پښتو نستان د مسئلی په باره کښي د صدراعظم ښاغلی محمدهاشم میوندوال په وينا دخپلی زیاتسی خوښی په څرگندو لو کښي د صدراعظم ښاغلی میوند وال د حکومت او دافغانستان دملت څخه په زړه پوری شکر په کړی وه د پښتو نستان نمایندگانو او مشرانو پخپلو پیغامو کښي زیاته کړی وه څنگه چه ښاغلی صدراعظم دامریکی په متحده ایالاتو کښي دافغانستان دحکومت اراده دخپلی وينا په ترڅ کښي د پښتو نستان دمستلی حل یوځل بیا دسولی دلاری څخه څر گنده کړی د پښتونستان دخلکو دخوښی او اطمینان باعث شوی د پښتو نستان مشرانو او نمایندگانو پخپلو پیغامو کښي دهمایونی اعلیحضرت د قیادت لاندی دصدر اعظم ښاغلی میوند وال د حکومت موفقیت او دافغانستان زیاته ترقی او لوړتیا دخښتن تعالی څخه غوښتی ده او خپلی ښی تمناگانی څرگندی کړی دی .

دیو یونټ سره مخالفت

دثور دمیاشتی په اولو ورځو کښي د محکوم مرکزی پښتونستان څخه په را غلی خبر کښي ویلی شوېؤ چه دیشنل عوامی گوند دمشری لاندی دپېښور په چوک یادگار کښي دقصة خوانسی دشهیدانو دکالیزی د یادونی په باره کښي یوه لویه جلسه وشوله په دغی جلسه کښي زیاتو خدایی خدمتگارو چه سره بیر غو نه ورسره و گهون در لود او دپښتونستان زنده باد په نارویسی د پښتو نستان دآزادی غوښتنی داحساساتو په څرگندو او کښي دپاکستان د حکومت یو یونټ اوداسامی جمهوریتونو تشکیل غندنه کوله او پخپله مطالبه کښي یونټ ما تو ل غوښتل .

دجلسی دشاملینو څخه ښاغلی ارباب سکندر خان ښاغلی محمد افضل بنگښ ښاغلی اجمل خټک ښاغلی میر مهدی شاه مهدی اود محکوم مرکزی پښتو نستان یو شمیر لیکوالو دپښتونستان دآزادی په باره کښي جذابی ویناوی وکړی په پای کښي ښاغلی شادمحمد میزې دپښتونستان آزادی دپاره دخان عبدالغفار خان نه هیرید ونکی مجاهدی وستایلی د پښتو نستان زنده باد او خان عبدالغفار خان زنده باد په نارو جلسه پای ته ورسیده .

قبايلي ښوونځي پرانستل

د پښتونستانو ورونو ستره د مرستی اودهغوی داولاد دروزنی په تایید د ۱۳۴۴ کال دثور په

ددغو سیمو عمومي پارید نی نوری همزیاتی شوی دی اوخلک دآزادی خواهانو مرستی ته راوتلی دی دباچوې اطلاعات وایی څنگه چه د چندول دواقانو څخه دآزاد پښتونستان خلک خبرشول دخپلو ولسی اصولو مطابق په یوه غږ راووتل دخپلی سیمی ددفاعی ترتیبانونیولو په ترڅ کښی دپاکستان حکومت ته اخطارورکړ چه په دیر اوچندول کښی دمداخلو څخه ځان وزغوری اوکه حالات په داسی اندېښمن صورت دوام ومومی نودوخیمو عواقبو مستول به پخپله پاکستان وی دخپلی دفاع په تایید نور دغه ډول مداخلی ونه زغملی شی او دعمل میدان ته به ودانگی.

په بلو چستان کښی

دجوزا په اولو ورځو کښی دجنو بی پښتونستان دبلو چستان دکویتی څخه په راغلو اطلاعاتو کښی ویلی شوی وچه . . . دجنوبی پښتونستان خلک دخپلی آزا دی غوښتنی مبارزی ته دوام ورکوی اوپه همدغه تایید یی په دی ورځو کښی په کویتی اوقلات کښی دبلو خوداتحاد په نوم انجمن جوړ کړی اوپه ملی کوشش یی لاس پوری کړی دی دغه انجمن دخپل ټاکلی پروگرام دمخی غواړی دخپلو کومیټو ددور وپه ذریعه دجنو بی پښتونستان به ټولو سیمو کښی قومی مخالفتونه چه دپاکستان دگما شتگانو دمداخلو په اثر ورته لمن وهل کیری لیری کړی او خلک د پښتونستان دآزادی غوښتنی دکو ششمگیری اومتحد کړی دجنوبی پښتونستان په یوه بله اطلاع کښی ویلی شوی و چه دمینگل قبیلې دآزادی خواهانو ډلی دښاغلی میرعلی محمد اوشاغلی میر لونگ په مشری دپاکستان د نظامی تاسیساتو خلاف دقلات نه د گروپ درد بندر پوری ۱۴ پلونه په چاودونکو موا دو نړولی اوپه دغو سیمو کښی سرک یی دترافیک داستفادی څخه ویستلی دی په خیر کښی داهم ویلی شوی و چه ښاغلی میرعلی محمد اوشاغلی میر لونگ دپاکستان گماشتگانو او صاحب منصبانو ته اخطار ورکړی دی چه د پاکستان دحکومت لهخوا دبلو خوضیط شوی ځمکی چه غیر بلو ځانونه ورکسری شوی سمسدستی یی بیرته بلو خوته ورکړی اوپناه گزین تری وباسی .

په دغه خیر کښی داهم څرگنده شوی و ه چه دبلو خو دآزادی غوښتنی په فعالیت باندی دپاکستان حکومت دگرفتاری دسیسه استمعال کړی دکڅی په سیمه کښی ۴۵۰ تنه بلو څی مجاهدین نیولی اوپه دغو برخوکښی اضطراری

اطلاعاتو کښی ویل شوی وچی په دیر کښی دپاکستان حکومت ددیر داوسنی نواب(خسرو) اودچندول دخان ضد تحریک شروع کسری غواړی چه په دیر کښی دنوابی سیستم ختم کړی اوددیر ریاست مستقیماً ترخپل نفوذلاندی راولی .

په اطلاعاتو کښی داهم ویل شوی چی د پاکستان ددغه اقدام په اثر ددیر آزادی غوښتو نکی قامونه را پاریدلی اوبالاخره دثور په ۶ نینه په باپوه کښی دقومو نواوپاکستان تر منځ سخت جنگ واقع شو. دپاکستانی قواو لهخوا ثقیله وسله لکه تانکو نه . . . توپ ماشیندار پری استعمال شوی او په نتیجه کښی دقومی خلکو څخه ۸ تنه مړه او څلورتنه تیبان اودپاکستان دملیشی څخه یوتن صوبدار میجر یوتن حواله دار او ۵۵ تنه دملیشی فوځ ملازمین پکښی مړه اوتیبان شوی دی اوددیر دریاست په ټولو قبیلو کښی دپاکستان په ضد مظاهری اودخلکو عمومی اشتعال دوام په نتیجه کښی دجوزا دمیاشتی په لومړیو ورځو کښی دشمالی پښتونستان دباچوې اودیس دریاست څخه رارسیدلی خبرونه په دی تایید ددغو حالاتو کیفیت داسی څرگند کړی و چه دغه مودی راهیسی دپاکستان دحکومت دمداخلو په اثر ددیر اوجندول حالات سخت اندېښمن اومتا ثر شوی اوبالاخره ددیر دریاست سلطان خیلو او پابنده خیلو اودچندول مشرانو او نورو مر بوطه ټولو قبیلو دخپلی حقو قسی مطالبی ، خپل دفاع اودپښتو نستان غوښتلو دجاری کوشش په تایید او تعقیب دپاکستان مداخلی ونه زغملی شوی دیوی خوا سلطان خیلو او پابنده خیلو دخپل کوشش په تایید دخپل قومی اظهار عمل گرمه مظاهره وکړه اوتور بیر غونه یی راورستل دبلو خوا دچندول خلکو په باپوه باندی ناخپلی حمله وکړه د پاکستان تاسیسات یی دخپلی لاندی ونیول په نتیجه کښی یی باپوه ونیول او دپاکستان په تاسیساتو کښی زیات شمیر وسله اوقوخی لوازم لاس ته راوستل او دپاکستان فوځ ته یی درانه تلفات هم رسولی دی .

ددغو واقعاتو اوحالاتو په اند ښمن صورت حال کښی وروستنی اطلاعات وایی چه دپاکستان حکومت تازه دم فوځ چه ثقیله وسله ورسره وه اولونکو هم ویرونکی الوتنی کولی باوری ته وارد اودثقیله وسلی په استعمال یی باپوه بیرته ونیوله او حالات نور هم کړی کچین شول او دآزادی خواهانو څخه دپاکستان ددرنی وسلی په استعمال کښی څوتنه مړه اوزخمی شوی او

او خلکو د غوښتنو سره سم حل شی او د آسیا په دی سیمه کېښی دسولی د پینگیډو او بائرم همکاری امکانات په پراخ ډول برابرشی .

د ښاغلی صدراعظم دوینا په مقابل کېښی د شوروی اتحاد عالی شورا درئیس هیئت صدر ښاغلی نیکولای پودگورنی دخپلی وینا په ترڅ کېښی د پښتونستان د مسنلی په باره کېښی وویل .

د پښتونستان د مسنلی په باره کېښی چه د ښاغلی صدراعظم دوینا په ترڅ کېښی ورته اشاره وشوه باید وویل شی چه شوروی اتحاد پخوا له دی نه هم خپل موقف اورویه ښکاره کړی ده او هغه تغیر نه مومی . مونږ عقیده لرو چه باید ددی مسنلی حل دسولی په وسایلو د پښتونستان دخلکو په گټه ولټول شی او دغه کار به په دغه سیمه کېښی دسولی دمنافعو سره هم مطا بقت وکړی .

حالات اعلام کړی او بندیزونه یی لگو لسی

د پښتونستان مسئله

د ۱۳۴۶ کال د جوزا د میاشتی په ۱۰ نیټه د افغانستان صدر اعظم ښاغلی محمد ها شم میوندوال په هغه میلمستیا کېښی چه د شوروی اتحاد رئیس هیئت دمشر ښاغلی نیکو لای پودگورنی په ویاړ جوړه شوی وه دخپلی وینا په ترڅ کېښی د پښتونستان د مسنلی په باره کېښی وویل .

د افغانستان خلک آرزو لری چه ددی سیمی ملتونه خپل داخلات وپرسنلی په تیر ه بیا هغه څه چه داستعمار دبقا یاؤ څخه بلل کپری د تفاهم او واقع بینی له لپاری دخلکو د آرزوگانو او دبین المللی عدالت په اساس حل کړی افغانستان تل غواړی چه د پښتونستان قضیه د مسالمت آمیزی لپاری د پښتونستان دمشرانو

د سپوږمۍ په کافی کېښی د ښاغلی روښان له خوا د ښاغلی خان عبدالولی خان په ډرناوی ترتیب شوی میلمستیا عکس .

معلومات مفیده

مهمترین ادیان عالم

پیروان آن به میلیون نفر

۴۳۰۰

دین اسلام (با تمام فرقه های آن)

(۱) ۵۳۸۰

رومن کاتولیک

۲۶۳۷

پروتستانانت

(۲) ۹۷۰

اورتودوکس

۱۷۰

سایر فرقه های مسیحی

۴۰۰۰

کنفوسیون چین - تاء ویست ها

وبودائی های چین

۱۰۰

آئین بودا (مهایانا - نی مایانا -

لامائیزم خارج کشور چین)

۳۶۵۰

هندو

۷۰

سک

۲۰

جائینا

۵۰

شینتو

۰

زردشت

یهود (مجموع جمعیت یهودی ها

باستثنای آنانیکه به یهودیت اعتقاد

۱۲۸

ندارند)

۱۲۰۰

پیروان سایر ادیان و کلتورهای ابتدائی

میلیون نفر

۱- طبق يك محاسبه دیگر فقط ۴۹۳۵

از معتقدین این آئین در اتحاد شوروی است

۲- نظر به يك راپور دیگر که حاوی ارقامی

پیروان آن به ۱۲۰ میلیون بالغ می شود

در آسیا مستقر هستند طوری که از معتقدین

سایر ادیان مثل ، هندوئی ، چینیائی ، بودائی

کنفوسیوسی ، زردشتی (پارسی) شینتویی،

تاویئی) بیش از ۹۹ فیصد در این قاره (آسیا)

حیات بسر میبرند .

سایر ار قام نفوسیکه خارج ازمین سنجش قرار

میگیرد یا معتقد به ادیان کوچک هستند ویا

اصلا بکدام دینی اعتقاد ندارند .

ارقام متذکره فوق در واقع مظهر کلیات

است که بطور عام و تقریبی مبین پیروان مذاهب

بزرگ می باشند ، چنانچه در مورد پیروان

مسیحیت این ارقام نه تنها مکمل نیست بلکه

نمی توان به آن اعتماد هم نمود . زیرا تعداد

پیروان مسیحیت در کشور های کمونست درست

معلوم و واضح نمیباشد .

بیش از نصف پیروان مذهب یهود در امریکا،

بیش از يك ربع آن در اروپا و سدس (يك

نشم) در آسیا و بقیه در افریقا و استرالیا مسکن

گزین می باشند .

نظر برابوری که در سال ۱۹۶۳ نشر شده

است در افریقا ۲۵ میلیون مسیحی مذهب

کاتولیک وجود دارد .

يك راپور موثق دیگر حاکی است که سشم

پیروان مسیحیت در مجموعه جمعیت جهانی

در شرق آسیا يك معتقد به مذهب که در عین

حال معتقد به آئین می باشند ، پیرو مذهب

کنفوسیوس نیز هست ویا يك بودائی در عین

زمان يك شنتویی هم می باشد .

و بیش از نصف پیروان آئین مسیحیت در اروپا

و بیش از ثلث آن در امریکا زندگی می کنند.

هشت فیصد از پیروان آئین مقدس اسلام

پیوسته روجه تقلیل می رود و علت آن را از یاد

نفوس متکاشف کشور های غیر مسیحی میداند.

۹۹۷ ر ۲۱ گيلن انگليسي = ۴۱ ر ۲۶	تساوی سیستم متر يك و مقيا سات
گيلن امريكا ئي	انگليسي حجم وفضا
مقيا سات ما يعا ت	يك انچ مكعب = ۲۸۶ ر ۱۶ سا نتي
يك گيلن انگليسي = ۱۴۲ ر ۰ ليتر	متر مكعب يك سا نتي متر مكعب
يك كالون امريكا يي = ۴ كوارت =	= ۰.۶۱۰۳ ر ۰ انچ مكعب
۷۸۷ ر ۳ ليتر	يك انچ مكعب = ۲۸۶ ر ۱۶ سانتي
يك گيلن امريكا ئي = ۱۱۸ ر ۰ ليتر	متر مكعب
يك بيرل = ۵ ر ۳۱ كالون	يك فت مكعب = ۱۷۲۸ انچ مكعب
= ۲ ر ۱۱۹ ليتر (واحد انگليسي و	= ۳۲ ر ۲۸ ديسي متر مكعب
امريكا)	يك يارد مكعب = ۲۷ فيت مكعب
يك پينت انگليسي = ۴ گيلن =	= ۷۶۴۶ ر ۰ متر مكعب
۵۶۸ ر ۰ ليتر	يك فت مكعب = ۰.۲۸۳۲ ر ۰ متر
يك بيرل نفت = ۴۳ كالون = ۱۵۸.۸ ليتر	مكعب يك متر مكعب = ۳۱۷ ر ۳۵
(واحد انگليسي و امريكا يي)	فيت مكعب
يك پينت امريكا يي = ۴ گيلن =	يك متر مكعب = ۱۰۰۰ ديسي متر
۴۷۳ ر ۰ ليتر	مكعب = ۱۰۰۰۰۰۰ سا نتي متر مكعب
يك كوارت انگليسي	۱۰۰۰۰۰۰۰۰ ميلي متر مكعب
۲ پينت = ۱۳۶ ر ۱ ليتر	
يك گا لون انگليسي = ۲۷۴ ۲۷۷	يك امپريال با شسل = ۳۶۳۴۹ ر ۰
انچ مكعب	هكتو ليتر يك هكتو ليتر = ۷۵۱۱ ر ۲
يك كوارت امريكا ئي = ۲ پينت =	امپريال با شل
۹۴۶ ر ۰ ليتر	يك ليتر = يك ديسي متر مكعب
يك كالون امريكائي = ۰ ر ۲۳۱ انچ	= ۷۶۰ ر ۱ پينت انگليسي = ۱۴۴ ر ۲
مكعب	پينت امريكا ئي
يك كالون انگليسي = ۴ كوارت =	يك هكتو ليتر = ۱۰۰ ليتر
۵۴۶ ر ۴ ليتر	

مهم ترين ارقام درباره كره ارضي

ارقامی چند از بیضوی زمین (نظریه حسابات هابفورد)

۶۳۷۸۳۸۸ متر	شعاع خط استوا (اکواتور یا ل رادیوس)
۶۳۵۶۹۱۲ متر	نصف محور زمین (شعاع قطبی)
۴۰۰۷۶۵۹۲ متر	محیط خط استوا
	محیطکه از فراز قطب اندازه
۴۰۰۰۹۱۵۳ متر	شده است
۱۱۱۳۲۳۸۷ متر	طول یکدرجه خط استوا
۱۱۱۱۳۶۷۵۴ متر	طول درجه میریدیان وسطی
۵۱۰۱۰۰۹۳۳۵ کیلو متر مربع	سطح
۱۰۸۳۳۱۹۷۸۰۰۰ کیلو متر مکعب	حجم
۵۹۷۰ تر یلیارد تن	ثقلت کره زمین (وزن زمین)

تر تیب افقی کره ارضی (بار قام کامل)

۱۴۹۰۰۰۰۰۰ کیلو متر مربع	سطح خشکه
۳۶۱۰۰۰۰۰۰ کیلو متر مربع	سطح آب
۴۹ فیصد	سهم سطح خشکه در نیمکره شما لی
۱۹ فیصد	سهم سطح خشکه در نیمکره جنوبي
۱۵ فیصد	سهم سطح خشکه در نیمکره خشکه
۹۱ فیصد	سهم سطح آب در نیمکره آب

تر تیب عمومی سطح کره زمین

۸۸۴۷ متر (۱)	بلند ترین ارتفاع سطح زمین (مونت ایورست)
۲۵۰ متر	عمیقترین سطح بحر (که تا کنون تعمیر شده است)
۲۴۰ متر	سویه متوسط (بلندی وسطی) سطح فیزیکی کره ارض
۲۰۰۰ متر ۲۵٫۴ فیصد	سهم طبقات مرتع در سطح خشکه زمین
بیش از ۲۰۰۰ متر ۱۳٫۲ فیصد	باز نگاه کاسمی
۸۸۴۸ متر	(۱) نظر به یک سنجش دیگر مساوی

قاره ها (بارقام کامل)

۴۳۹۰۰۰۰۰ کیلومتر مربع	آسیا
۳۰۳۰۰۰۰۰ کیلومتر مربع	آفریقا
۴۲۰۰۰۰۰۰ کیلومتر مربع	آمریکا
۱۴۱۰۰۰۰۰ کیلومتر مربع	انٹارکتیس
۱۳۱۷۷۰۰۰ کیلومتر مربع	مدون شلفایس
۸۶۰۰۰۰۰ کیلومتر مربع	آسترالیا و اوقیانوسیه
۱۰۵۰۰۰۰۰ کیلومتر مربع	اروپا (اورال سرحد قرار داده شده)

ابحار اعظم

اسم	
۱۷۹ ۶۷۹۰۰۰ کیلومتر مربع	بحر الکاهل یا پاسفیک
۱۰۶ ۴۶۳۰۰۰ کیلومتر مربع	بحر ایتلس
۷۱ ۹۱۷۰۰۰ کیلومتر مربع	بحر الهند

مهمترین اعماق ابحار که تاکنون شناخته شده اند

بحر الکاهل و ابحار جانبی و فرعی آن

۹۲۱۹ متر	حفره های پورتوریکو (اعماق میلواوکی)
۸۲۴ متر	حفره های ساندریج جنوبی (اعماق میتیتور)
۷۷۲۸ متر	رومانجرین
۷۲۳۸ متر	حوضهای بحر وسطی آمریکا (حفره های جایمن)
۶۲۹۲ متر	حوضهای کاناری
۵۸۷۲ متر	حوضهای قطب جنوبی هند و اتلانٹیک
۵۴۴۹ متر	حوضهای آرکتیس (حوضهای آنگارا)
۵۰۱۳ متر	حوضهای بحر وسطی اروپا (حوض های ایونیک)
۷۲۵ متر	بحیره شمالی

بحر الهند و ابحار جانبی و فرعی آن

۷۴۵۵ متر	حفره های سوندا (اعماق پلانیت)
۶۸۴۰ متر	حوضهای شمال استرالیا
۶۴۰۰ متر	حوضهای مدغاسکر
۶۳۵۰ متر	حوضهای استرالیای غربی
۵۷۳۹ متر	حوضهای ناتال
۴۱۷۷ متر	حوضهای اندامان
۲۳۵۹ متر	بحر الاحمر
۸۴ متر	خلیج فارس

بحرالکاهل و ابهار جانبی و فرعی آن

حفره های فلیپین (اعماق کوك)	غير قابل اعتماد)
۱۱۵۱۵ متر	حفره های ماریان (اعماق ويتياس اول)
۱۱۰۳۴ متر	حفره های ماریان (اعماق قابل غواصی تريست)
۱۰۹۱۸ متر	حفره های ماریان (اعماق خليج)
۱۰۸۶۳ متر	حفره های تونگا (اعماق ويتياس دوم)
۱۰۸۸۲ متر	حفره های تونگا (اعماق هوريسون)
۱۰۶۳۳ متر	حفره های کوریل (اعماق ويتياس سوم)
۱۰۵۴۲ متر	حفره های فلیپین (اعماق گالاتيا)
۱۰۵۴۰ متر	حفره های فلیپین (اعماق کاپ جانسن)
۱۰۴۹۷ متر	حفره های فلیپین (اعماق امدن)
۱۰۴۰۰ متر	حفره های جاپان (اعماق راماپی)
۱۰۳۷۴ متر	حوضهای پیرو (حفره های اتاکوما)
۷۶۳۶ متر	حوضهای باندا
۷۴۴۰ متر	حوضهای پاستفيك قطب جنوبي
۶۲۵۰ متر	بحيره بيرنگ
۳۹۶۱ متر	

ريكارډ های عمق پيمانی بوسیله آلات غواصی

۱۹۳۴	دبيليوبيت
۱۹۵۳	آ . پيكارد
۱۹۵۴	جی هویت ، پی ویلم
۱۹۶۰	جی پيكارد ، دی ولش

يخچال های طبیعی کره ارض

۱۲۶۵۳۰۰۰	کيلومتر مربع	انتاركتيس	ساحه قطب جنوب و جزایر ماورای
۲۰۷۲۷۴۳	کيلومتر مربع	جزایر گتیک و ماورای ارکتیک	
۷۷۰۰۹	کيلومتر مربع	امريکای شمالی	
۱۲۰۰۹۱	کيلومتر مربع	آسیا	
۲۵۰۰۰	کيلومتر مربع	امريکای جنوبی	
۱۰۸۱۳	کيلومتر مربع	اروپا	
۱۰۱۵	کيلومتر مربع	نيوزيلند - نیوگینی	
۵۰	کيلومتر مربع	افریقا	
۱۸۹۵۹۷۲۱	کيلومتر مربع	مجموع تمام يخچال های کره ارض	
۳۰-۳۲	مليون كيلومتر	مجموع وزن کتله یخ روی زمین می تواند از	
		۹۵۹۰ فیصد آن در در انتاركتيس (قطب جنوب) وجود دارد .	

طولانی ترین يخچالهای غير طبیعی

۸۵	کيلومتر	يخچال اينيل چيک (تيانسان)
۸۰	کيلومتر	يخچال يوپسالا (پتاگونیا)
۷۷	کيلومتر	يخچال فيدچينکو (ترانسلائی)
۷۵	کيلومتر	يخچال سياچن (قراقرم)

يخچال های طولانی شناخته شده آلپ

۲۵۵	کيلومتر	يخچال آلپچ
۱۵۰	کيلومتر	يخچال يونتر آر
۱۴۵	کيلومتر	يخچال گورنير
۱۳۵	کيلومتر	مردوگلاس
۱۰۲	کيلومتر	باستريتس

۹۲ کیلومتر
۸۷ کیلومتر
۸۵ کیلومتر

کیباچ
ہینترایس
یخچال مورتیراج

معلومات آفاقی درباره حقایق مہمہ جہان

اوقیانوسہای بزرگ

علمای جغرافیہ و خریطہ سازان جہان :
چہار پارچہ بزرگ آب را بنام «اوقیانوسہا»
یاد میکنند .

این اوقیانوس ہا عبارت اند از : اوقیانوس
پاسفیک - اوقیانوس اتلانتیک - اوقیانوس
تہند و اوقیانوس آرکتیک .

پندار برای این است کہ اوقیانوس های
اتلانتیک و پاسفیک در حصہ خط استوا بہ دو
قسمت اتلانتیک شمالی و اتلانتیک جنوبی و
سفیک شمالی و پاسفیک جنوبی منقسم گردیدہ
است .

اوقیانوس آرکتیک نام آبہائی است کہ در
شمال کتلہ های خشکہ در ناحیہ دایرہ آرکتیک
واقع می باشد . اصطلاح اوقیانوس انتارکتیکا
از طرف عدہ از کارتوگرافرها برای توضیح
ہویت آبہای اطراف انتارکتیکا بکار بردہ می
شود . اما حدود شمالی آنرا هیچ نقطہ معین
جغرافیائی تعیین کردہ نمیتواند .

عمق و مساحہ اوقیانوسہا

اوقیانوس پاسفیک : مساحہ سطحیہ ۶۳۸۰۱۶۶۸
مربع میل . و عمق ۱۴۰۴۸ فٹ .

اوقیانوس اتلانتیک : مساحہ سطحیہ ۳۱۸۹۳۰۶
مربع میل . و عمق ۱۲۸۸۰ فٹ .

اوقیانوس ہند : مساحہ سطحیہ ۲۸۳۵۶۲۷۶
مربع میل و عمق ۱۳۰۰۲ فٹ .

اوقیانوس آرکتیک : مساحہ سطحیہ ۵۴۴۰۱۹۷
مربع میل و عمق ۳۹۵۳ فٹ .

عمق و مساحہ بحیرہ ہا

بحیرہ ملایا : مساحہ سطحیہ ۹۹۸۰۵۶ مربع
میل و عمق ۳۹۷۶ فٹ .

بحیرہ چین جنوبی : مساحہ سطحیہ ۱۱۴۶۰۰۰
مربع میل و عمق ۸۶۸۵ فٹ .

بحیرہ گرینین : مساحہ سطحیہ ۱۰۶۳۳۴۰
مربع میل و عمق ۸۶۸۵ فٹ .

بحیرہ مدیترانہ : مساحہ سطحیہ ۹۶۶۵۷
مربع میل . و عمق ۴۸۷۸ فٹ .

بحیرہ بیرنگ : مساحہ سطحیہ ۸۷۵۷۵۳
مربع میل . و عمق ۴۷۱۴ فٹ .

خلیج مکسیکو : مساحہ سطحیہ ۵۹۵۷۶۰
مربع میل . و عمق ۴۹۶۱ فٹ .

بحیرہ چین شرقی : مساحہ سطحیہ ۴۸۲۳۱۷

مربع میل . و عمق ۶۱۷ فٹ .
خلیج ہدسن : مساحہ سطحیہ ۴۷۵۷۹۲ مربع
میل و عمق ۴۲۰ فٹ .

بحیرہ جاپان : مساحہ سطحیہ ۳۸۹۰۷۴
مربع میل . و عمق ۴۴۹۲ فٹ .

بحیرہ اندامان : مساحہ سطحیہ ۳۰۷۷۹۵۴
مربع میل . و عمق ۲۸۵۴ فٹ .

بحیرہ ملایا : مساحہ سطحیہ ۲۲۲۱۲۴ مربع
میل . و عمق ۳۰۸ فٹ .

بحیرہ زرد : مساحہ سطحیہ ۱۸۰۰۰۰ مربع
میل . و عمق ۱۶۰ فٹ .

بحیرہ سورخ : مساحہ سطحیہ ۱۶۹۰۷۳ مربع
میل . و عمق ۶۱۱ فٹ .

بحیرہ سیاہ : مساحہ سطحیہ ۱۷۸۲۷۸ مربع
میل . و عمق ۳۶۱۰ فٹ .

بحیرہ بالتیک : مساحہ سطحیہ ۱۶۳۰۵۰
مربع میل . و عمق ۱۸۹ فٹ .

خلیج فارس : مساحہ سطحیہ ۹۲۳۰۱ مربع
میل . و عمق ۸۲ فٹ .

خلیج فارس : مساحہ سطحیہ ۸۲۳۰۱ مربع
میل . و عمق ۸۲ فٹ .

خلیج سینت لارنس : مساحہ سطحیہ ۹۱۸۱۵
مربع میل و عمق ۴۱۷ فٹ .

خلیج کالیفورنیا : مساحہ سطحیہ ۶۲۶۲۵
مربع میل . و عمق ۲۶۶۷ فٹ .

تنگہ مانس و بحیرہ آیرلند :
مساحہ سطحیہ ۶۸۹۱۹ مربع میل . و عمق
۱۹۰ فٹ .

تنگہ باس : مساحہ سطحیہ ۲۸۸۸۰ مربع
میل . و عمق ۲۳۰ فٹ .

حجم و وسعت قارہ ہا

امریکای شمالی بشمول جزایر آن :

۹۳۰۰۰۰۰ مربع میل .
از شمال بہ جنوب ۵۳۰۰ میل و از شرق
بہ غرب ۴۰۰۰ میل .

امریکای جنوبی : ۶۸۰۰۰۰۰ مربع میل .
از شمال بہ جنوب ۴۷۵۰ میل و از شرق بہ
غرب ۳۱۰۰ میل .

اروپا : ۳۷۵۰۰۰۰ مربع میل .
از شمال بہ جنوب ۲۴۰۰ میل و از شرق بہ
غرب ۳۸۰۰ میل .

از شمال بہ جنوب ۲۴۰۰ میل و از شرق بہ
غرب ۳۸۰۰ میل .

اتلانتيک ، مديترانه ، هماليا و غرب الپند
ميشاد .

امروز تيوري که بيشتر در مورد حقايق
وقوع زلزله ها قابل قبول ميشاد اين است
که زلزله ها اساسا در اثر انتقال و سا
لغزشهاي بسيار بزرگي که از طريق سکتگي
هاي قشر زمين صورت ميگيرد به ميان مي آيد.
هنگامیکه صخره‌ای در اثر فشار زياد در
يك نقطه نسبتا ضعيف سقوط ميکند کثيرا در
قسمت بسيار زيرين سطح زمين امواج تکانهاي
شديد به وقوع ميرسد .

يك قسمت اين امواج بدوردور گره زمين
در حرکت مي آيد و قسمت ديگر آن از بين
زمين بسرعت سر سام آوري «هشت ميل در
هر ثانيه» عبور ميکند .

چند انفجار مهم و تاريخي

کوه آتشفشان ويزوويس : بر خليج ناپلز
حاکميت دارد و يکي از کوههاي آتشفشان
معروف جهان است . اين کوه آتشفشان درماه
اگست سال ۷۹ بعد از ميلاد شهر «پومپي» را
با ۲۰۰۰۰ نفوس آن در زير خاکسترسوزنده
و همچنان (هرکولانيوم) و (ستابي) را در لای
توفان لجن مدفون ساخت .

در سالهاي ۱۱۳۹ و ۱۶۳۱ کوه آتشفشان
ويزوويس به انفجارات خيلي وحشتناکي پرداخت
که در اثر آن يانزده قصبه منهدم گرديد و ۴۰۰۰
نفر تلف شد .

کذا در سالهاي ۱۷۷۹ و ۱۷۹۳ - ۱۸۷۲ -
۱۹۰۶ و ۱۹۴۴ نیز انفجارات کوچکی بوقوع
پيوست که بعضاً تلفات چاني نیز بار آورد .

کاراکاتاو: اين کوه آتشفشان روی جزيره
در تنگه «سوندا» بين سوماترا و جاوا واقع
است .
درماه اگست سال ۱۸۸۳ در اثر يك
انفجار خويش در اوقيانوس يکصد فتمعمق
را بوجود آورد .
انفجار مذکور بقدری شديد بود که صدای
ميبيش ازفاصله ۲۵۰۰ ميلي استماع گرديدوامواج
جزري ومدی آن ۳۵۰۰۰ نفر را به ديار عدم
فرستاد . در سال ۱۹۲۷ کاراکاتا و جزيره
اناک کاراکاتا و را بوجود آورد که در سال
۱۹۲۹ منفجر گرديد و در اندرون سوراخي که
در سال ۱۸۸۳ در اوقيانوس ايجاد شده بود
جزيره را تشکيل داد .

کوه آتشفشان پيلي : در مارتينيك واقع
بوده و بتاريخ ۸ ماه می سال ۱۹۰۲ در نتيجه
يك انفجار خويش سينت پير را تخریب و بيش

آسيا بشمول جزاير آن : ۱۶۹۰۰۰۰۰ مربع
ميل .

از شمال به جنوب ۵۳۰۰ ميل وازشرق به
غرب ۶۰۰۰ ميل .

افريقا : ۱۱۵۰۰۰۰۰ مربع ميل .

از شمال به جنوب ۵۰۰۰ ميل واز شرق
به غرب ۴۷۰۰ ميل .

آستوراليا : ۲۹۵۰۰۰۰۰ مربع ميل .

از شمال به جنوب ۱۹۷۰ ميل و از شرق
به غرب ۲۴۰۰ ميل .

انتارکتیکا : ۵۳۰۰۰۰۰۰ مربع ميل .

مساحه سطحيه مناطق زراعتي جهان:

۳۳۰۰۰۰۰۰ مربع ميل .

ستيپ ها : ۱۹۰۰۰۰۰۰ مربع ميل .

صحرا ها : ۵۰۰۰۰۰۰۰ مربع ميل .

نقش زلزله ها

اگر چه زلزله هايکيه وقتا فوقتا در هرگوشه
و کنار جهان رخ ميدهد بعضا تجربيات و تلفاتي
را بار مي آورد . اما علمای سيانس عقیده
دارند که زلزله ها در امر انکشاف متداوم گره
خاکي نقش خيلي موثر و ارزنده دارد .

امروز در سراسر جهان رويهمرفته بيش از
۱۲۰۰ مرکز سينزموگراف موجود است . و
سالانه در حدود ۵۰۰۰۰۰۰ تکانهاي زلزله توسط
اين مراکز ثبت ميگردد .

از جمله اين تکانهاي زلزله تقريبا ۱۰۰۰۰۰
تکان آن شنیده و يا احساس شده ميتواند و
در حدود ۱۰۰۰ تکان ديگر آن نسبتا شديد
بوده و منجر به توليد تخريبات و تلفات می
شود .

علمای سيانس مدعی هستند که تکاشف
متواتر قشر کره ارضي با تکانهايکيه همدوش
با آن وقتا فوقتا صورت ميگيرد اصلا برای
استقرار و ادامه حيات در جهان يك امر بس
مهم و اساسی پنداشته ميشود .

بدون ترديد با اصطکاک و کاهش که در
پيکر کوهها متواليا بعمل مي آيد . هرگاه مجددا
جبران نشود و فرو رفتگی ها دوباره بحال
عادی برنگردد . در آنصورت مسلما جهان ما
به بحرهای راکد و باطلاقتها مبدل خواهد شد .
تا جانيکه تحقيقات بعمل آمده است . هيچ
نقطه جهان از احتمال وامکان وقوع زلزله
مصنون نميشاد اما از هر پنج زلزله چهار
آن در گردونواح اوقيانوس پاسفيک رخ ميدهد .
و دومين سر زمين نا آرام ديگر از لحاظ
وقوع تکانهاي زلزله نواحی شرق الپند ،

از ۳۰۰۰ نفر را هلاک گردانید .

بتاریخ ۲۰ ماه می و ۳۰ ماه اگست سال ۱۹۰۲ نیز انفجارات نسبتاً ضعیفی بوقوع پیوست و انفجاری که بتاريخ ۱۶ ماه سپتامبر سال ۱۹۲۹ رخداد خیلی شدید بود و برای سه سال کامل دوام کرد .

آگونگ : این کوه آتشفشان ۱۳۰۸ فوت ارتفاع دارد و در جزیره بالی واقع است . آگونگ در ماههای جنوری . مارچ و می سال ۱۹۶۳ سه بار به انفجار مبادرت ورزید که در اثر دو انفجار اخیر روپهمرفته بیش از ۱۵۰۰ نفر و ثلث اراضی زراعتی جزیره بالی از بین رفت و ۸۵۰۰۰ نفر متواری و بی‌خانمان گردید .

کوه آتشفشان با تور : در جزیره بالی واقع بوده و ۵۶۳۷ فوت ارتفاع دارد در ماه سپتامبر سال ۱۹۶۳ در اثر انفجار این کوه آتشفشان ۱۲۰۰ نفر که در قرب و جوار آن بسر میبردند مجبور به ترك منازل شان گردیدند . و صدای مهیب انفجار تا فاصله پنجاه میلی شنیده شد .

خلیج های مهم جهان

در اصطلاح جغرافیائی خلیج عبارت از پارچه آبی است که از چهار طرف اگر چه عده از خلیج ها را بحیره توسط خشکه محاط شده باشد . نیز میگویند . اما در حقیقت امر در قطار خلیج قرار میگیرند .

بحیره کسپین که توسط اتحاد شوروی و ایران محاط شده است ، هشت دریا در آن فرو میریزد .

بحیره کسپین : در قاره های آسآ و اروپا واقع است .

مساحت سطحی آن ۱۴۳۵۵۰ مربع میل طول ۷۶۰ میل و عمق آن ۳۲۶۴ فوت میباشد .

خلیج سوپیریور : در امریکای شمالی وقوع دارد . مساحت سطحی ۳۱۸۰۰۰ مربع میل . طول ۳۵۰ میل و عمق آن ۱۳۳۳ فوت است .

خلیج وکتوریا : در قاره افریقا واقع است . مساحت سطحی آن ۲۶۸۲۸ مربع میل میباشد طول آن ۲۲۵ میل و عمق آن ۲۶۵ فوت می باشد .

بحیره ارال : در قاره آسیا وقوع دارد . مساحت سطحی آن عبارت از ۲۵۳۰۰۰ مربع میل است . طول بحیره ارال ۲۸۰ میل است و عمق ۲۲۳ فوت میباشد .

خلیج هورون : این خلیج در امریکای شمالی واقع است . مساحت سطحی آن ۲۳۰۰۰۰ مربع میل . طول ۲۰۶ میل و عمق آن ۷۵۰ فوت

میباشد .

خلیج مشیگان : در امریکای شمالی وقوع دارد . مساحت سطحی خلیج مشیگان ۲۲۴۰۰ مربع میل است . طول آن ۳۰۷ میل و عمقش ۹۲۳ فوت میباشد .

خلیج تانگانیکا : این خلیج در قاره افریقا واقع است . مساحت سطحی آن ۱۲۷۰۰ مربع میل طول ۴۵۰ میل و عمق آن ۴۷۱۰ فوت است .

خلیج گریت بیر : در امریکای شمالی وقوع دارد و مساحت سطحی آن عبارت از ۱۲۲۷۵ مربع میل میباشد . این خلیج ۲۳۲ میل طول دارد و عمقش به ۵۳۱۵ فوت میرسد .

خلیج بایکال : در قاره آسیا واقع است و مساحت سطحی آن ۱۱۷۸۰ مربع میل میباشد . ۳۸۵ میل طول دارد و عمق آن ۵۲۱۵ فوت است .

خلیج نیاسا : این خلیج در قاره امریقا وقوع دارد . مساحت سطحی آن ۱۱۴۳۰ مربع میل است . طولش ۳۶۰ میل و عمق آن ۲۲۲۶ فوت میباشد .

خلیج گریت سلیو : در امریکای شمالی واقع است . مساحت سطحی این خلیج ۱۰۹۸۰ مربع میل طول ۲۹۸ میل و عمق آن ۲۰۱۵ فوت است .

خلیج ایری : این خلیج در امریکای شمالی واقع است . مساحت سطحی آن ۹۹۱۰ مربع میل است . طول خلیج ۲۴۱ میل و عمقش ۲۱۰ فوت میباشد .

خلیج ونیپگ : در امریکای شمالی واقع است . مساحت سطحی آن ۹۴۶۴ مربع میل طول ۲۶۶ میل و عمق آن ۶۰ فوت است .

خلیج اونتاریو : این خلیج در امریکای شمالی وقوع دارد . دارای ۷۶۰۰ مربع میل مساحت سطحی است . طولش ۱۹۳ میل و عمقش ۸۰۲ فوت میباشد .

خلیج لاروگا : در قاره اروپا واقع است . مساحت سطحی آن ۶۸۳۵ مربع میل طول ۱۲۰ میل و عمق آن ۷۳۸ فوت میباشد .

خلیج بلغاش : این خلیج در قاره آسیا وقوع دارد . مساحت سطحی آن ۲۷۲۰ مربع میل است . طولش ۳۰۰ میل و عمق آن ۸۵ فوت میباشد .

خلیج چار : در قاره افریقا واقع است . و ۶۳۰۰ مربع میل مساحت دارد . طول این خلیج ۱۷۵ میل و عمق آن ۲۴ فوت میباشد .

خلیج ماراسیبو : در امریکای جنوبی وقوع دارد . مساحت سطحی این خلیج ۶۳۰۰ مربع میل طول ۱۰۰ میل و عمق آن ۱۰۲ فوت است .

خلیج اونیکا : این خلیج در قاره اروپا است دارای ۳۷۱۰ مربع میل مساحت سطحه میباشد. طول آن ۱۴۵ میل و عمق آن ۳۶۱ فت است. **خلیج ایر :** در استرالیا وقوع دارد. مساحت سطحه آن ۳۷۰۰ مربع میل است. طولش ۱۱۵ میل میباشد.

خلیج تیتی کاکا : این خلیج در امریکای جنوبی واقع است. دارای ۳۲۰۰ مربع میل مساحت سطحه میباشد. طول آن ۱۱۰ میل و عمق آن ۱۰۰۲ فت است.

خلیج اتاباسکا : در امریکای شمالی واقع است. مساحت سطحه آن ۳۱۲۰ مربع میل طول ۲۰۸ میل و عمق آن ۴۰۷ فت میباشد. **خلیج نیکاراگوا :** این خلیج در امریکای شمالی وقوع دارد. مساحت سطحه آن ۳۱۰۰ مربع میل است. طولش ۱۰۰ میل و عمق آن ۲۳۰ فت میباشد.

خلیج رودلف : در قاره افریقا واقع است. دارای ۲۴۷۲ مربع میل مساحت سطحه میباشد. طول این خلیج ۱۵۴ میل و عمق آن ۲۴۰ فت است.

خلیج ریندر : در امریکای شمالی وقوع دارد. مساحت سطحه آن ۲۴۶۵ مربع میل است. و دارای ۱۴۳ میل طول میباشد.

خلیج ائیککول : این خلیج در قاره آسیا واقع است. مساحت سطحه آن ۲۳۵۵ مربع میل می باشد طول آن ۱۱۵ میل و دارای ۲۳۰۳ فت عمق است.

خلیج تورنس : در قاره استرالیا وقوع دارد. دارای ۲۲۳۰ مربع مساحت سطحه میباشد و طول این خلیج ۱۳۰ میل است.

خلیج وانژون : این خلیج در قاره اروپا واقع است. مساحت سطحه آن عبارت از ۲۱۴۱ مربع میل می باشد. طولش ۹۰ میل و عمقش ۳۲۱ فت است.

خلیج ولی پیگوسیس : در امریکای شمالی وقوع دارد. دارای ۲۱۰۵ مربع میل مساحت سطحه است. طول این خلیج ۱۴۱ میل و عمق آن ۳۸ فت میباشد.

خلیج الرت : این خلیج در قاره افریقا واقع است. مساحت سطحه آن عبارت از ۲۰۷۵ مربع میل می باشد طولش ۱۰۰ میل و عمقش ۵۴ فت است.

خلیج کاریا : در قاره افریقا وقوع دارد. دارای ۲۰۵۰ مربع میل مساحت سطحه است. طول این خلیج ۱۶۰ میل و عمق آن ۲۹۵ فت میباشد.

خلیج نییگون : در امریکای شمالی وقوع دارد. دارای ۱۸۷۰ مربع میل مساحت سطحه است. طول این خلیج ۷۲ میل و عمق آن ۵۴۰ می باشد.

خلیج گردین : این خلیج در قاره استرالیا واقع است. مساحت سطحه آن عبارت از ۱۸۴۰ مربع میباشد و طولش ۹۰ میل است.

خلیج هانتیوبا : در امریکای شمالی وقوع دارد. دارای ۱۸۱۷ مربع میل مساحت سطحه است. طول این خلیج ۱۴۰ میل و عمق آن ۱۲ فت میباشد.

خلیج اورمیا : این خلیج در قاره آسیا واقع است. مساحت سطحه آن ۱۸۱۵ مربع میل میباشد.

طولش ۹۰ میل و عمقش ۴۹ فت است.

خلیج مویرو : در قاره افریقا وقوع دارد. دارای ۱۷۷۰ مربع میل مساحت سطحه است. طول این خلیج ۷۶ میل و عمقش ۸۴ فت میباشد.

خلیج کیوگوا : این خلیج در قاره افریقا واقع است. مساحت سطحه آن عبارت از ۱۷۱۰ مربع میل می میباشد. دارای ۵۰ میل طول و ۲۵ فت عمق است.

خلیج خانکا : در قاره آسیا وقوع دارد. دارای ۱۷۰۰ مربع میل مساحت سطحه است.

خلیج تیلنگ : این خلیج در امریکای شمالی واقع است. مساحت سطحه آن عبارت از ۱۹۵۶ مربع میل و طول آن ۶۷ میل میباشد. طول این خلیج ۵۵ میل و عمق آن ۳۳ فت میباشد.

خلیج کوکو : این خلیج در قاره آسیا واقع است. مساحت سطحه آن ۱۶۲۵ مربع میل میباشد. دارای ۶۸ میل طول و ۱۲۵ فت عمق است.

خلیج روبانت : در امریکای شمالی واقع بوده دارای ۱۶۰۰ مربع میل مساحت سطحه است. طول این خلیج ۶۹ میل است.

خلیج گریت سالت : این خلیج در امریکای شمالی واقع است. از حیث مساحت سطحه ۱۵۰۰ مربع میل را احتوا می کند. طول آن ۷۵ میل و عمقش ۴۸ فت میباشد.

خلیج یانگولو : در قاره آسیا وقوع دارد. دارای ۱۴۷۰ مربع میل مساحت سطحه است. طول این خلیج ۸ میل و عمق آن ۸۲ فت میباشد.

خلیج تونگنگ : این خلیج در قاره آسیا واقع است. مساحت سطحه آن ۱۴۴۰ مربع میل می باشد و طولش ۷۵ میل است.

آبشار های معروف جهان

مسلماً در جهان ما هزاران آبشارخرد و بزرگ موجود است. و برخی از این آبشارها

میرسد.

دارای عظمت و اهمیت هستند .

موقعیت و ارتفاع برخی از آبشارهای مهم

آبشار راکانا: در قاره آفریقا واقع است . این آبشار به انکولا تعلق دارد و ارتفاع آن ۴۰۶ فت است .

آبشار فوجا: این آبشار مربوط به کشور حبشه است. ارتفاع آن ۵۰۸ فت میباشد و در قاره آفریقا وقوع دارد .

آبشار چیرومبو: ۸۸۰ فت ارتفاع دارد . در قاره آفریقا واقع است و مربوط زمینمیباشد.

آبشار کالامبو: در تزانیا واقع است . ارتفاع آن ۷۲۶ فت میباشد و در قاره آفریقا موقعیت دارد .

آبشار تو جیلا: این آبشار در آفریقای جنوبی واقع است و ارتفاع آن ۳۱۱۰ فت میباشد .

آبشار کاووری: در کشور هند وقوع دارد و ارتفاع آن به ۲۳۰ فت میرسد .

آبشار یوداکی: یکی از آبشار های معروف کشور جاپان است و ۳۳۵ فت ارتفاع دارد .

آبشار لومومبی: این آبشار در قاره آسترالیای واقع است و دارای ۱۱۰۰ فت ارتفاع میباشد.

آبشار سودرلاند: ۱۹۰۴ فت ارتفاع دارد. در قاره آسترالیای واقع بوده و به زیلانددید متعلق است .

آبشار گرلمر: این آبشار در قاره اروپا واقع است. ارتفاع آن ۱۲۵۰ فت میباشد و مربوط به آسترالیای است .

آبشار گوارنی: در فرانسه وقوع دارد و ارتفاع این آبشار ۱۳۸۰ فت است .

آبشار پستل ریبر: از آبشار های برتانیای است . و ۱۴۰ فت ارتفاع دارد .

آبشار تونوس: مربوط به کشور ایتالیا است و دارای ۴۷۰ فت ارتفاع میباشد.

آبشار کجلفوس: این آبشار به ناروی تعلق دارد و ارتفاع آن ۲۶۰۰ فت است .

آبشار هاندول: ۳۴۵ فت ارتفاع دارد و مربوط به سویدن میباشد .

آبشار گیتروز: دارای ۱۶۴۰ فت ارتفاع است و به سویزرلند تعلق دارد .

آبشار هایت فال: این آبشار در امریکای شمالی واقع است . ارتفاع آن ۱۶۵۰ فت و مربوط به کانادا میباشد .

آبشار یوسمایت: در امریکای شمالی واقع است . مربوط باضلاع متحده امریکامیباشد و ۲۴۲۵ فت ارتفاع دارد .

آبشار گلاس: این آبشار ۱۳۲ فت ارتفاع دارد . در امریکای جنوبی واقع بوده و به برازیل مربوط می باشد .

البته عظمت و اهمیت این چنین آبشار ها نه تنها مربوط به ارتفاع آنها است بلکه بیشتر به حجم جریان آب، متواتر جریان آب، وسعت شراره و چگونگی ریزش آبشان منوطمیباشد.

آبشار سیت کویداس که در برازیل و پراگوی واقع میباشد . هم از حیث ارتفاع و هم از نقطه نظر اینکه جریان حداقل سالانه آب آن تقریباً در هر ثانیه ۴۷۰۰۰۰ فت مکعب است از بزرگترین آبشار های جهان محسوب میگردد.

مقدار تقریبی جریان سالانه آب آبشار نیاگارا واقع در امریکا و کانادا در هر ثانیه ۲۱۲۲۰۰ فت مکعب از آبشار یالوافونسوواقع در برازیل ۱۰۰۰۰۰ فت مکعب از آبشار اوروبو پونگاواقع در برازیل ۹۷۰۰۰ فت مکعب ، از آبشار ایگوازو واقع در آرژنتاین و برازیل ۶۱۶۰۰ فت مکعب از آبشار پوتوس ، ماریبوند و واقع در برازیل ۵۳۰۰۰ فت مکعب.

از آبشار وکتوریا واقع در یوگندا ۲۸۴۰۰ فت مکعب . از آبشار چرچل و لارادور واقع در کانادا ۴۰۰۰۰ فت مکعب . و از آبشار کیتواتیسوا ۲۳۴۰۰ فت مکعب میباشد .

آبشار کووری واقع در کشور هند یکی از آبشار های معروف جهان است . این آبشار در موقع خشکی و کم آبی به بحران قلت آب مواجه میگردد و از شراره آن آب قطره قطره فرو میریزد . اما در موسم بارندگی و فصل مونسون جریان آب آن در هر ثانیه عبارت از ۶۶۷۴۷۰ فت مکعب میباشد .

دریای نیاگارا آب خلیج ایری را به خلیج انتاریو به فاصله ۳۶ میل در یک سرایشی تقریباً ۳۲۶ فت انتقال مید هد .

این آبشار در نیاگارا از طریق دو آبشار یکی (هارسشو) مربوط به کانادا و دیگری آبشار امریکا جریان می یابد . از هنگامیکه در هر دو جناح دریای نیاگارا هم بطرف کانادا و هم بطرف امریکا مراکز تولید نیروی برق ایجاد شده است ارتفاع این آبشار ها پیوسته در حال تحول و تغییر میباشد.

چون مراکز متذکره برق آب مورد نیازشان را از دریا میگیرند بنا بران سطح آب حوضی که در قسمت زیرین آبشار ها بنا شده است تا ۳۰ فت صعود و نزول میکند .

بلند ترین ارتفاع آبشار هارسشو مربوط به کانادا و آن دیگر که به امریکا تعلق دارد . تنها و تنها در خلال شبها و فصل نا مساعد نوریتم باالترتیب به ۱۸۶ فت و ۱۹۳ فت

برخی از جزایر مهم جهان

گرین لاندونمارک : مساحه سطحیہ ۸۴۰۰۰۰ مربع میل .

گینی جدید : مساحه سطحیہ ۳۱۷۰۰۰ مربع میل .

مالیزیا : مساحه سطحیہ ۲۸۷۴۰۰ مربع میل
ملگاسی : مساحه سطحیہ ۲۲۹۸۱۲ مربع میل
جزیره بافین : این جزیره مربوط به کانادا میباشد و دارای ۱۸۳۸۱۰ مربع مساحه سطحیہ است .

جزیره سوماترا : دارای ۱۸۲۸۶۰ مربع میل مساحه سطحیہ میباشد و به اندونیزیا تعلق دارد .

جزیره هانشو : مربوط به جاپان است و مساحه سطحیہ آن ۸۸۰۰۰ مربع میل میباشد .
جزیره برتانیہ : دارای مساحه سطحیہ ۸۴۱۸۶ مربع میل .

جزیره الیسمر : ۸۲۱۱۹ میل مربع مساحه سطحیہ دارد و به کانادا متعلق میباشد .
جزیره و کنوریا : به کانادا مربوط است مساحه سطحیہ آن ۸۱۹۳۰ مربع میل را احتوا میکند .

جزیره نووا بزملیا : این جزیره به کشور اتحاد شوروی تعلق دارد و مساحه سطحیہ آن ۳۱۹۰۰ مربع میل است .

جزیره سوالبارد : به ناروی مربوط است و مساحه سطحیہ آن ۲۴۱۰۰ مربع میل میباشد .
نیوفونڈلاند : جزیره است که به کانادا تعلق دارد و مساحه سطحیہ آن ۴۲۷۳۴ مربع میل است .

کیوبا : این جزیره عبارت از کشور کیوبا است که ۴۳۰۳۸ مربع میل مساحه سطحیہ دارد .

سیلون : ۲۵۳۳۲ مربع میل مساحه سطحیہ دارد و عبارت از کشور سیلون است .

فارموسا : مساحه سطحیہ آن ۱۲۸۸۵ مربع میل میباشد .

هینان : این جزیره به جمهوریت مردم چین مربوط است و ۱۳۰۰۰ مربع میل مساحه سطحیہ دارد .

جاپان : عبارت از کشور جاپان است و مساحه سطحیہ آن ۱۴۷۲۷ مربع میل میباشد .
زیلاند جدید : دارای ۱۰۳۷۳۶ مربع میل مساحه سطحیہ است .

فلپین : دارای مساحه سطحیہ ۱۱۵۷۰۷ مربع میل می باشد .

جزیره سخالین : ۲۸۵۹۷ میل مربع مساحه سطحیہ دارد و به اتحاد شوروی متعلق است .

جزیره تسمانیا : این جزیره در آسترالیا واقع است و ۲۴۳۳۰ مربع میل مساحه سطحیہ دارد .

جزیره وانکورو : در کانادا واقع است و مساحه سطحیہ آن ۱۲۴۰۸ مربع میل میباشد .

جزیره جاوا : به کشور اندونیزیا تعلق دارد و مساحه سطحیہ آن ۴۸۷۶۳ مربع میل است .

جزیره سلیمیز : مساحه سطحیہ آن ۱۷۲۹۸۷ مربع میل است و به اندونیزیا تعلق دارد .

جزیره هولوکاس : دارای ۲۸۷۶۷ میل مربع مساحه سطحیہ است و مربوط به اندونیزیا میباشد .

دریاهای معروف جهان

دریای امازون : ۳۹۰۰ میل طول دارد و آب آن در اوقیانوس آتلانتیک میریزد .

دریای آمو : این دریا ۱۶۰۰ میل طول دارد و محل ریزش آن بحیره ارال است .

دریای آمو : این دریا ۱۶۰۰ میل طول آن است و در تنگه تار تار میریزد .

دریای انگارا : این دریا دارای ۱۱۵۰ میل طول است و محل ریزش آب آن ینیسی است .

دریای برهماپوترا : طول آن ۱۸۰۰ میل است و در خلیج بنگال می ریزد .

دریای چرچک : ۱۰۰۰ میل طول دارد و محل ریزش آب آن خلیج همدن است .

دریای کانگو : طول این دریا ۲۷۱۸ میل است و به اوقیانوس آتلانتیک میریزد .

دریای دانیوب : آب آن در بحیره سیاه میریزد و طولش ۱۷۷۰ میل است .

دریای دنپیر : این دریا ۱۴۲۰ میل طول دارد و محل ریزش آب آن بحیره سیاه است .

دریای دون : ۱۴۲۰ میل طول آن است و در بحیره سیاه می ریزد .

دریای گنگ : طول این دریا ۵۶۰ میل است و آب آن در خلیج بنگال میریزد .

دریای فرات : دارای ۱۷۰۰ میل طول میباشد و در خلیج فارس میریزد .

دریای هوانگ : این دریا ۳۰۰۰ میل طول دارد و محل ریزش آب آن بحیره زرد است .

دریای اندس : ۱۹۰۰ میل طول است و آبش در بحیره عرب میریزد .

دریای اپراوادی : این دریا ۱۲۵۰ میل طول دارد و به خلیج بنگال میریزد .

دریای جوپرا : ۱۵۰۰ میل طول آن است و در دریای امازون میریزد .

دریای سینت لارنس : طول این دریا ۱۹۰۰ میل است و آب آن در جیبیل سینت

- لارنس میریزد .
دریای سالوین : ۱۷۵۰ میل طول دارد و در جهیل مارتابان می‌ریزد .
دریای سانفرانسسکو : این دریا ۱۸۰۰ میل طول دارد و آب آن در اوقیانوس اتلانتیک میریزد .
دریای سکاچیوان : دارای ۱۲۰۵ میل طول است و محل ریزش آب آن خلیج ونیگ می باشد .
دریای سی : طول این دریا ۱۲۵۰ میل است و در بحیره چین جنوبی میریزد .
دریای سنگاری : ۱۱۵۰ میل طول دارد و آب آن در دریای آمومی ریزد .
سر دریا : این دریا ۱۸۵۰ میل طول دارد و در بحیره اورال میریزد .
دریای تگریس : طول این دریا ۱۱۵۰ میل است و آب آن در دریای فرات میریزد .
دریای توکان تیما : طول ۱۱۶۰ میل است و آب آن در بحیره کسپین میریزد .
دریای اورال : طول آن ۱۵۷۰ میل است و آب آن در بحیره کسپین میریزد .
دریای یوروگوی : ۱۰۰۰ میل طول دارد و در دریای ریورولابلا می‌ریزد .
دریای ولگا : این دریا دارای ۲۲۹۰ میل طول است و آب آن در بحیره کسپین میریزد .
دریای نگسی : طول این دریا ۳۴۰۰ میل است و آب آن به بحیره چین شرقی میریزد .
دریای یاپورا : ۱۵۰۰ میل طول دارد و در دریای امازون میریزد .
دریای پنسی : ۲۰۸۰ میل طول و در بحیره کارا میریزد .
دریای لینا : طول این دریا ۲۶۸۰ میل است و محل ریزش آب آن بحیره لیتیف میباشد .
دریای میکزی : ۲۶۳۵ میل طول دارد و در بحیره بیرفورت میریزد .
دریای مادیرا : دارای ۲۱۰۰ میل طول و آب آن در دریای امازون میریزد .
دریای مگدالینا : این دریا ۱۰۰۰ میل طول دارد و آبش در بحیره کریبین میریزد .
دریای میکانگ : ۲۶۰۰ میل طول آن است و در بحیره چین جنوبی میریزد .
دریای موری دارلنگ : طول این دریا ۲۳۱۰ میل است و آب آن در خلیج اسکندریه میریزد .
دریای نیمگرو : دارای ۱۴۰۰ میل طول
- است . و در دریای امازون میریزد .
دریای نایجیریا : این دریا ۲۶۰۰ میل طول دارد و در جهیل گنیا میریزد .
دریای نلسون : طول آن ۱۶۰۰ میل است و محل ریزش آبش خلیج هدسن میباشد .
دریای نیل : ۴۱۴۵ میل طول دارد و آب آن در مدیترانه میریزد .
دریای اوب ارتیش : دارای ۲۴۶۰ میل طول است و آب آن در جهیل اوب میریزد .
دریای رورینج : ۳۱۰۰ میل طول دارد و آب آن در اقیانوس اتلانتیک میریزد .
دریای اورینو گو : طول این دریا ۱۷۰۰ میل است و در اقیانوس اتلانتیک میریزد .
دریای پاراگوی : این دریا ۱۵۰۰ میل طول دارد و آب آن در دریای پارانا فر میریزد .
دریای پارانا : ۲۵۰۰ میل طول دارد و در دریای ریودوپلاتا میریزد .
دریای پیس : دارای ۱۱۹۵ میل طول است و آب آن در دریای سیلمو میریزد .
دریای پلکومايو : طول این دریا ۱۰۰۰ میل است و در دریای پاراگوی میریزد .
دریای پوروس : ۲۰۰۰ میل طول دارد و آبش در دریای امازون می‌ریزد .
دریای یوکون : طول این دریا ۱۹۷۶ میل است و در بحیره بیرنگ میریزد .
دریای زامبزی : ۱۶۰۰ میل طول دارد و در اقیانوس هند میریزد .
نوت : از ذکر نام دریا هائیکه طول آنها کمتر از هزار میل میباشد انصراف بعمل آمده است .
- اوزان فلزات نجیبه (سیستم تروی)**
 يك گرائین = ۰.۶۵۰ گرم
 يك اونس ۲۰ پنی وایت = ۳۱.۱۵۴ گرم
 يك پنی وایت ۲۴ گرائین = ۱.۵۰۵ گرم
 يك پوند ۱۲ اونس = ۳۳۷.۲۵ گرم
 يك رود = ۴۰ راد = ۱۰۱۲ آر
 يك اکر = ۴ راد = ۴۰۴۶۷ راد هکتار
 يك هکتار = ۲۴۷۱۱ آر
 يك آر = ۱۰۰ متر مربع = ۵۹۹ ر ۱۱ یارد مربع
 يك ميل مربع = ۲۵۸۸۹ كيلو متر
 يك كيلو متر مربع = ۳۸۶۱ ميل مربع
 يك متر مربع = ۱۰۰ هکتار = ۱۰۰۰۰۰ متر مربع = ۱۱ ر ۲۴۷ اکر

یک رود پول پیرچ = $20\frac{1}{4}$ یارد مربع
 = 20×289 متر مربع
 یک فیت مربع = 144 - انچ مربع =
 9288 دیسی متر مربع
**تبادل اوزان سیستم متریک و اوزان
 انگلیسی**

اوزان عمومی تجارتی

یک پوند آوارد یو یو یس 459 ر 0 کیلوگرام
 یک کیلو گرام = 220.46 پوند آوایردیو
 پویس
 یک درام 27.34 کراینس = 1772 گرام
 یک اونس 16 درام = 28.350 گرام
 یک پوند 16 اونس = 543.59 گرام
 یک ستون 14 پوند = 7635 کیلو گرام
 یک کوارتر انگلیسی 2 ستون = 1270 کیلوگرام
 در اضلاع متحده امریکا : یک کوار تر =
 11339 کیلو گرام

یک هاندویت وایت انگلیسی

4 کوار تر = 80.2 ر 50 کیلو گرام
 در اضلاع متحده امریکا : یک
 هاندیریت وایت = 45359 کیلو
 گرام
 یک لانچ تن = 160 ر 1 تن یک
 تن = 221 ر لانچ تن
 یک لانچ تن = 20 سنتال = 1016
 کیلو گرام
 یک سنتال (شور ت) 100 پوند = 45359
 کیلو گرام
 یک شور ت تن = 90718 ر 0 تن =
 یک تن = 10231 ر 1 شور ت تن
 یک شور ت تن = 20 شور ت سنتال
 = 90185 کیلو گرام

تساوی سیستم متریک و مقیاسات انگلیسی
 یک انچ = 25.4 میلی متر یک میلی متر =
 0.39371 انچ
 یک فوت 12 انچ = 30.479 سانتیمتر
 یک یارد 3 فیت = 91.44 سانتیمتر
 یک فیت = 30.479 متر یک متر = 3.2809
 فیت.

یک پول = 5 پ ۵ یارد 0.3 متر
 یک چائین = 4 پول = 20.12 متر
 یک فارلونج = 10 چائین = 20.117 متر
 یک میل = 1760.931 کیلو متر.
 یک کیلومتر = 0.62137 میل
 یک میل انگلیسی و یا تمثالی = 8 فارلونج
 = 1760.931 کیلومتر
 یک میل جغرافیائی = 7920.44 کیلومتر

مقیاسات طولی ناوتیک

یک اس ام = میل بین المللی دریائی
 = 1852 کیلومتر
 یک طول کیبل عشریک میل دریائی است .
 یک فاثوم = 0.6 - فیت = 1.829 متریک
 کیبل لنیت = 100 فاثوم = 182.9 متر
 یک میل ناوتیکال انگلیسی 1852 ر 1
 کیلومتر

**تساوی مقیاسات سطح سیستم متریک
 یا مقیاسات انگلیسی**

یک متر مربع = 100 دیسی
 یک متر مربع = 10000 سانتی
 متر مربع 10765 فیت مربع
 یک فیت مربع = 0.9290 متر مربع
 یک انچ مربع = 45 ر 6 سانتی متر مربع
 یک یارد مربع = 9 فیت مربع =
 0.836 متر مربع

بلندترین و پست ترین نقاط جهان

در امریکای شمالی : مونت مکینلی واقع در
 الاسکا که 29220 فوت ارتفاع دارد از بلندترین
 نقطه در امریکای شمالی و وادی مرگ واقع
 در کالیفورنیا که 282 فوت از سطح بحر پائین
 افتاده است . پست ترین نقطه در امریکای
 شمالی میباشد .

در قاره افریقا : کلیمانجارو واقع در تانزانیا
 که ارتفاع آن 19340 فوت است. بلند ترین
 نقطه در قاره افریقا و فرو رفتگی قطاره واقع
 در جمهوریت عرب متحد که از سطح بحر 436
 فوت پائین است پست ترین نقطه در افریقا

آسیا : مونت ایورست واقع در نیپال و تبت
 29028 فوت ارتفاع دارد بلند ترین نقطه در
 آسیا و بحیره مرگ واقع در اسرائیل و اردن
 که 1286 فوت از سطح بحر پائین است پست
 ترین نقطه در آسیا شمرده میشود .

در امریکای جنوبی : مونت امونکا گواواک
 در ارجنتاین که دارای 22824 فوت ارتفاع است
 بحیث بلند ترین نقطه در امریکای جنوبی و
 سالیانس گرانديس . شبه جزیره والدیس واقع
 در ارجنتاین که 131 فوت از سطح بحر پائین
 است بحیث پست ترین نقطه در امریکای
 جنوبی شناخته میشود .

قله مینیاکونگا: این قله در جمهوریت مردم

چین واقع است و ۲۴۹۰۰ فوت ارتفاع دارد .
قله کمونیزم: در اتحاد شوروی واقع است و

ارتفاع آن ۲۴۵۹۰ فوت میباشد .
قله هاراموش: ۲۴۲۷۲ فوت ارتفاع دارد و

در پاکستان واقع است .
قله مانا: دارای ۲۳۸۶۰ فوت ارتفاع است و در

هند وقوع دارد .
قله گروس و نیور: در جمهوریت مردم چین

واقع است و ارتفاع آن ۲۱۱۹۰ فوت میباشد .
قله دماوند: این قله در ایران وقوع دارد و

ارتفاع آن ۱۸۹۳۴ فوت است .
قله ارادت: ۱۶۹۶ فوت ارتفاع دارد و در

ترکیه واقع است .
در امریکای شمالی :

قله میکنکی: در اضلاع متحده امریکا واقع است و ارتفاع آن ۲۰۳۲۰ فوت میباشد .

قله پوپو کاتپیل : این قله در مکسیکو واقع است و ارتفاع آن ۱۷۸۸۷ فوت میباشد .

قله ستلال تپیاک : ۱۹۴۷۰ فوت ارتفاع دارد و در اضلاع متحده امریکا واقع است .

قله لوکانیا: در کانادا واقع است و ارتفاع آن ۱۷۱۴۷ فوت میباشد .

قله زینان تیکانل: این قله در مکسیکو وقوع دارد و ارتفاع آن به ۱۵۰۱۶ فوت میرسد .

قله کیندی: در اضلاع متحده امریکا واقع است و ۱۶۲۸۶ فوت ارتفاع دارد .

قله ستیل : ۱۶۴۴۰ فوت ارتفاع دارد و در کانادا واقع است .

قله سینت : ایلسان : این قله در اضلاع متحده امریکا واقع است و ارتفاع آن ۱۸۰۰۸ فوت میباشد .

قله میکارتر : ۱۴۴۰۰ فوت ارتفاع .
قله لاپاتا: این قله در اضلاع متحده امریکا

واقع میباشد و ارتفاع آن ۱۴۳۰ فوت است .
در امریکای جنوبی

قله کونکونگوا: ۲۲۸۳۴ فوت ارتفاع دارد و در ارجنتاین واقع است .

قله اوجوس دل سالادو: این قله در ارجنتاین و چلی واقع است و دارای ۲۲۵۳۹ فوت ارتفاع میباشد .

قله هاسکاران : در پیرو واقع است و ارتفاع آن به ۲۲۲۰۵ فوت میرسد .

قله تکورپوری : دارای ۲۲۱۶۲ فوت ارتفاع است و در بولیویا و چلی واقع میباشد .

قله ساجاما: این قله در بولیویا وقوع دارد و ارتفاع آن ۲۱۳۹۱ فوت است .

قله مرسی داریو : در ارجنتاین واقع است و دارای ۲۲۲۱۱ فوت ارتفاع میباشد .

شمرده میشود .

در قاره اروپا : مونت البروس واقع در کوههای قفقاز اتحاد شوروی که ۱۸۴۸۱ فوت

ارتفاع دارد به صفت بلند ترین نقطه در قاره اروپا و بحیره کسپین واقع در اتحاد شوروی که

۹۲ فوت از سطح بحر پائین افتاده است . به صفت پست ترین نقطه در قاره اروپا شناخته

میشود .
در انتارکتیکا : و نسون ماسیف که ۱۸۶۰

فوت ارتفاع دارد بلند ترین نقطه در انتارکتیکا و سطح بحر پست ترین نقطه در انتارکتیکا شمرده میشود .

در قاره استرالیا: مونت کوسیسیسکو واقع در نیوسوت ویلز که ۷۳۱۶ فوت ارتفاع دارد

بلند ترین نقطه در استرالیا و خلیج ایرواق در استرالیا ی جنوبی که ۳۹ فوت از سطح بحر

پائین است . پست ترین نقطه در استرالیا می باشد .

قله های شامخ جهان

در قاره آسیا:

مونت ایورست: واقع در نیپال و تبت ارتفاع آن ۲۹۰۲۸ فوت است .

قله گودوین آستن: در کشمیر واقع است و ارتفاع آن ۲۸۲۵۰ فوت میباشد .

قله تمان چنگونگا : این قله در نیپال وقوع دارد و دارای ۲۸۲۰۸ فوت ارتفاع است .

قله داهو لاگیری : ۲۶۸۱۰ فوت ارتفاع دارد و در نیپال واقع است .

قله جواویو: در نیپال و تبت واقع است و ارتفاع آن ۲۶۷۵۰ فوت میباشد .

قله نانگا پاربات : دارای ۲۶۶۶۰ فوت ارتفاع میباشد و در کشمیر واقع است .

قله اناپورنا: این قله ۲۶۵۰۴ فوت ارتفاع دارد و در نیپال واقع میباشد .

قله ماشربروم: در کشمیر واقع است و ۲۶۸۷۰ فوت ارتفاع دارد .

قله گو سینتان: دارای ۲۶۲۹۱ فوت ارتفاع است و در تبت وقوع دارد .

قله هیمال چولی : در نیپال واقع است و ارتفاع آن ۲۵۸۰۱ فوت است .

قله ماشربروم : ۲۵۶۶۰ فوت ارتفاع دارد و در کشمیر واقع است .

قله کامت: این قله در هند و تبت واقع است و ۲۵۴۴۷ فوت ارتفاع دارد .

قله اولوغ موستاغ: ۲۵۳۴۰ ارتفاع دارد .
در تبت و سنکیانگک واقع است .

قله کنگر: در سنکیانگک واقع است و ارتفاع آن ۲۵۲۲۵ فوت میباشد .

پلهاي معروف جهان

ويرازانو: اين پل در بين جزيره ستاين و بروکلين (نيويارک) واقع است پل مذکور يک دهانه معلق طول ۴۶۰ فټ دارد. و دراز ترين پل جهان شمرده ميشود.

بندورف: در پنج ميلي قسمت شمال گوبلنتز روی دريای راين بنا يافته است. اين پل که در سال ۱۹۶۵ تکميل يافته سه دهانه دارد. و از گاردر و سمنت ساخته شده است که طول آن بطور عمومي ۳۲۷۸ فټ و عرض آن ۱۰۲ فټ ميشود.

بندورف دو ساختمان مجاورا جدهاگانه دارد که هر دو بالای يک جزيره روی يکپايه مشترک با هم تلاقی ميکنند و از آن بحيث شاهراه نرير. فرانکفورت و کولون استفاده ميشود.

چامپلين: روی دريای سينت لارنس بنا شده و در سال ۱۹۶۲ افتتاح گرديد.

طول اين پل چهار ميل است و شش خط دارد قيمت مجموعی پل مذکور به ۳۵۰۰۰۰۰۰۰ دالر بالغ ميگردد.

چامپلين چهارمين پلي است که مونتريال را با ساحل جنوب وصل ميکند.

گلاديسويل: اين پل در سدني شهر آستراليا واقع است کمان سمنتي پل مذکور ۱۰۰۰ فټ طول دارد و از حيث درازی کمان سمنتي خویش در جهان در درجه اول قرار دارد.

اوينگوو: در نزديکی سيودار بوليو ارواق در وينزويلا تحت ساختمان ميشود و قرار است که در سال ۱۹۶۷ تکميل گرديده مورد استفاده قرار داده شود. اين پل که دهانه آن ۲۳۳۶ فټ ميشود بزرگترين پل معلق در امريکای جنوبي است.

تاسونگ: در نزديکی لزين مرکز پرتگال بنا يافته است و دارای يک کمان بزرگ به طول ۳۲۲۳ فټ ميشود. يکی از پايه های تهدياب آن به عمق ۲۶۰ فټ در تحت آب اعمار شده است.

اختراعات مهم در رشته های فزيک و کيميا

انتي توکسين: (دفتري) در سال ۱۸۹۱ توسط فون بلانگ عالم جرمني کشف شده است.

اويرول: مخترع آن بارنس عالم امريکائی می باشد.

اوسيفنامين: در سال ۱۹۱۰ از طرف ارلينج عالم جرمني کشف گرديده است.

قله يروپاجا: دارای ۱۲۷۰۸ فټ ارتفاع است و در پيرو و قوق دارد.

قله چهارازو: ۲۰۵۶۱ فټ ارتفاع دارد و در ايکوادور واقع است.

قله الجاني: اين قله در بوليو واقع است و ارتفاع آن به ۲۱۳۰۲ فټ بالغ ميگردد.

قله پولار: ۲۰۴۲۳ فټ ارتفاع دارد و در چلي واقع است.

در قاره اروپا:

قله مونت بلانک: ۱۵۷۷۱ فټ ارتفاع دارد

قله مونت روسا: ارتفاع آن ۱۵۲۰۳ فټ است.

قله روم: دارای ۱۴۹۱۳ فټ ارتفاع ميشود.

قله وایس هارن: ارتفاع اين قله ۱۴۷۸۲ فټ است.

قله تاش هارن: دارای ۱۴۷۳۳ فټ ارتفاع می باشد.

قله ماتپارن: ۱۴۶۹۰ فټ ارتفاع دارد.

قله مريند کومبين: اين قله ۱۴۱۵۴ فټ ارتفاع دارد.

قله کاستور: ارتفاع اين قله به ۱۳۸۶۵ فټ بالغ ميگردد.

در قاره افريقا، آستراليا و انارتکتیکا:

قله کلیمان جارو: اين قله در تانزانيا واقع است و ارتفاع آن ۱۹۳۴۰ فټ ميشود.

قله کينيا: دارای ۱۷۰۵۸ فټ ارتفاع است.

و در جمهوريت کينيا وقوع دارد.

قله ونسبون ماسيف: ۱۶۸۶۰ فټ ارتفاع دارد و در انارتکتیکا واقع است.

قله رو ونزوری: اين قله در يوگندا و کانگو واقع است و ارتفاع آن به ۱۶۷۶۳ فټ بالغ ميگردد.

قله کارستنز: در گيني جديد واقع است و دارای ۶۵۰۰ فټ ارتفاع ميشود.

قله واس داشان: ۱۵۱۵۸ فټ ارتفاع دارد و در حبشه واقع است.

قله کورک پاتوريک: دارای ۱۴۸۰۰ فټ ارتفاع است و در انارتکتیکا وقوع دارد.

قله کاری سيمبي: اين قله در کانگورويدا وقوع دارد و ارتفاع آن ۱۴۸۷۸ فټ است.

قله کينا بالو: ۱۳۴۵۵ فټ ارتفاع دارد و در ماليزی واقع است.

قله ليسا تيمبا: در جمهوريت کينيا واقع است و ارتفاع آن ۱۳۰۰۴ فټ ميشود.

قله گوک: دارای ۱۲۳۴۹ فټ ميشود و در زيلاند جديد واقع است.

قله کوسيسکو: اين قله در آستراليا واقع است و ارتفاع آن به ۷۳۱۶ فټ بالغ ميگردد.

- باسیتیرین:** مخترع آن در سال ۱۹۴۵ نیلنی امریکائی بوده است .
- باریتال :** در سال ۱۹۰۳ توسط فیشر عالم جرمنی اختراع شده است .
- بی، سی، جی:** مخترع آن کالمت کورین فرانسوی است و سال اختراع آن ۱۹۲۰ می باشد .
- کاربن اوکساید :** عالم جرمنی بنام فیشر در سال ۱۹۲۵ به کشف آن توفیق یافته است .
- کاربومایسین :** در سال ۱۹۵۲ توسط تانر امریکائی اختراع شده است .
- کلورین:** مخترع آن دیوانگیسی در سال ۱۸۱۰ بوده است .
- کلوروفارم :** در سال ۱۸۳۱ توسط گتلمر امریکائی اختراع شده است .
- کلورومایسین :** پرکبولدر امریکائی در سال ۱۹۴۷ آنرا کشف کرده است .
- کورتیزون :** در سال ۱۹۳۶ توسط کندال امریکائی اختراع شده است .
- دی، دی، تی:** سایدلر در عالم جرمنی در سال ۱۸۷۴ به اختراع آن توفیق یافته است .
- امواج برقی :** مخترع آن در سال ۱۸۸۸ هرتس جرمنی بوده است .
- الکترون :** در سال ۱۹۱۸ توسط تامسن امریکائی کشف شده است .
- انسولین:** یکودکادالی در سال ۱۹۲۲ آنرا کشف نموده است .
- ایزنویازید:** توسط هوقن لاروخ عالم جرمنی در سال ۱۹۵۲ اختراع شده است .
- میتانول :** در سال ۱۹۲۵ ذریعۀ ساتار فرانسوی کشف شده است .
- نیومایسین :** مخترعین آن واکسن والیج والر امریکائی در سال ۱۹۴۹ میباشند .
- نیوترون:** در سال ۱۹۳۲ توسط چاروک انگلیسی کشف گردیده است .
- نایتروک اسید:** گلابر جرمنی در سال ۱۶۴۸ آنرا اختراع کرده است .
- پنسلین:** در سال ۱۹۲۹ توسط فلمنگ انگلیسی اختراع شده است .
- پروتارگول:** مخترع آن نایزر جرمنی در سال ۱۸۸۲ بوده است .
- رادبواکتیوتی:** در سال ۱۸۹۶ توسط ریکری فرانسوی کشف شده است .
- رادپوم:** کوری پیلر فرانسوی و کوری ماری پولندی در سال ۱۸۹۸ به کشف آن موفق شده اند .
- سلور سن:** (۴۰۶) در سال ۱۹۱۰ توسط ایرلیخ جرمنی اختراع گردیده است .
- ستریتو مایسین :** مخترع آن در سال ۱۹۴۵ واکسن امریکائی بوده است .
- سلفانیلامید:** در سال ۱۹۳۴ توسط دوماگ جرمنی کشف شده است .
- سلفادیازین:** توسط روبلن امریکائی در سال ۱۹۴۰ کشف گردیده است .
- سلفاپریدین:** مخترع آن ریونس فلپس انگلیسی در سال ۱۹۲۸ بوده است .
- سلفتيازول:** فاسبنده روالر امریکائی آن را اختراع نموده است .
- سلفورگ اسید:** مخترع آن فلپس انگلیسی در سال ۱۸۳۱ میباشد .
- تیرامایسین :** در سال ۱۹۵۰ فنلی امریکائی آن را اختراع نموده است .
- ترانزستور:** توسط شاکلی برتین امریکائی در سال ۱۹۵۶ اختراع گردیده است .
- توبر کلین :** در سال ۱۸۹۰ کوخ جرمنی آنرا کشف کرده است .
- واکسن پولیو:** سابق عالم امریکائی در سال ۱۹۵۵ با اختراع آن توفیق یافته است .
- واکسن چچک:** در سال ۱۷۹۷ توسط جز انگلیسی کشف گردیده است .
- واکسن تیفوس :** توسط نیکول فرانسوی در سال ۱۹۰۹ کشف شده است .
- اختراعات بزرگ و کشفیات مهم علمی**
- ماشین جمع:** در سال ۱۹۴۲ توسط پاسکال فرانسوی اختراع گردید .
- طیاره (بشکل علمی):** توسط وستنگ هوس امریکائی در سال ۱۸۶۸ اختراع شد .
- طیاره هلیکوپتر:** برنیاں انگلیسی در سال ۱۹۱۶ آنرا اختراع کرد .
- طیاره انجن جت:** در سال ۱۹۳۰ توسط ویتل برتانوی اختراع گردید .
- کشتی فضائی :** گیفار فرانسوی در سال ۱۸۰۲ به اختراع آن توفیق یافت .
- اتومبیل (فونشل گیر):** مخترع آن بنز جرمنی در سال ۱۸۸۵ می باشد .
- اتومبیل برقی :** در سال ۱۸۹۲ توسط مورین امریکائی اختراع شد .
- اتومبیل پترولی:** دیملر جرمنی در سال ۱۸۹۲ آنرا اختراع کرد .
- اتومبیل بخار :** در سال ۱۸۸۹ توسط روبر امریکائی اختراع شد .
- بالون:** مونتگول فی فرانسوی در سال ۱۷۸۳ آنرا اختراع نمود .
- بایسکل :** بشکل امروزی توسط مکملین سکاتلندی اختراع گردید .
- سلولایید:** در سال ۱۸۷۰ توسط هیث

- امريکايي اختراع شده.
- سمنت** : اسپدين انگليسي در سال ۱۸۴۵
- آنرا اختراع** کرد .
- ساعت پندوليم دار**: درسال ۱۶۷۵ هوگنز
- هالندي** به اختراع آن توفيق يافت .
- ماشين جين پنبه**: و تني امريکايي آنرا در
- سال ۱۷۹۳ اختراع نمود .
- انجن ديزلي**: ديزل عالم جرمني در سال
- ۱۸۹۲ به اختراع آن موفق گرديد .
- دينامت** : در سال ۱۸۶۶ نوبل سويديني آنرا
- اختراع کرد .
- دينامو (جريان دايمي)** : از طرف گرام بلژيکي
- درسال ۱۸۷۰ اختراع شد .
- الکترو ماگنيت** : در سال ۱۸۲۴ سترجيسن
- انگليسي آنرا اختراع نمود .
- کوره ذوب فولاد** : زيمنس جرمني در سال
- ۱۸۳۱ به اختراع آن توفيق يافت .
- گرافوفون** : درسال ۱۸۸۷ از طرف فارست
- برتانوي اختراع گرديد .
- ماشين يخ سازي** : مخترع آن گوري امريکايي
- درسال ۱۸۵۱ ميباشد .
- برق گير**: توسط فرانکلن امريکايي در سال
- ۱۷۵۲ اختراع گرديد .
- لينيوليم**: در سال ۱۸۶۰ توسط والتون
- انگليسي اختراع شد .
- لينيوتايب**: از طرف مرگتالر امريکايي در
- سال ۱۸۸۵ اختراع گرديد .
- ماشيندار**: مخترع آن گاتلنگ امريکايي در
- سال ۱۸۶۱ ميباشد .
- کوکورد**: درسال ۱۸۳۱ توسط سوري فرانسوي
- اختراع شد .
- مکروفون**: برلنيز امريکايي مخترع آن است
- و سال اختراعش ۱۸۷۰ ميباشد .
- مکروسکوپ**: توسط جانسن هالندي در سال
- ۱۵۹۰ اختراع گرديد .
- مونوتايب**: در سال ۱۸۸۷ از طرف لانستن
- اختراع شد .
- موتر سايکل**: از طرف ديلمر جرمني درسال
- ۱۸۸۵ اختراع گرديد .
- ماشين سينما** : درسال ۱۸۹۳ توسط اديسون
- امريکايي اختراع شد .
- نايلون**: دوپانت امريکايي مخترع آنست و
- سال اختراع آن ۱۹۳۷ ميباشد .
- ماشين کاغذ سازي** : در سال ۱۸۰۹ از طرف
- ديکنسن اختراع گرديد .
- قلم خود رنگ**: واتر مين امريکايي در سال
- ۱۸۸۴ به اختراع آن توفيق يافت .
- پندوليم** : در سال ۱۵۸۱ توسط گاليليو
- اختراع شد .
- فوتوگراف**: اديسون امريکايي در سال ۱۸۷۷
- آنرا اختراع کرد .
- عکس رنگه**: در سال ۱۸۹۱ لپمن فرانسوي
- به اختراع آن موفق گرديد .
- کاغذ عکاسي** : بيکلند امريکايي در سال
- ۱۸۹۸ آنرا اختراع نمود .
- عکاسي**: در سال ۱۸۲۶ نپيس فرانسوي آن
- را اختراع کرد .
- فوتوفون**: از طرف هل امريکايي در سال
- ۱۸۸۰ اختراع شد .
- فوتو تلگرافي** : در سال ۱۹۲۵ از طرف هل
- امريکايي اختراع گرديد .
- پيانو**: کرسٹوفوري ايتالوي در سال ۱۷۰۶
- آنرا اختراع کرد .
- تفنگچه**: (ريولور) توسط کولت امريکايي در
- سال ۱۸۳۵ اختراع شد .
- ماشين چاپ**: (روتري) در سال ۱۸۶۴ از
- طرف هو امريکايي اختراع گرديد .
- رادار**: در سال ۱۹۲۲ تايلرونک امريکايي
- آنرا اختراع نمود .
- راديو (زنگال)**: از طرف مارکوني ايتالوي
- در سال ۱۸۸۵ اختراع شد .
- ريکارډ**: مخترع آن برلين امريکايي است و
- سال اختراع آن ۱۸۸۷ ميباشد .
- ماشين خياطي** : در سال ۱۸۳۰ از طرف
- تيموني فرانسوي اختراع گرديد .
- ماشين فرش دوزي** : سال اختراع آن ۱۸۶۰
- است و مخترع آن يك امريکايي ميباشد .
- سنتسکوپ**: توسط ليني فرانسوي در سال
- ۱۸۱۹ اختراع شد .
- کشتي تحت البحري**: در سال ۱۸۹۱ از طرف
- هالند امريکايي اختراع گرديد .
- تانک (عسکري)**: از طرف سونتون انگليسي
- در سال ۱۹۱۴ اختراع شد .
- تلگراف** : گنتي سويدي مخترع آن است و
- سال اختراع آن ۱۸۵۳ ميباشد .
- تلگراف بي سيم** : در سال ۱۸۹۶ توسط
- مارکوني ايتالوي اختراع گرديد .
- تيلفون**: بل انگليسي درسال ۱۸۷۶ آنرا
- اختراع کرد .
- تيلفون اتومات** : از طرف سترارگر امريکايي
- در سال ۱۸۹۹ اختراع شد .
- راديو تيلفون**: درسال ۱۹۰۲ توسط پولسن و
- فستندن اختراع شد .
- تيلفون بي سيم**: از طرف کوکنز امريکايي
- در سال ۱۸۹۹ اختراع گرديد .
- تلسکوپ**: در سال ۱۶۰۹ توسط گاليليو
- ايتالوي اختراع گرديد .
- تيلي تايپ**: توسط مور کروم کليني شمت

امریکائی در سال ۱۹۲۸ اختراع شد .
 تلوویزیون: در سال ۱۹۲۶ از طرف بیل
 سکاٹلندی اختراع گردید .
 ترامپتر: از طرف گالیلو ایتالوی در سال
 ۱۵۹۳ اختراع شد .
 تارپیدو : در سال ۱۸۶۶ توسط وایتهد
 انگلیسی اختراع گردید .

تولیدات پترول خام در جهان

در قاره اروپا:-

در امریکای شمالی:-

آلبانیا:- تولیدات پترول خام این کشور
 در سال ۱۹۶۴ مقدار ۵۳۳۸ بیئر ودر سال
 ۱۹۶۵ مقدار ۵۳۳۸ بیئر بوده است.
آستریا:- این کشور در سال ۱۹۶۴ مقدار
 ۱ ۸ ۵ ۷ ۱ بیئر و در سال ۱۹۶۵ مقدار
 ۱۹۹۰۸ بیئر پترول خام استحصال نمود
 است.
بلغاریا:- در سال ۱۹۶۴ مقدار ۱۱۶۸
 بیئر ودر سال ۱۹۶۵ مقدار ۱۶۷۲ بیئر
 تولید نموده است.
چکوسلواکیا:- تولیدات پترول خام
 چکوسلواکیا در سال ۱۹۶۴ مقدار ۱۳۲۲ بیئر
 ودر سال ۱۹۶۵ مقدار ۱۴۰۴ بیئر بود
 است.
فرانسه:- این کشور در سال ۱۹۶۴ مقدار
 ۲۰۴۸۷ بیئر ودر سال ۱۹۶۵ مقدار ۲۱۷۷۴
 بیئر تولید نموده است.
آلمان غرب:- در سال ۱۹۶۴ مقدار
 ۵۵۴۱۹ بیئر ودر سال ۱۹۶۵ مقدار ۵۶۹۴
 بیئر پترول خام استحصال نموده است.
هائگری:- تولیدات پترول خام آن در سال
 ۱۹۶۴ مقدار ۱۳۷۴۲ بیئر ودر سال
 ۱۹۶۵ مقدار ۱۳۷۴۹ بیئر میباشد.
ایتالیا:- این کشور در سال ۱۹۶۴ مقدار
 ۱۳۷۴۲ بیئر ودر سال ۱۹۶۵ مقدار ۱۵۰۰۵
 بیئر تولید نموده است.
هالیند:- تولیدات پترول خام این کشور
 در سال ۱۹۶۴ بمقدار ۱۵۷۵۸ بیئر و در
 سال ۱۹۶۵ به مقدار ۱۶۶۳۰ بیئر با لغ
 می شود.
پولیند:- در سال ۱۹۶۴ مقدار ۲۰۹۲ بیئر
 ودر سال ۱۹۶۵ مقدار ۲۵۱۰ بیئر پترول
 خام تولید نموده است.
رومانیا:- این کشور در سال ۱۹۶۴ مقدار
 ۹۲۳۸۳ بیئر ودر سال ۱۹۶۵ مقدار
 ۹۳۶۹۳ بیئر تولیدات داشته است.
اتحاد شوروی:- تولیدات پترول خام
 اتحاد شوروی در سال ۱۹۶۴ عبارت از
 مقدار ۱۶۶۶۳۰ بیئر ودر سال ۱۹۶۵ مقدار
 ۱۷۸۶۰۰ بیئر میباشد.
کانادا:- در سال ۱۹۶۴ مقدار ۲۷۵۳۶۴
 بیئر و در سال ۱۹۶۵ مقدار ۲۹۶۹۹۷ بیئر
 پترول خام تولید نموده است.
مکسیکو:- در سال ۱۹۶۴ مقدار ۱ ۱۵۵۷۶
 بیئر و در سال ۱۹۶۵ مقدار ۱۱۷۹۵۹ بیئر
 تولید کرده است .
ترینیداد:- در سال ۱۹۶۴ مقدار ۴۹۷۲۴
 بیئر ودر سال ۱۹۶۵ مقدار ۴۸۸۵۹ بیئر
 تولید نموده است .
اضلاع متحده امریکا:- تولیدات پترول
 خام اضلاع متحده امریکا در سال ۱۹۶۴ مقدار
 ۲۸۰۵۱۲۵ بیئر ودر سال ۱۹۶۵ مقدار
 ۲۸۴۸۵۱۴ بیئر بوده است .
در امریکای جنوبی:-
ارجنتاین:- تولیدات پترول خام ارجنتاین در سال
 ۱۹۶۴ مقدار ۱۰۰۳۷۰ بیئر ودر سال ۱۹۶۵
 مقدار ۹۸۲۶۲ بیئر بوده است.
بولیویا:- در سال ۱۹۶۴ مقدار ۳۱۹۵ بیئر
 ودر سال ۱۹۶۵ مقدار ۳۳۵۷ بیئر تولید
 نموده است.
برازیل:- این کشور در سال ۱۹۶۴ مقدار
 ۳۳۳۱۰ بیئر ودر سال ۱۹۶۵ مقدار ۳۴۳۴۲
 بیئر پترول خام تولید نموده است.
چلی:- تولیدات پترول خام چلی در سال ۱۹۶۴
 مقدار ۱۳۶۸۷ بیئر ودر سال ۱۹۶۵ مقدار
 ۱۲۷۰۴ بیئر بوده است.
کولمبیا:- در سال ۱۹۶۴ مقدار ۶۲۵۹۶
 بیئر پترول خام ودر سال ۱۹۶۵ مقدار
 ۷۳۱۹۶ بیئر تولید نموده است.
اکوادور:- این کشور در سال ۱۹۶۴ مقدار
 ۲۷۹۶ بیئر ودر سال ۱۹۶۵ مقدار ۲۸۵۰ بیئر
 پترول خام استحصال نموده است.
پیرو:- تولیدات پترول خام پیرو در سال
 ۱۹۶۴ مقدار ۲۳۱۱۹ بیئر ودر سال ۱۹۶۵
 مقدار ۲۳۰۶۸ بیئر بوده است.
ونزوئلا:- در سال ۱۹۶۴ مقدار ۱۲۴۱۷۸۲
 بیئر ودر سال ۱۹۶۵ مقدار ۱۲۶۷۶۰۲ بیئر
 پترول خام استحصال کرده است.

عربستان سعودي: توليدات پترول خام
اين کشور در سال ۱۹۶۴ مقدار ۶۲۸۰۹۵
بیرل ودر سال ۱۹۶۵ مقدار ۷۳۹۰۷۸ بیرل
بوده است.

تایوان (فارموسا): در سال ۱۹۶۴ مقدار
۶۱ بیرل ودر سال ۱۹۶۵ مقدار ۱۳۱ بیرل
تولید نموده است.

ایالات شیخ نشین: در سال ۱۹۶۴
توليدات پترول خام این ایالات مقدار
۶۷۴۶۵ بیرل ودر سال ۱۹۶۵ مقدار ۲۹۳۴۲
بیرل بوده است.

تورکيه: در سال ۱۹۶۴ مقدار ۶۳۹۷ بیرل
و در سال ۱۹۶۵ مقدار ۱۰۸۲۷ بیرل پترول
خام استحصال نموده است.

در افریقا:
الجزایر: در سال ۱۹۶۴ مقدار ۲۰۴۳۰
بیرل ودر سال ۱۹۶۵ مقدار ۲۰۶۲۵۸ بیرل
تولید نموده است.

انگولا: توليدات پترول خام آن در سال
۱۹۶۴ مقدار ۶۵۳۵ بیرل ودر سال ۱۹۶۵
مقدار ۴۷۳۴ بیرل بوده است.

کانگو (برازاویل): در سال ۱۹۶۴ مقدار
۶۱۹ بیرل ودر سال ۱۹۶۵ مقدار ۵۳۴ بیرل
تولید نموده است.

گابون: در سال ۱۹۶۴ مقدار ۷۶۶۸ بیرل
و در سال ۱۹۶۵ مقدار ۹۱۰۰ بیرل توليدات
داشته است.

لیبیا: توليدات پترول خام آن در سال
۱۹۶۴ مقدار ۳۱۵۶۴۲ ودر سال ۱۹۶۵ مقدار
۴۴۵۳۷۴ بیرل بوده است.

مراکش: در سال ۱۹۶۴ مقدار ۹۱۰ بیرل
و در سال ۱۹۶۵ مقدار ۷۸۲ بیرل تولید نموده
است.

نایجیریا: در سال ۱۹۶۴ مقدار ۴۳۹۹۷
بیرل ودر سال ۱۹۶۵ مقدار ۹۹۳۵۴ بیرل
پترول خام استحصال نموده است.

جمهوریت متحد عرب: توليدات پترول
خام آن در سال ۱۹۶۴ مقدار ۴۳۹۱۵ بیرل
و در سال ۱۹۶۵ مقدار ۴۵۵۵۶ بیرل
است.

اوقیانوسیه:
آسترالیا: در سال ۱۹۶۴ مقدار ۱۴۸۷
بیرل ودر سال ۱۹۶۵ مقدار ۲۶۱۴ بیرل تولید
نموده است.

زیلانده جدید: توليدات پترول خام آن در
سال ۱۹۶۴ مقدار ۴ بیرل ودر سال ۱۹۶۵
مقدار ۵ بیرل بوده است.

یوگوسلاویا: در سال ۱۹۶۴ مقدار
۱۳۳۲۲ بیرل ودر سال ۱۹۶۵ مقدار ۱۵۲۸۱
بیرل تولید نموده است.

در قاره آسیا:
بحرین: توليدات پترول خام بحرین در
سال ۱۹۶۴ به مقدار ۱۸۰۰۰ بیرل ودر سال
۱۹۶۵ به مقدار ۲۰۷۸۸ بیرل بالغ میگردد.

برما: در سال ۱۹۶۴ مقدار ۴۱۶۰ بیرل
و در سال ۱۹۶۵ مقدار ۴۱۰۰ بیرل پترول
خام تولید نموده است.

جمهوریت مردم چین: در سال ۱۹۶۴
مقدار ۶۲۰۵۰ بیرل ودر سال ۱۹۶۵ مقدار
۷۳۰۰۰ بیرل توليدات داشته است.

هند: توليدات پترول خام کشور هند
در سال ۱۹۶۴ عبارت از مقدار ۱۶۹۶۵ بیرل
و در سال ۱۹۶۵ مقدار ۲۲۴۹۴ بیرل بود
است.

اندونزییا: در سال ۱۹۶۴ مقدار
۱۷۰۷۳۹ بیرل ودر سال ۱۹۶۵ مقدار
۱۷۸۱۹۰ بیرل بوده است.

ایران: در سال ۱۹۶۴ مقدار ۶۱۸۷۳۱
بیرل ودر سال ۱۹۶۵ مقدار ۶۸۸۲۱۵ بیرل
پترول خام تولید نموده است.

عراق: توليدات پترول خام این کشور
در سال ۱۹۶۴ مقدار ۴۶۱۹۶۱ بیرل و در
سال ۱۹۶۵ مقدار ۴۸۲۴۶۱ بیرل بوده است.

جاپان: در سال ۱۹۶۴ مقدار ۴۵۹۰
بیرل ودر سال ۱۹۶۵ مقدار ۴۹۴۴ بیرل پترول
خام بوده است.

کویت: توليدات پترول خام کویت در
سال ۱۹۶۴ مقدار ۷۷۴۸۱۵ بیرل ودر سال
۱۹۶۵ مقدار ۷۹۱۹۰۳ بیرل میباشد.

کویت (منطقه بیطرف): در سال ۱۹۶۴
مقدار ۱۳۱۴۱۶ بیرل ودر سال ۱۹۶۵ مقدار
۱۳۲۲۸۵ بیرل تولید نموده است.

مغلیستان: در سال ۱۹۶۴ مقدار ۳۶۰
بیرل ودر سال ۱۹۶۵ مقدار ۱۱۵ بیرل پترول
خام استحصال نموده است.

پاکستان: توليدات پترول خام آن در سال
۱۹۶۴ مقدار ۳۷۴۲ بیرل ودر سال ۱۹۶۵
مقدار ۳۹۴۳ بیرل بوده است.

قطار: در سال ۱۹۶۴ مقدار ۷۷۷۴۰
بیرل ودر سال ۱۹۶۵ مقدار ۸۴۲۱۵ بیرل تولید
کرده است.

ساراواک و برونی: این دو منطقه در سال
۱۹۶۴ مقدار ۲۶۲۶۵ بیرل ودر سال ۱۹۶۵
مقدار ۲۹۳۴۲ بیرل پترول خام تولید
نموده اند.

شاها، روسای جمهور و صدراعظمان جهان

ریاست جمهوری را اشغال نموده است.

جنرال نیوین صدراعظم برما است.

بار بادوس:- جان مونتاک گورنر جنرال کشور بار بار دوس است که بتاريخ ۳۰ نومبر ۱۹۶۶ چوکی گورنر جنرالی را اشغال کرده است. بارو صدر اعظم بار بار دوس میباشد.

بوروندی:- موامی نتار پنجم پادشاه است. در سال ۱۹۶۶ تولد شده و بتاريخ ۸ ماه جولای ۱۹۶۶ جلوس نموده است. میخائیل میکومبرو صدراعظم بوروندی میباشد.

بوتسوانا:- سیرتس خاما رئیس جمهور ریاست جمهوری را اشغال نموده است.

کمبودیا:- شهنزاده نرودمسپانوک رئیس حکومت میباشد وی بتاريخ ۳۱ ماه اکتوبر ۱۹۳۲ تولد شده و بتاريخ ۲۰ ماه جون ۱۹۶۰ زمام حکومت را بدست گرفته است.

جنرال لون نول صدراعظم کمبودیا میباشد. **کامرون :-** احمد واحد جو رئیس جمهور است وی در سال ۱۹۶۰ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است.

چارلس اسال صدر اعظم کامرون میباشد. **کانادا :-** میجر جنرال گیوانیر گورنر جنرال کانا دا میباشد. در سال ۱۸۸۸ تولد گردیده و بتاريخ ۲۷ ماه می اپریل ۱۹۵۹ چوکی گورنر جنرالی را اشغال نموده است. لستر پیر سن صدراعظم کانا دا میباشد.

افریقای مرکزی:- کلونل جین بیدال بوکاسا رئیس جمهور است. بتاريخ اول جنوری ۱۹۶۶ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است.

سیلون:- ویلیم گوپالا وا گورنر جنرال سیلون میباشد. در سال ۱۸۹۸ متولد گردیده و بتاريخ ۲ ماه مارچ ۱۹۶۲ چوکی گورنر جنرالی را اشغال کرده است.

دودلی سیناناک صدر اعظم سیلون است. **چاد :-** فرانسویس تومبالبی رئیس جمهور است. وی در سال ۱۹۱۸ تولد شده و بتاريخ ۱۲ ماه اگست ۱۹۶۰ چوکی ریاست جمهوری چاد را اشغال کرده است.

چلی:- ادوارد فری مونتال وا رئیس جمهور چلی میباشد و بتاريخ ۴ سپتمبر سال ۱۹۶۴ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است.

چین:- لیوشاچی رئیس حکومت جمهوری مردم چین است. در سال ۱۸۹۸ تولد شده و و بتاريخ ۲۷ ماه اپریل ۱۹۵۹ چوکی ریاست حکومت را اشغال نموده است. چون لای صدراعظم میباشد.

افغانستان:- اعلیحضرت محمد ظاهر شاه پادشاه میباشد. تاریخ تولد شان ۱۵ ماه اکتوبر سال ۱۹۱۴ و تاریخ جلوس شان ۸ نومبر سال ۱۹۳۳ است. صدراعظم افغانستان شباغلی محمد هاشم میوندوال میباشد.

البانیا:- میجر جنرال هاکسسی لیشی رئیس جمهور میباشد و در ماه جولای ۱۹۵۳ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است. میجر جنرال شهبو صدراعظم البانیا است.

الجزایر:- کلونل هواری بومدین رئیس مجلس انقلابی الجزایر می باشد وی در سال ۱۹۲۵ تولد شده و بتاريخ ۱۹ ماه جون سال ۱۹۶۵ چوکی ریاست مجلس انقلابی را اشغال نموده است.

ارجنتاین:- جان کارلوس انگانیا رئیس جمهور است. و بتاريخ ۲۶ ماه جون ۱۹۶۶ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است.

آسترالیا:- لادریچارد کس گورنر جنرال میباشد وی بتاريخ ۲۹ ماه اگست سال ۱۸۹۰ تولد شده و در ماه جولای ۱۹۵۶ چوکی گورنر جنرالی را اشغال نموده است.

هارولد هولت صدراعظم آسترالیا میباشد. **آستریا:-** فرانز جوناس رئیس جمهور است و بتاريخ ۴ ماه اکتوبر سال ۱۸۹۹ متولد گردیده و بتاريخ ۲۳ ماه می ۱۹۶۵ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است.

جوزف کلاوس صدراعظم آستریا میباشد. **بلژیک:-** بودوئن اول پادشاه بلژیک است و بتاريخ ۷ ماه سپتمبر سال ۱۹۳۰ تولد شده و بتاريخ ۲۸ ماه جولای ۱۹۶۵ جلوس نموده است. صدراعظم بلژیک پال واندن بویانتس میباشد.

برازیل:- آرتور کوستا سلوا رئیس جمهور میباشد و بتاريخ ۱۵ ماه مارچ ۱۹۶۷ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است.

بولیویا:- جنرال رنی بارتوس رئیس جمهور بوده و بتاريخ ۶ اگست ۱۹۶۶ چوکی ریاست جمهوری بولیویا را اشغال نموده است.

بلغاریا:- گیورگی تریکوف رئیس جمهور است. و بتاريخ ۲۳ ماه اپریل ۱۹۶۴ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است و تودور ژیفکوف صدراعظم بلغاریا میباشد.

برما:- وین مانگ رئیس جمهور برما میباشد. وی بتاريخ ۲ ماه مارچ ۱۹۶۲ چوکی

رياست جمهوري را اشغال نمود است .

السلاوادر : - جولبورويورا رئيس جمهور است . در سال ۱۹۲۲ تولد شده و بتاريخ ۲۹ اپريل ۱۹۶۲ چوكي رياست جمهوري را اشغال كرده است .

حبشه : - هيلاسلاسي . امپراطور ميباشد . بتاريخ ۲۳ جولای ۱۸۹۲ متولد گردیده و بتاريخ ۲ ماه نومبر سال ۱۹۳۰ زمام اقتدار را بدست گرفته است .

اکليلوا ابدهابت صدر اعظم حبشه ميباشد .
فنلند : - داکتر کيکونين رئيس جمهور است . وی بتاريخ ۹ ماه مارچ ۱۹۰۰ تولد گردیده و بتاريخ ۱۵ فروري سال ۱۹۵۶ چوكي رياست جمهوري را اشغال كرده است .

رافائيل پاسيو صدر اعظم فنلند ميباشد .
فرانسه : - شارل دوگول رئيس جمهور است . بتاريخ ۲۲ ماه نومبر ۱۸۹۰ تولد شده و بتاريخ ۲۱ ماه دسامبر ۱۹۵۸ چوكي رياست جمهوري را اشغال نمود است .

ژوزپوميدو صدر اعظم فرانسه ميباشد .
گابون : - ليون ميا رئيس جمهور گابون ميباشد . در سال ۱۹۰۲ متولد گردیده و در سال ۱۹۶۰ چوكي رياست جمهوري را اشغال كرده است .

گمبيا : - جان پال گورنر است و جاوازا صدر اعظم ميباشد .

آلمان غربي : - هانريش لوبكه رئيس جمهور است . بتاريخ ۱۴ ماه اکتوبر ۱۸۹۴ متولد گردیده و بتاريخ اول ماه جولائي ۱۹۵۹ چوكي رياست جمهوري را اشغال نموده است .
دكتور كورت كيسنگر صدراعظم جر منځ ميباشد .

آلمان شرقي : - والتر اولبريخت رئيس حكومت ميباشد . در سال ۱۸۹۳ تولد شده و بتاريخ ۱۲ ماه سپتمبر ۱۹۶۰ چوكي حكومت را اشغال كرده است .

ويلي ستاف صدر اعظم ميباشد .
گانا: - لفتنت جنرال انكراه بتاريخ ۲۴ فروري ۱۹۶۶ زمام حكومت را بدست گرفته است .

يونان : - كانستانتين پادشاه است . بتاريخ ۲ جون ماه مارچ ۱۹۶۴ جلوس نموده است .
ستيفانو پولوس صدر اعظم يونان ميباشد .

كولمبيا: - داکتر كارلوس ليراسرستريبو رئيس جمهور است . بتاريخ ۷ ماه آگست ۱۹۶۶ چوكي رياست جمهوري كولمبيا را اشغال كرده است .

كانگو: - (ليو پولد ويل) جوزف ميو تو رئيس جمهور ميباشد ودر سال ۱۹۶۵ چوكي رياست جمهوري را اشغال نموده است .
كانگو (برازاويل): - الفونس ماسامباديات رئيس جمهور است در سال ۱۹۲۱ تولد شده و بتاريخ ۱۹ دسامبر ۱۹۶۳ چوكي رياست جمهوري را اشغال كرده است .

امبروز نوما زالي صدراعظم ميباشد .
كورستاريگا: - جوز جاكوين تريجوس رئيس جمهور ميباشد بتاريخ ۸ ماهي سال ۱۹۶۶ چوكي رياست جمهوري را اشغال كرده است .

كيوبا: - داکتر اوسوالدو دور تيكوس تورا دور رئيس جمهور است . بتاريخ ۱۷ ماه جولايي ۱۹۵۹ چوكي رياست جمهوري را اشغال نموده است .

فيدل كاسترو صدراعظم كيوبا ميباشد .
قبرس: - سواسقف ميکاريوس رئيس جمهور است . وی بتاريخ ۸۳ ماه آگست سال ۱۹۱۳ تولد شده و بتاريخ ۱۴ ماه دسامبر سال ۱۹۵۹ چوكي رياست جمهوري را اشغال نموده است .

چكوسلواكيا : - انتونين نوته رئيس جمهور ميباشد بتاريخ ۱۰ دسامبر ۱۹۰۴ متولد گردیده و بتاريخ ۱۹ نومبر سال ۱۹۵۷ چوكي رياست جمهوري را اشغال كرده است .
جوزف لينارت صدر اعظم چكوسلواكيا است .

داهومي : - جنرال كرسstof سوكلو رئيس جمهور است . بتاريخ ۲۲ دسمبر ۱۹۶۵ چوكي رياست جمهوري را اشغال نموده است .
جنرال كرسstof ساگلو صدر اعظم داهومي ميباشد .

دنيمارك : - فريديريك نهم پادشاه ميباشد و بتاريخ ۱۱ ماه مارچ ۱۸۹۹ تولد شده و بتاريخ ۲۰ ماه اپريل ۱۹۴۷ جلوس كرده است .

اتو كراگ صدر اعظم دنمارك است .
دومينيگا : - داکتر جاكوين بالاكوير رئيس جمهور است . بتاريخ اول جولای سال ۱۹۶۶ چوكي رياست جمهوري را اشغال نموده است .
ايكوادور : - كلينت يرووي رئيس جمهور است . وی بتاريخ ۲۹ مارچ سال ۱۹۶۶ چوكي

عراق: - رئیس جمهور عراق عبدلرحمن عارف بوده و صدراعظم ناجی طالب می باشد .
آیرلند: - ایمان دوولیرا رئیس جمهور است .
 وی بتاريخ ۱۴ اکتوبر سال ۱۸۸۲ متولد گردیده و بتاريخ ۲۵ جون سال ۱۹۵۹ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است .

وجان مارینچ صدراعظم آیرلند میباشد .
ایتالیا: - گیسپ ساراگات رئیس جمهور ر است . وی بتاريخ ۱۹ سپتمبر ۱۸۹۸ متولد گردیده و به تاریخ ۲۹ دسامبر سال ۱۹۶۴ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است .
 الومورو صدراعظم ایتالیا می باشد .

ساحل عاج: - فلکس هوفوت یوگنی رئیس جمهور میباشد . بتاريخ ۱۸ اکتوبر ۱۹۰۵ تولد شده و در سال ۱۹۶۰ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است .

جمیکا: - کلیفورد کیمپبل رئیس جمهور است . وی بتاريخ ۲۸ ماه جون ۱۸۹۲ متولد گردیده و در ماه دسامبر سال ۱۹۶۲ چو کسی ریاست جمهوری را اشغال کرده است .
 سرالکزاندر بستامانت صدراعظم جمیکا میباشد .

جاپان: - اعلیحضرت هسری هیتو امپراطور جاپان است . بتاريخ ۲۹ ماه اپریل ۱۹۰۱ تولد شده و به تاریخ ۲۵ دسامبر ۱۹۲۶ جلوس کرده است .

ایساکو ساتو صدراعظم میباشد .
اردن: - اعلیحضرت حسین اول پادشاه است .
 بتاريخ ۱۴ نومبر سال ۱۹۳۵ متولد گردیده و به تاریخ ۱۱ می ۱۹۵۲ جلوس نمود ه است .
 وصف التال صدر اعظم اردن میباشد .
کینیا: - جموکنیا تا رئیس جمهور است .
 بتاريخ ۱۲ دسامبر سال ۱۹۶۴ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است .

کوربای شمالی: - چونگسبی پارک رئیس جمهور میباشد . بتاريخ ۳۰ سپتمبر سال ۱۹۱۷ تولد شده و بتاريخ ۲۶ نوامبر سال ۱۹۶۳ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است .

چونگ ایکون صدراعظم میباشد .
کویت: - صباح السالم الصباح امیر کویت است .
 وجابر الاحمد الجابر صدراعظم میباشد .

کواتیمالا: - جولیو سزار مندیز موتی نیگرو رئیس حکومت میباشد . بتاريخ اول جولای سال ۱۹۶۶ زمام حکومت را بدست گرفته است .

گینیا: - سکوتروی رئیس جمهور است .
 وی بتاريخ ۲ ماه اکتوبر سال ۱۹۵۸ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است .
گویانا: - ریچارد لوت گورنر جنرال است .
 وی بتاريخ ۲۶ می ۱۹۶۶ چوکی را اشغال نموده است .
 برنهام صدر اعظم میباشد .

هایتی: - فرانسوس دووالیر رئیس جمهور میباشد .
 بتاريخ ۱۴ ماه اپریل ۱۹۰۹ متولد گردیده و به تاریخ ۲۲ اکتوبر سال ۱۹۵۷ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است .
هندوراس: - اوسوالد ولوپیزاریلانور رئیس جمهور است .
 بتاريخ ۳۰ جون ۱۹۲۱ تولد شده و بتاريخ ۱۴ اکتوبر سال ۱۹۶۳ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است .

هانگری: - استوان دویی رئیس جمهور هانگری میباشد .
 وی به تاریخ ۱۴ ماه اگست سال ۱۹۵۲ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است .

گیولا کالی صدر اعظم است .
آیسلند: - اسگیرا سگیرسون رئیس جمهور است .
 در سال ۱۸۹۴ متولد گردیده و بتاريخ اول ماه اگست ۱۹۵۲ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است .
 بجارنی بنید کنتسون صدراعظم آیسلند میباشد .

هند: - داکتر ذاکر حسین رئیس جمهور هند میباشد .
 بتاريخ ... سال ۱۹۶۷ چو کسی ریاست جمهوری را اشغال نموده است .
 میرمن اندیرا گاندی صدراعظم هند است .
اندونزی: - سوهارتو رئیس جمهور است .

در سال ۱۹۶۷ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است .

ایران: - اعلیحضرت محمد رضا شاه پهلوی پادشاه ایران است .
 بتاريخ ۲۶ اکتوبر ۱۹۱۹ تولد شده و به تاریخ ۱۸ سپتمبر ۱۹۴۱ جلوس نموده است .

وامیر عباس هویدا صدراعظم ایران میباشد .

مالتا: - موريس هانري دومان گورنر جنرال ميباشد بتاريخ ۱۱ سپتمبر ۱۹۶۴. چوكي گورنر جنرالي را اشغال كرده است.

داكتر بورك اوليو پر صدراعظم ميباشد.

موريتانيا: - مختار زاده رئيس جمهور راست.

وي در سال ۱۹۶۴ تولد شده ودر سال ۱۹۶۰ چوكي رياست جمهوري را اشغال كرده است.

مكسيكو: - گوستاو ديزاورداز رئيس جمهور

است. بتاريخ ۱۲ مارچ سال ۱۹۱۱ تو لد

شده و به تاريخ اول دسمبر ۱۹۶۴ چوكي رياست

جمهوري را اشغال كرده است.

مغلستان: - ژامسارانگين سامبو رئيس

شوراي عالي است.

تسدينبال صدراعظم مغلستان ميباشد.

مراكش: - حسن دوم پادشاه مرا كش

است. بتاريخ ۱۱ جولايي ۱۹۲۹ تولد گرديده

و بتاريخ ۳ مارچ ۱۹۶۱ جلوس كرده است.

نيپال: - ميندرا بير بيكرام جنگ پاد شاه

نيپال است. بتاريخ ۱۱ جون ۱۹۲۰ تولد شده

و بتاريخ ۱۴ مارچ ۱۹۵۵ جلوس نموده است.

سوريابها در تاپا صدراعظم نيپال ميباشد.

هالند: - جوليانا ملكه هالند است بتاريخ

۳۰ اپريل سال ۱۹۰۹ متولد گرديده و بتاريخ

۴ دسمبر سال ۱۹۴۸ چوكي حكومت را اشغال

نموده است.

زيلاند جديد: - سر برنارد فر گوسن گورنر

جنرال است. وي بتاريخ ۹ نومبر سال ۱۹۶۲

چوكي گورنر جنرالي زيلاند جديد را اشغال

كرده است.

كيت هولوك صدراعظم است.

نايجر: - هاماني ديوري رئيس جمهور

ميباشد. در سال ۱۹۶۰ چوكي رياست جمهوري

را اشغال نموده است.

نيكاراگوا: - لورنزو گوريرو رئيس جمهور

است. بتاريخ ۳ اگست ۱۹۶۶ چوكي رياست

جمهوري را اشغال كرده است.

نايجيريا: - ياكوبو گون رئيس مجلس

نظامي است كه بتاريخ اول اگست ۱۹۶۶ زمام

را بدست گرفته است.

ناروي: - اولاف پنجم پادشاه است. بتاريخ

۲ جولايي ۱۹۰۳ تولد شده و بتاريخ ۲۱ سپتمبر

سال ۱۹۵۷ جلوس كرده است

و پيربورتن صدر اعظم ناروي ميباشد.

پاكستان: - فيلد مارشال محمد ايوب خان

رئيس جمهور است

بنارايح ۲۸ مه اكتوبر سال ۱۹۵۸ چوكي

رياست جمهوري را اشغال نموده است

پانا ما: - مازكوار يليورو بلز رئيس جمهور

كوريباي جنوبي: - چوي يونگ كون رئيس حكومت است. ودر سال ۱۹۴۸ چوكي حكومت را اشغال كرده است.

مارشال كيم ايلسونگ صدراعظم ميباشد.

لاوس: - سري ساوانك واتانا پادشاه است

بتاريخ ۱۳ نومبر ۱۹۰۷ متولد گرديده و به

تاريخ ۳۰ اكتوبر ۱۹۵۹ جلوس كرده است.

سوانافوفا صدر اعظم لاوس مي باشد.

لبنان: - چارلس هيلو رئيس جمهور ميباشد.

وي در سال ۱۹۱۳ تولد شده و بتاريخ ۲۳

سپتمبر ۱۹۶۴ چوكي رياست جمهوري را

اشغال نموده است.

عبدالله يافي صدراعظم لبنان است.

ليسوتو: - موشو شو «دوم» رئيس حكومت

است كه بتاريخ ۴ اكتوبر ۱۹۶۶ زمام حكومت

را بدست گرفته است. وليا جونا تان صدراعظم

ليسوتو ميباشد.

لايبيريا: - ويليم توبمان رئيس جمهور است.

بتاريخ ۲۹ نومبر ۱۸۹۵ متولد گرديده و به

تاريخ ۶ مي ۱۹۴۳ چوكي رياست جمهوري را

اشغال نموده است.

ليبيا: - محمد ادريس السنوسي پادشاه

است. بتاريخ ۱۳ مارچ ۱۸۹۰ تولد شده و

بتاريخ ۲۴ دسامبر ۱۹۵۱ جلوس كرد است.

عبدالقادر بدري صدراعظم ليبيا مي باشد.

لوگسمبورگ: - گريند دوگ جينر رئيس

حكومت است. بتاريخ ۵ جنوري سال ۱۹۲۱

متولد گرديده و بتاريخ ۱۲ نومبر سال ۱۹۶۴

كرسي حكومت را اشغال نموده است.

پيرورنر صدراعظم لوگسمبورگ ميباشد.

ملفاسي: - فليبرت تسيرا نانا رئيس جمهور

ميباشد. وي در سال ۱۹۱۲ متولد گرديد و

در سال ۱۹۵۹ چوكي رياست جمهوري را

اشغال كرده است.

ملاوي: - داكتر كاموزو باندا رئيس جمهور

است كه بتاريخ ۶ جولايي ۱۹۶۶ چو كسي

رياست جمهوري را اشغال كرده است.

ماليزي: - اسمعيل ناصرالدين شاه فرمانرواي

عالي است. به تاريخ ۱۹ ماه اگست سال

۱۹۶۵ چوكي حكومت را اشغال نموده است.

تانكو عبدالرحمن صدراعظم ميباشد

جزاير مالديو: - سلطان الامير محمد فريد

ديدي بتاريخ ۷ مارچ ۱۹۵۴ چوكي حكومت

را اشغال كرده است

ابراهيم ناصر صدر اعظم ميباشد.

مالي: - موريبو كيتا رئيس جمهور است كه

در سال ۱۹۶۰ چوكي رياست جمهوري را

اشغال نموده است.

پاناما است. بتاریخ ۸ نومبر ۱۹۰۵ تولدشده وبتاریخ اول اکتوبر ۱۹۶۴ چوکی ریا ست جمهوری را اشغال کرده است.

پاراگویی: جنرال الفریدو سستروا سنر رئیس جمهور است. به تاریخ ۱۵ ماه اگست ۱۹۵۴ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است.

پیرو: فرناند ویبلاند تری فرمان روی پیرو است. بتاریخ ۹ جون ۱۹۶۳ برسر اقتدار آمده است.

دانیل دلافور صدراعظم میباشد. **فلپین:** فردیناند مار کوس رئیس جمهور است. بتاریخ ۳۰ دسامبر ۱۹۶۵ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است.

پولیند: ادوارد او چاب رئیس مجلس دولت میباشد در سال ۱۹۰۶ تولد شده و بتاریخ ۱۲ اگست سال ۱۹۶۴ چوکی ریاست مجلس دولت را اشغال نموده است.

جوزف سیرانکوچ صدراعظم پولیند میباشد.

پرتگال: امیریکو توماه رئیس جمهور است. بتاریخ ۱۹ نومبر ۱۸۹۴ تولد شده و به تاریخ ۲۲ جولایی ۱۹۵۸ چوکی ریا ست جمهوری را اشغال کرده است.

انتونیو دوو لیویرا سالازار صدراعظم پرتگال میباشد.

رومانیا: چیوستو کا رئیس مجلس دولت میباشد. در سال ۱۹۰۸ تولد شده و بتاریخ ۲۴ مارچ ۱۹۶۵ چوکی ریاست مجلس دولت را اشغال نموده است.

ایون ماریر صدراعظم رومانی می باشد.

رووندا: گیور گیور کیاندا رئیس جمهور است. بتاریخ ۲۶ اکتوبر سال ۱۹۶۱ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است.

عربستان سعودی: فیصل عبدالعزیز پادشاه است. در سال ۱۹۰۴ تولد شده و در سال ۱۹۶۴ جلوس نموده است.

سینگال: لیو پو لد سنگور رئیس جمهور میباشد. در سال ۱۹۰۷ متولد گردیده و در سال ۱۹۶۰ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است.

سیرالیون: هنری بوستون گور نر جنرال است. در سال ۱۹۶۲ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است.

والبرت مارگال صدراعظم میباشد.

سنگاپور: یوسف بن اسحق رئیس حکومت میباشد که بتاریخ ۴ دسامبر سال ۱۹۶۳ بر سر اقتدار آمده است.

لیگون یو صدراعظم سنگاپور است. **صومال:** عبدالله عثمان رئیس جمهور میباشد. در سال ۱۹۵۰ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است.

عبدالرزاق حسین صدراعظم صومال است. **افریقای جنوبی:** چارلس سوارت رئیس جمهور افریقای جنوبی است وی در سال ۱۸۹۴ تولد شده وبتاریخ ۶ دسمبر ۱۹۵۹ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است.

بالتازارور ستر صدراعظم افریقای جنوبی میباشد.

اسپانیه: جنرال فرانسیسکو فرانکو رئیس حکومت اسپانیه است.

بتاریخ ۴ دسمبر سال ۱۹۲۷ متولد گردیده وبتاریخ ۱۹ اگست سال ۱۹۳۶ زمام حکومت را بدست گرفته است.

سودان: سید صادق المهدی فرمان روی سودان میباشد.

سویدن: گوستاف پنجم پادشاه سویدن میباشد. بتاریخ ۱۱ نومبر ۱۸۸۲ تولد شده و بتاریخ ۲۹ اکتوبر سال ۱۹۵۰ جلوس نموده است.

تاگ ارلاندر صدراعظم است.

سوئزرلند: هانس شافنر رئیس جمهور است. بتاریخ ۸ دسامبر ۱۹۶۵ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است.

سوریه: نورالدین اتاسی رئیس حکومت میباشد.

وداکتر یوستف زین صدراعظم سوریه است.

تانزانیا: جولیس نایریری رئیس جمهور است. در سال ۱۹۲۱ متولد گردیده وبتاریخ ۲۹ اپریل ۱۹۶۴ چوکی ریاست جمهوری تانزانیا را اشغال نموده است.

تایلند: بهو میبول اولدت پادشاه تایلند میباشد. بتاریخ ۵ دسمبر سال ۱۹۶۷ تولد شده وبتاریخ ۹ جون ۱۹۴۶ جلوس کرده است.

تانوم کتیگار چورن صدراعظم است.

توگو: نیکولاس گروتسکی رئیس حکومت میباشد ودر سال ۱۹۶۳ زمام اقتدار رابدست گرفته است.

ترینیداد، توباگو: سر سلومان هو جوی گورنر جنرال است به تاریخ ۲۰ ماه ۱ پریل سال ۱۹۰۵ متولد گردیده و بتاریخ ۳۱ اگست ۱۹۶۲ چوکی گورنر جنرالی را اشغال نموده است.

اتحاد شوروی: نیکولای پود گورنی صدر هیئت رئیسۀ اتحاد شوروی است. بتاريخ ۱۵ جولای ۱۹۶۴ چوکی را اشغال کرده است. الکسی کوسیگین صدراعظم اتحاد شوروی میباشد.

ونزوئلا: داکتر رال لیونی رئیس جمهور است. بتاريخ اول دسمبر سال ۱۹۶۳ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است. **ویتنام شمالي:** هوچی من رئیس جمهور میباشد ودر سال ۱۸۸۰ تولد شده است. چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است. فارم وان دونگ صدراعظم ویتنام شمالي است.

ویتنام جنوبي: میجر جنرال نکوین وانتیو رئیس حکومت است در سال ۱۹۲۳ تولد شده و بتاريخ ۱۲ جون ۱۹۶۵ اقتدار را بدست گرفته است. نکوین کوکی صدراعظم ویتنام جنوبي است

یوگوسلاویا: مارشال جوزف بروز تیتو رئیس جمهور میباشد. بتاريخ ۲۵ ماه می ۱۸۹۲ متولد گردیده و بتاريخ ۳۱ جنوری ۱۹۴۶ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است.

ژمپیا: گنت کاو ندا رئیس جمهور میباشد. وی بتاريخ ۱۲۴ اکتوبر سال ۱۹۶۴ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است.

یمن: عبدالله السلال رئیس جمهور راست و بتاريخ اول جنوری سال ۱۹۶۲ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است.

د نړی سیاسي مهمی پېښی

په لویدیزه نړی کی دانلس دتړون د غړو دولتو سیاسي روابط دفرانسی د موقف څخه پرته پرڅپل حال باقی دی یوازی د جنرال دوگول موقف دفرانسی دځاوری څخه د نا تو دتړون دادو لپړ دولتو او دنا تو د شو را ی تصمیم پردی مفکوری باندی چه دنن ورځی شرطونه دهغی ورځی د شرطو نو څخه تو پیر لری دلویدیزی اروپا په سیاسي وضع کی بل څه تحول نه دی راغلی په سیاسي ساحه کی ویلای سو چه شوروی اتحاد او ختیزی اروپا ته دفرانسی دسیاسي رجالو مسافر تونه نه یوازی دفرانسی سره ددغو هیوادو نو دروابطو دانکشاف په خصوص کی اهمیت لری بلکه په

ایرک ویلیامز صدر اعظم ترینیداد و تو باگو میباشد.

تونس: حبیب بو رقیبه رئیس جمهور است. بتاريخ ۲۵ جولای ۱۹۵۷ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است.

ترکیه: جودت سونای رئیس جمهور و در سال ۱۹۶۶ انتخاب گردید صدراعظم آن سلیمان دمیریل میباشد.

یوگندا: ملتون اوبوت رئیس جمهور است. که بتاريخ ۱۵ اپریل ۱۹۶۶ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است.

جمهوريت متحده عرب: جمال عبدالناصر رئیس جمهور است. بتاريخ ۱۸ جنوری ۱۹۱۸ متولد گردیده و بتاريخ ۲۱ فروری ۱۹۵۹ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است. ومقام صدارت را نیز به جون ۱۹۶۷ به عهده گرفته است.

پورتاویه: الیزابت دوم ملکه برتانیه است. بتاريخ ۲۱ اپریل سال ۱۹۲۶ تولدشده و بتاريخ ۶ فروری ۱۹۵۲ جلوس کرده است.

هارولد ولسن صدراعظم برتانیه میباشد. **اصلاح متحده امریکا:** لیندن جانسن رئیس جمهور است. به تاریخ ۲۷ ماه آگست ۱۹۰۸ متولد گردیده و بتاريخ ۲۲ نومبر سال ۱۹۶۳ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است.

ولتای علیا: سانگول لامیزان رئیس دولت است. وماریس یامیو گو صدراعظم و لتای علیا میباشد.

یوروگوی: البتر توهیبر رئیس مجلس ملی میباشد ودر سال ۱۹۶۶ چوکی ریاست مجلس ملی یوروگوی را اشغال نموده است.

کله چه ددغه اخیر کال جریانونه د ۱۳۴۵ کال دسنبلې رادیخوانه وڅپړو د منځنی ختیز دبحرانو ته پرته پر عربو باندی داسرائیلو د حملی له کبله پیدا شول دنړی په نوروسیمو کی دسیاسي لانجو او بین المللی مسایلو دنه حل کیدلو سره بیاهم دنړی سیاسي وضع دامیدواری وړ ده ددی سره چه انکشاف نسی نه دی موندلی غیر عادی حالت هم نه دی پیدا شوی نو څکه هغه واقعی او حادثی چه ددوهم جنگ په نتیجه کی پاتی شوی دی پر دوو لویو سیاسي متضادو هستو کپتلزم او کمونزم څرخ خوری او ددې نه بل څه نه دی پیدا شوی چه موزی نوی بولو.

په خصوص کېښی هم دختی مساعبوخپرونه را ورسیدل دغه زیارونه کومی نتیجی ته ونه رسیدل خود برلین په سیمه کی په سپر کال کی ناآرامی پیدا نه شوی.

دبلیخوا څخه دداکتر ایرهارد د حکومت د پښکیلو وروسته دپارلمانی موقف په اساس په اتحادی المان کی د دوو گوندو نومسیحی، دموکراتیانو او سوسیال دموکراتیانو په مرسته او ملگرتیا یو قوی حکومت جوړ سو. دداکتر کیسنگر حکومت هغه روابط چه داکتر ادناور او جنرال دتوگول دفرانسی او اتحادی المان په منځ کی ټینگ کړی وه او د داکتر ایر هارد دستداتر په وخت کی په هغه حرارت نه وه پاته شوی ددوی سر څخه توجه ورته وکړه په اوس کی ددې سره چه فرانسه په جهانی سیاست کی یو مستقل حرکت کوی او داروپا په گډو بازار کی دشیپو غړو د موافقی سره بیا هم دغه هیواد دانگلستان دکون سره مخالفت کوی دالمان داتحادی جمهوریت اوفرانسی روا ببط خپل انکشافی سیر ساتلی دی دبلیخوا څخه دالمان اتحادی جمهوریت دامریکی د متحد ه اضلاعو سره خپل ثابت موقف ساتلی دی او دزیات انکشاف هیله یی سته.

په عمومی ډول باید ووايو چه داروپا دشمال هیوادو نو خپل عادی حال ساتلی دی د دوی رابطو د یوروپ دلویدیز او ختیز هیوادو نو سره توسعه موندلی ده نو ځکه په یوروپ کی دیپلوماتیکی زیارونه پر نورو باندی او لیت لری په اقتصادی ساحه کی دلویدیز او ختیزو هیوادونو په منځ کی زیات انکشاف پیدا شوی دی په دی ډول څرنکه چه ددغه اجمال په سرکی ذکر شوی دی دمنځنی ختیز بحرانو تو پرته چه په خپله دغه ډیر خطر ناک دی دیوروپ سیاسی وضع تر پخوا زیاته ښه ده.

دفرانسی سره دامریکی دمتحد ه اضلاعو په مناسباتو کی کوم تحول نه دی راغلی خو د اروپا دنورو لویدیرو هیوادو نو سره یی په نظامی ساحه کی دنا تو د تړون په چوکات کی په سیاسی او اقتصادی ساحه کی خپل د انکشاف لاره ساتلی ده.

همداشانی دامریکی دمتحد ه اضلاع او شوروی اتحاد په عمومی ډول سره داسی روابط دډولډول چه هیڅ شی بله دمنځنی ختیز بحران پرهغه اغیزه نه وکړی دغه دواړه هیوادو نه د آسیا په جنوب ختیز کی په غیر مستقیم ډول سره مخامخ دی. ددی سره چه شوروی اتحاد ا و امریکا دعامی تامی خلع سلاح او د ذوی سلاح دخپریدلو د مخنیوی په خصوص کی کومی

فرانسه کی دشوروی اتحاد دمشرانو لید نه کتنه هم ددغو روابطو په پر اختیا کی اغیزه ناک دی.

داروپا دامنیته مفکوره ددوهمی جهانی عمومی جگړی را پدیخوا په سیمیزه توگه دا سسی پیداشوه چه ازوپایی پردوو برخو وویشله ددې کال په اخیر کی داسی څرگندیږی چه خپل شکل به واړوی ځکه د فرانسی حکومت داسی موقف غوره کړی دی چه داروپا امنیته د اروپا دپاره په داسی ډول تامین کسری چه د ویشلی اروپا دنزدی کیدو دپاره خپل کوششونه جاری وساتی په دغه لړ کی داتحادی المان په جمهوریت کی ددکتور کیسنگر د حکومت جوړیدل او دهغه هیواد دستیاسی روابطو تاسیس درومانیه سره چه دختیزی اروپا یو سوسیالستی هیواد دی چه دوارسا دتړون غړی دی دبلیخوا د لویدیز سیاسی موقف په نسبت دوینتام. منځنی ختیز په مسایلو کی دفرانسی عدم خوش بینی او دمنځنی ختیز په بحرانو کی دختیز پلاک دموقف څخه درومانیه دبیلید لو له کبله دیو نوی سیاسی موقف انکشاف ځنی څرگندیږی انگلستان ددی سره چه په جهانی مسایلو کی دامریکی دمتحد ه اضلاعو د موقف سره همنوایی لری او دوینتام په مسئله کی هم یی دامریکی خوانیولی ده خو هغه طرفداری چه په ملگرو ملتو کی دولسی چین دکون دپاره یی کوی په سیاست کی یی یو نوی تعبیر دخپلو هدفونو دپاره پیدا کړی دی خو ددی سره یی بیا هم دولسی چین په گټه په هانگانگ کی د چینیانو دحدو اډو او تمایلاتو من نیولای نه شو همداشانی انگلستان ونه سو کولای چه داروپا په گډ بازار کی دانگلستان دکون سره د دوگول دمخالفت من ونیستی دفرانسی دستیاسی او تجارتی روابطو بیلانس د شوروی اتحاد او ولسی چین سره د یومحسوس انکشاف خواته ځی ددی سره چه دختیزی اروپا هیوادو نه د خپلو هغو سرحدو چه ددوهمی عمومی شتخړی په نتیجه کی یی لری خورا ساتنه کوی د همدغه کبله و چه درومانیه او اتحادی المان دستیاسی روابطو دتاسیس موافقی په تعقیب دختیز المان حزبی زعیم اولبریشته د ختیزی اروپا هیوادو نو ته یو لړ مسافر تونه وکړه اودکمونست د گوند ونو کنفرانسو نه چه په مسکو، ایورونی چکوسلواکیا او ختیز المان کی وشوه دختیز المان دموقفه څخه یی زیاته طرفداری وکړه او داتحادی المان د جمهوریت سیاست یی وغندی خو په عین حال کی د اتحادی المان اومتیز المان دتماسونو دپیدا کیدلو

شمالي کورياسره په جاپان کې داوسيدونکو کوراييانو له کبله د شمالي کوريا د شديدو انتقادونو موجب گرزديدي دی خو اندونيزياته دجاپان دطويل المدت کريدت ور کولو له کبله ددغه هيواد او اندونيزيا د اقتصادي مناسباتو پر اختيا راغلي ده.

په اندونيزيا کې دهممو تحولونو څخه يو داندونيزيا دجمهوری رياست کرسې ته دجنرال سوهارتو رسيدل او په ملگرو ملتو کې دهغه هيواد دنماينده گانو له خوا څخه بيرته چوکي نيول دي دسوکارنو موقف په سمبولک شاني پاته دی او ټول قدرت جنرال سو هار نو اخستي دی.

داندونيزيا او ماليزياروابطو مثبت انکشاف کړی دی او هيڅ ډول حادثه پکښې پيښه شوی نه ده دوی د اقتصادي مشترکو مساعيو د پاره هم خبری اتری کوی.

کمبوديا دبیطرف هيواد په څير خپله بيطرفي سانلی ده خو ددغه هيواد او گاونډيو هيوادونو د سرحدو نو په منځ کې لکه لاوس، تايلند، جنوبي ويتنام کې حادثی پيښی شوی دی چه دساده سرحدی حوادثو شکل لری او جنوبي ويتنام شکایت لری چه دهغی سيمی څخه مخالف افراد جنوبي ويتنام ته نفو ذکوی او تايلند همدا شانی شکایت لری او کمبو ديا هم په عيني ډول خپل شکایتونه لری. دولسی چین او هند په روابطو کې څهښه والي نه دی راغلی يو دبل پر ديپلوماتا نو داتها مو نو ويلو او مظاهرو کولو سره بيا هم د دوی مطبوعاتی شخړو خپل سوړ والی ساتلی دی همداشانی دهند او پا کستان په روابطو کې څه انکشاف نه دی را غلی که څه هم دغودواړو هيوادو نو په خپلو منځو کې مستقيمی خبری نه دی ردی کړی خو دتطبیقی مرحلی دپاره یی ځنی شرطونه در لودل چه دهغو په واسطه دغه دواړه هيوادو نه يوو بل ته نژدی نه شول دهند صدراعظمی اندیرا گاندي وويل چه د کشمير په نا مه هند کو مه مسئله نه پيژنی او په مقابل کې د پاکستان خارجه وزير د خبرو اترو دپاره لومړی شرط د کشمير مسئله بولی.

په يونان کې ديوی نظامی کودتا په واسطه سياسی جر يا نو به عادی ډول توقف وکړ کين اړخ يو ۷۸ کلن سياستمدار جا رج پايانديرو یی مشری لری دعامة امنيت په مختلولو متهم سو او سياسی فعالیتو نه یی منع شول.

موافقی ته نه دی رسيدلی خوبيا هم په دی خصوص کې خپلو تماسونو ته دوام ورکوی او داسی څرگنديری چه دغه دوه لوی هيوادو نه هغو خطرونو ته چه دعمومی تسليحاتو اوزروی سلاح دخپريدلو څخه پيدا کيږی او په هغه سره دنړی دخلکو ژوند تهديدیږی ښه ملتفت دی او د دوی مسا عی ددغه احساس دپاره دوام کوی.

داهم بايد وويل شی چه دفرانسی اودولسی چین جمهوريت په ذروی چاودنو شروع کړی ده او دجوزا په اخيره کسی دولسی چین جمهوريت خپل لومړنی هايديروجني بم وچاود او پردغی واقعی باندي زياتی مثبتی او منفي تبصری وشوی. اوتانت دولسی چین دجمهوريت پردغی ذروی چاودنی تاسف وکړ خو پدغی چاودنی سره، پهولسی چین کې زيات خلک خوښی سول دسين هوا آژانس په خپلو تبصرو کې هغه څه چه امريکی او شوروی اتحاد ويل رد کړل او ددغی چاودنی موضوع یی په منځنی ختيز پوری وتړله او هغه یی دعربی هيوادونو په گټه و بله.

دولسی چین او شوروی اتحاد په روابطو کې څه انکشاف پيدا نه سو او بودبل په مقابل کې یی مظاهری او ددپلو ماتانو سره ځنی رو په ليدلی کيدلی.

دولسی چین په دننه کې دماوتسی تو نک ددفتکارو په طرفداری کلتوری انقلاب دوام لری او ځنی حزبی کسان دخپلو عهدو څخه برطرف شوی دی.

ماوتسی تونگ او د دفاع وزير لين پياو د هيواد پرتولو مسایلو او موسساتو باندي مسلط دی. همدا شانی دولسی چین اواندونيزيا روابط عادی حال ته نه دی راغلی او دواړه خوا وی يو پر بل شديد انتقادونه کوی په تجارتي ساحه کې دولسی چین او جاپان په منځ کې انکشافو نه ليدل کيږی.

دجاپان روابط د جنوبي ويتنام سره بلی مرحلی ته وارد شوی دی دجوزا دماشتی دوروستيو خبرونو څخه څرگنديری چه دجاپان صدراعظم ایسا کو ساتونبنايی جنو بی ويتنام ته مسافرت وکړی دده دمسافرت وروسته به د جنوبي ويتنام جمهور رئيس چه دهغه هيواد دنوی اساسی قانون په اساس انتخابیږی هم به جاپان ته را دعوت سی همدا شانی د ځنو مطبوعاتی خبرو له مخی جاپان امکان لری چه جنو بی ويتنام ته دزیا تو مرستو ورکو لو مطالعه وکړی دجاپان روابط دجنوبي کور يا سره هم عادی دی خو دجاپان مناسبات د

وکې په دغه کنفرانس کې دغو هیوادو نوکړهون در لود کمبودیا دویتنام دموکراتیک جمهوریت، ویتنام، فرانسه، لاوس، دولسی چین جمهوریت د امریکې متحده اضلاع، انگلستان او شوروی اتحاد ددی کنفرانس مشترک رئیسان شوروی اتحاد او انگلستان و.

د ژنیو کنفرانس دویتنام ویشل پردووبرخو دشمالی ویتنام او جنوبی ویتنام په نامه ومنی او د بلیخوا یی دغو هیوادو نو ته د نظا می تسلیماتو انکشاف، دنوو سلاحگانو ورکول اوی چوپول منع کړی دی او فیصله یی کړه چه د ۱۹۵۶ کال په جولای کی دی ددواړو ویتنامو دیو والی د پاره رای واخستلی شی همدغه شانۍ یی دنظارت دبین المللی کمیسون کنفرانس تاسیس کړ چه په هغه کښی هند، کانادا او پولیند گبون در لود او ریاست یی دهند په غاڅه و.

په دغه وخت کښی د امریکا دمتحده ایالاتو نماینده اعلام وکړ چه قرار داد به نه اخلا لوی مگر دقوی داستعمال پر خوا نه دی او دهر راز تهدید او تیری مخه نیسی او دجنوبی ویتنام دحکومت موقف داسی و، چه دغه هیواد دی ترهغه پوری د ملگرو ملتو تر نظارت لاندی وی ترخو آزاد انتخابات پکښی کیری خو د جنوبی ویتنام دغه پيشنهاد ونه منل سو، د دغه قرار داد په تعقیب بیا هم په ویتنام کښی اوضاع ښه نه سوه او دشمنی موجوده وه اود ۱۹۵۴ کال داکتوبر په ۲۴ نیټه د امریکاجمهور رئیس د جنوبی ویتنام دپاره اقتصادی مرسته ومنله او د ۱۹۵۵ کال دفروری په (۱۲) نیټه د امریکا دمتحده ایالاتو له خوا نظامی تمرینونه دجنوبی ویتنام دقواو دپاره شروع شول همدغه راز هغه پروتو کول چه دسیتو نظامی تړون د ویتنام حمایت منی دفروری په ۱۹ نیټه لاس لیک سو.

د ۱۹۵۵ کال داکتوبر د ۲۳ نیټی په انتخاباتو کښی باو دای هیسته سواو نگو دین دیم ددولت د رئیس په حیث د جنوبی ویتنام دحکومت واگی په لاس کښی ونیولی دنگودین دیم رژیم هم دباو دای درژیم په شانۍ دژنیو د کنفرانس دستیارښت سره سم دویتنام د یوالی دپاره د ۱۹۵۶ کال په تجویز شوی انتخاباتو کښی له گبون څخه په دی استناد وچه وکړه چه په شمالی ویتنام کښی ددغه راز انتخاباتو د پاره مناسب شرایط نسته د امریکا متحده ایالاتو د جنوبی ویتنام د دغه موقف ملاتړ وکړ او دغه انتخابات گود سره

لویدیز بلا کونو په یونان کی د دغه سیاسی تحول له کبله په تبصر و کی د احتیاط څخه کار واخست او دموکراسی د رازوندی کو لو هیله یی وکړه خو ختیز بلاک په یونان کی ددغی کودتا په نسبت شدیدانتقاد وکړ او د دمو کراسی داصل څخه یی مخالف وگڼله.

د بالقانو په سیمه کی دپخوا کلونو په نسبت زیات انکشافونه لیدل کیری دتر کبه بلغاریا او ځنی نورو هیوادونو په منځ کی دهیتو تبادل و شوه د یوگوسلاویا مناسباتو د ناصره اندیرا گاندی سره د مار شال تیتو د مستقیمو خبرو په واسطه دوام وکړ. او دغه هیواد د خپلی بیطر فی دستالوسره دختیز او لویدیز هیوادو نو سره یی مناسباتو ته دوام ورکړ نور داسی تحول چه پینځی شوی وی نشته.

اوس دادی ددعو میا توڅخه مشخصوسایلو لکه دویتنام، خلع سلاح، د ذروی خپرو نو مخنیول، دمشرتک بازار خپرونه راڅو او د ویتنام جریانونه تعقیب کوو. دویتنام مسئله دبین المللی شخړی ورو سته دحوادثواواقعو له کبله بین المللی صحنی ته راغلی ده فرانسویانو غوښته چه د باو دای په مشری د شمالی ویتنام د ملیونو په مقابل کی چه دهغو مشر دا کتر هوچی من ژ و جنگیری خو دمنس فرانس په وخت کی ددی بن بود جنگ دوروستی صحنی په واسطه دغه جنگ پای ته ورسید ددی سره چه دغه هیواد پردرو برخو دم تضادو ایدیا لوجیو در لو د لو سره د جنوبی ویتنام او شمالی ویتنام په نامه وویشل سو خو بیا هم دویتنام قضیه یی دمنځه یونه وږه او دهغه هیواد درد رسیدلی خلکو ته بیا هم د یو گړی آرا می او په صلح سره دژوند کولو چانس برابر نه سو.

د امریکې متحده اضلاع د ۱۹۵۰ کال د جنوری په ۷ جنوبی ویتنام په رسمیت وپېژاند او د امریکې جمهوری رئیس ښاغلی رومن یوه (۳۵) کسین ټولی نظامی مشاورین د ۱۹۵۱ کال دسپتامبر په ۷ ددغه هیواد دنظامی قواو دنظیم او امریکا یی اسلحو داستعمال دپاره ورو لیری همدا شانۍ امریکې ددغه کال د دسامبر په ۲۳ دمقابلې نظامی همکاري تړون او د ۱۹۵۱ کال دسپتامبر په ۷ د اقتصادی مرستو تړون دسیگون د حکومت سره لاس لیک کړی. د فرانسې او هوچی من د جنگونو په نتیجه کی په ۱۹۵۴ کی دژنیو تاریخی کنفرانس جوړ سو دغه کنفرانس د می دمیاشتی د ۸ څخه شروع او د جولای تر ۲۱ پوری یی دوام

د افغانستان پاچا اعلیحضرت معظم همایونی د ویتنام د موضوع په نسبت د ۱۳۴۵ کال د ۱۶ نېټه په هغې میلمستیا کېنې چې د اعلیحضرتینو په درناوی د کرملن په ماڼۍ کېنې شوی وه په خپله وینا کېنې دا سی و فرمایل:

په دې ورځو کېنې د ویتنام اوضاع چه د بین المللی شخړو باعث شوی ده آسیا او د نړۍ خلک یې اندیښمن کړی دی افغانستان د بیطرفو هیوادو د هغې اعلامیې مندرجه مراتب چه پرو سرکال په قاهره کېنې صادر شوی دی بیا هم تاییدی وی هیله لرو چه ټول هیوادونه له هر راز دا ستی اقدام څخه چه د تصادما تو ساحه پراخه او اوضاع لاهم کړ کيچنه کړی خان وزغوری او داسی یو کنفرانس جوړ سی لکه چه یوولس کاله پخوا په ژینو کېنې جوړ سوی ؤ. خو په دې صورت هیله کیدی ستی چه د ویتنام د خلکو حق او د سولی دپاره صلح جویانه مذاکری ځای ته ورسیری .

په هغه گڼه اعلامیه کېنې چه د بنا غلی میوند وال له مسافرت څخه وروسته په قاهره او کابل کېنې نشر شوه د ویتنام په قضیه کېنې د افغانستان موقف دا سی تایید شو چه افغانستان او عربی متحد جمهوریت د ویتنام خطر ناکه اوضاع له زیاتی نگرانی سره ترکننی لاندی نیولی ده او ویلی دی چه دغه وضغ په بین المللی او ضاعو باندی مستقیمه اغیزه لری.

دواړو خواو د ویتنام د خلکو د غیر قابل انکار حق څخه ددوی دراتلو نکی سر نوشت د ټاکلو دپاره خپل پوره ملاتړ څرگند کړی دی دواړو خواو. د هوایی حملو او بمباریو د فوری بندو لو غوښتو نکی او همدغه راز یی خپل موقف د کامل احترام او د ژنیو د ۱۹۵۴ کال د موافقو د عملی کولو په باره کېنې او د ویتنام د خلکو مشروع حقوق او هغه تمنیات چه خپلی آزادی دپاره یی لری تایید کړل او څرگنده یی کړه چه په ویتنام کېنې به سوله د ټولی نړۍ د سولی دبقا باعث وگرزی جانمن د گلاس بو رو له مذاکرا تو او خبرو نه وروسته وویل د ویتنام د قضیې په باره کېنې د موافقی ساحه ډیره کمده او الکسی کوسیگین د خبرو په پای کېنې وویل چه د ویتنام جگړی د شوروی اتحاد او امریکا روابط سخت متاثری ددی دپاره چه د ویتنام جگړو ته خاتمه ورکړی سی باید په شمالی ویتنام باندی د امریکا د الوتکو بمباری بندی سی او خارجی لښکری دی له جنوبی ویتنام څخه

ونشول په ۱۹۵۶ کال کېنې په جنوبی ویتنام کېنې د ویتکانگیانو گوریلابی جگړی پراخی سوی په ۱۹۶۰ کال کېنې په جنوبی ویتنام کېنې بحرانونه زیات شول او دلته د امریکایی عسکرو شمیر زیات سو د ۱۹۶۱ کال د اپریل په (۳۰) نېټه اوسنی حکومت جنوبی ویتنام سره د همکاري تړون لاسلیک کړ او د ۱۹۶۱ کال د دسمبر په ۱۴ نېټه د امریکایی جمهور رئیس کنیدی اعلام وکړ چه مونږ تیار یو چه د جنوبی ویتنام سره مرسته وکړو چه خپل خلک او خپله آزادی خوندی کړی سی له بللی خوا شمالی ویتنام د جنوبی ویتنام دملی جبهی تشکیل د ویتکانگیانو له خوا د سیاسی اورگان په حیث اعلام کړ وروسته له هغه په ویتنام کېنې د نامنظمو جگړو صحنی پراخی او شدید سوی له بل پلوه د نکو دین دیم او دده د ورو نښو له وژل کیدو وروسته پر له پسې یولی کودتاوی په جنوبی ویتنام کېنې وسوی او د خو مودی دپاره په دغه هیواد کېنې ډیره ناکراری منځ ته راغله خو چه جنرال کاوکی د صدر اعظم په حیث ټولی قواوی په خپل اختیار کېنې راوستی او دخپل حکومت د موقف د ټینگولو دپاره یی لومړی هغه بحرانونه چه د بو دایانو له خوا ورته متوجه و. هغه یی له منځ لری کړل او له بللی خوا دی چه د نظامی کودتا له لاری منځ ته راغلی ؤ. نو د موسسا نو د مجلس د دایرو لو او د نوی اساسی قانون د تدوین له لاری یی خپل موقف قوی کړ ددغو واقعاتو په جریان کېنې لیندن جانسن دا غوره کړه چه د امریکایی الوتکو حملی له جنو بی ویتنام څخه شمالی ویتنام ته پراخی کړی شی د امریکا کانگرس د امریکا جمهور رئیس ته د ویتنام په جگړو کېنې د تدبیر او اقدام زیات اختیارات ورکړل، د ویتنام اوسنی جریانات په دی ډول دی چه جنوبی ویتنام او امریکا وایی چه شمالی ویتنام د جنو بی ویتنام د ویتکانگیانو سره نظامی مرستی کوی دشمالی ویتنام افراد په جنو بی ویتنام کی نفوذ کوی نو امریکا دخپلی دغی وینا له مخی دشمالی ویتنام سیمی بمباری کوی چه په جنوبی ویتنام کېنې دشمالی ویتنام د افرادو د نفوذ مخه ونیسی له بللی خوا دشمالی ویتنام منابع وایی چه ویتکانگیان د فیصلی صلاحیت لری چه تر بریالی توب پوری جگړه وکړی تر اوسه د ویتنام د موضوع د مسالمت آمیز حل د پاره کو شمشونه کوم ځای ته نه دی رسیدلی.

په شمالی ویتنام باندی د بمباری ادا مه دا کثرو هیوادو له خوا تردید سوی ده

دهغو هیوادو د کوششو له امله چه دخپلی آزادی دساتنی دپاره اندیښمن دی د زرو ی وسلی خپریدل یو راز عمومیت پیدا کړی . البته که دغه موضوع په جہانی صورت فیصله سی نو باید چه بین المللی واثق او صادق تضمین مینځ ته راسی د خلکو اندیښنی بهطبعاً لری سی نو د ذروی وسلو د خپریدو کوشش به هم بیا څوک ونه کړی او هغه په بلیونوډالرو چه دستلیحا تو په لار یعنی د بشتريت دبرپادی دپلان دپاره لگیري د افر صت به پیدا کړی چه له بیسوادی . فقر او د مرض سره دمجادلو په لار کتشی و لگیري او نړی به سره له د غی علمی سو لی او تکنالوژی چه بیا لا تر اوسه د سر طان دمرض په علاج نه ده پشوی او دغه راز نا توانیو څخه خلاصه کړی .

په اندو نیزیا کښی:-

داندونیزیا څلور شپيته کلن جمهور رئیس دکتور سو کارنو د ۱۹۶۶ کال دما دچ په ۱۲ نیټه خپل قدرت او اختیارات جنرال سوهارتو ته پرینسودل دو کتور سو کارنو په ۱۹۴۶ کال کی دجمهور رئیس په حیث انتخابسواو په ۱۹۶۳ کال کښی چه د درست عمر د پاره د دری زره یی جز یرو اندو نیز یا د جمهور رئیس په حیث ټاکل سوی و . اقتدار یسی پنځه څلویښت کلن جنرال سوهار تو ته د جمهوری ریاست د کفیل په عنوان پر ینسود سو هار تو د مالیز یا سره داندونیزیا دروابطو دعادی کولو او د ملگرو ملتو په موسسه کښی داندو نیز یا د بیا شاملیدو اولدولیدیکو هیوادو او امریکا سره داندو نیزیا دروابطو د انکشاف په لاره کښی ډیر کوششونه و کړل جاپان سره داندونیزیا روابط مخ په پر اختیار دی خو له ولسی چین سره لاهم پسی خپر شوی دی لاڅو و اندونیز یا خپل روابط دختیجی اروپا هیوادو او شو روی اتحاد سره ساتلی چه د پراختیا امکانات یی هم لیدل کیري په اندونیزیا کښی عمو می او ضاع آزاده ده د چین په ضد په هغه هیواد کښی ځینی سختی مظاهری موجود ی دی همدغه راز په پیکنګ کښی شدیدو انتقادو او داندونیزیا په ضد مظاهرو ساحه لاهم پراخیږی .

په افریقا کښی:-

دیوی نظامی کودتا له کبله نیکروما په داسی حال کی چه دگانا د جمهور رئیس په حیث دولسی چین جمهوریت کښی په رسمی سفر بوخت وله مینځه لاړ او نوی رژیم مینځ ته

وویتللی سی . ددغو جریا نا تو سره بیا هم داسی نه چه دویتنام چکړی روانی نه دی بلکه ورځ په ورځ ددغو جنگو نو دوزل شو وشمیر لاپسی زیاتیري . دویتنام په موضوع کښی د نړی د خلکو اندیښنی ورځ په ورځ زیاتیري او دندری دخلکو عامه افکار دا غواړی چه دویتنام قضیه دی دزنیو د ۱۹۵۴ کال دکنفرانس په

اساس تر کنتی لاندی ونیول سی اودصلح آمیزو لارو دی دهغه د حل لاره و لټول سی، سره له دی چه لاتر اوسه هم ددغی موضوع د حل دپاره د مصنوی قوی په حیث موجود دی او وبه لیدل سی په راتلونکو ورځو داسیا ددغی برخي د پاره په څه راز واقعات او جریانات له خانه سره راوړی .

بی وسلی کول:- دبی وسلی کولو موضوع

داسی یوه موضوع ده چه کلونه کلونه دمذاکرو په میزونو باندی پرته ده خو کوم پر مخ تګ په دی لاره کښی نه دی سوی څکه چه دستلیحا تو په ساحه کښی لا تر اوسه دسترو هیواد و کوششو نه نه یوازی چه کم سوی نه دی بلکه ورځ په ورځ داسی مخ په پر اختیار دی چه دستلیحا تی رقا بتودزروی او مدرنو کلاسیکو وسلو په ساحو کښی دستلیحاتی تله داسی درنه کړی چه د نړی پر اوږو لوی دروند بار پر یو تی دی .

دزروی وسلو په برخه کښی په داسی حال کښی چه دامریکا متحده ایالات او شوروی اتحاد د ذروی وسلو دنه خپریدو په باره کښی په تماس کښی دی دولسی چین جمهوریت خپله لومړنی هاید رو جنی چاودنه وکړه او

فرانسی هم په یو لړ آزمینستی چاودنو لاس پوری کړی دی یعنی دواړه هیوادونه چه په ذروی کلون کښی نه و . دهغوی دپاره ذروی قدرات ایجا د او ځینی هیوا دو نه د زروی وسلی له خپریدلو څخه نگرانسی څرگندوی . او ځینی نور په داسی حال کښی چه د ذروی وسلی دنه خپریدو ترون لاس لیک هم سی بیا هم زروی څپرنی په علمی ساحو کښی د خان دپاره لازمی گڼی او بعضی هیوادو نه په دغی باره کښی له تضمیناتو څخه خبری کوی . په دی ترتیب د ذروی وسلی ایجا د په لومړیو ورځو کښی یوازی په یوه هیواد پوری منحصر وو څواوس څو نو رو هیوا دو نو ته هم څیره شوی ده او امکان لری چه سبا ورځ

د عامه افکارو فشار او د عدالت دوستو هیوادو کوششونه په دې باره کښې بریالی نشول. د سپتامبر په (٦) نیټه د جنوبي افریقا صدراعظم چه د دغه هیواد د پارلمان په یو ی غونډه کښې یې گډون کړی و ووژل سو خو بیا هم د دغه هیواد نوی حکومت هما غه پخوانی پالیسی غوره کړه د قبرس په موضوع کښې کوم نوی انکشاف نه دی څرگند سوی ځکه چه دغی قضیې کومه دحل لاره پیدا نکره دملگرو ملتو د موسسی سر منشتی او تانت بیا د شپږو میاشتو د پاره د ملگرو ملتو د سولی دقوا و دخدمت دمودی داوړدید وغو بښتنه و کړه که څه هم دویلو وړ کومه پېښه نه ده سوی مگر په ترکی ژبو باندي د یو نا نی ژبو د تیري خبرو نه نشر سول .

په دې قضیه کښې یونان او ترکیه چه د شمالی اتلانتيک د تړون دوه غړی دی یو دبل تر منځ ولاړ دی یونانی ژبی غواړی چه په یونان پوری وتړل شی او ترکی ژبی ادعا کوی چه په ترکی پوری ملحق سی. په هغی میلستیا کښې چه د ١٩٦٧ کال د جون د ٢٩ نیټه په مابنم د جودت سو نای پدراوای سوی وه جنرال دوگول ددی موضوع په باب په خپله وینا کښې دترکی ژبو دسر نوشت دټاکلو حق تایید کړ، د ترکی ژبو حق یو مسلم حق دی او عامه افکار هغه تایید وی.

د منځنی ختیځ بحران

پر پایي یوه ډیره کر کجنه ټپله پر پښودله د عربی مها جر یو مسئله د دوی په اساسی او طبیعی حقو قو ټپلی مو ضوع ده چه هینځ عاقل او حق پیژند و نکي څوک د هغه څخه انکار نه شی کولای او دا د هغوی خپلو وطنواو کورونو ته دبیرته راگرزیدو حقوق دی او بس.

اسرائیل اوس دیوی تواری نقطی او داضطراب او تجاوز د خای په حیث پا ته شوی دی د خواسنی خای دادی چه زموږن نړی تر اوسه ونه شو کړای چه د دوی حقوق اعاده او انصاف بیر ته قایم کړی.

اسرائیلو د سرکال د جوزا د میاشتی په لومړیو ورځو کی د سوریه پرسرحه ونو باندي د یرغل کولو او د هغه هیواد پر سر خدی سیمو باندي د بمباری کولو په واسطه بیا خپل ځان د یو لوی تجاوز دپاره تیار کړ داسرائیلو ددغویرغلونوله کبله سوریه هر کله د ملگرو ملتو امینه مجلس

راغی نیکرو ما گینی ته چه په خوایی له گانا سره دیوالی تړون در لود ولاړ او تر اوسه هلته ژوند کوی. دځینو خبرو له مخی دوه واری دنکروما د طرفدارانو له خوا داوسنی رژیم پرضد کوششو نه وشول مگر ناکامه شول اوسنی رژیم نکروما په دی تومتی کړی دی چه په بیخایه خرڅو نو یی دگانا اقتصاد ی وضع خرابه کړی ده هواری بومدین چه پرو سرکال د نظامی کودتا له لاری مینځ ته راغی اوس په افریقا کښې دنمنځنی ختیځ له بحرانونه را په دیخوا دافریقا په سیاسی صحنو کښې یی ډیر موفقیت ځان ته گټلی دی د ختیځی اروپا د هیوادو سره دالجزایر دتماسو له یوی خوا او له غر بی هیوادو سره ئی دمناسبا نو پر احتیاج له بلی خوا یو وار بیا بومدین او الجزایر ته دخلکو سترگی ور اوښتی دی په نایجیریا کښې اوضاع آرامه نه ده بلکه ددغو کرښو تر لیکلو پوری د هغه هیواد دنظا می اشخاصو تر منځ د اختلاف له کبله کوشش روان دی چه دغه هیواد په دوو برخو وویشل سی.

جنوبی افریقا له تو صبیو او د ملگرو ملتو د موسسی د فیصله نامو سره سره بیا هم دعدالت او بین المللی انسانی مقرراتونه دمتنرد هیواد په حیث خپل تبعیض طلبب ناجایز اعمال جاری ساتلی او اقلیت هر څه چه غواړی پر اکثریت یی کولای سی د نړی

اسرائیلو د دوهم ځل دپاره په خپیلو تیر یو سره په منځنی ختیځ کی بحران پیدا کړ او دا داسی بحران دی چه نړی یی دجهانی جنگ به لمنه کی وغورځو له داسرائیلو هیواد چه د عربانو په مخکه کی داستعماری قوا و په واسطه پیدا سو دغه هیواد په ١٩٥٦ کی د فرانسوی او انگلستان په گډون پر عربی متحد جمهوریت باندي تجاوز وکړ. خودغه تجاوز ناکام کړه سواودنړی عامه افکار و متجاوز محکوم کړ اسرائیلو د ملگرو ملتو هغی فیصلی او تومصی ته چه د تیر یود منځ نیو لو او د فلسطین د مهاجرینو د بیرته حقو قو ور کولو دپاره شوی دی اهمیت ورنه کي دغه مهاجرین په اوسنی مدنی پپړی کی چه انستانتان دژوندانه د ټولو حقو قو او ښووسیلو څخه برخوردار دی په ډیر ویرجن او مصیبت زده جلالا تو کی ژوند کوی او اسرائیلو په خپل دغه ظلم سره د تاریخ او بشريت

سره چه لومړی ئی بی د جنګ د اعلان څخه جنګ شروع کړی او بیا خپله جنګ چه د بین الدول د حقوقو په واسطه محکوم شوی دی او هم ئی پر ملکی ځایو نو یرغل وکړی دنه بڅښیدونکی گناه مرتکب سو . د ملګرو ملتو د موسسی () ما دی لرو په جنګ او تجاوز محکوم کړی دی .

اسرائیلو ددی سره چه د ملګرو ملتو دموسسی یوه چوکۍ یی نیولی ده خپله یی دملګرو ملتو پر منشور باندی حمله کړی ده که عرب یی هیوادو نو د صلح خوښونکو او سالمو فکرو څخه کار نه وای اخستی نړی به دیو اتو می جنګ په عاقبت اخته شوی وای او دغه جنګ به د بشر د ژوند په قیمت تمام شوی وای .

اسرائیلو په خپلی دغی غلطی تو لسو حقوقی پر نسیبو نو ته هیڅ اعتنا و نه کړه خو عرب یی هیوادونو د بین المللی حقوقو او ملګرو ملتو د موسسی دلا ری ددغو یرغلونو دمخنیوی دپاره اقدام وکړ .

دوی د خپلی خاوری دملی حاکمیت اوارزی تمامیت څخه دفاع شروع کړه داسرائیلو تجاوز یی د ملګرو ملتو دا منیت شو را ی ته ور ساوه .

د امنیت شورای په دی خصوص کی جلسه وکړه او په هغی کی د عربی متحد جمهوریت نماینده وویل : اسرائیلو دمخه پر عربی متحد جمهوریت باندی د حملی پلان جوړ کړی ووا دغه اظهارات داسرائیلو د هغه پیلو ت دخولی چه عربی متحد جمهوریت نیولی دی او دهغه دخبرو څخه ئی تایب اخستی دی او په ملګرو ملتو کی موجود دی څر گند یزی .

د عربی متحد جمهوریت نماینده بدغه جلسه کی د اوویل چه داسرائیلو بل هدف دادی چه د سو یز کانال ونړی خو عربی متحد جمهوریت دغه فعالیت ختشی کړی . داسرائیلو یرغل په دی دول شروع شو او نور غربی هیوادو نو په خپل نوبت د بین المللی حقوقو لرویه اسرائیلو ته د جنګ اعلان وکړ .

دوی وروسته دخپلو حقه حقوقو . خپلواکی او تمامیت څخه دفاع شروع کړه د اردن پاچا اعلیحضرت ملک څښین د اشرا ئیلو دیر غل کولو : د مخه یوه ورځ قاهر ی ته سفرو کړی ده چه د اسرا ئیلو د یرغل پیش یینی کړی وه یو نظامی تړون ئی د عربی متحد جمهوریت سره لاسن لیک کړی ددغه تړون له مخی دهغه هیواد لښکری د عربی متحد جمهوریت تر قو ماندا ئی لاندی را غلی .

او دنړی نورو عدالت خو ښو نکو مقاما تو اطلاع ورکو له چه ددغو یرغلو نو په اتنا کی ټول و پو هیدل چه اسرا ئیل غواړی چه پر سو ریہ باندی یرغل وکړی او ددغه یرغل څخه سور په نورو عربی هیوادو نو ته هم اطلاع ورکړه او عربی متحد جمهوریت د سور په د خاوی څخه دفاع اعلان کړه او نور عربی هیوادو نه هم چه د اسرائیلو د حملی څخه خیر ستول د بین المللی تما سو نو د لاری څخه یی زیارو یو ست چه ددغو حملو مخ راو گر زوی او دسور په سره یی خپل هر دول مرستی او خوا خوړی اعلان کړی .

د امریکی متحده اضلاعو او شو روی اتحاد د عربی متحد جمهوریت څخه وغوښتل چه لو مړی حمله و نه کړی چه دهغو ضوع د عربی متحد جمهوریت رئیس ښا غلسی جمال عبد الناصر د جوزا د ۱۸ نیتی په خپله بیانیه کی چه په قاهره کی ئی وکړه داسی څرگنده کړه «په دی وخت کی زمو ږ په نظر د عربی ملتو او بین المللی منافعو خوږوله طرز تفکرو نه موجود وه همدا شانی د امریکی د جمهوریت رئیس لیندن جانسن پیغام چه د می په ۲۶ ئی په واشنگتن کی زمو نرسفیر ته تسلیم کړی و وزمونږ څخه ئی غو ښته چه اوضاع کنترول کړو او د جنګ اوردنه طرف څخه چه لومړی فیر یی کړی وی شروع نه کړی که نه وی د خطر ناکو عوا قبو سره به مخامخ شی .

په هغه شپه د شوروی اتحاد لوی سفیر دغرمی د مخه په پنځو بجو او دیر شوقیو د خپل حکومت له خوا دغه اطلاع را کړه او جدا یی وغوښته چه مونږ جنګ شروع نه کړو . خو عربی متحد جمهوریت دلو یوهیوادونو دغه تقاضا گانئ . د جر یاناتو په خیر تقببولی او د خپلی ددفاع دپاره داوضاع کتو نکسی چه داؤ ددو شنبی په ورځ دجون په دسپهار په اتو بجو اسرا ئیلو خپل یرغل بیله دجنګ داعلان څخه پر عربی متحد جمهوریت باندی شروع کړی او داسرا ئیلو الو تګنو د عربی متحد جمهوریت ټول هوا ئی دگرونه بمبارد کړل او ور پسی ئی دنستی خپل نظامی یرغل چه پلان ئی د مخه جوړ شوی و پر عربی جمهوریت باندی شروع کړی بیا ئی پر سور په او اردن باندی هم د هغی نقشی له کبله چه خوایی جوړه کړی وه لومړی دهوا بیا دحکمی دلاری یرغل شروع کړی . اسرا ئیلو په خپلو دغو نامردانه یرغلو نو

داسرائيلو او د دوی د حاکميا نو ادعا کومه حقوقی جنبه نه لري. د عقبی د خلیج اوږد دوا لى (۹۸) میله او سور یی ۱۴ میله دی.

عربی متحد جمهوریت د عقبی د خلیج په نسبت خپل حقوقی موقف د ۱۹۵۴ کال د مارچ د میاشتې په ۱۲ نیټه د ملگرو ملتو د موسسې د امنیت په شوری کښی داسی اعلام کړی ؤ :

«دعو می حقوقو دهرنسیپو نو سره سم ټول خلیجونه که بین المللی وی او غیر بین المللی د بحرونو دغاړه و د هیوادو د حاکمیت او حقوقی مقرراتو تابع دی. دغه خلیجونه پرته له هغومواردوچه بین المللی کتوا نسیو نو هغوی ته خاص ستا توی ورکړی وی د داخلی او بو حیثیت لسری او هیڅ کوم یو بین المللی کتوانسیو نعتبی خلیج ته بین المللی ستا توی نه دی ورکړی او هغه یی دعربی متحد جمهوریت د حاکمیت له ساحی څخه نه ږی ویستلی دعربی متحد جمهوریت حکومت د عقبی د خلیج د حقوقی ستا توی د تثبیت په تعقیب هغه بېری چه دعقبی د خلیج په نیت دسو یز له کانال اوپا د تیران له تنگی څخه تیریرزی مکلفه وی چه د پورت سعید د بندر له مقاما نو څخه ویزه واخلي او دغه هدایت لو مری ځل پر بر تانوی بیی یو تطبیق سوداویا د ۱۹۵۴ کال د جنوری له اتلسمی نیټی هماغه هدایت پر تو لو بیی یو عملی معو - هغو بیی یو چه دغه تما مل ته سر نه ټیټاو نو. دعربی متحد جمهوریت د سرحدی ناظرینوله خوا به پری ږزی کیدلی یعنی عربی متحد جمهوریت په خلیج عقبه بانندی سیاسی حاکمیت لری اوله بلی خوا په دی ترتیب دعقبی خلیج داسی دی چه هیڅکله بین المللی نهو. بلکه دعربی متحد جمهوریت د ساحلی اوارضی حاکمیت لاندی دی اووی به اسرائیل چه جبراً دعربوپه کور اوڅکه کښی راپیدا کړل شول اودغه تحمیل ترنن ورځی دعربو لهخوا منل شوی نهدی په مقابل کښی عربو تل دبشر د حقوقو اود بین المللی عمومی حقوقو اودملگرو ملتو دمنشورو په پیروی فلسطین دعربو دحقه حقوقو دثابتولو دپاره یی خپله معقول، منطقی، تاریخی او حقوقی مبارزه پرله پسې کړی ده ددی دپاره چه عرب له دغه عالی انسانی منظور اومنطقی معقول حقوقی هدف څخه منصرف کړای سی اسرائیلو خپل ځان په یوه نظامی ساحه مجهز کړ اوهرکله یی په عربی هیوادو تیری کړی دی په ۱۹۵۶

هدا شانی عراق اعلان وکړی چه خپل نظامی واحدونه به داسرائیلو سره چنگ ټپاره ولسیزی. الجزایر خپل مل تیاری اعلان کړی او نورو عربی هیوادونوم د اسرائیلو د یرغل له کبله د جنگ اعلام وکړی او د نړی په ځنو هیوادو نو کړی د عربو په گټه مظا هری و شوی تونس دعربی متحد جمهوریت سره دخپلو روا مطو داصلاح کولو په منظور قاهری ته خپل یو نماینده ولیری او حتی ځینو عربی هیوادونو په دی نسبت چه انگلستان او امریکی د اسرائیلو دیرغل کولو سره مرسته کړی ده خپل سیاسی روابط یی دهغو هیوادو نو سره وشلول .

عربی هیوادونو عزم وکړی چه لو پدیزو هیوادو نو ته د خپلو تیلو لیزول بند کړی لنهی دا چه دنړی عمومی افکارو داسرائیلو دغه تجاوز محکوم کړی اوددغه تجاوز دمختیوی دپاره په ملگرو ملتو کی فمالت شروع شو. دامنیت شورای داو ضاعو د زیاتو څی پروالی د مختیوی دپاره اور بند تصویب کړی خو اسرائیلو د دی سره چه اور بند تصویب سواو اور بند نی هم خپله و منلی تجاوز ته نی عملا دوام ورکړی لکه چه دا وربند دمخه یی د سوریه یوه لویشت خاوره نه وه نیولی خو دا ور بند وروسته یی د سوریه دسرحدا تو یوه برخه ونیوله .

همدغه راز د اردن خوا ته او هم دسینا په جنبه کښی یی خپل تیری ته دوام ورکړی او دبیت المقدس د اردنی برخی دالحاق اعلام نی وکړ یعنی په داسی حال کښی چه د ملگرو ملتو موسسه په خپلو اضطراری غونډو لگیا وه اسرائیلو دغی جها نی موسسې اود نړی عامه افکارو ته په کالمی بی پروانی سره نه یوازی چه خپلو تیر یو ته یی دوام ورکړی بلکه په خان پوری نی دبیت المقدس د اردنی برخی ترلو اعلام هم وکړ اولاتراوسه هم په همدغه خپل موقف ولاړ دی. دادی اوس په ددغی موضوع او د بین المللی حقوقو سره دملگرو ملتو د جاری جریانانو تو د ارتباط په رڼا کښی دا موضوع تحلیل کړو د بین المللی حقوقو په لحاظ اسرائیلو چه له یوی خوا تیری کړی دی له بل پلوه نی په نا خا بی ډول په ملکی بی دفا عوځلگو بانندی نا پالم بېو نه استتمال کړی دی چه په دی صورت نی لوی جرم او خیانت کړی دی د عقبی خلیج چه د حاکمیت په لحاظ د عربی متحد جمهوریت د ملی حاکمیت جزء دی هیڅکله بین المللی نه و

فېصله ليك دافغانستان په گڼون دواوه لس هيوادو له خوا ديوگوسلاويا دنماينده پواسطه چه دجون په مياشت كښي د غير منسلكو هيوادو دگروپ رښس و. دملگرو د موسسي دعومې ټولني اضطراري غونډي ته وړاندي سوه دغېه فېصله ليك (۳ ۵) را يسي شاتنه وگټلي اوله بلي خوا دامريكايي هيوادو اووه ويشت هيوادو فېصله ليك وړاندي سوه و نور فېصله ليكو نه هم وړاندي شول چه هيڅ يوه ونسو گړاي چه دوه لكته لازمي ايي وگټي. داولس هيوادو فېصله ليك بيله كوم قيد اوشرط څخه دعربو دخاوري څخه

داسرائينو دفوري وتلوغوبښتنه كوله اودتجاوز دآثارو له مينځه وړلو اوله حق، عدالت نه ددفاع اودبين المللي حقوقو د پرنسيپونو دساتني دپاره يي هڅه او كوشش كاوه خودلايتي امريكا د هيوادو په فېصله ليك كښي دمتجاوزينو ويستل په دوهمه مرحله كښي چه هغه هم يو ضعيف ترتيب وڅرگند پيري عربي هيوادو برسيره پردي چه ددغو جريانانو په ضمن كښي يي دخپل يووالي دپاره زيات كوشش وكړ دعربي هيوادو دمشرانو دکنفرانس دجوړيدو دپاره يي هم هڅه شروع كړه په داسي ترتيب چه دعربي هيوادو خارجه وزيران چه دملگرو ملتو دعومې ټولنسي په اضطراري غونډه كښي دگڼون دپاره راغلي و. په خپلو مينځو كښي خبري وكړي اود عربي هيوادو د مشرانو دکنفرانس په جوړيدو يي خپله موافقه څرگنده كړه دغه وخت و چه اعليحضرت ملك حسن دملگرو ملتو په اضطراري غونډه كښي گڼون وكړ او په خپله وينا كښي - يي جاري مسايل او داسرائيلو تيري توضيح كړ او بيا په الوتكه كښي واشنگتن ته ولاړ او د امريكې د جمهور رئيس لينډن جا نسن سره يي وگتل او بيا لندن، روم او پاريس ته ولاړ او له ويلسن جنرال شارل دو گول او شپږم پا پال سره يي ملاقات او خبري وكړي كله چه عمان ته راغلي په يوه راديو يي وينا كښي يي وويل چه په يوازي ډول اردن هيڅ راز خبري او موافقه نه كوي او مو قف يسي دعربو دستر جهان موقف دي. له دغي وينا څخه وروسته دا ۱۹۴۶ كال دسرطان په ۱۸ نيټه قاهرې ته ولاړ دالجزاير د دولت رئيس هاري بوميدين قاهرې ته دملك حسين له رارسيدلو څخه دوه ورځي پخوا راغلي و. ددرو عربي هيوادو مشرانو دسرطان په ۱۸ نيټه دقبي په ماني كښي سره وگتل اوخبري يي وكړي .

د مښتځنې كال كښي چه اسرائيلو پرعربو تيري وكړ لكه چه لازم هغسي محكوم نشول نو داواري بياهم تيري وكړ په خپلو تيرو فجانو يي بياهم نوري ويرچني فجيبي زياتي كړي وروستي جگړه چه دجون په (۵) نيټه وسوه لومړي ځله داسرائيلو له خوا شروع شوه او لكه چه مو وويل نړي يي د نيستي كند ي خواته بيوله خوبياهم عربي هيوادو دخان اودخپلومشروعو حقوقو دساتلو دپاره چه كاملا حقوقي جنبه لري مشروع دفاع وكړه داسرائيلو دغه تيري دنړي عامه افكاروته سخت پكان وركړ څكه دغه تيري څرگنده كړه كه هيوادونه نظامسي قدرت پيدا كړي او دنورو په خاوره حما وكړي اوبيا يي يرغل محكوم او تقبيح نسي او دهغه په ضد تعذيرات تمثيل نسي داسي څرگند پيري چه دنيري پر نسيب تشجيع اوتشويق سوي دي اوديو بين المللي مجرم حمايت كيزي .

په عربي هيوادو باندي داسرائيلو دنيري خبر په افغانستان كسي د ډيري خواهشيني اواضطراب سره مخامخ سو معظم هما يوني اعليحضرت چه په هغه وخت كښي دهيواد دشمالې برخو د كښي د پاره تشريف وړي خپل شاهانه مسافرت يي قطع كړ او بيرته كابل ته راستون سو. دهمپخي ورځسي په ماسپښين ښاغلي صدراعظم دولسي جرگي عمومي غونډي ته ورغي اوددغه تجاوز جريان يي دافغانستان دملت نماينده گانوته وروساوه دافغانستان حكومت او پارلمان په اعلاميو ويناو اومطبوعاتي خپرونو اوتبصرو اوسرمقا لو كړي دعربي ورونو سره خپل هرډول خوا خوړي څرگنده كړه او په ملي احساساتو اومظاهرو كولو سره نې دعربي ورونو سره خپل پوره ملاتړ څرگند كړ همدا شانې دافغانستان حكومت ددغي موضوع په باره كښي دكښي د پاره د ملگرو ملتو دعومې ټولني د اضطراري غونډي د كيدو ملاتړ هم څرگند كړ اويو افغاني ميثت دصدراعظم ښاغلي محمد هاشم ميوندوال په مشري دملگرو ملتو دعومسي دعومې ټولني په اضطراري غونډو كښي دگڼون دپاره نيويارك ته ولاړ .

ښاغلي صدراعظم د افغانستان موكف چه پرحقوقو، عدالت اودملتو دآزادي د ساتني اودپرنسيب په لحاظ له تجاوز سره مقابلي باندي ولاړو. د ۱۹۶۷ كال دجون ۲۲ نيټي درجمي دورځي په خپله وينا كښي دملگرو ملتو په عمومي ټولنه كښي يي څرگند كړ افغانستان دغير منسلكو هيوادو دفيصله ليك په ترتيبولو كښي فعاله برخه واخيسته اوددغه

رياست مرستيال ذکر يا محي الدين معرفي کړې. ددغه خبرله اعلاميدو سره په عربي متحده جمهوريت اونورو عربي هيوادو کې کښتې وپيړي سترې مظاهري وسوي اودعربي متحدهجمهوريت دخلکو دعامه افکارو دعربي هيوادو دمشرانو

د فشار اودعربي متحده جمهوريت دملي مجلس دنمايندگانودنه موافقت پهالرحمال عبدالناصر له خپل دغه تصميم څخه واوښت مگر جنرال عبد الحكيم عامر او خو نورو جنرالانو له خپلو

وظيفو څخه استعفاء وکړه خو په مقابل کې د جمهوري رياست ، صدارت او دعر بو دسوسياليست دگوندچا په عربي متحدهجمهوريت کښتې يو گوند دی سکر تر جنرال وظيفي هم ددغه هيواد جمهور رئيس جمال عبد الناصر وروسپارل سوی چه دی دغه وظيفي دپنځو مرستيالانو په ټا کلو سره سرته ورسوي

دعربي متحده جمهوريت په کابينه کښتې هم تغيرونه راغلل. دسياسي مبصرينو د نظريو په اساس ددغو تغيرونو په واسطه په عربي متحده جمهوريت اونوري عربي نړۍ کې بيا هم جمال عبدالناصر اودعربي متحده جمهوريت موقف لاهم ټينگ سي دعربو ټولو طبقودهغه هيواد دمستاست او جمال عبدالناصر دقيادت ملاتي وکړي

اسرائيلو دسرطان په ۱۶ نيټه دشنبې په ورځ يو وار بيا په پورت. فواد او پورت سعيد باندې حمله وکړه خو وړاندې تک يې ونه کړای سو. داسرا ټيلسو دغو مخکښو او هوايي حملو هدف د پورت فواد نيول و. خو د عربي متحده جمهوريت دقواو له خوا. متقابل ځواب ورکړ سو اواسرائيلو

وړاندې ټک ونه کړای سو. داسرائيلو دغه تجاوز ددی سبب سو اوتانت ددی دپاره چه له خبرياتو څخه صحيح راپور ولري پيشنهاد وکړ چه دملگرو ملتو ناظرين دی د متارکسي دکړښي په دواړو خواو کښتې حاضر وي دامنيت دشوري ۱۵ غړو هيوادو له دغه پيشنهاد سره

موافقه وکړه او عربي متحده جمهوريت دسرطان. د۱۸ نيټې په ماښام له هغه سره خپله موافقه اعلام کړه خو اسرائيلو هم دسرطان په شلمه نيټه ددغه پيشنهاد سره موافقه وکړه چه دملگرو ملتو کتونکي دی دسويژ دکانال داوړ بند دخط په اوږدو کې واچول سي .

همدغه راز د شوروي اتحاد صدراعظم الکسي کوسيگين نيويارک ته ولاړ اودملگرو ملتو ددعموي ټولني په لومړي اضطرابي غونډه کښتې. يې وينا وکړه اوداسرائيلو تيري. ئي تقبيح اودتيري کوونکو. دعسکرو دويستلو غوښتنه يې وکړه که څه هم ويل کيدل چه الکسي کوسيگين به په دغه مسافرت کښتې ليندن جانسن سره و نه گوري نو ځکه ليندن جانسن نيويارک ته رانغی اود وينا په ضمن کښتې يې دامريکايي تربيون په مقابل کښتې. دامريکا موقف په دغی مسئلې او نورو بين المللي مسئلو کښتې بيان کړې. اودين رسک هم ددعموي ټولني په لومړيو ورځو کښتې نيويارک ته رانغی اودهغه په ځای گولډبرگ وينا وکړه مگر خوبيا دين رسک نيويارک ته راغی. اودهغو ليدنو کتنو په ضمن کښتې چه له گزوميکو سره يې وکړې موافقه يې وکړه چه په گالسبورډ کښتې دی الکسي کوسيگين او ليندن جانسن سره وگوري. دغه کتنه وسوه دين المللي مطبوعاتو تبصرې پدی خصوص کې مختلفې دی خو دومری څرگنده سوه چه دمنځني ختيځ په باره کښتې ددوی دريزونه جلاجلاره خوبيا هم دا خبرې گټوري وبلل سوي.

څرنگه چه ددغو خبرو په باره کښتې جهانې تبصرې يورازنه وي نو پرهغه باندې يې تبصره ونه کړه په دی لړکې چه دسترو هيوادو دمشرانو ترمينځ تماس مخصوصاً په داسې پيړي کښتې چه اتومي طاقت موجود دی گټور بلل کيږي خوبيا هم په دغو خبر کښتې دمنځني ختيځ مسئلې کوم داسې انکشاف ونه کړ چه دهغه په اثر دتيري آثارله منځه ولاړسي اويامحکوم کړي سي. له يوی خوا په امريکا اوپاريس کښتې ليندن جانسن او شارل دو گول سره د شوروي اتحاد صدراعظم کوسيگين خبرې اوله بلې خوا په غير مترقيه صورت قاهرې، دمشق او بغداد ته دپودگورني مسافرت اودهغه هيواد څو جنگي بيړي چه دسرطان په ۱۸ نيټه سکندريې ته راغلي اوله بل بلوه ددغو بيړيو دقوماندان اظهارات چه دلزوم په وخت کښتې داسرائيلو دتيريو په مقابل کښتې له عربي متحده جمهوريت سره مرسته وکړې اودعربي هيوادو په ملاتي وکړې يوه مهمه پيښه ده چه د اور بند څخه وروسته په عربي متحده جمهوريت کښتې وسوه نو ځکه جمال عبدالناصر ددغې جگړې دمنفي نتيجه مسئوليت په خپله غاړه واخيست اودجمهوري رياست څخه يې خپله استعفاء اعلام کړه او په خپل ځای. يې دنمايندگانو له خوا تر تصميم نيولو پوري د حمله يري

حوادث عمده سال

بیش از پنجاه هزار خانواده شهر تاشکند به منازل جدید شان برگشتند. متجاوز از پنجاه هزار خانواده شهر تاشکند که در زلزله های ۲۵ ثور بی خانمان شده بودند به منازل جدید ویا مهمانخانه ها و یا اپارتمانهای ترمیم شده انتقال یافتند. این تعداد که دوباره مستکون گردیده اند دوبر سه تمام خانواده هایی است که در آن شهر در اثر زلزله بی خانمان شده بودند.

يك طیاره با ۱۱۷ نفر عمله و مسافر در شمال یوگوسلاویا سقوط کرد.
يك طیاره مربوط به شرکعت هوانوردی انگلستان در حالیکه حامل یکصد و هفده عمله و مسافر بود در شمال یوگوسلاویا سقوط کرد.

راپور های او لی میرساند که از جمله راکبین طیاره بیست و پنج تا چهل نفر زنده ماندند. طیاره در دومیلی رنوی که آخرین نقطه مسافرتش بود آتش گرفته و منفجر شد. یکصد و ده نفر که غالباً از اتباع انگلیسی بودند برای گذشتاندن ایام رخصتی خود ذریعه این طیاره مسافرت مینمودند و همچنین تعداد عمله آن به هفت نفر میرسید.

وضع سیلاب در پاکستان
در وضع سیلاب پاکستان شرقی کدام تغییر قابل ملاحظه وارد نگردید.

گفته شده که اوضاع بیشتر از همه در داکه میند سنگ، فرید پور رنگ پور، کوشتیا و کومیل و خیم بوده و قسمت اعظم این شهرها در اثر بالا آمدن آب دریاها زیر آب شد. مقامات حکومتی پاکستان شرقی هزاران نفر از سکنه این شهرها را به مناطق مصونتری انتقال داد.

۲۲ نفر را کبین طیاره بر تانوی از مرگ نجات یافتند.

بیست و دو نفر از راکبین طیاره بر تانوی که روز پنجشنبه ۸ سنبله سال ۴۵ در مناطق جنوبی یوگوسلاویا سقوط نموده و مجروح شده بودند از خطر مرگ نجات یافتند.

آژانس خبر رسانی تانیوگ از قول دکتر مالچ این اشخاص خاطر نشان نموده که وضع

يك بم دستی که در عقب يك بايسکل پنهان شده بود پيدا شد.

پوليس سيگون شام ۶ سنبله ۱۳۴۵ يك بمب دستی را که در عقب يك بايسکل پنهان شده بود در مسافه یکصد و هشتاد متری دفتر نگوين کاوکی صدراعظم ویتنام جنوبی پیدا کرد.

پوليس سيگون علاوه کرد يك بمب دستی ديگر را در اوایل شام یکشنبه تقریباً در نود متری اداره کاوکی روی يك جاده که بابازان شسته شده بود پیدا کرد.

حریق در يك عمارت
بائر حریق در يك عمارت تجارتي در شهر لباکو معادل صد هزار پوند ستر لنگ خساره رسید.

در يك بلاک که مشتمل از عمارات تجارتي در شهر لباکو واقع در جنوب فلپاين هفت نفر مجروح گردید. راپور هایی که روز ۶ سنبله در مانیلا مواصلت کرد حاکیست که در اثر این حریق که علت آن تا هنوز معلوم نیست معادل صد هزار پوند ستر لنگ خساره مالی رسیده است.

سیلاب در پاکستان
طبق اظهار راد یو پاکستان در اثر باران های شدید و سیلاب های ناشی از آن در نقاط مختلف پاکستان شرقی خسارات زیادی وارد گردیده.

شدت این سیلاب ها بیشتر از همه متوجه دینا جیور، سیلپت و چیتاگانگ بوده و اوضاع در این مناطق نیز بهبود یافت.

يك سرماي پيسابقيه در ماسکو.

شهر مسکو برای او لین بار در چهل سال گذشته در ماه اگست به البسه زمستانی پناه بردند.

يك عمارت در کلاسکو طعمه حریق شد و هفت نفر هلاک گردید.

در اثر وقوع حریق در يك عمارت واقع کلاسکو هفت نفر هلاک گردیدند چهار نفر ديگر در یکی از شفاخانه های کلاسکو انتقال داده شدند.

شدند.

در فضای واشنگتن دو طیاره تصادم کرد.

در اثر تصادم دو طیاره روز دوشنبه ۱۳ سنبله ۴۵ در میدان هوایی فرید ریك واشنگتن دو پیلوت طیارات مذکور مجروح گردیدند این طیارات در مسابقه پرواز هوایی اشتراك کرده بودند جراحت آنها خطرناك خوانده نشد. اما يك روز قبل از آن يك پیلوت در اثنای پرواز امتحانی هلاك گردیده بود.

این حادثه وقتی صورت گرفت که قسمت اخیر طیاره از بدنه طیاره مجزا گردید و پیلوت آن با پاراشوت از طیاره خود را بخارج پرتاب نمود لیکن پاراشوت کاملاً باز نشده و در نتیجه وی هلاك گردید.

يكی از شهرهای جاپان را زلزله تكان داد.

اداره هوا شناسی جاپان اطلاع داد که روز سه شنبه ۱۴ سنبله ۴۵ در شهر متسوشیرو واقع جاپان مرکزی تكان شدید زلزله محسوس گردید.

اما از تلفات جانی و مالی کدام را پوری داده نشده.

قهرمان کوه های آلپ در اثر تصادم طیاره اش با طیاره کوچک بدون موتور مرد.

قهرمان جیگر یکی از پیلوتان موفق کوه های آلپ روز ۴ سنبله ۴۵ در حالیکه طیاره کوچکش با طیاره کوچک بدون انجن اصابت کرد مرد.

این تصادم وقتی صورت گرفت که وی میخواست میدان هوایی سایون را در ارتفاع چند فتن ترك گوید وی در این سفر متعلمی را نیز با خود همراه داشت.

پیلوت ۵۳ ساله بعد از اینکه طیاره اش در میدان هوایی متلاشی شد به شفاخانه انتقال داده شد او دیگر زنده نبود در این حادثه متعلم آن ماری چارلون و پیلوت طیاره بدون موتور زخمی شدند. جیگر بیش از ۳۵۰۰ دفعه با طیاره کوچک خود بغرض نجات در کوهستانهای آلپ به زمین فرود آمده بود.

وی قبل از اینکه شانزده ساله شود ثابت کرد که پیلوت ماهری میباشد و آن بتر تیبی بود که روز نامه نگار کم تجربه ایرا از بالای یخ ها نجات داد. واز آن وقت بود که با استعمال هیلکوپتر و طیارات دیگر در حدود ۳۵۰۰ دفعه برای کمک در قلب کوه های آلپ رفت. و کوهنوردانی را نجات داد که شدت سرما و یا زخمی شدن آنها را محکوم بمرگ کرده بود.

صحی این بیست و دو نفر که شدیدآسوخته بودند وخیم نهد.

طیاره مذکور حامل یکصد و هفده نفر مسافر وعمله بوده ومتجاوز از هشتاد نفر آن تلف گردیدند.

وفیات ترافیکی در امریکا ریکارد قایم کرد.

ضایعات ترافیکی امسال در شاهراه های امریکا ریکارد و فیات ترافیکی سال گذشته را در روز رخصتی کار وکارگر شکست داد. درین روز به تعداد سه صد و شصت و دو نفر در حوادث ترافیکی به قتل رسید.

يك نفر نطق شورای حفاظت ملی گفت ضایعات ترافیکی در روز کار وکارگر در حدود بیست فیصد بالاتر از ضایعات سال گذشته بود.

در اثر سقوط يك طیاره امریکایی چهار نفر مقتول گردید.

يك طیاره نقلیاتی امریکایی در حصص مرکزی ویتنام جنوبی روز یکشنبه ۱۳ سنبله سال ۱۳۴۵ سقوط کرد.

طبق راپور نطق نظامی امریکا درین حادثه چهار نفر ویتنامی مقتول و بیست نفر دیگر مجروح گردید. همچنین سه نفر امریکایی جراحت برداشت.

باثر يك واقعه ترافیکی در آلمان غربی بیست نفر مجروح شد.

بیست نفر در دو واقعه جداگانه ترافیکی بس های توریستی متعلق به بلجیک صبح روز دوشنبه ۱۳ سنبله ۴۵ در مونشن واقع در آلمان غربی مجروح گردیدند.

در اثر سقوط طیاره که حامل یکصد و هفده نفر بود نود و هفت نفر آنها تلف شد.

بموجب اطلاعی که از یوگوسلاویا به لندن رسید يك دختر بیست ساله که در جمله راکبین طیاره مسافر بردار برتانوی بود در اثر سقوط این طیاره مجروح وبه شفاخانه لوبیایایوگوسلاویا بستری و بعد وفات شد.

این طیاره حامل یکصد و هفده نفر مسافر وعمله بوده ونود و هفت نفر آنها تلف

نفر دیگر مفقود الاثر میباشد وی گفت : - تمام این اشخاص افراد نظامی بودند .
 آمر اطفاییه لز بن گفت: تازمانی که نیم سوخت های حریق بکلی خاموش نشود ما قادر نخواهیم بود که مجموعه تلف شدگان را بصورت صحیح معلومات دهیم .

اخیرا معلوم گردید که در اثر سیلابها در پاکستان پنجاه و یک هزار دیگر خساره رسید .

در اثر سیلابها و طغیان دریاها در پاکستان شرقی پنجاه و یک هزار خانه بکلی از بین رفته و به یک صد و پنجاه هزار خانه دیگر خساراتی وارد شد .

مقامات حکومتی پاکستان گفت که درین حادثه محصولات زراعتی دو صد و هفتاد هزار ایگر زمین از بین رفته و متجاوز از ده هزار راس مواشی نابود شد .

یک تکان زلزله برای ۴۵ ثانیه جنوب شهر اکادیر را به جنبش در آورد .

بعد از حادثه مصیبت انگیز زلزله آکا دیر که شهر مذکور را در سال ۱۹۶۰ منهدم نمود برای اولین بار یک تکان زلزله برای چهل و پنج ثانیه جنوب شهر اکادیر واقع مراکش را قبل از ظهر روز شنبه ۱۹ سنبله ۴۵ به جنبش آورد .

بارانهای ممتد و طغیان دریای میکانگ هزاران خانه و صدها مواشی را از بین برد .

در اثر بارانهای ممتد و طغیان دریای میکانگ اوضاع در اکثر نقاط لاوس که در مسیر این دریا واقع شده اند کسب و خامت نمود .

در اثر سیلاب دریای میکانگ درین مناطق در حدود سه صد هزار نفر بیخانمان گردیده و هزاران خانه و صدها راس مواشی از بین رفتند . طغیان دریای میکانگ در تایلند نیز خسارات مالی و تلفات جانی زیادی وارد نمود .

در اثر شدت آب خیزی و سیلاب ها شهر هنبون تحت آب رفت .

طبق اطلاع آژانس چی تی کادرلاوس در اثر ادامه آب خیزی دریای میکانگ سیلابهای سرازیر گردید که تنها در حومه شهر تاخیکو در طرف ۲۴ ساعت سطح آب چارده یارد بالا آمده و رابطه شهر با قسمت شمال شرق مملکت قطع شد .

آژانس علاوه نمود که شهر هنبون که در شمال تاخیکو واقع است کاملا تحت سیلاب آمده .

۱۰۰۰ مرتبه نشستن بالای یخ ها در سوانج در خشان جیگر ۱۰۰۰۰ مرتبه نشستن بالای یخ ها و ۲۵۰۰۰ ساعت پرواز بدون کدام تصادم هم درج است .

در بین مدال های افتخاری بین المللی که برایش رسیده بود . مدال افتخار سنت گرو گری نایت از طرف پاپ جان ۲۳ است که به غرض نجات ۳۰۰ نفر زخمی ایتالوی در کوهستان های سویس آلپ باو داده شد و بود تا وقتیکه جیگر مرد دیگر پیلوتی پیدا نشد که ریکارد وی را بشکند .

همینکه یکنفر کوهنورد در قسمتی از کوهستان های پر برف و خطرناک آلپ زخمی میشد . برای نجات وی همه کس یک اسم را زمزمه میکرد .

(جیگر را بفروستید)

یک انفجار بزرگ در یک فابریکه باروت سازی امریکا :

در یکی از فابریکه های ایالات ویکسنزین امریکا که برای وینتام جنوبی وعساکس امریکایی که در آنجا باروت تهیه می نمودند روز پنجشنبه ۲۲ سنبله ۴۵ انفجار رخداد . در اثر این انفجار و حریق ناشی از آن به دو عمارت فابریکه خسارات زیادی وارد گردید .

خسارات وارده ازین ناحیه در حدود پنجمصد هزار دالر تخمین شده وهم یکنفر از کارگران فابریکه با وضع وخیمی مجروح گردید .

۳۷ نفر عسکر پرتگالی در مجادله با حریق در بین رفتند .

سی و هفت نفر از افراد قوای نظامی پرتگالی ۱۸ سنبله ۴۵ تلف گردیدند این حادثه وقتی رخداد که در یکی از جنگل های نزدیکی لزبن حریق مدهشی رخ داده و افراد قوای نظامی پرتگال برای خاموش ساختن آن به فعالیت پرداختند .

حریق مدهشی سی کیلومتری شمال لزبن تحت کنترل آورده شد .

یک حریق بزرگ که سه شبانه روز در تپه های پر از اشتجار سنترا واقع درسی کیلومتری شمال لزبن طغیان کرده بود روز جمعه ۱۸ سنبله ۴۵ توسط چند هزار عمده اطفائی تحت کنترل در آورده شد .

در یک اعلامیه اردوی پرتگال گفته شده که در دوران مساعی بمنظور اطفای حریق بیست و پنج عسکر هلاک گردید . در حالیکه آمراداره مرکزی اطفائی لزبن گفت که دفتری نشان میدهد که سی و هفت نفر هلاک و بیست و سه

يك تكان شديد زلزله ولايت بنگول تركيه را به جنبش در آورد.

روز سه شنبه ۲۲ سنبله ۴۵ رادیوی تركيه اعلام نموده كه يك تكان شديد زلزله ولايت بنگول را در قسمت شرقي تركيه شب دو شنبه به جنبش در آورد كه در اثر آن يكتنفر مقتول و يكتنفر ديگر مجروح گرديده .
بنگول يكي از سه ولايات شرقي تركيه است كه مورد اصابت زلزله ۱۹ سپتمبر ۲۱ سنبله ۴۵ كه سبب هلاكت دوهزارو سه صدو نو د وچازنفر شد گرديده بود .

رادیوی تركيه گفت: - تكان زلزله شب دوشنبه به ساعت بيست ويك وقت گرین ويچ بوقوع ييوسته و برای سه ثانيه دوام نمود. به تعقيب اين تكان دو تكان ديگر محسوس گرديد .

هشت کارگر هسپانوی وا برق هلاک کرد .
در نزديکی مادريد هشت کارگر هسپانوی بواسطه تماس باکبيل برق هلاک گرديدند .
اين حادثه وقتی روی داد كه کارگران مذکور دريك تعمير مصروف کار بودند .

يك طياره در بحر افتاد ولی جز يكتنفر همه نجات يافتند .

روز ۲۵ سنبله يك طياره هسپانوی بين لاس پال ماس تينويف در نواحی جزایر کاناری در بحر سقوط نمود . تمام مسافرين كه عبارت از بيست و چهار نفر بود از آن جمله سه نفر عملة طياره به استثنای يكتنفر مسافر نجات يافت .

ومسافر تلف شد ه کسی بوده كه از ترك گفتن طياره حين سقوط در آب خودداری نموده بود .

يك تحت البحري غرق واز جمله بيست نفر عملة آن يك نفر نجات يافت .

فعاليت هائيكه از طرف كشتی ها و طيارات كشور های مختلف برای نجات عملة يك تحت البحري جمهوريت اتحادی آلمان موسوم به هايك شروع شده بود قطع گرديد .

اين تحت البحري حامل بيست نفر عملة بوده و صرف يكتنفر از راکبين آن زنده نجات داده شد .

گفته شد كه در صورت مساعدت اوضاع جوی ممكن است مقامات بحري جمهوريت اتحادی آلمان به بيرون كشييدن اين تحت البحري كه در بحيره شمال غرق شده اقدام كرد .

سيلاب ۱۵۰ هزار نفر را بيخانمان كرد .
طوريكه گفته شده در حدود يكصد و پنجاه هزار نفر در داكه مركز پاكستان شرقي روز شنبه ۲۶ سنبله ۴۵ در اثر سرازير شدن

سيلاب بی خانمان شدند .

هزاران عملة اطفایيه و كارگران ملكی و نظامی اسباب و لوازم آنها را از خطر نجات دادند .

اين سيلاب ناشی از باران های شدیدی بود كه دو روز دوام كرد هيئت های صحنی برای واكسيناسيون مصيبت رسيدگان كه در بين كمپ ها بسر می بردند شروع بكار نمودند .

مردمی كه از خانه های شان رانده شدند اطلاع داده اند وقتی كه سيلاب بخانه های شان نفوذ كرده بود مارهای زهردار را مشاهده كرده اند كه با آب گل آلود وارد خانه ها گرديده ، سيلاب به عمق يك متر و سی سانتی در حصص بزرگتر شهر افتاد .

همچنين علاوه شده كه در طرف چهل و هشت ساعت سی و پنج سانتی باران باريده بود .

وقوع سيلاب بسياری از ما مورين دواير و كارگران فابريكه ها را از رسيدگی بوطلايف شان مانع شد .

مساعي بحريه انگلستان برای دريافت تحت البحري جمهوريت اتحادی آلمان به ناکامی منجر شد .

مساعي بحريه انگلستان برای پيدا كردن تحت البحري جمهوريت اتحادی آلمان كه در بحر شمال غرق گرديده بود منجر به ناکامی شد .

تحت البحري مذکور با بيست نفر راکبين آن شام چهار شنبه ۲۸ سنبله ۴۵ غرق شده بود كه از آن جمله يك نفر از آب زنده بيرون كشيده شد و نعلش هفت نفر ديگر نيز بدست آمد .

تحت البحري جمهوريت اتحادی آلمان كه

با ۲۰ نفر عملة خود غرق شده بود پيدا شد .
غواصان امریکایی تنه سپاه تحت البحري جمهوريت اتحادی آلمان را كه در بحيره شمال چهار روز قبل با بيست نفر از عملة آن غرق شده بود پيدا نمودند اما اثری از حيات در آن نيافتند .

در اوایل روز ۲۷ سنبله غواصان برتانوی محلی را كه در آن تحت البحري مذکور غرق شده بود ضمن فعاليت های نجات دريك عمق چهل و هشت متری تعيين نمودند .

نزديك بود تحت البحري مذکور كه يك تحت البحري زمان جنگ دوم جهان بود به حيات يك غواص كه در عين عمليات نجات ماسك اكسيجن پاره گرديد خاتمه بخشد .

وی در حالیکه شبح مرگ را سایه افکنده

پولیس جاپان گفت: راپور های واصله از تیم های نجات میرساند که مجموعه هلاک شدگان به یکصد و هشتاد و چهار واز آنها یکصد و هشتاد نفر است و تقریباً هزار نفر مجروح گردیده اند.

در اثر تصادم دو ریل دوزدیگی نامور ۳۵ نفر مجروح شد .

در نزدیکی نامور واقع در غرب بروسل دو ریل با هم تصادم کرد.

در اثر این حادثه سی و پنج نفر که بیشتر آنها اطفال مکتب بودند مجروح گردیده اند.

پنجاه و پنج هزار نفر در سیلون بی خانمان گردیده اند .

در اثر آب خیزی دریاها و باران های شدید به تعداد پنجاه و پنج هزار نفر در مناطق ساحلی جنوب غرب و ساحه های مرکزی سیلون بی خانمان گردیده اند

ادا ره خدمات اجتمعا عسی سیلون گفت: در کو لمبو در یای زیلانی هشت فست بلند آمده و تقریباً بیست هزار نفر ازین آب خیزی متاثر گردیده اند .

اداره مذکور اظهار کرد که یک تعداد زیاد مردم غرق گردیده و خسارات بزرگ به تولیدات زراعتی وارد شده است .

چندین قریه در ناحیه مصیبت زده بگلی از بین رفته است .

مواد خوراکی توسط طیارات قوای هوایی به مناطق مصیبت دیده منتقل میگردد .

یک طوفان شدید به نقاط ساحلی کیوبا خسارات زیادی وارد نموده است .

طوفان باد شدید که از چندین نقطه مختلف حوزه کارابین را مورد تهدید قرار داده از جزایر یها ما متو جه ایالت فلوریدای امریکا شده است .

این طوفان در بعضی از نقاط ساحلی کیوبا خسارات مالی زیادی وارد نموده است .

همچنان گفته میشود که در اثر این طوفان هفتاد نفر در دومینیکا و متجاوز از سی نفر در جزیره گوادیلوپ که از متصرفات فرانسوی میباشد تلف شده اند .

در اثر بالا آمدن آب در سیلون سیزده نفر تلف شده است .

در اثر بالا آمدن سطح آب در شش دریای مهم سیلون سیزده نفر تلف و در حدود یکصد هزار نفر بیخانمان شده اند .

بود نجات داده شد این اولین تحت البحری جمهوریت اتحادی آلمان است که بعد از جنگ دوم جهان غرق شده بود .

در اثر طوفانی که در جاپان به وقوع پیوسته پنجاه و دو نفر تلف و یکصد و هشت نفر مفقود الاثر گردیده است .

طوفانی که در قسمت وسطی جاپان به وقوع پیوسته حداقل پنجاه و دو نفر را تلف نموده و سبب خسارات یکصد و هشتاد نفری ها و تخریب خانه ها گردیده است .

طبق راپور پولیس بعد از طوفانی که سرعت آن فی ساعت ۱۰۸ کیلومتر بود و بادهای قوی و طغیان آب قسمت جنوب جاپان را صدمه رسانده است یکصد و هشتاد نفر مفقود الاثر میباشد . پولیس علاوه نمود که در این حادثه دوصد نفر مجروح گردیده است .

عمله بحریه بوسیله هزاران قایق بمحل طوفان خشمگین شتافتند طوریکه مأمورین رسمی بحریه را پوراندند صبح همان روزانه کشتی خساره مند شده ویا بروی خشکه پرتاب گردیده است بزرگترین کشتی که ضایع شده دارای ظرفیت ۲۴۸۲۹ تن بود .

راپور علاوه میدارد یک کشتی تانکر گولار که امواج طوفانی آنرا بساحل نزدیک شتی موزوگر جنوب توکیو پرتاب نمود و بدو بمعله آن کدام آسیبی نرسیده ولسی تیل در اثر سوراخ هایی که وارد شده بخارج چریان دارد .

یک کشتی دیگر بظرفیت ۳۶۳۵ تن که در شی زوگا در جنوب جاپان بساحل پرتاب گردیده اما از مساعی عمله قایق های نجات برای رسیدن به عمله کشتی مزبور کدام اطلاعی بدست نیامده .

کپتان کشتی ۱۱۹۳ تنه جاپانی موسوم به کای یومازو در شمال یوکوهاما در اثر چیه شدن کشتی اش غرق گردید . سیزده نفر عمله کشتی مزبور که غرض نجات خود بودند نجات یافتند و تقریباً هشت نفر دیگر از عمله کشتی مزبور مفقود الاثر میباشد .

در طوفان های جاپان پولیس سعی داشت آنها را که جان سلامت برده بودند نجات دهد .

عسا کس و پولیس جاپان سعی می ورزیدند تا آنها را که از دو طوفان پیهم اطراف توکیو جان به سلامت برده بودند نجات دهد . در اثر این طوفان ها سه صد و هفده نفر هلاک و مفقود الاثر میباشد و هم میلیون ها دالر خساره این طوفان ها تخمین شده است .

آب خیزی این دریا ناشی از باران های مسلسلی میباشد که در چند روز اخیر در مناطق مرکزی سیلون باریده است همچنان گفته میشود که در اثر این حادثه رفت و آمد وسایل نقلیه در اکثر جاده ها مختل و ارتباط تلیفونی بین نقاط آسیب رسیده و سایر نقاط سیلون باوقفه مواجه گردیده است .

در اثر حادثه های سقوط طیاره در جمهوریت اتحادیه آلمان پنج نفر بقتل رسیده است
آژانس خبر رسانی دی، پی، آ، اطلاع داد: که در اثر حادثه های سقوط طیاره در جمهوریت اتحادی آلمان پنج نفر بقتل رسیده است .

در یک حادثه سقوط طیاره واقع در جنوب آلمان سه نفر پیلوت هلاک گردیده است . همچنین یک دکتور فرانسوی باخانمش بعد از اینکه طیاره کوچک شان حین فرود آمدن در نزدیکی کارلزو سقوط کرد بقتل رسیدند .
به علت وقوع حریق پنج طفل و مادر کلان آنها هلاک گردیدند .

در اثر وقوع حریق در یکی از منازل ولینسلی در انگلستان پنج طفل دارای سنین سه تا یازده و مادر کلان آنها هلاک گردیدند . مادر سی و سه ساله این اطفال کوچکترین طفل خود در منزل یکی از دوستانش در حین حدوث واقعه بسر میبرد .

در اثر سیلاب بی سابقه در سیلون سی نفر تلف و میلیونها روپیه خساره وارد گردیده است
در اثر سیلاب بی سابقه که در سیلون بوقوع پیوسته میلیون ها روپیه خساره وارد گردیده است .

همچنین سی نفر در اثر این حادثه هلاک شده اند .

این سیلاب که یکی از بزرگترین سیلابها در تاریخ سیلون بشمار میرود در اثر بارانهای شدید و غیر معمول سال جریان یافته است . ده ها شاهراه و خطوط آهن یا خساره مند گردیده و یا تحت آب شده است .

خطوط تلیفون و تلگراف در بسیاری نقاط سیلون خساره مند گردیده . هزار ها ایکس مزارع برنج صدمه دیده است . پولیس، عسکر قوای هوایی و بحریه آنکشور در در عملیات نجات مصیبت رسیدگان سیلاب مشغول معاونت بودند .

یک طیاره امریکایی در اثر اصابت به یک کوه در ویتنام جنوبی سقوط کرد
یک طیاره امریکایی در اثر

اصابت به یک کوه در ویتنام جنوبی سقوط نموده است .

این طیاره حامل بیست و نه نفر عمله و عده از افراد نظامی مجروح امریکائی بوده و چنانچه گفته شده ده نفر از راکبین این طیاره در این حادثه تلف و چند نفر دیگر شان شدیداً مجروح شده اند .

حریق در لندن :

در یکی از فابریکه های موبل سازی لندن حریقی رخ داد و در اثر آن خساره معادل ۲۷۵۰۰۰۰۰۰۰ میلیون مارک به فابریکه مذکور وارد گردید .
یک هفته پیش یک گدام بزرگ چوب به ارزش ۸۰۲۵ میلیون مارک طعمه حریق شد .
پولیس هنوز به کشف علت حریق توفیق نیافته است .

۱۲۵۵۴۱ نفر در اثر سیلابهای شدید در ویتنام جنوبی خسارمند شدند .

بأثر سیلابهای شدید در دره میکانگ که محل مزارع برنج است ۱۲۵۵۴۱ نفر شدیداً متاثر شده است .

از جمله چهل و سه ولایت ویتنام جنوبی هفت ولایت آن شدیداً باثر این سیلاب ها که هنوز هم متوقف نشده است خساره برداشته اند .

سیلاب مذکور هشتاد فیصد خوشه های برنج را در ولایت جاوادک و محصولات زراعتی را در سایر ولایات از بین برده است .

اجساد هشت نفر روی تخته شناوری توسط کشتی بار بر انگلیسی پیدا شد .

مخاطبین ساحلی ایالات متحد آمریکا اعلام نمودند که یک کشتی بار بری انگلستان تخته شناوری را در جریان خلیج پیدا کرد که در آن اجساد هشت نفر به مشاهده میرسید این ها باقایق شان در اثر طوفان بحری غرق گردیده بودند .

کذا در تخته شناور مذکور دو نفر دیگر که جان سلامت برده بودند نیز موجود بود . محافظین اظهار نمودند: امکان دارد که اشخاص دیگری نیز از جمله سرنشینان قایق غرق شده زنده مانده باشند لهذا هلیکوپتر های محافظین ساحلی برای پیدا کردن اشخاص مذکور مشغول تجسس هستند .

همچنین کشتی دیگری جسد یک خانمی را در نزدیکی این تخته شناور بدست آورده است .

يك كشتی باربردار جاپانی آتش گرفت :
كشتی بار بر دار جاپانی موسوم به ما شیمایا
ما رو در خارج بندر گاه بحر ی میا می
آتش گرفت .
عمله اطفائیه كشتی برای خاموش ساختن
داخل فعالیت شدند محافظین ساحلی بوستون
اظهار نمودند كه چهار كشتی محافظ ساحلی
و اداره اطفائیه بوسیله پاشیدن آب بر آتش
كشتی بالاخره آتش را تحت کنترل درآوردند.

چهار تكان زلزله باز در تاشكند احساس گردید .

چهار تكان زلزله در این اواخر در تاشكند
احساس گردید اولین تكان شدید زلزله در
بیست و ششم اپریل درین شهر بوقوع
پیوسته بود از آن وقت تا حال چندین صد
زلزله در آنجا محسوس شده است .

در اثر طغیان رودها و باران های شدید در شمال ایتالیا دو نفر هلاک گردید .

در اثر طغیان رودها و باران های شدید در
شمال ایتالیا دو نفر هلاک گردیده اند . كذا
باران و باد های سخت و سیلاب بخانه ها و
حاصلات مزارع و خطوط مواصلات صدمه رسانیده
است خسارات وارده از این ناحیه يك ملیون
دالر تخمین شده است .

همچنین پل ها و حصص تحتانی جاده ها را
گل فرا گرفته است .

صد ها پولیس . عسکر و عمله اطفائیه با
اهالی محلی در پاك کردن جاده ها معاونت
میکنند .

هیلیکوپترها با خانواده هائی كه در سیلاب
گیر آمده اند غذارسانیده و بیمار های اضطراری
را از مناطق سیلاب زده بیرون میكنند .

بأثر زلزله در لیما تلفات و خسارات مالی زیاد وارد شده است .

در لیما مركز پیرو و اطراف آن تكان
های نسبتا شدید زلزله محسوس گردید كه در
اگر آن تلفات جانی و خسارات مالی زیادی وارد
شده است .

گفته میشود كه در حدود يكصد نفر درین
حادثه تلف گردیده و عده زیاد دیگری مجروح
شده اند .

همچنان چندین عمارت در پیرو و اطراف آن
در اثر این زلزله معدوم گردیده است .
حین اطفای حریق دو نفر عمله اطفائیه تلف
و ده نفر مفقود شدند .

يك هیلیكوپتر با یازده نفر سرنشین آن تلف شده اند .

طبق يك اطلاع رسمی يك هیلیكوپتر با
یازده نفر از سرنشینان خود در يك ساحه
دور دست جنوب لوئیز یانا سقوط نموده
است .

گفته شده كه پارچه های هیلکوپتر مذکور
توسط دسته هایي كه توسط طیاره برای یافتن
آن به تلاش افتاده بودند دیده شده است .

در اثر سیلاب در الجزایر ۹ هزار نفر بی خانمان شده است .

پس از يك مدت طولانی خشك سالی در
قسمتی از الجزایر بارانهای شدیدی باریده
كه در اثر آن سیلاب خطوط آهن و شاهراه
ها را در غرب الجزایر فراگرفت .

كذا در این منطقه قصبات و شهرها را نیز
آب استیلا کرده و ۹ هزار نفر را بی خانمان
ساخت . همچنین طوریکه راپور داده شده شش
نفر درین حادثه هلاک گردیده اند این سیلاب
در سی و چهار سال گذشته از خطرناکترین
سیلابها در آن منطقه بشمار رفته است .

دراثر انفجارات آلات آتش بازی چهارده نفر هلاک گردیده است .

چارده نفر بشمول ده طفل دراثر يك انفجار
آلات آتش بازی در يك قریه
واقع در هفده کیلومتری شمال مانیلا بوقوع
پیوست هلاک گردیدند .

همچنین درین حادثه سه منزل خراب شده
و ده ها نفر دیگر مجروح گردیده اند .

عمله اطفائیه اظهار کرده اند كه این انفجار
در يك خانه رخداد كه در آنجا كارگران مشغول
ساختن آلات آتشبازی برای عید كرسمس و
سال نو میلادی بودند .

طوریکه گفته شده این انفجار صرف چند
ساعت بعد از صدور امر معاونت تولید آلات
آتشبازی خانگی صورت گرفته است .

در غرب تركیه زلزله رخ داد كه سه ثانیه دوام داشت .

يك تكان زلزله كه سه ثانیه دوام كرد
دوشنبه شهر اسبازتا را در غرب تركیه تكان
داد . اما از ضایعات مالی و جانی كدام اطلاعی
داده نشده است .

زلزله مزبور به تعقیب يك سلسله زلزله هایيكه
از نیمه ماه اگست باینطرف در غرب تركیه رخ
داده بود صورت گرفت .

زلزله های غرب تركیه موجب هلاک كم از كم
دو هزار و دو صد و چهل و دو نفر گردیده
بود .

از عمارات هنگام خاموش ساختن آتش فرو ريخت .
برای خاموش ساختن این حريق دو صد نفر

در يکي از بلاک های مانهاتن واقع نيويارک حريقی رخ داد که در اثر آن دو نفر از عماله اطفایيه تلف و ده نفر ديگر شان مفقود گردیدند.

این تلفات جانی وقتی رخ داد که دیوار یکی

اختراعات جديد

اتوی اتومات :-

این ماشين اتومات در خزان ۱۹۶۵ طرح گردیده قرار دادن آن راست و مايل نظر به وضع نشستن شخص امکان پذير است پایه فشار آن عريض بوده و بهر شکل قرار گرفتن بکار انداخته شده می تواند . قسمت فشار دهنده آن تغيير پذير است و این برای قسمت های ضيق البسه مانند يخن و کف ها وغيره مناسب میباشد . قدرت توليد بخار آن عالی است حرارت آن قابل تغيير می باشد و به آن ميتوان پارچه های مصنوعی مانند نایلون و امثال آنرا نیز اتو کرد . این اتوشيك ، سبک قابل انتقال و هر نوع زحمت را که قبل برين برای اتو کشيدن لباس بايستی متحمل می شد از بين برده است .

خاموش کننده جديد حريق :

اکنون دستگاه های فنی انگلستان يك غاز سنگینی را که تقریباً مشابه پودر بسيار رقيق میباشد اختراع کرده اند این غاز باثقلتی که دارد بروی آتش سوزی ته نشين گردیده و هر نوع حريق مدهش را ميتواند خاموش نماید . تجارب عديده که تاکنون با آن بعمل آمده نتایج شایان توجه بدست داده است قراراست در آتیه در دستگاه های اطفائيه و خصوصاً در قطعات ضد حريق فضائی و دریائی از آن استفاده بعمل آید .

نوکر الکترونیکی :

اخیراً از لندن گزارش داده شد که در آن جا يك نوکر الکترونیکی ساخته شده . این یزیک آله نسبتاً کوچک و ساده (تصویر) بوده که بصورت کاملاً اتومات و خود کار در يك خانه فعالیت می کند . دستگاه مذکور خانه را جاروب می کند . موبل را رنگ میدهد . اثاثیه اتاق را گرد گیری می کند . پیچ یا میخ را محکم می کند . آله در هیچکدام سیم برق یا والساکت وصل نیست . خط نوری تنها سمت حرکت او را نشان میدهد و دیده میشود که در اتاق طوری حرکت می کند تا در هیچیک از اشیا تصادم نکند بعد از تمام کار درکنجی

پلاستیک در خدمت مخابرات :

از هنگامیکه پلاستیک اختراع شد تا امروز اکثر شعب علوم طبیعی و تخنیکي ازین ماده کیمیاوی و انواع آن در رشته های مختلف استفاده نموده است . از بالون های کوچک هوا شناسی تا سفاین ماهنورد از شانہ سازی تا صنایع ثقیله همه و همه ازین ماده استفاده های شایان توجهی نموده اند .

چندی قبل کمپنی تيلفون سازی بل توسط دانشمندان مرکز تجسسات خویش پلاستیک شفاف پولی ایتلی را بغرض مرئی ساختن پیوند های تيلفونی بکار برده اند که از یکجانب در شناختن و دریافتن لین های خراب مفید است و از طرف دیگر ممکن ساخته است که عقده های پیوند سیم های تيلفون بر روی زمین و در فضا استوار بماند . این پلاستیک پولی ایتلین شفاف ميتواند رشته های نهایت کوچک و ریزه را که بوسیله کریستین بهم پیوند شده اند و هر يك دارای طول ۱۰۰۰ میلیمتر و عرض بین ۳ تا ۱۰ میلیونم ملی متر میباشد قابل رویت سازد .

او ، اس ، او : قمر مصنوعی سلسله او ، اس ، او ، مودل ناسا ، مرکز تحقیقات کیهانی امریکا راجع به اشعه آفتاب کیفیت معلومات میکند این قمر مصنوعی بمنظور مطالعه و معلوم نمودن تمام انواع اشعه که از آفتاب ساطع میشود ساخته شده است . دستگاه های داخلی آن منلق و تماماً الکترونیکی و خودکار است اداره آن از زمین ممکن می باشد و تاکنون معلومات جالبی نیز بدسترس مراکز علمی دنیا گذاشته است .

بزرگترین چشم مصنوعی ما وروی جوا!

اخیراً رصد خانه پالومار امریکا واقع در کالیفورنیا در تلسکوپ عظیم خود يك آئینه پارابولیک خیلی بزرگ را بقطر پنج متر نصب کرد تا با آن دانشمندان بتوانند مسافات بعید تری را در کیهان مشاهده کنند و از احوال ستارگان مطلع گردند . در حقیقت با این تحول جدید قوی ترین چشم مصنوعی بسوی ماورای جو برای دریافت مسایل کیهانی باز می گردد .

بوده و استفاده از آن بسیار ساده و ضمناً محفوظ میباشد و حتی اطفالیکه هنوز دوساله نشده باشند هم می‌توانند از این موتور سایکل ها استفاده نمایند.

ماشین تایپ جدید :

اخیرا يك نفر انجنیر آلمانی ماشين تایپ جدیدی اختراع کرده است که بوسیله انگشتان پا می شود تایپ کرد . اگر چه این چنین تایپ برای کسانیکه با دست نمی توانند تایپ بکنند قبلا نیز اختراع شده بود و لی در این ماشین سا مان جدیدی تعبیه شده که حتی اطفال معیوب هم می‌توانند ازین نوع ماشین تایپ استفاده بکنند .

دیگ زودپز الکترونی :

روزانه ۲۰۰۰۰۰۰۰ طبق شوربا :
در فابریکه معتبر لوندینک هاوژن ، که از بزرگترین و عمده ترین فابریکه های لوازم طباشی میباشد اخیرا يك دیگ زودپز الکترونی ساخته شده است که روزانه میتواند ۲۰۰۰۰۰۰ (دو ملیون) طبق شوربا بپزد .

آشپز این دستگاه در کانتین فابریکه مذکور که قبلا بر ۴۲۰ نفر نظارت داشت و به آنها اوامر لازمه صادر میکرد، اینک یگانه کسی است که بر عملیات دیگ نظارت میکند ، وی ضمناً فزیکدان نیز میباشد زیرا وظیفه اش ایجاب میکند تا امواج الکترونی را بکمال دقت مورد بررسی و سنجش قرار دهد و اندکترین اشتباه ممکن است در طعم و نوع تهیه شوربا و اغذیه مورد نظر تغییرات کلی وارد نماید .

فوتو متر شعله دار :

اگر چه تاکنون فوتومتر های متعددی در دسترس دانشمندان وجود دارد ولی فوتو متر شعله دار دارای خصایص ذیل میباشد .

تحلیلات مقداری را بسرعت عملی می‌سازد . دقیق بودن اصول عملیه و شرایط خیلی عادی آن قابل توجه است . آله مذکور محکم وقوی بوده و فوراً بعد از عملیه نتیجه را بدست میدهد غازات مختلف در آن مورد استفاده قرار داده می شود . سیستم عقربه ها، گالوانو متر کبیر سو ر آن بصورت ترازو ستور ر کار می‌کند شعله حاصله آن از منبع برقی ایجاد میشود . این آله تحلیلات کمیایوی را بسرعت عملی نموده و نتیجه را بدست میدهد و در صورت ضرورت میتواند با سایر آلات مثلا باکولوریمتر اتصال داده شود .

تهیه کننده قهوه بصورت اتومات :

این آله که جزء و سایل يك آشپز خانه

رفته پوزه ها از هم باز شده بصورت اتومات باك و عاری از گرد و خاك میشوند . کمپنی وایرال بیول که طرح کننده آن میباشد هنوز هم مشغول تکمیل نمودن آن بوده و گفته شده که بعد از دو سال بیازار جهت فروش عرضه میگردد .

تلسکوپ عظیم :

این تلسکوپ که عدسه آن درست يك متر قطر دارد شاهکار صنایع آلمان بحساب میرود طرح مذکور توسط دستگاه زایتس صورت گرفته ودقت در اندازه گیری او تا صد هزارم حصه يك ملی متر مراعات گردیده است قسمت های متحرک آن بروی يك فکلم ده ملی متری در بین دونیمگوه فلزی گلوله مانند پائین و بالا و همچنین براست و چپ رفته میتواند این تلسکوپ اکنون در خدمت مطالعات کیهانی در دسترس علما در يك رصد خانه قرار دارد .

آله اندازه گیری ارتفاعات :

باین آله ارتفاعات را از قبیل بلندی کوهها بدون اینکه نیازی بصعود باشیم معلوم نموده میتوانیم آله مذکور توسط کمپنی ز ریسن ایگون آلمان ساخته شده است . و درنمایگاه صنعتی نور به معرض نمایش قرار داده شد و ضمناً مورد استقبال زیاد قرار گرفت آله کوچک و ساده بوده بسهولت قابل ترانسپورت بوده و کار آن نهایت دقیق میباشد .

موی خشک کن :

خشک کردن موی خانم ها بعد از شستن ضروری است چونکه در غیر آن وقت کافی در اختیار ندارند تا منتظر خشک شدن موهای خود بنشینند و نیز خشک شدن عادی موها را مجمده می سازد که برای خانم ها چلوئه خوب ندارد بنابراین يك آله مخصوص برای خشک کردن موی آنها به بازار عرضه گردیده و این آله علاوه از اینکه هوا را ۷۰ درجه گرم می‌کند بشدت به پیشرو بحرکت می اندازد آله مذکور سبک و کوچک بوده بطوریکه خانم ها آنرا در بین دستکول خود حمل نموده میتوانند ۱۳ سانتی متر طولیل ۹٫۵۹ سانتی متر عریض میباشد قطر آن پنج سانتی متر و فقط ۳۴۰ گرم وزن دارد قدرت آن ۳۵۰ وات بوده که به آن هفت لیتر هوا را در هر ثانیه گرم و بحرکت می‌اندازد .

موتور سایکل های بیخطر برای اطفال :

اخیرا يك نوع جدید موتور سایکل های بیخطر مخصوص اطفال اختراع گردیده است که سرعت نهایی آن ۱۶ کیلومتر فی ساعت

تيپ ريکاردر کوچک بغلي :

کمپني سينمايي مترو گولدن ماير اخير ا يکتونو دستگا ه ساده . کوچک و کم قيمت تيپ ريکاردر را ايجاد کردند وزن مجموعي دستگا ه مذکور تقريبا دو نيم پوند ميباشد . نوار دو راهي آن که آواز ها و آهنگ هاي موسيقي را ثبت مينمايد بدخل يك محفظه که بزرگي آن باندازه يك قطي سگرت ميباشد . جابجا ميشود . قطي نوار آهنگ بمجريکه داخل تيپ ريکاردر گردد ، سرود موسيقي بالا ميشود . بلندي و پستي آواز توسط دکمه مخصوص آن قابل کنترول ميشود . اين دستگا ه توسط نيروي برقي بالتي هاي چراغ دستي کار ميکند . تيپ ريکاردر کوچک بغلي شکل سفري داشته و مانند راديوي جيبی در هر جا و هر محل قابل انتقال و استفاده ميباشد . پسران جوان و پيغله هاي مستانه آهنگ هاي پسندیده خويش را در نوار هاي مخصوص ثبت کرده در هر جا ميتوانند صفحه رقص و پا يکوبي را بر پا نمايند . باشور خوردن دست و پای و جنبانده نها ، خللي در آهنگ سرائي تيپ ريکاردر مزبور وارد نميگردد .

آله شمار گريوات خون :

اين آله عبارات از دستگا ه کاملا اتومات و مفلق (سان بورن مودل ۷۵) ميباشد و برای شمردن گريوات حمرا و بيضاي خون ساخته شده است سابق برين اسيستنان هاي شفاخانه قطره خون مريض را بعد از اخذ دريك پيب مخصوص با حجم معين با مواد کيمياوي مخلوط نموده بعداً روی صفحه شيشه ني با مربعات کوچک هموار می نمودند آنوقت آنرا زيبر مکروسکوپ گذاشته با حوصله عجيب يك، يك گريوات را حساب می کردند و چون درچنين اصول بسهولت ميتوان اشتباه کرد مجبورا سه فورمول مخصوصي تعداد گريوات حمرا و بيضا را بدست مياورند ولي اين آله هم زحمت وهم ضياع وقت را ازبين برده خون مريض را داخل آن کرده دسته طرف راست را حرکت ميدهند علي الفور تعداد گريوات را بدست ميدهد تمام اين عمليه بيش از شش ثانيه دوام نميکند در يك ساعت هر قدر لوحه وخون مدنظر باشد بدون شستن يا پاک کردن خون قبلي امکان پذير ميباشد . بزودي شايد قيمت آنهم تنقيص يابد زيرا امروز در حدود ۹۴۰۰ مارک (معادل يك صد و ۸۸ هزار افغاني) قيمت دارد .

مودرن گردیده عبارت از تپيه کننده اتومات قهوه است و هر پياله قهوه را یکی پي ديگر دم کرده مي رود باينصورت هر قدر مجلس مدعوين يا اهل خانه طول بکشند فرقي ندارد چونکه قهوه سرد نمی شود و هر آن يك پياله قهوه داغ و مطبوع در دسترس ميباشد . علاوه قهوه را فلتر نموده وبدون اينکه عطر مطبوع قهوه را زایل بسازد از نفوذ ماده تلخ آن که برای معده و اعصاب مضر است جلو گيري می کند . با تبديل نمودن فلتر آن ميتوان چای نيز با آن تپيه کرد . سيک و قابل انتقال است و در دفاتر نيز ميتوان از آن کار گرفت ظرفيت کار آن ۴۸ ساعت متداوم بوده بطوريکه بعد از هر ده دقيقه دو تا شش پياله قهوه يا چای دم ميکند .

گنا بهاي ذره بيني :

کمپني (نيشنل کيش راجستر) اخيرا موفق باختراع يکتونو سيستم جديد عکاسي گردیده اند که در امور حفظيه اوراق از نگاه تصرف در وقت ومحل گنجايش خيلي مفيد ثابت خواهد گردید سيستم تخنيکی مزبور طور مختصر موسوم به (بيسي) ميباشد . با استفاده از اين سيستم ميتوان تمام آثار شکسپير را طی چند صفحه کوچک (که دارای نوشته ذره بيني ميباشد) در جيب پتلون خويش جا داد . همچنان ممکن است يك دوره مکمل دائره المعارف سي جلده را در يکدوسيه بکس مانند چهار انچه بشکل مايکروسکوپي گنجايش داد . مقامات فني کمپني نيشنل کيش راجستر مزيدا ادعا مينمايند که بائر تجارب بتعداد ۳۲۰۰ قطعه اسناد را با تصاوير نهايت کوچک در بالای يك قطعه کارد مخصوص شفاف که ابعاد آن ۴ در ۶- انچ ميباشد تعبيه نموده و گنجايده اند . تصاوير کوچک اسناد ، حسب خواهش دو باره بزرگ گردانیده شده و خوانا ميگردد . عمليه بزرگ ساختن اسناد مذکور بکمک يك عدسه در طرف پنج ثانيه ميسر ميگردد عدسه موصوف فعلا بکرايه ماهانه ده دالر بدسترس استفاده چنان قرار داده ميشود قيمت في کارد شفاف که برای ثبت اسناد ذره بيني ميباشد تخمين يك دالر تعيين گردیده است کارد ها و قطعات شفاف مذکور قابل اصلاح ، پاک کردن و دوباره ثبت کردن ميباشد کمپني هاي موتر فورد . بوينگ و نيشنل ايرلاینز موارد استعمال اين سيستم جديد را تصديق کرده اند .

اتوکاری دائمی :

اینچنین طیارات بشکل عمومی است .
 فقط در هنگام فرود آمدن و پرواز به شکل
 افقی در دو جناح طیاره کشیده میشوند ولی
 (هیک فانس) (بی) در این دو موقع «پرواز و
 فرود آمدن» به شکل عمودی ایستاده میشود
 اما در هنگام پرواز کامل شکل افقی را بخود
 اختیار میکنند .

این طیاره نه تنها از نگاه فورم جالب و قابل
 توجه است بلکه از نظر سرعت و آسایش
 مسافران نیز حایز اهمیت فراوان میباشد و
 با عملی شدن این مودل ، طیارات مسافربری
 وارد مرحله نوینی خواهد شد .

هسته دنیای قدیم :

انستیتوت تجسسات فضایی و اقمار مصنوعی
 بوخوم ، اخیرا عکسهایی را که توسط «ینمبوس
 دوم» قمر مصنوعی هوا شناسی امریکا برداشته
 شده است مورد تحلیل قرار داده و هسته
 دنیای قدیم را بدست آورده اند ، این عکسها
 در دو گردش قمر مصنوعی ینمبوس دوم
 برداشته شده و ذریعه انستیتوت مذکور
 ترکیب و کاپی گردیده است .

(هسته دنیای قدیم شامل ممالک ذیل است :
 ایتالیا ، یونان ، آسیای صغیر ، مصر ، و
 جزیره نمای سینا و عربستان .

مواد صیقلی جدید :

اخیرا یکنوع زنگ پاك مخصوص حصص
 روشن و صیقلی بادی موتر و سائس ماشین
 آلات اختراع گردیده است بعضی حصص پیش
 روی و عقبی موتر ها بمنظور تزئین و محافظه
 از یکنوع پارچه های فلزی سفید صیقلی و
 مصفی ساخته شده اند این پارچه های سفید
 و روشن در اثر گرد و خاک ، رطوبت ، چرب شدن
 و سیاه شدن ، چرك و بد نمود معلوم
 میگردد . جهت رفع این ناپاکیها حالا از یک مواد
 جدیدی که موسوم به (پنترول) میباشد کار گرفته
 میشود . یکمقدار ماده پنترول نخست بحصص
 فولادین و صیقلی ماشین آلات و یا موتر مالیده
 میشود . پانزده دقیقه انتظار کشیده میشود
 که مواد مزبور در سطح فلز نفوذ بکند . سپس
 بالته مالیده و پتره های ناپاك را پاک میکنیم .
 اگر سطح پارچه های فولادین داغ و لکه داشته
 باشد مواد پنترول داغ و لکه آنرا با پرده خفیفی
 می پوشانند .

(سگ ماهی)

سگ ماهی فورم جدید و مطلوب طیارات
 مسافربری میباشد که از طرف پروفسر
 هرتلس ، پیشنهاد شده پرواز و فرود آمدن

حفظ فولاد از زنگ زدن :

دانشمندان انگلستان به منظور جلو گیری
 از زنگ زدن فولاد رنگ روغنی مخصوصی
 اختراع کرده اند که دست کم پنجاه سال دوام
 دارد .

این رنگ را همانطور که رنگ پالشبابت
 را رنگ میکنند بروی اجسام فولادی میمالند
 و در نتیجه اجسام مذکور تا مدت پنجاه سال
 از زنگ زدن محافظت می شود .

رنگ موصوف در حال حاضر مورد استفاده
 بسیاری از موسسات صنعتی که با فولاد سروکار
 دارند واقع شده و مخصوصا برای حفظ بدنه
 فولادی کشتی ها از زنگ زدن و پوسیدن و
 همچنان برای نگهداری مجسمه ها و آثار هنری
 که در معرض باران و برف قرار دارند بکار
 برده میشود .

قراریکه سرویس مخصوص اطلاعات علمی
 خیر رسانی فرانسه خبر داده است مقامات
 شهر پاریس تصمیم گرفته اند برج ایفل را
 بوسیله رنگ مذکور رنگ کنند و از زحمت
 رنگمائی هر ساله آن خود را یکباره آسوده
 نمایند .

ساینس و هنر :-

راجع باینکه بشر نخست بکشف هنرنقاشی و یا بکشف موسیقی نایل گردیده است ، در بین دانشمندان اختلاف نظر موجود میباشدولی یک چیز مسلم است که ساینس و تخنیک وبالخاصه در عصر حاضر بخدمت هر دو (هنر نقاشی و موسیقی) قیام کرده است .

امروز در ساختمان آلات تخنیکی کوشش میکنند که از آنها آواز های آهنگدار ونوازش کنند برون بیاید از نگاه نقش ونگار نیز کوشش میشود که ماشین آلات وبالخاصه آلات موسیقی ، دارای ترسیمات و ساختمان های هنری باشد .

صنعت تخنیک جدید و الکترونیک در امور اجتماعی، صنعتی و در ساحه های مختلف ساینس مورد استفاده و استعمال قرار گرفته است، توجه دانشمندان درین اواخر باین امر معطوف گردیده است که از دانستنیهای الکترونیک در ساحه موسیقی و هنر نقاشی نیز استفاده مزید بعمل بیاورند .

ارزاترین ماشین آموزش :-

یا محبوبترین وسیله فرا گرفتن دروس :- ساده ترین ودر عین زمان ارزان ترین ماشین آموزش که فقط بقیمت تقریبا ٦٠٠ افغانی به دسترس شاگردان قرار گرفت ، ماشینی میباشد که توسط یک محصل جوان انگلیس (٢٤ ساله) باسم جرال دستلیت اختراع شده است . این جوان محصل اسم خود را به اختراع خویش گذاشته و نام (ستیلیتورن) را داده است . این ماشین که بسیستم الکترونی کار میکند قادر است تا تدریسات وضع شده را ، مطابق متن عملی کند ستیلیتورن فقط از یک لوحه ارتباط دو گروپ کوچک برق و یک مرتبط ساده متشکل است طرز کار آن چنین است .

شاگرد لوحه ارتباط را تحت صفحه ای از کتاب درستی خویش میگذارد که بخواهد سوالات آنرا حل کند و بنا بران با مرتبط ساده که شکل قلم خود کار را دارد بر یکی از جوابهاییکه در صفحه سوال موجود میباشد فشار وارد میکند و هر گاه گروپ سبز روشن شد شاگرد توانسته است سوال را حل کند و در عین زمان همین اشاره سبز کافی است تا پیش

برود و سایر سوالات را حل نماید اما در صورتیکه جواب درست نباشد گروپ سرخ روشن میشود و شاگرد مجبور است درانتخاب جواب خود تجدید نظر کند وهم اجازه ندارد پیش برود .

متخصصین مر بو ط تعلیم و تدریس به این اطفال در لندن با وجود اینکه راجع به این اختراع جدید خوشبین هستند ، اندیشه دارند که شاگردان تنبل در صورت استفاده از این ماشین آموزش مبدا به رویا های عجیب و غریب پردازند و یا به بهانه یافتن جواب درست مدت زیادی از کلکین به بیرون نگاه کنند .

بهر حال فعلا این ستیلیتورن یگانه ماشین آموزش قابل استفاده برای عموم شاگردانست زیرا هم ارزان میباشد و هم پیچیدگی تخنیکی ندارد .

ذره بین جدید الکترونیکی :-

درین اواخر دانشمندان برلین موفق بساختن قویترین ذره بین الکترونیکی جهان گردیده اند ایجاد این ذره بین های جدید و بسیار فوی در ساحه علوم وطبخیلی قیمتدار تلقی میگردد . یک متتبع بین المللی که موسوم به پروفیسور (ارنست روسکا) میباشد بعد از مساعی چند ساله بطرح و ساختمان ذره بین های واقعا ذره بین موفق شده است . پروفیسور (روسکا) از اهل برلین غربی بوده و یکی از منسوبین موسسه (ماکس پلانک) محسوب میگردد . مراحل آزمایشی و تجربوی ذره بین های الکترونیک دو سال را در بر خواهد گرفت طی این مدت جهات مختلف اتومها را بچشم آله تخنیکی مشاهده خواهند کرد .

قویترین مایکروسکوپهای الکترونیکی موجوده جهان که در بازار موجود است ایشیا را میتواند صرف ٢٠٠٠٠٠ مرتبه بزرگتر بسازد یعنی آن آلات ذره بین صرف قدرت تمیز یک ملیونم یک ملی متر را دارا میباشد این قدرت برای مشاهده اتومها ، مالیکولها و ذرات بنیهای کوچک کفایت نمیکند و ما نمیتوانیم اتومها را توسط آن بچشم سر مشاهده نماییم مایکروسکوپهای الکترونیک جدید قدرت دید و تشخیص دو ملیونم حصه یک ملی متر را دارا میباشد محتویات ریزه و کوچک مرده و زنده توسط آن دیده شده و تشخیص داده شده میتواند حتی مشاهده ترکیب و یکجاشدن اتومها نیز توسط آن امکان پذیر است .

پروفیسور روسکا مایکروسکوپهای الکترونیک موجه را به کمک داکتر ماکس نول در سال ١٩٣١ ایجاد کرده و ساخته بود ده سال قبل پروفیسور روسکا بفکر ایجاد ذره بین های

کرسی عرابه‌دار در خدمت لنگ‌ها :

ورکشاپ او اتوپیدی پوهنتون مونستر اخیراً يك نوع جدید کرسی عرابه‌دار را ، اکمال و تجهیز کرد که لنگ‌ها می‌تواند بکمک آن از زینه‌های چندین پته‌ای ، به آسانی و در کمال اطمینان بالا و پائین شوند .

درین کرسی بر علاوه دوعرابه بزرگ چندین عرابه کوچک نیز تعبیه و کار گذاری شده است که می‌توانند در پته‌های مختلف انحناهای متفاوت را ایجاد نموده و سر نشین خود را بدون تکلیف و عاری از خطر سقوط فقط با اشاره برخی تکه‌ها در زینه‌های طولانی بالا و پائین ببرند .

ازین کرسی عنقریب روغتون‌های بزرگ جهان استفاده خواهد نمود .

معلومات علمی

که در این دسته مصرف می‌گردند وهم چنین در آینده حیات هزاران نفر دیگر ذریعه آنها نجات داده میشود.

این رشته مخصوص به همکاری نزدیک فیزیک دانان، کیمیا دانان و انجینیران ضرورت دارد این همکاری که به اساس تنبغات اساسی جدید در جراحی بوجود آمده يك رشته جدیدی را بنام بیوانجینیرنگ تشکیل داده است یکی از پیش آهنگان این رشته آقای سیلاس برادی مدیر مرکز دو کرتنگ مدلیند واقع ایالت مشیگن میباشد که مرکز مذکور جهت معاونت در امور تحقیقات طبی بوجود آمده است. نامبرده اشاره مینماید که داکترها در تخنیک طبی خود را عقب گذارده وقادر نیستند نقاط انجینیری ومیخانیکی کارهای خود را بدون کمک دیگر متخصصین انجام دهند مرکز دوکر ننگ علاقه مفراطی در امورتقاضای طبی برای مواد سلیکون دارد. این مواد در مایعات روغنی وجامدات رابری موجودیت داشته میتوانند یکی از صفات برجسته مواد سلیکون این است که انساج جسم اعضا و مایعات از آن متأثر نمیگردند.

بصورت عموم هر ماده خارجی که به جسم داخل شود يك عکس العمل تولید مینماید ولی ماده سلیکون در جمله استثنا آن قرار دارد. مواد سلیکون همچنان بعضی خواص دیگر را نیز دارا میباشد که به این مناسبت استفاده از آن در امور طبی مفید شناخته شده است. این مواد با دوام بوده و رابر سلیکون بدون اینکه انساج راپاره نماید. مطابق به حرکات جسم انحنا می پذیرد و به این ترتیب

بی نهایت قوی افتید . مشکلات و اشتباهات البته زیاد پیش میگردید .

اشتباهات بمرور زمان رفع و مشکلات آسان گردید . مصارف مجموعی ایجاد ذره بین های الکترونیکی جدید بالغ به ۵۰۰۰۰۰ مارک (معادل ۱۲۵۰۰۰ دالر میگردد .

آله جدید ذره بین های اتومیک و الکترونیک در امور مطالعه کیمیای پروتین ها ، بیالوژی ما لیکول ها ، و طبابت با لعا صه در تشخیص چگونگی امراض ، کمک های شایانی خواهد نمود علما و موسسات علمی جهان با استماع خیر ایجاد ذره بین های الکترونیکی قویتر و جدید اظهار بهجت و علاقمندی نموده اند همین حالا جهت خرید آله مذکور تقاضا نامه ها و فرمایش ببرلین غربی مواصلت کرده است.

ماده سلیکون در ساینس طبی.

بدست آوردن موادی که مطابق به مقتضیات وجود بوده و به آن زندگی کرده بتواند يك مسئله بزرگی برای جراحانی است که مواد پلاستیکی را جانشین اعضا بدن انسان مینمایند. (برای حل این مسئله موادی که از عناصر سلیکون ساخته شده با يك رشته جدید زنجیری طبی بوجود آمده).

فریدریک ستانلی کینگ کیمیادان مشهور انگلیسی در سال ۱۹۳۷ خاطر نشان نموده است که عناصری مانند سلیکون، گاز بن هایدروجن و اکسیجن کمتر مورد استفاده قرار میگیرند وی مخصوصاً در باره سلیکون که مواد جدیدی میباشد و از مخلوط عناصر فوق تشکیل و ذریعه انسانها ساخته شده است وخودش بیش از هر دانشمند هم راجع به آن معلومات داشت تماس میگرفت. ولی اظهارات داکتر کی پنگ تا اندازه زیاد هم غلط نبوده است هرگاه نامبرده امروز در قید حیات میبود بطور اغلب او لین کسی بوده که میتوانست تا اقرار نماید که تجسس تقریباً سه ساله در باره مغز سلیکون اطفال در حقیقت به وی غلط ثابت گردیده است. مواد سلیکون اکنون بصورت ومقدار تن تولید میگردند و استعمال شان از مواد پلاستیکی واجزای راکت الی رابر قسم اول وسعت می یابد و به این ترتیب از نقطه نظر مقدار بزرگترین موارد استعمال را تشکیل میدهند در دسته دوم مقدار خیلی از این ماده مورد استفاده قرار میگیرد و لی این استعمال امروز اهمیت حیاتی دارد زیرا حیات هزاران نفر مربوط به تولیدات مخصوص است

چپل در جه فارنهیت میباشده، مخترع آله مذکور یکی از کار مندان کمپنی (تکستان) ایالت منوستوای امریکا میباشده. قیمت فی واحد آن سه سوهونیم دالر تعیین گردیده است.

زندگانی گورموش:-

شباغلی جان گاردنر وزیر امور معارف، صحت و رفاه عامه امریکا چنین اعلام داشته است:-
(هوای آزاد داخل شهرها دستخوش آلودگی و کثافت است ما دو راه در پیش داریم.) یکی اینستکه، با مطالعات علمی و صرف مساعی لازمه چاره دفع دود و آلودگی هوا را بنماییم و یا اینکه مجبوریم به تعداد زیاد مردم آسمور خویش را با ماسکهای ضد گاز مجهز گرانیم، اگر این هم عملی نباشد، عده زیاد مردم باید مانند کور موشها در تحت زمین خزیده، یکحصه ایام سال را در آنجا بسر برند.

شباغلی گاردنر ابلاغیه فوق الذکر را در سومین کنفرانس مجادله علیه ناپاکی و ملوث بودن هوا در محضر سه هزار نفر انجیران صنایع و کار مندان دولت ایراد کرده توجه آنها را با ارائه بعضی حقایق بیش از پیش جلب نمود، شباغلی گاردنر ضمن بیانیه اش چنین توصیه نمود که تمام وسایلی علمی و تخنیکی و وسایط سیاسی خویش را باید در راه صحت و سلامتی بنی نوع بشر بکار انداخت.

زیرا مطالعات نشان میدهد که سالانه به مقدار ۶۶ ملیون تن کاربن و هوناکاساید، ۱۲ ملیون تن هایدرو کاربنها و چند ملیون تن سایر مواد مضره و کشیف صرف توسط گاز عراده جات با هوای صاف مخلوط میگردد. موسسات صنعتی و فابریکه های برق حرارتی نیز تقریبا بمقدار ۲۱ ملیون تن گازهای ملوث و زهردار را هر سال در هوای آزاد مخلوط میسازند. این مقدار آلودگی هوا را کفایت میکند که به ششهای انسانها تا ثیر سوعوارد و اوضاع قلب و بدن را خراب بسازد. هر گاه گازهای مضره و کاربن دار، با هوای مرطوب یکجا گردد سنگ های سبید و مرمر دیوارهای تعمیرات را نیز تیره و چرک میگرداند.

متاسفانه پیشرفت های شایانی در زمینه کنترل آلودگی هوا هنوز از طرف مقامات دولتی، صنعتی و محلی میان نیامده است.

از جمله ۷۳۰۰ شهر و قصبه که با پرابلم خرابی هوای گاز آلود منطقه مواجه اند صرف تعداد ۱۳۰ آنها بعضی تدابیر علمی را در زمینه کنترل و تقلیل مضارها اتخاذ داشته اند

سلیکون منجیث یک جاده بازی در مجادله انسان با طبیعت و همچنین چلنج او برای جانشین نمودن اعضاء مختلف بدن ذریعه آلات مصنوعی ساخت خودش محسوب شد میتواند.

ماه قابل رهایش است.

مجله ساینس دایجست که از مجله های بنام و معروف علمی امریکا است در آخرین شماره خود عکسی را از قسمت های سایه ماه که بوسیله لونا اخذ شده چاپ نموده و چنین می نویسد:

علمای امریکایی با تماشای این عکس اطلاعات دقیقی که از کره ماه کسب کرده اند بدین عقیده استند که برخلاف آنچه تا کنون تصور می شد ماه یک کره سرد مرده و فاقد زندگی نمی باشد بلکه برعکس قسمت های از آن مانند زمین دینامیک و قابل رهایش است این علما معتقد هستند که صرف یک قسمت از چقری ها و گودال های ماه بوسیله بباردمان اسحار سماوی بوجود آمده و سنایر چقری های آن توسط آتش فشان های بزرگ تولید گردیده است بطوریکه بعضی از این گودال ها یکصد هزار سال عمر دارند.

با این نظریه اکنون این امر مسلم گردیده که انسانها قادر خواهند شد در کره ماه جهان دیگری برای خود بوجود آورند.

در ایام زمستان مو تر رانان برای اینکه مو تر شانرا بیخ نزنند بعوض آب از مایع انتی فریز گار می گیرند.

انتی فریز (یا مایع ضد یخندان) یک مرکب کیمیاویست که خواص کیمیاوی انتی فریز نیز بهرور زمان تغییر میکند بناء برای اینکه از خواص و قوه مقاومت مایع انتی فریز داخل مو تر خویش آگاه باشیم از یکنوع آله جدید اندازه گیری استفاده بعمل میاید.

این آله (انتی فریز سنچ) نام دارد و در جیب بالا پوش و یا طول بکس مو تر گذاشته شده میتواند، آله مزبور دارای یک دسته و پنج عدد توپکهای سبک میباشد، شما این توپکها را بداخل ریدیتز (آبدان) مو تر میکنید، اگر چهار توپ آن در مایع انتی فریز غرق شد و یکی آن در بالای مایع شنا میکرد، شما فهمیده میتوانید که مایع داخل ماشین مو تر شما الی مثبت یک در جه فارنهیت مقاومت دارد.

اگر هر پنج توپ آله انتی فریز سنچ بحال شنا واقع گردند گویا مایع ضد یخندان داخل مو تر شما بکلی اطمینان بخش بوده و قوه مقاومت آن در مقابل سردی و انجماد الی منفی

سه قطاره یا سه ردیفه استوار شده میباید که لب آن بیک جانب هر یکی از عراده های کش، قات میشود یک استیشن کنترل که دومیل دور میباشد روشنی افکن ها رامشتمل میسازد، واساساتی را برای دستگاه ما شین راهنمایی تدارک میکند که شعاع را بطور ثابت متوجه برکت در حال رفتار سریع رو به بالا نگه میدارد.

یک چراغ مخصوص ۶۰۰۰ وات که عبارت از چراغ دارای کمان های کوچک از ماده زیتون (گاز سنگین بیرنگ و غیر فعال که فور مول کیمیای آن ایکس، ای میباشد) برای ایسن دستگاه طرح شده است.

این چراغها عیناً مانند کمان لحیم گیر ی تولید روشنی میکنند با این قدر فرق که این کمان ها در یک لفافه گوار تز ملو از گاز غیر فعال زیتون گذاشته شده میباشد هرچراغ برابر هشتاد ملیون شمع شعاع مستقیم رابه سوی راکت متوجه میسازد، روشنی که ازین آله بطور مجموعی حاصل میشود، بیشتر از نور سی و شش هزار چراغ تنویر سفید تاب صد وات مطابق به معیار معمول میباشد.

این چراغ ها را (کوتاه کمانی) به سببی میگویند که در الکترو از فلتری مو سو م به تنگستن که کمانی روشنی بخش از بین آنها میگذرد به اندازه گیری کمتر از یک اینچ از یکدیگر جدا میباشد.

این چراغ های گروهی دارای یک دیوار سنگین گوارتر بوده نوری که میدهند در تشعشع و رنگ نزدیک به آفتاب میباشد.

وقتیکه چراغ ها روشن شود فشار برلفافه گوار تز زیاد میشود.

واین ازدیاد تقریباً بیست برابر فشار معمولی هوای زمین میباشد ازین چراغها بنابر تشعشع آنها میتوان در تجهیزات دیگری مانند روشنی انداز ها و پروژکتور ها استفاده نمود.

شرکت برق وستنگ هاوس در کار خانه بالتیمور میدی لیند که مربوط به آن میباشد این سیستم را تحت اکمال گرفته است و در نظر دارد یک سیستم آزمایش ها را طرح کند که با دو عراده تریلر هریک دا رای ۳۶ روشنی انداز ویک واحد سیار مجهز باشند قرار است این سیستم جدید در کیپ کنیدی (فلوریدا) مورد آزمایش قرار گیرد .

دنیا برای بدست آوردن طلا تلاش دارد.
در دنیای موجوده ۶۷۳۰۰۰ تن طلا موجود است. قراریکه علم احصائیه ثابت ساخته

حکومات محلی و فدرال باید موسسات راز از طریق تخفیف مالیات معاونت و همکاری نمایند تا آنها بامور تنبع و تفحص بیشتر پرداخته و راه های دفع خطر و رفع ضرر را دریابند.

بناغلی (موریس نیبر گر) که یکی از دانشمندان پوهنتون کلفورنیا میباشد را جح باضرار و خطر ناپاک گردیدن هوا چنین اظهار داشته است : (هوای روی زمین بدورا دور زمین گردش مینماید. اگر مقدار آلودگی بیش از اندازه گردد، هوا خود بخود نخواهد توانست کثافتاتش را دفع کند، اگر تمرکز آلودگی هوا بیش از حد قابل تحمل انسانها ترنید گردد در آنصورت ممکن است تمام انسانهای روی زمین از سبب قلت هوای پاک به هلاکت برسند .

کیفیت تازه سایش و فنون :-

آیا میدانید که سیستم جدید تنویر، عکاسی های فنی و علمی را در تاریکهای شعب نیز ممکن میسازد؟

هم اکنون دانشمندان اضلاع متحده امریکا مشغول اكمال یک سیستم جدید تنویر هستند که با استفاده ازین سیستم میتوان، در تاریکهای مظلم نیز عکسبرداری های دقیق نمود.

مخصوصاً باین سیستم امید میرود که تاخیراتی که در پرتاب کردن راکت هادرسورت کفایت نکردن روشنی طبیعی برای گرفتن عکس رخ میداد، دیگر پیش نیاید، گرفتن تصویر راکت در حال بلند رفتن آن بذات خود یک قسمت مهم تدقیقات است.

تطبیق آن سیستم راکت ها را در بین چنان روشنی بدون سایه میگیرد که مشابه بروشنی روز و شمع معادل به ۱۷۰۰۰ ملیون شمع میباشد این روشنی در خلال چند ثانیه بحرانی تمام قسمت های راکت را طور مساوی احاطه میکند تا آنکه راکت به ارتفاع ۱۰۰۰ فوت (۳۰۰ متر) برسد .

روشنی خود بخود عیناً بهمان اندازه که برای تلویزیون و عکس های متحرک فلمی با سرعت درجه اعلی از هر زاویه که مطلوب باشد تقسیم میشود.

ساختمان دستگاه این سیستم مرکب است از ۲۱۶ روشنی انداز با نقشه و طرح مخصوصی که بر ۱۶ عراده کش و تریلر استوار بوده و بگرداگرد پایگاه پرتاب به شکل دایره ترتیب میشود تریلر ها حرکت این دستگاه را به ساحه های پرتابگهای دیگر آسان میسازد. روشنی افکن ها بر روی پنتوس های شمعمان

گرام آن صرف ارزش تبادلوی ۴۷ بندل پنبه رادارد از یکطرف قلت و از جانب دیگر پایین آمدن ارزش طلا دول دنیا را سخت تکان داده و آنها را به تشویش انداخته است، زیرا به این صورت تجارت دنیا فلج شده و مناسبات تجارسی بین المللی قدم به قدم سست و ضعیف خواهد گردید.

آیا قیمت طلا که از ۱۹۳۴ به این طرف ثابت مانده تغییر داده شود؟ آیا قیمت رسمی طلا دو چند شود؟

(اگر قیمت طلا دو چند شود مردمان عادی زیاد تر به خرید آن تشویق شده و مقدار زیاد طلا را جذب خواهند کرد.) از این قبیل سوالات و نظریات از طرف علمای اقتصاد و تجارت پیشنهاد شده و میگردد شاید این پرابلم مهم را حل و دنیا را از این تشویش بزرگ رهایی بخشد.

سردردی.

سردردیها چگونه تداوی ودر مان میشود؟
سردردیها رقم، رقم است تداوی ودر مان هر نوع آن شکل علیحده یی دارد انواع بسیار مشهور و مزمن سر دردیها که ورم دماغ، فشار خون و نیمه سری را تشکیل میدهد، جهت تخفیف آلام ناشی از سر دردی از استعمال ادویه مسکن کار گرفته میشود ادویه معروف مسکنه، از اسپرین تا ویکرین میباشد، جهت رفع منشاء سر دردی بعضا ممکن است از عملیات جراحی نیز استفاده بعمل بیاید.

متخصصین طب سر دردیها را به ۱۲ گروه عمده تقسیم مینمایند خصوصیات، عوارض و شرح مختصر هر کدام قرار ذیل تقدیم و توضیح میگردد:

۱- سر دردیهای خفیف:

سردردی های خفیف وزود گذر ممکن است از اثر پر خوری زیاده نوشی ویا استعمال سنگرت بر شخص عارض گردد درینگونه موارد چون علت از بین رود تکلیف هم از بین میرود ادویه مسکن در زمینه کمک مینماید اگر منشاء سردردی، عارض و محدود باشد، تأثیر دوا سریع میباشد.

۲- مایگرین یا نیمه سری: عوارض و علت نیمه سری توسط اشخاص کمتر فهمیده شده میتواند بعضی اشخاص سر دردی مزمن خویش را که با استفراغ همراه باشد (نیمه سری) تلقی مینمایند در حالیکه حقیقت اینطور نیست عوارض اصلی (نیمه سری) را اینطور میتوان توضیح کرد:

نخست یکجشم انسان در مقابل نور و

پیداوار طلای امروزی دنیا ۱۴۷۶ مرتبه اضافه تر نسبت به پیداوار سال ۱۴۹۲ است. موقعیکه کریستوف کلمب امریکا را کشف کرد حجم طلای دنیا به ۴۶۰۰۰ تن بالغ میگردد. بنابر انکشاف تخنیکی مقدار استخراج طلا از معادن تقریباً مساوی به مقدار طلای است که از آغاز موجودیت بشر بدست آمده بود. مقدار طلاییکه سال گذشته معالک اروپایی از معادن مربوطه حاصل نموده اند بالغ به ۱۲۰۰۰ تن میشود که یکونیم تن آن از معدن سال سین واقع فرانسه حاصل شده است.

۱ ما با آن نهم علما بدین نتیجه رسیده اند که در آینده دنیا در معاملات پولی و داد و گرفت بین المللی به قلت طلا مواجه خواهد شد و هم عقیده دارند که در حجم طلا در ۱۹۸۰ باید چهارده فی صد نسبت به زمان حاضر افزودی بعمل آید اما با وجود آن هم قلت طلا محسوس خواهد بود زیرا در خلال همین مدت معاملات تجارسی و پولی دنیا به سی فیصد خواهد رسید که به این اساس دو چند ویا چیزی اضافه تر نسبت به افزایش فیصدی حجم طلا خواهد بود.

اساس این قلت و کمیابی طلا را از همه اولتر بکار بردن آن در موسسات صنعتی (خصوصاً صنایع ظریفه) دانسته اند زیرا در ظرف ده سال موسسات مذکور اندازه زیاد طلا را جمع آوری کرده است. خرید سامان طلایی به منظور حمایت اقتصادی آینده از طرف اشخاص عادی نیز یکی از اسباب قلت طلا در دنیا شناخته شده است در اثر معاملات احصائیوی ثابت کرده اند که چهل فیصد طلای دنیا که مساوی به ۲۷۰۰۰۰ تن شود به تصرف اشخاص عادی و موسسات صنعتی و شخصی میباشد، یک سوم حصه این مقدار را از فرانسه و یک حصه زیاد آنرا از جمهوریت امریکا بدست می آورند ناگفته نماند که ذخایر طلایی دولت امریکا روز بروز به قلت مواجه است چنانچه مقدار طلائیگه از ذخایر آن در سال ۱۹۴۹ حاصل شده ۲۴۵۰ میلیارد بوده اما در ۱۹۶۵ فقط ۱۳ میلیارد از ذخایر مذکور بدست آمد و بس این تفاوت قلت روز افزون طلا را بما واضح میسازد.

ارزش طلا در طرف سی سال به نصف رسیده جهت وضوح مطلب مثالی هم موجود است میگویند در ۱۹۳۷ با کیلو گرام طلا ۹۵ بندل پنبه مبادله می شد اما در ۱۹۶۶ یک کیلو

ارتباط و پیوستگی دارد.

اگر یکشخص بحالت شیخ و ترنگ خرا ر بگیرد، عضلات و اعصاب عصبی بدن مختل گردیده باعث بروز فشار و سردی میگردد عوارض درد اکثراً در حصص عقبی سر پدید می آید، بعداً در حصص پیشروی سر نیز انتشار می یابد چاره آن بمشوره طبیب باصرف بعضی ادویه، درست نگهداشتن وضع بدن، حمام آب گرم مساز حصص پشت و گردن صورت گرفته میتواند.

استراحت و سخنان تشویق آمیز بحال مریض مفید ثابت گردیده و حتی پول داشتن دربانک نیز بمریض کمک گزده میتواند .
هرگاه علت مرض از باعث تصلب شرایین و یا بد ساختمانی ستون فقرات باشد در آن صورت تدای و معاینات بخصوصی را ایجاب مینماید.

۵- سردردی ریزش دار:

درین مورد صبح زود و هنگامیکه انسان دراز کشیده باشد تأیردرد سر و ریزشهای بینی زیاد میباشد افراط در کشیدن سگرت ممکن است انسانرا بسر دردی ریزش دار مزمن مبتلا بسازد هرگاه بینی و دماغ بند گردد چک های مخصوص وجود دارد که در زمینه کمک میکند، اکثر سر دردیهای نوع ریزش دار با استعمال ادویه (اتنا لپیز تومیز) (سالیلترز) تدای میگردد.

۶- سردردی های ناشی از هیجانان و عصبانیت :

درین مورد شدت مرض نظر بهر شخص و درهر مورد فرق میکند ادویه دست داشته نیز طبق صوابدید بمریض داده میشود ممکن است سر دردی و اضطراب مریض را با چند سخن گوارا و نوازش دهنده رفع نمود. بعضاً ممکن است (شاک برقی) ضرورت پیدا کند و ایجاب گردد اشخاص عصبی که معمولاً بدر سردچار میگردد باید از نگاه عضوی نیز معاینه مکمل گردند اگر کدام عوارض ناگوار عضوی وجود داشت باید نخست بتدای آن کوشید.

اگر ادویه مسکنه بزودی بالای مریض تأثیر نیندازد، در آنصورت بهتر است مریض را بیک طبیب عقلی و عصبی رجعت بدهند تا مطالعات و معاینات مکمل بالای او اجرا گردد.

۷- سر دردیهای که باتب و سایر امراض همراه میباشد:

مرض ریزش و سر ماخوردگی درین زمینه نقش زیادی دارد اگر حرارت بدن مریض بین

روشنی دچار اختلال بینایی میگردد، سپس حالت دل بدی و استفراغ پیش می آید سردردی در يك حصه سر یعنی در گرد و نواح یکچشم تمرکز پیدا مینماید .

مریض مجبور میگردد به بستر برود. بعد از یکچشم خواب ممکن است حالت نیمه سری تسکین گردد و یا مریض دفعتاً بکلی از احساس درد رهایی یابد.

طبیبان معتقدند که در موقع بروز نیمه سری گویا یکی از کیسه های خون متسع میگردد به مقصد انقباض آن کیسه ها معمولاً دوی (ارگات) داده میشود بعد از صرف دوا، مریض معمولاً بحالت عادی بر میگردد، داروی (ارگات) که بعضاً با مواد (کافین) مخلوط مینمایند ترکیب آن بوسیله تزریق، استعمال و یا از طریق زیر زبان ماندن دوا بدن، بالای مریض تطبیق میگردد مواد ارگات با مرکبات دیگر نیز نظر بضرورت و ایجاب وقت بالای مریض تطبیق میشود.

در استعمال این مواد باید نظریه و مشوره طبیب معالج را پیروی نمود، زیرا افراط در صرف ادویه ممکن است کیسه های خون را بیش از اندازه منقبض بسازد و این امر البته مانع جریان عادی خون گردیده و بر مریض عوارض ناگوار جدید را پدید می آورد.

۳- سردردی نوع ضربت (گلتر):

این سردردی چون تايك اندازه شبیه نیمه سری میباشد، بناء بعضی دوکتران آنرا در زمره مایگترین محسوب میدارند علت اصلی آنرا هنوز طور ثقه نمیدانند، درین حالت سردردی های شدید و با ضربت بالئوبه در یکطرف سر مریض عارض میگردد سپس درد تخفیف یافته و از بین میرود، چند ساعت بعد باز حمله درد سر بالای مریض پیش میشود خصوصیت عمده این مرض آنستکه: نخست هر دان نسبت بزنان بیشتر د چار این سر دردی میگردد، دیگر اینکه یکطرف بینی و دماغ مریض خشک گردیده و مریض احساس خفقان مینماید از يك چشم مریض معمولاً اشک سرازیر میگردد علت سر دردی (گلستر) را بعضی متخصصین فن ناشی از تراوش بعضی مواد از غدوات و ماهیچه های بدن میدانند بعضی دوا ها نیز ایجاد گردیده است که موجب تسکین و تخفیف آلام مریض گردیده میتواند بهر صورت، خواب و استراحت به بهبود حالت مریض کمک می نماید.

۴- سردردی ناشی از انبساط و انقباض عضلات:

عضلات پشت کردن انسان با نخاع شوکی

۱۰۴ و ۱۰۵ درجه باشد، بهتر است مريض را بشفاخانه بستری نمود، اگر تب مريض باندازه ۹۹ درجه باشد طبيب معمولاً سفارش ميکند که مريض را در بستر نگهداشته مایعات زياد باو بنوشانند و بعد از هر چند ساعت برايش دو دانه قابليت اسپيرين بدهند.

با اشخاصيکه در مقابل اسپيرين عکس العمل نشان بدهند و آنها را بدلبدي دچار بسازد طبيب دواي (اسيتا منو فين) و مایعات مخصوص را جهت تسکين سر دردي تجویز مينمايد.

۸- سر دردي ناشي از زخم و اعصاب مغز: درينصورت بمشوره داکتر ممکن است عمليات جراحی ايجاب گردد.

۹- سر دردي ناشي از تسلط مگروپ ها: اين نوع سر دردي با استعمال ادويه ضد مگروپ از بين ميرود.

۱۰- سر دردي ناشي از فشار با لاي چشمان:-

بهترين تدبير آن بکار بردن عينک هاي چشم صحيح و مناسب ميباشد.

۱۱- سر دردي ناشي از مرض فشار خون:-

اين سر دردي در هر وقت روز ممکن است عارض گردد، ولي حملات شديد آن غالباً او قات بعد از برخاستن از خواب احساس ميگردد، زيادتي و شدت فشار خون با معيار زيادتي و شدت سر دردي تناسب مستقيم ندارد ادويه عادي و معموله در رفع سر دردي مزبور چندان موثر واقع نميگردد، اکثراً ايجاب ميگردد که عمليات جراحی بالاي کرده ها و بعضي غدد داخل بدن مريض بعمل بيآيد.

۱۲- سر دردي ناشي از چشم دردي، گوش دردي و دندان دردي که با اثر از بين بردن علت اصلي سر دردي نيز از بين ميرود.

۱۳- سر دردي ناشي از درد اعصاب و پي ها:

دوا و در مان آن بعد از مآيينات و تداوي تدريجي ميسر گرديده ميتواند.

اکسير حيات يا خون:-

اين مايع سرخ و سيال که در تمام عمر سراسر وجود را مي پيمايد جز اکسير زندگي چيز ديگر نيست. همه چيز را در خود احتوا ميکند در يك قطره خود آنچه عناصر درعالم هست وجود دارد. املاح، پروتين ها شکر ها شحم و ويتامين ها، معدنيات، آب، مواد مجادله کننده عليه جراثيم، امراض سرطان و ويروس ها، مواد خنثي کننده سموم، مواد هضم کننده حل کننده، ترکيب کننده، هورمون ها، انزيم ها،

خلاصه آنچه حيات به آن نيازمند است در خون وجود دارد. خون هر شخص مخصوص خود اوست خون امروز نظر به اهميت آن بانك هاي مودرن را تشكيل داده است بعضي از جراحی هاي خطير با وجود تكنيك عالي و جراحان لايق و اسباب و ادوات جديد بدون موجوديت خون ناممكن است نمیتوان حيات يك شخص را که شديداً مجروح گرديده و پيوسته خون ضايع ميکند بدون امداد يك بانك خون نجات داد.

درين بانكها خون بصورت کانسرو ذخيره ميشود اين خون از خون دهندگان بصورت پاک و معقم اخذ مي شود آنوقت بالای آن مآيينات و تجربه هاي لازمه عملي ميشود که آيا پاک و عاري از امراض است يانه، در صورتيکه پاک بودن و قابليت دو امداد ر آن تثبيت شد تحت شرايط طبيعي در يخچال ها حافظه ميشود و قتي ضرورت به آن افتادگروپ آن با گروپ خون گيرنده تطبيق ميشود بعد باو اعطا ميشود.

ضرورت بخون همه ساله تزايد اختيار ميکند لهدا در ممالک جهان علاوه از شفاخانه هاي جراحی با بانكهاي جداگانه و مراکز صليب احمر چنين مخازن براي خون دارند. ضرورت خون در امراض جراحی و داخله ثلث تمام خون هاي ذخيره شده و در واقعات ترا فيکي جرحه وي ۱۲ تا ۱۳ فيصد اين خون ها را مصرف ميکند. موسسات تحقيقاتي علمي بشماري در دنيا وجود دارد که وظيفه شان تحقيقات و کشف خصايص خون هاي مختلف ميباشد تا با اثر آن از هر نوع واقعات ناگوار ناشي از اعطاي غلط خون جلو گيري بعمل آيد.

در سال ۱۹۷۰ اولين انسان قدم بگر ماه ميگذارد:

در سال ۱۹۷۸ اولين سيفنه گيبان نورد زميني گرد اگر د گره مريخ حرکت خوا هد کرد.

در سال ۱۹۸۵ در ايوران از گرفتن اشترنگ آسوده خواهند شد زيرا موتر ها بطور اتوماتيك در جاده ها و سرکها حرکت ميکنند و يك چشم سحر آميز الکترونيکي سرعت و حرکت آنها را کنترل مينمايد.

اين پيش بيني را در حقيقت ماشيني که بنام ماشين پيشگويي ناميده شده در اختيار دانشمندان امريکايي گذاشته است اين دستگاه تو سط متخصصان موسسه علمي سانتا مونیکا ساخته شده و غير از آنچه ياد

شد اطلاع دیگری هم از وضع جهان در سال های آینده و پیشرفت های که بشر ممکن است بدان نایل آید بدسترس علاقه مندان گذاشته است.

آب و هوای روی زمین چگونه بوجود آمد :-
از ما می پرسند، هواییکه ما تنفس میکنیم از کجا پدید آمد آبیکه می نوشیم و ابزاریکه

می بینیم چگونه تشکیل شد بعضی علمای ستاره شناسی را عقیده بر این بوده است که قبل از تشکیل اجسام جامد و تشکیل کرات سماوی فضای کائنات را گازات متکاتف طور گرداگرد

حاطه کرده است ، مطالعات علمی نشان میدهد که گازات ابتدائی جهان ، قبل از سرد شدن متشکل از نود فیصد ذرات هایدروجن و ۹

فیصد گاز هلیوم بوده و متباقی يك فیصد آنرا سایر عناصر از قبیل نیون اکسیجن ، کاربن ، نایتروجن ، سلیکان ، میگنیزیم ، آهن و آلومینم و غیره تشکیل میداده است . بعد از تراکم مواد سرد شدن و عملیات آتشفشانی سیارات تشکیل شد .

کره جامد زمین غالبا از مخلوط های سنگی میگنیزیم آهن و آلومینم سلیکات تشکیل گردیده است گویا ذرات و مالکولهای عناصر

بعد از فشار ها و تعاملات کیمیای باهم چسب گردیده و مرکبات مختلفی را بیان آوردند.

آهن اضافی آهسته ، آهسته و بطور زمان از سطح خاکی زمین بداخل زمین نفوذ نموده و بالاخره يك هسته مذاب را در مرکز کره زمین تشکیل نمود .

در بین مواد جامد کره زمین بعضی گازات داخل شده بود یکحصه از گازات مزبور بعد از تعامل کیمیای جذب گردیده و مرکب تشکیل

دادند و بعضی گازات دیگر شکل و خاصیت سابقه خویش را حفظ کردند . اتوم های گاز هلیوم و نیون مخلوط و مرکب تشکیل ندادند ذرات هایدروجن دو ، دو باهم یکجا شده تشکیل

مالیکول ۲ اج را دادند و یا اینکه با دیگر عناصر از قبیل آکسیجن ، نایتروجن و کاربن یکجا گردیده ، ترکیب آب ۲۰ اج امونیا ۳ اج - ان را ساختند .

هنگامیکه مواد متشکله کره زمین ترا کم اختیار نمود مالیکول های هایدروجن ، ذرات هلیوم و نیون که خیلی سبک اند بنای گسیختن از مواد جامدرا گذاشته آزاد گردیدند ، بدین ترتیب آنچه در فضای زمین باقی ماند عبارت بود از بخار آب ، امونیا و میتین ، مقدار زیاد بخار آب دوباره سرد شده انقباض اختیار کرد و بالاخره تشکیل ابهار بیان آمد .

سائر سیارات نظام شمسی از قبیل مشتری ، زحل و مریخ نیز در موقع سرد شدن و آتشفشانی های دارای آب و هوائی بودند مانند کره زمین

ولی آب و هوای سیارات داخلی نظام شمسی

باطر نزدیکی با کره آفتاب طرف تحلیل و تجزیه

قرار گرفته بالاخره بعضی گازات مانند نایتروجن

کاربن دای اکساید و میتین در فضای سیارات

مذکور بمقدار کم و زیاد باقی ماند این حادثه

جغرافیای البته بدیونها سال اتفاق افتاده

است . اشعه ماوراء بنفش آفتاب اکسیجن

هوا و آب سیارات دیگر را با ترکیب عناصر

دیگر تغییر شکل داد . ولی نسبت تناسبیکه

در فاصله بین کره زمین و کره آفتاب موجود

بود آکسیجن و بخارات آب بسوخت نرفت .

اشعه ماوراء بنفش آفتاب با اثر تابیدن در بالای

ابهار و اشجار زمین ، باعث آزاد گردیدن

گازات آکسیجن ۲- او و ۳- او میگردد و

باین لحاظ مقدار آب و آکسیجن فضای زمین

از تاثیر سوء اشعه بنفش آفتاب محفوظ و

مصنوع ماند مزیدا با اثر تعامل فوتوسنتس ،

گاز کاربن دای اکساید جذب گردیده و در

عوض آکسیجن آزاد میشده است تقریبا پنجصد

ملیون سال قبل گاز نایتروجن نیز در محتویات

هوای زمین شامل گردیده که در نتیجه عناصر

همه هوا را آکسیجن و نایتروجن تشکیل نمود ،

از آنوقت باینطرف وضعیت و خاصیت هوای

زمین بدین سان باقی مانده است .

وېتامين ب ١٥:

ادامه داشته و روز بروز پاکشف اثرات چديد
آن باهميت آن در ساحة طب ومددا افزوده
ميشود. يکي از جمله تجارتيکه اخيرا بالای
اين وېتامين سر دست گرفته شده استفاده از
آن در مجادله عليه پيري است تا دیده شود
که با تاثيريکه بالای متابوليزم و چگونگي جدار
شوائين و روده دارد. درين قسمت به چنتايجي
واصل ميگردد.

پلاستنا چيست !

هر مادري تا حامله است دارای يك پلاستنا
است که با ولادت آنرا از دست ميدهد هنگام
ولادت پلاستنا تا ٤ سانتی متر ضخامت و ٥
سانتي متر قطر و در حدود يك پونده وزن دارد
پلاستنا در جدار رحم استناد داشته و عضوي
است که دارای ريشه ها و رگ های زياد
ميباشد و تغذي طفل را از وجود مادر تا مين
ميکند. مواد زايد، را از طفل اخذ مي کند و
مصونيت او را بوجود مي آورد. علاوه تا پلاستنا
يك غده افزايي نيز ميباشد که هورمون ها
و يك تعداد مواد محافظتي نيز افزايي مي کند
باينصورت از نظر صحتي دارای تاثيرات فوق العاده
ميباشد چنانچه های قديم اين کيفيت
را فهميده بودند و از پلاستنا استفاده های
صحتي مي کردند حالاکه سيانس موفق بشناختن
حقيقي پلاستنا گرديده کوشش بعمل آمده تا
از آن برای تدایي امراض استفاده نمايند.
بدواخلاصه های پلاستنا بالای حيوانات تجربه شد
معلوم گرديد که تکثرات حجرات نسج منظم و بلند
رفتن استقلاب عضويت توسط آن تحريك مي گردد.
نسج منظم اساس ارتجائيت بافت ها را تشکيل
ميدهد باين اساس امروز يك تعداد عوارض
با پلاستنا تدایي ميشود. جروح التيام نا پذير،
دوره انقطاع طمث در زنان و عوارض آن، بلند
رفتن فشار خون تشوش دوراني اطراف، عدم
احساس نهايات، دره عضلات و سوء شکل
آنها، انحطاط روحي از اثر گيرس، خستگي
های متداوم را باززيات پلاستنا با موفقيت
معالجه مي کنند همچنين خنک بردگي های قرحات
ساق فلج های عضلي به آن تدایي ميشود.
اکنون خلاصه های پلاستنا بصورت امپول های
زرتي و مرهم های مالشي در بازار تجارت موجود
است ولي مقدار موثر آن ها وابسته به
قابريکاتي است که آنهازا توليد مي کنند ازين رو
بنام آنچه بنام پلاستنا فروخته ميشود نبايد
اعتماد نمود. يك تعداد مواد آرايشي نظر
بتاثيريکه پلاستنا بالای جلد از رهگذر شفافيت

وېتامين ب ١٥ عبارت از مملح کلسيم اسيد پان
کاميك (کلسيم پانگامات) بوده که در سال
١٩٥١ توسط دانشمنده امریکائي کويس کشف
شده و چهار سال بعد بنام وېتامين ب ١٥
مسمي و ثبت نام گرديد. در سال ١٩٦٣ برای

اولين بار علمای شوروي شروع بمطالعات روي
اين ماده کردند و در نتيجه يك سلسله نواص
مهم حياتي در آن تثبيت گرديد، يك قسمت
ازين خواص قراز آتی ذکر مي گردد:

اثرات نيکوبالاي تصلب شرانين چنانچه بالای
مريضان مبتلا به امراض رگ و عروق خيلي
مفيد واقع گرديده است طبيعي گردانيدن تنفس
انساج عضو مريضی، اين خاصه توسط جراح
معروف پروفيسور ايسيت کشف گرديد باين

صورت عوارض نقصان اکسيژن بر طرف مي گردد
و تنفس حجروي و مبادله اکسيژن را تقويه
مي کند. بايد دانست که تنفس حجروي بعد از
سن ٤٠ ضعيف شده رفته بنا بران استعمال
وېتامين ب ١٥ بعد ازين سن ضروري تلقی
ميشود.

تاثير خصوصي بالای طبقه اپيتليوم، اين
طبقه که عموما بواسطه استعمال انتي بيوتيك
های قوي مانند ترا سکلين و امثال آن ضعيف
و متضرر ميشوند با وېتامين ب ١٥ دوباره
احيا مي گردند.

خنثي کننده بعضی سموم از تجارب حيواني
معلوم گرديده که وېتامين ب ١٥ خاصه ضد
سمي و خنثي کنند، بعضی سم ها را دارا
ميباشد با استفاده ازين خاصيت در روسيه
آنها بالای مريضان مبتلا به الكولرم مزمن تطبيق
کرده و نتايج درخشان گرفته اند.

وېتامين ب ١٥ بالای سلسله اعصاب خود
کار و اتونوم موثر بوده هيچانات و تشوش
اعصاب را رفع مي سازد. وېتامين ب ١٥ در

عوامل تحض و استقلاب مواد چرب رول بازی
کرده لهنذا در بعضی امراض جلدی و احتشای
قلب موثر واقع ميشود.

جريان مطالعات بالای وېتامين ب ١٥ هنوز

اخبار کوچک علمی

تامین دوران خون، فلسفت، و ارتجاعیت دارد و اجد خلاصه های پلاستنت می باشد.

اسپرین علت کم خونی :-

دکتر «ویلنجا» امریکایی بعد از مطالعه و تدقیق اوضاع عمومی (۱۵۰) نفر مریض مبتلا به میکرون که به خوردن اسپرین عادت داشتند باین نتیجه رسیده است که اسپرین باعث کم خونی میشود.

اسید استیل سالیسیلیک که ماده عامله اسپرین است بعد از اینکه در خون وارد شد با هموگلوبین آن ترکیب میشود و در نتیجه از قدرت انعقاد خون میکاهد و خونریزیهای که ظاهرا بدون علت بنظر میرسد عاید حال بیمار میگردد و البته از ارزش حیاتی خون درین حال کاسته میشود به تجربه ثابت شده است که مصرف زیاد اسپرین کریوات سرخ خون را کم میکند و مریض برای جبران آن باید به استراحت، ادویه مخصوص و تقویت غذایی متوسل گردد.

سلول زنده زیر میکروسکوپ :-

دکتورس اینا استویانو از دانشمندان اتحاد شوروی اخیرا یک میکروسکوپ الکترونیکی اختراع کرده است که ده بار از میکروسکوپهای الکترونیکی قبلی قویتر است و بوسیله آن دیدن حجرها (سلول) های زنده میسر شده است. دکتورس مذکور، دستگاه اختراعی خود را در مکتب سلطنتی جراحی لندن در معرض امتحان قرار داده است. تا بحال دانشمندان بداین مشکل روبرو بودند، که اشعه الکترونی این قبیل میکروسکوپها سلولها را میکشت ولی این خانم دانشمند در ساختن میکروسکوپ اختراعی خود توفیقی گرفته است که این عیب کاملا برطرف گردیده و اکنون به آسانی می توان سلول زنده را دید.

پروفیسر کوزی که از جمله دانشمندان سرطان شناس انگلستان است اظهار امید نموده که از اختراع دکتورس استویانو برای تحقیقات درباره سرطان استفاده های شایان بعمل می آید.

ماده جدید ساختمانی :-

عده ای از مهندسیین پولندی موفق شده اند از بعضی مواد زائد معادن که تا بحال معمولا بدور انداخته میشد، مواد ساختمانی جالب توجهی تهیه نمایند.

قراض مظلوم استحکام و خواص این ماده جدید شبیه کانکریت است و در عین حال قیمت آن بسیار کم میباشد و هنوز آفتد وقت

مبارزه با چاقی :-

مسأله جلوگیری از چاقی یکی از غامض ترین مسایل عصر ما بشمار میرود و از سالهاست که طبیبان نامی جهان در صدد یافتن راه و روش آسانی برای جلوگیری از چاق شدن میباشند ولی ظاهرا این مسأله را دانشمندان سکاتلندی توانسته اند حل کنند.

روش تازه دانشمندان موصوف بدینقرار است :

مبتلایان به چاقی را تحت رژیم (روزه مخصوصی قرار میدهند که مدت آن از ۱۰ روز تا چهارماه است غذای روزانه ای که تجویز شده، عبارتست از آب معدنی، چای یا شیر، قند، ویتامین بی، ویتامین سی و ویتامین دی، از جمله تعداد کثیری مبتلایان به چاقی که به این روش تحت تدای قرار گرفته اند به استثنای دو نفر که یکی از آنها اندکی فشار خونش پایین آمده و در دیگری مختصر اماسی دیده شده است دیگر هیچکس دچار عارضه ای نگردیده است در عین حال هیچکس از ایشان مجددا به چاقی مبتلا نشده است.

تجدید مغز سر :-

دانشمندان پوهنتون ایدنبرگ، تجارب محیر العقولی را بالای دماغ یک نوع ماهیان کوچک بعمل آورده اند ماهی کوچک نخست بیحس ساخته شد سپس کله آن که باندازه مسأله سر چوبک گوگرد میباشد توسط عملیات جراحی باز گردید، محتویات مغز ماهی تجدید و عوض گردید و بعد از عملیات مذکور کله ماهی توسط قشر های پلاستیکی بسته و پیوست ساخته شد، درین عملیه اصلا رشته های عصبی دماغ تجدید و اصلاح میگردد برای اینکه نتیجه عملیات فهمیده شده بتواند نور چراغ را بالای چشمان ماهی گردش میدهند عکس العمل چشمان و اعصاب دماغ ماهی توسط یک الکتروود ثبت میگردد.

تطبیق رشته ها و عناصر جدید عصبی با محتویات دماغ سابقه مرکب گردیده و به تولید تازه شروع میکند دانشمندان از دیر زمانی باینطرف بفکر این بوده اند که دماغ کهنه فشرده و یا ضریب خورده اشخاص را باعناصر جوان و تازه عوض نمایند.

عملیات موفقانه اینکه بالای ماهی (گولدفیش) اجراء گردیده است باعث این امیدوار است

البته غايه وهدف نهائی دانشمندان تطبیق این متبسم دیده میشود از انصاف نگذ ریم میرمن موصوفه حق دارد خوشحال ومتبسم باشد زیرا نامبرده نخستین مریض است که عملیات جابجا کردن يك قلب مصنوعی بالای وجود وی موفقانه انجام یافته و حالا بسلا متی حیات بستر میبرد.

عملیات مذکور مهمترین عملیات تاریخ طب جهان محسوب میگردد میرمن واسکواز از اهالی مکسیکو بوده و ٢٧ سال عمر دارد بعد از عملیات جراحی یکماه در روغتون متورست شهر بوستون بستری بود میرمن واسکواز حالا از شفاخانه خارج گردیده است و چنین

اظهار میدارد که خیلی خود را جرار وزنده دل حس میکنم یمپ قلب مصنوعی تقریبا شصت فیصد وظایف قلب طبیعی را بعد از تداوی ایفا مینماید قلب میرمن موصوفه بآثر تب رو ماتیک در ابتدا صدمه بر داشته بود وضعیت جسمی خانم واسکواز در هنگام قبل از جراحی بعدی خراب بود که نمیتوانست حتی از یله زینه خانه بالا برود طبیب جراح قلب مصنوعی موصوفه بناغلی دکتور دیبکی نام دارد.

ماشینیکه هوای صاف و تازه میسازد: -
هوای داخل سینماها ورستورانها که از دحام مردم در آنهاها زیاد میباشد با هوای ناپاک و خفه کن آلوده میگردد جهت وضع این مضرت کمینی (هانسلو) انگلستان موفق باختراع یکنوع صندوقچه (هواساف کن) گردیده اند هوای تازه ایکه ازین صندوقچه اسرار آمیز خارج میشود بدون مکروب بوده و بی بوی و صاف میباشد قیمت آنله هوا صاف کن تخمین ٨٥ دالر معین گردیده است.

ایجاد کنندگان آنرا ادارات فنی و تخنیکی وزارت دفاع برتانیای تشکیل میدهد خصوصاً ساختمان تخنیکی و عملیه آله موصوفه قرار ذیل توضیح میگردد.

صندوقچه هوا صاف کن باندازه قطعی يك جوره بوت میباشد، بداخل آن يك تراستور جنریتور کم آواز و بطری برقدار گنجانیده شده است آلات تخنیکی آن آکسیجن عادی را تجزیه نموده و مایکول های آنرا بسد رات مجزای آکسیجن تبدیل مینماید. نیروی زرات آکسیجن حساس و قویست که يك واحد آن میتواند معادل ده ملیون واحد هوای ناپاک را تصفیه نموده و گندگی هوا را دور بسازد. هکذا گرد و غبار و دود هوای داخل سالون زودتر سب

آنها يك آله گرم کننده اتومی را که باندازه يك قطعی سگرت بزرگی دارد باخود حمل میکنند این آله با رادیو اکتیف اپروتوپ مصنوعی (تولیم ١٧٠ و ١٧١) کار میکنند و این اپروتوپ بصورت ساحوی اطراف حامل خود را گرم میکند بدین ترتیب که آله مذکور پیوسته آب گرم

را در نلهای کوچک تمیبه شده در لباس غواصان بجریان می آورد و پیگر غواصان را همیشه بيك حرارت ٤٣ درجه سلسیوس گرم نگه میدارد مدت استفاده متوالی ازین آله بدون خطر فقط ٢٤ ساعت است که باید بار دیگر تحت ترمیم قرار داده شود.

معاش گییادانها هر روز بلند تر میشود.
قراریکه (دفتر احصائیه کارگران اضلاع متحده امریکا) راپور داده، معاش گییادانهای آنکشور از سال ١٩٦١ تا ١٩٦٦ نسبت به معاش سایر کارگران دیگر شعب، بشدت بلندترفته است، چنانچه تناسب افزایش معاشات گییادانها به ٢٠٨ فیصد مدیران اداری ١٨ فیصد و اجنیرها ١٨٠ فیصد با لغ شده و ماهوار يكی گییادان به صورت متوسط ٩٥٤ دالر معاش اخذ میکنند آنهايکه دانش و استعداد بیشتر این کار را دارند ماهوار تا ١٩٤٠ دالر هم معاش میگیرند. ٩٠ فیصد گییادانهای اضلاع متحده امریکا در وضع حاضر در صنایع کار میکنند و بقیه دوفیصد در موسسات علمی و کیمیا مشغول کار هستند.

يك مجله جدید علمی در مطبوعات اروپا طبع شد:

(مجله اروپایی بیو لوجی مولیکولی) از آغاز سال ١٩٦٧ توسط اتحادیه بیوشیمی اروپا شروع به نشر کرد این مجله ماهوار فقط مطالبی را درج و نشر خواهد نمود که مربوط به مناسبت های تجسماتی اتحادیه مذکور بوده و برای انستیتوت های علمی اروپایی است.

سأحه انتشارات این مجله عبارت از بیوشیمی (کیمیا حیاتی) و بیو لوجی مولیکولی میباشد.

انسان و قلب مصنوعی:

میرمن (واسکواز) درین روزها معمولاً

۸۰ درجه می باشد و مخصوصاً تصاویر داخل سفینه فضایی است که آلات خود سفینه و فضا نوردان را در حال کار نشان می دهد و همچنان یک خورد بین ارسال تصاویر دارد برای تصویر زمین که از کره ماه دیده میشود و یا از خود سفینه در اثنای پرواز.

به استثنای تغییر دادن خورد بین ها کمره تماماً اتوماتیک (خودکار) بوده هیچ گونه تطبیقات دیگری قبیل تطبیق ماشین یا الکترونی و یا بصری نمی خواهد.

کمره در حال گردش فضا نوردان بر سطح ماه برای جمع نمودن موضوعات مختلفه دیگر فنی هم استعمال شده می تواند برای این کار یک سیم بطول ۸۰ فوت (۲۴) متر کمره را با آله مرسله تلویزیون در داخل مودل گردش بر کره ماه ربط می دهد.

فضا نوردان در همین مودل بین سفینه گردنده در مدار و کره ماه سفر می نمایند.

به منظور کم ساختن وزن و نسبتاً کوچکی حجم آن انجنیرها قسمت های الکترونی کمره را از (حلقه های نهایت نازک فلمی) و ریزه ها (بلاک ها) کار الکترون ذروی (مالیکولی) طرح نموده اند و این واحد ها خیلی کوچک بوده و در خود اجزاء را با حلقه ها در داخل محفظه هائی که به اندازه باور نکردنی کوچک می باشند یکجا جمع مینمایند اگر اجزای ترکیبی معمولی کار گرفته می شد یک هزار و سه صد جزء لازم می بود و کمره بسیار سنگین تر و بزرگتر می گردید کمره با قوه نازل برق یعنی شش وات در ۲۴ ولت جریان مستقیم کار میکند کمره را شعبه و ستنگهاوس هوا نوردی فضائی (مرکز شرکت برق دفاع و فضا) دریالتی مورمیری لیند انکشاف داده است، لوله مخصوص اس، ای، سی در لابراتوار های تدقیقاتی و ستنگهاوس پتس برگ (بن سلوینیا) ایجاد و ساخته شده است.

آزمایش های این کمره در هوستن (تکساس) مرکز سفینه انسان در هوا بازی ملی و اداره فضا در ایالات متحده اجراء می گردد.

تصویر های که فضا نوردان اتازونی بروی کره ماه می گیرند متوقع است به دسترس شیکها و قرارگاه های تلویزیون تمام جهان گذاشته شود، تدقیق کنندگان می گویند که نوعیت تصویر هائیکه این کمره جدید می گیرد عیناً بهمان اندازه خوب است که تصویر های اخذه های تلویزیون های خانگی می باشد.

نموده و از هوا دور میشود تجارب نشان میدهد که پرو سهای ریزش و سرما خوردگی نیز توسط این آله از فضای اطاق دو ر میشود و خطر سرایت مرض کم میگردد آله هوا صاف کن موسوم به (ترانسو نا یر) میباشد.

کمره مغایره تلویزیونی زمین و ماه مورد امتحان قرار میگیرد.

اولین کمره تلویزیونی در جهان که به خصوص برای فضا نور دان طرح آن صورت گرفته تا بوسیله آن از ماه به زمین مخا بره تلویزیونی کنند ساخته شده است. این کمره نمونه اول است که فضا نوردان اتازونی برای فرستادن تصاویر از سطح ماه به اخذه های تلویزیون زمین از آن کار میگیرند.

اکنون کمره در احوال و اوضاع مصنوعی پرواز فضا و کوایف مربوط به ماه تحت آزمایش های دقیق است تا یقین حاصل گردد که می تواند با مشکلات سفر به سوی ماه و شرایط سخت عملیات بر سطح ماه مقاومت ورزد.

بنا بر وجود همین شرایط احوال کمره را چنان طرح نموده اند که در دو نهایت حرارت که عبارت از حرارت کوره مانند ۲۵۰ درجه فارنهایت (۲۰) در جه سانتی گرید در اثنای روز کره ماه تا به ماورای درجه یخ بند ی یعنی منفی ۳۰۰ در جه فار نها یت (۱۸۰) سانتی گرید) شتب کره ماه می باشد فعاً لیت کند.

وزن کمره فقط هفت پوند (۱۵۰-۳) گرام می باشد و برای فضا نوردان که علاوه برین حامل تجهیزات سنگینی جهت ادامه زندگی و حفاظت خود می باشند آسان است تا زمان گردش بر سطح ماه آن را حمل نمایند.

همچنان کمره باید تصاویر خوبی را در درجات بسیار پست روشنی گرفته بتواند مثلاً آن وقتیکه بر روی کره ماه تنها روشنی زمین که عبارت از انعکاس نور آفتاب از سطح زمین است موجود باشد بتواند عکس گیری نماید یک لوله تصویر گیر و صل در جه دوم الکترون (اس. ای. سی) که به طور مخصوص اكمال شده ارسال چنین تصاویر تلویزیونی را با اشتراك خورد بین دارای شکاف و سمیع جهت استفاده در شتب به کره ماه صورت پذیر می سازد.

خورد بین دیگر با شکاف کوچک برای روزبه ماه طرح گردیده است علاوه تا کمره یتک خورد بین زاویه وی هم دارد که ساحه دید آن

یک میتوریت کوهپیکر در استرالیا بدست آمد : -

قسمت هایی از میتوریت کوهپیکری که احتمالا از عرصهٔ صد ها هزار سال باینطرف بگردد ارض سقوط نموده است اخیرا توسط جیالوجی دانهای استرالیایی در یک جنگل استرالیای غربی کشف شد .

این دو پارچه میتوریت که یکی دو و دیگری هفت تن وزن دارد دارای موادی از آهن و نیکل معدنی هستند و قراریکه جیولوجی دانهای مذکور عقیده دارند این دو پارچه میتوریت از جمله شهاب ثاقب هایی خواهند بود که در اتموسفیر مشتری و مریخ وجود دارند و بر روی این احجار علامات خراشی که در هنگام سقوط از جرقه ناشیه اصطکاک با اتموسفیر زمین بوجود آمده است ، بوضوح کامل دیده میشود . برخی ها معتقد هستند که این شهاب ثاقب تا قبل از رسیدن بگردد زمین شاید ازهم جدا نشده بودند .

این شهاب ثاقب بزرگتر از میتوریت هایی هستند که تا اکنون در استرالیا کشف شده اند .

اولین استیشن فضایی اضلاع متحده امریکا تا سال ۱۹۶۸ به فضا پرتاب خواهد شد . طوریکه یکی از اعضای موسسه امورفضایی اضلاع متحده امریکا اظهار داشت موسسه مذکور اولین استیشن فضایی امریکا را تا سال ۱۹۶۸ به فضا پرتاب خواهد نمود .

جورج مولیر ضمن کنفرانسی که در بوستون ایراد کرد گفت : از هم اکنون از شش الی نه نفر برای اكمال این استیشن مصروف کار هستند و این تعداد در هر سی روز تبدیل میشوند زیرا تخصص و مقدار کارشان نیز تغییر میکند .

تابلیت جدید کنترل نسل :

جدیدا ساینس دانها توانسته اند یک تابلیت بوجود آورند که حتی اگر نطفه قبلا هم بسته شده باشد خواهند توانست آنها را خنثی کنند در نتیجه تجارب عملی که بروی انسانها و حیوانات اعلیٰ مخترع آن بوجود آوردند حقیقت عملی این تابلیت به اثبات رسید و قدرت آن بدون مبالغه سحر آمیز بوده است ممکن است این تابلیت در ظرف همین دو سال بدسترس عموم قرار گیرد .

برای کوتاه قدان

برای کسانیکه از کوتاهی قد شکایت میکنند در همین اواخر ساینس دانها در حدود رفع نقیصه

آیا فوتوی جدید گره مریخ در سال ۱۹۶۹ بدست خواهد آمد .

منسوبین موسسه فضا نوردی ملی اضلاع متحده امریکا (ناسا) عقیده دارند که بتوانند در سال ۱۹۶۹ عکسهای جدیدی از گره مریخ بدست آورند .

طوریکه یکی از نمایندگان این موسسه در واشنگتن اعلام نمود ، ناسا مصمم است تا در آغاز سال ۱۹۶۹ ضمن پرواز دو سفینه مریخ نورد فوتو های جالب و بی نظیری از گره مریخ تهیه نماید ، این عکسها ده مرتبه روشنتر از عکسهای خواهد بود که سال گذشته توسط مالدینر چهارم از فاصله ۱۰۰۰ متری مریخ اخذ شده است .

این سفینه مریخ نورد فوتو های لازمه را از سطح گره مریخ از فاصله ۲۲۰۰ متری آن بزمین مخابره خواهد نمود .

رشته های مقناطیسی بعیث کتلاک جیبی کتب :

کتابخانهٔ بنوونخی عالی تخنیک ماسوجوست اضلاع متحده امریکا بزودی از رشته های مقناطیسی یک مغز الکترونیک بعیث کتلاک جیبی کتب استفاده خواهد نمود ، در مرحله اول معلومات ببیلیو گرافیک متذکره مربوطه بعلوم طبیعی و تخنیک میباشد .

تا هنوز طرز استفاده و طرز کار این کتلاک جیبی معلوم نیست ولی آنچه مسلم است اینستکه هم اکنون امکانات چنین استفاده ای از مرحله قوه به فعل آمده و کمک بزرگی به متتبعین و محققین خواهد نمود .

آنها نیکه در معرض خطر سکتة قلبی قرار دارند :

احصائیه که در کانگرس سا لانه دا کتران متخصص امراض قلبی نشر شد متجاوز از پنجاه فیصد مرد ها در معرض تهدید سکتة قلبی قرار دارند ، مهمترین عامل این خطر افزایش عاید افراد وبالا رفتن سطح زندگی (ستاندرد حیات) است .

بهر اندازه نیکه وضع مالی افراد بهتر میشود متأسفانه توجه آنان بسلامتی و حفظ الصحه کمتر میگردد .

خطرناکترین عامل پیدایش سکتة قلبی استعمال افرایون د خانیات تشخیص داده شده است .

برای مردانیکه زیاده کار میکنند سه و نیم برابر افراد عادی و مردانیکه گرفتار اختلالات در زندگی خصوصی هستند پنج برابر افراد عادی خطر سکتة قلبی وجود دارد .

الیاف عجیب :

کمپنی تجین جاپانی اخیرا بکشف يك طريقه نغ تابي و نسج الياف مصنوعي با رشته های نساجی طبیعی موفق گردیده‌اند رشته های الياف مصنوعي و طبیعی بانواع مختلف باهم تنیده شده میتواند رشته ها و تار های تازه‌ايکه بدست می‌آید دارای خواص ممتازی میباشد هرگاه از ترکیب این الياف و تار ها ، تکه باب درست شود نتایج آن از لحاظ خواص و مقاومت نسبت به تکه های سابقه بهتر خواهد بود . مشخصات عمده تکه های جدید مزبور را قرار ذیل میتوان خلاصه کرد .

۱- پارچه های آن لشم و سنگین میباشد .
۲- در مقابل قات شدن چمکلی مقاومت بیشتری دارد .

۳- دوام آن زیاد بوده زود پاره نمیشود .
۴- درشتی ندارد و براحتی پوشیده میشود کشور های جاپان ، امریکا و هفت مملکت اروپائی بساختن و ترویج الياف و تکه باب مذکور با علاقمندی پرداخته اند .

کانگریت و پخته کاری بهتر :

درین‌واخر کمپنی‌وارگان سویدنی بکشف يك ماده کیمیای جدید نایل گردیده اند که موجب مقاومت و سرعت عمل در امور کانگریت ریزی میگردد ، نام این مواد (وارگانین) میباشد باندازه ۲ الی ۴ فیصد و ارگانین حین ساختن کانگریت در بین سمنت و ریگ و جفله مخلوط میگردد .

مقدار ضرورت آبرسانی برای پخته شدن کانگریت کم میگردد از جانب دیگر کانگریت جدید ممکن است در ظرف يك الی سه ساعت خشک و محکم گردد .

گویا مواد وارگانین نه تنها مضبوطیت و دوام کانگریت را بالا می‌برد بلکه تخته های کانگریت ریخته شده را در برابر یخ بندان نیز مقاومت قابل وصفی می‌بخشد مواد کانگریت وارگانین دار بالخاصه در ساختمان پلها و جاده هائیکه زود ساخته شده و طرف استفاده عبور و مرور قرار بگیرند ، خیلی مفید ثابت میگردد .

قیمت خریده‌های ۵۵ پوند مواد وارگانین ده دالر تعیین گردیده است .

تخته بندی ساده و ارزان :

معمولا حین ریختن سمنت و کانگریت در بالای تعمیرات از قالبهای چوبی کار می‌گیرند تخته های چوبی ممکن است بعد از دو سه بار استعمال از استفاده خارج گردند ، کمپنی (چونان کنزتسو) جاپانی جهت محافظت قالبهای

برآمده و در نتیجه توانستند هارمون نموی انسانی را بوسیله يك دسته داکتران بمنظور رشد در معرض امتحان قرار دهند و نتیجه بس رضایت بخشی بدست آوردند چون بدبختانه هارمون طبیعی بشری فوق العاده قلت داشته و به آسانی بدست آمده نمی‌تواند بنابراین علما با پشتکار فراوان در صدد گرد آوردن هارمون مذکور بصورت غیر طبیعی و مصنوعي میباشد طوریکه اظهار میدارند هارمون مذکور مورد استعمال دیگر نیز خواهد داشت ولی فعلا تجارب آن محدود به موضوع نموی قدمیباشد .

يك دسته علما بسرکردگی داکتر سی، اچ، لی در یو نیور سٹی کلفورنیا تجربه و تحلیل ساختمان این هارمون طبی را موفقانه به پایان رسانیده اند و ممکن است به زودترین فرصت بدسترس شایقین قرار گیرد .

دندانی که با آله رادار مجهز میباشد :

مرد جوانی که فاقد يك دندان انیاب درفک خود بود در کلنیک یونیورسٹی مشیگان خود را داوطلبانه بدسترس تحقیقات علمی گذاشت دانشمندان محل دندان او را با مواد مصنوعي و سیم مملو نمودند که در داخل آن يك آله خیلی کوچک جاگزین گردیده بود آله مذکور شش وسیله مخابره با قدرت مخابره تا اقلا يك متر و ۲۸ دستگاه الکترونیکی و دوباتری قابل چارج را در خود احتوا نموده بود ، دو نفر متخصص دکتور سکات و دکتوراش این دندان عجیب را ساخته بودند تا معلوم نمایند از يك دندان چقدر معلومات بدست آمده میتواند مصرف ساختمان این دندان عجیب درست سی هزار دالر قید گردیده است .

وسيلة جدید برای تداوی شکستگی استخوان‌ها :

در دانشگاه فیلادلفیا طبیعی موفق بساختن يك نوع سرش مخصوص گردیده که قادر است استخوان های شکسته را در طی ۴۸ ساعت طوری بهم وصل نمایند که هیچگونه عارضه‌ای از آن باقی نماند ، دکتور میخائیل ماندارینو سر پرست تیم طبی دانشگاه موصوف اعلام نمود که این سرش بنام (پولی اورتان) موسوم بوده و در طی دو سال اخیر با موفقیت تطبیق شده قبل برین از مغز استخوان سیخ فلزی را بمنظور جوش کردن دونهایت مکسوره استخوان عبور میدادند که برای مریض خیلی ناگوار بود در حالیکه این سرش يك ماده پلاستیکی بوده و با تماس استخوان بهمکاری يك تالیزاتور پیوند استخوان را موجب میشود .

را که ۴۰۰۰ متر مربع مساحت دارد شروع میکند .

چوبی فعلا از یکتو غبر و کلب های آهن کار می گیرند ، این کلبها به آسانی تخته ها را بهم پیوست میکند .

درین تصویر انکشاف مردمان جهان را می خواهد نمایش دهد تحت راهنمایی او بحیث یک استاد هفت نفر درین عمل مشغول همکاری اند .

هنگام باز کردن قالبهای چوبی نیز مشکلات زیادی در بین نبوده و تخته ها به آسانی از همدیگر جدا میگردند با استفاده ازین کلبها حاجت به بکار بردن میخ نیست کلبها انواع مختلف دارد قیمت فیدانه آن از ۲ تا ۸ سنت میباشد .

نان از نفت :

نفت یا تیل خاک ماده ایست که در صنایع امروزی جهان اهمیت بسزایی پیدا کرده و بقراریکه میگویند دو هزار نوع اشیاء کارآمده انسان از نفت ساخته میشود .

انتشار دهنده مواد :
اکنون برای حفاظت نباتات از اثرات گرد و خاک و حشرات مضره آلهئی ساخته شده که دارای دو دهن بوده از یکی آن برای نباتات نازک و لطیف و از دیگر آن برای بته های بزرگ و درختان مواد ضد حشره و پاککننده بشدت بصورت ذرات بروی برگهای نباتات پخش کرده میشود .

از نفت هر چیز ساخته شده بود غیر از نان و هم اخیرا بکوشش متخصصان یک تصفیه خانه که در نزدیک ماری فرانسه واقع است در شرف ساخته شدن است .

لودسپیکر برای اتاق ها :

در این تصفیه خانه بزرع موجودات ذره بینی در روی باقیمانده های نفت تصفیه شده یک ماده پروتئین دار بدست آورده اند که در دستگاه هاضمه انسان و حیوان قابل هضم میباشد و بهمین سبب متخصصان مذکور میخواهند از ماده مذکور نان تهیه نمایند و با احتمال بسیار زیاد نان مذکور قابل خوردن خواهد بود .

برای اتاقهای خرد و محلات تنگ نیز لودسپیکر مخصوصی ساخته شده که هم بصورت آویخته و هم بصورت افقی قرار داده شده میتواند چسبام آن کوچک بوده ۲۶ سانتی متر ارتفاع ، ۱۵ سانتی متر عرض و ۲۴ سانتی متر عمق دارد ، بین آن از یک ماده جذب کننده صوت مملو ساخته شده و فعالیت آن تا ۱۵ وات میرسد .

استفاده از آب دهان خفاش در بیماریهای قلبی :

سرویس مخصوص علمی فرانسه اخیر اطلاع داد که یک طبیب امریکایی در آب دهان خفاش (شپبرک بال چرمی) ماده ای کشف کرده است که از انعقاد خون جلوگیری میکند و قادر است لخته های خون را حل نماید .

کاشی های جدید :

اخیرا پارچه های مخصوص کاشی ببازار عرضه گردیده که دارای سرش مخصوص بوده و حاجت به معمار و گلکار ندارد و میتوان آنها بروی هر نوع دیوار آشپزخانه ، حمام ، اتاق ، دهلیز ، دفتر و غیره بروی سمنت ، گچ ، چوب و خشت بسپولت نصب نمود . سرعت

طبیب مذکور اعلام کرده است که از آب دهان خفاش میتوان بعنوان بهترین سلاح علیه انفارکتوسی قلب استفاده نمود .
پلان سریع تعیین عامل عارضه های بزرگتره سنگ مرده :

عمل نصب نمودن آن بروی یک متر مربع بیش از ۲۵ دقیقه را در بر نمی گیرد رنگ و بزرگی آن نظر به میل خریدار طرح میشود ضخامت آن ۴ ملی متر است و بعد از نصب شدن زیبایی آن جالب تر از کاشی های اصلی است .

بزرگترین تصویر در جهان :

طبق اطلاع بولتن نمبر ۵ تاریخی مارچ ۱۹۶۷ مرکز تطبیقات پوهنتون کابل پلان سریع برای تعیین سبب و عامل عارضه های بزرگ سنگ مرده ، در اطفال که کمتر از ۱۵ سال عمر دارند در شفاخانه ابن سینا روی دست است .

داوید الفلرو سکویروس که شصت و هشت سال عمر دارد بسا و یگو ر یوزا مشهور ترین رسام فقید مودرن مکسیکوئی رسم آبداهای

طیارات جت کنونی از میدانهای کوچک هوایی نیز استفاده کرده می‌تواند .

خانه های مودرن :

وقتی صدای زنگ دروازه بلند می‌شود ، رفتن بدمن دروازه وخبر گرفتن اینکه چه کسی زنگ را بصدا در آورده برای هر کسی دلخواه و مقدر نیست ، خصوصا اگر خانه در یکی از طبقات بلند اپارتمانی واقع باشد درینصورت پائین و بعد بالا شدن از چندین طبقه با طی کردن زینه پلاشک دلچسپ نمیباشد بنابراین اکنون در طرح خانه های مودرن برای رفع این سرگردانی هم چاره هائی سنجیده اندباین ترتیب که بمجرد فشردن شدن دکمه زنگ در پائین در بالا لودسیپیکر اتوماتی بکار افتاده و صاحب خانه با فشردن دکمه شبیهی میبرسد که در پائین چه کسی است و مراجعه کننده جواب او را می شنود در صورت لزوم مکالمه بکمک همین لودسیپیکر اتومات جریان یافته و احتیاج به بر آمدن از اتاق باقی نمیماند یک سیستم دیگر آینه های یکطرفه میخانیک است که بروی دروازه ها نصب میشود صاحب خانه میتواند در آن صورت کسی را که دکمه زنگ را فشار داده ببیند بدون آنکه تصویر خودش در آن منعکس گردد در اینصورت اگر ایجاب پائین رفتن موجود بود عملی میشود در غیر آن بیچ دروازه های اتومات نیز جزو همین سیستم است این دروازه ها بروی اشخاصی که وارد شدهاند خود بخود باز یا بسته می شوند ، در صورتیکه صاحب خانه در بالادکمه را فشار بدهد یا ندهد .

دماغ مصنوعی در خدمت لابراتوار ها :

اکنون پیشرفت تخنیک های ساختمانی جای پرسونل لابراتواررا نیزمملو نموده درلابراتوار های عدلی ، پلیسی و طبی امریکا اکنون بیش از پنجاه فیصد کار های روزانه بواسطهماشین های عظیم اتومات اجرا میشود که با کامپیوتر مجهز میباشد بطور مثال در یک آن بیش از هزاران نمونه خون بمقدار خیلی ناچیز داخل میکروپیپت ها گردیده و تمام معاینات لازمه بالای آن اجراء میشود ضمنا احصائیهها وگراف های آن نیز بصورت اتومات ترسیم شده و در اختیار دانشمندان قرار دادهمیشود درحالیکه در بسا موارد برای معلوم نمودن تنها یکچیز لاقال بیش از دو سانتی متر مکعب خون مورد نیاز میباشد .

قرار دادن پا :

آهنائیکه مدت مدیدی عقب میز یا عقب تاپ

و این پلان حاوی پنج قسمت میباشد .

۱- کلینیک مکمل تحقیقات کیمیاوی وجراحی ۱۰۰ نفر از مریضان عاجل مصاب به سنگ کرده که سن شان ۱۵ و یا کمتر از ۱۵ باشد .

۲- تجزیه مکمل گرد و خاک موجوده هوای کابل .

۳- یک سروی مکمل احصائیوی جغرافیایی در باره عارضه سنگ مثانه در شفاخانه های افغانستان .

۵- یک مطالعه خاص تجزیه خون و ادرار صد نفر از مریضان تحت کنترل که کمتر از ۱۵ سال عمر دارند و به مرض سنگمثانه مصاب نیستند .

این پروژه تحت راهنمایی دکتر کرامالدین کاکر دا کتر شفاخانه علی آبادداکترپول کتکر داکتر شفاخانه ابن سینا بعمل آمده است .

انٹی بیوتیک جدید :

یک دانشمند کانادائی یکنوع انٹی بیوتیک جدید ساخته است که علیه ۳۴ نوع میکروب و ۴۹ نوع فنگس موثر میباشد .

شفاخانه یونیورسیتی فرایبورگ دستگاہ کرده مصنوعی ساخته است که در نزدیک تاده مریض کرده وظیفه کرده شان را معاوضه کرده میتواند .

دانشمندان انگلیسی میخواهد از اتحاد میکروسکوپ و کامپوتر آلهئی درست کنند که تشخیص سرطان را در نزد زنها بدون معاینات ممتد ممکن گرداند .

آله جدید

در آلمان آلهئی ساخته شده که به جسامت یک یخچال کوچک میباشد این آله درساختمان های جدید در حرکات نظامی در کامپنگ ها، وامثال چنین جاها خیلی مفید بوده میتواند باین معنی که در یک ساعت ۴۰۰ لیتر آب جوی را برای نوشیدن تصفیه می‌کند ، نوع دیگر این آله با قدرت تصفیه ۲۵۰۰۰ لیتر در ساعت برای ضرورت یک شهر کوچک ساخته شده است .

طیارات جدید :

در نظر است برای المیباد سال ۱۹۷۲ که درمیونیک صورت می‌گیرد مسافرین از دورترین نقاط توسط نوعی طیارات جدید انتقال داده شوند این طیارات ظرفیت بزرگتر داشته ۵۰۰ مسافر حمل کرده توانسته و ۱۰۰۰ کیلومتر فی ساعت طی کرده خواهند توانست این طیاره برعکس

انتقال داده بود و با ۳۷ پرواز خود ۲۱۰۰۰۰ ميل را طی نموده بود که این در زمان وقتش موفقیت بی سابقه بشمار می رفت .

قوة مغناطیسی و نظریه تکامل :

یکی از دانشمندان پوهنتون کلمبیا بعد از مطالعات چندی راجع به حیوانات و نباتات عمیق ابحار چنین نظریه میدهد که ممکن است موضوع ارتقاء و تکامل تدریجی کم و بیش مربوط به تبدلات ساحه مغناطیسی زمین باشد دوکتور (بروس هیزن) علاوه میدارد که تجزیه مواد ما تحت ابحار چنین استنباط میسازد که در ظرف ۲۳ میلیون سال گذشته ساحه مغناطیسی چندین بار تغییر حال و وضعیت داده است گویا هر دفعه ایکه ساحه مغناطیسی تبدیل شده قوه جا ذبیت آن بصفر تقلیل یافته است .

ساحه مغناطیسی ، زمین را از شعاع کاسمیک محافظه میدارد ولی بعضی اوقات بمباردمان شعاع کاسمیک بحدی زیاد و خطرناک گردیده اند که موجب اتلاف بعضی انواع زنده جانها گردیده و در عوض عده جانوران دیگری باشکال متحول و متغییر عرض و جود نموده اند .

آله جدید برای ثبت نبض :

دوکتور (کارکیل) و همکارانش که مربوط اتحادیه فلوکو میباشند درین اواخر بایجاد یکنوع چوکی طبی عجیبی موفق گردیده اند ، این چوکی با کمک آلات و ابزاریکه مجهز شده است میتواند نبض و صدای تنفس و حتی ضربان قلب اشخاص را ضبط و ثبت نماید . این چوکی جدید البته در حصه معاینه و سنجش نبض و ضربان قلب اشخاص کمک زیادی نموده و با داناتر طبی موقع میدهد تا تعداد زیاد اشخاص را در اسرع وقت معاینه نمایند .

جواری :

اکثر غذاهائیکه در جان اشخاص نمی نشینند و نسبت به آن الرژیک میباشند . به آسانی شناخته شده می تواند مانند آچار ، مرچ و غیره . ولی یکی از خوراکی های بسیار عادی که خاصیت الرژیکی دارد از طرف هرکس به آسانی شناخته شده نتوانسته است .

جواری جزو اغذیه اکثر اشخاص می باشد علامت سلسله جواری در اشخاص الرژیکی آن که خوردن آن در وجود شان بدتائیر میکند ازینقرار است .

سر دردی ، مشکلات در وضع تنفس ، احساس خستگی ، ریزش ، خارش چشما و عکس العمل های جلدی .

می نشینند چونکه قرار دادن پاها غیر صحی است بیک خستگی پاها و عموماً کرامپ های دلك پای مبتلا میشوند اکنون میز هانی با وسایل جدید جهت قرار دادن پاها بازار عرضه شد این وسایل میتواند بهر فاصله یا ارتفاعی که شخصی خواسته باشد قرار داده شود یک میز تقریباً ۲۸ صورت پاها را قرار داده میتواند این وسایل ارتجاعی و برای پاها خیلی گوارا میباشد برای جاهای سرد و برای آنهاییکه دارای پاهای سرد میباشند دستگاه مذکور بصورت اتوماتیک گرم نیز کرده میشود

ماده پاک کننده جدید :

بسیاری وسایل در شفاخانه ها و لابراتوار ها طوری کثیف میشوند که قبل از تعقیب بیک شستشوی اساسی نیازمند میشوند این شستشو بر زحمت ترین کارها است زیرا رسوب مواد البومینی خون و غیره مشکل است که حل کرده شود حالا ماده پاک کننده جدیدی ساخته شده که در محلول یک تا سه فیصد آن تمام آلات گذاشته میشود و بزودی بقایای پروتینی ، چونه ، و خون را زایل میسازد .

مجادله انسان برای تسلط بر فضا :

طرح طیاره سریع تر از صوت توسط دانشمندان و مهندسین امریکائی (اس ، اس ، ت ۲۰۰۰) یکی از کارهای مهم و قدم فراتر در ساحه هوانوردی می باشد . در حقیقت این ساختمان تعقیب کوشش و مجاهدت انسانها برای تسخیر فضا است که ۱۰۷ سال قبل توسط مجاهدین آغاز گردیده بود یک موفقیت درازمنه پیشین بعد از ایجاد برادران رایت ، پرواز دانشمند فرانسوی کلما نت ادر با دستگاه مخصوص خودش بود نباید فراموش کرد که پرواز برای فاصله قابل ملاحظه در یک ارتفاع زیاد برای بار اول نیازمند به جرات و شکیبایی خارق العاده است .

کشتی هوایی :

در ۱۹۰۸ فر دینا ند ز یلین کشتی هوایی خود را ساخت اما این کشتی متاسفانه زود آتش گرفت اما باید بخاطر داشت که با سانحه هایی از قبیل آتش گرفتن جهاز و بردن اشخاص کوشش برای توسعه و انکشاف هوا نوردی خاموش نگردید و قتیکه در ۱۹۳۷ طیاره جدید اختراع آلمانی بموسوم به (هندنبورگ) در امریکا هنگام بزمین نشستن سقوط کرد دیگر برای مسافرین هوا یی جرات باقی نماند تا ازین طریق سیاحت و مسافرت کنند (هندنبورگ) تا آزمان ۳۰۰۰ مسافر

اخبار جالب و خواندنی

پورت سعید به حیث بندر آزاد در می آید :
حکومت جمهوری عربی متحد تصمیم گرفته که در پورت سعید به تأسیس یک منطقه آزاد تجاری و صنعتی دست بزند بموجب فرمانی که از طرف جمال عبدالناصر رئیس جمهوری عربی متحد صادر گردیده در پورت سعید این منطقه در سه مرحله و در ظرف هشت سال بوجود خواهد آمد .

مساحت منطقه آزاد در حدود شش میلیون متر مربع بوده و درین منطقه به تجار و صاحبان صنایع اجازه داده خواهد شد تا معاملات خود را به صورت آزادانه انجام بدهند .
اطلاعاتیکه توسط سفینه ماه نورد لونا یازدهم بزمین مخابره شده برای پیاده شدن بشر در کره ما مفید خواهد بود .

دانشمندان اتحاد شوروی بتاريخ ۸ سنبله ۴۵ به اخذ یک سلسله دامنه دار اطلاعات و حقایق در باره شرایط فضائی در اطراف کره ماه که توسط سفینه ماه نورد لونا یازدهم بزمین مخابره شده شروع نمودند .
لونا یازدهم سر از روز یکشنبه ۱۲ سنبله در اطراف کره ماه شروع نموده و طبق اطلاع مقامات مربوطه اتحاد شوروی تمام آلات آن بخوبی کار کرد .

این سومین سفینه ماه نورد ساخت دست بشر میباشد که در مدار کره ماه قرار داده شده و اطلاعاتی که توسط آنها بدست آورده شده برای پیاده شدن بشر بکره ماه مفید خواهد بود .

دعوت در نمایشگاه تکت های پستی :
در پراگ ۸ سنبله ۴۵ راپور داده شد که از اتحادیه های تکت های پستی ممالک ایالات متحده امریکا ، جمهوری اتحادی آلمان ، استرالیا ، سوئیس ، و کشورهای سوسیالیستی دعوت شده تا در نمایشگاه تکت های پستی که از ده تا ۲۵ سپتمبر در پراگ انعقاد مییابد اشتراک نمایند . نمایشگاه تکت های پستی همزمان با نمایشگاه بین المللی تجارتی در آنجا برگزار میشود تا امکانات تعداد مزید مراجعین فراهم گردد .
و این مقدمه بزرگ بین المللی تکت های پستی میباشد که در سال ۱۹۶۸ در پراگ انعقاد خواهد یافت .

استقبال صمیمانه از دو کشتی مغرب

امریکائی

دو کشتی مغرب از جمله قوای بحری نمبر

۱۶ امریکا روز جمعه ۱۱ سنبله ۴۵ به سلسله اولین بازدید رسمی شان از بنادر جمهوری عربی متحد از سال ۱۹۵۲ به اینطرف به پورت سعید وارد شدند .

مقامات حکومتی پورت سعید و عده از مردم این شهر از دو کشتی مغرب امریکائی صمیمانه استقبال نمودند . قوماندان این کشتی هاپس از ورود به پورت سعید بلافاصله با سرعت زیادی عازم اداره گورنر پورت سعید گردیده تا با وی طوریکه قبلا پیشبینی شده بود ملاقات نماید .

علت اینکه کپتان کشتی ها به عجله به اداره گورنر پورت سعید رفته اینست که این دو کشتی نزده دقیقه دیر تر از موعد معینه به پورت سعید وارد شده بود .

اولین کوره ذروی جاپان به تولید

برق آغاز کرد

اولین کوره ذروی جاپان روز پنجشنبه ۱۰ سنبله ۴۵ پس از آنکه حکومت آنکشور با شروع فعالیت آن موافقه کرد به تولید نیروی برق آغاز نمود .

این دو کوره ذروی که قدرت تولید یکصد و شصت و شش هزار کیلووات برق را دارد با کمک یکی از شرکت های برتانوی ساخته شده است .

انقلاب جدید در امور کیهان نوردی

هزار دالر

شرکت طیاره سازی ولزرایس برتانوی به کشف یک انجن جدید برای سفاین کیهانی موفق شده که گفته میشود در امور کیهان نوردی انقلاب جدیدی بوجود خواهد آورد .

این انجن توسط یک نوع پلاستیک سری ساخته شده و چنانچه گفته شده از آن برای چندین بار در امور پرتاب سفاین کیهانی استفاده شده می تواند .

موافقه پرداخت سه میلیون و پنجصد

هزار دالر :

حکومت یونان و رومانی موافقه نموده اند تا اختلافاتی را که از پانزده سال به اینطرف در مورد تادیه غرامات دارائی اتباع یونان که در رومانی ضبط شده بود بین خود حل نمایند . این توافق ناشی از مذاکراتی می باشد که بین ستیفانو پولوس و ایون کتورگی موردو صدر اعظمان یونان و رومانی در آتن صورت گرفته است .

سیار نیو باز کردند .

سیارنیو که در اپارتمان مذکور يك دكان انټیک فروشی دارد حین ورود دزدان دومنزل نبود .

ششمین نندارتون بین المللی در بوگوتا افتتاح شد:

ششمین نندارتون بین المللی که سی و سه مملکت امریکائی ، اروپائی و آسیائی در آن شمولیت دارند روز شنبه ۱۲ سنبله در بوگوتا افتتاح شد .

منجمله چکوسلواکیا ، پولیند ، هنگری ، بلغاریا و یوگوسلاویا به آنکه درین نمایشگاه رسماً نمایندگی نداشتند در نندارتون اشتراک ورزیدند .

قرار است موتر های اتحاد شوروی در کولمبیا بمرض فروش گذاشته شود:

کارلوف لیراس رستر بو رئیس جمهور کولمبیا در بیانیهٔ افتتاحیهٔ اش اظهار کرد که دروازهٔ کشور وی برای توسعه بیشتر تجارت بین المللی همواره مفتوح خواهد بود .

سالانه بیش از يك میلیون و سه صد و شصت و پنج هزارروبل از پنجاه هزارگوسفند مفاد بدست می‌آید:

متخصصین انستیتوت تنبغات حیوانی و بیطاری قرغز يك جنس جدید گوسفند را در چراگاه های مناطق مرتفع تیان شان مرکزی تربیه نموده‌اند که دارای پشم نیمه ظریف میباشد .

ساکنین این منطقه که در ارتفاع تا چهار هزار متر از سطح بحر اقامت دارند این حیوان را که وزن کرده انداز شصت و پنج تاصد کیلوگرام وزن داشته وحد اوسط چهاراعشاریه دو کیلو گرام پشم ظریف از آن بدست می آید .

ستیشن تجربوی تیان‌شان سالانه يك میلیون و سه صد و شصت و پنج هزار روبل ازپنجاه هزارگوسفند مفاد خالص بدست می‌آرد .
اشتراک ششصد و پنجاه دانشمند جهان در يك اسامبله عمومی:

اتحادیهٔ بین المللی علمی رادیو پانزدهمین اسامبله عمومی سالانه خود را روز دوشنبه ۱۳ سنبله در مونشن افتتاح کرد .
در حدود ششصد و پنجاه دانشمند از سی و پنج کشور سراسر جهان در کنفرانس شمولیت ورزیدند .

بر اساس توافق های حاصله حکومت رومانیا سه میلیون و پنجصد هزار دالر به عنوان غرامات دارائی اتباع یونان به حکومت یونان پرداخته و ضمناً از ادعا های متقابل خود در مقابل یونان منصرف خواهد شد .

لیندن جانسن رئیس جمهور امریکا تصویب تاسیس يك دستگاه تصفیه آب شور را از کانگرس آنکشور مطالبه نمود .

لیندن جانسن رئیس جمهور امریکا روز پنجشنبه ۱۰ سنبله ۴۵ از کانگرس آنکشور مطالبه نمود تا هفتاد و اعشاریه دوملیون دالر را برای تاسیس يك دستگاه تصفیه آب شور تصویب نماید .

این دستگاه بزرگترین دستگاه در جهان خواهد بود که آب شور را تصفیه می‌کند و طوریکه نقشه شده روزانه یکصد و پنجاهمیلیون گیلن آب شور بحرالکاحلی را به آب شیرین تبدیل خواهد کرد .

همچنین روزانه يك اعشاریه هشت ملیون کیلوات برق تولید خواهد نمود .

در نظر گرفته شده که این دستگاه دريك جزیرهٔ مصنوعی در نزدیکی سواحل کالیفورنیا تعمیر گردد .

و پس از يك سال تدقیق در مورد نقشه آن قرار است که در اواخر ۱۹۶۷- اعمار آن آغاز یافته و در ۱۹۷۱ اكمال گردد ،

این دستگاه برای يك شهر دارای يكمیلیون سکنه آب مشروب و برق تهیه خواهد نمود.
يك سیمینار علمی بین المللی باشتراک يك هزار موسسه از کشور های مختلف در مسکو افتتاح شد:

سیمینار علمی بین المللی در مورد معضله های میکابنیکی اتوموشن و کار های انجنیری تکتیکی و امور اداری روز جمعه ۱۱ سنبله در مسکو افتتاح شد .

این سیمینار دو هفته دوام نمود و در آن تقریباً يك هزار موسسه از کشور های مختلف اشتراک نمودند .

تابلو های نقاشی بقیمت دو صد و سی هزار دالر به سرقت رسیده است:

در حدود تقریباً دو صد و سی هزار دالر تابلو های نقاشی روز پنجشنبه ۱۰ سنبله ۴۵ از منزلی در نیویارک بهسرقت رسید .
پو لیس گفت: دو شخص که قیافهٔ حامل ضروریات روزمره را بخود گرفته بود راه خود را به داخل اپارتمان چهار طبقه ئی لوی می

ساینس دانان در قطب شمال مطالعات خود را تبادل کردند:

چهل نفر ساینس دان که بسیاری از آنها در قطب شمال یا قطب جنوب مسافرت کرده‌اند و همچنین دانشمندانی که درین هفته در مرکز موسسه سمپوزیم جهانی هوا شناسی اشتراک کرده‌اند یاد داشت‌ها و نظریات خود را باهم تبادل کردند.

یک نطق موسسه هوا شناسی روز سه شنبه ۱۵ سنبله اظهار نمود که اطلاع از اوضاع جوی قطب شمال و جنوب مستلزم دانش کامل درباره چگونگی اوضاع جوی کره زمین و همچنین رش بردن تنوع در ساحه وسیع در پیشگویی جوی میباشد.

وی افزود از سفرهای اکتشافی علمای مختلف ذخایر بزرگ معلومات در سالهای اخیر جمع گردیده که موفقیت بزرگی در باره مطالعه اوضاع جوی قطبی بدست آمده است. مشمولین سمپوزیم از ممالک آتی میباشد:

آستریا ، آستریا ، برتانیه ، کانادا ، فنلند ، فرانسه ، مجارستان ، ایتالیا ، جاپان ، هالیند ، ناروی ، افریقای جنوبی ، اتحاد شوروی ، اسپانیه ، سویزرلند و ایالات متحده امریکا .

یک نفر استرالیایی قهرمان در یو دی شد:

جاک براهم استرالیایی در این اوخرکپ طلایی بین المللی مسابقه موتر دوانی را در اولتن پارک انگلستان به دست آورده و لقب قهرمانی در یوری را کمایی کرد .

براهام یکصد و ده میل ، یکصد و هفتاد و هفت کیلومتر ، در ساعت سرعت گرفته بود. دو نفر دیگر که درین مسابقه دوم شده بودند هر کدام فاصله معینه را به یک ساعت و شش دقیقه چهارده اعشاریه دو ثانیه طی کردند که بدینصورت اوسط سرعت آنها یکصد و شصت کیلومتر در ساعت میشود .

جیم کلارک اسکاتلندی قهرمان سابق جهانی درین مسابقه نفر سوم گردید .

یک میش سال دو باره میز آید

یک میش در قریه کند سوخته مربوط ولسوالی چخانصور که در بهار امسال دویره بدنیا آورده بود روز ۲۷ سنبله برای مرتبه دوم یک بره دیگر نیز زائیده است .

یک زن گویو بایی چهار طفل زائید

خانم سی و هشت ساله یک کارگر کیوبائی شام شنبه ۲۶ سنبله چهار طفل بدنیا آورد.

یک سمپوزیم بین المللی در پراگ افتتاح شد:

مشکلات ساختمان و ساختمان مجدد تشبثات صنعتی و کیمیاوی بوسیله یک سمپوزیم بین المللی که روز دو شنبه ۱۳ سنبله در پراگ افتتاح شد مورد بحث قرار گرفت . درین سمپوزیم متخصصین چکوسلواکی ، اتحاد شوروی ، پولند ، رومانی ، هنگری ، بلغاریا ، تجارت شان را درین زمینه باهمدیگر تبادل نمودند .

افتتاح سمپوزیم بین المللی در وین:

یک سمپوزیم بین المللی روز دوشنبه ۱۳ سنبله در وین افتتاح گردید .

درین سمپوزیم از طرف نمایندگی بین المللی انرژی ذر و ی و موسسه غذا و زراعت ملل متحد نظارت میشود .

بریتیت باردو در یک ساعت توقف پانزده یوند ستر لنگ گرایه افاق پرداخت:

بریتیت باردو ستاره مشهور یک هتل مدرن را که در کارلیل انگلستان ترک کرده و شکایت نمود که مردم در هتل زیاد است . ستاره فلمی فرانسوی که در هتل مذکور اطاقی برای خود ریزرف کرده بود صرف یکساعتی در آن اقامت کرده و بعد آنرا ترک گفت ، مدیر هتل پانزده یوند ستر لنگت عوض بل خود حاصل نمود .

وی با دو دختر دیگر و عکاس خود به مسافرت خویش بطرف سکانلند ادامه داد . باردو در سکانلند تهیه فلمی را بنام دو هفته در سپتمبر ، اتخاذ نمود .

یک گشتی تحقیقاتی در لیننگراد تحت ساختمان است:

طرح ساختمان یک گشتی تحقیقاتی برای تحقیقات دقیق از اوضاع قطب شمالی در لیننگراد تحت کار میباشد این گشتی راه خود را ، به عمق شصت سانتی متر در یخباز کرده و حرکت خواهد نمود همچنین گشتی مذکور دارای بیست لابراتوار خواهد بود که تشبثات علمی را در ساحات در یا شناسی جیو فزیک و هواشناسی انجام میدهد .

خط فرودگاه عرشه گشتی بقدر کافی بزرگ است که میتواند هیلی کوپتر در آن فرود آید .

امريکاي شمالي بصورت مثال ششپزار انواع فعل دارد . اسکيمو ها تنها با شصت وسه نوع فعل جاري صحبت ميکنند .

سرود ملي بايبها ، قديمترين سرود ملي جهان شمرده ميشود . مندرجات آن در قرن ۹ تنظيم گرديده است و اما درازترين سرودهاي ملي از يونانيها است . و کوتاه ترين سرود هاي ملي از اردنيه هاشميه و سان مارينو ميباشد .

همينگوي انتحار کرده است:

ميرمن ارنست همينگوي يوه نويسنده معروف که شهرت جهاني دارد گفت: که شوهر او انتحار کرده است .

در يك مصاحبه ايکه در شماره اخير مجله (لوک) چاپ شده اظهارات ميرمن همينگوي درج شده است .

(نه او خودش رامورد فير قرار داد بر خودش

فير کرد . فقط همين براي مدت طولاني من

اظهار اين مطلب را حتي به خودم اجازه نميدادم .

با اين بهانه که موضوع قتل او يك امر تصادفي

بوده است لهنذا موضوع را مسکوت مي گذاشتم

زيرا بانصورت چنين فکري و اجازه دادن به

حقيقت اين اظهار مغزم متلاشي مي شد واعصابم

خورد مي گرديد در همين مقاله ميرمن همينگوي

گفته است که شوهر او يکصد و پنجاه هزار

دلاري را که بعنوان امتياز کتب و نوشته هايش

از اتحاد شوروي بوي داده شده بود رد کرده

و بسادگي نوشته است که من اينکار را وقتي

قبول ميکنم که براي ساير نويسندگان امريکايي

هم چنين امتيازي داده شود وجسد همينگوي

بتاريخ ۲ جولای ۱۹۶۱ در اطابق شکار

او در کتچم ايداهو يافت شده بود اوبالگوله

بقتل رسيده بود در اعلاميه رسمي (مرگ) براي

فير تفنگ و انتحار) ذکر شد و اين نکته که

اين انتحار کدام علتی داشته باشد قيد نشده

بود .

قيمت ترين ، مهمترين و بزرگترين:

قيمت ترين زمين دنيا ، ساحه است که

موسسات اقتصادي لندن در آن جا متمرکز

است مثلا يك منطقه به پهنای يکصد متر

مربع درين ساحه در ماه سپتمبر ۱۹۵۴ به سه

صد هزار پوند سترلنگ بفروش رفت .

اين پول به پيمانه اي بود که امکان داشت

با بانکوت يك پوندي چندين بار ساحه مذکور

را پوشانيد .

پرمضمون ترين شماره اخبار دنيا شماره

روز شنبه نيويارک تايمز مورخ ۷ اپريل

طوريکه گفته شده صحت اطفال و مادرشان اطمينان بخش ميباشد .

در اوایل سال جاري يك خانم ديگر در

هاوانا چهار گانگي تولد کرده بود اما هرچهار

طفل وی وفات يافتند .

دزدان نقاب پوش جواهراتي را به قيمت

بیش از يكصدو شصت هزار دالر از يك

جواهر فروشي دزديدند .

چهار شخص که نقاب های نایلوني استعمال

کرده بودند روز شنبه ۲۶ سنبله در يك جواهر

فروشي در کولينگ وودر لندن که جواهرات

بعضی از لارد های انگلستان در آن به ودیعه

گذاشته شده بود دستبرد زده و يك تعداد

زيورات از قبيل انگشتر ، گلوبند و دست بند

را بهسرقت بردند .

دزدان قبل از ورود کارکنان جواهر فروشي

داخل آنجا شده و دو پاسبان آنرا بسته

و بعد بهربودن زيورات اقدام نمودند .

پوليس اسكاتلنديارد بعد تر اظهار نمود

که جواهرات ربوده شده درحدود يكصد وشصت

و هشت هزار دالر قيمت داشت .

بين دهلي جديد وراولپندي يك خط تيلفوني

مستقيم تاسيس شد:

هند و پاکستان با تاسيس يك خط تيلفوني

مستقيم بين دهلي جديد و راولپندي موافقه

نموده اند . اين توافق نتيجه مذاکراتي ميباشد

که بتاريخ ۲۳ سنبله بين جنرال يحيي خان

و جنرال گومارامنگام قوماندان های قواي نظامي

پاکستان و هند در دهلي جديد صورت گرفته

است .

تاسيس اين خط که به خط گرم موسوم

است به قوماندان های قواي نظامي هند و

پاکستان موقع خواهد داد که در صورت بروز

هرگونه حوادث سوء در مناطق سرحدی دو

کشور باهم مذاکراتي نموده و راجع بهحل اين

موضوع در اسرع اوقات ممکنه اقدام کنند .

بزرگترين ، قيمت ترين . . . قديم ترين

مرکز تعليم و تربيه که تا کنون نگهداري

شده پوهنتون فيس واقع المغرب است:

اين پوهنتون در سال ۸۵۹ بنا يافته:

بزرگترين پوهنتونهاي جهان پوهنتون لومونوسوف

واقع مسکو است که در سال ۱۹۵۳ - آباد

گرديده .

سخت ترين زبان ها ، آنطوريکه فکر می

شود زبان روسی نیست ، دزبان هنديهاي

مطابق احصائیه رسمی که روز ۴ میزان در دهلی نشر شده عمر وسطی انسان در هر پنجاه و پنج سال بلند رفته است در حالیکه در سال ۱۹۶۴ این رقم به ۲۷ سال بالغ میگردد .

این افزایش در عمر وسطی انسان نتیجه اصلاح و بهبود معالجات طبی مردم بشمول پیرو جوان بوده است . چنانچه تعداد مراکز بررسی طفل و مادر در پانزده سال اخیر از یک هزار و هفتصد به ده هزار مرکز افزایش یافته است .

جایزه بسیار گویک - بیل دین انگلیسی از یک مسافرت طولانی به لندن بازگشت در طی این مسافرت از ۹ کشور و صحرای اعظم عبور کرده است بانجام این مسافرت طولانی و خطرناک وی مستحق جایزه ای شناخته شده که ارزش آن به پنج شلنگ بالغ میگردد . قابل تعجب این است که برای پدست آوردن پنج شلنگ مبلغی معادل بیست و دو هزار مارک مصرف کرده بود .

بیزاو از ارتقای سویه :-

کارل نورمن تاجر پنجاه و هشت ساله انگلیسی که عضو هیئت نظار پنج شرکت تجارتی و رئیس شعبه خارجی یک فابریکه دواسازی میباشد و ماهانه مبلغ ده هزار مارک معاش دارد . از عهده اش داوطلبانه استعفی داد و بجای آن رفت . به حیث یک کمپودر در یک شفاخانه با معاش ماهوار یک هزار و یکصد مارک داخل خدمت شد .

یکتن از نامه نگاران دلیل این تصمیم حیرت آورش را پرسید در جواب گفت :-

من دیگر نمی خواستم در مسابقه ای که برای ارتقاء سویه زندگی جریان دارد وسخت خسته کننده است بیش از این اشتراک ورزم . گیتانهای کشتی و آمرین بندر بمبئی :- کپتان های کشتی و آمرین بندرگاه بمبئی از نیمه شب گذشته بدینطرف بعنوان پروتست علیه جزای شدید دسپلین که از طرف اداره بندرگاه بمبئی به سکرتر انجمن خدمات کپتان های کشتی داده شده برای یک مدت نامعلومی دست به اعتصاب زده اند .

نطاق انجمن گفت این اعتصاب حرکات پانزده و یا بیست کشتی را در بندرگاه مذکور مختل میسازد .

دو اثر وقوع گرد باد در سواحل پاکستان شرقی یکصد هزار نفر بیخانمان شده اند . قرار راپور هایی که به داکه رسیده در اثر وقوع گرد باد یکصد هزار نفر در سواحل پاکستان شرقی بی خانمان شده اند راپور های

۱۹۶۳ تثبیت شده است . این شماره روی هم رفته هفت صد و دو صفحه می آمد و وزن آن در حدود سه کیلوگرام بالغ می شد

زیادترین تعداد اعضای ارکستر دنیا ارکستری بود که در اگست سال ۱۹۵۸ در شهر ترندوهیم به مناسبت برگزاری یک جشن ملی . ترتیب یافته تعداد اعضای این ارکستر فوق العاده به دوازده هزار بالغ میگردد .

در تایلند او سطر تزئید سالانه نفوس پایین آمده است :

طبق اطلاع آژانس رویتر اوسط ازدیاد سالانه نفوس در تایلند از ۳٫۶ به ۳٫۴ فیصد پائین آمده این راپور طبق سر شماری ای میباشد که در آخر جون گرفته شده . این نتیجه نسبت به کنترل تولیدات بمیان آمده و سر شماری اخیر نفوس مملکت را به سی و یک میلیون و پنجاه و چهار هزار و پنجصد و هفتاد یک اعشاریه ۹ و نمود ساخت است .

هالند از لحاظ ساحه پرنفوس ترین کشور جهان شمرده میشود :-

هالند در حال حاضر از لحاظ ساحه پرنفوس ترین کشور جهان شمرده میشود . طوریکه مقامات حکومتی تخمین نموده اند توقع می رود نفوس حاضر هالند تا اخیر این قرن به بیست میلیون بالغ گردد . نفوس فعلی مملکت دوازده اعشاریه شش

ملیون نفر حساب شده است . موسسه اروپایی تحقیقات فضای خا و رمی مرکز جدید پرتاب راکت را افتتاح نمود .

موسسه اروپایی تحقیقات فضای خارجی روز شنبه مرکز جدید سه میلیون مازکی پرتاب راکت را در فیرونا واقع شمال سویدن افتتاح نمود .

اعضای این کمیته که متشکل از بلجیک ، دنمارک ، فرانسه ، انگلستان ، هالیند ، ایتالیا ، اسپانیه ، سویدن ، سویس ، و جمهوریت اتحادی آلمان میباشد در نظر دارند که در هشت سال آینده در حدود چهار صد راکت تحقیقاتی انگلیسی و فرانسوی را از مرکز مذکور پرتاب نمایند .

کذا این موسسه یک قمر مصنوعی تحقیقاتی را نیز در طرف یک سال به فضای خارجی پرتاب خواهد نمود .

عمر وسطی انسان در هر ۵۵ سال بلندتر است :-

دو باستن يك زن جوان قبل از وقت معينه هفت طفل بدنیا آورد:

طبق اطلاع آژانس رویتز روز شنبه يك زن جوان در باستن قبل از وقت معينه هفت طفل بدنیا آورد .

طوريكه يك نطاق شفاخانه اعلام نمود يكي از اطفال تولد شده مرده بوده و شش طفل ديگر بعد از ولادت متعاقبا فوت نمودند .

اطفال تولد شده كه چهار ماه قبل از وقت موعود تولد شده مربوط به ميرمن وليمسوي كيلي نيك كه بيست و سه سال عمر دا رد

ميايشتد اين واقعه در شفاخانه سنت ماگريت بوقوع پيوسته است.

كسانيكه بعزم وارد شدن به ساير كشورها از ايالات متحده عبور ميكنند از گرفتن ويزه امريكا معافند .

ايالات متحده امريكا مقررات جديدي را وضع نموده است كه به اساس آن مسافران خارجي كه بعزم وارد شدن به ساير كشورها مجبوراند از اضلاع متحده عبور كنند از گرفتن ويزه از

آنكشور معاف شناخته ميشوند . مقررات جديده سر از روز ۹ ميزان عوض

مقرراتي كه قبلا درين زمينه در امريكا وجود داشت نافذ گرديده است . رفت و آمد طيارت غير نظامي بين نيويارك

ومسكو شروع خواهد گرديد . انتظار ميرود رفت و آمد طيارت غير نظامي بين نيويارك ومسكو در سال آينده شروع

گردد . قرارداد مربوط به پرواز اين طيارت دوسال ۱۹۶۱ بين حكومات اتحاد شوروي وامريكا

بامضاء رسيده بود ولي بحران هاي ويتنام مانع عملي شدن آن گرديد . گفته ميشود كه هر گاه بعضي از مسايل

مورد اختلاف دو كشور درين زمينه حل گردد رفت و آمد طيارت غير نظامي بين نيويارك و مسكو در بهار سال آينده خواهد شد.

اخبار تايمز كه از جمله روزنامه هاي مشهور دنياست بعد از ين با اخبار (سندی تايمز) كه يك اخبار ديگر انگليسي است يگجفاعليت

خواهد كرد . همچنين پيش بيني شده است كه اين دو اخبار در يك كميتي ديگري كه

تامسن در آن هشتاد و پنج فيصد سهم مي داشته باشد طبع و نشر گردد و مليونر كانادائي يعني لارد تامسن كه مالك سندی تايمز است

بعييت آمر عمومي اين دو اخبار اجرائي وظيفه خواهد كرد .

مدیر مسئول موجوده تايمز یعنی سرويليم هيل بعیيت آمر کمیونی جدید و ناشر سندی تايمز بعیيت مدیر عمومي نشرات مقرر شده است .

سرويليم اظهار داشت كه از ين به بعد مصارف و استهلاك اين دو نشریه به بعیتریزه وجه تادیه خواهد شد .

در اخير تمام اعضا به شمول لارد تامسن اظهار كردند كه نشریه به بعیترين وجه تادیه خواهد شد .

در اخير تمام اعضا به شمول لارد تامسن اظهار كردند كه نشریه های شان پس از ين آزادی كامل خواهد داشت : -

همچنين تصميم گرفتند كه قبل از اجرائي هرگونه مصارف ديگر به پرداخت ماليات دولت اقدام نمايند .

سال گذشته نفوس جهان بدون تزئيد در توليد مواد غذايي افزايش يافته است :

در سال گذشته نفوس دنيا هفتاد مليون افزايش يافته اما در توليد مواد غذايي برای تغذيه آنها قطعاً تزئيد صورت نگرفته است .

موسسه زراعت و مواد غذايي ملل متحده اين مطلب را اظهار داشته افزود كه بدین ترتيب بطور اوسط هر يك از مردم جهان باد و فيصه

كمبود خوراكه مواجه ميباشند كذا ابرازنگراني بعمل آمده كه فاصله بين تعداد نفوس و توليد مواد غذايي پيوسته زياد شده وبشريت را

بسوی بدترین بحران گرسنگي كه سابقه نداشته باشد سوق ميدهد . راپور ۱۹۶۵-۶۶

موسسه زراعت و مواد غذايي ملل متحده حاكي است كه وضع مواد غذايي درسال مذکورچنان خطرناك بود كه پس از كسر مواد غذايي در

پايان جنگ جهانی دوم نظير ندا شته باشد. راپور موسسه مذکور در مورد فصل سال جاری محتاط كارانه بود و گفته است كه تا

هنوز امکان ندارد اندازه توليدات را تعيين نمود زیرا باران های بیش از اندازه سبب كسر زراعت در اروپا و اتحاد شوروي شده

است همچنين انتظار ميرود كه حاصلات گندم ايالات متحده امريكا هفت فيصد تقليل يابد.

دو ميمون تو سسط يك سفينه گيها ئی برای يك دوره يگساله به فضا پرتاب خواهد شد .

اداره فضایی ملی امريكا اعلام داشت كه در نظر دارد در آينده د و ميمون را توسط يك سفينه گيها ئی برای يك دوره يگساله به فضا پرتاب كند .

سفينه حامل اين ميمون ها بعداً توسط گيها ئی

بیش از يك هفته كار نداد :

يك دهقان مكسيكويي كه روز چهارشنبه گذشته يك پمپ مصنوعی در قلبش از طرف دكتوران معالج گذاشته شده بود ديشب وفات كرد . داکتران علت مرگ را يك ناکامی مربوط به قلب وانمود کردند.

دهقان ۲۶ ساله مذکور ۲۷ ساعت پس از جا گرفتن پمپ مصنوعی در سينه اش وفات نمود .

پمپ مذکور نوع پمبی بود که به صورت موفقانه در اوائل سال جاری در قلب يك مكسيكويي ديگر استعمال شده بود.

نفوس جهان در سال گذشته روز يكصد و هشتاد هزار نفر ازدیاد یافته است : -

در راپوری که از طرف موسسه ملل متحد انتشار یافته خاطر نشان شده که نفوس جهان در سال گذشته در هر روز يكصد و هشتاد هزار نفر ازدیاد یافته و اکنون نفوس جهان به سه ملیارد و هشتصد ملیون نفر بالغ گردیده است در این راپور علاوه شده که هرگاه تعداد تولدات در جهان بوضع فعلی ادامه بیاید در چهل سال آینده نفوس جهان دو چند خواهد شد .

موشها حیات بشر را تهدید میکنند : -

سالانه سی و سه ملیون تن غله ذریعه موشها تلف میشود .

اداره صحت عامه موسسه ملل متحد روز چهارشنبه در ژنیو اخطار داد که بشره تهدید روز افزون موشها از ناحیه انتشار محرقه و تقلیل مواد غذایی مواجه میباشد .

اداره صحت عامه ملل متحد تذکر داد که جهان بسرعت بطرف مدنیت یا شهری شدن می رود ولی از خطری که از ناحیه تهدید موشها متوجه آن است غافل است : -

اداره مذکور اظهار نمود که سالانه تخمینا سی و سه ملیون تن غلجات و برنج توسط موشهایی که تئحویلخانهها دکانها و خانه ها را می یابند از تغذیه انسانها کم میشود .

تحقیقات علمی و احصائیوی در هند نشان میدهد که بیست و پنج فیصد از حاصلات غله پیش از درو توسط موشها از بین میرود .

تابلوی نقاشی مفقود شده ایتالوی پیدا شد :

يك تابلوی نقاشی که توسط هنرمند ایتالوی

- قرن شانزده میلادی رسم شده و در اوایل روز یکشنبه از استیتوت هنر های زیبا در شیکاگو بسرقت رسیده بود همان روز توسط يك صاحب منصب امنیه از بین يك زباله دان

نوردان امریکائی بزمین برگردانیده خواهد شد: گفته شده که هدف این آزمایش معلوم نمودن اثرات مسافرت های طولانی بر موجودات زنده میباشد.

تا زمانیکه ریفورم زراعتی بمیان نیاید گرسنگی در جهان حکمفرما خواهد شد :

یکدسته متخصصین نفوس جهان روزسه شنبه اظهار داشتند تا زما نیکه ترتیبات فوری در مورد جلوگیری از ازدیاد نفوس در ممالک تحت انکشاف بوجود نیامده ریفورم زراعتی بمیان نیاید گرسنگی عمومی در جهان حکمفرما خواهد شد .

یکعده از این متخصصین از اینکه آیا چنین ترتیبات میتواند در وقتش آغاز گردد اظهار نگرانی میکنند .

داکتر روموند معاون رئیس تحقیقات در یونیورستی نیویارک در این مورد پیشنهاد کرد که ایالات متحده امریکا پروگرام کمک های عمومی خود را بحدی توسعه دهد تا ریفورمی در ممالک تحت انکشاف ایجاد گردد .

داکتر ریموند علاوه نمود هیچکس نمیتواند ادعا نماید که قحطی نمیتواند در جهان بوجود آید .

وی ضمن اشاره به پروبلم غذایی جهان به نفوس هند اشاره نموده گفت هند با داشتن يك بر سه حصه نفوس جهان مثالی در این مورد بوده در ظرف چهارده سال آینده از ۱۵۰ تا ۲۰۰ ملیون در نفوس آن افزایش بعمل خواهد آمد .

وی افزود ناممکن است که هند بتواند تنها با منابع خود این عده زیاد را غذا دهد. هند در ۱۹۶۷ به توريد يازده اعشاريه هفت ملیون تن مواد غذایی ضرورت خواهد داشت.

يك مامور عالیرتبه وزارت زراعت هند در يك جلسه شورای موسسه زراعت و غذای ملل متحد در روم گفت که هند در ۱۹۶۷ به توريد يازده اعشاريه هفت ملیون تن مواد غذایی ضرورت خواهد داشت قبلا هند ضرورت آنکشور را در سال ۱۹۶۷ نه ملیون تن تخصیص کرده بود وی علاوه کرد که معینا پروگرام فعلی هند برای ازدیاد حاصلات و استعمال تخم های زود رشد کننده معضله کسر غذا را ممکن است حل کند .

وی در اخیر اظهار کرد که هند در ۱۹۷۲ و ۱۹۷۳ قادر خواهد شد که به توريد مواد غذایی احتیاج نداشته باشد.

پمپ مصنوعی در قلب يك دهقان مكسيكويي

جمهوریت اتحادی آلمان و بلژیک هر کدام هشت فیلم به معرض نمایش خواهند گذاشت که بیشترین تعداد نسبت به دیگر کشورها درین نمایش محسوب خواهد شد .
چنانچه رومانیه هفت فیلم ، فرانسه و ایالات متحده امریکا هر کدام پنج فیلم نمایش خواهند داد .

کذا انگلستان چهار فیلم ، چکوسلواکیا و پولند سه فیلم ، زیلانده جدید ، هسپانیه ایالتیه هر کدام دو فیلم نشان خواهند داد همچنین یوگوسلاویا ، بلغاریا ، یونان ، افریقای جنوبی ، پرتگال ، دنمارک ، سویدن ، جاپان ، کانادا سویس وهالند با یک یک فیلم درین نمایش حصه خواهند گرفت.

در مسابقات ملکه حسن جهانی يك دختر هندی پیغله حسن جهان انتخاب شد:

در مسابقات ملکه حسن جهانی که در لندن صورت گرفته يك دختر هندی برنده مسابقه شناخته شده است وی که پیغله ریتافاریانام دارد بیست و سه سال عمر داشته ومحصل طبع میباشد .

این اولین باریست که يك دختر هندی بحیث پیغله حسن جهانی انتخاب میگردد . پیغله فاریا ساکن منطقه گوای هند بوده و در بمبئی مشغول تحصیل میباشد . پیغله یوگوسلاویا مقام دوم و پیغله یونان مقام سوم را درین مسابقه بدست آورده اند .

ریکارڈ جدید سرعت از طرف يك پیلوت امریکائی قایم شد : -

یک پیلوت امریکایی که ویلیم نایت نام دارد با طیاره نوع ایسک پانزده خود به صورت غیر عمدی ریکارڈ جدید سرعت را قایم نموده است .

ویلیم نایت در نظر داشت ماه آینده با استفاده از وسایل جدید طیاره خود ریکارڈی معادل پنجهزار میل در ساعت قایم نماید ولی بصورت اتفاقی ازین آلات استفاده نموده و طیاره وی با سرعت چهار هزار و یکصد و چهل ونه میل فی ساعت به پرواز درآمده و بدین ترتیب ریکارڈ جدیدی قایم کرد که ۵۵ میل در ساعت نسبت به ریکارڈ قبلی وی بیشتر میباشد .

پیدا شد این تا بلو که قیمت آن پنجصد هزار دالو میباشد وقتی پیدا شد که يك شخص ناشناسی برای پولیس ذریعه تلفون گفت که تابلو را میتوان در بین يك زباله دان نزدیک یکی از پارک های آن شهر پیدا نمود . پولیس اظهار داشته است که به تابلوی نقاشی . کدام نقصی وارد نشده است .
جاپان راکت قمر مصنوعی را بفضا پرتاب میکند : -

جاپان امیدوار است راکتی را که يك قمر مصنوعی را در مدار زمین به چرخ آرد پرتاب نموده و بدین قسم برای عضویت کامل خود در کلوپ فضای خارجی به اقدام بزرگی دست زند .

قرار است این راکت که طول آن هفتاد و پنج فت میباشد از مرکز فضای خارجی جاپان واقع در سواحل پاسفیک جنوبی جاپان پرتاب گردد .

اولین پرتاب آزمایش که معلومات لازمه را برای قبل از پرتاب قمر مصنوعی تهیه میدارد در اواخر سال آینده صورت خواهد گرفت .
روزانه بیش از ۹ میلیون بیرل پترول خام تولید شده است : -

انستیتوت روغنیات امریکا روز چهارشنبه راپور داد که در خلال هفته گذشته که روز جمعه ختم شد طور اوسط مجموعاً نه میلیون و پنجصد و چهل و چهار هزار بیرل پترول خام روزانه تولید شده است .

مجموع تولید روغنیات در آخرین هفته سی و چهار میلیون و هشتصد و بیست و چهار هزار بیرل تخمین شده است . در حالیکه این مقدار در هفته قبل از آن سی و یک میلیون و هفتصد و شصت و شش هزار بیرل بوده است .

اوسط تولید روزانه روغنیات تصفیه ناشده در هفته مذکور هشت میلیون و سهصد و شصت و یک هزار و یکصد و ده بیرل بوده و درسال گذشته در همین هفته مقدار تولید روغنیات تصفیه ناشده هفت میلیون و هشت صد و چهل و شش هزار و ششصد و شصت بیرل بوده است .

شصت فلم از ۲۲ کشور در بروسل نمایش داده میشود:

دربروسلاعلام شده که شصت فلم از بیست و دو کشور از چهارده تاهجده نوامیر دربروسل نمایش داده خواهد شد .
این ایام مقارن با شانزدهمین هفته بین المللی فیلم توریزم وفولکلور میباشد.

باممالک نو ظہور آشنا شوید

بوتسوانا

۱۹۶۱ تو سط دا کتر (سرتیس کاما) که اولین صدراعظم بچوانالند میباشد. بو جود آمد. متباقی سه چوکی دیگر را حزب مردم بچوانالند که حزب مخالف است بدست آورد.

تأمین آزادی :-

در ماه دسمبر ۱۹۶۵ حکومت جدید بچوانالند پیشنهاد قانون اساسی آزادی آنکشور را انتشار داد که در محافل عمومی مطرح شد و بعد از طرف اسمبله مقننه و مجلس اعیان پشتیبانی گردید. در کنفرانس آزادی که در ماه فروری سال ۱۹۶۶ در لندن دا پر گردید. این پیشنهاد با کمی تعدیلات بحیث قانون اساسی جدید جمهوریت بوتسوانا پذیرفته شد. مطابق بقانون اساسی جدید، شخصیکه در موقع آزادی این کشور بحیث صدراعظم ایفای وظیفه میکند، او لین رئیس جمهور خواهد بود آینده ریاست جمهوری در ست وقتی صورت خواهد گرفت که انتخابات عمومی برای نمایندگان شورای ملی بعمل می آید.

هر کاندید مجبور است قبلا اعلام کند که از کدام کاندید ریاست جمهوری پشتیبانی میکند بدین ترتیب هر کاندید ریاست جمهوری که بتواند حمایت و رای نصف بیشتر اعضای انتخابی شورای ملی را بدست بیاورد بحیث رئیس جمهور اعلام گردیده و تاپایان دوره پارلمان وظیفه ریاست جمهوری را اشغال خواهد کرد.

رئیس جمهور، رئیس دولت، رئیس اجرایی حکومت و فرماندان عالی قوای مسلح خواهد بود. کابینه که ریاست آنرا بعهده خواهد داشت متشکل از معاون رئیس جمهور وشش وزیر خواهد بود، رئیس جمهور را در امور دولتی مشوره خواهد داد.

شورایملی متشکل از ۱۳ عضو انتخابی، ۴ عضو خاص انتخابی و یک نطق بوده ودر موارد خاص بعد از مشوره با مجلس اعیان فیصله ای را تصویب مینماید. قانون اساسی بوتسوانا حاوی قوانین حقوق بشری نیز میباشد.

نفوس و موقعیت جغرافیایی :-

مساحت بوتسوانا ۲۲۲۰۰۰ مربع میل تخمین گردیده و یک سر زمین محاط به خشکه

مستعمرة بچوانا لند آخرین تحت الحمايه برتانیه در افریقا بتاریخ ۳۰ سپتمبر ۱۹۶۶ در چوکات کامنویلت بحیث جمهوریت بوتسوانا آزاد شد.

تاریخ و سوابق :-

ارتباط برتانیه با بوتسوانا وقتی شروع شد که از طرف داکتر داوید لوینگستون در سال ۱۸۴۰ هیئتی به سرزمین (بکوتیا) یکی از قبایل بو تسوانا اعزام گردید. در یسن سرزمین که بعدا بنام بچوانا لند یاد میشود مردمانی از قسمت شرقی مهاجرت کرد ند. تقریباً سی سال بعد مردم بوتسوانا که سرزمین شان مورد تجاوز (ترانسوال) قرار گرفته بود از برتانیه طلب کمک نمودند و در سال ۱۸۸۵ بچوانا نالند تحت اداره ملکه و قست بر تانیه در آورده شد در سال ۱۹۶۵ مرکز اداری آن بکابر ونز انتقال داده شد.

نهیست سیاسی :-

در سال ۱۹۲۰ شورای مشورتی افریقایی اروپایی تاسیس گردید ودر سال ۱۹۵۰ این شوری با تاسیس شورای مشورتی مشترک متشکل از اعضای غیر رسمی اروپایی و افریقایی تکمیل شد. ولی در قسمت حکومت محلی با اعلامیه ای که در سال ۱۹۲۸ انتشار یافت. موقف و قدرت زعمای قبایلی و محاکم افریقایی تنظیم گردید قانون اساسی جدید بچوانالند در سال ۱۹۶۱ تدوین گردید. شورای اجرائیه شورای تقنینیه و شورای افریقایی درین قانون اساسی پیشبینی شده بو د. ولی در سال ۱۹۶۳ مذاکره در اطراف قانون اساسی در بچوانالند بعمل آمد (و در حالیکه از طرف برتانیه نیز در ماه جون ۱۹۶۴) تائید گردید پیشنهاد بچوانالند برای تدوین قانون اساسی جدید قبول گردیده ودر نتیجه در ماه مارچ (۱۹۶۵) با آغاز انتخابات عمومی در ساحه تطبیق گذاشته شد مطابق به قانون اساسی جدید زمینه برای بو جود آوردن یک حکومت متشکل از وزرای مسئول مساعدا ساخته شد صدراعظم و کابینه وی از مجلس مقننه که اعضای آن با ساس رای گیری انتخاب شده اند تشکیل گردید.

در انتخابات ماه مارچ ۱۹۶۵، از جمله ۳۱ چوکی ۲۸ چوکی توسط حزب دیمو کرات بچوانا نالند اشغال شد این حزب در سال

ذغال و غیره تا اندازه‌ای صورت گرفته و ذخایر آن تشخیص گردیده، تنها یک معدن منگانیز ۱ از سال ۱۹۶۵ باینطرف استخراج و بکار انداخته شده است. علاوه‌ا بر ذخایر چوب در جنگلات قسمت شمال شرقی، ما همگیری و نکار در نقاط (کوبی) بوتسوانا برای پیشبرد پروگرام های انکشافی و یا رفع احتیاجات روز افزون بود جوی غیر کافی بنظر میرسد. مثلا مصارف سالهای ۱۹۶۵-۶۶ در حدود ۳۱ میلیون پوند بود. در حالیکه در آمد آن از ۲۵۵ میلیون وقرضه خارجی از ۲۶۶ میلیون پوند تجاوز نمیکرد.

کمکهای برتانیه :-

کمکهای ما لی برتانیه به این کشور از سال ۱۹۶۵ تاکنون به ۲۰ میلیون پوند بالغ گردیده ۱۰۰۲ میلیون پوندیکه بمنظور بلان انکشافی سال های ۱۹۶۳-۶۸ تخصیص داده شده عموما در راه انکشاف زیر بنای اقتصادی این کشور (مثلا تهیه واعمار پند های آبی، قوه برقی و تنظیم امور مخابرات تو سعه انواع تعلیم ومعارف بشمول تربیه پر سونل مسلکی و تخنیککی) انکشاف و عصری ساختن زراعت و مالداری وساختمان بمصرف میرسد . برتانیه همچنان بعد از آزادی بو تسوانا همکاری مالی اش را به این کشور دوام خواهد داد.

تعداد شاملان مکاتب نیز رو به افزایش است. مثلا در طول سال ۱۹۶۳-۶۵ این تعداد در مکاتب ابتدایی از ۵۳۰۲۳ نفر به ۶۲۱۲۲۴ شاگرد بالغ گردیده، همچنان در این مدت تعداد

شاملان مکاتب ثانوی از ۹۶۵ نفر به ۱۳۲۵ نفر افزایش یافت در بوتسوانا دو مکتب عالی وجود دارد (پروژه سوم آن روی دست گرفته شد) از سال ۱۹۶۱ باینطرف طلاب بوتسوانا در پوهنتون های برتانیه و سایر کشور های مترقی بغرض تحصیلات عالی اعزام میشوند. مصارف تعلیمات بو تسوانا در سال ۱۹۶۴ -۶۵ به هشتصد هزار پوند میرسید.

در بوتسوانا هفت شفا خانه عصری حاوی ۱۱۰۰ بستر، ۱۳ مرکز صحتی و ۸۳ دواخانه وجود دارد وضع صحتی مردم این کشور رویهمرفته خوب است مصارف صحتی دولتی در سال ۱۹۶۴-۶۵ به ۳۲۰۰۰۰ پوند بالغ میگردد که از آنجمله ۶۶۰۰۰ پوند مصارف مالی بود.

است. از شرق و جنوب محدود است به جمهوریت افریقای جنوبی، از شمال و غرب با افریقای جنوب غربی واز شمال شرق با رودیشیا همسرحد میباشد. سرحد بوتسوانا در شمال جاییکه در یاهای (زامبیزی) و(کوبی) باهم یکجا میشوند. با زمبیا تماس میکرد . تقریباً ۸۰ فیصد جمعیت بوتسوانا در نواحی حاصلخیز دریای (لیمپو بو) متمرکز گردیده است.

آب وهوای بوتسوانا با ارتفاع نقاط مختلف آن از سطح بحر تفاوت دارد. در گر مترین ماه که عبارت از جنوری است در چه حرارت از ۳۰ در چه سانتیگراد در منطقه (سیروی) به ۳۴ در چه سانتیگراد در (سابانگ) بالغ میگردد. در زمستان که در ماه آگست شروع میشود، باد های خشک موسمی از بحر اتلانتیک بداخل این سر زمین میوزد وطوفانی از ریک و خاک را باخود می آورد. جولای سرد ترین ماه سال است. فصل بارانی ازماه اکتوبر شروع و تا ماه اپریل دوام میکند. متباقی سنال خشک میگردد.

نفوس بوتسوانا، نظر به احصائیه سال ۱۹۶۴ به ۵۴۱۰۵۰ نفر بالغ میگردد که ازین جمله ۵۳۵۲۷۵ نفر افریقایی ۳۹۲۱ نفر اروپایی ۳۴۸۹ نفر نژاد های مختلف و ۴۲۰ نفر را عموما آسیایی ها تشکیل میدهد. انگلیسی لسان رسمی بوتسوانا و (سوانا) لسان اصلی افریقایی مردم است. افزایش سالانه نفوس این کشور به ۳ فیصد میرسید.

نهیست های اقتصادی واجتماعی :-

اقتصادیات بوتسوانا عموما متکی به مواشی وحاصلات گوشت است صادرات این اقلام در سال ۱۹۶۵ به مبلغ ۸۴ میلیون پوند میرسید که از جمله تمام صادرات آن ۸۵ فیصد را احتوا میکند. مواشی که تعداد آن در سال ۱۹۶۴ به ۱۳ میلیون بالغ می گردید عموما در جاهای معین دور تر از قصبات و وشهر های بزرگ تربیه و پرورش می یابد.

پروگرام پرورش و تربیه مواشی و فروش آن برای کشتار در سال ۱۹۶۶ تحت اداره دولت قرار گرفت. واین پروژه در اثر کمکهای مالی که از طریق پرداخت اعانه و مبارزه برای نجات از گرسنگی بعمل آمد، روبهچود است بدینترتیب منابع مالی چراگا ها و طرق مجادله با امراض حیوانی، اقدامات ستود مندی صورت گرفت.

گرچه استخراج معادن از قبیل طلا، مس

بار با دوس

بار بادوس کشور کوچکی است که در بحر اتلانتیک در منتها الیه قسمت شرقی غرب الهند واقع است و ۱۶۶ مربع میل مساحت دارد. این کشور بتاريخ ۳۰ ماه نومبر سال ۱۹۶۶ آزادی و استقلال کامل خود را از برتانیه بدست آورد. پایتخت بار بادوس (برجتون) است و جمعیت آن عبارت از ۲۴۰۰۰ نفر میباشد.

بلند ترین نقطه بار با دوس کوه (هیلابی) است که ۱۱۱۵ فت ارتفاع دارد. بار بادوس که معنی ریشدار و یا خار دار را میدهد. برای نخستین بار توسط ملا خان پرتگالی و اسپانوی به منطقه مذکور اطلاق شده است. عقیده بر این است که چون در بار بار دوس در ختان خار دار انجیر به پیمانۀ زیاد موجود میباشد. شاید این تسمیه از همین جا نشات نموده باشد. یکی از کشتی های انگلیستی برای نخستین بار در سال ۱۶۰۵ به جزیره بار با دوس موصلت کرد. و متعاقب آن پناه گزینان انگلیس در سال ۱۶۲۷ به جزیره مذکور

سرازیر شدند. اکثر باشندگان بار بادوس ستیاه پوستان استند و زبان جزیره مذکور انگلیسی میباشد بار بادوس در سال ۱۹۶۱ آزادی داخلی خود را از انگلیس بدست آورده بود. شکر، پنبه، شیره قند و شیره نیشکر از محصولات مهم زراعتی بار بادوس شمرده میشود.

صنعت ماهیگیری در این کشور خیلی زیاد انگشاف نموده است. چون بار بادوس دارای سواحل زیبا و قشنگ میباشد، از آن جهت صنعت توریسم رونق خوبی دارد. و همه ساله يك تعداد زیاد توریست از نقاط مختلف جهان به کشور مذکور رو میاورد در کشور بار بادوس رویه حرفته در هر میل مربع ۱۵۰۶ نفر زندگی مینماید. و بدین ترتیب از لحاظ کثرت نفوس بلند ترین مقام را در جهان احراز مینماید. مردم بار بادوس عموماً از نعمت سواد برخوردار استند و صرف کمتر از یک فیصد بی سوادى در آنجا سراغ شده میتواند.

تانزانیا

شرقی جرمنی را تاسیس کرد تانگانیکا جز مهم آنرا تشکیل میداد. بعد از جنگ دوم جهانی برتانیه سر زمین تانگانیکا را به صفت ماندیت جامعه ملل و از آن تاریخ تا سال ۱۹۴۶ بحیث قیمومت موستسه ملل متحد اداره میکرد. تانگانیکا در سال ۱۹۶۰ آزادی داخلی و بتاريخ ۹ دسمبر سال ۱۹۶۱ استقلال کامل اساسی خود را بدست آورد. زنجبار دومین متحد تانزانیا عبارت از جزیره است که ۶۴۰ میل مربع مساحت دارد. و در ۲۲ میلی ساحل شرقی افریقا واقع میباشد. و پیمای در ۲۵ میلی شمال غرب جزیره دیگری است که با ۳۸۰ میل مربع مساحت خویش شامل این قلمرو میباشد میخک محصول عمده تانگانیکا و پیمای است. و روغن میخک که توسط این دو جزیره تهیه می گردد قسمت مهم احتیاج دنیا را از این ناحیه تکمیل می کند نارگیل و مغز نارگیل نیز صادر میشود. ظروف سفالی، ریسمان، صابون زیورات و بوریا از صنایع معمول تانگانیکا و پیمای است. پرتگال برای دو قرن در زنجبار حکمرانی داشت، و در نواحی سال ۱۷۰۰ عرب ها پرتگالی ها را از آنجا بیرون کشتیدند.

جمهوریت متحد تانگانیکا و زنجبار رسماً بتاريخ ۲۶ ماه اپریل سال ۱۹۶۴ بنام تانزانیا تشکیل گردید. و بدین ترتیب به جمهوریت جدید التاسیس انقلابی مردم زنجبار خاتمه داده شد جولوس نایریری رئیس جمهور تانگانیکا بحیث رئیس جمهور، عبیدامانی کاروم رئیس جمهور حکومت انقلابی زنجبار به صفت معاون رئیس جمهور تانزانیا مقرر گردیدند. پایتخت: جمهوریت تانزانیا شهردارالسلام است. این کشور ۳۶۳۷۰۸ میل مربع مساحت دارد و تعداد جمعیت آن به ۱۰۵۷۸۱۰۰ نفر بالغ میگردد. تانگانیکا در افریقای شرقی مقابل بحر هند واقع است. و ۳۶۲۶۸۸ میل مربع مساحت دارد. تعداد نفوس آن عبارت از ۱۰۱۷۸۱۰۰ نفر است که اکثریت آنرا بانوس ها تشکیل میدهند. محصولات مهم زراعتی تانگانیکا شامل پنبه، قهوه، چای و تنباکو است. الماس، طلا، نمک، ابرک از پیداوار معدنی تانگانیکا می باشد که استخراج می شود. هنگامیکه جرمنی در سال ۱۸۸۵ افریقای

آزادی کامل واستقلال کامل خود را در داخل کامنولیت بدست آورد سلطان جمشید بن عبدالله خلیفه بتاريخ ۱۲ ماه جنوری سال ۱۹۶۴ توسط انقلابیون از بین برده شد و عبید امانی کار ر یوم بحیث رئیس جمهور زمام حکومت انقلابی را بدست گرفت.

زنجبار در سال ۱۸۵۶ بحیث يك قلمرو آزاد عرض و جود کرد. ودر سال ۱۸۹۰ به اساس يك قرار دادی که با جرمنی و فرانسه منعقد گردید زنجبار تحت الحمايه بر تانیه شد. زنجبار بتاريخ ۱۰ ماه دسمبر سال ۱۹۶۲

ترينداد وتو باگو

(که توسط گورنر جنرال تعیین می شوند) و ۳۶ نفر اعضای مجلس نمایندگان (که از طرف مردم انتخاب میگردند) تشکیل گردیده است. مملکت مذکور عضو ملل متحد وممالک مشترک المنافع است.

تجارت وارداتی قوی از انگلستان دا رد. صادرات آن اکثر به امریکا میروند. از صادرات آن پترول، شکر، قیر، مشروبات، کاکاو، قهوه، کیله، لیمو، سمن و غیره می باشد توریزم منبع مهم عایدات آن است.

نفوس آن مخلوط است. چهل و چهار فیصد سیاهپوست، ۳۶ فیصد هندی و بقیه لبنانی سوریایی، چینیایی و سفید پوستان. از نگاه مذهب ۷۰ فیصد عیسوی ۲۳۰ فیصد هند و ۶ فیصد مسلمان است.

تعلیمات ابتدایی و ثانوی تا هجده سالگی رایگان است. يك یو نیورستی و انستتوی تخنیکی دارد.

سا هوای غربی

شرقی که مرکز آن پا گو یاگو نام دا ردتحت اثر امریکا است.

ساموای غربی از ۱۸۹۹ تا ۱۹۱۴ مستعمره آلمان ها بوده باز نیوزیلند آنرا بد ست آورده در سال ۱۹۴۵ اداره آن به ملل متحدو نیوزیلند تعلق گرفت. در ۱۹۵۹ يك حکومت انتخابی داخلی ودر ۱۹۶۲ آزادی کامل پیدا کرد.

نفوس آن کاملا پولی فلیشیایی هستند . محصولات عمده مردم ماهی، کاکاو، نار یال، کیله، قهوه و غیره است.

لیسو تو

باسو تولند آخرین مستعمره برتانوی در افریقا بتاريخ ۱۲ میزان مطابق ۴ اکتو بر بحیث دولت پادشاهی (لیسوتو) و تحت عضویت کامنولیت به آزادی کامل رسید . اولین پادشاه لیسو تو رئیس فعلی آنگشتو ر تلو تلیسی مشو دیشو دوم خواهد بود .
نظری به گذشته :
مردم باسو تو که قسمت عمده شان را قبایلی های سو توی جنوبی تشکیل میدهد.

پایتخت :- پورت اف سپین. مساحت ۱۹۷۹ مربع میل. نفوس (تخمین ۶۵) نهصدو هفتادو پنج هزار. پرچم زمین سرخ با خط سیاه حاشیه سفید که از گوشه چپ بالایی جانب گوشه راست پایین امتداد دارد واحد پولی دالر ترینداد وتوباگو (يك عشریارهفت آن معادل يك دالر امریکایی).

ترینداد با مساحت ۱۸۶۴ مربع میل جنوبی ترین جزیره مجمع الجزایر غرب الهند است که تقریباً هفت میل بشمال شرق ونیزویلا واقع میباشد ودر ۱۴۹۸ توسط کولمبس کشف گردیده است. تو باگو جزیره کوچک دارای مساحت ۱۱۶ مربع میل به بیست میلی شمال شرق ترینداد واقع است. ترینداد و توباگو از ۱۸۰۲ تحت استعمار بر تانیه بودند و در ۱۹۶۲ به آزادی نایل آمدند. يك گورنر جنرال از مقام سلطنت بر تانیه نمایندگی میکند . پارلمان آن مرکب از ۲۴ نفر اعضای سنا

پایتخت :- اپباو . مساحت ۱۰۹۷ مربع میل نفوس در ۶۵ یکصدو سیو پنج هزار. بیرق سرخ باربع حاشیه چپ بالایی به رنگ آبی. در میان این ربع ۵ ستاره سفید با پنج ستاره نوک دار به شکل صلیب جنوبی. واحد پولی پوند ساموای غربی (يك پوند معادل سه دالر امریکایی).

ساموای غربی که در اول جنوری ۱۹۶۲ به آزادی رسید مرکب از چهار جزیره است که در حدود ۲۶۰۰ میل به جنوب غرب ها وایی در بحر محیط آرام افتاده است. سا هوای

کنفرانس که راپور آن مورد قبول واقع شد و پیشنهاد های حکومت باسو تو لندرا برای قانون آزادی مورد بحث قرار داد اشتراک نکردند نظر به قانون اساسی جدید رئیس فعلی بحیث پادشاه تعیین شده می تواند. پارلمان لیسو تو متشکل از پادشاه، شورایملی مرکب از شصت عضو سنا مرکب از بیست و دو نفر اعضای انتخابی، و یازده نفر اعضای انتصابی از طرف پادشاه خواهد بود کابینه عبارت از صدراعظم و هفت نفر وزیر بوده و صلاحیت امور اجرایی دارد. پادشاه شخصی را که مورد اعتماد اکثریت اعضای شورایملی قرار میگیرد، بحیث صدراعظم تعیین میکند.

نفوس و موقعیت جغرافیایی :

لیسو تو یک کشور کوچک کوهی است که از چهار جهت، جمهوریت افریقای جنوبی آن را احاطه کرده. مساحت آن به ۱۱۷۱۶ مربع میل میرسد ارتفاع آن از سطح بحر در نقاط پست از ۵۰۰۰ تا ۶۰۰۰ فست است، ولی در نقاط مرتفع از ۷۰۰۰ تا ۱۱۴۲۵ فست میرسد.

سطوح مرتفع این کشور را سلسله کوهایی اشغال کرده که عموماً از گیا های وحشی پوشیده است و از شمال تا جنوب امتداد دارد. دریای اورانج این سلسله را از هم قطع کرده و در عمق دره ها راهش را به طرف جنوب باز کرده و زمین های همجوارش را آبیاری میکند. و لی چون خاک آن ضعیف است حاصلات خوبی نمیدهد، در زمینهای دامان تپه ها زراعت مخلوط صورت میگیرد، در حالیکه از سطوح مرتفع تنها بمنظور چراگاه کار گرفته میشود.

در سطوح پست درجه حرارت هنگام تابستان حد اکثر تا ۳۲٫۲ درجه سانتیگراد و در زمستان حد اقل ۷٫۷ درجه سانتیگراد میرسد برف در سطوح مرتفع زیاد و در سطوح پست به ندرت میبارد.

نفوس لیسو تو نظر به احصائیه سال ۱۹۶۶ به ۸۵۸۰۰۰ نفر بالغ میگردد. عدد کسانیکه در موقع نفوس شماری حاضر نبودند به ۱۱۷۰۰۰ نفر میرسد. در لیسو تو مردمان غیر افریقایی کمتر دیده میشوند اروپایی ها عموماً در دوایر دولتی کار میکنند و یکمده به تجارت مشغولند و یا نمایندگی های خارجی هستند، آسیایی ها بیشتر پیشه تجارت دارند، نفوس لیسو تو در طی دهسال گذشته افزایش قابل ملاحظه ای نموده مثلاً تراکم نفوس در سال ۱۹۵۰ از ۵۶ نفر در فی مربع میل به ۷۵ نفر در فی مربع میل در سال

ملحق گردید ولی مشکلات بین حکومت کیپ و باسو تو منجر به دشمنی شد و در سال ۱۸۸۴ این سر زمین دو باره تحت کنترل مستقیم برتانیه در آمد.

انکشاف سیاسی .

در سال ۱۹۱۰ یک هیئت مشورتی بنا م شورای باسو تولند متشکل از رئیس عالی و ۹۹ نفر اعضای منتخب با سو تو تا سبیس، گردید. از سال ۱۹۵۰ بعد ۴۲ چوکی شوری توسط اعضای منتخب اشغال گردید و در مارچ سال ۱۹۶۰ یک قانون اساسی جدید رویکار آمد. بدین ترتیب زمینه برای شورای اجرایی مرکب از یک عنصر غیر رسمی و هیئت هشتاد عضوی هفتگانه بنام شورای ملی باسو تولند که نصف اعضای آن از طریق شورای محلی انتخاب شده بود مساعد گردید.

قانون اساسی قبل از آزادی :

در ماه فروری ۱۹۶۴ شورای ملی با سو تولند راپور یک کمیسیون قانونی را به اکثریت آراء پذیرفت این راپور قانون اساسی جدید را که بتواند قانون آزادی آینده آن را تهبایدگاری نماید، توصیه میکرد.

این پیشنهاد ها در کنفرانس سال ۱۹۶۴ منعقد لندن مورد تجدید نظر و موافقه قرار گرفت و راپور مربوط آن توسط رئیس عالی و نمایندگان تمام احزاب عمده سیاسی باسو تولند و حکومت برتانیه با مضاء رسید.

حکومت برتانیه تعهد کرد تا به تقاضای مردم با سو تولند برای آزادی هر چه زودتر جواب مثبت بگوید. قانون اساسی جدید قبل از آزادی بعد از انتخابات عمومی بتاریخ ۳۰ اپریل ۱۹۶۵ نافذ گردید. درین انتخابات حزب ناسیونال باسو تولند که رهبران لیبرال جوانان صدراعظم فعلی می باشد، از جمله ۶۰ چوکی شورایملی ۳۱ کرسی را اشغال کرد. همچنان حزب کانگرس و حزب آزا دیخوا با سو تولند هر کدام با لوبه به ۲۵ چوکی و چهار چوکی بدست آوردند.

در آستانه آزادی :

در ماه اپریل ۱۹۶۶ یکسال بعد از انتخابات حکومت باسو تولند فیصله های را در شورای ملی و مجلس سنا مطرح کرد که از حکومت برتانیه تقاضا میکرد با اساس موافقه سال ۱۹۶۴ لندن آزادی باسو تولند را قبول نماید.

شورای ملی بتاریخ ۱۱ می و مجلس سنا بتاریخ ۲۷ می ۱۹۶۶ این فیصله نامه را تصویب کرد.

نمایندگان حزب مخالف در مراحل اخیر

۱۹۶۰ رسیده است نظر به احصائیه زراعتی کوهای آن سر چشمه میگردد، برای آبیاری که بدست آمده ۵۰۰۰ فیصد نفوس این کشور و بکار انداختن قوای برق منابع خوبی رادارا در سطوح پست، ۲۰ فیصد در دامان تپه‌ها و ۳۰ فیصد در مناطق کوهی بسر می‌برند.

وضع اقتصادی :-

لیسوتو یک کشور زراعتی است. تریبه و پرورش مواشی اقتصاد لیسوتورا تقویه میکند.

در سال ۱۹۶۲ تعداد گو سفندان این کشور به ۱۲ میلیون راس ۶۳۲۰۰۰ راس بز و ۳۷۵۰۰۰ گاو میر سید که از محصولات پشم، روغن و امثال آن عایدی ب مردم تهیه میشود. عایدات صادره باسو تولند در سال ۱۹۶۳ از درک پشم، گاو و امثال آن به چهار میلیون پوند بالغ گردید.

باسو تولند در سال ۱۹۴۵-۴۶ و ۱۹۶۵ ۶۶ مبلغ ۱۳۵ میلیون پوند (که ۱۰ میلیون آن تحفه بود) از برتانیه کمک مالی دریافت کرد و این همکاری بعد از آزادی نیز دوام خواهد کرد.

در سال ۱۹۶۴ در یس کشور بیش از ۱۰۰۰ مکتب ابتدایی با تعدادشمول ۱۶۵۰۴۱ نفر شاگرد پسر و دختر وجود داشت همچنان تعداد مکاتب ثانوی در همین سال با ۲۷۵۲ شاگرد به ۲۴ میر سید باسو تولند در سال ۱۹۶۴ دارای نه شفاخانه به گنجایش ۸۱۹ بستر بود مصارف تعلیمی و صحتی باسو تولند در سال ۱۹۶۴-۵۶ بالترتیب به ۷۱۶۱۹۵ پوند و ۳۸۲۱۰۲ پوند بالغ میگردد.

گیانا

میل در سر تاسر ساحل زندگی می کنند و مصروفیت های زراعتی دارند شکر و برنج از محصولات عمده آنست کافی، کاکاویوه های خاندان لیمو، چوب و حیوانات اهلی از محصولات دیگر آن بشمار میرود گیانا چارمین کشور صادر کننده ماده معدنی بوزایت می باشد وده فیصد احتیاجات بوزایت

جهان را تامین می کند طلا، آهن، الماس، منگائز و ابرک هم دارد. سگرت، صابون، گوگرد، منسوجات و اثاثیه خوبی می سازد

نظام حکومت آن پارلمانی است صدراعظم در راس کابینه قرار دارد. یک پوهنتون دارد تعداد با سواد گیانا هشتاد فیصد است در سیاست خارجی بیطرف است. بانیزویلا منازعه قدیمه سر حدی دارد. گیانا عضو ملل متحد و ممالک مشترک المنافع است.

در لیسو تو مذهب مسیحی حکمفرمایی دارد، احصائیه سال ۱۹۵۶ حاکی است که ۳۳۸ فیصد نفوس افریقایی رومن کاتولیک ۲۲ فیصد پروتستانت فرانسوی، ۹۴ فیصد کلیسای انگلیسی و ۷ فیصد عیسوی های سایر نژاد ها هستند. لسان باسو تویسوتو است، ولی زبان رسمی حکومت انگلیسی است که از دوره تعلیمات ثانوی، بحیث زبان تعلیمی مردم قرار میگردد، در حالیکه تعلیمات مکاتب ابتدایی بزبان (سیسو تو) صورت میگردد و انگلیسی درین دوره تنها بحیث یک لسان تدریس میشود.

مناسبات با افریقای جنوبی :

لیسوتو از هر طرف با افریقای جنوبی احاطه شده و یکوقت از سال ۱۹۱۰ باینطرف با افریقای جنوبی یک واحد مشترک گمرکی داشت، این واحد منبع بزرگ صادرات و واردات محسوب میشود، پول رایج لیسو تو (راند) افریقای جنوبی است که معادل به شلنگ سترلنگ میشود. معادن و صنایع افریقای جنوبی با مساعد گذاشتن، زمینه برای کارگران لیسو تو که در جستجوی کار بخارج میباشدند مارکت خوبی شده میتواند.

لیسو تو همچنان که در یاهای پر آب از

پایتخت :- جارج تاون. مساحت ۸۳۰۰۰ مربع

میل نفوس ششصد و چهل و هفت هزار واحد پولی دالر گیانا (بیش از یک و نیم دالر گیانا معادل یک دالر امریکایی)

یک مستعمره برتانوی برای ۱۵۲ سال بوده در ۲۶ می ۱۹۶۶ به آزادی رسید. بعد از ونیزویلا که در ۱۸۳۰ به آزادی رسید. گیانا در حاشیه شمال شرقی امریکای جنوبی واقع است. اکثر نفوس آن هندی نژاد یا سیاه پوست اند. گیانا از غرب با ونزویلا از جنوب با برازیل، از شرق با

گیانای هالیندی و از شمال با او قیانو ساطلس محاط است قسم عمده کشور را جنگلات انبوه استوایی فرا گرفته است. نود فیصد نفوس بالای یک ساعه به عرض تقریبی پنجاه

ارجنتاین

پنبه، گندم، جو برنج، زغر، جو در ورشقه در ارجنتاین روئیده و اهمیت دارد. صنایع شکر، شراب و پنبه زیاد است آفتاب پرست و تنباکو و لوبیا نیز کاشته میشود. ثروت عمده مالداران را گوسفند، گاو، اسب، بز و خوک تشکیل میدهد. سالانه بصورت وسطی چهل و چهار میلیون گاو و چهل و پنج میلیون گوسفند تربیه میشود. فروش گوشت سرد شده صنعت بزرگترین و بعد از آن آرد کردن گندم صنعت ثانوی است.

واردات عمده ارجنتاین عبارت از تکه باب روغنیا، مواد کیمیاوی، آهن، ماشینهای زراعتی و شیشه باب است.

تاریخ و حکومت: در سالهای ۱۵۱۵ و ۱۶ توسط کاشفین هسپانوی تحت رهبری «چوان دیاز، دو سویس» کشف گردید. ارجنتاین تحت اثر هسپانیه تا وقتی با قیماند که در ۱۸۱۰ ولایات آن در نتیجه یک انقلاب جمهوری آزاد را تشکیل داد. در ۱۸۵۳ قانون اساسی آن به تصویب رسید. قانون اساسی موجوده آن در ۱۹۵۶ تصویب گردید.

۲۲ ولایت دارد که دارای حکومت محلی و سیستم قانونی با لخاصه خود هستند.

در ۱۹۴۴ و بعد از انتخابات ۱۹۴۶ که خوان پیرون یک فرد نظامی رئیس جمهور ارجنتاین شد سیستم دموکراسی آن مملکت را به دکتاتوری مبدل کرد. و مملکت را شدیداً مقروض ساخت. در ۱۹۵۵ نظامیان و ملکیها او را بر انداختند و تبعید کردند. در همین سال یک حکومت موقتی تشکیل گردید و بهیئت رئیس جمهور هیدرو، ادراپرو راتعین نمودند. وی آزادیهای فردی رادو باره تأمین و املاک غصب شده را مسترد نموده (حزب پیرون) را ملغی قرار داد. بعد از اولین انتخابات آزاد «دکتور ارتو رو فراندیزی» به

پایتخت بوینس آیرس. مساحت ۱۰۷۲۷۰۰ مریع میل نفوس (بقرار تخمین ۱۹۶۶ حکومت) ۰۰۰ ر ۶۹۱ ر ۲۲ بیسرق آبی، سفید و پارچه های افقی آبی با آفتاب طالع در پارچه سفید واحد پولی: پیسو (معدل ۵۰ سنت اتازونی) یعنی دو صد و چار پیسو معادل یک دلار امریکا امریکایی.

شرح: - جمهوری ارجنتاین از «بولیویا» تا دماغه (هارن) بفاصله ۲۳۰۰ میل و از اندیز تا اتلانتيك جنوبی امتداد دارد. از طرف شمال با بولیویا، از شمال شرق با پراگوی، و برازیل و پوروگوی و از شرق با بحرالکاهل جنوبی و از غرب با چلی احاطه شده است. چار سلسله جبال مشخص دارد.

اکانکا گو وایا بلندترین قله نصف کره غربی به ارتفاع ۲۲۸۳۴ فوت در آن واقع است اندیز جنوبی دارای جهیلها و دریاچه های ماهی است. در شرق اندیز سطوح همواری وجود دارد که در شمال پر از جنگلات بوده و در جنوب مزارع وسیع گندم و چراگاه حیوانات را تشکیل میدهد.

ریو دوله پلاتا از بزرگترین دریاها بوده سه شهر مهم بوینس آیرس. لاپار تا (ارجنتاین) و مونتویدو (پوروگوی) در کناره های آن واقع است.

بوینس آیرس از بزرگترین شهرهای امریکای لاتین است که در ۱۹۶۲ در حدود ۳۷۹۹۲۰۰ نفوس داشت.

منابع و صنایع:، کوهای ارجنتاین دارای ذخایر ذغال، سرب، جست، آهن، گوگرد، نقره، مس و طلا است. نفت هم توسط حکومت وهم توسط کمپنیهای شخصی استخراج میگردد. بزرگترین چاهای نفت آن در نوا حی کومو دورا، ریواد او یا واقع است. بزرگترین ساختمان صنعتی ارجنتاین عبارتست از فابریکات ملی فولاد در سان نیکو لاس.

پوهنتون های ملی موقتا مسدود گردید .
ار جنتاین عضو ملل متحد وموسسه کشور
های امریکایی است

معارف و مذهب : نود فیصد نفوس را رومن
کاتولیک ها تشکیل میدهند. تعلیمات ابتدایی
رایگان واجباری است. پوهنتون های ملی
زیادی در ارجنتاین وجود دارد.

مردمان ار جنتاین بازماندگان ایما لوی
ها وهسپانوی ها اند ودر میان شان سویسی
ها ، جرمنی ها و انگلیس ها نیز وجود
دارند.

دفاع : در سنین بیست و چهل و پنج
خدمت عسکری اجباری است.

قشون ارجنتاین بر ۸۵۰۰۰ نفر بالغ میگردد
در پهلولی آن عساکر احتیاط هم موجود
است.

ریاست جمهوری مقرر گردید (۱۹۵۸) . در
۱۹۶۲ يك کودتای بدون خونریزی باعث رویکار
آمدن (جوز ماریا کیدو) گردید وی دو باره
مملکت را در حالت نصف دکتاتوری قرا ر
داد.

در ۱۹۶۳ بحرانات ارجنتاین باعث استعفا
کابینه گیدو گردیده و انتخابات متعاقب آن
:وکتور آرتورو ایلین) را بحیث رئیس جمهور
فختاب کرد. در سان ۱۹۶۶ پیرو نست ها
در چندین انتخابات ایالتی موفق گردید ند
در ماه می همانسال هفتمین تنزیل قیمت
پیسو اعلام گردیده در جون ۶۶ يك گروه
سه نفری نظامی داکتر ایلیار ا بر طرف و
برید جنرال متقاعد هوان کار تو سیو نگانیا
را بحیث رئیس جمهور اعلام کرده کاز گرس
منحل شد احزاب سیاسی ممنوع گردید

آسترا لیا

تولید می شود. بر اعظم آسترا لیا یکی از
بزرگترین مولدین گندم جهان نیز میباشد .
شکر، شراب، میوه جات، سبزیجات، گوشت
حبوبات ، سنگ های معدنی به شمول یورانیم
طلا، ذغال، مس، آهن، نقره، سرب و نفت
نیز صادر میکند. تو لیدات صنعتی مهم آن
عبارت از آهن و فولاد است.

منسوجات ، سامان برقی و رادیویی
دواها، رنگ ها، ماشین باب، اسباب فلزی
موتر و ماشین موتر، طیاره و کشتی نیز تولید
میکند.

تاریخ و حکومت : در ۱۹۰۱ به حیث يك
کشور مشترك المنافع در آمد. پار لمان آن
مشکل از تاج (که توسط گورنر جنرال از
آن نمایندگی میشود). سنا ومجلس نمایندگان
است .حکومت سر مایه گذاری انفرادی را
تشویق نموده مناسبات خود را با انگلستان
واضلاع متحده در بهترین شکل نگهداری
میکند. در بسیاری پیمان های نظامی عضویت
دارد. باساس قانون تقاعد آن در مورد جنگ
در سنین پیشرفته و به اشخاص معیوب به
شمول کوران. بیکاران و غیره معا ش پرداخته
میشود. همچنان قانون حاملگی امتیازات زیادی
به مادران حامله میدهد.

عضو ملل متحد ممالک مشترك ا لمانا فع
و سیتو است در جنوری ۱۹۶۶ را برت متزیس
از عهده صدارت استعفی داد وهیرالد هولت
جایش را گرفت.

پایتخت : کانبرا مساحت ۲۹۷۱۰۸۱ میل
مربع ، نفوس ۱۱۹۷۸۷۰۳ پرجم : زمین
آبی بانشان بیرق انگلیس که بالاتر ازستاره
هفت ضلعی قرار دارد همچنان نشان صلیب
جنوبی.

واحد پولی پوند آسترا لیا یی .
شرح : بر اعظم آسترا لیا مانند جزیره
عظیمی در جنوب شرق آسیا و پایا نتراز
جزایر اندونیزیا واقع شده است. بحر هند
در جنوب و غرب آن واقع بوده و بحرالکاهل
در شرق آن واقع است . آبهای این دو بحر
در شمال در قسمت بحیره تبصو با هم
می آمیزد. کوهای کاسیوسکو در ساحل شرقی
امتداد دارد. سطح مرتفع جنوبی آن دو هزار
فوت بلند است.

قسمت های مختلفه آسترا لیا بنام های
(ویلز جدید جنوبی) ، (وکتوریا) کویزلیند،
آسترا لیا یی جنوبی، آسترا لیا یی غربی، تاسمانیا
ایالت شمالی وایالت مرکزی آسترا لیا.

منابع و صنایع : بیشتر صنعتی شده
میرود بیست و پنج فیصد قوای کارگری
مجموعی آن مصروف صنعت است. و تنها
پانزده فیصد آن مصروف حرفه های محلی
اند.

تولید پشم مهمترین صنعت آسترا لیا است.
سی فیصد تمام پشم جهان در آسترا لیا

معارف و مذهب : معارف اجباری و رایگان است ده پوهنتون دارد. بیشتر عیسویان اند.
دفاع : قوای زمینی، هوایی و بحری دارد
مسترك المنافع سيستم دفاعی مشترك دارد .
آستريا

بیشتر از چار صد ملیون دالر تخمین میشود جشن موزارت در سایر زبرگ و اوپرای دولتی ویانا شهرت فراوان دارد. صادرات عمدتاً آهن، فولاد، کاغذ، منسوجات ماشین، مواد کیمیاوی، تولیدات فلزی، عراده جات الومینم و قوای برقی است. تجارت بیشتر آن با آلمان غربی، ایتالیه و اضلاع متحده امریکا صورت میگیرد.

تاریخ و حکومت : آستریا یا نشانه شرقی شارلمان (۷۸۸ میلادی) در ۱۲۷۸ به تصرف هیسبرگ ها آمد. بعد تر تیرویل در ۱۳۶۳ و بوهمیا و هنگری در ۱۵۲۶ به آن منضم گردید در ۱۵۲۹ و در ۱۶۸۳ ترکها در ویانا شکست خوردند.

در تصادمات بعدی سئیلیسیا به تصرف پروس در آمد. در سالهای ۱۷۷۲، ۱۷۹۳ و ۱۷۹۵ آستر یا قسمت هایی از پولیند را اشغال کرد. آستریا صحنه جنگ ها ی بزرگ ناپولیون واقع شد و در شکست دادن و ی سهم گرفت بعد از جنگ هفت هفته یی با پروس و شکست از آن لومباردی و بنیسیارا ایتالیه از آستریا بدست آورد.

در زمان پادشاهی مشترك آستر یا هنگری (اطریش، مجارستان) که در ۱۸۶۷ تا سیس شده بود فرانس جوزف امپراطور آن بود. در آن زمان نفوس تقریبی آن بیشتر از پنجاه و یک ملیون بوده قسمت های زیادی از ممالک همجوار تحت اداره آن بود. در ماه جون ۱۹۱۴ بعد از قتل فرانس فردیناند وارث تاج و تخت آستر یا و خانمش در (سراویو) آستریا با (سربیه) اعلان جنگ داد و از همین جاجنگ جهانی اول منشاء گرفت.

بعد از جنگ آستریا مبدل به جمهوریتهی متشکل از ۱۹ ایالت گردید. تاریخ سیاسی آستریا در بین جنگ اول و دوم بسیار پیچیده است. در ۱۹۳۸ توسط هتلر اشغال گردید و اتحاد آن با جرمنی اعلان گردید در ۱۹۴۵ دو باره شکل جمهوریت را گرفت و متشکل گردید از: برگلند، آستریای سفلی، آستریای علیا سالزبرگ، ستیریا، تیرویل، وار لبرگ

پایتخت : ویانا . مساحت : ۲۲۳۷۶ مربع میل. نفوس (نظر به تخمین ۱۹۶۵ ملل متحد) ۷۲۵۰۰۰۰ بیرق: سه ستون افقی سترخ، سفید سرخ واحد پولی شلنگ (۱۰۰ گروشن) .

شرح : یکی از ممالک کوهستانی اروپای مرکزی است . در غرب با سوئیس در شمال غرب با چمپل کانستانس در جنوب با سوئیس و شاخه های آلپ و بعضی از ولایات ایتالیه و یوگوسلاویا در شمال با جمهوریت اتحادی آلمان در شمال شرق چکو سلواکیه و در شرق و جنوب شرق با هنگری احاطه شده است. ارتفاع شاخه های آلپ در آستریا به ۱۲۸۵۷ فوت میرسد.

دره های متعددی این مملکت را با ممالک همجوار پیوند میدهد (دره بریز) یکی از راه های قدیمی است که به ایتالیه میرسد . آستریا جنگلات فراوان دارد.

بزرگترین دریا آن (دانوب) از شمال غرب از (باواریا) تا شرق در چکو سلواکیه امتداد دارد. (دراو) (ال) و (مور) از دریا های دیگر آنست که از بعضی استفاده برقی و آبیاری هم میشود.
 آب هوای معتدل دارد.

منابع و صنایع : آستریا آهن خام روغنیا، الومونیم، ذغال، سمنت، مس و چوب تولید میکند. منابع مهم گرافیت هم دارد. تولید قوه برق انکشاف خوبی مینماید. از صنایع مهم آن فولاد سازی نساجی، الیاف پنبه و سنبه، مواد کیمیاوی و چرم مصنوعی است.

با وجود محدودیت زمین های زراعتی آستریا نود و پنج فیصد مواد خوراکی خود را تولید میکند.

گندم، جواری، جودر، جو، کچالو و نیشکر در آن میروید .

همچنان در آستر یا سفلی تا کستان های زیادی وجود دارد، گاو، گوسفند، خوک اسب و بز از حیوانات عمده آن است. عایدات ملی آستر یا از نقطه نظر ستیاحین سالانه

جو ناس در ماه می ۱۹۶۵ انتخاب گردید . حزب مردم تعداد بیشتر چو کسی ها را اشغال کرده است .

معارف و مذهب : مذهب عمومی رومن کا تو لیک است . تعلیمات اساسی بین سنین ۶ تا ۱۴ رایگان و اجباری است چندین پوهنتون دارد . زبان مردم را اکثرآ جر منی تشکیل مید هد .

دفاع : باساس موافقتنا مه ایگه بعد از جنگ امضاء کرده است آستر یا نمیتواند اسلحه اتومی و یا سلاح های مخر ب قوی داشته با شد .

فنون زمینی و هوائی آن بالغ بر ۶۰۰۰۰ نفر میشود . در ۱۹۵۵ بیطر فی دایمی خود را اعلان کرده است .

وشهر ویانا . بعد از آزادی توسط متحدین یعنی در ۱۹۴۵ دوکتور کارل انر بچیت رئیس جمهور انتخاب گردید نامبرده در ۱۹۵۰ وفات یافت . آزادی کامل آستریا در ۱۹۵۵ بصورت رسمی تأیید گردید .

رئیس جمهور آستر یا توسط آراء سری و عمومی برای مدت ۶ سال انتخاب میشود . آستر یا عضو ملل متحد . عضو میثاق عمومی نادیا ت گمر کی و عضو تجارت آزاد ارو یا ئی است . شو را ی ملی آن ۱۶۵ کرسی دارد در انتخابات سال ۱۹۶۶ حزب محافظه کار مردم اکثریت را بدست آورده و بدینصورت حکومت ائتلافی بیست و یک ساله محافظه کار و سیاست را خاتمه داد . صدراعظم داکتر کلا و س نام دارد . رئیس جمهور آستریا فرانز

آیر لند

آزاد از محصول گمرکی است .

منابع و صنایع : بیشتر یک مملکت زراعتی است . حبوبات عمده آن راگندم جو در وجو تشکیل مید هد . کچالو ، ملی لبلبو وغیره در آیر لیند میرو یه . تحت پروژه اصلاحات ارضی در سالهای گذشته نزدیک به سه ملیون جریب زمین تحت آبیاری آمد .

از صنایع عمده آن تهیه مواد غذایی است . آجرو . منسوجات . ماشین های طباعتی . فلزات . تنباکو . عراده جات . بوت و مواد کیمیای نیز در آیر لیند تولید می شود .

انکشاف صنعتی آیر لیند بسرعت دوام دارد . ماشین های برقی و غیربرقی کود مصنوعی ، گوشت و فلزات از صنایع مهم آن بشمار میرود .

تاریخ و حکومت : در ۱۹۱۶ قیامی به مقابل حکمرانی انگلستان بوجود آمد که منتج به اعلان جمهوریت آیر لیند گردید . در ۱۹۲۱ انگلستان شکل دو مینیون را به الستر که شامل شش حکومت محلی بودو آیر لیند جنوبی که شامل ۲۶ حکومت محلی بود پیشنهاد کرد با این پیشنهاد آیر لیند شمالی موافقت کرد . قانون اساسی دولت مستقل آیر لیند در ۱۹۲۲ به تصویب رسید . نظریک موافقه بین آیر لیند شمالی و انگلستان

پایتخت : دبلین . مساحت ۲۷۱۳۶ مربع میل . نفوس (تخمین ۱۹۶۵ ملل متحد) ۲۵۶۳۰۰۰ ، پرچم : پارچه های عمومی سبز ، سفید ، نارنجی ، واحد پولی ، پوند آیر لیندی .

شرح : آیر لیند جزیره ای واقع در اقیانوس کبیر نزدیک بر اعظم اروپا یک دولت مستقل دیموکراتیک است که از برتانیه توسط بحیره آیر لند و کانال شمالی در شرق و در جنوب شرق توسط کانال سنت جارج جدا شده است .

مشتمل از یک سطح مرتفع مرکزی است که در اطراف آن تپه ها و کوه های جداگانه وجود دارد . ساحل آیر لیند شکستگی های زیاد دارد .

از دریا های مهم آن شانون است بلندترین کوه های آیر لیند در جنوب غرب آن قرار دارد .

حیوانات وحشی نهایت کم بوده و مار در آیر لیند وجود ندارد . سنگ مشهور بلارنی در یک قصر قدیمی در دهکده بلارنی وجود دارد . به قرار یک افسانه محلی کسانیکه این سنگ را ببوسند دارای قدرت گفتار جادویی میشوند از ۱۹۵۱ به اینطرف مهاجرت ازین خطه سالانه به چهل هزار نفر بالغ می شود . از میدان های مهم هوائی آن شنون است که بندر

میکند . پارلمان انگلستان اتحادش حکومت محلی شمال شرقی را با انگلستان تأیید کرده است اما حکومت آئرلیند این ادعا را برسمیت نمی شناسد . آئرلیند عضو ملل متحد و شورای یورپ است

معارف و مذهب : بیشتر از نود فیصد مرد مر و من کاتولیک اند .

تعلیمات اساسی اجباری و رایگان است . موسسات تعلیمی زیادی در آئرلیند وجود دارد که مهمترین همه یو هنتون ملی آن است .

دفاع : خدمت عسکری بصورت آزاد و داوطلبانه است قوای دایمی زمینی هوایی و بحری آن به ۱۳۰۰۰ نفر و قوای احتیاطی به ۲۵۰۰۰ نفر میرسد . بحریه آن متشکل از کشتی های کوچک است .

آیسلند

یک جمهوریت را ایجاد و قبول کند . در نتیجه جمهوریت آیسلند بتاريخ ۱۷ جون ۱۹۴۴ اعلام گردید . آیسلند بتاريخ ۲۳ - ۲۸ جون ۱۹۳۰ هزار و مین سالگره آلتنگ قدیمترین انجمن پارلمانی دنیا را جشن گرفت . در ۱۹۵۹ تعداد اعضاء آلتنگ از

۵۲ نفر به ۶۰ نفر بالا رفت . رئیس جمهور آن اسگیر اسکیرسن است که چهار بار انتخاب شده است .

معارف و مذهب : زبان مردم آیسلند طی ۰۰۰ سال از آلودگی با السنه داپری مانداست . بری مانده است .

دنمارکی و انگلیسی نیز تدریس میشود هشت سال تعلیمات مقدماتی اجباری میباشد . بیسواد در آیسلند وجود ندارد . مذهب لوتران است و لی آزادی مطلق مذهبی حکمفرما میباشد .

دفاع : آیسلند قشون ندارد ، بحریه ندارد قلعه های جنگی ندارد . عضو اساسی ناتو می باشد واز آن رهگذر یک میدان هوایی را دار در کیفلا و یک دارد .

آئرلیند شمالی در همین سال خود را جدا ساخت در ۱۹۳۷ قانون اساسی جدیدی تحت اجراء قرار داده شد که با اساس آن آئرلیند چنوبی یک دولت خودمختار دیموکراتیک بنام قدیم آن ، آئر ، اعلان گردید .

پارلمان آئرلیند متشکل از یک شورای بنام دیل ایرین که ۱۴۴ عضو دارد . ویک مجلس سنا که بنام سینادایرین یاد میشود و شصت عضو دارد از این جمله یازده عضو توسط صدراعظم انتخاب میگردد ، شش عضو توسط پوهنتون ها معرفی میشود و باقیمانده از پنج حوزه انتخاباتی انتخاب

میگردد . رئیس جمهور گاندید شوروی را بحیث صدر اعظم انتخاب کرده و صدراعظم با تأیید شوروی وزیران خود را تعیین

پایتخت : ریچکاویک . مساحت : ۳۹۷۵۸ میل مربع نفوس : ۲۰۸۰۰۰ پرچم : آبی با صلیب سرخ و حواشی سفید . واحد پولی : کرون معادل دو عشریه دو سنت اتازونی .

شوح : یک جمهوریت ایست که از جزیره آتشفشانی بوجود آمده و نزدیک دایره قطب شمال موقعیت دارد . جریان گرم بحری گلف ستریم هوای آنرا معتدل میسازد و دارای چشمه های معدنی آب گرم است . سی و پنج فیصد نفوس مشغول زراعت اند . کچالو و ملی و دیگر نباتات را زرع میکنند . صنعت ما هیگیری رواج زیاد دارد .

تاریخ و حکومت : آیسلند در سالهای ۹۳۰ - ۱۲۶۲ یک جمهوریت آزاد بود . آنگاه با ناری ملحق شد و هر دو در ۱۲۸۰ تحت اداره دنمارک درآمدند . دنمارک آیسلند را در سال ۱۹۱۸ یک مملکت آزاد شناخت و تنها پادشاه دنمارک حیثیت پادشاه آیسلند را نگهداشت .

در ۱۹۴۱ آیسلند تصمیم گرفت بکلی از دنمارک جدا شود و قانون اساسی

اتحاد جماهیر اشتراکيه شوروی

در قسمت رو سیه آسیا ئی در یا های اوب .
 یینیسی و لینا که در بحر منجمد شما لی
 و امور که در او قیا نو س کبیر میر یز ند
 وجود دارد . يك کانال ابکه شصت و سه
 میل طول دارد و از والکا گراد تا کالاج
 امتداد دارد در یا های دان و والکا را بهم
 وصل میکند و يك سیستم هشتاد هزار
 میلی کانا ل ها چهار بحر سر حدی آنرا
 با هم وصل میسازد .

پایتخت اتحاد شوروی شهر ما سکواست
 که در آن قصر قدیمی تزار های روس
 واقع شده و بیحیت مرکز اعصاب جمهوریت
 های مختلف آن بحستا ب میرود . لیننگراد
 دومین شهر اتحاد شوروی است که در سابق
 بنام پترو گراد و پتر ستور گک نا میده
 میشد در حوزه دریای نیوا واقع شده است
 کیف پایتخت هزار ساله جمهوریت
 اشتراکيه اوکرایین است و مرکز صناعتی
 جنوبی روسیه بشمار میرود .
 کریمیا از تفرجگاه های عمده اتحاد شوروی
 است که به یالنا و دیگر تفرجگاه های کنار
 بحر سیاه ارتباط پیدا میکند .

تاریخ و حکومت : مردم روسی متشکل
 از قبایل سلاویک که در کوه های کارپاتیان
 می زیستند به تدریج بجانب جنوب
 شمال و شرق انتشار نمودند . و در بین
 بالتیک و بحیره سیاه جاگزین شدند که
 این انتشار در حوالی قرون نهم و دهم
 بوقوع پیوست .

در ۹۸۸ میلادی به امر شهزاده ولادیمیر
 مذهب عیسویت گرفتند .
 از شهر ماسکو در نشر یا تروسی
 سال ۱۱۴۷ تذکر رفته است که در آن زمان
 شهر کوچکی بود . اما بکمک شهزادگان
 روسی مسکو و سیاست ایشان در جلب
 کمک تا تارها مسکو روز بروز وسعت
 پذیرفت .

شهزاده بزرگ روسی دیمتری در ۱۳۸۰
 بر تاتارها غلبه یافت و امکان تو سعه
 روسیه را بیشتر ساخت . در حوالی قرن
 هژدهم یک حکومت مرکزی با قدرت متمرکز
 شده ای در روسیه موجود بود . و تزار های
 روسی سیاست قاطعانه ای داشتند .

پایتخت : ماسکو . مساحت : ۸۶۴۹۴۹۸
 مربع میل . نفوس (بقرار تخمین حکومت
 در ۱۹۶۵) :

۲۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
 بانسان داس و چکش برنگ زرد و ستاره
 طلائی پنج جانی . واحد پولی : روبل
 معادل یک عشاریه یک دالر امریکائی .

شرح : اتحاد جماهیر اشتراکيه شوروی
 از نگاه مساحت بزرگترین کشور دنیا
 است که در دو بر اعظم از اقیانوس کبیر
 شمالی تا خلیج فنلند امتداد یافته است
 قسمت شمالی آسیا و نصف شرقی اروپا
 را احتوا کرده از قطب شمال تا بحیره سیاه
 امتداد دارد . در غرب با فنلند ، بحیره
 بالتیک ، پولیند ، چکوسلواکیا ، هنگری
 و رومانیه هم سرحد میباشد . در جنوب
 آن رومانیه ، بحیره سیاه ، ترکیه ، ایران
 افغانستان ، چین ، جمهوریت مردمغولستان
 و کوریا واقع شده است . در انتهای شمال
 شرقی آبنای بیرنگتک آن را از الاسکا جدا
 میسازد .

کشور وسیع اتحاد شوروی که یک بر
 ششم حصه خشکه روی زمین را تشکیل
 میدهد تقریباً دارای تمام انواع اقلیم
 غیر از اقلیم استوائی میباشد و انواع
 مختلف توپوگرافی را جایز است . قسمت
 اروپای آن متشکل از سطوح کم ارتفاعی
 است که در شرق آن کوه های یورال و در
 جنوب و جنوب شرق آن کوه های کریمیا
 قفقاز واقع شده است کوه های یورال
 که روسیه آسیائی را از روسیه اروپایی جدا
 ساخته دوهزار و پنجاه میل از شمال به جنوب
 امتداد دارد . قسمت آسیائی آن نیز
 سطوح همواریکه در جنوب و شرق باکوها
 احاطه شده است تشکیل میدهد .

تقریباً یکصد و پنجاه هزار (۱۵۰۰۰۰) دریا
 و دو صد و پنجاه هزار جهیل در اتحاد
 شوروی وجود دارد . در یا های مهم اروپایی
 آن عبارتند از دنیبر که در بحیره سیاه ،
 یورال که در بحیره کسپین ، دان که در
 بحیره ازوف ، و نیای غربی که در بالتیک
 و نیای شمالی که در بحیره ایض میریزند

سیستم اقتصاد دی : مبنی بر ملکیت اشتراکی بوده دو نوع ملکیت تقریبی میشود . یکی ملکیت دولتی و دیگر ملکیت کوپرا تیف ها و مزارع اشتراکی ، منابع سرشار و طبیعی در سراسر اتحاد شوروی موجود است .
صناعت و زراعت انکشاف فوق العاده نموده است .
ذغال ، نفت آهن بمقاوم تر زیاد استحصال شده فولاد ، سمنت ، برقی ، گاز طبیعی عرادجات و غیره عواید سرشاری دارد .
وتجارت خارجی به پیمانهای وسیع صورت میگردد .

حکومت : یگانگانه حزب قانونی عبارت از حزب کمونیست اتحاد شوروی است که کانگرس آن ، در حدود ۱۵۰۰ عضو انتخابی داشته در هر چار سال یکبار جلسه میکند .

درین جلسه کمیته مرکزی انتخاب میگردد کمیته مرکزی هیئت رئیسه را انتخاب مینماید که سیاست حزب را بین وقفه های جلسات کمیته مرکزی تعیین می نماید .
و همچنین یک دارالانشاء از طرف کمیته انتخاب میشود که بزرگترین عضو اجرائیه حزب می باشد . هیئت رئیسه حزب کمونیست مشتمل از دوازده عضو کامل و شش اعضای اضافی (الترنیت) است . سکرتر جنرال حزب کمونیست لیو نیدریژنیف و صدراعظم الکمنی کوسیگین است . نیکولای بودگورنی حیثیت رئیس دولت را دارد و بنا م صدر هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی یاد میشود .

معارف و مذهب : تعلیمات عمومی اجباری است بیشتر از صد زبان تدریس میگردد . بعد از یک کورس هشت ساله سه سال دیگر لازم است که متعلم مکتب ثانوی را گذشتا نده شامل موسسات علمی یا پوهنتون ها شود . در ۱۹۶۴ بیشتر از دو صد و بیست هزار مکتب موجود بود و به همین تناسب موسسات علمی بالاتر نیز وجود داشت .

گمتر از یک اعشاریه پنج فیصد مردم شوروی بیسواداند . در ۱۹۱۸ کلیسا و دولت از هم جدا شدند . تعداد زیادی از عیسوی ها ، مسلمان ها ، یهود ها و بودائی ها در شوروی وجود دارند . عروسی ها باید ثبت دفاتر شود . طلاق تشویق نمیگردد . مادران

بیشتر کبیر (که بین ۱۶۸۹ تا ۱۷۲۵۱۷ روسیه حکمروا می کرد) در تاریخ روس جای مهمی دارد .

بیشتر به تحولات تخنیکی غرب علاقه فراوان گرفته بود ازین رو یکدهه خارجی ها را در شهر ماسکو جاگزین ساخت وی اولین تزاری بود که خاک روسی را تسرک داده در نیدرلند مصروف کارگری بندری شد تا بتواند معلوما تی در مورد ساختن کشتی ها بدست آرد همچنان جهت مطالعه بممالک انگلستان و فرانسه به آنجا هاسفر کرد .

بعد از مراجعت کوشش زیادی به خرج داد تا مملکت وی بجای پدمن پیش برود . تجارت را تشویق کرد و کارگران خارجی را جهت هدایت دادن در فابریک ها و کشتی سازی استخدام کرد . شهر موجوده لیننگراد را وی بحیث پایتخت بنا کرد و نام آن را سینت پترسبورگ نهاد . وی جنگ های طولانی با سویدنی ها ، ترک ها و پولندی ها نمود .
قرن نوزدهم نشانه تحولات کلتوری و اجتماعی ای در روسیه بشمار میرود .

در جریان قرن نوزدهم دو نوع متفکرین در روسیه ظهور کردند یکی (غربون) که به جریانات ممالک غربی علاقه میگرفتند و دیگر (سلانو) پسند ها که معتقد به محافظه سیستم قدیمی روسی و حیات زراعتی بودند . مساحت و منابع روسی به مملکت اجازه داد به نسبت دیگر ممالک زودتر مراحل صناعتی شدن را به پیماید . در همین وقت جریان های انقلابی نیز در روسیه پدید آمد که هدف آن از بین بردن رژیم (اوتوکراسی) بود . بعد از چند انقلاب در نیمه دوم قرن نوزدهم و ابتدای قرن بیست در زمان جنگ جهانی اول و در سال ۱۹۱۷ انقلاب سوسیالیستیک در روسیه بوقوع پیوست که تحت رهبری لینین منتج به برقراری رژیم سوسیالیستیک در روسیه شد .

روسیه در جنگ های جهانی اول و دوم حصه گرفت . رژیم سوسیالیستیک سیاست های اقتصادی و مالی ای بوجود آورد و در طی این مدت مردم شوروی به موفقیت های بزرگی رسیدند .
تشکیلات سیاسی : روسیه متشکل از پانزده فدراسیون جماهیر اشتراکیه است که بعضی از آنها تشکیلات اضافی هم دارند .

بعد از زایمان سو م خویش حقوق دولتی میگیرند .

اتحاد شوروی و اضلاع متحده امریکا در بیستم جون سال ۱۹۶۳ موافقتنامه ای را باعضا رسا نندند که باساس آن سیستم مخابره تیلی تاپ و رادیوئی بین ماسکو و

اردنیه هاشمیه

پایتخت ها عمان و بیت المقدس مساحت ۳۷۵۰۰ مربع میل ، نفوس (تخمین ۱۹۶۵) یک ملیون ونهصد و هفتاد و شش هزار پرچم ، سه قطعه افقی برنگ های سیاه ، سفید و سبز . مثلث سرخ همراه باستاره هفت گوشه ئی سفید . واحد پولی دینار اردنی معادل دو اعشاریه هشت دالر اتازونی .
شوح : اردنیه یک سلطنت مشروطه است در آسیای غربی که سابقاً تحت ماندیت فلسطین بود . نام اردنیه هاشمیه به ۲۶ ، اپریل ۱۹۴۹ گذاشته شد . مملکت از دو قسمت متشکل است . اردنیه غربی که صالح از راه و لی پیر شده است و اردنیه شرقی که قسماً سرسبز و قسماً استیپها خشک میباشد . بشمال آن سوریه به شرق آن عراق و به شرق و جنوب آن عربستان سعودی و به غرب آن مملکت نام نهاد اسرائیل واقع است . بسمت شمال غرب به غدیر گالیله امتداد دارد . یگانه بندر آن عقبه نام دارد که به جنوبی ترین قسمت مملکت به کنار خلیج عقبه واقع است . جهیل مرده بین اردنیه و مملکت نام نهاد اسرائیل واقع است .

مواضع دارای اهمیت تاریخی و مذهبی آن عبارتند از یروشلم (بیت المقدس) بیت اللحم ، عمان ، جریکو ، سامریه و غیره بحساب اخصائیه سال ۱۹۶۱ در نفوس آن ۶۳۰۷۲۵ عرب مهاجر فلسطین شامل است .

منابع و صنایع : قسمت غربی امکانات خوب زراعتی دارد . بادجانرومی ، سبزیها ، گندم ، جو ، زیتون ، انگور ، نارنج لیمو و کیله دارد . معادن فوسفیت و پوتاس را دارا میباشد دو سیستم کانال یکصدو چهل هزار جریب آنرا آبیاری میکند . منابع تنباکو ، آرد سازی ، تقطیر ، مواد تعمیراتی تیل زیتون ، صابون ، صدف و منسوجات

واشنگتن برای مخابرات عاجل و جلو گیری از جنگ تصادفی تا سیس یا فت . همچنان در جولای ۱۹۶۳ اتحاد شوروی انگلستان و امریکا یک معاهده مشترکی را امضاء نمودند که به اعتبار آن همه گونه آزمایش های ذروی به استثنای آزمایش های زیر زمینی ممنوع قرار داده شد .

را دارا میباشد . عواید توریزم آن بیشتر از عواید صادرات آن میباشد .

تاریخ و حکومت : از قرن شانزده تا جنگ جهانی اول جزء امپراطوری عثمانی بود . در ۱۹۲۲ برماندیت فلسطین داخل شد و در ۱۹۴۶ به آزادی رسید . امیر عبدالله اولین امیر آن شد . قرارداد امداد دو جانبه با برتانیه بست و آنرا در ۱۹۴۸ مورد تجدید نظر قرار داد در ۱۹۵۵ عضو ملل متحد شد .

امیر عبد الله بن حسین پسر دوم حسین ابن علی در جولای ۱۹۵۱ به قتل رسید و طلال پسر ارشدش به ریاست گزیده شد ولی سه ماه بعد به علت مریضی پارلمان او را مخلوع و برادرش حسین را بر تخت نشاند (دوم می ۱۹۵۲) وی بتاريخ ۲۵ می ۱۹۶۱ انتوانت او ریل گارد تر انگلیسی را به عقد ازدواج خویش در آورد و نام او را ملکه منا گذاشت .

ولیعهد او عبد الله بتاریخ ۳۰ جنوری ۱۹۶۲ متولد گردید .

قوة تقنینی مرکب از سنای سی و یک نفره مقرره توسط امیر و نمایندگان شصت نفری منتخب توسط ملت میباشد .

اردنیه و مالک دیگر عربی در ۱۹۴۸ جامعه عرب را تشکیل دادند و هدف شان مقابله با مملکت نام نهاد اسرائیل بود . اردنیه در اثر یک موافقه متارکه با اسرائیل بیت المقدس را در اختیار خود دارد .

اردنیه و عربستان سعودی بتاریخ

۲۹ اگست ۱۹۶۶ اعلام کردند که ایشان برای همکاری در ساحت نظامی و اقتصادی و سیاسی خود با هم موافقه کرده اند .

معارف و مذهب : نفوس اردنیه بطور عموم عرب و مسلمان میباشند . عرب های مسیحی آن به یکصد و هشتاد هزار نفر بالغ میشود . تعلیم بزبان عربی است و انگلیسی هم تدریس میشود .

افریقای مرکزی

اوسط ارتفاع آن از بحر دو هزار فٹ بوده دریا های آن طرف جنوب به کانگو و طرف شمال به غدیر چاد میریزند .

آزادی کامل جمهوریت افریقای مرکزی بتاريخ ۱۳ اگست ۱۹۶۰ اعلام گردید و در ستامبر عضو ملل متحد شد . عضو جامعه فرانسوی میباشد .

اساس اقتصاد مملکت بر پنبه ، قهوه استوار است . صادرات عمده آن پنبه و از معدنیات عمده آن الماس و طلا میباشد . گوشت را از چاد وارد میکنند . فرانسوی زبان رسمی است . هر چار گروه نژادی این جمهوریست زبان سنگهو میدانند .

پایتخت : بانگی . مساحت ۲۳۸ هزار مریبع میل ، نفوس (تخمین ۱۹۶۵ ملل متحد) یک میلیون و سه صد و پنجاه و دو هزار ، پرچم: قطعات افقی آبی سفید سبز و زرد با یک قطعه عمودی سرخ در مرکز و یک ستاره طلایی در گوشه چپ بالایی پرچم . واحد پولی فرانک (۲۴۶ فرانک معادل یک دلار امریکائی) .

از متصرفات قدیمه فرانسه در افریقای استوایی بنام یوبانگی شاری است که از شمال باچاد از شرق با سودان از جنوب با هر دو کانگو و از غرب با کامرون محاط میباشد . این جمهوریت نزدیک بخط استوا واقع بوده و اکثر خاک آنرا فلات ها تشکیل میدهد

افریقای جنوبی

معادن آن خیلی وسیع است . در تولید طلا و الماس ، پلاتینم و انتیمونی در دنیا جلو افتاده است . کروم ، یورانیوم ، ذغال آهن آن نیز خیلی زیاد است . تولید سالانه مواد معدنی آن معادل یک اعشاریه چارمیلیارد دالر میباشد .

تاریخ و حکومت : اتحادیه افریقای جنوبی توسط پارلمان برتانیه در ۳۱ می ۱۹۱۰ تشکیل شد و این درست هشت سال بعد از شکست جمهوریت های آزاد ترانسوال و او رائز بود بدست برتانیه در جنگ های بوور . اتحادیه مذکور به نسبت ذخایر طلایش مصایب کافی دید . سنا کتین اروپائی اول آن ها لندی ها بودند .

که بعد ها بنام افریقا زیاد شدند و ایشان تا کنون یک سیاست تبعیضی را تعقیب کرده اند که بنام اپارتاید می شنود و هدف آن اینست که برای سفید پوستان اجتماعی علیحده تنظیم گردد . باسائس یک قانون که در ۱۹۵۹ تصویب گردیده است بانطور می توان در قسمت های سفید پوست استخدام کرد ولی ایشان هیچ نوع حقوق مدنی نخواهند داشت .

صدر اعظم فرورد در خواست عضویت جمهوریت خود را در ملل مشترک المنافع وقتی پس گرفت که دیگر اعضاء نظر به سیاست تبعیض نژادی آن به عضویت افریقای جنوبی مخالفت کردند . ولی مملکت مذکور

پایتخت : پریتوریا و کیپ تاون . مساحت ۴۷۲۳۵۹ مریبع میل نفوس (تخمین ملل متحد در ۶۳ هفده میلیون و هشتصد و شصت و هفت هزار . بیرق : سه تریسه افقی نارنجی . سفید و آبی و در تریسه علامه یونین جیک و ترانسوال ویرکلوز دولت آزاد سابقه او را نژ .

واحد پولی راند (ده شلنگ) معادل یکصد و چهل سنت امریکائی) .

شرح : جمهوریت افریقای جنوبی . سابق اتحادیه افریقای جنوبی بتاريخ ۲۱ می ۱۹۶۱ جمهوریت خود را اعلام واز ممالک مشترک المنافع خارج شد . شامل قسمت جنوبی افریقا بوده شامل مستعمرات قدیمه دماغه امید نیک ناتال ، ترانسوال و دولت آزاد او را نژ میباشد .

نفوس سفید پوستان جمهوریت در ۶۳ سه میلیون نفر تخمین میشود در حالیکه بانه های بومی یازده میلیون آسیائی ها ۴۸۷ هزار و دیگران یک و نیم میلیون بودند .

کیپ تاون مرکز پارلمان و پریتوریا مرکز قوه اجراییه می باشد . شهرهای بزرگ آن جوهانسبرگ و کیپ تاون میباشد پارک ملی کروگر محل تکبیا حیوانات وحشی برای توریزم جالب است .

منابع و صنایع : جواری و پنبه پشم مریئوس گندم ، تنباکو ، نیشکر ، میوه های ستروس ، مسکه و پنبه محصولات عمده آنست .

تاکون ن در بلاک ستر لنگک باقی مانده است. فرورد در سپتمبر ۱۹۶۶ تو سبط يك تن از اهالی سفید پوست افریقای جنوبی سی بقتل رسید. بالتزار ورلستر که او هم از پیروان قوی تبعیض نژادی است به عوض فرورد صدرا عظم شد.

رئیس جمهور آن در هر هفت سال یکبار انتخاب میشود. سنا مرکب از پنجاه و چهار عضو و اسامبلی مرکب از یکصد و شصت عضو میباشد که برای پنج سال انتخاب میشوند.

معارف و مذهب: چهارده یونیورسیتی دارد. تعلیمات ابتدائی برای همه تبعه آزاد برای سفید پوستان زنجیری است. کلیساها ی هالندی پروتستان از دیگران بیشتر است.

زبان های رسمی آن انگلیسی و افریکانز میباشد.

دفاع: سیستم دفاعی مملکت هر تبعه سفید پوست را مکلف میسازد که بین سنین هفده و شصت در وقت جنگ برای خدمات نظامی آماده باشد. اشخاص بین سنین هفده و بیست و شش مکلفند سرویس نظام را در طول چهار سال بگذرانند.

افریقای جنوب غربی: در ساحل

اکوا دور

پایتخت: کیتو. مساحت ۱۱۶۲۷۰

میل مربع، نفوس پنج میلیون و هشتاد و چهار هزار هفتاد و دو میلیون. پرچم: پارچه عریض زرد که در فوق پارچه های نارنگی و آبی و سرخ قرار دارد و علامت جنگی میان آن است. واحد پولی (هژده سوکر معادل یک دلار امریکائی).

شرح: در طرف شمالی ساحل بحر الکاھل امریکای جنوبی قرار دارد. کوه های (اندیس) آنرا از شمال به جنوب قطع و به سه ساحه طبیعی تقسیم میکند. وسعت مملکت از شمال به جنوب یکصد میل به شمال خط استوا و ۴۰۰ میل بجنوب

آن میباشد همسایگان آن کولومبیا و پیرو است. منابع مهم معدنی دارد. نقره، نفت، مس، آهن، سرب و ذغال زیاد است. تولیدات زراعتی روز بروز انکشاف

بحر اتلانتیک از دریای او رائز تا انگو لا و از اتلانتیک تا بچو انا لیند و رودیشیا ی شمالی را اشغال کرده است. این خطه را آلمانها در ۱۸۸۴ تصرف کردند و در ۱۹۱۵ به اتحادیه افریقای جنوبی تسلیم دادند جامعه ملل آنرا به مالدیت افریقای جنوبی گذاشت ولی اخیر الذکر تا کنون آنرا به ملل متحد واگذار نشده است یکصد ممالک افریقای شمالی بر افریقای جنوبی ادعا کردند حکومت مذکور در افریقای جنوب غربی تبعیض نژادی را تطبیق می کند مراکز نظامی اعمار می کند، و بالعموم افریقای جنوب غربی را به منافع خود استعمال می نماید. ایتوپیا و لایبریا محض به عذر تخنیکی دعوی خود را علیه افریقای جنوبی در محکمه بین المللی باختند ۳۶ کشور افریقای شمالی از ملل متحد تقاضا کردند که افریقای جنوب غربی را از افریقای جنوبی بگیرد.

نفوس آن نصف میلیون میباشد که صرف هفتاد و سه هزار نفر آن سفید پوست هستند. از تولیدات عمده آن قره قل، مواشی، پنیر و مسکه واز معدنیات آن الماس، سرب، جست میباشد. ماهی و روغن ماهی را نیز صادر میکنند.

میکند از بزرگترین صادر کنندگان کبالت جهان است. بیست فیصد عایدات ملی از صنایع بدست می آید. بعد از سه قرن

حکومت اسپانیائی در ۱۸۲۲ با کولمبیا ملحق و در ۱۸۳۰ جمهوریت آزاد گردید. رئیس جمهور آن برای چار سال توسط آراء مستقیم

انتخاب میگردد در مارچ ۱۹۶۶ در اثر موافقتی بین نظامیان و احزاب سیاسی کلمنت - انداورد

بحیث رئیس جمهور انتخاب گردید و او وعده کرد که یک کنوانسیون بر اساس قانون اساسی و انتخابات آزاد را عملی خواهد کرد.

مذهب عمده مردم را رومن کاتولیک تشکیل میدهد. زبان مردم اسپانیائی

بوده تعلیمات ابتدایی اجباری است. خدمت زیر پرچم نیز اجباری میباشد.

الجزایر

پایتخت : الجزیره مساحت : ۹۱۷۵۳۷ مربع میل . نفوس (برقرار نفوس شماری ۱۹۶۴) : ۱۱۵۰۰۰۰۰ واحد پولی : فرانک (معادل بیست سنت اتا زو نی) .

شرح : جمهوریت الجزایر با سیاست سوسیالیستیک در سوم جولای ۱۹۶۲ به آزادی نائل گردید در حدود پنج میلیون مسلمان ها و اروپائی ها برای ختم حکمرانی ۱۳۲ ساله فرانسوی قیام کرد و رای دادند . الجزایر در ۱۸۴۲ به فرانسه ملحق ساخته شده بود . الجزایر در افریقای شمالی به امتداد ۶۴۰ میل در ساحل مدیترانه و در بین تونس در شرق و مراکش در غرب واقع شده است . در جنوب به صحرا و به افریقای غربی فرانسوی وصل میشود . سطوح هموار تل در ساحل مزارع حاصلخیزی را میسازد و دو سلسله کوه های اطلس به ارتفاع اعظمی ۷۰۰۰ فوت مملکت را تقسیم میکند .

منابع و صنایع : تولیدات زراعتی شامل گندم ، جو ، جو در ، جواری ، کچالو ، کتان و تنباکو است .

شراب و روغن زیتون نیز تولید میگردد. خرما انار و انجیر به وفرت میروید مالداری زیاد است ذخایر بزرگ آهن ، جست ، سرب ، سیماپ ، مس و سرمه گاز و پترول وجود دارد .

تولیدات صنعتی الجزایر سالانه در حدود چارصد و چهل و پنج میلیون دالرتخمین می شود .

واردات عمده آنرا تولیدات نساجی ، ماشین باب ، موتر ، پترول ، شکر ، ذغال ، آهن ، فولاد حبوبات و قهوه تشکیل میدهد صادرات آن عبارتست از شراب ، حبوبات ، پوست ، میوجات آهن ، جست خام سنگ های گوگرد ، کازک ، نباتات عطری ، تولیدات تنباکو ، سبزیجات و پترولیم . تجارت آن عمدتاً با فرانسه صورت میگیرد .

تاریخ و حکومت : ملیت خواهی عربی از سال ۱۹۵۴- الی ۱۹۶۲ ناآرامی های جدی را در الجزایر بوجود آورد . فرانسه تقریباً نصف قوای خود را مصروف الجزایر می کرد و سالانه بیشتر از یک میلیارد دالر مصروف را متحمل میگشت .

در بین سالهای ۱۹۵۴- ۶۲ انقلاب الجزایر منتج به مرگ ۱۲۰۰۰ مسلمان و ۱۰۲۰۰

عساکر فرانسوی گردید . مخالفین کنترل فرانسو بدو گروپ (حرکت ملی الجزایر) و جبهه آزادی ملی الجزایر منقسم گردیده بودند و در وقت نیل به آزادی گروپ دوم کثرت داشت . در مقابل آنها گروپ قشون افرامی فرانسوی (اوی، اس) که خواهان دوام حکومت فرانسو در الجزایر و تحریک قشون فرانسوی در مقابل جنرال دوگول بودند ، قرار داشت . در ۱۹۵۸ رئیس جمهور فرانسو جنرال دوگول دادن حق تعیین سرنوشت را به الجزایر وعده داد . در سپتمبر ۱۹۵۹ جبهه آزادی ملی الجزایر حکومت موقتی را بریاست فرحت عباس تأسیس نمود . یوسف بن خده در اگست ۱۹۶۱ جانشین او شد مذاکرات ایویان در ۱۹۶۲ بین جبهه آزادی ملی الجزایر و فرانسه منجر به متارکه ، قبول حکومت موقتی و استقلال الجزایر بعد از یک ریفرنند شد . در اول جولای همین سال هفتاد فیصد آراء خواهان آزادی بوده و جنرال دوگول در سوم ماه مذکور آزادی الجزایر را اعلان کرد . در جریان ۱۹۶۲ مناقشات بین معاون حامیان احمد بن بلا معاون صدراعظم حکومت موقتی و یوسف بن خده صدراعظم موجود بود تا اینکه کمیته سیاسی هفت عضوی نمایندگان بن بلا و قشون الجزایری اوضاع را تحت کنترل درآوردند . بعد از اولین انتخابات شورای ملی در ۱۹۶۲ احمد بن بلا بحیث صدر اعظم موظف تعیین گردید . وی الجزایر را یک مملکت سوسیالیستی بیطرف باحفظ بیطرفی در سیاست خارجی اعلان کرد .

قانون اساسی الجزایر در سپتمبر ۱۹۶۳ تصویب شده و بن بلا یگانه کاندید ریاست جمهوری بحیث رئیس جمهور برای پنجسال انتخاب گردید . ملی ساختن صنایع وزمین های زراعتی بسرعت صورت گرفت و در ۱۹۶۳ الجزایر صد میلیون دالر کمک طویل المدت بقسم قرضه صنعتی از اتحاد شوروی دریافت کرد . الجزایر هنوز هم بگرفتن کمک از فرانسه ادامه میدهد .

الجزایر عضو ملل متحد و جامعه عرب است . در سال ۱۹۶۵ بعد از یک کودتا بومیدین (نام طفلی اش محمد بوخروه بود) رهبری الجزایر را بعهده گرفت .

معارف و دین : مردمان اصلی الجزایر اعراب و بربر های مسلمان اند یک پوهنتون

در الجزایر وجود دارد . مکاتب ابتدائی فرانسوی و مسلمان ها با هم آمیخته شده اند . قبل از آزادی تقریباً یک میلیون اروپائی که هشتاد فیصد شان در الجزایر متولد شده بودند وجود داشت فعلا این رقم به یک برده تنقیص نموده است .

السلاودور

پایتخت: سان سلاودور . مساحت : ۸۲۵۹ میل مربع . نفوس : دو میلیون ونهصد و بیست و نه هزار ، پرچم : آبی سفید آبی بصورت افقی با علامت جنگی در قسمت سفید آن واحد پولی : کولون معادل چهل سنت امریکائی .
شرح: از کوچکترین جمهوریت های امریکای مرکزیست . در زرع قهوه هفتمین کشور جهان است . پنبه ، طلا و شکر را نیز صادر میکند . در ۱۸۲۱ از هسپانیه آزادی گرفت . شصت فیصد بی سواد دارد . تعلیمات اجباری رایگان است . زبان آن هسپانوی و مذهب آن رومن کاتولیک است .
* رئیس جمهور از طرف مردم برای پنج سال انتخاب می شود .
برای پارلمان هر فرد دارای سن ۱۸ و بالا تر مجبور است رای بدهد .

المان غربی

پایتخت : بن . مساحت به شمول برلین غربی ۹۵۹۳۱ میل مربع نفوس (قرار تخمین ۱۹۶۳ ملل متحد) پنجاه و هشت میلیون ونهصد هزار پرچم : پارچه های افقی سیاه ، سرخ و طلایی واحد پولی : مارک جرمنی معادل بیست و پنج سنت امریکائی .
شرح: واقع در اروپای مرکزی شامل حوزه دریای راین است . در شمال متصل است به بحیره شمال و بحیره بالتیک و دنمارک در شرق با آلمان شرقی در جنوب با اطریش و سویس و در غرب با بحیره شمال ، هالیند ، بلجیم ، لکسمبورگ و فرانسه . آب و هوای آن نسبت به آلمان شرقی گرم تر و زمستان های آن کوتاه تر است .

رایش سوم در سالهای ۱۹۲۳ ، ۱۹۴۵ دوام کرد . هیتلر که در سال ۱۸۸۹ در اطریش بدنیا آمده بود رهبری حزب سوسیالیست ملی کارگران جرمنی را بعد از جنگ به عهده گرفت در ۱۹۲۳ به کمک جنرال لودند ورف در هنگام قصد از بین بردن حکومت بواریا مجبوس شد .

در ۱۹۳۳ هندنبورگ رئیس جمهور آلمان هیتلر را بحیث صدر اعظم تعیین کرد . در سوم اگست ۱۹۳۴ یک روز بعد از مرگ رئیس جمهور ، کابینه جرمنی وظایف رئیس جمهور و صدر اعظم را یکی ساخته و هیتلر را بحیث رهبر پذیرفت هیتلر آزادی بیان و اجتماع را از بین برد و به یک سلسله گفتار ها پرداخت و مخصوصاً یهودان و مخالفین خود را از بین می برد .

تاریخ و حکومت : تا سال ۱۹۴۹ با آلمان شرقی تاریخ مشترکی داشت : در سال (۵۰) قبل از میلاد ، جولوس سزار قبایل جرمنی را شکست داد اما در سال نهم میلادی تحت اداره (واروس) رومی ها را اخراج کرد . بعد تر جنگ های سی ساله (۱۶۱۸ - ۱۶۴۸) جرمنی را بحکومت کوچکی منقسم کرد .

بعد از ناپلیون اطریش و پروس برای تصرف جرمنی جنگیدند که در نتیجه جنگ هفت هفته ئی پروس هادر ۱۸۶۶ غالب گردیدند . در ۱۸۶۷ بسمازک صدراعظم پروسی کانفدراسیون آلمان شمالی را تشکیل کرد ، در ۱۸۷۰ بسمازک ناپلیون سوم را مجبور به جنگ ساخت و بعد از شکست فرانسه امپراتوری جرمنی را اعلان کرد .

منابع و صنایع: بین سالهای ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰ آلمان غربی رشد اقتصادی بی سابقه نمود. تولیدات سالانه ملی از ۲۳ بلیون دالر در ۱۹۵۰ به ۹۴ بلیون دالر در ۱۹۶۳ بالا رفت. آلمان غربی در تولیدات فولاد کشور اولین کشور اروپای غربی است.

سالانه یک میلیون تن کشتی سازی دارد و سالانه بیش از ده و نیم میلیون تن پترول را تصفیه میکند.

از تولیدات آن در ۱۹۶۳ ذغال سنگ، آهن و فولاد، سمنت، و موترها میباشد. در آغاز سال ۶۴ باقیمانده آن از درک غرامات جنگ به ۱۴۴ میلیون دالر میرسید و این باقیمانده رقم سه بلیون دالری بود که در اثر قرار داد ۱۹۵۳ لندن بر آلمان غربی قبولانیده شده بود.

معارف و مذهب: آلمان غربی ۱۹ پوهنتون ۸ پوهنتون تخنیک و ۴۶ موسسه تعلیمات عالی موسیقی، مذهبی و غیره دارد. تعلیم بین سنین ۱۴ و ۱۶ اجباری است. به اعتبار قانون اساسی آزادی مذهبی در آلمان مراعات میشود.

دفاع: قوای نظامی آلمان غربی تحت اداره آمرین ملکی است. جلب عسگری ۱۹ ساله ها معمول و خدمت عسگری برای هجده ماه است.

وی حوزه در این رادوباره نظامی ساخته اطریش راضم جرمنی کرد (۱۹۳۸). در ۱۹۳۹ پیمان عدم تعرض را با اتحاد شوروی عقد کرد. در سپتمبر سال ۳۹ به پولیند اعلان حرب داد در ۱۹۴۵ با دیدن شکست کامل هیتلر در برلین انتحار کرد.

جمهوریت اتحادی آلمان در سال ۱۹۴۹ به تاریخ بیست و سوم ماه می در (بن) بمیان آمد. قوای اشغالی یعنی امریکا، اتحاد شوروی انگلستان، و فرانسه حقوق مدنی را به مردم آلمان باز گردانیدند.

جمهوریت آلمان غربی بتاريخ ۵ می ۱۹۵۵ بکلی آزاد گردید.

پارلمان آن دوشعبه ای است که اعضای هر کدام برای چار سال انتخاب می شوند هاینریش لوبکه رئیس جمهور و داکتر کیسنگر صدراعظم است ولسی جرگه ۴۹۹ عضو دارد و مشرانو جرگه ۴۱ عضو، رئیس جمهور برای مدت پنج سال انتخاب میشود انتخاب او توسط اعضای پارلمان جمهوریت و پارلمان های ایالتی برای یکبار صورت میگیرد. صدر اعظم در اثر پیشنهاد رئیس جمهور توسط پارلمان انتخاب می شود. آلمان غربی عضو ناتو، کاس مارکیت اروپائی بوده عضویت یونسکو و یوراتوم را نیز دارد.

المغرب

جنوب غرب، مسی تا یعنی فلات های صالح الزراعه در مرکز و ناحیه ما قبل صحرا در جنوب و مشرق. مردم المغرب بالعموم مخلوط از اعراب و بربر های بومی می باشد.

تنجیر در منتها الیه شمال غربی المغرب بندری است که تا ۱۹۵۶ بندر بین المللی بود و از آن بعد جزء خاک المغرب شناخته شد. افنی منطقه ساحلی تحت تصرف هسپانیه است که اخیراً طالب الحاق به المغرب میباشد.

منابع و صنایع: مردم المغرب زراعت پیشه و مالدار هستند. جو، گندم و جوار از تولیدات عمده زراعتی آن است میوه ها و تاکستان های زیاد دارد و خرما از محصولات منظم آن بشمار میرود. از تولیدات صنعتی آن قالین، مواد چرمی، پشمی و ابریشمی میباشد. منابع آن را بیشتر فاسقیت هامس، سرب، ذغال سنگ، قلعی و پترول تشکیل میدهد. صادرات عمده آن مواد خوراکی، تنباکو میوه های سیتروس، ماهی، شراب، سبزیجات

پایتخت: رباط. مساحت ۱۷۲۱۰۴ مربع میل نفوس (تخمین م، م در ۱۹۶۵) سیزده میلیون و سه صد و بیست و سه هزار پرجم: سرخ با ستاره سبز. واحد پولی درهم (معادل بیست سنت امریکائی).

شرح: سلطنت المغرب که به کرانه شمال غربی افریقا واقع است تا ۱۹۵۶ از متصرفات فرانسه و هسپانیه بود و اصلاً از بقایای امپراطوری بزرگ شریفی ها بود که توسط عرب ها در پایان قرن هفتم میلادی تاسیس شده و بر تمام افریقای شمال غربی و قسم اعظم شبه جزیره شمالی ایبریا (هسپانیه و پرتگال کنونی) مسلط بود به شرق المغرب الجزایر و بشمال آن مدیترانه و بجنوب آن ریودی اورو و الجزایر و به غرب آن بحر اطلس واقع است.

مملکت از پنج قسمت طبیعی متشکل است: سلسله جبال اطلس در شمال، سلسله وادی های حاصل خیز در غرب، وادی های هاوژ در

و در همان سال لقب سلطان به (ملك) تبدیل گردید .

محمد پنجم در ۱۹۶۱ مرد و ولیعهد او به عنوان ملك حسن دوم بر تخت المغرب نشست او يك قانون اساسی نو را بمیان آورد .

المغرب بتاريخ ۷ دسمبر ۱۹۶۲ يك سلطنت مشروطه اعلام شد . و اولین پارلمان ۱۴۴ نفری ۱۹۶۳ انتخاب گردید . المغرب کمک بلا شرط امریکا و اتحاد شوروی را حاصل میکند و با فرانسه قرار داد های همکاری اقتصادی تخنیکي و کلتوری داردالمغرب عضو ملل متحد و جامعه عرب است .

معارف و مذهب: نفوس محلی المغرب اکثر بی سواد است ولی مراکز تربیوی مسلکی و زراعتی آن رو به انکشاف میباشد . مکاتب ومدارس مذهبی فرانکو مسلم و فرانسوی دارد پوهنتون اسلامی کیروین در فیض خیلی معروف است زبان رسمی عربی است و نفوس آن اهل سنت میباشد .

اندونیزیا

ممالک جهان از نگاه ذخایر طبیعی میباشد و ذخایر بزرگ قلعی ، تیل و ذغال و ذخایر عمده منگائیز ، مس ، نکل ، طلا و نقره دارد . سالانه بیش از دو صد ملیون تن تیل خام تولید میکند . همچنان تیل وارده از عراق ، کویت و ساراواک را تصفیه مینماید . از نظر تولید قلعی بعد از ملایا درجه دوم را احراز کرده است .

هشتاد فیصد مردم مصروف زراعت اند . برنج ، جواری ، حیوانات دیگر ، تنباکو، قهوه رابر، مرچ، لیاف، اقسام نارگیل، چای ، شکر و تیل از تولیدات عمده آن است حکومت اندونیزیا کوپراتیف ها را تشویق نموده وبا پلان های پنجسال میخواهد تولیدات برنج غذا های اساسی و قدرت برقی را بلند برد . يك پلان هشت ساله انکشافی در سال ۱۹۶۱ آغاز گردیده است .

تاریخ و حکومت: تاماه مارچ ۱۹۴۲ اندونیزیا از مستملکات ماورای ابخارهایلند بشمار میرفت. بعد از مدت اشغال اندونیزیا توسط جاپان (۱۹۴۲-۴۵) مجاهدین ملی اندونیزیا به رهبری دوکتور (احمد سوگارتو) و دوکتور (محمدعطا) جمهوریت اندونیزیا در اگست ۱۹۴۵ اعلان گردید . جنگ های چار ساله اندونیزیا و

و مواد معدنی میباشد سالانه در حدود پنجمصد هزار سیاحین از آن دیدن می کنند و بردرآمد غیر معین آن می افزایند .

تاریخ و حکومت : المغرب نظر به نزدیکی خود به الجزایر تحت نفوذ وسلطه فرانسه درآمد . انقلاب قبایل المغرب در ۱۹۱۰ منجر به از دست رفتن (فیض) شد . از آن بعد تا بیست سال مجادلات مردم علیه فرانسه دوام یافت تا اینکه در ۱۹۲۶ عبدالکریم را تبعید کردند و در ۱۹۳۳ سیدی علی حسین تسلیم فرانسه شد .

تسلط فرانسه در اثر موافقه دوم مارچ ۱۹۵۶ از بین رفت و آزادی المغرب قبول شد . قوای فرانسوی در ۱۹۶۱ کاملاً المغرب را تخلیه کردند .

سیدی محمد بن یوسف ، پسر سوم مولای یوسف در ۱۹۲۷ به عنوان محمد پنجم معرفی شد . پسر ارشدش مولای حسن بتاريخ ۹ جولای ۱۹۵۷ بحیث وارث تاج و تخت شناخته شد .

پایتخت: جاگارتا . مساحت : ۷۳۵۸۶۵ مربع میل . نفوس قرار تخمین ۱۹۶۶ ملل متحد یکصد و شصت ملیون

پرچم: دو بند افقی سرخ و سفید. واحد پولی : روپیه (پنجصد روپیه معادل يك دلار امریکائی)
شرح: اندونیزیا بزرگترین مجمع الجزایر جهان که سابقاً به شرق الهند موسوم بود بالای استوا از ۶ درجه عرض البلد شما لی تا ۱۰ درجه عرض البلد جنوبی واقع شده است و متشکل بیش از ۳۰۰۰ جزیره می باشد چار عدد از بزرگترین جزایر آن عبارتند از جاوا (یکی از پر نفوس ترین مناطق جهان که در آن هزار نفر در يك میل مربع زیست می کنند) سوماترا ، بورنیوی غربی و سلبیز. از جزایر دیگر آن بانکا ، بلیتن ، مادورا . بالی . سومبایا ، تیمور و غیره است .

نژاد های مختلفی در اندونیزیا موجود است. ایریان غربی یانویگینی ها لیندی که از سالیان درازی اندونیزیا ادعای مالکیت آن را داشت در ۱۹۶۳ تحت اداره آن در آمد . جاگارتا در جزیره جاوا واقع شده و نام قدیمی آن (باتاویا) است .

منابع و صنایع: اندونیزیا یکی از غنی ترین

دوکتور سوکارنو در ۱۹۶۳ برای همیشه بحیث رئیس جمهور خوانده شد. از سالهای ۶۱-۱۹۵۵ جنگ‌های غیر منظم در سوماترا و سلبین بر ضد رژیم وی به رشد اقتصادی مملکت صدماتی وارد آورد.

اندونیزیا مخالف بوجود آمدن اتحادیه بزرگتر مالیزی بود ولی در ۱۹۶۶ از یکطرف صلاحیت دوکتور سوکارنو بحیث رئیس جمهور از او گرفته شد و وظایفش را کاملاً به جنرال سوهارتوداندن که فعلاً کفیل رئیس جمهور می باشد.

جانب دیگر با مالیزی نیز سر آشتی را از پیش گرفت. در دسامبر ۶۶ - اندونیزیا باز به عضویت ملل متحد درآمد.

معارف و مذهب: نود فیصد اندونیز یائی‌ها مسلمان اند نفوس باقیمانده را عیسوی ها هندو ها ، و بودائی ها تشکیل مید هد . تعلیمات ابتدائی در سنین ۶-۱۲ اجباری بوده تعلیمات متوسطه و عالی به پیمانه متوسط وجود دارد . پوهنتون های متعددی وجود دارد از آن جمله پوهنتون جاگارتا و باندونگ مشهور اند . زبان رسمی مردم باهاسا اندو نیز یا است که از ملا یا ئی مشتق شده است .

هالیند بعد از امضای موافقتنامه ۱۹۴۹ خاتمه یافت که نظر به آن امور تمام اندونیزیا به استثنای ایریان به حکومت انتقالی جدید که بنام اضلاع متحده اندونیزیا یاد میگردید واگذار شد . دوکتور سوکارنو در شانزدهم دسامبر ۱۹۴۹ بحیث رئیس جمهور انتخاب گردید . در جولای ۱۹۵۰ همه ایالات موافقت کردند تا یک حکومت مرکزی قوی ای بنا شده و نام آن جمهوریت اندونیزیا گذاشته شود در سپتمبر همان سال اندونیزیا به عضویت ملل متحد درآمد .

بعد از سال ۱۹۵۷ اندونیزیا یک سلسله اقدامات ملی ساختن املاک هالیندی ها پرداخت این کار در ۱۹۶۲ منتج به واگذار شدن امور اداری ایریان به اندونیزیا گردید .

نا آرامی های اقتصادی و سیاسی در مملکت باعث گردید که دوکتور سوکارنو در ۱۹۵۹ دو باره قانون اساسی آن مملکت را که در ۱۹۴۵ به میان آمده بود نافذ سازد با اساس آن صلاحیت رئیس جمهور نامحدود بوده وی مجبور به اتخاذ یک سیاست دیموکراسی رهبری شده میباشد . در ۱۹۶۰ دوکتور سوکارنو پارلمان انتخابی ۲۵۷ عضوی را به پارلمان انتصابی ۲۶۱ عضوی مبدل کرد .

اندو را

آن از طرف ناپلیون به آن اعطاء گردید سالانه خراجی معادل ۹۶۰ فرانک به فرانسه و ۴۶۰ پیستینا به اسقف می پر دازد . توسط یک قو نسلگری عمو می که ۲۴ عضو منتخب دارد اداره میشود . قضات به تعداد مساوی از طرف فرانسه و اسقف تعیین میگردند . اندورا به مقدار کافی آهن ، سرب ، زنج سنگ و چوب دستک دارد از صنایع مهم آن تربیه گوسفند و جلب سیاحین است . لسان رسمی مردم آن (کتلانی) و دین اساسی آنها رو من کا تو لیک است .

پایتخت : شهر اندورایا اندورالو ویل . مساحت ۱۹۱ مربع میل نفوس : (بقرار نفوس شماری ۱۹۶۵) ۱۴۸۰۸۰ بیر ق آبی زرد سرخ بصورت عمودی واحد پولی : فرانک و پیستینا . شصت و پنج فرانک فی دالر امریکا ئی) .

جمهوریتی است در وادی پیر نه تحت سر پرستی فرانسه و اسقف هسپانوی اورجل از ۱۲۷۸ به اینطرف از استقلال و آزادی بهره مند بوده و در ۱۸۰۶ قانون اساسی

ایالات متحده امریکا

(هفت تریشه سرخ شش تریشه سفید) با یک ساحه آبی در کنار بالائی چپ که تا پارچه چارم سرخ رنگ امتداد دارد و دارای پنجاه ستاره سفید میباشد . واحد پولی : دالر .

پایتخت : واشنگتن . مساحت ۳۶۱۵۲۱۱ میل مربع .
نفوس : (نفوس شماری اخیر) یکصد و نود و پنج ملیون : پرچم : ملی آن موسوم به ستاره ها و تریشه ها دارای سیزده تریشه افقی

در سال ۱۷۶۳ انقلاب امریکا باعث حصول استقلال ایشان از انگلستان گردید و ملت مستقلی را بوجود آورد (۴ جولای ۱۷۷۶) قانون اساسی امریکا در ۱۷۸۷ به منصفه تطبیق گذاشته شد و لین رئیس جمهور امریکا جارج واشنگتن انتخاب گردید .

حکومت امریکا را میتوان یک دیموکراسی مشروطه نامید . دو حزب مشهورسیاسی امریکا دیموکرات و جمهوری خواه است . دو مجلس دارد یکی سنا و دیگر نمایندگان اعضای سنا برای شش سال و نمایندگان برای دو سال انتخاب میشوند . کاندیدهای ریاست جمهوری و معاون ریاست جمهوری یکسال پیش از انتخابات از طرف کنوانسیون ملی تعیین می شوند . نمایندگان این کنوانسیون تحت شرایط بخصوصی انتخاب می گردد مثل اینکه باید درین کنوانسیون از تمام ایالات به تناسب نفوس آنها نمایندگی بعمل آید . انتخابات رئیس جمهوری هر چار سال یکبار اجراء میشود در انتخابات عمومی رای دهندگان مستقیماً برای کاندید ریاست جمهوری دلخواه خود رای میدهند . هر کاندید یکه اکثریت آراء یک ایالت را بدست آورد نمایند همان آراء ایالت در صورت لزوم در انتخابات نهائی حمایت میکند . در انتخابات نهائی نمایندگان و اعضای سنا که از ایالات مختلف گرد آمده اند اشتراک مینمایند و کاندید یکه اکثریت آراء ایشان را بدست آورد برای چار سال بحیث رئیس جمهور انتخاب میگردد .

کانگرس امریکا اختیارات وسیع قانون گذاری را در کشور دارد .

منابع و صنایع : اضلاع متحده امریکا از کشور های غنی جهان بوده چه از نگاه ذخایر معدنی و چه از نگاه زمین های زراعتی و چه از نگاه انکشاف صنایع و فابریکات اهمیت بزرگی در جهان دارد .

تجارت خارجی به پیمانهای وسیعی انکشاف کرده است . جدیدترین وسایل حمل و نقل ، فابریکات ، صنایع ، فلزات ، موتر سازی و غیره وسایل تختگی زیاد انکشاف یافته است . تولیدات زراعتی ، گندم ، تنباکو ، مالداری و صنعت نفت ایالات متحده نهایت شهرت دارد . گله های گاو ، گوسفند و اسب مخصوصاً در جنوب بوفرت تربیه می شود . مرغداری انکشاف زیاد کرده است . استخراج معادن طلا و غیره عواید هنگفتی دارد .

شرح : قسمت عمدتاً ایالات متحده قسمت وسطی امریکای شمالی را اشغال کرده است که چهل و هشت ضلع آن در همین حصه قرار دارد . همین قسمت از یک طرف محدود است به کانادا از طرف جنوب به مکسیکو و خلیج مکسیکو از طرف شرق به بحر اطلس و از طرف غرب به بحر الکاهل . ایالت اسکا : در گوشه شمال غربی کانادا واقع بوده در شمال آن بحر منجمد شمالی . در شرق آن کانادا در جنوب آن خلیج اسکا و در شرق آن آبائی پیرنیک واقع بوده و همین آبنا آنرا از اتحاد شوروی جدا میسازد . دریا های اضلاع متحده در چار ساحه تخلیه میشوند ، که عبارت از بحر اطلس ، جبهیل های بزرگ خلیج و بحر آرام است . از سیستم های بزرگ دریائی آن مسیسیپی ، سینت لارنس ، کولمبیا و کولرادو است دریا های حوزه اطلس که در شرق کوه های آپالاش قرار دارند جریان سریع داشته و در انکشاف صنعتی این حوزه سهم بارز گرفته است .

عدهای از این دریاهای قابل کشتی رانی است . دریا های حوزه جبهیل های بزرگ همه بالاخره به دریای سینت لارنس ریخته و از راه خلیج سینت لارنس کانادا در بحرالکاهل میریزد . نشیب خلیج شامل آن قسمت از ایالات متحده است که آبهای آن در خلیج مکسیکو می ریزد .

سیستم مسیسیپی از سیستم های بزرگترین دریائی ایالات متحده است . سلسله جبال آپالاش در شرق و راکسی در غرب قرار دارد . کشور امریکا پهناور و دارای اقلیم های مختلفه است .

تاریخ و حکومت : در سال ۱۹۴۲ کرسٹوف کولمبس ملاح جینوئی از جازة مسافرت غربی را از ملکه ایزابل هسپانیه اخذ نمود . در سوم اگست این سال وی بسا پنجاه و دو مرد و کشتی سانتا ماریا و دو کشتی دیگر که هر کدام حامل هژده مرد بود بجانب غرب شتافت درین سفروسه سفر دیگر کولمبس مناطق کیوبا ، هسپانیولا ، بورو توریکو ، جمیگا ، ترینیداد ، امریکای جنوبی را کشف کرد . وی در سال ۱۵۰۶ وفات نمود . با این ترتیب راه سرزمین امریکا برای اروپائیان باز شد . بعد از آن کشور های مختلف اروپائی بر مناطق مختلف این سرزمین مسلط شدند . وانگلیس ها قسمت اعظم آنرا متصرف گردیدند .

وجود دارد . که در هر کدام شعبات اختصاصی زیاد دیگری دارند . علاوه پوهنتون های اختصاصی دیگر با مکاتب زیاد موجود است . معارف به اندازه زیادی تعمیم یافته است . معلمین به اندازه کافی و در شقوق مختلف اختصاصی موجوداند . تعلیمات ابتدایی عام بوده موسسات و کودکستانها به احوال اطفال در سنین قبل از مکتب رسیدگی میکنند . دین عیسوی عام بوده پروتستانست ها اکثریت نفوس را تشکیل میدهند . کاتولیکها همدر ایالات متحده زندگی می کنند .

غیر از اینها تعدادی یهودان نیز در امریکا بسر میبرند .

صادرات امریکا در سراسر جهان صورت میگیرد . امریکای لاتین و جنوبی ، افریقا ، اروپا ، آسیا و غیره به پیمانه های وسیع با امریکا تجارت دارند . واردات امریکا را نیز موادی از همین جا ها تشکیل میدهد . پیشرفت تخنیکی و ماشینی سریع است .

نساجی تولیدات زیادی دارد . صنعت تولید برق انکشاف نموده است . هواپیمائی و بحریه تجارتنی عواید زیادی بار می آورد . اکثر میوجات در امریکا میروید و حاصل خوب دارد .

حبوبات و سبزیجات نیز بوفرت پیدا میشود **معارف و مذهب:** بیش از یک هزار پوهنتون

ایتالیه

پایتخت: روم . مساحت ۱۱۶۳۷۲ مربع میل . نفوس : (نظر به تخمین حکومتی در ۱۹۶۵: ۵۲۷۳۶۰۰۰) پرچم: سه پا رچه عمودی سبز تاریک ، سفید و سرخ . واحد پولی: لیره (معادل ۱۶۰ سنت امریکائی) .

شرح: جمهوری ایتالیه قطعه خاک طولانی ایراتشکیل میدهد که بشکل موزه در بحیره مدیترانه پیشرفته است . جزیره سیسلی در حدود دو میل دور تر از قسمت قدیمی این موزه و بصورت جداگانه در مدیترانه واقع است . ایتالیه در حدود ۷۶۰ میل طول و کمتر از ۲۲۰ میل عرض دارد . در شرق آن بحیره ادریاتیک واقع است .

جزیره منلشی است که آتش فشان های خاموش و فعال دارد . از زمان های قبل از تاریخ مردمان مدیترانه در آن بود و باش داشتند زمانی هم یکی از دولت های قوی یونانی سیراکوس را پایتخت خود قرار داده بود . دولت روم سیسلی را از کار تاز ها در ۲۱۵ قبل از میلاد متصرف شد . قله بلندترین سیسلی ۱۰۷۰۵ فوت ارتفاع داشته و بنام قله اتنا معروف است که خود یک آتش فشان فعال میباشد .

پالرمو ، کتانیسا و مسینا از شهر های مشهور آنست . از تولیدات سیسلی میوه از قبیل نارنج ، لیمو و غیره ، گندم ، شراب ، گوگرد ، نمک و بادام است . گاو ، گوسفند و قاطر در آن تربیه میشود .

ساودینیا: ۹۲۸۳ مربع میل مساحت و

بطرف شمال شرق آن دریاچه وینس در جنوب آن دریاچه آیونین بطرف غرب در نصف شمالی آن دریاچه جینوا و در نصف جنوبی آن بحیره ترهینین واقع شده است . تقریباً به استقامت خط وسط ایتالیه در غرب جزیره ساردینا واقع شده است که از سیسلی کوچکتر میباشد . ایتالیه توسط شاخه های مختلف ، آلپ از فرانسه ، سویس ، اطریش و یوگوسلاویا جدا شده است . از مشهور ترین قله های اروپا مونت بلانک به ارتفاع ۱۵۷۸۰ فوت در سر حد ایتالیه و فرانسه قرار دارد که اخیراً تونل بزرگ و معروفی از قلب آن گذشته هر دو کشور ذریعه آن بهم ارتباط بیشتر پیدا کردند .

از دریا های مهم و حاصلخیز آن دریای پیانو ، ادج ، تیچینو و ادا است . در دامنه های جنوبی

و در حدود چار هزار کشتی میباشد .
سیاحین نیز در واردات مالی دولت کمک
فوق العاده میکند .

تاریخ و حکومت : بعد از اینکه ایتالیه برای
قرون متمادی تقسیم شده و اجزای آن را به
ممالک دیگر ضم کرده بودند ایتالیه جدید
بعد از جنگ ۱۸۵۹ شروع به انکشاف نمود
آن وقتی بود که ناحیه لمباردی تحت اداره
شاه ایمانوئل دوم در آمد . بعد از آن مناطق
مهم دیگری هم به آن ضم گردید .

اولین پارلمان ایتالیه در سال ۱۹۱۶
ایمانوئل را بحیث پادشاه ایتالیه اعلان کرد .
ایتالیه . دولت واتیکان را در سال ۱۹۲۹ برسمیت
ساخت . در ۱۹۱۹ فاشیزم در ایتالیه ظهور
کرد . موسولینی شکل دکتاتور ایتالیه را
اختیار کرده تصاویر جامع ملل را نقض نموده
بالای حبشه حمله و شامل محور برلین و توکیو
گردید . همچنان قشون خود را بفرانسه
فرستاد تا بمقابل هسپانیه بجنگند . در جنگ
جهانی دوم با جرمنی همنا گردید .

بعد از بین رفتن فاشیزم در ۱۹۴۳ ایتالیه به
جرمنی و جا پان اعلان جنگ داده و در فتح
متحدین سپیم گشت . در سال ۱۹۴۵
موسولینی در قریه دو نگو اعدام گردید .
ایمانوئل سوم جای خود را به پسرش
همبرت دوم وا گذاشت در ۱۹۴۶ بعد از یک
ریفرنند ایتالیه جمهوری گردید .

مجلس سنای ایتالیه به نسبت یکنفر فی
یکصد و شصت هزار نفوس برای مدت پنج
سال انتخاب میشود . پنج نفر از اعضای
سنا را رئیس جمهور مادام العمر انتخاب
می تواند .

مجلس وکلا یک نماینده از هر هشتاد هزار
نفوس دارد که برای پنج سال انتخاب می
شوند . القاب اشرافیت دیگر رسمیت ندارد و
تشکیل مجدد حزب فاشیزم ممنوع است .
ایتالیا عضو ناتو بوده در ۱۹۵۵ به عضویت
ملل متحد درآمد .

معارف و مذهب : مذهب رسمی ایتالیه رومن کاتولیک
است بیست و شش پوهنتون دولتی دارد .
دفاع : قوای دفاعی ایتالیه با عضویت آن
مملکت در ناتو منظم تر و قوی شده و جدید
ترین سلاح را بشمول راکت ها و غیره دارد .

(۱۲۴) ملیون نفوس دارد . یک جزیره
کوهستانی با معادن ذغال ، سرب و مس
است .

انگور ، بادام و تنباکو در آن به وفرت
پیدا میشود . گاو و گوسفند نیز در ساردینیا
تربیه میشود .

جزایر البا و کاپری : اولی به نسبت معادن
آهن ، ماهیگیری و شراب سازی خود مشهور
بوده ناپلیون در آن جا به تبعید بسر می
برد و دومی از نظر زیبایی و آب و هوای
مناسب خود شهرت دارد .

از بنادر مشهور ایتالیه جنوا ، ناپل ، و بنس
تریسته ، انکونا و پالرمو است آثار بزرگ
تاریخی موزیم ها و کلیسا های زیبای ایتالیه
سالانه بیش از بیست ملیون سیاح را جلب
میکند .

منابع و صنایع : مواد زراعتی عمده آن گندم ،
لیمو ، کچالو ، جواری و انگور است اکثر
میوجات و سبزیجات ایتالیه در بازار مشترک
اروپا عرضه میشود . انگور بدرجه اول ، بادام
نارنج ، لیمو ، سیب و ناله بدرجه بندی و بوفرت
پیدا میشود . در بعضی از مناطق آن برنج
هم میروید . گاو ، گوسفند ، اسب قاطر و بز
در ایتالیه تربیه میشود . در ایتالیه شراب
های مختلف النوع ساخته میشود که شهرت
فراوان دارد . مرم سفید و رنگه هم پیدا میشود
در بعضی مناطق آن گاز طبیعی وجود دارد .
در ۱۹۶۴ ایتالیه بیش از دو هزار و هفتصد
مراکز برق آبی و هشتصد مراکز برق حرارتی
داشت که مجموع تولید برق آنها به شصت
و دو عشاریه هفت بلیون کیلووات فی ساعت
میرسد . در همان سال دوفابریکه برق ذروی
ایتالیه مکمل و یکی دیگر آن در شرف تکمیل
بود .

تولیدات آهن و فولاد ایتالیه سالانه
به بیشتر از ده ملیون تن میرسد ایتالیه
از مولدین بزرگ ماشین آلات صنعتی و
برقی موتور ، آلات فولادی ، ماشین های
تایپ ، بوت ، تکه با ب و غیره بشمار میرود
صنایع کیمیاوی ایتالیه در حال انکشاف
است .

تنباکو ، کاغذ و قطی سگرت از طرف
دولت انحصار میشود . کشتی های تجارتی
ایتالیه از نگاه وزن محصولات درجه اول بوده

ایتیویا (حبشه)

پایتخت : ادیس ابابا مساحت : (۳۹۸۳۵۰) تفحصات پترول جریان دارد. مخابرات رادیونی مربع میل) بشمول ارتیریا نفوس. بیست و دو میلیون و پنجصد و نود هزار. پرچم : سه پارچه افقی سبز ، زرد ، سرخ بانقش شیر در پارچه زرد واحد پولی : دالر حبشی .

در ۱۸۸۰ مورد حمله ایتالیه قرار گرفت که بعد تر اریتر یارا بحیث مستعمره خود درآورد در ۱۹۳۶ بدون اعلان حرب ایتالیه بر حبشه تاخت . در ۱۹۴۱ قوای برتانوی حبشه را آزاد ساخت . اغتشاش قبایل سومالی در ۱۹۶۳ شروع گردید و سو مالیه ادعای ملکیت ولایت (اوگادن) را نمود. امپرا. طور موجوده حبشه اعلیحضرت هیل ثلاثی است وی پارلمان و سیستم قضائی را در مملکت برقرار کرد . در ۱۹۵۵ قانون اساسی جدید حبشه را بوجود آورد . مجلس سنای حبشه ۱۰۵ عضو دارد که برای مدت شش سال انتصاب می گردند مجلس نمایندگان آن که در حدود ۲۵۰ نفر عضو دارد .

در چار سال انتخاب میگردند . در ۱۹۶۶ امپراطور به صدراعظم صلاحیت داد که خودش کابینه خود را تعیین کند و این اختیاری بود که تا آنگاه از امتیازات امپراطوری بود .
معارف و مذهب: کلتور حبشه تحت تاثیر یونان و مصر قرار گرفته است . عیسویت مذهب اکثریت را تشکیل میدهد . سراسقف کلیسا از طرف امپراطور انتخاب میگردد.
 یک بر پنج نفوس را مسلمانان تشکیل داده اند یکنه داد پوهنخیها بشمول پوهنتون ادیس ابابا وجود دارد .
 زبان رسمی آن (امهاری) است .
دفاع: امپراطور قوماندان عمومی قوای زمینی، هوائی و بحری است .

ایران

و بحیره کسپین ، در شرق به افغانستان و بلوچستان در جنوب با خلیج فارس و خلیج عمان و در غرب با عراق و ترکیه .
 سطح مرتفع شمالی آن حاوی کو های البرز در شمال کوه های دماوند و زاگروس در جنوب است . دو صحرای تمکین تقریباً ۲۵٪ مساحت ایران را اشغال کرده است .
 میدان های هوائی تهران ، اصفهان ، شیراز

شرح: کشور شاهی حبشه یک مملکت کوهستانی ایست واقع در شمال شرق افریقا که در شمال شرق متصل است با اریتریا که به بحیره احمر میرسد . در شرق با سومالی لیند فرانسوی مجاورت دارد . و در شرق، جنوب شرق و جنوب آن سومالیه و در جنوب آن کینیا و در غرب آن سودان واقع است . از دریا های عمده آن دریای (آبی) ، (بارو) ، (گب) ، (ددیسه) ، (وابی) او اش های و (جوبا) است. اقلیم حاره و مو سم بارآنی بین ماهای جون تا سپتمبر دارد .

منابع و صنایع: در حدود ۹۰ فیصد عواید زراعتی است. اما منابع صنعتی مهم نیز دارد. استفاده از قوه آب و برق تحت سروی قرار دارد .

زمین حاصلخیز و باران وافر باعث شده است زمین ها سالانه دو فصل بدهند ، قهوه گندم ، جو ، ماش ، تنباکو و نیشکر مواد عمده زراعتی اند که بوفرت تولید میگردند . قهوه اعلی از ولایت کافا حاصل شده و نصف تجارت خارجی آنرا تشکیل میدهد . گاو ، گوسفند ، قاطر و بز تربیه میشود . اسب های حبشی مشهوراند .
 پوست حیوانات و تیل حیوانات صادمی کند . از معادن آن پلاتین ، طلا، نقره، منگانیز قلعی ، مس ، پوتاس ، گوگرد و نمک میباشد. معادن ذغال و آهن کشف گردیده است

پایتخت: تهران . مساحت ۶۲۸۰۶۰ میل مربع . نفوس (بقرارتخمین ۱۹۶۵ میل متحد) بیست و سه ملیون و چهار صد و بیست و هشت هزار پرچم : سه پارچه افقی سبز ، سفید و سرخ که در قسمت سفید آن شیر و خورشید طلایی نقش شده است . واحد پولی : ریال (۷۶ ریال معادل یک دالر امریکائی) .
شرح: ایران در شمال متصل است با اتحاد شوروی

و آبادان میتوانند طیارات جت را بپذیرند از بندر مهم آن بندر شاهپور ، بندر پهلوی ، بندر خرمشهر و بندر شاه میباشند . خرابه های قدیم پرسی پولیس در شیراز موقعیت دارد .

بر آن مسلط بود. مغلها در ۱۲۵۰ بعد از میلاد و در ۱۳۷۰ تیمور لنگه به ایران حمله ور شدند. بعد از سقوط خلافت در ۱۵۰۲ ایرانی ها توسط یک رژیم شاهی تحت رهبری پادشاه اداره میشوند. در ۱۹۰۶ ایران صاحبیت قانون اساسی گردید .

منابع و صنایع : جنگلات در دامان کوهای آن وجود دارد . معادن از قبیل تیل ، آهن ذغال ، مس ، سرب ، منگا نیز ، نکل، کروم جست ، گوگرد ، مرمر، مرمر سفید و گوبالت نیز وجود دارد .

قانون اساسی حاوی قوای اجرائیه است که توسطه کابینه و مامورین دولتی که بنام شاه کار میکنند اجرا میشود . قدرت تقنینیه به دست «مجلس» است که برای چار سال انتخاب میشود. مجلس سنای ایران شصت عضو دارد که مثل اعضای انتخابی و نصف آن انتصابی است تمام قوانین باید به صحنه شاه برسد . در سال ۱۹۴۱ قشون بر تانوی موافقتنامه ای را با مضاء رسانیدند که به تمامیت خاک آن احترام گذاشته و کمک های اقتصادی به آن بدهند . در ۱۹۵۱ مناقشاتی در مورد ملی ساختن نفت ایران به وجود آمد که منتج به انصداد فابریکه تصفیه نفت آبادان در مقابل کمپنی ایرانی - برتانوی شد . در ۱۹۵۳ طرفداران شاه اوضاع راتحت کنترل آورده و دوکتور مجید مصدق صدر اعظم را مدت سه سال محکوم به حبس نمودند . به کمک امریکا ایران یاهشت کمپنی نفت برتانوی ، امریکائی ، هالیویندی و فرانسوی قرارداد ۲۵ ساله ای را به امضاء رسانید تا فابریکه سابق انگلو ایرانی را بکار انداخته هفتاد میلیون دالر تاوان به کمپنی مذکور داده و پنجاه فیصد تمام عایدات نفت را به ایران واگذار شود .

ایران یکی از منابع بزرگترین نفت در شرق است . نفت توسط پنج پایپ لاین عمده به آبادان منتقل شده و در آنجا تصفیه میشود . زراعت از مشاغل اولی ایرانیان است . گندم ، جو ، جواری ، برنج میوجات ، عسل پشم ، قتیاقو ، ابریشم خام ، نیشکر و پنبه از تولیدات مهم آن است .

بعضی از مشتری با ت ایرانی مشهور است در چندین شهر مهم ایران از قبیل کرمان ، قم ، اراک ، تبریز ، مشهد ، اصفهان و کاشان قالین بافته میشود . صادرات عمده ایران را پترول ، پنبه ، قالین ، خاویار ، خرما ، میوجات ، عسل ، پوست و پشم . برنج و مرمر تشکیل میدهد .

صنعت ماهی گیری در کسپین وجود دارد . سه بند جدیداً قوای برقی تولید میکنند در آبیاری سهم میگیرد که عبارتند از کرج ، سفید رود و دز .

قانون ارضی جدید در ۱۹۶۲ به تصویب رسید که باساس آن مردم و دهاقین بی زمین میتوانند مالک زمین شوند .

تاریخ و حکومت : در ۱۹۳۵ پائلر فرمان رسمی نام آن از فارس به ایران مبدل شد . یکی از ممالک کهن جهان است . ایرانی ها از نژاد آریائی ها بوده و از شرق وارد ایران شده اند. در ۹۴۰ ق. م سیروس میداوپارسی ها را متفق ساخت. شہسز بابل را فتح کرد و بیت المقدس را به یهودی ها واگذار کرد .

معارف و مذهب: مذهب شیعی اکثریت دارد تعلیمات ابتدائی اجباری است . تعلیمات عالی در بوھنتوهای تهران ، شیراز ، مشهد ، اصفهان . تبریز و مشهد و اهواز میسر است در ۱۹۶۳ سپاه دانش بوجود آمد که باساس آن فارغان مکاتب ثانوی در دهات و قراء مصروف تدریس میشوند تا وقتی که مدت خدمت زیر پرچم آنها خاتمه بیابد . لسان ایران فارسی است. **دفاع :** خدمت دو سال زیر پرچم اجباری است . ایران عضو پیمان سنتو بوده و هیئت های نظامی امریکا در تهران وجود دارند .

داریوش اول بالای یونان حمله کرد از پاسفورس گذشت و در ۴۹۰ ق. م در مرآتون شکست خورد . در ۳۳۳ ق. م سکندر مقدونی به ایران حمله کرده و داریوش سوم را شکست داد . بعد از آن بالترتیب پارت ها و ساسانی ها در ایران حکومت کردند. عرب ها دین اسلام را به ایران آوردند و چندین قرن بعد از آن سیاست مذهبی خلفای عربی

برازیل

۱۹۶۲ سو مین مملکت بزرگ تولیدکننده شکر بحساب میرفت . کيله ، پنبه ، نارنج وغيره نیز بوفرت ميرويد .

گاو های نوع برهن هندوستان دربرازیل تربيه شده و بانزاد های مختلف آنجا آميخته شده است .

ببشتر از پنجاه مليون راس تخمين ميشود. برنج ، قهوه چای و روغن نباتی از توليدات مهم زراعتی آن است .

برازیل يکانه توليد کننده موم کورنوبااست که در توليد ريکارد های موسيقي و توليدعایق برق و صدا بکار ميروند .

تاريخ و حکومت : (ونسنت ئی پنزون) هستيا نوي برای بار اول سا حل برازيل را در سال ۱۵۰۰ ميلادی تصادف کرد .

کاشف اصلی آن (پيدرو الوارنر کابرال) يك ملاح پرتگالی است برازيل ببحث مستعمره پرتگال تا زمانی قرار داشت که خاندان شاهی براگانکا که در ۱۸۰۷ از مقابل قشون ناپليون متواری گشته بود حکومت خود را در ريودوجنيرو انتقال داد (۱۸۰۸م) . به این اساس برازيل تحت اثر دوم خوی ششم شکل حکومت پادشاهی را گرفت .

بعد از باز گشت وی به پرتگال پسرش «پدر وی اول» آزادی برازيل را در سال ۱۸۲۲ اعلان کرد و خودش بيحث امپراطور آن درآمد امپراطور دوم برازيل «پدروی دوم» به اثر يك انقلاب از پا در آمده و جمهوريت ایالات متحد برازيل بوجود آمد .

برازيل متشکل از بيست و دو ایالت يك علاقه فدرال و چار ولايت است . در جنگ های اول و دوم جهانی برازيل با متحدین اشتراك داشت . در ۱۹۴۶ منشوری در برازيل به امضا رسید که با اساس آن برازيل از منابع نظامی خود به مقصد حملات استفاده نمی تواند و بحکومت برازيل قدرت بوجود آوردن تحولات اجتماعی و اقتصادی بخشیده شده است . همچنان به حکومت حق داده شده تا عدالت اجتماعی را فراهم کرده سرمایه گذاری آزاد را باقیمت های مهم کار از طرف کارگران آشتی بدهد و صنایع شخصی را که به مفاد اجتماعی باشد تقويه نماید . این منشور به حکومت اجازه ميدهد اجزایی را که مخالف مفاد اجتماعی باشد منسوخ سازد . منشور به مرد و زن برازيلي که به مرده سالگی رسیده باشند حق رای دادن

پایتخت : برازيليا . مساحت ۲۲۸۱۶۶۷

مربع ميل نفوس (بقرار تخمين ۱۹۶۵ ملل متحد) ۸۱۳۰۱۰۱۰۰۰ بيق سبز با ۲۲ ستاره سفيد شکل صليب بروی دایره آبی که مرکز آن الماس طلائی نقش شده است .

واحد پولی : کروزيرو (معادل ۱۶ سنت امریکائی) .

شرح : برازيل چه از نگاه وسعت و چه از نگاه نفوس از بزرگترین کشور های امریکای جنوبي است . در حدود ۲۶۷۶ ميل با بحر اطلس سا حل ميسازد .

از طرف شمال محاط است باونزوئلا و گیانای دئمارکی ، گیانای برتانوی و گیانای فرانسوی . از طرف شرق متصل است با بحر اطلس واز جنوب با یوروگوي ، ارجنتاین و پراگوی در غرب آن بولیویا ، پيرو و کولمبيا واقع است .

در قسمت شمال آن مناطق جنگلی فوق العاده انبوه منطقه امازون وجود دارد .

حوزه امازون حاوی شبگه دریا هائی است که بیشتر قابل کشتی رانی میباشد ، ۲۷۳۱۸ ميل از دریا های برازيل بصورت عمومی قابل کشتی رانی است . آبشار معروف ایتوکاسیو که از عجایب جهان است در سرحد یکی از ایالات جنوبي برازيل قرار دارد . هفتادوپنج فیصد توليدات زراعتی وهشتاد فیصد توليدات صنعتی برازيل در قسمت مرکز جنوبي آن که دارای آب وهوای مساعد و منابع زیادی است صورت ميگيرد .

برازيليا پایتخت جدید برازيل در ۱۹۶۰ افتتاح گردید . سابقاً پایتخت آن ريودوجنيرو بود .

منابع و صنایع : معادن برازيل نهایت زیاد بوده اما نسبتاً کمتر انكشاف یافته است منگا نیز آهن و موناژيت که منبع عمده «توریم» است بمقادیر زیاد وجود دارد . طلا هم بمقادیر زیاد استخراج ميشود .

تیل ، نکل ، گسروم ، الماس صنعتی ، مس کوارتز ، تنگستن نیز وجود دارد .

بیش از پانزده ونیم مليون کيلووات برق توليد ميکند . بيست و پنج فیصد گاز گران برازيل مصروف صنایع نساجی اند . سالانه بيشتراز دو مليون تن فولاد تبيه ميکند و از صنایع ديگران المومينم ، محصولات پترولی ، سمعت عرادجات و دواسازی است . برازيل بزرگترین توليد کننده قهوه در جهان است . همچنان در

را می‌دهد رئیس جمهور برازیل برای پنج سال انتخاب می‌شود.

اعضای مجلس سنا برای هشت سال و اعضای مجلس نمایندگان برای چار سال انتخاب می‌گردند.

تعدیل قانون اساسی برازیل که در ۱۹۶۱ صورت گرفت به برازیل شکل حکومت پارلمانی را داد.

جنرال برانکو در ۱۹۶۴ بعد از کولات‌که توسط یک شورای‌عسکری سقوط‌داده شد بحیث رئیس جمهور انتخاب گردید و انتخابات شهری پارلمانی را شکل غیر مستقیم داد.

کانگرس برازیل در سوم اکتوبر ۱۹۶۶ آرلترنی سیلوا را بحیث رئیس جمهور انتخاب

کانگر س برازیل در همان سال مدت خدمت برانکورا تا ۱۹۶۷ تعدید نمود.

معارف و مذهب : بصورت عمومی يك مملکت کاتو لیکی است اما آزادی مذهب تضمین شده است. سی و دو پوهنتون رسمی و سه پوهنتون کاتولیکی و چار صد و هشاد و شش موسسه تعلیمی عالی دیگر دارد.

تعلیمات ابتدائی اجباری و رایگان است لسان مردم پرتگالی است.

دفاع تحت یک سیستم انتخابی خدمت عسکری تمام مردان بین هژده تا چهل و پنج سالگی خدمت زیر پرچم را می گذرانند مدت خدمت یکسال و برای خدمت احتیاط پنج سال است.

بر ما

صورت می‌گیرد.

پایتخت : رنگون . مساحت : ۲۶۱۷۸۹ میل مربع . نفوس بیست و چهار ملیون و هفتصد و سی و دو هزار پرچم : سرخ با علامه آبی تاریک ستاره سفید پنج ضلعی و در بین هر ضلع آن ستاره های کوچک دیگر وجود دارد . واحد پولی : کات یعنی ۱۰۰ پیاس معادل بیست و یک سنت امریکائی .

شرح : جمهوریت برما که در جنوب حوزه هندو چین قرار دارد از طرف شمال محاط است با چین از شرق باچین و لاوس و تایلند از جنوب با خلیج بنگال و از غرب با آسام هند پاکستان و خلیج بنگال . از کوه های شمال شرقی و شمال آن دریا هائی سرازیر میشود که وادی های قابل رها یشی را به وجود می آورد واز آنجمله مهمترین آن وادی دریای «ایراوادی» است که این دریا بطول ۹۰۰ میل قابل کشتی رانی میباشد .

از بنادر مهم آن رنگون که در کنار جبهیل «مرتبان» واقع است میباشد .

منابع و صنایع : سنگ های معدنی بوفرت یافت میشود . پترول ، سرب ، نقره ، تو نگستن ، جست و غیره از معادن مهم آن است .

لعل ، یاقوت و سنگ یشم آن از قسم اعلی است .

از تولیدات عمده آن برنج ، پنبه ، جواری ، تنباکو ، قلمی ، نقره و پترول است . مصارف زیادی در مورد بهبود زراعت منابع آب ، معدن ، برق و حمل و نقل

تاریخ و حکومت : در قرون وسطی برمایک دولت شاهیه بودانی مذهب بود که در حدود ۱۵۱۲ عیسوی تحت اثر کمپنی هند شرقی بر تانوی آمد . انگلستان

در ۱۸۲۴ کنترل برمای سفلی و در ۱۸۸۴ کنترل برمای علیا را بدست گرفت و تا سال ۱۹۳۷ بحیث جزوی از هند اداره میکرد . در این سال برما حکومت خود مختار در چوکات معاشق مشترک المنافع شد . در جنگ جهانی دوم تحت اشغال جاپان در آمد . در ۱۹۴۸ بحیث یک مملکت آزاد و خارج از چوکات مشترک المنافع گردید و در همان سال به عضویت ملل متحد در آمد . اتحادیه برما از چند واحد یکه از مجموع چندین واحد های کوچک بمیان آمده متشکل است . قانون اساسی ایکه در

۱۹۴۷ به تصویب رسید ضامن دین بودائی دارائی شخصی و ملی ساختن بعضی از صنایع بوده . انحصار را ممنوع قرار میدهد پارلمان اتحادیه برما عبارت از مجلس نمایندگان است که ۲۵۰ عضو دارد و برای چار سال انتخاب میگردد و مجلس ملیتها است که ۱۲۵ عضو دارد . رئیس جمهور برما برای مدت پنج سال توسط پارلمان

انتخاب میگردد و تنها برای یک دوره دیگر انتخاب شده می تواند . در ۱۹۶۲ بالکر یک کودتای نظامی حکومت او توبرانداخته شده و جنرال نی وین لوی درستیز بر ما

دولتی در ۱۹۴۸ در برما بوجود آمد مذ هب رسمی آنرا بودایی تشکیل میدهد که نود یصد مردم پیرو آنند.

دفاع: در ۱۹۵۹ خدمت عسکری اجباری برای مرد های هجده تا چهل و شش ساله و زن های هجده تا سی و شش ساله تصویب شد متخصصین فنی در بین سنین هجده تا پنجاه و شش سالگی بایست خدمت عسکری خود را بگذرانند .

یک حکومت نظامی را بوجود آورد.

معارف و مذهب: باشندگان برما را اساسا مغل هایی تشکیل میدهد که باتایلندی ها، تبتی ها ملایایی ها، چینی ها، و دیگر باشندگان آسیای شرقی شباهت دارند مهندا کثر برمایی ها به لسان برمایی حرف میزنند .

تعلیمات عالی در پوهنتون های رنگون ماندالی و غیره موجود است. سیستم مکاتب

بلجیم

بعد از سقوط ناپلیون در ۱۸۱۵ بلجیم جزء نیدرلند شد. در ۱۸۳۰ باشندگان بلجیم جدایی خود را از دنمارکی ها تقاضا نمودند و در اکتوبر همین سال بلجیم بشکل یک مملکت شاهی مشروطه در آمد و لیو پولد اول بحیث پادشاه انتخاب شد.

در ۱۹۱۴ جرمنی موافقتنامه لندن را راجع به عدم تعرض به بلجیم نقض نمود و قشون آن وارد این مملکت شد بعد از جنگ اول جهانی موافقتنامه (ورسای) باعث انضمام ۳۸۲ میل مربع و بیشتر از ۶۴ هزار نفوس به بلجیم شد.

در خلال جنگ عمومی لیو پولد دوم به جرمنی تسلیم گردید تا از خونریزی بیشتر جلوگیری نماید. هیئت کابینه وی به حکومت در حال تبعید در لندن ادامه دادند. اما با این هم بلجیم در زمان جنگ شدیدا خساره دید کلیسا های قدیمی و خانه های قدیمی زیادی در اکثر شهر های آن به خرابه ها مبدل شد. کتابخانه پوهنتون لوپن که بیشتر از نه صد هزار کتاب داشت سوختانده شد و در حدود پنجاه هزار بلژیکی حیات شان را از دست دادند بعضی از آنها در کمپ های نازی ها تلف شدند در ۱۹۵۰ پنجاه و هفت فیصد مردم بلجیم بترفداری لیو پولد سوم رای دادند اما به نسبت مخالفت های داخلی وی از شاهی کناره گرفت و پسترش بردوون اول پادشاه شد.

در بلجیم همه مردم باید رای بد هند و آنانیکه رای ندهند جریمه میشوند از ۱۹۵۰ به بعد زنان نیز رای میدهند .

پارلمان بلجیم متشکل از یک سنا است که نمایندگان آن قسما مستقیم و قسما غیر مستقیم برای چهار سال ، انتخاب میشوند تعداد کسانیکه بصورت مستقیم انتخاب

پایتخت: بروسل. مساحت ۱۱۷۷۵ میل مربع نفوس (تخمین ۱۹۶۵ ملل متحد) ۹ میلیون و چهار صد و شصت و چهار هزار پرچم: سه پارچه افقی سیاه، زرد و سرخ واحد پولی فرانک (معادل دو سنت امریکایی).

شرح : در شمال غرب با دریاچه شمال چهل میل ساحل میسازد. شمال آن نیدرلند در شرق آن نیدرلند ، جرمنی، ولکسمبورگ و در جنوب غرب آن فرانسه قرار دارد. دریای (ماز) از فرانسه تا نیدرلند در بلجیم شرقی امتداد دارد.

شهر های بروسل، بروژی، گنت و انتورپ از نگاه هنر و مهندسی شهرت دارند از شهر های صنعتی آن لیژو چار لیروی میباشد.

منابع و صنایع: یگانه معدن مهم بلجیم ذغال سنگ است بلجیم از ممالك مولد مواد صنعتی است با آنها زراعت و جنگلداری در آن اهمیت دارد. از تولیدات زراعتی آن گندم، کچالو، جو، جودر و لبلبو است. از صنایع عمده آن استخراج معادن، فولاد سازی، مواد غذایی، مشروبات ماهیگیری، شیشه باب، برش الماس تهیه نساجی و تولید مواد کیمیای است مر کز عمده تجارت الماس جهان در شهر انتورپ واقع است.

اقتصاد بلجیم روی تجارت خارجی آن استوار است در حدود چهل فیصد تولیدات خود را بصورت عمومی وهفتاد و پنج فیصد فولاد و شیشه باب خود را به خارج مملکت بفروش میرساند . .

تاریخ و حکومت: بلجیم یک تاریخ دوهزار ساله دارد . در ظرف این مدت رومن ها ، فرانک ها، بورگندی ها، هسپانوی ها اطریزشی ها و فرانسیوی ها بر آن حکومت کرده اند.

بروسل و لوین و مکاتب زراعت ، تخنیک ، هنر و موسیقي وجود دارد . زبان های رسمی مردم بلجیم را فرانسوی در جنوب و فلمش (یکنوع دنمارکی) در شمال و هر دو زبان در بروکسل تشکیل میدهد .

دفاع : بلجیم عضو پیمان نظامی اتلانتیک شمالی است خدمت عسکری عام بوده خدمت داوطلبانه از هفده سالگی شروع میشود که پنج سال خدمت لازم دارد . بلندتر از هفده و کمتر از هجده ساله . چارسال و بلندتر از هجده ساله سه سال خدمت عسکری انجام میدهند . مدت معین لازمی خدمت اجباری دوازده ماه است . این اصل شامل حال منصبداران احتیاط نمیباشد .

میشوند مساوی نصف تعداد اعضای مجلس نمایندگان است نمایندگان مجلس اخیر الذکر نیز برای چار سال بصورت مستقیم به تناسب یک نماینده از هر چهل هزار نفوس انتخاب میکردند . در ۱۹۶۶ پال داندن بونیانت صدر اعظم یک حکومت ائتلافی عیسوی سوسیالیست ، آزاد و مترقی گردید .

در ۱۹۵۷ بلجیم به اشتراک پنج کشور اروپائی دیگر در بازار مشترک شامل شد . **مذهب و معارف :** نفوس بلجیم بدو دسته فلمنگ ها و والون تقسیم میشود . مذهب اکثریت را رومن کاتولیک تشکیل میدهد . چندین پوهنتون در شهر های گینت ، لیژ ،

بلغاریا

مستقل درآمد . در جنگ اول بالقان وسیع شد اما در جنگ اول جهانی چند ایالت خود را از دست داد . درین جنگ با قوای محور کمک میکرد . میثاق لوزین ۱۹۲۴ سرحد ترکیه را در غرب ادریانا پول تعیین کرد . در جنگ دوم جهانی نیز تحت تاثیر بوریس سوم پادشاه بلغاریه باقوای محوری پیوسته مناطق زیادی از بالقانات را متصرف گشت .

در ۱۹۴۶ آراء عمومی شکل آن راه جمهوری تبدیل کرد و گررگی دیمتریف رهبر حزب کمونیست صدر اعظم آن شد . قانون اساسی ۱۹۴۷ تنها یک شورای ملی را که عالیترین اورگان حکومت را تشکیل بدهد منظور کرد شورای ملی که برای مدت چار سال انتخاب می شود صدر هیئت رئیسه و صدراعظم را انتخاب میکند . ذخایر و پس انداز های کارگران توسط دولت حفظه می شود . بلغاریه در ۱۹۵۵ به عضویت ملل متحد در آمد . همچنان بلغاریه عضو پکت وارسا است .

معارف و مذهب : زبان مردم را بلغاری تشکیل میدهد . تعلیمات اساسی از هفت تا چارده سالگی اجباری است . بیست و یک پوهنتون و مکاتب عالی دارد که پوهنتون صوفیه نیز در آن شامل است .

مذهب آن اور تودا کس شرقی است . بیشتر از هفت صد و پنجاه هزار مسلمان در بلغاریه بسر می برند .

دفاع : از هفده تا شصت و پنج سالگی خدمت عسکری برای مدت دو سال اجباری است .

پایتخت : صوفیه . مساحت : ۴۲۷۹۶ مربع میل . نفوس (بقرار تخمین ۱۹۶۵ حکومت هشت میلیون و دو صد و پنجاه هزار) پرچم : سه پارچه افقی سفید سبز ، سرخ بانسان جنگی در وسط واحد پولی : لیو (یک عشاریه هفده فی دالر امریکائی) .

شرح : بلغاریه در شمال محاط است با رومانیا در غرب با یوگوسلاویه در جنوب با یونان در شرق با بحیره سیاه و در جنوب شرق ترکیه . از بنادر مهم آن ورنائو بورگاژ است .

منابع و صایع : حیوانات عمده آن گندم ، جوار ، جو و جواری است . کچالو و بادنجان رومی هم در آن میروید . مملکت بصورت عمومی زراعتی است اما تحت اقتصاد ملی پلان گذاری شده صنعتی میشود . فشارزیدی بالای قوای برقی ، ذغال ، ماشین باب ، فلزات ، نساجی ، مواد ساختمانی ، پوست اشیای چرمی و تیل انداخته شده است .

تجارت عمده آن با ممالک کمونستی صورت میگردد . صادرات آن گندم ، سبزیجات ، مواد کیمیائی ، نقره ، نساجی ، پوست باب ، فلزات ، سمنت و ماشین باب است .

تاریخ و حکومت: بلغاریا هاز نژاد سلاوها بوده در قرن هفتم میلادی در بلغاریا جاگزین شدند و در ۸۶۵ میلادی پیرو مسیح گردیدند . در ۱۳۹۳ م ترك ها بلغاریه را اشغال کردند . در ۱۸۷۵ و در ۱۸۷۸ بمقابل ترك ها شوریدند و در ۱۹۰۱ بشکل پادشاهی

بوروندی

پایتخت : بوجو میو را . مساحت : ۱۰۷۴۴ میل مربع . نفوس (بقرار تخمین ۱۹۶۳ ملل متحد) ۲۶۰۰۰۰۰۰ پرچم . دو مقطوعه مایل ، ساحه سرخ در بالا و پائین ساحه سبز در چپ و راست ، خوشه گیاه بالای طبل در دایره سفید مرکزی واحد پولی فرانک (هشتاد و هفت فرانک فی دالر امریکائی) مملکت پادشاهی بوروندی یک قسمت از متصرفات قدیم بلجیم تحت اداره ملل متحد که بنام روندا و بوروندی یاد میشد در اول جولای ۱۹۶۲ پایه آزادی گذاشت . در شمال آن روندا در شرق آن تانگانیکا و در غرب

قهوه از پیداوار و صادرات مهم آنست مالداری و استفاده از پوست حیوانات و رواج زیاد دارد . از بلجیم و ملل متحد کمک اخذ میدارد . عضو ملل متحد و موسسه کشور های افریقائی است . نصف نفوس آن عیسوی است . عدد زیاد باقیمانده نفوس خدائی را بنام ایمانا می پرستند .

کیروندی ، سواهیلی و فرا نسوی از زبانهای معمول است .

بولیویا

پایتخت : سوکر . مرکز حکومت : لاپاز . مساحت ۴۱۶۰۰۰ میل مربع نفوس : (بقرار تخمین ۱۹۶۵ ملل متحد) . سه ملیون و ششصد و نود و هفت هزار . پرچم : سه پارچه افقی سرخ ، زرد ، سبز واحد پولی : پیسو (معادل هشت سنت امریکائی) .

شرح : از طرف غرب محاط است به پیرو و چلی . از طرف شمال و شرق به برازیل . در شرق آن پراگویی و در جنوب آن ارجنتاین موقعیت دارند . بولیویا در سطح مرتفع مرکزی واقع بوده سه قله بلندترین امریکا در آن قرار دارد . بیشتر از نصف نفوس آن را سرخپوستان و سبزه فیصد آنرا سفیدپوستان تشکیل داده اند . از جهیل های مشهور آن تیتاکاکا است .

منابع و صنایع : هفتاد فیصد نفوس آن مصروف زراعت اند . تولیدات آن کاکاو ، شکر ، قهوه ، جو ، برنج و سایر است . استخراج معادن از صنایع مهمتر آن است ذخایر بزرگ حلبی ، نقره ، مس ، سرب ، جست ، سرمه ، بسموت ، طلا ، آهن ، نمک بورات و چونه در آن وجود دارد ، پانزده فیصد تولیدات حلبی جهان در بولیویا صورت میگردد .

تاریخ و حکومت : بولیویا که وقتی جزء امپراطور قدیمی «انکان» بود برای قرون متناهی تحت اثر هسپانیه قرار داشت تا وقتی که در ششم اگست سال ۱۸۲۵ به

آزادی نایل آمد . نام مملکت از سایمن بولیویراناجی مشهور آن گرفته شده است . چاردهمین قانون اساسی بولیویا که در ۱۹۶۱ به تصویب رسیده یک قوه اجرائیه قوی ، ملی ساختن معادن و اصلاحات زراعتی را در مملکت تأمین میکند . رئیس جمهور برای مدت چار سال توسط آراء مستقیم و عمومی انتخاب میشود . مجلس سنای بولیویا شانزده عضو است که برای شش سال خدمت میکنند . یک سوم اعضاء در هر دو سال تجدید میشوند . مجلس نمایندگان بولیویا ۶۸ عضو دارد که نصف اعضای آن در هر دو سال تجدید میشوند . رئیس جمهور آن دو کتور باز استنسور که در ۱۹۶۴ برای سومین بار انتخاب شده بود در نو می ۶۴ توسط یک گروه به سرکردگی جنرال آرتو نو برطرف ساخته شد . در ما جولای ۱۹۶۶ جنرال باری نیتوسی آرتو نو طی انتخابات پارلمانی بحیث رئیس جمهور انتخاب گردید .

معارف و مذهب : تعلیمات ابتدائی رایگان و اجباری است . بیسوادی اکابر که پنجاه و هشت فیصد تخمین میشد رو بگاهش است .

هفت پوهنتون دارد . مذهب رومن کاتولیک عمومیت دارد ادیان آزاد است . زبان رسمی آن هسپانوی است .

دفاع : دوره خدمت عسکری اجباری که در ۱۹ سالگی شروع میشود تطبیق میگردد .

بهوتان

از برنج ، جوارى ، تکه باب ، مشک و نیل
میبا شد .

نایب السلطنه بهو تان يك مهارا جا بنام
جگمی دور جی وانك چوك است . یگا نه
ارتباط آن با خارج توسط سر کی است که
به هندوستان میروند . هند روابط خار جی
آن را اداره میکند . بقرار موافقه ۱۹۴۹ هند
به بهوتان سالانه پنجمصد هزار روپیه هندی
و حقوق ترانسپورت از خاک هند داده است .
يك مجلس یکصدو سی عضوی دارد که
مشاور حکومت است .

در این کشور مدنیت شروع شده است
و بسرت پیش میروند .

پایتخت : تیمبو مساحت هجده هزار میل
مربع نفوس ۷۰۰۰۰۰ کشور پادشاهی
بهو تان يك مملکت نیمه مستقلی است که
در مناطق شرقی هما لیا در بین تبت از
طرف شمال و بنگال غربی و آسام از
طرف جنوب واقع شده است . در غرب
آن «سکیم» قرار دارد . پونا کا قلعه است
که بصورت طبیعی استحکام فوق العاده ای
دارد . باشندگان بهوتان مغل ها اندو به
یکی از اشکال مذهب بودائی اعتقاد دارند .
مشغولیت عمده مردمان بهوتان را زراعت
تشکیل میدهد . تولیدات عمده آن عبارت

پارا گوی

تنباکو و میوهجات فامیل نارنج زیاد
میروند . صادرات عمده آن گوشت گاو و
دیگرمواد غذایی است ، پنبه و نخ ، چوب ، پوست
حیوانات و تنباکو نیز صادر میکند .

تاریخ و حکومت : در ۱۵۳۵ از مستملکات
هسپانیه گردید . در ۱۸۱۱ آزادی خود را
از هسپانیه حاصل کرد . بعد از جنگ با
برازیل ، ارجنتاین و پورو گوی قسانون
اساسی دیمو کرا تیک خود را در ۱۸۷۰ به
تصویب رسانید . در ۱۹۴۰ قانون اساسی
آن تعدیل شد که باسناد آن انحصار مواد
استهلاکی از بین رفته قیم تثبیت گردید .
کانگرس آن يك جرگه نی بوده هر عضو
از ۲۵۰۰۰ نفوس نمایندگی میکند . بجای
سنا يك مجلس دولتی دارد . رئیس جمهور
که با یدرو من کا تو لیک باشد برای پنج
سال انتخاب میشود . رئیس جمهور فعلی
آن الفر میدو ستر لیستر می باشد . که در
۱۹۵۴ انتخاب گردیده است و در ۵۸ و ۶۳
مجدداً انتخاب شده است .

معارف و مذهب : رو من کا تو لیک
مذهب عمده بوده دیگر مذاهب نیز آزادی
دارند از هفت تا چهارده سالگی
تعلیمات ابتدائی اجباری است .

زبان مردم هسپانوی بوده اما زبان قدیمی
سرخیوستان بنام گوارا نی نیز استعمال
میشود .

پایتخت : اسونسیون . مساحت :
(تخمینی) ۱۵۷۰۰۰ میل مربع نفوس :
(تخمین ۱۹۶۵ ملل متحد) بیش از دو میلیون
پرچم : سه پارچه افقی سرخ ، سفید ، آبی
در يك طرف پارچه سفید نشان جنگی جانب
دیگر آن يك شیر با يك جمله نقش است .
(ویگانه پرچم جهان است که هر دو طرف
آن مختلف است) واحد پولی : گوارا نی
معاول اعشاریه هشت سنت امریکائی .

شرح : یکی از دو مملکت محاطه خشکه
امریکای جنوبی است در شمال آن بولیویا
و برازیل در شرق آن برازیل و ارجنتاین در
جنوب آن ارجنتاین و در غرب آن ارجنتاین
و بولیویا واقع اند .

زمین آن برای مراتع و زراعت نهایت
آماده است . کوه های آن از جنگلات غنی است
یکی از مناطق بهترین جهان از نگاه آبیاری
است . دریای پراگویی در حدود ۱۸۰۰ میل
قابل کشتی رانی است سرویس های منظم
کشتی ها از بوینس آیرس و غیره شهر
های نزدیک جریان دارد .

منابع و صنایع : منابع چوب پوشش
فراوان است آهن منگا نیز و مس بوفرت
وجود دارد اما استحصال نشده است . در
حدود هفتاد و پنج فیصد نفوس مصروف
زراعت و مالدارى اند . جوارى ، پنبه ، لوبیا

پاكستان

تاریخ و حکومت : در تاریخ پنج هزار ساله نیم قاره هند اشتراك دارد . اعراب در ۷۱۱ عیسوی بر هند هجوم آوردند و دین اسلام را رایج کردند . بعد از جنگ عمومی اول مسلمان ها بحیث يك اقلیت احساس وجود نمودند در وقت خروج بر تانوی ها از هند (اگست ۱۹۴۷) ساچه هائیکه اکثریت مسلمان داشتند حکومت علیحده ای را بقسم دو مینیون در چوکات ممالک مشترک المنافع تشکیل دادند .

محمد علی جناح او لین گو رنر جنرال آن بود .

جنرال محمد ایوب خان بعد از استعفای سکندر میرزا در ۱۹۵۸ رویکار آمد و در ۱۹۵۰ بحیث اولین رئیس جمهور منتخب حلف و فاداری یاد کرد . نامبرده در انتخابات بعدی نیز پیروز گردید . قانون اساسی دوم پاکستان در ۱۹۶۲ تحت اجرا قرار داده شد . نظر باین قانون حکومت ریاست جمهوری قدرت بیشتری را کسب کرد پارلمان

يك اطافه فعلی پاکستان ۷۵ عضو از پاکستان غربی و ۷۵ عضو از پاکستان شرقی و سه عضو مخصوصی برای زنان پاکستان شرقی و غربی دارد . اصلاحات ارضی در ۱۹۵۹ شروع گردید .

معارف و مذهب : در حدود هشتاد فیصد مردم مسلمان اند ده میلیون هند و هفت صد هزار عیسویان نیز در آن بسر میبرند .

پارسی ها و بودائی ها هم به تعداد کم در آن موجود اند تعلیمات ابتدائی اجباری و رایگان است .

ده پوهنتون دارد . از دو و بنگالی در بین السنه زیادی که در پاکستان مروج است بحیث السنه ملی قبول گردیده و زبان رسمی انگلیسی است .

دفاع : قوای زمینی ، هوائی و بحری دارد خدمت عسکری اختیاری است . عضو پیمان نظامی جنوب شرق آسیا یعنی

پایتخت : راولپندی . مساحت : در حدود سه صد هزار میل مربع نفوس : نزدیک به یکصد و سه میلیون پرچم : پارچه سبز تاریک . با پارچه عمودی سفید نزدیک پایه به هلال و ستاره پنج ضلعی سفید . واحد پولی : روپیه پاکستانی معادل بیست اعشاریه هشت سنت امریکائی .

شرح : مشتمل بر دو ساحه شمال غربی و شمال شرقی نیم قاره هندوستان است که در حدود هزار میل از هم دور افتاده اند در شمال و شمال غرب پاکستان غربی پشتونستان و ایران ، در جنوب شرق آن هندوستان در جنوب آن بحیره عرب و در شمال شرق آن منطقه کشمیر واقع است . مساحت پاکستان شرقی ۵۴۵۰۱ میل مربع بوده متشکل از بنگال شرقی است . در غرب و شمال آن هندوستان و در شرق آن برما و در جنوب آن خلیج بنگال واقع است . در پاکستان غربی هشتاد فیصد مردم مصروف زراعت اند . طولترین دریای پاکستان غربی سند است که از دامنه های همالیا تا بحیره عرب امتداد دارد . دریا های دیگر آن (راوی) ، (جهلم) و چناب

است که بطرف جنوب غرب جریان دارند . در شمال این منطقه کوه (کی دو) که دومین قله مرتفع جهان است و ۲۸۲۵۰ فوت ارتفاع دارد واقع شده است آب و هوای آن خشک بوده باران کم دارد تابستان های آن بسیار گرم است . پاکستان شرقی دلتاهای بزرگی دارد که در دهانه های دریاهای کنگاو برهما پوترا ، چناب در خلیج بنگال واقع شده اند . در وقت مونسون بیشتر از صد انچ بارش دارد . پایتخت جدید پاکستان نزدیک راولپندی جدید اعمار میگردد .

منابع و صنایع : برنج و گندم ، جو ، پنبه ، چای ، تنباکو ، نیشکر اهمیت عمده دارند گوگرد ، نمک ، گاز ، پترول ، ذغال سرمه و سلیکا از معادن آن است . تولید جوت پاکستان در جهان زیادترین است . تکه های نخ از صادرات عمده آن بعد از جوت میباشند . انساج پشمی ابریشمی سندی نیز در پاکستان غربی تولید میشود . کود مصنوعی و رنگ ها از تولیدات دیگر آنست . در پاکستان شرقی چای زیادتر تولید میگردد .

سیا تو است همچنان عضویت پیمان نظامی مرکزی یعنی سنتو را دارد . با ترکیه و امریکا پیمان های نظامی دفاعی دارد . امریکا پیمان های دیگر همکاری را نیز با امریکا

پاناما

تجارت آن عمدتاً با ایالات متحد صورت میگیرد .

تاریخ و حکومت : در ۱۵۰۱ هسپانیه ساحل آنرا کشف کرد . در ۱۸۲۱ هسپانیه پاناما را به کولومبیا تسلیم کرد از ۱۸۵۵ تا ۱۸۸۵ خود مختار بود . بعد از آن مستقیماً توسط کولومبیا تحت اداره گرفته شد . در ۱۹۰۳ به آزادی رسید . در همان سال پاناما اختیارات منطقه کانال را به ایالات متحده واگذار کرد . قانون اساسی سوم پاناما در ۱۹۴۶ به تصویب رسید . شورای ملی (هر نماینده برای پانزده هزار نفر نفوس) برای چار سال انتخاب میشود . در ۱۹۶۴ در مورد برافراشتن پرچم پاناما در منطقه کانال اعتراضاتی واقع شد .

معارف و مذهب : مذهب رومن کاتولیک رایج بوده اما مذاهب دیگر نیز وجود دارد . تعلیمات در بین سنین هفت تا پانزده سالگی اجباری است . زبان رسمی هسپانوی و استعمال آن اجباری است . پوهنتون ملی آن در شهر پاناما واقع است .

پایتخت : پاناما مساحت : ۲۸۵۷۶ میل مربع . نفوس (تخمین ۱۹۶۵ ملل متحد) یک میلیون و دو صد و هفتاد و شش هزار پرچم : مستطیلی متشکل از چار پارچه سفید با ستاره آبی ، آبی ، سفید ، سفید با ستاره سرخ و سرخ است . واحد پولی بالبوآ معادل یک دالر امریکائی .

شرح : جمهوری پاناما تنگنای پاناما را احتوا میکند و امریکای مرکزی را با جنوبی وصل میسازد .

۷۶۷ میل در شمال شرق (گرایسن) ساحل دارد . در شرق و جنوب با کولومبیا در غرب و شمال با کورینتیا سرحد داشته توسط منطقه کانال پاناما بدو حصه تقسیم شده است .

منابع و صنایع : جنگلات انبوه دارد . و چوب کاج را صادر میکند ، تنها نصف زمین های حاصلخیز قابل زرع ، کشت میشود . مالداری رایج است . قهوه و برنج تولید میشود . از صادرات عمده آن کیکله کاکاو شکر و سمنت است .

پرتگال

منابع و صنایع : گندم ، جو ، جواری و برنج از حبوبات عمده آن است از تاکستان های آن انگور و شراب تولید میکنند . تیل زیتون و میوهجات به کثرت موجود است . نوزده فیصد را جنگلات نشتر ، بلوط و کارک پوشانیده است .

معادن آن شامل ذغال ، سرب ، مس ، قلعی ، کاؤولین ، گوگرد ، لیتیوم و تیتانیم است . از تولیدات مهم صنعتی آن تکه باب ، ظروف ، مواد کیمیائی ، کاغذ و شیشه باب است . صادرات آن شامل کارک ، شراب ، ماهی قطی شده و کشمش و غیره میباشد . پرتگال در سال ۱۹۶۵ در اولین سال پلان پنجساله دوم انکشاف اقتصادی خود قرار داشت . پلان اول

پایتخت : لیزبن . مساحت : ۳۵۴۶۶ مربع میل نفوس تخمین ۱۹۶۵ ملل متحد) : نه میلیون و یکصد و شصت و هفت هزار . پرچم : پارچه های عمودی سبز ، سرخ بانقش سپر . در مرکز واحد پولی : ایسکود معادل و نزدیک به سه و نیم سنت امریکائی .

شرح : قسمت غربی شبه جزیره آیبیریا را در اروپا اشغال کرده است . در شرق و شمال محاط است به هسپانیه و در جنوب و غرب آن بحر اطلس واقع شده است . دو جزیره متعلق آن بنام های ازور و مادیرا واقع بحر اطلس شمالی نیز عین سیستم اداری پرتگال را دارند پرتگال یک مملکت کوهستانی است دوسوم زمین زرع میگردد .

نواحی مختلفه پرتگال میباشد از ۱۹۳۴ بعد حزب اتحادیه ملی برسر اقتدار است .

رئیس جمهور فعلی پرتگال ادمیرال تومار می باشد که در ۱۹۶۵ دوباره انتخاب گردیده است . صدراعظم آن سالازار می باشد که از ۱۹۳۲ بعد صدر اعظم است .

معارف و مذهب : رومن کاتولیک مذهب اساسی پرتگال رانشکیل داده اما آزادی مذهب وجود دارد . تعلیمات ابتدائی اجباری است . چارپوهنتون دارد . موسسات تعلیمی مختلفه دیگر نیز زیاد است که شامل مکاتب فنی ، هنری و موسیقی نیز میباشد .

دفاع : خدمت عسکری بین بیست تا چهل و پنج سالگی اجباری است بحریه کوچک دارد . قوای هوائی و زمینی دارد که با تجهیزات عصری مجهز است در جنگ دوم جهانی با امریکا و انگلستان کمک کرد از اعضای موسس ناتو است .

به سیستم حمل و نقل و مخابرات آن انکشاف وسیعی داد .

تاریخ و حکومت : در زمان معراج فتوحات اسلامی تحت نفوذ عرب ها بود . از قرن دوازدهم بعد یک دولت مستقل شاهی بود ، انقلاب ۱۹۱۰ باعث برقراری رژیم جمهوری گردید . قانون اساسی جدید آن در ۱۹۳۳ با مراجعه با آراء عمومی تدوین و چندین مرتبه تعدیل گردید . دو مجلس که هر کدام یکصد و بیست عضو دارد موجود است و اعضای شورای ملی توسط انتخابات مستقیم روسای فامیل بدون در نظر گرفتن جنس تعیین میشوند و شورای مذکور قدرت مقننه دارد . مجلس دومی به شورای ملی مشوره داده و در موارد اقتصادی و اجتماعی فعالیت میکند .

رئیس جمهور برای هفت سال انتخاب میشود . از ۱۹۵۹ بعد طریقه انتخاب عبارت از انتخاب توسط نمایندگان یعنی هر دو مجلس و نمایندگان

متصرفات پرتگال

جزایر دماغه ورد : پانزده جزیره در اطلس شمالی میباشدنند ساحه مجموعی آنها بیشتر از ۲۰۱۵۴۹ است . قهوه ، ادویه ، پوست ، میوه و حبوبات دارد .

گینیا پرتگال : در ساحل غربی افریقا بین سنیگال و گایانا یک مساحت ۱۳۹۴۸ میل مربع و نفوس بیشتر از (۵۴۹۰۰۰) دارد .

صادرات عمده آن موم ، روغنیا ، عاج و پوست است . بندر مهم آن بیسونام دارد .

جزایر سان توم و پرنسیپ : در خلیج گینیا واقع و تحت اداره یک گورنر قرار دارد . کمتر از شصت و چار هزار نفوس دارد . کاکاو قهوه ، کیره ، روغن نباتی و کتین از پیدوار آن است .

ماکاو : در دهانه دریای کانتون چین قرار داشته بیشتر از یک صد و پنجاه هزار نفوس دارد تجارت عمده آن با چین صورت میگیرد . **تیمور پرتگال :** جزیره تیمور واقع در شمال آسترالیای جزیره کوچکی است که کمی بیشتر از پنج صد هزار نفوس دارد ، قهره ، کیره و موم از صادرات آن است پایتخت آن دیلی نامدارد .

انگولا : هزار میل در امتداد جنوبی کانگو با بحر سر حد میسازد . اداره آن توسط یک گورنر جنرال صورت میگیرد که اختیارات فوق العاده دارد . یک شو رای انتخابی تقنینی نیز دارد . از ۱۵۷۵ بعد به تصرف پرتگال در آمده است . مساحت انگولا (۴۸۳۵۱) میل مربع و نفوس آن چهار اعشاریه ۹۳۶ میلیون است که ازین جمله تنها دو صد و پنجاه هزار نفر اروپائی اند . پایتخت آن لواندا نام دارد .

پیداوار مهم آن قهوه ، الماس ، جواری ، ماهی ، شکر ، پنبه ، حبوبات روغنی ، عاج گاو ، تنباکو و رابراست . از معادن مختلفه غنی است طلا و نفت کشف گردیده است . الکول ، تکه های نخ ماهی گانغه بوت ، صابون ، شکر و تنباکو تولید میکند .

موزامبیک : از دماغه دیلاگو تا اتحادیه افریقای جنوبی در شرق افریقا امتداد دارد . (۲۹۷۷۲۱) میل مربع مساحت و نزدیک به هفت میلیون نفوس دارد . پایتخت آن لورینگو مارکیس نام دارد . پیداوار مهم آن سمنت ، آرد ، شکر ، پنبه ، کیره و موم است معادن شامل ذغال ، طلا ، نقره و یورانیم میباشد .

پولیند

در سالهای ۱۷۷۲ - ۱۷۹۳ - ۱۷۹۵ - ۱۷۹۹ بین پروس ، روسیه و آستریا و جرمنی و روسیه تقسیم گردید. در جنگ جهانی اول در معرض تاخت و تاز قشون اطریشی و جرمنی قرار گرفت و در ۱۹۱۸ اعلان آزادی آن توسط میثاق های ورسای وریگا به رسمیت شناخته شد. در ۱۹۳۹ آلمان نازی و اتحاد شوروی بر آن تاختند و پولیند را بین خود تقسیم کردند. آلمان ها بالاخره خارج گردیدند و در انتخابات ۱۹۴۷ پولیند تحت رهبری کمیته ملی آزادی پولیند حکومت جدیدی در آن رویگار آمد. و به عوض مساحت (۶۹۸۶۰) میل مربع که از خاک پولیند به تصرف اتحاد شوروی درآمده بود پولیند تقریبا چهل هزار مربع میل از خاک جرمنی را متصرف شد. باساس قانون اساسی ۱۹۵۲ پولیند بحیث يك جمهوریت مردم درآمد که اختیارات عمده آن بدست پارلمان میباشد و اعضای پارلمان برای مدت چار سال توسط آراء سری انتخاب میشوند. پارلمان آن که بنام سیم یاد میشود يك شورای دولتی و يك شورای وزراء را انتخاب میکند.

معارف و مذهب : تعلیمات رایگان و اجباری است هفتاد و شش موسسه تعلیمات عالی وجود دارد. پوهنتون های مشهور آن وارسا، لودز، تورن، پوزنان، کراکو، لوبین و وراکلا اند مذهب عمده رومن کاتولیک است.

دفاع : عمر خدمت عسکری بین بیست و پنجاه سالگی قرار دارد. قوای بری، بحری و هوائی دارد.

پایتخت: وارسا. مساحت: ۱۲۰۳۵۵ میل مربع نفوس: ۳۱۴۹۶۰۰۰ پرچم: دوپارچه افقی سفید و سرخ واحد پولی: (زلوتی) ۴ زلوتی معادل يك دالر امریکائی.

شرح: يك جمهوریت کمونیستی اروپای مرکزی است. در شمال دریای بالتیک و اتحاد شوروی در شرق آن اتحاد شوروی در جنوب آن چکوسلواکیا و در غرب آن آلمان غربی واقع است. دریا های (وستولا) و (ادرا) از دریا های طولانی آن بوده توسط کانال (بید کورچ) بهم وصل شده اند. از بنادر مهم آن گدینیا و گرانسک است.

منابع و صنایع: چهل و پنج فیصد نفوس مصروف زراعت اند.

گندم، جو، کچالو، لبلبو و تنباکو میروید، نساجی، مواد کیمیاوی، چوب کاری و فلز کاری از صنایع مهم آن است. صنایع جدید آن موتورسازی، تراکتورسازی، ماشین آلات ثقیل، کشتی سازی و طیاره سازی است. صنایع عمده آن ملی بوده و تحت اقتصاد پلان گذاری شده کار میکند.

از معادن غنی است. ذغال، نفت، گاز طبیعی، سرب، گوگرد پوتاس و غیره بکثرت وجود بکثرت وجود دارد.

تاریخ و حکومت : تاریخ پولیند از سال ۱۹۶۶ شروع میشود در طول قرون چارده الی هفدهم عیسوی از ممالک مقتدری بود. بعدتر،

پیرو

کوهای مرتفع دارد که ارتفاع آنها به بیشتر از بیست و دو هزار فوت میرسد. در حدود (۲۳۰۰) میل دریای amazون قابل کشتی رانی است. شهر لیما پایتخت پیرو که بنام (شهر شاهان) یاد میشود از مراکز تجارتی بزرگ آن است. کالا و از بنادر مهم آن میباشد. چند شهر پیرو اهمیت باستانی دارد.

منابع و صنایع : در حدود پنجاه و هشت فیصد مردم مصروف زراعت و مالداري اند که چهل و هفت فیصد صادرات پیرو را تهیه می کنند. پنبه از تولیدات مهم زراعتی پیرو

پایتخت: لیما، مساحت: ۵۱۴۰۵۹ میل مربع نفوس: یازده ملیون و ششصد و پنجاه هزار پرچم سه پارچه عمودی سرخ سفید، سرخ با نقش زره در پارچه سفید. واحد پولی: سول (۲۷ سول معادل يك دالر امریکائی).

شرح: در ساحل بحر الکاهل امریکای جنوبی واقع بوده در شمال آن ایکوادور در شمال شرق و شرق آن کولومبیا و برازیل و در جنوب شرق آن بولیوی یا قرار دارد. در قسمت جنوبی ترین آن جمهوریت چلی واقع است، (۱۴۱۰) میل ساحل دارد. یکتعداد

باقی بماند تا اینکه در ۱۸۲۱ حوزه دوسان مارتین ارجنتائینی آن را جزو خاک خود ساخت. در ۱۸۲۴ هسپانیه آزادی پیرو را برسمیت شناخت. در ۱۹۳۳ قانون اساسی آن به تصویب رسید که بر حسب آن یک رئیس جمهور و دو معاون رئیس جمهور با اساس آراء مستقیم برای شش سال انتخاب میشوند یک مجلس نمایندگان و یک سنا دارد که اولی بیشتر از بیست و پنج و دومی بیشتر از سی و پنج عضو دارد.

معارف و مذهب: از مذهب رومن کاتولیک حمایت میشود اما آزادی مذهب وجود دارد. چهل هفت فیصد مردم رابومی هاوتیه را سفید پوستان و یک فیصدی کم را چینائی ها سیاهان و جاپانی ها تشکیل میدهد.

از ۷ تا ۱۴ سالگی تعلیمات ابتدائی رایگان و اجباری است پوهنتون سان مارکوس از قدیم ترین پوهنتون های نیم کره غربی است. هشت پوهنتون دیگر دارد. لسان رسمی هسپانوی است.

دفاع: دو سال خدمت فعال عسکری. پنج سال در احتیاط اول پنج سال در احتیاط دوم و بیست سال در گارد ملی اجباری است قوای بحری و هوائی عصری دارد.

است، پشم، پوست، شکر، قهوه، برنج، کچالو، جو و تنباکو نیز تولید میشود. جواری غذای عمده بومیان است. اینها رشقه نیز می‌رویانند. ماهیگیری از صنایع نهایت عمده بوده و پیرو از تهیه کنندگان درجه اول غذائی ماهی جهان است کوهای آن مملو از معادن است. ویندیم و مس بکثرت وجود دارد. صنایع فولاد رو به انکشاف است.

صادرات عمده: پنبه، محصولات ماهی پترول خام و مشتقات آن، شکر، مس و آهن خام است.

ماشین باب و عرادات را وارد میکند، تکه باب، مواد کیمیاوی و رنگها نیز از واردات پیرو است.

تاریخ و حکومت: قبل از تجاوز فرانسسکو پیزاروی هسپانوی در ۱۵۳۲ سلطنت (انگا) متشکل از طرف بومی ها دوام داشت.

در ۱۵۳۳ فرانسسکو شاه بومی پیرو را که اتاهوالیا نام داشت مجبور ساخت اطاعتی را مملو از طلا کند و بعد وی را کشته و بومی‌ها را به غلامی خود در آورد. در ۱۵۳۵ شهر لیما را بنا نهاد و در ۱۵۳۷ بندر تالاورا تشکیل کرد. در ۱۵۴۱ پیزار و در هنگام جنگ‌ها با بومی‌ها و رقیبای هسپانوی به قتل رسید. بعد لیما بحیث مرکز وایسرا های هسپانوی

تانزانیا

خود رسید. پایتخت زنجبار شهر زنجبار است و نفوس آن سه صد و بیست هزار میباشد. یک سلطنت تحت اداره برتانیه بود و جزیره‌ای است که از سواحل شرقی افریقا بیست و سه میل دورتر واقع شده است. حدود تانگانیکا چنین است: در شمال آن یوگندا و کینیا در شرق آن بحر هند در جنوب آن موزمبیق. ملای و زمبیا و در غرب آن جمهوری کانگو قرار دارد.

تولیدات عمده آن را پنبه، قهوه، پوست حیوانات، موم و عسل تشکیل میدهد. الماس، سرب، طلا، نمک توگستن نیز از پیداوار آن است تاریخ تانگانیکا نهایت قدیمی است و فوسیل های قبل التاریخ زیاد در آن کشف شده است. عرب‌ها در قرن هشتم میلادی در آن پا گذاشتند. کاشفین هسپانوی و ملاحان غربی در حدود ۱۵۰۰ میلادی در آن راه یافتند. در ۱۸۸۵ جرمن‌ها افریقای جرمنی شرقی را به شمول تانگانیکا تشکیل

پایتخت: دارالسلام - مساحت مجموعی ۳۶۳۷۰۸ میل مربع، نفوس (بقرار تخمین ۱۹۶۵ ملن متحد) ده‌ملیون و پنجاه هفتاد و هشت هزار و یکصد بیست و سه پانزده مایل مربع و سیاه و آبی که به تریشه های زرد از هم جدا شده‌اند.

واحد پولی: شلنگ افریقای شرقی معادل ۱۴ سنت امریکائی. این جمهوری متحده در سال ۱۹۶۴ بوجود آمد. جولوس نایریری رئیس جمهور تانگانیکا بحیث رئیس جمهور و عبید عمانی کاروم رئیس حکومت انقلابی زنجبار بحیث معاون رئیس جمهور انتخاب گردیدند. باساس این پیمان امور دفاعی و خارجه و خدمات اجتماعی به حکومت مرکزی دارالسلام تعلق گرفت اما هر دو حصه بحیث ساحه های جداگانه باقی ماندند.

پایتخت تانگانیکا دارالسلام و نفوس آن بیشتر از ده ملیون است. و در ۱۹۶۱ در چوگات ممالک مشترک المنافع به آزادی کامل

نموده و در حوالی سال ۱۷۰۰ عیسوی توسط اعراب از آن سر زمین رانده شدند. در سال ۱۸۵۶ یک سلطنت مستقل شد و در ۱۸۹۰ تحت حمایت انگلستان درآمد. تا اینکه در ۱۹۶۳ در داخل ممالک مشترک المنافع آزاد گردید و عضو ملل متحد شناخته شد و در ۲۶ اپریل ۶۴ با تانگانیکا متفق شده تانزانیا را تشکیل داد.

دادند. بعد از جنگ اول انگلیس ها تحت نظارت جامعه ملل آن را اداره میکردند. نفوس آنرا بیشتر (بانتو ها) تشکیل میدهند. ولی نفوس بیشتر زنجبار را مسلمانان تشکیل میدهند. از تولیدات بسیار مهم آن (میخک) و تیل آن است. در تاریخ زنجبار پرتگالی ها سهم داشتند که برای دو قرن بر آن حکمرانی

تایلند (سیام)

در آن سرمایه گذاری خارجی تشویق میشود وجود دارد از قبیل بسته کاری موتر، دواسازی نساجی وسامان برقی.

تاریخ و حکومت: کشور تایلند یکی از پادشاهی های قدیمی بوده از نظر مهندسی زیبا و جالب خود شهرت دارد.

در سال ۱۹۳۲ یک انقلاب بدون خونریزی در آن صورت گرفت اما رژیم شاهی تغییر نیافت تا اینکه در ۱۹۵۰ اعلیحضرت فومیفون ادولت رسماً پادشاه شده قانون اساسی دوره انتقالی را به وجود آورد و تا حال بر اساس فرامین شاهی حکومت می نماید. قانون اساسی دایمی تا هنوز ساخته نشده است.

معارف و مذهب:

۸-۱۵ جبری است. پنج پوهنتون دارد که شامل پوهنخی های تربیوی و مکاتب حرفوی است. زبان مردم «تای» است که از سانسکرت مشتق شده است. مذهب مردم بودائی است.

دفاع: قوای مسلح تایلند به هشتاد و پنج هزار نفر میرسد که شامل قوای پولیس (چهل هزار) قوای عسکری، قوای هوایی و قوای بحری است.

ترکیه

یونان و بحیره ایجه و در شرق آن بحیره سیاه قرار دارد. از ترکیه آسیائی توسط آبنای بامفورس جدا میشود. همچنان در غرب آن بحیره مرمره و داردانیل که در بعضی جاها از یک تا چار میل وسعت دارد قرار دارد. ترکیه آسیائی در غرب محاط است با بحیره ایجه در جنوب با بحیره ایجه مدیترانه، سوریه، و عراق، در شمال با بحیره سیاه و در شرق با اتحاد شوروی و ایران. ترکیه مرکزی یک سطح مرتفع بزرگ است که

پایتخت: بنگاک. مساحت: ۲۰۰۱۴۸ میل مربع. نفوس سی میلیون و پنجمصد و شصت و یک هزار، پرچم: پارچه های افقی برنگ سرخ، سفید آبی، سفید، سرخ عرض پارچه آبی دو چند دیگران. واحد پولی: بات معادل پنج سنت امریکائی.

شرح: کشور پادشاهی مشروطه تایلند در جنوب شرق آسیا واقع بوده و محدود است به برما در شمال غرب و غرب. لاؤس در شمال و در شرق. کمبودیا در جنوب شرق و خلیج سیام در جنوب و در شرق و همچنان تا ملایا امتداد دارد. بنگاک یک شهر نهایت مودرن در جنوب شرق آسیا است.

منابع و صنایع: جنگلات زیاد دارد. نود و یک فیصد نفوس آن مصروف زراعت است. ذغال، قلمی، منگانیز، تونگستن و سیامب یافت میشود. از حیوانات عمده آن برنج است که غذای اساسی مردم تایلند را تشکیل داده و صادرات آن پنجاه فیصد اسعار خارجی را در مملکت جلب میکند. حیوانات دیگر در آن به کثرت میروید. صنایع ایکه

پایتخت: انقره. مساحت: ۲۹۶۵۰۰ میل مربع. نفوس (تخمین ۱۹۶۵ ملل متحد): سی و یک میلیون و سه صد و نود و یک هزار بیرو. هلالو ستاره پنج شاخه سفید در زمین سرخ رنگ. واحد پولی لیره (صد پیاستر) معادل یازده سنت امریکائی.

شرح: ترکیه که در ۱۹۲۳ شکل جمهوری گرفت هم در اروپا و هم در آسیا قرار دارد. در اروپا در شمال آن بلغاریه. در غرب آن

تابستان های گرم و خشک و زمستان های سرد و پر برف دارد. در شمال شرق و جنوب توسط کوه‌ها احاطه شده است. از میر ازنادر مهم آن است. سمسون، ترابزون و غیره از بنادر ترکی بحیره سیاه است.

منابع و صنایع: در حدود هفتاد و هفت فیصد نفوس عواید زراعتی دارند که توسط کاشت تنباکو، حبوبات، پنبه، زیتون و تولید پشم، ابریشم، انجیر، هر قسم میوه، شکر و تریاک برای مقاصد طبی بدست می آورند.

چهل میلیون جریب زمین ترکیه را جنگلات پوشانیده است.

ذخایر بزرگ ذغال، آهن، مس، پترول و کروم موجود است و ترکیه از بزرگترین مولدین کروم بحساب می رود. سرب، زنک، نقره، سیماب، گوگرد و غیره نیز وجود دارد.

اولین پلان پنجساله اقتصادی ترکیه در ۱۹۶۳ آغاز گردید که حاوی انکشاف زراعت،

صناعت معادن و غیره میباشد. از تولیدات مهم آن تکه های ابریشمی، پشمی و نخی بوده آهن، فولاد، شکر، پوت، اسباب دفتر، ماهی قطی شده، سمنت، کاغذ، شیشه باب و غیره میباشد. در تولید سلاح در شرق میانه درجه اول است. صادرات آن را تنباکو، پنبه، میوه خشک، آهن، مس، موهر، حبوبات، حیوانات از قبیل گوسفند و گاو (کروم) و حبوبات روغنی تشکیل میدهد.

تاریخ: تاشروع جنگ جهانی اول امپراطوری عثمانی ترکیه شامل ترکیه اروپائی اتاتولیه، سوریه، لبنان، عراق، اردن، فلسطین،

مجلس سنای ترکیه ۱۷۲ عضو شورای ملی آن ۴۵۰ عضو دارد. رئیس جمهور تنها برای یک دوره هفتساله انتخاب میگردد. رئیس جمهور فعلی جنرال جودت سونای است که در ۲۸ مارچ ۱۹۶۶ - انتخاب شد. ترکیه عضو پیمان سنتسو، ناتو، ملل متحد، و شورای اروپا میباشد.

معارف و مذهب: مذهب و دولت از هم جدا اند. در حدود نود و هشت فیصد ترک ها مسلمان اند. معارف اجباری و رایگان و مذهبی در سنین هفت تا دوازده و رایگان و اختیاری در مدت لیسه است. پوهنتون های ترکیه عبارتند از پوهنتون های استانبول، انقره، ازمیر و ارض روم.

دفاع: خدمت عسکری اجباری است و ترکیه قوای زمینی زیادی به پیمان اطلس میدهد. بقرار موافقتنامه ۱۹۵۳ ترکیه، یونان، وچکوسلواکیا در پیمان دفاعی بالکان سیمیم اند. پیمان دفاعی دیگری را با امریکا در ۱۹۵۹ عقد نموده است.

ترینداد و توباگو

توگو

میشد. در قسمت سواحل غربی افریقا و در بین ولتای علیا در شمال داهومی در شرق بحر اطلس در جنوب و گانا در غرب واقع شده است.

قانون اساسی آن که در ۱۹۶۱ تسوید گردید. یک رئیس جمهور و پارلمان یک اطاقی را که ۴۶ عضو دارد تصویب نمود در ۱۹۶۶ یک معاهده دوستی و تجارتی با امریکا امضا کرد. تولیدات عمده آن قهوه، کاکاو، کپره و پنبه میباشد.

پایتخت: لومه. مساحت: ۲۰۴۰۰ مربع میل. نفوس (تخمین ۱۹۶۵ ملل متحد): یک میلیون و ششصد و هفده هزار پرجم: پارچه های افقی سبز و زرد با مربع سرخیکه در میان آن ستاره سفید نقش است و احدپولی فرانک (۲۴۷ معادل یک دالر امریکائی).

جمهوریت توگو که در ۱۹۶۰ به آزادی رسید یک قسمت توگولیند جرمنی بود که در ۱۹۱۴ تسلیم شده و توسط فرانسه وزیر نظر ملل متحد در سال های ۱۹۴۶ الی ۱۹۶۰ اداره

تونس

تحت تصرف فرانسه درآمد .
از ۱۹۴۷ الی ۱۹۵۶ تدابیر خود ارادیت گرفته شده و یک مجلس اساسی حبیب بورقیبه از اعضای حزب مقتدر تونس یعنی دستور جدید را بحیث صدر اعظم انتخاب نمود .

در ۱۹۵۷ همین مجلس رژیم جمهوری را اعلان کرد . بقرار قانون اساسی تونس رئیس جمهور برای پنج سال انتخاب میگردد . اعضای شورای ملی هم برای پنج سال انتخاب می شوند . در انتخابات ملی ۱۹۵۹ حزب جبهه ملی تمام کرسی ها را اشغال کرد و حبیب بورقیبه بحیث رئیس جمهور انتخاب گردید . در ۱۹۶۴ تمام زمین های زراعتی خارجی ها ملی گردید . عضو ملل متحد و جامعه عرب است .

معارف و مذهب : اکثریت نفوس را مسلمان ها تشکیل میدهند . در حدود یک صد و بیست هزار اروپائی و شصت و پنج هزار یهودی در تونس موجود است . زبان ملی و رسمی تونس عربی است . سیستم تعلیمی مخلوط فرانسوی و اسلامی تعمیم می یابد . پوهنتون تونس در ۱۹۶۸ شامل پوهنتون اسلامی زیتونیه و موسسه تعلیمات عالی خواهد شد .

دفاع : در ۱۹۵۶ یک اردوی ملی بوجود آمد . و بیست هزار مرد در آن شامل است . هسته های قوای بحری و هوائی نیز بوجود آمده است .

پایتخت : تونس . مساحت ۵۸۰۰۰ میل مربع . نفوس (تخمین ۱۹۶۵ ملل متحد) چار ملیون و ششصد و هفتاد و پنج هزار پرچم : سرخ با یک هلال و یک ستاره سرخ در یک دایره سفید . واحد پولی : دینار (نیم دینار معادل یک دالر امریکائی)

شرح : تونس یک تحت الحمایگی قدیم فرانسه که در ۱۹۵۷ به آزادی رسید در ساحل شمالی افریقا واقع شده است . در شمال و شرق آن بحیره مدیترانه ، در جنوب شرق آن لیبیا در جنوب آن صحرای اعظم و در غرب آن الجزایر واقع است . باشندگان اساسی آن را اعراب و بربر ها تشکیل میدهند .

منابع و صنایع : زراعت عمومیت دارد . مالداری زیاد رواج دارد . خاک زرخیز آن مقدار زیاد گندم ، جو ، خرما ، زیتون ، زرد آلو ، بادام ، انجیر ، شفتالو ، سبزیجات شبدر و رشقه حاصل میدهد . فوسفور ، آهن ، سرب و جست زیاد دارد .

از صنایع مهم آن قطعی سازی ، تولید کود مصنوعی ، قالین بافی ، کمپل بافی ، بوت دوزی ، و تولید مواد ساختمانی است . از صادرات مهم آن تیل زیتون ، شراب ، آهن خام ، سرب ، سنگ گوگرد ، و حبوبات است . پلان ده ساله انکشافی آن در ۱۹۶۲ آغاز گردیده است .

تاریخ و حکومت : تونس دولت بربری قدیم که بعدتر توسط ترک ها اداره میشد در ۱۸۸۱

جاپان

کوریل ، کوریا ، فاروسا ، جزایر مارشال و کارولین از دست بدهد .

سواحل جاپان شکستگی های فراوان دارد . سلسله جبال سخالین در امتداد کوه های چینائی در شمال جاپان بمشاهده میرسد و کوه های آلپ جاپانی را میسازد . در امتداد بحیره جاپان بطرف بحر الکاهل آتشفشان های عمده جاپان واقع شده است . کوه فوجی یا ما شصت میل در غرب توکیو واقع بوده نهایت مخروطی آن بیشتر از دوازده هزار فب ارتفاع دارد . از بنادر مهم آن شیکوگو ، کیوشو ، ناگویا و اوساکا است . توکیویکی از سه شهر بزرگتر عالم بوده بیشتر از ده ملیون نفوس دارد . قصر امپراطوری جاپان در ۵۰ جریب زمین

پایتخت : توکیو : مساحت : ۱۴۲۶۸۸ میل مربع . نفوس (تخمین ۱۹۶۵ حکومت) : نود و هشت ملیون و دو صد و هشت هزار پرچم : آفتاب سرخ در زمینه سفید ، واحد پولی ین ۳۶۲- ین معادل یک دالر امریکائی) .

شرح : جاپان متشکل از چار جزیره عمده هانشو ، هوکاید ، کیوشو و امامی اوشیما می باشد . جزایر جاپان در بحر آرام یا بحر الکاهل واقع بوده از اتحاد شوروی و کوریا توسط بحیره جاپان توسط بحر شرقی چین از چین جدا شده است .

در ختم جنگ دوم جهانی جاپان مجبور شد متصرفات و تحت الحمایگی های خود را از قبیل منچوریا ، نصف جنوبی جزیره سخالین ،

را تشکیل میدهد بیشتر از بیست ناسی
فیصد تولیدات صادراتی جاپان را ایالات متحده
امریکا خریداری میکند .

تاریخ و حکومت : بروایت اساطیر جاپانی
در ۶۶۰ سال قبل از میلاد مسیح امپراطوری
جاپان توسط امپراطور جومو بنیان گذاشته شد.
در ۱۸۸۹ میلادی قانون اساسی آن ترتیب
یافت . در جنگ ۹۵ - ۱۸۹۴ فارموسا را از
چین گرفت در جنگ ۱۹۰۵ - ۱۹۰۴ باروسیه
هر دو ملت تلفات زیادی را متحمل گشتند
و بحریه روسیه کاملا از بین رفت . جاپان در
۱۹۱۰ کوریا را جزو خاک خود ساخت . در
جنگ جهانی اول جاپان جرمن ها را از
تسوشیما اخراج کرده متصرفات بحرالکاهل
جرمنی را متصرف شد . در ۱۹۳۱ منچوریا را
اشغال کرد در ۱۹۳۲ با چین آغاز جنگ نمود
که در اثر آن پیننگ و شانگهای را تصرف
کرد . در ۱۹۴۱ با حمله بر (پرل هاربر)
جنگ را با امریکا آغاز کرد . در ۱۹۴۵ بعد
از استعمال بمب اتومی برشهرهای هیروشیما
و ناگاساکی از طرف امریکا ، جاپان تسلیم
گردید با اثر قانون اساسی جدیدی که در ۱۹۴۷ به
تصویب رسید امپراطور جاپان به حیث سمبول
ارثی ملت شناخته شده و از حقوق تقدس
خود صرف نظر کرد . مقام بزرگ قانون سازی
به دایت مجلس بزرگ جاپان تفویض گردید
مجلس مشاورین جاپان ۲۵۰ عضو دارد که
برای شش سال انتخاب میشوند .

مجلس نمایندگان آن ۴۶۷ عضو داشته
برای مدت چار سال انتخاب می گردند . نظر
به قانون اساسی دین و دولت از هم مجزا اند.
امپراتور جاپان یکصد و بیست و چارمین عضو
فامیل خود است که بر تخت جلوس نموده
است .

معارف و مذهب : دو مذهب عمده بودائی
و شنتونزم است همچنان تعداد کلیسا های
عیسوی نیز موجود است . تعلیمات ابتدائی و
متوسطه تا صنف نهم اجباری است . در حدود
۲۴۵ پوهنتون دارد .

زبان اساسی جاپانی بوده انگلیسی لسان
تجارتی بوده و در مکاتب عالی تدریس میشود.

در توکیو واقع است . میدان هوائی بین المللی
توکیو معروفترین میدان هوائی آسیا است .
برج توکیو که ۱۰۸۹ فتن طول دارد از فولاد
برای نشرات رادیو و تلویزیون ساخته شده
است .

کاما کورا درستی میلی جنوب غرب توکیو
جانیست که در آن مجسمه بزرگ برنجی بودا
به ارتفاع ۴۲ فتن قرار دارد که هفت قرن قبل
از برنج ریخته شده است .

از جا های مشهور دیگر جاپان مقبره مذهبی
توشوگو است که در (نیکو) قرار داشته و یک
پارک ملی بزرگی به مساحت تقریباً یک لک
جریب در اطراف آن قرار دارد . توکیو که
مدت هزار سال پایتخت جاپان بود معابد
مقابر بسیار متلون داشته که مراکز کلتوری
جاپان است . یک تونل دو عشرایه ۳۴ میلی
تحت البحری شاهراهی را میسازد که سه
شهر عمده جاپان را به هم وصل میکند . در
۱۹۶۴ زلزله مدهشی شهر تجارتی و صنعتی
نیکاما را از بین برد .

منابع و صنایع : بیشتر از نصف زمین های
زراعتی بمقصد زرع برنج که غذای عمده جاپانی
ها است بکار برده میشود . گندم ، جو ،
کچا لو ، تنباکو ، چای ، لوبیا ، شفتالو ، ناک
سیب ، انگور نیز تولید میشود .

معادن شامل طلا ، نقره ، مس ، سرب ،
جست و کروم ، ارسنیک سفید ، ذغال ،
گوگرد ، نمک و پترول است . صنایع عمده
آن تولید آهن و فولاد ، وسایل حمل و نقل ،
ماشین باب ، آلات الکترونیک ، کشتی سازی ،
مواد کیمیاوی ، کود مصنوعی ، نساجی ، پنبه ،
پشم ، ابریشم و الیاف مصنوعی ، چینی سازی
و سامان چوبی است بیشتر از نود و دودستگاه
کشتی سازی دارد و از بزرگترین سازندگان
کشتی جهان میباشد . بیشتر از ۱۲۴ ملیارد
کیلووات ساعت برق تولید میکند . صادرات
عمده آن پوشاکه باب ، صنایع فلزی ، بازیچه ها ،
کود کیمیاوی ، کشتی ها ، ابریشم ،
ماشین های دفتر ، کمره ها ، میکروسکوپ ها ،
دوربین ها و عراد جات است .
سیاحت و جلب سیاحین منبع بزرگ اسعار

جمیکا

واحد پولی ، پوند (یک پوند معادل دو دالر
و هشتاد سنت امریکائی) .

جمیکا در بحیره کارابین در نود میلی جنوب

پایتخت : کنگستن : مساحت : ۴۴۱۱ مربع
میل ، نفوس : یک میلیون و هشتصد هزار .
پرچم : سبز و سیاه بانسان صلیب طلانی مایل

کوبيا واقع است واز بزرگترین و قیمت بها ترین مناطق غرب الهند برتانوی بشماره می رود. سیاحین زیادی از آن دیدن میکنند. در ۱۴۹۴ توسط کولمبس کشف گردید و تا ۱۶۶۵ توسط هسپانیه اداره میشد بعد از آن به تصرف

چاد

پایتخت: فورت لامي، مساحت: ۴۹۵ هزار مربع میل با نفوس (تخمین ۱۹۶۵ حکومت) چار ملیون: پرچم قطعات عمودی آبی، زرد و سرخ واحد پولی فرانک (۲۴ فرانک معادل یک دالر امریکائی) جمهوریت چاد سابق از اراضی تحت تصرف فرانسه در افریقای استوائی بود که پنجمه میل به شمال شرق خلیج گینی، ۵۵۰ میل بجنوب مدیترانه واقع و از طرف شمال توسط لیبیا، از شرق توسط سودان، از جنوب توسط جمهوریت افریقای مرکزی و از غرب توسط کامرون،

چکوسلواکیا

پایتخت: پراگ. مساحت ۴۹۲۲۷ میل مربع. نفوس چارده ملیون. پرچم: پارچه های افقی سفید و سرخ بایک مثلث آبی که از پایه تا نصف بپرق امتداد دارد. واحد پولی: کورونا (صد هیلر یا ۷ کورونا معادل یک دالر امریکائی). شرح: جمهوریت سوسیالیستی چکوسلواکیه در اروپای مرکزی واقع است. از طرف غرب و جنوب غرب محاط است با آلمان غربی، از طرف شمال و شمال غرب با آلمان شرقی از طرف شمال و شمال شرق با پولیند و از جانب شرق با اتحاد شوروی. در جنوب آن اطریش و مجارستان واقع اند. در یای دانیوب آنرا از مجارستان جدا میسازد کوهای کارپاتیان در شمال شرق و شرق آن واقع شده است. جنگلات حاصلخیز بوهیمیا منبع شکار و چوب بوده در سرحد آلمان غربی واقع است. منابع وصنایع: زراعت، صناعت و معادن آن منابع سرشار طبیعی آن را بکار میبرد یک سوم حصه آن زراعتی است. شصت فیصد حاصلات زراعتی حبوبات است. لبلبو بکثرت میروید و آبجوی آن از شهر (پلزن) صادر میگردد. زغال، آهن و تیل

از معادن آن استخراج میگردد. رادیس و بورانیم آن مشهور است. تجهیزات جنگی نیز ساخته میشود و مراکز مهم فولاد سازی دارد. شیشه سازی و چینی سازی رواج عمده دارد. بوت، طیاره های خفیف وغیره نیز تولید میکند.

تاریخ و حکومت: بوهیمیا، موراویا و سلواکیاسه جز و امپراتوری بزرگ موراویا بود. در ۹۰۶ توسط ماگیارها اشغال گردید. بوهیمیا و موراویا بعدتر جز و امپراتوری مذهبی رومن گردید پراگ تحت اثر شاهان بوهیمیائی در قرن چاردهم مرکز بزرگ کلتوری اروپای مرکزی بود. در بین سالهای ۱۹۱۸ و ۱۹۴۸ حوادث بسیاری در چکوسلواکیا واقع شد که در اکثر آنها جرمنها انگلیسها، فرانسویها و ایتالویها دخیل بودند. از سال ۱۹۴۸ بعد شکل یک جمهوریت سوسیالیستی را بخود گرفت که متشکل از دو ملت سلواها و چکها است. چکها هشت ملیون و سلواها چار ملیون نفوس دارند علاوه جرمنها، مجارستانیها و اوکرائینیها نیز در چکو سلواکیه بسر میبرند. قانون اساسی موجوده آن در ۱۹۶۰ به چکوسلواکیه شکل دولت مرکزی محکمی بخشید

در پراگ در ۱۳۴۸ - افتتاح گردیده است
پوهنتون های زیاد دیگری نیز دارد .
زبان های رسمی چک و سلواکی اند .
دفاع : خدمت دوساله عسکری بین سنین
بیست تا پنجاه اجباری است . قوای زمینی
و هوایی مجهز دارد .

چلی

در ۱۹۶۱ حکومت پلان ده ساله انکشاف
اقتصادی را به مصرف چهل ملیارد دلاراعلان
نمود .

تاریخ و حکومت : در ۱۵۴۰ فتح چلی
توسط هسپانیه تکمیل شد . آزادی آن در ۱۸-
۱۸۱۰ حاصل گردید . شهر های والپ ریزو
در ۱۵۴۳ و سانتیاگو در ۱۵۴۱ تاسیس
شدند . بقرار قانون اساسی رئیس جمهور آن
برای شش سال انتخاب میشود . سناتورها
که ۴۵ نفر اند برای هشت سال و نمایندگان
که فی ۴۵ هزار نفوس یکنفر اند برای چهار
سال انتخاب میشوند اکثریت نفوس هسپانوی
الاصل و یکمده هسپانوی های مخلوط با سرخ
پوستان اند . جرمنی الاصل ها و غیره مردمان
اروپائی هم به تعداد کمتری موجود اند .
رئیس جمهور آن ادواردو مونتالوا میباشد .
چلی عضو ملل متحد و موسسه کشور های
امریکایی می باشد .

معارف و مذهب : بین هفت تا پانزده
سالگی تعلیمات اجباری و رایگان است .
یکتعداد پوهنتون ها دارد که دو پوهنتون آن در
سانتیاگو متمرکز اند . لسان هسپانوی و
مذهب بیشتر رومن کاتولیک است .

دفاع : از بیست تا چهل و پنج سالگی
خدمت عسکری اجباری است . قوای زمینی ،
بحری و هوائی دارد . که تجهیزات آن عصری
میباشد .

شورای ملی آن سه صد عضو دارد و یک
مجلس ملی سلاو یک نیز وجود دارد . رئیس
جمهور آن انتونین نووتی در ۱۹۶۴ مجدداً
بجای رئیس جمهور انتخاب گردید .

معارف و مذهب : در حدود هفتاد و پنج
فیصد مردم رومن کاتولیک اند . پوهنتون چک

پایتخت : سانتیاگو . مساحت : ۲۸۶۳۹۶
میل مربع ، نفوس ، هشت و نیم ملیون .
پرچم : پارچه های افقی سفید و سرخ با
ستاره سفید در زمین آبی در قسمت علیای
راست . واحد پولی : اسکودو ۳۲ و ۴
اسکودو معادل یک دالر امریکایی (.
شرح : در ساحل غربی امریکای جنوبی
واقع است . بلندترین قله امریکا (۲۳۰۸۱
فوت) درین ناحیه واقع است . همچنان یکتعداد
جزایر بحرالکاهل را نیز در تصرف دارد .
طول آن ۲۶۲۰ میل و عرض وسطی آن
یکصد میل است

منابع و صنایع : زمین های لامزرودشت
های شمالی چلی معادن زیادی دارد . در حدود
هفتادو پنج فیصد صادرات چلی را معادن آن
تشکیل میدهد . نایتريت ، ایودین ، مس ،
آهن ، زغال ، طلا ، نقره ، کوبالت ، جست
منگانیز ، بورات ، سیماب ، پترول ، نمک
گورگرد و مر مر از معادن مهم آنست . زراعت
نیز اهمیت دارد . فارم های بزرگ لبنیات
وجود دارد . گندم ، برنج ، جواری ، میوجات
و غیره به وفرت زرع میشود . لیلیو ، عرارجات
و نساجی انکشاف می یابد . تاکستانها زیاد
بوده ، شراب یک قلم صادراتی را میسازد
غیر ازین گوشت ، جو و میوجات از اقلام
صادراتی است . میدان های هوائی زیاد دارد .

چین (جمهوریت مردم)

جمله مواد زراعتی آن گندم ، جو ، جواری
ماش ، حبوبات ، لوبیا و غیره است که در
شمال بیشتر میروید .

برنج ، شکر و نیل از پیداوار مهم جنوب
چین است .

نباتات لیف دار از قبیل جوت و غیره زیاد
میروید . پنبه درحوالی وادی دریای زردبیشتر
زرع میشود .

پایتخت : پینگنگ (پکننگ) .

مساحت : ۶۰۵۴۸۷ میل مربع ، نفوس (قرارتخمین
حکومتی ۱۹۶۶) هفتصدو شصت ملیون وسه
صد هزار . پرچم سرخ با پنج ستاره واحد
پولی یوان (دویوان معادل یک دالر امریکایی)
منابع و صنایع : قبل از رژیم جدید چین
بصورت عمومی یک مملکت زراعتی بود . از

در جنگ های زیادی با جاپان حصه گرفت که بیشتر این جنگ ها را جاپان باخت . اما بعد از شکست در جنگ جهانی دوم جاپان تمام مناطق اشغال شده را دوباره واگذار کرد . در ۱۹۴۵ - انقلاب هائی در چین بوقوع پیوست که در نتیجه آن حزب کمونست موفق گردید جنرال چیانگ کائی شیک را بطرف فارموسا براند و چین را اشغال نماید (۱۹۴۹). رژیم موجوده چین تحت قیادت ماوتسی تونگ رهبر انقلاب چین را به بیست و دو ولایت بشمول فارموسا که ادعای مالکیت آنرا دارد تقسیم نموده است . همچنین پنج ناحیه مستقلی را اداره میکند که عبارتند از منگولیای داخلی سنگیانگ ، تبت ، منچوریا و کوانتننگ . در اوایل ۱۹۶۶ انقلاب کلتوری در چین راه افتاد که تاکنون جریان دارد، وزیر دفاع لین پیاو بود، وتسی تنگ بزرگترین شخصیت جمهوریت مردم چین شناخته می شود .

معارف و مذهب : مجاهده برای رفح بیسوادی موفق است بیشتر از پانزده پوهنتون چپل و هشت موسسات تعلیمی انجنیری و سی و یک دانشگاه زراعتی دارد . از مذاهب عمده چین بودائی است که زیادهترین پیروان را دارد . کنفوسیونزم نیز شایع است . (تاواوزم) . روش دینی دیگری است که بیشتر باتناسخ ارواح رابطه میگیرد و در بعضی حصص پیروانی دارد . بیشتر از پنجاه ملیون مسلمانان در چین بسر میبرند . عیسویت نیز پیروان دارد .

داهومی

آزادی کامل رسید و در سپتامبر همان سال عضو ملل متحد شد و با نایجریا ، ولتای علیا و ساحل عاج یک اتحادیه اقتصادی را بوجود آورده . با فرانسه قرارداد های علیحده دارد . رئیس جمهور و شورای ملی برای دوره پنج سال انتخاب میشوند . رئیس جمهور فعلی آن جنرال سوگلو است . پیداوار عمده آن روغن نباتی ، خسته ، پنبه ، قهوه و تنباکو است .

در غرب و جنوب زیاتر چای کشت میشود و حاصلات زیادی دارد صنعت ابریشم در چین تاریخ چهار هزار ساله دارد . حیوانات گاو ، گوسفند بکثرت تربیه میشود . تولید چینی و شیشه باب رایج است از مهمترین پیداوار معدنی آن زغال است . آهن ، قلعی سرمه ، پترویل ، تونگستن و نمک نیز معادن بزرگی دارد .

قبل از سال ۱۹۵۹ قحطی های شدیدی در مملکت دیده میشد که ازائر سیلاب های مدھشی بوجود آمده بود که بیشتر از سه صد ملیون جریبزمین را خساره مند ساخت . باتطبیق مفکوره های جدید در ساحات مختلف زراعتی و صنعتی تحولات بزرگی در سراسر چین بوجود آمد باوجود خشکسالی و قحطی ایکه چین با آن تصادف کرد این کشور گام های بزرگی بجانب صنعتی شدن برداشته است . پروژه های تولید برق ، سیستم های جدید آبیاری ، صنایع فولاد وغیره در تحکیم بنیه اقتصادی چین اهمیت بسزائی دارد .

از همه مهمتر اینکه چین در ساحه اقتصادی از کثرت قوای بشری بر خوردار است .

تاریخ و حکومت : چین دارای قدیمترین تاریخ ها است که تا ۲۲۰۵ قبل از میلاد میرسد چندین هزار سال قبل راه ابریشم تاریخ قدیم چین را از راه افغانستان به غرب وصل می کرد .

در شروع تاریخ خود چین یک مملکت شاهی بود . در اوایل قرن بیست تحولات بزرگی در سیستم حکومتی چین بمیان آمد .

پایتخت : پورتونوو مساحت : ۴۴۲۹۰ مربع میل نفوس دو عشراریه سه ملیون . پر چم : یک پارچه عمودی سبز دوپارچه افقی زرد و سرخ . واحد پولی فرانک دو صدو چپل وهفت فرانک معادل یک دالر امریکایی .

داهومی مستعمره فرانسه در افریقای غربی بود که بین نایجریا ، ولتای علیا ، توگو و خلیج گینی واقع شده است به اساس قانون اساسی ۱۹۵۸ فرانسه داهومی در ۱۹۶۰ به

دنمارک

گرینلند) چار ملیون و هفتصد و پنجاه وهشت هزار .

پایتخت : کوپن هاگن مساحت : ۱۶۶۱۹ میل مربع نفوس (به شمول جزایر) (فاروو

هم آثار آن باقیست . قبر (هاملیت) شهزاده دنمارکی که داستان وی توسط شکسپیرشاعر معروف انگلیس ابدی ساخته شده ، در شهر السینور واقع است .

شاه و پارلمان مشترکاً صلاحیت تقنینی دارند . قانون اساسی جدیدی که در ۱۹۵۳ به تصویب رسید بزن‌ها اجازه میدهد بر تخت دنمارک جلوس نمایند . باساس این قانون دنمارک پارلمان یک جرگه‌ئی دارد که ۱۷۹ عضو دارد . همچنین قانون اساسی جدید گرینلند را به حیث جزو کامل دنمارک می‌شناسد .

دنمارک موسسات کمک های اجتماعی ، بیمه صحتی ، حقوق معیوبین و سالخورده گان و بیمهٔ بیکاری دارد . به سالخوردگان ۶۷ساله و بیوه‌ها حقوق داده میشود .

معارف و مذهب : مذهب اساسی عیسوی اوتری است اما آزادی مذهب وجود دارد . تعلیمات اجباری بوده شامل تعلیمات حرفوی نیز میباشد . چندین پوهنتون دارد که مهمترین آنها پوهنتون های کوپن‌هاگن ، ارهوس و پوهنتون تخنیکي است . تربیه به سیستم شاگردی حرفه های مختلف قانوناً رایج است . دولت بیشتر از ۱۵۲۷ کتابخانه را تهیه‌دیده است .

دفاع : خدمت عسکری بین سنین ۱۹ و ۲۵ اجباری است . قوای بری ، بحری و هوائی دارد . قوای امنیه شامل مردان و زنان است .

دومینیکا

منابع و صنایع : سرزمینی است حاصلخیز که زراعت و تربیهٔ حیوانات در آن رونق زیادی دارد .

شکر ، کاکاو ، قهوه ، تنباکو ، جواری و دیگر حبوبات در آن به وفرت میروید . کبله نیز از صادرات عمدهٔ آن است . گاو ، خوک ، اسب و مرغ به زراعت رونق خاصی بخشیده است .

طلا ، مس ، آهن ، نمک ، تباشیر و مرمر از معادن آن است . تولیدات بزرگ آن شکر شراب ، سمنت ، تیل نباتی ، چاکلیت ، تنباکو ، نساجی و سامان چوبی میباشد . زیادتر با ایالات متحدهٔ امریکا روابط تجارتی دارد .

تاریخ و حکومت : در ۱۷۹۵ هسپانیه سانتو دو منگو را به فرانسه واگذار کرد .

پرچم : صلیب سفید در زمین سرخ واحد پولی کروئیر (هفت کروئیر معادل یک دالر امریکایی) .

شرح : کشور پادشاهی دنمارک در شمال جرمنی که یکنانه همسایهٔ آن مملکت در خشکه است بطرف شمال درمیان بحیرهٔ بالتیک و بحیرهٔ شمال قرار دارد . مملکت متشکل از جلگه های کم ارتفاع است کرئینلند و جزیرهٔ فارو نیز جزو دنمارک میباشد .

منابع و صنایع : در حدود بیست و پنج فیصد مردم مصروف زراعت درهفتاد و پنج فیصد زمین مزروعی انداز صادرات عمدهٔ آن مسکه و پنیر است . ماهیگیری در دنمارک اهمیت بسزایی دارد . سیاحتن نیز در واردات ملی دنمارک سهم دارند .

از صادرات دیگر آن ماشین آلات ، کشتی‌ها نساجی ، اثاث‌البیت و سامان آهنی و فولادی است .

اکثر مواد خام را وارد میکند . سیستم موسسه کوپراتیف مستهلکین در دنمارک در سال ۱۸۶۶ بنیافته و امروز انکشاف زیادی نموده است . در حدود ۲۰۶ کشتی تجارتی دارد .

تاریخ و حکومت : تاریخ کهن وباستانی دارد اما شهر کوپن‌هاگن بصورت واقعی توسط اسکف البسالون (۱۱۲۸ - ۱۲۰۱) بنا نهاده شد .

وی در یکی از جزایر دنمارک شهری را برای دفاع از دزدان بحری بنا نهاده که هنوز

پایتخت : سانتودومنگو . مساحت : ۱۹۲۳۳ میل مربع . نفوس : سه و نیم میلیون . پرچم : چار پارچهٔ مربعی یک در میان سرخ و آبی باصلیب سفید ، واحد پولی : پیسو معادل یک دالر امریکائی .

شرح : دو برسه حصهٔ جزیرهٔ هسپانیولا را (که در ۱۴۹۲ توسط کولمبوس کشف گردید) تشکیل میدهد . سرحد بین دومینیکا و (هایتی) که در قسمت جنوبی آن واقع است ۲۴۱ میل طول دارد . سواحل دومینیکا ۹۷۹ میل میباشد . از جزایر بزرگیست که در بین کیوبا و پورتوریکو واقع است . شهر سانتو دومنگو که در ۱۴۹۶ بنا نهاده شده است از کهنه ترین شهر های نیم قارهٔ غربی به حساب میرود و خاکستر کولمبوس دریک مقبرهٔ درین شهر وجود دارد .

هزاران دو مینیکایی بشمول یکتعداد عساکر امریکا که بنام حفظ جان امریکاییان به دو مینیکا وارد شده بودند ، انتخابات روز اول جون ۶۶ بالاگیرا بریاست جمهوری آورد .

معارف و مذهب : مذهب دولتی موجود نبوده و آزادی مذهب وجود دارد اما تقریباً تمام نفوس رومن کاتولیک اند . تعلیمات اجباری و رایگان است پوهنتون سانتو دو منگو در ۱۵۳۸ تاسیس گردیده است .

دفاع : خدمت عسکری یکساله جبری است قوای متناسب بحری . بری و هوایی دارد .

در ۱۸۰۱ توسط رهبر هایتی اشغال گردید . در ۱۸۰۳ و باز در ۱۸۲۱ توسط هسپانیه اشغال شد و تعداد زیاد جمهوریت ها در دو مینیکا برقرار شده و سقوط کردند . از ۱۸۲۲ تا ۱۸۴۴ هایتی بر آن حکومت کرد . در ۱۸۴۴ جمهوریت تشکیل گردید . در ۱۸۶۳ باز بدست هسپانیه افتاد . از ۱۹۱۶ تا ۱۹۴۴ توسط بحریه امریکایی اشغال گردید که در همین زمان یک حکومت انتخابی ، جمهوریت رویکار آمد . ولی استقرار حکومت تاکنون هم تثبیت نگردیده است .

بعد از انقلابات داخلی ۶۵-۶۶ که طی آن

رواندا

جمهوریت دیمو کراتیک کانگو (کینشاسی) محاط میباشد . نفوس بومی آن با هوتو ها میباشد که ۸۰ فیصد نفوس را تشکیل میدهند . مردمان واتوسی (آقایان قدیم شان) و باتوا نیز قسمت کلی نفوس باقیمانده را تشکیل میدهند .

مجلس مقننه آن که در ۱۹۵۰ تاسیس گردیده رواندا را بتاريخ اول جولای ۱۹۶۲ جمهوریت اعلام کرد . در سپتامبر همان سال مردمان رواندا سیستم شاهی را گذاشتند رواندا عضو ملل متحد است .

قهوه از صادرات عمده آنست . پنبه ، چای تنباکو ، مواشی و انواع چرم تولید میکنند . قلمی و طلا از معادن آن بشمار میرود .

پایتخت : کیگالی : مساحت بیشتر از ده هزار مربع میل . نفوس (تخمین ۶۵ حکومت) سه ملیون .

پرچم : سرخ ، زرد و سبز در قطعات عمودی با حرف (R) سیاه در قطعه زرد . واحد پولی فرانک یکصد فرانک معادل یک دالر امریکایی) .

جمهوریت رواندا بتاريخ اول جولای ۱۹۶۲ به آزادی نایل شد . از آن پیشتر جزء رواندا اروندی منطقه قیمومت بلجیم و ملل متحد بود . اروندی که فعلاً بنام سلطنت پروندی یاد میشود بارواندا یکجا آزاد گشت . رواندا در افریقای مرکزی شرقی واقع بوده از شمال بایو گندا از شرق با تانزانیا از غرب با

رومانیا

فیصد نفوس آن به امور زراعت و مالداري می پردازند . صنایع ۵۷ فیصد اقتصاد مملکت را تشکیل میدهد . گندم ، جواری ، جو ، لبلبو ، انگور و میوه های دیگر تولید میکنند . پترول ، میتین خیلی خالص ، زغال ، آهن منگنیز ، کروم ، مس ، سرب ، جست ، طلا ، نقره ، نمک و غیره از معادن غنی آن شمرده میشود . تولید پترول آن سالانه بیش از دوازده ملیون تن متریک میباشد .

تولید ماشین های زراعتی آلات تیل کشی و محصولات کیمیاوی ، آرد سازی ، تقطیر و شرب سازی از منابع آن بشمار میرود . در ۱۹۶۵ قیمت صادرات رومانیا بیشتر از واردات آن شد .

تاریخ و حکومت : مردمان اصلی و بومی رومانیا صد ها سال قبل از داسیائی ها میزیستند . سلطنت داسیائی ها توسط روم از ۱۰۱ تا ۲۷۴ بعد میلاد مسیح اشغال گردید .

پایتخت : بخارست . مساحت ۹۱۶۹۹ مربع میل ، نفوس ۹۱۹۵۸۴ مربع میل ، نفوس (تخمین ۶۶ ملل متحد) نزدیک به نوزده ملیون و یکصد و پنجاه هزار . پرچم : سه قطعه عمودی به رنگهای آبی ، زرد و سرخ با علامه مخصوص در وسط .

واحد پولی لیو (شش لیو معادل یک دالر امریکایی) .

شرح : رومانیا یکی از ممالک بالقان از شمال با اتحاد شوروی ، از شرق بایوکراین اتحاد شوروی مولد اوپای اتحاد شوروی و بحیره سیاه ، از جنوب با بلغاریا و از غرب بایوگسلاویا و هنگری محاط میباشد . دریای دانیوب قسماً سر حد آنرا تشکیل میدهد و قسماً هم در داخل خاک رومانیا جریان دارد . کوهای کارپات بجنوب آن امتداد دارد .

منابع و صنایع : رومانیا شدیداً صنعتی ساخته شده است و گرچه در حدود شصت

نمویض کردند. این شوری از اعضای اسامبله ملی انتخاب میشود درین اسامبله برای هر چهل هزار نفر یک نفر انتخاب میشود. عده فعلی اعضای اسامبله ۴۶۵ نفر میباشد که برای چار سال از روی یک لست عمومی انتخاب می شوند. در سال ۶۵ رومانی بجای جمهوریت مردم بنام جمهوریت سوسیالیستی نامیده شد.

معارف و مذهب : تعلیمات ابتدائی تاسن هشت سالگی اجباری است.

چار یونیورسیتی دارد. زبان رومانی ریشه لاتین دارد و نفوذ زبان های فرانسوی، یونانی، سلاوی و ترکی نیز در آن دیده میشود.

آزادی مذهب رسماً اعلام گردیده است کلیسا و دولت از همدیگر مجزا هستند.

دفاع : خدمت نظام عمومی و بین سنین ۲۱ و ۵۰ جبری است مدت خدمت برای دو سال است. رومانی عضو ملل متحد و اتحادیه وارسا است.

زمبیا

کوبالت، طلا و وانیدم و منگانیز دارد. مس مهمترین معدن آنرا تشکیل میدهد و در جهان درجه سوم را دارد.

از ۱۸۸۹ تا ۱۹۲۴ بنام رودیشیای شمالی تحت اشغال کمپنی افریقای جنوبی بود. از آن به بعد یک گورنر یک انجمن اجرائیه و بعدتر یک مجلس مقننه پیدا کرد.

قانون اساسی جدیدی در ۱۹۶۴ به آن آزادی داخلی یک صدر اعظم و کابینه داد. در ۲۴ اکتوبر ۱۹۶۵ یک جمهوریت آزاد و عضو ممالک مشترک المنافع گردید. اسامبله ملی آن دارای ۷۵ عضو انتخابی و پنج عضو انتصابی ذریعه رئیس جمهور میباشد. زمبیا عضو ملل متحد است. بعد اعلام آزادی یک طرفه رودیشیا مناسبات زمبیا با آن کشور خراب شد و استفاده از خط آهن مشترکشان مورد مناقشه قرار گرفت. مس زمبیا را فعلاً با طیارات از کشور خارج می کنند و پترول را با طیاره به کشور وارد می نمایند.

آلات تیل کشی و محصولات تسلط ترک ها بود در ۱۸۵۹ باهم ملحق گردیده و دو سال بعد در ۱۸۶۱ بنام رومانی در آمدند. پنج سال بعد خانواده هو هنزولرن سیگمارنگن شاهزاده ای را در زاس حکومت قرار داد. در ۱۸۷۷ رومانی از ترکیه آزادی گرفت و در ۱۸۸۱ یک سلطنت شناخته شد.

رومانیا از نگاه موقعیت خود در جنگهای زیاد گشائیده شده است با روسیه علیه ترکیه از ۱۸۷۷ - ۱۸۷۸ کمک کرد جرمنی و استریا هنگری آنرا در جنگ عمومی اول منکوب ساخت. در ۱۹۴۰ قسمتی از اراضی خود را از دست داد. در ۱۹۴۱ با آلمان علیه اتحاد شوروی متحد شد.

در ۱۹۴۴ با متحدین پیوست مایکل اول پادشاه رومانی در ۱۹۴۷ در اثر فشار کمونزم مخلوع گردید.

قانون اساسی جدیدی مانند اتحاد شوروی در ۱۹۵۲ تصویب شد.

در ۱۹۶۱ پرزیدیم را باشورای دولت

پایتخت : لوساکا ، مساحت : ۲۹۰۵۸۶ مربع میل ، نفوس (تخمین ۶۵ ملل متحد) سه میلیون و هفتصد و ده هزار . پرچم : سبز با عقاب نارنجی بالای قطعات سرخ ، سیاه و نارنجی در کناره راست باین . واحد پولی پوند (یک پوند معادل سه دالر) .

جمهوریت زمبیا منطقه تحت اداره برتانوی بنام رودیشیای شمالی بود. در افریقای مرکز جنوبی واقع است. بشمال آن کانگو کینشاسی و تانزانیا به شرق آن ملاوی (نیاسالیند قدیم) و موزمبیق (مستعمره پرتگالی) به جنوب آن رودیشیای جنوبی و بچوانالیند و به غرب آن افریقای جنوب غربی (منطقه تحت قیمومت افریقای جنوبی) و انگولا مستعمره پرتگالی واقع است. اراضی آن فلات بلند دارای جنگل های غیر انبوه بوده برای زراعت و مالداری هردومساعد است. از معدنیات غنی است. مس، جست

ساحل عاج

نارنجی ، سفید و سبز در قطعات عمودی . واحد پولی فرانک (۲۴۶ فرانک معادل یک دالر امریکائی) .

پایتخت : آبیجان . مساحت ۱۲۷۰۲۰ مربع میل - نفوس (تخمین ۶۴ ملل متحد) سه میلیون و هفتصد و پنجاه هزار ، پرچم :

گړديده و اعضای ديگر آن داهومي ، نايجر وولتای عليا ميباشند .
 زراعت ، جنگلداری ، مالداري و تربيه ماهي نود فيصد مردم را مشغول داشته است . قهوه ، کاکاووچوب های منطقه حاره ، کيله ، پنبه ، برنج ، تيل نباتي نيز توليد ميکند . برق ، و صنعتي ساختن مملکت در نظر است .
 رقم توليدات عمومي ملي در ۱۹۶۴ به هشتصد مليون دالر ميرسيد در سال ۶۵ صادرات آن ۲۷۷ مليون دالر و واردات آن به ۲۳۶ مليون رسيده بود . اين رقم دوچندعواید عمومي سال ۱۹۵۸ بود .

ساموای غربي سان مارينو

تاريخ و حکومت : جمهوريت سان مارينو مدعی است که قديمترين دولت اروپا يی ميباشد و در قرن چارم ميلادی بنا نهاده شده است .
 معاهده دوستي آن با ایتالیا از ۱۸۹۷ به بعد اعتبار دارد . عضو محکمه بين المللی است .
 سان مارينو توسط يك شورای عالی شصت عضوی اداره ميشود که به آراء عمومي اداره انتخاب ميشوند . به دوعضو این شوری حق اداره حکومت داده می شود ولی عمر این حکومت فقط شش ماه است زن ها برای اولين بار در سال ۱۹۶۴ حق رای را حاصل کرده اند .

سنگا پور

پایتخت : سنگاپور مساحت ۲۲۵ مربع ميل نفوس (تخمین ۶۵ ملل متحد) نزديك به دو مليون پرچم : قطعات افقی مساوی سرخ و سفید باهلال سفید و پنج ستاره در نیمه چپ قطعه سرخ . واحد پولی دالر ملایانی (سه دالر ملایانی معادل يك دالر امریکائی)
 يك جزیره ۲۷ ميل از شرق به غرب و ۱۴ ميل از شمال به جنوب به منتهای الیه جنوبی جزیره نمای ملایا در جنوب شرق آسیا واقع دیده و بتاريخ ۹ اگست ۱۹۶۵ جدائی خود را از اتحادیه ماليزيا اعلام کرد . سنگاپور در سپتامبر ۱۹۶۳ با ملایا ، سراوک و صباح یکجا اتحادیه ماليزيا را بوجود آورده بود . جزیره نمای ملایا توسط يك پل معلق ارتباط دارد .

جمهوريت ساحل عاج سابق از متصرفات فرانسه در افريقای غربی از شمال با مالی وولتای عليا از جنوب با خليج گيني ، از شرق باگانا و از غرب با گيني و لایبیريا محاط است . آبیجان بندر عمده آن نيز است .
 ساحل عاج در هفتم اگست ۱۹۶۰ به آزادی رسيد . در سپتامبر همان سال عضو ملل متحد شد . اصولنامه اساسی فعلی آن از ۱۹۶۰ به بعد پیمان آمده است . از جامعه فرانسوی به خواهش خودش بیرون مانده ولی قرار داد های دو جانبه با فرانسه دارد . ساحل عاج عضو شورای اتانت است که در ۱۹۵۹ تاسیس

مساحت : بیست و سه ونیم مربع ميل نفوس (تخمین ۶۲) هفده هزار - پرچم قطعات افقی آبی و سفید .
شرح : سان مارينو خورد ترين جمهوريت جهان به کنار کوه تیتانو در اپتاین ها نزديك ریمینی در قلب ایتالیا واقع است . صنایع عمده آن شراب ، منسوجات پشمی ، تیل زيتون ، پنیر ، مواشی و سنگ تعمیراتی ميباشد . سان مارينو شراب خانه و مسکوک علیحده دارد . همانطور هم تکت های پستی آن علیحده است ولی پول ایتالوی و واتیکانی بطور عموم در چلش ميباشد ، سان مارينو قرضه ملی ندارد .

آبنای کوچک سنگاپور آنرا از اندونيزيا جدا ميسازد . شهر سنگاپور پنجمین بندر بزرگ دنياست و از تاريخ تاسيس خود در ۱۸۱۹ بزرگترین مرکز کشتی رانی در جنوب شرق آسيا بوده است .
 از صنایع آن ذوب فلزی ، رابر با بچوب باب و کشتی سازی بشمار می آید .
 صدر اعظم لی کوان یوهنگام اعلام جدائی سنگاپور از ماليزيا گفت سنگاپور در سیستم دفاعی خود با انگلستان ارتباط خواهد داشت ولی با ممالک کمونستی و اندونيزيا تفاهم نزديك حاصل خواهد کرد . بزرگترین مرکز نظامی انگلیس در آسيا همین جاست سنگاپور در جمله ممالک مشترک المنافع باقیست و از سپتامبر ۶۵ عضو ملل متحد است .

سو دان

پایتخت: خرطوم . مساحت ۹۶۷۵۰۰ مربع ۱۸۸۴ - ۱۸۸۵ به شکست خرطوم منجر و مصر را مجبور ساخت از سودان خارج شود و تنها وادی حلفا و سواکین را نگه دارد . حرکت درویشی بعدی را لارد کچتر در هم شکست این واقعه توسط یک لشکر مشترک مصر و انگلیس درام درمان بتاريخ ۲ سپتامبر ۱۸۹۸ واقع شد .

شرح: از مصروفات قدیمی مشترک مصر و انگلیس ، سودان در اول جنوری ۱۹۵۶ جمهوریت را اعلام کرد . سودان از شمال به جمهوریت عرب متحد ، از شرق به بحیره احمر و ایتو پیا ، از جنوب به یو گندا ، کینیا و کانگو و از غرب به جمهوریت افریقای مرکزی چادو لیبیا محاطه است .

نیل سفید از وسط مملکت بطرف شمال در جریان است و نیل آبی از کوه های ایتوپیا سرچشمه گرفته بشمال غرب به نقطه اتصال آن بانیل سفید نزدیک خرطوم جریان دارد و از آنجا به شکل سین لاتین بنام نیل در وادی حلفا به جمهوریت عرب متحد داخل میشود .

منابع و صنایع: سودان مس ، طلا ، آهن ، نمک و ذخایر دست‌نا خورده دیگر دا رد متبعمده صمغ عسرسی است . از زن زیاد میروید و غذای اول مردم را تشکیل میدهد . پنبه از صادرات عمده آنست انواع خوراکی باب دارد .

تاریخ و حکومت: حرکت مهدیولی در

سوریه

پایتخت: دمشق مساحت ۷۲۲۲۴ مربعمیل نفوس (تخمین ۶۴ ملل متحد) پنج میلیون و چارصد هزار .

پرچم: سه قطعه افقی سرخ ، سفید و سیاه ، با سه ستاره سبز در وسط واحدپولی پوند سوریه . چارپوندمعادل یکدالر امریکایی .

شرح: جمهوریت سوریه در شرق میان واقعواز شمال با ترکیه از شرق باعراقاز جنوب با اردنیه واز غرب با اسرائیل (نام نهاد) لبنان و مدیترانه محاط است . دریا های اورونتس و فراط از آن می گذرد ، لطاقیه بندر مهم آنست .

منابع و صنایع: معادن آن نسبتا کم است ولی تیل زیاد دارد . استفاده از ذخایر کم است ولی کمپنی پترول عراق حق العبور وحق بندری میدهد مصروفیت عمده مردم زراعت و مالداری است . پنبه گندم ، جو ، تنباکو، میوه های لیمونی ، زیتون ، انگور تولید میکنند صنایع آن شامل آرد ، تیل ها، صابون ، منسوجات، سمنت،دباغی، شیشه باب ، شکر،

بوت باب میباشد . از صادرات عمده آن پنبه، منسوجات و تنباکو میباشد .

تاریخ و حکومت: یکی از قدیم ترین ممالک دنیا بوده سوریه امروزی از امپراطوری ترکی متشکل گردید . در ۱۰ - اگست ۱۹۲۰ سوریه یک واحد علیحده را تشکیل داد . و بیست روز بعد از آن دو واحد سوریه ولبنان بزرگتر تشکیل واز ۱۹۲۰ تا ۱۹۴۱ تحت قیمومت فرانسه اداره میشد .

سوریه بحیث یک جمهوریت توسطفرانسویان اعلام شد واز اول جنوری ۱۹۴۴ به آزادی رسید و قوای فرانسوی بتاريخ ۱۷ - اپریل ۱۹۴۶ آنرا تخلیه نمود .

در فبروری ۵۸ با مصر یکجا شده جمهوریت عرب متحد را بمیان آورد - ولی در ۳۰ سپتامبر ۱۹۶۱ از آن جدا شد . رژیم بعث که از آن بعد زوی کار آمد با پروگرام جمال عبدالناصر موافقت نکرد . در ۱۹۶۵ اکثر صنایع را ملی

ساخت ، سوریه عضو ملل متحد است . عربی زبان رسمی است . در دمشق یک پوهنتون **معارف و مذهب** : نفوس آن بیشتر مسلمان سنی هستند ولی عیسویان نیز زیاد هستند . انجنیری در حلب دارد .

سومالیا

پایتخت : موگادیشو . مساحت (تخمین) ۲۶۲۰۰۰ مربع میل - نفوس (تخمین ۶۵ ملل متحد) دو نیم میلیون پرچم : آبی روشن با ستاره سفید پنج شعاعه در مرکز واحد پولی شلنگ سومالی (هفت شلنگ معادل یک دالر افریقای)

شرح : مرکب از تحت الحمایگی سابق برتانوی بنام سومالیا وسابق تحت قیمومت ملل متحد بنام سومالیا در افریقای شرقی - سومالیا از شمال با خلیج عدن از شرق و جنوب با بحیره هند و از غرب با کینیا و ایتوپیا و از شمال غرب با سومالیای فرانسوی محاط است . بندرهای عمده آن بریره - موگادیشو و کسمایو میباشد .

منابع و صنایع : اقتصاد داخلی آن ضعیف است و بر کمک خارج اتکاء دارد که قسماً از ایالات متحده امریکا ، ایتالیا ، برتانیه و روسیه بدست می آید . مالداری و زراعت مضروفیت عمده مردم را تشکیل میدهد . تولیدات آن مرکب است از خوشبوئی ها ، شکر ، کپله ، جواری ، صنم ، پوست حیوانات

سویدن

عمده زراعتی پنیر ، مسکه ، گوشت گاو ، خوک ، گندم ، جودر ، کچالو ، شکر و بته های روغنی است .

صنایع سویدن عدیده است محصولات جنگل ، آهن و برق آبی از صنایع عمده آنست . ذغال سنگ و پترول را وارد میکند . ده فیصد واردات آنرا پترول تشکیل میدهد ۴۵۰ فیصد نفوس در صنایع مشغولند . وده فیصد در زراعت کار میکنند . فولاد ساخت سویدن خیلی برای افزار سازی شهرت دارد . ۹۰ فیصد اقتصاد بدست آزاد است .

حکومت سهم بزرگ برق آبی را همراه با خطوط آهن در اختیار خود دارد . ده فیصد کشتی های تجارتی دنیا در سویدن ساخته میشود . سویدن آهن خام صادر میکند .

مواد تولید کننده کاغذ ، چوب ، کاغذ و محصولات دیگر جنگل را نیز صادر میکند . محصولات عمده دیگر آن فولاد ، موتر ، کشتی ، طیاره ،

پایتخت : ستاکهولم : مساحت ۱۷۳۳۷۸ مربع میل نفوس (تخمین ۶۶ ملل متحد) هفت ملیون و هفتصد و هفتاد و سه هزار پرچم : صلیب ممتد زرد بالای زمین آبی روشن . **واحد پولی** : کرونا (جمع کرونر) (بیش از پنج کرونر معادل یک دالر امریکائی) .

شرح : سویدن قسمت شرقی و بزرگترین جزیره نمای سکانداوی را تشکیل میدهد که در شمال غرب اروپا واقع است . از شمال با فنلند از غرب با ناروی و از شرق و جنوب با بحیره بالتیک محاط است طول نهائی آن ۹۷۷ میل و عرض نهائی آن در حدود سه صد میل است . ستاکهولم و گوتبرگ بزرگترین بندرهای آنند .

منابع و صنایع : گرچه مملکت کوهی است ولی زراعت خوب دارد در ۹ فیصد مساحت مملکت زراعت میشود و پنجاه و چار فیصد مساحت را جنگلها تشکیل میدهند . محصولات

مرد. فعلا نواسه اش شهزاده کارل گوستاف ولیعهد است.

تقریباً ۱۴ فیصد عایدات ملی از راه منافع اجتماعی پس به مردم تقسیم میشود. و این شامل بیمه صحتی میباشد. بیکاری در طی سال ۶۵ در حدود یک فیصد بود.

معارف و مذهب: نفوس سویدن تقریباً از یک نژاد میباشند ۹۵ فیصد نفوس مذهب لوتتری دارد. تعلیم اجباری است. بیسوادی قطعاً وجود ندارد. پوهنتون های دولتی در اوسلا، لند، ستاکهولم، گاتبرگ و امیا وجود دارد.

دفاع: خدمت نظامی بین سنین ۱۹ و ۴۷- اجباری میباشد دوره تربیوی ده ماهه را اول می گذرانند و باز سه دوره یک ماهه را طی میکنند. عسکر آن شصت هزار نفر است. قوای هوایی آن خیلی قوی است. بحیریه متناسب دارد. توپ های ساحلی آن بدخل احاطه های بمب اتوم پروف جا داده شده است.

بال بیرنگ، منسوجات سامان برقی و مواد

کیمیای مولود از پترول میباشد.
تاریخ و حکومت: سویدن یک دیموکراسی پارلمانی بوده و در آن شاه رئیس دولت است صدر اعظم آمر سیاسی عمده اجراییه است. رگسداگ یعنی پارلمان سویدن دو اطاق دارد. اولی شامل ۱۵۱ عضو انتخابی برای هشت سال است و دومی شامل ۲۳۳ عضو انتخابی برای چار سال است، رای گیری برای کسانی است که از ۲۱ سال بالاتر باشند.

در اوائل مردمان سویدن ریشه جرمنی داشتند. اولین وحدت مردم سویدن با مردمان دیگر سکاندناوی در دوره کالمار بود. سویدن در سالهای ۱۴۳۴ - ۱۵۲۳ از آن جدا شد. در ۱۵۲۷ اصلاحات رویکار آمد. مذهب لوتتری از ۱۶۰۰ بعد نفوذ یافت. پادشاه گوستاف شش است که به ۲۹ - اکتوبر ۱۹۵۰ بر تخت جلوس کرده است. خانم اول او نواسه ملکه و کتوریا و خانم دومش لوئیز مونت پیتن بود که در سال ۱۹۶۵

سیلون

پایتخت: کولمبو. مساحت ۲۵۳۳۲ مربع میل نفوس (تخمین ۶۵ ملل متحد) نزدیک به یازده میلیون یک مربع پرچم سرخ تیره با حواشی زرد و علامه شیر زرد در مرکز دو قطعه عمودی سبز و زعفرانی نزدیک پایه. واحد پولی - روپیه نزدیک به ۴ و ۳ ربع روپیه معادل یک دالر).

شرح: سیلون مملکت آزادیست در ممالک مشترک المنافع، واقع بر یک جزیره در بحر هند، فاصله آن از جنوبی ترین دماغه هند ۳۱ میل است. قدمت مرکزی جزیره کوهی میباشد. اقلیم آن گرم و رطوبت نسبتی آن هم زیاد است.

منابع و صنایع: معادن آن گرافیت و سنگ چونه، آهن و سنگهای قیمتی و نیم قیمتی و مصنوعات آن چوب، شیشه کاشی، سمنت مواد کیمیایی، منسوجات و کود مصنوعی و تیل نباتی است. جای از محصولات عمده زراعتی است. سالانه تقریباً چار صد و پنجاه میلیون پائو تولید میکند. رابر، کاکاو، برنج تنباکو و غیره نیز تولید مینماید.

تاریخ و حکومت: رومی های قدیم آنرا بنام تاپروبین (یعنی مسی رنگ) می شناختند. زود بعد از آن کمک های متوقف مانده ۶۳

اولین باشندگان از وادی گنگای هند بودند و این در ۵۴۲ ق، م صورت گرفت. سنهالی ها که از بقایای ایشانند امروز سه ربع نفوس سیلون را تشکیل میدهند تا ملی یعنی مردمان مهاجر از جنوب هند فقط یک دهم نفوس را تشکیل میدهند. پرتگالی ها در ۱۵۰۵ هالیندی ها در ۱۶۵۸ و برتانوی ها در ۱۷۹۶ بر آن یا قسمت های آن تسلط یافتند تا اینکه در ۱۸۰۲ یک مستعمره برتانوی شد. حق رای به مردم در ۱۹۳۱ داده شد. قانون اساسی جدید آن در ۱۹۴۶ تصویب گردید. سیلون در ۱۹۴۸ (۴ فبروری) یک دومنیون شناخته شد. سیلون اعلام کرد روزی جمهوریت خواهد شد و در خانواده ممالک مشترک المنافع باقی خواهد ماند. سیلون عضو ملل متحد است.

قانون اساسی آن پارلمان دو اطاقه می خواهد یک سنا شامل سی عضو و نمایندگان شامل ۱۵۱ عضو در ۱۹۵۹ صدر اعظم سیلون مقتول گشت و بعدا در اثر انتخابات خانم او به عهده صدارت عظمی رسید. حکومت سیاست بیطرفی را اعلام کرد. و یک تعداد صنایع را ملی ساخت. در انتخابات ۱۹۶۵ حزب وحدت ملی در انتخابات فایق گردید و امریکا

بودایی مذهب اند . شامل ها هندواند .
سنبهالی در ۱۹۶۱ زبان رسمی سیلون شناخته
شد ولی تامل ها با آن مخالفند .

خود را دوباره شروع کرد .
معارف و مذهب : معارف از ورتون تا
پوهنتون رایگان است . اکثریت نفوس سنبهالی ها

سینیگال

فدریشن مالی را تشکیل داد . بتاريخ ۲۰ جون
۱۹۶۰ هر دو کشور ها کاملاً مستقل شدند
پوره دو ماه بعد از فدریشن خارج گردیدند .
سینیگال فیصله کرد که داخل جامعه فرانسوی
باقی بماند ولی جمهوریت سودان بنام مالی
از جامعه مذکور خارج گردید ولی علائق نزدیک
با فرانسه قایم کرد . سینیگال در اخیر سال ۶۰
عضو ملل متحد شد .
صنایع عمده آن زراعت و مالداري است .
بندر داکار سالانه ۴۰۰۰ کشتی را سرویس
میکند . ذخایر مهم الومینیا و فاسفیت دارد . از
صنایع در حال انکشاف آن تهیه خوراکی های
قطی . مواد کیمیای و سمعت میباشد .

پایتخت : داکار . مساحت ۷۶۰۰۰ مربع
میل نفوس (تخمین ۶۴ ملل متحد) نزدیک
سه و نیم میلیون پرچم : قطعات عمودی سبز ،
طلایی و سرخ باستاره سبز در مرکز قطعه
طلایی . واحد پولی : فرانک (۲۴۶ فرانک
معادل یک دالر امریکائی) .
سینیگال ، از متصرفات قدیم فرانسه در
افریقای غربی بوده از غرب با اوقیانوس اطلس
از شمال باموریتانیا ، از شرق با مالی واز
جنوب با گایانا و گینیای برتانوی محاط بوده
و خودش گامبیرا از سه طرف احاطه میکند .
سینیگال در ۱۹۵۸ یک دولت دارای اختیارات
داخلی شد و همراه با جمهوریت سودان

سیرالیون

شده ولی نادر بود .
اولاد ایشان که بنام کریول یاد میشوند
فعلاً در حدود پنجاه هزار نفر میباشند . بندر
آن از بهترین بنادر افریقای غربی میباشد .
صادرات عمده آن الماس صنعتی ، آهن خام ،
بوسایت ، قهوه و غیره میباشد .
قانون اساسی اول آن در ۱۹۵۱ بمیان
آمد واز آن ببعد درین کشور حزب مردم
بر سر اقتدار است .
گورنر جنرال رئیس دولت است و صدراعظم
رئیس حکومت ، پارلمان آن شامل ۶۲ عضو
عادی و ۱۲ عضو رئیسه دایمی میباشد .
سیرالیون عضو ملل متحد است .
دو پوهنتون دارد که یکی آن به کمک امریکا
آباد شده است .
انگلیسی زبان رسمی است .

پایتخت : فری تاون . مساحت ۲۷۹۲۵ مربع
میل نفوس (احصائیه ۶۶) دو میلیون و دوصد
هزار پرچم : قطعات افقی سبز سفید و آبی
واحد پولی لیون (عشاریه ۷ لیون معادل یک
دالر امریکایی) .
سیرالیون . مستعمره و منطقه تحت قیمومت
برتانیه در ۲۷ اپریل ۱۹۶۱ در داخل ممالک
مشترک المنافع آزاد شد . این کشور بطول
۲۱۰ میل بساحل افریقای غربی واقع است .
عمق آن به داخل قاره تقریباً ۱۸۰ میل
میباشد و بین گایانا و لایبیریا واقع است .
نام آن که معنی کوه شیر را دارد . از طرف
پرتگالی ها به مناسبت رعد و برق بالای کوه
های ساحلی آن به آن داده شده است .
فری تاون بسال ۱۷۸۷ تاسیس
شد وهدف آن ایجاد محلی برای غلامان آزاد

عراق

(میسو پوتیمیا) است و شامل ولایات قدیم
ترکی بصره . بغداد و موصل میباشد . از
شمال با ترکیه از شرق با ایران از جنوب
باخلیج فارس ، کویت و عربستان سعودی
و از غرب با اردنیه و سوریه محاط است .
مملکت اکثرش سطح هموار دارد تفاوت
حرارت زیاد است در تابستان درجه حرارت

پایتخت : بغداد مساحت ۱۷۲۰۰۰ مربع
میل نفوس هشت میلیون و دوصد و شصت و یک
هزار پرچم : سه قطعه افقی سرخ سفید و
سیاه با سه ستاره سبز روی قطعه سفید
واحد پولی دینار (دو دالرو هشتاد سنت
امریکایی معادل یک دینار) .
شرح : عراق نام جدید بین النهرین

شد ولی در يك تصادم موتر در ۳۹ سا لگی کشته شد و پسرش فیصل دوم بر تخت نشست.

در ۱۴ حو لای ۱۹۵۸- امیر فیصل کشته شد و جنرال عبدالکریم قاسم صدراعظم يك جمهوریّت شد که می گفت سیا ست جمهوریّت عرب متّحد را تعقیب خواهد کرد.

در ۱۹۶۳ قاسم از حکومت جدا سا خته شد و در ۹ فبروری کشته شد.

يك قانون اساسی موقتی در سال ۶۴ يك دوره انتقالی سه ساله اعلام کرد و علایق زیاد را با جمهوریّت عرب متّحد وعده داد .

در ۲۰ نومبر ۶۳ عبدالسلام عارف رئیس جمهور اعلام گردید و در سال ۱۹۶۶ درحادثه هیلکوپتر وفات شد و برادرش میجر جنرال عبدالرحمن عارف بریاست جمهوری انتخاب گردید .

از دیر زمانی کرد های شمال عراق برای حکومت يك سلسله نا آرامی ها خلق نموده اند در ۱۴ جون ۱۹۶۴ همه بانکها، کمپنی های بیمه و اکثر صنایع ملی ساخته شد و این امر شامل کمپنی های نفت نبوده است.

معارف و مذهب : تعلیمات ابتدایی و ثانوی رایگان و اجباری است .

عربی زبان اکثریت است. نفوس همه مسلمانند که بین شیعه و سنی تقسیم گردیده اند. عیسوی ها یکصد و پنجاه هزار تابعین دارند.

دفاع : خدمت نظام بین سنین ۱۸ و ۲۵ اجباری است.

در سایه ۲۰ ۱۲ فارن هایّت و در زمستان یخ بندان شدید دارد . خاک آن فوق العاده حاصل خیز است.

منابع و صنایع : گندم ، جو ، برنج ، ارزن و پنبه حاصلات عمده زراعتی است. در کوهستان های کردستان تنباکومی روید. خرما هم میشود.

در شمال مالداری گوسفند زیاد است که پشم و پوست آن صادر میشود. صادرات خرما وجو معادل هفتاد فیصد صادرات آن میباشد (به استثنای پترول)

عراق از ممالک بزرگ تولید کننده پترول دنیا است . در ۱۹۶۳ تولیدات پترول آن از پنجاه و پنج ملیون تن بیشتر بود.

پلان پنجاهاله عراق با مصرف يك و نیل ملیارد دالر ۲۴ پروژه بزرگ را پیش میرد.

تاریخ و حکومت : وادی بین النهرین دجله و فرات محل شهر های قدیمه اریدر و اورنینوا و بابل بود.

کلتور سه هزار سال قبل میلادی سومیری ها بالای یونان ، مصر ، قبرس تأثیر داشت .

در جنگ عمومی اول عراق (بنام میسو پوتیمیا) از ترکیه گرفته شد جامعه ملل قیمومت آن را به برتانیه سپرد. این قیمومت در ۳۲ پایان یافت و عراق بحیث يك مملکت آزاد عضو جامعه ملل شناخته شد.

در ۱۹۲۱ امیر فیصل پادشاه حجاز امیر عراق انتخاب شد . در ۱۹۲۴ شاهی

انتخاب شد در ۱۹۲۴ شاهی مشروطه اعلام گردید. در ۱۹۳۳ پسرش غازی پادشاه

عرب (جمهوریّت متّحد)

جزیره نمای سینا در بحیره احمر امتداد دارد. خلیج عقبه به شرق آن و آنای سویز که داخل مصر واقع است کانال سویز را با مدیترانه وصل میکند. حق اداره بالای غازه توسط يك قرار داد متارکه در ۱۹۴۹ به مصر داده شد . درینجا مهاجرین فلسطین به امداد ملل متّحد زندگی میکنند.

اسکندریه که در ۳۳۲ تاسیس شده بندر عمده آنست. قاهره بزرگترین شهر آن بوده از نگاه آثار عتیقه خیلی غنی میباشد.

اهرام مصر و ابوالهول . خرابه های کارناک و لقصور را می توان از آثار عتیقه جمهوریّت مذکور نام گرفت.

منابع و صنایع : زمین های حاصلخیز در

پایتخت : قاهره مساحت ۳۸۶۱۹۸ مربع میل نفوس تخمین بیست و نه ملیون و ششصد هزار. پرچم: قطعات افقی سرخ سفید و سیاه واحد پولی پوند مصری (دو عشریه سی و يك دالر آمریکایی معادل يك پوند).

شرح : جمهوریّت متّحد عربی تنها شامل مصر است زیرا سوریه که از اول فبروری ۱۹۵۸ تا ۳۰ سپتمبر ۱۹۶۱ با آن متّحد بود، از اتحادیه خارج گردید .

جمهوریّت متّحد عربی (مصر) که از ۱۹۵۳ جمهوریّت بوده از شمال با مدیترانه از شرق با دولت نام نهاد اسرائیل را بحیره احمر از غرب با لیبیا و از جنوب با سودان محاط میباشد.

سلطنت کناره گرفت و از مملکت خارج شد .
پسرش احمد فواد دوم متولد در همان سال
جانشین تعیین شد. ولی در سال ۱۹۵۳ مملکت
مصر جمهوریت اعلام شد.

در سال ۱۹۳۶ برتانیه در اثر موافقه جدیدی
دفاع سودان را با مصر یکجا تعهد کرد. ده
هزار عسکر و ۴۰۰ نفر قوای هوایی برای
دفاع کانال سویز برای بیست سال نگهداشت
و در اسکندریه و پورت سعید مراکز بحریه
قائم نمود.

مصر عضو موسسه ملل متحد شد و در
۱۹۴۴ در تاسیس جامعه عرب پیشقدم گردید.
در سال ۴۷ از مجلس امنیت وحدت سودان و
مصر و اخراج قوای برتانوی را از خاک مصر
و سودان تقاضا کرد. در ۱۹۵۱ مصر قرار داد
۳۶ خود را با برتانیه ملغی کرد . سودان در
۱۹۵۶ با اثر حمایه مصر آزاد شد .

انقلاب ۱۹۵۲ جنرال محمد نجیب را بمیان
آورد. فاروق مخلوع شد، قانون اساسی
منحل گردید .

در ۱۸- اپریل ۱۹۵۴ جمال عبدالنا صر
نجیب را دور کرد و خود صدارت را اشغال
نمود. در ۱۹۵۶ در اثر انتخابات جمال
عبدالناصر رئیس جمهور مصر شد.

قانون اساسی جدید رویکار گردید. آزادی
مذهب، گفتار، اجتماعات و مالکیت اعلام شد.
در ۱۹۵۶ آمریکا، برتانیه و بانک بین المللی
از کمک به مصر برای اعمار بند اسوان شانه
خالی کردند. جمال عبدالناصر کانال سویز را
ملی ساخت و دارایی کمپنی کانال را تحت
اداره گرفت.

پس از مصر از اتحاد شوروی برای اعمار
بند کمک گرفت و مرحله اول بند در ۱۹۶۴
تکمیل شد .

جنگ های سرحدی با دولت نام نهاد
اسرائیل منجر به حمله اخیر الذکر بر شبه
جزیره سینا گردید (۲۹- اکتوبر ۱۹۵۶) مصر
تقاضای آتش بس را از طرف برتانیه و
فرانسه رد کرد . به ۳۱ اکتوبر این دو کشور
بر مصر بمباری آغاز کردند و به ۷- نومبر
قوای خود را بر خاک آن پیاده کردند.

مصر و دولت نام نهاد اسرائیل امر آتش
بس ملل متحد را قبول کردند . فرانسه و
انگلیس نیز آنرا متابعت کردند و بتاریخ ۷
نومبر جنگ خلاص شد.

یک واحد قوای ملل متحد در غزه سر حد
مصر و اسرائیل را محافظه میکند. غزه دارای یک
انجمن تقنینی است که دارای ده عضو مصری

وادی نیل و دلتای آن بشمال قاهره و اق
است. در یای نیل نزدیک به سه هزار مربع
میل را با آب و دلدل فرا گرفته است.

سبز ده هزار مربع میل زمین
تحت زراعت غله، سبزیجات، پنبه و نیشکر
است که شامل انگور خرما، انجیر، انار ،
شفتالو، کیله میوه های فامیل لیمو و زیتون
میباشد. بند عالی اسوان در مصر جنوبی بعد
تکمیل چار ملیون جریب زمین زراعتی جدید
به جمهوریت عربی متحد خواهد داد.

از معادن آن فاسفیت و پترول و طلا آهن،
زمره، مس، بریل، هراتیت و سلفر میباشد.
قانون تجدید ملک داری در ۱۹۶۱ حد اکثر
جایداد را از چار صد جریب فی نفر به دو
صد جریب فی فامیل محدود ساخته است.
همانطور هم نزدیک به نود فیصد صنایع
را ملی ساخته اند.

جمهوریت عرب متحد فابریکه های نساجی
ماشین های نختابی سمند و فابریکه های
کود مصنوعی و صنعت فلم گیری دارد که
برای معالک عربی زبان فلم سینما تهیه
میکند.

صادرات عمده آن پنبه، برنج، محصولات
معذنی، منسوجات ر فر جریتر ها، تاپر موتر
سمند و سامان برقی میباشد.

تاریخ و حکومت : ریکارد امپراطوری های
قدیم در مصر به چار هزار سال قبل از میلاد
میرسد یک مدنیت عالی افراد پیشوایان مذهبی
برای سالیان دراز بر غلامان حکمفرمایی
میکردند. زان سپس آسوری ها، فارسی ها،
یونانی ها، رومی ها، ساراسن ها، ترک ها ،
فرانسوی ها (نا پلیون) و برتانوی ها آنرا
در اختیار در آوردند .

خدایو های مقرر شده از طرف سلطنت های
ترک و ایسرای موروثی مصر بودند و لی
اجرات شان موجب شد اروپاییان بر مصر
راه یابند برتانیه که از ۱۴۴۲ بر مصر نوعی
تسلط یافت در ۱۹۱۴ آنرا تحت الحما یه
ساخت. این نوع تسلط در ۱۹۲۲ خا تمه
پذیرفت از آن بعد برتانیه آزادی دا خلی
مصر را برسمیت شناخت و لی سودان، امنیت
و مواصلات را برای خود نگهداشت.

فواد اول در ۱۵ مارچ ۱۹۲۲ پادشاه مصر
شد. در ۱۹۲۳ قانون اساسی رویکار آمد بعد
فواد فاروق اول پادشاه شد ولی او در
۱۹۳۷ به سن بلوغ و اشغال سلطنت رسید.

ملکه اول او فریده ذوالفقار بود و ملکه
دوم او نریمان صادق، فاروق در ۱۹۵۲ از

طیارات جت راکت ها و همه انواع اسلحه مودرن.

کانال سویز : بطول ۱۰۳ میل مدیترانه و بحیره احمر را باهم وصل میسازد. عرض اقل آن ۱۹۶ فوت وده انچ است. در اپر یل ۱۸۵۹ کار احداث آن توسط یک تیم فرانسوی آغاز شد . رهبری آنرا شخصی بنام فرد ناند دولیسیپ داشت. پایان کاردر نومبر ۱۸۶۹ بود.

بر تانیه بالاخره در ۱۹۵۴ موافقه کرد تمام قوای خود را از کانال در طرف ۲۰ ماه خارج سازد.

اشغال بر تانیه به ۱۲ جون ۱۹۵۶ خاتمه یافت . یکماه بعد جمال عبدالناصر کانال را ملی ساخت و اعلام کرد منافع آن برای اعمار بند اسوان بکار خواهد رفت.

تادیات مولده از ملی ساختن کانال از طرف جمهوریت عربی متحد به تاریخ اول جنوری ۱۹۶۳ پایان پذیرفت. بعد از ملی ساختن جمهوریت عرب متحد کانال را عریضتر و عمیقتر ساخت طی سالی که از سی جون ۱۹۶۶ خاتمه یافت بیست هزار کشتی از کانال عبور کرد و عایدات آن یکصد و نود و هفت میلیون دالر بود.

وده فلسطینی میباشد که با والی غازه کمک میکنند.

بتاریخ اول فبروری ۱۹۵۸ جمهوریت عرب متحد اعلام گردید و این شامل مصر و سوریه بود.

یمن نیز بحیث عضو فدریشن داخل شد. سوریه بتاریخ ۳۰ سپتمبر ۱۹۶۱ از اتحادیه خارج شد.

معارف و مذهب : عناصر نژادی جمهوریت عبارتند از فلاحین (مصریان قدیم) بدوی ها (عرب های چادر نشین) و نوپییی ها (یک گروپ مخلوط) ۹۱ فیصد نفوس مسلما نست. نزدیک به ۸ فیصد عیسوی میبا شد. معارف از سن ممت برای همه اجباری و تاپایان بنیونخی مجانی است. پوهنتون الازهر قاهره مرکز مشهور تعلیمات دینی است. پوهنتون های دیگر عبارتند از قاهره، اسکندریه ، هیلوی پولیس واسیوت، عربی زبان رسمی است. پوهنتون امریکایی قاهره و بنیونخی برای دختران (تا سال چاردهم تعلیمی) و غیره رانیز داراست .

دفاع : خدمت نظام اجباری است جمهوریت عرب متحد در شرق میانه کشوریست دارای نظام دفاعی مقتدر بشمول تحت البحری ها،

عربستان سعودی

نجد، حجاز، اسیر و الحصه که فعلا بنام ولایت شرقی یاد میشود.

در حجاز، مکه معظمه و مدینه منوره واقع است. در مدینه منوره مسجد نبوی و در مسجد نبوی مقبره پیغمبر اسلام حضرت محمد صلی الله علیه وسلم واقع است که به تاریخ ۷ جون ۶۳۲ مطابق ۱۲ ربیع الاول سال ۱۱ هجری قمری رحلت فرمودند.

منابع و صنایع :

عربستان سعودی دارای یکی از مخازن بزرگترین پترول دنیا است فعلا کویت در دنیا مقام اولیت را در تولیدات پترول حایز است و عربستان کشور دو مین است تولیدات سال ۶۳ آن ۸۱ میلیون تن میتریک بود.

از عایدات پولی فروش پترول مصارف دولت، اصلاحات داخلی و بهبود صحتی مردم فراهم میشود از معادن دیگر آن طلا ، نقره ، آهن است. تولیدات آن خرما، گندم، جو، میوه، پوست و پشم است. مالداری آن شامل شتر، اسب، خر و گوسفند میباشد.

پاینتخت :- ریاض. مساحت ۸۷۰۰۰۰ مربع میل. نفوس (تخمین حکومتی ۱۹۶۳) ۸ میلیون. پرچم سبز با شمشیر سفید تحت کلمه توحید واحد پولی ریال (چارونیم ریال معادل یک دالر امریکایی).

شرح : عربستان سعودی چار پنجم شبه جزیره عربستان را اشغال کرده است. بحیره احمر قسمت عمدت ساحل غربی آنرا اشغال نموده است. خلیج فارس به شرق آن قرار دارد. ارتفاعات غربی بطرف شرق پایین آمده بالاخره بسواحل خلیج فارس به ریگستان خشک و خالی مبدل می شود. به غرب و شمال آن اردنیه ، بشمال و شمال شرق آن عراق و به شمال شرق آن کویت هم سر حد مشترکی دارد . عمان و عدن در جنوب مانع تماس عربستان به بحیره عربستان شده اند. یمن قسمتی از سر حدات غربی آنرا احتوا میکند بطرف مقابل خلیج عقبه شبه جزیره سینا واقع است و آن بجمهوریت عربی متحد متعلق است .

عربستان سعودی شامل چار ولایت است:

صادرات آن علاوه بر پترول شامل پو ست و پشم میباشد.

تاریخ و حکومت: نجد مرکز وهابیون در قرن ۱۸ به تصرف ترکان در آمد در ۱۹۱۳ این سعود مؤسس آل سعود، ترک ها را مغلوب و ولایات ترکی الحصار را متصرف شد در ۱۹۲۵ حجاز را و در ۱۹۲۶ قسمت زیاد اسیر را بتصرف خود در آورد.

نوع حکومت شاهی موروثی است.

اعلیحضرت سعود ابن عبدالعزیز که در سال ۱۹۵۲ بجای پدرش بر تخت نشست

۱۹۶۴ در اثر مشوره فامیلی از سلطنت برکنار شد وشاهزاده فیصل ولیعهد برادر اندر او به عنوان وایسترای برتخت نشست وبتاریخ دوم نومبر بجای اعلیحضرت سعود پادشاه خطاب گردید .

معارف و مذهب: تعلیمات ابتدایی، متوسط و ثانوی رایگان است ولی اجباری نیست بیش از ده فیصد بودجه به معارف مصرف میشود. نفوس کاملاً مسلمان اند.

عربستان موافقات دفاعی با ممالک جا مه عرب دارد .

فرانس

پایتخت: پاریس مساحت ۲۱۲۶۵۹ مربع میل نفوس چهل و هشت و نیم میلیون پرچم: سه قطعه عمودی آبی، سفید و سرخ و احد بولی فرانک معادل بیست سنت امریکایی.

شرح: جمهوریت فرانسه، غربی ترین کشور اروپای مرکزی بین ۴۲ و ۵۱ درجه عرض البلد شمال و از ۷ درجه ۴۵ دقیقه طول البلد شرقی تا ۴ درجه ۳۵ دقیقه طول البلد غربی امتداد دارد. از شرق و شمال شرق با بلجیم، لوکسمبورگ، سارو جرمنی محاط است. چمپل جنیوا آنرا از سویزر لیند و آلپ های گریان ومارتینیم آنرا از ایتالیا جدا میسازد. بجنوب آن مدیترانه وهسپانیه واقع است. در غرب آن خلیج بسکی و بحر اطلس واقع ودر شمال آن کانال انگلستان و آبنای دور آنرا از انگلستان جدا میسازد . به غرب قفقاز بلند ترین کوه عبارت از مونت پلان میا شد که بیس سرحدات ایتا لیا و فرانسه واقع بوده و اخیراً تونل موتررو معروفی از آن گذشته هر دو کشور را بهم مربوط ساخته است.. طول این تونل ۱۱۶۰۰ متر (هفت میل و یک ربع میل) میباشد.

جزیره کار سیکا بین ایتالیا و فرانسه جزء فرانس بشمار میرود. مرکز آن شهر ازاسیو است که محل تولد ناپلیون بوناپارت میباشد. در یا های سین، لوار، کارون، ورون خاک فرانس را آبیاری میکند.

طول راه های آبی مملکت بشمول کانال ها به ۸۲۰۰ میل میرسد.

منابع و صنایع: ساحه زراعتی فرانس شامل ۲۴۸ میلیون جریب زمین است که بالای آن بیست فیصد نفوس فرانس کار میکنند. قیمت تولیدات زراعتی سالانه به ۱۱۳ میلیارد دالر می رسد گندم، جو، جواری،

برنج میوه ها وسبزیجات از محصولات زراعتی آنست.

مالداری، تربیه ماهی برای فروش و جنگلداری هم مصروفیت مردم را تشکیل میدهد. فرانس چارمین کشور جهان در تولید گوشت، گاو خوک وهشتمین کشور در تولید گوشت گوسفند وبره است.

تولید مرغ نیز وسعت دارد. در حدودیک و نیم میلیون دهقان فرانس به کو پراتیف ها مربوطاند .

از معادن مملکت می توان ذغال سنگ، آهن، تیل های معدنی، اسفالت، نمک و پوتاس را نام برد. تولیدات برق فرانس نزدیک به نود میلیارد کیلواوات ساعت در سال است. غاز نیز تولید میکند.

منابع پترولی صحرای اعظم (در افریقا) سالانه بیست و سه میلیون تن میتریک پترول تولید میکند.

فرانسه از بزرگترین تولید کنندگان یورانیوم در اروپای غربی است.

از ۱۹۶۰ به بعد فرانسه چندین انفجار اتومی را عملی ساخته است.

از مصنوعات آن مواد کیمیای، ابریشم، منسوجات نخی، عطریات، اتوموبیل، طیاره کشتی وسامان برقی میباشد.

تاریخ و حکومت: انقلاب فرانسه (۱۷۸۹-۱۷۹۳) منجر به تشکیل جمهوریت شد. از آن بعد جمهوریت اول آمد که بانا پولیون به امپراطوری مبدل شد. از آن بعد (۱۸۴۸-۱۸۵۲) سلطنت رویکار شد. باز جمهوریت دوم (تا ۱۸۷۰) و جمهوریت سوم (تا ۱۹۴۶) و جمهوریت چارم (تا ۱۹۵۸) و جمهوریت پنجم از آن بعد بمیان آمد.

ومالک تجارتخانه ومؤسسات شخصی خود باشند.

معارف ومذهب:— تعلیمات ابتدایی متوسط و ثانوی رایگان و بین سنین ۶ و ۱۶ اجباری است. (۱۷) پوهنتون دارد.

مردمان فرانسه رومن کا تولىک هستند. در حدود يك ملون پروتستانت دارد. دولت آزادی مذهب را قبول کرده است.

کارفرما و کارگر هر دو به صندوق حمايه کلان سالان پول میدهند.

علاوه بر آن امکانات مساعدت فامیلی، بیمه اجباری اجتماعی برای مریضی، مادران حامله اشخاص مصاب به تصادفات منجر به نقص اعضا ومرگ موجود است.

دفاع:— خدمت نظام هجده ماه است. در حدود نه صد هزار نفر عسکر منظم و آماده دارد. در سال ۱۹۳۰ این رقم به ۷۷۰ هزار نفر تقلیل خواهد یافت.

فرانسه عضو ملل متحد، ناتو، سیتو، جامعه اقتصادی اروپا و جامعه فرانسه‌وی است. دوگول قوای نظامی خود را در ۱۹۶۶ از ناتو خارج ساخت مرکز نا تو را نیز از فرانسه کشید وى همچنان به عضویت خود در ناتو ادامه داد.

جامعه فرانسوی:— به اساس قانون اساسی ۱۹۵۸ و تعدیلات بعدی این جامعه مرکب است از فرانسه و شش کشور از جمله ۱۲ کشوری که در ۱۹۶۰ در افریقا از فرانسه به آزادی رسیدند.

اینجا عبارتند از جمهوریت افریقای مرکزی چاد، کانگو (برازاویل) گابون ما لا گاسی و سنیگال.

همانطور هم چار شعبه ماورای بحاره هفت قلمرو ما وراء بحار و يك كاندو می نیم (هبری های جدید)

سومالیند فرانسوی:— واقع بین ایتوپیا و سومالیا که از عربستان سعودی با آبنا ی باب المندب جدا شده است. جیبوتی شهر عمده آن می باشد. نصف تجارت خا ر جی عربستان از راه جیبوتی صورت می گیرد.

فرانسه در ۱۹۶۶ اعلان کرد که در ۱۹۶۷ در سومالیند فرانسوی برای آزادی آن يك رای گیری صورت خواهد گرفت.

گواد لوپ:— مرکب از دو جزیره عمده در غرب الهند که از ۱۶۳۴ بتصرف فرانسه بوده و در پارلمان فرانسه ذریعه دو سناتور و سه وکیل از آن نمایندگی می شود. نفوس آن بیش از سه صد هزار نفر است. مرکز آن

فرانس در جنگ عمومی اول تلفات ما لی و جانی زیاد برداشت زیرا آلمان آنرا اشغال کرد. پس انتر به کمک برتانیه و امریکا آلمان را شکست داد و معاهده ورسای از آلمان ایالات الزاس و لورین را برای فرانس بدست آورد. بعد تر در اثر کمی کنترول متحدین بالای آلمان ادولف هتلر و حزب نازی ترتیبات انتقام گرفت. فرانس در ماه می ۱۹۴۰ دوباره اشغال شد.

پاریس بتاريخ ۱۴ جون فتح شد. حکومت فرانسه در دور اشغال در ویشی بر قرار شد. مارشال پیتن بحیث رئیس این حکومت شناخته شد. جنرال دوگول در افریقا قوایی ایجاد کرد وقتی در ۱۹۴۴ فرانس توسط متحدین نجات داده شد، دوگول صدراعظم حکومت موقتی آن شد ۷ نومبر ۴۴ تاجنوری ۱۹۴۶.

جنرال شارل اندری ماری جوزف دو گول در اول جون ۱۹۵۸ صدراعظم فرانس شد. در ستمبر همان سال قانون اساسی تهیه کردگی دوگول از طرف مردم فرانس تأیید گردید.

جنرال دوگول بحیث اولین رئیس جمهوریت پنجم بتاريخ ۲۱ دسمبر ۱۹۵۸ انتخاب شد. اومیشل دوبری را برای صدارت انتخاب کرد و در ۱۹۶۲ جارج پامپیدو به صدارت انتخاب شد. در انتخابات ریاست جمهوری ۶۶ دوگول باز کاند شد ولی در دوراول با حصول ۴۴ فیصد آرا ناکام شد در دور دوم با حصول ۵۵ فیصد بر رقیب خود میتواند غالب گردید. قانون اساسی موجوده يك هیئت ادا ری قوی را تحت اثر رئیس جمهور ایجاد کرده است.

قوه تقنینیه فرانس عبارت از شورای ملی و سنا میباشد. رئیس جمهور برای هفت سال انتخاب میشود.

او صدراعظم را تعیین میکند. اگر بخواهد پارلمان را منحل میسازد و در وقت بحران می تواند تمام قوت رابدست بگیرد. شورای ملی شامل ۴۸۲ نفر و سنا شامل ۲۷۴ نفر است.

قانون اساسی جدید فرانس برای مستملکات فرانس امکان این را داد که در مورد آتیه خود اظهار نظر و عمل کنند. در نتیجه قسم اعظم شان آزاد شدند. و بعضا داخل يك جامعه فرانسوی باقی ماندند. به اساس يك قانون در ۱۹۶۶ زنان حق این را پیدا کردند که کار کنند در بانک ها صورت حساب داشته باشند

سی و پنج هزار است. نود فیصد گیانا با جنکل ها مستور است. معادن طلاي آن مشهور است.

پولی نیشیای فرانسوی: بیش از ۱۳۰ جزیره در اوقیانوس آرام جنوبی. مشهورترین آن تاهیتی است که از آن ۹۰ هزار نفوس جزایر اداره می‌شود. زیبایی زنان و جلوه مناظر طبیعی تاهیتی را هرمن ملویل، پول لوگن چارلس داروین، و رابرت لویی ستیو نسن یاد کرده اند.

جزایر جدید: يك كاندو می نیم که از ۱۹۰۶ بعد مشترکا توسط فرانسه و برتانیه اداره می‌شود.

و عبارت از ۱۱ جزیره بزرگ و ۶۹ جزیره کوچک واقع به شمال شرق کالیدو نیای جدید و به غرب فیجی می‌باشد. دو اداره دارد یکی فرانسوی و یکی انگلیسی. تعداد نفوس آن ۷۰ هزار است.

فلپین

تولید می‌شود.

طلا، نقره، سرب، جست، مس، آهن، ذغال سنگ، پترول و غیره نیز دارد.

محصولات عمده زراعتی آن برنج پای کو ناشده، نیشکر، جوار و تنباکو می‌باشد.

تاریخ و حکومت: مجیلان در ۱۵۲۱ بمانیلا رسید. هسپانیه آنرا در ۱۵۶۵ اشغال نمود. در ۱۸۹۸ جزایر مذکور به اضلاع متحده امریکا واگذار شد و آن هم طوری که کشور مذکور در بدل آن قیمتی به هسپانیه قایل گردید. در ۱۹۴۱ جاپان بر فلپین حمله کرد. در ماه می ۴۲ جاپان آنرا به قبضه خود در آورد و در سپتمبر ۱۹۴۵ از آنجا اخراج شد.

در جولای ۱۹۴۶ جمهوریت آزاد فلپین اعلام شد و این بر اساس موافقه ای بود که در ۱۹۴۳ کانگرس امریکا بعمل آورده بود.

يك مجلس سنا شامل ۲۴ عضو منتخب برای شش سال و يك مجلس نمایندگان شش ساله ۱۲۰ وکیل منتخب برای چار سال دارد. تمام منابع طبیعی مملکت به دولت متعلق است و استفاده از آن ها مختص به تبعه فلپین و موسساتی است که ۶۰ فیصد سرمایه آن به فلپینی ها متعلق باشد در ۱۹۶۴ امتیاز انکشاف منابع طبیعی کشور و تصاحب و چالان کردن وسایط مفاد عامه تا ۱۹۷۴ به تبعه اضلاع متحده امریکا نیز داده شد.

باس تیر نام دارد. توریزم از صنایع مهمه آن می‌باشد.

مارتینیک: یکی از جزایر غیب الهند که از ۱۲۳۵ بتصرف فرانسه بوده است در ۱۹۴۶ بحیث يك شعبه شناخته شد و دو سناتور و سه نماینده از آن در پارلمان فرانسه نمایندگی می‌کند.

این جزیره به خاطر کوه آتشن فشان پیلی موفست که در ۱۹۰۲ به آتشفشانی آغاز کرده سی هزار نفر سکنه شهر سنت پیر را کشت. همدین جزیره جوزفین زن امپراطور فرانسه تولد شده است. مرکز آن فورت دو فرانس است. نفوس آن بیش از سه صد هزار نفر است که اکثر بازماندگان غلامان می‌باشند.

گیانای فرانسوی: در ساحل شمال شرقی امریکای جنوبی يك شعبه (ولایت) جمهوریت فرانسه بوده يك سناتور و يك وکیل از آن در پارلمان فرانسه نمایندگی می‌کند. نفوس آن

پایتخت: کیران ستی (لوزون) مساحت

۱۱۵۷۵۸ مربع میل، نفوس (تخمین ملل متحد در ۶۵) ۳۲۴۵۰۰۰. پرچم: قطعات افقی آبی و سرخ با حاشیه سفید و آفتاب و سه ستاره طلایی. واحد پولی: پیسو (نزد يك به چار پیسو معادل يك دلار امریکایی).

شرح: جمهوریت فلپین يك مجموعه جزایر بحرالکاهل غربی است که از ساحل آسیا پنجد میل فاصله دارد. تعداد جزایر ۷۱۰۰ و فاصله شمال و جنوب آن ۱۵۰ میل و فاصله شرق و غرب آن ۶۸۲ میل است. از جزایر عمده آن لوزون، مندانا، سا مار، نگروس، پالوان، پانی، و غیره می‌باشد. خلیج مانیلا با مساحت ۷۷۰ مربع میل و محیط ۱۲۰ میل از بهترین بندر جنوب شرق آسیا راتشکیل میدهد. کشور فلپین دارای تقریباً ده آتشی فشان فعال است.

کیزان ستی نزدیک مانیلا پایتخت رسمی است و لی چون تکمیل نشده اکثر ادا رات دولتی هنوز در مانیلا می‌باشند.

منابع و صنایع: زراعت، مالداری، کانکنی و جنگل داری و ماهی گیری مصروفیت های عمده مردم است.

جنگل ها ۶۰ فیصد مساحه کشور راتشکیل میدهد. صمغ ها، نباتات روغنی، پوست های نباتی رنگ دار، نباتات طبی و غیره نیز

مسلمین و بودیست ها در اقلیت هستند.

دفاع: - فلپین و امریکا يك قرار داد دفاع مشترك دارند که در موقع تعرض خا ر جي اشتراك مساعی را وعده میدهد. عضو ملل متحد و ستیتو می باشد.

فنلیند

از آن بعد فنلیند تحت نفوذ غیر مستقیم امپراطوری روسیه رفت. در دسمبر ۱۹۱۷ فنلیند آزادی خود را اعلام کرد و در ۱۷ جولای ۱۹۱۹ يك جمهوریت شد. در نومبر ۱۹۳۹ اتحاد شوروی آنرا اشغال کرد.

در هنگام حمله آلمان به شوروی فنلیند نیز برای رهایی خود جنگید.

در ۴۴ متارکه با شوروی امضاء کرد. در اپریل ۱۹۴۸ قرار داد همکاری مشترك ده ساله با شوروی امضاء کرد. این قرار داد فعلا تا سال ۱۹۷۵ اعتبار دارد.

رئیس جمهور برای شش سال از طرف نمایندگان ملت انتخاب می شود. رئیس جمهور کابینه را تعیین می کند. يك مجلس تقنینی دارد. عده آن دو صد نفر بوده برای چارسال انتخاب می شوند. رئیس جمهور فعلی دا کتر کیکوتن است.

معارف و مذهب: - کلیسای لوتران کلیسای عمده فنلیند است. آزا دی مذهب و جو د دارد. بیسوادی در مملکت موجود نیست. زبان فنلیندی از جمله زبان های فننو، اوگرایی است. زبان سویدنی زبان دوم است. چهار پوهنتون دارد.

دفاع: - خدمت نظام بین سنین ۱۷ و ۶۰ اجباری است. بچه ها بعد سن ۱۹ به خدمت نظام جلب می شوند. قوه دفاعی فنلیند در اثر موافقه آن بعد جنگ عمومی دوم به ۴۱۹۰۰ نفر محدود شده است.

فنلیند عضو ملل متحد و اتحادیه نار دیک است.

قبرس

شورای اروپایی شد. قبرس سومین جزیره بزرگ مدیترانه است. چهل میل به جنوب ترکیه، ۶۰ میل به غرب سوریه و ۳۵۰ میل بشرق کریت واقع است. چار پنجم نفوس پیرو مذهب عیسوی ارتو داکس یونانی و بقیه نفوس مسلمانان ترکی هستند.

منابع و صنایع: - قبرس کشور زراعتی است، انگور، شراب، میوه های فامیل نارنج

معارف و مذهب: - معارف ابتدایی و ثانوی مجانی است. چهار پوهنتون دارد. زبان رسمی فلپینو است که بالای لجهجه شگالوک ملایا یی استوار است انگلیسی و هسپانوی نیز زبان های رسمی اند و در حکومت و تجارت بکار می روند ۸۳ فیصد نفوس رومن کاتولیک هستند .

پایتخت: - هلسنکی، مساحت ۱۶۵۰۱۳۰ مربع میل، نفوس (تخمین ۶۶) بیش از چهارو نیم ملیون، پرچم: صلیب آبی بالای زمین سفید واحد پولی مار کا (چیزی بیشتر از سه مارکا معادل يك دالر امریکایی).

شرح: - جمهوریت فنلیند در شمال اروپا از شمال با ناروی، از شرق با اتحاد شوروی، از جنوب با خلیج فنلیند، اتحاد شوروی و بحیره بالتیک و از غرب با خلیج بوننیا، سویدن و ناروی محاط می باشد.

ساحات جنوبی و مرکزی نسبتاً هموار و ساحات شمالی کوهستانی است. ۷۰ فیصد مساحت کشور جنگل دار است در حدود سه هزار میل راه های آبی داخلی دارد.

جزایر الاند با آزادی داخلی مربوط فنلیند است گرچه نفوسشان سویدنی اصل اند و ۱۵ میل از فنلیند دور هستند.

منابع و صنایع: - از جنگ عمومی دوم بعد مملکت به سرعت صنعتی شده است. زراعت هنوز هم رول حیاتی دارد. جو، گندم، جودر، کچالو می رویند، چوبکاری و تولید کاغذ هفتاد فیصد صادرات را تشکیل می دهند. صنایع دیگر آن کشتی سازی، فلزات ماشین باب، خوراک ها، نوشیدنی ها، منسوجات، سامان چرمی و مواد کیمیاوی می باشند.

تاریخ و حکومت: فنلیندی های اصلی در حدود ۱۶۰۰ سال قبل از اورال به فنلیند هجرت کردند.

مردمان سویدنی بعد هجرت مملکت را تحت سلطنت سویدن واقع ساختند (۱۱۵۴-۱۸۰۹)

پایتخت: - نکو سییا، مساحت ۳۵۷۲ مربع میل، نفوس نزدیک به ششصد هزار پرچم: نقشه طلایی قبرس بالای زمین سفید و شاخه های زیتون. واحد پولی. پوند معادل دودالر و هشتاد سنت امریکایی.

شرح: قبرس، مستعمره قدیمه بر ثانوی بتاريخ ۱۶ اگست ۱۹۶۰ جمهوریت آزادی و عضو ممالك مشترك المنافع، ملل متحد و

از ترکی نژاد ها موقع داشته باشد. بر تانیه دو قرار گاه نظامی داشته باشد یکی د ر ا کرو تیری و دیگری در دیکیلیا، مکار یوس بریاست جمهوری ودا کتر فاضل کو چو ک به معاونی ریاست جمهوری انتخاب شدند.

قانون اساسی کشور در ۶ اپریل ۱۹۶۰ تصویب شد و آزادی قبرس به ۱۶- اگست ۱۹۶۰ اعلام گردید.

در دسمبر ۱۹۶۳ باز زدو خورد یو نا نی و ترکی نژادان شروع گردید.

مکار یوس خواست که به ضرر ترکی نژادان قانون اساسی را تعدیل کند در ۴ مارچ ۱۹۶۴ ملل متحد فیصله کرد که یک قوه بین المللی حفظ صلح را در قبرس دایر کند. ولی جنگ دوام کرد تا اینکه در ۱۰ اگست ۶۴ هردو طرف پیشنهاد متارکه ملل متحد را پذیرفتند.

در ۱۹۶۵ پار لمان کوشید دوره ریاست جمهوری مکار یوس امتداد یابد. قبرس د ر مجلس امنیت سال ۶۵ موافقات ۱۹۵۹ خود را منسوخ اعلام کرد. ترکیه باز ادعا نمود که حکومت یونانی نژاد قبرس می خواهد کشور را به یونان منضم سازد.

مجلس امنیه از هردو طرف تقاضای عدم تقویه کشیش ها را نمود. در اگست ۱۹۶۶ در اثر مداخله اوتانت سرمنشی ملل متحد یک بحران دیگر از قبرس رفع گردد و آن عبارت از رفع بلو کادی بود که حکومت قبرس بر ترکی نژادان قبرس وضع کرده بود.

کویت

کشف ودر ۱۹۶۴ استخراج شد عمده ترین منبع اقتصادی کشور را تشکیل مید هد . کویت دومین صادر کننده وچارمین تولید کننده تیل خام است. ذخایر پترول آن بیشتر از شصت بلیون بیرل تخمین شده است. تولید روزانه آن دو ملیون و یک ربع ملیون بیرل میباشد.

عایدات فروش پترول سلانه کویت بیشتر از یک بلیون دا لر امریکایی است.

تاریخ و حکومت: از سالیان مدیدی د ر کویت سلاله الصباح حکمروایی داشته است که در ۱۷۵۶ تاسیس گردیده بود. به اساس یک موافقه سال ۱۸۹۹ بر تانیه روابط خارجی آنرا اداره و تمامیت خاک آنرا تضمین می گرد تا اینکه بتاریخ ۱۹ جون ۱۹۵۱ کاملاً آزاد شد.

کچالو و زیتون از تولیدات عمده آنست و چهل فیصد صادرات جزیره را تشکیل میدهد ولی معادن ستون فقرات اقتصاد کشور است. صنوعات شامل صنایع خفیه می باشد . سمند و تصفیه پترول در حال انکشاف است واردات کشور تقریباً دو چند صادرات آنست.

تاریخ و حکومت : قبرس در چهار هزار سال قبل از میلاد مسکون بود. در ۱۶۰۰ قبل از میلاد آخائیان یونان با مردمان قبرس تجارت داشتند و بعد از جنگ تروجان (۱۱۸۴ قبل از میلاد) مستعمراتی در آن تشکیل دادند. از نصف قرن هشتم قبل از میلاد اول فنیقی ها، باز آسوری ها و مصری ها و فارسی ها، اسکندر ، تلمی ها، رومن ها ، بزنطین ها، مسلمانان. صلیبیون، ونیسی ها و ترک ها آنرا اشغال کردند. بر تانیه آنرادر ۱۸۷۸ به تصرف در آورد ودر ۱۹۲۵ جز ء مستعمرات خود ساخت. تحریکات برای الحاق به یونان باعث شد که بر تانیه مجلس تقنینیه آنرا در ۱۹۳۱ ملغی کرد. بعد جنگ عمومی دوم این مطالبه باز بمیان آمد . اقلیت ترک ها (تقریباً یکصد هزار نفر) با آن مخالفت کرد.

مخالفت های ایوکا، اتحادیه زیر زمینی موجب اقدامات شدید بر تانیه بشمول تبعید اسقف مکار یوس سوم شد در ۱۹۵۹ مجادلات موقتا در اثر موافقه بین سران بر تانوی ، یونانی، ترکی و قبرسی متوقف شد. و قرار بر آن شد که رئیس جمهور جمهوری نو ایجاد قبرس از یونانی نژاد ها و معاون رئیس جمهور

پایتخت: شهر کویت، مساحت تخمین ۵۸۰۰ مربع میل، نفوس تخمین نزدیک به نیم ملیون. پرچم: قطعات افقی سبز، سفید و سرخ با تشکل چار ضلعی سیاه واحد پولی: دینار کویتی (یک دینار معادل نزدیک به سه دالر امریکایی).

شرح: کویت کشور کو چک عربیست که در سابق تحت حمایت بر تانیه بود. در ۱۹ جون ۱۹۶۱ کاملاً آزاد شد. کشور مذکور در منتهای الیه شما لسی خلیج عربستان (خلیج فارس) موقعیت دارد . عراق عربستان سعودی و یک منطقه بی طرف کویتی عربی به اطراف آن واقع است. شهر کویت بندر عمده خلیج عربستان می باشد.

منابع و صنایع : پترول در ۱۹۳۸

کشور تهیه دیده است. يك صندوق يك صد مليون ديناری با ممالك عربي ديگر امداد می‌کند. به جز محصول گمرک مالیه ديگری بر مردم وضع نشده است. وسایل تعميم معارف بسرعت پیش می‌رود. سال گذشته ۱۶۶ مکتب برای هر چیز داشت. اسلام مذهب رسمی است. سه ربع نفوس سنی و يك ربع ديگر شیعه می‌باشند. دفاع: قوت نظامی گویست ۲۴۰۰ نفر است.

کامرون

رابر. چای. کيله و بنبه مخلوج صادر می‌کند. مالداري هم دارد که شامل گاو، اسب، خر خوک، گوسفند و بز می‌باشند، مرغ هم دارند. تولید تجاری قلمی صنعت عمده آن می‌باشد.

تاریخ و حکومت: کامرون شامل قسمت عمده مستعمره قدیمه آلمان به همین نام است که فرانسه و برتانیه آنرا در ۱۹۱۶ اشغال کردند و در ۱۹۱۹ تحت قیمومت گذاشته شد. فرانسه در ۱۹۵۸ آزادی داخلی به آن داد مملکت در اول جنوری ۱۹۶۰ کاملاً آزاد شد.

کامرون های بر تانوی در اثر انتخابات تحت نظارت ملل متحد با جمهوریت یکجا شدند تا اینکه در اول اکتوبر ۱۹۶۱ دوایالت فدرالی از آنها بمیان آوردند. اعضای اسامبلی فدرال پنجاه نفر می‌باشند که چهل نفر از ساحه شرقی و ده نفر از ساحه غربی دارد. احمد و آهد جیو یکبار در پنجم می ۱۹۶۰ و باز در ۲۰ مارچ ۱۹۶۵ بریاست جمهوری انتخاب گردید.

کانادا

پایتخت: او تاوا. مساحت ۳۸۵۱۸۰۹ ر۳۸۵۱۸۰۹ مربع میل نفوس تخمین ۱۹۶۶ نژده و نیم در شمال تقریباً همه جزایر ارکتیک از مليون. پرچم: زمین سرخ با ستیر علامت نقطه و سطی بین گرینلند و باقیین تا طول البلد جنگی کانادا توام با یونین جیک در ربع اول ۱۴۱ درجه. نزدیک به دسته پرچم.

واحد پولی دالر معادل يك دالر امریکایی. شرح: کانا دا از شرق با خلیج های بافین و سیمنت لائنس و او قیانوس اطلس، از غرب با الاسکا و بحر محیط آرام، از جنوب با او قیانوس اطلس، و ایالات شمالی ایالات

درهمان سال عضو جامعه عرب و در سال ۶۳ عضو ملل متحد شد. او لین قانون اساسی آن در ۱۹۶۳ بمیان آمد. شورای ملی آن پنجاه عضو دارد. و در ۶۵ امیر عبدالله سلیم الصباح مرد و بردارش جابر الاحمد صدراعظم و ولیعهد جدید شد.

معارف و مذهب: با پول حاصله از فروش پترول گویت وسایل صحی رایگان، معارف رایگان و بیمه اجتماعی رایگان برای افراد

پایتخت: یاوندی. مساحت ۱۸۳۳۸۱ مربع میل. نفوس تخمین پنج مليون و يك ربع پرچم: قطعات عمودی سبز، سرخ و زرد با دو ستاره طلایی در قطعه سبز. واحد پولی: فرانک (۲۴۶ فرانک معادل يك دالر امریکایی).

شرح: کامرون که ۱۹۶۰ يك جمهوریت شد بساحل غربی افریقا واقع و با نایجیریا، چاد، گابون و ریومونی و خلیج گینی محاط است.

از دو ایالت متشکل است کامرون شرقی که در سابق جمهوریت کامرون و تحت قیمومت فرانسه بود و کامرون غربی که در سابق کامرون جنوبی بر تانوی بود. در حدود ۳۳ ستیشن رادیو دارد. نفوس آن از دو صد قبیله متشکل و شامل بنتو ها و مردمان سامی و سو دانی و غیره است. ششصد هزار مسلمان و شش صد هزار عیسوی مذهب دارد.

منابع و صنایع: بیشتر زراعتی است و کاکاو، قهوه، محصولات خرما، چرم، چوب، انتخاب گردید.

بصورت غیر مستحکم مانده است.

کانادا از نگاه وسعت ساحه دومین کشور روی زمین است. همه انواع نباتات منطقه معتدله شمالی در آن می روید. شاهراه ۴۸۶۰ میله کانادا که هر دو ولایت آنرا بهم وصل می کند و در ۱۹۶۲ به پایان رسیده است از درازترین راه های عمده ملی است.

منابع و صنایع: - مهمترین صنعت ابتدایی مملکت زراعت است زیرا یک ساحه ۵۴۴۰۰۰ جریب زمین را برای خو را که اختصاص داده اند. گندم مهمترین منبع عواید پولی آنست. سالانه در حدود دو میلیون پائو ماهی به قیمت تقریبی دوصد میلیون دالر بدست می آورد.

چهل و هشت فیصد مساحه ارض کانادا جنگل دار است. صنعت مواد خام و کاغذ آن به سالانه دوازده میلیون تن میرسد انواع چوب نیز می فروشد.

از معادن آن می توان یورینیم، آهن، نکل، پترول خام، و گاز طبیعی را نام برد در تولید پلاتینم، جست و کوبالت کشور دوم جهان است.

قیمت تولیدات سالانه معدنی آن بیش از سه میلیارد دالر امریکا می شود.

در تولید انرژی برقی از آب نیز کشور سوم جهان شمرده می شود.

و سالانه بیش از ۱۳۰ میلیون کیلووات ساعت برق تولید می کند.

در ۱۹۶۲ از انرژی اتموم برای برق کار گرفت. سال گذشته یک فابریکه برق اتمومی آن به قوه دو صد هزار کیلووات بکار افتاد.

تاریخ: - در ۱۴۹۷ دو نفر ملاح اینتا لوی در راه سفر به انگلستان ساحل لا برا دور را کشف کردند.

در سال ۱۵۰۰ یک ملاح پرتگالی به کانادا رسید. در ۱۵۳۴ یک کاشف فرانسوی خود را تا مونترپال رسانید. بعد او فرانسویان برای تجارت پوست حیوانات و زراعت در کانادا مسکون شدند. در ۱۶۰۴ قسمتی از خاک کانادا را فرانسویان با انگلیس ها مبادله کردند. جنگ هفتساله اروپا در امریکا به جنگ فرانسویان و هندیان سرخ

مبدل شد هندیان با فرانسویان به حالی همکاری کردند که کولونست های امریکا با حکومت برتانیه در امریکا می جنگیدند. در ۱۷۵۵ بر تانویان عده زیاد فرانسویان را به جنوب نقل دادند. فرانسه جنگ را باخت و کانادا به انگلیس ها تعلق گرفت. و لسی فرانسویان زندگی اجتماعی خود را حفظ کردند اکنون یک ثلث مردم کانادا را فرانسوی نژادان تشکیل میدهند که به زبان فرانسوی تکلم می کنند و تجارت می نمایند. نام کانادا از یک کلمه هندیان سرخ یعنی کانانا بمعنی مجموعه کلبه ها اخذ شده است. به یک معنی دیگر در زبان انگلیکین ها خوش آمدید معنی میدهد.

کانادا یک کشور آزاد ممالک مشترک المنافع است شکل یک فدرشین را دارد. حکومت ایالتی در ده ایالت و حکومت فدرالی در اوتاوا. دارای یک پارلمان دو اطاقه است. اعضای سنس

(۱۰۲ نفر) توسط گورنر جنرال در اثر پیشنهاد صدراعظم الی مادام الحیات انتخاب شده می توانند. اعضای دارالعوام مستقیماً از طرف مردم برای پنج سال انتخاب می شوند.

گورنر جنرال را ملکه کانادا در اثر پیشنهاد صدراعظم الی مادام الحیات انتخاب شده می توانند. اعضای دارالعوام مستقیماً از طرف مردم برای پنج سال انتخاب می شوند.

گورنر جنرال را ملکه کانادا در اثر پیشنهاد صدراعظم انتخاب می کند.

حکومت را حزبی تشکیل میدهد که در انتخابات دارالعوام بیشترین تعداد نمایندگان خود را داخل کرده باشد.

هر ایالت یک صدراعظم ایالتی و یک هیئت اجراییه دارد. کانادا عضو ملل متحد و نیتو می باشد.

معارف و مذهب: - کانادا رسماً مملکت دو زبانه است: انگلیسی و فرانسوی موسسات تعلیمی آن شامل مکاتب ایالتی، مکاتب خصوصی، پوهنتون ها و مکاتب دومینو نی هندی می باشد. بزرگ ترین تعداد پیروان مذهبی را رومن کاتولیک ها تشکیل میدهند، بعد آن کلیسای متحد کانادا و کلیسای انگلیکان کانادا می آید.

کانگو

امریکایی.

شرح: - تا ۳۰ جون ۱۹۶۰ کانگو یک مستعمره بلجیمی بود در افریقای وسطی فقط ۲۵ میل ساحل بحری داشت. در شمال آن جمهوریت افریقای مرکزی و سودان، در

پایتخت: - کینشاسا (لیوپولدویل) سابق مساحه ۹۰۴۷۵۷ مربع میل، نفوس پانزده و نیم میلیون بیریق آبی، باقطعات متمایل طلائی، سرخ و طلائی و ستاره طلائی در نیمه چپ بالای و احد پولی فرانک معادل دوسنت

جون پادشاه بلجیم رسماً آزادی کانگو را اعلام نمود.

تشدد عمومی در کانگو موجب شد اروپاییان از آنجا فرار کنند.

ایالت کنانگا از کانگو اعلام جدایی کرد ولی بتاريخ ۱۵ جنوری ۶۳ به جدایی خاتمه داد.

مجلس امنیت ملل متحد در اگست ۱۶۶۰ از بلجیم تقاضا کرد که قوای خود را از کانگو خارج کند و خود یک قوه برای جلوگیری از جنگ داخلی به کانگو فرستاد. کاساوبو رئیس جمهور کانگو لوممبا را از

صداقت عزل کرد ولی او با امداد گانا، گینی و هند مجادله کرد و بعداً بتاريخ ۱۲ فبروری ۱۹۶۱ در کنانگا کشته شد. نتیجه این عمل یک مجادله بین طرفداران او و حکمت شد که در اواسط آگست ۱۹۶۴ به چندین ولایت کانگو توسعه یافت. قوای ملل متحد در اواخر جون ۱۹۶۴ کانگو را ترک دادند. چومبی یک حکومت انتقالی تشکیل کرد.

در اکتوبر ۱۹۶۵ کاساوبو چومبی را از صداقت خارج کرد در نومبر همان سال جنرال موبوتو کاساوبو را از عهده ریاست جمهوری کشیده خود جایش را گرفت. چومبی به هسپانیه پناهنده شد. موبوتو شهر لیوپولدویل را بازم کینشاسا نامید، ستانلی ویل بنام کینستانگانی و لیوپولد ویل بنام مومو باشی نامیده شد.

در مارچ ۱۹۶۴ یک کمیسیون برای تسوید یک قانون اساسی که در آن اختیارات زیاد به مقام رئیس جمهوری داده شود مقرر گردید و غایه آن جلوگیری از قوت سیستم پارلمانی بود در ۶۶ موبوتو همه قوت پارلمان را تصاحب کرد.

معارف و مذهب: نفوس کانگو اساساً سیاهان بنتو می باشند.

بیش از دو صد قبیله در کانگو موجود است. سواهیلی ولینگالا زبان های عمده آنهاست. پنج میلیون افریقاییان عیسوی مذهب دارند که رومن کاتولیک می باشند. اکثر مکاتب از طرف میسیون های کلیسا اداره می شوند.

شرق آن سودان یو کندا و تانگانیکا، و به جنوب شرق آن رودیشیای شمالی و در جنوب و غرب آن انگولا واقع است.

دریای کانگو قسمت آخرین یک سدهم آب انداز افریقای مرکزی را تشکیل می دهد طول آن ۳۷۱۸ میل است. شهر کینشاسا که سابق لیو پولد ویل نام داشت دو صد و پنجاه میل به داخل کشور در کنار دریای کانگو واقع است و مرکز کشتی رانی است. فیل زیاد دارد و عاچ صادر می کند. حیوانات وحشی آنرا شیر، پلنگ، چمپانزی، شادی، انواع آهو، غز گاو وزرافه و گوره خر و کفتار، فیل و تمساح و انواع مار های زهر دار، پرنندگان گوشتخوار و طوطی ها و غیره تشکیل می دهد.

منابع و صنایع: در کاتا نکا منابع معدنی زیاد بخصوص مس موجود است. کانگو بر علاوه کوبالت، طلا، نقره، قلعی، جست، آهن، یورانوم، وریدیم و الماس صنعتی دارد. جنگل های حاره با درختان بعضاً تا دو صد فوت ارتفاع دارد. در مناطقی که از انواع مگس و زنبور کمتر دارد. مالداری نیز می شود. کپله، قهوه، رابرس، ام و گوکونت می رویانند. صادرات عمده زراعتی کانگو روغن نباتی و تیل های نباتی، چوب، قهوه، پنبه، رابر و کپله است.

تاریخ و حکومت: لیو پولد دوم شاه بلجیم در ۱۸۷۶ گروه بین المللی را برای استفاده از منابع کانگو تشکیل داد. یکسال بعد ستانلی کانگو را سیاحت کرد.

و در سال بعد از طرف شاه اعزام شد که به کانگو رفته مردمان بومی را طرفدار بلجیم سازد. پرنگال و دیگر ممالک ادعای ارضی کردند ولی کنفرانس برلین در ۱۸۸۵ کشور کانگو را مال بلجیم شناخت. وضع بد با مردم بومی در امر تولید رابر شکایت بار آورد و در نتیجه بلجیم کانگو را بحیث مستعمره قبول کرد.

زعمای بلجیم و کانگویی در ۲۷ جنوری ۱۹۶۰ موافقه کردند که کانگو بتاريخ ۳۰ جون همان سال آزاد شود. پتریس لوممبا در اثر انتخابات با بدست آوردن ۳۵ چوکی اسامبلی ملی بتاريخ ۲۱ جون صدراعظم تعیین شد و کابینه ائتلافی تشکیل کرد. بتاريخ ۳۰

کا نگو (جمهوریت)

بتاریخ ۱۵-اگست ۱۹۶۰ آزاد شهودور ۲۰ سپتمبر عضو ملل متحد گردید. درسال ۱۹۶۵ مملکت بحیث یک دولت سوسیالیست علمی گردید که دارای یک حزب محض است.

کانگو برازاویل عضو جامعه فرانسوی بوده از فرانسه و جمهوریت مردم چین کمک می‌گیرد.

بزرگترین منبع عایدی آن جنگلات است. چوب صادر می‌کند، خرما، تیل نباتی، کاکاو، کپله وخسته ها تولید می‌کند. تولیدات صنعتی آن معادل ۱۱ فیصد تولیدات ملی است. ذخایر وسنج پترول دارد.

کمبودیا

امپراطور های خمیر و هند بود. در ۱۸۶۳ فرانسه بر آن دست یافت قانون اسا سی ۱۹۴۷ حکومت مطلقه گذشته را از بین برد. در ۱۹۴۹ یک کشور دارای روابط با اتحادیه فرانسه شد. در نهم نو مبر ۱۹۵۳ آزادی خود را اعلام کرد. در دسمبر ۱۹۵۵ عضو ملل متحد شد.

هیئت تقنینیه مرکب از یک و لسی جرگه ۷۷ نفره منتخب برای چار سال و یک شورای سلطنت (سنا) ۲۴ نفره است.

مناسبات کمبودیا و ویتنام جنو بی به نسبت مجادلات سرحدی خراب شده ویتنام جنوبی مدعیست که مداخله سرحدی بنا برینکه قوای ویتکانگ کمبودیا را بحیث پناه گاه خود استعمال می‌کنند واقع شده است. مناسبات امریکا و کمبودیا قطع گردیده و کمبودیا از سال ۶۴ به جمهوریت مردم چین و اتحاد شوروی جهت خریداری اسلحه مراجعه کرده است.

معارف ومذهب: زبان ملی کمبودیایی یا خمیر است. فرانسوی را بسیار مردم می‌دانند. انگلیسی تدریس می‌شود. درحدود چار هزار مکتب وموسسات علمی دارد. بودایت مذهب رسمی است.

پایتخت: - برازاویل. مساحت ۱۳۹۰۰۰ هزار مربع میل. نفوس نزدیک به یک میلیون پرچم: یک فینه و تری طلائی از چپ پایین به راست بالا که برف چپ آن مثلث سبز و طرف راس آن سرخ می‌باشد.

واحد پولی: فرانک دو صد و چهل و شمش فرانک معادل یک دالر امریکایی.

شرح: - در سابق منطقه وسطی کانگوی فرانسوی بوده وبالای خط استوا واقع است. از مشرق و جنوب با کانگوی کینشاسی، از غرب با کابیندا (تحت تصرف پرتگال)، محیط اطلس و کابون، از شمال با کامرون و جمهوریت افریقای مرکزی محاط است.

پایتخت: - فنوم پن مساحت تخمین ۸۹ هزار مربع میل، نفوس تخمینی شش میلیون. پرچم: قطعات افقی آبی، سرخ، آبی بانشان سفید. واحد پولی: ریل (۳۲ ریل معادل یک دالر امریکایی).

شرح: - کمبودیا یک شاهی مشروطه در شبه جزیره هند چین سابقه می‌باشد. از شمال با لاوس و تایلند، از غرب با تایلند، از جنوب با خلیج سیام واز شرق با ویتنام محاط است. سه ربع مملکت جنگل دا راست. از وسط مملکت در پای میکانگ می‌گذرد. اقلیم آن حاره مانسونی است.

بندر عمده آن سیهانوک ویل است. **منابع وصنایع:** - مملکت کستر انکشاف کرده است. پنجاه فیصد جنگلات دست‌نخورده اند. جنگل داری، ماهی گیری، و زراعت مصروفیت عمده مردم است.

برنج از همه بیشتر کاشته می‌شود. رابر جوازی، مرچ، شکر خرما، تنباکو، پنبه، ابریشم نباتات تیلی، چوب دارد. آهن، مس، منگانهز و طلا از معادن آنست. صنایع منسوجات و کاغذ سازی در حال انکشاف است.

تاریخ وحکومت: - تاریخ مملکت به اوایل عهد عیسوی می‌رسد، در آن زمان تحت نفوذ

کوریا

ملیون) نفوس تخمینی ۲۸ ملیون، پرچم: سفید با نشان های سرخ و آبی در مرکز آن و سه خط سیاه درهرربع آن واحد پولی

پایتخت: سیول، مساحت (کوریا جنوبی) ۲۷۴۲۷ مربع میل (مساحه هردو کوریا ۸۵۲۸۵ مربع میل با نفوس مجموعی سی‌ونه

وان (۲۷۱ وان معادل يك دا لر امريكايي).
شرح : - كوريا ، كشور آرام صبحگاهی ، شبه جزيره كوهی را در شمال شرق آسیا تشكيل ميدهد. سرحدات آن در یای یا لو وتومان میباشند. مانچور یای جنوبی بطول سرحد شمال غربی آن به طول ۶۴۱ ميل واقع است. يك سترحد چند میلی با سايبير یا دارد.

منابع و صنايع :- كور یا كشور زراعتی است. (۲۲ مليون جريب) زمین زراعتی دارد. جنگلات آن خیلی مهم است. طلا، نقره، جست مس، سرب، آهن، ذغال سنگ در آن موجود است.

برنج از محصولات عمده زراعتی آنست . جو، گندم، تنباكو ، نیز میروید ، نخ تابی ، منسوجات نخی، ابریشمی و سندی صنايع عمده آنست.

صادرات آنرا بیشتر آهن و تنگستن خام تشكيل ميدهد. ماهی، اگرارگ، و ابریشم نیز صادر می کند.

تاریخ و حكومت :- تاریخ ثبت شده كوریا به ۵۷ قبل از میلاد می رسد، مدتها با چین یکجا بود بالاخره حسب موافقه چین و جاپان (۱۸۹۴-۱۸۹۵) به آزادی مطلق نایل آمد . در زمان جنگ روس و جاپان اخیر الذکر آنرا اشغال کرد (۱۹۰۴-۱۹۰۵) در ۱۹۱۰ جاپان آنرا بنام چوزان جزء خاك خود ساخت . در کنفرانس قاهره، نومبر ۱۹۴۳ فیصله شد كه كوریا آزاد باشد.

در کنفرانس پوتسدام ۱۹۴۵ عرض البلد ۳۸ خط فاصل بین قوای اشغالی امریکا و اتحاد شوروی تعیین گردید. و این آغاز تقسیم وجدایی كوریا بود.
كوریای جنوبی بحیث يك جمهوریت در ماه

می ۱۹۴۸ اعلام گردید .

سنكس ری رئیس جمهور آن برای چار دوره انتخاب شد تا بالاخره استعفی داد. (۱۹۶۰)، تعدیلات در قانون اساسی در ۱۹۶۰ سیستم ریاست جمهوری قوی را با يك سیستم کابینه تعدیل کرد كه بیشتر به رژیم برتانیه شباهت دارد.

امریکا از سال ۵۴ بیعد به كوریا ی جنوبی بیش از دو ملیون دالر كمك های مختلف داده است. تاکنون ۴۵ هزار عسکر كوریا ی جنوبی در ویتنام جنوبی بنفع امریکا می جنگد. اسامبله ملی ۱۷۵ نفری بتاريخ ۲۶ نومبر ۱۹۶۳ انتخاب گردید و جمهوریت سوم كوریا بتاريخ ۱۷ دسمبر ۱۹۶۳ بمیا نامد.

معارف و مذهب : مذاهب عمده كونیوشنزم بودیزم، عیسویت و چوندو گیو است. معارف ابتدایی اجباری است.

نزدیک به ۵ هزار مكاتب ابتدایی ۶۲۱ مكاتب عالی و ۹۶ پوهنتون دارد.

الفبای ۲۴ حرفه كوریا كه از چین قدیم و حروف بی صدای تبتی مستخرج از سانسکریت بمیان آمده است يك سیستم عملی فونتیک را ایجاد کرده است .

كوریای شمالی در اول می ۱۹۴۸ بنا م جمهوریت دیموکراتیک مردم كوریا تشكيل شد. مركز آن پیونگ یانگ است در ۱۹۵۰ جنگی بین كوریا ی شمالی و جنوبی درگرفت. ولی ساحه جنگ وسیع شد. رضاكاران جمهوریت مردم چین نیز به حمایه كوریا ی شمالی با كوریا ی جنوبی كه از امریکاحمایه می شد به جنگ داخل شدند .

بالاخره به تاریخ ۲۷ جولای ۱۹۵۳ در پان مونچام توسط ملل متحد متاركه امضا شد ۱۲ ساعت بعد جنگ خلاص شد تبادل اسیران در سپتامبر ۵۳ پایان یافت .

كوستا ريكا

سان هوزی ، تقریباً در مركز مملكت واقع و مركز صنعتی و كلتوری كوستاریكا است .
منابع و صنايع : يك قانون در ۱۹۶۲ برای صنايع جدید تا ده سال مالیات را معاف کرده و بنابراین صنايع زیادی را آورده است . حاصل عمده زراعتی آن را قهوه تشكيل ميدهد. کيله ، كاكاو، مواشی، پنبه، ماهی، جواری، شکر ، برنج و غیره نیز تولید می شود. تغییر مشروبات انحصار حكومت است .

پایتخت : سان هوزی ، مساحت ۲۳۴۲۱ مربع میل ، نفوس نزدیک به يك و نیم ملیون. پرچم پنج قطعات افقی آبی ، سفید ، سرخ ، سفید ، آبی بانشان در قطعه بزرگتر سرخ . واحد پولی : كولوون (۶۶ كولوون معادل يك دالر امریکائی)

شرح : كوستاریكا ، جنوبی ترین مملكت امریکای مرکزی ، جمهوریتی است كه نگاراگوا همسایه شمالی و پاناما همسایه جنوبی آنست.

تعیین می نماید. رئیس جمهور دو مرتبه بلاوقه انتخاب شده نمی تواند. رای دهمی حتمی است. رئیس جمهور فعلی هوزی ژوکن ترهوسی ترناندز به سال ۶۶ انتخاب شد.

معارف و مذهب: تعلیمات ابتدائی اجباری است. تعلیمات عالی رایگان است. یک پوهنتون، یک موسسه عالی زراعتی دارد. زبان کشور هسپانوی است. انگلیسی در مکاتب تدریس می شود. مذهب مردم رومن کاتولیک است ولی آزادی مذهب مراعات می شود.

امنیت داخلی توسط یک دسته محافظین ملکی به قوت ۳۵۰۰ نفر حفظ می شود. کوستاریکا عضو ملل متحد و موسسه کشور های امریکائی می باشد.

جنگلات وسیعه آن امکانات تجارت چوب را بیشتر ساخته است. طلا و نقره از معادن بدست می آید. معادن دیگر نیز دارد. واردات عمده آن آرد، گندم، منسوجات، ماشین های صنعتی، چرم، پترول، وغیره می باشد.

تاریخ و حکومت: کوستاریکا از ۱۸۲۱ به اینسو کشور آزادی بوده است و قانون اساسی فعلی آن در ۱۹۴۹ بیان آمده است، به اساس آن قوا نظامی بحیث یک موسسه منسوخ قرار داده شده است.

قوه تقنینیه بدست مجلس نمایندگان است که تعداد آن ۵۷ نفر می باشد مدت خدمت آنها ۴ سال است. رئیس جمهور برای چار سال انتخاب می شود و او کابینه ۹ عضوی خود را

کولومبیا

پایتخت: بوگوتا، مساحت: ۴۵۵۰۳۳۵ مربع میل، نفوس پانزده و نیم میلیون، پرچم: یک قطعه بزرگ افقی زرد بالای قطعات باریک آبی و سرخ. واحد پولی پیسو ۱۶۰ پیسو معادل یک دالر امریکائی.

شرح: جمهوریت کولومبیا در شمال غربی ترین قسمت امریکای جنوبی واقع و با جمهوریت پاناما هم سرحد است. کشور مذکور خط ساحلی طولانی هم به بحر الکاهل و هم به بحیره کاری بین دارد. کشور های ونیزویلا و برازیل به شرق آن، واکوادور و پیرو به جنوب آن واقع اند.

سه سلسله ازکوه های اندیز کشور را از شمال به جنوب قطع می کنند. قسمت های جنوبی کشور نفوس بیشتر و هوای خوش آیندتر دارد. دریای ماگدالینیا از اندیز علینا سر چشمه گرفته بطرف شمال در بحیره کاری بین می ریزد. از مناظر دلچسپ کولومبیا کوهستان های پر برفی است که بالای خط استوا واقعند. آبشار های معروف تیکنداما نیز در کولومبیا واقع اند که ۴۴۳ فت ارتفاع دارند.

بوکوتوا که در سال ۱۵۳۸ بنا نهاده شد به ارتفاع ۸۶۶۰ فت در کوهستان های اندیز واقع است.

منابع و صنایع: کولومبیا دومین کشور صادر کننده قهوه بوده سالانه در حدود شش میلیون خریطه ۱۳۲ پونده صادر می کند. برنج، تنباکو و پنبه زرع می شود. شکر،

کاکا، گندم و کبله نیز تولید می شود. مملکت منابع معدنی زیاد دارد.

پترول زیاد استخراج می کند. نزدیک بوگوتا یک معدن زرمذ واقع است که از چار قرن به اینسو مورد استفاده است. طلا، نقره، مس، سرب، سیماب، منگائیز، پلاتینم، ذغال سنگ، آهن، چونه و نمک نیز دارد. صنایع مواد خوراکی بردیگر صنایع مقدم است.

تاریخ و حکومت: کولومبیا که برای سه صد سال تحت استعمار هسپانیه بود آزادی خود را هنگام انقلاب مستعمرات امریکائی هسپانیه (۱۸۱۰ - ۱۸۲۴) بدست آورد. در اول کولومبیای بزرگ شامل ونیزویلا واکوادور بود که بعدها در ۱۸۲۹ - ۱۸۳۰ از آن جدا شدند. کولومبیای فعلی بالاخره در ۱۸۸۶ بایک قانون اساسی بحیث یک جمهوریت بمیان آمد ولی بازهم در ۱۹۰۳ پاناما از آن بحیث یک کشور دیگر جدا شد. کانگرس آن شامل یک سنای ۹۸ نفری است که برای چار سال انتخاب می شوند و یک مجلس نمایندگان که به اساس یک نفر از هر ۹۰ هزار نفر برای دو سال انتخاب می شوند. رئیس جمهور نیز مستقیماً توسط مردم برای چار سال انتخاب می شود و مجدداً بلاوقه انتخاب شده نمی تواند. داکتر کار لوس استریپو نیمه سال ۱۹۶۵ قانونی بوجود آمد که حرکات متعلمین را بیش از پیش کنترل نماید و از مظاهرات شان جلوگیری کند.

معارف و مذهب : نفوس آن شامل سفید پوستان و مردمان مخلوط بوده یکصد و ده هزار هندیان سرخ نیز دارد . معارف رایگان است

ولی اجباری نیست . پوهنتون ملی در بوگوتا ۱۵۷۲ بنا شده است . مذهب مردم رومن کاتولیک است . هسپانوی زبان رسمی است .

کینیا

کینیا در افریقا بزرگترین تولید کننده چای است .

در ۱۹۵۳ حرکت شدید ماوماو برای آزادی در جهان سر و صدائی ایجاد کرد . این حرکت بعد ۸ سال مجادله باफल بیش از شصت هزار کینییائی مهور گردید . تا اینکه در ۱۲ دسمبر ۱۹۶۳ بحیث یک دومینیون در داخل ممالک مشترک المنافع آزاد شد و به عضویت ملل متحد درآمد . در مدت یکسال بعد کینیا جمهوریت شد و جوسولیناتا به حیث اولین رئیس جمهور آن نامیده شد . در حدود ۱۵۰ هزار مردمان سومالی در شمال مملکت زندگی می کنند که آرزو دارند روزی از کینیا جدا شده به سومالی ملحق گردند .

پایتخت : نیروبی ، مساحت ۲۲۴۹۶۰ مربع میل ، نفوس بیش از نه میلیون ، پرچم : قطعات افقی سیاه ، سرخ و سبز با سپرو نیزه های قاطع در مرکز ، واحد پولی ، شلنگ افریقای شرقی (۷ شلنگ معادل یک دالر امریکائی) .

شرح : کینیا ، مستعمره سابق برتانیه در ۱۹۶۳ آزاد شد . این کشور از بحیره هند به طرف شمال شرق تاسو مالیا امتداد دارد . به شمال آن ایتیوپیا ، به غرب آن یوگندا و پنجوب آن تانزانیا قرار دارد . تولیدات عمده آن قهوه ، چای ، حبوبات ، پنبه ، سیسل ، لبنیات ، پوست ها و چوب و معدنیات می باشد .

کیوبا

تحت تصرف برتانیه و بعد تا ۱۸۹۸ بتصرف هسپانیه بود . هسپانوی ها مردم کیوبا را از حق مدنی محروم کرده بودند و ایشانرا بحیث غلام بکار می گماشتند . زعیم انقلاب برای آزادی از هسپانیه مردی بود بنام هوزی مارتی . مداخله امریکا برای میانجی گری ب نتیجه ماند تا اینکه هسپانوی ها یک کشتی جنگی امریکا را در بندر هاوانا غرق کردند . امریکا با هسپانیه اعلان جنگ داد (۱۲۵ اپریل ۱۸۹۸) و آنرا مغلوب کرد . کیوبا بعد از آن به آزادی رسید . امریکا قوای خود را رسماً در ۱۹۰۲ از کیوبا خارج کرد . در سال ۱۹۰۳ امریکابندر گوانتانامو را برای بحیره خود گرفت که تاکنون به تصرف آنست .

فیدل کاسترو در ۱۹۵۶ به شدت بر علیه رژیم دکتاتوری باتیستا مقابله کرد تا بالاخره در ۱۹۵۹ باتیستا کیوبارا گذاشته به لژبن فرار کرد . فیدل کاسترو صدر اعظم کیوبا شد . کاسترو اقدامات وسیعی برای ملی ساختن منابع و صنایع کشور روی دست گرفت . برای بهتری اقتصاد و صنایع خود از اتحاد شوروی کمک گرفت و این شامل فروش شکر به اتحاد شوروی بود ، زیرا ایالات متحده امریکا از خریداری شکر کیوبا انکار ورزید

پایتخت : هاوانا ، مساحت ۴۴۲۰۶ مربع میل ، نفوس بیش از هفت و نیم میلیون . پرچم سه قطعه آبی دو قطعه سفیدی بعد دیگر با یک ستاره بزرگ سفید در یک مثلث سرخ نزدیک دسته . واحد پولی پیسو .

شرح : کیوبا ، گوهر آنتیل ، بزرگترین جزیره غرب الهند است به شمال آن آبهای فلوریدا نود میل از آن دور است . بنادر متعدد دارد هاوانا بهترین بندر آن و مصون ترین بندر دنیا است .

منابع و صنایع : صنعت شکر مقیاس اقتصاد ملی کیوبا را تشکیل میدهد . ربع شکر مورد ضرورت دنیا را تولید می کند . تنباکو و سیگار های حاصله نیز از محصولات عمده آنست . قهوه ، نارپال ، کیله ، میوه های فامیل لیمو تولید می کند . آهن ، مس منگانیز . نکل و نمک از معدن آن شمرده می شود . صنایع آنرا سمنت ، ابریشم مصنوعی ، نفت و پترول و مواد کیمیائی تشکیل میدهد .

تاریخ و حکومت : کولمبس در ۲۸ اکتوبر ۱۴۹۲ کیوبا را کشف کرد . نام اول آن (خوانا) بود . کیوبا نام هندی آنست . مدت مختصری

کیوبا راکت های شوروی را در خاک خود موضع داده است . حکومت کینیدی اعلام کرد که فیر راکت های ساخت شوروی از خاک کیوبا بسوی خاک ایالات متحده امریکا معنی جمله اتحاد شوروی را بخاک امریکا خواهد داشت . کینیدی از خروشچف تقاضا کرد این عمل را که خطری برای صلح قلمداد شده بود متوقف سازد . خروشچف قبول کرد و راکت ها از کیوبا کشیده شدند .

کیوبا عضو ملل متحد است .

معارف و مذهب : معارف بین سنین ۶ و ۱۴ اجباری است . پوهنتون هاوانا در ۱۷۲۱ تاسیس گردیده است . مذهب رومن کاتولیک اکثریت دارد و زبان رسمی هسپانوی است . انگلیسی را اکثر میدانند .

امریکا واردات به کیوبا را تحت مراقبت گرفت . در ۱۹۶۲ کینیدی رئیس جمهور امریکا همه گونه واردات را به کیوبا ممنوع قرار داد . موسسه کشور های امریکائی در جولای ۶۴ کیوبا را تحت محرومیت های اقتصادی قرار داد .

قبل ازین در اپریل ۱۹۶۱ حرکتی برای مغلوب کردن کاسترو توسط یکمده کیوبائی به کمک امریکا آغاز شد که در اثر آن برخلیج خوک ها در خاک کیوبا عسکر پیاده شد ولی یا کشته شدند و یا اسیر گشتند .

در خزان سال ۱۹۶۲ امریکا مطلع شد که

گابون

و محصولات چوب تشکیل میدهد . پترول ، آهن و یورانیوم نیز دارد . زراعت ، سرک ها ، بنادر و برق آبی بسرعت رو به انکشافند . کاکاو ، قهوه ، برنج ، محصولات خرما ، کبله تولید می کند .

گابون بتاريخ ۱۷ ، اگست ۱۹۶۰ به آزادی کامل نایل شد ، و در ۲۰ سپتمبر همان سال عضو ملل متحد شد . ولسمی جرگه گابون ۴۷ چوکی دارد . میا رئیس جمهور آن است که در انتخابات ۶۴ بیست و هفت چوکی پارلمان را بدست آورد . گابون عضو جامعه کشور های فرانسوی است .

داکتر البرت شواتیزر معروف شفاخانه ای را برای جزایمی ها در ۱۹۱۳ افتتاح نمود . او در ۴ سپتمبر ۱۹۶۵ در گابون مرد و همانجا دفن شد .

گانا (سابق ساحل طلا)

غرب باساحل عاج محاط است . درگانا کمتر از ده هزار اروپائی زندگی می کنند .

منابع و صنایع : گانا در معادن غنی است . منگانیز ، طلا ، الماس ، و بوسابت دارد . تولیدات منگانیز آن ماهانه هفتصد هزار تن است . جنگل های آن وسیع است . کاکاو محصول زراعتی عمده آنست و تولید سالانه آن به ۲۷۵ هزارتن میرسد . عایدات فی واحد نفوس آن سالانه معادل یکصد و پنجاه دالر امریکائی است .

پایتخت : لیبرویل . مساحت ، ۱۰۲۲۹۰ مربع میل ، نفوس چار و نیم ملیون . پرچم قطعات افقی سبز ، طلایی و آبی . واحد پولی فرانک (دو صد و چهل و شش فرانک معادل یک دالر امریکائی) .

جمهوریت گابون که در سابق از متصرفات فرانسه بود بساحل غربی افریقای استوائی واقع است . از شمال با کامرون و ریومونی (مربوط هسپانیه) ، از شرق و جنوب با جمهوریت کانگو (کینشاسی از غرب با محیط اطلس محاط است . مملکت خیلی جنگل زار است .

اقتصاد گابون از نگاه اینکه صادراتش سی فیصد از وارداتش می باشد . خیلی خوبست منابع عمده عایداتی آنرا منگانیز چوب

پایتخت : آکرا . مساحت ۹۱۸۴۳ مربع میل ، نفوس بیش از هفت و نیم ملیون ، بیرق: سرخ ، طلایی و سبز باستاره سیاه در مرکز قطعه طلایی . واحد پولی پوند (یک پوند معادل سه دالر امریکائی) .

شرح : جمهوریت گانا عضو ملل متحد و ممالک مشترک المنافع است . کشور مذکور در افریقای غربی بساحل خلیج گینی واقع است . از شمال با جمهوریت ولتای علیا ، از شرق باتوگو ، از جنوب بامحیط اطلس واز

افریقائی را بتاريخ ۲۹، اپریل ۱۹۶۱ تشکیل دادند و موافقات قبلی خود را باهمدگر درمورد امور دفاعی، سیاست خارجی، سیستم پولی و اقتصاد تمديد نمودند.

گانا پارلمان ۱۹۸ عضوی دارد که ۱۹ نفر آن زنانند و همه برای پنج سال انتخاب می شوند. کابینه از اعضای پارلمان تشکیل می شود در ۶۶ بنام شورای آزادی ملی يك گروپ صاحب منصبان و پولیس در غیاب نکروما رئیس جمهور گانا (که در جمهوریت مردم چین بود) قیام کرد عنان حکومت را بدست گرفت، جوزف آنکرا بحیث رئیس حکومت جدید وعده داد که در ۱۸ ماه دیگر انتخابات و قانون اساسی جدیدی را به میان خواهد آورد. نکروما درکشور گینی پناهنده شد.

گینی

آزاد اعلام کرد. سیکوتوری اولین رئیس جمهور آن شد. در ۱۲ نومبر همان سال قانون اساسی آن تصویب گردید. به اساس آن رئیس جمهور برای هفت سال کشور را اداره خواهد کرد. اعضای شورای ملی آن با مراجعه به آرای عامه انتخاب می شوند.

یگانه حزب مملکت بنام حزب دیموکراتیک گینی نفوذ زیادی بالای فیصدی های حکومت دارد. گینی عضو ملل متحد است. گینی با چکوسلواکیا، آلمان شرقی، پولیند، اتحاد شوروی و جمهوریت مردم چین معاهداتی دارد و در امور سیاسی اعلام بیطرفی می نماید.

گینی در ۱۹۶۱ موافقه ای با مالی و گانا امضا کرد و به اساس اتحادیه کشور های افریقائی را تشکیل داد که طی آن امکان توحید قوای نظامی، سیاست خارجی، سیستم پول و پروگرام های کلتوری آنها می رود. در ۲۲ می ۱۹۶۲ موافقه ای با فرانسه امضاء کرد و در اثر آن امداد تخنیکی و کلتوری از آن کشور بدست می آورد. فرانسوی زبان رسمی آنست.

تاریخ و حکومت: گانا برای ۱۱۳ سال تحت تصرف برتانیه بود، نام فعلی آن نامیست که به يك کشور افریقائی در امتداد دریای نایجر در ۸۰۰ - ۱۰۷۰ میلادی داده شده بود. آزادی آن بعد اینکه در ۱۹۵۱ قانون اساسی جدیدی پیدا کرد و گوامی نکروما صدر اعظم آن شد، تسریع گردید. ملل متحد خاتمه قیمومیت توگولیند برتانوی را در ۱۳ دسمبر ۱۹۵۶ منظور و اتحاد آنرا در اثر رای گیری با گانا تأیید کرد. از ششم مارچ ۱۹۵۷ گانا در داخل ممالک مشترك المنافع با داشتن يك گورنر جنرال برتانوی به آزادی نایل شد گانا در اول جولای ۱۹۶۰ يك جمهوریت شد ولی در جمله ممالک مشترك المنافع باقی ماند. گانا، گینی و مالی يك اتحادیه کشور های

پایتخت: کوناکری. مساحت ۹۶۸۶۵ مربع میل، نفوس سه و نیم ملیون، بیرق قطعات عمودی سرخ، زرد و سبز. واحد پولی فرانک گینی (۲۴۶ فرانک معادل يك دالر امریکائی).

شرح: گینی، از متصرفات قبلی فرانسه در افریقای غربی واقع و یا محیط اطلس از غرب، گینی پرتگالی سنیگال و مالی از شمال، ساحل عاج از شرق و لایبیریا و سیرالیون از جنوب محاط است. قبایل عمده آن فلاح، مالینکی و سوسو میباشند.

منابع و صنایع: گینی بزرگترین ذخایر بوسایت دنیا را داراست. الماس، طلا و آهن نیز پیدا می شود. جوار، برنج، جلفوزه، کيله، قهوه، ناریال و ارزن تولید می کند. کيله، عسل، کيله، آهن و الومینم صادر می کند.

تاریخ و حکومت: گینی به اساس فیصله های جمهوریت پنجم فرانسه، در ۱۹۵۸ فیصله کرد که از جامعه کشور های فرانسوی خارج شود. در دوم اکتوبر همان سال گینی خود را

گمبیا

مساحت و هم از لحاظ نفوس در افریقای غربی واقع و در سابق از متصرفات برتانوی بود. گمبیا شامل جزیره سینت ماری در مصب دریای گمبیا (که از کشور سینیگال

پایتخت: باترست. مساحت ۴۰۰۵ مربع میل، نفوس سه صد و سی هزار. واحد پولی پوند (يك پوند معادل تقریباً سه دالر امریکائی) کوچکترین کشور افریقائی هم از لحاظ

میگذرد) ویک، یک پارچه زمین به عرض ده میل به هر دو طرف این دریا می باشد. گمبیا به استثنای ساحل آن بر محیط اطلس دیگر از هر طرف باسنیکال محاط است.

گمبیا در ۱۹۶۳ به آزادی داخلی رسید قوهٔ تقنینیهٔ آن شامل یک رئیس و ۳۲ عضو انتخابی است در ۳۰ جولای ۱۹۶۴ بر تانیه به آزادی کامل آن موافقه کرد. سالانه یک میلیون دالر

کمک از بر تانیه می گیرد. این امر در ۱۸ فبروری ۱۹۶۵ عملی شد. گمبیا عضو ممالک مشترک المنافع است و در ستمبر ۶۵ به عضویت ملل متحد قبول شد. در اولین انتخابات عمومی بعد از آزادی ۱۹۶۶ حزب مترقی مردم مربوط به صدراعظم داود اجوارا ۲۴ چوکی پارلمان ۳۲ نفری را بدست آورد. خسته های روغنی و برنج از تولیدات زراعتی آنست.

گواتیمالا

پایتخت: شهر گواتیمالا، مساحت ۴۲۰۴۲ مربع میل نفوس: چار ونیم ملیون، بیرق، سه قطعه عمودی به رنگ های آبی، سفید و آبی بایک نشان در قطعه سفید. واحد پولی کینزال معادل یک دالر امریکائی.

شرح: گواتیمالا شمالی ترین کشور امریکای مرکزی بوده مکزیکو را بشمال و غرب خود و هاندوراس بر تانوی را به شرق خود، هاندوراس و السلوادور را به شرق و جنوب خود و محیط آرام را در جنوب غرب خود دارد. اقلیم آن نزدیک بحر گرم و در داخل کشور در ارتفاعات معتدل تر است.

بیش از پنجاه فیصد نفوس سرخ پوست خالص است. مردم باقی ماندهٔ آن مخلوط هسپانوی و سرخپوستان می باشند. خرابه های معروف مایا در محلی بنام واشوکتون و تیکال واقع است.

منابع و صنایع: زراعت مصروفیت عمدهٔ مردم را تشکیل میدهد.

قهوه از تولیدات عمدهٔ آنست. کپله، پنبه، شکر، جواری و برنج تولید می کند. چوب های قیمتی صادر می کند. مالداری نیز دارد. نقره، طلا، مس، آهن و غیره دارد.

تاریخ و حکومت: در هزار سال اول میلادی مدنیت مایا در گواتیمالا شیوع داشت.

گواتیمالا خود را از هسپانیه در ۱۸۶۱ آزاد ساخت. جمهوریت گواتیمالا در ۱۸۳۹ تاسیس شد. در اواخر سال ۶۵ قانون اساسی جدید و انتخابات جدید گواتیمالا صورت گرفت. در ماه مارچ ۱۹۶۶ پروفیسر جولیبونوتی نگر و رئیس جمهور گواتیمالا شد نامبرده نیمه همان سال یک پروگرام وسیع اصلاحات ارضی را روی دست گرفت.

معارف و مذهب: مذهب رومن کاتولیک عمومیت دارد. مذاهب دیگر نیز قبول میشود معارف حتمی است. یک پوهنتون در شهر گواتیمالا دارد. زبان رسمی هسپانوی است.

لاؤس

پایتخت ها: ویانتیان و لوانگ پرابانگ. مساحت نود و یک هزار مربع میل. نفوس سه ملیون. بیرق سرخ با سفید، فیل سه سره در مرکز در حالیکه چتری را نگهداشته است. واحد پولی کیپ (۲۴۰) کیپ معادل یک دالر امریکائی.

لاؤس یک سلطنت مشروطه در آسیای جنوب شرقی و یکی از سه دولت هند چین قدیم است که وقتی تحت تصرف فرانسه بود. از شمال با جمهوریت مردم چین از شرق با ویتنام شمالی و جنوبی، از جنوب با کمبودیا و از غرب با تایلند و برما محاط می باشد. لاؤس محاط به خشکه است و کوهی و جنگلی

می باشد. کشور مذکور فقط ۳۵۴۰ میل راه زمینی دارد. در ۱۸۹۳ تحت الحمايه فرانسه شد. در ۱۸۹۹ عضو اتحادیه هند چین گردید. در سال های ۴۰ احساس آزادی آن تقویه یافت. قانون اساسی جدید آن در ۱۹۴۷ بمیان آمد که کشور را به شکل یک سلطنت مشروطه تحت اقتدار سلاله لوانگ پرابانگ درآورد.

این سلاله خودش از سلطنت های لوانگ پرابانگ و ویانتیان تشکیل شده بود. قانون اساسی هسپانیا به مملکت یک حکومت پارلمانی داد. در ۱۹ جولای ۱۹۴۹ یک کشور آزاد گردید

در جون ۱۹۶۲ يك حكومت ائتلافی تشكيل دادند که در آن رئیس گروپ بیطرف، شاهزاده سواناپوما صدارت عظمی را اشغال کرد. کنفرانس ۱۴ کشور که در ۱۵ می ۱۹۶۱ در جنیوا آغاز یافته بود موافقتی را در ۲۳ جولای ۱۹۶۲ به امضاء رسانید که بیطرفی و آزادی لاوس را تضمین می کرد. ولی جنگ بین پنتلاو و قوای بیطرف همچنان ادامه داد. در ۶۵ گروپ دست راست اقدامی به کودتا کردند ولی ناکام شد. طیارات لاوس و امریکا در ۶۵ و ۶۶ مراکز پنت لاورا بمباران نمودند. محصولات عمده لاوس قلعی، برنج، جواری، تنباکو، پنبه، افیون، میوه های لیمو و نارنج و قهوه و انواع چوب می باشد. مردم لاوس اصلا از مردمان تائی، اندونیزیائی و چینی می باشند. زبان های فرانسوی و انگلیسی عام است.

مذهب رسمی بودائی است.

واز حمایت فرانسه خارج شد. حکومت لاوس را کشور های کمونستی هند چین در هنگام امضاء موافقه متارکه با فرانسه به رسمیت شناختند. این موافقت نامه در جنیوا در ۲۱ جولای ۱۹۵۴ به امضاء رسید. لاوس را اکثر اعضای ملل متحد برسمیت شناختند و در دسامبر ۱۹۵۵ عضو ملل متحد شد. شورای ملی لاوس برای پنج سال انتخاب می شود و شاه می تواند آنرا منحل سازد. مجادلات بین گروپ های کمونست، ضد کمونست و بیطرف در لاوس باوصف موافقات ۱۹۵۴ وضع کشور را برهم زد. رقابت های میان گروپ کمونستی پنتیت لاو تحت رهبری شاهزاده سوفاناوونگ در شمال کشور و گروپ های دست راست و بیطرف امکان دخول پنت لاورا در نظام دفاعی و حکومت شاهی از بین برد. از ۱۹۶۰ بعد مجادلات بیشتر شده است.

سه شاهزاده رئیس سه گروپ فوق الذکر

لایبیریا

کاکا و شکر هم تولید می کند. از معادن مهم آن آهن است که سالانه در حدود سه میلیون تن تولیدات دارد.

تاریخ و حکومت: نفوس آن کاملا از نژاد افریقائی است. لایبیریا در ۱۸۲۲ توسط سیاهان آزاد شده امریکائی با اسکان شان در مونرو ویا بوجود آمد. در ۲۶ جولای ۱۸۴۷ بحیث یک جمهوریت اعلام گردید. قانون اساسی آن همانند امریکاست. تنها مردمان نژاد افریقائی می توانند تابعیت بگیرند و تنها تابعین می توانند جایداد غیر منقول داشته باشند. حکومت بدست رئیس جمهور است که بدو برای یک دوره ۸ ساله انتخاب می شود و او می تواند باز برای دوره های ۴ ساله انتخاب گردد. سنای آن شامل ده نفر است که برای شش سال انتخاب می شوند و مجلس نمایندگان آن ۳۹ نفر است که برای چارسال انتخاب می شوند. رئیس جمهور لایبیریا ولیم تمین است که در سال ۱۹۴۳ به اینسو منظم به آن عهده انتخاب شده است. لایبیریا عضو موسسه ملل متحد است.

پایتخت: مونروویا. مساحت ۴۳ هزار مربع میل نفوس یک میلیون. بیرق ۱۱ قطعه متناوب سرخ و سفید افقی. در ساحه بالائی نزدیک دسته یک ستاره سفید پنج گوشه ئی روی یک مربع آبی. واحد پولی، دالر امریکائی و همچنان مسکوکات نقره ئی و مسمی لایبیریائی.

شرح: جمهوریت آزاد سیاهبوستان لایبیریا در قسمت جنوبی افریقای غربی واقع و با سیرالیون از غرب، گینی از شمال، ساحل عاج از شرق و در حدود ۳۵۰ میل ساحل اطلس از جنوب محاط می باشد. قسمت اعظم مملکت جنگل دار و دارای منابع معدنی می باشد.

بندر آزاد مونروویا که امریکا آن را در سال های ۴۵ - ۱۹۴۸ ساخت در سال ۱۹۶۴ به حکومت لایبیریا واگذار شد. قیمت آنرا لایبیریا تا ۱۹۹۹ خواهد پرداخت.

منابع و صنایع: رابر خام عمده ترین حاصلات آن می باشد. برنج، الیاف، قهوه،

لبنان

که سفید دو چند عرض سرخ است و نقش سیدار سبز را در وسط دارد. واحد پولی بوند لبنانی (سه بوند معادل یک دالر امریکائی)

پایتخت: بیروت. مساحت ۴ هزار مربع میل، نفوس بیش از دو میلیون، بیرق سه قطعه افقی به رنگ های سرخ سفید و سرخ

در اول ستمبر ۱۹۲۰ همراه با سوریه یک کشور آزاد شد .
از آنوقت تا ۱۹۴۱ تحت قیمومت فرانسه بود . در ۱۹۴۴ حکومت فرانسه اختیارات خود را به کشور های سوریه و لبنان داد . قوای اجنبی لبنان را در ۱۹۴۶ ترك دادند .
مجادلات مردم برای از بین بردن حکومت طرفدار غرب به انقلاب می ۱۹۵۸ منجر شد .
لبنان مرکز مخالفت های بین المللی شد .

امریکا مداخله نظامی کرد . قوای امریکائی در اکتوبر همان سال خارج شدند . قانون اساسی به آن يك هیئت تقنینیه ۹۹ عضوی میدهد که برای ۴ سال انتخاب می شوند .
رئیس جمهور برای شش سال انتخاب میشود . او باید عیسوی مذهب و صدر اعظم باید مسلمان باشد لبنان عضو ملل متحد و جامعه عربی می باشد . رئیس جمهور شارل هیلو و صدر اعظم لبنان عبد الله یافی می باشد .
واخیرالذکر در ۱۹۶۶ به صدارت رسید .
معارف و مذهب : ۵۰ فیصد نفوس عیسوی مذهب ، و قسم اعظم باقیمانده را مسلمین مربوط به چندین جماعت تشکیل میدهند . در بیروت پنج پوهنتون موجود است . عربی زبان رسمی می باشد .

شرح : جمهوریت لبنان پارچه زمینی را به امتداد ساحل شرقی مدیترانه احتوا کرده است که طول آن تقریباً ۱۲۰ میل و عرض آن بین سی و ۳۵ میل می باشد . به جنوب آن کشور نام نهاد اسرائیل و به شمال و شرق آن سوریه واقع است . بیروت ثلث نفوس کشور را دارد و بندر عمده لبنان را تشکیل میدهد . نزدیک به يك و نیم میلیون مهاجر فلسطین دارد .

منابع و صنایع : دو ثلث عواید ملی آن از تجارت بدست می آید . زراعت مسئول ۱۵ فیصد و صنایع ۱۲ فیصد آنست . نصف کارگران در امور زراعتی مشغولند . محصولات عمده سیب ، میوه های سیتروس ، زیتون ، تنباکو ، سبزیجات و غله ها می باشد . از تولیدات صنعتی آن انواع خوراکی ها ، منسوجات ، چرمی باف ، سمنت و تصفیه پترول می باشد . تیل عراق و عربستان به بندر های تریپولی و سیدون پایپ می شوند .
با جمهوریت متحد عربی موافقاتی در مورد ویژه ، محصولات گمرکی و صادراتی و تسهیلات برای واردات سوریه دارد .
تاریخ و حکومت : لبنان از پنج ولایت امپراطوری عثمانی بمیان آمد : لبنان شمالی ، مونت لبنان ، لبنان جنوبی ، بیروت و بکه و

لوکسمبورگ

جهانی آلمان آنرا اشغال کرد . در ۱۹۴۸ لوکسمبورگ بیطرفی غیر مسلح خود را ملغی قرار داد . در همین سال اتحاد گمرکی با هالیند و بلجیم قایم کرد که در ۱۹۵۸ به اتحادیه اقتصادی بینلوکس مبدل گردید .
عضو ملل متحد و ناتو است . کشور شکل شاهی مشروط دارد قوه تقنینیه بدست يك شورای ۲۱ نفره است که برای حیات انتخاب می شوند و يك مجلس نمایندگان ۵۶ نفر دارد که توسط مردم انتخاب می شوند . يك وزیر دولت در راس يك کابینه اقله عضوی کار حکومت را پیش می برد . رئیس دولت گراند دیوک جین است که در اثر استعفی مادر خود گراند دچس شارلات بعد ۴۵ سال اداره مملکت به این وظیفه رسیده است .
نفوس لوکسمبورگ تقریباً کاملاً رومن کاتولیک است . معارف اجباری است . همان طور هم خدمت نظام اجباری است . زبان های رسمی فرانسوی و جرمنی می باشد . زبان ملی آن لیتز بورگیش نام دارد .

پایتخت : لوکسمبورگ . مساحت ۹۹۹ مربع میل ، نفوس ۳۳۱۰۰۰ بیروق سه قطعه افقی سرخ ، سفید و آبی . واحد پولی فرانک لوکسمبورگ (پنجاه فرانک معادل يك دالر امریکایی) .

شرح : لوکسمبورگ از طرف شرق با جرمنی ، از طرف شمال و غرب با بلجیم و از طرف جنوب با فرانسه محاط است .

منابع و صنایع : نزدیک به هفتصد هزار جریب آن به زراعت اختصاص دارد . جو ، گندم . جودر و کچالو می رویانند .
معادن آهن آن موجد صنعت منکشف فولاد سازی شده است . مواد کیمیای ، آبجو ، تازی موتر ، تنباکو و آلات فلزی ، سمنت ، گلاب و لپنیات نیز تولید می کند .

تاریخ و حکومت : لوکسمبورگ که در ۹۶۳ تاسیس شده تحت تصرف برگندی ، هسبانیه ، آستریا و فرانسه در آمد . در ۱۸۱۵ - آزادی داخلی یافت . در هر دو جنگ

لیبیا

تاریخ و حکومت : موقعیت این کشور آرتورا تحت تسلط گارتاز، روم، و اندال ها، امپراطور عثمانی و ایتالیا در آورده است . بعد جنگ عمومی دوم مدتی تحت اداره برتانیه و قسما تحت اداره فرانسه بود .

در جون ۱۹۴۹ - برتانوی ها محمد ادریس السنیوسی ، رهبر اقوام سنیوسی را بحیث امیر سیری نایکا شناختند . نامبرده درخزان همان سال قانون اساسی را بمیان آورد و حکومت داخلی را بدست گرفت .

حکومت او را ملل متحد در ۱۹۴۹ قبول کرد. يك شورای قانون ساز قبل از آزادی برای لیبیا شاهی مشروطه را تایید کرد و لقب امیر را به پادشاه مبدل ساخت . در دسمبر ۱۹۵۱ شاهی موروثی از طرف شاه ادریس اول اعلام گردید .

پارلمان مرکب از يك سنای ۲۴ عضو برای ۸ سال می باشد که از طرف پادشاه تعیین می شوند . لیبیا عضو ملل متحد و جامعه عرب می باشد .

معارف و مذهب : اکثر نفوس لیبیا عرب ها مسلمان اند ایتالویان ، یهودیان و غیره نیز دارد .

۴۰ فیصد نفوس خواننده و نویسنده است . مکاتب حکومتی و خصوصی و دو پوهنتون دارد .

دفاع : برتانیه و ایالات متحده آمریکا هر دو در پایگاه های نظامی مخصوص خودشان قوای نظامی دارند .

لیختنشتاین

وقوه پولیس آن فقط شصت نفر است .
منابع و صنایع : مردم آن زراعت پنبه و مالدار هستند . ماشین ها و افزار نیز می سازد . خو را که با ب و چرم با ب نیز تولید می کند . همه مصارف حکومت از مدرک فروش نکت های پستی آن بدست می آید .

تاریخ و حکومت : لیختنشتاین يك شاهی موروثی است . قانون اساسی ۱۹۲۱ آن قوه تقنینی را به دایت پانزده نفری داده است که برای چار سال انتخاب می شوند کشور تقریباً هیچ نوع محصول گیری ندارد . عضو افتا و محکمه بین المللی است . شاهزاده

پایتخت ها : تریپولی و بنغازی مساحت ۶۷۹۳۵۸ مربع میل . نفوس بیش از يك و نیم ملیون . بیرق : پارچه های افقی سرخ ، سیاه و سبز باهلال و ستاره سفید در وسط . واحد پولی پوند لیبیائی یکصد پیاستر (يك پوند معادل تقریباً سه دار امریکائی) .

شرح : لیبیا اولین کشوری است که تحت نفوذ ملل متحد به آزادی نایل آمد ، يك شاهی مشروط است به امتداد ساحل شمالی افریقا . در شمال آن مدیترانه در شرق آن جمهوریات عرب متحد و سودان ، در جنوب آن سودان و جمهوریات های چاد و نایجیریا در غرب آن تونس و الجزایر واقع است .

کشور سه منطقه دارد . یکی منطقه مدیترانه که ۱۷ هزار مربع میل بوده پر نفوس ترین منطقه بوده و مرکز شغل زراعت لیبیاست . منطقه های دیگر آن شبه صحرا و صحرا می باشد . ولایت تریپولیتا نیا در شمال غرب ۶۹ فیصد نفوس لیبیا را دارد . ایالات متحده آمریکا پایگاه های نظامی در آن دارد .

منابع و صنایع : لیبیا باغ های خرما ، زیتون ، لیمو ، بادام و انجیر دارد . تنباکو ، بوریا ، قالین ، آلات چرمی ، و قماش های زردوزی شده نیز دارد . معادن در ۱۹۵۳ ملی شد .

در ۱۹۵۷ تیل کشف شد فعلا تولید روزانه در حدود يك ملیون بیرل می باشد . آمریکا و برتانیه به لیبیا کمک می دهند . توسعه مدنیت عصری و رفاه مردم قسماً مرهون حاصلات فروش تیل می باشد .

پایتخت : وادوس ، مساحت ۶۲ مربع میل ، نفوس نزده هزار بیرق پارچه های افقی آبی و سرخ . واحد پولی فرانک سویسی (چار فرانک واندی معادل يك دالر امریکائی) .

شرح : لیختنشتاین ، کشوریست بر راین علیا بین استریا و سویتز ریلند که تا ۱۸۶۶ عضو کانفدریشن جرمنی بود و بعداً تا اعلام آزادی کامل آن در ۱۹۱۸ بر استریا متکی بود .

سویتز ریلند بر اساس يك قرار دادامور پستی و تلگرافی گمرک و مناسبات خارجی آنرا انجام میدهد . کشور هیچ عسکر ندارد

فرمانفرا بنام فرانز جوزف دوم می باشد . نفوس مملکت کاتولیک می باشد و زبان رئیس حکومت جیرالد باتیسنز یاد می شود . جرمنی زبان رسمی است .

مالتا

پایتخت : والیتا ، مساحت ۱۲۲ مربع میل ، نفوس ۳۱۹ هزار بیرق قطعات عمودی سفید و سرخ با صلیب حاشیه سرخ در قطعه سفید . واحد پولی پوند (یک پوند معادل سه دالر امریکایی) .
مالتا در مدیترانه ۵۸ میل بجنوب جزیره سیسیلی و ۱۸۰ میل دورتر از قاره افریقا واقع است .
جزیره مالتا خودش فقط ۹۵ مربع میل مساحت . دو جزیره دیگر مربوط آن گوزو و کوملینو است .

مالتا برای ۳۵ قرن تحت تصرف ملت های مختلف بود و فقط در ۲۴- اکتوبر ۱۹۶۱ به آزادی داخلی نایل آمد و بتاريخ ۲۱ سپتمبر ۱۹۶۴ طوری آزاد شد که فرمانفرمای برتانیه

مالتا برای ۳۵ قرن تحت تصرف ملت های مختلف بود و فقط در ۲۴- اکتوبر ۱۹۶۱ به آزادی داخلی نایل آمد و بتاريخ ۲۱ سپتمبر ۱۹۶۴ طوری آزاد شد که فرمانفرمای برتانیه

مالدیو

خارجة آنرا به خود آن باز گذاشت . پایگاه قوه هوایی برتانیه برجزیره گال مالدیو جنوبی موجود است .
مالدیو که مدت مختصری جمهوری بود ، فعلا یک سلطنت مشروطه تحت امیر محمد فرید دیدی بحیث سلطان مالدیو می باشد . مردم مالدیو مسلمانند زندگی بحری دارند . نارپال ، میوه وارزن می رویانند مشغله عمده مردم ماهیگیری است . ماهیان را تمیز کرده به سیلون صادر می نمایند .

پایتخت : ماله . مساحت ۱۱۲ مربع میل نفوس یکصد هزار واحد پولی روپیه (نزدیک به پنج روپیه معادل یک دالر امریکایی) .
جزایر مالدیو عبارت از دوازده گروه مرجانی شامل بیش از دو هزار جزیره میباشد که بیش از دو صد آن مسکون است . جزایر مالدیو در بحیره هند سه صد میل به جنوب غرب هند واقع است . در ۲۶ جولای ۱۹۶۵ از برتانیه آزادی گرفت در ستمبر همان سال عضو ملل متحد شد و برتانیه امور دفاع و

مالی

در ۱۹۵۸ سودان فرانسوی به جمهوریست سودانی مبدل گردید و در داخل جامعه فرانسوی به آزادی داخلی رسید . در ۲۰ جون ۱۹۶۰- آزادی کامل یافت . از اتحاد با سینگیال جدا و بنام مالی عرض وجود کرد . در همان سال عضو ملل متحد شد و گرچه خارج جامعه فرانسوی است معینا بافرانسه موافقات تجارتی و کلتوری دارد در ۶۱ باگانا و گینی اتحادیه کشور های افریقای راتشکیل داد . در ۶۳ با سینگیالی مخالفت های خود را رفع کرد و مناسبات گمرکی تجارتی و

پایتخت : باماکو مساحت ۴۶۵ هزار مر بع میل ، نفوس چارونیم ملیون ، پرچم : قطعات عمودی سبز ، زرد و سرخ . واحد پولی فرانک مالی (۲۴۶ فرانک معادل یک دالر امریکایی) .
جمهوریت مالی که در ۱۹۶۰ بنام جمهوریت سودانی یاد میشد و یک وقتی از متصرفات فرانسه بود از شمال با موریتانیا و الجزایر از شرق و جنوب شرق با نایجر و ولتای علیا ، از جنوب با ساحل عاج گینی و از غرب با سینگیال و موریتانیا محاط می باشد .

انتخاب می‌شوند. مودیو کایتا رئیس‌جمهور
و صدر اعظم مالی میباشد.
مملکت زراعتی است. تخم های روغن‌دار
محصولات عمده آنست مالداری نیز می‌کند.

استفاده از خطوط آهن و بنادر سینگالی را
برای مالی ممکن ساخت.
رئیس‌جمهور و وزرا به مجلس نمایندگان
مسئولند. اعضای این مجلس برای پنج سال

مالیزیا

دارد. ۷۵ فیصد آن جنگل، دلدل زار و
کوهستان است. بندر عمده آن پنانگ در
جزیره پنانگ می‌باشد.

ملایا مواد خام تولید می‌کند. قلعی رابر،
تیل خرما از آن جمله است که جمعا هشتاد
فیصد صادرات آنرا تشکیل میدهد. بزرگترین
تولید کننده رابر طبیعی دنیا بشمار میرود.
برنج، شکر، مرج و غیره محصولات زراعتی
نیز دارد. درختان رابر آن اصلا از برازیل
آورده شده است.

در ۱۷۸۶ بدریجا به تصرف برتانیه درآمد.
از آن پیش قسما بدست هالیند و تایلیند بود.
بعد جنگ عمومی دوم در ۱۹۴۶ اداره
مستعمرات برتانوی این منطقه منحل گردید.
سنگاپور یک مستعمره علیحده شد. اتحادیه
نه‌گانه ملایا بوجود آمد و در ۴۸ رسماً اعلام
گردید. در ۵۶ و ۵۷ بنا بریک عمده موافقات
حکومت برتانیه از آن برداشته شد. در ۱۹۶۶
حکومت اعلام کرد که صباح و سراواک بنام
مالیزیای شرقی و ایالات دیگر بنام مالیزیای
غربی شناخته می‌شود.

مالیایی‌ها مسلمانند. بودایی، عیسوی و
هندو نیز دارند. مالیایی زبان ملی است.
مالیایی و انگلیسی سنگاپور و دیگر نفوس
فدریشن موجود بود.

صباح: بوریوی شمالی سابق، در شمال
بورنیو که سومین جزیره بزرگ جهان است
واقع می‌باشد. بیست و نه نیم هزار مربع میل
مساحت دارد و نفوس آن نزدیک به نیم میلیون
است. رابر، گوپرا، چوب، تنباکو و ماهی
صادر می‌کند. پایتخت آن جسلتن نام دارد.

سراواک: به امتداد ساحل شمال غربی
بورنیو واقع است. یک سال ۴۵۰ میل طولانی
دارد. مساحت آن پنجاه هزار مربع میل و
نفوس آن ۷۷۷ هزار نفر است. پایتخت آن
گوچنگ است. صادرات عمده آن مرچ، طلا،
رابر می‌باشد. یک مقدار تیل و ارده از برونریا
نیز تصفیه میکند.

پایتخت ها: کوالالمپور و سلنگور.
مساحت ۱۲۸۳۰۸ مربع میل، نفوس
نه میلیون.

بیرق ۷ قطعه سرخ و ۷ قطعه سفید باهلال
و ستاره ۱۴ گوشه ثنی در حاشیه چپ بالائی.
واحد پولی دالر ملایایی. (سه دالر ملایایی
معادل یک دالر امریکایی).

اتحادیه مالیزیا، عضو ملل متحد و ممالک
مشترک المنافع در ۱۶ سپتمبر - ۱۹۶۳ بیان
آمد. اعضای آن عبارت بودند از ملایا سراواک
و صباح. اندونیزیا و فلپین مخالف تشکیل
آن بودند ولی یک گروه ناظرین ملل متحد
موافقت عمومی مردم سراواک و صباح را با آن
یافتند.

مالیزیا یک سلطنت مشروطه بود که از ۹
سلطنت موروثی تشکیل گردیده بود (جهور،
کده، کلانتان، نگری سمیلان، پاهانگ، پراک،
پولیس، سلینگور و ترنگانو).

سنگاپور در نیم آگست ۶۵ جدائی خود را
از آن ابلاغ کرد. زیرا مشکلاتی بین چینی
های سنگاپور و دیگر نفوس فدریشن موجود
بود.

در نفوس مالیزیا ۴۲ فیصد چینی، ۴۰
فیصد مالی‌ها و ده فیصد هندی و پاکستانی
وجود داشت.

شاه مالیزیا که به لقب یانگ دی پرتوان
اگانگ (یعنی فرمانفرمای عمومی رئیس رسمی
دولت که قوه سیاسی ندارد) شاهزاده اسمعیل
ناصر الدین شاه، سلطان ترنگانو است که در
آگست ۶۵ توسط شورای حکمفرمایان موروثی
هرنه دولت ملایا انتخاب شده است.

ملایا: اتحادیه ملایا که در ۱۹۵۷ عضو
ممالک مشترک المنافع گردید قسمت جنوبی
جزیره نمای ملایا را در جنوب شرق آسیا
تشکیل میدهد در شمال آن تایلیند، در شرق
آن بحیره جنوب چین، و جنوب و غرب آن
جزیره سوماترای اندونیزیا واقع است.
جزیره سنگاپور نزدیک ساحل جنوبی آن واقع

مراکو

(المغرب دپده شهود)

مکسیکو

جواری ، برنج کیله و تنباکو نیز می‌رویند .
تاریخ و حکومت: در آوان قبل از کولمبس
 مکسیکو مرکز مدنیت پیش رفته بومی هندی
 بود .

مایاها ، که مردمان زراعتی بودند ، از
 یوکانان بالا رفته اهرام سنگی عظیم ساختند
 و جنتری خاصی بوجود آوردند . بعد تولک‌ها
 آمدند که حکم‌فرمایان شان مونتنز و ماها بودند
 که شهر مکسیکوی فعلی را در ۱۳۲۵ میلادی
 بنا نهادند . امپراطوری از تک رافتخ‌هسپانوی
 موسوم به هرناند و کورتس از بین برد (۱۵۱۹-
 ۱۵۲۱) حکومت هسپانوی ها سه قرن دوام
 کرد در ۱۸۲۱ از بین رفت . در ۱۸۲۳
 جمهوریت شد . مکسیکو تکزاس و ایالات جنوب
 غربی امریکا بشمول کالیفورنیا در تصرف
 داشت . جنگ های ۱۸۴۶ - ۱۹۴۹ - امریکا
 و مکسیکو منجر به ازدست دادن اراضی شمال
 ریوگرانده به نفع ایالات متحده امریکا شد .
 فرانسویان کوشیدند رژیم مکسیکو را تغییر
 بدهند ولی موفق نشدند . در ۱۹۱۷ قانون
 اساس جدید آن اصلاحات اجتماعی را وعده
 داد که تاکنون ادامه دارد .

مکسیکو جمهوریت فدرالی ۲۹ ایالتی است
 رئیس جمهور ، هیئت تقنینی و قضائی آن
 توسط آراء عامه انتخاب می‌شوند . رئیس
 جمهور برای شش سال و مجلس نمایندگان
 برای سه سال به اساس یک نفر از هر دوصد
 هزار نفر انتخاب می‌شوند .

معارف و مذهب : معارف از مذهب علیحده
 است .

معارف ابتدائی تا ۱۵ سالگی رایگان و
 اجباری می‌باشد . تعلیمات مسلکی تشویق
 می‌شود . پوهنتون ملی مکسیکو از سال ۱۵۵۱
 بعد موجود است .

هسپانوی زبان رسمی است . آزادی مذهب
 موجود است . اکثر نفوس رومن کاتولیک
 هستند .

ملاوی

افقی سیاه سرخ و سبز با آفتاب طالع سرخ از
 قطعه سیاه . واحد پولی پوند (یک پوند

پایتخت : مکسیکو ، مساحت (۷۵۸۲۵۹) مربع
 میل ، نفوس نزدیک به چهل و سه میلیون
 بندق سه قطعه عمودی سبز ، سفید و سرخ
 با علامه عقاب و کاکتوس روی قطعه سفید .
 واحد پولی پیسو (دوازده و نیم پیسو معادل
 یک دالر امریکایی) .

شرح : جمهوریت مکسیکو از شمال و
 شمال شرق با ایالات متحده امریکا ، از شرق
 با خلیج مکسیکو کامچیچی و بحیره کاریبین ، از
 جنوب با گواتیمالا و هاندوراس برتانوی و از غرب با
 بحر الکاهل محاط است . جزیره‌نمای کالیفورنیای
 پایین توسط خلیج کالیفورنیا از آن جدا شده
 است ولی از مربوطات آن است . کوهای
 سیرامادری از شمال به جنوب در غرب مملکت
 و در شرق کشور مادری او رنییتال امتداد دارد .
 در بین این در سلسله قلاتی به ارتفاع بین سه
 و پنج هزار ف ت واقع است که هوای معتدل و پر
 باران دارد . در حاشیه غربی البته لزومی به
 آبیاری زمین ها دیده میشود .
 نفوس مکسیکو مخلوطی از هندیان سرخ
 و هسپانوی ها هستند . مردمان از تک و مایا
 هم در آن ها حل شده‌اند . بقایای تاریخی
 برای توریزم جالب است .

منابع و صنایع : درمعدان و چوب غنی
 است . نقره و طلا ، مس ، سرب ، جست ، سرهه ،
 سیماب ارسنیک سلفر و ذغال هم دارد .
 تولیدات پترول آن سالانه به ۱۲۵ میلیون بیرل
 می‌رسد .
 غاز طبیعی به ایالات متحده امریکا
 می‌فرودشد .

زراعت ، مالداری و ماهی‌گیری مهم است .
 ریفرام زراعت در کشور تطبیق می‌شود .
 پنبه و گندم نیز تولید می‌نماید . از
 صادرات آن پنبه ، قهوه ، نس‌شکر ،
 بادنجان رومی ، کاو و گوشت‌های تازه و منجمد
 میباشد . فروش قهوه آن سالانه یکصد میلیون
 دالر امریکایی می‌آورد . تولیدات برق سالانه
 به ۱۶ بلیون کیلووات ساعت می‌رسد .

پایتخت : زومبا . مساحت ۴۹۱۷۷ مربع
 میل ، نفوس نزدیک به چار میلیون بندق قطعات

۱۹۶۳ به آزادی داخلی رسید و به ۶ جولای ۱۹۶۴ از برتانیه آزادی کامل گرفت .
عضو ملل متحد و ممالک مشترک المنافع است در ۶ جولای ۱۹۶۶ جمهوری شد .
در ملاوی ۱۲ هزار هندی و ۸ هزار اروپائی هم مسکون اند .
محصولات آن چای ، قهوه ، پنبه ، رابر ، تنباکو و نوعی از لوبیا است .
بیسوادی زیاد است ولی پروگرام وسیع سواد خوانی روی دست دارد .

معادل سه دالر امریکایی) .
ملاوی به طول پنجاه میل به امتداد ساحل غربی و جنوبی چمپیل نیاسا در افریقا واقع است . کوه‌های بلند ، جنگلات غلو و میدان های وسیع آن ملاوی را کشور جالبی ساخته است .
در ۱۸۵۹ دانتز لونگستون معروف آنرا دیده بود . در ۱۸۹۱ تحت الحماکی برتانیه شد . از ۱۹۵۳ تا ۱۹۶۳ عضو فدریشن رودیشیا و نیاسالیند بود . در اول فبروری

ملفاسی

میکند دو میلیون دیگر عیسویانند . رئیس جمهور آن فلیبرت تسیر انانا در ۶۵ برای یک دوره هفت ساله دیگر انتخاب شد .
نود فیصد نفوس زراعت پیشه است .
مدغاسکر در ۱۸۸۵ تحت حمایت فرانسه واقع شد در ۱۸۹۶ مستعمره فرانسه اعلام گردید .

در ۱۹۵۸ به آزادی داخلی رسید و در ۲۶ جون به آزادی کلی نایل شد . عضو ملل متحد و جامعه فرانسوی است .

زراعت مشغولیت عمده مردم است . برنج ، باقلی ، جواری ، کچالوی شیرین ، قهوه ، میخک ، تنباکو ، نیشکر و کاکاو تولید می‌کند .
آز معادن عمده آن سنگ های قیمتی و صنعتی ، ذغال سنگ ، نکل ، فاسفیت ، طلا ، بوسایت یورانیم و توریم می‌باشد .

پایتخت : تاناریف . مساحت دو صد و بیست و هشت هزار مربع میل ، نفوس شش میلیون و ربع بیریق : یک قطعه عمودی سفید به امتداد دسته و ۲ قطعه افقی سرخ و سبز . واحد پولی فرانک ملفاسی-۲۴۶ فرانک معادل یک دالر امریکایی) .
از متصرفات قبلی فرانسه بنام مدغاسکر ، جمهوری ملفاسی مرکب از جزیره بزرگی است در ساحل جنوب شرقی افریقا که توسط آبنای موزنابق از قاره جدا میشود . نهصد و هشتاد و دو میل طول و سه صد و شصت میل عرض دارد .

نفوس آن مرکب از عرب ها ، پولی‌نیشیایی ها و افریقایایی هاست که اخیرالذکر در قرن ۱۸ و ۱۹ بحیث غلامان برای کارهای زراعتی در ملفاسی وارد کرده شده بودند .
سه میلیون نفر پرستش اجداد و ارواح را

ممالک مشترک المنافع

انگلستان

آنرا از جنوب جدا میسازد ، بیست و یک میل از فرانسه دور تر است . دریای تیمز که بیش از ۲۱۰ میل طول دارد از طولیترین دریا های انگلستان است که دهانه آن بندر لندن موقعیت دارد .

ویلز در قسمت جنوب غربی برتانیه قرار دارد و با انگلستان توسط یک واحد اداری اداره شده حکومت جداگانه ندارد .
سکاتلند پادشاهی ایکه حالا با انگلستان و ویلز متحد شده است قسمت نصف شمالی جزیره برتانیه را اشغال کرده است .
از شهر های مشهور سکاتلند ادنبره ، گلاسکو ، ابردین ، وندلی است که از شهر های مهم برتانیه بشمار میروند .

پایتخت : لندن . مساحت ۹۴۵۱۱ میل مربع نفوس پنجاه و چهار و نیم میلیون پرچم : زمین آبی با صلیب های سینت جارج . سینت اندریو و سینت پاتریک های سرخ و سفید . واحد پولی : پوند (معادل دو دالر و هشتاد سنت امریکایی) .

شرح : پادشاهی مشترک برتانیه کبیر و آیرلیند شمالی مشتمل است بر انگلستان ، ویلز ، سکاتلند و آیرلیند شمالی که توام با جزیره آدم و جزایر بحیره ، جزایر برتانوی را میسازد .

این جزایر در شمال غرب اروپا واقع بوده و محدود است به بحر اطلس شمالی در شمال و غرب بحر شمال در شرق و بحیره انگلیس

آيرلنډ شمالي داراي مناظر زيباي طبيعي است .

منابع و صنايع : از مشاغل عمده برتانيوي ها توليد و تجارت است . بيشتر از پنجاه فيصده صادرات مملكت را فلز و صنايع فلزي تشكيل ميدهد گندم ، جو ، لبلبو وغيره . نيز ميرويد . زمين هاي زراعتي انگلستان ويلز ، سكاتلنډ و جزيره آدوم مجموعا بيش از نود مليون جريب زمين زراعتي دارد . منابع معدني مملكت وافر است . ذغال سنگ ، چونه و آهن بوفرت استخراج ميگردد . يكتهداد ديگر مواد معدني مفيد نيز وجود دارد . از ۱۹۴۸ بابتطرف خطوط آهن بصورت ملي داخل فعاليت است . بيشتر از ۱۸۰ ميدان هوايي ملكي وجود دارد كه پرواز هاي بين المللي بكثرت از آنها صورت ميگيرد . بيشتر از دومليون سياه سالانه از انگلستان ديدن ميكند ، بحريه تجارتي انگليس انكشاف فوق العاده كرده است . صنعت كشتي سازي آن در حدود ۳۵ فيصده كشتي هاي جهان را در سال توليد ميكند . اولين ستيشن برق جهان كه به قواي ذروي برق را در خدمت مردم توليد مينمايد در ۱۹۵۶ در انگلستان تاسيس شده . كوشش انگلستان براي شمول در بازار مشترك اروپا دو مرتبه تو سبط ويتوي فرانسه ناكام گرديد . تمام تيل ، پنبه رابر ، گوگرد ، چار برينچ پشم ، نصف مواد غذايي و آهن خام خود را از خارج وارد ميكند و موادي را كه از اين مواد خام ساخته ميشود بخارج صادر مينمايد صادرات عمده آن تکه باب ، آهن ، فولاد ، عراده جات و كشتي هاست . صادرات هوايما هاي جت ، راديو تلويزيون ، رادار وسايل حمل و نقل دريائي ، ادويه ، ونيلون روزبروز اهميت بيشتر كسب ميكند .

تاريخ و حكومت : حكومت شاهي بوده پارلمان قدرت حاكمه قانوني را تشكيل ميدهد . متشكل از مجلس لارډ ها و مجلس عوام است . در ۱۹۵۸ براي اولين مرتبه زن ها

اجازه يافتند در مجلس لارډ ها بنشينند . اين مجلس دو نوع اعضا دارد . اعضاي اعيان اشرافي كه بصورت ارثي عضو ميشوند و اعضاي مذهبي كه از خانواده سراسقف ها اند . اشرافي كه بصورت ارثي عضو ميشوند و اعضاي مذهبي كه از خانواده سراسقف ها اند . مجلس عوام ۶۳۰ عضو دارد . اعضا تو سبط آراء مستقيم انتخاب ميشوند - ۵۱۱ نفر از سكاتلنډ و ۱۲ نفر از آيرلنډ شمالي .

از ۱۹۱۸ به بعد زن ها حق راي دادن دارند . در ۱۹۶۳ مجلس عوام تصويب نمود كه اعيان مي توانند باصرف نظر كردن از القاب اشرافي در انتخابات شركت كنند . دو گلاس هيوم به همين اساس بعد از استعفي مكملين بحيث صدر اعظم انتخاب شد . احزاب عمده و مشهور عبارت از محافظه كار ، كارگر ، ليبرال و آزاد است .

در انتخابات اخير حزب كار گريبراي دومين بار موقبت شايان كسب نمود .

معارف و مذهب : تعليمات ابتدائي و ثانوي از پنج تا پانزده سالگي را يكان و اجباري است . از پوهنتون هاي معتبر و بسيار مشهور برتانيه آكسفورد و كمبريج است ، كه هر دو در قرن سيزدهم تاسيس شده اند . پوهنتون هاي ديگري نيز در شهر هاي بزرگ آن موجود است .

كليساي انگلستان پروتستانت است بلكه اختيارات تام دارد . دو ايالت مذهبي كاتنبري و يارك وجود دارد . كليساي انگلستان بيشتر از بيست و هفت مليون عضو دارد . از كليسا هاي ديگر آن متودليست رومن كاتوليك آيرلنډ و غيره است .

از موسسات خيرييه آن عبارت از بيمه ملي اجباري عامه است در مورد مريضي ، حاملگي ، بيكاري تصادفات صنعتي ، وفيات و حقوق بيوگان و يتيمان و سالخوردگان .

دفاع : زن ها نيز در قواي سه گانه خدمت ميكند .

منصرفات انگلستان

صخره يادمي كنند) از ۱۷۱۳ بتصرف برتانيه بوده است .

بحيث بندر بحريه موقعت نظامي بس مهمي دارد . نفوس آن در حدود ۲۴ هزار نفر است . نايب الحكومه آن قوماندان عمومي نيز هست .

جبل الطارق : مستعمره ايست در جنوب شرق هسپانيه در مدخل غربی مدیترانه . عرض آبنای واقعه بين جبل الطارق و افريقا از هفت و نيم ميل تا بيست و سه و نيم ميل ميباشد . جبل الطارق (كه انگليس ها آنرا بنام

ممالك جهان غرب الهند برتانوی

۳۶۷

از فدریش سابقه غرب الهند برتانوی ماهی، نمک و چوب تولید می‌کند و می‌فروشد .
ترینیداد و توباگو در ۶۲ خارج شدند .

هاندو راس بر تانوی: يك مستعمره

در امریکای مرکزی در کنار بحیره کاری بین واقع است چوب ، میوه های منطقه حاره و کااکا تولید می‌کند . نزدیک به ۹ هزار مربع میل مساحه و ۱۰۳ هزار نفوس دارد . بلین مرکز آنست . از آزادی داخلی برخوردارست . گواتیمالا می‌گوید هاندوراس برتانوی مال آنست .

گیانای برتانوی : يك مستعمره دارای آزادی

داخلی در شمال شرقی امریکای جنوبیست . مساحه آن ۸۳ هزار مربع میل و نفوس آن ۶۲۸ هزار نفر است . آبشار های زیبا دارد . جنگل های وسیع دارد . طلا ، الماس ، منگانهز و ابره یافت می‌شود . شکر از صادرات عمده آنست در ۱۹۶۲ مسوده قانون اساسی را اعلام کرد ولی آزادی آن با مشکلات سیاسی و نژادی مواجه گردید .

از مستعمرات دیگر برتانیه جزایر فاکلینده ، سینت هلینا ، باسو لولینده ، سوازی لینده عدن ، عربستان ، جنوبی ، بحرین برونی . هانگانگ ، موریشس فیجی ، تونگا ، جزیره سلیمان جزایر گلبرت و آلیس و هبرید جدید می‌باشد .

رودیشیای جنوبی که در ۱۹۶۵ بصورت يك طرفه آزادی خود را از برتانیه اعلام و اختیارات گورنر جنرال برتانوی را از او گرفت ، کشوریست که از آزادی داخلی برخوردار بوده ولی آزادی کلی آن تاوقتی از طرف برتانیه معطل قرار داده شده بود که حکومت سفید بوستان به سیاه بوستان حق رای بدهد .

هسایگان آنرا افریقای جنوبی دریای زامبیزی ، موزمبیق و بچوانالینده و افریقای غربی پرتگالی تشکیل می‌دهند . تنباکو از صادرات عمده آنست .

حکومت سفید بوستان تحت صدارت ایان سمیت از برتانیه جدا شد ند . برتانیه محدو دیت های تجارت بر آن وضع کرد ولی تاکنون نتیجه ای بدست نیامده است و رودیشیا از حکومت افریقای جنوبی حمایت میشود و با مخالف خود به حقوق مدنی به سیاه بوستان ادامه میدهد . (اکثر ممالک مشترك المنافع تحت نام هر کدام شرح داده شده است به آن مراجعه شود) .

جزایر گرینادا ، دومینیکا ، سینت ونسنت و سانتالوسیا بین جزایر ترینیداد و مارتنیک واقع و نفوس شان ۲۲۹ هزار نفر است .

مرکز حکومتی شان سینت جارچ واقع در گرینادا

می‌باشد محصولات عمده شان پنبه ، شکر ، مولاس ها ، میوه جات ، سبزی ها و مساله جات طعام می‌باشد .

جزایر باقیمانده دارای نفوس ۱۴۵ هزار نفر بوده اقلیم حاره ولی خوشگوار دارند . باران سالانه بین ۴۰ - ۲۰۰ - انچ است . شکر ، مولاس ها ، پنبه ، میوه ها ، بادنجان رو می و پیاز ، گاو ، گوسفند و ذغال ارچه و نمک تولید می‌کنند .

برمودا : متشکل از گروپ جزایر مرجانی

است به مساحه مجموعی (جزایر مسکونه) ۲۱ مربع میل و نفوس تخمینی ۴۷ هزار نفر که دو ثلث آن سیاهان می باشند .

۶۷۷ میل به جنوب شرق نیویارک واقعست نام آن بنام کاشف هسپانوی گذاشته شده است و برای اولین بار در ۱۶۰۹ توسط یک عده مستعمرین مسکون گردید که کشتی شان در

نزدیکی آن خراب شد . پارلمان از ۱۶۲۰ به اینطرف تشکیل شده است . مجلس نمایندگان آن مرکب از ۳۶ نفر است . رئیس دولت شورای تقنینیه ۹ عضوی را تعیین می‌کند .

بهاما : يك سلسله جزایر در اوقیانوس

اطلس که از نزدیکی فلوریدا بطرف هایتی ادامه دارد . مساحه سطحیه ۷۰۰ جزیره مذکور ۴۴۰۴ مربع میل و نفوس آن ۱۳۱ هزار است يك قانون اساسی جدید در ۷ جنوری ۱۹۶۴ به جزایر مذکور آزادی داد . بادنجان رومی ،

منګولیا

مواد تعمیراتی . طلا ، ذغال سنگ، تنګستن، مرمر و یورانیم نیز یافت می‌شود .
تاریخ و حکومت : منګولیا که حیثیت یک ولایت چین را داشت در ۱۹۲۱ اعلان آزادی کرد .

در ۱۹۲۴ جمهوریت آن اعلام شد . مناسبات سیاسی آن با جمهوریت مردم چین در ۱۹۴۵ پایان یافت . در پارلمان آن یک نفر نماینده از هر ۲۵۰۰ نفر انتخاب می‌شود . مدت خدمت آن ها سه سال می‌باشد . بریزیدیم ۷ عضوی از همین گروپ تشکیل می‌شود . برتانیه در ۱۹۶۳ مناسبات سیاسی با آن جاری ساخت . موافقات کلتوری دوستی و همکاری با اتحاد شوروی و جمهوریت مردم چین دارد . عضو ملل متحد است .
معارف و مذهب : مکاتب ابتدایی متوسطه و عالی دارد . در اولان باتوریک پوهنتون موجود است بودیزم و لامائیزم در کشور وجود دارد .

پایتخت : اولان باتور (اورگا) مساحت ۶۲۶ مزار مربع میل ، نفوس تخمین یک میلیون بیرق قطعات عمودی سرخ - آبی - سرخ با ستاره پنج شعاعه طلایی و علامه مخصوص نزدیک دسته . واحد پولی - توغریک (۴ توغریک معادل یک دالر امریکائی) .

شرح : جمهوریت مردم منګولیا شامل منګولیای خارجی در شمال شرق آسیا بوده یکی از قدیمترین کشور های جهان است . از شمال با اتحاد شوروی (ایالت سایبیریا) و از سه طرف دیگر با جمهوریت مردم چین محاط است . اکثریت نفوس کشور کوچی هستند . پلانها برای شهری ساختن شان روی دست است .
منابع و صنایع : مالداري و مصروفیت عمده مردم است گاو ، گوسفند ، شتر و غزگاو شامل آنست. تحت اقتصاد پلان گذاری شده تولیدات دیگر آن عبارتند از بروسس، خوراکی ها شستن پشم ، دباغی، بوت سازی و تولید

موریتانیا

است . مساحت ۴۱۶۲۱۶ مربع میل ، نفوس تخمین یک میلیون هزار نفر بیرق سبز با هلال و ستاره طلایی . واحد پولی . فرانک (دو نیم فرانک معادل یک دالر امریکائی) .
 جمهوریت اسلامی موریتانیا که در سابق تحت تصرف فرانسه بود از طرف غرب با اقیانوس اطلس و ساحل طلا (هسپانوی) از شمال و شمال شرق با الجزایر ، از طرف شرق با مالمی ، و از طرف جنوب با سینیگال محاط است .
 اقتصاد آن به زراعت و مالداري استوار است . خرما ، غلهجات و ماهی تولید میکند . گله های بزرگ گاو گوسفند و شتر دارد . ذخایر آهن و مس آن وسیع است .
 در ۱۹۵۸ به آزادی داخلی رسید در ۲۸ نومبر ۱۹۶۰ بکلی آزاد شد . خارج جامعه فرانسوی ماند ولی خواسته است با فرانسه علایق نزدیک داشته باشد . موریتانیا عضو ملل متحد است .

ناروی

و در غرب اوقیانوس اطلس شمالی واقع است . طول کشور ۱۱۰۰ میل و عرض آن بین ۲۷۰ میل و چار میل است ساحل آن شامل فیورد های معروف ناروی و ۱۵۰ هزار جزیره مربوط ناروی می‌باشد .
 آفتاب نیم شب خاصه طبیعی دماغه شمالی ناروی است . آفتاب درین قسمت از وایل جزوا تا نیمه ماه اسد غروب نمی‌کند . همانطور هم از ۲۹ عقرب تا ۴ ماه دلو از

پایتخت : اوسلو ، مساحت ۰۶۴ و ۱۲۵ مربع میل ، نفوس بیش از سه و نیم میلیون . بیرق صلیب آبی حاشیه سفید بالای زمین سرخ . واحد پولی کرون (جمع کرونر) هفت کرونر معادل یک دالر امریکائی .
شرح : ناروی قسمت غربی جزیره نمای سکاندناوی را اشغال کرده است . در جنوب سکاگراک آنرا از دنمارک جدا می‌کند در شمال آن ارکتیک واقع است در شرق شمال آن فنلیند و اتحاد شوروی . در شرق آن سویدن

پشت افق بالاتر نمی آید و روشنی شمالی در طول زمستان دیده میشود .

منابع و صنایع : ناروی مملکت بحری است تنها ۴۳۰۰ مربع میل آن زراعت می شود . نزدیک به سی هزار مربع میل آن جنگلات است . تجارت چوب و انواع ماهی و استفاده از منابع معدنی مصروفیت مردم را تشکیل میدهد مس ، پیرایت، نکل، آهن، جست ، سرب، یاتینیم و مولبدیم پیدا می شود .

ذغال سنگ ندارد ولی از برق آبی استفاده زیاد می کند . در اقتصاد زراعتی محصولات زمینی و ماهیگیری را مخلوط کرده اند و جنگل داری را با تربیه و تولید حیوانات خز دار یکجا ساخته اند .

انواع خوراکیه باب ، ماشین ها ، آلات فلزی ، کاغذ ، منسوجات انواع چوب ، تیل ماهی ، صابون الومینیم و کشتی سازی مصنوعات عمده آنرا تشکیل میدهد .

تجارت بحری ناروی در دنیا درجه دوم دارد . دوهزارو هشتصد و سی شش کشتی تجارتي دارد .

تاریخ و حکومت : ناروی به اساس قانون

نایجر

پایتخت : نیامی . مساحت ۴۹۰ هزار مربع میل . نفوس اندکی بیش از سه میلیون بزرگ قطعات افقی نارنجی ، سفید و سبز با آفتاب نارنجی در قطعه سفید . واحد پولی فرانک (۲۴۶) فرانک معادل یک دالر امریکائی) .

جمهوریت نایجر از متصرفات سابقه فرانسه در افریقا از شمال بالییا و الجزایر از شرق باچاد . از جنوب با ولتای علیا ، داهومی و فدریشن نایجیریا و از غرب با مالی هم سرحد است . راه عمده رسیدن به این کشور از

نایجر یا

از چار منطقه خود اختیار تشکیل شده است . شمالی ، غربی ، غرب وسطی و شرقی منطقه فدرالی لاگوس آنها را بهم مرتبط نگمیدارد .

تیل ، ذغال ، آهن ، چونه و گاز طبیعی دارد . صنایع ماهی ، آرد و شکر سازی تولید می کند و محصولات تیل آن به دو میلیون بزرگ در هر ماه میرسد .

پایتخت : لاگوس مساحت ۳۵۶۶۶۹ مربع میل نفوس پنجاه و شش و نیم ملیون بزرگ قطعات عمودی سبز ، سفید ، سبز .

فدریشن نایجیریا ، که در ۱۹۶۰ آزاد شد ، در افریقای غربی بالای خلیج گینی بین داهومی و کامرون و نایجر و چاد واقع است . شامل ۲۵۰ گروه قبایلی و زبانی است . تقریباً یک پنجم نفوس تمام افریقا را تشکیل میدهد .

دارد که غير مستقيم انتخاب مي گردند . در ۱۶۶۱ رئيس جمهور آن مرود کانگرس يك معاون که در اثران بالاخره کرنيل گاوان رئيس حکومت نايجيريا شد . سراپوبکر تفوا بليوا کشته شد . و نايجيريای شرقی تحت زعامت يك کرنيل ديگر بنام اچوگو از نايجيريا اعلام جدائي کرد .

اسلام مذهب عمده آن است . انگليسی زبان رسمی شناخته شده سلامت .

تنباکو ، کولمبايت ، قلعی ، تيل نباتی و جلفوزه ، کاکاو ، پوست حيوانات ، چوب و رابر هم صادر مي کند .

نايجيريا در اول اکتوبر ۱۹۶۰ يك مملکت آزاد شد و در اول اکتوبر ۱۹۶۳ يك جمهوريت در داخل ممالک مشترك المنافع پذيرفته شد . قانون اساسی فدرالی آن آزادی های فردی و آزادی منطوقی داخلی را تضمين مي کند و پارلمان آن يك مجلس نمايندگان ۳۱۲ عضوی دارد که مستقيماً انتخاب مي شوند و يك سنا

نکا را گوا

تاريخ و حکومت : در ۱۸۲۱ هسپانيه آزاد شد . مدت مختصری با مکسيکو متحد بود باز با ولايات متحده امریکای مرکزی متحد شد و باز در ۱۸۳۸ بکلی آزاد شد .

قانون اساسی آن کانگرس دو اطاقه را برای آن قبول کرده است مجلس نمايندگان ۴۵ نفره که برای شش سال انتخاب مي شوند . در سنای آن روسای جمهور سابق بحیث عضو الی مادام الحيات تعيين مي گردند . رئيس جمهور برای شش سال انتخاب مي شود . در ۶۶ رئيس جمهور آن مرد کانگرس يك معاون او را که داکتر گريو نام داشت برای مدت باقیمانده رئيس جمهور مقرر نمود .

معارف و مذهب : رومن کاتوليك هستند ولی آزادی مذهب مراعات مي شود . دو پوهنتون دارد که یکی آن در ۱۸۱۴ تاسيس شده است . زبان هسپانوی رسمی است .

پايتخت : ماناگوا . مساحت ۵۷۱۴۵ مربع ميل ، نفوس يك ونيم مليون . بيرق سه قطعه افقی آبی سفید ، آبی بانسان جنگی در قطعه سفید . واحد پولی کاردو با (معادل چارده سنت امریکائی) .

شرح : جمهوريت نکاراگو در امریکای وسطی واقع بوده بين کاری بين ومحيط آرام واقع است . در شمال آن هاندوراس و در جنوب آن کوستاریکا واقع است . غدیر بزرگ نکاراگو در حمل ونقل کشوری رول مهم دارد . خط آهن به حکومت مربوط است .

منابع و صنايع : جنگلات قيمتی دارد . طلا استخراج مي کند . اساساً کشور زراعتی است کيله ، پنبه وميوه مي روپاند . قهوه ، نيشکر ، جوارزی ، کوبیا ، کاکاو ، برنج وتنباکو و گندم نیز دارد . گوشت ، کيله ، چوب و پنبه از صادرات عمده آنست .

نيپال

آن همه نماينده صنعت ظريف نيپالی می باشد . **منابع و صنايع :** جنگل های انبوه دارد . کنف ، برنج ، غله جات ، مواشی ، پوست گندم و پنبه های طبي صادر می کند و در مقابل منسوجات ، شکر ، نمک و آلات و وادوات فلزی وارد می نماید .

تاريخ و حکومت : در سابق نيپال مرکب از دسته ها و گروپ های مختلف بود . یکی از این گروپ ها گورکه هاستند که در ۱۷۶۹ در خدمت انگليس ها مشهور شدند شاهان نيپال دريد قدرت صدراعظمان فامیلی را ناهای بودند (۱۸۴۸-۱۹۵۱) . در آنوقت پادشاه تريپوبانا حکومت مرکزی را تقويه کرده اقتدار فامیلی

پايتخت : کتمند و . مساحت ۵۴۳۶۲ مربع ميل . نفوس نه مليون و يك ثلث .

بيرق : برنگ سرخ دارای دو سر و حواشی آبی با آفتاب ومهتاب واحد پولی روپیه نيپالی هفت روپيه معادل يك دالر امریکائی .

شرح : نيپال يك سلطنت مشروط در دامنه های جنوبی هماليا می باشد . به شمال آن تبت و به سه طرف ديگر آن هند واقع است . وادی های شاداب زیادی دارد . مونت ايوزست در سرحد نيپال واقع است . پايتخت در وادی واقع است . که پانزده ميل طول آن ويست ميل عرض آن می باشد و در آن ۴۵۰ هزار نفر زندگی می کنند . معابد

را تاها را محدود ساخت. بعد از اورد ۱۹۵۵
اعلیحضرت مهیند را بگرم شاه دیو بتاریخ
۲ می ۱۹۵۶ بر تخت جلوس کرد. او اولین
قانون اساسی دیمو کراتیک نیپال را بوجد
آورد و مملکت راتحت نظام شاهی مشروطه
داخل کرد وقتی سیستم کارنناد، قانون اساسی
جدیدی بتاریخ ۱۶ دسمبر ۱۹۶۲ بوجدآورد.

نذر لیندز

هالیند دیده میشود
نیوزیلیند

پایتخت : ولنگتن . مساحت ۱۰۳۷۳۶ مربع
میل نفوس بیش از دوونیم ملیون . بیرق:
زمین آبی باعلامت یونین جیک (بیرق انگلیسی)
در قسمت چپ بالائی چهار ستاره پنج
است .

شماعه سرخ سا حواشی سفید در
طرف بیرونی بیرق واحدپولی: یوندنیوزیلیندی
معا دل دو دا لر و هشتا د سنت امریکایی.

شرح: نیوزیلند یک عضو در داخل ممالک
مشترک المنافع در اقیانوس آرام جنوبی بفاصله
۱۲۰۰ میل به شرق قاره آستریلیا واقع است.

لیو زیلیندازچار جزیره بزرگ (شمالی جنوبی
ستیوارت وچیتم) ویک عده جزایر دیگرمتشکل

است . مملکت با کوه ها، غدیر ها ، آبشارهاو
جنگل های دست خورده خود خیلی جا لب
است. آلپ های جنوبی در جزیره جنوبی
واقع است . آکلیندو ولنگتن در جزیره شمال
بنادر عمده آنرا تشکیل میدهند .

منابع و صنایع : نیوزیلیند برای عواید
صادرات به مواد و محصولات زراعتی متکی
است . سالانه هشتصد ملیون دالر لبتیات

واتیکان

دولت یک شهری

مربع میل ونفوس آن درحدود سه ملیون نفر
بود . درعهد پاپ نهم این منطقه درداخل
سلطنت ایتالیا درآمد .
ونفوذ وحکومت پاپ به قصور واتیکان ،
ولاتران در روم وقصرگوندولفومحدودشدواین در
مرکزی داشت . ساحه آن در حدود ۱۶ هزار

شورای ملی نیپال به اساس این قانون اساسی
دارای ۱۲۵ عضو منتخب است .
درمملکت احزاب سیاسی وجود ندارد .
معارف ومذهب : نزدیک به دوونیم هزار مکتب
انگلیسی بر علاوه مکاتب سانسکرت و نیپالی
دارد .

نه فیصد ملت خواننده و نویسنده است.
هند ویزم قدیم و بودیزم مذاهب عمده آنست.

گوشت وپشم صادر می کند . برای صنایع
نو بنیاد از بخار طبیعی حادث از منطقه های
آتشفشانی کار میگیرد. دومین دستگاه جیوترمی
جهان برای تولید برق در نیوزیلیند واقع
است .

تاریخ و حکومت : نیوزیلیند در ۱۶۴۲
کشف شد. نام کاشف آن هالیندی تسمان بود.
در ۱۸۴۰ برتانیه آنرا تصرف کرد . در ۱۹۰۷

یک دومینیون شد و فعلا یک عضو آزاد ممالک
مشترک المنافع است نژاد اصلی نیوزیلیند
را موری هاتشکیل میدهند ومردان باهوش
هستند . تعدادشان به ۱۸۴ هزار میرسد .

حکومت متشکل است ازیک گورنر جنرال
که از سلطنت برتانیه نمایندگی می کند و یک
مجلس نمایندگان که برای سه سال انتخاب
می شود .
معارف ومذهب : معارف آزاد می باشد . شش
پوهنتون دارد .

کلیسا های آن انگلیس وپرسیبی تیرین
می باشند .

برای مقام پاپ و افسران او بکار می‌رود .
پاپ موقف بیطرف خواهد داشت مگر در
زمانیکه دو طرف يك موضوع سیاسی از او
تقاضای وساطت کنند .

۵۰ مملکت در واتیکان نمایندگی سیاسی
دارند. رئیس فعلی دولت واتیکان پال چهارم
جیوانی باتیستا مونتینی می‌باشد که بسال
۱۹۶۳ انتخاب شد .
دولت واتیکان خط آن، تسهیلات پستی
و سستیشن رادیوی بخصوص دارد .

۱۸۷۱ بود . يك معاهده دیگر که در ۱۱
فبروری ۱۹۲۹ به امضاء رسید، شهرواتیگان
را بحيث يك دولت قبول کرد و در ایتالیا به
مذهب کا تولیک موقف خاصی داد. این معاهده
بالاخره بتاريخ ۷ جون ۱۹۲۹ از طرف پادشاه
ایتالیا به امضاء رسید و در ۲۶ مارچ ۱۹۴۷
جزء قانون اساسی ایتالیا شناخته شد .
واتیکان شامل سینت پیتر ، قصر و موزیم
واتیکان، باغ های واتیکان و عمارات بین‌ویال
واتیکانو و کلیسا است . علاوه بر آن سیزده
عمارت در شهر روم هم شامل آنست که اکثر

ولتای علیا

در ۱۱ دسمبر ۱۹۵۸ به آزادی داخلی
رسید در ۵ اگست ۱۹۶۰ به آزادی کامل
نایل شد . در سپتامبر همان سال عضو ملل
متحد شد . خارج جامعه فرانسوی است ولی
با امضاء معاهده دو جانبه با فرانسه علائق
نزدیک دارد .

قانون اساسی آن در ۲۷ نومبر ۱۹۶۰ بمیان
آمدیک حکومت جمهوری و یک مجلس نمایندگان
را بمیان آورد . در جنوری ۱۹۶۶ کرنیل
سنگول لامینرانا ریاست جمهوری را اشغال
کرد و حکومت موقتی مرکب از هفت
صاحب منصب و پنج ملکی را تشکیل داد .

پایتخت : اوواگادو گو مساحت ۱۰۵۹۰۰
مربع میل . نفوس چهار میلیون و هشتصد هزار
جمهوریت ولتای علیا که در سابق ازمصرفات
فرانسه بود، پنجصد میل از خلیج گینی دور
است .

از شمال و غرب با مالی ، از شرق بانایجر
و از جنوب با ساحل عاج ، توگو و داهومی هم
سرحد است .

نود فیصد نفوس آن زراعت پیشه اند .
مالداری پنجاه فیصد صادرات آنرا تشکیل
میدهد .
پنبه ، برنج ، خسته های روغنی تولید
می‌کند .

ونیز ویلا

قلعی، منگانیز، الماس و ابرک هم دارد قهوه
آن قلم دوم صادرات آنرا تشکیل میدهد .
تاریخ و حکومت: در اگست ۱۴۹۸ کولمبس
برای اولین بار بر خاک آن قدم گذاشت .
یکسال بعد شخص دیگر بنام الانسودی
اوتیدا در آن پیاده شد و آنرا ونیزویلا یعنی
ونیس کوچک نام گذاشت و این برای آنکه
بالای غدیر ماراکایبو مردمان محلی خانه های
بالای چوب پایه ها داشتند . ونیز ویلا تا
۱۸۲۱ تحت نفوذ هسپانیه بود . در ۱۸۳۰
ونیزویلا از فدریشن باکولومبیا جدا شده
جمهوریت را اعلام کرد به اساس قانون
اساسی فعلی (۱۹۶۱) حکومت
مرکزی باید قوی باشد . رئیس جمهور برای
پنج سال انتخاب می‌شود . يك سنا و يك
مجلس نمایندگان و يك محكمه عالی دارد .
رئیس جمهور فعلی داکتر راوول لیوونی بسال
۶۳ انتخاب شد .

پایتخت : کاراکاس . مساحت ۳۵۲۱۵۰
مربع میل ، نفوس هشت میلیون و هشتصد
هزار . بندق سه قطعه افقی زرد - آبی -
سرخ با يك قوس هفت ستاره در قطعه
آبی واحد پولی بولیوار (چار ونیم بولیوار
معادل يك دالر امریکائی) .

شرح: شمالی ترین مملکت امریکای جنوبی
بوده و با گینای برتانوی برازیل و کولومبیا
همسایه است . در بحیره کاری بین ۱۷۵۰
میل ساحل دارد علاوه بر آن ۷۲ جزیره
دارد . کلانترین جزیره مارگاریت نام دارد که
مرکز عمده صدف است .

منابع و صنایع: کانگنی، زراعت، ماهیگیری
و مالداری از مشاغل مردم است . پترول زیاد
دارد تولید روزانه آن در حدود سه ونیم
ملیون بیرل است . تولیدات سالانه آهن آن
۱۱ میلیون تن میباشد طلا، مس، ذغال، نمک،

رایگان است . معارف ابتدایی اجباری است .
دفاع: خدمت نظام برای مردان بین سنین ۱۸ و ۴۵ اجباری است .

ویتنام جنوبی

خارج می‌شدند و انتخابات برای تعیین سر نوشت مملکت صورت می‌گرفت .
 ویت‌من‌ها از عرض البلد ۱۷ بیلاوا اشغال کردند و نام کشور را جمهوری دیموکراتیک ویتنام گذاشتند .
 در ۲۶- اکتوبر ۱۹۵۵- نگودین دیم صدر اعظم ویتنام جنوبی قسمت جنوبی را یک جمهوری اعلام کرد و خودش بحیث رئیس جمهور اختیارات را بدست گرفت .
 از ۱۹۵۴ بعد جنگ بین ویتنام جنوبی و شمالی جاریست .

در ۱۹۶۳ گروه های بودایی حکومت را بنابر ظلم و مطلق العنانی آن مورد اعتراض قرار دادند . عدم توجه حکومت به آن وبی پروائی در آوردن اصلاحات منجر به کودتای دوم نومبر ۱۹۶۳ شد که طی آن نگودین دیم و برادرش کشته شدند .
 و برادر سوم شان یک سال بعد نظر به جرایم او اعدام شد .
 از آن بعد حکومت جنرال کان و از آن هم بعدتر حکومت مارشال کای .

حکومت امریکا هر نوع کمک به ویتنام جنوبی داده است ولی قوای ویتکانگ از بین برده شده نتوانسته است . حکومت امریکا در راه جلو گیری از غلبه ویتکانگ ها بر ویتنام شمالی هم حملات هوائی و بمباران ها نموده است و می نماید .

مصارف امریکا برای ویتنام جنوبی بقرا اطلاع مقامات امریکایی در ۱۹۶۴ رو زانه یک ونیم ملیون دالر بود و آنوقت بیست و یک هزار عسکر ومشاورین در ویتنام جنوبی داشت . فعلا قوای امریکا تقریبا بیش از چار صد هزار نفر بالغ گردیده و در نظر است از آن هم بالاتر برود . جنگ همچنان ادامه دارد .

مذهب تاویزم فلسفه اساسی دین ویتنام را تشکیل میدهد . ولی بیش از هفتاد فیصد نفوس آن بودائی هستند . ده فیصد رومن کاتولیک (عیسوی) دارد . پوهنتون ها در سیگون ، هوئی و دالات موجود است .

معارف و مذهب : زبان مردم هسپانوی است و مذهب شان رومن کاتولیک ولی آزادی مذهب تضمین شده است . معارف بشمول پوهنتون

پایتخت : سیگون . مساحت ۶۵ هزار مربع میل ببرق سه تریسه نازک افقی سرخ در وسط یک ساحه زرد . نفوس شانزده ملیون واحد پولی : پیاستر (یکصد و هجده پیاستر معادل یک دالر امریکائی) .

شرح : یکی از سه کشور هند چین تحت تصرف فرانسه ، از شمال با ویتنام شمالی از شرق و جنوب با بحیره جنوب چین و از غرب با کمبودیا و لاوس محاط می‌باشد .

منابع و صنایع : برنج ، رابر و ذغال در هر دو ویتنام شمالی و جنوبی پیدا میشود صادرات شامل را بر ، ماهی ، برنج ، ذغال ، چوب ، مواشی ، پوست جوار جست وقلعی است .
 در ویتنام جنوبی چای ، کنین و قهوه می رویانند .

تاریخ و حکومت : تاریخ ثبت شده ویتنام در تونکین به قبل از میلاد مسیح می رسد . آنوقت درین کشور ویت ها که از چین سرازیر شده بودند مسکن گزین گردیدند از ۱۱۱ تا ۹۳۸ تحت تصرف چین بود .

و از آن بعد هم برای قرن ها یک کشور غلام بشمار می‌رفت ویتنام عساکر کوبلای خان را در ۱۲۸۸ مغلوب ساخت . در قرن شانزده فرانسه و پرتگال به آن رسیدند . در ۱۸۶۳ کوچین چاینا به فرانسه تسلیم گردید و در ۱۸۸۴ به تحت الحمايگی فرانسه رفت .
 در ۱۹۴۰ جاپان آنرا اشغال کرد . گروهی از مردم ویت‌من را تشکیل کردند .

رئیس شان هوچی من نام داشت دراگست ۱۹۴۵ ویت‌من امپراطور باوادی گماشته جاپان و پادشاه انام را اخراج کرد . فرانسه با ویت‌من مخالفت و مقابله کرد (۱۹۴۵ - ۱۹۵۴) ولی بعد تلفات زیاد و مغلوبی در دین بین فودر می ۱۹۵۴ فرانسه در اثر یک موافقه باو دا ی را بحیث رئیس دولت شناخت و جمهوری مردم هوچی من را حمایه نمود .

موافقه آتش بس معتقد در جینوا بتاريخ ۲۱ جولای ۱۹۵۴ ویتنام را به دو حصه تقسیم کرد به اساس آن باید یک منطقه بیطرف بمیان می‌آمد قوای فرانسه از ویتنام شمالی

ويتنام شمالي

پایتخت: هانوي، مساحت ۶۲ هزار مربع و يك صدر اعظم متعين توسط رئيس جمهور ميل . نفوس شانزده مليون . دارد .

قانون اساسی ويتنام شمالي بر اساسات كمونزم استوار است و وحدت هر دو ويتنام را تقاضا می كند .
 هوجی من رئيس جمهور آن از ۱۹۶۵ ببعده در راس کشور بوده است . صدراعظم آن قام وان دونگ نام دارد .
 (برای تشریحات مزید متن ويتنام جنوبي يك رئيس جمهور منتخب توسط پارلمان خوانده شود .)

هالیند

پایتخت: امستردام . مساحت (خشک) ۱۵۸۰۰ مربع ميل . نفوس ۱۲ مليون و يك ربع بيرق : سه قطعه سرخ سفید و آبی و واحه . پولي گلدن (جمع آن گلدر) معادل ۲۷ سنت امریکایی .

شرح : سلطنت هالیند از طرف شرق با جرمنی ، از طرف جنوب با بلجیم و از طرف غرب و شمال با بحیره شمال محاط است . سطح آن هموار و اوسط ارتفاع آن از سطح بحر ۲۷ فت است .

قسمت هایی هم دارد که از سطح بحر پائین تر است و بایند ها محافظه می شوند .
 از جنگ جهانی دوم ببعده حکومت آب ایسلیمبر (زوی درزی سابقه) را خارج کرده زمین بدست آمده را فارم های زراعتی می سازد . بعد ختم بیش از يك مليون جریب زمین دیگر هم به مساحت آن افزود خواهد گردید .

هاگ مرکز حکومت است ولی امستردام یگانه پایتخت سلطنت بوده تاجپوشی ها در آن انجام می شود . روترد بندر عمده آنست

منابع و صنایع: چهل فیصد زمین ما لچر و ۳۰ فیصد آن برای زراعت است . نود فیصد زمین بدست کسانی است که تایکصد جریب زمین دارند . پنجاه فیصد زمینداران کمتر از بیست جریب زمین دارند .

لبنیات از محصولات عمده آنست . لاله هالیند در جهان مشهور است . کشتی سازی، ماشین سازی منسوجات و مواد کیمیاوی و سامان برق از صنایع آنست . در قطع الماس مشهور است . ذخایر غاز طبیعی، ذغال، تیل و نمک دارد . در مواصلات داخلی بیشتر از کانال ها استفاده می شود و به این مناسب امستردام را ونیس شمال می خوانند .

تاریخ و حکومت : بعد انحلال امپراطوری شمالمان (۸۱۴) ندر لیندز (هالیند ، بلجیم و

فلاندرز) از هم جدا شدند . هر کدام به چندین دست گردیدند . در ۱۵۷۲ شاه هسپانیه کوشید آزادی خواهی و توسعه مذهب پروتستانت ها را از هالیند رفع نماید . ۱۵۸۳ ایالات شمالي به هسپانیه تابعیت ندارند .

در قرن ۱۷ جمهوریت هالیند از نگاه فعالیت بحری ، اقتصادی و هنری نامدار شد . در ۱۸۰۲ ناپلیون برادر خود را شاه هالیند ساخت در ۱۸۱۰ هالیند جزء فرانسه شد و در ۱۸۱۳ هالیندی ها فرانسه را اخراج کرد . کنگره ویانا در ۱۸۱۵ سلطنت ندرلیندز را بمیان آورد که يك مرکزش برساز و دیگرش هاگ بود . در ۱۸۳۰ بلجیمی ها سلطنت علیحده ساختند .

قانون اساسی هالیند کشور را بحیث يك سلطنت مشروطه می شناسد . شاه (پاملکه) رئيس قوه اجرائیه است و شاه و پارلمان مشترکا قوه تقنینه را تشکیل میدهند . پارلمان دو اطاق دارد اطاق اول مرکب از ۷۵ عضو منتخب برای شش سال و اطاق دوم مرکب از ۱۵۰ نفر نمایندگان منتخب برای چار سال . شاه يك شورای وزیران دارد که رئيس آن معاون صدر اعظم است . هالیند عضو بازار مشترک، یو را تو م و بنلکس است .

معارف و مذهب : آزادی مذهب تضمین شده است . ۲۸ فیصد نفوس پروتستانت ، ۴۰ فیصد رومن کاتولیک است .
 معارف بین ستین ۶ و ۱۵ اجباری است . چندین پوهنتون دارد .
سورینام که بنام گیانای هالیندی نیز یاد می شود در ساحل شمال امریکای جنوبي بین گیانای برتانوی و فرانسوی واقع است . با مساحتی سطحیه ۵۵ هزار مربع ميل و نفوس تقریبی ۳۲۵ هزار نفر ، سورینام متصرفه ایست دارای اهمیت مساوی با هالیند که فقط

آزادی داخلی دارد . پایتخت آن پاراماریبو
 است صادرات عمده آن الوهمیت خام است .
 معادن زیاد دارد . لیمو و نارنج ، برنج ،
 قهوه ، شکر ، کیله و چوب نیز صادر می کند .
 فلورین واحد پولی است . هالیندی ها به
 اساس موافقه ۱۶۶۷ ندرلیند جدید (نیویارک)
 را در بدل سورینام به انگلیس ها دادند .

هاندوراس

پایتخت : تگوسی گالپا . مساحت ۴۴۴۸۲
 مربع میل نفوس دو میلیون و دو صد هزار
 بیرق سه قطعه افقی آبی ، سفید ، آبی ، با
 پنج ستاره آبی در قطعه سفید . واحد پولی
 لمپیرا (دو لمپیرا معادل یک دالر امریکائی) .

شرح : هاندوراس یک جمهوریت امریکائی
 وسطی است که بشمال آن بحیره کاری بین ،
 به شرق و جنوب آن نکاراگو ، به جنوب آن بحر
 محیط آرام و السلوادور و به غرب آن گواتی مالا
 واقع است . مملکت کوهی است و زمین صالح
 الزراعه دارد گرچه همه اش زرع نشده است
 و باجنگلها پوشیده است . ساکنین آن از
 نژاد هندیان سرخ و هسپانوی ها هستند .

هایتی

پایتخت : پورتو پرنس . مساحت (۱۰۷۱۴)
 مربع میل ، نفوس چار و نیم میلیون ، بیرق :
 دو قطعه عمودی سیاه و سرخ و در مرکزیک
 ساحة مستطیل سفید و سبز با علامه جنگی
 در وسط آن . واحد پولی : گورد (پنج گورد
 معادل یک دالر امریکایی) .

شرح : هایتی یگانه جمهوریت فرانسوی
 زبان هر دو امریکا ، لئث غربی جزیره ای را
 در غرب الهند اشغال کرده است که بنام
 هسپانیولا یاد می شود و بین کیوبا و پورتو
 ریکو واقع است .

طول سرحد آن با جمهوریت دومینیکن ۲۴۱
 میل می باشد . اکثریت نفوس آنرا سیاه
 پوستان تشکیل میدهند . بقیه آن مولاتو ها
 یعنی . مخلوط سفید پوستان (فرانسوی) و
 سیاه پوستان (غلامان) اند .

منابع و صنایع : مس ، طلا ، نقره ، آهن ،
 قلعی ، سلفر ، ذغال ، نکل که تا کنون
 کاملاً مورد استخراج واقع نشده اند ، قهوه
 محصول عمده آنست . پنبه ، شکرخام ،
 کیله ، کاکاو ، تنباکو ، و برنج هم دارد .

منابع و صنایع : منابع معدنی آن زیاد و
 غیر منکشف است و شامل طلا ، نقره ، مس ،
 جست ، سرب ، آهن ، سرمه و ذغال می باشد .
 از صادرات عمده آن کیله می باشد قهوه ،
 چوب ، پنبه ، جواری تنباکو نیز تولید می
 کند .

تاریخ و حکومت : هاندوراس بعد رهائی
 از هسپانیه در ۱۵ ستمبر ۱۸۲۱ و جدائی از
 فدریشن امریکائی مرکزی در ۱۸۳۸ آزاد شد .
 بعد یک دوره حکومت نظامی در ۱۹۶۵ هاندوراس
 دوباره به حکومت قانونی رسید . ولوپینراریلانو
 رئیس جمهور آن انتخاب شد .
 هاندوراس عضو ملل متحد و موسسه ممالک
 امریکائی است .

انواع شراب تقطیر می کند . انواع چوب های
 قیمتی صادر می کنند .

تاریخ و حکومت : کولمبس هایتی را در
 ۱۴۹۲ کشف کرده است . در ۱۶۷۷ یک
 مستعمره فرانسوی و در ۱۸۰۴ آزاد شد .

هایتی در ۱۸۲۰ جمهوریت شد . ایالات متحده
 امریکا آنرا در ۱۹۱۵ اشغال کرد . در ۱۴
 اگست ۱۹۳۴ به اشغال مذکور خاتمه داده
 شد . پنج حکومت طی هفت سال ۱۹۵۰ -
 ۱۹۵۷ در هایتی از پا افتاد . حکومت ششم
 قانون اساسی جدیدی آورد که بر اساس آن
 پارلمان یک اطاقه تشکیل گردیده است .
 اغتشاشاتی در ۱۹۶۳ تولید شد ولی به شدت
 فرو نشانده شد . انجمن کشور های امریکائی
 از هایتی تقاضای احترام حقوق بشری را نمود .
 کشور مذکور در ۱۹۶۳ مناسبات خود را با
 جمهوریت دومینیکا قطع کرد که تا ۱۹۶۶ دوام
 داشت .

قانون اساسی دیگری رئیس جمهور هایتی
 داکتر فرانسوا را دو والیه را برای عمر به
 ریاست جمهوری برگزید . هایتی عضو ملل

متحد و شورای کشورهای امریکائی است .
معارف و مذهب : مذهب عمده رومن کاتولیکی است . سران مذهبی فرانسوی یا کانادائی هستند . معارف اجباریست و لی بی سواد هم زیاد است . فرانسوی زبان رسمی است . تدریس انگلیسی در مکاتب حتمی است .

هسپانیه

در ۱۸۰۸ هسپانیه بدست ناپلیون افتاد . در سالهای ۱۸۲۰ هسپانیه مکزیکو ، پیرو و دیگر مستعمرات امریکا ئی خود را از دست داد . کیوبایی ها برای ده ها سال جنگیدند تا اینکه در نتیجه جنگ هسپانیه با امریکا کیوبا به آزادی نایل آمد وهسپانیه فلپین و پورتوریکو را نیز از دست داد . در ۱۹۱۲ قسمتی از مراکو (المغرب فعلی) را اشغال کرد .

در ۱۹۲۳ هسپانیه تحت رژیم دکتاتوری رفت . از آن بعد کشور سوی رژیم جمهوری گرایید که تمایل چپ داشت . در ۱۹۳۶ گروهی از افسران هسپانوی در مراکو انقلابی بر علیه حکومت برپا کردند . رئیس شان فرانسکو فرانکو بود . در نتیجه جنگ های سه ساله که گفته می شود به اتلاف یک میلیون نفر منجر شد ، قوای فرانکو بعد سقوط مادرید در ۲۸ مارچ ۱۹۳۹ بر هسپانیه مسلط شد .

کورتس ، پارلمان هسپانیه ، مجددا با اعضای منتخب ، متعین و افتخاری پیمان آمد . فرانکو یک شورای نیابت سلطنت ایجاد کرد تا در صورت استعفا یا از کار افتادن وی با دو ثلث آراء شخصی را به سلطنت انتخاب و به کورتس جهت قبولی آن با قوت دو ثلث آراء پیشنهاد کند .

هسپانیه در جنگ جهانی دوم بیطرف ماند . در ۱۹۴۶ نظر به مناسبات آن با ممالک فاشیستی و عملیات جابرا نة آن در داخل ، از ملل متحد اخراج ولی در ۱۹۵۵ دوباره عضو ملل متحد شناخته شد .

دفاع : لشکر هسپانیه خدمت جبری دو ساله انجام میدهد و در بدل کمک های نظامی و اقتصادی یکمده پایگاه های هوایی و بحری را به امریکا قایل شده است .

معارف ومذهب: کاتولیکی تر ویچ مجدد نمود . معارف ابتدایی رایگان و اجباری است . سیزده پوهنتون دارد . دو ثلث نفوس زبان کاستیلی می دانند . باسک ، گالیسیایی و کتلانی نیز حرف زده میشود .

پایتخت : مادرید . مساحت ۱۹۵۰۰۴ مربع میل ، نفوس سی و یک و نیم میلیون . بیرق : سه قطعه افقی سرخ ، زرد ، سرخ باعلامت جنگی در قطعه وسطی . واحد پولی : پیسیتا (شصت پیسیتا معادل یک دالر امریکائی) .

شرح : هسپانیه یک سلطنت فقط بنام است که جزیره نمای ایبیریا راجز از پرتگال اشغال کرده است . در غرب آن پرتگال و بحر اطلس ، در شمال آن خلیج بسکی و پرنیز (که آنرا از فرانسه جدا می سازد) در شرق آن مدیترانه و در جنوب آن مدیترانه و بحر اطلس واقع است . پایگاه بحری بر تانوی پنام (جبل الطارق) در منتهی الیه جنوبی هسپانیه بدهنه مدیترانه از اوقیانوس اطلس واقع است .

منابع و صنایع : در حدود چهل فیصد کشور قابل زرع است . گندم ، جو ، جوار ، زیتون ، انگور ، لیمو . نارنج ، دیگر میوه ها . پیاز ، بادام تنباکو ، پنبه و برنج می رویند . معادن آن شامل سرب ، آهن ، مس ، جست ، قلعی ، ذغال ، نقره و غیره می باشد . مصنوعات آن منسوجات نخی و پشمی ، کاغذ اتوموبیل ، کاک و سمنت می باشد .

تولیدات ذغال آن سالانه ۱۵ میلیون تن است . تولیدات برق آبی بیش از ۲۵ میلیارد کیلووات ساعت است . سالانه بیش از ۱۵ میلیون سیاح در حدود یک میلیارد دالر در هسپانیه مصرف می کنند .

تاریخ و حکومت : از اعصار قدیمه هسپانیه در سیاست اروپایی سهمی داشته است . ایبیریایی ، باسک ها ، سلت ها آنرا اشغال کردند . روم آنرا فتح کرد . لشکر های قرطجه از آن گذشته بر ایتالیا حمله نمودند . در قرن هفتم اسلام از راه افریقا بر آن چیره گشت . در اواخر قرن یازدهم عیسویان تعرض متقابل نمودند تا اینکه در قرن پانزدهم هسپانیه توانست مسلمین را از هسپانیه بیرون کشد . از ۱۴۹۲ بعد هسپانیه یک امپراطوری استعماری شد . در ۱۵۸۸ هسپانیه کوشید بر تانیه را تحت تصرف در آورد ولی ناکام شد .

عارضه قلبی در گذشت .

منابع و صنایع : زراعت ۷۰ فیصد مردم را مشغول میدارد . برنج، جواری، ارزن ، نخود، گندم ، جو ، قهوه . نیشکر . چای مساله جات و غیره محصولات عمده زراعتی اند. پنبه، کف، رابر و غیر نیز تولید می کند . پلان چارم پنجساله هند به امور زراعت اهمیت اول را قایل شده است .

از صنایع عمده آن نساجی (پشمی، نخی و ابریشمی) فولاد و سمنت می باشد .

علاوه بر آن تکه های سندی، نخ ، امو نسیم سلفیت، شیشه ، بال پیر نکث ، ترانسفارمها ، ماشین های خیاطی بایسکل و موتر تولید می کند . ذغال ، نفت ، الومینم، مس، آهن، ابرک و منگانیز هم دارد .

از صادرات آن چای ، شکر ، کف خام و پخته ، قماش های نخی، پوست دباغی شده و غیره واز واردات آن تیل های معدنی، ماشین آلات، خوراکی، غله جات پنبه خام و فلزات می باشد.

تاریخ و حکومت : هند دارای یکی از قدیم ترین مدنیت های دنیاست . مدنیت وادی - اندس تا به پنج هزار سال قبل تثبیت شده است . مغاره های اجنتاوالورا در هند وسطی تاج محل در اگروه قطب مینار دهلی نمونه هائی از گذشته درخشان آن میباشد .

سلطان محمود غزنوی و بعد از او غوریان سوریان ولودیان قوت هائی بودند که از افغانستان به هند سراریز شده قسمت اعظم آنرا اشغال کردند و برای مدت های طولانی تحت سلطه و اختیار خود داشتند در ۱۴۹۸ واسکو دگامای پرتگالی مراکز تجارتی در آن تاسیس کرد . بعد آنها هالیندی ها آمدند ، در ۱۶۰۹ برتانوی ها آمدند مدارس و کلکته را تاسیس کردند و بمبئی را از پرتگال گرفتند . بحیث کمپنی هند شرقی برتانیه بالاخره تمام هند را بتصرف در آورد و این زمانی بود که احمدشاه ابدالی - (احمدشاه درانی) پادشاه افغانستان تا دهلی پیش رفته ، آنرا فتح کرده بود و پس به وطن خود افغانستان و پایتخت خود کندهار مراجعه کرده بود. وی باری در دهلی این شعر را در وصف وطن خود سروده بود:

دیلی تخت هیرو مه چه را یاد شی
زما دنبکلی پشتونخواه دغرو سرونه
اشغال برتانیه در ۱۷۷۴-۱۷۸۵ تکمیل گردید. وارن هیستنگز ، اولین گورنر جنرال حکومت

پایتخت : دهلی جدید. مساحت (۱۲۶۱۰۹۷) مربع میل ، نفوس در حدود ۴۷۱ میلیون . بیرق : سه قطعه افقی برنگ های زعفرانی، سفید و سبز تاریک باعراجه ۲۴ چوبه آشوکا در مرکز قطعه سفید واحد پولی روپیه (صد پیسه - و سه ربع معادل يك دالر امریکائی) شرح : هند ، يك جمهوریت آزاد (۱۹۵۰)

و عضو ممالك مشترك المنافع قسمت بیشترنیم قاره هند را تشکیل میدهد . از طرف جنوب به بحر هند ، از طرف شرق به پاکستان شرقی، خلیج بنگال و بحیره عرب واز طرف غرب به پاکستان غربی محاط است . در شمال آن کوه های همالیه واقع است و مقداری سرحد قابل عبور بآبیت و جمهوریت مردم چین دارد که روی قسمتی از آن میان هر دو کشور مناقشه موجود است .

اقلیم هند از هوای منطقه حاره در جنوب تا هوای منطقه منجمده در همالیا متغییر است ۲۲ فیصد تمام ساحه آن جنگل دار است که دارای چوب های قیمتی می باشد در حدود ۳۷۰ میلیون هندو و در حدود پنجاه ملیون مسلمان دارد . ۸۲ فیصد آن دهاتی هستند .

سکیم : ایالت هندی است بین تبت ، بهوتال ، نیپال و هند که مساحه آن ۲۷۴۴ مربع میل و نفوس آن ۱۶۲ هزار نفر است . مهاراجای آن پالدان نمکیان است که در ۶۳ يك دوشیزه نیویارکی را به عقد ازدواج خود درآورد . مراسم تاجپوش او یکسال بعد از تعیینش بر تخت سکیم صورت گرفت پایتخت سکیم گانگ توك است . مذهب مردم بودایی می باشد .

کشمیر : يك منطقه دارای اکثریت مسلمان بین پاکستان ، همالیا ، افغانستان و هند واقع بوده واز ۱۹۴۷ بین هند و پاکستان روی مالکیت آن دعوی موجود است .

ملل متحد يك عمل آتش بس را در ۱۹۴۹ برقرار ساخت. در اثر آن پاکستان يك لثت غربی و شمال غربی کشمیر را بدست آورد و دو لثت دیگر بدست هند در آمد. در اپریل ۱۹۶۵ هند و پاکستان مجددا روی موضوع کشمیر به جنگ آغاز کردند. در اول جولای باز آتش بس میان شان بر قرار شد ولی موضوع کشمیر همانطور حل نشده ما نده است . در وضع فعلی رول مصالحتی اتحاد شوروی قابل ملاحظه بود . هم درین زمان بود که صدراعظم هند در تاشکند در اثر

د افغانستان کالنی

پشتون ایالت شمال غربی هند و بلوچستان توجهی نکرد و در نتیجه معضله مذکور تاکنون بین پاکستان و مردمان پشتونستان حل نشده ماند . (هند که عضو ملل متحد بود ، کرسی خود را در آن موسسه اشغال کرد و به ادامه در داخل چوکات ممالک مشترک المنافع موافقه نمود .

قانون اساسی آن به طرز قانون اساسی ایالات متحده امریکا ساخته شده است برطبق آن یک رئیس جمهور برای پنج سال توسط اعضاء هر دو اطاق پارلمان انتخاب می شود . اطاق اول شورای ایالات و اطاق دوم خانه مردم است . یک معاون رئیس جمهور یک کابینه مرکزی تحت ریاست یک صدر اعظم دارد . هر کدام از ایالات یک گورنر و نظام اداری همانند فدرالی مرکزی دارد . بعدمرگ شاستری صدر اعظم هند در تاشکند . میرمن اندارا گاندی در ۱۹ جنوری ۱۹۶۶ داکتر ذاکر حسین تعیین شد . طی سال ۱۹۶۷ داکتر ذاکر حسین معاون رئیس جمهور هند ، بحیث رئیس جمهور آنکشور انتخاب گردید .

شورای ایالات دایمی است ولی در هر دو سال یک ثلث اعضاء آن متقاعد می شوندخانه مردم را می توان منحل کرد . این کار رارئیس جمهور می کند و انتخابات جدید را امر میدهد .

معارف و مذهب : معارف تا سن چارده رایگان و اجباری است . چهل و شش پوهنتون ۱۹۴۶ پوهنچی و ۲۸ انستیتوت تحقیقاتی دارد .

در مملکت ۴۱ زبان عمده رایج است که دوازده آن از سانسکریت منشعب گردیده است . پنجاه فیصد نفوس هندی میدانند و ده فیصد اردو . در ۱۹۶۵ هندی زبان رسمی اعلان شد .

انگلیسی زبان رسمی معاون است . بیش از هشتادو پنج فیصد مردم هندواند قانون اساسی آزادی مذهب را تضمین کرده است . در مملکت ده میلیون عیسوی ، ۸ میلیون سک و یکصد هزار پارسی (آتش پرست) هم موجود است .

دفاع : قوای دفاعی هند بصورت خوداختیاری تشکیل شده است قوای هوایی ، بری و بحری توسطولوی درستیز ها تحت هدایت وزیر دفاع ایفای وظیفه می کنند .

ملکی را برقرار ساخت که بعدا بنام سویل سرویس هند یاد شد . پارلمان هند ، امور سیاسی هند را تحت کنترل گرفت . در ۱۸۵۷-۱۸۵۸ سپاهیان هندی بر علیه برتانیه بغاوت کردند ولی فرو نشانده شد . در جنگ های بور افریقا ، از هندیک ، یک گروپ امبولانس گرفتند . ضمن جنگ عمومی اول هند هشتصد هزار عسکر داده که بیست و چار هزار آن کشته و ۷ هزار آن زخمی شد .

در جنگ جهانی دوم هند از حمایت متحدین هند هشتصد هزار عسکر داده که بیست و چار انکار ورزید ولی در حدود دو میلیون عساکر هندی در جنگ با جاپان خدمت کردند .

بعد جنگ عمومی اول ملیت خواهی هند انکشاف سریع کرد . کانگرس و مسلم لیگ اصلاحات اساسی سیاسی را طالب شدند . یک هند و فارغ التحصیل حقوق در مکاتب انگلستان بنام موهنداس گاندی بسر کردگی مردم رسید . دو مرتبه رئیس حزب کانگرس شد . در ۱۹۱۹ مفکوره حکومت را بدست خود هندیان بمیان کشید . از مجاهدات دیگرش تعقیب سیاست عدم تشدد تعقیب صنایع دستی محلی و از بین بردن اجبو تیزم بود . در ۱۹۳۰ گاندی پالیسی عدم اطاعت ، ملکی را در پیش گرفت ، احتراز از مال برتانوی را تشویق کرد و همراه ۶۰ هزار نفر دیگر محبوس شد .

در ۱۹۳۵ برتانیه برای هند یک قانون اساسی را قبول کرد که مقتضی کانگرس دو اطاقه بود :

یکی شورای دولت و دیگری اسمبلی حق رای به سی میلیون نفر داده شد . مسلمین بنا بر اینکه تفوق عددی هنوز باعث ضرر کلتور و آزادی مسلمین می شود ، برآن اعتراض کردند . محمدعلی جناح رئیس مسلم لیگ برای ایالاتی که اکثریت مسلمان دارند تقاضا آزادی داخلی و بعدا تقاضای ایجاد پاکستان را بحیث یک ملت اسلامی نمود بالاخره بعد چهل سال مجادله فعال از طرف هند و مسلمین برتانیه در ۲۰ فروری ۱۹۴۷ برای تقسیم نیم قاره عزم خود را اعلام و چون ۴۸ را برای خروج برتانیه از هند تاریخ گماشت . بتاريخ ۱۵- اگست ۱۹۴۷ هند بحیث یک کشور آزاد ممالک مشترک المنافع عرض وجود کرد . برتانیه در مورد فیصله مقدرات نهضت میلیون مردمان

هنگری

پایتخت: بوداپست . مساحت ۳۵۹۱۸ مربع میل نفوس : کمی بیشتر از دهملیون . بیرق: قطعات افقی سرخ-سفید-سبز ، واحد پولی : فورینت (یازده فورینت معادل یک دالر امریکائی) .

شرح: هنگری ، یک جمهوریت کمونستی در اروپای شرقی ، از شمال باچکوسلواکیا ، از شمال شرق با اتحاد شوروی ، از شرق با رومانیا ، از جنوب با یوگوسلاویا و از غرب با آستریا همسایه می باشد .

دانیوب سرحد شمال غربی کشور را تشکیل میدهد و بعد طرف جنوب دور خورده مملکت را بدو حصه تقسیم میکند . هنگری شرقی حاصل خیز است و هنگری غربی و شمال تیززارست .

منابع و صنایع: هنگری مملکت زراعتی است . صنعت آن نیز مهم میشود . گندم، چودر ، جو، جوار ، کچالو، شکر لبلبو و غیره از محصولات زراعتی آنست هنگری شراب خوب دارد . ذخایر بوسایت هنگری خیلی بزرگ است . سه ربع تیل خود را ازحاشیه جنوب غربی بدست می آورد . صنعت شامل آهن و فولاد ، ماشین آلات ، مواد کیمیایی، اتومبیلها، خطوط آهن ووسایط مواصلات میباشد .

تاریخ و حکومت: ساکنین اولیه هنگری را که سلاو ها و جرمنها بودند ، هنها و مکیار های شرقی مغلوب ساختند . ترکهارد قرون پانزده تا هفده عیسوی آنرا اشغال کردند . بعد شکست ترکها در ۱۶۹۷ آستریا بر مملکت مسلط شد ، وهنگری بالاخره در ۱۸۶۷ کاملا آزاد شد در حالیکه پادشاه آستریا پادشاه هنگری هم بود . در ۱۹۱۸ هنگری قسمتهایی از کشور خود را به رومانیا، یوگوسلاویا ، وچکوسلواکیا باخت .

یمن

پایتخت: صنعا. مساحت ۷۵ هزارمربعمیل نفوس پنج ملیون . بیرق. پارچه های افقی سیاه و سرخ با ستاره سبز در پارچه سفید . واحد پولی : ریال یمنی معادل یک دالر امریکایی .

یمن از کشور های قدیمی کوهی حاشیه جنوبی جزیره نمای عربستان میباشد که بحیره احمر در غرب آن، عدن در جنوب و عربستان سعودی در شمال و شرق آن واقع است .

حدیده بندر عمده آنست . در صنعا بقایای مدنیت های گذشته موجود است .

منابع و صنایع: بالای فلات الجبل که حاصل خیز ترین قسمت عربستان است ، قهوه ، جو و دیگر غلهجات میرویانند ، پوست، خرما، ذغال ارچه، بتهها، میوه ها و احجار قیمتی صادر میکند .

تاریخ و حکومت: خاک یمن وقتی جز سلطنت قدیم صبا بود . در انجیل تذکری

سعودی متارکه ای را امضاء کردند و فیصله شد که بعد خروج قوای هر دو کشور از خاک یمن رای گیری عمومی در مورد چگونگی طرز حکومت آینده یمن عملی شود. این متارکه دیر نپائید. در ۱۹۶۶ بین یمن و عربستان جنگ ها و بم اندازی ها ادامه یافت عربستان سعودی مدعی بود که طیارات جمهوری عربی متحد خاک آنرا بمباران می کند. در اواخر همین سال نظر به یک سوء قصد علیه رئیس جمهور یمن السلال برگرد محمد الرعینی یک وزیر حکومت حسن الامری کشته شد و حکومت او از بین رفت.

یمن عضو ملل متحد و جامعه عرب است.

از طلا، مسالجات و سنگ های قیمتی آن رفته است که ملکه صبا بحیث تحفه به حضرت سلیمان (ع) برد.

یمن در عهد سلطنت امام احمد بحیث یک کشور دیموکراتیک اسلامی خوانده میشد (۱۹۴۸-۶۲) از آن بعد کشور یک جمهوریت اعلام گردید. وارث امام احمد بنام محمدالبدر به کوه ها و قبایلی های طرفدار سلطنت پناه برده از آنجا باحکومت جنگ داخلی رادامه میدهد. گفته می شود که جمهوری عربی متحد جمهوری خوانهان و عربستان سعودی قوای طرفدار سلطنت را حمایه می کنند. در اگست ۱۹۶۵ جمال عبدالناصر ملک فیصل پادشاه عربستان

یورو گوای

آزادی خود را اعلام کرد. قانون اساسی فعلی آن در ۱۹۳۴ بمیان آمده و در ۱۹۵۲ تعدیل شده است. مقام رئیس جمهوری را یک شورای نه عضوی اجرائیه که برای چار سال انتخاب می شوند، اشغال کرده است.

ریاست شوری بین شش عضو دارای اکثریت آراء دوره می کند. این شوری وزیر تعیین می کند. یک مجلس نمایندگان دارد و یک سنا که هر دو برای چار سال انتخاب می شوند. قانون اساسی، بیمه پیری، مساعده صحی اطفال و انواع دیگر خدمات اجتماعی را تعیین کرده است.

معارف و مذهب: کلیسا و دولت از هم مجزا اند. آزادی مذهب موجود است. مذهب عمده رومن کاتولیک است. معارف بشمول پوهنتون رایگان است. تعلیمات ابتدائی اجباری است.

هسپانوی زبان رسمی است. عسکر یوروگوای مرکب از رضا کاران استخدام شده ۱۸-۴۵ ساله است.

عضو ملل متحد و موسسه کشور های امریکائی می باشد.

یوگندا

۱۹۶۳ بعد جمهوری آزادی است در افریقای مرکزی باکینیا در شرق، غدیر و کنوریا و تنزانی در جنوب، غدیر های البرت و ادواردو کانگو در غرب و سودان در شمال محاط است. بزرگترین ایالت یوگندا، سلطنت بیوگندا است که نزدیک به ۸۵۰ هزار نفوس از نژاد بانگو دارد. قهوه، پنبه، چای، جواری،

پایتخت: مونتی ویدیو. مساحت ۷۲۱۷۲ مربع میل، نفوس نزدیک به سه میلیون. بیرق چار قطعه آبی و پنج قطعه سفید یک درمیان. علامت آفتاب طالع بالای یک قطعه سفید. واحد پولی: پیسو (۲۴ پیسو معادل یک دالر امریکائی).

شرح: کوچکترین و پیشرفته ترین کشور امریکای جنوبی جمهوری است که از شمال و شرق بابرزیل، از جنوب بایر اطللس جنوبی و دریای پلاتا و از غرب با ارجنتاین محاط می باشد. اقلیم آن منظم است.

منابع و صنایع: ۶۰ فیصد مساحت آن برای مالداری و ۲۷ فیصد آن برای زراعت تخصیص داده شده است. گوشت، پشم، پوست، جواری، گندم، میوه های فامیل لیمو، برنج، جو و شرف از محصولات آنست. صنایع مهم آنرا تجارت گوشت، صنایع فلزات منسوجات و شراب سازی تشکیل میدهد.

تاریخ و حکومت: یک وقتی قسمتی از وایسرائیت هسپانوی ریو دو لاپلاتا بعدتر یک ولایت برازیل بود در ۲۵ اگست ۱۸۲۵

پایتخت: کمپالا. مساحت ۹۱ هزار مربع میل نفوس هفت و نیم میلیون، بیرق. شش قطعه سیاه، زرد، سرخ بادایره نقرهئی و تصویر لک لک تاجدار در مرکز آن. واحد پولی: شلنگ افریقای شرقی (۷ شلنگ معادل یک دالر امریکائی).

یوگندا، تحت الحمایکی سابق برتانیه از

سیسل، تخم های تیلی و شکر تولید میشود. مس، و لفرام، قلعی و کوبالت از معدن عمده آنست.

یوگندا بتاريخ ۹ اکتوبر ۱۹۶۲ در داخل ممالک مشترک المنافع آزاد شد و یکسال بعد درنهم اکتوبر جمهوریت را اعلام کرد. یوگندا یک دولت سوسیالیست دارای یک

یوگو سلاویا

پایتخت: بلگراد. مساحت. ۹۸۷۶۶.

کوسودو در ۱۳۸۹ به تصرف ترکیه در آمده بود بتاريخ ۱۸۷۸ آزادشد. بعد جنگ بالقانات سربییای قدیم و ماسیدونیا نیز به آن ملحق گردید. وقتی آرج دیوک فردناند و خانمش در سربانیو در ۲۸ جون ۱۹۱۴ کشته شدند حکومت آستریا به سربیا اعلان جنگ داد و آتش جنگ عمومی اول را برافروخت.

بعد سقوط امپراطوری آستریا وهنگری سربها کروات ها، سلووین ها و غیره با مونتینیگرو یکجا شده سلطنت سربیا را تشکیل دادند که نام آن بعدتر یوگوسلاویا گذاشته شد.

سلطنت یوگوسلاویا تا جنگ عمومی دوم دوام کرد. وقتی جرمنی یوگوسلاویا را اشغال کرد شاه پیترو دوم به لندن رفت.

یک حرکت ملی آزادی در یوگوسلاویا تحت قیادت جوزف بروز (مارشال) تیتو ایجاد شد و در ۱۹۴۵ آلمان ها را مغلوب ساخت در ۲۹ نومبر ۱۹۴۵ یوگوسلاویا جمهوریت اعلام شد در ۴۶ یک جمهوریت فدرالی و مارشال تیتو رئیس آن تعیین شد. یوگوسلاویا از امریکا فرانسه و برتانیه کمک اقتصادی و تجارتی گرفت.

یوگوسلاویا یک رئیس جمهور یک کابینه و یک پارلمان دارد که کابینه از اعضای آن تعیین میشود قانون اساسی جدید در ۱۹۶۳ مارشال تیتو را الی مادام الحیات رئیس جمهور

قبول کرد نام کشور را جمهوریت سوسیالیستی فدرالی یوگوسلاویا گذاشت. در ۱۹۶۶ معاون رئیس جمهور رانکوویچ معذول شد. همچنان در اثر تبدیل تشکیلات کمونستی به عوض

منابع و صنایع: غله جات، جواری، گندم، جو، جودر، تنباکو ومیوه دارد. معادن آن، آهن، مس، کروم، سرب، منگانیز، سرب، سیماب، نمک وبوسایت است. مملکت در اثر پروگرام های صنعتی شکل زراعتی خود را تغییر داده است. اقتصاد آن رهبری شده است. از ۱۹۶۲ بعد به کارگران صد اقل معاش تضمین شده است. ایشان در منافع کوپراتیفها سبیماند. درحالیکه معیار تولیدات صنعتی را در ۱۹۵۸ یکصد قبول کنیم، در ۱۹۶۴ به یکصد ونود وهشت میرسید. معیار معادن ۱۶۴ از مصنوعات ۲۰۸، از برق وگاز ۱۹۰ بود.

تولیدات سال ۱۹۶۴ ذغال ۳۰۸۰۰۰ تن متریك، آهن خام ۳۳۰۴۰۰۰ تن و فولاد ۱۶۹۰۰۰۰ تن بود. سرب از منبع عمده عایدات دالری یوگوسلاویا را تشکیل میدهد. **تاریخ و حکومت:** سربیا که بعد جنگ

سکرتار جنرال پارتی ، رتبه رئیس انجمن کمونیست ها ایجاد گردید .

معارف و مذهب : معارف رایگان است تعلیمات ابتدایی تا سن چارده سالگی اجباری است . پنج پوهنتون دارد . زبان های عمده آن سلووین ، ماسیدونی و سربو کروات می باشد مذاهب به رسمیت شناخته می شوند .

دفاع : خدمت نظام برای مردان بالا تر از ۱۸ اجباری است .

یوگوسلاویا عضو ملل متحد و پیمان دفاعی بالقان می باشد .

البانیه

پایتخت : تیرانا . مساحت ۱۱۰۹۷ میل مربع . نفوس : (بقرار تخمین ۱۹۶۵ ملل متحد) ۱۸۷۵۰۰۰ بیرق : سرخ با باشه دو سره و سناره سرخ با حواشی زرد . واحد پولی : لیک (صد قنطار) (پنج لیک معادل یک دالر امریکائی) .

شرح : البانیه یکی از ممالک کمونیستی

بالقان بوده سر زمین کوهستانی بار یکی است که دو صد و بیست و پنج میل در ساحل شرقی ادریا تیک امتداد دارد . در شمال غرب با جهیل سکوتری و در شمال غرب و شمال شرق با یوگوسلاویه هم سر حد است در جنوب شرق آن یونان قرار داشته کوه های پندوس آن تا البانیه امتداد دارد . از دریا های عمده و قابل کشتی رانی آن (بوجانا) است .

منابع و صنایع : جنکلات و فلزات معدنی از منابع عمده آنست . صنایع فلزی آن بخوبی انکشاف نکرده است . تولیدات عمده مملکت را تنباکو ، چوب ، پشم ، پوست ، پنیر و دیگر لبنیات ، ماهی روغن زیتون ، جواری ، گاو و قیر طبیعی تشکیل میدهد . دولت کوشیده است تا زراعت و صنایع خفیفه را انکشاف داده سرک های جدید و مراکز تولید برق اعمار نموده و معادن را عصری بسازد . چار بندر بحری دارد مهمترین و مجهز ترین آن (دوراژو) است .

تاریخ و حکومت : بیشتر از دو هزارسال

قشون جنگی در البانیه جنگیده اند و برای سنوات عدیده یک مملکت اسلامی بود . توسط کنفرانس اروپائی ۱۹۱۲ استقلال

داخلی یافت و شهبزاده ویلیام واید بر تخت نشست . در ۱۹۱۴ فرار کرد . در ۱۹۱۵ آزادی آن توسط ایتالیه اعلان گردید . در ۱۹۲۵ جمهوریت ودر ۱۹۲۸ شاهی گردید شاه احمد زوغلو در ۱۹۳۹ متواری گردید و البانیه در معرض قشون جرمنی و ایتالوی تا ۱۹۴۴ قرار گرفت . در نومبر ۱۹۴۵ حکومت موقتی جنرال (انور هوکسپا) توسط برتانیه . اتازونی واتحاد شوروی بر سمیت شناخته شد . در انتخابات ۱۹۴۵ کمونیست ها فایز آمده ودر جنوری ۱۹۴۶ اعلان جمهوریت کردند . نمایندگان پارلمان یک جرگه گئی آن یک نفر از هجده هزار نفر انتخاب گردیده چار سال خدمت میکنند در ۱۹۴۸ ارتباط نزدیک البانیه با ممالک کمونیستی باعث شد برتانیه واتازونی با آن قطع علایق کند و یوگوسلاویا قرار داد اقتصادی خود را از باعث عداوت آن مملکت با حکومت تیتو قطع نمود . در دسمبر ۱۹۵۵ البانیه با اتحاد شوروی علایق دیپلوماسی خود را قطع کرد . اکنون روابط نزدیکی با جمهوریت مردم چین برقرار کرده است . که در ۱۹۶۶ به اثر مسافرت های صدر اعظمان شان به کشور های همد یگر تقویه یافته است .

معارف و مذهب : حد اعظمی نفوس آن را مسلمانان تشکیل میدهند . بعد از آن عیسویان اورتوداکس رومن کاتولیک ها قرار دارند . مکاتب به تعداد کم بوده اما به اساس قانون اساسی تعلیمات ابتدائی رایگان اجباری است .

از نظر نژاد البانی های شمال ، غیگ ها و جنوب تاسک ها اند .

دفاع : خدمت عسگری در بین سن نزده و سی و پنج سالگی اجباری است قشون البانی در حدود ۲۵۰۰۰ است . البانیه مانند جمهوریت مردم چین در قوای عسگری خود موضوع مناصب و رتبه ها را از بین برده است .

سیمینار نمایش بین‌المللی نسخ خطی

سیمینار نمایش بین‌المللی نسخ خطی ساعت نه قبل از ظهر ۸- اسد در کتابخانه پوهنتون کابل دایر گردید در این محفل نمایش نسخ خطی با پیام اعلیحضرت معظم همایونی افتتاح گردید .

متن پیام اعلیحضرت معظم همایونی

از اشتراك شما دانشمندان و کتاب‌شناسان کشور های دوست که در نمایشگاه و سیمینار نسخ خطی سهم گرفته اید اظهار مسرت مینمایم .

خوشنودیم که این اجتماع در پایتخت کشور ما منعقد میشود . علاقه مفراط فرزندان افغانستان برای زنده نگهداشتن مفاخر ادبی و گنجینه های علمی که احوال امروز مظهر آنست موجب خرسندی ماست یقین کامل دارم که در خلال پیشرفت ما بزندگانی نوین فرزندان افغانستان حفظ و حراست مفاخر ادبی رامثل همیشه از وظایف مسلمة خود خواهند شناخت و انقاد این مجلس در تحکیم این منظورکمک بسزائی خواهد کرد .

توقع دارم ما حاصل تحقیقات و نتایج شما دانشمندان و کتاب شناسان عزیزه و نتایجیکه از تبادل افکار شما در ختم این سیمینار به دست خواهد آمد ، درآینده برای آنهایکه در راه تحقیق و احیای مفاخر ادبی پویانند مرجع و رهنمای ارزنده ای باشد و بزرگاری چنین معارف در اتصال حلقه های ادبی و علائق بیشتر دانشمندان جهانی مفید و مثمر ثابت گردد .

امیدواریم توقف دانشمندان محترم در افغانستان با موفقیت و مسرت توأم باشد .

بعد از قرائت پیام اعلیحضرت معظم همایونی شیاغلی محمد هاشم میوند وال صدر اعظم بیانیه شان را ایراد فرمودند .

متن بیانیه افتتاحیه شیاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم :

رئیس - خانم ها و آقایون و علمای گرامی ! جای مسرت است که من شما را در پایتخت کشور خود خوش آمدید میگویم . من اینرا یک امتیاز بزرگ میدانم که از کشور های دوستی که دعوت ما را پذیرفته و دسته های علمای محترم خود را فرستاده اند تشکر کنم .

همچنان بخاطر نسخ خطی قیمتهاری که شما برای نمایش با خود بکابل آورداید میخواهم

رضایت و خوشنودی خود را ابراز نمایم . درین عصر تجدد این يك امر خوشبینانه معلوم خواهد شد که ما به عصر خطاطی باز گشت کرده و راجع به نسخ خطی سخن گوئیم . میدانم که شما فکر میکنید که من از مقصد این اجتماع بدور رفته‌ام اما من دوباره بسر موضوع آمده و میگویم که این سیمینار و نمایش آثار خطی درین عصر تجدد بهیچ وجه دارای اهمیت کم نیست . ما میدانیم که از زمان اختراع صنعت چاپ توسط گوتنبرگ تا عصر حاضر این صنعت تا اندازه پیشرفت و توسعه یافته که اکنون میتوان با استفاده از وسائل تیلی پرنتر و با تماس سرانگشت طبع يك کتاب قطور را در يك مدت خیلی کوتاه امکان پذیر ساخت . اما همینکه ما به عصر خطاطی و نسخ خطی که اکنون در معرض نمایش اینجا درین کتابخانه قرار گرفته باز میگردیم ما می بینیم که مردم ما در قدیم با ایشار و فداکاری اشتیاق و عشق به آنچه که میدانستند دانش و تفکر خود را با هنرمندی ظرافت خوش ذوقی نقش می‌بستند . هرتالیف و تفسیر کتب و نقاشی میناتورکه مادوبسیاری از صفحات کتب گذشته می‌بینیم بما روحیه را که خوشبختانه تاحال در ما وجود دارد نشان میدهد .

این روحیه عبارت از تحفظ ارزشهای اخلاقی و معنوی میباشد . امید داریم این جریان را که مادر آن قرار داده شده‌ایم باهسان‌روحیه احترام به ارزشهای اخلاقی و افتخارات معنوی از پیش بریم . بنا براین ادامه روحیه تفکر و دانش است که ما را در اینجا گرد هم جمع آورده است و نیز باهم جمع خواهد آورد تا عظمت درخشندگی گذشته و حال را بیک آینده امید بخش انتقال دهد . بعضی از شما بهمان منطقه تعلق دارید که مقصد و هدف این سیمینار به آن ارتباط دارد ولی بعضی از شما از جاهای بعید آمده اید اما دلچسپی و علاقه شما نسبت به کلتور و تاریخ این منطقه کمتر از دیگران نیست . مادرین نمایشگاه نسخ خطی و کتب زیادی را بزبان های مختلف می بینیم اما يك عامل مهم وحدت در تمام آنها وجود دارد و آن هنری است که در همه آنها تبارز نموده است هنر خطاطی و الفبا ... ما علی‌العموم در تمام این آثار یگانگی هنر خطاطی و الفبا را مینمایم و همین امر حلقه

یکانگی و اتحاد را در تمام این آثار تشکیل میدهد ما میدانیم مناطقی که نسخ خطی آنها درین سیمینار عرضه شده است در یک واقعیت جغرافیائی قرار دارند . و همچنین دارای یک تاریخ مشترک بوده واجد عوامل تاریخی مشابه در دوره های مختلف میباشد اما ما همچنین می بینیم که در بین تمام منطقه یک پیوند متقابل مانند شیرازه کتب موجود بوده که عصر های مختلف را و همچنان مردمان مختلف را از طرق گونا گون باهم گرد آورده و آنها را بهم اتصال بخشیده است این پیوند نماینده یک تمامیت و کلیه ثقافتی میباشد . این تمامیت ثقافتی است که نسبت به آن ما و دیگران که از نقاط و قاره های دیگر آمده اند علاقمندی خود را نشان میدهم . ما باین تمامیت ثقافتی تعلق داریم و امیدواریم که بتوانیم این تعلق را تحکیم و تقویت بخشیم ما میدانیم که درین عصر پیشرفت مادی و عصر تجدد همچنین وظیفه داریم تا کلتور خود را حفظ و تقویت دهیم . در عصر سرعت و هیجان ما برای آرامش معنوی نیاز مندانی که متوجه میراث ثقافتی خود باشیم . این میراث توسط آثاری تشکیل میشود که ما آنها بعنوان گنجینه های تحقیقاتی عملی و کلتور می شناسیم .

من از وقت و مساعی که شما درین راه صرف خواهید کرد امتنان دارم : همچنین میخواهم از یونسکو نسبت امداد شان که دایر شدن این سیمینار و نمایش نسخ خطی را امکان پذیر نموده است تشکر کنم امیدوارم نتایج این مباحثات مثمر بوده و این سیمینار رانه تنها یک پدیده گذاران بسازد بلکه ما را قدرت بخشد تا از نتایج این سیمینار و این نمایش به حیث مقدمه مطالعات آینده تمامیت کلتوری که از آن سخن گفتم استفاده کنیم .

مسرت دارم که میدانم یونسکو علاقه زیادی به مطالعات درباره آسیای مرکزی گرفته است و میخواهد که مطالعات خود را در مورد کلتور و ثقافت و تاریخ کشور های آسیای مرکزی توسعه دهد . آرزومندیم که در پیشبرد عهده که یونسکو بدوش گرفته مساعدت کامل خود را عرضه کنیم . ما یقین داریم که آنها نیکه علاقه به توسعه و روشن ساختن کلتور و ثقافت آسیای مرکزی دارند حین عمل را انجام خواهند داد .

درین دنیای که بعقل تصادمات هوسپای سیاسی و پلانهای نظامی از هم متفرق و

متلاشی گردیده این يك نشان امیدواری است که ساحات دیگری موجود است که در آن امکان دارد ما باهم یکجا گرد آمده و نزدیکتر گردیم یکی ازین ساحه کلتور است که در آن بخاطر دوستی و برادری تمام بشریت مردمان مختلف باافکار سیاسی مختلف میتوانند به صورت مسالمت آمیز باهم همکاری کنند .

روی همین روحیه است که من یک باردیگر همه شما را خوش آمدید گفته و به امید کامیابی شما در تامین این هدف سیمینار و نمایش نسخ خطی را در کابل افتتاح میکنم .

درین سیمینار نمایش نسخ خطی بین المللی دانشمندان کشور های آتی اشتراک نموده و یک تعداد دانشمندان افغانی نیز اشتراک داشتند .

اسمای دانشمندان :

- ۱- پوهاند عبدالحی حبیبی
- ۲- پوهاند صدیق الله رشتین
- ۳- ښاغلی صالح محمد پروتا
- ۴- ښاغلی گویا اعتمادی
- ۵- ښاغلی فکری سلجوقی
- ۶- ښاغلی مایل هروی
- ۷- ښاغلی واحد جوزجانی
- ۸- ښاغلی خواخوږی

از یونسکو :

- ښاغلی نجم الدین بمت
- از ایران :
- ۱- دکتور عباس از یاب خوی
 - ۲- ښاغلی حسین محبوبی اردکانی
 - ۳- ښاغلی محمد تقی دانش پژوه
 - ۴- ښاغلی حسین خدیو جم

از پاکستان :

- ښاغلی نقوی
- از هند :
- ۱- ښاغلی امتیاز علی عرشی
 - ۲- پروفیسور وحیدالدین
- از ایالات متحده امریکا :
- ۱- دکتور اتنگ هوزن مستشرق
 - ۲- دکتور ریچارد فرای

از اتحاد شوروی :

- ۱- ښاغلی عارف عثمانوف :
- ۲- دکتور عزت سلطانوف
- ۳- ښاغلی عبیدالله کریموف
- ۴- ښاغلی منیراوف

از انگلستان :

- ۱- ښاغلی گاردنر
- ۲- ښاغلی پیرون

که در تحقیق علمی و روش انتقادی ترکیب
نسخ خطی تجربه ، و مهارتی دارند اهل
همان زبان و سرزمین اند موظف شوند تا
وسایل طبع و نشر آن ترتیب گردد .

پوهاند حبیبی پیشنهاد کرد وسایلی فراهم
گردد تا تمام نسخ خطی را با آسانی بدسترس
دانشمندان قرار گیرد فهرستهای کتب خطی
در هر مملکت بعد از ترتیب و تکمیل نشر
گردد .

کذا عکسها و روتو گرافها نسخ واحد و
منحصر به فرد بین تمام این مراکز بین المللی
مبادله شود .

یک نشریه بین المللی برای اطلاعات مربوط
به کشف ، تحقیق و نشر امور کتاب شناسی
مخطوطات بوجود آید تا کتاب شناسان دنیا از
فعالیت مراکز یکدیگر آگاه باشند و کار های
مکرری درین زمینه انجام نشود .

ترتیب انتقادی متون خطی و نشر آن به
کسانی سپرده شود تا آنها به نحوی شایسته
تری انجام نمایند .

همچنان پوهاند حبیبی پیشنهاد کرد که
چون برخی نسخ تاکنون غیر مکشوف بوده و
در هر گوشه و کنار مواجه به خطر و اتلاف
است باید برای حفظ آن بسویه بین المللی
توجه بعمل آید و موسساتی چون یونسکو
و غیره به حفظ این امانت انسانی همت
گمارند .

بعد از آنکه هیئت های شامل سیمینار در
مورد مقاله و پیشنهادات پوهاند حبیبی بحث
و مذاکره کردند پروگرام کار سایر روز های
سیمینار را نیز ترتیب نمودند .

اعضای انتخابی این سیمینار که به اتفاق
آراء انتخاب شده اند قرار آتی است :

پوهاند عبدالحی حبیبی به حیث رئیس :

داکتر بچکا از چکوسلواکیا ، بناغلی ملکیان
از فرانسه ، پروفیسور شیپولر از جمهوری اتحادی
آلمان ، پروفیسور وحید الدین از هند ، داکتر
زریاب خوی از ایران ، بناغلی نقوی از
پاکستان ، داکتر مژگان جمبور از ترکیه ،
داکتر سلطان اف عزت از اتحاد شوروی ،
بناغلی گادانر از انگلستان ، داکتر فرای از
اضلاع متحده امریکا ، داکتر جولاید از
یوگوسلاویا به حیث معاونین .

بناغلی محمد ابراهیم شریفی مدیر عمومی
اطلاعات وزارت اطلاعات و کلتور بحیث راپورتر
و پیغله تامسن از انگلستان به حیث معاون
راپورتر .

۳- پیغله واتسن

۴- دکتور بیوار

۵- پیغله تامسن

از فرانسه :

۱- پیغله گونارد

۲- بناغلی ملکیان

از جمهوری اتحادی آلمان :

۱- پروفیسور شیپولر

از یوگوسلاویا :

۱- دکتور سیلیچک

از ترکیه :

۱- دکتور مژگان جمبور

از چکوسلواکیا :

دکتور ریچکا

اولین جلسه :

در جلسه بعد از ظهر ۸ اسد سیمینار و
نمایش بین المللی نسخ خطی رئیس و معاون
های رئیس به اتفاق آراء انتخاب گردیدند .
پوهاند عبدالحی حبیبی رئیس انجمن تاریخ
بعد از آنکه بحیث رئیس سیمینار انتخاب کر دید
از حسن نظر هیئت های شامل سیمینار که
وی را بحیث رئیس انتخاب کردند اظهار
تشکر نموده و تدویر سیمینار و نمایش
بین المللی نسخ خطی را در کابل مفید خواندند .
وی گفت : - نسخ خطی ما را بمعارف
پیشینیان ، هنر ، وضع اجتماعی فکری ،
سبک نویسندگی خصوصیات لهجوی و بسا
لغات و کلمات از دست رفته زبانها و واقعیت
های تاریخی و مسایل علمی و ادبی و اجتماعی
سابقه آشنا میسازد و چون نسخ خطی مال
مشترک بشر است باید به حفظ و جمع آوری
آن توجه بین المللی میدول گردد و بایست
مبادله عکسهای اینگونه نسخ برای استفاده
علاقمندان همواره به سهولت میسر باشد .

پوهاند حبیبی طی مقاله که درباره تاریخچه
نسخ خطی افغانستان و احیای متون آن نوشته
بود پیشنهاد کرد که باید یک انجمن بین المللی
کتاب شناسان پشتو ، دری و عربی به شمول
ممالکی که دارای این زبانها اند و یا ذخایر
چنین کتب را دارند تشکیل گردد و مرکزی
را به سویه بین المللی برای ترتیب ، جستجو
جمع آوری ، نشر ، حفظ و کشف نسخ خطی
بوجود آورند . همچنان به همین منظور در
ممالک مربوطه شعب فرعی تاسیس گردد و
مبالغی تخصیص داده شود تا به همکاری و
اطلاع از فعالیت این مرکز حفظ و نشر نسخ
خطی و کشف آن صورت گیرد و دانشمندان

میکروفیلیم هایی از نسخه های خطی موجود در موزیم های آلمان با محققین افغانی همکاری نماید .

مادمازل کیو نارد یکی از نمایندگان فرانسه در سیمینار نسخ خطی اظهار داشت که بخلاف نظر ښاغلی رښتین در فرانسه تنها یک نسخه خطی زبان پښتو وجود ندارد بلکه فرانسه صاحب چندین نسخه خطی پښتو می باشد که البته در آینده میکروفیلیم های آن در اختیار محققین افغانی قرار خواهد گرفت. بعد از ختم گفتگو ها در مورد سخنرانی ښاغلی رښتین ، نوبت به پیرسن دانشمند انگلیسی رسید که در مورد بررسی و ارزیابی نسخ خطی نطق خلاصه شده ای ایراد کرد که مورد توجه قرار گرفت .

باختم گفتار ښاغلی پیرسن وقت جلسه قبل از ظهر سیمینار نیز به پایان رسید و رئیس ختم جلسه را اعلام کرد بیانات ښاغلی پرونتا که قرار بود در همین روز ایراد شود، بعلت تمام شدن وقت به فرصت دیگر موکول گردید .

سومین جلسه:

سومین جلسه سیمینار بین المللی نسخ خطی ساعت ۹ و نیم قبل از ظهر ۱۰- اسد بریاست پوهاند عبدالجی حبیبی دایر و در آن عارف عثمانوف ښاغلی صالح پرونتا ، ښاغلی عزت سلطانوف ، ښاغلی منیروف و ښاغلی کریموف مقالاتی ایراد کردند .
عارف عثمانوف دانشمند اتحاد شوروی گفت:-
طوریکه تمام دنیا مطلع است ملت قهر مان و صلح دوست افغانستان در قطار دیگر ملل جهان برای تمدن گیتی سهم بزرگ گرفته است و تعداد زیاد مورخین و باستان شناسان این کشور را یک مرکز مهم تمدن شوق شمرده است .

ښاغلی عثمانوف درباره نسخه قدیمی دیوان خوشحال ختک اظهار کرد و مطالعه نسخه قلمی این دیوان نشان میدهد که دیوان مذکور به یک کاغذ بسیار قدیمی هندی نوشته شده و از طرز تحریر آن برمی آید که از طرف دویا سه نفر به رشته تحریر درآمده است. و اسلوب اشعار نشان میدهد که تمام آن از خامه خوشحال ختک است.

وی افزود:- این کتاب که بیش از چهار صد ورق بوده حاوی نهد و پتجاه رباعی ، بیست قصیده و دیگر اشعار میباشد در اخیر ښاغلی عثمانوف نمونه اشعار خوشحال ختک را به صورت رباعیات ، قصاید و غزلیات

جلسه از ساعت چهار آغاز و تا ساعت شش بعد از ظهر روز مذکور ادامه داشت.
دومین جلسه:

ساعت ۹۰۵ قبل از ظهر ۹ اسد دومین جلسه سیمینار نسخه های خطی در تالار کتابخانه پوهنتون کابل به ریاست استاد عبدالجی حبیبی تشکیل شد .

نخستین سخن دان جلسه ښاغلی نقوی از پاکستان بودند که در مورد پیدایش و گسترش زبان اردو صحبت کردند. بنا بر عقیده ښاغلی نقوی زبان اردو هنگامی رسمی شد و در برابر سلاطین هند رایج گردید که بابر موفق گردید هند قدیم را زیر سلطه و اداره خود در آورد .

در مورد شعرای شبه قاره هند از شاعران دوره مغول ، مانند بهادر شاه ظفر ، ناصر و سید احمد خان که موجد سبک جدیدی بودند و شعرای که بعدا این سبک را دنبال کرده اند نیز سخنانی ایراد کرد و توضیحاتی در مورد شعرای که به زبان دری وارد و شعر گفته اند بعنوان مثال از امیر خسرو دهلوی و مسعود سعد سلمان نام برد و فهرستی از اشعار آنها را تقدیم مجلس کرد .

دومین گوینده جلسه ښاغلی رښتین بودند که در مورد نسخه های خطی زبان پښتو نقی ایراد کردند و تعداد نسخه های خطی موجوده در جهان را ببر شمرده .

از آن جمله :-
چهل نسخه در افغانستان هفتاد و یک نسخه در موزیم ملی دهلی و صد و شصت و شش جلد در موزیم لندن.
ښاغلی رښتین در ضمن بیانات خودشان اظهار داشتند که این نسخه ها را انگلیس ها برده اند و در دسترس ایشان است .

یکی از نمایندگان انگلیسی بعد از ختم صحبت های ښاغلی رښتین بعنوان توضیح گفت:-
البته این نسخه ها در لندن وجود دارد و دانشمندان همواره میتوانند از این نسخه ها ، بصورت کاپی برداشتن و میکروفیلیم ها استفاده کنند و موزیم لندن همیشه حاضر باین همکاری است .

این توضیحات با تشکر از طرف رئیس جلسه پذیرفته شد و ښاغلی رښتین خوشحالی خود را از این همکاری ابراز داشتند .

ضمنا قرار شد ، دانشمند انگلیسی میکروفیلیم هایی را که از نسخ خطی با خودش آورده تقدیم دانشمندان افغانی کند نماینده آلمانی نیز اظهار آمادگی کرد تا در مورد تهیه

و احترام مردم به ابتکار او است بیش از پنجاه سال میشود که درخشان است وی در مورد اسمای آثار این دانشمند بزرگ اظهار داشت: - خمه خزاین المعانی که شامل چهار دیوان غریب القصر، نوادراشباب بدیع الوسط فواید الکبر میباشد یکی از آثار نادر ادبیات است.

وی همچنین در جمله آثار دیگر امیر علی شیر نوایی از محبوب القلوب، لسان الطیر، مجالس النفاث، تاریخ ملوک عجم، میزان الاوزمان، مناقب پهلوان محمد، مناقب سید حسن اردشیر، محاکمات اللغتين، مفردات در فن معما، تاریخ انبیاء، حکما نایم المحبت من تمایل الفتوات، نظم الجواهر، خسته متبحرین و سایر آثار این دانشمند تذکر داد.

بناغلی منیراوف از کاتبان و خطاطان ماهری که برسم الخط نستعلیق بعضی از دواوین این شاعر بزرگ را به رشته تحریر در آورده اند از درویش محمد تاقی عبدالجمیل کاتب و سلطان علی مشهدی نام برده و از میناتوربست های مشهور هرات که نقاشی های باین دواوین افزوده اند، یاد آوری کرد.

بناغلی کریم اوف دانشمند شوروی طی مقاله در باره نسخ خطی، آثار شیخ الرئیس ابوعلی سینای بلخی اظهار داشت: - عالم بزرگ و جامع العلوم بلخی طوری که از تحقیق در کتب وی روشن میگردد در تنویر تاریخ علوم و کلتور ملل متجا به سکونت وی اهمیت فوق العاده داشته و معلوماتیکه در مورد تعداد موضوعات و آثار حکیم بلخی از طرف مولفین و شاگرد نزدیک وی او عبید جوزجانی ارائه گردیده قابل تعمق و مطالعه دقیق است.

وی گفت: - اگر آثار این دانشمند بر اساس موضوع تصنیف گردد. دیده میشود که در حدود بیست و چهار اثر وی به مسایل مختلف فلسفه یازده اثر به الهیات، هفت اثر به طب و شش اثر به علم اخلاق، ریاضیات، نجوم، شعر و غیره تخصیص دارد. بناغلی کریم اوف در مورد کتاب مشهور و ارزنده حکیم بلخی که به اکثر السنه زنده دنیا ترجمه شده است و آن کتاب قانون فی الطب است. وی یاد آور گردیده که علاوه بر این کتاب، شیخ الرئیس ده ها جلد رساله کم حجم در مورد مسایل گوناگون طبی به رشته تحریر در آورده است که از آن جمله میتوان رساله ادویه قلبیه را نام برد.

قرائت نموده و فهارس کتبی را که درباره دیوان خوشحال ختک از طرف دانشمندان افغانی نوشته شده است به اعضای سینمار ارائه کرد بناغلی پرونتا در باره فرمان ها و رقم های شاهی خطی مقاله خود را ایراد نموده گفت: - از جمله نسخ نایاب خطی میتوان از شرفنامه دوره خواجه عبدالله مروارید متخلص به بیانی هنرمند دوره تیموریان هرات برقعات مکاتبات و مراسلات عارف شهبیر مولینا نو را لدین عبدالرحمن جامی رقایم کرام و رقعات مختصر از مکتوبات و مرقومات ابومظفر محی الدین اورنگ انشاء بهار سخن رقعات طرزی، نقل دو نامه از حکیم سنایی، شقه خط مولینا جامی سلام نامه اورنگ چهار قطعه فرمان اعلیحضرت احمد شاه بابا، سواد گفتار وزیر معروف شاه ولی خان، اصل دو فرمان اعلیحضرت تیمورشاه نقل مراسم امیر دوست محمد خان و نصراالدین شاه قاجار نام برد.

همچنین بناغلی پرونتا از بعضی نسخ و فرامین دیگر پادشاهان افغانستان و بعضی رجال افغانی تذکر بعمل آورد.

داکتر عزت سلطانوف دانشمند شوروی در مورد نسخ خطی و آثار گرانبهای ادبیات، هنر تاریخ و علوم که در موسسه خاور شناسی اتحاد شوروی وجود دارد. مقاله ایراد نموده فهارس و تاریخ تحریر نسخ خطی را ارائه کرد.

داکتر سلطانوف گفت: - که در موسسه خاور شناسی بیش از شانزده هزار نسخه های وجود داشته و نام های بیش از چهل هزار کتب در رشته های مختلف علمی از قبیل تاریخ، ادبیات، فلسفه، حقوق، نجوم، فزیک، کیمیا، طب، زبان شناسی، دوا سازی، جغرافیه، موسیقی و هنر های زیبا ثبت گردیده است.

وی از آثار گرانبهای دانشمندان افغانی در طول اعصار گذشته برشته تحریر در آورده است تذکر داد.

بناغلی منیراوف قوام الدین دانشمند شوروی طی مقاله درباره آثار و نسخ خطی امیرعلی شیر نوایی اظهار داشت: - دانشمندان و متفکرین بزرگ در نتیجه ایجاد آثار بدیع خویش در قلوب مردم زندگی میکنند و یکی از نمونه های این اشخاص امیر علی شیر نوایی متفکر بزرگ میباشد. بهترین یاد و بود این شاعر بزرگ عشق

ریاست کتابخانه های عامه در مورد مهیا نمودن امکانات مطالعه و تدقیق بیشتر نسخ خطی مساعدت مینماید .

افغانستان بحیث مرکز انکشاف تبتعات و تحقیقات و ارتباط در مورد نسخ خطی اسلامی در جلسه بعد از ظهر روز پنجشنبه ۱۱- اسد سیمینار به اتفاق آراء قبول گردید .

این فیصله در ماده چهارم فصل هفتم مسوده تصویب سیمینار گنجانیده شده است .

راپور مسوده نهایی سیمینار بین المللی نسخ خطی طی هشت فصل بابرخی تعدیلات به تصویب رسید .

آخرین جلسه:

آخرین جلسه سیمینار ساعت ۳ بعد از ظهر روز پنجشنبه ۱۱- اسد در حالیکه بناغلی عبدالروف بینوا وزیر اطلاعات و کلتور نیز حاضر بود ریاست پوهاند عبدالحی حبیبی دایر شده بود .

بناغلی فکری سلجوقی طی مقاله اظهار کرد: کشور عزیز ما آریانای کهن از هزاران سال قبل مبدعلم و کانون مدنیت و معلم بزرگ و یا دانشگاه و سمیع قاره آسیا بوده و هم بعد از طلوع آفتاب تابنده دین مقدس اسلام پدران بزرگوار و دانشمند ماچه در رشته علوم دینی و چه در شقوق مختلفه علوم و فنون جانبازی ها کرده اند .

بناغلی فکری سلجوقی گفت: - در قسمت خط و کتابت نیز پدران بزرگوار ما از پیشروان و اساس گذاران این فنون محسوب میشدند . فن کتاب سازی و وراقی میراث پدران هنرمند ما بوده و هست که بیشتر خطوط اسلامی یا در وطن ما بوجود آمده و یا درین خاک باصلاح رسیده است .

وی از ترویج خط نستعلیق و شکسته در هرات و کتابخانه های بزرگی که در افغانستان وجود داشته تذکر داده گفت: - در عصر خوارزمشاهیان کتابخانه معروف خوارزمشهرت جهانی داشت .

وی از کتابخانه سلطنتی افغانستان که در زمان سلطان محمود غزنوی وجود داشت یاد آور شده گفت: - در عصر تیموریان مخصوصا زمان شاهرخ و سلطان حسین چندین کتابخانه در هرات بوجود آمد و مشهور است که بیش از صد ها تن خطاط و نقاش به کتابخانه بایستقر به کتابت و تذهیب و تجلید مشغول بودند . برخی تعداد آنها را چهار صد تن گفته اند .

وی اظهار کرد: - وقتی به طبقه بندی علوم متوجه میشویم ، این اصل را در نظر میگیریم که طبقه بندی علوم یکی از مسایل کلی و اساسی علوم طبیعی و فلسفی است که بزرگترین فیلسوفان قدیم از قبیل ارسطو در دوران باستان ، فارابی و ابن سینا در قرون وسطی به آن اشتغال ورزیده است . آثار مشهور دیگر ابوعلی سینای بلخی بنام رساله فی اقسام علو العقلیه (که شهرت جهانی دارد) و رساله فی اقسام الحکمت میتوان تذکر داد .

در اخیر دانشمند شوروی فهارس آثار شیخ الرئیس و تاریخ های تحریر آنها را با محلی که فعلا وجود دارد. ارائه کرد .

در جلسه بعد از ظهر ۱۰- اسد سیمینار بین المللی نسخ خطی یک کمیته فرعی تعیین شد تا در باره توصیه های عملی برای اتخاذ اقدامیکه جهت تحفظ و مطالعه نسخ قلمی صورت بگیرد مسوده نهایی ترتیب و بجلسه آینده تقدیم کند در این کمیته فرعی بناغلی محمد ابراهیم شریفی از افغانستان، بناغلی پیرسن از انگلستان، بناغلی کریموف از اتحاد شوروی ، دکتور مرگان جمبور از ترکیه ، بناغلی دانش پڑوه از ایران و بناغلی نجم الدین بعت نماینده یونسکو عضویت داشتند .

همچنان در این جلسه توصیه شد تا فیصله هائیکه در سیمینار راجع به نسخ خطی صورت میگردد با اطلاع کشور های عربی که در جلسات سیمینار شرکت ندارند و دارای نسخ خطی زیاد میباشند نیز رسانیده شود تا سیمینار شکل بین المللی خود را حفظ کرده باشد .

در جلسه بعد از ظهر که ساعت سه و نیم ریاست پوهاند عبدالحی حبیبی دایر شده بود اجندای موقتی درباره قرائت خطابه های علمی و مذاکرات مربوط آن و توصیه ها راجع به اقدامات تحفظ و مطالعه نسخ قلمی مورد بحث قرار گرفته که برای ترتیب مسوده توصیه نامه کمیته فرعی تعیین شد .

جلسه تا ساعت پنج و چهل دقیقه ادامه داشت .

همچنان در جلسه قبل از ظهر روز مذکور پروفیسور اتنگ هوزن مستشرق امریکایی از ترتیب و تنظیم جلسات سیمینار اظهار تشکر کرده و از رئیس جلسه تقاضا کرد. تا امکان مطالعه و تدقیق بیشتر نسخ خطی که به نمایش گذاشته شده فراهم گردد. پوهاند حبیبی رئیس جلسه سیمینار گفت: - چون فعلا در داخل وقت سیمینار این امر ممکن نیست در ختم سیمینار

۳ ق ت .

موزه توپقاسرای ترکیه است .

دکتور روان فرهادی طی مقاله گفت : -
برای نشر آن عده ازنسخ خطی که تاحال به
نشر آن ها اقدام نشده است دو نکته ذیل
باید مدنظر گرفته شود اول اینکه باید یک
فرق بین نشریه های علمی و انتقادی و نشریه
هاییکه بدسترس عموم گذاشته میشود منظور
نظر باشد چه طبع نشریه های انتقادی مستلزم
زحمت فراوان ، وقت زیاد و همکاری مشترک
دانشمندان است . در حالیکه طبع به منظور
استفاده عموم باوجود مقایسه چند نسخه معدود
ممکن شده میتواند . دکتور روان پیشنهاد
کرد : - که باید در تصامیم که بعد ازختم
این جلسات اتخاذ میگردد نکات دوگانه آتی
ایراد گردد .

برای اینکه عموم مردم از استفاده متون
نسخ طبع نشده محروم نباشند علاوه ازینکه
تحقیقات علمی و انتقادی در مورد این نسخ
صورت بگیرد در وهله اول به نشر متون اقدام
گردد .

ونکته دوم اینست که چون میناتور ها و
نقاشی های وجود دارد که کلتور ممالک شرقی
را بخوبی متبازر میسازد و باید نشر فهارس
و نشریه های انتقادی ونیمه انتقادی جهت
استفاده مزید ازین آثار به طبع برسد .

پوهاند حبیبی رئیس مجلس نیز در مورد
پیشنهادات ، دکتور روان تفصیلاتی ارائه کرده
افزود : - طبع نسخ که تاحال به نشر آن
مبادرت نکرده چه به منظور استفاده محققین
چه جهت استفاده عامه باید از طرف محققین
صورت بگیرد و این تجویز باید از سببی اتخاذ
وجود دارد نام برد و شماره این نسخه ها

را بیان کرد .
و بیست نسخه کتابخانه های عامه و
شخصی را درین جمله یاد آور شد . بناغلی
واحدی جوزجانی نمونه های اشعارسلطان حسین
میرزا را نیز قرائت کرد .
وی در مورد رساله سلطان حسین میرزاکه
بزبان چغتایی تحریر گردیده است گفت : -
محتوی این رساله وصف کارنامه های فرهنگی
خود نویسنده مناقب مولانا نورالدین عبدالرحمن
جامی و ذکر شخصیت ادبی امیرعلی شیرنوازی
است .

بناغلی جوزجانی از نسخه خطی دیوان سلطان
حسین میرزا که توسط سلطان علی مشهدی
خطاط هنرمند قرن نهم هجری به خط نستعلیق
نوشته شده و دارای میناتورها میباشد در

وی در جمله نقاشان بزرگ کتابخانه شاهرخ
و بایسنقر از امیر خلیل معروف به خلیل
میرزا شاهرخ و غیاث الدین و سیف الدین
نامبرده و نیز حکیم جعفر هروی ملقب به
عین الزمان و معروف به جعفر بایسنقر و
مولانا شمس الدین خطاط هروی معروف
به شمس الدین بایسنقری و جلال الدین
محمد بن جعفر معروف به جلال جعفر راخطاطان
برجسته خط ثلث و نستعلیق معرفی کرد .
وی اظهار کرد : - جای خوشی است که
در عصر فرخنده اعلیحضرت معظم همایونی بار
دیگر بازار هنر و صنعت رواج از دست رفتنه
خود را باز یافته و بروتق اصلی خودمیرسد .
وزارت اطلاعات و کلتور بتاسی از نظرذات
شهر یاری فکر جمع آوری نسخ خطی و طریق
بند ساختن راه خروج نسخ نفیسه از خاک وطن
بفکر چاره حوثی افتاده و نخست از همه کتب
خطی را که در موزیم کابل و کتابخانه های
رسمی در غرقه ها محفوظ بود در یک غرقه
جمع آوری کرده و در انظار دوستان ادب
و هنر جلوهرگر ساخت .

وی آرزو کرد وزارت اطلاعات و کلتور بتواند
اکثر نسخ گرانبهای از دست رفته خود را
خریداری کرده و میراث حق و واقعی خود را
بدست آورد در دل وطن عزیز چون گنج
گرانها جمع و محفوظ کند .

بناغلی محمد یعقوب واحدی جوزجانی در
جلسه بعد از ظهر روز مذکور راجع به نسخ
خطی آثار ادبی سلطان حسین میرزا باقرار
توضیحات داده از زیبا ترین و نفیس ترین
نسخ سلطان حسین که در کتابخانه های جهان
وجود دارد نام برد و شماره این نسخه ها

را بیان کرد .
و بیست نسخه کتابخانه های عامه و
شخصی را درین جمله یاد آور شد . بناغلی
واحدی جوزجانی نمونه های اشعارسلطان حسین
میرزا را نیز قرائت کرد .

وی در مورد رساله سلطان حسین میرزاکه
بزبان چغتایی تحریر گردیده است گفت : -
محتوی این رساله وصف کارنامه های فرهنگی
خود نویسنده مناقب مولانا نورالدین عبدالرحمن
جامی و ذکر شخصیت ادبی امیرعلی شیرنوازی
است .

بناغلی جوزجانی از نسخه خطی دیوان سلطان
حسین میرزا که توسط سلطان علی مشهدی
خطاط هنرمند قرن نهم هجری به خط نستعلیق
نوشته شده و دارای میناتورها میباشد در

مسوده دارای فصول انتظام سیمینار، اجندا
و اهداف ، نمایش نسخ مبادلات علمی کتلاک
ها و انکشاف و مرکز تحقیق میباشد که در

داخل هر فصل موادې پېښينې شده است .
در اخير هر يك از دانشمندان كشور هاى
كه در سيمينار و نمايش بين المللى نسخ
خطى اشتراك كرده بودند . سيمينار راموق
و مفيد خوانده و از حكومت افغانستان و
يونسكو كه مقدمات ترتيب اين سيمينار را
فراهم نموده اند اظهار امتنان كرده و تشكيل

اين نوع سيمينار ها را سبب ايجاد تفاهم
بين المللى و استحكام روابط بين كشور هاى
شامل سيمينار و افغانستان مفيد خواندند .
همچنين دانشمندان كشور هاى شامل سيمينار
از يونسكو تقاضا كردند كه مراتب سپاسگزارى
شان از حكومت افغانستان رسماً صورت بگيرد.

ښاغلى نجم الدين بمت نماينده يونسكو
طى بيانیه گفتم : - در طول بيست سالى كه
من در يونسكو اجرائى وظيفه ميدارم و درين
مدت در سيمينار هاى زيادى اشتراك كرده ام
بعقيده من اين سيمينار در نوع خود بهترين
است گر چه يونسكو ترتيب چنين سيمينارها
را در نفاط مختلف جهان بعهده دارد اما با يد
ادعا داشت كه ابتكار تشكيل اين سيمينار
از خود افغانستان بوده است .
وى افزود : - اين سيمينار حقيقتى را ثابت

و مسلم ميسازد و آن اينست كه مو سسه
ملل متحد تا وقتى در خدمات بين المللى خود موفق
شده نيمى تواند كه ممالك در حوزه هاى خودشان
درين فعاليت ها سهيم نگرند .

حوزه كه فعلاً مورد نظر ماست متشكل از
افغانستان و ممالك ديگر ميباشد كه بحيث
منطقه تحقيقاتى ادوار گذشته شناخته شده
است .

ښاغلى بمت علاوه كرد جاى بسيار خوشى
است كه افغانستان به ترتيب همچو سيمينار ها
وجود مركزيت تاريخى خود را حفظه نموده
و آنرا دوام ميهده .

وى باين نكته تاكيد كرد كه بايد توجه نسل
جوان درين زمينه مورد مطالعه قرار گيرد و
من به جرئت اظهار ميكتم كه اشتياق و علاقه
نسل جوان اين مملكت به اين موضوع كه
تا حدى جنبه مسلكى داشته و اگر بصورت
عمومى ارزيايى گردد تا اندازه خشك است
قابل تقدير ميباشد .

همانطوريكه ديديم اين تالار با حضور
مشاهدين جوان در طول مدت دوام سيمينار
مملو بوده و من فكر نميكتم اگر اين سيمينار
در يك شهر بزرگ كشور ديگرى داير ميبود
چند نفر در آن اشتراك ميكردند و اين اصل
ما را متيقن ميسازد كه نسل جوان افغان براى
ارزش كلتور هاى قديم و مدنيت باستانى
از هيچگونه صرف مساعى دريغ نخواهد كرد .
كذا درين جلسه فيصله بعلم آمد تاتلگرام
همدردى عنوانى پروفيسر ريبيكا دانشمند
چكسلواكى كه فرار بود درين جلسات اشتراك
نمايد به نسبت مريضى كه غايبه حال وى
گريده بود بكايل آمده نتوانست از طرف
تمام دانشمندان شامل در سيمينار بين المللى
نسخ خطى مخابره گردد .

پوهاند عبدالحى حبيبي در ختم جلسه از
اشترك و همكارى هاى دانشمندانى كه درين
سيمينار اشتراك كرده بودند اظهار قدر دانى
نموده افزود : - درين شكى نيست كه
افغانستان در ادوار قديم مركز مدنيت ها و
كلتور هاى درخشان بوده و اكنون نيز مردم
افغانستان تحت رهنمايى و قيادت پادشاه معظم
خود در راهى روان هستند كه دوره درخشان
تمدن و كلتور دوباره احيا و با اكتساب تخنيك
جديد و علوم معاصر گامهاى سريعترى در راه
آن بردارند .

پوهاند حبيبي علاوه كرد تاسيس سيمينار
موجوده در افغانستان يكي از علايم اين حركت
است كه مردم افغانستان در راه حفظ آثار و
دوام كلتور و تهذيب سابق خويش قدمهاى
متينى بر ميهدارد .

پوهاند حبيبي ضمن اشاره به بنات ښاغلى
بمت نماينده يونسكو اظهار كرد : - از
دلچسپى و علاقه كه وى نسبت به جوانان
و محصلان اظهار كرد متشكر است . و به وى
اطمينان ميهده كه ملت افغانستان به سعى
طبقه جوان خود راهى ميبايد كه راه سعادت
آينده باشد .

ښاغلى عبدالروف بينوا وزير اطلاعات و
كلتور در بيانیه كه بمناسبت اختتام رسمى
سيمينار و نمايش بين المللى نسخ خطى ايراد
كرده گفتم : - وزارت اطلاعات و كلتور و ديگر
موسسات فرهنگى و علمى افغانستان تا حد
ممکن در عملى شدن تصاويب اين سيمينار
سعى و كوشش خواهد كرد .

ښاغلى بينوا به نمايندگى از حكومت و
موسسات كلتورى و علمى افغانستان از تمام

بین المللی یونسکو و علاقه مخصوص نماینده آن درین سیمینار ابراز مسرت نمود. بناغلی بینوا در اخیر گفت - این سیمینار گرچه اولین سیمینار در نوع خود است اما نباید آخرین آن باشد زیرا برای اكمال تصاویر آن باید سیمینار های دیگری دایر شود.

نمایندگان ممالکی که درین سیمینار اشتراک نموده اند اظهار تشکر کرده و هم ازینکه اعضای سیمینار افغانستان را برای چنین مرکز تحقیقات و تنبیهات انتخاب کرده اند اظهار تمجید و قدردانی کرد. همچنین وزیر اطلاعات و کلتور از موسسه

دنری مشهوری کیسی

په غیره کبسی او دغرونو او درو په زړو نو کبسی دژوند دپاره جگړې منی او هغه ولسونه چه د ظالمو دپنځو څخه د خان ز غور لو او داسارت دخلاصون په غرض زیار باسی او تور زندانونه منی او هغه ډله چه غواړی خپل همنوعان د نادانی او بدبینی او تمې له منگولو نه خلاص او دلپار بنودلو او دهری بیرغ پورته کوی او هغه وگړی چه دطبیعت په زمزمو مستیری ددپوونکو ځنا ورو سره مقابله کوی او خپل غلیم ته ما تسی ورکوی لڼه داچه دهغو گردو وگړو د عواطفو احساساتو آرزوگانو او سر گذشتونو څر نکوای په کیسو کې موندلی شو او دکیسو نه سړی د هغوی دامیدو نو او محیطونو او دژوند او د طبیعت درنگ او بوی پته لگولی شی به تیره بیا سړی دکیسو په لوستلو کې دې نیجې ته رسیری چه د ټولو انسانانو دخصوصیاتوسره سره لکه درنگ، نژاد، ژبی، جغرافیا یی محیط بیا هم پکبسی کې علایق مو نده کوو.

موږ په دی کیسو کبسی دهغو خلکو خاطری لولو چه نه مولیدلی اونه به یی ووینو چه کله مو خوشاله او کله مو داندینسو سره مخامخ کوی.

د هغو تور زنو میرنو د میرا نی حما سسی خاطرات په مون کبسی د غرور احساس ژوندی کوی.

هو زمون د هیواد ادب د داسی کسوځنی غنی دی دتاریخ په بیلو، بیلو دورو کبسی د هغو پینو په اړخ کبسی چه زمون په هیوا د کبسی تیرشوی رنگارنگ داستا نو نه یا تی دی خصوصاً هغه کیسی ددی خا وری دباچا هانو رهبرانو شیخانو او امیرانو چه به نا در و مثالونو او کیسو رنگینی شویدی تر او سه پوری لازمون د ثقافت او تاریخ مهم منابع او ماخذونه گڼل کیږی موږ خپل دکا لنی په دی برخه کبسی دجهان درنگینو او ښکلو کیسویوه مجموعه دخپلوکوستونکو داستفادی دپاره خپروو

دبنیادم ژوند د تاریخ او کیسو سره شروع کیږی او په گردو لر غونو مذهبی کتا بو او مدنیتو نو کبسی د کیسو نقش ثابت دی دادم دیدایبیت او دشيطان له خوانه دهغه د تیر ایستلو او غولولو د شور اوژورنه ډکه کیسه او هغه خوند چه ده له خپلی لمړی گناه واخست او دهغه نه وروسته دمهاجر تو نو او طوفانونو او دانسان دجگړو او دلانجو کیسی پخپلو منغو کبسی او دطبیعت دقوتونو سره چه په زښتو ږیرو روایتو نو اومختلفو احادیثو کبسی را غلی نو دانسان د ادب ا و ثقافت او هنر بنسټ گڼل کیږی تر دې حده پوری که جیری دچین، هند، مصر اونورو مسلمانانو دمذهبی کتابونو متنونه ولیدل شی ز یا تره په کیسو بنادی او دیوان او دروم مذهبی او فلسفی حرکت او د مدبترانی دختیزی بر خی جهان بینی دهغو کیسو او لر غونو او خوند ورو زړه وپوونکو روا یا تو سره گڼه شویده چه تر اوسه پوری لادری لیکوال اوشاعرانو او انځور گرانو او مجسمه جوړونکو د پا ره دالهام سر چشمه گڼله کیږی.

کیسی او داستا نونه د نړی د ټولو کامونو او ملتونو په سینخ کبسی دانسان دهغو اړیکو په تناسب چه دخپل ژوند او محیط او اجتماع سره یی لری دافا دی لمړنی او اغیزه نا که وسیله ده له همدی کبله په کیسو کې دخلکو دژوند واقعی بڼی لیدلی کیږی هو انسانان غواړی چه په دی جاودانی هنداره کبسی خپلی خیری وښی کیسی او داستا نونه دانسان تی فکر له هغو مظاهرو څخه دی چه په فردپوری ترلی دی ځکه چه دنړی دمختلفو کامونو ژوند دیبلو نگاهونو له مخی پکبسی منعکس کیږی همدا وجه ده چه کیسه دبشیریت یو داسی گڼ او مشترک پیغام دی چه دنژادی، او دژبی توپیر پری هیڅ اغیزه نلری همدا کیسی د ملتونو داندینسو، احساساتو او عواطفورویانی هنداری دی هغه خلک چه دستخت زپی طبیعت سره گوتی ما توی او دخپاندو سیندو نو

د (تون) دد رياچي د اور آخستلو اصلي علت اوداچه دغه دپاره د(برن) مشهوری (هيزی) دومره د(برن) دوگرو ترپامه ښه راغلي دی توصيف شوی همدا رنگه بله کيسه ده (دشيطان دمنډ په نامه) برسیره پردی يوه بله کيسه چه د(گيوم تل) په نامه ياديری چه دسويس دملت دآزادی مظهر بلل شوی ده.

دگيوم تل کيسه يواخي دسويسه پوری نه بلکه د نړۍ په ټولو خلکو پوری اړه لری ددی افسانوی قهرمان ژوند دموهوماتو په شپول کښی داسی تاو شوی چه زیاتره يودبل نه پوښتنه کوی چه آیا واقعا داسی شخصیت به خارجی واقعیت درلود ؟

د ۱۳۰۷ کال ددسامبر د میاشتی په یوه شبه کښی د(لوسرن) ددریاجی د ساحل په غاړه کښی خینی میړونه سره راټول شوی (دغه خای ته په خلکو (گروتلی) ویلو ددی زرغونی سیمی دری خواوی گڼو ځنگلو او څلور مه خوايي ددریاجی پوری نښتی وه هوا ډیرمه سپره وه کوم خلک چه هلته ټول شوی و ټولو پېپ، پېپ بالا پوښونه آغوستی آودوبل نه غاړی وتل خو دسپرو زور په دی ونه رسیری دوی کښی نه دټوکی اونه دمرکی توان موجودو کله کله، به چه یوه کومه کلنه لاندی باندی کړه هغه به هم یوه خفیه زمزمه وه په عین حال کښی چه دوی به واوری په پښو وپولی نودیو خه انتظار هم دوی ویسته پدغه وخت کښی سخته سیلی والونه اودځنگله کاسیان ټی په زور را وستل پدی وخت کښی داسی یو آواز پورته شو چه د (سنوین) خلک به دلته وی؟ په ځواب کښی ویل شو (ردنیک) زوږ سپری اولس تنه سویزی دلته دی او زه هم (وزنر) یم بیادا پوښتنه وشوه چه انتروالدان څنگه دی؟ په ځواب کښی ویل شو چه لس تنه انتروالدان حاضر دی. بیا ویل شو چه اوربان څنگه دی؟ ولتر فورتن په ځواب کښی ویل چه مور لس کسه هم حاضر یو (ردنیک) چه دهبواد دآزادی په وخت کښی واگمن او مشر ؤ وی ویل ډیر ښه دری منطقو دسویز اونتر والدن او دی چه (دهلو سی) په مرکز کی ؤ ښه موقعیت در لود څکه چه ددی سیمی او سیدونکو د هغی قربانی اوسربندنی په بدل کښی چه په ځنگلو نو کسی ټی «هاپسبورگ» دټولواک دپاره یی کړی (خپلی آزادی ټی لاس ته راوستی او په محلی چارو کښی آزادو) تردی پوری چه محلی رئیس او د حاکم ټاکل په خپله دهغوی دخوا سرته

داکسی دنړۍ دملتنو نو دسل گونو کيسو له منځه چه په هر یوه کښی د یسوه خا صی مناسبت له مخی دملتنو نو ژوند، پښی افکار او غوښتنی یوه برخه ځلیری غوره شویدی هیله ده چه زمون له میټی ټکه هڅه ستا سو خوښه شی.

له سویسی داستانو څخه :

گيوم تل

هره یوه کيسه چه دسويس په شنو درو او غرونو په زرغو نولمنو کښی اودهغی سیمی دنيکمرغو ځنگو ترمنځه دیوی خولی نه بلی خولی ته اودیوی سینی څخه بلی سینی ته رسیدلی یوه ټی له بلی نه ښکلی جذابه اوخوږه ده . داغرنی ښکلی هيواد دخپلو ښکلو دروسره خه دپاڅه یوسلو پنځوس کاله کپزی چه په سولی اوآرامی خپل ژوند تیروی اودتل دپاره دبین الصلی څخرو له اوزنه لری پاتی شویدی دسویس په مذهبی کيسوکی کومه کيسه چه ترټولو جائبه او زړه وړونکی ده اودا کيسه په ۱۹۸۸ میلادی کاله پوری اړه لری په دی کيسه کی

شروع کې خلکو یو دبل په غوږ کېښي وویل چه داغشی به یې پکار راشي لکه چه ده اراده کېږده که چیرې نښه خطا کېږي او خوی ته یې خطر ورسوي هغه غشی یې چه د کميسه لاندې پټ کېږي د گسلر په سينه کې خښې کېږي گسلر امر وکړ چه ماشوم هلته دپوخه پورې وتړل شي کيوم تل وویل چه ستر گي دی پری وتړل شي ماشوم والترته وویل دادا جانه! مه ویرېږه زه نه ویرېږم ځکه تر اوسه پورې ستا کوم غشی خطا شوي ندی کيوم وویل: امکان لری چه ته وخو خیرې بیا هغه وخت گسلر امر وکړ چه ستر گي پری وتړي او یوه مڼه یې دسر دپاسه کېږ دی مامورینو امر و منه یو له هغونه د غریب کار د خلکو ټوگړۍ ته لاس تیر کې او یوه کلکه مڼه یې ورنه وویستله کيوم په ستر گو دهغه سرباز حق شناسي وستایله اتریشي افسر وویل چه غشی ویشتونکي دمسافي اندازه دانښي پوری معلوم کېږي هغوی یو سلو پنځوس قدمه وشمیرل کيوم تل هم اندازه کول خو چه یې قدمونه برابر وموندل نو بیرته ستون شو او پخپل ټاکلی ځای ودرید د میدان او بازار په چپ چار پیر کېښي داسي څوک نه و چه نفس وباسي او داسي ښځه نه وه چه دعا ونکړي ټولو سترگي غشی ویشتونکي ته کښولي وی کيوم تل خپله وسله اوږې پورې ونښتله له ورو ورو یې پور ته کړه خو پوه شو چه گوټي یې لې زېږي نو لینده یې ښکته کړه هر کله چه مطمئن شو نوږۍ یې بیا واز مایه بیا یې لینده په اوږو کېښوده او داسي ښکار یده ته به وایي چه غشی ویشتونکي او لینده دواړه دتیرې نه جوړ شوي هغه وخت کيوم تل نه لږ زیده هغه ورو ورو زی را ښکله غشی خوشي شو او مڼه یې د ستر گو په رڼ کېښي دوه ښه کړه دخو ښي هنگامه په خلکو کېښي توده شوه د خلکو او ښکلي د خونالي ووايي شوي گسلر په داسي حال کېښي خپلې شونډې یې له قاره په غاښو چپچلي ځکه ده هیڅکله داسي کامیابي دتل دپاره نه غوښتله او په دی پوهیده چه دوی آزمویښي نه وروسته کيوم تل به دیو قهرمان او د کوهستان دمشر ورسوي فوستر وویل زه پدی خبرې قادر نه یم ځکه کېښي زماله اختیاره وتلی ده افسر چه سترگي یې له قهره سړي وی فوستر ته یې وویل: هرکله چه ته پخپل کار کېښي موفق نه وی نو اوله کېښي به دی ویلی فوستر وویل چه ماته په دی مسلک کېښي (نه ارفانتل نه تیر نه فلنمک) رسیدلای شي یوازي یونفر شته چه

خپله آسه کیوزی او لږ فکر وکړي که چیرې زما لاس لږ ورپښ دی او غشی لږ خطا شتي نو ما به پخپل لاس خپل ځوی وژلوی او د ژوند تر پا یه پوری به پدی اندیښنو کېښي پایم تاسي دهغه دمور غم هم په نظر کېښي نیسي داتریشي افسر تنهه ونيو له شوه خپل ورون یې په لاس وواهاه او ویویل خبره هماغه ده چه ما مخکښي در ته وکړه او که نه یې ونه مني نو زما په غشو ویشتونکو کېښي داسي غښتلي خلک شته چه داکار عملی کېږي کيوم تل بداسي حال کېښي چه ځمکي نه پورته کېده ویویل: عالیجنابه تاسو په همدې گړۍ کېښي وویل چه زما دآز موینی په مقابل کېښي زما له مرگ نه تیر شوي یاست زه به ځان څه کړم زما ژوند پکار ندی ماو وژني مگر پرېږ دی چه زما ځوی بیرته کورته ستون شي. وړوکی والتر ځان یې دپلار غیږي ته وغور ځاوه او په ژبا کېښي وویل دادا جانه! هر چه دوی وایي هغه وکړه زه کومه ویره نلرم او ستا لاس به ماته کوم ضرر ونه رسوي هغه وخت چه پلار اوځوی یو بل ته غاږي وتي و (گسلر) خپلو نيزه دارانو ته مخ واړوو او هغوی ته یې وویل چه کوم یو ستاسو څخه به خپل غښتلیتوب سر ته ورسوي (کيوم تل) خپل ماشوم خوشي کې ودرید او ویویل: چه عالیجنابه ستاسو امر پځای کوم مهر بانی وکړي زما غشي او لینده بیرته را کېږي خو غشي خپله غوره کړم غشو ویشتونکو ته یې مخ واړوه او ویویل چه ای غشو ویشتونکو تاسو پوهیږي چه غشي به نښه ویشتونکي ډیره اغیزه لری ځکه که چیرې غشي ښه ونه تړل شي خطا او که چیرې او سپنه یې در نه وی لاندی لکپړي غشي ویشتونکي چه کيوم تل ته په دی فن کېښي زیات قایل و ټولو وویل چه دی رښتیا وایي (گسلر) ومنله ښه وسله یې ورته ورکړي او پرېږدی چه خپله غشي غوره کړي کيوم تل خپله هغه غشي او لینده واخسته چه دده ملگرو او ده پکښي ډیره کامیابي حاصله کړي وه لومړی یې واز مایله خو پوه شي چه نورو لاسونو خراب کړي نه وی بیایي دغشو کڅوړي ته لاس تیر کړي یو غشي اندازه کړي مگر خوښ یې نشو بداسي حال کېښي چه هم غشي غوره کول د سترگو په کښو کېښي یې دافسر څارنه هم کوله پدی وخت گسلر یو سر باز ته مخ واړوه چه ورته کوم امر ورکړي وه په زغر ده یو غشي دخپل کميسه لاندی پټ کړي او ددوهم ځل دپاره یې په عادی توگه امتحان

رسیده او له خپلو وګړو نه به یې یوتن ددی کار دپاره وټاکه چه په دوی باندی به دنوروسیمو غوندی (هاپسبورک) له خوا به دوی ته حاکم نه ټاکل کیده مګر دامپراطور دمستقیمی اداری لاندی وودی در یوازادو سیمو (ردنیک) دخپل مشر به حیث وټاکه دی سړی هم خپله وظیفه پیژندلی و چه دخلکو دحقو څنگه لمانځنه وشی. مګر کوم وخت چه (زدلف) ټولواک له د نیاسه سترکی پتی کړلی اوځوی نی چه (البرت) نومیده او په تور ډوک باندی مشهورو دپلا ر ځای ونیو هغه دخپل پلار ګر د تروونونه دآزادو سیمو په برخه کبسی مات کړل اودخپل پلار کردی خبری او ترو ونه یی دپښو لاندی کړل نوی ټولواک (ردنیک) په ځای چه په آزاده نوکه انتخاب شوی و داتریش یو نوی سفاک او ظالم سړی چه داتریش له افسرانو څخه و د«گسلر» په نامه یادیده پدی څخه د ر یو سیمو (سویزی) (اوری) «انتروالدن» باندی وټاکه ده خپل ارباب ته ویلی چه زه به دالریانه دزور په مرسته غاړی اینسودلونه تیار کړم ځکه چه هغوی عقل او منطق نه منی خو ددی د ری منطقو خلکو آزاده کړی وه چه (گسلر) د تاثیر لاندی نه ځی دوی دیرش کسه دخپلو حقوقو ددفاع دپاره دخپلو خلکو په نمایندگی ټاکلی اوټولو (ردنیک) ته چه یو زورسپړی پوره واک ورکړی و دوی به کله کله (ګرتلی) په چمن کبسی غونډه کوله چه هغه شپه هم ددسامبر دمیاشتی په کنگلونو کبسی سره یو دبل ترڅنگه راټول شوی اوغونډونی کړه (ردنیک) دپوښتنی په بڼه کبسی وویل که څوک کومه خبره لری ودی کړی ورنه (سینو مزچه) دسویز له وکړو څخه وه وی ویل. هوزه ځنی خبری لرم (ردنیک) ورته وویل چه وټایه څه خبری لری؟ ورنه په خبرو داسی پیل وکړ: چه دخو ورځو تر مخه هغه وخت چه (گسلر) زما دکور له مخی نه تیریده ویلی و چه یوزر خرید مرئی داحق نلری چه په دویمه ښکلی کور کبسی ژوند وکړی دته یوه وړه جونګړه بس ده اوچه زما ماینه نی په آشمبرخان کبسی دهوسی په پخولو بوخته ولیده نو دا خبره نی هم پسی زیاته کړه چه مرئیان هم داسی خواږه خوری دوی باید یوه ټوټه ډډی له اوبوسره و خوری او بس نو ماهم د (گسلر) دخبرو نه وروسته له ځانه سره فیصله وکړه چه ترڅومی آزادی نه وی گټلی نه به دډوډی څکه اونه به داوبو غږ ترستونی کړم اونه به خپل کور کبسی خوب وکړم دهغه وروسته «نورله» چه «انتروالدن»

له خلکو څخه دی داسی وویل: چه زه هم دزړه درد لرم او هغه دادی چه خورځی ترمخه چه دخمکی په قولبه کولو بوخت وم یوناڅابه (گسلر) هلته پینښ شو اووی ویل که چیری مرئیان غواړی چه له لوزی نه و نه مری نو باید دوی دی خپله قولبه کنس کړی او خمکی پستی کړی او خپلو نفرو ته یی هدایت وکړی او زما غوایان یی له قولبی نه خلاص کړل مادخپل دحق ددفاع په نامه جکړه وکړه چه پدی جکړه کبسی می د (گسلر) دنو کړیوه کوته ماته کړه او وتښتیدم گسلر خپل خوتنه سر بازان زما کور ته واستول هلته یی زما سپین زیری پلار پیدا کړه اودهغه سترگی یی ږندی کړی چه اوس زما پلارڅه نه وینی اوزه هم دخنگله دخارویو غوندی په غره اوڅنگله کبسی لری پایم پدی وخت کبسی دغصی نه ډک آواز دشپی په تروزیمی کبسی پورته شوچه ویل تی هغوی غوښتل زما ماینه وتښتوی ماهم هغه سړی چه د (گسلر) په امر مامور شوی وواژه اوغره ته وتښتیدم مګر گسلر حیا ونکړه اوخپل هغه سپی چه هزی پری نیسی له خپلو نیزه دارو اووسله والو سر بازانو سره زمونږ دنیولو دپاره وګمارل که چیری د دریاچی په ساحل کبسی «گیوم تل» مخامخ شوی نه وای او هغه له اوبو تیر کړی نه وای دسپیو دلایسه به ټوټی اودنیزو په څو کو سوړی، سوړی وای حاضر و خلکو په ګډه چیغه وکړه چه موږ اهمیت نلرو اوزموږ ددفاع وړ ندی چاویل: چه اتریشانو زما رمه غلا کړیده باغ یی رانه وران کړی چابه ویل چه زما کور نه نی آورو اچولی جا به لاویل چه زه نی دیوی میاشتی دپاره بندی کړم مګر پخپله ګناه پوه نشوم ټولو په یوه خو له دا آواز پور ته کړ چه موږ غواړو آزادو اوسو. ردنیک په نرم آواز مګر دټینګار سره وویل: که چیری تاسی آزادی غواړی او پخپلی وعدی وفا کووی او ټول یوزره او یوه خوله یا سستی او ټول په یوڅیز ایمان لری چه یو د ټولو دپاره او ټول د یوه دپاره نو دآزادی ګړی نژدی ده هو موږ دمپه عادل امپراتور فرمان په لاس لرو او عین فرمان چه امپراتور لاس لیک کړی دی اودامپراتوری مېر پری لګیدلی په یو باوری ځای کبسی پټ کړی دی په دی وخت کبسی دیرش تور سیوری: چه په سپینو و او رو پری و تی و(ټولو په یوه خوله چیغه وکړه چه پخپلو خبرو او تړون باندی ولاړی یو سپین زیری وویل هغه کسان چه دلته دی باید خپل ښاریان دینه مجبور کړی

ددوی تیريو ته مثبت خوابو نه ورکړل ده یو ورځی خپل میرا خور نیکو لای ته وویل: چه دا لربانه او غرنی خلک زموږ په مقابل کښی بی احترامی کوی موږ باید خپل دښمنان وپیژنو او کوم خلک چه موږ سپکوی هغوی باید پیدا کړو نیکو لای په خواب کښی وویل: ستا خبره حقه ده مگر موږ څنگه کولای شو چه دولس دزړه دتل نه خبر شو چه ددی چپ او باثباته ولس په زړو نو کښی څه گرځی مگر دومره پوهیدلای شو چه گرد وکړی زموږ نه کرکه کوی. گسلر په جگ آواز وویل: چه سباته په (الدروف) کښی دچهار شنبی بازار دی ته باید دمیدان په منځ کښی یو جگ لرگی ودروی او هغه خوله چه داتریش سلطنتی نښه لری پکښی وڅړوی او زما له خوادا اعلام وکړی چه هر څوک چه ددی لرگی نه تیر یی باید چه ددی خولې لمانځنه وکړی نو موږ به پدی وسیله هغه خلک چه دپاچا احترام کوی او یاله پاچا ویریری وپیژنو نیکو لای دده خبره ومنله او دگسلر امری یو په یوپه ځای کړ هغه ښځی اوران چه له لیروځایونونه دخپلو شتیانو د خر څولو دپاره راغلی و چه د جاسره پنیس، چاسره مرغی او دچا سره سابه و خو کوم وخت چه به له خپلو څارو یو نه ښکته شول ددوی سترگی به په هغه لرگی ولگید لی چه داتریش سلطنتی خوله دخاصو نښو سره پکښی پومبل شوی او داتریش غشی ویشتونکی تیر (گسلر) دمیرا خور سره دهغه په څنگ کښی ولاړ وی خو کوم وخت دگسلر داپیغام چه ټول لاروی کوم وخت چه د خولې له مقابل څخه تیریری هغوی مکلف دی چه دخولې لمانځنه وکړی خپور شو دخلکو زوږ پور ته شو خو چه جارچی ورسره داخبره غوښته کړه که چاددی امر نه غاږه وغړوله وژل کیری دخلکو زوږ په یو مرغونی چوپتیا بدله شوه ځکه خلک پوهیدل چه کومه خبره چه گسلری کوی هغه عملی اړخ هم لری او ټولو ته داتریش ددی صاحب منصب قساوت او بی رحمی ثابت وه پداسی حال کښی چه د ټولو په زړونو کښی دکر کی او رونه بل و د ځان له ویری نو خلکو دهغی خولې لمانځنه وکړه مگر ددی خبری سره، سره گسلر د بازار نه دنوی خبر په انتظار کښی ؤ هغه دخپلی ماڼی په سالون کښی چه ښی خواته یی داوبوکوزه ایښتی وه ناست و او د پاسین په شاوخوا کښی دده میرا خور د پریشانی سره راغی او ویی ویل: چه عالیجاهه تر دی شیبو پوری چاستاله فرمان څخه غاږه ونه غړو له مگر په

چه زموږ ښکری شی پدی کښی (کزآوتوالان) دکيوم تل په بر څه کښی خبری شروع کړی هغه وویل: چه کيوم تل ددی سیمی له ډیرو غښتلو غښو ویشتونکو څخه دی هغه پدی هولناکه سیمه کښی ددیرشو فرسنگو پوری ډیرو صعب العبورو ځایو نو چه هوسی هلته په ډیر زحمت کرځیدلی دی په ډیری آسانتیا هلته کرځی او په سختو طوفا نونو کښی چه ددریاجی او به په خیزونو وی په ډیر مہارت او آرامی سره کښتی چلولی هغه سپیڅلی او پاک زړی سړی دوی باید مورسره یولاس شی. ارنولد وویل چه هغه ماوباله چه زموږ سره ملگری شی مگر هغه به خواب کښی وویل چه چاماته ناوان رسولی زه دهغه په برخه کښی کومه خبره نلرمه یوه بل وویل: چه ما هم ورنه وغوښتل چه زموږ سره شی مگر هغه زما په خواب کښی داسی وویل: لکه چه هوسی په غرونو او کب په سیندو نو خوشاله وی زدهم غواړم چه آزاد وگرځم او زه که جا آزاد پریښودم نو دچانه څه نه غواړم کنراد وویل: چه ما هم ورنه اتفاقاً داغوښتنه کړی ده مگر هغه ونه منله او ویی وویل چه زه دسیند په غاږه ښکلی کوډله او مهر بانه ښځه دری ځامن او یوه لور لرم او زما هماغه نړی ده او څه بله آرزومی نشته (ردنیک) په ټینگه وویل هغه به راشی ماورسره تر منځه خبری کړی دی ټول خپلو کلیوته ستا نه شی او هر یو چه داعتماد و پر خلکو سره مخامخ شوی هغه ته اعلام وکړی چه د آزادۍ درارستیدلو وخت نژدی دی او مخکښی له دینه چه خواره شو سره باید بیا دوهم ځل دپاره لوږه وکړو چه یا آزاد ژوند کوو یا به مرو یادی مرگ وی او یادی آزادی وی او ټولو په یوه غږ وویل چه زموږ دی قسم وی چه له خپلی آزادی نه نه او پر و پسرلی شو او «گسلر» غوښتل چه خپلی هغی ماڼی کښی چه (الدروف) په څنگ کښی ده مروبی مورجوو نیستی او بزگران یی دیته اړکری و چه هغه ماڼی سر ته ورسوی د سلو نه زیاتو غشو ویشتونکو او عسکری افسرانو ددی ځای د حفاظت وظیفه په غاږه درلوده منتها خلکو دده امرونه دبی میلی او سستی سره په ځای کول او په خلکو یی چه کومی مالیی ایښی دی په آرامی سره نه تحصیلدی بلکه دی مجبور و چه دژاندارم په مرسته مالیی تحصیل کړی او کنه دمالیی دچارو د مامورینو مړی به په ډنډو نو او کندو کښی منډل کیدل کوم وخت چه به دخلکو لاس برسو

همدي لحظو کښي يو عربي سپړي چه يوماشوم
 يي له لاسه نيولې و دخولې د څنگ نه
 پداسي حال کښي چه خولې ته يي په خيبر
 خير کتل تير شو مگر کوم وخت چه حکومتی
 غشي ويشتو نکو ورته ستا فرمان ابلاغ کړ
 هغه وويل دى يو آزاد انسان دى او هيڅکله
 به خولې ته سلام ونه کړي ما ددى دپاره چه
 نه خو شاله شى هغهو ډار کړي (گسلر) وويل
 هو همداسي ده خو ددى سپړي نوم څه دى ؟
 نيکولای په ځواب وويل چه ددى سپړي نوم
 (گيوم تل) دى (گسلر) وويل هو دا هماغه
 سپړي دى چه کنراد نومی سپړي ته چه زما د
 سپاهيانو تر څارلاندې دى نجات ورکړى دى
 زه خپله هغه ځاى ته ځم تر څو د نژدى نه
 حالات ووينم دده تنبيه هم بايد لکه کومه گناه
 يي کړى وى بايد په ښکاره ډول سره وى
 گسلر پخپل آس سپور شو خو چه خلکو دده
 درانگ نه خبر شول ووپريدل ځيني غريب کاره
 خلک وټښتيدل مگر لاروى خلک څه دو یرى
 او څه نور ددى دپاره چه په کيسې پوه شى
 پاتى شول دپاچاهي خولې سره نژدى يوغتم
 رنگه ځلمي چه د ځمکي او بورو ويښتانو
 خاوند و او دطوفان او لمر په اثر يي پوټکى
 تور اوښتى و دخپلو آسي روښانو او ز په
 لاس تيراه او ماشوم به داوښکونکو ډکو سترگو
 څنگ کښي داسي نيغ ولاړ چه داندښښنى
 نښه پکښي نه ليدل کيده يو ما شوم هم
 ورسره و چه ژړل يي هغه ځوان گيوم تل
 اوهغه ماشوم دده ځوى والتر نوميده چه پلار
 به يي پر له پسې دخپل ځوى په شا دپالنې
 لاس تيراه او ماشوم به داوښکوبه ډکوسترگو
 سره پلار ته کتل خونى اتريشتى افسر په
 آس سور مخامخ په خلکو کښي نوت او د
 خطاب په توگه يي گيوم تل ته وويل و لى
 دى دى خولې ته چه داتريش د دولت نشان
 پرې ټوميل شوى سلام ونکړي اياته خپل خاوند
 او ټولواک ته احترام نکوي. گيوم تل په ډير
 قار ځواب ورکړ چه زه پرته له خدای اوسپين
 زير و امپراطور څخه دهيجا احترام نکوم
 گسلر وويل چه داتريش دوک احترام نکوي
 او هغه ته په کمه سترگه گوري گيوم تل
 ځواب ورکړ چه زه د هغه بى احترامى نکوم
 مگر داهم لازمه نه گڼم چه وى نمانځم ځکه
 چه زه يو آزاد انسان يم او دا هيواد يوآزاد
 هيواد دى چه زمونږ دپلرونو دحدمتونو اوسر
 ښندنو په بدل کښي چه په مختلفو جنگو نو
 کى د امپراطور ادولف دپاره يي کړى داآزادى
 ور په برخه شوى او دامپراطور لاس ليک زما

دخبري پوره شاهد دى چه امپراطور ز مو ډ
 پلرونو ته آزادى ورکړى وه گسلر خپلې اوږې
 پورته وغور ځولى او ويى ويل زه ددى دپاره
 راغلى نه يم چه لتا سره خبرى اتري و گوم
 ايا پدى پوهيږي چه ستا جزا به مرگ وى
 گيوم تل وويل: زه پوهيږم چه تاسي داسي
 جزا راته را کولى شى مگر زه د مرگ نه
 کومه ويره نلرم گسلر پوه شو چه داخبري
 دکيوم تل په گټه تماميږي او دحاضرو خلکو
 په زړو نو کښي عجيبه اغيزه کړيده نوخپله
 لهجه يي نرمه کړه او ووى ويل گيوم تل !
 نه يو زړور ميره يي زما ستا زړورو تياخوښه
 ده او په دى پوهيږم چه ددى سيمې لهغښتلو
 غشو ويشتو نکو څخه يي او حسى ستا په
 سويه بل څوک نشته زه حاضر يم چه تاونه
 وژ نم د گڼو خلکو له منځه د خوښي آواز
 پورته شو او داسي ځليده چه گواکي دهغوى
 له ولونه درانه پټي لرى شول (گسلر) پداسي
 حال کښي چه سترگي يي دبازار حوانه اړولى
 دى په پراخه تنده يي خپلو خبرو ته داسي
 ادامه ورکړه ماوريدلى دى چه ته په سلونځو
 قدمو نو کښي مڼه ويشتلى شى گيوم تل په
 ساده گي ځواب وويل: هو عاليجنابه دا يوه
 اتفاقي کاميابي ده هغه ورته وويل اوس چه
 ته مې وژلى نه يي نو دا کار به زما په مخکښي
 عملي کوي گسلر په دوستانه لهجه کښي
 وويل ددى دپاره چه دالويه ښه جالبه شى
 نومېه دخپل ځوى په سر باندې کيده پدې
 وخت کښي د خلکو له منځه يو دروند او خفه
 کوونکى زوز پور ته شو دکيوم تل رنگ
 ټښتيدلى او مخ يي دمړي په خپل ک زيسر
 اوښتى و په وچلي کي ولونه پندا شول چه
 دده نيولى وضعه ورته معلوميدله نودى ويلې
 تاسي غواړي چه ما واز مايي مگر دامحاله ده
 ځکه تاسي ديوه پلار نه داسي توقع مه کوي
 گسلر وويل چه ددى ټولو خبرو سره زه لتانه
 دا از مويڼه غواړم چه دلته بيا د گسلر لهجه
 ضعيفه شوه غشى وشتو نکي چه د زلمي د
 سترگو بريښ او کلکو مټو ته ځير شول ددى
 په حيث وپيژندل شى چه د يوى خوانه ده
 ته لويي په برخه شوه او له بلې خوانه خپل
 ارباب نه يي په لاس لوى دښمن پيدا کړ خو
 سره ددى چه ډير خپه وه خو ځان يي خوشال
 خوشال ښوده او گيوم تل ته يي وويل تاته
 مبارکي واييم ستا غشى ويشتل به رښتيا چه
 سپړي په تعجب کښي غورځوى گيسوم د ده
 خبرو ته غوږ نه نيو بلکه خپل زوى يي په
 غير کښي زښينه او ښکلوه يي گسلر زيا ته

محافظينو سره کښتې ته ورسيدل زنداني زلمی په کښتۍ کښې پروت ؤ درې تنو کښتۍ وڅو څوله (بايا فوسټر) د کښتۍ اداره کوونکې ؤ نړۍ باد والوت اوبادبانونه يې پورته کړل کښتۍ دشمال خواته حرکت وکړ گسلر په فکر کښې تللی ؤ اونور چوپ ناست ؤ گسلر سکوت مات کړ او وی ویل که پونده راشی او په ماڼۍ حمله وکړی نوو به وینی چه مرغۍ له پنجرې نه آلوتلی دی هغه مسخړی او ټوکی اوولس به ئې غنده نیکولاؤس هم دده د خوشالي دپاره په کپس، کپس خندل په همدې شیبه کسې یولکې لرونکې ستوری په آسمان کښې ښکاره شو فوسټر په شونډو کښې دځانه سره غږیده گسلر وې نه یو نښتنه و کپه چه خه شې ته په حیرت کښې یې فوسټر وویل چه دلکې لرونکې ستوری ښکاره کیدل په دی موسم کښې دېو پېښو نښه ده گسلر وویل چه ته کښتۍ ته متوجه اوسېږه لازمه ده چه پیشگو یې وکړی بادسخت شو کښتۍ به کله پورته کله ښکته کیده د طوفان له کبله کیده دډنگرۍ وهونکې هم وار بار خطا وو اتريشې چه دهغوی نگراني ولیده نو پوښتنه یې وکړه چه ولی کوم خطر خو پېښ ندی فوسټر دشونډو لاندې وویل: هو عالیجنابه طوفان والوت گسلر وویل: باید زرتزر ساحل ته نژدی شو فوسټر وویل: ساحل ته نژدی کیدل مرگ ته نژدی کیدل دی ځکه چه هوا ډورنده سپرې څه شې نشی لیدلی ضرور به کښتۍ دساحل ډبرو سره ټکرش لادکښتیاون خبری خلاصتی نوی چه طوفان سخت شو فوسټر باد بانو نه ئې ټیټ کړل اودونفری ډنگرۍ په لاسو کښې ونیول ددوی ټوله توجه دینه وه چه اوبه کښتۍ ته ونه خپژې کښتۍ دښنی لرگي غونډۍ کله پورته اوکله ښکته کیده اتريشانو ځانونه دکښتۍ پورې کلک نښلولی ؤ کله کله به چی زیاتې شوی اوکښتۍ کی به هم اوبه ننوتی شپول نظر مخه نیولی مگر کله کله به دباد په واسطه شپول لری اوغرونه اوغونډۍ گانې به ښکاره شوی گسلر داضطراب په لېجه کښې فوسټر ته وویل چه آیا دلته به له منځه لاړ نشو باید ژرموژ نژدی ساحل ته دپاره چه دهغوی ارباب ته کوم خطرو نه رسپړی گسلر ته نژدی شول گيوم تل سره ددی چه هیچا ته یې سر نه ټپتاوه د گسلر پښوته ولویده او پداستی حال کښې چه دواړه لاسونه یې غبرگ کړی و وی ویل عالیجنابه دا دلمری ځل دپاره دی چه غیر له خدای څخه ماتاته سجده کړیده تاسی هم له

کپه چه ددی آزمايښت په واسطه ستا دوژلونه تیر شوم او ستاننی گناه می وبخښله مگر هغه گناه دی د بښلو نه ده چه کزاد ته دی نجات ورکړ هغه زما له ماموریته تنیدلی و او تا ورته ددتنبتی لاره پرانیستله گيوم د شونډو لاندې وویل کزاد گسلر وویل: هو کزاددهغه زما میرا خور وژلی و تاچه هغه ته نجات ورکړ ته باید دخپلو اعما لو نتیجی ته ورستېږی بیایې خپلو عسکرو ته وویل چه داسپړی د در بار زندان ته یوسی او خوی یې مورته وسپاری کوم وخت چه گسلر در بارته ستون شو نو گيوم ته یې د قصر په تورو تا خانو کښې غراب او زولنی او چولی او دایې تصور وکړ چه بل کوم خطر نشته مجلله عصریه یی جو په کپه د عصر یی له خو ږ لو نه یی وروسته زیات شراب و څښل د شپې وروستی کړی وی چه نیکو لای لوس ده ته راغی او دده نه یې نشه هیره کپه نیکولاؤس وویل چه (الدورف) وگړو په یوی اسرار نه ډکې طوطی لاس پورې کړی هغوی په کوهستان کی داورلگولو په واسطه دښار دخلکو سره څنی اشاری ردی بدی کولی اوسواره دډیرو داسی خلکو سره چه دلکو نه الدوف) خوا ته راځی مخامخ شوی گسلر چه له ډ یری غصی سور اوښتی و چیغه وکړه او وی ویل مگرموډمه یو اوزموډ غشی ویشتونکي اونیزه لرونکي نشی کولی چه ددی سرکښو چاره وکړی نیولاؤس په ډانگ پیلې ورته وویل چه موږ ددښمنانو په منځ کښې پراته یوکه چیری داغو غا اچو نکي خلک ددی زندانی دنجات دپاره انقلاب وکړی معلومه نده چه موږ به مقاومت وکړو تاسو په خپله (هلوسی) خلک پېژنی گسلر دویوڅه فکر نه وروسته وویل نیکولاؤس ته رښتیا وایې نو (فلوس) پند ته لاړ شه او یوه کښتۍ تیاره کړه موږ او دازندانې به له دی ځایه درومو اودکوساخت دماڼۍ پورې به یوشمیر سربازان موږ بدرگه کړی هغه ځای به امن کښې دی او زندانی به زموږ له گوتو ونه وځی هغه به قاضیانوته وسپارواوچه رسمی محاکمه یې شروع کړو بیابه دخلکو ستره هم کومه سودا پاتی نشی ځکه داخلک په محکمه غولپړی میراخور له قصر نه ووت لاشبه ده چه گسلر بندرته ورسید او دنوستر یوه کښتۍ هلته تیاره وه گيوم تل چه لاسونه اوپښی یې ټپلی دی هم په کښتۍ کښې واچول شو کښتیاون یوسپین زیری سپرې ؤ گسلر ددریاچی لاره ښه گپله دی له خپل میراخور او شپږو تنو

زمانه ماهر دی کسلسر وویل دابه څوکوی باید دا خبره دی راته کړی او هغه دی راته نیودلای وای فوستر وویل اوس هم کومه خبره نده دا هغه کیوم تل دی چه د زولنو او غراب لاندی دکبنتی په هغه حنیه کبسی پروت دی کسلسر دخان د نجات په فکر کبنتی نور فکر اوسوچ ورسره نه و نوامرنی وکړ چه دهغو لاسونه او پسی دی خلاصی شی او وی ویل که هغه دکبنتی درهنمایي وظیفه په غاړه واخست هغه به له مرگ نه معاف کړی هغه و چه گیوم د خنخیرونه خلاص کړی شو هغه هم غیر لدینه چه کومه خبره وکړی دفوستر په خای کبیناست اوفوستر دډنگری وهونکو سره پولاس شو وانی چه کبنتی ما هر کبنتیوان پیژنی لکه چه آس سوار کاره پیژندلی شی له مخی سره چه (تل) دفوستر په خای کبیناست بیا کبنتی یوی اوبلی خواته نه کزیده تل په جگت آواز وویل چه بادبانونه پورته کړی دده داعمل دلیوتوب نه چه مانوره دډنگری وهوهنکی او خپله فوستر دا حوینه نه وه مگر ټولو اطاعت و کړ کبنتی دغسی غوندی حرکت درلود کله کله یه چه بادله مخالفی خوا والوت نو کبنتی به خای په خای ودریده لږه شیبه وروسته دکبنتی خلکو پداسی حال کبسی چه په حیرت کبسی تللی و یوه سپینه کرنبه چه دشپول او ساحل نرمنځه ولیده یونیم خل په کبنتی دډیرو سره نژدی شوه مگر دگیوم تل نافذو اوتیزو سترگو به کبنتی ته نجات ورکوه مخ کبسی لدینه چه د گسلسر میرآخور سر بازانو او دډنگری و هونکو پام شی چه چیرته دی کبنتی د ساحل آرامو او بوته داخله شوه یو ناخاپه کیوم هغه غسی اولینده چه یوه دسربازانو دکبنتی لاندی ایښیوه له خانه سره واخسته اودیوه ټوپ سره خان ئی وچی ته ورسوه اودسپان اوگردلو په خره کی تری تم شو گسلسر کوکه وکړه او ویویل چه ای جانی ای غله رچی ته دکبنتی رسولخه رپڼه درلود دمخی سره چه گسلسر اوسربازان ئی پلې شول اوچی ته ورستیدل فراری زلمی په لټه کی شول او هری خوا ته وځغلیدل مگر ډیر ژر یوه شول چه ددوی کوبنس کومه نتیجه نه ورکوی ځکه چه په ځنکله کسی دهغه پیدا کول محال دی کبنتی د (اکرتبرک) غاړی سره لنگر واچوه گسلسر اودده ملگری مجبور و چه هلته انتظار وباسی خو یونفر پیداشی چه هغوی ته آسونه راوولی خواهغوی ځانونه برومی ته ورسوی گسلسر اعلام وکړ هرچا چه دافراری ځلمی ونیوینځوس از که به ورته جائزه ورکړی شی اوله مالیاتونه

به دهمیشه دپاره خلاصوی که چیری دوه ویشت مارکه اومانی اوداستروالدن اوری او شونری ټوله شتمنی ئی هم ورکړل وی نه به شوکولای چه لږه اطلاع هم لاس ته وروپی داتریشانو وږه ډله (ترات) خواته وخوځیده اوهرچیرته یی لټه کوله مگر داتولسی بی نتیجی وی (دزوک) دستین ټوله لاره دلټی په نامه دوی ووهله مگر کومه کا میا بی چه دتل پته دوی ته ولکیر ی په برخه نشوه گسلسر چه زړه یی په کبنتی ډک و دکوستاخت لاره یی ونیوله نیکولاولاس یی په څنگ کی داتریشی عسکروسره چوپروان و گسلسر ویل هرکله کوستاخت ته ورسیدو لکه دبنکار د جرگی غونډ دی یوډله جوړو هرکله چه پوه شو چه چاپې کړی آویا په کوم کلی کبسی دی نو دهغه کلی مشران زندانی کوو اوځینی ورته وژنو خومجبور شی او دافراری زمون لاس ته راکړی نیکولاولاس ورته وویل ډیر ښه سوچ دی دلږ مزله نه وروسته گسلسر خپل سر پور ته کړ او ویو پیل یوه بله لارمی پیدا کړه ته اوس زمون نه رخصت یی اوبرا بدتل کورته ولاړشه دهغه څلورماشومان اویوه ښځه یرغمل کوستاخت ته راوله په هره هفته کی به یی یو څوی حلا لوو اوچه نوبت یی ښځی رسمیری دی به حاضر اوخان به مورته وسپاری گسلسر په همدی خبرو کبسی وه چه یوناخاپه دلیندی دزی نه وج آواز غوږته ورسید او گسلسر دستر لږ په رب کبسی پرمخ په آس پروت په هغه شپه کی سپین زبری ردیک په خپل کور کبسی دخوتنو سره داور څنگ کبسی و چه عبارت له وزنر، ارنولده و الترنولد څخه وټولو پینش بیټی کړی دی اونه یی غوښتل چه ددیوی دباندی نه ښکاره شی شپه تیروه اود(پرونن) او خلکو نه یوه تن ویل اتریشی صاحب منصب اعلام کړیدی چه هرچا چه هغه ونیو ورته به ښه جائزه ورکړل شی مگر هیڅوک به دا خیانت ونکړی دوی په همدی خبرو کبسی وچه دروازه وټکوله شود او دا خبره هم واوریدل شوه چه گسلسر به نور انتقام وانځلی حاضر خلک په چرت کبسی لارل اوټول یوغوږن شوی چه گوری یو سری دلیندی او غشسی سره تپ لی کوتی ته وردننه شو په شپه کبسی نه پیژندل کیده ناخاپه ټولو غیر وکړ چه گیوم تل دی ، گیوم تل، گیوم تل خبروته داسی ادامه ورکړه چه گسلسر به نور کسات زمون وانځلی څکه پروت هغه وخت چه ماغشی ددی دپاره غوره کړی و چه دخپل ځوی دسروپاسه منیه وولم یوغشی می پټ کړ او هغه هم نن په نښته ولکید ټولو حاضرینو په یوه آواز چیغه کړه

خو ژوند منځ ته راوړې دهسپانو يانو دراتك ډير كلونه مخكېنې دآرتكو پيغمبر چه نوم يې (كوييز اكواك) و دهغوى دسلطې پيش بيني يې كړې وه چه داهم پخپله يوه عجيبه كيسه ده- يوه بله كيسه چه دهغه ځاى داوسيدونكو په منځ كېنې ډير او ريدل كيږي او د يوه نسل نه بل نسل ته د معاصرو نسلو نوپورې رسيدلى د كاڼو همتوك يا هغه عقاب چه كوز شو كيسه ده چه د موهو ماتونه لري او د دزرنك دكام د آزادۍ دورځو وروستې پيښې په هغه هيواد يې تمثيلوي نن ډير ښه لمر دى اوس چه ۱۴۹۶ كال عيسوي كال دى څلور كاله دكريستوف كولمب رانگ نه چه دانيتل دجزايرو ساحل ته يې قدم ايښى دى تيريزى مگر اوس هم لاددى سيمې په كوښو اولري برخو كېنې اسرار آميزه خبرې شته دهغه ځاى په اته سوه ميلۍ كېنې هسلته د تنوشتيلان څو كوگي چه هوا كمه ده دازنگو سپين پاى تخت لكه يو گل غوندى ددرپاچې دپاسه غوړيدلى مگر نپوهيږي چه تقدير به په ده څه لويې وكړي د ۱۹۴۶ كال روښانه او گرمه ورځ وه (ناهواك) دامپراطوري واكمن او ټولوك (داهو نيز دتل) يوازي د خپلي ماڼۍ په يوه برخې كېنې ناست وى او د خپل ښاردهغو بامو نو چه دښكلې ټپې دلوى هرم سره مخامخ واقع ده ننداره كوي (دمو نشيز پلو پوښتلى) دمعبد په څو كه كېنې دجگړې خونې رب النوع دخپل طلا يې او ارغوانې بټې سره چه وړانگي او نورو ته

ورول او ناڅا په د ماڼۍ له تل نه چيغه پورته شوه (آهو شينز وتل) له خپله څا په ودانكل سپين ږيري مربي د خپلو زيو جامو سره د ماڼۍ له داخلي خونو ته تير شو او ځان يې دزينو اندر پايو ته ورسوو او په يو ځل كېنې تير شويدي پداسې حال كېنې چه سايبې سوره وه په وروستۍ اندر پايې كېنې

دپاچا پښو ته پريووت او ويويل: با دا ره ستا ښځې كاتيا پاتل زوى زيرولې دى دمخې سره د خوشالي ډنډورې وغږ يدلى دقربانيو تور لوگي د لوى هرم له مخې نه پورته شول او امپراطوري له ټولو سيمونهدسلاپ غوندى دخلكو ددهيو او پيغا مونو بهير وتنو شتلان خواته روان دى آهو شينز وتل چوپ آرام لكه دده دموقفيت سره ښايي په ترتيب اومعينو فاصلو كېنې هغوى منى يو سپين ږيرى سړى دپاچا په ځاى هغوى ته د مبار كۍ ځوابو نه وايي. دهغه په څنگ كېنې تلها ر

چه ژوندى دى وى خپلواكي دهغه ورځې نه وروسته ټولو خلكو قيام شروع كړ دادغره خلك دهرناونه دسلاپ غوندى راكوز شول او د هامبورك دكورنۍ ماڼۍ ددوى نصيب شوى او (دگروتلې) د ملگرو لاس ته ورغى او پدى توگه مبارزه كاميا به پاى ته ورسيد.

له مكزيكي داستانونه څخه

كاڼو همتوك يا هغه عقاب چه كوزشو

مقد مه

له هغو عجيبو داستانو څخه داوژ تنك دكامونو او د مكزيك داوسيدونكو په منځ كېنې شمېرت لري يوه هم دځمكې دكړى دپيدا كيدلو كيسه ده دا كيسه داسې شروع كيږي چه د اور خداى د سپو له خداى سره جگړه جوړوي مگر داوبو خداى داوبو سره يو لاس كيږي

دهغه وخت مشروب دهغو وښو شيربه وه چه هلته شنه كيدل او له ايشو لو و رو سته ځكل كيده دى هميشه جدى او مهربان او په ځلكو گران و او ښكاره و چه دارنك دبيرحمو يادهانو هغه خاطرې چه دخلكو په زړو نسو كښى دى پده كښى ښه نشته كالو همتوك در وينست كلنى ته رسيدلى و چه سترى استازى په يوه گرمه او دوپنه ورځ كښى د قصر دروازى ته ورسيد او چه پاچا يى و ليد د مخى سره يى ورته وويل: چه زه د ختيځ سيند څخه چه دساتنى وظيفه زما په غاړه ده درغلى يم زما سترگى په همدى كړى كښى ددرى لرگى بر جونو باندى و لگيدى چه په او بو كښى وه دابرجو نه دومره لوى و چه هر يوى لکه يوغر برينسيده په دى برجو نو كښى مى خدايان وليدل چه په دى برجونو كښى قدم وهى هغو اوسپنيزى جامى آغوستى او وسلې ورسره وى ددوى بهى دمړو غوندى رنگو نه يى تښتيدلى او ټولو خړى زيرى در لودى په شاهى قصر كښى زمزمى شروع شوى او د هرچا د خولى نه به (دكوانز انكورتل) نوم ور اوريدل كيده پاچا وويل چه د غيب ويونكو خبرى دروغى ندى كوانزا لكورتل بيرتستون شوى دى پوهيده چه بيا سپين او زيرور خداى چه ترمخه دنا هواك له خوا شړل شوى و چه دپاهى دختميدلو مطلقه معنى لرى ديو غبار آلود سپاوڼ نه و رسته چه لمر دسرى په تندى لگيده او دپوپو كانه تيل په واورو كښى وليده اوس په جگو درو كښى پسرلى نوى را غلى نن د ١٥١٩ د نوامبر مياشت يو ويستمه ده او دفرانده كورسه دنوى هسپانيې فاتح غواړى تنو شمتيلان ته نوى قدم كيردى دذير تينگار نه وروسته داستوايى نجمسو ځمكونه كنكلو ځمكو خواته مخه كوى او هر چرته چه رسيزى وينى تو پوى او په ځينو سيمو كښى د قبايلو دمشرانو سره تړونونه لاس كوى او هغه ځلك چه دازتك له ظالم پاچا سره دښمنى لرى هغوى پاروى او د ځلكو په زړونو كښى زړى دښمنى ژ وندى كوى چه دادمو كنزو ماد امپراطورى د پاره كلكه لطمه گټله كيرى او دا افسانوى بنا ر چه دپيرى زمانى په تيريدلو پكښى طلا وى ټولى شوى دده لاس ته لوپيرى فرناند كورته له خپلى جگى ونى سره په برگ آس سو ر ښكاره كيرى دهغه ځاى ځلكوچه دهغه لحظى پورى آس نه و ليدلى دومره وويريدل چه دهغوى سره دده دمقابلى خيال هم نه و دده شاته په اوسنيو پښپاره او دهغه نه وروسته

كاپانل پداستى حال كښى چه نوى ما شوم يى په غيږ كښى نيولى خپل ماشوم ته موسكى ده يوه ورځ چه ددوى سره دا فكر پيدا شوى و چه بايد د ماشوم ستورى وپيژندل شى لوى كاهن چه آسمانى تيزى يى له ځانه سره د همدى منظور دپاره ټولولى ځكه په هغو تيزو كى نجومى علامى كښل شوى وى نو په گڼه ټولو ستورو پيژندونكو پاچا ته ودريدل او ورته يى وويل: چه ستا زوى به لوى زړور جنگيالى سپرى شى د هغه د لاسه به دپرخلك مړه او په ټولو به برى و موى ځكه هغه د دځيك د علامى لاندى دنيا ته راغلى دى پاچا وويل چه ده ته څه نوم كيد و ستور وپيژندونكو وويل چه بايد هغه باندى (كائو همتوك) نوم يعنى هغه عقاب چه كيوزى كښودل شى از تكان پياوړى او سنتخ ځلك ومكزيكى اشرافى ماشوم اسپارتى ماشوما نو ته دپير ورته ده دكالو همتوك چه پنځه كلنى ته ورسيد پلار يى هغه (كالمكاك) نومى نظامى مدرستى ته وسپاره چه دپنځكلنى نه تر شل كلنى پورى په ماشومانو درسونه لو ستل او ددى دپاره چه هغوى دپير كلك او پياوړى راشى دهغوى ژوند به دپير سنتخ و يو كال وروسته (اهو نيزو تل) له دنيا نه سترگى پټى كړى او دخلكو په زړونو كښى د بيرحم او فاتح خاطره پاتى شوه او دتره ځوى يى چه (مو كنزوما) نومسيده دهغه په ځاى كښناسست ددوى دستننو مطابق دده لمړنى تكل داو نومى د بيزولو ځلكو سره جگړه وه او د هغه وروسته بايد د هغو خطرى لاونديا نو سره چه در تلا كساننگ نوميدل و نښلى ديوه پاچاعظمت دتاج داينيو دلو په وخت كښى د جنگى زندانيانو دفربانى دشمير سره تړلى وه (مو كنزوما) له دى نكا نه په ټولو پخوانيو باندى سبقت وكړ كالو همتوك د جگړو په لړ كښى دجنگ لومړنى فنون زده كړل په دى ترتيب چه لومړى به يى دلرگى په توره شمشير بازى زده كړه او بيا يى د غشى او لښندى فن زده كړه ده دخپل زړور توپ دښودلو په نتيجه كښى د سرى د لى او دهغو مخصوصو بڼو په موندلو چه د پهلوانانو او زړورو ځلكو د پاره ټاكل شوى برى وموند داځلى دد نكرو غړو او تښتيدلى رنگ او برندو سترگو خاوند و او په خپلو ملگرو كښى په انزوا او فكر كولو مشهور شوى و او په فارغو وختو نو كښى په اوږدو چرتونو كښى تللى و هيڅكله په شپه كسى هم خپله خوله يى په شرابو ايښى نه و

زړه له ميل نه پرته د جگړې نه غلې شول
 کائو همتوک چه پټ او سينده له دې وضعې نه
 ډير نا اميده شو خو ورځې پس کورته د ډيرو
 لښکرو سره ښار ته ستون شو گوري چه په
 ښار کښې عسکري حکومت جوړېدې هسپا نو يان
 پخپلو مرچو کښې پټ دې او دولتو جر نټ
 نلري ډير په غصه شو لمړې يې الوارا دو
 دمحاكمې لاندي ونيو چه ولي يې دومره تيري
 کړې دې او ده ته گرانه وه چه هسپا نو يان
 او دده تيرونکي په داستي يو ښار کښې چه
 ټول ورسره مخالف وي شپې تيري کړې نو
 پدې فکر کې شو چه بايد دخبرو او معامله
 لاره خلاصه شي کور ته دا زړه و نکړې شو
 چه موکنزو ما دزدندان نه خلاص کړې نودخانه
 سره يې دا تصميم ونيو چه کوتلا هواک به
 له زندان څخه خلاص کړم او هغه دانقلا بيونو
 خواته واستوم کوتلا هواک هم ورسره دا خبره
 ومنله دکلي سپين ږيري مخور اودخبرو خلک
 سره لږد دښار په يو معبد کښې ټول شول
 او دکورته آستا ځي يې ومنه يو لوی کاهن
 استاځي وويل: ښاغلي شهزاده اياتا مون ته
 زموږ دپاچا موکنزو ما پيغام راوړې دې
 کوتلاک په ستنه وويل چه موکنزوما لکه
 ښځه داسې ده هغه د هسپا نو يانو د لاس
 وسله گرځيدلې هغه د ميرانې نه خبر ندې زه
 دلته راغلي نه يم چه تا سو ته ما کوم پيغام
 راوړې تاسو ته وایم چه هغه وخت رسيد لي
 چه بايد په جگړه لاس پوري کړو حاضر
 خلک بپوا که په شالاول په داسې حال کښې
 چه دکو تلا هواک خبرې ددوی په زړه وې
 مگر د هغو له عاداتو او رسمو نو څخه لری
 خبره ده چه د هغوی پاچاهه داسې سوري
 وويل شي نژدې ؤ چه کاهن پري د کفر حکم
 وکړې کائو همتوک وويل چه رښتياده پاچايان
 دخدايانو په شان وي مگر دکوتلا هواک خبره
 درسته ده ځکه موکنزو ما نور پاچا ندې او
 جگ آواز يې وويل موږ اوس پاچانلرومگر خدا يان
 لروادا خدايان زموږ قرباني غوړې با يدسرله
 سبا دهسپانو يانو نه زړونه وباسو او دمعبد
 محراب پري ښکلي کړو کوتلا هواک وويل ښه
 مناسب وخت دې ځکه ويره په هسپا نو يانو
 باندې غلبه کړيده که په هغوی ودانگو او
 بريد وکړو ضرور هغوی نيمگړې کيږي او
 بری به زموږه وي دمجاهدينو نه يو تن وويل
 موږ چه پاچا نلرو زموږ مشري به خو ک
 وکړې کائو همتوک وويل: کوا تلا هواک ډير
 ورسپړې دې لمړې به وجنگيږ و او بيا به
 دپاچا دټاکلو د پاره وخت پيدا کړو لوی
 کاهن په خبرو پوه شو د جگړې لويه قوماندانې

لينده والا او غشي ويشتونکې او د هغه
 وروسته هغه خلک چه دازتک دپاچا په ضد
 له ده سره يو لاس شوي و په شور او زوگ
 روان و او ددوی عسکرو په داستي حال کښې
 چه هسپانوی کاډې گاني کښولې په آښ او
 نڅا کښې و چه ددوی سره يو بله ډله چه
 هغوی بڼکې په سرو نو ټومبلي و او د سرو
 زرو يو تخت د هغوی په مخکښې دخوځيدلو
 په حال کښې و هغه څوک چه په تخت کښې
 ناست و دازتک امپراطور موکنزو ما و دواړو
 سره يعنی سپين خدای او دازتک خدای ستره
 مخامخ شول دخه وخت لپاره دواړو چوپ و
 بيا يوه زنداني بومي ښځه چه په ژبه پوهيدله
 د هغوی په منځ کې تر جمانې شروع کړه
 او دستري مشي نه وروسته کورته دښښو
 غاږه کې موکنزو ما ته او موکنزو ما د طلا
 غاږه کې کورته ور په غاږه کې شهزادگان او
 مخور به تيريک ته راتلل هسپانوی پاچا به
 په ډير هيبت د خلکو سره ليدنې کتنې کولې
 ټول خلک ورته ويريدل او يوازي يو زهور
 ټولې کالو همتوک و چه دده پروايي ونکړه
 او د مياشتې تيرې شوې ټولو
 شيا نو نعر وکړ و هسپا نو يانو
 پای تخت يوه هفته ته نثار ور کا و ،
 لاتيره نه وه کور ته هغه مشهور معبد چه د
 هرم دپاسه ښايښوي و دنجسو شيانو سره
 ولږه او هغه لوی بت يې کې او د هغه
 محراب دپاسه چه دانسان په ونيو دخدايا نو
 د خو شالې له امله سور صليب
 وځړاوه د سرو زرو تنده دوی يې بسې
 سده کړې دوی حدود نه پيژندل لاکورته
 کوم غټ کار په معبد کښې سرته نه ورسولې
 او هغه يې پوزد په مردارونه و لې لي چه دده
 سر بازانو تورد په لاس د ملت د رئيس په
 ماڼۍ بری وموند هسپانو يانو موکنزو ما
 بندې او دده د کورنۍ شهزادگان يې پرله
 پسې ووژل نردې چه کاکا او ماما او کو تلا
 هواک هم له دې کيسونه بچ نشو يوا ځسې
 کائو همتوک چه زلمی ؤ هغه خان (تلا تلو کو)
 کور ته ورساوه او همغلته يې د ملي ټينگار
 ډبره کښيښوده يوه ورځ دفرديناند کور ته
 په غياپ کښې دده مرستيال ديد روالو رادوی
 په يوه مذهبي نڅا کښې دويري او تمې له
 کبله څه ډير جنگيالي مړه کړل چه ډير ژر
 دانقلاب اور په ښار ولگيد مگر (لوا را دو)
 امر وکړ چه موکنز وما له زندانه و باسي
 څو دخلکو سره وغږيږي د موکنز دما خبرې
 آسماني وجو غوندې وي انقلا بيون د خپل

پورته شو د کائو همټوک لښکرو پدو یی له هری
 خوانه چپاو شروع کړه فراریانو چه په خانو
 لاره تړلی و لیدل طلا گانی او خزانی په ویالو
 او ډنډو نو کښی و غور زونی او د بند و
 غونډی پخپلو غلیمانو په منځ کښی چه
 نه لیدل کیدل خوب ویل د سپیدو دچاو دیدلو
 په وخت کښی کور ته دیوی وی ډډته ناست
 و پداسی حال کښی چه د خپلو ا فرا دو لږ
 کسان یی د ډیرو سپاهیانو په قربانی له
 مرگ څخه ژ غورلی و او د تنو شتلان لوی
 ښار یی له لاسه ورکړی و په ډکو سترگو
 ژړلی په همدی شیمو کښی کا ټوهمټوک د
 لوی هرم دپاسه د آزادی لمر نه یی چه ددوی
 دکامیابی نتیجه ده کتل همدا راز هغو زندانیانو
 ته چه د قربانی لپاره د محراب او د قربانی
 ځای ته روان و خیر و دده لښکری چه دکم
 سنو خوانانو ته جوړی شوی وی څکه چه په
 تیره جگړه کښی زورور جنگیالی یی له لاسه
 ورکړل دی زلمیانو نه تجر به تر لود ده اونه
 ټینگار د کارته دخپلی کامیابی دپاره له همدی
 نیمگړتیا نه استفاده وکړه او دخو هفتو نه
 وروسته خپله رابطه یی له ساحل سره بیرته
 تیسکه کړه لا بارانی فصل تیر سوی نه وچه
 په ١٣٥٠ کال کښی بیا په مکر ښک کښی
 لښکری میشته شوی هسپانو یانو د ورانو
 وسلو په استعمال لاس پوزی کړی دننکیو
 نا آشنا ساری مرض په ښار کښی د خلکو
 ژوندیې تپدیده و دمرض سره مقابله آسانه
 نه وه له ټولو مخکښی ددی مرض نه کو تلا
 هواکه ددولت رئیس و، قربانی شو یوه ورځ
 دولس مخور او پوه خلک همټوک ته ورغلل
 او ټولو ورنه په گډه او یوه خوله دپاچا هی
 دمنلو غوښتنه و کړه همټوک وویل زه ددی
 کار دپاره وړیم؟ هغوی ورته وویل چه ته په
 ښه توگه دا کار کولی شی او یواځنی سړی
 چه دشاهی کورنی نه پاتی دی هغه ته یی یو
 سټین پیړی کاهن په لږ زیدنی و جود ورته
 وړاندی شو او وی ویل: چه دانوم کا ټو
 همټوک یا هغه عقاب چه گسوزی مادر ته
 دزیږیدنی په وخت کښی ایښی دی که څه هم
 دا یو سمخ کار دی خو چه لئانه مناسب سړی
 ورته نشو پیدا کولی ستا نه غواړو چه دا کار
 ومنی کائو همټوک د لږ سکوت نه وروسته
 وویل ډیر ښه اوس ډولونه وغږوی چه ملت
 خبر شی او دلته راشی. ټول خلک پر مخ
 بریوتل همټوک خپلی خبری داسی شروع کړی
 جنگیالیو زورور میرو او جنگیالیو ښځو زمستانسو
 سره دیو خدای غونډی نه غږیریم بلکه د یو

یې کوانلا هواک ته وسپارله اودمعبد نغاری
 وډنگیدی جنگ ونښت هسپانو نو مورچی
 نیولی او موکنزو مایی بیا له زندان څخه
 وویست هغه په یو جگ ځای ودرید او په
 خبرو یی پیل وکړ مگر کائو همټوک هغوی
 داسی مخاطب کړ چه دا کونیه چه نوم یی
 موکنزوما دی څه وایی موز به هیڅکله دده
 خبری ونه منو څکه دی نور زموږ پاچا ندی
 او غشی یی دهغی خوا ته خوشی کړ په
 کوڅو او بازارو کی خو نړی جنگ ونښت
 محاصره شو د هسپانویانو په ډیره میړا نه
 مقابله شروع اوله کله کله به دوی برید هم
 وکړی یوه ورځ دوی له خپلو مورچو نه د
 داشینگنو سره ووتل او څوک چه به ددوی
 مخی ته ودریدل دونو دپاڼو غونډی رزیدل
 کائو همټوک خپل سړی سره یو لاس کړل
 هسپانویان او ددوی متحدین (کسکا لنگ) په
 شانلل او ډیر مړی له هغوی نه د جنگ په
 میدان کښی پاتی کیدل یوه ورځ داخبره خوره
 شوه چه موکنزوما چه دخلکو له خوا رقل شوی
 و په زندان کښی داسی مړ شوی چه څوک
 پری پوه شوی هم ندی هغه و چه دولس
 سپین پیړی اوفورخلک سره راټول شول جنگ
 پای ته رسیدلی و او کوتلا هواک د خلکو له
 خوا دملمت دمشر په حیث او کائو همټوک د
 ټولو عسکری قواو لوی قوماندان و گڼل شو
 چه بیا داز نکا نو امپرا طور یی په پښو
 ودریده کائو همټوک غوښتل چه خپل ولس
 سره یو لاس کړی او هغه خلک چه پخوا د
 هسپانویانو دپاره لویدلی و پدی فکر و چه
 خپل خیانو نه پټ کړی کوانته پدی اندیښنو
 کی ډوب و که چیری همټوک خپل ملگری له
 ځانه سره همنا وساتی دده تباهی ضروری
 ده نو کورته د همټوک د ډلی د بی اتفاقی
 دپاره نقشی سنجولی د پسرلی موسم اوتوری
 شپی ورسیدلی لایوه لاره چه دریا چه له ښاره
 سره نښلو له دهسپانو یانو په لاس کښی ده
 نو دوی له همدی لپاری نه د ١٥٣٠ کال د
 ژونن په ډیر شمه شپه کښی له خپلو لښکرو
 سره دوتلو تکل وکړ د ټولو په سر کښی
 تلا کسکانک پان و چه هغوی لوی لرگی له
 ځان سره ددی دپاره بار کړی و چه درودخانو
 دپاسه تری دیبله کار واخسلی د هغوی
 وروسته هسپانوی سر بازان چه په اوو
 میاشتو کښی طلا گانی لاس ته راوړی وی
 دتښتی په حال کښی روان و دشپی په تر
 ښمه کښی یوی ښځی ددوی څار کاوه دوی
 د چمتوالی چیغه وکړه نو د جنگ د ډول آواز

بشر په خیر ستا سو سره خبرې کوم زه ستاسو غوندې یو انسان یم او کمروزی نقطې لرم مون او تاسې ضعیفی برخی لرو او دغه کمروزی زموږ او ستا سو دښمنان دی همدا غرور او نخوت دی چه مون نیمگړی کوی مون مهربانی نلرو او دزړه سترگی مون پدې دی همدا شیان لری چه بد بخته کړی یو پوه نه یو چه زموږ خدایان به مور دکامیابی وړو گڼی او یانه؟ ځکه زموږ بریالیتوب زموږ دهبود بریالیتوب دی او بس دانا هوا کملت له ډیری مودی نه پخپلو کښتی جنگپری باید یوه ډله سر له سبا زموږ استاخی بایددهغوی خواته لاړ شی او هغوی ته داخبره ورسوی چه پخپلو کښی له جگړی تیر شی او زموږ سره یو لاس شی چه غلیم له منځه یو سو ځکه هغوی زموږ وروپه دی او باید دښمنی ته یوشو او که چیری په ما کښی کومه کمزوری ښکاره شوه ما له منځه یو سی خلکو دده خبری ومنلی مگر وخت ډیر تیر شوی و، هسپانویانو دده استاخی و نیول او په یی کي جگړه زیاته شوه دامیرا طور ی ما نی دهسپانویانو له خوا پنگه شوه او پداسی حال کښی چه دکاڼو همټوک دستو گڼی خای هم تخریب شوی ؤ او هره شپه یی دسولی پېشنهاد کاوه مگر چانه منل دښار په خلکو د خوراکي موادو لاری تړلی شوی وی په تیر آخر کښی داوت په ۲۱ شپه کښی ددریاچی دساتونکی سترگی په یو طلاپی کښتی ولگیدلی کوری چه یو جنگیالی سپی چه ښکلې بڼکی په سر ایښی د کښتی نه پورته سو او وی ویل چه زه کاڼو همټوک دتوشنلان مشر او واکمن یم ما خپل رئیس ته بو زی کوم وخت چه کاڼو همټوک د کرته مخی ته ودرید لکه داوولی ورخی غوندی په هغه خیال رانه وست او ویویل: بښاغلیه ما چه کومه وظیفه در لوده هغه می سر ته ورسوله زما پاتی ملگری وښه او په ډیر سرعت سره دکواته له ملا نه خنجر خلاص کړی او ورته یی ویل چه پدی خنجر ما مې کړه کور ته دنفرت نه ډک تېسم سره وویل نه شهزا ده خپل ملگری راوله زه به دهغوی پت وساتم او ستا په باره کښی می دا نظریه ده چه تاته به ستا تخت او تاج وښم ځکه دا خبره تا ثابت کړه چه ته یی دساتلو قدرت لری په یوه تاریکه او نمجنه کو په کښی چه په دیوال کښی یی دری ډیوی لگیدلی دری تنه نیم لوخی سپی په در یو میزونو کښی تړل شوی دی چه په منځ کښی کاڼو همټوک کښ

طرف ته یی ناتلی تل او ښی خوا ته تنلیا نکترین چه دده باو فاملگری دی په میزونو کښی نښتی دی دری تنه ز ږیرو هسپانویان شپه په شپه بندیانو خواته نژدی کیدل او یو له هغو څخه دکاڼو همټوک نه پوښتنه کوی چه موکنزوما طلاوی چیرته دی؟ هغه دوی ته په څیر څیر گوری او هیڅ ځواب نه وایی داوړ په منقلو کښی ددوی پښی ږدی مگر هرڅومره زجر چه دوی ته وړ کول کیری کومی نتیجی ته نه رسیری دوی سوچ وهلی ؤ که چیری دوی شکنجه ووینی نو دمونزو ما هغه خزانی چه ددوی نه پاتی وی بیرته لاس ته راشی ناتلی تل نه ډیری پوښتی وشوی هغه دشکنجونه تنگ شوی ؤ او زیویښ خدایه نور خو تاب نلرم کالژ همټوک ورته وکتل او وی ویل گواکی زه په گلو نو کښی ناست یم ناتلی تل خپلی شونډی چپچنی اوویوکرت یی کالژ همټوک ته وکتل غیر لدینه چه ه وویی ددنیا سره یی خدای پامانی وکړد پدی وخت کښی دزندان دروازه خلاصه شوه او یو سپی وړاندی راغی ویویل: ایا دیوه پاچا سره باید داسی وشی لاسونه او پښی ددوی خو شی کړل هغوی باید خپلو خپلو مینو ته لاړ شی او هغه دی وشی چه دهغوی زخونه ښه شی کالژ همټوک ته دهغه دپاچھی خینی ، خینی صلا حیتو نه هم ورکړی شوی ؤ خوددی دپاره چه د مونزو ما دامیرا زوری نوری برخی دده په مرسته لاس ته راشی همټوک په همیشه په زورو اند پښنو تلی ز مسیحی مبلغین به ده ته راتلل تر هغه پوری چه ده ته یی تعید ور کړی او پده یی دهغه سپی نوم کښیښود چه پرده یی غلبه موندنی و دکارته نورو سیمو ته لښکری ولپړی دوی په ۱۵۲۴ کال کښی د گوز دتمالا خواته دحب دیوالی دماتولو دپاره رهی شو پاکس بوټون هغه در لوده چه د مونزو ما غوندی دهسپانویانو دمشر څخه خان وساتی خو لنده یی دا چه دکاڼو همټوک څخه د کورته پدی را تلل او خصوصاً چه ده ته به دعاتی خاطر ی وړ په زړه شوی نو هغه ؤ چه کالژ همټوک یی دهغه دباوفا ملگری تنلیا نکرتن سره یو خای نیول او امر یی کړی و چه پر ته له دی چه دهغوی خبری واورى باید هغوی په دار وځړول شی دتو کساکا په کلی کښی دوشابه ځړول شی طبل وهل کیری از تک او مامایی جنگیالی هغه خای ته مخه کوی کور ته امر کوی چه پدی حال کښی پاکس بولون یی په څنگ کښیناست دی دوه دری تنه یز ه

ډله په هغوی دمړو دعاگانې لولې کالو همتوک
 کرته وایی چه زه دی ولی هغه وخت نه وژلم
 چه خپله نانه دهمدی مقصد دپاره در غلی وم
 خدای به درنه ددی خبری پوښتنه و کړی
 لږ سات وروسته ټولې خبری خلاصیری باکس
 پولون په سرو ستر گو ژای په خلکو کښی
 نفرت زیانیری کو رته وړوکی وړوکی کیری
 او فکر کوی چه په لری مستقیل کښی په خپله
 ناکامی وحکی کالو همتوک خپل روح خپلی
 خاوری ته بښی.

له عربي کیسو نه

باد بان لرونکی کښتی چه د بصری څخه
 روانه وه او ورو ورویی درود خانې مزل سرته
 رسوه او دساحل سره ودریده کښتستان
 مسا فرا نوته وویل چه په خیر سره بغداد
 ته ورسیدی تا سو به پدی ښار کښی په امن
 سره شپې او ورځې تیری کړی ځکه چه ددی
 ځای پا چا ډیر نیک سپی دی ددربار خلک
 یی په سا تیریو بوخت دی او کو ټول لڅار
 کوی غله د لته ځای نلری قاضیان بیکاره او
 لاس ترزنی ناست دی خلک یی پخپلو خو نو
 کښی آرام خوبونه کوی ژمی تیر شوی او
 پسرلی دی ټوله سیمه زرغونه او په گلو کښی
 پته ده ښځی او نارینه په پریمانو نعمتو نو
 سره خوشاله ژوند کوی او په چمتو کښی په
 نڅا بوخت دی تازه گی او طراوت دی سیمی
 ته رنگینی بښلی ده تا سو هم باید په زرغره
 له دی خوبښونه بر خه واخلی ستاسونیکمرغی
 او سعادت غواړم مسافران په بیړه خوا ر
 کیری دوه کښه له نو واردو څخه بی ارادی
 روانو هغوی کوم معلوم ځای ته نه تسل
 هیڅوک د هغوی مخی ته وتلی نه و او نه
 هغوی دسفر سا مان له ځا نونو سره درلودل
 دیوه څه سوچ څخه وروسته دواړه درود خانې
 په چند ه و خو څیدل او دا دواړه ډیر په زړه
 پوزی ملگری و دغه دوه ملگری چه یوه یی
 نر او بل یی ښځه وه نریی دنگرو نه اودرانه
 قدمونه در لودل نظریی دواکمن سپی غوندی
 مطمئن او نافذ و مخ یی لکه انار او په خطاو
 بریت کښی ښکاره کیده ښځه یی دنا زک
 بدن جدا بو ستر گو او نیسولی وچلی چه
 گو نځسی یی ندر لو دی خا ونده وه او
 دواړه بینمینو جا مو یی لکه یو بت
 په غیر کښی نیو لسی وه لار وی ټول
 وزته څیر و دوی په ښار کښی دواړه او زه
 په اوږه د ټولو رسومونو څخه مخالف روانو
 او دلارویو د کتلو پروا له دوی سره نه وه
 دوی ورو ورو چکر واهه چه هغه چار راهی
 ته ورسیدل کوم چه په لوی پارک یی منتهی
 کیده دپارک دوی ته ډیر ښکلی او د گڼو
 گونو ځای وبرینید.

د دجلې کپ نیونکی

او دجواهرو دمغازو سره پښه ونيو له په
 بیلو بیلو رنگو نو جواهرات دوی د هنداری
 دشانه ولیندل ټکنده غرمه وه او په دوی
 باندی تودوخی او ستو مانی غلبه و کړه پوی
 باغچې ته چه د ښار د میدان په منځ کښی وه
 ورسیدل ددی با غچې څلور خواوی چه په ډیری
 احاطه شوی وی او د تیرو نه جوړی و ډی
 ستنی چه دپاسه یی سپی اوبه روانی وی دوی

په عربو کښی له پخوانه ډیری خوندوری
 کیسی شته دی چه له یوه نه بل ته رسیدلی
 دی مگر ددی کیسو زیا ته برخه دهارون الرشید
 دوری پوری ټپنی ده چه دالفلیلی کیسه هم ددی
 دوری پوری اړه لری له دی کیسو نه پر ته
 نوری په زړه پوری کیسی هم شته دی.

بښلې ده تاسو هم بايد په زغر ده له دې خوښيو نه برخه واخلي ستاسو نيکمر غې او سعادت غواړم مسافران په بېره خواره کېږي دوه کسه له نو واردو څخه بې ارادې روان و هغوی کوم معلوم ځای ته نه تلل هيڅوک دهغوی مخې ته وتلی نه و او نه هغوی د سفر سامان له ځا نونو سره در لودل د يو مڅه سوچ څخه وروسته دواړه درود ځاني په څښه وڅوڅيدل او دا دواړه ډير دزړه پورې ملگري و دغه دوه ملگري چه يوه يې نر او بل يې بښڅه وه نر يې د نگرونه او درانه قد مو نه در لودل نظريې دواکمن سړې غوندې مطمئن او نافذ و مخ يې لکه انار او په خط او بریت کېښي ښکاره لکيده بښڅه يې دنازک بدن جذابو ستر گو او نيولې و چلې چه گونځي يې ندر لودی خاونده ده او ورېښمينو جاموبي لکه يو بت په غير کېښي نيولې وه لاری ټول ورته څير و دوی په ښار کېښي دواړه اوږه په اوږه دټولو رسومونو څخه مخالف روان و او دلار و يو د کتلو پر وا لو دوی سره نوه دوی ورو ورو چکر واهه چه هغه چار را هي ته ورسيدل کوم چه په لسوی بار ک يې منتهي کيده داپارک دوی ته ډير ښکلې او د گڼو گونو ځای و برېښيد.

او دجواهرو مغازو سره پښه ونيو له په بيلو بيلو رنگونو جواهرات دوی دهنداري دشانه وليدل ټکنده غرمه وه او په دوی باندي تودوخې او ستو ماني غلبه وکړه يوی باغچې ته چه دښار دميدان په منځ کېښي وه ورسيدل دوی باغچې څلور خواوې چه په ډبرو احاطه شوی وې او د تيرونه جوړې وې: ستنې چه دپاسه يې سړې او به روانې وې دوی دغه او به وځکل او بيا يوی تنگې کوڅې ته ورسيدل هلته دپوز کيو او کپرونه يوه کوډله جوړه وه زلمی وليدل چه دروازه يې تېر لېنده نو دروازه يې ټپل ووهله گوری چه يو لوی ښکلې او دگلونو ډک باغ چه د سړې زړه پری تازه کېږي او ښکلې مرغان پکښي نغمې غير وې دواړه باغ ته ننوتل او د چکر نه وروسته ديوې لويې ونې لاندې په چمن کېښي دواړه وغزيدل ځواني بښڅې خپل يو لاس د سر لاندې ايښي او ددی دپاره چه مچان يې په عذاب نکړې دورېښمنو زړوکی په مخ غوړولی وې زلمی هم له پښونه جرابسي او پښي وويستلې لږه شيبه وروسته چا دزلمی پښه وڅو څوله زلمی له خوبه وپښ شو چه گوری يو ډيرور سړې يې سر ته ولاړ دې سړې زلمی ته په څير څير کتل خو دخه چپتيا نه

دغه او به وڅکې او بيا يوی تنگې کوڅې ته ورسيدل هلته دپوز کيو او کپرونه يوه کوډله جوړه وه زلمی وليدل چه دروازه يې تېر لېنده نو دروازه يې ټپل ووهله گوری چه يو لوی ښکلې او د گلونو ډک باغ چه د سړې زړه پری تازه کېږي او ښکلې مرغان پکښي نغمې غير وې دواړه باغ ته ننوتل اودچکر نه وروسته ديوې لويې ونې لاندې په چمن کېښي دواړه وغزيدل ځواني بښڅې خپل يو لاس د سر لاندې ايښي او ددی دپاره چه مچان يې په عذاب نکړې دورېښمنو زړوکی په مخ غوړولی دې زلمی هم له پښونه چه جرابسي او پښي وويستلې لږه شيبه وروسته چا دزلمی پښه وڅو څوله زلمی له خوبه وپښ شو چه گوری يو ډيرور سړې يې سر ته ولاړ دې سړې زلمی ته په څير څير کتل خو دخه چپتيا نه وروسته ورته وويل: تاسي د لته څه گوی؟ سړې ور ته په ځواب کېښي و ويل چه ويده شوی وو او تر اوسه می ملگري ويده ده زه تاسو ته د ځان په باره کېښي څه ووايم او ددی خبرې پسې په کړس سره وڅنډل سره ددی چه سپين ډيری ځان ډير دروند ښوده خو دسړې دساده لوحې له کبله ده هم په ستر گو کېښي وڅنډل سترې له خوبه پاڅيده مگر بښڅې ځان په خوب اچولی و ه او ډاډه وه چه دضرورت په وخت کېښي به زلمی ددی پوره مرسته و کړي سپين ډيری وويل چه تا راته ددی خبرې ځواب را نکړ چه ته څوک يې زلمی وويل ښاغليه موږوبښه موږ نوې له بصری نه د بغداد د ي ميلسه پال ښار ته د ظلم دطوفانونو نه پناه راوړې ده نو بيا څنگه دې باغ ته ننوتې؟

دومره نه پوهيدی چه دې باغ ته څوک نشي بادبان لرونکی کېښي چه دبصری څخه روانه ده او ورو روپي درود ځاني مزل سر ته رسوه دساحل سره ودريده کېښتيوان مسا فرا نوته وويل چه په څير سره بغداد ته ورسيدی تاسو به پدی ښار کېښي په امن سره شپي اوورځي تيری کړي ځکه چه ددی ځای پاچا ډير نیک سړی دی ددربار خلک يې په ساتريو بوخت دی او کوټوال څار کوی غله دلته ځای نلری قاضيان بيکاره او لاس تر زني ناست دی خلک يې پخپلو خونو کېښي آرام خوبونه کوی ژمی تير شوی او پسرلی دی ټو له سيمه زرغونه او په گلو کېښي ټټه ده بښڅې ا و نارينه په پريمانو نعمتو نو سره خو شا له ژوند کوی او په چمنو کېښي په نڅا بوخت دی تازه گي او طراوت دی سيمي ته رنگيني

وروسته يې ورته وويل: تاسې دلته څه کوي؟ سترې ورته په ځواب کښې وويل چه ويده شوي وو او تر اوسه مي ملگري ويده وه زه تاسو ته د ځان په باره کښې څه وایم او ددی خبرې پسې په کپس سره وځنډل سره ددی چه سپين ټبري ځان ډير دروند ښو ده خو دسړي دساده لوحې له کبله ده هم په سترگو کښې وځنډل سړي له خوبه پاڅيده مگر ښځې ځان په خوب اچولي و او دا چه وه چه د ضرورت په وخت کښې به زلمي دی پوره مرسته وکړي سپين ټبري وويل چه تا راته ددی خبرې ځواب رانکړ چه ته څوک يې زلمي وويل ښاغليه موږ وښه موږ نوي له بصرې نه دبنفداد دی ميلمه پال ښارته دظلم دطوفا نونوته پناه رواړي ده نو بيا څنگه دی باغ ته ننوتی؟ دومره نه پوهیدی چه دی باغ ته څوک نشي ننوتلی.

فوتلي رښتيا ده موږ گرم يو چه ستا مينی په راغلي يو مگر داخبره دی نده اوریدلې چه وایي هغو خلکو باندې مهربانه اوسې چه بد نيت نلري او دچا تاوان نه غواړي موږ نن سهار دکښتې نه کيو تلو او په دی لوی ښارکښې لالهانده وگرځيدو او ددی ښار شتمنی ا و نعمتو نه ډنگي او لویي ما نې زموږ په سترگو توره تياره راوسته موږ سره دو نو دسيوري لاندی ددی خيال پيدا شو هر کله چه دېن دروازه نيم کښه وه پر ته لدی چه له چاسره ويونو باغ ته ننوتو ډير ستو مانه ؤ اوچه سترگی مو ددی لویي و نی په سيوری ولگیدی دڅه شیبې دپاره د سيوري لاندی کيشناستو او بيا وید شو جاودانی افتخار دهغه چا په برخه چه هيڅکله نه ویديری سپين ټبري چه پدی وخت کښې د قهر نه سوږ شوی ؤ ويويل د ميلمه پاللو آيين ډير سپينځلی دی تاسې زما ميلمانه یاستی زما کودلی ته په خير راغلی ما پسې راځی سپين ټبري مخ کښې او ميلمانه ور پستی وڅوځيدل او دونو په ښا خونو کښې ډول، ډول مرغان ناست ؤ او په نغمو بوخت ؤ دښی خوانه کښې خواته ديلو لاری جوړی کړی وی چه مار غوندی تاو را تاو شوی وی او په گلونو او شتيلو کښې تيریدلی ميوه لرونکو او بی ميو ونو او گلونو خپل شنه شاخونه هری خواته غوړولی و، سړی به دا خيال کاوه چه گواکی د سرو گلو نو یی ميوو او ميوه دارو ونو څنگل په يو ځای کښې کښتول شويدی مپه او ښځه دېن په ليدلو حيران و، مگر د خوشی نښی پدی کښې معلو میدلی دواړو

يو بل ته یی سره لاسونه ور کړل او سپين ټبري دوی یی دننه ماښه ته وبلل لویي او ورسيدل ددوی سترگی په هغه ماښه ولگیدی چه دننوتلو په وخت کښې هم ددوی نظر پری لگیدلی ؤ د ماښه دروازی دپاسه د لر کيو نه جوړه پچه چه دعرايو په منځ کښې ددی دپاره چه ماښه ونه ليدله شی څړول شوی وهسپين ټبري دوی یی وننه ماښه ته وبلل لویي او ښکلې ستنی د ماښه بر برج گڼل کیدلی داستنی له سپينو مر مرونه چه په پاتی څلور خواوی ښکلې وی د ماښه ټولی احاطی کښې توری وپری تيری په سپينی سطحی باندی غوړوی لي شوی ټول هندی شکلونه پکښې مجسم شوی ؤ دمینی په مينځ يو کوهی دايره رنگوتيریو نه داسی جوړ شوی ؤ چه دپيرو څارويو مجسمی پکښې وی د لمړی يو ږ زینسی دتيریو څخه جوړی شوی وی ديوالونه او کپ کي کانی یی ټولی کاشی کاری شوی وی سپين ټبري او ميلمانه یی داسی لوی تالار ته ننوتل چه ښکلا یی حیرا نوونکی و داتالار په دريو برخو ويشل شوی و، چه يوه برخه یی تالار اودوه نوری برخي یی د خوب خونې وی چه د تالار له منځ څخه لویي جوړی شوی وی او مجللی پردی پکی څپیدلی او دتالار چت له ډبرو نه ساز شوی ؤ او ددی دپاره چه ديوالونه پری ښايسته شی سره ټوکي یی په ديوالونو کښې ښلول او دتالار د دروازی د پاسه دالله اکبر کلمه او ورلاندی داجمله ليکل شوی وه چه دخدای رحمت دی په اطاعت کوونکی بنده (امير المومنين هارون الرشيد باندی وی) دسپينو زرو په آتيا ډيو کښې د سرو زرو څلويښت ډيوی لغښتی وی آتيا دپنجرو چه د آس د نعل په ډول جوړی شوی وی دورڅی له مخی تالار ته یی رڼا ورکوله له سپين ټبري دتالار ښيننه د سپينی تيری نه جوړه شوی وه خپل ميلمانه دپنجرو څنگ ته چه هلته دښاپری وی. بوتل له هغه ځای نه ددجلي د سيند مستی څپي چه احساسات یی نغول هغوی ته وښودلی دسيندنه آخواته د خليفه ما نې ښکاریده ميلمانه ددی منظور په ليدو بيخوده شوی ؤ او داچه هيڅوک یی هلته نه ليدل او دچا غږ نه او ريدل کیده هغوی تعجب و کړ ځوان سپين ټبري نه پوښتنه و کړه رښتيا ووايه چه زموږ ميلمه پال څوک دی؟ شيخ په ځواب کښې وويل تاسی زما ميلمانه یاستی او زه دابراهيم يوا ځنی وارث يم زما نيکه دا ماښه هغه وخت چه د خليفه په در بار کښې رسمی وظايف سر ته رسول

کړه او په آرام زړه په شراب څښلو بوخت شول شيخ ابراهيم هغوی ته څه خو زه راوړله او دهغوی نه په خنگ کښينا ست او هغوی ته خير و نورالدين هغه ته وويل ماته گرانه بنايي ته هم موږ سره ملگري شئ واخه زموږ خنگ ته کښينه شيخ د هغوی خنگ ته نژدې راغی نورالدين دريمه پيال هغه دپاره ډکه کړه و رته يی وويل واخه وی څينه ډير ښه بوی او خوند لری او کوم څيز چه دانسان د خوښی سبب وگرځی حرام ندی شيخ ابراهيم وويل ديارلس مياشتی کيزی چهما گناه کو لونه توبه ويستلی اوزه به هڅه وکړم چه شيطان په ما بری ونه مومي نورالدين وويل خنگه چه دی خوښه وی په تا زور نشته هغه پيال ه یی هم په سرواړوله ډير وخت نه و تير چه یا به مستی په هغه غلبه کړی وه او یا به یی تظاهر کاؤ په فرش باندی پروت دښخی په ستر گو کی عجيبه برښنا وه دښخی غومبوری د منی غوندی سره اوښتی و خوانی ښخی سپين ډيری ته وويل کوره چه زما دسفر ملگری له پښونه ولويد هغه لپاره ډيرډی څکه چه هغه عادت لری دډير ساعت لپاره ويريری او زه يواځی پاتی کيزم ايا ستا زړه ندی چه زما سره په پيالو کښی برخه واخلي او کوم وخت چه زما پيال تشيرزی ته یی ډکه کړی او په زړه پارونکی ادایي پيال هغه ته وړاندی کړه او و رته یی وويل زما خبره ومنه او دا پيال ه زما د پاره وڅکه زه به هم ستا دپاره غزلی ووايم شيخ لاس وړاندی کړ شراب یی واخست دا پيال ه یی په سر واړو بیایي دوهمه او ور پسی دريمه یی وڅکله دشیطانی خنجر بیا و غزید ناڅاپه نورالدين پورته شو په کړش یسی وخنډل مگر شيخ خپله بله پيال ه وڅکله دری واړه په ډيره خوښی خپل شرابونه څښل ښخی وويل اجازه راکړی چه دوی څلوښتو څراغو څخه يو څراغ و لسکوم شيخ وويل رښتیا تاسی زمانه لیونیان یاستی شيخ پاڅیده او دجشن دښپو غوندی څلو ښت واړه پنجری خلاصی کړی در ی واړه پنجری ته لنه کښينا ستل خو هغه معطره هوا چه د باغ له خوا راځی دوی یی تنفس کړی یو ناڅاپی یو آواز ددوی یی غوږونه ته راغی شيخ د حیرت سره وويل عجب سړی وی چه دښپی پدی وخت کښی بدلای وایی چه ورته خیرشول دولولی نه ډک آواز و چه یو سړی دا شعر لوسته وایه وایه ای کب نیو تکیه! دد جلی دوریځو ډکه شپه ډيره مهربانه ده ستا دکب

چوپه کړیده شيخ ابراهيم دروغ ویل فکر بدنیت یی نه در لود بلکه غوښتل یی چه د ده میلمانه خپل وخت په آرامه سره هلته تیر کړی او کنه په واقع کښی دا ما یسی هارون لر شید جوړه کړی وه او ددی د ساتلو وظيفه در لوده دی ما یی د (قصر سرور) په نامه شهرت در لود کوم وخت چه به هارون لر شید ستو مانه یا نارامه شو هغی ته به ورغی او خصوصی میلستاوی او جشنونه به همدی ما یی کښی جوړیدل دشيخ ابراهيم کورنی دډيرې زمانې نه دعباسی خلفاؤ د اعتماد وړو او خسیله دی هم دهارون الرشید محرم گهل کیده هارون الرشید ته دقصر سرور دساتلو چاری ورسپارلی وی او دما یی ټولی کلی گانی دده په لاس کښی وی شيخ ډيره زمانه دپاچاهانو او شاهزادگانو سره تیره کړی وه ده دخلکو په پیژندلو کښی تیز ذهن درلود ده چه هغه سړی او ښځه ولیدله پوه شو چه دوی له لوری کورنی نه دی او هېڅ اشتباه یی هم کړی نه ده څکه چه دتر نوم نورالدين دخوانی وزیر اودبصری دحاکم ځوی او دښخی نوم اتیس الجلیس و دواړو چه په اشرافی نازاو نعمت لوی شوی و دینجرې خوانه کښينا ستل شيخ هغوی ئې وچوې ته وبلل هغوی لاسونه ووینځل ښخی وويل زه تری یم خوان وويل زهم تری یم دواړو سره سترگی وچنگولې دیکو اوبونه ډک لوبښی راوړ دوی بوتل ته وکتل او یا خوان شيخ ته وويل لیدنه ښی اوبه چه زموږ ستونی یخ کړی نلری سپین ډيری په خواب کښی وويل آیا تاسی دشراب څښلو میل لری هغه وويل څه کپری که جیري لږ شراب موږته ورکړې ډير به خوشاله شو شيخ وويل خبر نه یاستی چه پیغمبر شراب حرام گهلی او هغه څو که چه نوروته شراب ورکوی لعنت ئې پرې ویلی خوان وويل ددې لپاره چه ته ددې حکم لاندې رانشی څه کوی ته هغه وخت چه چا شراب خرڅول هغوی ته پیسې ورکړی چه په خره باندی شراب راوړی چه ته ددې حکم لاندی را نشی شيخ وخنډل او ویویل ما پچل عمر کښی تا غوندی سړی لیدلی نه دی دا کلی گانی واخله او هغه دروازه خلاصه کړه څه چه وی زړه غواړی هلته شته نورالدين کو ئی ته ننوت طلائی گیل سو نه او رنگا رنگ ډول ډول شرابونه کو زی ولیدلی ده خپله پيال ه او دښخی پيال ه ډکه

موزه دی خوشاله کړو دوه درې دیناره یی د کب نیونکی خواته و غورځول کب نیونکی په ډیری خاکسازۍ ومنل نورالدین چه وزیرزاده او پاک زړه یی در لود دوه درې پیالی یی کب نیونکی ته وړاندی کړل په لږ وخت کبسی دهغوی ترمنځه صمیمیت زیات شو کب نیو نکی نورالدین ته وویل زما باداره تاله ما سره ډیره مهربانی وکړه مگر دا بله آرزو و په می ومنی چه خپلی ښځی ته وواپی چه خو آوازه وایی نورالدین ته منځ وپاوه چه ستا عقیده څه ده نو هغی د سازاله یی پورته کړه او په پردو باندی یی گوتی کب نیودی داسی ملکوتی غږو چه ټول په حیرت کبسی لاول د خبرو په ضمن کبسی نورالدین کب نیونکی ته وویل چه د نجلۍ اواز خودی خوښ شو ایا دادی هم خوښه ده او کنه کب نیونکی ویل څنگه نه؟

نورالدین دانیس الجلیس دجامو یوه څښنه ه کب نیونکی ته لڼه کړه او ورته یی وویل چه دایی در وښله داستا مالوی او له څانه سره یوسه کب نیونکی په ډیر حیرت کبسی لا: (مگر څانته خبرو او کوبښی یی وکړ چه څوک پری پوهنشی نو ویویل زه ډیرافسوس کوم چه زما دلایسه به لتا سره کوم کار ونشتی خوبیا هم زه ستا له فدا یا نو څخه یم که چیری کومه جگړه له چاسره لری زه به دی په کار شم پدی وخت کبسی ځوان پا څیده او ویویل حاضر و ملگرو تاسی دعلی نورالدین او انیس الجلیس کیسه ووری زما د پلارنوم عادل خاقان ؤ او په بصره کبسی اوسیده هغه نسبت ټو لو ته په مهربان ؤ زه نو ی خوار لسو کلو ته رسیدلی وم چه د خپل خورنه می داخبره واریده چه یوه پری جلی زمونږ کورته راغلی وه او دهغی روزنه زما مورته سپارل شوی ښکاره خبره ده چه دهغی لیده ماته لران وما به دهغه دصورونه کول خو بالاخره له هغی می لیدنه او کتنه راغله اود مینی په وړانگو کبسی دپتنگانو غو ندی چور لیدلو ناڅاپه زمونږ دژوند پدی رڼا کبسی تیاری راغلی او پلار می مړ شو او داندیښنو په سگرو ټوکی وسو څیدو یوه ورځ چه د جمعی وه او مسلمانان هدیره ته ځی انیس الجلیس زما معشوقه هم هدیره ته لاړه مگر د شبی را نغله زمونږ سودا زیاته شوه هری خواته وزغلید و نتیجه یی ورتکړه خو په آخړه کبسی پوه شو چه حکومتی نقاب داروتښتولی ده او نا معلوم ځای ته یی بیولی ده پدی وخت د سلطنتی دربار یو کار کو نکسی

نیولو تور به یی بر ځی پا تی نشی د جله مهربانه ده وا په وایدی کب نیونکیه شکر دی هغه نه دی چه دجله یی پیدا کړه ښځی او نر دواړو چیغه وکړه چه دا څوک دی نورالدین له شیخ ابراهیم نه پو ښتنه وکړه چه دا څوک دی چه غزلی وایی هغه وویل دا کب نیونکی کریم دی او هغه وایی چه خلیفه زما دوست دی خلیفه دنشاط په وخت کبسی ویلی دی هغه حق لری چه خپل تور زما باغ ته وغورځوی مگر زه هغه له سره نه پیژنم او آرزو هم نلرم چه دی پیژنم درې وا په دمیز خواته وگرځیدل او خپل گیلا سو نه یی ډک کړل شیخ دخوشالی او نشاط په آخری حال کبسی ښځی ته منځ وپاوه چه آس ته تشکیل ونه وهی اوبه نه ځکی شراب بی سازه خوند نلری نو مونږ نه د آسو نو نه کم یو او نه شراب داوبونه ښځی وویل چه دموسیقی کومه آله ماسره نشته هغه وویل دا کومه خبره نده زه به اوس ټول شیان تیار کړم له ځایه پا څیده او بلی کو ټسی ته لاړ او داسحق مصلی سرینده یی ورته را وپله او ښځی ته یی ورکړه گوتی دساز په پرده وڅوځیدی هغه دا زمزمه کوله مسافر یار به می بیرته راشی او ما به پخپل غیږ کبسی ونیسی ما به نور نه پریردی کوم وخت چه شعر خلاص شو نورالدین یی څنگ ته لاړ دواړو سره لاسو نه ورکړل او سره لڼه شول سپین ږیری دابښکلی صحنه لیدله باندي دروازه چا ټکوله ابرا هیم له پنجری نه و ویل څوک یی هغه و ویل زه کریم کب نیونکی یم تا سو ته می تا زه ماهیان راوړی دی ابراهیم ورته وویل څه ورکړه ماهیان بل چیر ته یوسه ښځی او نارینه شیخ ته وویل نه اجازه ورته ورکړه ځکه چه زمونږ ما هیان ډیر خوښی دی کب نیونکی د کبونود ټوگری سره ننوت خپل ځان یی په ټوټو کی پټ کړی و چه ورته دځان پتولو پوښتنه وشوه ویویل چه د پختی له کبله یی دا کار کړیدی ځکه شبه یخه و ی ماهیانو لاپوڼونه وهل انیس الجلیس کب نیونکی ته وویل کاشکی دی سره کړی راوړی وای ابراهیم دا کومه گرانه خبره نه ده اوس به ستا خاطر خوشحاله کړم کب نیو نکسی ته یی وویل څه هغه بلی کوټی ته هلته ټول شیان شته ما هیان پاڅه کړه او د لیمو او به پری ووهه او بیایی راوړه لږه شبیه وروسته ماهیان پاڅه شول کریم ما هیان یی دو نی یوی پانی کبسی د هغوی مخی ته کیښود نورالدین وویل شکر دی خدایه چه نن شبه

تیوس وکړه هغه هم خبر نه ؤ نو دی دجعفر سره یو ځای د مانه خواته وخو ځید لمړی دونی یی دین او مانه ټولی خبری و لیدلی او بیا د کریم کب نیونکی جامی یی دباندي په تن کړی او دننه را غی لدینه و روسته د نورالدین او انیس الجلیس ډیر قدر ا و منزلت وموند او نورالدین خپل اصلی ټاټوبی ته د ډیر سر لوړی سره بیر ته سختون شو او دبصری دپاچا په نامه یاد شو ددوی ژوند ښه په عزت او پت کښی تیر شو.

د فرا نسوی د نکلو نو څخه

راغی او ما ته یی وویل چه انیس الجلیس دینار په هغه کوټه کښی زندانی ده ژر با ید هغی ته نجات ورکړی او کته هغه به دسلطان حرم ته بوزی ددی پیښی اصلی سبب ماهان بن کمان د سلطان وزیر ؤچه د پاچا د خوشالی د باره یی هرڅه کول زه او ز ما ملگری په ټینگه لاړو انیس الجلیس ته مو نجات ورکړ او د وزیر نوکر مو ښه ودریاوه خو ددی کار نه و روسته چه کورته وگرځیدو هغه زما ملگری چه در بار کښی کار کوی ماته یی خبر راوړ چه ژر له دی سیمی نه پښی وباسه همدغه ده چه زه او زما ملگر ؤ. انیس الجلیس په کښتی کښی دشتپی کښیناستو اولته راغلو کب نیونکی وویل ښه نو زه اوس لتا سره خپله مرسته و کړم ایا ته د بصری د پخوانی وزیر ځوی یی او دبصری اوسنی پاچا چه ته یی خبری کوی محمد نبی سلیمان ندی ؟ نورالدین وویل هوستا خبره رښتیا ده زه به اوس یو لیک دهغه سلطان په نامه تاته و لیکم نورالدین اوشیخ دوا ږو په کړش وڅندل بیا نورالدین وویل پدی ښار کی دکب نیونکی ددی په ځای چه د دی رواج لری کب نیونکی ددی په ځای چه ددی دخندا کانو له کبله خان وړک کړی ویو یل ژر به پوه شی محمد نبی سلیمان دکوچنیتوب زما ملگری دی زه او هغه په یوه مکتب کښی ؤهغه پاچا شو او زه کب نیونکی خو بیا هم هغه زما خبری منی کب نیونکی د شیخ نه لیکالی او مشوانی واخسته او لیک یی داسی شروع کړ بسم الله الرحمن الر حیم امیر السمو منین هارون الرشید دمهدی زوی محمد نبی سلیمان د بصری حاکم ته چه زموږ له خوا د بصری واگی په لاس نیولی دی دالیک دی دپخوانی وزیر د ځوی د نورالدین په لاس ورورسپیری زما فرمان داسی دی کوم وخت چه دی هلته ورسید ټول واگی ده ته و سپاره او په خپل ځایی کښینوه او دسردو پښته به اندا زه په امر کښی غفلت ونکړی ځکه زما همداسی اراده ده او داسی مضبوطه امضایی وکړه امیر المومنین ها رون الرشید ابراهیم چه خط ته څیر شو وار پاریی خطا شو او ویویل د کشرانو سپوی او د مشرانو عفوی وی خلیفه وویل ما تاته پوره آزادی در کړی نده له مخ نه یی نقاب لری کړو و یو یل نور دا میلمانه ز ما میلما نه دی خلیفه هغه وخت چه خراغونه دانیس الجلیس په تقاضا ولگیدل دلته څیر شو چه څنگه دا خرا غونه لگیدلی د جعفر برکی نه یی ددی خبری

څلور وروڼه

ایا دی خبرو ته به مو کله پام شوی وی یانه چه د پاریس غوندي مشهورو ښا رونو کښی سپی داسی کوڅوته رسپیری چه عجیب کلی شهرت لری دا نومونه هر یویی ځانته یوه زړه کیسه لری د څلو رو ورونو کیسه چه اوس یو واپ په پاریس په همدی نامه دی له لرغونو کیسو څخه یادپیری :

دشار لمانی دامپراطوری په زمانه کښی د (ابی) په اشرافی مانه کښی یو درو ندسری چه آمون نو میده ژوند کاوه دی سپی دغربو په جگړو کښی خپله میرانه ښودلی وه امپراطور ددی خدمتو نو په مکافات کښی د (وردونی) یا هغه ځمکه چه د غربو د یر غل سیمو سره نژدی وه هغه وبخښله البی یادوک رودنی په پوره زوتیا عرب یی له خپلی سیمی نه وشړل او هغوی یی مجبور کړل چه دپیرنه غرونو ته پناه یوسی مگر باید سپی ډانگ پیلی وواپی چه امپراطور هغه ته سره ددی چه ډیر ښانونه ورکړی ؤ او یوه سیمه

د بزگرانو د تباهي لپاره راځي پرله پسې جگړې ته لار شم او هغوی له دې سيمونه و باسمنه چه زما په ننگ وی ستانوم دهرچا دخولي نغمه وه بل ځوی یی گیتار سوږ اوسیلی وویست او ویویل په سبا ون کینی د آس سورلی او دینو منظرو لیدل ډیر خوند لری الار ویویل څومره پرکیفه دی چه سری نزدی بنارونه ته لار شی او دروحانی خلکو نه خوند وری کیسی واورى دناقوس او مرغانو د آواز داوردیدلو نه وروسته سری دشسر او موزیک نینی پارچی جوړی کړی مگر افسوس چه مون اوس آس نلرو او ستا د چټک د وختونو آس هم پرو سپرکال مې شو او زما بیانه هم گود گود حرکت کوی او آسبه هم گوده اوهغه هسپانوی بیا په چه دوک مارس تاسوته بښلی دی د خرڅولو دپاره بڼه ده او بس د ځامنو شکایت د آمون په زړه باندى بڼه آغیزه ونکړه په داستی حال کینی چه آمون ښکته کتل له ستر گو نه یی او ښکو څپى و هلی اند یښنو او غمو سوچه د بیکاری نه پیدا کیری د هغوی په زړو نو یی منگولی څښی کړی وی د رخ چه تیریده د هغوی اندیښنه به زیاته شوه ډیر ځلی به دوی د مانی جگ برچ ته وختل او دهغهځای نه به دوی پر خپل شاو خوا ستر گى وگندلی مگر چه بیر ته به را کیو تل له پخوانه به ددوی اندیښنه زیاته شوه رینار خپلی خواته وویل چه دخپلو وروڼو صحت ته اندیښمن یم مگر ځان ته یی پام نه ؤ چه غمونو څومره خپلی ؤ د خور سره یی فقط د جوا هرو یو څو دانى چه له مور نه یی پاتی شوی د ی او دلته ډیری قدر منی وکی او غوښتل یی چه دخپلو وروڼو د نیکمرغی دپاره ورنه تیره شی خو هغه سو داگر چه دبیت المقدس نه راغلی ؤ دجواهرو بیه یی دومره ارزانه و ښو د له چه یوه گوته هم پری نه کیدله نو دژړا په حال کینی بیر ته ستنه شوه په هماغه شیبو کینی چه له ستر گو نه یی او ښکی بهیدلی خونه یی روښانه شوه پداسی حال کینی چه ورځ په تیریدلو کینی وه نجلی له دى رڼا نه په حیرت کینی لاره چه سر یی پورته کړ گوری چه په اشرفی جامو کینی یوه شیب یی د ښځی ته سلام وا چوه براد دامانت چه دثائب لاندی راغلی وه وی نکړی شو چه کومه خبره وکړی مگر ربیا هم له ځایه پا ځیده او ښځی ته یی سلام او احترام و کړ ښځی ورته وویل ښوهریم زه څوک یم بر سره پردی زه دى

یی ورته بښلی وه مگر (البی) داکس لاشاپل له در بار څخه لری او ده نشو کولای چه امپراطور ته ځان و ښایی نو دا امپراطور له نظر نه لری پاتی شوی ؤ او ورو ورو د امپراطور له یاده ووت دامپراطور مهربانی هغو دربار یانو سره ډیره وه چه د شامپانی، برین او تورن کینی اوسیدل ځکه په آباد کلونو کینی ددی سیمی محصولات د نورو سیمو له وجو کلو نو سره همسری نه کوله ځکه دا سیمه شکنه او بکره وه دالبی د مانی دلوی تالار د میز په شاو خوا کینی خو شالی موجوده نه وه اندیښنو په ټولو پر خویسی احاطه کړی وه ډیر لږ میلمانه پښندل ځکه هیڅوک دلته حاضر نه ؤ چه د هغی ما نی په اندیښنو او ماتم کینی برخه واخلی اوکوم مسافران چه دهغی ما نی نه تیریدل د لته حاضر ؤ چه هلته و گرځی ځکه ټو لو ته ددوک تش لاس ښکاره ؤ او هغوی به ویل که هر څومره زمون بڼه هرکلی وشى مگر دا سی غذا چه ددوی قواء تجدید کړی هلته نشته خوددی ټولو خبرو سره پدی مانی کینی د آمون ځامن او سیدل چه هر یوی جلا جلا صفتونه در لودل انود امون مشر ځوی چهبڼه غمشی ویشتونکی او سوار کار ؤ دوهم ځوی گیتام نومیده چه په عربی فنونو وارد او ده کولی شو چه د جنگ صحنی په دیوالو نو کینی رسم کړی دهر دیوالونو کینی یی د خپل پلار د جنگ صحنی رسم کړی ؤ اوهرچا چه دا رسمو نه لیدل ورته به حیران شول دریم ځوی یی الار نومیده چه په شعر ا و شاعری او دسترانو په لوستلو کینی د لوی نبوغ خاوند ؤ کله چه به ده اندیښنو نه ډکی نفی غږولی داور یدنکو دسترگوپالی به په او ښکو ډکی شوی ایثار له گړدو څخه کوچنی ورور ؤ چه دده دزیریدلو په وخت کینی مور یی له دنیا نه ستر گى پتی کړی ددی مور کریزالیند یوه دینداره ښځه وه ایتار غوښتل چه هم نقاشی و کړی او هم شعر وواپی او هم په جنگ او جگړو کینی برخه واخلی مگر دده ملایمی محجوبی وضعی دی یی له کاره ویستلی ؤ مگر بیا هم دده پوه له خپلو همزولونه زیاته وه هندا وجهوی چه وروڼو او پلار به یی د مشورت په وخت کینی دده څیره منله ددوی خور برادا هانت نومیده چه دمور ځای یی نیولی ؤ د کور ټولو غړو د هغی داسی لمانځنه کوله لکه چه دمور کیزی انو به خپل پلار ته ویل دادا جانه زپه می غواپی چه ددی عر بانو چه دخپلی سیمی نه زمون

اندازه در لوده اوس دوی نپوهیدل چه شوک پدی آس سپور شی او دا آس د چاوی یو دبل داستادی چه مشر بی اوبلا بی وویل نه داستادی چه تا تصویر کړی دی دریم وویل نه داستادی چه داسی دی بشکلی غو بنستی ؤ خلورم نه داستادی چه تا و زیر کی او هوش سره غو بنستی دی ټولو یوبل ته آس وړاندی کاؤ آس ددوی شکل په انتظار ولاړ و یرادامانت وویلی دا آس دومره بشکلی او لوی دی چه تاسې ټول پری سپریدلی شی ټو لسو دخپلی خوا خبره ومنله اود یو ټوپ سره ټول په آس سواره شول خلور گامه د صحر ا خواته په خفاست شو هغه ورځ په ماڼی کښی زیاته خوشالی وه د ډوډی وخت ته څلمیان بیرته ستانه شول د گنگدوک په تولی سیمی کښی د آمون د خلورو څامنو او آس خبری وی (په پاریس کښی د آمون خلور ر څامن).

خلور وړپه وروڼه په آس سواره د (لانگدوک) نه تیر شول دوی او ریدلی ؤ چه هلته یو ظالم ارباب شته چه تل خیلو بیوزلو گاوندیانو ته لانجی پښوی د گونډو رندوپه ژوند او اشتمنی باندی لوبی کوی دوی پداسی چتکی هغی سیمی ته ورسیدل چه هغه ارباب ته دو مره وخت میلاو نشو چه د خان شخه دفاع کړی او خپل سړی ټول کړی صرف دومره وکړ چه د دوی درسیدلو نه یی مخکښتی خان انتحار کړ وکړی د خلورو وروڼو د لید لو نه وروسته او په خاص ډول هغه وخت چه دوی پوه شول چه ددوی غایه له دوی سره مرسته ده ټول دشکایاتو خوبی پرانستی چا یو څه ویل او چا بل څه خو دایو دپلټنی د پاره وخت له لاسه ور نکړو د خلکو شکا یا تونه آوریدل او دارباب او دهغه د ملگرو نه یی خلکو ته نجات ورکړ په همدی تر تیب دوی داورنی او بور گونی له بنارونو نه تیر شول او دفلاندر ستو دښتو نه ورسیدل ددوی چه په کار وکوم ځای نه خلاص شو بیا په هلته نه در یدل او بیرته بیا خپلی ماڼی ته دهغو مالونو سره چه د ظا لعانه به یی لاس ته به یی راوستی ؤ ستانه شول ددی وروڼو آواز هر چیرته خور شو او دامیر! طور شارلمانی غور ته هم و رسید یوه شپه چه امپرا طور په پاریس خپلی ژمنی ماڼی کښی دلتی ډوډی خوړله د هغه واره (اولان) د خلور وروڼو ورته وکړه امپراطور په تعجب کښی شو ویویل داکارونه چه دوی یی په ډیر لری لری سیمو کښی سرته رسوی ؤیات عمر غواړی اولان ویسل ماته ددوی دکامیابی

هیڅکله لیدلی نه یم زه داور لاند پر بنته او ستاسو د کورنی پوری تعلق لرم زه ستاسو داندینسنو په علت پوه یم او دی اندینسنو په ما هم آغیزه کړیده زه غوا یم تاسو سره یو څه مرسته و کړم او یا دا چه تاسو سره څوک مرسته کوی او څوک دامرسته غواړی زما د جنگ او جگری او د سورلی کارونه پوره ندی ما پدی لړ کښی د خپل سره ځوی (موژی) کود گر سره خبری کړی چه هغه لتاسو سره مرسته و کړی هغه وویل چه دوی دی سبا ته ددغسی یو آس تصو یر چه دده وروڼو غوره کړی ؤ د ماڼی په جنوب کښی وباسی د غرمی سره به ددوی آرزو سر ته ورسپړی برادا مانت غوښتل چه له هغی نه تشکر وکړی او رلاند چه د غرو ب په تیارو کښی پتیدله لاس یی اوږد کړ او ویویل: بیا هم در ته وایم که چیری ستاهر ورور ته په جگړو کښی کومه نیمگړتیا پیښه شوه کولی شی چه ماته غز و کړی او زه ورسره مرسته و کړم مگر دا مرسته به د یوه ځل دپاره وی ځکه زه پری نسبته یم اونشم کولی چه دانسانانو سره دتل د پاره خپلی اړیکی وساتم ددی خبرو نه وروسته تری تم شوه. د سینیو دچاو دیدلو نه وروسته خلور وروڼه او براد دامانت د جنوبی د یوار سره ودریدل لینار د سکرو سره یی ددیوال په ډیره باندی د یوه ډیر بشکلی آس تصویر وویست ددی آس ونه له تورو آسو نو نه یوه اندازه لوږه او اندامونه یی بشکلی وویستل شو (رنه) له خپل وروڼه و غوښتل چه زین برک او نور سا مان چه دیوه آس سره ښایی ورته رسم کړی الار وویل چه باید تیکه لکی ولری اینار له خپل وروڼه و غوښتل چه دا آس باید داسی تصویر شی چه نظر نه یی باید دهوش او نبوغ ودریری او ستر گونه یی اور توی شی (براد مانت) ډیره اندینسنه وه او ویریدله چه ددی لیدنه به یوه تصوری دنیا وی مگر کوبښی کاؤ چه وروڼه یی پری پوه نشی د لته دی خبری ډیر شکنجه ورکوله چه وروڼه یی دنا امیدی سره مخامخ نشی لمر په ختو کښی ؤ چه دکلیسانه یوه ناڅا یی غږونه آوریل کیده او دناقوس آواز پورته شو غیر مترقبه حادثه منځ ته را غله او د دیوال له ډیری نه یوواقعی آس چه په میشن هار کښی ؤ بیل شو او دهغه تصویر ته ور ته ؤ چه مخکښی کښل شوی ؤ د آس رنگ دهمغو سکرو غوندی ؤ چه گیتار تصویر ته یی رنگ ورکړی ؤ د څلمیانو خوشالی

رمن معلوم دی دوی یو آس لری چه (گهر) نومبیری دا آس دپا غوندى په درو او غرونو کښې زغلی اوپوه گړی آرام نلری امپراطور دلر ساعت دپاره په چرت کښې لار یوسپری دټینگار سره داخبره وکړه دالازمه ده چه دامپراطور نه پرته بل څوک داسې آس ولری امپراطور وویل زه څنگه کولی شم چه دخپل زاړه دولت دخامنو نه آس واخلم پداسې حال کښې چه هغوی ددې آس په مرسته دبیوزلو پوښتنه کوی دابه لویه بی عدالتی وی سپری وویل چاویلی دی چه په زوره یې ورنه واخله نه هغوی ته نور آسونه اوزیات سره زور وکړه اوآس ځانته کړه او هغوی به دیوه آس په ځای دخلور آسونه خاوندان شسی امپراطور چه زړه یې داسې رویه نه غوښتله وویول که چیری زما ددوست خامن بیاهم ونه غواړی چه خپل آس له لاسه ورکړی زه به هغوی مجبور نکړم اولان اوگر دو حاضرینو دپاچا د خبرو تایید وکړ مگر یوله هغو نه چه گانلون نومیده اود پیر نفوذ څښتن ؤ اوپه اوله کښې هم امپراطور ته یې دهغه آس دخښتن کیدلو فکر ورکړی ؤ هغه وویل:

داعلیحضرت خبره درسته اوعدالته همدا ایجابوی مگر داعلیحضرت دنورو خلکو سره توپیر اوهغه داسی یوڅوک دی چه دعومسی گڼې دپاره دمملکت به سویه داآس اخلی اوکه داآس ستا سوشی نوڅومره زیات خدمتونه به وکړی شی اوباید عموی کښې ته په شخصی منفعت باندی ترجیح ورکړی وی امپراطور وویل ستا خبرې درستی دی چه ته عموی گڼه په نظر کښې نیسی مگر زه په دی عقیده نه یم ډیر ځلی خبری خوله په خوله دمبا لغو سره سپری ته رسپیری او اولان چه ددی آس له ښینگونه دومره خبری کولی ده پخپلو ستر گو لید لی نه دی اولان وویل: ماله هغو خلکو نه ددې آس ستاینه اوریدله چه په هغوی باندی دخپلو لیدلو په اندازه باور لرم گانلول وویل پوره لازه شته تاسی دآسول خامن پاریس ته وغواړی. او دهغوی هر کلی دې هم په ښه توگه وشی اوپیا دمسابقې په میدان کښې دهغوی وگوری هغه وخت به تاسو ته ښکاره شی چه دا خبره رښتیا ده او یا دروغ که آس ښه ؤ په اضافه پیسو به یی واخلی او سلطنتی طیبلی ته به یی واستوی. گانلول چه دخورولو وسله یی لاس ته راغلی ده له خوشالی نه په جامو کښې نه ځا نیده او پکښه دواړه یې خپل خوخته

دامپراطور نوکرانو چه (گر) آس ته یې کتل حیرانیدل دامپراطور استاذی هغه لیک چه دآمون په نامه ؤ او په هغه کښې دآمون دخامنو زوروتوب او دهغوی دآس دخیرانوونکی صفتونو یادونه شوی وه او بیایې دآمون دزمانو دلیدلو اودهغوی آس ولیدلو آرزو امپراطور کړی وه وسپاره هغوی لیک له تیارته ورکړ چه وی لولی اوهغه سوغاتو نه چه امپراطور استولی ؤ هغوی ته یې ورکړل به ټولو باندې سخته خوشالی راغله برادر مانت چه دسرو صلیب په غاړې کې له خوشالی نه په جامو کښې نه څنیدله ریتار نه پرته دټولو سره دپاریس دلیدلو اودهغه ځای دخلکو دملقات فکر، ټول یې سرشاره کړی ؤ آمون خپلو ځامنوته دامپراطور د پیری نمانځنی توصیه کول ریتار په چرتو نو کښې تللی ؤ وروڼو یې ورته وویل: ریتاره ستا فکر چیرته تللی آیا ته نه غواړی چه دپاریس ښکلی ښار ووینی او هغه ځای له ښکلو پیغلو اوشاهزادگانو سره ملاقات وکړی ریتار وویل گرانو وروڼو زه هم تاسو غوندی خوشاله یم مگر زه هم لار شم دا مانه به یوازې پاتی شی هغه ؤ چه ټول دسیاؤن سره دپاریس په تکل وخوځیدل برادر مانت چه ریتار یې په چرتونو کښې ډوب لیده هغه ته یې وویلی یوه خبره می لتاسونه پته کړی وه هغه داده چه داور لاند پرنښته ماته یوه خبره کړی وه که چیری په وروڼو دې کومه سخته راغله هغوی دی ماپه نامه یاد کړی زه ور رسپیم اوپام کوی چه ببوخته دهغه نوم په خوله وانخلی ځکه هغه دیوه ځل دپاره ستاسو لټه کوی اوپس دوی چه خپل پلار سره خدای پامانی وکړه ټول وخوځیدل اوددوی آس لکه بریښنا په ترو او غرونو درو کښې روان و(دامپراطور آسوته چیرته ورته رسیدل دوی په لږ سات کښې پاریس ته ورسیدل دپاریس ښځی اونر ورته حیران ؤ چا ویل چه داآس ښاییری دی او چا ویل چه شیطان دی گانلول ددوی استقبال ته وتلی ؤ دوی یې دامپراطور ځای ته بوتلل امپراطور ددوی تو د هرکلی وکړ نردی پوری چه ریتار نه هم پخوانی اند ښښی هیری شوی ډیره مجلله میلستیا ددوی په لمانځنه جوړه شوی وه وډوډی په وخت گانلول دآس موضوع وسپړله اوویویل چه امپراطور ددی آس دلیدلو آرزو در لوده ځکه د آس په برخه کښې یی ډیری خبری اوریدلی دی اوماته یې امر وکړه چه یوه درته مسابقه دی جوړه شی اوبنه آسونه دی راټول شی خوددی

د آس وېبستان سپین کېدی دغه ډلزه شېبه وروسته گېر دېرې غونډی له ټولو آسو نو نه مخکېنی شو اوځان یې دمسابقې ځای ته ورسوه پاچا څلور واړو وروڼو ته مبارکی آسوته درگړو چه دخپل پلار مینې ته بیرته ووايه اوبیانی وویل تاسوته په جایزې پری ستانه شی (رمنو) وویل چه مورنه جائزه غواړ واونه بل څه موږ ته دپاچا خوشالی هرڅه ده اودآس زموږ دپاره دټولې دنیا نهزیات قیمت لری امپراطور په غصه شو اوخپلو نوکرانو ته یې امر ورکړ چه دوی ونیسی هغوی پوه شول چه ددومره خلکو سره جگړه نه معوله اونه اخلاقی دهنو په نینت کېنی هسری خواته چه به هغوی مخه وکړه دامپراطور عسکرو به یې مخه نیوله بالاخره ملو داسی ځای ته ورغلل چه ددوی مرگ حتمی ښکاریده ریتار نه دهغی دخور خبره یاده شوه اوداورلاندې پرېنتی نوم یې زمزمه کړ ناڅاپه دیوال ژور شو آس اوڅلور واړه وروڼه ننوتل عسکر و چه څه کسونښی وکړ دهغوی لاس ته څه رانغلل هغه و چه آس او څلور وروڼه ددیوال پر مخ نقش شول اوبیا هیچا دآمون دځامنو لښه ونه لیده دانقش دډیرو کلونو پوری و بارانو او طوفان نوهغه نقش له منځه یوړ مگر خاطره یې جاودانه پاتی شوه له هغې ورځې نه یې وروسته دهغې کوڅې نوم دڅلور وروڼه شو چه اوس هم په پاریس کېنې بدې نامه کوڅه شته ده.

دېر تگال له نکلو نو څخه

بیاک

دپر تگال هیواد د ډیرو مودې پوری دپرو د امپریالیزم په منگولو کېنی ژوند کاو، اودوی په هروخت کېنی دځانونودنجات هڅه کوله چه ددربو سره دپر تگال همدا مبارزی ډیرو مشهوری دی.

سپاهیان دسوغاتو نو سره (البي) ماڼۍ ته ولېږل چه دا علیحضرت پیغام هم چه دوک ته یې لیکلی و (هم هغوی وسپارل شو. دوی داسی وخت دالبي ماڼۍ ته ورسیدل چه دماسختن ډوډۍ خورل شوی وه آمون دبڅاری. تر څنگ ناست اوچرت کېنی تسللی و نو خپله توره صیقلوله (الا) نغې غږولې (گېشنار) دخپل ترور لورته یې کڅوره نقاشی کوله ریشار دخپلې خوربرادر مانت سره په مرکه و اوویل یې چه نپوهیږم ولی مې نن شپه خیال او فکر په ځای ندی سره ددی چه پنتی جگړه کېنی زموږ دتوری غږ په ټول فلاند کېنی خور شوی دی وروڼه مې خوشاله دی پلار مې هم هوساښکاري اونه هم موشکه موشکه کېزی مگر زما زړه زړه نارامه دی اوداسې خیال کوم چه گوندی کومه انډیښنه موږ ته پینښتی. خور یې وویل داسی انډیښنو ته په زړه کېنی لار مه ورکوه ځکه چه اند یښنه انډیښنه زیږوی ته دخپلو وروڼو سره یوبرابر زیار باسی اونه دهغوی انډول نه یې ځکه هغوی لثانه غښتلی دی نو ځکه ستو مانه کېنی ی مگر زما زړه نارامه دی او داسې داستو ماڼی دې ووځی. خور ئې لا شریعت نه زکړی. چه دماڼۍ دروازه و دریده ځینو ویل چه کوم مسافر لاره غلطه کړیده خو ددروازی ټکېار لازیات شو په آخره کېنی سپی راغی او ویویل چه دامپراطور استاذی راغلی البی چه سپین ږیری و (دامپرا طو ر داحترام په نامه پاڅیده هغه و چه دامپراطور سپی ننوت دوی دهغو ډیره لمانځنه وکړه اونه کرانو ته یې وویل چه ددوی آسوته هغه طبیلی ته چه آس پکېنی دی یوسوی آس غښتوب وځمپیری د سبا وڼ ستره ریتار دښار در ملتون ته لاړ او داسی دواپی راوپه چه آس دزړو آسو نو غونډې تک سپین واوښت ریتار وویل موږ دمسابقې انتظار باسو دهغوی په نمانځنه ډیری میلمستیا وی وشوی اوډیرو سرونه ماتول چه هغوی ته میلمستیا ورکړی داده دمسابقې ورځ ورسیده امپراطور په یوجک ځای کې ځای ونیو اودجائزی شیان یې لوړ څړ ولی و (ریتار خپلو ورو ڼو ته وویل چه دآس وایې ستا په لاس دی زیار وباسه چه خپل آس گوډ اوزوړ وینشی هغه دی چه دوه دری آسونه په ډیر سرعت وځغلیدل پا چا گانلول ته مخ واړوه چه دآمون دځامنو آس خوروردی ځکه وینښته یې سپین شوی گانلون وویل نه داسې نه ده دوی غواړی چه امپراطور تیر باسی زه خبر یم چه په کومو موادو دوی

د فېرمان او شوالیه کړې. په منځني پېړۍ کېنې هغه وخت چې تاريخ او افسانو د پير توپير نه درلود کيسه او تاريخ به داسې گڼې شول چې يو له بل نه نه پيژندل کيدل په پرتگال کېنې يو داسې بې واسړې ژوند کاو چې په باندې هيوادو باندې هم آغيزه کړېده او کيدې شي چه دده د سر گذشت په پانو کېنې دده د شخصيت پته تاسوته ولگيرې.

د يو و لسمې پېړۍ ۱۰ په پای کېنې (رو ن هر يک) و دو ک بور گوني زوی او دفرانسې د دوهم پا چا د کسنت تشتی سيمې واگې په لاس ونيولی او دنلغو نسو ولسون او د(کانيتل) دپاچاداور ترنا سره يې واده وکړ ددی واده ترمه يو ماشوم ؤ چه الفو نسو هنريک نوميد چه په ۱۱۱۱ عيسوی کال کېنې دنيا ته راغی داماشوم چه بايد په راتلونکي وخت کېنې دپرتگال پاچاهي دماشوم توب له دوری نه مستبده چه او تيری کوونکی طبعه يې در لودله لاچارلس کلن شوی نهؤ چه وشو اليهؤ په بېه و اوښت او وسيله وال شويدي په دی تو گه يې خان د معمولی مراسمو انجام نه خلاص کې درې کاله وروسته يې دخپل مور سره وړانه کړه ځکه دی دخپل پلار د مرگ نه وروسته دمورد اداری لاندې پاتی شویؤ «ناترزا» چه دسوق سلطنتی عسکر و پوری اړه درلوده اودهغوی سره ملگری شویؤ دجگړې چاری خپل زوی ته وسپارلی زوی يې دپرتگال ټولی واگې په لاس کې دنپولی د هغې نه وروسته «الفونسو هنريک» ايک يوه اندېښنه په سر کېنې درلوده هغه غوښتل چه ددپيری له برخی نه مسلمانان وباسی اوهغه سيمه په خان پوری وټپي په ۱۳۲۷ کی د سولی تړون وسو او کاستل له چا سره لاس ليک کې څو ددې ليار نه دپرتگال دکت نشينی سيمی حدود وټاکي او پرته لدی چه دکوم مشکل سره مخامخ شي دجزيری په جنوبی شبه کېنې له مسلمانانو سره و جنگپيری دمسلمانانو سربازان ډير زړور او مجهز ؤ چه دالفونسو هنريک لښکر هغوی ته نرسيدلی جگړه ورو ورو په ټوله جنوبی سيمه کېنې وښتله او ۱۳۹۶ کال کېنې دلهمی ځل دپاره سخته جگړه وشوه چه داجگړه دون الفونسو په گاميابی پای ته ورسیده «دون الفونسو هنريک» دجنگ نه وروسته خان يې پاچا وباله مگر دلخبره څلور کاله وخت يده اوبيا دپرتگال ځمکه سلطنتی هيواد وپيژندله شوه دمسلمانانو دويستلو دپاره جگړه روانه وه اودون الفونسو

جگړه يې جنوب خواته کښوه کلی اوښازونه يو يو نيول څو چه «ترين» يې لاس ته سيوت او په ناڅاپی حمله يې شمالی سيمی دناژوارودخانی ساحل دلسون دسرحده پورې ونيول داټولی هلې ځلې ديوه سياسی هدف دپاره وی چه خپل قدرت ټينگ کړی ځکه دناژ رود خانه يو طبيعي سرحد گڼل کيده ژغوره ده دپرتگال په ټولو سيمو بری چه پرتگال دمسلمانانو له ناڅاپی شمیخو نونه موندلی ؤ ښازونه اوڅايونه ځای په ځای جوړ شوی ؤ مگر خوراکی مواد کم ؤ د ناژ په جنوبی برخه دالانزو سيمه ډيره زرغونه اوزراعتی وه ټولو هغی سيمی په مخه کړی وه دمسلمانانو سره جگړه په اقتصادی بڼه روانه وه سياسی جگړی خپل ځای اقتصادی جگړی ته پريښی وه که څه هم مسيحانو دمسلمانانو په قلمرو کېنې ډير آرام ژوند درلود اومسلمانان دهغوی پورې نه لگيدل مگر هغوی دپرتگال دپاچا سره نژادی او مذهبی اړيکی درلودی نو ددغه کله هغوی يو لاس شول چه عرب له هغه ځای څخه وباسی اودزياتی قربانی له ورکولو نه وروسته دپاچا دسربازانو په مرسته دعبو سره جگړه شروع او د محاصرو څخه وروسته دعبومات اودوی بريالی شول نوی نوی قهرمانان منځ ته راغلل چه له هغو څخه ژرار نومیده چه په (بيباک) مشهور ؤ «ژرار» دپستانا به یوی اشرافی کورنی کېنې زيږ يد لی او دځوانی په ابتداکي (دالفو نسو) په عسکرو کېنې شامل شو پاچا دبيباک لقب ورته کيښود ځکه هغه ډير زړور ؤ يوه ورځ يو اشرافی زلمی سره چه هغه هم چه الفونسو پوری مربوط ؤ جگړه وکړه اوهغه يې وواژه ددی کار نه وروسته ده ته ورسره پيدا شوه اودشپي شپي د خپلو څو تنو ملگرو سره دی مخکښی چه پاچا دهغه په کړوخبر شي دمورو په غره کېنې دناژ درودخانی په کيڼ خوا کېنې مور چه وينو له هغه سيمه دعبو په لاس ده مگر دغه برخه يې دخان په تصرف کېنې وروسته دهغه ځای شتمنوخلکو له ده سره مرستی کولی او ده به د هغوی دحفاظت کوښښ کاوه ژرار دپاچا په نظر کېنې يو مجرم ښکاریده مگر دی ډير لایق عسکرؤ په لړه موده کېنې ديوی ډيری منظمی قطعی څښتن شو ده به عربوته ځای په ځای ماتي ورکولی يوه ورځ ده له ځانه سره دتېور نه ډک دجگړی پروگرام جوړ کې داتقشه دده له خانه سره وه او هيڅوک پری

پيغام د ښار حاکم ته رسول شو. دې دده نقشې څنگه چې ده غوښتې وه قدم په قدم اجرا کېدلې هر څومره چې به لڼډېدل به هغې سيمه کېنې د ميلمه يا لڼو احساس غښتلی کيده دوی له چوپو ته وتلې او ښکلوو شتو وروکې نښتوې و هغه دې سيمې ته ډير څير و ځکه په نژدې راتلونکې کېنې وې ونواو تنو سره يې کار درلود بډرگه کوونکو ددوی ځلورې خواوې نيولې وې ځکه دوی په تواروو خلکو باندې بې اعتمادو مگر د مسيحي عسکرو پټې داسې وې چې دهغوی دډاډ گيرنې سبب گرځيده ژراره مريته د مراقبت سرچ يې وپيژاند چې د ابرج د ښار ودروازې سره جوړ شوی نور برجونه هم و چې د ښار نه څو کيلو متر لرې ددې دپاره جوړ شوی و چې د دښمنانو څار پکښې وشي او هرکله چې کوم دښمن نوی راځي دهغه دراتک نه ښار خبر کړي چې ښار ياد دفاع او يا دجملي بڼه اختياره کړي ځکه که د دښمن لشکرې ډيرې شوي د ښار به دفاع کومه او که کمې وې نو حملې ته به چمتو شو داورا ښار نژدې ولا دښار څو متر و نه رسيدلې نه و چې د ښار دروازې خلاصې شوي ښار کورونه به گچ باندې سپين شوي او ديوې تنکې کوشې په پای کېنې دحاکم کور و ښار حاکم ډير دليلونه لرل چې بايد په ژرار يا بېباک باندې زړه ونه تړي نوځکه ده په ډير احتياط هغه ته هرکلی ووايه حاکم سره ددې چې په ټو له سيمه کې دسفاک او جنگيالي په نامه يادېده پراخ تندې او دخندا نه يې ډکه خوله درلودله چې بڼې او شهرت يې مغايرت درلود ژرار په لمړې وخت کېنې دده مينه او علاقه د ځان سره پيدا کړه او په ډير مهارت يې بحث مخه ځان ته وکړخوله ده له ډيرې مودې نه غوښتل هغه عبارات چې دده نقشه کاميابوي افاده کړې حاکم په لوړ آواز وويل که موږه د تاسو غوندي څو تنه مړې درلودلای نومابه هغه ځمکې بېرته لاس ته راوستولی کوم چې ستاسو پاچا زمونږ نه نيولی دی ژرا دوخت ته استفاده وکړه دا خبره ستاسو د خوښې پورې تړلې دی زه حاضر يم چې ستاسو دپاره توره وکړم دا هغه جمله ده چې ده غوښتل ددوی حيلو او پلمو سره خپله نقشه سرته ورسوي حاکم ورته څير شو او نور حاضرين هم ورته څيرو ټول بوهيدل چې دی يو فراری سپړی دی ده خپله بڼه داسې وښودله چې رښتيا وایي ژرار زياته کړه زما د دښمنې زړه د پرتگال د پاچا سره له حدته وتلې ده ټولو دده خبره

نه و خبر خو چې نقشه تکميله شوه نو خپل فقره يې وغوښتل او هغوی ته يې وويل غواړم چې اورا په ښار باندې چې دعسرو په لاس کېنې دی حمله وکړي و په لښکر کې تر ددو زياتره وپريدل او ويل به يې چې عرب ډيروې مگر دهغوی خبره يې ونه منله او هغوی ته يې ډاډگير نه ورکړه چې دده نقشې ډيرې دقيقې جوړې شوي او ضرور به دې کاميابه کړي نو هغه و چې عسکر يې دده دقوماندانې لاری جگړې ته حاضر شول ده هغوی ته وويل لازمه نده چې نقشه مخکښې له وخت تاسوته ښکاره کړم خو ځای په ځای به ښکاره کيږي ده دا کار ددې دپاره کاوه چې پاچا يې له گناه نه تير شي دی دوونښو عسکرو سره و خوځيد اودی ويل چې ديسيرو په کلي کېنې به وخت تيروو او فکر کوم چې هلته ورسيرو دعربو سره به مخامخ کيږو خوزما د نقشې لڼډيز دادی چې قائد اعظم ته به څو پام کول چې زما دخيرو د تاثير لاندې رانشی اوخوله به نه پراخيږي ژرار هغی لری نقطې ته اشاره وکړه او ويويل چې آسو نه تری دی او بايد پدې سيمه کېنې توقف وکړو مگر هغه ځای لری و خو د ډير مزل نه وروسته هغه ځای ته ورسيدل له آسونو نه ښکته شول داسيمه ډيره شته او زرغونه وه دوی ځانونه بې اختياره ولي ته وغورځول او په او به ځکلو بوخت شول لږه شهبه وروسته متوجه شول چې دوی يوازی ندی بلکه پنځلس تنه عرب ددوی نه تاو شوي غشي يې په لښندو کېنې ايښي دی يو تن له هغوی نه ددی ته لښشو پوښتنه يې وکړه چې تاسو څوک ياست چې دلته راغلي ياست ژرار ورته وويل زه زرار يم چې په (بېباکه) شهرت لرم غواړم چې داورا د ښار له حاکم سره وگورم افسر ورته وويل ته به له حاکم سره څه ووايي ژرار وويل زه دهغه سره ډيرې مهمې خبرې لرم عربي عسکر خپلې و سلې لری کړې او ويويل مونږ

حاضر و چې تاسره ملگرتيا وکړو ژرار وويل ماخيال درلود چې شپه به اسبور کې تيره کړم عربي افسر ورته بيا وويل موږ حاضر يو چې تاسره ملگرتيا وکړو ټول په آسونو سپاره شول هوا په اوله کېنې ډيره گرمه وه بيا باد والوت او ډيره سره شوه يو له بډرگه کوونکو څخه په گوته باندې اشاره وکړه چې ورسيد هلته د (سبيورو) کلي دی شپه ټولو هلته تيره کړه او وسپيدو سره و خوځيدل ژرار پوهېده چې دده له را تگت سره دده

دخپلو بيا وړو خپلو ملگرو پسي لار بروج يي ونيو. او بيا دښار خوانه منوجه شول عربي سپاره شي دشپي د هغوی پسي ووتل ددی ښار لاس ته راوړ چه عربی سپاره بیسرته را گرځیدل ښاریی دهغوی نههم نیولی و په دی وخت کښی ټول پوه شول چه (بیباک) رزار داکار کړیدی ژرار الفرش هنریک دپرتگال پاچاهه داورا دښار کلی گانی ولیرلی اوورته یې غفو وغوښته خو په تر دد کښی و چه څنگه بهوشی خو هغه و چه دپاچا لخوا نه دی اودده ملگری وښل شول اوورا دښار حکمرانی دزار شوه اوس چه سړی اوران ته نتوخی دزار سره مجسمه په آس باندي وشه عربی سرونو سره چه مخې ته یې پراته وی لیدل کیزی ده له خپلی سیمی نه د عربو قدرت لری کې اودتاریخ حماسه وگرځید.

ومنله اوده وویل که چیری حاکم له خپلو غناؤمونه ده ته یو څه ورکړی دی بهدهغه سره لاس یو کړی اوللی سیمی به بیسرته ونیسی حاکم فکر وکړ چه داژنگه ما جرا جوخلک په طلا باندي ډیر ایمان لری نوژراره یې وویل چه دهر څومره وخت دپاره چه اوسیری زه ورباندي خوښ یم اوستاخپل ځای دی ژرار ټول ښار عسکری ځایونه اوعسکری اندازه ځانته معلومه کړه او یا دخپلو ملگرو دلید لو دپاره موتنا مورو ته وخوځید خپل ملگری یې ټول وغوښتل اودټولو سره دخپرو نه وروسته وخوځید په ډیر احتیاط خان یې دشپي دشپي داورا ښارته ورسوه لومړی ده د مراقبت بروج ته چه ډیر مهم و خان ورسوه خپل ملگری یې لری، لری پریښودل چه دبرج یو دیده ساتونکی اویوه ښځه یی مړه کړه

جلسات متخصصین کمیته انسجام شاهراه بین المللی آسیائی

وی گفت: - افغانستان یک مملکت محاط به خشکه بوده وشاهراه آسیایی نقش مهمی در انکشاف اقتصادی آن دارد انجنیر متین افزود: - باتمديد شاهراه آسیایی افغانستان خط السیر خود را می پیماید.

همچنان ښاغلی احمد سید امر اجرائیه کمیته انسجام شاهراه بین المللی آسیایی درجلسه مذکور راپوری را درباره سروی حوزه ها وپلان پنجساله آسیایی قرائت کرد.

وی در پلان پنجساله شاهراه آسیایی مخصوصا اقدامات در مورد پیشبینی خدمات ووسایل رفاه سیاحین وتربیه پرسونل را تایید بیشتر کرد. دراین جلسه توصیه شد تاهرقسمت شاهراه بالاحتیاجات خدمات مورد ضرورت آن مطالعه شود.

ښاغلی مسعود حسین مدیر ترانسپورت ومواصلات ایکافی نیز درباره اداره تخنیکي شاهراه آسیایی توضیحات داد.

دراین جلسه علاوه ازاعضای هیئت افغانی کشور های لاوس، ایران، پاکستان، اندونیزیا، هند، سیلون، تایلند، سنگاپور، ویتنام جنوبی ومالیزیا شرکت داشتند. درجلسه روز مذکورکه از ساعت ده آغاز وتاساعت دوازده ادامه داشت راپور ښاغلی

اولین جلسه:-

متخصصین کمیته انسجام شاهراه بین المللی آسیا یی ساعت ده قبل ازظهر ۱۷- اسد درتالار موسسه صحت عامه دایر گردید. دراین جلسه انجنیر غوث الدین متین معین وزارت فواید عامه بحيث رئیس وښا غلی تجمل

حسین هاشمی از پاکستان بحيث نایب رئیس به اکثریت آراء انتخاب شدند.

جلسه تاریخ ۱۷ اسد را ښا غلی بلاک چند نانسو نماینده تایلند که سال گذشته ریاست جلسات کمیته را بعهده داشت

آغاز نمود و نماینده افغانستان را بحيث رئیس جلسه پیشنهاد کردکه به اکثریت آراء قبول شد.

انجنیر متین بعدازشغال کرسی ریاست جلسات متخصصین طی بیا نیه گفت:- حکومت افغانستان به پروژه شاهراه آسیایی علاقه زیادی دارد.

افغانستان ازآغاز تاریخ نقش مهمی را در ترفیک بین المللی دارا بوده ووسایلی را برای عبور کاروانهای بین اروپا و آسیا تهیه کرده است.

احمدسید امر اجرائیہ کمیٹہ انسجام شہراہ بین المللی آسیایی مورد مباحثہ قرار گرفته نمایندگان شاملین جلسہ در بارہ شہراہ آسیایی و پیشرفت آن در ممالک شان توضیحات دادند .

در مورد شہراہ مستقیم کابل ، ہرات از طریق ولایات مرکزی افغانستان نمایندہ افغانی توقع کرد تا سروی نہایی قسمت متوسط این شہراہ از گردن دیوار الی اوبی از طرف کمیٹہ مخصوص موسسہ ملل متحد روی دست گرفته شود .

و ضمناً توجه منابع امداد دہندہ برای تمویل اسعار خارجی آن بصورت فوری جلب شود .

جلسہ بعد از ظہر کمیٹہ متخصصین شہراہ آسیایی بریاست دیپلوم انجنیر غوث الدین متین معین وزارت فواید عامہ ساعت سہ دایر گردیدہ و تا ساعت ۴ بعد از ظہر ادامہ داشت . در جلسہ ۱۷- اسد ہژدہ متخصصین ویک مشاہد بشمول نمایندگان افغانی اشتراک کردہ بود .

ہیئت افغانی در کنفرانس متخصصین شہراہ آسیایی عبارتند از دیپلوم انجنیر غوث الدین متین معین وزارت فواید عامہ ، دکتور واحد کریم مدیر عمومی اقتصادی وزارت خارجہ ، انجنیر معراج الدین نوری رئیس حفظ و مراقبت وزارت فواید عامہ ، بناغلی ہدایت اللہ عزیزی رئیس تعاون اقتصادی و تخنیک وزارت پلان و دیگر وال سید عالم شاہ معاون قوای کار .

انجنیر معراج الدین نوری رئیس حفظ و مراقبت وزارت فواید عامہ در این جلسہ گفت :- خط ای یک شہراہ آسیایی کہ از بازرگان سرحد ترکیہ و ایران آغاز گردیدہ و بعد از عبور از ایران افغانستان ، پشتونستان ، پاکستان ، ہند ، برما ، تایلند ، کمبودیا بہ سیگون پایتخت ویتنام جنوبی ختم میگردد کہ دارای دہ ہزار و ہشتصد و ہفتاد و چہار کیلومتر طول میباشد .

ہمچنان خطای دوشہراہ بطول دہ ہزار و نہصد ودہ کیلومتر از سرحد ایران و عراق شروع گردیدہ افغانستان ، ایران ، پشتونستان ، پاکستان ، ہند ، نیپال ، برما ، تایلند ، ملایارا باہم وصل وبہ سنگاپور ختم میگردد .

بناغلی نوری افزود :- کمیسیون اقتصادی ملل متحد برای آسیا و شرق دور کہ بنام ایکافی یاد میشود در جلسہ بیستم خود کہ در مارچ ۱۹۶۴ بہ تہران منعقد گردیدہ بود چنین

در جلسہ بعد از ظہر ۱۷ - اسد کنفرانس منطوقی متخصصین شہراہ بین المللی آسیایی دکتور عبدالواحد کریم مدیر عمومی اقتصاد وزارت امور خارجہ نمایندہ افغانی پیشنهاد کرد تا اعضای کمیٹہ برای جلب کمک پروگرام امداد غذایی جہان با کارگران شہراہ آسیایی یک درخواست مشترک بہ ادارہ امداد غذایی جہان تقدیم نماید .

بناغلی احمدسید امر اجرائیہ کمیٹہ انسجام شہراہ بین المللی آسیایی در برابر پیشنهاد نمایندہ افغانی گفت :- کہ پیشنهاد مورد دلچسپی ایکافی قرار گرفته و پس از تایید نمایندگان کشور های حوزہ ایکافی درخواست مشترکی در زمینہ بہ ادارہ پروگرام امداد غذایی جہان تقدیم خواهد شد .

ہمچنان نمایندہ افغانی از کمک های ملل متحد و موسسات اختصاصی آن در مورد سروی و تکمیل پروژہ شہراہ آسیایی یادآور شدہ علاوہ کرد کہ متأسفانہ این مساعدت بکشور های حوزہ ایکافی کفایت نکرده امید میرود کہ در آیندہ مساعدت کشور های امداد دہندہ توسعہ یابد .

دکتور عبدالواحد کریم نمایندہ افغانی در جلسہ بعد از ظہر کمیٹہ متخصصین شہراہ آسیایی طی بیانیہ راجع بہ فعالیت های راہ سازی کہ طی دو پلان پنجسالہ افغانستان صورت گرفته توضیحات دادہ و از موفقیت هاییکہ در این رشتہ در دہ سال اخیر نصیب افغانستان شدہ متذکر گردید .

وی از تکمیل جادہ کابل ، تورخم ، کابل ، جبل السراج جادہ سالنگک ، دوشی ، شیرخان بندر ، جادہ کابل ، کندہار سین بولدک جادہ کندہار ، ہرات ، تورغندی یاد آوری کرد . نمایندہ افغانی در مورد آن عدہ پروژہ های راہ سازی کہ بہ حیث پروژہ های انتقالی پلان پنجسالہ دوم شامل پلان پنجسالہ سوم گردیدہ و پروژہ های آیندہ حکومت افغانستان کہ در پلان پنجسالہ سوم پیشبینی گردیدہ بہ مجلس توضیحات ارائه کرد .

دکتور کریم ضمن تذکر از پیشرفت کار ساختمان جادہ ہرات ، اسلام قلغہ کہ جزء شہراہ بین المللی آسیایی میباشد گفت :- کہ

و غیره امور که برای ترانسپورت از طریق شاهراه ها سهولت پیش مینماید. بحث و مذاکره صورت خواهد گرفت.

در جلسه قبل از ظهر ۱۸ - اسد کنفرانس منطقی متخصصین شاهراه بین المللی آسیایی پروگرام کار سال اول پروژه شاهراه آسیایی مورد بحث و مذاکره شاملین کنفرانس قرار گرفت .

مسوده پروگرام کار سال اول پروژه از طرف امریت اجرائیوی کمیته انسجام شاهراه آسیایی تهیه گردیده است .

در این جلسه آن قسمت پروگرام مورد بحث قرار گرفت که به موضوعات مربوط تشکیل یک بورد مشورتی، مسایل تربیوی پرسونل و اعطاء فیلوشب ها، مرکز مدارک علمی، تجهیزات و تاسیسات شاهراه، پروگرام های تربیوی بسوی هر کشور حوزه و تسهیلات گمرکی و سرحدی تعلق میگیرد .

بورد مشورتی مرکب از سه عضو برجسته ترین متخصصین بوده و به کمیته انسجام شاهراه آسیایی در موضوعات مربوط شاهراه مشوره خواهد داد. در مورد طرز تعیین اعضای

بورد مشورتی بین شان ملین جلسه مباحثه صورت گرفت درباره اعطاء فیلوشب ها برای کارکنان شاهراه بین المللی آسیایی نیز در جلسه مذاکره گردید و تایید شد که برای آشنائی از اصول جدید ساختمانی شاهراه ها اعطاء فیلو شب ها برای کارکنان شاهراه آسیایی لازمی میباشد .

دکتر عبدالواحد کریم نماینده افغانی و نمایندگان یکمده کشور های دیگر توصیه کردند تا تعداد فیلوشب ها نظریه تعدادیکه در مسوده پروگرام پیشبینی شده ازدیاد یابد .

جمع آوری معلومات تازه در مورد پیشرفت های اخیر ساختمان شاهراه ها و مسایل مربوط آن نیز ضروری پنداشته شده و ضرورت تاسیس یک مرکز جمع آوری مدارک علمی برای شاهراه آسیایی از طرف همه متخصصین طوریکه در مسوده پیشبینی شده بود تایید گردید .

همچنان راجع به مراکز تحقیق و ریسرچ برای شاهراه و سهم کشور های حوزه در این مورد بحث بعمل آمد.

در سال اول یک پروگرام تربیوی برای کارکنان شاهراه در نیپال مدنظر گرفته شده که شامل تربیه میخانیک ها و کارکنان ساختمانی شاهراه میباشد .

تجویز نمود :-

امور شاهراه بین المللی آسیایی که موضوعات تخنیکی آن در جلسات متخصصین به فیصله های قطعی خواهد رسید ايجاب مینماید که قسمت های ناتکمیل این شاهراه باید هرچه زودتر تکمیل گردیده و همچنین بعضی موضوعات دیگر آن از قبیل مسایل گمرکی، پاسپورت، ویزه و باقی تسهیلات که بالای شاهراه بین المللی ضروری دیده میشوند راه حلی بخود گرفته و بیک فیصله قطعی برسد .

روی این منظور لازم است که کمیته شاهراه بین المللی آسیایی به سویه وزاری ترانسپورت و یا فواید عامه ممالک حوزه ایکافی صورت بگیرد. چنانچه در جلسه بیست و یکم که بتاريخ مارچ ۱۹۶۵ در ویلینتن منعقد گردیده بود این پیشنهاد مورد تایید نمایندگان قرار گرفت.

با یس اساس کنفرانس به سویه وزراء ممالک حوزه ایکافی همه ساله در ممالک آسیایی صورت گرفته و درباره مسایل مورد علاقه شاهراه بین المللی آسیایی بحث و مذاکره صورت میگیرد .

در سال گذشته یعنی ۱۹۶۶ این جلسه که بنام جلسه کمیته انسجام یاد میشود در بتنگک پایتخت تایلند منعقد گردیده بود .

بناغلی نوری افزود :- سرک هرات، کابل از طریق ولایات مرکزی افغانستان که برای انکشاف وضع اقتصادی و اجتماعی و هکذا برای جلب توریست ها به ولایات مرکزی کشور اهمیت زیاد دارد .

و علاوه شاهراه بین المللی آسیایی را در حدود دوصد کیلومتر در داخل افغانستان کوتاه میسازد. که شامل قسمت های ناتکمیل شاهراه بین المللی آسیایی گردیده و سروی و ساختمان آن در لست پلان پنجساله که برای قسمت های ناتکمیل این شاهراه توسط اداره ایکافی ترتیب گردیده بود شامل ساخته شد .

سومین جلسه:

در جلسه سوم کمیته انسجام که به سویه متخصصین دایر شده و بعداً بسویه وزراء کشور های حوزه ایکافی منعقد خواهد شد روی موضوعات مهم شاهراه آسیایی از قبیل تاسیس کورس های تربیوی، تاسیس شعب تدقیق و مطالعات، پیشرفت های سرک سازی در ممالک آسیایی و همچنین دیگر تسهیلات از قبیل مسایل گمرکی، ساختمان هتل ها استیشن پترول، ورکشاپ های ترمیم موتر

انفکاد این اجتماع در افغانستان که از اعصار قدیم به اینسو چهار راه عنعنوی و تاریخی آسیا بوده است به ذات خود نشانه علاقمندی ما به امور این منطقه و خاصه ختم موفقانه این پروژه میباشد.

با اظهار تمینات خویش برای موفقیت سهمگیرندگان این اجتماع در وظایف معوله ایشان امید داریم نتیجه بانهر مباحثات ایشان در عملی شدن این هدف مؤثر بوده در تقویت همکاری بین کشور های این منطقه و در پیشرفت رشد اقتصادی و اجتماعی این قاره نقش برجسته داشته باشد.

متن بیانیه بناغلی محمد هاشم میوند وال صدراعظم در اجتماع کمیته انسجام شاهراه بین المللی آسیائی که روز دوشنبه ۲۲-اسد در تالار موسسه صحت عامه حین افتتاح جلسات کمیته ایراد کردند.

بناغلی رئیس، جلالتنابان. نمایندگان محترم خانم ها و آقایون!

تخت از همه اجازه بدهید تا از طرف خود و از جانب حکومت افغانستان ورود شما را به کشور ما صمیمانه خیر مقدم بگویم امید داریم اجتماع شما در شهر تاریخی کابل نه تنها در راه تأمین هدف و مقصد کمیته انسجام شاهراه آسیائی خدمت نماید بلکه سمبول همکاری و دوستی بین المنطقوی باشد.

خوشوقتیم که پایتخت ما محل سومین جلسات کمیته انسجام پروژه شاهراه آسیائی انتخاب گردیده و بدین ترتیب وظیفه تاریخی خود را برای ارتباط و اتصال گذشته و آینده انجام میدهد.

توقف شما در کشور ما گرچه بسیار کوتاه و شامل پروگرام سنگین است اما تفاهم بهتر و مناسبات دوستانه بین ما و کشور های شما را نیز تقویت خواهد بخشید.

آرزو مندم توقف شما در اینجا بخوشی سپری شود شما در دوران عملی شدن پروژه شاهراه آسیائی در کشورهای مختلف منطقه ایکافی وظایف مهمی را در پیش دارید.

جای مسرت است که پروگرام انکشاف ملل متحد به این پروژه قاره ای کمک موسسوی داده و سرمنشی ملل متحد و موسسات اختصاصی آن بهمراهی ایکافی ثقلت کامل خود را در ورای این پروژه بین المللی انداخته اند.

همچنین میخواهم از مساعی خستگی ناپذیر بناغلی او نیون سرمنشی ایکافی که امروز درین اجتماع با ماست یاد آوری نمایم.

تسبيلات مسایل گمرکی و سرحدی در کشور های حوزه شاهراه بین المللی آسیائی اصل مهم انکشاف ترافیک بین المللی پنداشته شده و در این قسمت شاملین سیمینار توصیه های کردند .

بناغلی احمد سید آمر اجرائیوی کمیته انسجام شاهراه بین المللی آسیائی در آغاز جلسه پروگرام سال اول رابه صورت مختصر توضیح کرده و بعد از آن بحث درباره مسوده این پروگرام که قبلا به شاملین توزیع شده بود آغاز گردید . تعدیلاتی که در مسوده از طرف شاملین پیشنهاد میشود بعداً شامل مسوده گردیده و پروگرام برای آخرین بار تسوید خواهد شد .

دکتور واحد کریم نماینده افغانی در جلسه کنفرانس منطقوی متخصصین شاهراه بین المللی آسیائی هنگام بحث بر موضوع ساده ساختن مقررات سرحدی بین کشورهای حوزه گفت: - افغانستان هنگام بحث موضوع سال توریزم بین المللی در موسسه ملل متحد از این مکرره پیشینیانی نموده و کشور ما برای تأمین تسبيلات مسافرت برای سیا حین اقدامات قانونی بعمل آورده است .

نماینده افغانی ضمن اظهار این مطلب توقع کرد تا این تسبيلات محدود به سال توریزم بین المللی نماند .

بناغلی مسعود حسین آمر شعبه تخنیکی ترانسپورت ایکافی ضمن بحث بر این موضوع گفت: - که این تسبيلات نباید منحصر به مسافرت سیاحین در کشورهای منطقه و مخصوصا کشور های محاطه به خشکه حوزه ایکافی باشد بلکه باید برای تأمین انکشاف اقتصادی کشورهای حوزه باید این تسبيلات شامل حمل و نقل اموال نیز باشد .

سومین جلسه:

سومین جلسه کمیته انسجام که بسوی وزراء فواید عامه ممالک حوزه ایکافی دایر شده بود به پیام اعلیحضرت معظم همایونی افتتاح شد.

متن پیام اعلیحضرت معظم همایونی

مسرت دارم از جانب مردم افغانستان و از جانب خویش به میهمانان گرامی از کشورهای این منطقه که امروز در پایتخت ما برای سهمگیری در سومین اجتماع کمیته انسجام شاهراه آسیائی کمیسیون اقتصادی ملل متحد برای آسیا و شرق دور حضور بهور سانیده اند خیر مقدم اظهار نمائیم.

سړک کا بل وهرات که جزئی از سړک (۱- الف) یک شاهراه آسیایی می باشد مسافه بین کابل وهرات را دو صد کیلو متر کوتاه تر ساخته به مردمان زیادی که در امتداد این راه قرار دارند خدمت خواهد کرد.

موجودیت بزرگترین ذخایر آهن خام و آثار تاریخی بامیان و مناظر طبیعی در امتداد این راه اهمیت اقتصادی و توریستی بآن می بخشد. ما امید داریم موسسات اختصاصی ملل متحد بما کمک ممکنه خود را در تکمیل این پروژه بدهند. درین زمینه ما از کمک و تشویقی که تاحال گرفته ایم ممنون هستیم.

من همچنین میخواهم رضانیت و خوشنودی حکومت خود را نسبت به کمک و معاوتنی که تاحال ما از کشور های دوست در تطبیق پروگرام اعمار سر کهای داخلی خود حاصل نموده ایم ابراز نمایم.

من ضمن ابراز حمایت کامل حکومت خود از پروژه شاهراه آسیایی میخواهم تا کید کنم. که همکاری منظوقی برای کشور های رو بانکشاف یک دور نمای تازه را باز نموده است که در آن مساعی منسجم و متشکل منتج به فواید متنوع و مشترک میگردد. پروژه شاهراه آسیایی یک مثال روشن این مطلب می باشد.

ماتیقین هستیم که تطبیق این پروژه به تامین روابط مشر بین المللی و بین المنطوقی رهنمون شده و کار کمیته شما سر انجام منتج به موفقیتی گردد که برای آسیا و کلیه جهان بحیث خاطره باقی بماند.

با فرا رسیدن آن لحظه تاریخی که در آن این سیستم شاهراه بزرگ تکمیل گردد، افغانستان یکبار دیگر در چهار راه آسیا قرار خواهد گرفت و آسیا بازم افتق امید و سرزمین موعود و نصب العین نهایی بشریت خواهد شد.

با این آرزوی قلبی و صمیمانه سومین جلسات کمیته انسجام پروژه شاهراه آسیایی را افتتاح می کنم.

متن پیام اوتانت سرمنشی ملل متحد

فرصت خیلی مناسبیست که کمیته انسجام شاهراه آسیایی بسوی وزارت در کابل تشکیل جلسه میدهد. حکومت افغانستان از تمام پروژه شاهراه آسیایی حمایت و پشتیبانی قوی نموده و اکثر از خطوط شاهراه آسیایی درین کشور تکمیل گردیده است.

امروز افغانستان میتواند از پیشرفت بزرگی که در ساحة سړک سازی حاصل نموده واز انگیزه قابل ملاحظه که بدینوسیله

تشکیل کمیته انسجام بسوی وزراء که همین اکنون سومین جلسات خود را آغاز نموده بذات خود نشانه بزرگی از سرعت متزاید تطبیق این پروژه مجوزه در کشور های داخل منطقه می باشد کاریکه در هر کشور این منظره از پیش برده میشود و مخصوصا قدامتی که هر کشور در اعمار قسمت های جدید سر کهای مرتبط ساختن و بلند بردن سیستم های موجوده مواصلاتی قایل شده است یک علامه دیگر تشویق و ترغیبیست که به این سیستم شاهراه بین المللی داده شده است.

در افغانستان، ما مساعی شدید خود را برای عصری ساختن صرف ده سال قبل آغاز کردیم. ماده سال انکشاف اقتصادی خود را طی دو پلان پنجساله انکشافی پی در پی تکمیل نموده ایم. قبل از تطبیق پلان پنجساله اول قابلیت های مدرن ما باندازه خیلی محدود بود که گویا اصلا وجودی نداشت بین شهر ها و قریه های کشور ما حتی یک فنت شاهراه قیر شده موجود نبود. اکثر حمل و نقل ذریعه حیوانات و یا توسط یک تعداد محدود موتر های ترک در بالای سړک های پراز خاک و راهرو های خراب صورت میگرفت. این اوضاع باید نظر به مشکلات جغرافیایی مملکت ارزیابی گردد.

در دوران ده سال اخیر تحت قیادت و رهنمایی اعلیحضرت معظم همایونی در شرایط و اوضاع ده سال گذشته پیشرفت قابل ملاحظه رونما گردیده است. جمعا دو هزار کیلومتر سړک قیر شده اعمار گردیده و عایدات عمومی ملی بالا رفته است.

گرچه در پلان سوم پنجساله نقلت تاکید از پروژه های زیر بنایی به سر مایه گذاری های زود رس متوجه گردیده است اما تسهیلات زیر بنایی از معیاری دور است که برای انکشاف اقتصادی ضروری می باشد بناء ساحة انکشاف زیر بنایی در پلان سوم اهمال نگردیده است. در ختم پلان سوم پنجساله ما جمعا دارای دوهزار و ششصد و ده کیلو متر سر کهای قیر شده در داخل کشور خواهیم بود. همچنین ما پروگرامی برای اعمار سر کهای در جه دوم در دست داریم که مناطق شهری و دهاتی ما را با یک شاهراه محیطی و همچنین با سر کهای ترانزیتی سر حدی وصل می سازد.

ما امید داریم که در انجام سال اول پلان سوم کار اعمار سړک هرات و اسلام قلعه تکمیل گردد.

۲۴ اسد ۱۳۴۶

هیات کمیته انسجام شاهراه آسیایی چین-بارداری :عضو ر اعلیحضرت معظم همایونی در قصر گلخانه

(۳۱ اسفند ۱۳۴۶)

شاهعلی محمد هاشمی میزبان اول صدر اعظم موقع ایراد بیانیته در اجتماع کمیته انستیتوم شاهراه بین‌المللی آسیائی

در انکشاف تجارت و توریزم داده است مفتخر باشد .

کار کمیته شما در تطبیق پروژه شاهراه آسیایی تأثیرات وسیع مفید دارد امید صمیمانه من اینست . که آن همکاری بین المللی را که شما در راه عملی ساختن این پروژه ایجاد نموده اید با اثر مساعی مشترک شما مورد استفاده نیک قرار گیرد . منطقه ایکافی به پرابلمهای بزرگ اقتصادی و تکنیکی مواجهه میباشد .

با در نظر گرفتن این شرایط انکشاف تسهیلات سرب بین المللی و ترافیک شاهراه آسیایی درین منطقه یک زیر بنای خیلی مهم برای کشور های آسیایی تهیه دیده و در راه نیل به پیشرفت های سریع اقتصادی کمک بزرگی خواهد کرد . شاهراه آسیائی یک سمبول پیشرفت دسته جمعی و اشتراک مساعی آسیا میباشد .

همچنین این شاهراه یک مثال عملی کمک همکاری موفقانه بین المللی است . این شاهراه نه تنها یک فضای مساعد برای انکشاف اقتصادی و اجتماعی بلکه برای تفاهم منطقی و بین المللی که برای تامین صلح و امنیت منطقه ایکافی و سراسر جهان یک امر اساسی و مهم میباشد ایجاد خواهد کرد . پروژه شاهراه بین المللی شرایطی را بوجود می آورد که مشوق حرکت های بین المللی مردم و تبادل اموال خواهد شد .

این امر در راه نزدیکتر ساختن اقتصادیات و ثقافت های کشور های مختلف آسیائی کمک نموده و بالاخره منتج به سعادت و کامرانی و تفاهم بهتر بین مردمان آسیایی خواهد شد .

در این موقع میخواهم علاقمندی زیاد خود را بکار کمیته شما تکرار نموده و تعهد خود را برای حمایت و پشتیبانی جدی از مساعی شما برای تطبیق کامل و پیش از وقت این پروژه مهم یکبار دیگر اظهار میکنم .

بهترین تمنیات خود را برای موفقیت جلسات کمیته تان تقدیم مینمایم .

در جلسه ظهر ۲۲ اسد کمیته انسجام شاهراه آسیایی به سویه وزرا انجنیر محمد حسین مساء وزیر فواید عامه بحیث رئیس و تان سری حاجی سار ان وزیر ترانسپورت مالیزیا بحیث نایب رئیس به اتفاق آراء انتخاب گردیدند .

پیشنهاد نمایندند هند در مورد کرسی ریاست

و پیشنهاد نمایندند ملل متحد در باره انتخاب نایب رئیس به اتفاق آراء تائید گردید . انجنیر مساء بعد از اینکه به اتفاق آراء بحیث رئیس جلسه انتخاب شد گفت : به همه آشکار است که ممالک قاره آسیا از سپیده دم تاریخ تا همین اواخر مرکز فعالیت بشر برای پیشرفت و سیر تکامل بوده است و تا قرن هژده انوار بی شمار کلتور و فرهنگ آسیا در این کشور ها برانزنده و درخشان بود . وی افزود : در حقیقت اکثر موفقیت های

تخنیکی اروپا در قرن هژده الی انقلاب صنعتی بر پایه های انکشافی و اختراعی آسیا استوار بوده و علاوه از این قاره آسیا از طلوع تاریخ سر زمین سکونت اکثریت بشر بوده و اکنون بیش از شصت فیصد نفوس جهان بالغ بر یکمزار و هشتصد ملیون نفر میشود در این قاره که در حدود هفتم حصه ساحت دنیا را احتوا میکند سکونت دارد .

وزیر فواید عامه افغانستان اظهار کرد : افغانستان رول عمده و با اهمیت خود را بحیث راه اتصالی تجارت افکار و عقاید بین شرق و غرب آسیا بازی نموده است و علاوه بر آن راه باستانی ابریشم که یک حصه آن از افغانستان می گذشت نه تنها وسیله انتقال مواد و تولیدات بود بلکه حلقه مهم اتصال افکار ، فرهنگ و کلتور حصص مختلف دنیا بشمار میرفت .

انجنیر مساء افزود : در سالهای بعد از جنگ هنگامیکه ممالک آسیا به استقلال نایل گردیدند بر قراری تماس های نزدیک بین همدیگر و احیاء راه های کاروانی قدیم احساس و آرزوی طبیعی و حیاتی آنها را تشکیل میداد .

وی اظهار کرد : کمیسیون اقتصادی آسیا و شرق دور که بنام پارلمان اقتصادی آسیا یاد میشود در سال ۱۹۵۹ با ایجاد مفکوره پروژه شاهراه آسیایی مقام پیش آهنگ را اجرا نمود .

اقدامات برای عملی ساختن پروژه در سال ۱۹۶۰ که آغاز دهه انکشافی ملل متحد است شروع شد . از آن سال تا امروز گامهای قابل ملاحظه در این راه برداشته شده است

تشکیل کمیته انسجام به سویه وزراء و پشتیبانی پروگرام انکشافی ملل متحد از پروژه شاهراه آسیائی سرعت و واقعیت بیشتری باین پروژه بخشیده است .

در دومین جلسه کمیته انسجام در ماه سپتمبر ۱۹۶۱ صورت گرفت

اظهار تشکر نموده و وعده هرگونه همکاری را داد .

همچنین در جلسه اول کمیته انسجام شاهراه آسیائی بسوی وزارت راه و ترابری کنفرانس منظوری متخصصین شاهراه آسیائی از طرف انجنیر غوث الدین متین رئیس آن کنفرانس به مجلس ارائه شده و اعضای کمیته در اطراف آن به بحث و مذاکره پرداخته و تعدیلاتی در آن پیشنهاد نمودند .

در مورد سوالات اعضای کمیته از طرف سکرتریت کمیته توضیحات داده میشود .

پلان پنجساله عملیات ساختمانی شاهراه آسیائی در جلسه بعد از ظهر روز مذکور کمیته انسجام شاهراه از طرف نمایندگان مالک شرکت کننده باامضاء رسید و پیشنهاد اونیون منشی اجرائیوی ایکافی در باره اینکه باید کشور های پیشرفته و بانک آسیائی به مالک حوزه شاهراه بین المللی آسیائی کمک های بلا عوض و بدون مفاد بنمایند مورد تأیید اکثریت مجلس قرار گرفت و توصیه شد تا در صورت لزوم یک پیشنهاد مشترک به همین منظور از طریق ایکافی به کشورهای پیشرفته و بانک آسیائی سپرده شود .

پیشنهاد منشی اجرائیوی ایکافی از طرف نماینده افغانی نیز تأیید شد .

در جلسه روز مذکور که بریاست انجنیر محمد حسین مساء دایر شده بود از فقره اول تا فقره ششم راپور کمیته متخصصین منظوری شاهراه آسیائی با برخی تعدیلات به تصویب رسید .

انجنیر محراب الدین نوری رئیس حفظ و مراقبت وزارت و فواید عامه درباره محتویات پلان پنجساله عملیات ساختمانی شاهراه آسیائی گفت : کمیسون اقتصادی آسیا و شرق دور ملل متحد که سال گذشته در بنکاک دایر شده بود برای تکمیل قسمت های باقیمانده شاهراه بین المللی آسیائی و همچنین جهت کمک تخنیکي مالک حوزه ایکافی تجویز نمود تا برای فعالیت های سرک سازی شعبه بنام اداره تخنیکي ترانسپورت تحت اداره ایکافی دایر گردیده و از طریق ارسال تیم های مشاورتی دایر نمودن شعب تدقیق و کورس های تربیوی و اعطای سکالرشپ های مالک ذی علاقه در ساختمان سرک ها کمک کند .

انجنیر نوری افزود:— مصارف پول پروژه که برای مدت پنج سال مد نظر گرفته شده بود از طرف اداره ایکافی و سهمیه کشور های حوزه تأمین میگردد .

درخواست مشترک برای جلب حمایت موسسه ملل متحد در این پروژه با اهتمام منشی اجرائیوی ایکافی اونیون ترتیب گردیده و موسسه مذکور نظریه اهمیت این پروژه پشتیبانی خود را از آن در ماه جنوری سال جاری ابراز نمود .

در اینجا ما وشما گرد آمده ایم تا پلان اقداماتی را امضاء نموده و باید به پروژه شکل عملی بدهیم .

وزیر فواید عامه از تمدید ماموریت بنیادنی احمد سید بیحیث انسجام دهنده کمیته استقبال نموده گفت:— بر علاوه پلان اقداماتی نکات عمده دیگری نیز در اینجامورد بحث قرار خواهند گرفت آرزو مندیم با همکاری و معاونت شما امکان تحمیل وظایفی که شما لطف کرده و بردوش من گذاشته اید فراهم گردد .

پروژه شاهراه آسیائی نظر به خصوصیات حمل و نقل زمینی نظر به اهمیت عراده بیحیث محور انکشاف اقتصادی بلاشک اهمیت بارزی را حایز است. اهمیت آن بالخاصه برای ممالک محاط به خشکه که زمینه اتصال آنها به ممالک همجوار و از راه مالک همجوار به بندر بحری فراهم میکند واضح و هویدا است .

به تأیید اظهارات او تانت سر منشی ملل متحد متذکر می شوم که پروژه شاهراه آسیائی نشانه اتحاد ترقی و همکاری و هممنوایی ممالک آسیائی پنداشته شده و اقدام موفقانه همکاری و امداد بین المللی بحساب می رود .

اکمال این پروژه امکانات و تسهیلاتی را برای رفت و آمد مردمان این ممالک انتقال و عرضه اجناس و پیداوار شان فراهم نموده بدین ترتیب در اتحاد و تحکیم رشته های اقتصادی و فرهنگی مالک آسیائی کمک بسزا نموده و وسیله بهبود و ایجاد تفاهم بیشتر بین مردمان این قاره خواهد شد .

وزیر فواید عامه افزود:— نهایت خوشوقتم از اینکه شما شخصیت های برجسته ممالک مربوط شاهراه آسیائی را شخصاً پذیرایی می کنم بنابراین تشریف فرمائی شما را از طرف خود ، از طرف همکاران در وزارت فواید عامه خیر مقدم گفته و آرزو مندیم روزهای اقامت شما باخوشی و موفقیت سپری گردد .

بنیادنی حاجی ساران وزیر ترانسپورت مالیزیا که بیحیث نایب رئیس به اتفاق آراء انتخاب گردید از اعتماد انتخاب کنندگان

وی اظهار کرد مجموع مصارف پولی پروژه چهار ملیون و دو صد و شصت ونه هزار دالر تثبیت گردیده که از آنجمله دو ملیون و یکصدو هفتادو سه هزار وهفت صد دالر آن از طرف صندوق وجهی ملل متحد و دو ملیون وهشتاد و پنج هزار و پنجصد دالر آن توسط کشور های حوزه ایکافی تمویل میشود .

رئیس حفظ و مراقبت افزود : سهمیه های ممالک به قسم پرسنل تعمیرات و وسایطلازمه در داخل هر مملکت تعیین شده است سهمیه افغانستان از آنجمله سالانه بالغ برسه هزار وهفتصدو پنجاه دالر به پول افغانی میشود . انجنیر نوری علاوه کرد بعدا اداره ایکافی در ماه جولای ۱۹۶۷ سهمیه صندوق وجهی بین المللی را یک ملیون و سه صد وشصت و دو هزار و سه صد دالر سهمیه ممالکحوزه ایکافی را به پول رایج معادل هشتاد و چهار هزار و پنجصد دالر بصورت نقده و مصارف محلی را ازقبیل معاشات، گرایهتعمیر پرسونل داخلی که توسط خود ممالک پرداخته میشود نه صدو پنجاه هزار دالر متذکر گردیدهو سهمیه فیس افغانستان را دو ملیون وهشتصد و بیست و هفت هزار و پنجصد افغانی وسهمیه نقده آنرا دو صدو شش هزارو دو صد و پنجاه افغانی وانمود ساخت که ارقامآخری مورد تأیید کمیته انسجام شاهراه بین المللی آسیائی در جلسه روز مذکور قرار گرفت .

بناغلی بنچانا الکور معین وزارت انکشاف ملی تایلند درین جلسه پیشنهاد کرد تا کشور های که تجارب ومعلومات در مو رد شاهراه آسیائی دارند نظریات شانرا برای مزید معلومات مجلس ارائه کنند این پیشنهاد مورد تأیید اعضای مجلس قرار گرفت . در جلسه ۲۴ اسد کمیته راپور جلسات فقره به فقره قرائت گردیده با برخیتعديلات تأیید و تصویب شد . همچنان در جلسه ۲۴ اسد به اثر دعوت نماینده ایران تأیید گردید تا اجتماع چهارم کمیته انسجام شاهراه آسیائی در سال۱۹۶۸ در تهران منعقد گردد .

در ختم جلسه نمایندگان کشور هایشامل کمیته از انجام موفقیت آمیز جلسات اظهار خوشنودی نموده از ترتیب وتنظیم جلسات از حکومت افغانستان و کارکنان ایکافی اظهار مسرت کردند . ریاست این جلسات را انجنیر محمدحسین سماء وزیر فواید عامه بهعهده داشت . و

این جلسه نظر باینکه در آن پلان اقداماتی را بامضاء رسانیده و حمایت خود را از پروژه ابراز کردیم یک جلسه فراموش ناشدنی و تاریخی بحساب خواهد رفت . آرزوی همه ما اینست که با مساعی اونیون پروگرام انکشافی ملل متحد پلان اقداماتی را منظور نموده و برای آغاز پروژه قدم های هرچه سریعتر برداشته شود.

این جلسه نظر باینکه در آن پلان اقداماتی را بامضاء رسانیده و حمایت خود را از پروژه ابراز کردیم یک جلسه فراموش ناشدنی و تاریخی بحساب خواهد رفت . آرزوی همه ما اینست که با مساعی اونیون پروگرام انکشافی ملل متحد پلان اقداماتی را منظور نموده و برای آغاز پروژه قدم های هرچه سریعتر برداشته شود.

در پاکستان و کرمان میر جوہ در ایران فراہم نمایند .

فراہوش نمی کنیم که اکثر ممالک دیگر مخصوصا نیپال ، لاوس و ویتنام به کمک و امداد ضرورت دارند .

مسرورم ازینکه نظر به معلوماتیکه درمورد کار های قابل اجراء در مالیزیا ، سنگاپور و بعضی ممالک دیگر بدست آمده ، امکانات تکمیل پلان پنج سا له فراہم شده است متاسفانه متخصصین سیلون که قرار بود بتاريخ ۸ اگست بکابل مواصلت نمایند ظا ہرا در اثر مشکلات حمل و نقل رسیده نتوانست .

اطمینان دارم کہ دفتر تخنیکي حمل و نقل معلومات ضروری را برای اصلاح سربک اتصالی به کولمبو بدست آرد .

باید متذکر شوم کہ اصلاح و بہبود وسایل دست داشته برای تحقیقات در مورد راه سازی و حمل و نقل زمینی از نکات قابل اهمیت است .

یقین دارم دفتر تخنیکي ترانسپورت ہر چه زود تر اقداماتی در ین مورد بعمل بیار د برعلاوہ آرزومندیم دفتر تخنیکي ترانسپورت در مورد تربیہ و تہیہ پرسنل بسویہ های مختلف تخنیکي در تاسیس کورس های لازمہ اقدام نماید .

درینجا بہمکاران و دوستان محترم خاطر نشان نموده خواہش میکنم کہ برعلاوہ پرو گرام پلان کولمبو کہ از طرف پروگرام انکشافی ملل متحد حمایت میشود یک تعداد زیاد فیلوشپ ها و پروگرامہای دو جانبہ و چند جانبہ را مخصوصا در ممالک کوچک مورد غور قرار بدہند .

تہیہ و تربیہ پرسنل بتعداد کافی از ضروریات اولی است و باید بہ تربیہ پرسنل در خود ممالک نیز توجه لازمہ بہ عمل آید . انجنیر مساء اظهار کرد بہ ہمہ ما و شما ہو یدا است کہ ممالک ما باوجود منابع قلیل مبالغ هنگفتی را باسعار برای خرید و توریہ پرزہ های فالتوی عراده جات و وسایط قلیل ساختمانی میپردازند .

مسرورم از اینکہ دفتر تخنیکي ترانسپورت بہ تاسیس امکانات برای تربیہ موتر رانان و میخانیک ها میپردازد کہ در اینصورت امکانات توسعہ ورکشاپ های ترمیم و استفاده از پزہ های مستعمل فراہم میگردد .

وزیر فواید عامہ افزود : اکثر ممالک نظر بہ قلت منابع و مشکلات پولی نمی توانند خلاہای موجودہ را پر نموده و سویہ راه هایی

برای اینکہ از صندوق مخصوص وجہی استفاده موثر بدست آید ہر چه زودتر پروژہ حمایت و منظور گردیدہ و در مو قع مناسب در محل اجرا گذارده شود .

انجنیر مساء افزود : درین موقع میخواہم بہممالک دوست و مترقی خاطر نشان کردہ خواہش کنم کہ تاثیرات اقتصادی و اجتماعی این پروژہ را با غور بیشتر مورد مطالعہ قرار دادہ و این پروژہ را یکی از ذرایع تسریع انکشاف ممالک ما بپندارند .

ما از امداد ها و مساعی بی شائبہ دول پیشرفتہ کہ برای انکشاف و ترقی کشور های ما دریغ نکرده اند چشم پوشی نمی کنیم ، اما مشاہدہ میکنیم کہ مصارف هنگفت و مساعی بی پایان برای هدف های غیر حقیقی در بسی نقاط مختلف جهان بہ مصرف میرسد و باعث نگرانی ما میشود .

پیشرفت های محیر العقول و اختراعات و اکتشافات روز افزون و سر شار ممالک پیشرفتہ و انکشاف یافته ، اندیشہ و ہراس ما را فراہم میکند اندیشہ ما از آن نیست کہ چرا این ممالک بہ آرامش و سرشاری اقتصادی رسیده اند ، بلکہ ازان است کہ خلاہ و فاصلہ وضع اقتصادی و اجتماعی بین این ممالک و کشور های ما وسیعتر گردیدہ و از استقرار و توازن در یک دنیائیکہ ہمگی در آن آرزوی بہبود و صلح را داریم دور تر می افتیم .

بلاشک در تکمیل و انجام دادن این پروژہ بزرگ با دشواریہای بزرگ مواجہہ خواہیم شد . ماو شما پلان اقداماتی را امضاء نمودیم و بدین سان چلنج بزرگ را قبول کردیم .

آرزوی ما اینست کہ در بر آورده شدن این هدف بزرگ ، دول پیشرفتہ و مستعد ما را تنها نگذارند . قبل از اینکہ بہ مسایل اختصاصی تماس بگیریم باید از اونیون و ہمکاران شان کہ در موفقیت این جلسہ سہم بازی داشته اند تشکر نموده و امتنان خود را تقدیم کنم .

وزیر فواید عامہ گفت : از جملہ سروی های مختلفیکہ در ینجا مورد بحث قرار گرفتہ امیدواریم دفتر تخنیکي ترانسپورت د سروی حصہ مرکزی شاہراہ ہرات - کابل کمک نمودہ و ہر چه زودتر در مورد سروی مقدماتی پنج پل در پاکستان شرقی و شاہراہ سوماترا در اندونیزیا امداد و اقدام موثر بعمل آورد .

برعلاوہ از اونیون خواہش شدہ است کہ مساعی خود را صرف کردہ و زمینہ را برای بدست آوردن ماشین آلات و وسایط برای تریشہ های سلچارہ ، امپال در ہندوستان ، کویتہ ، میرجاوہ

را که از ستندرد قبول شده پائینتر است بهتر ساخته و بلند ببرند .

بنا بران يك بار ديگر توجه منشی اجرائیوی را درین مورد جلب نموده و آرزومندم مساعی خودرا برای بدست آوردن منابع امدادی صرف نمایند تا این مهالك در تسریع عملی ساختن این پروژه قدم هائی برداشته بتوانند .

باتکمیل ساختمان سرك ها، احداث سرویس های فرعی و فراهم آوری تسهیلات درسرحداث مهالك مربوطه نیز روی دست گرفته شده میتواند .

پیشنهاد کمیته برای بوجود آوردن قروض طویل المدت و شرایط آسان آن از صندوق وجهی مخصوص یا بانک انكشافی آسیا نهایت دلچسپ و قابل توجه است .

از اظهارات و طرفداری یناغلی نیون درین مورد استقبال نموده امیدواریم ایشان موضوع را تعقیب نمایند .

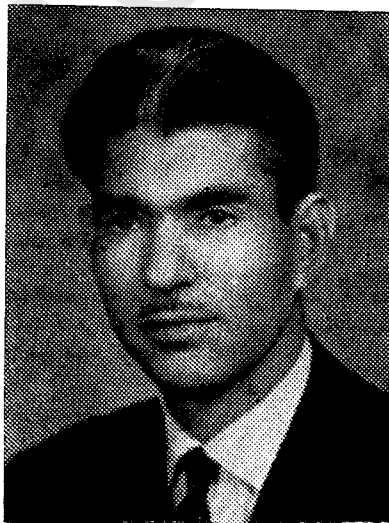
انجنیر مساء از طرف خود و بوكالت همه دوستان ازینکه یناغلی ، اربابی ، جلسه آینده را در تهران دعوت کرده تشکر نموده و نیز از نماینده مالیزیا که جلسه پنجم درسال ۱۹۶۹ در آنجا دایر خواهد شد سپاسگذاری نموده و اظهار امید کرد تا شاملان کمیته در سفری که در پیش دارند خاطره های نیک و خوشی از اقامت شان را در اینجا باخود به ارمغان ببرند .

انجنیر محمد حسین مساء وزیر فواید عامه و رئیس جلسات کمیته انسجام شاهراه آسیایی بسویه وزراء در حالیکه پلان پنجساله عملیات ساختمان شاهراه آسیایی را امضاء میکند .

در ختم جلسه کمیته بسویه وزراء ، برای آخرین بار کنفرانس متخصصین دایر گردیده در آن تعدیلاتی که در راپور های جلسه از طرف وزراء پیش شده بود ، تأیید و تصویب گردید .

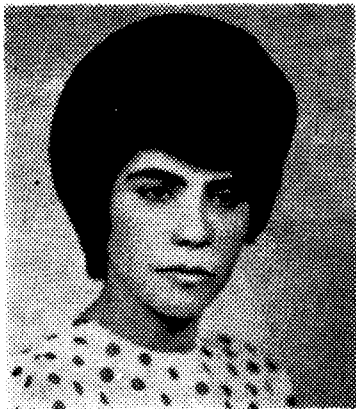
در اجتماع سه روزه کمیته انسجام شاهراه بین المللی آسیائی ، پلان پنجساله ، عملیات ساختمانی شاهراه از طرف شاملین بامضاء رسیده و راپور جلسات ترتیب گردید .

یناغلی محمد ابراهیم کندهاری رئیس مطابع دولتی که مساعی شان در طبع سالنامه ۴۶ و ۴۵ قابل تمجید و ستایش است .

بشاغلی (بشار) مدیر عمومی تبلیغات گه
همکاری شان با کارکنان کالنی قابل تذکر
ویاد دهانیست .

بشاغلی طوران شاه (شهبیم) مهمتم فعال و میرمن نسرین محرره دافغانستان کالنی
بازوق دافغانستان کالنی.

فوتوها توسط بشاغلو عبدالصمد آصفی مدیر عمومی عکاسی ، مستمندی ، حشمت الله ،
نوری وخلیل الله اعضای مدیریت عمومی عکاسی وزارت اطلاعات وکلنتور و بشاغلی وفاجو
مدیر عکاسی دباختر آژانس تهیه گردیده است
اظهارتشکر

از آمرین و کارگران محترم شعب لاینوتایب، زنگوگرافی ، کلیشه سازی و صحافی که در
طبع سالنامه ۴۵- ۱۳۴۶ با ما همکاری نموده اند اظهار تشکر مینمائیم .

(اداره)

تصحیح

بشاغلی اوتسانت، بشاغلی تانت، سیمینار شاهره، کمیته انسجام شاهره آسیائی ودر
صفحه ۳۱۰ مبحث امریکا زیر عنوان تاریخ و حکومت ۱۹۴۲، ۱۴۹۲ خوانده شود .

مندرجات

صفحه	مضمون
۱	پیام های اعلیحضرت معظم همایونی مسافرت ها
۳	افغانستان
۱۲	عقاید و پروگرام اصلاحات ...
۱۸	اجراءات حکومت
۶۲	پلان گذاری در کشور
۶۴	مدنیتهای آسیائی
۶۸	دهیواد موزیمونوته ...
۷۶	نگاهی به فعالیت های سره میاشت
۷۸	دخوراکی مواد واوعامه ...
۸۱	دنبارجورولو ریاست
۹۷	افغانستان و ملل متحد
۱۰۲	هوانوردی ملکی بین المللی
۱۰۸	شرح درباره فعالیتهای هوا شناسی
۱۶۱	مسوده سومین پلان پنجساله ...
۱۶۷	جریانات شوروی
۱۷۱	نظری به تاریخ افغانستان
۱۷۲	سجایا ، روحیات و فرهنگ ملت افغان
۱۸۵	موقف سیاسی افغانستان
۱۸۸	وقایع مهم داخلی
۱۹۴	اخبار مصور
۲۰۸	متن بیانیة بناغلی محمدهاشم میوندوال
۲۱۰	صدر اعظم در جلسه مجمع عمومی ...
۲۱۹	وقایع مهم خارجی
۲۲۰	مقررات بز کشی
۲۲۲	پښتونستان
۲۳۰	معلومات مفیده
۲۳۷	مهم ترین ارقام درباره کره ارضی
۲۴۳	معلومات آفاقی درباره ...
۲۵۲	اوزان و مقیاسات
۲۶۰	شاهان ، روسای جمهور و ...
۲۶۵	دثری سیاسی مهمی پینبی
۲۷۳	حوادث عمده سال
۲۸۱	اختراعات جدید
۲۸۹	معلومات علمی
۲۹۵	اخبار کوچک علمی
۳۸۳	اخبار جالب و خواندنی
۳۹۱	با مهالك نو ظهور آشنا شوید
	مهالك جهان
	سیمینار بین المللی نسخ خطی
	دثری مشهوری کیسی